MDK

Hack Endre, ép.
Szül. Arad, 1875-ben

Oklevél kelte: 1906
" száma: 3608

A m. kir. József Müegyetemen okl.-t, absolut.-t vagy okl. konstitást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig.
ÉI-ÉM 17.1. 1931 jan.15.

Hacher David

pesti purkanuber

l.

Arch. Ert

1911. 211. l.

Nemzeti Legitimista Néppárt
V., Bálvány-u. 5.
Telefon: 883-37, 883-68.

Kedves Barátom!

Többször és nyiltan szálltam szem
mely a mai veszedelmes külpolitikai h
vezetett. Nem sikerült. Ezért még a kép
pártjából.

Az ország sorsáért való mélységes
kapcsolatom arra kötelez, hogy tovább k
érdekeit, a polgárság nyugalmát és a gaz

Én tehát felveszem a harcot, a
ki az országot a mai szörnyű helyzetéből

kibontom a legitimizm

„Istenért, Ki

Hacher Dávid

pusharumves-

Pest

1700.

l.

Hampkalauz

177. l.

Hacher David

puskamüves Pesten

a XVII. században.

egy szerkezetében és orna-

mentikájában a törökkel

rokon lőfegyvere ki volt

állítva az 1886-ös történe-

ti kiállításon.

Horváth Henrik:

Hódoltság és felszaba-

dítás a művészettörténelem-

ben. Tanulmányok Bu-

dapest multjából

V. k. 207. l.

lásd Arch. Ert. 1886. 412. l.

Hacker David

puskamüves Pesten

Vadászfegyver. Lakatja hátracsapó, kerekes kovásszerkezetű, melybe vadászjelenet és a puskamüves neve van beharcolva. A lakat átellenes oldalán rézből kimetszett és berakott ékitmény között egy stilizált lépdelő oroszlán. látható. A M. N. Muzeum tulajdona. XVII. sz.

Majlath tört. kiáll

325. l.

KIR. MINISZTÉRIUM SZÁMVEVŐSÉGÉTŐL.

s t e r G y u l a Urnak
sz.biz.Elnökének,
Budapest.

sztus hó 28-án 587 sz.a.kelt becses
ssal van szerencsém Éber László dr.
astromi és nedeczi utiszámláját 120K.
ottsági másodépitész vörösklastromi

Hacher Dávid

pesti puskamüves

l. Arch. Ért. 1911. 211. l.

Majláth Béla: A Tört. Kiáll. Kalauza. Bpest 1886. 325. l.

vagy nálam

Magyar puskamü-

vesség alatt

Hacher David

puskanüves

Jelzése „Davit Hacher in Paest."

az alabbi unizemben

Rómer Flóris dr

Kepes Kalauz a Magyar Nemzeti Muzeum érem- és régiségtárában II. kiad. Bp. 1873. 34. l.

Pesti ?

MOB Kvt. 2385.

eredete.

Az épület művészettörténeti tá
állapot pontos imserete alapján l
tettek ép ezért Lux ~~Géza dr.~~ Géza dr.
rajzok, amelyeket Möller István é
a régi fényképfelvételek alapján
tek az 1942.évi november és decem
Magyar Müemléki Kiállitáson, de a
módon nincsenek még közzé téve. A
közölt képek kliséi ugyanis a fők
és ugy látszik valamennyi a rajzo
az eredeti rajzok felhasználásáva

A több helyütt emlitett franci
France I-III. J.Baum:Romanische B
pratique de l'archéologie françai
in Frankreich und Deutschland. 5
müemléktopográfia köteteiben vann

A saroklevelek helyett alakok
Die südfranzösische Protorenaisse
tős szeszélyesen szétszórt és rés
zott alakos szobrászati diszités

Hack Győző.

Államvasutak Ró-
bánya alsó pályaud-
varán épitendő állo-
másépület terve,
dicséret.

MMÉEKözl

1940. 33. l.

VASÁRNAP

6

Kat. Hetv. vas.
Prot. Dorottya

8 perc

24. Tridium

HÉTFŐ

7

Kat. Romuald
Prot. Tódor

25. N. Gerg.

KEDD

8

Kat. Sz. Ján.
Prot. Aranka

26. Xenophon

SZERDA

9

Hack Győző

okl. építészmérnök

szül. Gyoma, 1914

Oklevelet nyert 1938.

József nádor 1937/38

208. l.

305. Sulán István I. II.
Svéda Béla I. II.
Schimpl Mihály I. II.
Schirling János I. II.
Schnautigel Antal I. II.
310. Schneemeier Mihály I. II.
Schöfl Norbert I.
Szabó Dániel I. II.
Szabó István I. II.
Szabó János I. II.
315. Szabó László I. II.
Szabó László I. II.
Szalay János I. II.
Szalay József I. II.
Szani Ferenc I. II.
320. Szanitter Zoltán I. II.
Szecsődy Béla I. II.
Szegi Ferenc I. II.
Szeibert Ferenc I. II.
Szekeres Gyula I. II.
325. Szerafin János I. II.
Szentirmay József I. II.
Szentirmay Gyula I. II.
Szentiványi Miklós I. II.
Szécsényi István I. II.
Varga Sándor I. II.
Vargha János I. II.
Vargus Aladár I. II.
365. Vasborosi Antal I. II.
Vass Sándor I.
Vági Vilmos I. II.
Várhidy Károly I.
Várkonyi György II.
370. Velidis János II.
Velin János I. II.
Végh Benedek I. II.
Végh László I.
Vida Elemér I. II.
375. Vincze Ábel I.
Vincze Vilmos I. II.
Visnyei János I. II.
Wallentin István I. II.
Wallner György I. II.
380. Werner Ferenc I. II.
Werner Károly I. II.
Weszely Ferenc I. II.
Wéber István I. II.
Wolf Ferenc I. II.
385. Zalaváry György I. II.
Zábolyi Elemér I. II.

b) *Rendkívüli hallgató:*
Fekete Tibor I.

Hack Győző

építész

nem díjarok terv

l

Halászvárosháza kibőv

81. l.

...../tanintézet megnevezése./.....

i jelentés.

.....

.....hó.....nap.

ól.....óra.....percig.

roeszközök rövid ismertetése:.....

.....

.....

fi.....gyermek.....összesen

fi.....gyermek.....összesen

esetek, elgázositás stb./ természete

.....

Hack Endre

épitész

szül étrad 1875.

okl. mjert 1906

Névjegyz. Müegjetem 8 l.

Hack Endre

épitészmérnök

Bábolna-

puszta (komárom

elektr. archép

lásd

Bék Kom Eszt

224. l.

MOB Kat. 3211.

R

MDK

Hach Endre okl. épitész, n 1875.

a okl. épitész
Kamara új tagja -

MMÉE. Kőrl. -65 hőt. 9-10. -1929 } III. 3. -68. l.

Hack Győző MDK

építészmérnök, született Gyoma, 1914
az oklevél keltének éve 1938 száma ~~114~~ 132

József nádor 1937/38

Hack Győző, építés

M.D.K.

terve dicséretben rá-
szesült a Kőbánya alsó p.u.
állomásépületére kürt pá-
lyázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

febr. 1. sz. 5. old.

MDK

Hack Győző

Negyvennyolc pályázó...a Közp.Városháza ujjáépitésére.
Magyarország 1940. márc. 13. 10.1.

Hack Győző

PH.932.VI.10

— **A Műcsarnok diákpályázatának eredménye.** A *Képzőművészeti Társulat* a nagysikerű művészcsoportkiállítás alatt, amelyet dr. *Petrovics Elek* rendezett, pályázatot hirdetett a magyar középiskolai diákság számára abból a célból, hogy a képzőművészet iránt érdeklődését felkeltse és fokozza. A pályázatra meglepően sok pályamű érkezett be és azok elbírálása nagy munkát adott dr. *Császár Elemér* egyetemi tanárnak, aki jelentését most terjesztette be a társulat igazgatóságához. A jelentés hangsúlyozza, hogy a pályamunkák nagy számán kívül még örvendetesebb eredmény az, hogy a pályázatok belső értéke is jelentékeny, mert a dolgozatok szép világot vetnek a magyar diákság szellemi színvonalára. A díjazásra méltó munkák között nincs olyan, amely a többi közül kiválik, mégis akad két olyan figyelemreméltó pályázat, amely között az egyesített 100 pengős első és 50 pengős második díjat egyenlő részben megosztani érdemes. Ezeknek nyertesei *Hack Győző*, a budapesti állami Bólyai-reáliskola VIII. B. osztályu tanulója és *Mohr István*, a budapesti gyakorló középiskola VI-ik osztályu növendéke. Dícsérő elismerésben részesitették a következő pályázókat: *Elekes Lajos* (gyakorló középiskola), *Eckert Irma* (kalocsai érseki tanitónőképző), *Kemény István* (bp. izr. reálgimnázium), *Olofsson Károly* (bp. bencés gimnázium), *Dobos Etelka* (Veres Pálné-leányiskola), *Bay Barnabás* (jászberényi állami tanitóképző), *Waigand Lajos* és *Bielek László* (Árpád-reálgimnázium), *Wahrmann Anna* (bp. ág. ev. leánygimnázium), *Pethő Károly* (bp. Vörösmarty-reál) és „A magyar képzőművészet Barabástól — Vaszaryig" cimü munka szerzője (bp. Kemény Zsigmond-reáliskola), akik a Képzőművészeti Társulatnak egy-egy értékes műlapját kapják jutalmul. A dijakat a társulat elnöke, dr. *Glattfelder Gyula* csanádi püspök osztja ki a társulat junius havában tartandó választmányi ülésén a Műcsarnokban, melyre a dijazottakat meghivják.

PH. 932. VI. 10

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-sz

Utalványszám ...../BI..... ügyosztály.

Fizetési ut

---

a magyar királyi államvasutak főpénztára ált

Pengő

azaz

A ..... Pengő ..... fillérről kiállítandó .....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

A könyv

— **Halálozás.** Dr. *Felföldy Elemér* kir. ügyész csütörtökön reggel ötvenhárom éves korában meghalt. Dr. *Felföldy Elemér* egyik legrégibb tagja volt a budapesti királyi ügyészségnek. Harmincegy évig teljesített szolgá-

HACK Róbert megnyitó OMUH 1995. ult. 5.

Hack Róbert fotókiállítása elé

Az itt jelenlévôk többsége alighanem készített már fényképet. Az én korosztályom bizonyos elôtanulmányok után fogott hozzá: valamennyire tisztában kellett lennünk a fényképezôgép mûködésével, zárnyílással, távolsággal, expoziciós idôvel, a film tulajdonságaival; esetleg hallottunk megvilágításról, beállításról, képkivágásról is. Az egészen modern gépek viszont már majdnem teljesen maguktól fényképeznek és sokakat végképpen megerôsitenek abban a hitükben, hogy szuverén urai a látható valóságnak (és egy kissé a láthatatlannak is), azt rabul ejthetik , ôrizhetik vagy eldobhatják. Több vagy kevesebb tudatossággal, valamennyien azért fényképeztünk, hogy "megörökítsünk" eseményeket, személyeket, tájakat, házakat, az élô és az élettelen természetet. A "megörökítés" szándéka által mindannyian mûvészekké lettünk, amennyiben megvalósítottuk egy bizonyos, nem is jelentéktelen, részét annak a célkitûzésnek ami évszázadok óta meghatározta a mûvészeti termelést. Az ókori kultúrákban a névvel azonosított emberábrázolás a túlvilági élet biztosítéka volt, és ennek a kultikus meghatározottságnak az elemei mindvégig felismerhetôk a portré több évezredes történetében — egészen az albumokban ôrzött vagy szobánk falára akasztott családi fényképekig. Ma már persze nem gondolunk azzal, hogy micsoda filozófiai tartományok rejtôzködnek a "megörökítés" szándéka és gesztusa mögött még akkor is, ha az olyan módon történik, hogy látszólag pusztán egy gép, s nem pedig egy elejétôl végéig ember által végrehajtott mûvészi ábrázolási mûvelet képviseli a megörökítés teremtô aktusát. Látszólag, mondom; mert a gép nem törvényszerûen ura ennek az aktusnak. Történetesen, mi is azért vagyunk ma itt ebben a kiállítóhelyiségben, mert tudjuk, hogy a fényképezôgép segítségével történô világ-leképezés nagyonis különbözô tudati szinteken és minôségekben történhet meg, és tudjuk azt is, hogy bizonyos esetekben egy fénykép készülésekor létrejöhet az a különös megfelelés az *én* és a *nem-én* között amelyben valaki megörökít valami rajta kívül létezô dolgot és ugyanakkor a megörökített dolog megörökíti megörökítôjét.

Amikor a természetelvû ábrázolást félresöpörték századunk képzômûvészetének új irányzatai, a le- és magárahagyott konzervativ laikus közönség sokszor próbálkozott egy patetikusan naiv érvvel fölülkerekedni azon, amit nem értett, mondván: ez nem mûvészet, mert ilyet egy gyerek is tud csinálni. Ugyanakkor a könnyen érthetô, mindenkinek szolgáló mûvészet helyére gyorsan odalépett a fényképészet, mely, a múlt század közepe óta, nemcsak egyetemes tényrögzítôként hanem

a portréfestés olcsó utódjaként is kínálta magát. A könnyen ellenôrizhetô és érthetô természetábrázolástól elszakadó mûvészet által magára hagyott tömegek kaptak azon a lehetôségen, hogy, a fényképezôgép segítségével, maguk hozzák létre azt a fajta valóságleképezést amit többé nem kaptak meg a nagymûvészettôl. De nem sokáig maradhattak meg abban a tévhitben, mely szerint az ábrázolás lényege a *látvány* lenne és amely szerint a fényképezôgép gépi objektivitása egyetemes cáfolatát adná a látható valóság mindennemû non-figurativ "manipulációjának". Azok a világérzékelésben, világátélésben, és világértelmezésben bekövetkezett változások, melyek a képzômûvészetet oly drámaian átalakították, ha késôbb is és áttételekkel, elérték a fényképészetet is, mely így a látható dolgok dokumentálása mellett a látható dolgok értelmezésének eszközévé is lett. Vagyis "mûvészetté" — ha szabad itt most ezt a fogalmat a maga hagyományos általánosságában használnom —, s ily módon a fényképész egyéni világlátásának és világértelmezésének médiumává lett.

A minket most körülvevô falakra felakasztott szines fényképeken többnyire épületek részleteit látjuk. Bele is kezdenénk a felfedezô játékba, melyik hol van és micsoda, annál is inkább, mert a képek készítôje építészeti mûemlékek fényképezésével keresi kenyerét. Ámde hamar be kell látnunk, hogy ezek a fényképek lényegüket és céljukat tekintve nem szép házak vagy szép, esetleg különös, ritka vagy jellegzetes részletek képmásai — hanem Hack Róbert portréjának részletei, vagy ami ugyanaz, elemek egy készülôfélben lévô nagy kirakójátékból, melynek a címe "A Világ Hack Róbert Szerint". Mivel Hack Róbert ezeket az elemeket elénk tette, megengedte, s el kell viselnie, hogy ne csak az ô pillantása irányában, vagyis az objektív felôl a látvány felé fordulva nézzük képeit, hanem fordítva is: a képek felôl Hack Róbert tudata irányában, ezt az utóbbit akarva kifürkészni.

Mindkét irányba fordulva, érdekes látvány terül elénk. Nem veszem el Önök elôl a felfedezés örömét — így csak a kiállított képek egy-két, általam fontosnak talált vonására hívom fel figyelmüket. Az ortogonális látásmódra, mely remek eszköznek bizonyul arra, hogy a fényképész megszabaduljon attól a ballaszttól, amit a mondanivalója szempontjából felesleges valóság jelent. A monumentális formáknak kis felületen megoldott olyan szellemes visszaadására, mint a párizsi Défense-ív lépcsôjérôl készült felvétel. Az árnyékokra, melyekrôl senki ne higyje hogy azért vannak, hogy dekorativan rávetüljenek a kép fô tárgyát alkotó falra — nem, éppen fordítva, ez a fal az a bizonyos fal, mely csak azért van, hogy hordozza a világ vetületét. Az árnyékokra, melyek, mint titokzatos

mélytengeri halak egy tengeri akváriumban, úsznak a galéria zárt ablakai mögött. A galéria neve "L'Ermite", a remete. Vajon lehet-e ez véletlen? Vagy nézzünk a leeresztett redônyökre és bezárt spalettákra, melyek mögött ott van az ismeretlen ember. De figyelem, nincsen itt olcsó, romantikus rejtôzködés: a hideg reggeli fény tárgyilagosabban, de egyszersmind metszô kérlelhetetlenséggel kérdez: ki van a fal tulsó oldalán? A székre a régiségkereskedés elôtt, melyen egész nap ott ült a bolt tulajdonosa — de mire Hack Róbert odaért, éppen felállt róla és elment. Lehet-e ez véletlen? Véletlen-e a padlásablakon kinézô fej a kép pereménél — vagy véletlen-e az, hogy a kerékpárokon — figyeljünk erre a remek motívumra — sosem ül senki? a kis kocsma bejárata mellé támasztott kerékpár, vagy az összetört, elhajított bicikli azonban többet látszik mondani az emberrôl, mintha az is ott lenne a képen. Figyeljünk a kartéziánus kérdezésmódra amely a képi okozatot — a tükrözôdést, az árnyékot — kérdezi az okozóról: a fényképíró ír-e fénnyel a világra, vagy a fény írja-e a világot? Figyeljünk a részletek kiválasztásának módjára. A bécsi Hundertwasser-házról készült részletfelvételekbôl csak a ház jó ismerôje jön rá a helyszinre: ámde a részletek, amelyeket Hack Róbert kiválasztott, felérnek egy mûvészettörténeti elemzéssel, mert pontosan rámutatnak Hundertwasser formavilágának forrásvidékeire. Ahogyan minden egyes témaválasztásban rajtakapható a biztos érzék, mely rátapint a látszólag legbanálisabb részletformában is a felcserélhetetlenül jellegzetesre: némelyik kép felér egy kis kulturtörténeti esszével. Figyeljünk az apróságok értékére — mint a flamand kocsma pinceablakának s az odatámasztott kerékpár láncvédôjének párbeszédére. Figyeljünk Hack Róbert felvételeire. Figyeljünk Hack Róbertre. Érdemes kivárnunk, milyen világ rakható ki ezekbôl a puzzle-mozaikokból. Kezdjük el a játékot! A kiállítást ezennel megnyitom.

Török László

HACK RÓBERT

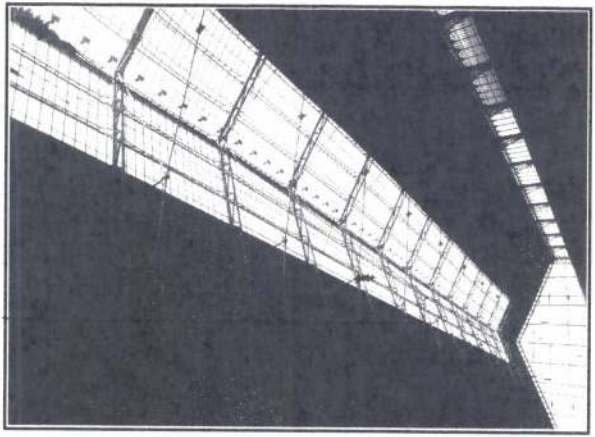

Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal
tisztelettel meghívja Önt

1995. október 5-én, 17 órára

HACK RÓBERT

Fénnyel írtam jeleket a házfalakra

című fotókiállításának megnyitására.

A kiállítást megnyitja:
Dr. Török László

Megtekinthető: 1995. november 5-ig
Bp. I, Táncsics Mihály u. 1.
Pincegaléria
hétköznap: 10-18 óráig
hétvégén: 10-16 óráig

KÉK ÉS...

HACK RÓBERT fotókiállítása

Megtekinthető: 1996. október 1-18-ig
hétköznap 14-20 óráig
ÚJLIPÓTVÁROSI KLUB-GALÉRIA
pincetárlat
Bp.XIII. ker. Tátra u. 20/b.
(bejárat a Radnóti Miklós u. felől)

Magyarországon a modern ipar a 19.század második felében bontakozott ki. Hányódó emlékeivel vagy éppen elhagyott épületeivel lépten nyomon találkozhatunk.

Hogy ezek az emlékek a nemzeti ipartörténeten, technikatörténeten vagy építészettörténeten belül kiemelkedő értékkel bírnak, s kultúrális örökségünk megőrzésre méltó emlékei - nem új gondolat. A század közepétől szerveződő szakmúzeumi hálózat és egy országos (központi) műszaki múzeum létrehozásával hazánkban is megindult az ipartörténeti és műszaki emlékek tervszerű gyűjtése.

Az ipari épületek műemléki megőrzése ennél összetettebb probléma: a hasznosítás, a funkcióváltás óriási költségei mellett a műemléki értékkel kapcsolatos kérdésfeltevések és az esztétikai megítélés tisztázatlansága is nehezíti e műemléktípus széleskörű védelmét.

A szocialista nagyvállalatok saját múzeumi célú helyreállításai és az Országos Műemlékvédelmi Hivatal nyilvántartott ipari műemlékei inkább csak jelzik a feladat jelentőségének felismerését, a megoldás azonban jóval nagyobb társadalmi összefogást sürget.

Hack Róbert fotókiállítása Budapest ipari építészetét kívánja bemutatni anélkül, hogy tematikai szempontból teljességre vagy tudományos dokumentálásra törekedne. Képeivel ahhoz a napjainkban zajló vizuális értékváltáshoz csatlakozik, mely esztétikai megítélésünk befogadó terébe vonja annak a pusztuló gyárépületnek vagy egy vasúti híd szerkezetének a látványát is, mely hozzátartozik mindennapjaink képi világához. Ezek a képek megszólítanak, kérdeznek és felkiáltanak. A válaszokat mindenki maga fogalmazza meg. Csak ne menjünk el mellettük!

Modern industry started to develope in Hungary in the second half of the 19th century. Its neglected monuments and abandoned buildings are to be seen all over the country.

That they represent a significant value in our national history of industry and architecture and they are worth preserving as part of our cultural heritage is not a new idea. The emerging network of technical museums in Hungary at the middle of our century signals the beginning of the systematic collection of relics the technical and industrial development.

The preservation of industrial buildings is a more complex problem than the financing of expensive rehabilitation projects. The enlarging number of the buildings worth of protection raises the question of the new definition of cultural monuments and the confrontation with traditional aesthetic categories.The importance of the task is well represented by some museums which were established by major firms back in socialist times as well as the industrial edifices listed by the National Office for the Protection of Historic Monuments. And overall solution however requires a more general social cooperation.

Róbert Hack's photo exhibition wishes to show the industrial architecture of Budapest but does not attempt to cover the theme in its full depth, neither in term of topic or scientific approach.His photographs represent that new visual approach in which there is already room for a neglected factory or the structure of a railway bridge - subjects of our everyday life enriched with an aesthetic sense.These pictures address us and put question us, they cry out. The answers will have to be given by the spectator. Let us not pass by.

az Országos Műemlékvédelmi Hivatal aulájában
(Budapest, I.ker. Táncsics Mihály u. 1.)
megtekinthető 1997 május 25-ig,
naponta 10-17 óráig

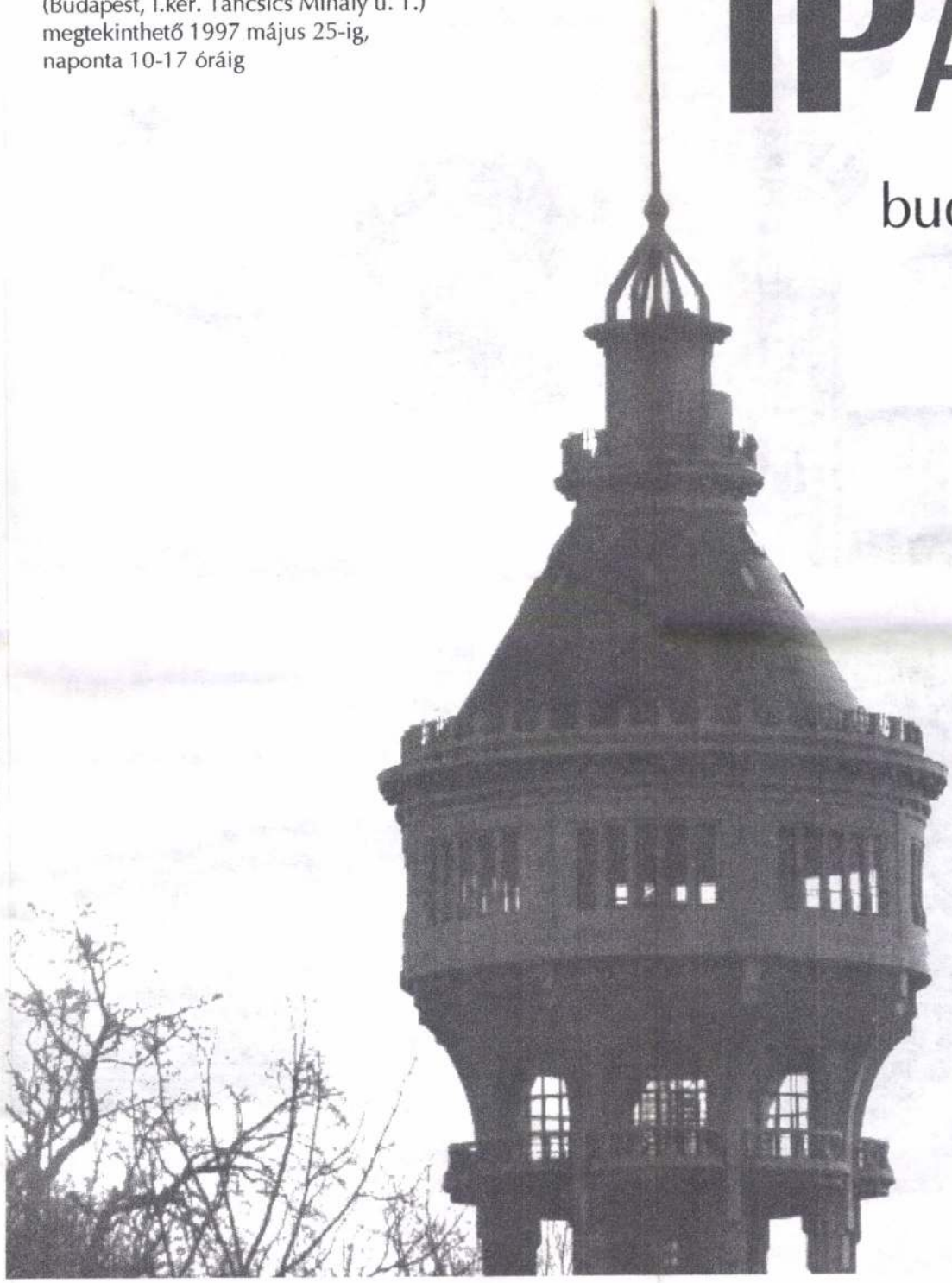

IPARI

budapest ipari építészete

HACK RÓBERT fotókiállítása

HACK Róbert

Iparművészeti Múzeum

Fotók: **Hack Róbert**
Az anyag összeállításában segítettek:
Bélavári Krisztina, Galacanu Efstatia, Nagy Krisztina
A fotónagyításokat készítette: **Color Photo Digital**
A kiállítás és a kiadvány szövegét írta: **Borossay Katalin**
Angol fordítás: **Csejdy Júlia**
Kiállítás- és kiadványterv: **Pongrácz Farkas**
A kiállítást rendezte a **KÖH Műemlékvédelmi Tudományos Intézete**

Kulturális Örökségvédelmi Hivatal

»Egy kicsi Jövő, egy kicsi Mult«

Hack Róbert fotókiállítása Budapest szecessziós építészetéről

A Bit of Future and a Bit of Past

Art Nouveau Architecture in Budapest. Photographs by **Róbert Hack**

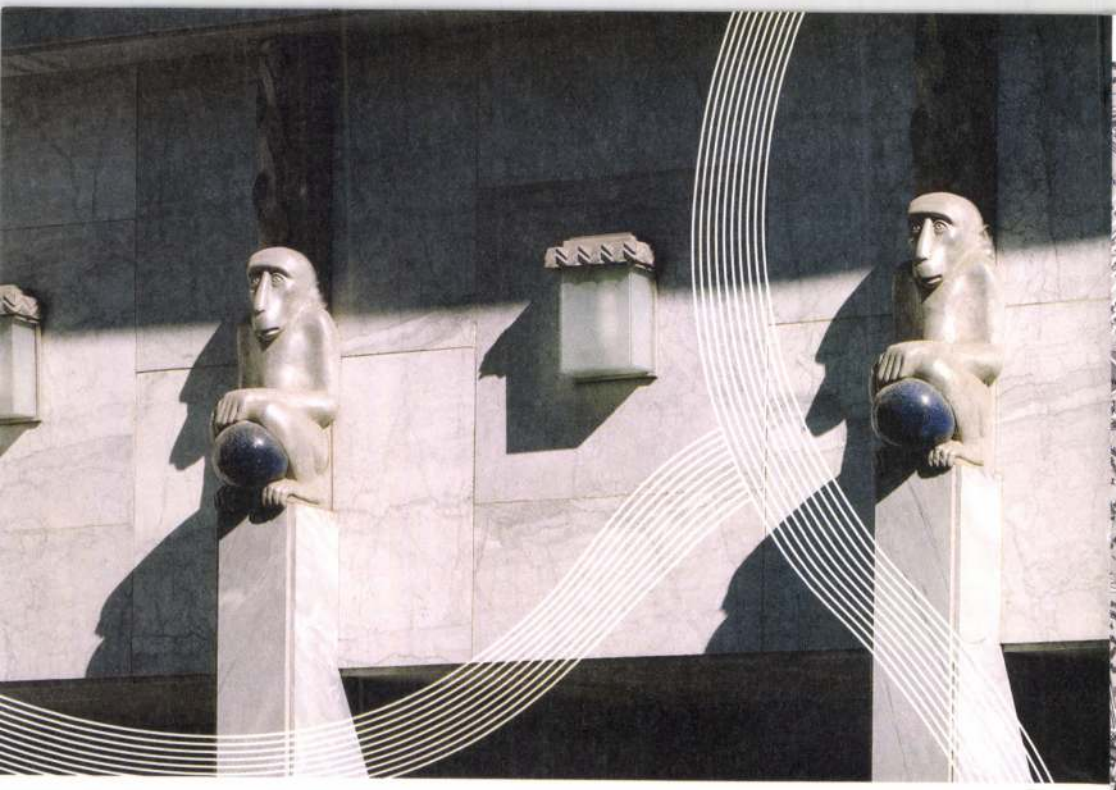

borító | on the cover: **Földtani Intézet Parisiana**

Az 1873-ban Pestből, Budából és Óbudából egyesült főváros, Budapest a 19. század hetvenes éveitől az első világháború kitöréséig tartó időszakban Európa leggyorsabban növekvő városa volt. E néhány évtized alatt lakosainak száma megháromszorozódott, épületeinek száma megkétszereződött. A 18-19. századi barokk-klasszicista város helyén, illetve azt körülölelve új épületek, utcák, kerületek nőttek ki a földből: felépült a historizáló Budapest. A történeti stílusokból építkező historizmust azonban a századfordulóhoz közeledve egyre több építész érezte korszerűtlennek és idegennek. Lechner Ödön és követői, majd valamivel később a »Fiatalok« építészcsoport tagjai egyaránt a nemzeti építészeti stílus, a »magyar formanyelv« megteremtését tűzték ki célul maguk elé. Lechner épületeit a keleti (mór, indiai) építészet, a magyar népművészet díszítőmotívumai és a mérnöki építészet új anyagai és szerkezetei, a »Fiatalok«-at az erdélyi népi építészet, valamint a kortárs finn és angol építészet inspirálták. E két nemzeti stílusirányzattal egy időben megjelentek a városban a szecesszió különböző külföldi stílusváriánsai is.

:: Budapest szecessziós építészetének fényképes dokumentálását Hack Róbert 2000-ben kezdte meg, egy, az európai szecessziós városokat összefogó, nemzetközi együttműködés keretében. Amikor felmerült a gondolat, hogy az elkészült anyagot kiállításon is bemutassuk, a hangsúly a dokumentáló fényképezésről a szubjektívre, az épületek egészéről részleteikre helyeződött át. Részletekre, formákra, szín- és fényhatásokra, melyek gazdagságukkal, finomságukkal, változatosságukkal a kései utókornak már egyértelműen csodálatát váltják ki. A kiállítás címét Ady Endrétől kölcsönöztük, utalva arra, hogy a századforduló építésznemzedéke gyökereit bevallottan a múltban kereste, és arra is, hogy az akkori »jövő« mára megörökítendő és megőrzendő »múlttá« vált.

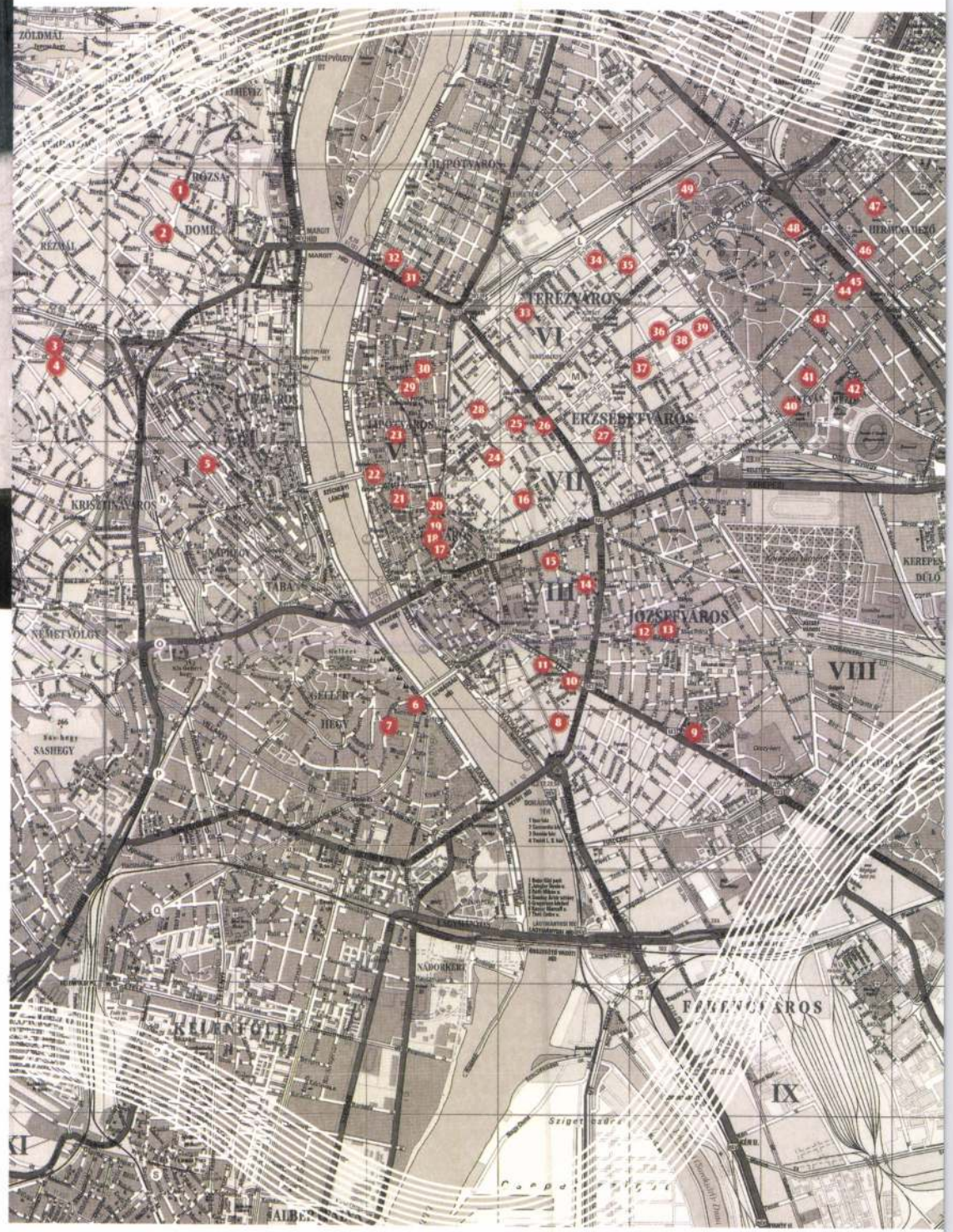

*A jelölt épületek a térképkivágáson nem látszódnak

Szecessziós épületek Budapesten
Some Art Nouveau Buildings in Budapest

1 **Áldás utcai iskola**
Zrumeczky Dezső, 1911-1912; II., Áldás u. 1.

2 **Hámos és Lányi-ikervilla**
Vidor Emil, 1913-1914; II., Ady Endre u. 15-17.

3 **Városmajor utcai iskola**
Kós Károly-Györgyi Dénes, 1910-1911; XII., Városmajor u. 59.

4 **Árkay-villa**
Árkay Aladár, 1910-1913; XII., Alma u. 1.

5 **Bérház**
Mende Valér, 1912; I., Attila út 91.

6 **Gellért Szálloda és Fürdő** Sebestyén Artúr-Hegedüs Ármin-Sterk Izidor, 1909-1918; XI., Szent Gellért tér 1.

7 **Műteremház**
Kosztolányi Kann Gyula, 1903; XI., Kelenhegyi út 12-14.

8 **Erdey Szanatórium** (ma: Schöpf-Merei Ágost Kórház és Anyavédelmi Központ) Márkus Géza, 1905; IX., Bakáts tér 10.

9 **Sebészeti Klinika**
Korb Flóris-Giergl Kálmán, 1908-1909; VIII., Üllői út 78.

10 **Iparművészeti Múzeum**
Lechner Ödön-Pártos Gyula, 1893-1896; IX., Üllői út 33-37.

11 **Lakóház**
Spiegel Frigyes-Weinréb Fülöp, 1897-1898; IX., Üllői út 21.

12 **József Telefonközpont**
ifj. Ray Rezső, 1910-1916; VIII., Horváth Mihály tér 18.

13 **Rákosi Jenő háza**
ifj. Nagy István, 1906-1907; VIII., Szűz u. 5-7.

14 **Gutenberg-ház**
Vágó László-Vágó József, 1906; VIII., Gutenberg tér 4.

15 **Vas utcai iskola**
Lajta Béla, 1909-1912; VIII., Vas u. 11.

16 **Orthodox zsinagóga**
Löffler Béla-Löffler Sándor, 1912-1913; VII., Kazinczy u. 29-31.

17 **Lajta Henrik és Lajta Rezső üzletháza**
(ma: Rózsavölgyi-ház) Lajta Béla, 1911-1912; V., Szervita tér 5.

18 **Török-bankház**
Böhm Henrik-Hegedüs Ármin, 1906; V., Szervita tér 3.

19 **Szénásy és Bárczai-üzletház**
Jónás Dávid-Jónás Zsigmond, 1908 k.; V., Szervita tér 2.

20 **Modern és Breitner-áruház**
Révész Sámuel-Kollár József, 1910-1912; V., Deák Ferenc u. 23.

21 **Magyar Általános Hitelbank** (ma: Pénzügyminisztérium)
Alpár Ignác, 1910-1913; V., József nádor tér 2-4.

22 **Gresham-palota**
Quittner Zsigmond-Vágó József, 1905-1907; V., Roosevelt tér 5.

23 **Ugriai-Nasici Fabank** (ma: Deloitte & Touche irodaház)
Révész Sámuel-Kollár József, 1910-1912; V., Nádor u. 21.

24 **Parisiana**
Lajta Béla, 1908-1909; VI., Paulay Ede u. 35.

25 **Párizsi Nagyáruház**
Sziklai Zsigmond, 1909-1912; VI., Andrássy út 39.

26 **Zeneakadémia**
Korb Flóris-Giergl Kálmán, 1904-1907; VI., Liszt Ferenc tér 8.

27 **Dob utcai iskola**
Hegedüs Ármin, 1905-1906; VII., Dob u. 85.

28 **Napóleon-udvar**
Fodor Gyula, 1905-1906; VI., Hajós u. 25.

29 **Bedő-ház**
Vidor Emil, 1903; V., Honvéd u. 3.

30 **Postatakarékpénztár**
Lechner Ödön-Baumgarten Sándor, 1901-1902; V., Hold u. 4.

31 **Weiss-házak;** Kármán Géza-Ullmann Gyula, 1903-1904
XIII., Szent István körút 10-12.

32 **Palatinus-házak**
Vidor Emil, 1912-1913; XIII., Pozsonyi út 2-18.

33 **Lindenbaum-házak**
Spiegel Frigyes-Weinréb Fülöp; 1896-1897; VI., Izabella u. 94-96.

34 **Kölcsey Ferenc Gimnázium**
Körössy Albert, 1906-1908; VI., Munkácsy Mihály u. 26.

35 **Sonnenberg-ház**
Körössy Albert, 1904; VI., Munkácsy Mihály u. 23.

36 **Egger-villa**
Vidor Emil, 1901-1902; VII., Városligeti fasor 24.

37 **Fasori református templom**
Árkay Aladár, 1912-1913; VII., Városligeti fasor 7.

38 **Vidor-villa**
Vidor Emil, 1904-1905; VII., Városligeti fasor 33.

39 **Körössy-villa**
Körössy Albert-Sebestyén Artúr, 1899; VII., Városligeti fasor 47.

40 **Szenes-ház**
ifj. Nagy István, 1905-1906; XIV., Thököly út 46.

41 **Unger Mór műteremháza**
Fischer Ferenc, 1897; XIV., Szabó József u. 23.

42 **Földtani Intézet**
Lechner Ödön, 1897-1899; XIV., Stefánia út 14.

43 **Zala György szobrász villája**
Jámbor Lajos-Bálint Zoltán, 1900-1901; XIV., Ajtósi Dürer sor 25/a

44 **Erzsébet Nőiskola** Baumgarten Sándor-Herczegh Zsigmond, 1901-1902; XIV., Ajtósi Dürer sor 37.

45 **Vakok Intézete** Baumgarten Sándor-Herczegh Zsigmond, 1899-1904; XIV., Ajtósi Dürer sor 39.

46 **Vakok Intézete** (ma: Mozgásjavító Általános Iskola és Nevelőotthon) Lajta Béla, 1905-1908; XIV., Mexikói út 60.

47 **Gyógyíthatatlan Betegek Intézete** (ma: Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet) Lajta Béla, 1909-1911; XIV., Amerikai út 57.

48 **Sipeki Balás Béla villája** Lechner Ödön-Komor Marcell-Jakab Dezső, 1905-1907; XIV., Hermina út 47.

49 **Állatkert, madárház** Neuschloss Knüsli Kornél-Kós Károly-Zrumeczky Dezső, 1907-1912; XIV., Állatkerti út

Szent László templom*
Lechner Ödön-Pártos Gyula, 1894-1897; X., Szent László tér

Kőbányai Gimnázium* (ma: Szent László Gimnázium)
Lechner Ödön-Vágó József, 1914; X., Kőrösi Csoma út 28-32.

Wekerle-telep központja*
Kós Károly-Zrumeczky Dezső, 1912-1913; XIX., Kós Károly tér

Schmidl-síremlék* Budapesti Zsidó Hitközség Központi Temetője
Lajta Béla, 1902-1903; X., Kozma u. 6.

Óbudai református parókia*
Kós Károly-Zrumeczky Dezső, 1908-1909; III., Kálvin köz 4.

Földtani Intézet
Ugriai-Nasici Fabank
Parisiana

Budapest came into being in 1873, when Pest, Buda and Óbuda were united and from the seventies of the19th century until the outbreak of First World War it was the fastest-growing city in Europe; during this period, its population tripled and the number of its buildings doubled. New streets and districts with buildings erected in historical styles grew out replacing or embracing the earlier 18th and 19th century Baroque and Neo-classical town. As 19th century drew to a close a considerable number of architects thought historicism anachronistic and irrelevant. Ödön Lechner and his followers, and a bit later the so-called "Young Ones" – a group of young architects – both intended to create a national style of architecture and a "national language of forms". Lechner drew on oriental (Moorish and Hindu) architecture, Hungarian folk art motifs and the structures and materials initiated by technological advances; the Young Ones drew on Transylvanian folk art and contemporary British and Finnish architecture. Besides these national tendencies international Art Nouveau styles were also applied by Hungarian architects.
:: Róbert Hack started to take photos of Art Nouveau buildings of Budapest in 2000, in the course of an international project assembling European cities with Art Nouveau architectural heritage. When the opportunity of a photo exhibition was offered, emphasis was placed upon subjective interpretation and details instead of thorough documentation of complete edifices. The photos of Róbert Hack would like to draw attention on fine details, unusual light and colour effects which nowadays are universally appreciated. The title of our exhibition, borrowed from the poet Endre Ady, is referring to the facts that though the architects of the turn-of-the-century were searching a new language of form they were primely studying the past, and also that the "future" of those days has already become our past worth of studying and conserving.

Dob utcai iskola
Állatkert, vastagbőrűek háza
Kelenhegyi úti műteremház

Földtani Intézet

HACK Róbert

Tóth László: Hack Róbert
fotókiállítása elé. - MNSz 1996/1
217-220. ill

Heria > Hari
Herina > Harina
Herman János 118, 338
Hermannsdorf; Hunyad vm
 - Szt. Katalin-plébániatemplom 9
Hermannstadt > Nagyszeben
Hermány nemzetség 523
Herne > Nagyernye
Hertzan Péter 268
Heténi > Fejes
Hethwr > Hétúr
Hetiur > Hétúr
Hétúr (*Hethwr*), Hetiur, Marienbur
Hetzeldorf > Ecel
Heyz Keresztély plb (Kisdemeter)
Hida > Hídalmás
Hídalmás (*Hydalmas*), Almás, Hida;
 - Szt. Demeter-templom 305, 525
Hidegvizi István 216
 - László 216
 - Mihály 29
 - Tamás comes 29
Hídvég (*Hyduegh*), Hăghig, Fürsten
 - ref. templom (Szt. Miklós-temp
Hidvégi Bálint 309
 - Bencenc 418
 - Benedek, János fia Dénes fia 6

ÚJLIPÓTVÁROSI

KLUB-GALÉRIA

PINCETÁRLAT

1136 Budapest, Tátra utca 20/b.

Telefon: 132-6992

HACK Róbert
fotóművész

Hack Róbert

1959-ben, Budapesten született.
1980 óta hivatásos fotós.

Egyéni kiállításai:

Modern templomok Magyarországon

1991	OMF Pincegaléria Budapest
1992-93	Festetics kastély Keszthely
1994	Galéria Cegléd
1994	Magyar Intézet Párizs

"Fénnyel írtam jeleket a házfalakra"

1995	Budapest OMvH Pincegaléria

Részlet a kiállítás megnyitóbeszédéből:

"Figyeljünk a kartéziánus kérdezésmódra, amely a képi okozatot - a tükröződést, az árnyékot - kérdezi az okozóról: a fényképíró ír-e fénnyel a világra, vagy a fény írja-e a világot?
Figyeljünk a részletek kiválasztásának módjára...minden egyes témaválasztásban rajtakapható a biztos érzék, mely rátapint a látszólag legbanálisabb részletformában is a felcserélhetetlenül jellegzetesre...Figyeljünk az apróságok értékére..."

/dr. Török László művészettörténész/

Tisztelettel meghívjuk

Hack Róbert
fotóművész

KÉK ÉS... című
kiállítására.

A kiállítást megnyitja:
Ritoók Pál
művészettörténész

1996. október 1-én /kedden/
18 órakor.

A kiállítás megtekinthető
a pincetárlaton
1996. október 1 - 18-ig
hétköznap 14-20 óráig.

c í m:
ÚJLIPÓTVÁROSI KLUB-GALÉRIA
Bp., XIII. ker. Tátra u. 20/b
/bejárat a Radnóti Miklós u. felől/

"Ahogy szívesen követjük azt a kellemes tárgyat, amely fut előlünk, szívesen nézzük a kéket is, nem azért, mert ránk erőlteti magát, hanem mert maga után húz bennünket."

/Goethe/

ÚJLIPÓTVÁROSI

KLUB-GALÉRIA

Cím:
Újlipótvárosi Klub-Galéria
1136 Bp., Tátra u. 20/b.
/bejárat a Radnóti M. u. felől/
tel/fax: 320-53-80

e-mail: ARTBOX 13@C3.HU
http://www.c3.hu/artbox13

HÁCK Róbert

Az emberiség javíthatatlanul ott lődörög Platón barlangjában, s ősi szokásához híven ma is az igazság puszta képeiben leli legnagyobb örömét. Ám fényképeken felnőni nem ugyanolyan, mint a kézműves munkával készült régebbi képeken nevelkedni. Egyrészt mind több körülöttünk a kép, amely figyelmünket követeli. 1839-ben kezdődött a leltározás, s azóta szinte mindent lefényképeztek, legalábbis ez a látszat. A fényképező szemnek ez a kielégíthetetlensége megváltoztatja barlangbéli - világunkbéli - fogságunk körülményeit. A fénykép - azáltal, hogy új vizuális ábécére tanít - átformálja és kiszélesíti fogalmainkat arról, mit érdemes megnézni, mit van jogunk megfigyelni. A fénykép a látás nyelvtani és - ami még fontosabb - erkölcsi szabályrendszere. A fotózásnak mint vállalkozásnak végül az a leglenyűgözőbb vívmánya, hogy általa úgy érezzük, az egész világot fejünkben tarthatjuk - akár egy albumot.

Susan Sontag

Szeretettel meghívjuk

Hack Róbert
fotóművész

PÁRIZSI KÉPESLAPOK
című kiállítására.

A kiállítást megnyitja:
Sípos Endre
festőművész

1998. április 22-én
18 órakor.

A kiállítás megtekinthető:
május 8-ig
hétköznap 14-20 óráig.

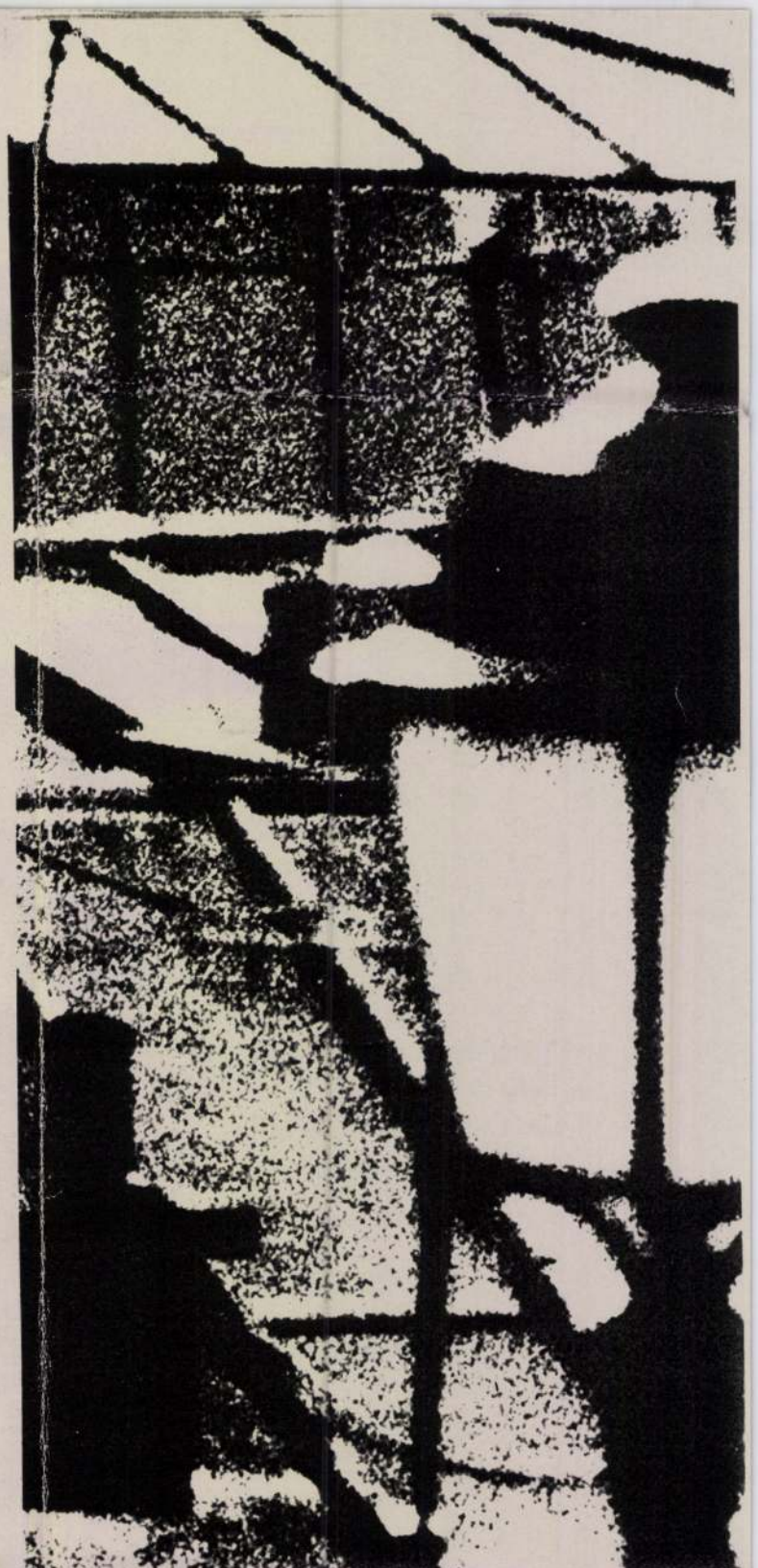

Patak Jenő

Táblakép.

"Est Rómában" és "Reggel Rómában" Hackel Ágoston müvei a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1864.I.évf.79.old.

Hackenberg Autogramm
SSz 1975/1

Láng László:

Riport a 140 év előtti Sopronról

(Botgorschek Nándor elbeszélése 1835-ből)

1. Botgorschek Nándor helytörténetünknek még alig ismert, de jelentős alakja. Jelentősége nemcsak irodalmi munkásságából tűnik ki, amelynek kiadása folyamatban van,[1] hanem helytörténeti és néprajzi kutatásaiból is, amelyeket már a korabeli magyar tudomány is figyelemmel kísért.[2] A romantikus érdeklődést, az utazás és az élményszerzés lázát Bécsben töltött gyermekkora és első ifjúsága keltette benne; a célt és tartalmat viszont a Nyugat-Magyarországon (főleg a mai burgenlandi térségben) töltött évek hosszú sora szolgáltatta. Botgorschek azon kevesek közé tartozik, kiknek irodalmi érdeklődése nem a romantikus távolba vágyakozás érzésvilágából, nem rövidebb-hosszabb utazások kötetlen élményeiből, hanem a mindennapi, munkás természetjárások, a falu embereivel végigélt és végigdolgozott hétköznapok eseményeiből, tapasztalataiból táplálkozott.

Írónkat tehát a hivatásválasztás hozta az akkori Sopron megyébe. Bécsben született 1807. augusztus 12-én. A gimnázium befejezése után két évig a bécsi egyetem filozófia tanfolyamát látogatta, ahol főleg költészettel és a felbuzdult hazafiság szellemében történelemmel foglalkozott. Apja megbetegedése és korai halála arra kényszerítette, hogy állás után nézzen. Nem véletlenül került az Esterházyakhoz: édesapja, Sebastian Botgorschek a herceg bécsi cselédségének hivatalos szabója volt; nagybátyja, Carl Stadler 1794-ben az Esterházyak kismartoni színházát igazgatta.

1825 nyarán Esterházy Pál herceg aláírta Botgorschek Nándor praktikánsi kinevezését. Első két évét a kismartoni uradalmi igazgatóságnál töltötte, hétről hétre más és más uradalmi egységek más és más részlegeit tanulmányozván. 1827-ben kihelyezték Sopronkeresztúrra számviteli írnoknak. Itt került közvetlen kapcsolatba az Esterházy tisztviselők kulturális törekvéseivel. Főleg a lakompaki intéző, Eckhardt Frigyes,[3] volt reá nagy hatással. Eckhardt befolyása alatt kezdett el történelmi témákkal foglalkozni, főleg az Esterházyak családtörténetének köréből. Hagyatékában megtalálhatók részletes feljegyzései a főbb történelmi eseményekről, amelyek aztán irodalmi és helytörténeti munkáinak alapjait képezték. Szűkebb környezete azonban nemcsak irodalmi és helytörténeti szempontból érdekelte. Tudomásunk szerint ő tette az első lépést a most észak-burgenlandi vidék mondáinak gyűjtésére és feldolgozására. Azok a mondák, amelyek 60—70 évvel később Mohl Adolf gyűjteményében szerepelnek, Botgorschek Nándor által nyerték első irodalmi kiformálásukat. Említésre méltó pl. a „Hany Istók"-monda feldolgozása, amely 1865-ben Sopron város színpadán szerepelt.[4]

Sopronkeresztúrról ismét visszakerült a kismartoni számvevőséghez. Egyéves itt-tartózkodása folyamán szoros kapcsolatot teremtett a városka kulturális múltjával és jelenével. Élénk színekkel örökíti meg az Esterházyak udvari kul-

1 Az író gazdag kéziratos hagyatéka két vastag kötetet tesz ki. A kismartoni tartományi könyvtár őrzi.

2 Nagy Imre: A Történelmi Társulat kirándulása Sopron városába. Századok, 1883, 37.

3 Mohl Adolf: Mondák Kismarton környékéről. Sopron, 1905.

4 Vö.: Missuray-Krug Lajos: Hany Istók. SSz. 1943, 24—57.

túrájának nagyjait (Werner, Haydn) és a hercegi rezidencia kultúrtörténeti nevezetességeit. Lírai és epikai költészete is nagyon kibővült a szoros bécsi kultúrkapcsolatok és az adott helyi lehetőségek eredményeként.[5] Kismartonból

Gereimtes

und

Ungereimtes,

Novellen, Erzählungen, Humoresken, und Skizzen, nebst einer kleinen Sammlung von poetischen Versuchen

von

Ferdinand Botkorschek.

I. Band.

Wien,
verlegt bei Pfautsch und Voß — und bei Wallishausser.

Oedenburg,
bei A. Brandler und C. F. Wigand.

Botgorschek Nándor összegyűjtött műveinek címlapja
(Vízkelety András felvétele)

Pottendorfba, egy határmenti alsó-ausztriai községbe (amelyet 1800-ban szereztek meg az Esterházyak) irányította őt az uradalmi igazgatóság. Itt először mint számviteli, később mint uradalmi írnok működött. Helytörténeti figyel-

5 Pl. a gazdag hercegi könyvtár. Vö. Mollay Károly: Sopron vármegye vázlatos története. Lásd Csatkai–Dercsényi (szerk.): Sopron és környéke műemlékei. Bp., 1956², 102.

mére jellemző, hogy helyi vonatkozásokat keresve megpróbálkozott a Zrínyi–Frangepán összeesküvés pottendorfi eseményeinek dramatikai feldolgozásával.[6] Négy év és két hónap az itt töltött munkaideje. Anyagi nehézségek és a meg-

Illusztráció Botgorschek egyik romantikus elbeszéléséhez
(Vízkelety András felvétele)

szokott kultúrkörnyezet hiánya arra ösztökélték, hogy visszakéredzkedjék a kismartoni igazgatósághoz. Újra a sopronkeresztúri gazdaságba küldték számvevői minőségben. Itt is négy évig tartózkodott, nemcsak szorgos hivatali tevé-

6 „Der letzte Frangipan", 1834.

kenységben, hanem termékeny irodalmi munkásságban is.[7] A szintén Fertő vidéki költő, Johann Nepomuk Vogl[8] révén kapcsolatot teremtett az 1835-ben alapított „Oesterreichische Morgenblätter" c. irodalmi folyóirattal.[9] Itt jelentek meg 1836-tól kezdve folytatólagosan elbeszélései, lírai próbálkozásai, valamint helytörténeti-topográfiai munkái.

Sajtótörténetileg érdekes, hogy nyilvánvalóan ő volt e bécsi újság nyugatmagyarországi tudósítója (Rumy Györggyel egyetemben). Sorozatosan olvashatunk jelentéseket tollából Kismarton és Sopron környékén történtekről: gyilkosságokról, tűzvészekről, természeti csapásokról, de kulturális és politikai eseményekről is. Topográfiai munkái részletes ismertetést nyújtanak a vidék népesedési, gazdasági és kulturális viszonyairól, művészettörténeti érdekességekről. Sopronkeresztúrról ismét Ausztriába, a schwarzenbachi uradalomba vezette hivatali pályafutása. A Kisalföld után egészen új impulzusokkal töltötte el a magasra törő alsó-ausztriai és stájer hegyvidék, amelyet gyakori vándorútjain alaposan megismert.[10] 14 hónapot működött itt mint „Amtschreiber und Gerichtsactuar" (írnok és úriszéki ülnök), de javuló anyagi helyzete ellenére is rögtön Kismarton mellett döntött, ahogy csak megtudta, hogy az ottani igazgatóság számviteli irodájában megürült egy hely. Mint rangidősebb hivatalnok sikeresen pályázott. Visszatérésével újból felélénkültek kapcsolatai a bécsi irodalmi körökkel; a biedermeier kori közönség romantikus érdeklődése keresett olvasmányokká tette mondafeldolgozásait, „exotikus" elbeszéléseit a magyar táj, az akkor még „terra incognita" titkairól. Most először került a Fertő tó és vidéke a szépirodalmi érdeklődés középpontjába. Következményeképpen igen megnőtt az utazók és kalandkeresők száma, élményeikről hasábszámra olvashatjuk a korabeli bécsi újságok jelentéseit.[11]

1842 áprilisában Botgorschek házasságra lépett Eötvös Franciskával, egy befolyásos uradalmi tisztviselő leányával. A szerényen fizetett állás nem tudta már kielégíteni az évről évre növekvő család igényeit. Ezért fogadott el Botgorschek egy újfent Pottendorfra szóló ajánlatot. Ezúttal nem mint Esterházy-tisztviselő költözött ide, hanem mint az időközben bérbe adott birtok intézője. A jobb kereset ellenére sem talált elégedettséget. Pottendorf messze nem érte el az Esterházy-rezidencia – igaz, hogy halványuló – fényét és Bécs felé is rosszabb közlekedési lehetőségeket nyújtott. Az 1848-as év forradalmi eseményei, amelyekkel kezdetben nyilvánvalóan rokonszenvezett[12] és a hamarosan bekövetkező retorzió utáni változások ismét arra ösztökélték, hogy „reductio-t" (újrafelvételt) kérjen az Esterházyak szolgálatába. Az ötvenes évek nagymérvű kataszteri munkálatai szükségessé tették tapasztalt, jártas munkaerők felvételét. Így Botgorschek kérvénye is elintéződött: 1852 májusában ismét a kismar-

7 Az életrajzi adatok a „Vorschlagtabelle auf die Verwalterstelle in der Herrschaft Forchtenstein"-ből származnak. Esterházy levéltár, Eisenstadt, Personalia Forchtenstein, Nr. 910, 1856.

8 Johann Nepomuk Vogl édesanyja nagyboldogasszonyi születésű. J. N. Vogl 1802-től 1866-ig élt, Bécsben a romantikus érdeklődésű írók körének központját képezte. Összejöveteleiket a híres „Neuner" kávéházban tartották.

9 Oesterlein Miklós, egy gazdag gyártulajdonos kiadásában jelent meg. Oesterlein 1840-ben bekövetkezett halála után először özvegye, majd J. N. Vogl vezette. 1848-ban megszűnt.

10 Lásd az „Ameisenkönig" című novelláját, amely 1843-ban a *Schuhmachers* „Lebensbilder" nevű szépirodalmi antológiában jelent meg.

11 Vö. Battista: Expeditionsreise nach Ungarn. Oesterreichisches Morgenblatt 1838; Nr. 6. Schmidt, Leopold: Die Entdeckung des Burgenlandes im Biedermeier. Eisenstadt, 1961.

12 L. a szólásszabadságot dicsőítő költeményét: Te deum laudamus. Közli Riedl, Adalbert: Volk und Heimat 1963, Nr. 3.

Hackenberg J. fametszö. Az 1860-as évekből egyebek-
közt nehány erdélyi tájképe (Kolozsvár fötere, Elöpa-
tak fürdö) ismeretes.
(stb.

128

Fejérpataky László VI. 168

Hackenberg József

pesti Bécsujhelyen

1845 pesti kiáll.

Fertőmelléki Ruszt város

részlete, olajf.

L 1845.

Szabadságharcz, 1848/49 iki V. 177.

Hackenberg J.

béisujhelyi rajzoló és fa-
metrző

Fraknó látképe,
rajzolta és fábametrzette
fenti

Megjelent:

Botgorschek, Ferdinand

Forchtenstein (Fraknó)
Historisch-topographische
Beschreibung. Wr. Neu-
stadt 1852.

Melléklet száma: 1.

Nagyméltóságu

Vallás- és Közok

OM oszt

Rom.

Badeort **Elöpatak** in Siebenbürgen.

Dieser romantisch großartigen Umgebung entspricht auch das Innere der Stadt. Sie ist die volkreichste in Siebenbürgen, da sie 25,000 Einwohner zählt.

Schöne bis zwei Stockwerke hohe Häuser mit spitzigen Giebeln, prachtvolle Kirchen und gut gepflasterte breite Straſſen zeichnen die Stadt rühmlichst aus; dabei ist der Handel in keiner siebenbürgischen Stadt zu einer solchen Blüthe gelangt, wie hier.

Das Rasseln schwer beladener Wagen, das Treiben und Wogen in den Gassen, namentlich an einem Markttage, findest du nirgends mehr im Lande; aber auch erstaunt betrachtet dein Auge die immer wechselnden Gestalten, die an dir vorüberziehen. Hier siehst du Szekler und Magyaren in ihrem Nationalkostüm, — dort Türken und Griechen in ihrer bunten Tracht, — hier Deutsche im französischen Gewande, dort den Armenier in seinem Pelzmantel, prunkhaft aufgeputzte Bojaren, und wieder Juden in langen Kaftans, walachische Hirten in schmutzige Fetzen gehüllt, und Zigeuner mit wild flatterndem Haare.

Uiberhaupt hat sich in dieser reichen Stadt ein heiteres und geselliges Leben eingebürgert; entweder drängt sich der Menschenstrom nach dem Theater — oder eilt er zum Balle, oder nach dem Kiosk.

Es war an einem milden Augustabende, als wir durch die Straſſen Kronstadt's ohne ein bestimmtes Ziel lustwandelten. Alles strömte zum Theater; auch wir schloßen uns der Menge an und betraten die Räume des äußerst gefüllten Schauspielhauses. Dem Theaterzettel entnahmen wir, daß der Violinist Eduard Reményi konzertire. Gespannt erwartete alles den Anfang des Konzertes, und als ein junger Mann in ungarischem Kostüm mit der Geige unter dem Arm auftrat, wurde er mit rauschendem Beifalle vom Publikum begrüßt. Und wirklich weckte sein Spiel in Allen Entzücken und Bewunderung; bald war es sanft, voll tiefen Ausdruckes, das in weichem Moll, in schmelzenden Tönen die Gemüther ergriff, bald war es ein Sturm von Akkordengängen, glänzenden Oktaven und Läufen, die stürmischen Beifall bei den Zuhörern hervorriefen.

Stürmend von hinnen jetzt, wie sich vom Felsen
Rauschende, schäumende Gießbäche wälzen,
Holdes Gesäusel bald
Schmeichlerisch linde,
Wie durch den Espenwald
Buhlende Winde. (Schiller.)

Niemand möge es versäumen, der Kronstadt besucht, den etwa 1000 Fuß hohen Kapellenberg zu besteigen. Ein herrliches Panorama eröffnet sich von seinem Gipfel dem schweifenden Auge. Rechts erheben sich mehrere Gebirgsreihen, deren Seiten mit grünem Bergwalde bedeckt sind, aus welchen hie und da zackige Felsspitzen emporragen; — links aber breitet sich in tiefem Thale, gleich einem lieblichen Gemälde, die handelsthätige Stadt aus und bietet einen äußerst anmuthigen Anblick dar.

An die von Deutschen bewohnte Stadt mit ihren regelmäßigen Straſſen schließt sich die Walachenvorstadt mit einem Labirinth enger Gassen, und weiterhin die gartenreiche dorfartige Ungarvorstadt an. Das stattliche Rathhaus, welches sich auf dem dreieckigen Platze erhebt, — die Thürme der katholischen und lutherischen Kirchen, so wie der orientalisch breitbauchigen Kuppeln der griechischen Kirche, das kioskartige Kaffeehaus, der Bazar, eine malerisch gelegene Turnschule und die das ganze beherrschende Citadelle treten besonders hervor. Im Nordost aber breitet sich die Kronstädter Ebene aus und gewährt die Fernsicht bis an den Alt, begrenzt von den fernen blauen Bergen.

In dieser freundlichen Landschaft liegen mehrere Dörfer und Marktflecken, die gleich dunkelgrünen Oasen sich aus der Ebene erheben.

Von den vielen bemerkenswerthen Orten aus der Umgebung Kronstadt's ist besonders das Bad Elöpatak hervorzuheben. Etwa drei Meilen nördlich von Kronstadt liegt dasselbe in einem kleinen nach Süden geöffneten Seitenthale des Altflußes. Mäßig hohe, zum Theil bewaldete Hügel, welche das Thal begrenzen, haben diesem eine geschützte und gesunde Lage verliehen und die Mineralquellen, welche dort entspringen, haben durch ihre Heilkraft Elöpatak zu dem wichtigsten Badeorte Siebenbürgens gemacht. Fast in der Mitte des Ortes liegt der von einem hölzernen Gitter umgebene Stammbrunnen, bei dem sich das Kurpublikum in den ersten Morgenstunden versammelt und unter dem harmonischen Spiele einer Zigeunerbande das gesundheitsspendende, doch unangenehm schmeckende Getränk dem nüchternen Magen übergibt. Ein nahegelegenes anmuthiges Birken- und Buchenwäldchen bietet den Kurgästen angenehme Spaziergänge.

Der Besuch des Bades betrug im Jahre 1858 zusammen 1106 Gäste, worunter 262 Ausländer, größtentheils aus der Moldau und Walachei. Das Wasser wird wegen seiner auflösenden Wirkung gewöhnlich nur zum Trinken gebraucht; es übertrifft wegen seines Reichthums an Eisenoxidul nicht nur alle alkalischen Stahlsäuerlinge Siebenbürgens, sondern auch anderer europäischer Länder, so: Rohitsch, Pyrmont, Spaa, Bartfeld ꝛc.

Auf der Rückreise nach Kronstadt muß die herrliche „Burzenfläche," welche man durchfährt, erwähnt werden; — selten findet man eine Ebene, die das Schöne und Erhabene so harmonisch in sich vereinigt, wie diese. Malerisch breitete sie sich im Sommerkleide vor uns wie ein Garten aus, getheilt in Wiesen und Aecker, wo Hafer, Gerste, Weizen, Flachs und Haidekorn in vorzüglicher Güte gedeihen, — übersäet mit schönen großen Dörfern — „ein Land des Segens, der Fülle und der Kraft." (Salzer.)

Aus manchen der schönen Orte ragen neben den weithin glänzenden Kirchthürmen die Ruinen alter Burgen empor. In ihnen haben sich die deutschen Ritter verewigt, denen der ungarische König Andreas II. vor mehr als 600 Jahren den ganzen Gau verlieh, damit sie ihn bebauten und das Land gegen die räuberischen Nachbarvölker (Cumanen und Petschenegen) vertheidigten.

Am deutlichsten nimmt sich die auf einer kleinen Erhebung gelegene Marienburg aus, welche Zeugniß gibt von den blutigen Kämpfen, die in der Vergangenheit hier vorfielen. Am 16. Oktober 1612 wurden hier nämlich Kronstadt's Heerhaufen unter der Anführung des wackeren Bürgers Weiß von dem Fürsten Bathori, — der in Hermannstadt so schrecklich gewüthet, — gänzlich zusammengehauen. Unter den Gefallenen

Die Biene 1863

Grosser Platz in Klausenburg.

man durchfährt, ist Mühlbach, ein mit Ringmauern umgebenes, recht nett gebautes Städtchen, das etwa 5000 Einwohner zählt. Dasselbe liegt in einer Ebene am Mühlenbache und ist bemerkenswerth wegen seines Gymnasiums, seines Weinbaues und seiner Tuchweberei.

Nordöstlich vom Städtchen nächst dem Zekaschufer sieht man einen Theil, der durch bedeutende Erhöhungen zwischen Kornfeldern kenntlichen Trajanstrasse, welche in diesem Bezirke von den Einwohnern noch so genannt wird. Die Länge dieses Stückes der alten Römerstrasse, welches schon an sehr vielen Stellen mit der Pflugschar durchbrochen wurde und dem grünen Saatfelde Platz machen mußte, kann nicht über 1000 Schritte betragen und besteht größtentheils aus zusammengeschüttetem Quarzgeröll, das zu einer konglomeratartigen Bergart verbunden zu sein scheint.

Der Leser wird uns erlauben, eine Episode aus der Geschichte dieses Städtchens hier mittheilen zu dürfen.

Als der ungarische König Sigismund im J. 1437 starb, wurde der österreichische Herzog Albrecht zum Könige von Ungarn gewählt; — es war der erste Habsburger, der die ungarische Krone trug.

Während er in Südungarn zu Felde lag, brachen die Türken in Siebenbürgen ein; Mord und Brand bezeichneten ihren Weg. Sie belagerten das schwach befestigte Mühlbach und begannen es zu berennen. Den Wojwoden der Walachei aber jammerte die Stadt von früherer Freundschaft her, — darum ritt er zur Mauer hin und redete den Bürgern zu, sich zu ergeben. Falls sie dies thäten, wolle er vom Türken erwirken, daß die Obersten der Stadt sammt ihrem Hab in die Walachei ziehen dürfen, von wo sie nach Belieben wieder zurückkehren können! Das übrige Volk werde der Türke ohne einigen Schaden an Leib und Gut in die Türkei führen, ihm da Wohnsitze anweisen, die ein Jeder behalten oder verlassen könne, um heimzukehren, wie er wolle. Darauf ging das Volk ein, weil es sich zum Widerstande zu schwach dünkte. Und die Waffen ruhten bis zum folgenden Morgen, daß ein Jeder sich rüste, mit Hab und Hausgenossen fortzuziehen. Einer vom Adel aber in der Stadt, ein kühner Mann, der früher viel mit den Türken gefochten, nahm mit seinem Bruder jenen Rath nicht an und erwiderte: „er wolle lieber hundertmal sterben, als sich und Weib und Kind in der Türken Hände geben." Und die Beiden bewogen Viele zu demselben Entschluße; darauf zogen sie in einen Thurm, den sie mit Lebensmitteln und Waffen wohl versahen, entschlossen zum Kampfe auf Tod und Leben. Am Morgen kam der Führer der Türken zum Stadtthor und ließ alle diejenigen, welche herausgingen, aufschreiben und sorgte für ihre Sicherheit, daß sie in die Türkei zögen, ungekränkt an Leib und Gut. Die Obersten der Stadt aber überantwortete er dem Wojwoden der Walachei, daß er sie führe in sein Land.

Als nun das ganze Heer von all' diesem Volke keine Beute davontrug, griffen sie mit großer Wuth den Thurm an, in der Hoffnung, dort viel zu gewinnen; — aber alle Anstrengungen waren vergebens. Schon neigte sich die Sonne dem Untergange zu, da fingen sie an, Holz herbeizuschleppen, fast so hoch als der Thurm war. Bald schlug die Flamme lodernd empor, — drinnen im Thurme wurde es allmälig still. Da löschten sie das Feuer, brachen den Thurm auf und suchten, ob noch Jemand lebe, daß sie ihn erfrischten und in die Knechtschaft brächten. Darunter fanden sie auch halbtodt einen 16jährigen Studenten, der auf der Schule in Mühlbach gewesen, und mit in den Thurm gegangen war, den Tod der Sklaverei vorziehend. Dem Leben wiedergegeben, wurde er in Ketten nach Adrianopel geführt und mußte 20 Jahre lang die Knechtschaft tragen. Siebenmal wurde er verkauft, achtmal entrann er seinen Peinigern und wurde wieder gefangen. In dem langen Jammer vergaß er seine Muttersprache, doch nicht sein Vaterland. Denn obwohl ihn sein letzter Herr wie sein eigenes Kind liebte und ihn nur unter der Bedingung, wiederzukommen, fortließ, dankte er Gott für seine Freiheit und kam mit einem kaiserlichen Geleitsbriefe in seine Heimat. Daselbst beschrieb er den jammervollen Untergang Mühlbach's und seine Schicksale in rührender Weise und seiner Peiniger, der Türken, Sitten, Gebräuche und Glauben mit großer Kenntniß und Treue. (Nach Teutsch's Geschichte d. Sachsen.)

Die Muttersprache hatte vergessen wohl sein Mund,
Doch glühte Heimatsliebe ihm tief im Herzensgrund,
Er bat den milden Herrn so lang, so lang,
Bis er die süße Freiheit sich errang.

Und als er heimgekommen, die Stätte wieder sah,
Die Zeugin froher Kindheit, wie selig war er da.
Ich kann's euch nicht beschreiben, doch mahn' ich euch sehr,
Daß Jeder seine Heimat so lieben soll, wie er.

(Malmer.)

Die einförmige Ebene von Mühlbach an hat nicht der Reize so viele, als andere Theile Siebenbürgens. Nachdem man dieselbe durchfahren, kommt man nach Marosportu. Dieses ist ein kleines Dorf an der Maros, nahe bei Karlsburg und besitzt die große Salzniederlage, wohin das meiste Steinsalz aus den siebenbürgischen Salzgruben abgeführt wird, um auf der Maros nach Ungarn befördert zu werden.

Die Ebene von Marosportu bis Karlsburg ist mit weitläufigen Uiberresten des alten, zu seiner Zeit so blühenden Apulum bedeckt.

In den späteren Nachmittagsstunden langten wir in Karlsburg an; dasselbe besteht aus einem langen zerstreuten Dorfe und aus der Festungsstadt. Der äußerst große und ungepflasterte Platz enthält in der Mitte eine neu angelegte Promenade; die Gebäude sind unansehnlich und der stockhohen Häuser gibt es wenige.

Der Stellwagen bleibt auf der Strasse stehen; nachdem wir denselben verlassen haben, macht uns noch der Kondukteur auf ein Gasthaus aufmerksam, das die viel versprechende Aufschrift „vendeglö a naphoz, Hôtel zur Sonne" trägt und dem wir auch unsere Schritte zuwenden. Am Thore prangten noch die Uiberreste eines riesigen Theaterzettels, an dem mit großen Lettern: „Leonore, oder die Brautnacht im Grabe" angekündigt war.

Leider sah das Innere dieser beherbergenden Hallen gar nicht sonnig aus, und das uns zugewiesene schmutzige Zimmerchen mit der Aussicht auf einen vielleicht bodenlosen Morast, sowie später noch ein gelinder Regen dazu, vermochten wohl keine angenehmen Eindrücke hervorzubringen.

Des andern Tages erst beeilten wir uns, alle Sehenswürdigkeiten der Stadt in Augenschein zu nehmen. Die-

Hackenberger Sámuel

kőrösvölgyi harang-
öntő öntötte az
alsó templom 5
mázsás harangját
1832-ben.

Balogh Ágost

A kecskeméti plébá-
nia története.
Magyar Sion 1866.
IV. köt. 200. l.

13) Megar (csegöldi fastó) 1450 kövül. M. 4?

16) Csegöldi mester 1455 kövül. Gotovacs

17) " " Tovis Monnaies

79. l. (90) Marastoni (Giacomo): Vári arckép

93 l. (94) Marazzone (Pietro Francesco) St Irene

93 (111) Pittoni, Giambatista: Borromei St K. áldoztat.

103 l (125) Ribera kovetője St Jeronimus

Hackenreiter János György
budai kőművesmester

Falk Pál Tirolból került Budára az 1720-as években. Itt elvette egy vízivárosi kőművesnek, Hackenreiter János Györgynek a leányát, Margitot. Hackenreiter halála után háza leányára szállott, aki nemsokára szintén meghalt és ekkor Falk Pál örökölte. Ebben az épületben volt a híres budai Fehér Kereszt-fogadó (a vízivárosban a mai Batthyány-téren). Mikor Falk Pál 1728-ban polgárjogot nyert, mint a Fehérkereszt fogadóra volt ismert.

irod Kovács Lajos:
A budai „Alkotás-ház" és a Falk-családi. Historia 1929. 1929. 4-5. 7. 8. l.

RECLAM-FILET

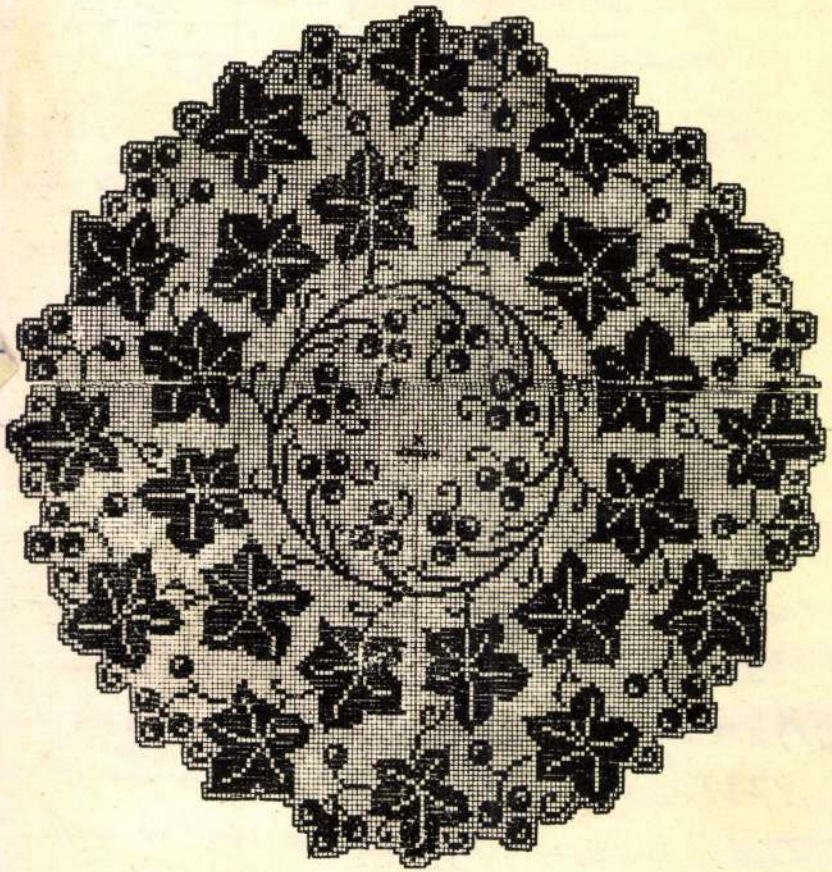

A HORGOLÁS ÉS FILÉ A LEGSZEBB, LEGHÁLÁSABB ÉS MINDIG DIVATOS KÉZIMUNKA. A LEGTÖKÉLETESEBB RECE- ÉS HORGOLÁSI MINTÁK **RECLAM-FILET** NÉVEN LEGNAGYOBB VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK AZ ORSZÁG ÖSSZES KÉZIMUNKAÜZLETEIBEN.

KÖZPONTI LERAKAT: BUDAPEST VI. KAZÁR-U. 12. — TEL. 16—0—22.

AMBERG JÓZSEF IPARMŰVÉSZ

Hackenreither vagy
Hochenreüther János György

bürgerl. Mauer

Övé volt a mai budai Batthyány tér 4. sz. ház (Fehérkereszt) fele, melyet 1754 ápr. 22-én örökölt tőle Falck Pál.

Irod

Garády Sándor: A vizi-városi „Fehérkereszt"-fogadó és szomszédjai. Historia 1929. 114. l.

Hackensöllner Kamillo

Porsonyban.

1857. máj. – jun. kiáll. Mücsyfet: Parasztkunyhó felső Steierországból, olajf., 80 frt.

Lesencreistvándi népvándorláskori
temető V. 218.

Hackensöllner Camillo

Stajerarnaji Tajkija

olaj

1860-as. evekbrt

Tallin

1925. III. 12.

Egzek h. n. V. 305.

Hackensöllner Kamillo

festő Pozsonyban

Parasztkunyhó felső Steier-
országból c. dapf-
1857 máj kiáll
Nagyfelt

Szalay Imre báró VIII. 157

MDK

Weber I.Anna, festöm. Hackenberg festöm.

W.A. festö Budán .1841.
Tájkép napnyugtakor /másolat Hackenberg után/ c.
olajfestményét állitotta ki a Pesti Müegyletben.

E.G.II. 6e9.1.

MDK

Hackenberg Györgyné özv. szül.
Szkalnitzky Zsófia, festő /1868-/

MMÉEKözl. 1937, 5o l.

tt, át nem látszó testek mögött ke-

HACKENBERGER, Samuel, körmöcbányai harangöntő

S. H. bürgerl. Glockengiesser zu Kremnitz, öregsége miatt eladja műhelyét. Hirdetés (1835, 725, 782, 859 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Hackenberger Samuel

M-D K.

harangöntö

Szügy, ev. tyrlom, 1830

Patay P: Nográd megye harangjai.
Múvtört. Ért. 1958 (VII.) 2-3 n. 160.

168

MDK

Hacker Antal, ácsmester

A pesti belvárosi plébánia templom toronysisakjának tervezése 1795. Mások szerint Fessl János György a tervező.

Gerő László: A pesti belvárosi plébánia templom
Müemlékeink Bp. 1956, 30 p.

M.D.K.

Hacker A. J.

A belvárosi templom toronysisakpárját a tervei alapján készítették 1795-ben.

Budapest székesfővárostörténeti múzeumának kiállítása: Buda
Óbuda, Pest 1800 előtt. Budapest 1946. 13 lap.

MDK

Hacker Antal

Az olasz Bosco-val együtt ő végezte az Operaház szkrafito-munkáit. Kézjegye most is megtalálható az épület különböző pontjain.

Kozma Dénes: Ujjászületett menyezetkép.

Érdekes Ujság, Bp. 1958. március 1. 15. l.

Harkes Antal

ácsmester 1776-ban a királyi palotában végzendő ~~átalakítás~~ ácsmunkákra kapott megbízást.

Bónisné Wallon Emma: A literátus ácsmester hagyatéka. Budapest, 1971.8.sz. 42-43.l.

Hacker Antal

mások szerint Fessl János György épi-
tette át 1795-ben a bp.-i Belvárosi
templom bronzsüvegeit.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia,
Budapest, 1970. 463 l

32 l

Hacker Antal

ácsmester tervei

Nemit 1795-ben a to-
ronysüvegeket XVI.
Lajos stílusában ké-
pezik ki

Pálinkásbelvtempl.

404. l.

Az északi torony
süvege Budapest
ostroma alkalmával
1945-ben leégett
(Az én megjegyzésem)

Hacker Antal József

ácsm.

Be' 1768.

Tp. Pest

Remek munkát nem
készített, 1787-ben
fogát megvonták

Schneider

22. I.

Hacker Antal

ácsmester

XVIII. 89.

l.

Schoenbelvárosi

8. l.

T. 6243.

melytől jobbra a patak mentén
patok veszik körül, a melyek
n pedig, jobbra a szőlőhegyeknél,
atona tesz jelentést. Felirata

EN.

1 cm.

Hacker A. J.

aism. XVIII w

l.

Schoen 1948

19. l.

forrult
~~xxxx~~ keretbe foglalt tojásdad medaillon-
~~a~~ bajusza és körszakálla ősz. Ingének gal-
"jét csokorra ~~xxx~~ kötve, mellénye kivágott,
ata a kép alatt:

LTH"

keretnek 63.3 : 53.5 cm.

35 (alángomással).

107/95 Nº 130.

Hacker A. J.

ács ~~Epitém~~

Gentmüssel

53. l.

odelnök Úr!

va Méltóságodnak f. é.
-én kelt 98-1904 számu
tiratára, van szerencsém,
oktatásügyi Minister Úr
ága által, a felügyeletem
akápolna és kert 1904 évi
, kezeimhez kintalványo-
alamint a koronakápol-

szabadításáért és adott vitéz hős katonákat a világháború
ején is.

A debreceni Kollégium drága nekünk, mert évszázados
arnokaiban a magyar reformátusság történelmi levegőjét
ívja a mai kor embere. Figyelmeztet arra, hogy a hit
gyeket mozgat és épít.

A debreceni világgyűlés a magyar református hit tör-
nelmi alkotásaival ismerteti meg az azon résztvevőket
ezzel n
en seg
k el az
ró száz
A Rá
agyar k
essze tá
t is, pás
épületb
szág ter
A M
ezete.
formátu
ülése a
progra
½9 ó
kban
9 óra
10 ór
i tár
kozik
s me
gi és
. Ra
za az
s ha
vassz
mnu
vil
n lévő
Fél 2
földi
atalos

Flacher d. J.
Bab. Pál tyt.
Törvyhúsvéd Ács
mesters.
1795
Schwen 1946
13. C.

szerű jelentkezésükkel és az [illegible] jelentkezési
megküldésével egyidejűleg arról is értesítsék az Iro
hogy igényt tartanak-e 50%-os vasúti kedvezmén
igazolványra, vagy pedig nem? Igénylés esetén az iga
ványt augusztus hó 15-ig postán küldi meg címükr
Gyűlési Iroda.

A világgyűlés jelentkezési díja (1 P 50 fill.), az étke
tési díj (2 P 50 fill.), a különvonaton utazás menett
jegyének az ára, valamint a műsoros-est belépti jegyé
az ára (2 P, 1 P, vagy 50 fill.) a „Belvárosi Takarékpénz
Debrecen" 28,793. számú csekklapon küldendő meg.

A szabályszerűen jelentkezők a Gyűlési Irodától n
kapják a világgyűlés jelvényét is, amely nélkül a vi
gyűlésen résztvenni nem lehet.

A világgyűlésre Magyarország területéről jelentk
nők és férfiak elszállásolásáról az ORLE Gyűlési Ir
csak abban az esetben tud és akkor is csak az illetők k
ségén gondoskodni, ha már előzetesen a külföldi magya
és az ugyanakkor Debrecenben tartózkodó ORLE konfe
ciai tagok a rendelkezésre álló szállodai szobákban, ma
szállásokon, internátusokban és tömegszállásokon
mennyien elhelyezést nyertek. A világgyűlés rendező
arra kéri a Magyarország területéről jelentkezőket, h
vagy a Budapestről 22-én éjjel induló különvonattal,
pedig a Debrecenbe reggel befutó vonatokkal igyekezz
megérkezni. Ezáltal lehetővé teszik azt, hogy a külf
jövő magyar reformátusok és az ORLE konferen
résztvevés céljából hosszabb időre Debrecenbe érkez
pásztorok és családtagjaik elszállásolása nagyobb e
ségekbe ne ütközzék. *ORLE Gyűlési Iroda Debrece*
légium.

Az ORLE konferencia programmtervezete: **Aug**
24. Szerda. *Reggel egynegyed 8 órakor* **reggeli** a szá
illetve a konferencia tagjainak közös étkezőhelyén.
áhítat csak lelkészek részére a Kollégium Oratóriu
Tárgy: **Az Úr kérdez: kinek mondasz engem?** Sz
ugyanott **a konferencia megalakulása.** Megalakul
ugyanott **előadások az összes tagok részére.** *9—10 ó*
Az eucharisztikus világkongresszus. (Ez előadás után
szólások *nem* lesznek.) *10-től fél 11 óráig:* Aktuális dátu
11—1 óráig: A pásztor a Főpásztor előtt (mint e
családfő, igehirdető és lelkipásztor). (Megbeszélést bev

Hacker Dávid ágyuöntő XVI.sz. Pozsony
Kálmán János közlése

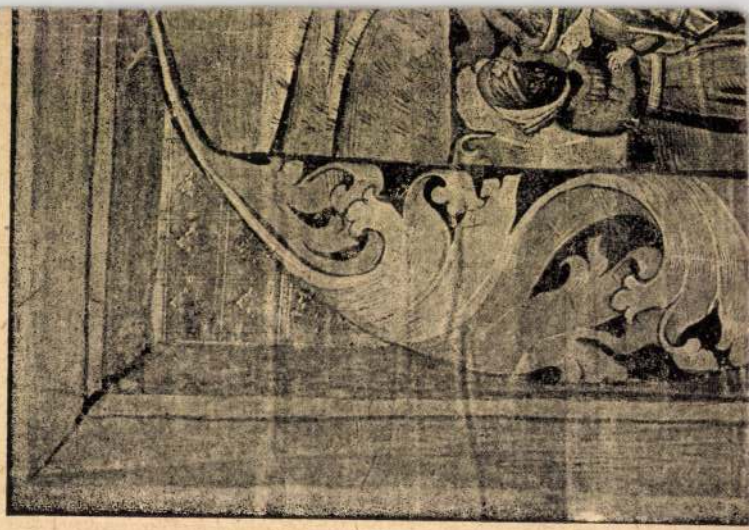

Hacker Xav. Franc

óbudai ~~acp~~ kőmüves m-

l.

Historia 1932. V.

5. l. 8. l.

uth Lujza.

ülve és arczélben van áb-
és ernyőt tart. Öltözete:

ott gallérú vasalt ing, ma-
ajtott mellrészszel. Arany-
viseli. Jobbján két gyűrűt

tben és szemcsés bőrtokban,
283. — Vétetett az 1910 július
Bélától 600 K-án (1132–910).
1. — A vételt jóváhagyta az
steri határozat (1302–910). —
-én (1299–910). — Az elszá-
zius 11-iki 26414–910 szvsz.

Kossuth Lujza 1896 július
sható, hogy e kép Kossuth

Lo

HACKER Antal és József pesti kőmmesek

- sekrár építése 1793 (József)
- főplebánia 1796 (Antal)

Julián Ubrán: Kecskemét vára építéstörténete.
Kecskemét, 1998. 174.

1. 85-92. és 93-106. ill.
rköz" népe és hímzései.

3-126.

n. 127-134.
f művészeti hagyatéka.

ás. 159., 161-165.
" és egyebek. A
ionista kiállítása.
arcsarnok] 160., 166.

tikája. 167-170.
özépkori emlékek.
bbkori temetők. [képek]

. 223-228. és 229-232.

. Részletek. 233-248. és

Hacker Antal

más források szerint Pauer János György 1739-40 ben építette át a belvárosi templom toronysüvegeit.

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973 13351

1091

HACKER ARTUR, nyomdász

Szombathelyen 1909-ben nyomdászsztrájk a Vasmegyei Nyomdánál. Lingauer Albin tulajdonos jelenti a Városi Tanácsnak, hogy a nyomdából Singer Manó gépmester, Hacker szedő, Csobolya István szedő. Bernát Endre szedő ismeretlen helyre szöktek. A szervezet Bpestre vitte őket. 1022. old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdásszmozgalmak Szombathelyen /1892-1914/ 89. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 1. szám, Szombathely

HACKER ARTUR, nyomdász

1909-ben Szombathelyen nyomdászsztrájk a Vasvármegye Nyomdánál. A tulajdonos, Lingauer Albin felterjeszti a jogtalanál kilépett munkások munkavönyvét az Iparhatóságnak.-Csobolya István, Bernát Endre, Singer Manó, Hacker Artur, Menczik Tivadar, Blaszek Ferenc. Borsiczki Lajos, Burger József. 102.old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdászmozgalmak Szombathelyen 1892-1914, 89.old

VASI SZEMLE. XXIII.évf. 1969.1.szám, Szombathely

MDK

Hacker Arthur, festőm.

37. R.A. "S támada nagy kiáltás Egyptomban"

Olf.

KMT 19o1. tav.nemzetk.kiáll. Kat. 23.1.

HACKER ARTUR, nyomdász

1909-ben nyomdászsztrájk Szombathelyen a Vasvármegye Nyomdánál. A tulajdonos, Lingauer Albin Az Iparhatóságnak jelenti a jogtalanúl kilépett munkások hollétét. Csobolya István Pancsova, Singer Manó Bp. ismeretlen cim. Hacker Artur Bp. Király u. 75. I. 12. - Bernát Ernő Endre, Bp. Király u. 75. II. 25. Nemsitz Ernő munkakönyvét magával vitte. 102. old

KUNTÁR LAJOS: Nyomdaszmozgalmak Szombathelyen
/ 1892- 1914 / 89. old

VASI SZEMLE, XXIII. évf. 1969. 1. szam, Szombathely

MDK

Franz Xaver Hacker, kömüvesmester

a trin. templom épitkezési költségeit részletezi a rend 1783-ban történt feloszlatása után./II. József./

Bertalan Vilmos: Az óbudai -kiscelli trinitárius kolostor és templom. Bp. 1942. 1-12 repr.

HACKER, Franz Xaver obes

TBM 25 (1996) 371.

közös programok alakítása
zámításba kell venni a számí-
ós rendszerek kommunikációs
zéchényi Könyvtár hungarika
számítógépes fejlesztésére
kezdeni egy európai hungarika
zer kiépítését.

FARAGÓ Lászlóné – GÁL Júlia: A gyűjtemények felmérése: In: Régi és lagyarok külföldön, külföldiek Magyar-apest ; Szeged : Nemzetközi Magyar g, 1993. 1518-1523.p.
MTA Kézirattárában, illetve az OSZK RMNY szerkesztőségében találhatók.
ot őrző külföldi könyvtárak címjegyzé-s Ilona, Faragó Lászlóné, Gál Júlia. 1990- . 11 kötet.
lémet Demokratikus Köztársaság, 3. i Köztársaság, 4. Svájc, 5. Skandináv lux államok, 7. Franciaország (sajtó Britannia és Észak-Írország. Ír Köztár-

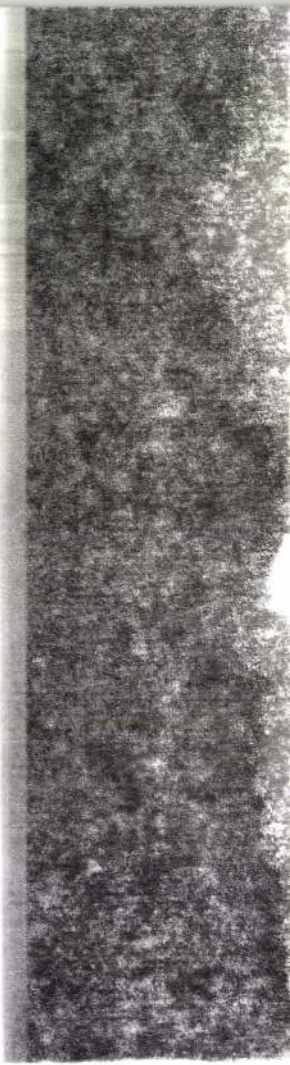

Hacker Xav. Ferenc

kir. kamarai ács-és épitőmester

kutház terv a Várban Budaán. /kép/

BUDAPEST RÉGISÉGEI a történeti muzeum évkönyve
XVII. évf. 1956. 314 l.

HACKER, Franz Xav. ács

a templom oltárai alaprajzi 1780

FILIPSZKY István: A budavári
római katolikus templom története
a kezdetektől napjainkig. Budavár, 1998
12-13. ll

× Vannak olyan középkori eredetű
hódoltság után az „új" vallás, a r
templom belső XVII-XVIII. századi k
reformátusok egyszerűbb, emb
használtak. A két-háromszáz éve
világát ugyanolyan jól illusztrálják,

Sokkal nehezebb helyzetben van a t
egyházi épületek helyreállítása ese
állítása kapcsán. Külön fejezetet
II. világháború után eredeti re
elveszítették, sorsuk az elmúlt fél
vált, és a puszta fennmaradás
meghaladó erőfeszítéseket kell ten
nevében, elmenekült uraik helyett
esetében bosszút, ezek az egykor
képviselő emlékek időnként már

de D.K.

HACKER Xav. Ferenc ácsmester

A feloszlatott budai (Ágoston-rend templomának és kolostorának (Márfirak útja 23) műszaki rajzfelvétele (1785 ~~1875~~)

Budapest müemlékei I₁. Bp 1962.

M. D. K.

HACKER Ferenc ács

Béhásmegyer r. k. plébánia
templom kibővítése (1787-89.)
Oelsner Antal ábudai
kőműresmesterrel

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 321. l.

Hacker Ferenc Xaver

ácsmester könyvtárát ismerteti:

Bónisné Wallon Emma: A literátus ácsmester hagyatéka.
Budapest, 1971.8.sz. 42-43.1.

Hacker Ferenc MDK

budai ácsmester, közre mükodott a váradi
székes egyház épitésénél.

Bunyitai Vince: A nagyváradi latin szertartásu
székes egyház. Nagyvárad 1880. eml. 2. 27. old.

Hlacker Ferenc
ács
1793 tól választott
polgár Budán
Schmiall
II. 269. l.

...gedd meg, hogy mikor hálás
köszönetet mondok azért a sok
előzékenységért és figyelemért, a
melyet ezen apró ügy elintézése
körül tanusitani kedves voltál,
– emlékeztesselek egy szives igé-
retedre, a mely arra vonatkozott,
hogy ehhez a képhez vagy egy kisérő
iratot leszel kegyes adni vagy
magának a képnek hatulsó olda-

Hacker Ferenc

ácsmester

l.

Schoenkrisztinavárosi

7. l.

1

~~Kamińsa patak III. 206.~~

Hacker Franz Xav

Kömmes

lásd

2

Bertalan - kiscelli

Arin templ

19. l -

VÁLLALAT
KECSKEMÉT
III. ARANY JÁNOS-UTCA 8. SZ.
▲▲
TELEFON: 114.
▼▼

Tekintetes

EUROPA FILM, KÖNYV, LAPTERJESZTŐ ÉS KÖNYVKIADÓ RT.,

Budapest.

V.,Visegrádi-utca 36

Harker Irén

1911/12 I.

Ferképzőintézet

88. l.

Hacker Irén

szül. Budapesten 1890 szept. 28. Ar. – 6 felső leányiskola 1911/12. I. – első osztály beli műveszmöv. – Deák Ebnerné.

Lelet mohácsi VI. 17.

Hacker Janos

budai ácsm.

XVIII. sz

l.

Bierbgerszitár

31. l.

Hacker János
pesti ácsm.
1769.

1.
Gerő László.
A Szervita-tér,
Budapest
1947. 62. l.

Meghívó

A Magyarországi Olasz Kultúrintézetben (Eskü-út 6.)
Carlo Anti professzor, a padovai királyi egyetem rektora 1941.
március hó 27-én, csütörtökön délután 6 órai kezdettel vetítettképes
előadást tart

A csendélet a római művészetben

címmel, melyre tisztelettel meghívja

Dr. Aldo Bixxarri
főigazgató.

Hacker János

pesti ácsmester

ácstelepe a későbbi Akadémia utca 1. sz. alatti telken volt a XVIII. sz. végén

Pásztor Mihály

A szárötven éves Lipótváros

Bp. 1940. 69. l.

72

át, de nem jöhet el Kassáról. Ebben
szavakat magyaros ortografiával irja,
vakat is alkalmazott a levelében, te-
ott, érezte az olaszos kulturának a

ük a kassai Mária látogatása oltárá
s benyomást tesz. A Madonna feje
ej, a kis bambino Jézussal egészen

r Mátyás kiadta Kemény Lajosnak kéz-
zeteit Kassa müvészetére vonatkozólag.
gárjogot kap egy Nikolaus Mirabili
ctor alias scultor.
ssán olyan munka, amely tisztán egy
o festőre vallana.

Hacker János

pesti ácsmester

tulajdona volt a XVIII. Názad végen a hires Hét választófejedelemhez címzett bálhelyiség és vendéglő.

Pásztor M.

A nárótven éves Lipotváros

72. l.

kis kezeknek élé

Olasz fel

Szent János feje.

léletet is kifej

nak rajta mintézv

a kontemplativ be

lelkiállapotot tü

erőszak az, hogyh

belezik a német f

Ebben a sz

rászilag Nikodému

munkája. Ugyanaz

lelkiállapot.

Itt van eg

Antal József pesti ács a fia? 1768

Hacker J. Mihály 43, 57, 72, 196, 197, 200, 206, 207, 208

1740. a Templ és 2 torna ácsunka és faanyag költségvetését készítette Hamon kőstög alapraja és várlatai alapja

Schoen Anna templ

Anna Templ 2 torony Sisalyának favárát 1759. (1862 frt-12 kr.

Stílustörekvései

kor is leggyakrabban csak rövid időre. Az első, legfontosabb benyomások az ország határain belül érik, megismerkedik helyi előideivel, aminek a hagyomány kialakulásában becses szerepe van.

Külföldi tanulmányutak azonban továbbra is nagy szerepet játszanak, mint mindenkor szükséges fejezetei a művészi pályának. A háború előtt Párizs tündöklése mindent elhomályosított, művészeink úgyszólván kizárólag a francia fővárost látogatták. Bécs és Róma jelentősége már jóval előbb csaknem teljesen megszűnt. Rómában, a Magyar Házban Fraknói Vilmos püspök jóvoltából az új század elején ismét dolgozott egy kisebb csoport, melyet főképp a nagybányaiak, Réti és Iványi-Grünwald tettek jelentőssé, ez a kolónia azonban csak néhány évig volt együtt. München szerepe az ott tanuló nagybányaiak után teljesen megszűnt, a bajor fővárost művészeink azóta szinte idegesen kerülték. Azzal, hogy a súlypont Párizsba tolódott, sikerült az első for-

Hacker Joachim

öto.

l.

Kőmagyötoj.

cékbörben) 98. 7.

(1645 szerzödtetés

1647. feltrab. és "

1649. "

1651. "

Hacker Joachim

ötvös Besztercebánya

Kőmagyötvös 17 l.

Nagykoros	1273—1274	230	
Nagyszentmiklós	—	266	
Neuhäsel	658— 665	108	
Neusatz	2133—2139	358	
Neusohl ┬	51— 127	13	┬ *
Neustadt	1263—1269	227	
Neutra	1566—1586	277	
Nyíregyháza	1565	276	
Oderhey	2047	343	
Ödenburg ┌─	1977—2039	331	┌─ *
Pancsova	1587	279	
Pápa	1588—1609	280	
Pozsega	—	288	
Preßburg ┌─	1628—1809	288	┌─ **
Preßburg-Schloßgrund	1810—1865	304	
Priwitz	1866—1870	311	
Pukantz	—	6	
Raab ┌	707— 768	120	┌ *
Rosenau ┐	1903—1918	318	┐ *
Ruma	—	321	
Sankt Nikolaus i. L.	1122—1132	194	
Sárospatak ┌─	1919—1921	321	┌─ *
Sátoraljaújhely	1921	322	
Schäßburg ┐	1922—1932	322	┐ *
Schemnitz └	1933—1976	325	└ *
Segedin	2039—2046	342	
Steinamanger	2077—2085	349	
Stuhlweißenburg	2048—2072	344	
Szántó	—	340	
Szatmárnémeti ┐	2034—2038	340	┐ *

Hacker Joachim

beszterecbányai ötvös

l.

Magyar Múzeum

1945. 32. l.

(2 szer)

33. l.

bbra, tojásdad medaillonban. Fején prém
tollal, s rövid hajat, bajuszt s szakált hord.
nyakkal a végén. Vértbe van öltözve s
ata a kép alatt három sorban:

I.
bürgen
ch im April 1690"

m.

152/93 N° 1

Hacker Joachim

Mihalik J: Bent. 6-i oto a 15-19. h. 6

Mur. kat. Est

1918. 47

Puska IX. 87.

Hacker 1. Joachim ötvös 1645–57. Besztercebányán.
(Mihalik S., Műv. Ker. Ért. 1918 47. l.)

Ferenczi Zoltán dr. VI. 168.

Hacker János

MDK

ácsmester, 57.o.

Schoen:Szt.Anna templom.

H

MDK

Hacker Joachim, ötvös
/Hackher, Joahim Haker/. 1645-1651.

A czéhkönyvben az elhunyt mesterek között az 51-ik.
1645 aug.6-án szegödteti 4 évre tanulóul Hansz Stierzert, Hansz Stiertzer édes fiát.
1647-ben fejezi be nála tanulásának utolsó évét Andreas Schiszler, akit febr.14-én szabadit fel.
1647 nov.30-án 4 évre szegödteti Hansz Röszl hasonnevü fiát. Apja gondozza ruhával.
1649 jul.4.-én felszabaditja Hansz Philipp Stürtzer-t.
A fiu apja Hansz Stürtzer.
1651 ápr.17-én felszabaditja Johannes Röszl-t.

Mihalik Sándor: Besztercebányai ötvösök a XV-XIX.sz.-ban.
Muz.és Kvt.Ért. 1918. 41-53.l.

+1

Hacker J. A. MDK

Bp. Március 15. tér. Belvárosi plébániatemplom.

Homlokzatát Paur György épitőmester ujjitotta meg 1725-39 között.
1775-ben Nepauer Máté és Jung József javitotta a szentélyt.
Toronysisakok Hacker J.A. 1795./Az egyik elpusztult 1945-ben/
Orgonakarzatát Hild József bővitette 1835-ben.

Többször renoválták.

Zakariás G. Sándor: Budapest.Bp. 1961. 112.l.
Repr? 200. kép. A belvárosi templom délről.
199. kép. Belvárosi templom.

MDK

Hacker József

pesti ácsmesterre

bizták az ácsmunkákat

az 1792-93 években épült vásárhelyi uj ref. templom épitésénél.

Kiss. L.: Vás.müv. 17.o.

HACKER József ács. XVIII. szd. MDK.

Tóth Andrásné Polóny: Nóra: A mérnöki szervezet kialakulásának előzményei Budán és Pesten. Tanulmányok Bp. multjából. 1956. XI. köt. 86. l. 87, 90.

Hacker József, ácsmester MDK
pesti

1766- 1771ig 1429 forint értékü ácsmunkát végzett Pécelen. A kastély főpülete 1766-ban elkészült. Hacker későbbi munkáit a melléképületeken végezhette.

260.o.

Zsindely Ferenc: A péceli Rádny-kastély.
Műv. Ért. 1956. V. évf. 4. sz. 253-276.o.

Hacker József

pesti építőmester

1788. Mezőtúri
ref. templom tornya

Arról hogy az ezt köve-
tőleg épült uj templomot
is fenti építette volna, nincs szó X

Faragó Bálint. A mező-
túri ref. egyház története
1530-1917 ig. Mezőtúr,
é. n. 74, 75. l. 93. l.

X bár valószínű

I V Ó

gyar Barátai Egyesületének a Müemlékek
utca 10./ tanácstermében
6 órakor tartandó
g y ü l é s r e.

ág jelentése.
ztmány megválasztása.

Az előkészitő bizottság nevében

Gerevich Tibor

Hlacker József

ácsm.

1799

l.

Historia 1930. III.

7-9. sz. 156. l.

Hacker József

ácsmester Pesten

1790-körül. A választott polgárok köze tartozott s a közgyűléseknek egyik leghangosabb szereplője volt.

Pásztor Mihály:

A nárötven éves Lipótváros. Bp. 1940.

37, 38. l.

l.

Kovács Lajosdr: Tanulmányok Budapest multjából.

III. k. 89. l.

242. kép. *Szarvserleg, 1400 körül.*

di Mattia Corvino. Corvina, I., 1921., 33. l. — Gerevich: A régi magyar művészet európai helyzete. Bp. 1924., 20. l. — Lechner Jenő szerk.: Budapest műemlékei. Bp. é. n. (1924.) 93—94. l. (180. kép.) — Springer, Anton: Handbuch der Kunstgeschichte. 12. kiadás, II. kötet. Lipcse, 1924., 511. l. Horváth Enrico: Siena ed il primo rinascimento ungherese. Corvino, V., 1925., Vol. X., 62. l. Lepold—Homor 68. l. (Képe 69. l.) —Mayer, August L.: A Paris atelier of goldsmiths about 1400. Apollo, VI. kötet. London, 1927., 235—237. l. — Genthon: Mátyás király ötvösművei. A Műgyüjtő, II., 1928., 80. l. — Mihalik, Alessandro: I maestri orafi Pietro e Niccolo Gallicus di Siena, in Ungheria. Siena, 1928., 17. l. — Lepold: Esztergom ... A Műgyüjtő, II., 1928., 245. l. — Átrendezték az esztergomi

Hacker József

pesti áism.

lásd 1789

Rupp Jakab

Buda-Pest és Évrenyékének helyr. tört.

Pest, 1868. 280. l.

Spiklay Ferenc

Kassa

Bp 1938 16° pp 44 ill. 20.

Ed. Révai

Hacker József

aism.

Be 1825

Szm. Pest.

Tp. ii. o.

Schneider

222. l.

II. BÉCSI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Wien, VII. Museumstrasse 7.

Állami ösztöndíjasok:

Dr. Bartha László (1906, Debrecen, ref.), bölcsészdoktor, díjtalan gyakornok a debreceni egyetemi Vegytani Intézetben (Bodnár János professzor). Egészévi ösztöndíjas. Kiküldetésének célja kísérleti növény- és mikrokémiai tanulmányok végzése volt, különös tekintettel a dohányra. Kutatómunkáját a bécsi egyetem Medizinisch-chemisches Institutjában Barrenscheen professzor vezetésével végezte. Munkája eredményeit a következő négy dolgozatban foglalta össze, melyek a Biochemische Zeitschriftben jelennek meg: „Eine neue Methode zur Bestimmung der Adenosintriphosphorsäure in den verschiedenen Organen", „Die stufenfotometrische Bestimmung des Methylglyoxals", „Neue Mikroreaktionen für die Charakterisierung des Pyridins und der Pyridinderivaten", „Abbau des Nikotins auf die Wirkung von

HACKER József pesti építőmester

1792-ben felbontatták a vele kötött szerződést a ref. kistemplom bővítésére

Szomorú Ulván: A cegléd i ref. templomuk története. Cegléd, 2001. 42.

Hacker József

ácsmester

l.

Tanulmányok Bpest II

31. l –

Hacker József

pesti ács 1769

l.

Tanulmányok Bp

multjából. III. k

159. l.

GRAFIKAI SZOBA

(VI)

Hacker József

áismester 1778

l.

Tanulmányok Bp.

multjából

X. 95. l.

Hlacker József

pesti építész

l.

Zádor – Rados

57. l.

los nyugtatvány.

.....

a Budapest ..... kerület .....

..... tulaj-

leten végzendő átalakitási munkálatok

1933.évi 148.728/VII.a.számu rendelete,

ságának 193.. évi ..... szám alatt

nlékek Országos Bizottságát illető 1/2

..... urtól átvettem.

..... hó ..... napján.

ministeri számv.főtanácsos,
A Müemlékek Orsz.Bizottságának
vagyonkezelője.

Hacker József épitén M.D.K.

egyik épitője a szekszárdi megyeháznak
1780.

Genth. Müeml. 1959 I. 338

Hacker József MDK

Szervita templom /Martinelli tér 7./

Valószinüleg Holbling János kezdte épiteni , és Pauer János György folytatta. Eredeti toronysisakja Hacker Józseftől. ~~[illegible]~~ 1769.

A Templom mai homlokzata és tornya Diescher Józseftől. 1871.

Helyreállitva 1948-ban.

Repr. 205. kép.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

113.1.

Hacker József

pesti ácsmesterrel együtt kap Jung József megbízást a Gomba-i ref. templom felépítésére.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V (1967-68) Budapest, 1970. 199f.

Hacker József

pesti dismester Jung Józseffel együtt
építi a maglódi ev. templomot 1775
körül.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy
Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

1991.

Harker József

ácsmester nevét említi

Bónisné Wallon Emma: A literátus ácsmester hagyatéka.
Budapest, 1971.8.sz. 42-43.1.

Hacker József

pesti ácsmester, a mai. alit vásárhelyi templ. ácsmesteri munkáit ő kérvitette 1792-93 években.

Kiss Lajos, Vásárhelyi művészélet, Bp. 1957.

17 l.

Az „Epoche" pályadíjnyertes filmje, mely a Dortmundi munkaközvetítő hivatalnak csinált propagandát

Filmreklám

A technikai trükk, mint a propagandafilm eszmei tartalmának kifejezője. A kinematográfia legutóbbi kiállításos filmjeinél („Ben Hur" stb.) úgy az amerikaiak, mint azok európai utánzói a technikai felkészültség oly gigantikus méreteit alkalmazták, mely az intellektusnál szinte visszatetszést szült.

Bátran minősíthetjük szellemteleneknek és giccseseknek ezeket a filmeket, mert céljuk az volt, hogy azok tartalmi ürességét és szellemi gyengéit pompás külsővel lepleizzék. A technika, mely a filmművészet szellemi részének rendkívül ügyes segítőtársa lehet, jelen esetben felfuvalkodott öncéllá, tartalom nélküli monstrummá vált.

A helyesen alkalmazott technika a filmnek éppenséggel kifejező erőt ad. Az eszme ezen a réven kifejezésteljes szimbolummá válik, sőt a szimbolum jelentőségét túlszárnyalja s a váltakozó pregnáns jelenetek az eszme közvetlen erejét érzékeltetik a nézővel.

Sőt tovább megyek, a kép kifinomodássá, mondhatnám, az eszmének, a fogalomnak, az ideának eszményesítésévé válik és élő hatalom lesz belőle.

Ép a reklámfilm-termelők feladata, hogy az eszme és a technika teljes szintézisét megtalálják. Ott, ahol a legszélsőségesebb rövidségnek a legélményszerűbb hatással kell párosulnia, az ideának oly kifejezésformát kell adni, mely egyformán koncentrált, erős és felvilágosító.

Ha arról van szó, hogy absztrakt, érzékeinkkel fel-nem fogható dolgot kell érzékelhetővé tenni, vagy valami élőt kell — hosszú kerülőút mellőzésével — a legrövidebben és kifejezésteljesen formulázni, az ügyesen alkalmazott technikai trükk megteszi a hatását.

Példa erre a „Dortmundi munkahivatal" (Arbeitsamt Dortmund) propagandafilmje, a „Brücke" (a „Híd").

Két szikla egymással szemben: egyiken impozáns ipari üzem, másikon a munkások tömege. Közöttük tátongó mélység.

Kiáltás válik le a munkanélküliek sziklájáról: „Wir suchen Arbeit!" („Munkát keresünk!") A leváltés betűvé formálódott sziklatömbök nőnek, növekednek, hatalmas betűkké formálódva ugrálnak a térben. A gyár kéményei pedig okádják a szavakat: „Wir suchen Arbeiter!" („Munkásokat keresünk!")

S az óriásbetűk a szakadék felett összeütköznek: a híd képződőfélben van . . .

Az egyes betűk tolódnak, egyesek lezuhannak, újak válnak le, majd: egy egyenesvonalú összeütközésnél megszületik a „híd" a következő betűkből:

„Arbeitsamt Dortmund."

(„Dortmundi munkaközvetítőhivatal.")

Kitünő szimbolum! Az irreális, a szó, nagyszerű kombinációban reálissá, képpé válik, mégis a szó — a szó és kép együttesen — idea és cselekmény marad!

A technikai trükk a propagandafilm eszméjének kifejezőjévé, a propagandaerős Eszmének propagandaerős formájává válik.

Willy Schickling

Reklamügy 1929. 12. sz.

they cikkének, mely azt fejtegeti, hogy a kirakatrendezés nemzeti vagy nemzetközi stílusban haladjon-e. Nagyon szépek és artisztikusak H. M. Geiger kirakatai, Feist, Goldina csokoládékirakata, Bauer, Strauss, Hippel és Hertha Schultze rendkívül érdekes és modern kirakatai.

Vásárok, kiállítások

Jövő évi külföldi vásárok és kiállítások. Márc. 2—8. Tavaszi vásár Lipcsében, márc. 2—12. Grosse Technische Messe und Baumesse in Leipzig, márc. 23—26. Kölni tavaszi vásár, márc. 27—30. Frankfurti tavaszi vásár, május—október Internationale Hygiene-Ausstellung in Dresden, június—szeptember „Ipa" Internationale Pelzfachausstellung, Leipzig, január 4—11. Newyorki autókiállítás, január 11—18. Filadelfiai autókiállítás, január 14—23. Fűszer-, csemege- és tápanyagkiállítás, Leeds, Anglia, január 27—31. Cipő- és bőrkiállítás, Manchester.

Afrikai árumintavásár. 1930 február 20-tól április 20-ig fog lezajlani Tripoliszban az első árumintavásár, melynek célja, hogy áttekintést nyujtson Afrika gazdasági életéről. A vásár nemzetközi ipari és kereskedelmi messe jellegű lesz.

A prágai árumintavásár propagandaköltsége évi 27,000.000 cK, melyből Prága város propagandájára 8,350.000 cK-t, a három vásári ujságra (Welthandel, Nova Praha, Messe-Anzeiger) is nagy összeget költ. Ez utóbbi a vásári hét tartama alatt naponként jelenik meg és évi példányszáma 3 millió. Egyéb propaganda-nyomtatványok mintegy 30 millió példányszámban kerülnek kiosztásra és szétküldésre.

A lipcsei vásár és annak organizációja. A Messamt 100 oldalas füzetet adott ki, melyben beszámol a vásár 50 éves multjáról és fejlődéséről. Bennünket különösen a magyarokra vonatkozó adatok érdekelnek. Az 1929. tavaszi vásáron összesen 19 magyar kiállítócég szerepelt. Evvel szemben 286 csehszlovák, 246 osztrák, 147 olasz, 143 japán, 134 francia, 82 angol, 66 svájci, 36 amerikai, 35 dán és 23 holland kiállító volt. Legjobban látogatták a kiállítást az angolok, franciák, hollandusok, olaszok, osztrákok, lengyelek, svájciak, csehszlovákok és a magyarok. A 25.600 külföldi (európai) látogatóból 1190 volt magyar. A tengerentúli látogatók száma 3060 volt, tehát az összes külföldi látogatók létszáma 28.660, mely tekintélyes hányadát adja a 165.000 összlátogatói kvótának. Az 1928. év külföldi látogatói (29.590) 6.730,000.000 aranymárka értéket exportáltak.

Szűcsáruház két kirakat részlete
Tervezte: Szécsi-Hacker József okl. iparművész, Budapest

Schaufenster eines Pelzwarenhauses.
Dekoriert von: Josef Szécsi-Hacker, Budapest

HACKER JÓZSEF (dcs)

Várady J * Dunamellék ref templ 1

Gyoma, 1993

65.o.

Hacker József iparmüvész

asztalterités müvészete

Tér és Forma, 1933 VI. 336

Hacker József, építész

A szekszárdi megyeház egyik tervezője.

Vámbéri Gusztáv: A vármegye háza 1923-1928.

Élet és Tudomány, Bp. 1973. okt. 12.

XXVIII
41.

Hacker József ácsmester

A pesti ferences templom 1769-ben átalakított tornyának tervezője és építője

Művészettörténeti Értesítő
7. old. 1973/1

Hackert Lambrecht építőmester

Magyar Művészet, 1927

465-475. o.

Bierbauer Virgil: A magyar klasszicizmus korának kastélyai. I. Fóth és Gödöllő.

Hacker Lambert

nevét az 1828-as országos összeírásban szereplő pest budai építőmesterek és kőművesek felsorolásában ca-liti

s.l.: Mozaik a főváros múltjából.
Budapest, 1971.8.sz.~~ax~~ 48. 1.

Hacker Lampert, Pest, Belváros

Az 1828. évi országos összeírás alkalmával a Pest-Budán lévő építésnek között szerepelt neve.

Budapest, 1941. aug. (?)

Flacker Lambek

Läb IV. 62

Hacker Lambrecht

épitette 1823-27 ig a
fóti Károlyi-kastélyt,
valószínűleg Pollack
Mihály tervei alapján

Bierbauer Virgil dr.

A magyar klasszicizmus
korának kastélyai
I. Fóth és Gyömrő.

MAGYAR MŰVESZET

1927. 472 l.

Hacker Lambrecht

l.

LykaMagymű1300-50

304.442.l

Pollack M
v. Hofrichter Jós.
v. Heinrich Koch
Terveszése
alapján ép.
főti károlyi
hast. 4
1823-27

mocsebb pesti
építés
Lipótváros
kiépítben
tevékeny
részt vett

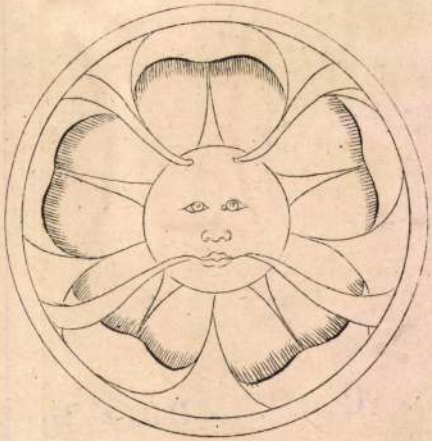

9.

5.

Hacker Lambert

épitómester

1820-ban mutatta be
remekét a pesti kö-
mives céhnek

Pkc. 213 l.

Schneider R:

A pesti kőmüvek
és kőf.cék tagjai

Bgi Ép. mest... Uptest Ezk

VIII. 1912.

Radinics Jenő VI. 07.

170/1917 + 265/1916 = 393/1916.

179/1917 + 740/1915 = 258/1916.

190/1917

193/1917 + 162/1916.

Hacker Lambert

pestvidéki építőmester

1822

l.

Tanulmányok Pest I

83. l. 97. l.

Hacker Lambert

Baumeister

1822. Pest

Vzd 155.1

~~Brenner Ferenc gyűjteménye~~

~~VIII-60.~~

Hacker Lambert

Epitett

Pest 1827

Wg 381 l

Letisztázva

Hacker, Lambrecht

építőmester.

MDK

A fóti egykori Károlyi kastélyt /ma Gyermekváros/ Pollack müvének tartották /Bierbauer nyomán Zádor A. is/ e feltehető, hogy akastély 1830-1836 közti átépitése Koch Henrik müve.

Klette Károly 1835-ben festett kée e nagyobbitott kastélyt ábrázolja.

Az angolkert - Erményi Ignác alkotása- 1836-ra készült l.

Akivitelezü Lambrecht Hacker pesti mester volt.

310-311.o.

ZÁDOR ANNA:Pollack Mihály. Bp. 1960.

MDK

Hacker Mária
festő

Képei a Művészház kiadásában

Bálint Aladár: Művészet körében

Grafikai Szemle 1914 évf 2 sz 38 l

Zsákmány

MŰGYŰJTÉS

A múltkor adtam egy kis „feketelistát" azokról a képekről, amelyek jelen vannak az aukciókon, méltányolják (veszik is) őket, de szerény véleményem szerint nem érik meg az árukat. Azaz megérik, de művészi becsük mérsékelt. Lehet, hogy e vélemény nem is igazán szerény, de nem annyira jó pár éves kritikusi, mint inkább gyűjtői tapasztalaton alapul; mindenesetre vitatható (mi nem az?), mégis bátor vagyok kiegészíteni: megfeledkeztem az egzotikus hölgykoszorúról: bacchánsnőkről, háremhölgyekről, rabszolgapiacon árult szomorú, pucér európai zsákmányról, spanyol parasztlányokról. Az igazság az, hogy nem mind ízléstelen, nem is giccs, sőt sokszor artisztikusan megformált mű, olykor nagy mesterségbeli tudással – épp csak semmitmondó. Bőven volt ilyen a Bizományi legutóbbi tavaszi nagy aukcióján és Nagyháziéknál is.

De mindkét aukció igazi kincsei a klasszikus, külföldi remekek voltak. A Bizományinál egy 17. századi észak-olasz mester *Vesta szüzei* 800 ezerről 1,100-at értek el. Százzal többel indítottak s ütöttek le egy ugyanilyen korú holland képet s egy száz évvel későbbi németet, pedig utóbbi (helyesen!) védett is volt; ez 1969-ben még épp századannyiért, 12 ezerért ment el, ugyancsak a Bizományinál. Egy másik, Callot nyomán festett kép 78-ban 10 ezer volt s most 250 ezret ért. Az emelkedés nem mindig ekkora: egy német festő 18. századi, védett, pasztell női arcképe 75-ben 4000, most mindössze hússzal indítva 28 ezer lett, ami még az infláció áremelkedésnek sem felel meg.

Mindazonáltal: Jean Antoine Laurent *Hajótörését* épp harminc évvel ezelőtt 1500-zal indítva akkor 7000-rel, most 550 ezerrel ütötték le. Két másik, valamivel későbbi, 19. századi viharos tenger-kép (Frérette és Kaufman) 240 és 320, egy névrokon aufman nagyon is nyugodt velencei képe 550 ezer lett. A morva Straka elegánsan neoklasszicista bibliai műve (480 ezer) arra figyelmeztet, hogy a kelet-közép-európai országok alkotóira jobban oda kellene figyelnünk: számos képük van (és kerül aukciókra) Magyarországon. A múlt századi hazaiak közül kiemelkedett a szekszárdi Boros Nepomuki János *Mohácsi csatá*-ja, mely 1962-ben 2000 volt, most szépen restaurálva 700 ezres kikiáltási áron találta meg új tulajdonosát.

A múltkor lebecsülőleg szóltam a lovas képekről is, no de ha mester nyúl a témához, rögtön más a helyzet. Most Lotz *Lovak fürösztése* c. képe igazán megérte a négyszázezret (250-ről). Basch Árpád enyhén szecis-szimbolista *Tóparti tája fiatal nővel* még százzal több lett. K. Spányi *Mocsaras tája* további ötvennel is több. Iványi Grünwald negyedmillióval indított (kissé érthetetlen című) *De profundis*a méltán ért el négyszeres árat, akárcsak egy Thorma szintén egymilliót. Tán a Körmendiék által nemrég kiadott Bay–Boros–Muradin-féle alapvető monográfia is segített a megbecsülésben, de enélkül is az aukció legszebb magyar képe volt, nekem egy szintén milliós Csóknál is jobban tetszett *(Zsuzsánna és a vének)*. Egy szokványosan sokácos Csók épp húsz éve 38 ezret ért, most 900 ezerért már nem kellett. Viszont egy kaposvári Bernáth-képet magam is megvettem volna a húszezres kikiáltási áron, de megértem, hogy akinek több pénze volt, 65-öt fizetett érte… Ezt a huszat megadtam volna egy múlt századi magyar naiv kislány-portréért, de ezért éppenséggel százat adtak – megérte.

A háromnapos, újságírósan „monstre" jelzővel illethető Nagyházi-aukcióra (talán néprajzi árverése kapcsán) még visszatérnék, most csak örömmel közlöm, hogy két telefonon licitáló jóvoltából új rekord született: Rippl-Rónai egyik főműve elérte a tízmilliót. Pedig védett volt – noha tán jobb lenne, ha külföldön mutatná: mit tudott egy magyar festő a század elején. A mester egy másik, hallatlanul mozgalmas, friss képe: a Clemenceau elleni kassai felvonulás katalóguson kívül is elért 1 millió 100 ezret, egy harmadik 750-et. Megbecsülték a gyűjtők a délvidéki Hajós Imre Modiglianit és Matisse-t utánzó (240- és 340 ezer) s T. Hacker Mária 1913-ban Rippl-Rónaihoz kapcsolódó képét (550 ezer) is –, tehát *nemcsak* neveket vettek. No persze azokat is: Berényt, Egryt, Kádárt, Kmettyt, Mattis–Teutschot, Perlrottot, Scheibert, Kosztát, Mednyánszkyt, Szőnyit, Vörös Gézát – utóbbi négyet millión felüli áron. És megszületett a régi magyar művészet rekordja is: a katalógus borítóján szereplő id. Markót kilenc és fél millióval ütötte le Virág Judit, a közönség meg is tapsolta. Rákosy Nándor látványos történelmi képe szerintem nem ért több mint kétmilliót, egy (nem védett) 18. századi flamand kép annál inkább.

Kristó Nagy István

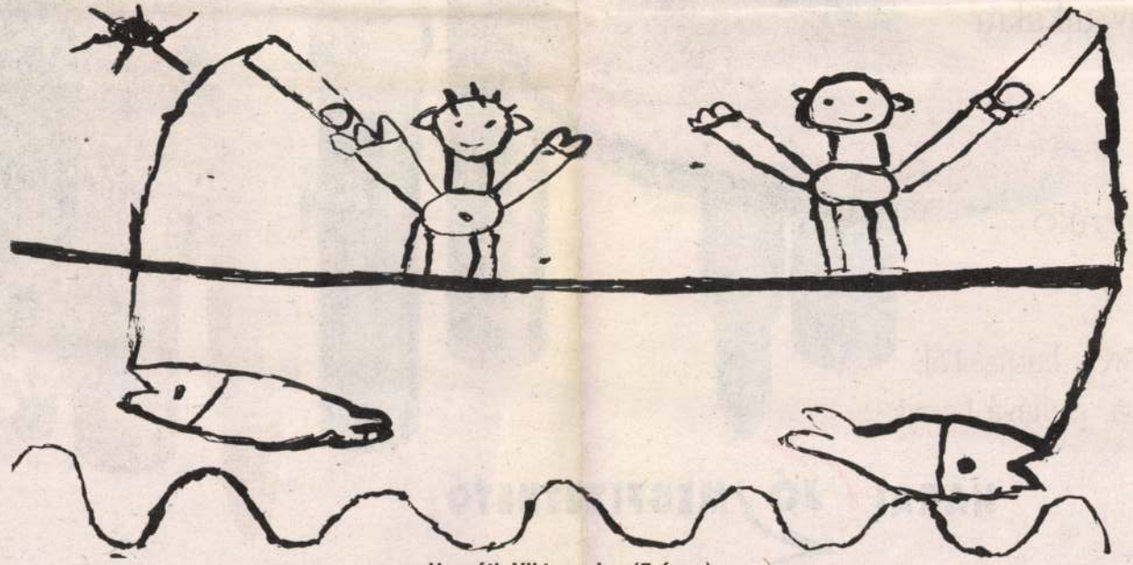

Horváth Viktor rajza (5 éves)

Biztos eladás!

Ha műtárgyait, ékszereit vagy bármely régiségét értékesíteni akarja forduljon a BÁV Rt. szakértőihez. A *legmagasabb piaci áron* megvásároljuk vagy *magas előleget* fizetünk!

Az aukciós tárgyfelvétel folyamatos!

Szakfelvevőhelyeink:

Ékszer: V. Párisi u. 2. 118-6217
VI. Andrássy u. 43. 342-9143
VII. Thököly út 14. 322-5014
és valamennyi fővárosi és vidéki ékszerboltban.

Festmény, műtárgy:
V. Bécsi u. 1-3. 117-2548
V. Bécsi u. 3. 118-4403
V. Kossuth L. u. 103. 118-0433
V. Falk Miksa u. 21. 131-0513
V. Semmelweis u. 19. 117-6327
VI. Andrássy út 27. 342-5525
I. Hess A. tér 3. 175-0392

Szőnyeg: V. Ferenciek tere 10. 118-3733

Bútor: Címbejelentés: 217-6307;
218-7898
A beszállítás díjmentes!

BÁV Rt. — az értékek birodalma!

CAMEA

AJAKÁPOLÓK

- Azulénes ajakápoló
- Ajakír érzékeny ajkakra
- Fényvédő ajakápoló
- Kamillás regeneráló ajakápoló

Véd a környezet káros hatásaitól, az ajkakat rugalmassá, puhává teszi!

CAOLA

HAZAI JÓ MEGFIZETHETŐ

Hacker Mária

Művével szerepel az "AME" első kiállitásán.

P.H.1931.Jun.7.

Hacker Mária

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Szörnyegesen színes képein, főleg egy csendéleten és egy tűzvérzképen ad érdekes problémákat jó kérzültséggel. –

8 órai Ujság
1929. VI.2.

Hacker Mária

Művével szerepel az "AME" első kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Hacker Mar/is,

MDK

1909-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /~~1908~~ 1902- 1912./ 85.1.

Hacker Mária

festő

Lásd

=

Turán Hacker

Mária

alatt

Ilosvai Varga István

Dömötör I: I. V. I. Mutterom
1958 jun. 6. h.
(Kippel).

1958. szept. kiáll
Ernst Mur.
Szentendrén él
Párisban többször

R.-D. K.

HACKER Maria Jestő

1909-ben Nagybányán a Szabadiskola növendéke

Réti Bp. 1954. 328. l.

424-206. Turán Irén
énekesnő

Turán Hacker Mária

Műcsarnok festo Bzel

1911-12 jub. kiáll. 916 Hárépítés a Rózsadombon, of

1912. tav. kiáll. 604. 683
csendélet,
Hawas u. a Rózsadombon, of

1886 vagy 1895 kül ?
Kecskemét
aug. 7. Tolna

Apátsajói, Balaton-Környéki II. 165.

Turán Hacker Mária

Havas utca napsü-
tésben, olajf. 300 k

Ropalotafela. 30. l.

Nemzetközi 1913.

Turán Hacker Mária

1921. okt. MKE

kiáll. Nemzeti Szalóban

Wöi archeji, olaszt.

Mars VI. 210

Turán Hacker Mária

kiállítása

tr. kecskemét

6 éve nem áll. ki

Nemzeti Szalon

1925. máj.

Dekorátiv kép
Ady Párisban
troba napsütésben
Dekor. arc kép
Perasto (Dalmácia)
Régi hút Rotrenburgban
Leégett malom
Erdő
Vörös troba
Mefisto (Nurnberg)
Ymi
dr. T. G.
Turán O.
T. O.
M. P. igazg.
Tarka csedélet
Esthangulat (parti)
Stilizált fej

~~Tőv. kép~~

Rózsadobi haves u.
Lyrás arch
Nyár
Dalmácia
Házépítés
Nbányai u.
Falusi u.
" " hárak
Paradicsom és paprika
Virág tredés
Frankfurti u.
Rotrenburgi tér
Kínai csedélet
dr. N. Zs.
Konyha csedélet

Kis interieur, dr. Bagos A. arch. of

Turán Hacker Mária

331 Mosztári ucca olajf. 120.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

...ntető sorozatba (ezen festmény az atya
(fia sorsa felett szemlélteti), mialatt ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ saltatja. Hátul egy közönséges
a forduló családfő, a ki ~~[illegible]~~ előre hajlik, tér-
ekulcsolta és gondolkozik. Előtte a bölcső-
...zsaszinű párnával. Kissé idább pedig
jobb karján a fekvő gyermeket. A ferfi, a kinek ha-
...rcza leberetvált, ingujra vetkőzött, mellé-
be, nyakkendőt nem visel és nadrágja
fehér kendővel kötötte be, réklijé vörös-
...jájának sötét szinű ~~nem [illegible]~~. Jelré-

107 cm.
20-án a 4924 sz. leirattal. Ára 2500 frs.

Turán Hacker

Mária

l.

Bende 1916

161. l.

Turán Hacker Mária

festő

h. Kecskemét

lásd

{ Képe Fölsk. r. tanár
{ Ismeakad tanár

1912. első önálló hangverse

Bor Magyarlex

973 h.

Hacker Mária

1909 nagybányai iskola

Börtsök-Réti

Nagybányai kiáll. kat. 1912

Torda h.n. VI. 202, 204.

Turánné Hacker
Mária

Szód

Buca 60. l.

Bpi lyszíróh Ebes.
almanachje
1913

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

HACKER *Mária*, férj. Turán Gézáné, festő. * 1886. Budapesten, Nagybányán, Münchenben és Párizsban tanult. A Művészházban, Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban ismételten kiállított.

E. G. I 434 l

Hadjárat 1848/9-ben:

Buda ostroma

A nyugat
~~nél s jobbról~~ a k
lajtorjákkal ma
~~hidon túl~~ három
ról két sebesült
~~ve, a másikat p~~
gény támogatja
szárnysegédjétől k

Köny

Hacker Mariska

1901/2 – 1905/6 I., 1906/7

faj utolsó nagy mestere. A XVIII. században átmenő hollandi művészet e fejlődését jellemző képeinek egész sora az amsterdami Rijksmuzeumban.

Ferkèpzomfoiskèvk

88. 1,

l. máj

Turan H. M.

Hacker Mária 439.e.

Häcker, Valentin, Zoologe, geb. am 15. Sep. 1864 in Magyaróvár, absolvierte seine Universitätsstudien in Tübingen und wurde, nach langjähriger Lehrtätigkeit in Freiburg und Stuttgart, 1909 als ordentl. Professor der Zoologie an die Universität Halle berufen. H. zählt heute zu den angesehensten zoolog. Forschern des deutschen Reiches. Selbständige Werke: *Die pelag. Polychäten und Achätenlarven der Plankton-Expedition* (1898), *Die Vogelwelt des südlichen Baden* (1896), *Der Gesang der Vögel* (1900), *Praxis und Theorie der Zellen- und Befruchtungslehre* (1899), *Bastardierung und Geschlechtszellenbildung* (1904), *Naturwissenschaft und Theologie* (1907), *Tiefseeradiolarien* (1908).

Hackl, N. Ludwig, Komponist und Musikschriftsteller, geb. 11. Juni 1868 in Szikra, erlangte am Budaer Pädagogium das Bürgerschullehrer- und Musiklehrer-Diplom und setzte hierauf seine musikal. Studien an der Musikakademie fort. Seit 1902 ist H. an der staatl. höheren Töchterschule und an der Musikakademie in Budapest angestellt. H. war der Gründer der Budapester Universitätsgesangschöre, — die nicht nur in Ungarn, sondern auch im Auslande (Berlin, Wien) Aufsehen erregten, — im Vereine mit Eugen Hubay der Ungar. Musikpädagog. Gesellschaft und der Initiator der Jugendgesangsvereine, von denen derzeit bereits 350 in Ungarn bestehen. Er komponierte zahlreiche Chöre und Volkslieder und redigiert die Revue *Zenevilág* (Musikwelt). Selbständige literar. Fachwerke: *Énektan* (Gesangslehre), *Vezérkönyv dalosok és karnagyok részére* (Leitfaden für Sänger und Chormeister), *Shakespeare és a zeneművészet* (Shakespeare und die Musikkunst, unter der Presse).

Hadaly, Karl, v. Hada, Mathematiker, geb. 1743, gest. 1834 als Professor der Pester Universität. Von seinen Werken sind bekannter: *Elementa hydroterbnicae* (1783), *Ars delineandi, coloribusque localibus adumbrandi eadem* (1784), *Anfangsgründe der Mathematik* (1791), *Elementa Matheseos purae* (1798), *Mechanica solidorum* (1808), *Toxotomia seu scientia quemvis datum arcum circularum augularumque rectilineum in quotquot aequas partes geometrice secundi* (1820).

Hadsics, Anton, serb. Schriftsteller, geb. 1831 in Szabadka, absolvierte seine jurid. Studien, kreierte in Ujvidék die serb. *Omladina* und redigierte eine serb. Jugendschrift. H. übernahm 1868 die Leitung des ungar.-serb. Schauspielvereines und gab für diese Schauspieltruppe eine Sammlung von Schauspielen heraus, von der bisher über 40 Bände erschienen. Als Sekretär der serb. *Matica* redigierte er auch deren Jahresbücher und belletrist.-literar. Zeitschrift. H. trug in bedeutendem Masse zum Aufschwung der nationalen Literatur der Serben Ungarns bei.

Hadsics, Johann, serb. Schriftsteller, geb. 8. Sep. 1799 in Zombor, gest. 1869 als Gerichtspräsident in Pension. H., der infolge Berufung des serb. Fürsten Milos das 1845 in Serbien publizierte Zivilgesetzbuch: *Gradjanski zakonik* schuf, war der Begründer der ungar. *Srpska Matica* (1826), eines serb. Kulturvereines, der zahlreiche serb. Werke edierte.

Hadzsega, Basilius, Theologe, geb. 28. Juli 1864 in Havasmező, frequentierte das Ungvárer bischöfl. Seminar und die Budapester Universität, wurde

(Von der Integrale gewisser Fälle der Gauss'schen Differentialgleichung), *A differenciál- és integrálszámitás elemei alkalmazásokkal* (Die Elemente der Differential- und Integralrechnung mit Anwendungen, 1909).

Haberern, Jonathan, Philosoph, geb. 17. Jan. 1818 in Felka, gest. im Apr. 1880 als Privatdozent der Budapester Universität. H. befasste sich hauptsächlich mit dem Studium der Aristoteles'schen Werke; seine Übersetzungen der Werke Aristoteles, besonders seiner Politik und Ethik, sind vorzüglich und werden noch heute zu den besten Übersetzungen gezählt.

Haberern, Jonathan Paul, medizin. Schriftsteller, geb. 30. Nov. 1855 in Szarvas, wurde 1879 in Budapest zum Doktor med. promoviert, wirkte zwei Jahre als Assistent Professor Volkmanns in Halle, hierauf bis 1887 als Assistent der II. chirurg. Klinik in Budapest. Seit 1888 ist H. als Operateur am Rochusspitale, seit 1891 als Privatdozent an der Budapester medizin. Fakultät und seit 1903 als Oberarzt der urolog. Sektion des Rochusspitales tätig. Er zählt zu den rührigsten Mitarbeitern der Fachpresse.

Haberlandt, Friedrich, landw. Schriftsteller, geb. 21. Feb. 1826 in Pozsony, gest. 2. Mai 1878, wurde 1853 zum ordentl. Professor an der Magyaróvárer landw. Hochschule ernannt, liess sich 1869, nach Übernahme dieser Anstalt durch die ungar. Regierung, nach Görz transferieren und wurde später an die Wiener k. k. Hochschule für Bodenkultur zum Professor ernannt. Bedeutendere Werke: *Compendium für den arithm. Unterricht an landw. Lehranstalten* (1858), *Beiträge zur Frage über die Akklimatisation der Pflanzen und den Samenwechsel* (1864), *Die seuchenartige Krankheit der Seidenraupe* (1866), *Aufgaben und Hilfsmittel der Samenprüfungsanstalten zur Gewinnung verlässlicher Eier des Maulbeerspinners* (1869), *Der Seidenspinner des Maulbeerbaumes, seine Aufzucht und seine Krankheiten* (1871), *Wissenschaftlich-praktische Untersuchungen auf dem Gebiete des Pflanzenbaues* (1875/7), *Die Sojabolne* (1878), *Der allgemeine landw. Pflanzenbau* (1876).

Haberlandt, Gottlieb, Botaniker, geb. am 28. Nov. 1854 in Magyaróvár als Sohn des Obigen, absolvierte in Wien und Tübingen die Universitätsstudien, war 1879 Privatdozent der Botanik an der Wiener Universität, von der er 1880 nach Graz berufen und daselbst 1888 zum ordentl. Professor und Direktor des botan. Gartens ernannt wurde. Im Jahre 1910 wurde H. an die Berliner Universität berufen, an der seine physiolog.-histolog. Studien grosses Aufsehen erregten. Bekanntere Werke: *Die Schutzeinrichtungen in der Entwicklung der Keimpflanze* (1877), *Entwicklungsgeschichte des mechanischen Gewebesystems der Pflanzen* (1879), *Die physiologischen Leistungen der Pflanzengewebe* (1882), *Physiologische Pflanzenanatomie* (1904), *Eine botanische Tropenreise* (1893), *Anatomisch-physiologische Untersuchungen über das tropische Laubblatt* (1892/5), *Sinnesorgane im Pflanzenreich* (1901), *Perzeption des Lichtreizes durch das Laubblatt* (1904).

Hacker, Marie, Malerin, geb. 1886, war ein Zögling der bekannten ungar. Maler Hegedüs, Révész und Aggházy und setzte dann ihre Kunststudien in München, Paris und Nagybánya fort.

Hacker Mária

Turan Gézáné

Pesto

r. 1886.

wód

z Krück. I. 439. l.

Sümegi múzeum II. 143

Turán Hacker Mária

Magyar Művészet
1925. II. 56

1724-ből

~~Ámpolna (2 db)~~ tálczával, Johann Georg Puskailler beszterczebányai ötvös műve, a beszterczebányai ~~r. Kath.~~ rk. tót templom tulajd.

VIII. 37.

Hacker Mária

MAGYAR MUVESZET
1929. 293
300

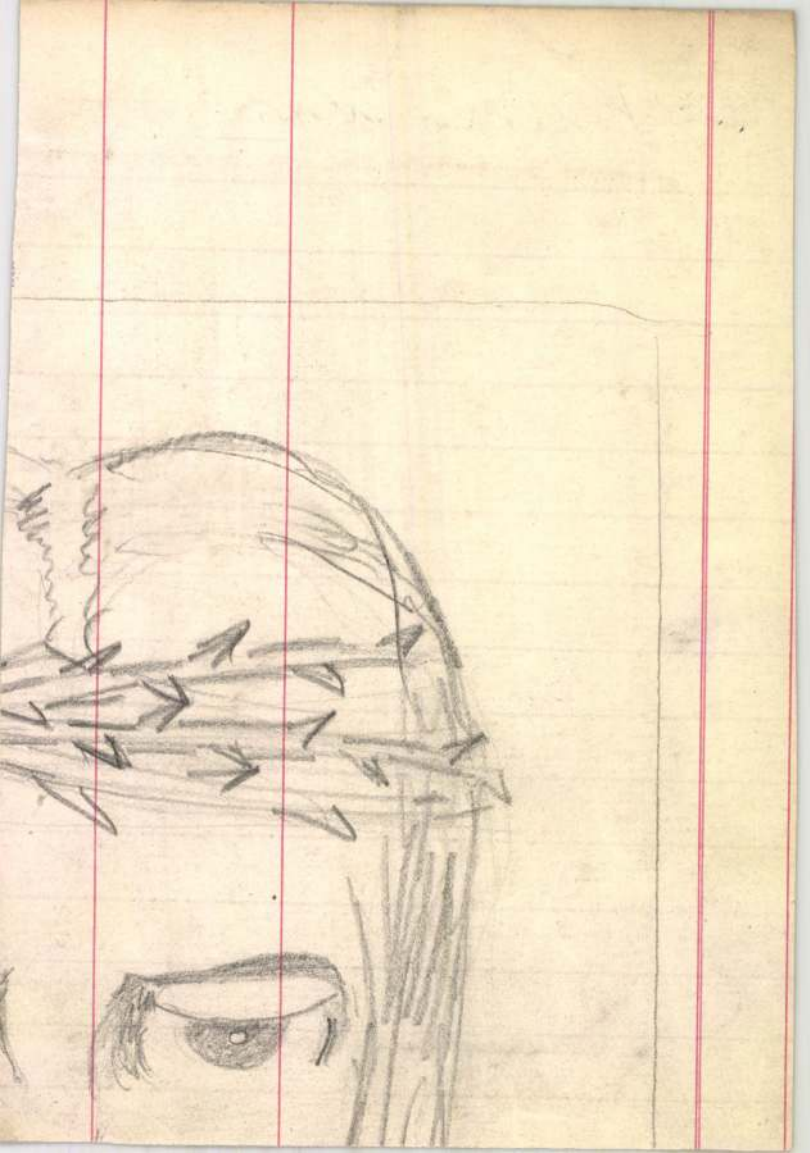

tovább ~~Blaskovics Gizella~~

~~Boroszyny Szerena~~

~~Drevey Erzsébet~~

~~Hacker Mária~~

Heverdle Margit

Hiernesch Margit

Juszt Emilia

Payer Gizella

Ritter Margit

Scheller Margit

polg. isk. rajztanító-
nöi oklevelet kaptak

Mintarajzisk. ért
1906-7. 66. l.

A m.kir. vall.és közokt. mi
alatt a keb. számv. VII.és
nek másolata.

1929/30. évi kezelés. "Művé
Országos Bizottsága. 8 reva
1.200 P után: 6 P.

Utasitom a S
n o s müépitésznek /:Budape
egrádi vár folytatólagos h
kötelezettsége mellett. Hus

T. Hacker Mária

l.

Művész-Élet

1932. nov. 15

11. l.

LEXIKON A PESTIEKRŐL

SZERKESZTI:
PÁLL JÓZSEF
HIRLAPIRÓ
BUDAPEST, VII. KER., ROYAL-SZÁLLÓ 436

Méltóságos
Nagysagos
Tekintetes

Lechner

Bizonyára megtörtént ma
és alig tud róla valamit, vag
hoz a kérdéssel:

— Kérlek alássan, kics
asztalnál?

Válaszul nyilván megin
vagy hiányos felvilágositást
natkozásában feltétlenül sz
gazdasági, tudományos, müvés
számottevők életrajzi adatai
hézagpótló könyv szerkeszté

Hacker Mária

festőnő

lásd

Nemzeti Hal. Alm.

171

lásd szód

Ujságíró almanach

60-62 l.

Turán Hacker Mária

(Hegedűs, Révész, Agghány nőv

irod

Tábori Kornél: Magyar művésznők. Pesti Napló 1912 dec. 25. (Önarcképpel.)

Muzsikus és piktor. 1911-ben Schumann estje volt a Royal Kremben. Rajztanári oklevelet szerett a bpesti képzőművészeti főiskolán, azután Nagybányán és Párizsban tanult. Van Gogh, Picasso, Gauguin hatása alatt dolgozik.

U. 14

Hacker Mária

fotó

1.

Ugocsa L.

335. l.

NYOMTATVÁNY

„Századok" Budapest, I. ker., Bécsikapu-tér 4. sz.

A Műemlékek Országos Bizottsága nagytekintetű elnökségének

IX., Rákos-u. 10. **Budapest**

~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ 1889 (Th-B, Béneris)

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ (Groeme)

~~[illegible]~~ 1886

~~[illegible]~~ 1881 Rádfalu

~~[illegible]~~ 1876 Bp (Lasoncon)

Hacker Márie (Turán Gíráni) f ~~[illegible]~~

Hadl Richard nobr 1877 (Ascona)

Hadzsy Olga (Martinné) 1880 Bp

Vollmer II. K. 1955

magyar

Hacker Mária, férjezett Turán Gézáné, festő; szül. 1886-ban. Művészeti tanulmányait Budapesten (a képzőművészeti főiskolán) Hegedüs László, Révész Imre és Aggházy Gyula vezetése alatt (s rajztanári oklevelet szerzett) végezte. Ezután Münchenben, Párisban és Nagybányán folytatott művészeti tanulmányokat. A budapesti Nemzeti Szalon, (a Művészház és a Műcsarnok) tárlatain többször kiállított.

Turán Gézáné Hacker Mária

Hacker Mihály

ács, H. Kov. Focus apjának nevét említi

Bónisné Wallon Emma: A literátus ácsmester hagyatéka.
Budapest, 1971.8.sz. 42-43.l.

Hacker Nándor
festő

templomfestő,
Sándor Béla jobb-
kese, meghalt
1940. őszén Bu-
dapesten.

Sándor Béla
körlése
1940. dec. 2.

kül állanak, a mit tiszta szívből kívánok nekik. Egyébb újság nincs (újság sincs itt) a mit ugyis jól tud.

A jövő héten körülbelül szombat vagy vasárnap utazunk haza.

A viszontlátásra!

Hacker Nándor

Címem: XI k. Brody Zsigmond u. 6. I em. 34.

Hacker Nándor
Levele Szentiváni
Endréter

Kedves Szentiványi Úr!

Én siettem válaszolni, de nem tehetek róla, a Farkas Úr csak ma adja fel a levelet.

Most pedig sorba válaszolok a kérdéseire:

1.) Hála Istennek még megvagyok. Stop!

2.) A macskám viszont nincs meg, tehát pástétomot is tarthatnék. Stop!

3.) a márvány már kész, csak nem ragyog. (Kár)

4.) A családi Kört nem tudom lepatronirozni, mert nincs meg hozzá a patron. Stop!

5.) A Muriell a Farkas úr vette pártfogásába, mert a szagát én nem birom elviselni, tehát Önála keresse. Stop.

Egyébb hírek:

Új ulti parti alakult, „hunn" vesztek 38 fillért (mint tegnap), „hunn" nyerek 1 fillért.

Az igaz nem is tudnak játszani; képzelje el a blank 10 est nem teszik le, hanem meg tartják. Akár a „Bandi" ták. „Nohát".

Más: Azt már tudja ugyis, hogy a csehek cse-

HACKER, Peter ziegelmeister

1677 Léra

WAB 100. 189

Körmöcbánya [Kremnica; Bars vm]
Fő tér a Szentháromság-szoborral
1905
negatívszám: ???? OMvH ltsz. 97641

Körmöcbánya [Kremnica; Bars vm]
Fő tér a Szentháromság-szoborral
1905
negatívszám: ???? OMvH ltsz. 97642

Körmöcbánya [Kremnica; Bars vm]
Fő tér a Szentháromság-szoborral
1905
negatívszám: ????? OMvH ltsz. 97642

Körmöcbánya [Kremnica; Bars vm]
Mária-ház, intarziás ajtó
1905.
pozitív: celloidin, 12x17 cm. OMvH ltsz.????

Krigh [*Krig*, Vojňany; Szepes vm]
R. k. templom, oldalhomlokzat.
1903

Hacker Tamás, kőfaragó M.D.K.

---

nevét cuchtik Kinsztl
egri lakatossal kapcsolatban
akivel 1798-ban együtt nyujt
be árajánlatot a tiszabábol -
mai templomra

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 349. old.
+ 335. "

HACKER, Wenzl, köfaragozegéd Pozsonyban

W. H, Steinmetzgesell, +23 éves korában, 1843 ápr. 25. (1843, 219 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

HACKHOFER, pesti hangszerkészítő

H. Instrumentenmacher in Pest, a pesti vakok intézetének egy hegedűt ajándékozott. (1828, 229.l)

Preßburger Zeitung
(Gaßner)

Hacki Zoltán

Kiállít

Mo. 1931. XII 6.

HACKI Zoltán

M.D.A.

1917-ben [illegible]sg bányán a Szabi iskola tagja

[illegible]óti: Nagybánya.. [illegible]p. 1954. 332.l.

Hacké Zoltán

Pozsonyból hozta el művészi termékeit, melyek a modernebb izlésnek hódolnak.
Néhány jó karakterfeje mellett, tájstudiumai sűrűnek fel. „Orgonavörágzás"
„Dévényi vár"
„Pozsonyi táj" stb.

(Kézdi): Festők és iparművészek. N. Sz.
P. H. 931. XII. 6.

Hacki Zoltán

Pozsonyból hozta képeit a kiáll.-ra.
Becsületes művész, tájképei biztatóak.

Márffy: Négy kiállítás. – N. Szal. 74. a. kiáll.
N. U. 931. XII. 6

Hacky Zoltán

— **A Nemzeti Szalon uj kiállitása.** Négy festő és egy szobrász mutatkozott be vasárnap a *Nemzeti Szalon* uj csoportkiállitásán. Az öt müvész *Hacky* Zoltán, *Káplár* Miklós, *W. László* Pál, *G. Pataky* Etelka és *Forgács* Hann Erzsébet. Közülük első pillanatra kitünik a fiatal pozsonyi festő: *Hacky* Zoltán hatásos, szép tájképeivel.

Hétfői Napló 931. XII. 7.

Hacky Zoltán

Hétfői Napló, 931. XII. 7.

Hackl Zoltán

— **Vernissage a Nemzeti Szalonban.** A *Nemzeti Szalon* LXXIV. csoportkiállítását, amelyen *Hackl* Zoltán, *Káplár* Miklós, W. *László* Pál festőművészek, *Gidófalvy Pataky* Etelka festőművésznő és *Forgács-Hann* Erzsébet szobrászművésznő vesznek részt és ezzel kapcsolatban a Magyar Iparművészek Országos Egyesületének karácsonyi kiállítását vasárnap nyitotta meg a kultuszminiszter képviseletében *Kertész* K. Róbert h. államtitkár, akit a Magyar Iparművészek Országos Egyesülete részéről *Kratochwill* Károly altábornagy, az egyesület elnöke fogadott. A verniszázson *Auguszta* főhercegasszony is megjelent, *Magdolna* főhercegnő és *Attems* Mária grófnő udvarhölgy kíséretében. A főhercegasszonyt a Nemzeti Szalon és a kiállítás rendezősége részéről *Déry* Béla igazgató és *Richter* Aladár iparművésztanár fogadták. A megnyitási ünnepélyen Budapest székesfővárost *Némethy* Károly dr. tanácsnok képviselte, míg a kereskedelemügyi miniszterium részéről *Nagy* Győző dr .államtitkár jelent meg. A kiállítás naponként reggel 9-től este 7 óráig van nyitva. Vasár- és ünnepnap 9-től 2-ig.

N. U. 931. XII. 8.

N. U. 931. XII. 8.

Hackl Zoltán

Festőművész részt vesz a kiállitáson.

Vernissage a Nemz. Sz.-Can 74. cs. kiáll.

N. U. 931. XII. 8

Hackl Zoltán

mundiaira a festők között kell felfigyelni.
Mindem kompozíciójában, figurális alkotásában inkább komoly, mint komor, formában, témában egyaránt.
Nem a részletek, hanem a terek lezáró vonalak ritmikus hatását kutatja. (Tájképei.)

(sly): Csoportkiáll a N. Sz.-ban.
E. K. 931. XII. ?

Hacky? Zoltán

egyike a 4 mincésznek a festők körül
Első pillanatra kitűnik a fiatal pozsonyi
festő hatásos, nép tájképeivel.

A N. Szal. uj kiállitása
Hétfői Napló 931. XII. 7.

N.D.K.

HACKI Zoltán

1918-ban a Szabadiskola tagja Nagybányán

Réti: Nagybánya.....Bp. 1954. 333. l.

HACKI Zoltán festő

M.D.A.

1916. ban Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 1954. Bp. 1954. 332.1.

MDK

Hacki Zoltán

"Tájkép" c. műve. Repr. (A Nemzeti Szalón tárlatáról.)

Képzőművészet, 1932. 46.sz. 14.l.

MDK

Hackl Károly, ötvös

Székesfehérvárott született. ~~1781-ben~~ 1775-ben nyert polgárjogot ugyanott.

Somogyi Árpád: Neuere Beiträge zu der Geschichte der Goldschmiedekunst in der Komitat Fejér 138 old

Alba Regia. István Király Múz Közleményei 4-5 köt. 1963-64. Székesfehérvár 1965

M.D.K.

Hackel Károly, Tolvás

1775-ben kapta meg a polgárjogot, mint Székesfehérvárott.

Somogyi Árpád: Adatok a székesfehérvári ötvösség történetéhez
Művészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 4.sz.

261. old.

M.D.K.

Hackl Károly ötvösmester

Szécsfejérvárott működött
1775 körül.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18. Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom. VII. Fasc. 3-4.
271. old.

M.D.K.

Hackl Lajos építész

D jazva a pályázaton / 15ooo Ft II. dij. /

Társtervező: Mináry Olga- Pernye Edit- Szőke Lajos- Vély Róbert

Három dijat nyert egy építészkollektiva a debreceni pályázaton

Magyar Nemzet 1966. nov. 9. 7.1.

Hackl Tibor épitész M.D.K.

Orvostovábbképzőz Intézet , Sebészeti Tömb
tervpályázata 35000 Ft

Társtervező: Mináry Olga-Pernye Edit, Szőke Lajos Vély Róbert

Magyar Épitőművészet 1966/5. 2-8.l.

N.D.K.

Ha ckl Péter épitész

Részt vett a pályázaton III. dij 20eee rt

Társtervező: Minári Olga, Sebestyén Péter,
Szőke Lajos

Sikeres volt a turistaszálló tervpályáz t

Magyar Nemzet 1965. nov. 7. 3.l.

S.D.4;

HACKER Lambertus

murariorum magister

Pest, Belváros

1852)

Művért. Kaposy János: Építők, szobrászok, festők és és grafikusok Magyarországon 1828-ban. 136.1.

HAGKER, Thomas Löwen

17. Jh

WAB 100. 195

2. Kelyhek, fajansz korsók,órák
pozitív: celloidin, 12,5x16,5 cm. OMvH ltsz. 12

3. Ónemlékek
pozitív: celloidin, 12,5x17,5 cm. OMvH ltsz. 11

4. Ónedények
pozitív: matt-celloidin, 12,5 x16,5 cm ???

5. Apró tárgyak és textíliák
pozitív: celloidin, 12x17,5 cm. OMvH ltsz. 11.1
pozitív: celloidin, 12x17,5 cm. OMvH ltsz. 12.0

6. Hadi fölszerelések
pozitív: celloidin, 12x18 cm. OMvH ltsz. 12.090

7. '
pozitív: celloidin, 12,17,5 cm. OMvH ltsz. 12.08

8. Kézimunkák
pozitív: celloidin, 10x07 cm. OMvH ltsz. 019.

9. Üvegedények
pozitív : celloidin, 11,5x17 cm. OMvH ltsz. 021

Hacker Sándor

textil

1911-13

Címmisk 1930. 83. l.

Hackhofer Antal
~~gitárkészítő~~
Budapest, XIX. n. elej

Mehr als vorzüglicher
Guitarrenmacher als
als Geigenmacher be-
kannt.

Lützendorff

258. l.

FRANZ HACKHOFFER, hangszerkészitő

"MEISTERBUCH/1836"/1867-ig/, 179 lap, 63-on német szöveg, 3 irástipus. a/. Kalligrafált "gestorben ist..." sir, kereszt szomorúfüz. 18 6-1845. b/. Lent halálozási dátum tintával 1845-1870. c/. Lent adat, halálozás "vékony" tintával. 1846-1870. -1856 után ceruza bejegyzé ek. 6. jegyz "12. lap. FRANZ/HACKHOFFER/STREICHINSTRUMENTEN-/MACHER /den 14tenJäner/1825./Alatta az 1. sz. irással:/gestorben den 28ten April 1838./Alatta: kereszt-sirhant-füzfa/". 195. old

GÁBRY GYÖRGY: A pesti hangszerkészitő céh Mesterkönyve 493. old

FOLIA ARCHAEOLOGICA. A Magy. Nemz. Múz. Évkönyve. XXI. 1970. Bpest

Hacki Zoltán festő

HACKI ZOLTÁN.

Született 1895. október 13-án Értarcsán (Bihar megye). 1916-tól 1918-ig a nagybányai szabadiskola ösztöndijas növendéke Réti és Thorma vezetése alatt. 1918—20-ig a Budapesti Képzőművészeti Akadémián Réti növendéke. 1919. nyarát Kecskeméten töltí Iványi-Grünwaldnál. Jelenleg Pozsonyban él, ahol több egyesületi kiállításon vett részt. Jelenlegi kiállitás első gyüjteményes kiállitása.

49	Gramofon mellett	olajf.	2000.—
50	Önarckép modellel	olajf.	1700.—
51	Kettős portré	olajf.	1700.—
52	Hegedűszó	olajf.	1700.—
53	Pipázó munkás	olajf.	800.—
54	Pozsonyi táj	olajf.	500.—
55	Dévényi vár	olajf.	500.—
56	Orgonavirágzás	olajf.	500.—

57 - 92. a lásd a komplett példányban.

Nemzeti Szalon 1931. dec.
74. csop. kiáll.

21	Régi Toroczkói ház	300.—
22	Székely kapu (Szováta)	300.—
23	Petelei István székely kapuja (Szováta)	300.—
24	Szovátai Medve tó	300.—
25	Virágzó körtefa	300.—
26	Gyerekek a réten	250.—
27	Öntöző gyerekek	300.—
28	Téli táj	300.—
29	Őszi szántás	350.—
30	Fejés	250.—
31	Bivalok	250.—
32	Kis Küküllő megyei tornácos ház	350.—
33	Kis Küküllő megyei tornácos ház	200.—
34	Régi fatemplom (Poklos Telke)	200.—
35	Falusi ház (Ádámos)	200.—
36	Kapu előtt	300.—

Hacki Zoltán

kiáll.

Nemzeti Szalon
1931. dec.

folytatás I. ~~Fov. kept~~

Nyugó akt
Önarckép felaktban
Hegek köpt
Mirándulás
Nyárakép
Ötvi tág
Tátrelomnici részl
Slavkovi csúcs a Tátrában
Interieur
Udvar
Ablaros csélet
Önarck. tanulmány
Nyár
Hegoldalon
Pozsoji Dunarészlet
Ádám és Éve
Fürdés után

of

./.

Kompoz.
Festő
Pozsoni régi zsidóbeneto
Virág es élet
Parasit familiány
Folyó partyi
Fürdőző nők
Pipás es élet
Almás " " boros üveggel
Gyümölcs " "
Női tanfy
Pasztell kompoz
Akt " "
Hagnal (kr),
Akvarell tájkép
Gyarekép akttal (kr)
Faluresilet
Patak nál
Tájkép festő

Hacki Zoltán

Született 1895. október 13-án Értarcsán (Bihar megye.) 1916-tól 1918-ig a nagybányai szabadiskola ösztöndíjas növendéke Réti és Thorma vezetése alatt. 1918-1920-ig a Budapesti Képzőművészeti Akadémián Réti növendéke. 1919. nyarát Kecskeméten tölti Iványi Grünwaldnál. Jelenleg Pozsonyban él, ahol több egyesületi kiállításon vett részt. Jelenlegi kiállítás első gyűjteményes kiállítása 1931 dec. koll. kiáll. a Nemzeti Szalonban 43 olajf. Táj- és figurális képek, kompozíciók.

94. Giorgio Barbarella – il Gio

+ Velencében 15-i

Férfi ke

A párkány r
Jobb kezében r
omlik, szemo
~~Kála leberetv~~
~~kilátszik~~. A
jelzések va

30

19

Vászon,
Pyrker

Hacki Zoltán

festő

koll. kiáll. 1932-

febr.

Pozsonyban

lásd okv

Forum

1932, 59. l.

[illegible] 1931 dec

N. Sal.

1934. Páris Nouv. Gal.

Simonson

(Jó tartó)

Hlacki Zoltán

stud. Értarcsán (Biharm)
1895 okt. B. Izr. 5 reál.
1918/19. I. elsőeves művésznőv.
Réti I.
1918/19. II. elsőeves n. o.

Hortobágyi pásztorkészségek VIII. 121

HACKI *Zoltán*, festő, * Ertarcsa 1895 okt. 13. Nagybányán Réti Istvánnál és Thorma Jánosnál, Budapesten és Kecskeméten képezte magát. Pozsonyban él. 1931. táj- és figurális képeiből koll. kiállítása volt a Nemzeti Szalónban.

E. G. I. 434 l

1686-ban ábrázoló ezen látkép a

gati oldalról fölvett vár körüli sánczok at Tünte

az „il Se^mo di Baviera"-t (A), jobbra az „il Se^mo di

a „Moschea" (H) irányában az „il Con

-es (C) kiséretével együtt látjuk. A hátter-

szemünkbe, honnan hajóhid vezet

Budára. A előtérben jobbról, ahol a „Trin

) mesztén akasztófa áll, többen sebesültek

ker glatt balra külön keretben tizenkét soros ma-

ható: „A. il Se^mo di Baviera" kezdettel és „X.

e" befejezéssel, a mit két sorban ez követ: „Lodovi-

. fran. Colignon form. I2. Al Parione...

pedig ez:

) DI BVDA CITTA CAPITALE DELL ONGHARIA INFE

ATA | DALL' ARMI IMPERIALI L'AN° 1686."

fet, méretei a vonalkeretnek 28.3: 36 cm.

:

4886.

290/95 N° 3.

Hacki Zoltán

Pozsony

l.

Forum 1931. 309. l.

1932. 59. l.

(koll. Mall Pozsonyban)

Hlacki Zoltán

A nyár
Fürdésután
c. képei repr.

Karikás. 1932. I évf.
jul. / 4, 5. l.
szám /
képes

Hacki Zoltán

festő

l.

Karikás

1932. aug. hava

15. l.

20.

Kedves Doktor!

hány képnek megbírálásáról,
restaurálásáról lenne szó. Ebben
en igen szeretnék Veled beszélni.
pen megkérlek, légy kegyes a Stahmá-
églőbe küldött néhány sorban meg-
ay Berdán, csütörtökön vagy pénteken
ra körül melyik vendéglőben (Gellért,
gy Ketter?) adhatnál alkalmat beszélge-

álaszodat hétfőn, és kedden este fogom
ynál keresni.
Szeretettel köszönt
Bp. 1928. márc. 26-án

tisztelő hived:

Horváth Rajot
iskolai fölügyelő.

Hacki Zoltán

festő

Lásd

Karikás

1932. aug. szám

20. l. helyre-

igazítás

JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG ÓFENSÉGE
ALCSÚTI UDVARTARTÁSA

Igen tisztelt

N. b. sorai értelmébe
volt szerencsem tegn
láda képet n. b. c
Az egyik ládában
val együtt.
A másik ládában
köztük 4 drb. moln
5 drb lovas kép.
A fenséges asszony
kérem kedves Dr.

Hacki Zoltán

Tájkép, repr.

Képzőművészet

1932. 46. sz. 20. l.

A N. tal. csop.
kiáll.
Hejpel

Hacki Zoltán

EGY POZSONYI MŰVÉSZ PÁRISI SIKERE. *Hacki* Zoltán pozsonyi festőművész feltűnő sikeréről számol be párisi tudósításunk. Úgy a napilapok, mint a folyóiratok nagy elismeréssel írnak Hacki Zoltán bemutatott képeiről, melyeket a Nouvelle Galerie Simonson helyiségeiben állított ki. A Le Petit Parisien és a La Liberté a napilapok közül, a folyóiratok közül pedig a La Semain á Paris, La Revue Mondiale, a Gringoire, a Beaux Arts és a La Courrier de Paris terjedelmes cikkekben számolnak be a pozsonyi művész nagy sikeréről, melyet mi is örömmel regisztrálunk.

Képzőművészet

62.

1934. 70. l

képpel

Hacki Zoltán

Képzőművészet

1934. 69. l.

Hacki Zoltán: Arckép
A Nouvelle Galerie Simonson tárlatáról

Madarassy Walter arcképe 2 - dekor!

Hlacki Zoltán

MAGYAR MUVESZET

1932. 64

R KIRÁLYI PÉNZÜGYM

Országos Bizottsága

Haskl Károly

ötvös

1775 Székesfehérvár

Kapmagyarországi ötvösök 181.

Lelet, Zalaszántói VI. 132.

Hackl Tibor

K.Gy.: Kohó és Gépipari Minisztérium székháza, Bp.II. Mártirok útja. - Építészek: Farkas Ipoly, Kévés György, Mészáros Géza. Statikusok: Konlóssy István, Selmeci Józsefné. Gépészek: Hacki Tibor, Kovács Dezső, Kovács Gusztáv, Homolya György. Belsőépitészek: Nyíri László, Gergely Gábor. Ut- és tereprendezés: Zsigó László. - Ismertetés.

Magyar Ép.Miv, 1971. 4. sz. 21-24. l.

Hackl Tibor

Mészöly András terve /munkatársak: Hackl Tibor, Vély Róbert, Szőke Lajos/ az alábbi pályázaton 25.000 forintos megvételben részesült:
/ismertetés, képpel/

Molnár Péter: A MTESZ Székház tervpályázata, 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 2-7. l.

Hackl Tibor

Az 5. sorszámú pályaterv /építész: Mináry Olga, munkatársak: Stojanov Miklós, Wágner Ádám, Szőke Lajos, Hackl Tibor/ az alábbi pályázaton költségtérítésben részesült:

Városy Péter: A szolnoki területi vezető egészségügyi központ tervpályázata 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

Hackspacher István

Budapest, 1940. sept

Hackspacher István kardmű-
ves, IX. Páva-u. 37. O131-054

Hackstock Kristóf, szijgyártó

Feketevárosból költözött Sopronban, ahol 1643-ban nyert polgárjogot. Fia Mátyás, szintén szijgyártó, 1678-ban lett polgár. Hackstockisches haus. Ma Templom utca 17./22/. 226.old.

Házi Jenő: A soproni belváros házai és háztulajdonosai 1687-ben /Folytatas/ 223.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XIX. évf. 1965 Sopron

Hackstock Mátyás, szijgyártó

67. Hackstockisches haus. 1678-ban nyert polgárjogot Sopronban. 1687-ben címerlevelet kapott. 1718-ban III. Károly király javasolta őt belső tanácsosnak. Ma Templom utca 17./zz/. 226. old

Házi Jenő: A soproni belváros házai és háztulajdonosai 1687-ben /Folytatás/ 223. old

Soproni Szemle. Helytört Folyóirat. XIX. évf. 1965. Sopron

Hachl Zoltán

1918/19

Ferképzomfoiskèvk

88. l.

dísz, vagy talmi van erősítve. Anyaga kő, fa vagy fém lehet. Leghatalmasabb példája Bernini ifjúkori műve, a római Szt. Péter-templom kupolája alatt álló óriási oltár-B., az apostol sírja fölött. Ez a lüktető és nyugtalan életet élő, nagy mozgalmasságú B. bronzból van öntve, négy hatalmas csavart oszlopból s erősen barokk vonalú volutás tetőből áll. A permanens B.-okon kívül előfordulnak a tisztán kelméből készült, olykor igen pompás B.-ok, fejedelmi és főpapi trónszékek vagy főúri ágyak fölött. *Barát.*

BALDINUCCI (ejtsd: *—uccsi*), *Filippo*, olasz művészeti író, * Firenze 1624, † u. ott 1696. Legfontosabb műve: Notizie de' professori del disegno (6 köt. Firenze, 1681—1728), amelyben az olasz művészek életrajzait adja 1670-ig. Ennek függeléke Lorenzo Bernini életrajza (német fordítással és kommentárral kiadta *A. Riegl.*, Bécs, 1912). Összes művei Milanóban jelentek meg 14 kötetben 1808—12.

~~BALDOVINETTI, *Alessio*, olasz festő, * 1425 Firenze, † 1499.~~

BALDUCCIO (ejtsd: *-duccsó*), *Giovanni* (1300?—1350?), toscanai iskolájú milánói szobrászművész, aki a Giovanni Pisanótól eredő Sienában általánosított és szentimentálissá vált gótikus szobrászati stílust Milanóba vitte. B. korábbi munkái Toscanában készültek. Főműve azonban Szt. Péter dominikánus vértanú nagyszerű síremléke a milanói St. Eustorgióban (1339). A vértanú életére vonatkozó domborművekkel borított szárkofág 8 pilléren nyugszik, mely előtt az erények féléletnagyságú alakjai állanak. A szárkofág fedele és az ezen nyugvó hármas tabernaculum sienai jellegű. A domborművek művészi kvalitásai különbözők, de a nyúlánk, nemes eleganciájú erény-allegóriák szobrai mesteriek. B. műve volt a milanói S. Maria di Brera-templom portáléja (1349) és valószínűleg még több síremlék és

Hacsky Egon

festo

l.

Csengeri Hacsky

Egon alatt

is.

TURÓCZI SÁNDOR KÖNYVTÁRA

HELYSZÁM: 267 / u. I. 5.

SZAK: Művészet.

SZERZŐ NEVE: Bénédite, Léonce

FORDÍTÓ NEVE: —

KÖNYV CÍME: Französische Kunst.

50 farbige Reproduktionen nach Gemälden neuerer Meister.

KÖTÉS NEME: Eredeti félvászonkötés ALAK: 4-r.

KIADÓ: E. A. Seemann ÉV: — Leipzig

Kaczku Péter

festő

52 éves

(tbc. pulm.)

+ 1954. II. 21.

Rákoskeresztúri Ujtemető

Halottiszámkönyv

2266

MDK

Hackulinen Aino

Helsinki táj, vf.

Tavaszi táj, "

Szegedi képzőművészetk retrospektiv kiáll. 1945-58.
Móra F.Muz.

csengeri Háczky Egon

festőművész

A kemenesaljai művészek csoportkiállítása - Celldömölkön a városi tanácsteremben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XII.28

Háczky Egon

Szombathelyen a vasi képzőmüvészek kiállításán neve szerepelt.

PH.930.XII.2.

HADA JÁNOS, gombkötőinas

30.-id.Unger Mihály,gombkötőmester szerződtetett ina sai voltak: Aswarth György,1736.ápr.20.-1740.máj.4.- Szimádl Miklós,17 8.jún,22-1742.júl.25.-fia Mihály,fel. szakvesz.1742.jan.8-Hada János,1743.máj.9-1746.júl.5.- Kruy István,1748.jún.30.-1752.jún,2.-fia János felsz. 1751.jan.4.-Ang ermár István,1754.febr,11-1758.jan.9.- Kappel József,1760.nún.15-?.- 401.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: Kőszegi gombkötőmesterek és mühelyek keletkezésüktől megszünésükig 395.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

Hadad
ref templom

Kilágym.

Nagybirgit 1886.

1) alaprajz 1:100 felvitetek: 1) a) alaprajz vele a
2) déli homlokrat u menyöi. alap 2a) déli homlokrat fe
Za és részletek.

Sztehlo O. 1912. felm. 1911 XII.

3) alaprajz 1:100. h.á. terv.

4.) hosszmetszet déli oldal

5) Északi oldal. és keresztmetszet.
és hosszmetszet részlet bővített rész

6) 3 db másolat ugyanarról.

7) fejmásolat északi lépcső-terv.

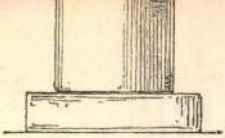

11.

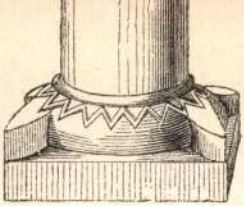

12.

29.

35.

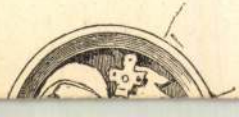

Hadad vára

Petri Szilágy

II. 61 – 105. l

Képpel

Hadadi Wesselényi

kastély u. o.

Képekkel

szen kielégítse.

A czél és az irány részlet
élén az olvasóhoz intézett bek
összeségének pártfogásába aj
már nálunk is élénken érzett

A ***Művészi Ipar*** *folyó é*
terjedelmű füzetekben jelenik
talmazni részint a szövegben,

Az előfizetés ára: Félévre (188

Az előfizetést átveszi kiadó-h
kö

Kelt Budapesten, 1885. o

m

Hadad vára (rom)

végvár

Kővári Endrének.

149, 150. l.

Psotta Mór:

Mellig látható be, szem ~~közt~~ n

és kecskeszakállt hord. Ny

~~jának gallétja s szegése~~

„Psotta M

s alól jobbra: „Olmütz

A lap hátán életrajza

Czeruzaraji, szénnel

Lasza

Hadadi ref. templom

HADAD (Grilajs)

Ref. templom, gothikus

Gr: Könyvismertetés. AE, VIII – 1888, 267 l.

Hadadi ref. templom

HADAD

Ref. templom
Részlet

Balogh Jolán: A renaissance építészet és szobrászat Erdélyben. MM, X — 1934, 136 és 137 l., 155 l. (Képe 151 l)

Hadadi kastély

HADAD

Kastély

Rados Jenő: Magyar oltárok. Bp. 1939, 16 l.

Hadadi Kastély

HADAD (Szilágy)

Kastély/
~~[illegible]~~, kertjében két vörösmárvány Jabchiai-sírkő

Sz. Könyvismertetés. AE, VIII – 1888, 267 l.

KÖZELKÉP

A szilágysági Tövishát

Szatmár megye délnyugati peremén, a Bükk és a Meszes hegyvonulatai között áthaladó kereskedelmi út mentén terül el a szilágysági Tövishát.

A Tövishát néhány magyarlakta falva: Hadad, Bogdánd, Szér, Hadadnádasd.

Hadad a XVI. században, a törökdúlás idején a végvár szerepét tölti be. A XVII. században a Wesselényi család birtoka. A hadadi temetőben még látszanak a Wesselényiek kriptájának maradványai.

A tövisháti temetőkben nagyon érdekes, jellegzetes fejfák, gombfák találhatók.

A Wesselényi család kriptája Hadadon

A konyhában; paraszthéz Bogdándon

Bogdándi táncosok Fotó: Murvai György

„Dúlnak a csókos ütközetek"

A szexualitás elemi erejű ösztönkésztetés, megmagyarázhatatlan őserő

KUN JÁNOS–KUN JÁNOSNÉ

A könyv – amelyből részleteket közlünk – a Pedagógusszakma megújítása projekt kuratóriumának megbízásából készült.

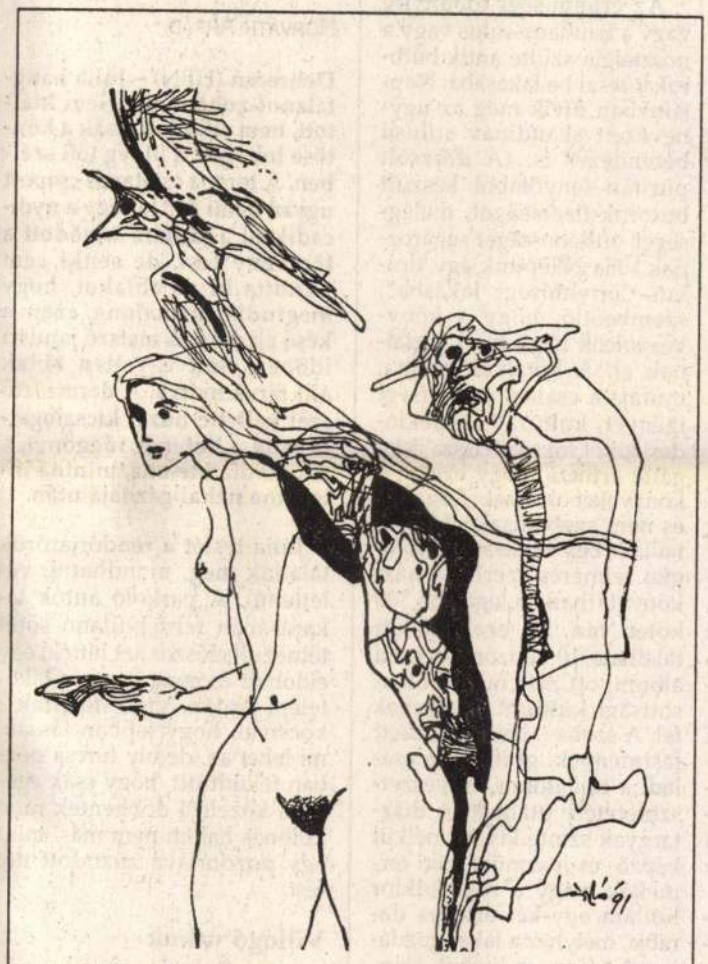

László Ákos grafikája

Láttuk azt, hogy a szerelem igazán abban különbözik a szeretettől, hogy a szerelemben ott munkál elemi erővel a szexuális vonzalom.

A szexualitás elemi erejű ösztönkésztetés, valami megmagyarázhatatlan őserő, amely egy intenzív élvezetérzés vágyával párosul. A szexuális vágy a kielégülésre törő belső hajtóerő, amely az agresszió mellett a legdöntőbb ösztön. E két alapvető ösztön nagyon sokszor elegyül, keveredik: az agresszióban feltűnnek szexuális ösztönelemek, s fordítva, a szexualitás is tartalmaz agresszív ösztönmegnyilvánulást. Régi megfigyelés, hogy verekedő, birkózó serdülő fiúknál nemi izgalom (bemerevedés) lép fel olyan esetben is, amikor közvetlen izgatás nem éri a nemi szervet. Sokszor előfordul az a tapasztalás, hogy a szexuális aktusban is van agresszivitás. Még az Ady-megénekelte „héja-nászban" is azt írja a költő „dúlnak a csókos ütközetek." A harc, a küzdelem – mint agresszív jellemvonás – ott van az emberi szerelemben.

Az állati szexualitás

Különösen az állatvilágban figyelhetjük meg azt, hogy szexuális közeledéskor vagy szexuális aktusnál mennyire jelen van az agresszivitás. Az erőszak elemeit a kisgyerek is észreveszi, amikor – külső szemlélőként – azt kérdezi: „Miért bántja a kakas a tyúkot? Miért támad rá?"

Hogy milyen elemi erejű ősi ösztön a szexuális késztetés, azt igazán az állatvilágban figyelhetjük meg. Ha napokig elzárva tartanak – élelem és víz nélkül – nőstény patkányokat, úgy időzítve szabadon bocsátásukat, hogy az épp az ösztrusz (az ivarzás ideje) időpontjára essen, akkor a következő megfigyelést tehettük. Ha az éhen-szomjan tartott, ám épp az ivarzás szakaszában lévő nőstényt a bezártság megszüntetése után élelem, víz és hím patkány várja, akkor legelőször a hímet választja, utána a vizet s csak végül az élelmet.

Az állati szexualitás szinte csak ösztönkésztetés, amelynek egyetlen célja a szaporodás, a faj fennmaradása, s amely általában „párzási időszak"-hoz kötődik.

Egészen másképp lesz ez az embernél, hiszen az emberi szexualitás humanizálódott. Az állati ösztönleírás nem alkalmazható sematikusan az ember szexuális ösztönére. Bár voltak és vannak olyan nézetek, amelyek az emberi szexuális ösztön mindenhatóságát hangsúlyozzák, semmiképp nem csak ösztönhöz kapcsolt, biológiai programhoz kötött megnyilvánulás az emberi szexualitás. Abban igen döntő a környezet, a kultúra hatása, a tanult viselkedésformára utaló jel.

Igen tanulságos az a tudományos megfigyelés is, amely az úgynevezett „libidóhormon", az androgén vizsgálatával van kapcsolatban. Sokáig egyértelműnek látszott, hogy a szexuális ösztönkésztetés kémiai alapja mindkét nemnél az androgén. Ez azt jelentette, hogy a szexuális izgalom fokát, a nemi aktivitás szintjét az androgénszint dönti el mind a férfiaknál, mind a nőknél. Úgy tűnik, ennél sokkal összetettebb a helyzet. Komoly kutatások mintha a helyzet fordított voltára utalnának. Azaz előfordul, hogy nem az androgénszint emelkedésétől függ a szexuális viselkedés, hanem a szexuális viselkedés emeli a hormonszintet. Ez azt is jelenti, hogy a belső ösztönkésztetés önmagában nem okoz szexuális izgalmi állapotot. Ehhez egyéb, külső tényezők, külső ingerek is kellenek.

Az embernél a szexuális ösztönök más útra is áttehetők. Buda Béla azonban meggyőzően bizonyítja azt, hogy nem fogadható el az a S. Freudtól származó mechanikus tétel, miszerint a libidó (az erotikus örömszerzésre való késztetés) egy bizonyos mennyiségű energiamennyiség lenne minden emberben, s minél több energiát „használ el" az ember a szexuális viselkedésre, annál kevesebb maradna a társadalmilag hasznos tevékenységre és fordítva. Kapcsolatteremtési panaszokkal küszködő fiataloknál például gyakran előfordul az, hogy alapvető szorongásukat a szextől úgy próbálják hárítani, hogy a tanulásba, a munkába, a „társadalmilag hasznos munkába" menekülnek. Ez a hárítás nem szünteti meg az alapvető gondot: a szexuális kapcsolattól való belső félelmet.

Az emberi szexualitás kultúrafüggő

A környezet, az emberi kultúra döntő mértékben befolyásolja az ember nemiséghez való viszonyát. Míg egyetlen állatfajon belül teljesen azonos viselkedésmintát, szexuális közeledést látunk függetlenül attól, hogy hol él ez az állat, addig az emberi fajra kizárólagosan jellemző szexuális magatartásról nem beszélhetünk. Az állati szexualitás ugyanis genetikailag öröklött program alapján zajlik, ám az embernél az a környezet lesz a döntő, amelyben él az illető egyén. A társadalom és a kultúra szoros kapcsolatban van az ember szexuális magatartásával. Századunk húszas éveitől kezdődnek azok a kutatások (Bronislaw Malinowski, Margaret Mead könyveire gondolunk), amelyek a szexuális magatartási normákat, a szexuális viselkedés kultúránként, népenként változó jelenségeit írták le. Ezenkívül néprajzi, házasság- és családszociológiai vizsgálatok, leírások is szólnak erről.

A szexuális magatartást valamilyen módon minden társadalom szabályozza. Különféle tilalmak élnek, ezek egy része csak a nőkre, más részük csak a férfiakra vonatkozik. Más és más szexuális normákkal találkozunk. Igen elterjedt az a megkülönböztetés, amely aszerint különíti el a kultúrákat, a társadalmakat, hogy tiltják vagy elfogadják a szexualitást. A tiltó, elnyomó úgynevezett „represszív" kultúrák azt vallják, hogy a szexualitás alapvetően rossz, azt minden lehetséges módon tiltani, szabályozni kell. A másik, a megengedő, az úgynevezett „permisszív" póluson azok a kultúrák helyezkednek el, amelyek jónak tartják a szexualitást, s a lehető legnagyobb szabadságot biztosítják az egyénnek és a közösségnek.

Jó példa az antiszexuális erkölcs megnyilvánulására a középkori kereszténység, amely a szexualitást bűnnek tartotta. Ugyanezt láthatjuk az egyik törzsnél Új-Guineában, ahol még a házastársak közötti szexuális aktus is közönséges, szégyellnivaló, bűnös dolog.

Az ellenkező végletre – a megengedő, permisszív szexuális erkölcsre – Polinézia népeit hozhatjuk példának, ahol központi szerepet tulajdonítanak az erotikának, a szexuális kapcsolatnak, ahol a tizenévesek szexuális megnyilvánulásait elfogadják, erősítik, a kielégülés örömét alapvetőnek tartják. Ugyanilyen sokszínűséget látunk a szüzesség, a házastársi kapcsolatok, a gyerek szexuális nevelésének kérdésében.

Azt is egyértelműen látnunk kell, hogy még a mikrokörnyezet is milyen döntő különbségeket eredményez. Egészen más szexuális normákkal találkozunk egy zárt kis faluban, mint a nagyváros forgatagában. Ha egy kis faluban együtt sétál végig az utcán egy lány és egy fiú, azon nyomban észreveszik, s már indul is a szóbeszéd az együttjárásukról. Egy nagyvárosi utcán ki figyelne erre?

Mayall kitüntette bölcsőjét

London (MTI) – Az 59 éves John Mayall, az angol rock egyik nagy örege emléktáblával tüntette ki kedden a londoni West Hampsteadben a The Railway Hotelt, megörökítendő, hogy a szálloda emeleti klubhelyisége a hatvanas években a világhódító brit zene egyik bölcsője volt.

Idősebbek emlékezhetnek: az egykori magyar Szíriusz együttest is ihlető Rhytm 'n' Blues irányzat klasszikus művelője, a John Mayall and His Bluesbreakers e szálloda klubjában rögzítette első albumát 1964. december 7-én. Mayallon kívül Roger Dean gitározott, John McVie basszusozott és Hughie Flint dobolt.

– Primitív idők voltak azok – mondta most John Mayall. – A klub szerencsére közel volt a Decca stúdiójához, úgyhogy az ablakon át bevezettek ötven méter kábelt és gyerünk. Jimi Hendrix is gyakran bejött – emlékezett a régi szép napokra.

A The Railway Hotel klubjának több mint negyedszázaddal ezelőtti szereplőnévsora egyébként is olyan, mint egy rocklexikon.

A Mayall-féle Bluesbreakers maga is afféle rockakadémia lett. Az együttesben megfordult zenészek közül később McVie a Fleetwood Mac, Eric Clapton a Cream egyik alapítója lett.

Ad-e Nagy-Britannia a világnak megint olyan zenei forradalmat, mint a hatvanas években? Az idei brit díjakról, a lemezkiadók díjának odaítéléséről beszámoló kritikusok szerint aligha.

Elmúltak azok az idők, amikor egy lemezcég ötven méter kábel kockáztatásával világsikert arathatott, s a mai zenei nagyipar e recessziós időkben óvakodik az új tehetségek támogatásától – vélik a brit kritikusok.

Eddie Murphy megnősült

New York (MTI) – Eddie Murphy, a híres amerikai filmszínész feleségül vette régi barátnőjét, Nicole Mitchellt.

A New York-i Plaza szállodában, mintegy 500 barát és híresség jelenlétében rendezett csütörtöki ceremónián a 31 esztendős Murphy végre örök hűséget fogadott 24 éves arájának, gyermekei – a három éves Bria s a négy hónapos Myles – anyjának.

A szálloda kapujában rajongók és fényképészek százai tolongtak, s vették körül a sorra érkező híresség-eket, köztük a sztárpárt, Bruce Willist és Demi Moore-t, valamint a Plaza tulajdonosát, Donald Trumpot és szeszélyes szerelmét, az ifjú csillag Marla Maplest. Ott volt Sugar Ray Leonard ökölvívó exvilágbajnok is.

Murphy, aki valaha Hollywood legkapósabb legényemberének számított, 1987-ben, egy koncertfilm forgatása közben még úgy nyilatkozott: egyedül csak abban a hölgyben bízna meg, aki találkozásukkor „Afrikában anyaszült meztelenül ülne meg egy zebrát".

Érettebb fővel, két gyermek atyjaként Murphy nemrég már jelezte, hogy kész a házasságra. (Persze lehet, hogy ebben az utóbbi időben kapott, nem éppen hízelgő filmkritikák is szerepet játszottak.) Mindenesetre a hollywoodi Bel Age szálloda uszodájában, egy nyugágyban nyújtózkodva, Murphy fogadkozott: „több rossz film nem lesz".

Az én házam...

FEHÉR ÁGNES

„Ha meg akarod ismerni az embereket, akkor keresd fel őket az otthonukban" – ezen nagy igazságot Goethe vallotta, de ez a tétel jól alkalmazható napjainkra is. A lakás a mindennapi élet anyagi szükségletei között a legnagyobb, a legértékesebb. Továbbá a lakás mint érték a legmaradandóbban tovább él és a legnehezebben változtatható. Teret és feltételeket teremt az alapvető élettevékenységekhez, menedéket ad, védelmet nyújt konkrét és átvitt értelemben egyaránt. Az otthon az életerő megújításának, a pihenésnek, az alvásnak, evésnek, az emberi élet újrateremtésének és fenntartásának a közvetlen kerete, de keretet ad a társadalmi kapcsolatoknak is. A lakáskérdés tehát mindenki számára egzisztenciális kérdés, mert valahol lakni kell. Talán ezért az egyik legfélelmetesebb kategória a hajléktalanság státusa, mert épp az állandóságtól, egyfajta fizikai stabilitástól fosztja meg az egyént.

A lakás közvetlenül a belső környezet létfeltételeit jelenti – az emberek társadalmi elhelyezkedése határozza meg, hogy ki milyen lakáshoz jut vagy milyen lakást tud szerezi. Az értelmiségiek egy része – amennyiben anyagi helyzete engedi – előszeretettel preferálja a nem túl nagy, néhány lakásos társasházat. A társasházak nagy részében általában hasonló anyagi helyzetű és azonos kvalifikáltságú egyének laknak. A panelrengetegből – ha teheti – mindenki elmenekül. Az önálló családi ház szinte minden társadalmi rétegnek a legnagyobb álma. Természetesen a családi ház fogalom differenciált lakhatási formákat takar. A kisméretű, 2–3 szobás kertes családi házak a város peremén főleg a kevésbé tehetős rétegek otthona. Az anyagilag jól szituált emberek már nagyméretű, két fürdőszobás villákat építtetnek a maguk számára. A panelrengetegben a szerényebb jövedelmű értelmiségiek, a tisztviselői középrétegek és a fizikai dolgozók laknak.

Ami a lakás színvonalát jelenti, ez a lakás felszereltsége, berendezése. A felszereltség pedig szoros összefüggésben áll a mélyebben meghatározó társadalmi létfeltételekkel. A berendezést a lakás technikai felszereltsége és a bútorok egyaránt jelentik. A felszereltséget három kiválasztott tárgy jól reprezentálja. Ezek: a színes televízió, az automata mosógép, a telefon. A bútorok stílusa, milyensége, használati foka is jellemző a lakásban lakókra. A magasan kvalifikált értelmiségieknél megfigyelhető az a törekvés, hogy még a szerényebb jövedelműek is magas színvonalú ízlés szerint rendezzék be otthonukat.

Az értelmiségi többnyire vagy a Bauhaus-stílus vagy a nosztalgia szülte antik bútorokat teszi be lakásába. Napjainkban dívik még az úgynevezett skandináv stílusú berendezés is. (A dörzsölt puritán fenyőfából készült bútorok tisztaságot, meleget, otthonosságot sugároznak.) Ha belépünk egy tipikus „értelmiségi lakásba", szembeötlő, hogy a könyvespolcok nagy teret foglalnak el. A könyvek száma, műfaja a család műveltségi igényét, kulturális érdeklődési körét tükrözi vissza. Magától érthető, hogy ezeket a könyveket olvassák, forgatják és nem szobadíszként használják. Egy olvasásszociológiai felmérés szerint a házi könyvtárban ha legalább 500 kötet van, és ezek között található 10 képzőművészeti album, ott már magas olvasottsági kultúrát tételeznek fel. A szoba falán elhelyezett festmények, grafikák a család, a tulajdonos művészetszeretetére utalnak. A dísztárgyak szinte kivétel nélkül képző- és iparművészeti termékek, vagy a régi folklór hullám egy-két értékes darabja, melyhez a lakás gazdája személyes indítékok alapján kötődik.

A középrétegek körében (tisztviselők, egyéb szellemi foglalkozásúak) megfigyelhető a tipikus értelmiségi lakáskultúra követése, illetve az erre törekvés, bár ehhez az anyagi lehetőségek nem mindig ideálisak. Itt figyelhető meg a stílusok keveredése a lakberendezésben. Az alacsonyabban kvalifikált rétegek vagy az anyagilag szerényebbek számára a lakáskultúra már nem státusszimbólum és nem preferált kérdés. A stílus itt már mellékes, és határozottan a funkcionális megoldásokra való törekvés figyelhető meg. (Az ágynak nem az anyaga, nem a formája a fontos, hanem az, hogy lehessen rajta aludni.) Vagyis a lakásban a bútorok csak a célszerűség szempontjai szerint foglalnak helyet, az esztétikumra, az elhelyezés harmóniájára már nem szentelnek fáradságot.

Külön kategóriát alkotnak az újgazdagok, akik előszeretettel másolják a nagypolgári réteg életmódját és lakáskultúráját. A lakberendezésben követik az értelmiségiek által alkalmazott megoldásokat, de az összhangra, az autentikusságra való törekvés már hiányzik esetükben. Egyik legpregnánsabb megnyilvánulása a lakáskultúrában például a világos színű koloniál bútor és a fekete(!) alapra hímzett kalocsai díszítésű terítők jelenléte.

A lakás típusa és berendezése pontosan követi az egyes rétegek társadalmi helyzetét és anyagi kondícióit. Vizsgálata azért is hasznos, mert általa következtethetünk értékmeghatározó, tudati viszonyokra.

Fájdalom Fotó: Murvai Ervin

Júlia – egy öngyilkosság anatómiája

Harminckilenc évesen úgy érezte, az élet már megtörtént vele

HORVÁTH ÁRPÁD

Debrecen (HBN) – Júlia hangtalanul zuhant alá. Nem kiáltott, nem sikoltott, csak a köntöse lobogott a hideg téli szélben. A tompa csattanás csapott ugyan némi zajt, ahogy a nyolcadikról a járdára vágódott a törékeny test, de senki sem nyitotta ki az ablakot, hogy megtudja, ki zajong ezen a késő éji órán. A metsző januári időben csak egyetlen ablak állt tárva nyitva. A dermesztő szél keltette huzat kicsalogatta rajta a hófehér függönyt, s csapkodta ide-oda, mintha integetne néhai gazdája után.

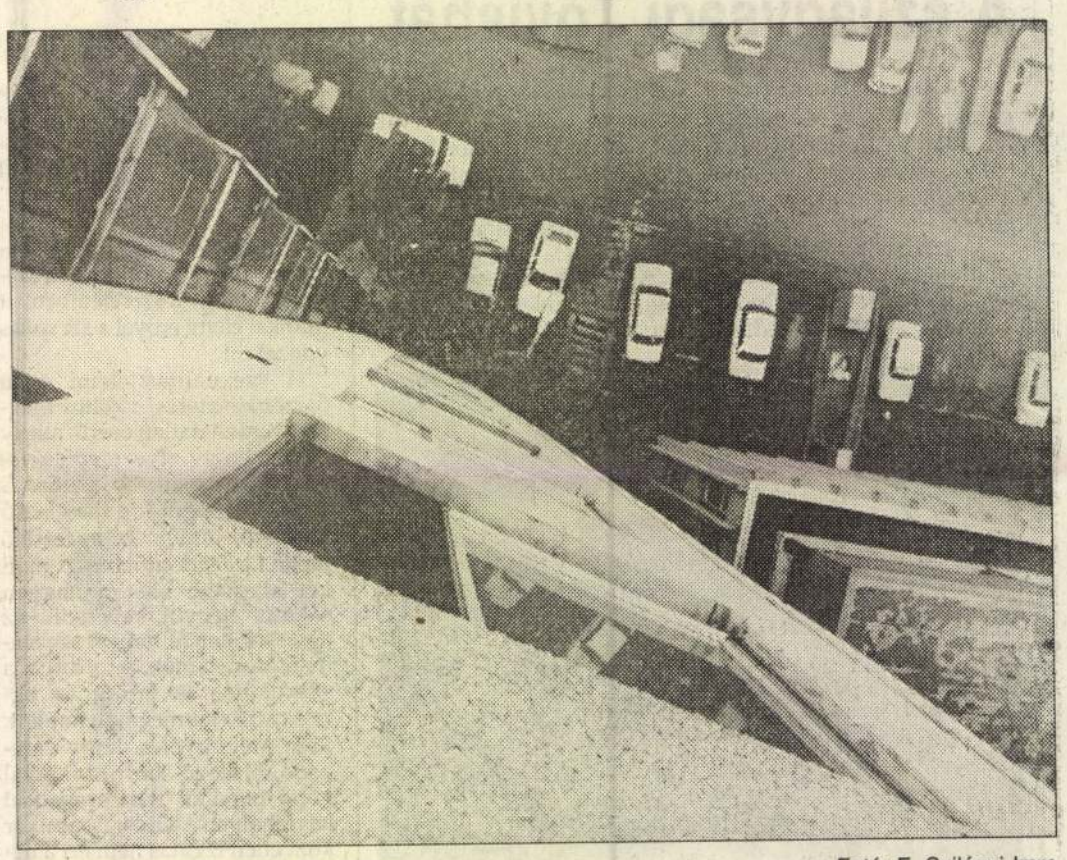

Júlia hangtalanul zuhant a mélybe... Fotó: F. Szilágyi Imre

Júlia testét a rendőrjárőrök találták meg, mondhatni, véletlenül. A parkoló autók takarásában fel-felvillanó sötét tömegről először azt hitték, egy eldobott csomag hever a lakótelepi járdán. Visszatolattak a kocsival, hogy jobban lássák, mi lehet az, de oly furcsa pózban feküdt ott, hogy csak egészen közelről döbbentek rá: a különös halom nem más, mint egy pozdorjává zúzódott női test.

Villogó vakuk

Júlia pozdorjává zúzódott teste egy hatalmas vértócsában feküdt a járdán, s a két döbbent rendőr, kezében éles fényű zseblámpával, még nem tudta, hogy a hátborzongató látványt nyújtó emberi maradványokat egykor Júliának hívták. Pár perc múlva megérkeztek a helyszínelők a villogó vakuikkal, a mérőszalagjaikkal és a jegyzettömbjeikkel, s a hangos beszédre meg a kékes villanásokra zsörtölődő lakókkal teltek meg az ablakok. Néhányan lekiabáltak a rendőröknek: jobban tennék, ha hagynák aludni őket, mert reggel dolgozni kell, frissen, üdén, márpedig ebben a zajban nem lehet rendesen pihenni.

De a rendőrök hamar végeztek a dolgukkal, utolsót villant a vaku, becsukódtak a jegyzettömbök meg a zsémbes ablakok, aztán jött egy szürke autó és elvitte Júliát. Az egyik nyolcadik emeleti lakás ajtajára ragasztószalag került, rajta Debrecen Városi Rendőrkapitányság feliratú címeres pecséttel, és egy rendőrtiszt hajnalig gépelte a jegyzőkönyveket és a jelentéseket a kapitányságon. Pár nappal később az igazságügyi orvosi szakértő megállapította, hogy „a rendkívüli haláleset bekövetkezésének okai közül kizárható az idegenkezűség", s ezzel D. Júlia debreceni lakos ügye lezártnak volt tekinthető.

A nyolcadik emeleti lakás ablakát az utoljára távozó rendőr gondosan becsukta, ám előtte fénykép készült róla, megörökítendő Júlia utolsó lépésének helyszínét. Miképpen fénykép készült a kétszobás lakás minden zugáról, a patyolattiszta abrosszal borított konyhaasztalon árválkodó egyetlen üres pohárról, az előszobában katonás rendben sorakozó cipőkről, a kisszoba szépen kisimított ágyterítőjéről, s az éjjeliszekrényen fekvő, rongyosra olvasott ponyvaregényről és a két hete megállt régi, bőrszíjas női karóráról. És fénykép készült a nagyszoba ágyának ráncairól is, amelyek Júlia meleg testének és legutolsó mozdulatainak lenyomatát őrizték, meg az ablak alatt, egymás mellett álló két papucsról. Az egyik felborult, ahogy Júlia kilépett belőle.

Az ügy lezárva

Júlia éppen harminckilenc évet élt, s ebből harmincat beteg édesanyja ápolása töltött ki. Az izomsorvadás miatt előbb csak lakáshoz, majd hosszúhosszú esztendőkön át ágyhoz kötött özvegyasszony egyetlen gyermeke három műszakban dolgozott egyszerre. A munkából munkába ment haza, hogy tisztába tegye, megmosdassa, megetesse anyját; nem járt szórakozni, nem volt barátja, de még barátnője sem. Az idős asszony senkit sem engedett a szép arcú, mindig ápolt, igényes lány közelébe, mindenkit elmart mellőle, tán azért, mert félt, hogy ha Júlia férjhez megy, akkor senki sem marad, aki a gondját viselné. Júlia egy héttel önnön halála előtt eltemette édesanyját. Egyedül maradt az üres lakásban.

Élhetett volna még

Júlia egyedül maradt az üres lakásban halott édesanyja holmija között. Meg az emlékek: a megtörtént és a meg nem történt dolgok között. Amelyek már soha nem fognak megtörténni. Senki sem tudja, hogyan telt az utolsó napja. Fél ötkor hazajött a munkából, s talán evett egy pár falatot, de az is lehet, hogy nem. Talán elmosogatott, s talán leült a régi fotelbe, cigarettára gyújtott, bekapcsolta a tévét és ott ült estig. Az biztos, hogy kitakarított, de az már nem biztos, hogy tudta: utoljára takarít ki. Talán kiment a konyhába, és biztos, hogy ivott egy pohár szódavizet, és az is biztos, hogy szokásával ellentétben az asztalon hagyta az üres poharat – ez volt az egyetlen „rendetlenség", amit maga után hagyott a kétszobás lakásban. Az is biztos, hogy visszament a szobába, és az is, hogy ledőlt az ágyra. És az is, hogy egyszer csak fölkelt, kinyitotta az ablakot, kilépett a papucsából, át az ablakpárkányon. És az egyik papucs felborult. Ha tehette volna, biztosan megigazítja.

Az utóbbi időben, mintha lefogyott volna, szürke lett az arca, talán a sok gondtól vagy az anyja betegsége miatt, a temetés után pedig teljes búskomorságba esett. – Ezt mondták a szomszédok a rendőröknek, meg még azt, hogy egyébként hallgatag, csendes nő volt, mindig illedelmesen köszönt a liftben, de igazán senki sem ismerte.

Júlia harminckilenc évesen úgy érezte, az élet már megtörtént vele, s ami még hátra lehetett, arra már nem volt kíváncsi. Pedig fiatal volt még, mutatós és vonzó, érett nő. Borzasztó – mondta egy vele egykorú s ugyancsak mutatós és vonzó és érett nő Júlia története hallatán –, az a borzasztó, hogy mennyire nem tudunk úrrá lenni a bajainkon, hogy mennyire nem tudjuk megoldani a problémáinkat. Ezt mondta, hiszen Júlia élhetett volna még, ha élni akar. Ha meg akarja oldani a problémáit, ha úrrá akar lenni a bajain. Akár boldog is lehetett volna – ha akar. Ezen eltöprenghetünk egy kicsit.

Júlia temetésére három távoli rokon és két volt kolléga jött el meg a tisztelettudó osztályvezető. A temetés alatt végig esett az eső, de délután kisütött a nap.

Károly és Diana: döntetlen az állás

London (MTI) – Még alig ülepedett le a por Károly brit trónörökös és Diana hercegnő különélésének decemberi bejelentése után, az udvarban még suttogva is alig ejtik ki a válás szót, ám a Londonban megjelenő Society társasági magazin már azt találgatja, hogy ki lesz a walesi hercegnő következő férje.

A fogadóirodákban szokásos esélylatolgatáshoz hasonló becslésben az egyik favorit a 32 éves amerikai jogász, az ifjabb John Kennedy, a néhai elnök fia. Esélyét 4 a 9-hez adja az illusztrált lap, megjegyezve, hogy a sportos fiatalembert bizonyára megkedvelné a trónörököspár két fia is. Kennedyvel holtversenyben van Daniel Day-Lewis Oscar-díjas színész, akit a lap elég szexinek, de túlságosan aggodalmaskodónak tart. Taki Teodorakopulosz, egy elvált nemzetközi aranyifjú esélye 1 a 11-hez, míg James Gilbey, a brit gingyáros dinasztia sarja 1 a 12-höz adott esélyével le van maradva. Ő volt az a régi barát, akivel Diana 1989. decemberben állítólag házasságtörésre utaló telefonbeszélgetést folytatott – ez volt a különéléshez vezető botránysorozat egyik döntő láncszeme.

Eközben brit megfigyelők úgy vélik, hogy az alattvalók szívéért és lelkéért vívott Károly–Diana mérkőzés állása jelenleg döntetlen. Úgy tűnik, az új helyzetben mindketten visszataláltak azokhoz a szexmentes tevékenységekhez, amelyekhez a legjobban értenek. Károly trónörökös kedden a Jugoszláviában szolgáló brit ENSZ-katonákat látogatta meg, és maga is egyenruhát öltött. Ugyanaz a lelkesítő, derék legény volt, mint hajdani agglegény éveiben – írta a Daily Express kommentátora.

Dianát viszont nemiséget, anyaságot, tekintélyt és mindenhatóságot szublimáló görög istennő típusként mutatta be épp kedd este a brit nézőknek egy főműsoridős tévéösszeállítás, korunk jelképének és az egészséges feminizmus győzelmének nevezve őt. Dianának ugyancsak sokat használt, hogy újabban mindezt a képességét ismét az elesettek pártolására fordítja. Nemrég például Nepálban leprásokkal rázott kezet, kiemelve a szép és a rút megdöbbentő kontrasztját, jelezvén egyszermind, hogy a szívbeli melegség áthidalja az ellentétet.

Brit szakértők hozzáteszik még ha az udvar megpróbálja is kipiszkálni Dianát, és nem lesz belőle királyné, anyakirálynőként egy napon mindenképp ott lesz a trón közelében, s erre jobb tekintettel lenni már most. Szakértők szerint a Diana-ellenes udvari kampányt bizonyára nem is II. Erzsébet királynő sugalmazza. Az uralkodó például a napokban meghűlt, és nem tudott megjelenni egy ünnepségen, s épp Dianát, valamint tulajdon legkisebb fiát, a még mindig agglegény Eduard herceget kérte föl, hogy együtt helyettesítsék és képviseljék őt.

Dohányzás és tüdőrák

Washington (MTI) – Aki feladja a dohányzást, annál jelentősen csökken a tüdőrák veszélye – de a volt dohányosokat mindenképpen, évtizedek múlva is fenyegeti a betegség. Ezt a tanulságot hozta egy 900 ezer személy vizsgálatán alapuló amerikai kutatás.

A michigani egyetem tanulmánya szerint azok közül, akik harmincas éveikben feladták a dohányzást, 40–50 százalékkal kevesebben kapnak tüdőrákot későbbi éveikben, mint azok, akik tovább füstölnek. Minél később mond le valaki a cigarettáról, annál nagyobb a rák valószínűsége, de a korai lemondás sem feledtetheti az ifjúkori „bűnözést": az egykori cigarettázóknak továbbra is kétszer akkora az esélyük tüdőrákra, mint a soha nem dohányzóknak.

Hadadi Wenckheim
kastély.

Hadadi Wenckheim-
nyi-Degenfeld-
kastély
Képei regi
Biró Erdkast
XLIV. t.

Hadadi ref. templom

Gótikus

Templomalapraj (gótikus mű veszletek.
gótikus műveszletek (ablakok)
Klenodiumok (Ezüst és ón-
tárgyak
Harangok feliratai.

Biblia.
Stószék faragványai igen
nejek Sipos Da-
vidtól
Fejfák.
Cinteremkapu képe.

Debreczeni László 1932
133–143. l.

BUDAPEST, 1943 február 3.
IX., RÁKOS-UTCA 10
TELEFON: 81-5-95

tisztelendő Püspök Ur!

es Uram!

god, hogy a nagyemlékezetű Érsek el-
k Országos Bizottsága, mint csekély-
ett részvétünknek adjak kifejezést.
ét a művészet szeretete, ápolása és
terén is megörökitette, amiről nem-
él, hanem nagy egyházmegyéjének tem-

Hadadi ref templom

Kórséke

Sipos Dávid műve

Erdély 1940. XLI tabla

Wágrád, vár

28

Hadad vára

romjai

Petri Mór Szilágy

vármegye monographiája

II. k. 61 – 105. l.

keppel

Hadadi Wesse-

lényi kastély

u. o. Képekkel

részletesen leírva

1684

Hadadi ref. templom

gotikus

kepe repr.

Petri Mór

Szilágy vármegye
monographiája
I. k Zilah, 1901. 607. l

1876)

145. – 157. ll.

Hadadi-Kovácsy Berta:

57. Szliácsi részlet, olajf. --- 300 kor.
58. Kertben, olajf. --- --- --- 500 „

Ropalolapela 28.l.

11730.

afordultan és két pap között állva
dat-szalag van: „Der tapffre Töckelÿ
dig nyitott könyvet tart, a melyben
Manet in Æternum", mig a pa-
oct. Luther angericht" – „Das will
ük eg HOSIANNA-t kiáltó angyal és
pköd. Felirata a kép alatt hasábosan:

e Heer
eri lehr,
sich drein,
ll mit nichten seÿn,
el auf die Köpff,
r in die Töpff,
ngel-Hauff,
ianna drauff

M.B.L.

Hadady Kovács Béla

festő

U 9.

Autodidakta.
1907 óta fest. Neureti ka-
lomba, Müssamkhan
á Müventhaben
Mitbesitzer.

…y. Szépművészeti Múzeum

…választói jogosultsággal bíró tisztviselői. -Szám. 191

Lakás		Aláírás	Jegyzet
…utcza, út	Sz.		

MDK

Hadadi Kovács Berta, festöm.

Jolán fest. Olf.

Szliácsi parkrészlet. " 83.1.

Mücs.- 1911-12.évi téli kiáll. Kat. 84.1.

Hadadi Kovácsy Berta

MDK

Jolán, fest, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubileumi kiállitás

Hadadi Kovácsy Berta MDK

Szliácsi parkrészlet, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Hadady Kovács Berta, festöm.

" Magamról semmi különöset nem irhatok, mindössze öt éve festek. Sehol nem tanultam, csak egyik kiválóbb festömüvészünktöl kaptam némi utbaigazitást. Képeim eddig a Nemz. Szal.-ban, a Mücsarnokban és a Müvészházban voltak kiállitva."

Önarckép. Rajz. Repr.

/Önéletrajzi beszámolók./
P.N. 1912 dec. 25. 9/1o. jelzés. 41.l.

Hadadmádasdi ref.

templom

Klenadiumok leírása, vázlai

Jegyzetek a berendezésről.

Fejfák.

Debreczeni László 1932

143–151. l.

ldott emlékét a Műemlékek Országos
ettel őrizzük és ápolni fogjuk.

legmélyebb tiszteletem nyilvánitását

elnök

E N D R E urnak
egri székesfőkáptalan nagyprépostja

E g e r

Hazatérés a Szovjet által megszállt Iránból

II.

Érdekes részletek a szovjet megszállásról Izgalmas utazás Teherántól Erzerumig

Megirtuk már, hogy *Hadák Imre* magyar butortervező, aki a perzsa sah udvarában élt négy éven át, most érkezett vissza kalandos ut után Budapestre. Az alábbiakban folytatjuk érdekes élményeiről szóló beszámolóját.

A saht elhurcolják az angolok

— Szeptember 15-én — folytatta elbeszélését *Hadák Imre* — a szovjet bombavetők röpcédulákat dobáltak le: *a sah kiadatását követelték.* Ugyanakkor éjjel az angolok *Ispahanba* hurcolták a saht, ezt a várost akkor már birtokba vették a Perzsa-öböl felől előrehaladó brit erők.

Szeptember 16-ra kiderült, hogy a Szovjet már megszállta az afganisztáni határtól kezdve 100—300 kilométeres mélységben Iránnak a Káspi-tó menti részét, éppugy, mint a török-perzsa határt is, le majdnem a Perzsa-öbölig. Ezen a napon koronázták meg a sah fiát, az eddigi trónörököst királlyá és ekkor értesültünk arról is, hogy a Szovjet által megszállt területeken leváltották a perzsa tisztviselőket.

Vita indult meg az angolok és a szovjet katonai parancsnokok között, mivel az előzetes megállapodás szerint a szovjet hadseregnek csak 60 kilométeres mélységben lett volna szabad megszállni az északi országrészt. A Szovjet azonban nem sokat törődött az angolok tiltakozásával.

Elutazás Teheránból

Izgalmas várakozással telt el a nap. Nem tudtuk, mi lesz velünk. Végre 17-én együtt állt az egész gépkocsi-karaván: 30 teherautó, 27 autobusz, 75 magángépkocsi. A perzsa kormány konyhagépkocsikat, sőt még pincéreket is bocsátott rendelkezésünkre, nekik azonban a Szovjet „jóvoltából" az uton semmi hasznát nem vehettük. Mindenki összecsomagolta ingóságait. Négyszáznyolcvan német és négy magyar, ezenkivül a bolgár követség néhány tagja várta az indulási engedélyt. Este háromnegyed hatkor indultunk. Éjfél felé értünk *Kazvinba*, egy perzsa faluba, amelynek állomásablakait a szovjet bombák légnyomása bezuzta. Sötét volt, többet nem láttunk a helységből. A követségek kocsijait ekkor kiemelték a gépkocsitáborból és egy szük udvarban tereltek össze bennünket, ahol nem volt sem viz, sem mellékhelyiségek. Megvizsgálták utleveleinket. A nevek alapján oroszokat kerestek közöttünk. *Két orosz származásu német asszonyt egyszerüen visszatartottak és egy gépkocsivezetőt is, mivel — orosz nevü volt az édesanyja.*

A szovjet katonaság közömbösen viselkedett. *Rongyosak, piszkosak, kiéhezettek és nemtörődömök voltak, ujságpapirba sodorták a dohányt, felszerelésük hiányossága meglepett.* A lakosság mindenütt sirva bucsuztatott bennünket. Megint éjszaka haladtunk előre, a török határ felé. Igy mentünk hét napon át, mindig éjjel. *Ez alatt mindössze háromszor adtak enni,* mivel a perzsa kormány étkezőkocsijait oly messzire előreküldték a szovjet parancsnokok, hogy soha többé nem értük utol őket... Nem volt ivóvizünk, nem mosakodhattunk. Elképzelhetetlenül sokat szenvedtünk a hihetetlenül poros és komisz utakon, melyek a hegyek felé vezettek.

Az egyik hegyikanyarban szerencsétlenség is történt. Egy német gépkocsi, melyben német asszonyok és gyermekek ültek, legurult egy szakadékba. Csodával határos módon a 30 méteres zuhanásnál senkinek sem történt komolyabb baja. A szovjet katonák közben fosztogatni kezdték poggyászkocsijainkat. A német követ egyik tehergépkocsiját teljesen kifosztották, *a benzines kocsiból kiengedték a benzint. Szemnanban az ottani szovjet katonai parancsnoknak megtetszett az egyik német kocsi: „kölcsönkérte" és természetesen nem adta vissza. Helyettese is vérszemet kapott és még egy kocsit „kért kölcsön".*

Hogyan értelmezi a Szovjet a nemzetközi jogot

A diplomáciai tárgyalások értelmében a perzsa kormány a gépkocsikat egészen a törökországi *Erzerumig* bocsátotta rendelkezésünkre. Amikor azonban áthatoltunk az *Ararát-hegy* 5000 méteren felüli csúcsain, a határ közelében, *Bazirgámnál* a szovjet katonák minden gépkocsit elkoboztak. Egy rozstarlón állitottak fel bennünket; *elkészültünk a legrosszabbra.* A Szovjet itt már csak a bolgár követtel tárgyalt, mivel őt semleges állam képviselőjének tekintette. Felszólitotta, hogy hagyja el a karaván. Utána a német követet távolitották el csoportjától, majd a magyar követséget szólitották fel a határ átlépésére. Természetesen nem engedték meg, hogy csomagjainkat magunkkal vigyük. *Attányi Károly* irodaigazgató ekkor a diplomáciai megállapodásra hivatkozva követelte, hogy a szovjet katonai hatóságok engedjék meg a hivatalos magyar követségi csomagok átszállitását is. Kérését megtagadták, majd továbbirányitottak bennünket a határ felé. Ujabb utlevélvizsgálat következett és katonai kisérettel átvittek bennünket a török határra.

— A törökök azt követelték, hogy az ő katonai kiséretükkel lépjék át a németek a határt, ebbe azonban a szovjet hatóságok nem egyeztek bele. Alighogy megérkeztünk a török határra, most már szovjet gépkocsikon megjelent a német aszszonyok első csoportja is. Ugy összezsufolták őket, hogy moccanni sem tudtak. Még a Szovjet által megszállt területen szovjet női katonák egy sátorban levetkőztették őket *és mindenüket elszedték. Akadt olyan német nő, akit egy alsóruhában és papucsban eresztettek el...*

Megmentik a magyar diplomáciai poggyászt

A szovjet katonai parancsnok, bármennyire is sürgettük, nem akarta kiadni a magyar diplomáciai poggyászt. Szeptember 24-én reggel ott álltunk a határon, Isten szabad ege alatt, amikor egy szovjet tiszt meghozta a végleges tagadó választ.

Attányi irodaigazgató ekkor közölte vele, hogy ő mégis átmegy a csomagokért és ha kell, ott hal meg a poggyász mellett, de nélküle nem tér haza Magyarországba. „Inkább ott lövöm fejbe magam a helyszinen" — mondotta — elővéve revolverét, melyet eddig elrejtett. Rettenetes helyzetben voltunk. Az erélyes fellépésnek azonban meglett az eredménye. Másnap reggel közölték, hogy a személyi poggyászokat hagyjuk hátra, de a diplomáciai csomagokat áthozhatjuk...

Végre: ujra itthon!

A török kormány igazi szivélyességgel látott bennünket vendégül. *Erzerumig* gépkocsin tettük meg az utat. *Karakösében* török katonai diszszázad várta a hazatérő kolóniát. *Erzerumtól Haiderpasáig* különvonat röpitett bennünket, onnan a német kolóniát és velük minket, magyarokat is, átszállitottak a Boszporuson. *Istanbulban* aztán már a követségek szervezték meg ellátásunkat. A német kolóniát az ott élő németek téli segélyakciópénzükből látták el minden földi jóval. Istanbulból ismét gépkocsin tettük meg az utat a bolgár határig, *Szilvingrádig.* Ott már német különvonat várt ránk. *A gyermekes anyákat hálókocsikban helyezték el. Giurgiuban* a bukaresti német követ várt bennünket. Felesége irányitásával előkelő német hölgyek szolgálták ki a menekülteket olyan szeretetreméltósággal, amelyre örökké hálásan fogunk visszaemlékezni. Aztán robogtunk: *hazafelé!* Azt ugysem tudom elmondani, mit éreztem, amikor négyévi távollét után *meglátam ujra a magyar mozdonyt, melyet a különvonat elé kapcsoltak és rámmosolygott a masiniszta kormos, füstös magyar arca...*

Hadák Imre elbeszélése végetért. Elgondolkodva szivta cigarettáját. Mindketten azokra a magyar testvérekre gondoltunk, akik ottmaradtak, a távoli országban.

Tombor Tibor.

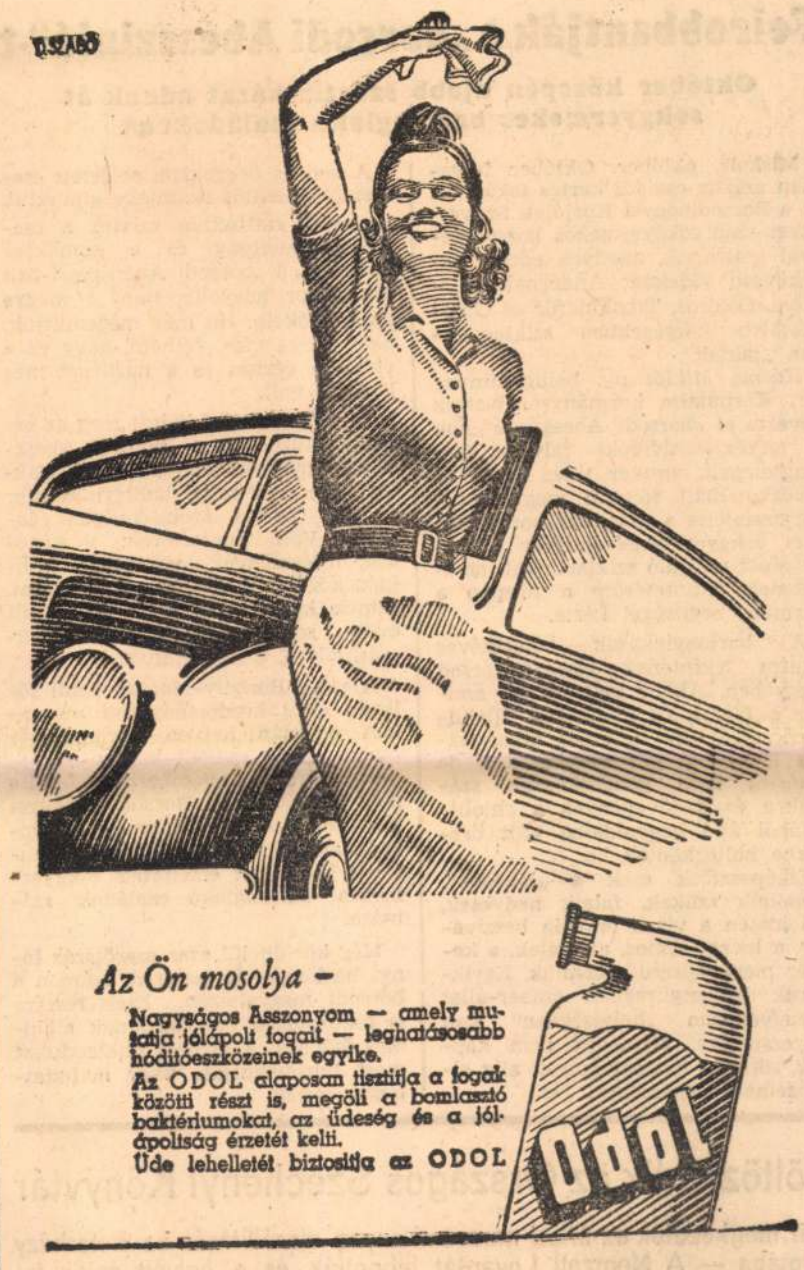

Az Ön mosolya –

Nagyságos Asszonyom — amely mutatja jólápolt fogait — leghatásosabb hódítóeszközeinek egyike.
Az ODOL alaposan tisztitja a fogak közötti részt is, megöli a bomlasztó baktériumokat, az üdeség és a jólápoltság érzetét kelti.
Üde lehelletét biztositja az ODOL

Milyen lesz a megnagyobbitott Berlini-tér?

Három terv közül választott a Közmunkatanács A közvéleményt nem elégiti ki a rendezés

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa — mint megirtuk — letárgyalta a Berlini-tér rendezését. *Lázár Jenő* min. tanácsos három tervet terjesztett elő. A *Pesti Hirlap* által javasolt és lapunkban már ismertetett tervet, a Tanács mérnöki osztálya által vitéz *Irsy László* elgondolása alapján készült tervet és végül azt a megoldást, amelyet az ülés, miután kivitele rendkivül költséges volna, elutasitott.

Az évek óta huzódó kérdés megoldását a Vilmos császár-ut és a Jókai-utca torkolatában fekvő telekre kért hétemeletes bérház épitési engedélye tette időszerüvé.

A legolcsóbb megoldás!

Budapest legforgalmasabb terének közlekedési nehézségeire már többször felhivtuk a figyelmet. Rámutattunk arra, hogy a jövőben nagyobb arányokban kibontakoó gépjárműközlekedés folytán *a tér jelenlegi méreteiben nem alkalmas a forgalom lebonyolitására.* Csak jelentős területbővitéssel lehet a gyalogos és kocsiközlekedés zavartalanságát biztositani. A Pesti Hirlap által fölvetett tervet a szakértők azért nem találták alkalmasnak, mert annak megvalósitása esetén a Nyugati pályaudvar homlokzata nem érvényesülhetne. A főváros és a Közmunkatanács mérnöki osztályának közös elgondolása egy nagyszabásu körives tér terve, amely városképi szempontokból monumentális megoldás, a benyujtott tervek közül a legmegfelelőbbnek látszott. E terv szerint a főutvonalak találkozó pontjában létesülő 170 méter átmérőjü körtér *Budapest legnagyobb tere lett volna.* Egyetlen hátránya, hogy a kivitele tulságosan költséges, mert a megfelelő területek megszerzéséhez nem kevesebb, mint *husz nagy bérházzal beépitett ingatlan kisajátitására lett volna szükség.* A Közmunkatanács tehát az aránylag legolcsóbb, a térképünkön bemutatott megoldás mellett döntött.

E döntés alapján a teret a *Vilmos császár-ut és a Jókai-utca* sarkán fekvő terület kis részének igénybevételével növelik. Ilyenformán 200 négyzetméterrel növekszik a Berlini-tér. A torkolatban felépülő hétemeletes ház körives megoldása zárja le a teret. Kimondotta a Tanács azt is, hogy a kiszélesitett Jókai-utcában a Teréz-körut felé néző uj házakat az egységes városkép kialakulása érdekében 26 méter főpárkány magasságban kell a jövőben épiteni és a 45 fokos tetőhajtáson belül még egy visszaugró emeletsor emelhető.

A jövő esztendőben a Podmaniczky-utca és a Berlini-tér között lebontásra kerülő MÁV-házak helyére a Nyugati pályaudvar előtt 110×33 méter hosszu téglalap alaku parkot és autóvárakozóhelyet terveznek. A jövőben tehát, a parkozott sik területen át a Nyugati pályaudvar homlokzata teljes egészében látható lesz.

A kibővitett Berlini-tér átmérője 120 méter lesz, a középen 45 méter széles köralaku járdaszigettel. A giratoire rendszerü közlekedés lebonyolitására 25—30 méter széles uttest áll rendelkezésre, amelynek mentén széles gyalogjárók vezetnek majd a térre betorkolló utvonalak felé.

Süllyesztett kereszteződések

A villamosforgalom megoldására és a gyalogos aluljáróra vonatkozólag a Közmunkatanács mérnöki osztályának vezetője, *Lázár Jenő* miniszteri tanácsos *a tiszta kereszteződés mellett foglalt állást.* Tekintettel a nagy forgalomra, ez a kivitel látszik a legcélravezetőbbnek. Nagyban elősegitené a közlekedés biztonságát és gyorsaságát a lóhere alaku elrendezés. Ebben az esetben ugyanis a Teréz-körut és a Szent István-körut között a kocsiforgalom aluljárón keresztül sikeresen volna lebonyolitható. Miután a Jókai-utcai kocsiforgalom a Teréz-körutba torkolódik, a lóhere rendszerü megoldásnak semmi akadálya sincsen.

A Berlini-tér jelenlegi kibővitése megint csak fél megoldásnak tekinthető, mert egyrészt *a tér nagyobb arányu kialakitására lett volna szükség és pedig elsősorban a Vilmos császár-ut és a Jókai-utca által határolt és jelenleg üresen álló telek teljes igénybevételével,* másrészt nem történt döntés a Nyugati pályaudvar előtt éktelenkedő Westend néven ismeretes épület sorsáról sem.

Részmegoldásokkal nem lehet megfelelő városrendezést végrehajtani. Toldozásokkal, foldozásokkal csak azt érjük el, hogy a főváros utcái az év hárommegyed részében gránáttölcsérekkel tarkitott csataterekhez hasonlitanak. Nagyszabásu átfogó terv keretében és összes részleteiben kidolgozva kell elkészitení Nagy-Budapest városrendezési terveit. Ne kisérletezzenek következetesen helyi megoldásokkal. *Reméljük, hogy a Berlini-térnek immár hét esztendeje huzódó rendezését belátható időn belül egységesen megoldják.*

Ajánlatos lenne, ha a főváros és a Közmunkatanács szakemberei haladéktalanul összeülnének és legalább a Berlini-tér sorsát intéznék el egységesen és véglegesen.

K. L.

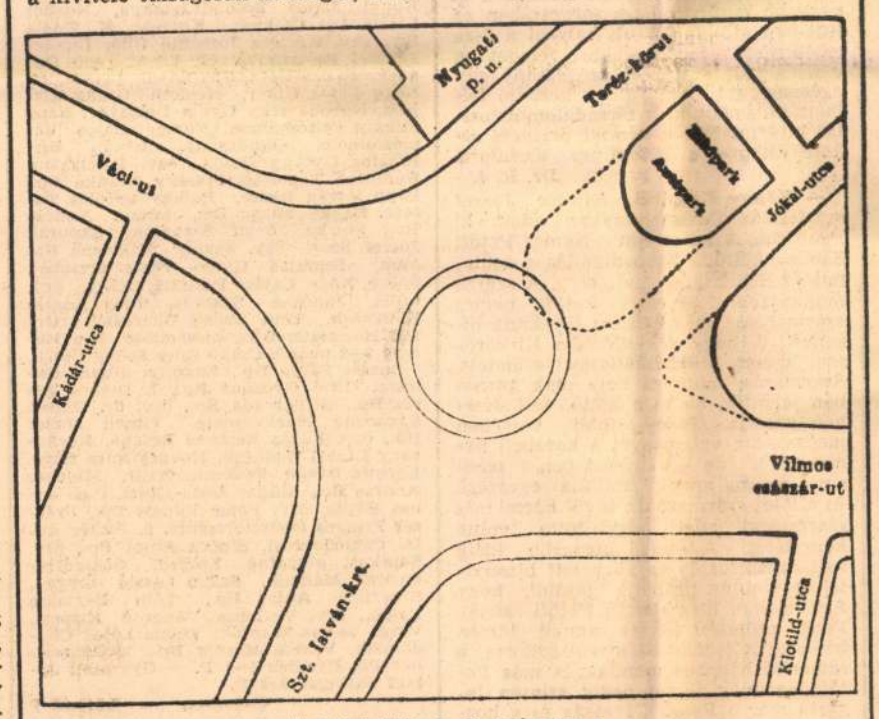

A kibővitett Berlini-tér terve.
A megoldási javaslat jelölt része a jelenlegi helyzetet ábrázolja.

Eckhardt Tibort törölték a titkos tanácsosok névjegyzékéből

A MTI jelenti, hogy Eckhardt Tibort a m. kir. titkos tanácsosok névjegyzékéből törölték.

Nem lesznek áremelések!

Az utóbbi időkben mind a fővárosban, mind a vidéken bizonyos cikkekben áruhiány tapasztalható. Az áruhiányt mással, mint lelketlen spekulációval magyarázni nem lehet. A közellátási minisztérium is, az Árellenőrző Hivatal is nyomatékosan figyelmezteti az érdekelteket, hogy az árak emelésére ne számitsanak, mert nemhogy áremelés nem lesz, hanem egyes árucikkeknek más árucikkek áraival egyszintre való emelése érdekében bizonyos árleszállitások következnek be. Az áru rejtegetését a közellátási minisztérium a legszigorubban fogja megtorolni.

Kornis Gyula emlékbeszéde gróf Klebelsberg Kunóról

A gróf Klebelsberg Kunó Országos Emlékbizottság néhai gróf Klebelsberg Kunó elhunytának kilencedik évfordulója alkalmából pénteken délután a Magyar Tudományos Akadémia üléstermében emlékülést tartott. Az emlékülésen nagyszámu és előkelő közönség vett részt.

Dr. *Kornis Gyula* titkos tanácsos emelkedett hangu elnöki megnyitó beszédében megállapitotta, hogy Klebelsberg Kunó legodaadóbb hive volt Széchenyi eszméinek. Széchenyi eszméivel akarta a világháboru után a porbasujtott magyarságot felélesztení és táplálni. Az volt a meggyőződése, hogy sivár politizálgatás helyett a nemzet művelődésének emelése, valamint belső erőinek gyüjtése és nevelése előbbre való. Csak a művelődési fajsulyában megnövekedett nemzet találtatik majd sulyosnak a világtörténelem mérlegén.

Nem győzte szembeállitani a negativ, örökké opponáló magyart az alkotó munka emberével, a pozitiv magyarral. Követelte a politikai gondolkodás elmélyitését, elsősorban pedig a politikai felelősségtudat fejlesztését. Több munkát és kevesebb cifra szólamot kért a nemzettől. A művelődést akarta terjeszteni a nemzet legszélesebb rétegeire. Meggyőződése volt, hogy a kultura demokráciája utján lehet megvalósitani a politika demokráciáját. Nagy vidéki szellemi központokat iparkodott teremteni, fel akarta emelni az Alföld tiszta magyar népét az elmaradottságból.

Dr. *Petri Pál* titkos tanácsos mondott ezután ünnepi beszédet. Vázolta Klebelsberg Kunó pályafutását, közéleti szereplésének kiemelkedő mozzanatait és rámutatott arra, hogy fő célkitüzése mindig ugyanaz volt: *a magyarság megerősitése.* Szemei előtt a független, önálló és egységes magyar haza képe lebegett, anélkül, hogy nyelvében, nemzetiségében e haza akármelyik polgárát is korlátozni kivánta volna.

Huszti József egyetemi tanár „Klebelsberg és a nemzetiségi kérdés" cimmel olvasott fel.

Kornis Gyula elnök végül közölte, hogy az országos emlékbizottság az 1941. évi 1000 pengős Klebelsberg-emlékdijat egy irónak és pedig az erdélyi *Vass Albertnek* itélte oda.

Vegyen vagy rendeljen osztálysorsjegyet

Ujhelyi és társa

főárusitónál

Budapest, V. Szent István-körut 27

Telefon: 123-271.

A huzások a jövő héten kezdődnek.

Rendeléshez levelezőlap elegendő.

Hadlak Imre

Felrobbantják a „borsodi Abesszíniá"-t

Október közepén ujabb száztiz házat adnak át sokgyermekes barlanglakó családoknak

Miskolc, október. Október folyamán száztiz családi kertes lakást ad át a Borsodmegyei Közjóléti Szövetkezet száz sokgyermekes borsodmegyei családnak, amelyek eddig Mezőkövesd vidékén: Andornak, Kistálya, Ostoros, Tibolddaróc és Gömbösfalva községekben sziklaodukban „laktak".

Kozma Miklós ny. belügyminiszter, Kárpátalja kormányzói biztosa nevezte el „borsodi Abesszíniá"-nak a mezőkövesdvidéki falvak barlangtelepeit, amikor vitéz *Borbély-Maczky Emil* főispán meghivására megszemlélte a négyezer borsodmegyei sokgyermekes magyar „lakóhelyéül" szolgáló sziklaodukat, amelyeknek eltüntetésére a főispán a kormány segitségét kérte.

A barlanglakások kétszázéves multra tekintenek vissza Borsod megyében. Akkor keletkeztek, amikor a falvak és különösen Tibolddaróc földesurai szivesen alkalmaztak idegenből jött munkásokat, de lakásról nem gondoskodtak számukra és a jövevények a rhiolittufából álló hegyoldalba vájt üregekbe költözködtek be.

Elképesztőek ezek a „lakások". Ablakaik szükek, falaik nedvesek, eső idején a viz a tetőkön beszivárog, a levegő dohos, az ételek, a kenyér megpenészedik bennük. Egyikmásik barlangüregben ember-állat egyugyanazon „helyiségben" van összezsufolva. Napfényt nem kapnak, sötétek, tisztántartásuk alig elképzelhető nehézséggel jár.

A nedves üregekben született csecsemők jelentős százaléka elpusztul.

Orvosi statisztika szerint a csecsemőhalandóság és a gümőkórhalálozás a „borsodi Abesszíniá"-ban háromszor nagyobb, mint a megye más vidékein. Ha még megemlitjük, hogy nincs vize, érthető, hogy ez a vidék a vérhas és a hastifusz melegágya volt.

Öt évvel ezelőtt indult meg az országos küzdelem a „borsodi Abesszínia" meghóditására. Kozma Miklós emeltette mint belügyminiszter az első kertes szoba-konyhás lakást. Volt miniszterek, magánosok, intézmények, testületek, bankok, közületek követték a jó példát. Ennek köszönhető, hogy az elmult évek során megépitették Mikszáthfalvát, Gömbösfalvát.

A vitéz Borbély-Maczky Emil főispán által kezdeményezett mozgalom nyomán hetven barlanglakócsalád jutott családi kertes lakáshoz. Tavaly novemberben kezdte meg működését a Borsodvármegyei Közjóléti Szövetkezet, amely a Nép- és Családvédelmi Alap kölcsönpénzéből 110 házat emeltetett sokgyermekes barlanglakó családok számára.

Még körülbelül ezer-ezerötszáz főnyi barlanglakót tartanak számon a borsodi megyeházán. Ezek részére is fokozatosan gondoskodnak alkalmas fedélről. A hirhedt sziklaodukat most felrobbantják, vagy lakhatatlanná teszik.

Költözködik az Országos Széchenyi Könyvtár

Már megkezdték az óriási muzeumi anyag elszállitását az Esterházy palotába — A Nemzeti Lovardát lebontják és a helyén épitik fel a nagy könyvraktárt

A Nemzeti Muzeum főépületében még nem sok jele látszik a könyv- és hirlaptár költözködésének, holott az valójában megkezdődött már. Az olvasótermek felé vezető belső, teremszerü folyosón ott állnak még a legnagyobb becsü hirlapritkaságok. Az első vitrin-asztal üvege alól mindjárt ez a lappéldány köszönti az érkezőt:

Pesti Hirlap
1841
Első félév
Szerkeszti:
Kossuth Lajos.

Aki arra halad, tisztelettel tekint a kerek száz esztendős ujságra. A következő, tehát a második asztal üvege alól is a *Pesti Hirlap* neve tünik elő. Ez a lappéldány *1845 julius 3-án, csütörtökön kelt.* A lap főcime alatt ezt olvassuk: *„Megjelenik a lap minden héten négyszer: vasárnap, kedden, csütörtökön és pénteken".* Ebben a lapszámban a vezércikk cime: „Magyarország és Erdély."

A negyedik vitrin-asztal üvege alatt ismét nagy kegyelettel őrzött ritkaságra pillanthat a látogató:

Péntek, 1848 martius 17.

Pesti Hirlap
A sajtó szabad!

A lap főcime alatt a nemzeti forradalom első napjáról beszámoló, nevezetes riport igy kezdődik:

„Március 16. A tegnapi nap történi nyomokat hagyott maga után..."

Ugyanennek a lapszámnak első oldalán, az oldal közepén, hosszabb verset nyomattak a szöveg közé: a „Nemzeti Dalt".

Ezek az érdekes és történelmi hangulatu vitrinek is *nemsokára elindulnak uj otthonukba*, az Esterházy-utca átellenes oldalára, a *könyv- és hirlaptár palotájába.*

Nagytakaritás

Az Esterházy-palota első emeletének termeiben takaritanak, festenek, és helyreállitási munkálatok folynak. *Ezekből a termekből költözött ki néhány nappal ezelőtt a Magyar Élet Pártja,* hogy uj székházában, az Akadémia-utca 17. számu házban rendezkedjék be. Az Esterházy-palota tehát felszabadult és az uj tulajdonos, a Nemzeti Muzeum, most már birtokába veheti az épületet.

A MÉP által bérelt Esterházy-palotát tavaly vásárolták meg az Esterházy-családtól félmillió pengőért, a Muzeum nagy könyvtára és hirlaptára részére. A MÉP évi tizennyolcezer pengős bérösszeg mellett a mult évben már az Országos Széchenyi Könyvtár bérlőjeként szerepelt.

Ugyancsak a könyvtár részére vásárolták meg hat évvel ezelőtt *a Nemzeti Lovarda épületét.* Azóta a Lovardaegyesület évi bért fizet a használatért. Ezt az épületet, amely szomszédos az Esterházy-palotával, szintén *hamarosan igénybeveszik.*

Nagy tervek

A Nemzeti Muzeum *főépületében*, az anyag torlódása miatt, hosszu évek óta *egyre tarthatatlanabbá vált a helyzet.* Ezért kellett olyan megoldást keresni, hogy a főépület szomszédságában lehessen elhelyezni *a szellemi gyüjteményt*, a külön is önálló és összefüggő egészet alkotó *Országos Széchenyi Könyvtárat.*

Ennek a muzeális és könyvtári célnak megfelelően vásárolták meg az Esterházy-palotát és a Nemzeti Lovarda ingatlanát. A palota tágas és világos termei, befogadó képessége s a főépülettel való szomszédossága *alkalmasak a Széchenyi Könyvtár elhelyezésére.* A teljes könyvtári anyag azonban *nem fér el* a palotában. Éppen ezért vásárolták meg a *Nemzeti Lovardát*, amely könyvtári célra nem megfelelő, de az Esterházy-palotával összefüggő telkén — a lovarda épületének *lebontása* után — fel lehet épiteni *a könyvtár modern és nagy raktárépületét* és abban elhelyezhető a hatalmas raktári anyag, az ugynevezett *„vasraktár"*, amelynek nagy vasállványain őrzik a kevésbé használatos könyvanyagot.

Negyedmillió gyászjelentés és kétszázezer falragasz is költözködik . . .

A Lovarda telkén való *épitkezés* a későbbi tervek és feladatok közé tartozik. A teljes könyvtári *anyag* csak akkor költözködhetik ki a muzeum főépületéből, *ha a raktár épitésére sor kerülhet.* Az egész *könyvgyüjtemény* és a szervesen hozzá tartozó *néhány tár* anyagtömege *ugyanis* a palotában nem fér el.

A MÉP kiköltözése után rögtön megkezdték az Esterházy-palotába való átszállitását a *térkép-, apróny omtatvány-* és *gyászjelentés*-gyüjteménynek, valamint a *zeneműtárnak.* Ezekkel a tárakkal máris hatalmas anyag vándorolt át a palotába. Igy például *25.000 kotta, 10.000 zeneelméleti könyv*, a zeneműtárhoz tartozó remek *hangszergyüjtemény*, továbbá *250.000 gyászjelentés* és *200.000 politikai falragasz.* Ezek a kulturhistóriai érdekességü, különleges szellemi gyüjtemények is *egy-egy főkönyvtáros vezetése alatt állanak* és az uj épületben való elhelyezésük máris folyik.

Rákóczi hadiujsága és még huszezer sajtótermék

Feltétlenül az Esterházy-palotába költözik át a Széchenyi-könyvtár hatalmas *hirlaptára.* Ennek a gyüjteménynek az áthordását már szintén *megkezdték.* Egyelőre a *feldolgozatlan* és még rendezetlen többszáz métermázsa sulyu hirlaptári anyagot *szállitották* át és az ugynevezett *márvány-* és *faburkolatu termekben* halmozták fel.

Átkerül a poltába a már feldolgozott hirlaptári anyag is, amely *20.000 különböző napi, heti és havi lapot őriz, 65.000 kötetben.* A feldolgozott gyüjteményben a *legrégibb* magyar hirlap *II. Rákóczi Ferenc* fejedelem *hadi ujsága*, amely 1705-től 1711-ig jelent meg, s előbb *„Mercurius Hungaricus"*, később *„Mercurius Veridicus"* cimmel tájékoztatta a magyar közönséget a nemzeti szabadságharc fejleményeiről és egyéb eseményekről. A második, rendszeres magyar hirlap ebben a gyüjteményben az *1780-tól* kezdve hetenként kétszer megjelent *„Magyar Hirmondó"*. Ezek a nagybecsü, első ujságévfolyamaink a „legnagyobb magyar" *atyjának*, gróf *Széchenyi Ferencnek* könyvtárával kerültek a Magyar Nemzeti Muzeum tulajdonába, az 1802-ben történt alapitás alkalmával.

Péter Zsigmond.

UJ KÖNYVEK

— **„Pipaszó."** Nemeskéri-Kiss Sándor, volt szófiai, majd stockholmi követünk hosszu diplomáciai szolgálatának érdekesebb eseményeiről *„Pipaszó"* cimen ujabb könyvet irt. Előző irásai *„Amit az ember nem felejt el"*, *„Röptében"* és *„Egyszer volt"* — cimen jelentek meg és miként előző könyveivel, épugy a *„Pipaszóval"* is jelentős sikert arat a magyar könyvpiacon. *Nemeskéri-Kiss Sándor* könyvében ugyanis nemcsak a jeles diplomata, de egyben a kitünő vadász és az ismert lovassport-szakértő is megszólal. S bár változatos életének derüs emlékeiből rendszertelenül ragad ki mozzanatokat, ezek azonban többnyire közismert külföldi és belföldi politikusokkal, vadászokkal, lovasbajnokokkal állnak összefüggésben és igy csak fokozzák a szerző felsorolásának, emlékezésének érdekességét. Ezuttal *Nemeskéri-Kiss Sándor* emlékezései visszanyulnak fiatal éveibe, arra az időre, amikor nagyapja sallangos szerszámu négyesfogatot tartott . . . Párisban. Azután nevelőiről, gimnáziumi, egyetemi évei emlékeiről beszél, kedves apróságokat elevenit fel önkéntes évéből, majd a közpályán eltöltött hosszu szolgálatának derüs jeleneteit sorolja fel. Könyvének azonban szinte valamennyi fejezetében szerepet kap a — *vadászpuska* és elsősorban a ló, a legnemesebb állat: a *telivér.* Mindenkiről csak *szépet* és *jót* mond el és miként előszavában maga is megállapitja: az egészséges kedélyü olvasó és nem a türelmetlen vagy keserü ember számára irta könyvét. Régi, kedves, derüs emlékeit nyilvánvalóan nemes cél szolgálatában eleveniti fel, az a célja ugyanis, hogy könyvének olvasása pusztán szórakoztassa, a felzaklatott, ideges életben kicsit pihentesse az olvasót. Kedves, kellemes, szórakoztató olvasmány *Nemeskéri-Kiss Sándor „Pipaszó"* cimü könyve, amely képekkel illusztrálva, dr. *Vajna György és társa* kiadásában jelent meg. *(—ke.)*

— **Dr. Scholtz Kornél: A trianoni Magyarország egészségügye.** A kegyetlen trianoni országcsonkitás nem sorvasztotta el — miként azt ellenségeink várták — a nemzet életerejét. Ez nagyrészt annak is köszönhető, hogy közegészségügyünk 1920. óta nagyot fejlődött, sokkal rohamosabban, mint előzően az alapvető 1876-i egészségügyi törvényt követő évek alatt. Érdekes szemléltető előadásban számol be minderről ez a tanulmány, amelynek szerzője mint belügyi államtitkár, épp a legválságosabb időkben irányitotta ezt az áldásos küzdelmet. *A Rockefeller-alapitvány* nagylelkü hozzájárulásával létesitett egy kiváló *egészségügyi központot* — az *„Országos Közegészségügyi Intézetet"*, amelynek *Johan Béla*, a jelenlegi államtitkár állott az élén — és ezzel sikerült *uj alapra fektetni* az egész közegészségügyi szolgálatot. Megindult a tiszti orvosok, majd a községi orvosoknak is korszerü kiképzése, ápolónők és védőnők oktatása. Fejlesztették a fertőző betegségek elleni védekezést (a tüdőbeteggondozó állomások száma pl. 25-ről 87-re emelkedett, a beteg- és baleset, munkanélküli és öregségi biztositást. Egész Európában első helyen állunk az 1937-ben kötelezően bevezetett *difteria-ellenes oltással*, amit azóta több állam követett, valamint a *kutyák veszettség elleni védőoltásával*, amit Japán kezdeményezett. A *falu* egészségét előmozditja a *„Zöldkereszt"* országos intézménye, *egészségházak, mintajárások*, háromszáznál több *egészségvédelmi körzet* létesitése, az összes *kutak vizsgálata, számos uj kut furása* és még számos üdvös berendezés. A kórházak és gyógyintézetek száma is szaporodott, ugyhogy százezer lakosra számitva, 358 ágy helyett most 532 ágy áll rendelkezésre, a betegek gyors szállitásáról pedig a *Városok és Vármegyék Mentőegyesülete* országszerte gondoskodik.

E céltudatos és erélyes intézkedések eredménye, hogy nálunk *a halandóság a korábbi 21.9 ezrelékről 13.5 ezrelékre csökkent, a várható élettartam viszont 25 százalékkal — átlagosan 50 évre — emelkedett.* Ezzel hazánk a 15 nagyobb európai állam sorozatában az 1921-ben elfoglalt 13-ik helyről a 9-re emelkedett. Legközelebbi feladat a visszakerült országrészek elhanyagolt egészségügyi viszonyainak hasonló feljavitása, valamint a társadalombiztositás kiterjesztése *a nemzet gerincét alkotó rétegre: a földmives osztályra.*

Dr. R. I.

— **Könyv Petőfiről.** Sándor József másfélszáz oldalas könyvet adott ki Petőfiről. A kötet cime: Nemes Petőfi Sándor költőnk Szabadszálláson született és Szibériában halt el." A szerző munkájában egyrészt Petőfi nemes származását, másrészt azt igyekszik bizonyitani, hogy a költő nem Kiskőrösön, hanem *Szabadszálláson* született. Származás, születési hely csak annyiban jelentős, ha az a költő fejlődését befolyásolja. Petőfi több versében megmondta véleményét a korabeli nemesekről, de költészetében sehol sincs nyoma annak, mintha egyszerü és alföldi származásán kivül bármi más származási adat felgyujtotta volna képzeletét. A szerző hosszabb ideig volt orosz fogoly és közvetett bizonyitékok alapján próbálja igazolni, hogy Szibériában megtalálták Petőfi sirját. Petőfi születési helyét annak idején hatósági vizsgálat is megállapitotta, a szibériai háborus mondák és más Petőfi-legendák ügyét pedig szintén lezárta már a Petőfi Társaság és a hozzáértők vizsgálata. A könyvet számos műmelléklet disziti.

A Pesti Hirlap gyüjtése
a Főméltóságu Asszony segélymozgalmára

A Főméltóságu Asszony segélymozgalmára postatakarékpénztári csekklapjainkon az alábbi ujabb adományok folytak be:

Gr. Erdődy Rudolf — — —	200.— P
Milusevics és Horváth Bp.	200.— P
Bp. XIV. ker. áll. Szent István gimn. ifj. vöröskereszt csop. — — — —	100.— P
Dr. Germán Tibor Bp. — —	100.— P
Jakabffy Gyula Dombegyh.	100.— P
Schmidt Ferenc Bp. — — —	100.— P
Umlauf Adolf Ujpest — —	100.— P
Uprimny és Miklas Bp. —	100.— P
Csörgits Lajos Bp. — — —	50.— P
Gáspár Kornél és neje Bp.	50.— P
Gourman cukrászat Bp. —	50.— P
Schnell Dezső Bp. — — —	50.— P
Dr. Simó Balázs Bp. — —	25.— P

20 pengős adományok

Dr. Hegedüs Bertalan Bp., dr. Horváth Lajos Bp., dr. Hüvös Lajos Balatonfüred, dr. Kovács Rókus Bp., Magyar Marianna Bp., Varga Ottó Lajos Bp., Virányi H. és M. Bp.

18—15 pengős adományok

M. kir. postahivatal személyzete Kenderes 18.40 P, Jakab Álmos Abony, M. W. Bp., dr. Szabó Lajos Bp. 12 P.

10 pengős adományok

Árky Ákos Bp., Bónis Ernő Bp., Bögre Károly Pestszerzsébet, dr. Czakó Zoltán Rákoshegy, Deconomo György Bp., Erdélyi Elek Kaba, Endrédy Imre Bp., özv. Fazekas Ágostonné Bp., dr. Fernbach József Bp., Fichtner Tamás Révfülöp, Jiracsek János Bp., Jananschek Gyula Bp., dr. Issekutz Béla Bp., báró Kruchina Károly Bp., özv. Kiss Antalné Pa. Torda, Kacskovics Dezső Bp., Lázár József Bp., Matyasovszky Gyula Kispest, dr. Prakatur Tamásné Váckisujfalu, Petracsek József Igal, Répászky János Borsodnádasd, Sabránszky János Zombor, dr. Sonnewend Frigyesné Berektompaháza, Sólyom Albert Bp., Széles Sándor Bp., Szikra József Bp., Villiams Betty Bp., Weisz Mária Bp., Wondruska György Bp.

8—5 pengős adományok

Kántor Lajos Dunakisvarsány 8.— P. Kulcsár Györgyné Bzamárdi, Simon Pálné Pszterzsébet 7—7 P. Fazekas Ilona Bp., Hercegszántói fogyasztási és értékesitő szöv. 6—6 P. Szent-Iványi Sándor Szatmárnémeti, özv. Auguszt Józsefné Rákosliget, Antal Árpád Ujpest, Balogh József Érsekujvár, Bodis Károly Bp., Bárány Zsigmond Kaposvár, Bihary László Álmosd, Czauner Vince Szatymaz, Csuz Albert Bp., özv. Dósa Istvánné Kispest, Dufek István Pszterzsébet, dr. Előd Marcell Bp., Fekete József Fülpös, Gergelyffy Miklós Nagyut, Gere Erzsébet Kaba, Gáti Béla Dömsöd, Gyürky László Bp., Gózon János Bp., Gáspár János Keszthely, Holzmann Ede Ujpest, Höckel Jakab Bácsfeketehegy, Hegyi Ernő Maglód, Horváth Lajos Kistarcsa, Hoppenthal Vilma Bp., Jung János Sashalom, özv. Jobban István Kaposvár, Jakovlya Cs. Dunakeszi, Kovács Irén Bp., Katona Rezső Bp., Krusbak Márton Bp., özv. Kszelmann Istvánné Középmaglód, Kemény Irma Bp., Kovács Ernő Hédervár, özv. dr. Kertész Kálmánné Bp., özv. Kallós Józsefné Kulcs, Kalomenovich Géza Peszéradacs, Löwinger Alfréd Bp., Ladányi Miksa Bzamárdi, Lantos József és neje Bp., Meiles Ferenc Nagykörös, Müller Leóné Bp., Novák Kálmánné Bp., Nekeresd János Szeged, Oroszi János Páhi, Poós István Bp., Postahivatal Veszprém 2., dr. Rogyák Ernő Bp., Reischl Károly Bp., Sóhalmy Lajos Kiskunfélegyháza, Szabó Lajos Bp., Szemes József Sbánfalva, Szulyobszky Tivadar Tápiósztmárton, Székány Istvánné Bp., dr. Szabady Lőrincné Nagykanizsa, dr. Sziggyártó Pál Bp., Tihanyi Vilmos Kispest, Vicsai Lajos Pestszerzsébet, Ványolós János Bp., Weizer Károly Tata, Wetin Jenő Bp. 5—5 P.

4—1 pengős adományok

Gyulay György Kispest, özv. Schuler Józsefné Alsóberecki 4—4 pengő. — Özv. dr. Bodnár Sándorné Bp., Ebenspanger Gyula Révfülöp, Fenyvesi Jenő Dunabogdány, özv. Garró Imréné Eger, Györgyi Gyula Pestszerzsébet, Kalocsai Imre Rsztmihály, Kiss Irén Bp., özv. dr. Kisvárday Papp Imréné Bp., Mihályffy Korsós Jolán Bp., özv. Nádasdy Gézáné Bp., Oszoly Kálmánné Bp., id. Oszter Miklós Nagyvárad, Ollé Edit Bp., Szentiványi Ede Bp., Tárkányi János Bp., Varga György Pestszentlőrinc, dr. Zólyomi Elemérné Kutas 3—3 P. Bory Endre Nyiregyháza, Csasztvén Tamás Petrőc, P. T. Bp. 2.50—2.50 P.

Buchmayer Károly Bp., dr. Buday Zoltán Ökörmező, dr. Élia Kálmán Kispest, Dobos Ilona Kóka, Faragó István Ecséd, Fábián Ferencné Tiszadada, özv. Greizinger Istvánné Ujpest, özv. br. Tredler Rezsőné Kassa, Gyenge Sándor Nagymajláth, Györbiró Enikő Rsztmihály, özv. Gaál Jenőné Sashalom, Hámori Vilmos Kispest, Honfi András Gyopárhalma, Hajnal Henrik Bp., Hajdu Amália Nagykörös, Jánosy Géza Mór, dr. Knich Arnoldné Bp., Kiss Bálint Szilsárkány, Kungl János Bolondvártanya, Kovács László Pál Csákvár, Kulcsár K. Zsófia Bp., özv. Kertész Józsefné Üllő, Lukács Sámuel Pestszerzsébet, Léval Jenő Dunavecse, özv. Mészáros István Ujpest, M. Nagy Lajos Ujkér, Németh Gyula Kispest, Novodárszky Gyula Diósgyőr, Nagy Mihály Felsőmalom, Námer Lajos Vámosmiholc, Okolicsányi István Bp., Pásztor György Ócsöd., özv. Palermann Rudolfné Tápióság, Plaszky Aranka Bp., Papp István Kassa, Pataky Sarolta Taszár, Bánky Miksa Bp., Simon András Bp., Spirka József Sashalom, Skobrák József Szár, özv. Szalay Miklósné Pamuk, Szomjas Gyula Pestszerzsébet, Szőke Nagy Lajos Pestszerzsébet, özv. Toldi Jánosné Szarvas, Tóth László Bükkszék, Tóth István Dharaszti, Urr Pál Hévizsztandrás, Zuliánodki Béla Kőszeg 2—2 pengő. Csapó Imre Szügy 1.50 P.

Buzási Pálné Bp., Bakonyi József Gálosfa, Czitó Győzőné Bp., I. Diénes Teréz Bp., Dittler Ida Bp., özv. dr. Duday Sándorné Máriaremete, Flesch József Bp., özv. Fuchs Rezsőné Rcsaba, Korkorány László Budafok, Kovács Imre Pápa, Lőrintz István Székesfehérvár, Majcher András Bp., Müller Géza Geszt, Paál János Bátya, özv. Péter Vilmos Bp., Prosser Frigyes Pestszerzsébet, ü. Pintér Antal Ceglédbercel, Sipőcz Antal Bp., özv. Somkuti Józsefné Szeged, Schmotzer György Mándok, Szabó László Szeged, Szeyffert Antal Bp., Tóth Bertalan Emőd, özv. Verbicza Jánosné Kispest, Varga Mózes Szántók, Vintze Lajos Celldömölk, Vincze Kornél Bp., Wellenzeitner Pál Ujvidék 1—1 P. — Gyarmati József Sárkeszi 0.12 P.

Összesen —	2.241.66 P
Korábbi kimutatásunk —	23.361.84 P
Október 10-ig befolyt —	**25.603.50 P**

Közvetlenül érkezett adományok

A Pesti Hirlap kiadóhivatalához közvetlenül az alábbi adományok érkeztek:

Balla Adolf Bp. — — — —	25.— P
Döbrentei Károly Bp., Horváth István Ujpest, dr. Szent-Iványi József 10—10 P. — — — — — — — —	30.— P
Özv. Szalay Sándorné Szombathely 5.20 P, Laufer Gyula és neje 5 P, K. Nagy Károly Csaroda 2.50 P. —	12.70 P
Összesen —	67.70 P
Előző kimutatásunk —	1.370.50 P
A Pesti Hirlaphoz közvetlenül érkezett — — — —	1.438.20 P
A 99.000. sz. csekkszámlára befolyt — — — — — — —	25.603.50 P
A Pesti Hirlap gyüjtése eddig — — — — — — —	**27.041.70 P**

(Október ötödiki kimutatásunkban Schubert Kornél neve 10 pengős adománya mellett helytelenül jelent meg a lapban. Helyesen: Schober Kornél.)

Hadbavonult honvédeinkért

Hadbavonult honvédeink számára a Pesti Hirlap kiadóhivatalához a következő adományok érkeztek: Zanathy Mária Katalinpuszta, Borsy István Máriagyüd 10—10 P.

A Pesti Hirlap gyüjtése eddig — — — — — — —	**1650.75 P**

A Pesti Hirlap gyüjtése a Vöröskereszt számára

A Vöröskereszt számára csekklapjainkon az alábbi adományok folytak be:

Dr. Hegyeli Zoltán Bp. — —	20.— P
Bodonyi Ferenc Bp. — — —	20.— P
Kemény Lajosné Bp., Kemény Lajos Bp., dr. Keszler Ede Bp., Vörös Sándor Kunszentmiklós 10—10 P. — — — — — — — —	40.— P

5—1 pengős adományok

Szemerszky Miklósné Rákosszentmihály, Kurtha Andrásné Bp., Horváth István Medgyespuszta, Endrődi Mátyás Dorog. Studenka Pál Esztergom, Bornemissza Zoltán Budafok 5—5 pengő. — Dr. Knöpfler Illés Bátorkeszi, Pétery Viktor Rákospalota 4—4 pengő. — Özv. Divald G.-né Velence 2.50 P. — Rüdiger János és neje Bp., özv. Lingsch Jánosné Kecskemét, Urr Pál Hévizszentandrás, Biró Mihály Balatonföldvár, Rosenthalné Bamberger Ella Bp. 2—2 pengő. — Dezsőfi József Kassa 1.— pengő.

Összesen —	131.50 P
Előző kimutatásunk —	1306.45 P
Október 9-ig befolyt —	1437.95 P

Közvetlenül érkezett:

Mérő Zoltán Bp. — — — —	20.— P
Balla Adolf 10 P, Bissei ref. iskola tanulói 4 P. — — —	14.— P
Összesen —	34.— P
Előző kimutatásunk —	2.368.60 P
A Pesti Hirlaphoz közvetlenül érkezett — — — —	2.402.60 P
A 99.000. sz. csekkszámlára befolyt — — — — — —	1.437.95 P
A Pesti Hirlap gyüjtése eddig — — — — — — —	**3840.55 P**

Vigyázat!

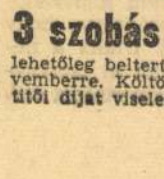

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL" szónak és T alaku bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagban kérje.

DARMOL

2 és 3 SZOBÁS

hallos, modern uj lakások azonnal kiadók. A 2-ik, illetve a 3-ik szoba külön bejárattal, r e n d e l ő n e k stb. kiadható. Telefon: 297—476. 6216

A Mezőgazdasági Ipar R. T. magyaróvölgyi gazdaságában (Somogy vm.) október 13-án, hétfőn reggel 9 órakor késedelmes vevő terhére

30 darab hizott ökröt árverésen

kir. közjegyző közbejöttével legtöbbet igérőnek készpénzfizetés ellenében e l a d. Érdeklődők Kaposvárról 8.15 órakor induló fonyódi vonattal utazhatnak Várda megállóra, ahol őket kocsi várja.

Cipőt utalvány nélkül

alakit és diszit Pászty János felsőrészkészitő mester, IV., Veres Pálné-utca 4—6.

Kereskedelmi érzékkel rendelkező, lehetőleg gabonaszakmában jártas, adminisztrációhoz is értő, középkoru, őskeresztény

férfi munkaerőt,

továbbá perfekt magyar-német

gép- és gyorsirónőt

keres nagyvállalat. Ajánlatokat „Biztos jövő 5219" jeligére Blockner J. hirdetőirodájába, IV., Városház-utca 10.

Bérelnék

5—8 szobás villát vagy lakást.

Telefon: 493—899. 6327

2 szoba hallos, vagy 3 szobás lakást keresek

lehetőleg belterületen azonnalra vagy novemberre. Költözködési költséget, közvetitői dijat viselek. Telefon: 123-678, 123-660.

NAPI HIREK

— **Varga miniszter Ujvidéken.** *Varga József* kereskedelmi és iparügyi miniszter csütörtökön Ujvidékre érkezett. A miniszter megtekintette a felrobbantott hidak építési munkálatait, az ujvidéki téli kikötőt, a vámpalotát és a vámraktárakat, valamint a Duna partján levő gyárakat és fogadta az ujvidéki gyárosok, kereskedők és iparosok küldöttségeit.

— **A főváros pénzügyi bizottsága** *Karafiáth Jenő* főpolgármester elnöklésével csütörtökön megkezdte a főváros 1942. évi költségvetésének általános vitáját. A polgármester az elhangzott inditványokkal kapcsolatban hangoztatta, hogy az adminisztráció egyszerüsitésének kérdésében a költségvetési vita után következő első közgyülésen fog előterjesztést tenni. Ebben az előterjesztésében kitér majd a racionalizálásra is. Az előkészitő munka már folyik. A rendkivüli, háborus helyzet miatt a fővárosra háruló feladatok megnövekedtek, viszont a tisztviselőkar egy része katonai szolgálatot teljesit, s ez is hátráltatja az ügyek gyors elintézését. A pénzügyi bizotság végül általánosságban elfogadta a költségvetés tervezetét, amelynek részletes tárgyalására pénteken délután 5 órakor térnek át.

— **A szatmári apostoli kormányzói helynök pásztorlevele.** Pakocs Károly kanonok, akit a szatmári egyházmegye apostoli kormányzója, Márton Áron gyulafehérvári püspök általános helytartójává nevezett ki, beköszöntő pásztorlevelében örömét fejezi ki a trianoni határokkal háromfelé tépett szatmári egyházmegye részeinek ujbóli egyesülése felett és ezért a legközelebbi vasárnapra az egyházmegye valamennyi templomában hálaadó szentmise tartását, az örvendetes eseménynek szószékről történő meghirdetését és a déli harangozás után negyedórás harangozást rendel el.

— **Rögtönitélő biróság von felelősségre két kommunistát Szegeden.** A szegedi törvényszék rögtönitélő tanácsa csütörtökön délután összeült, hogy felelősségre vonja *Tucakov Istvánt* és *Simunov Miklóst*, akiket az ügyészség államfelforgatás büntettével vádolt meg. A vád szerint mindketten kommunista sejtszervezést folytattak a bácskai Monostorszegen és egyéb kommunista bünc selekményeket is elkövettek. Tucakov a biróság előtt csupán annyit ismert be, hogy kommunista röplapokat terjesztett. Vele szemben Simunov Miklós mindent beismert és izgalmas szembesitések során mondotta el, hogy utasitásokat kapott tőle orosz ejtőernyősök fogadására, ellátására és a behordott gabona felgyujtására. A tárgyalást pénteken folytatják.

— **Díszpolgárság.** Apostag pestmegyei nagyközség Biró István felsőházi tagot, az Erdélyi Párt udvarhelymegyei elnökét díszpolgárává választotta.

— **A MABI 1940. évi működése.** A Magánalkalmazottak Biztositó Intézete október 19-én tartja közgyülését. Az évi jelentés részletesen taglalja az Intézet 1940. évi működését és pénzügyi helyzetét. A betegségi biztositási ág zárószámadása 720.967 pengő kezelési felesleget mutat, a felgyülemlő tőkét 1940-ben is közegészségügyi, közgazdasági stb. szükségletek kielégitésére a közületeknek nyujtott kölcsönök alakjában visszaengedték a gazdasági vérkeringésbe. 1940-ben e célokra 18 millió pengő kölcsönt nyujtott a MABI. A betegség esetére kötelezően *biztositottak átlagos létszáma* a mult évi 71.809-ről 76.452-re növekedett. A biztositottak után 1940-ben 8,815.430 pengő a járulékjövedelem. *Táppénz* cimén az Intézet 6134 esetből kifolyólag 320.537 táppénzes napra 1,083.979.72 pengőt fizetett. Kórházi ápolást igénylő biztositottakat 1,489.991.29 pengőt kitevő költséggel ápoltatta. A családtagok kórházi ápolásának költsége 347.254.95 pengőre rugott. A központi rendelőintézetben 159 orvos látta el a betegeket, akiknek száma 1,037.392 volt. Az öregség stb. esetére biztositottak létszáma kevés kivétellel ugyanaz, mint a betegség esetére kötelezetteké. A budapesti átlagos taglétszám a mult évi 67.321-ről 71.637-re, a vidéki magánalkalmazottaké az előző évi 44.215-ről 45.303-ra emelkedett. Az öregség stb. esetére kötelezően biztositottak átlagos létszáma 117.030 volt. A járadékmegállapitó bizottság 4001 járadékigény tárgyában hozott határozatot. Az igénylők közül 2104-en léptek a járadékosok sorába. 1940. év végén a járadékosok száma 8000 volt, a kifizetett járadék összege 1,674.418.54 pengőt tett ki.

— **A rendőrség valláserkölcsi oktatóinak értekezlete.** A budapesti rendőrség valláserkölcsi oktatói dr. Kálnay Gyula főkapitányhelyettes, a rendőrség valláserkölcsi oktatásának vezetője elnöklésével a főkapitányság dísztermében értekezletet tartottak, amelyen megbeszélték a további feladatokat. Az értekezleten megjelent oktató lelkészeknek a főkapitány nevében Kálnay Gyula főkapitányhelyettes mondott köszönetet a rendőrség valláserkölcsi oktatása terén kifejtett munkásságukért.

— **Lényegesen sulyosbitotta a Kuria egy kommunista kőmives büntetését.** A szegedi törvényszék ötöstanácsa két hónapi fogházra itélte Rébek Nagy Imre hódmezővásárhelyi kőmivest, aki uton-utfélen dicsőitette a kommunista rendszert és harsányon éltette Sztalint. A Kuria Kvassay-tanácsa a vádlott büntetését egyévi fogházra emelte fel.

— **Légoltalmi vétség.** Fischer Győző asztalossegéd ez év májusában megtagadta a riasztóügyeleti szolgálat teljesitését. A büntetőtörvényszék Vályi Nagy-tanácsa nem jogerősen egyhónapi fogházra itélte.

— **A hadbavonultak hozzátartozói soronkivül kapják meg az élelmiszerjegyeiket.** A közélelmezési miniszter körrendeletben utasitotta a közigazgatási hatóságokat, hogy a harctéri szolgálatot teljesitő katonák hozzátartozói részére a közellátással kapcsolatos mindennemü élelmiszerjegyet és utalványt soronkivül adjanak ki, hogy azokhoz a kedvezményezettek minél könnyebben hozzájussanak. Az ilyen jegyeken különleges bélyegzővel „Hadbavonult hozzátartozója! Soronkivül beváltandó!" felzés legyen feltüntetve. A kereskedőknek minden más utalványt és jegyet megelőzően kell az ilyen különleges bélyegzővel ellátott jegyet beváltani. A minisztérium rendelkezésének végrehajtásával kapcsolatban felmerült panasz a legszigorubb megtorlásokat vonja maga után.

— **Oroszlánnal fényképeztette le magát.** Amit ennek a kis hirnek a cime mond, az nem mese, hanem való történet. Szinhelye, mondanunk sem kell, Amerika. New Yorkban bált rendeztek a háboru áldozatainak megsegitésére és az érdeklődés fölkeltésére valami uj, eddig még el nem koptatott ötletet kerestek. Mi legyen a meghivón, hogy a többi hasonló sablonos nyomtatványnyal együtt a papirkosárba ne kerüljön. Egy szellemes amerikai hölgy azt ajánlotta, hogy a vigalmi bizottság elnöke fényképeztesse le magát egy oroszlánnal és ez legyen a meghivó. A merőben ujszerü, igazán amerikai ötlet egyhangu tetszéssel találkozott. Az elnök a jótékony cél érdekében kénytelen volt beleegyezni abba, hogy bemegy az oroszlánketrecbe és lefényképezteti magát az afrikai pusztaságok félelmetes ragadozójával. Az elnök ur, mr. Molles, newyorki városi tanácsnok, az állatkertben kereste fel a nemes vadat, miután előző nap, leszámolva mindennel, otthon gondosan elkészitette végrendeletét. Zsakettben, cilinderrel és remegő inakkal lépett be a barátságosan tágas vasketrecbe. Az oroszlán méltóságteljes hűvösséggel fogadta, de nem mutatott rosszindulatot iránta. Végigmérte és szertartásos udvariassággal türte, hogy a fényképész mosolygós arcot kérjen mindkettőjüktől. Mallers teljes testi épségben hagyta el az oroszlán szalonját és kint a szakemberek, akik izgalommal lesték a nem mindennapi jelenetet, örömrepesve gratuláltak neki. Másnap, miután kiheverte az izgalmakat, nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. „Életem legnagyobb élménye volt a látogatás — mondotta —, amig bent voltam a ketrecben, nem éreztem semmit, annyira urrá lett rajtam a tudat, hogy minden pillanatban kész kell lennem a halálra. Azóta azonban, hogy megmenekültem, nagyon rosszul érzem magam. A fejem kóválygog, szédülök és az az érzésem, hogy egy óriási gyomor falai közé kerültem, amelynek emésztő gépezete pillanatok alatt felőrli gyarló földi lényemet..."

— **Életfogytiglani fegyházra itélték egy kisujszállási ügyvéd gyilkosát.** *Posztós Lajos* rovottmultu kisujszállási napszámos, mult év tavaszán meggyilkolta és kirabolta dr. *Dávid István* kisujszállási ügyvédet. A bünc selekményt akként követte el, hogy női ruhában lesben állt és este tiz óra körül, amikor az ügyvéd hazatért, csákánnyal leütötte, majd erős csapásokkal addig verte, amig kiszenvedett. A gyanu hamarosan reá terelődött és a csendőrök már másnap letartóztatták. A szolnoki törvényszék, majd a budapesti Tábla *Posztós Lajost életfogytiglani fegyházra itélte*. Ezt az itéletet a Kuria *Gergics-tanácsa jogerőre emelte*.

— **Fölszentelték a pataki diákok által épitett templomot.** A pataki diákok vállalkozása, a romladozó nagykázméri református templom ujjáépitése befejeződött és annak fölszentelése is megtörtént. Erre az ünnepélyes alkalomra eljöttek a környék református, továbbá a pataki diákok dr. Zsiros József közigazgató vezetésével. A templom előtt Pecsenye Andor helybeli lelkipásztor átadta a kulcsot Dobos Sándor felsőzempléni esperesnek.

— **Nagy tűz pusztitott Alsónémeti községben.** A szlovák határon fekvő Alsónémeti községben még ki nem derített okból kigyulladt Mohtyák Mihály háza. Hamarosan hat ház állott lángokban a hozzájuk tartozó melléképületekkel együtt. A tűz oltásában az ungvári tűzőrség is résztvett, de gépkocsikon a tűz szinhelyéhez siettek az ungvári repülőtér pilótái is és szintén résztvettek az oltásban. A kár nagyságát még nem lehetett megállapitani.

Vizállás

Duna: Passaunál 422, Pozsony 90, Komárom 226, Budapest 162, holnap 154, Paks 66, Baja 146, Mohács 172, Gombos 233, Ujvidék 197. — Gázlómélységek a magyar Dunán: Baka 1820.6 km.-nél 21 dm., Bős 1813.2 km.-nél 24.5 dm., Szap bal 1811.2 km.-nél 21.5 dm., Szap jobb 1810.8 km.-nél 21.5 dm., Gönyü bal 1790 km.-nél 19.5 dm. — Rába: Szentgotthárd —45. — Dráva: Barcs —104, Drávaszabolcs —4. — Tisza: Tokajig igen alacsony, lejebb alacsony vizállással apad. Máramarossziget 67, Visk —15, Tekeháza —48, Tiszaujlak —92, Vásárosnamény —73, Oroszvártól lefelé Záhony —138, Toapad; alacsony vizkaj 60, Tiszafüred 52, Szolnok 76, Csongrád 44, Szeged 128, holnap 115, Titel 187. — Szamos: Dés —50, Szatmárnémeti —58. — Bodrog: Bodrogszerdahely 128. — Sajó: Bánréve 36. — Hernád: Hidasnémeti 18. — Berettyó: Margitta 12. — Körösök: Csucsa 35, Nagyvárad —116, Békés —32, Gyoma 6. — Maros: Marosvásárhely —61, Makó 48. — Balaton: Siófok 50. — Velencei-tó: Agárd 83.

A nap kel 6.55-kor, nyugszik 18.07-kor, a hold kel 21.12-kor, nyugszik 11.32-kor.

LEGUJABB

Panama elnöke Columbiába menekült

New York, okt. 9. Az Associated Press jelenti Panamából, hogy dr. *Arnulfo Arias*, Panama elnöke elmenekült. Dr. R. A. de la Guardia, az eddigi igazságügyminiszter, mint elnök letette az esküt.

Az elmenekült elnök repülőgépen Columbiába ment.

Az amerikai hirszolgálati ügynökség másik jelentésében megjegyzi, hogy Arias kormánya nemrégiben vonakodott felfegyverezni azokat a panamai lobogó alatt közlekedő hajókat, amelyek részben hadianyagot szállitanak az Egyesült Államokból Angliába.

Csehországban enyhitették a záróra korlátozást

Prága, okt. 9. (Német TI) Tekintettel arra, hogy azokban a kerületekben, ahol a polgári kivételes állapotot elrendelték, a cseh lakosság tulnyomó része józan magatartást tanusit, a helyettes birodalmi védnök elrendelte, hogy október 9-étől kezdődően a rendőri záróra korlátozását kisérletképpen felfüggesszék.

Tizenkét halálos itélet

Prága, okt. 9. (Német TI) A prágai és a brünni rögtönitélő biróságok gazdasági rombolás miatt tiz embert — köztük öt zsidót — halálra itéltek. Ezenkivül hazaárulás előkészitése és szándékos tiltott fegyvertartás miatt a brünni rögtönitélő biróság két embert halálra itélt. Az itéleteket csütörtökön végrehajtották.

— **Az „elveszett város".** Los Angelesből jelentik: Dana Lamb kutató a napokban érkezett vissza öthónapos délmexikói utjáról és azt állitja, hogy sikerült pontosan megállapitania a mayák hires „elveszett városának" fekvését. Mióta Charles Lindbergh repülőutjáról annakidején a világszerte feltünést keltett fényképfölvételeivel tért vissza, amelyek az ősi indián kultura ismeretlen városairól és épitményeiről készültek Közép-Mexikó fölött, a titokzatos elveszett város állandóan izgatta a kutatók képzeletét. Dana Lamb most uj expedíciót szervez a romváros felkutatására és mivel a vidék igen nehezen közelitheto csak meg, elhatározta, hogy heliokopter-repülőgépen, vagy ejtőernyővel ereszkedik majd le a megközelithetetlen halott városra.

— **Tejdrágitás.** Rácz Gáborné tejesasszony a tej literjét a hatóságilag megállapitott 32 fillér helyett 38 fillérért árusitotta. A büntetőtörvényszék árdrágitó visszaélés vétségéért nem jogerősen 300 pengő pénzbüntetésre itélte.

— **Papirtalpu cipőket készitett egy ujpesti cipész.** A füleki csendőrség értesitette a főkapitányságot, hogy a füleki piacon Hadházi Károly papirtalpu cipőket hozott forgalomba. Kihallgatása során azt vallotta, hogy neki nem volt tudomása arról, hogy a cipő talpa papirból készült. Megnevezte a cipő készitőjét, *Klein Kálmánt*, akinek Ujpesten, az Ósz-utca 9. számu házban van cipőkereskedése. A bejelentésre a főkapitányságról detektivek mentek ki Ujpestre és kihallgatták a cipőkereskedőt. Klein Kálmán bevallotta, hogy tiz-tizenkét pár papirtalpu cipőt készitett, melyeket vásári árusoknak adott el. A detektivek házkutatást tartottak Klein Kálmánnál és elrejtve nagyobb menynyiségü talpbőrt, néhány pár férfi és közel száz pár nőicipőt találtak, amelyeknek papirtalpuk volt. A cipőket a rendőrség lefoglalta, Klein Kálmán ellen pedig megindult az eljárás.

— **Ingyenes olasz nyelvtanfolyamok.** Az Olasz Kulturintézet október 15-ig meghosszabbitotta az ingyenes olasz nyelvtanfolyamokra való beiratkozás határidejét. Október 13 és május 15 között megszakitás nélkül folyik majd a tanitás, heti 2 órában, délután vagy este. A tanitás kezdő, közép, haladó és felső fokon történik és később kisebb csoportok részére társalgási órák is nyilnak. Beiratkozni mindennap délután 5—7 óra között lehet az Olasz Kulturintézetben (Eskü-ut 5.). Tandij nincs, beiratkozási dij egész évre tiz pengő.

— **Rendőri hirek.** Dusják Pál 47 éves géplakatos a Láng-gépgyár váciuti telepén munka közben egy öt méter magas állványról leesett. Sulyos belső sérüléssel vitték a mentők az Uzsoki-utcai kórházba. — *Piszter Hermin* 67 éves háztartásbeli az Árpád fejedelem-utca 30. sz. alatti lakásán ismeretlen méreggel megmérgezte magát. A mentők a Rókusba vitték. — A főkapitányság detektivjei egy razzia során elfogták *Szántó Gyula* 21 éves, többször büntetett kereskedősegédet, aki beismerte, hogy nyáron a Széchenyi-strandon több őrizetlenül hagyott női táskát dézsmált meg. — *Petrák Sándor* 36 éves gyárimunkás kártyázás közben elnyerte ellenfelei pénzét, mire a kártyázó társaság rátámadt Petrákra és késsel több helyen megszurták. Az egyik szurás következtében Petrák félszemére megvakult. A verekedő kártyásokat letartóztatták, Petrákot pedig sulyos állapotban vitték a mentők kórházba. — *Gólya Ferenc* autószerelő a vágóhid előtti parkban üldögélt a menyasszonyával. Ismeretlen tettesek verekedést kezdtek vele és összeszurkálták. Az autószerelőt sulyos sérülésekkel vitték kórházba. — *Sahmen Károly* 35 éves mázolómunkás az Astoria-szálló harmadik emeletéről egy állványról az utcára zuhant. Állapota életveszélyes. — A Kresz Géza-utca és a Katona József-utca sarkán egy teherkocsi elütötte *Blasics Géza* 32 éves órást. Sulyosan megsérült.

— **A „kisszakasz" jegyében.** Tisztelt Szerkesztő Ur! A tervezet uj kisszakasz ügyében legyen szabad a következőket megjegyeznem: Tekintettel a kényszerü helyzetre, értjük, ha a Beszkárt tehermentesiteni akarja a reggeli villamos járatokat, tehát oly megoldást keres, hogy aki kisszakasztávolságra igyekszik, az menjen gyalog. Ez, bár sok szó férhet hozzá — mondjuk — érthető. De: miért akarják oly keményen megbüntetni azokat, akik reggeli munkahelyükre sietnek, de oda két kisszakasz távolságra csak átszállással tudnak eljutni. A távolság gyalogláshoz hosszu, viszont két „tantusz" helyett 30 filléres jegy megváltása, igazságtalan. Kérjük az intézkedést, hogy 16 filléres jeggyel két szakasznyi távolságon át lehessen szállani. (Aláirás.)

Tisztelt Szerkesztő Ur! Fontos közérdek és az egyenlő elbánás elve is megköveteli, hogy a villamos tarifát helyesen és igazságosan állapitsák meg. Ajánlom a következőket: Reggel 9-ig nem lévén kisszakasz, adjon a kalauz 20 filléres átszállót. A technikai megoldás egyszerü. Olyan jegyet kell nyomatni, amelyen az átszálló helyek megvannak. A kalauz előre kilyukasztja a megfelelő átszálló helyet és ettől csak egy kisszakasz távolságra lehet a jegyet használni. (Aláirás.)

— **Sivó Jenő letartóztatásban marad.** Mint ismeretes, a Kuria szüneti tanácsa megsemmisitette az uzsorabiróság ama itéletét, amely *Sivó Jenőt*, a Rimamurányi és Salgótarjáni Vasmű r.-t. volt igazgatóját valutaüzérkedés és pengőkiajánlás büntettéért három és félévi fegyházra és magasösszegü vagyoni elégtétel megfizetésére itélte. Az uzsorabiróság ez ügyben uj főtárgyalást tart, amely hétfőn kezdődik. Sivó Jenő védői szabadlábrahelyezési kérelmet terjesztettek az uzsorabiróság elé, amelyet az uzsorabiróság elutasitott. A bejelentett felfolyamodást az uzsorabiróság visszautasitotta. A visszautasitó határozat ellen bejelentett ujabb felfolyamodást a Kuria *Szólnok-tanácsa* birálta el és azt elutasitotta. A Kuria döntésének megokolása szerint *az uzsorabiróság által az itélet előtt hozott határozat ellen jogorvoslatnak helye nincs* és minthogy a korábbi itélet megsemmisitésével az ügy ismét itéletelőtti stádiumba jutott, a szabadlábrahelyezés tárgyában hozott elutasitó végzés ellen sincs helye jogorvoslatnak.

— **Két uj kisszakasz az 50-es villamosvonalon.** Az 50-es jelzésü villamosvonalnak az ugynevezett Szarvascsárda és Vecsés közötti vonalrészére a Beszkárt nem terjesztette ki a kisszakasz-rendszert. A helyi utasok részére, akik csupán a Szarvascsárda és Vecsés között óhajtanak utazni, egy 16 filérres vonaljegyet rendszeresitettek. A Beszkárt most teljesiti a környék lakosságának kivánságát és az 50-es jelzésü villamosvonalon két uj kisszakaszt létesit, és pedig az egyik kisszakasz a Szarvascsárda-temető, a másik pedig a temető—vecsési vasuti állomásig tart. A kisszakasz bevezetése nem érinti a vecsési kiegészitő jegy érvényét, amelyet az átszálló jegyekkel utazóknak kell ennek a vonalrésznek igénybevételekor jegyükhöz kiegészitésképen váltani.

— **Mi okozza a fog odvasodását?** Az összes kulturállamokban a leggyakoribb népbetegségek közé tartozik a rák, a reuma és a tüdővész mellett a caries, a fogszuvasodás. Berlinben ennek a veszedelmes fogbetegségnek leküzdésére külön kutatótársaság alakult kiváló szakorvosokból. A kutatók mindenekelőtt azt a kérdést akarták tisztázni, mi okozza ezt a fogbetegséget? Eddig általában a cukrot tartották a fogak legnagyobb ellenségének és azt hitték, hogy a sok cukorfogyasztás idézi elő a fogak odvasodását. A berlini kutatók most megdönthetetlen kisérleti tapasztalattal állapitották meg ennek a felfogásnak téves voltát. Kihuzott emberi fogakat különféle oldatokban tartottak és megállapitották, hogy a cukor egyáltalán nem támadja meg a fogzománcot. Ellenben annál veszedelmesebbnek mutatkozott az élesztő. Közismert tény volt eddig is, hogy a fogodvasodás a pékeknél valósággal a foglalkozással járó betegség. Ennek magyarázata a legujabb kutatások szerint az, hogy a pékek gyakran kósolják meg a nyers tésztát, hogy annak minőségéről meggyőződjenek. A sült tészta viszont már nem árt a fogaknak. A fogorvosok tehát a kisérletek alapján azt ajánlják, hogy a fehér kenyeret piritsák meg és este lefekvés előtt egyenek gyümölcsöt, vagy paradicsomot, akik fogaik épségét meg akarják őrizni.

— **Budapest és Paks között,** az előrehaladott időszakra való tekintettel, az utolsó személyhajó mindkét irányban október 12-én indul. A budapest—apatini személyhajók változatlanul a menetrend szerint közlekednek.

— **Halálozás.** *Dura Tamás* 70 éves korában elhunyt, f. hó 9-én helyezték örök nyugalomra az uj köztemetői családi sirboltban.

Egyesületek és előadások

Szabadkán is megalakult a MANSZ. Ünnepi keretek között alakult meg Szabadkán a MANSZ helyi szervezete. A központból gróf *Ráday Gedeonné* orsz. elnök és dr. *Csiky Jánosné* orsz. alelnök utaztak Szabadkára. Az állomáson *Reök Andor* főispán és dr. *Völgyi János* polgármester jelent meg fogadásukra. Az alakuló közgyülésen fővédnöknek *Reök Andornét*, diszelnöknek *Kosztolányi Árpádnét*, ügyv. elnöknek *Ruttkay Lászlónét* választották meg.

Gyermeklélektani és gyakorlati nevelési esti tanfolyamot rendez a Magyar Individualpszichológiai Egyesület. Megnyitó előadás 15-én este ½8-kor az OMBI dísztermében (Akadémia-u. 3.).

Egy öreg ház halálára

A hatemeletes budai bérpalotával szemben, amelynek ötödik emeletén lakom, öreg földszintes házikó állt a sarkon. Sohasem láttam még házat, amely öregebb lett volna nála, holott alig lehetett több hatvan-nyolcvan évesnél és hány olyan épületet ismerek személyesen, amely sokszáz esztendős. Ez a kis ház sem korára nézve volt öreg, inkább kivénhedtnek nevezhetném, mint az olyan aggastyánt, aki már csak teng-leng a világban, ahol semmi dolga többé. Valóban, csak ugy elvolt ez a kis ház, ott a rózsadombi utcasarkon, a sok, hirtelen felszökkent emeletes bérház között olyan szerényen meghuzódva, mint aki bocsánatot kér, hogy még élni merészel. Sokszor kellett arra gondolnom, hogy nem is volt mindig ennyire alacsony, csak a kortól és fölöslegességének érzésétől zsugorodott össze lassanlassan ilyen arányira. Egyébként kocsma volt benne, nem afféle hangos, divatos budai kocsma, csak a kortól és fölöslegességének érzésétől zsugorodott össze lassanlassan ilyen arányira. Egyébként kocsma volt benne, nem afféle hangos, divatos budai kocsma, csak szolid és csöndes ivó, ahova fuvarosok, sofőrök, járókelők tértek be egy-egy kortyra és a környező házak szolgálói szaladtak le sörért, borért, szódavizért. Szerettem ezt a kis házat, magam sem tudom, miért, de hiszen az ember sohasem tudja, miért szeret valamit vagy valakit. Erkélyemről beláttam kis udvarára, talán ezt a csöndes, ódon budai udvart szerettem benne, bár a lebontott Tabánban — például — sokkal kedvesebb, hangulatosabb kis udvarok voltak. Most aztán, körülbelül tiz napja, arra ébredtem, hogy a házat bontják, mert helyére, amint ez ugyis előrelátható volt, emeletes bérházat épitenek. Komolyan mondom, belesajdult a szivem. Pedig ezen a halálraitélt házikón semmisem volt, ami szépnek lett volna nevezhető, ellenkezőleg, az utca szinte foghijasnak látszott tőle és most annyival is elegánsabb lesz, hogy uj bérpalota tölti ki a rést. És mégis ugy megsajnáltam a csuf kis öreget, amint most örökre eltünik a föld szinéről, megsajnáltam, mert tudjaisten, nagyon megszoktam már és az ember olyan gyarló lény, hogy meg a kedvező változást sem szereti, ha már megszokott valamit vagy valakit. De lehet, nem is ezért sajnáltam az öreg ház elmulását, hanem mert vele is elmegy megint egy darab a jó, öreg patriarkális Budából, amely felett persze nem pihenhet meg a rohanó idők bontócsákánya, mert az idők nemcsak rombolnak, hanem épitenek is. Csakhogy, ami valaminek a helyére épül, az mindig egészen uj élet, uj világ, uj, tehát idegen is aki az öreg Budát ismerte és szerette, az talán már nem is nagyon vágyódik az ujat megismerni, hiszen szeretni ugysem fogja soha. Ezt a csuf és disztelen öreg házat, például, haló poraiban is jobban fogom szeretni, ahogy valaha is szeretni tudnám azt az ujat, szépet és divatosat, amely helyére épül...

(—thy)

— **Fajvédelem és büntetőjog** cimmel dr. *Reinhardt Sándor* ügyvéd tanulmányt adott ki, amely részletesen ismerteti a most életbelépő 1941. évi XV. törvénycikk 15. szakaszát és a törvény alkalmazása szempontjából lényeges fogalmi meghatározásokat

— **Nem kell a szőke...** Hát, ha igaz a hir, amit a női divat golf-árama sodort idáig a messzi New Yorkból, Amerikában hovatovább már nem lesznek a „szőkék előnyben". Legalább is a mesterséges hajszőkités divatjának alkalmasint befellegzett. Az Egyesült Államok mértékadó fodrászmesterei szerint egyre kevesebb hölgy festeti ezüst, platina, sőt oxigén színüre selymes hajkoronáját. Ezek után azt hihetné az ember, hogy valamilyen más árnyalatot választottak, hogy mondjuk talán a terrakotta-vörös, vagy a hupikék frizura lesz ezentul uralkodó az ugynevezett legjobb körökben? Az az érdekes, hogy egyáltalán nincs szó valamilyen ujabb mesterkéltségről, hanem ellenkezőle: az istenadta, természetes hajszin felé hajlik az izlés. No lám, még megérjük, hogy amelyik nő barnának született, most már majd az is marad, egyik sem akar szőkébb lenni a szőkénél. A hölgyektől istenuccse kitelik, hogy puszta szeszélyből szépnek ismerik el magukon azt, amit nem torzitott el, nem facsart visszájára a kozmetikai mesterkedés, hogy divatot csinálnak a természetből. Ha nem veszik rossz néven, szépen megkérjük őket: ne hagyják abba s amit a hajon elkezdtek, folytassák a körmöcskéken. Föltéve, hogy nem a divat-diktátoroknak, hanem nekünk, egyszerü és maradi izlésü férfiaknak óhajtanak tetszeni.

(—tor.)

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Schlegelberger németbirodalmi államtitkár Budapestre érkezett

Schlegelberger államtitkár, a németbirodalmi igazságügyminisztérium vezetője csütörtökön délután feleségével és minisztériumának több főtisztviselőjével többnapos hivatalos látogatásra Budapestre érkezett. Az államtitkárt ünnepélyesen fogadták a magyar és német nemzetiszínű zászlókkal és délszaki növényekkel feldiszitett pályaudvaron, ahol a német vendégek fogadására megjelent *Radocsay László* igazságügyminiszter feleségével, *Bárcziházi Bárczy István* miniszterelnökségi államtitkár, továbbá ott voltak *Antal István, Vladár Gábor* és *Ghiczy Dénes* igazságügyi államtitkárok és az igazságügyminisztérium több főtisztviselője, valamint *Werkmeister* követségi tanácsos vezetésével a budapesti német követség tagjai és a Magyar-Német Társaság képviseletében *Kibédi Varga Sándor* főtitkár.

Radocsay igazságügyminiszter melegen üdvözölte a kocsiból kilépő Schlegelberger államtitkárt, aki most viszonozza a magyar igazságügyminiszternek nemrégen Németországban tett látogatását és rózsacsokrot nyujtott át az államtitkár feleségének, majd bemutatta a megjelent előkelőségeket.

Schlegelberger államtitkárt az állomás előtti térségen egybegyült óriási tömeg lelkes éljenzéssel fogadta. A rendőrzenekar a két nemzet himnuszát játszotta és a német vendég Radocsay miniszterrel ellépett a rendőr-diszszakasz arcéle előtt. A pályaudvarról való távozásukkor a tömeg ujból lelkesen ünnepelte az előkelő vendégeket.

A miniszterelnök látogatása a Magyar Sajtó Házában

Az Országos Magyar Sajtókamara elnökének meghivására *Bárdossy László* miniszterelnök és külügyminiszter csütörtökön délben *Ullein-Reviczky Antal* rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök és vitéz *Thuránszky László* min. osztályfőnök, a miniszterelnökség harmadik osztálya vezetőjének kíséretében látogatást tett a Magyar Sajtó Házában. A miniszterelnököt az Andrássy-uti székházban vitéz *Kolosváry-Borcsa Mihály*, a Sajtókamara elnöke, *Zimmer Ferenc*, az Ujságirói Főosztály elnöke, *Báthory-Hüttner János*, a Kiadói Főosztály elnöke és *Gáspár Jenő* igazgató-főtitkár fogadta.

A Sajtókamara elnöke részletesen ismertette a miniszterelnök előtt a Kamara megalakulásának körülményeit, a Kamara szervezetét, az ujságirói szociális intézményeket és a Kamarának az ujságiróképzésre irányuló munkáját. A miniszterelnök behatóan érdeklődött az ujságiró-jelöltek képzése és a szociális helyzete felől.

Ezután a miniszterelnök a Kamara elnökségének kalauzolása mellett megtekintette a Kamarának, valamint a többi ujságirói intézménynek, igy a Magyar Hirlapirók Országos Nyugdijintézetének, az Ujságirók Szanatórium Egyesületének s a Kamarai Beszerzési Csoportnak hivatalait, továbbá a Kamarának most szervezés alatt álló, de máris igen szép könyvtárát.

Végül a miniszterelnök látogatást tett a kamarai székházban levő Magyar Ujságirók Egyesülete Pátria Klubjában, ahol *Tóth László* elnök üdvözölte. Itt a Kamara elnöke bemutatta a miniszterelnöknek valamennyi ujságirói intézmény vezetőit. A klubban a Kamara elnöksége vendégül látta a miniszterelnököt és kíséretét. A miniszterelnök hosszabb ideig szivélyesen elbeszélgetett a fehér asztal mellett is az ujságirók vezetőivel.

Budapest szeptemberben

A főváros közigazgatási bizottsága hétfőn tárgyalja *Szendy Károly* polgármester jelentését a főváros helyzetéről.

A megélhetési jelzőszám emelkedett.

Megemliti a polgármester, hogy mostanában bizonyosfoku idegesség volt észlelhető a közönség körében a vöröshagyma, a burgonya és a tojás beszerzésénél. Ezeknek az áruknak eltünését nem az áruhiány okozza. Ellenkezőleg, ezekből a cikkekből olyan mennyiség érkezik a fővárosba, amilyenre több év óta nem volt példa. Minden jel azt mutatja, hogy *részben a közönség tartalékol indokolatlanul élelmiszert nagy mértékben és idő előtt, részben pedig a kereskedők egy része raktározza el.* Éppen ezért máris intézkedett a polgármester, hogy az indok nélkül árut visszatartók, illetve rejtegetők ellen *a büntető eljárás megindulj on.*

A fővárosba érkezett tüzifa-mennyiség csupán egyharmada az egész téli idényre szükséges mennyiségnek.

Hazatérés a Szovjet által megszállt Iránból

Beszélgetés Hadák Imrével, a perzsa sah volt udvari butortervezőjével, aki a német koloniával tért haza

Évek előtt történt, a „békevilág" boldognak is emlegetett napjaiban, hogy a közelmultban trónjától megfosztott perzsa sah, *Mohamed Reza Pahlevi* a magyar nép iránt érzett barátsága, a magyar tudás és munka elismerésének jeleként országát megnyitotta a magyar művészek, mérnökök, orvosok és iparosok előtt. Hazánkfiai a messzi országban otthonra, munkára, gondtalan megélhetésre találtak, mignem a közeli napokban lezajlott világtörténelmi események teljesen felboritották Irán belső életét. Angol és szovjet csapatok szállták meg a sah országát és az idegeneknek, közöttük elsősorban a németeknek el kellett hagyniok Perzsiát. A magyarok egyelőre ottmaradhattak. A hazatért német csoporttal együtt négy magyar is megérkezett, köztük *Hadák Imre* butortervező, aki a perzsa sah udvarában tartózkodott már hosszabb idő óta és aki az uralkodó fejedelmi pompáju kastélyai számára tervezett pompás, művészi butorokat.

A magyar tudás és munka sikere

Még 1937-ben kerültem összeköttetésbe a perzsa uralkodóval — kezdi elbeszélését Hadák Imre. — Akkortájban a fővárosban butortervező irodám volt és munkám hire eljutott messzi Keletre is. Az első megrendelések megnyerték *Mohamed Reza Pahlevi* tetszését és meghivott udvarába. 1938-ban megjelent műtermemben egy perzsa ur, Irattáskájában szerződést hozott és sógornőmmel, *Dietrich Borbálával*, aki a belső berendezéseknek és kézimunkáknak elismert művésze, elindultunk Perzsiába. Odalent virágzó és jólétben élő magyar kolónia élt: művészek, orvosok, mérnökök, iparosok, vasutépitő munkások, akik Irán fejlesztésében, civilizációjában komoly munkát végeztek.

— A perzsa uralkodó számtalanszor hangoztatta, hogy *a legteljesebb mértékben meg van elégedve a magyarok munkálkodásával. Kitüntetőleg szeretett bennünket!* Az uj életet hamar megszoktuk. Teljesen szabad kezet kaptam a sah palotáinak berendezésére, melyeket magyar épitész tervezett és magyar éptiőmunkások épitettek meg. Csak a napszámosok voltak odalent bennszülöttek. Egyidőben három épületen dolgoztunk, a királyén, a trónörökösén és a király legidősebb leányáén *Teheránban*, a fővárosban és villanegyedében, *Simlában*, ahol az uralkodó nyáron lakott és ahol a nagy melegekben a parlament is ülésezni szokott.

Több kilós aranyvázák, drágakőhalmok és szőnyegcsodák között

— A király palotája tiszta márványból épült. Keleti stilusban rendeztük be a hallt és a szalonokat. A többi helyiség butorai európai felfogásban készültek el. Művész számára korlátlan lehetőségek nyiltak. A szobákban kevés a butor, mivel mindent megtöltenek az elképzelhetetlenül pompás műkincsek: Sèvresi, kinai porcellánok, káprázatos perzsa szőnyegcsodák, másfélméteres keleti vázák, elefántcsontminiatürök, faragások, bámulatraméltó irókészletek, borsónyi brilliánsokkal kirakott elefántcsont képkeretek tömkelege. Általában szinte halomban hevert a drágakő, melyet aztán butorba, képkeretekbe, domborművekbe beépitettünk. A termekben 5—6 kilós szinaranyvázákban álltak kelet legpompásabb virágai. Itt tág tere nyilt az alkotó képzeletnek és lélegzetnek.

— Irán rohamosan fejlődött. A fővárost ujra rendezték, 30—40 méter széles utak nyilnak az uj városrészben. A perzsa virágszerető nép. A régi városrész egyszerű, vályogos keritései mögött pompás kertek sorakoznak. Minden háznak megvan a maga fürdő vizmedencéje és a pincében a külön ivóvizmedence, mivel az iráni főváros vizellátásának teljes kiépitésére még nem kerülhetett sor.

— A külföldit, főleg a magyart Perzsiában nagyon megbecsülik. Udviariasan bántak velünk mindenütt és előnyben részesitettek bennünket. Olcsón éltünk és gond nélkül. *Egy szakember átlagos havi fizetése 300—400 toman volt, ami 1200 pengőnek felel meg.* Négyszáz főre tehető a kint élő magyarok száma. Legtöbbjük tehetős ember lett munkája révén. Gyermekeik francia, vagy angol iskolába járnak és majdnem mind tudnak perzsául. A perzsák ugyanis nem szivesen sajátitanak el idegen nyelveket, igy hát az idegen kénytelen megtanulni a perzsákét.

A külpolitikai események

— Amikor Irakot megszállták az angolok, nálunk tovább folyt a nyugodt, munkás élet. A külpolitikai események azonban Iránban is megváltoztatták a helyzetet. Követségünket a német és a bolgár követséggel egyidejüleg kiutasitották ugyan, de Irán minden erejével azon volt, hogy a helyzeten segitsen. *A teheráni rádióban az iráni miniszterelnök és a külügyminiszter többizben felszólaltak és sajnálkozásukat fejezték ki a követségek távozása miatt.*

Megjelennek a szovjet bombavetők

— Teheránban, a fővárosban az utolsó pillanatig, mig a szovjet bombavető gépek meg nem jelentek a kék égbolton, nyugalom uralkodott. A szovjet gépek a külvárosokra kisebbméretü bombákat dobtak. A perzsa légelhárító tüzérek erre megnyitották a tüzet. *Emiatt a légelhárító tüzérség parancsnokát később főbelőtték.* A szovjet bombavetők megjelenésekor a teheráni repülőtéren állomásozó pilótatisztek és pilóták a tiltó parancs ellenére is fel akarták venni a harcot a szovjet gépekkel. Ezt a hatóságok megakadályozták, *mire a hős iráni repülők közül öt tiszt a gépe mellett szolgálati pisztolyával fejbelőtte magát.* Az utcákon még mindig nyugalom volt.

— Nem tudtuk megállapitani odalent, hogy a szovjet katonaság mikor szivárgott be Perzsiába. *Még az angolok sem tudták, mi a tényleges katonai helyzet.* Szeptember 16-án, amikor a német és a bolgár kolónia már az elutazáshoz gyülekezett, jelentek meg az első szovjet katonák. Gépkocsikon jöttek, rendesen voltak fölszerelve. *A közönség gyülöletében tudomást sem vett róluk.* De hihetetlen volt is, hogy már a fővárosban vannak. Perzsa részről nem volt sok értelme az ellenállásnak. Csak a pahlevi kikötőben és Ahváz-Abadánál történtek összecsapások, egyébként a perzsa haderő parancsot kapott a leszerelésre. *Ekkor a tabrizi perzsa lovasezred teljes fölszereléssel átment Törökországba.*

Tombor Tibor.

Népszámlálás a visszafoglalt Délvidéken

Kiegészitő számlálás Magyarország egyéb területén

A m. minisztérium rendelete értelmében október 11. és 25. között a visszafoglalt *délvidéki területeken* általános népszámlálást tartanak, amely ugyanolyan terjedelmü lesz, mint a februárban végrehajtott országos számlálás.

A délvidéki népszámlálással Magyarország egész területének teljes népességéről pontos adatokat csak ugy lehet nyerni, ha azok is számbavétetnek, akik időközben a visszacsatolt területről, stb. beköltöztek a februári számlálás területére vagy esetleg egyéb rendkivüli okok miatt a számlálásból kimaradtak. Tehát a délvidéki népszámlálással egyidejüleg *Magyarország egyéb területén* személyes jelentkezési kötelezettség mellett pótlólag összeirják mindazokat, akik a februári népszámlálás alkalmával bármely okból nem vétettek számba.

Pótszámbavételük céljából legkésőbb október 14-ig jelentkezni kötelesek a községi vagy körjegyzőnél, polgármesternél, Budapesten a kerületi előljárónál mindazok, akiknek állandó lakóhelye Magyarországnak a Délvidék visszafoglalása előtti területén van, de az 1941. évi február havában végrehajtott népszámlálása alkalmával nem vétetek számba, mert

a) 1941 február 15. után **költöztek** Magyarországnak a Délvidék visszafoglalása előtti területére;

b) a számlálás ideje alatt **külföldön** tartózkodtak;

c) a számlálásból **egyéb okból kimaradtak.**

A jelentkezés alkalmával ki kell tölteni a népszámlálási nyomtatványokat; a megadott adatokat lehetőleg eredeti okmányokkal (születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyitvány, oklevél, szürkeszinü magyar katonai igazolványi lap, polgári személyi lap, be- vagy kijelentőlap igazolószelvénye, egyéb polgári és katonai okmányok, igazolványok és iratok, szakképzettségi, tanult mesterségi, képesitési, alkalmazási okirat, munkakönyv, cselédkönyv, segédlevél, ipari jogositvány, ipari vagy bányászati szakiskolai végbizonyitvány stb.) is igazolni kell.

A jelentkezési kötelezettség elmulasztása, illetőleg az adatszolgáltatás megtagadása kihágás

Megszigoritják a tartózkodást a francia parti övezetben

Vichy, okt. 9. (Bud. Tud.) Páris katonai kormányzója rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében október 20-tól kezdve a parti hadiövezetben való tartózkodást, illetve oda való belépést *megszigoritják.* Ennek értelmében azoknak, akiknek ott nincs állandó lakásuk, el kell távozniok.

A Kék Gillette

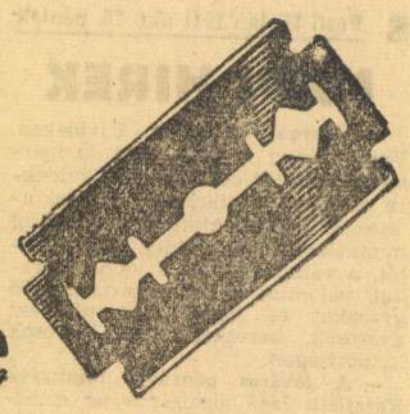

a legkényesebb igények borotvapengéje. Legfinomabb acél és legtökéletesebb köszörülés teszik világfogalommá.

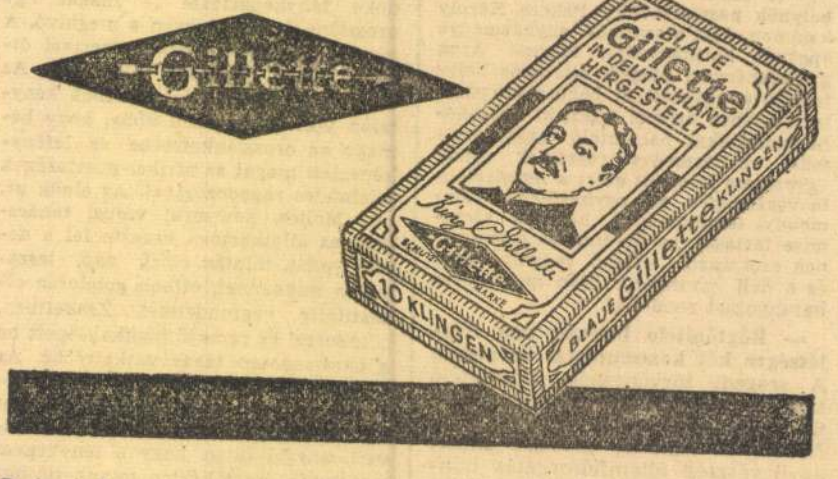

Suhay Imre ny. altábornagy és Tóth László egy. tanár előadása a Balkán-Bizottságban

A *Magyar Külügyi Társaság Balkán-Bizottsága* csütörtökön délután tartotta az évadnyitó ülését az Országgyülési Muzeum előadótermében. A megjelenteket *Kenéz Béla* elnök köszöntötte, majd nemes *Suhay Imre* ny. altábornagy és *Tóth László* egyetemi tanár tartották meg előadásaikat.

Suhay Imre „A Monarchia katonai kormányzóságának tevékenysége Szerbiában (1915—1918)" cimmel érdekesen ismertette a Monarchia belgrádi katonai kormányzóságának két és féléves tevékenységét. Elmondotta, hogy a Monarchia csapatai által megszállt Szerbiában a megszállók kitünő szervezettsége révén milyen eredményes termelési munka folyt. Már 1917-ben a megszállt szerb területen jóval többet termeltek, mint ugyanazon a területen a világháboru előtt. Magyarországból szerezték be a gazdasági gépeket, amelyekért Szerbia terményekkel fizetett. A mezőgazdaságon kivül a katonai kormányzóság a gyümölcstermelésre, állattenyésztésre, majd a mezőgazdasági ipar fellenditésére is nagy gondot forditott, de jelentékeny fejlődés mutatkozott a házi- és gyáripar terén is. A megszállt Szerbiában például a szappan-, a dohány-, a bőr- és más gyárak teljes üzemmel dolgoztak és termékeik jelentős része kivitelre is került. Nagy szerephez jutott az erdőgazdaság, a bányászat és a halászat is. A megszálló magyar-osztrák csapatokat Szerbia külső segitség nélkül eltartotta, a megszállt terület költségvetése aktiv volt, kivitele pedig számottevő.

Ezek a jelentős eredmények tulnyomórészben magyar szervezőerők munkájának voltak a gyümölcsei. A katonai kormányzóság kebelében több *magyar* főtiszt foglalt helyet. Néhai *Thallóczy Lajos* személyében a megszállt Szerbia polgári főbiztosa is — *magyar* ember volt. A katonai kormányzóság érdeme, hogy mindenhová a gyakorlati élet szakembereit állitotta, ellenezte a hosszadalmas bürokratikus eljárást és egyszerüsitette a megszállt területen a közigazgatást. A vezető és irányitó munkakörökben dolgozók pártérdekeket nem ismertek, minden igyekezetükkel arra törekedtek, hogy a Monarchia és a megszálló hadsereg, de ugyanakkor a megszállott területek bennszülött népének érdekét szolgálhassák.

Suhay Imre adatokban gazdag előadásának befejezéséül utalt arra, hogy a mai nehéz viszonyok között nem szabadna megfeledkezni azokról az *eredményekről*, amelyeket a világháboruban a Monarchia megszálló csapatai a megszállt területeken ugy a mezőgazdasági, mint az ipari termelés terén elértek. Sőt, a sok áldozattal és vérrel megfizetett tapasztalatokat — ha alkalom adódik reá — *hasznositanunk* kellene.

A termet zsufolásig megtöltő közönség hosszasan megtapsolta az érdekes előadást.

Tóth László kolozsvári egyetemi tanár beszélt ezután a *„nagy magyar balkánkutatókról": Kállay Béniről, Thallóczy Lajosról* és *Bajza Józsefről.* Néhai *Kállay Béni*, mint ismeretes, 29 éves korában mint a Monarchia belgrádi főkonzulja kezdte meg érdekes és változatos, eredményekben gazdag külpolitikai pályafutását, amelyet a közös külügyminisztérium osztályfőnöki székében fejezett be. Alaposan ismerte a Balkánt épp ugy, mint kedvelt munkatársa, néhai *Thallóczy Lajos*, aki 1916-ban a budapest—bécsi vonalon vasuti szerencsétlenség áldozata lett. Végül *Bajza Józsefnek*, mint nagy *„balkánkutatónak"* a portréját festette meg.

A közönség *Tóth László* egyetemi tanár előadását is megtapsolta, majd a két előadónak *Kenéz Béla* elnök mondott köszönetet érdekes előadásaikért.

Mit kell tudniok a házasulóknak október tizedikétől?

A főváros polgármestere, mint anyakönyvi felügyelő hatóság a következőkre hivja fel a házasulók figyelmét:

A házassági jogról szóló 1894. évi XXXI. t.-c. kiegészitéséről és módositásáról, valamint az ezzel kapcsolatban szükséges fajvédelmi rendelkezésekről szóló 1941. évi XV. t.-c. egyes rendelkezéseinek hatályba lépése következtében a polgármesteri IV. (közjogi) ügyosztály ügyrendje október 10. napjától kezdve megváltozik.

Részletes tájékoztatást az ügyosztály (Központi Városháza, Károly király-ut 28.) I. és II. emeleti lépcsőházában és folyosóin kifüggesztett „Házasulók figyelmébe" cimü hirdetmények nyujtanak.

Közli a polgármester a házasulókkal azt is, hogy a jövőben kihirdetés alóli felmentés iránti kérelmek vasárnap és ünnepnap nem terjeszthetők elő és a kész felmentések kiadása is szünetel. Vallásegyesség azonban a hivatali szünnapok kivételével e napokon is köthető.

Ismételten figyelmezteti a polgármester a házasulókat arra is, hogy házasságkötési ügyekben még akkor is, ha kihirdetés alóli felmentéssel kivánnak házasságot kötni, előzetes felvilágositást ne a Városházán, hanem a lakhelyük szerint illetékes budapesti kerületi állami anyakönyvvezetőségeken kérjenek, mert az érdeklődőknek tizennégy anyakönyvi hivatal között lévő megoszlásával a házasulók hosszabb várakoztatása elkerülhető.

A polgármester a közönség iránti előzékenységből elrendelte, hogy a polgármesteri IV. (közjogi) ügyosztály a házasulni szándékozóknak az uj törvényokozta nehézségek kiküszöbölése érdekében az átmeneti időben, minden kedden délután 5 és fél 8 óra között tájékoztató felvilágositásokat nyujtson.

Menekülés Teheránból...

Egy magyar festőművész élményei a szovjet-uralom alá került perzsa fővárostól Budapestig

Hírt adtunk arról, hogy Hadák Imre magyar festőművész, aki három évet töltött az iráni sah udvarában, a minap Teheránból megérkezett Budapestre. Beszélgetést folytattunk a kiváló művésszel, aki beszámolt a Perzsiában legutóbb lezajlott drámai eseményekről, elutazásának páratlanul érdekes részleteiről és az iráni magyarok életéről. A magyar szemtanu élményei és legfrissebb benyomásai alapján közöljük a következőkben Irán történelmi heteinek kaleidoszkópját.

Abból a négytagú magyar csoportból, amelyik legutóbb Iránból hazaérkezett, egyedül egy ember nézte „polgári" szemmel az eseményeket. A magyar követség három tagja, mint a diplomácia képviselői, más szempontok szerint látták a perzsa világot, a drámai fordulatot, az elutazást, mindent. Az egyetlen „civil" magyar, aki megérkezett arról a vidékről, ahol a történelem beleszántott a hétköznapi életbe, most itt ül a budapesti lámpák fényében, fehér asztal mellett. Finom, angolos sportruhában. Érdekes művészfejét néha izgatottan kapja fel, amikor felszikrázik a gondolatában egy-egy élmény, meleg mosoly húzódik a szája szögletében, amikor a hirtelen lezárult csodálatos három év kellemes emlékeiről beszél, komolyan tekint maga elé, amikor a felborult világ borzas részletei közt tallózik a szavaival. Előveszi finomművű, cifra perzsa cigarettatárcáját és rágyujt. Iránról beszél, az országról, a népről, *ahogy látta...*

— *A korlátlan lehetőségek, a szélsőségek, a modern és az ősi világ birkózó paradicsoma az az ország* — kezdi. — Hallatlan iramú fejlődés és keleti lassúság, cikornyás udvariasság és kemény katonai akarat, szamárháton ülő hamálok és amerikai luxusautókon száguldó milliomosok forgataga... Hihetetlenül óriási föld, valószínűtlenül nagy gazdagsággal, kiaknázatlan kincsekkel, ország, amely tízszerese a mi hazánknak, de csak tizennégymillió ember lakja. *Az emberek koldusok, krőzusok, vagy külföldiek.* A megélhetés azonban nem probléma: a perzsa szemében nincs értéke a termésnek, az árunak vagy a pénznek. Bár a föld kopár, mégis mindent megterem s bár a perzsa ember mindene a kereskedés — ezt csak szórakozásból és nem létfenntartásból üzi.

Különösen szerette a sah a magyarokat

Ahhoz a vázlatos képhez, amit az idegen kialakít magának Perzsiáról, *okvetlenül hozzátartoznak a külföldiek. Reza* sah ugyanazt művelte országában, amit *Kemál* Törökországban. Vasakarattal, kérlelhetetlen bőkezűséggel Európába varázsolta az öreg Perzsiát. És ez az igyekezete *nagyrészt már sikerült is,* ha sok vonatkozásban még látszanak is a kiütköző ellentétek. A szédítő iramú építkezések, amelyeknek során Teheránt például teljesen ujjávarázsolták, az új intézkedések láncolata, az európai jogrend, az európai öltözködés és szokások térhódítása azonban mindenütt tanuskodnak már erről a munkáról. És ezt a munkát külföldiek — németek, franciák, amerikaiak és *talán legelsősorban magyarok irányítják.*

Hadák Imre, mint a volt sah udvari tervezőművésze, bejáratos volt a palotába, gyakran érintkezett a királyi családdal, mert a sah minden intézkedését személyesen adta ki. Az ilyen beszélgetésekre emlékezve, elmondja a művész, hogy a sah nem egyszer hangsúlyozta:

— *Különösen szeretem a magyarokat: értékes emberek és jó emberek.*

Szűkszavú ember volt az uralkodó: csak ennyit mondott. De kijelentését tetteivel igazolta: *igen sok állami pozícióban irányították az európaiasodást magyarok,* főleg magyar műszaki és művészemberek. A sah feltétlenül megbízott bennük és *rokonszenves volt előtte a magyarok keleti származása...* Mintegy négyszáz magyar él most Perzsiában, *jobbnál jobb körülmények között* és a kormány mindenben kedvükre járt. Igy érthető, hogy *a magyarok nem is akarták otthagyni az országot.* Csak akkor került sor némi izgalomra a magyar kolónia körében, amikor a száguldó iramban fejlődő ország fölött hirtelen viharfelhők gyülekeztek. Angol részről követelni kezdték az iráni német állampolgárok kiutasítását.

A magyarok kiutasításáról nem volt szó

— Megindultak a tárgyalások, amelyeknek során a kormány meglehetősen ragaszkodott a külföldiekhez, mert az ország virágzásának feltételét látta bennük. De arra senki sem számított, hogy a tárgyalások milyen irányt vesznek. Tény, hogy *a magyarok elutaztatása szóba se került,* sőt amikor a magyarok közül száznyolcan önként jelentkeztek a hazautazásra, a kormány egyenesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy *semmi szín alatt nem engedi ki őket az országból.* Öt-tíz éve él kint a legtöbb magyar, valamennyi szabad pályán dolgozik. A munka lefoglalta őket. És a munka üteme akkor sem csökkent, amikor a hangulat egyre borzongatóbb képet festett a jövőről. Én magam akkoriban a trónörökös palotájának tervezésében vettem részt *Dietrich* Borbálával, a sógornőmmel, aki elismert művésze a belső berendezéseknek. Itt említem meg, hogy a király palotáinak és az udvari építkezéseknek munkáira *csak magyarokat szerződtetett: Nagy* Károly készítette Budapesten az első terveket, *Győrffy* István építész és jómagam a helyszínen dolgoztunk. De magyarok voltak a szakmunkások is, az asztalosok, a kőművesek és a többi.

— Egyszerűen nem hittünk abban, hogy ez a helyzet felborul. Nyár közepén kezdett terjedni a hír, hogy az angolok és a szovjetcsapatok átlépik a határt. A közvélemény azonban nem szívesen foglalkozott a kérdéssel. Inkább a külföldiek körében volt érezhető bizonyos nyugtalanság. Azt beszélték, hogy *az angolok átvonulási útvonalat követeltek a Kaukázus felé, az oroszok viszont fegyvert kívántak az angoloktól.*

Sokatmondó mozdulatot tesz, amiben benne van egy elveszett, jobbra érdemes Kánaán feletti szánakozása és így folytatja:

— A brit diplomácia egy ideig húztahalasztotta a kérdést, de Teheránban, a királyi udvarban mind nyilvánvalóbbá lett, hogy a kétirányú befolyásolás *egymást igyekszik túllicitálni.* És ennek veszélyes következményei lettek. Szeptember elején az angolok egy teljesen felszerelt brit hadsereget akartak átküldeni Baku felé, a szovjet viszont csak a szállítás útvonalát akarta angolokkal biztositani, *embert nem fogadott el, de annál sürgősebben követelte a hadianyagot.*

— Ekkor már háborús szelek jártak az ország felett. *A sah nem szívesen mondott le arról, hogy az ország lendületes fejlődését külső, idegen érdekek megzavarják.* Minden követ megmozgatott, hogy az országot kivonja ebből az érdekharcból, de a brit és a szovjetdiplomácia akkor már *egymással birkózott Iránért* és ennek persze — *a perzsák itták meg a levét.* Szeptember első hetében már riasztó hírek érkeztek a tárgyalásokról. A követelések egyre szigorúbbak voltak. Az országban mégis teljes volt a nyugalom és a fővárosban sem tettek semmi katonai intézkedést, mert *a sah a legvégsőkig el akarta kerülni az összeütközést.*

A szovjet megunja a halogatást...

— Egy szép napon aztán — beszéli tovább a művész —, *úgylátszik, megunták az oroszok az angolok halogatását.* A „titulus" az volt, hogy Irán még mindig nem utasította ki a német állampolgárokat. (Iránnal szemben csak ez volt a konkrét követelés, de ezt *maga Anglia sem szorgalmazta olyan nagyon,* mert — gazdasági érdekei fűződnek hozzá, hogy Irán a külföldi szakemberek és így a németek közreműködésével tovább fejlődjék.) *A vitát a szovjet döntötte el.* Demonstratív berepüléseket jelentettek az északi határról. Határozott hírek érkeztek, hogy a két szomszéd ország katonasága megszállja Perzsiát. A fővárosban lévő angol, francia, olasz és német állampolgárokat átköltöztették a követségek területére. A palotában változatlanul folyt a munka. *Minden pillanatban vártuk a bevonulást, de egyelőre senki sem tudta, mit tegyen, ha ez mégis bekövetkezik.* A perzsák maguk még mindig nem hittek az egészben.

— Szeptember 13-án orosz repülőgépek jelentek meg Teherán fölött és *röpcédulákat* dobáltak le. A cédulákon figyelmeztették a lakosságot, hogy őrizze meg nyugalmát, senkinek sem lesz bántódása, de — *adják ki a cédulákon névszerint felsorolt német állampolgárokat, akik „az ötödik hadoszlop" tagjai...*

Nyilvánvalóvá vált, hogy *a szovjet magához ragadta a kezdeményezést.*

A szovjet megszegi a megállapodást és bevonul a fővárosba

— A német követséget délután bezárták. Az angolok közbelépésére a hatóságok elfogták a német férfiakat. Következő nap a rádió egymásután többször intézett felhívást Teheránhoz, hogy senki ne aggódjék: *a várost angol csapatok fogják megszállni.* Akkor még nem tudtuk, a sah sem tudta, hogy miközben ez a felhívás elhangzott, *a szovjetcsapatok már körülzárták a fővárost. Az angolok sem tudták.* Az volt a megállapodás, hogy az iráni kormány elhatározásának befolyásolására a határtól számított *hatvan* kilométeres sávot szállják meg csak a vörösök. Később kiderült, hogy a bolsevisták „némileg" túllépték ezt a vonalat és *mélységben 600, szélességben 900 kilométernyire nyomultak előre. Az angolok többé nem voltak urai a helyzetnek.*

Töredezett szavakban idézi vissza az akkori napok eseményeit, amelyekről — mint mondja — tiszta képet senki sem alkothatott magának, mert az intézkedések hirtelen egymást keresztezték. Szigorú katonai intézkedéseket léptettek életbe a fővárosban. Beszélték, hogy a letartóztatott német férfiakat *Bender-I-Sahpurban* behajózták az angolok és útnak indították India felé... *Szeptember 17-én délután háromnegyed hatkor a szovjet-*

Közben jelentették, hogy az oroszok *átlépték a határt. Tebrizt, Szemnont, Teherán külvárosait bombázták is, Pehlavi* ragyogó betonhídját is megtámadták, de a bombák egy világhírű *kaviárgyárat* tettek tönkre helyette...

— A hírek egyre zavarosabbak lettek. Egyesek összeütközésekről beszéltek a határon, mások azt mondták, hogy most már minden elsimult. Láttam a német követet, amint ezen a nyugtalan napon beszédet intézett az egybegyűlt németekhez. Fegyelemre hivta fel őket. És a párszáz főnyi csoport úgy állt az udvaron, mint egyetlen kemény divizió, amely — ha parancs érkezik — a következő pillanatban kész akár halálba is menni.

könnyebben küzdjük le, az egészséget hamarabb szerezzük vissza, ha gondos táplálkozással, mindennapi táplálékunk célszerű kibővítésével fokozzuk táplálékainkat, gyarapítjuk az élet és egészség erőforrásait. Ezt a célt a legkönnyebben azáltal érhetjük el, ha reggelire és uzsonnára 1—2 csésze

OVOMALTINE-t

fogyasztunk. Az Ovomaltine bőségesen tartalmazza mindazt a tápert, amelyre a szervezetnek szüksége van ahhoz, hogy elvesztett sejt- és szövetállományát helyreállítsa. Az Ovomaltine ezenkivül nyujtja mindazt az életfontosságú

vitamint

amely nélkül nincs élet, nincs egészség.

Ovomaltine rövidesen helyreállítja a beteget!

Napi használata csak fillérekbe kerül!

VEGYEN VAGY RENDELJEN OSZTÁLYSORSJEGYET

Újhelyi és társa

főárusítóinál

Budapest, V. Szt. István-körut 27
Telefon: **123-271**

Húzás már október 18-án!

Ma nem kell munkába menni,

ráérünk hát otthon szépen elintézni mindent, amire eddig nem értünk rá. Nézzen utána: kifizette-e már sorsjegyét? Ha nem, úgy azonnal adja postára, mert a húzások már október 18-án kezdődnek.

csapatok bevonultak a fővárosba . . .

— A „Hiabán sah Reza" utcán vonult be az idegen sereg. A város némán fogadta. Siralmas, műveletlen, rongyos katonaság volt a megszálló hatalom. A szent udvariasság kötelességének hódoló perzsa gyülöletének legfelsőbb kifejezéseként — *keresztülnézett rajtuk, észre se vette őket.* Ez a legsúlyosabb megvetés, amit a perzsa ember kifejezhet . . .

Az angolok közben bevonultak *Iszpahánba.*

Kérdezem, mi történt azután? Volt-e kegyetlenkedés? *Mi történt az uralkodóval a bolsevisták bevonulása után?* A művész megingatja a fejét:

— Semmi atrocitás sem történt. Hoztak pár intézkedést, de ezt a perzsák hozták, a kormány — *ha ugyan akkor a kormány még egyáltalán hozhatott saját intézkedéseket. Ezt senki sem tudja.* Az oroszok azonban az első napon nem avatkoztak az ügyekbe. Legalább látszólag. Csak éppen jelen voltak az utcákon. (Később megtudtam egy Ankarában élő magyar mérnöktől, hogy ez a „módszerük". Először barátságosak, majdnem udvariasak, mikor aztán biztonságban érzik magukat, akkor kezdik a „tisztogatást".) Utközben aztán tapasztaltuk, hogy megváltozott a szovjet hangulata. *A kormány azonnal kiadta a parancsot a tengelyállamok követségeinek eltávozására.* A királyi palotát — a befolyásos személyiségekkel együtt — valósággal szétugrasztották. *Sohasem tudtuk meg, hogy a sah mikor távozott.* Az emberek azt beszélték, hogy éjszaka, álruhában hagyta el a várost, de szerintem ez a feltevés valószínütlen: legfeljebb az uralkodójáért rajongó nép fantáziájának meséje. A palotát katonák őrizték. Annyi bizonyos, hogy *onnan egyetlen szőnyeget, egyetlen díszruhát nem vihetett magával, aki kilépett a kapun.* Tudtam, hogyha a városban maradok, mint a sah bizalmasa, feltétlenül *„külön elbirálásban" részesülnék.* Pedig a magyarok, a követség tagjain kívül, maradhattak.

Elmondja, hogy a kormány, nem tudni, kinek az intézkedésére, autókat és autobuszokat bocsátott a távozó követségek rendelkezésére.

— Lakásomat, értékeimet, minden ingóságomat és pénzemet „rábíztam" egy barátomra. *Aztán megbeszéltem a sorsomat a követséggel.* Percekig beszéltünk csak: „követségi altisztté" tettek . . . és pár óra mulva a sebtében összeterelt német kolóniával együtt *szomorú, bizonytalan karavánban elindultunk a szovjet által megszállt kilencszáz kilométeres sziklás, vad országrészen át Törökország felé . . .* (Folytatjuk.) **Orsy Gábor**

Kocsimosó és uriember

Irta: Izsák-Gyarmathy László

Társaságba nem szeretek járni, mert kifáraszt: akaratomon kívül a társaság minden tagját erővel és kitartóan megfigyelem, mintha várható volna, hogy elkövetnek valamit. S végül, otthon, valóban úgy emlékszem rájuk, hogy mind elkövettek valamit, talán csak egy szóval . . . Vannak ezzel szemben csodálatosan nyugodt és fölényes társaságbajárók. Szmokingnadrágba süllyesztett kézzel, egyetlen állandó és kellemes mosollyal az agyarukon, minden délután hattól éjfélig valamely társaságban ülnek és körülbelül minden nap ugyanarról beszélnek. Ez valami nagyszerű, jómodorú és szükségesen buta emberfajta, ők a társaság alapanyaga, mindenütt ott vannak, meghajolnak, kezetcsókolnak, koccintanak, gyakorlottan vigyorognak és simán beszélnek. Nélkülük nincs társadalmi élet.

Mégis el kell közéjük menni; az embernek vannak kötelességei az élet egészével szemben; például ki kell még mennem az állatkertbe is az új elefántcsecsemőt megnézni. Szóval ülünk délután fél hétkor az őszi szalónban, a széles ablakon túl olyan sűrűn hullnak az okkersárga és karmin tölgylevelek, mint egy érzelmes operettben, csak éppen a vénülő primadonna könnyes sikoltása nem hallik. Azonban az apró, sovány, méltóságos és ideges háziasszony egy minden emberi mértéktartáson túlhizott, „intellektuel" hölgy mellé ültetett. Jelentőségteljesen és zsirosan már néhányszor reám pillantott, mint aki majd megértem őt. A társaság iránti ellenérzést ez a körülmény plántálta el bennem. Társaságban, étkezésnél és dohányfüstben, hajó- és autókiránduláson a minél butább és csinos hölgyek híve vagyok. Közelükben teljes a szellemi pihenés és kellemes a szemlélődés, azonkívül színházról, könyvekről olyanokat tudnak mondani, amiben már bőséges jókedv rejtőzik. A buta emberek társaságában van valami pusztíthatatlan béke és boldog önfeledtség.

Játsszunk társasjátékot, mondja valaki. Mindenki helyesel és a „jellemjátékot" követelik. Ez a játék meghódította a várost, már a harmadik társaságban találkozom vele. Mintha e sokmindent tisztázó és leleplező korszakban az emberek őszinte kíváncsisággal fordulnának egymás jelleme felé . . . A játék szellemesnek nevezhető. Abból áll, hogy a társaság tagjait, vagy közös ismerősöket, vagy közismert híresség eknek a jellemét négy jelzővel kell meghatározni. Eszerint van „kocsimosó" tipusú ember: akiben, adott helyzetben, megnyilatkozik valami eredeti őserő, nyers erőszak. Van „úriember" tipus: aki mindig síma felépésű, nemesen jólnevelt; amellett persze lehet még földbuta, sőt hülye is, ha elegánsan csinálja. A harmadik jelző a „hajós": kalandor természetet jelent, amiben elfér a szerelmi csapodárságtól a sikkasztásig sok minden. A negyedik az „író" tipus: olyan embert jelent, akiben fantázia él és művészet iránti érzékenység. Akire csak egy jelzőt lehet mondani, az színtelen egyéniség, sótlan jellem. Két jelző már szép rangfokozat. Akire három, vagy mind a négy ráillik, — ami a legnagyobb ritkaság —, ő az élet egész területének diadalmas hercege.

Tehát játsszunk. A jelenlévő bankvezérről van szó. Mindenesetre „úriember". Egy jelző azonban magában szégyen, s a bankvezér — éppen szurkolva figyel — több is ennél. „Hajós" — kiáltja valaki és mindenki derülten helyesel. De ravasz a helyzet — s a játékban éppen ez a jó, — mert nem lehet tudni, ki mire gondol? A bankvezérnek ugyanis volt valami hangos románca a hosszú, barnahajú színésznővel, de volt egy románca bauxitban is, amitől olyan hirtelen épült a sashegyi villája. Hajós és kész; nevetni, sőt kuncogni is lehet, ő pedig legyen büszke jellemének kettős rangfokozatára. Aztán megállapítják, hogy a négyes rangfokozat egyedül a windsori hercegre illik, aki, mint kiugrott angol király: hajós, úriember, kocsimosó és író egyszemélyben . . . A teánál pedig kiderül, hogy a jelenlévő tanácsos nemcsak úriember, de kocsimosó is. A felesége bizonyítja mohón, hogy otthon milyen temperamentumosan káromkodik, sőt multkor a hivatalában két felet személyesen kirugott és utána szétzúzta az íróasztalát. Elismeréssel nézünk a tanácsosra, ő szemérmesen és boldogan vigyorog. A zsíros-pillantású szomszédnőmet ekkor megválasztják „írónak". Csak akkor támad kis kínos szünet, mikor a társaság legszebb nőtagját, a magas, molett, fényes feketehajú fiatalasszonyt, aki most is élvező, mély szippantással szívja hosszú szipkájából a cigarettát, — csunyácska barátnője kijelenti hajósnak. Most végre, egyszer kimondhatta! A fekete hölgy férje ijedten és kivörösödve néz körül. Az apró háziasszony siet megmenteni a helyzetet: „Ugy értjük drágám, hogy te minden jó heccben benne vagy!" Hát benne van . . . A játék, ime, igazán jó.

Uzsonna végén vége a játszmának. Többen majd később kékülő ütődést szenvedtek, mint egy futbalmeccsen. A szalónba belátszó égalja most olyan kicsípett veres, amitől a közeli fagy jut az őszi ember eszébe. Sikerül félrevonulnom egy kopaszodó, csendes emberrel, akit különben a játékban három rangfokozattal neveztünk ki. Azt hiszem, — mondja ő, — ez a játék nem határozza meg a jellemről a legfontosabbat. Tapasztalatból beszélek. Nézd, én az élet minden területén otthon voltam. Élveztem a művészeteket, az úgynevezett legjobb társaságba jártam, ahol bohém kalandokra tettem szert, de éltem egy ideig elhagyott vidéken is, úgyszólván az ököljog szerint. Negyven év élet telt el igy és igyekeztem meggyőzni magamat, hogy az életem teljes szinü és érdekesebb már nem lehet. Aztán különös dolog történt. Késői házasságomból gyermek született. Gyönyörü, erős gyermek, aki magával hozta az ismeretlenből az én jellegzetes vonásaimat, sőt, egyéves korában már kiderült, a mozdulataimat is. És mégis egészen más volt, mint én . . . Miért? Mert angyalosan tiszta volt. Tisztaszivü örömmel fogadta válogatás nélkül az egész világot, a sétakertben a szegény, rongyos kisgyerekekre nevetett a legmelegebben. Egyszerre gonosztevőnek éreztem magam e hozzám hasonlító kis ember mellett. Erthetetlen dolog, kérlek, ez a belső folyamat, amit egy mutuly csecsemő elindit! Negyvenéves már elmúltam és azt hittem, tökéletesen sikerült elsajátitanom az életművészetet. S egyszerre a saját gyermekem összezavart . . . Aztán mindig többet voltam vele, már megtanultam a haját kefélni, a lábára felhúzni a kis szattyáncipőt. Ne nevess ki, de lassan úgy éreztem, hogy megszentel az ő tisztasága. Az ő arca fényében elvesztettem a saját arcomról a bölcs kitanultságot, amit egy teljes élet minden fáradtsága árán sikerült megszereznem. Boldoggá tett, hogy egy napon úgy tudtam már visszanézni a kicsi fiamra, ahogy ő tekintett rám: tudod, valami hittel. Ez az ő tekintete valahonnan, nagyon messziről, ismerős . . . Mit gondolsz, lehet, hogy engem a kisgyermekem megtérit? Én nem értek az ilyesmihez, összesen annyira emlékszem elemista koromból, hogy a Jézus Krisztusnak nagy véleménye volt az ilyen apró gyermekek hatalmáról. Szóval, csak ezért mondtam el az egészet, mert az a játék nem jó, az ilyen jellemalakulásra nem illenek a rangfokozatok . . .

— Miért nem mondtad ezt el a többieknek? — kérdeztem.

— Na nem, tudod hogy van az ilyesmivel az ember, szégyeljük a nyilvánosság előtt . . .

Szégyeljük. Ezért irtam le. Mert jó volna végre nyilvánosan eldönteni, milyen jellemre is van hát szükség e zsúfolt egymásmellettiségre ítélt földi életben, kocsimosó, hajós, úri tipusra, vagy csupán a kisgyerekek tiszta tekintetében hivő emberfajtára?

AUG. BAROSS SZÖVETSÉG — Vásároljunk a Baross Szövetség tagjainál!

Könyv Színházjegy Pfeifer Ferdinánd Budapest, IV., Kossuth L.-u. 5. Telefon: 185-730.

Legújabb! Ma jelent meg! EUROPA politikai térképe 9 színben. 84×114 nagyságban. Oroszország részletes térképével. KÓKAI LAJOS Ára 3.— P. Kiadta Budapest IV., Kamermayer-u. 3. A 3 P előre beküldése esetén, bélyegben is, portómentes küldés.

SPORT CIKKEK SKABA és PLÖKL IV., VÁCI-UTCA 40. TELEFON: 182-421.

CSERY GYULA szűcsmester I., Bástyasétány 2. főhercegi udv. szállító perzsia stb. bundák ezüst- és kékrókák, alakítások Olcsó árak!

EHALL Andrássy-út 15 LEGNAGYOBB KERESZTÉNY VÁLLALAT! Olcsó árak!

Bel- és külföldi férfi és női gyapjuszövetek, selymek ÜRMÖSSY és EÖRDÖGH IV., Petőfi Sándor-utca 3. (Udvarban.)

EZÜST RÓKÁT bundát, bolerót POREMBA SZŰCSTŐL Károly-körút 28. Tel.

ING mérték után is BAZSÓ harisnya VIII., Baross-u. 66. Telefon.

BUNDÁK nagy választékban Varsányi Lajosnál IV., Muzeum-körút 7.

Arany ezüst ékszer eladás, beváltás, alakítás Wintermantel és Szombathy VII., Dohány-utca 7.

 kalapokat Nagy Ferencné Károly király-út 1. Erzsébet-körút 27.

Kész női ruhák, kabátok ÁRVAI JÓZSEFNE VIII. Szentkirályi-u. 1/b

PERZSA-BUNDÁK alkalmi vételben Alakítás, javítás! FEKETE SZŰCSMESTERNÉL IV. Szervita-tér 8, I. 20

VÁSZON FEHÉRNEMŰ KELENGYE MÖSSMER cégnél, IV., Váci-u. 1.

Zománcedények függönytartók háztartási cikkek, evőeszközök, tűzhelyek, kályhák JESZENSZKY JENŐ Ráday-utca 17. Telefon: 185—435

LEIDENFROST IV., Pázmány Péter-tér 5. Gyapjuszövet-selyem

BAZSÓ ING, HARISNYA, NYAKKENDŐ. BUDAN Horthy Miklós-út 60.

BUTOR Molnár-nál VI., Nagymező-u. 30. Modern kombinált szoba, kárpitos árú, háló, konyha. Fizetési kedvezmény. Telefon: 115—528.

Butort ön is legjobban, részletre is legolcsóbb Háló-, ebédlő, kombinált szoba Tomory és Társánál vásárolhat. VIII., Baross-utca 19.

Perzsa bundák Somogyi SZŐRME-SZALON IV., Kossuth Lajos-utca 13., félemelet.

Cipő elegáns, jó, olcsó Domonkos-nál VI., Teréz-körút 27. Nagy választék! 50 éves cég!

BUTORÁT őskeresztény ALSCHER ÖDÖN műasztalos cégnél szerezze be. BUDAPEST, Baross-utca 18. Telefon: 142—891.

Fáth Harisnya, kesztyű Ferenciek-tere 2.

Függönyanyag, bútorszövet, bútorkreton, csipkék, fátyolok Hoepfnerné ÉS TÁRSA Pest, Haris-köz 4. Telefon: 187-308.

Vászonáru fehérnemű kelengye KUNZ Petőfi Sándor-utca 16

BUTORT bizalommal HETESY és TÁRSÁTÓL Vilmos császár-út 53. Styl butorokban nagy választék.

CONTINENTAL IRÓGÉPEK, KÖNYVELŐGÉPEK vezérképviselete GOY és KOVALSZKY RT BUDAPEST, V., NADOR-UTCA 11. SZ. Telefon: *114-630, 124-580, 126-933.

Mindennemű BUTOR URÁNIA butorüzletben Dohány-u. 27. Részletre is

Menekülés Teheránból

Egy magyar festőművész élményei a szovjeturalom alá került perzsa tővárostól Budapestig

(II.) Beszélgetünk az utolsó napról, amit *Hadák* Imre Teheránban töltött. Emlékfoszlányokból rakosgatja össze a képet, amit a város ezen az éjszakán nyujtott. Fekete bizonytalanság feküdt az egész vidékre. Az emberek otthon maradtak. Az utcákon, a hatalmas, széles új sugárutakon megállt az élet. *Csak a szovjet járőrök lépte hallatszott.* Néha fegyvercsörgés, különben néma, ijedt csend. A kitünő perzsa rendőrök dologtalanul és bizonytalanul ődöngtek a házak közt.

— Egyszer — beszéli a művész —, emlékszem, az egyik török vendéglőben tarka nemzetközi társaság szórakozott a késő éjszakai órákban és *a párfőnyi magyar csoport jókedvében nótázni kezdett.* Fokozódott a vigság és egyik honfitársunk jókedvében felpattant a helyéről, szónokolni kezdett. Szavai végén poharát széles rikkantással vágta bele egy fénylő tükörbe. Riadalom támadt, a franciák ijedten ugrottak szét és *rendőrért kiáltoztak.* Előkerült a perzsa „biztos úr"... De mit gondol, mit csinált? Előbb megkérdezte a tulajdonost, *ki legyen a jókedvű úr? Magyar?* „Akkor rendben van, a magyarok jó emberek. Nincs itt semmi baj — mondta —, *csak hadd szórakozzék: játék ez!*"... És oda se jött.

Ilyesmi azonban azon az éjszakán már nem történhetett. A perzsák és a külföldiek egyformán riadtan és tehetetlenül bujtak meg az épületek relatív biztonságot ígérő falai közt és hangulatról szó sem lehetett. A jókedv elsülyedt a börtönillatú rettegés sötétjében.

Megállás nélkül a hegyek felé

— Egyáltalán ez a nagy kérdés öntött el minden apró gondot: *van-e értelme?* Van-e értelme, hogy valaki elrejtse, amije van, hogy biztonságba helyezze az ismerőseinél, amit a lakásában valamire becsült, van-e értelme annak, hogy este lefekszik az ember, mikor azt sem tudja, nem örök álomra hajtja-e fejét, hiszen *a vörös katonák ott sétáltak a házak közt és senki sem tudta, mit akarnak, mit fognak csinálni.*

— Csak arra nem gondolt senki — töri meg hirtelen az elbeszélés sötét fonalát a művész —, csak arra nem gondoltunk, hogy *semmit sem csinálnak.*

Mert semmi különös nem történt azon az éjszakán. Eljött a reggel. A mecsetek tornyai belekapaszkodtak újra a kiderült égbe, az élet tapogatózva, újra kereste tegnapi kerékvágását és látszólag semmi akadálya nem volt annak, hogy minden folytatódjék úgy, ahogy eddig volt. A háromszázötvenezer lakosu város újra lélekzett a visszafojtott lehelletű fekete éjszaka után. *Csak a bizonytalanság lebegett továbbra is a levegőben.*

A város következő napjait azonban már nem figyelhette meg.

— Reggel előálltak a gépkocsik és a teherautók, amiket a követség rendelkezésére bocsátottak. Én — mondja *Hadák* Imre — *mint „követségi szolga" ott sündörögtem a podgyászok körül.* Halkszavú utasítások röpködtek a levegőben és csakhamar elindult a kocsikaraván a követség elől: mint valami fanyar kirándulás, úgy kezdődött az elutazás.

— Mentünk végig a városon. Elhaladtunk a *külügyi palota* vasbeton épülete, a perzsa *nemzeti bank* nyomdaépülete, a király leányának *téli kastélya* meg a *nyári parlament* előtt, aztán az *igazságügyi palota* mellett, amit *mégegyszer akkorára tervezett a sah, mint a budapesti parlament* és amit most már talán sohasem fognak megépíteni... Jöttek a gyárak: a papírgyár, a szappangyár, az üveggyár, a selyemgyár, a cementgyár... Az autó már a tebrizi vasút mellett haladt... Minden épület, minden palota, minden kis vasúti megálló elhagyásakor gondolatok futottak az emlékezetembe: ezeket mind most építették, három éve szemtől-szembe láttam őket, ahogy kinőttek a földből. Legtöbbjüknek ismertem a tervezőjét, az építőjét és ahogy most elsuhantunk mellettük, úgy tűnt, hogy *mindezt itthagyni: csak rossz mese. Hiszen annyira tegnap történt itt minden.* A szeptember havi fizetésemet csak a napokban vettem fel. A sah minden munkát havi fizetésért adott szerződésbe és rábízta az idegenre, hogy a feladatot hogyan oldja meg. Szinte lelkiismeretfurdalást éreztem arra a gondolatra, hogy a király most már nem fogja felülvizsgálni, mit végeztek mérnökei, orvosai, művészei az elmult hónapban...

Kaland egy szovjet-népbiztossal

Száguldó iramban vezeti a kocsit a perzsa sofőr. Ha ezek az emberek megtanulják a motor rejtelmeit, kitombolják rajta a vakmerőségüket. Kilencszáz kilométeres utat kell megtenni Teheréntól a török határig és bár az út gyorsan fogy, mégis *hét napig tart.* Mert úton-útfélen felbukkan egy-egy szovjetcsapat, megállítja a karaván és „átvizsgálja"... A német követség kocsisorában sok teherautó is követi egymást: magukkal hoztak mindent, benzint, élelmet, csomagokat... A szovjet katonák olykor-olykor felbukkantak, fegyverrel megállásra kényszerítették az autókat, *megfúrták az egyik benzintankot* s ha kifolyt a hajtóanyag, tovább eresztették a társaságot, hogy „hiszen diplomáciai utasok, mehetnek". Máskor meg *egy konzervekkel vagy ivóvízzel megrakott teherautót egyszerűen félreállítottak a sorból* és csak aztán „vették észre", hogy diplomáciai autósort állítottak meg, mikor az ellopott autó már messze elkanyarodott.

— Fele úton voltunk. A hegyekben útnak alig nevezhető szerpentineken kanyarogtunk előre. Hajtűfordulatok tucatja után értünk el egy-egy emberlakta helyre. *Vizet kértünk.*

— *Víz nincs!* — volt a szovjet válasz. A legeldugottabb fészekben is megjelent már eddigre pár rongyos, fanatikus vörös katona, aki papírosba tekert cigarettavéget rágcsálva legjobb esetben még odabökte „jóindulatból": — *Víz lesz majd Törökországban.*

A királyon nem lehetett „keresni", maga nézett utána annak, megoldották-e emberei a rájuk bízott feladatot a felvett fizetésért és ha a sah most itt lenne, bizonyára helytelenítené, hogy kifizette nekem a kincstár a szeptemberi *négyszáz tomán*...

Négyszáz tomán: ezerkétszáz pengő. De a sah nincs sehol, hogy ellenőrizze az állam munkáját... Az első városban dolgozó napszámosokkal találkozik a követség karaván ja: éppen a város új középületeinek húzzák fel a falait. Perzsa szokás szerint *ott állnak az állványozásnélküli falak tetején az emberek, lábuk alá rakják a téglát* és munka közben megállnak egy percre, hogy a kocsisor után nézzenek. Egy szót sem szólnak...

— Napokig tartott ez az út is. Perzsákkal találkoztunk. Szamárháton kocogó hamálokkal. Udvariasan köszöntek, elmondták az összes illendő szavakat. Néha pihenőben betessékeltek egy házba, hogy hellyel kínáljanak meg, *de ilyenkor a közelben ólálkodó katonák senkinek sem engedték meg, hogy kiszálljon a gépkocsikból.*

— *Kei miad suma indzsa?* — A viszontlátásra! — kiáltották utánunk a parasztok és ebben a rövid búcsúzóban benne volt, hogy *nem szívesen nézik a távozásunkat.*

Az egyik szerpentinen a vadul száguldó sofőr majdnem bajt okozott. Forduló előtt hirtelen megtorpant az első autó, a többi rátorlódott. *Csaknem összeütközött a karaván a szemközt érkező szovjet népbiztos kocsijával.* Egy szó sem hangzott el a találkozáskor, de a bolsevista vezér először azt hitte, a szakadékba akarták fordítani a kocsiját, *zsebéhez kapott és előrántotta a pisztolyát.*

— Távol állt tőlünk minden rossz szándék — mondja keserűen a festő — *igazán nem akartunk atrocitásokat is provokálni* a „kellemes" út során. A dolog valahogy elsimult. A következő faluban egy szovjet tiszt mégis *katonai vizsgálatot végzett és kíséretet adott a csoport mellé.* Elől, középen és hátul szovjet katonai autók álltak be a karavánba. És bár a tempó meglassúdott, annyi hasznunk volt ebből az intézkedésből, hogy a szuronyok fedezete mellett — *nem fosztogattak tovább a kóbor vörösök.*

Kivégezünk mindenkit!

Éjjeli elszállásolásról vagy tisztálkodási lehetőségről azonban ezután sem lehetett szó. Hét napig az autókba szorítva töltötte a magyar és a német követség az időt. Agyonfáradtan, elcsigázott állapotban közeledett a két diplomáciai csoport a határhoz. Hét kilométerrel a határ előtt a vezető szovjet kocsi letért az útról és *egy tarlón állott meg.*

— *Kiszállni!* — parancsolták.

Nyoma se volt itt a perzsa udvariasságnak. A követségek személyzetét összeterelték. Az élelmiszert és minden egyéb csomagot egyszerűen *összeszedték és elvitték visszafelé. A diplomáciai csomagokat is.* Amikor ez ellen tiltakozott a magyar ügyvivő, egyszerűen azt felelte rá a szovjettiszt:

— Ez a parancs!

— *De nincs joguk elvenni a diplomáciai csomagokat!*

— Nem vesszük el. Majd visszaadjuk.

Időközben megérkezett a német kolónia: asszonyok és gyermekek. Őket tehervonaton hozták a határtól negyven kilométerre levő városkáig. Ott leszedték őket a kocsikról. *Mindenüket elvették. Akárhány nő kombinéban érkezett meg a követségek csoportjához.* De az asszonyok már belefáradtak az ilyesmibe: az egyheti utazás körülményei meggyőzték őket arról, hogy annak is örülhetnek, hogy egyáltalán életben maradtak, mert *a bolsevisták minden pokoli „szórakozást" végigélveztettek velük az út során.* Amikor kiszálltak a vonatból, rájuk rivalt egy vörös katona:

— *Most pedig nem utaztok tovább. Kivégezünk mindenkit, mert Kiev elesett!*

Aztán — *gyalog* — mégis felhozták őket a határra.

Végre: Törökország!

— Két és fél napig vártunk a határon, mert minden ígéret ellenére a diplomáciai csomagok — *eltüntek.* A magunk holmiját nem bántuk volna már.

Nem tudni, hogyan, de egyszer, délelőttre a csomagok előkerültek. Aznap délre orosz kamionokat hoztak elő és lefüggönyözött ablakok mögött indult meg a többszáz főnyi csoport, a tehetetlen asszonyokkal és gyerekekkel együtt a határra.

— Lépésben haladtunk. Nagy zökkenőkkel döccent előre a kocsi. Csend volt. Senki nem panaszkodott már. Az asszonyok és a gyerekek is hősiesen tűrték az utolsó percek vánszorgását.

A török határon az ankarai német követség megbízottai már várták a menekülteket. Az első asszony, aki lelépett a kocsiról a török földre, zokogva kiáltott fel:

— *Végre Törökország!*

És varázsütésre megszűnt a borzalmak sorozata, mintha a nyomorultul meghajszolt párszáz ember egyszerre *a paradicsomba lépett volna;* szeretetet, gondoskodást, készséget, segítséget talált. *A törökök határtalan szívélyességgel fogadtak mindenkit.*

És megkezdődött a vándorlás hosszabbik része, amely már csak arra szolgált szinte, hogy elfeledtesse az emberekkel az addig átélt szörnyű tíz nap emlékét. *(Folytatjuk.)*

Orsy Gábor

Művészien rendezett világvárosi kirakatainkban bemutatjuk a

TÉLI IDÉNY DIVATJÁT.

Divatosztályaink hatalmas választékkal várják b. látogatását.

Szinházjegy iroda a földszinten, továbbá rádió és grammofonosztály a II. emeleten megnyilt.

CORVIN
A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

Fővárosi nagy iparvállalat keres azonnali belépésre fiatalabb őskeresztény

mérlegképes könyvelőt

Kimerítő ajánlkozásokat életkor és igények megjelölésével „Nyelvtudás előny 1665" jelige alatt Rudolf Mosse r.-t. hirdetővállalat, Erzsébet-körút 23 továbbit.

Anyagbeszerzőnek keresünk fiatal őskeresztény, németül jól tudó

tisztviselőt

Ajánlatokat „Világcég" jelige alatt Rudolf Mosse r. t. hirdetővállalat, Erzsébet-körút 23, továbbit.

Gramofon Buzás Telefon: 154—269 Budán II., Margit-körút 8. Lemez ujdonságot

A szülők és a gyermekek

legnagyobb gondjában segít mindenkin a főváros pályaválasztási tanácsadó intézete

Madách falanszterének képei járnak eszemben, amikor *Áfra Nagy* János végigvezet azon az öt termen, amely a főváros legfrissebb intézményének otthona lesz. A falak mellett üvegszekrényekben titokzatos műszerek: a közel negyven éve itt működő *gyakorlati lélektani és pszihotehnikai laboratórium* képességvizsgáló eszközei, amelyek egyrészéről azt sem tudják már, mire használták valaha őket.

A lélektan tudománya évtizedek alatt mérföldes léptekkel haladt előre. *Már az az álláspont, hogy a pszihológiai vizsgálatok individuális módszere tudományos megállapításokon kívül kevés gyakorlati hasznot jelent.* Egyidőben divatossá vált a *tehetségkutatás* és ma ez a törekvés — megváltozott formák között — ismét tért hódít: de *ma a tömegszükségletek alapján szabják ki a többé-kevésbé elfogadható tanácsokat az egyénre* s nem az egyénből kiindulva állapítják meg, ki milyen életpályára való.

Körülbelül ez az elvi különbség az alapja annak, hogy *Szendy* Károly polgármester az eddigi pszihotehnikai intézet helyére *„pályaválasztási tanácsadó és képességvizsgáló intézetet"* létesített. Az új intézmény messze gyakorlatibb, mint elődje volt. A Mária Terézia-téri hatalmas iskolaépület kapuján a közeljövőben bizonyára százszor, ezerszer annyi érdeklődő fog belépni, mint amilyen forgalom az eddigi laboratóriumban mutatkozott.

Évente 25–30 ezer pályaválasztó áll tanácstalanul

Az új intézetet ugyanis azért létesítették, hogy legyen végre egy szerv, amely választ ad a Budapest és környékén élő, *évenkint mintegy 25—30.000 pályaválasztás előtt álló fiú és lány legfogasabb kérdésére: milyen pályára is lépjen.* A választ azonban egészen más alapon adják meg, mint ahogy az az eddigi, hasonló irányú intézeteknél szokásban volt.

Az igazgatói szoba szerény íróasztala mögött ül *Áfra Nagy* János dr., aki a polgármester bizalmából *most szervezi* az új intézetet. Terveinek újszerűségéről és az eljövendő intézet jelentőségének nagy horderejéről egyre nagyvonalúbb kép bontakozik ki szavai nyomán:

— Nehéz és felelősségteljes dolog választadni arra, ki milyen pályára menjen. Nekem az az érzésem, nyugodt lélekkel *nem is lehet egy fiú vagy lány számára sem egyszerűen kicövekelni a jövőt,* hiszen a fiatal szellemek hajlamainak és képességeinek igazi megismerésére voltaképpen még nagyon hiányosak az eszközök és ha ezen a téren valami eredményt lehet is elérni, annak inkább tudományos, mint gyakorlati haszna van. A mai kor szükségletének megfelelően *az egész társadalmi és gazdasági élet állandó szemmeltartásával állapítjuk meg, milyen foglalkozások betöltésére van szükség,* a különböző életpályák mozgalmas statisztikájából nap, mint nap következtetéseket vonunk le és a tanácsok, amivel az intézet szolgál, ezeknek a tényeknek mérlegeléséből indulnak ki majd.

Mindez kissé tudományosan hangzik. A gyakorlatban azonban az igazgató fenti álláspontja azt jelenti, hogy a jövőben lesz egy intézmény, ahol nyilvántartják, hogy az értelmiségi, kereskedői és ipari pályákon, azoknak egyes ágazataiban milyen a fejlődés, vajjon a tanítói, kertészi, biztosítási szakértői, művirágkészítői, fogtehnikusi, ácsipari szakmákban vagy foglalkozásokban milyen az „emberkereslet". Ebből már következik, hogy tanáccsal tudnak szolgálni azirányban: ha valaki iparosnak készül, vajjon asztalosnak, vagy textilipari szakmunkásnak *„érdemesebb-e menni..."*

Szülők és diákok egyformán tapasztalják, hogy az érettségi előtt álló, vagy bármilyen középfokú iskolát végző gyermek legtöbbször az utolsó pillanatig nincs tisztában azzal, „mi lesz vele". A kombináció is legfeljebb hat-hét pályalehetőség között mozog, *bizonyos megélhetési lehetőségek pedig egyszerűen elkerülik a szülők és a gyerekek figyelmét.* Ki gondol például arra, hogy *hajósnak* menjen, ki gondol arra, hogy lányát a túlzsúfolt *tanítónői* pálya helyett az ugyanannyi ideig tartó *kereskedelmi iskolai kiképzéssel* sokkal megfelelőbb életkörülmények közé juttathatja, ha idegennyelveket bíró, jó gép- és gyorsírónőt nevel belőle...

„Pályatükrök" arról, amit eddig pontosan sehol sem lehetett megtudni

A pályaválasztási tanácsadó intézet viszont ezentúl ráirányítja a figyelmet, milyen foglalkozású fiatalokra van szükség, segít gondolkodni az érdekelteknek a nagy elhatározásban, és ha az érdeklődési kör nem elég rugalmas az adottságokhoz való simulásban, *megkísérlik irányítani azt.*

— Szervezetünk — mondja az igazgató — most van alakulóban. Itt benn *csak pár ember* fogja irányítani a munkát. A dolog lényegesebbik része ugyanis az az *állandó összeköttetés, amelyet az egyes iskolák tanerőivel állandóan fenntartunk.* Ugy képzelem, hogy egy-egy tanintézetben a legmagasabb osztály mindenkori vezetőjével lépünk közvetlen összeköttetésbe, tapasztalatait hasznosítjuk, ellátjuk megfelelő *propagandaanyaggal* és így az intézet működése tulajdonképpen megoszlik az itteni központ és a sok-sok iskola közt.

A diákok fantáziáját *már jóelőre foglalkoztatni kívánja az intézet a pályaválasztás kérdésével,* rámutatva annak fontosságára, hogy nem közömbös dolog: képességeinek megfelelő körülmények között éli-e le valaki életét, vagy csak éppen oda sodródik valamilyen foglalkozáshoz, mert az utóbbi esetben munkateljesítménye bizonyára nem lesz olyan produktív, mint erejéből különben telnék és így közvetve ez az önkéntelen tévedés *kárára van a közösségnek is.* Az intézet minden pályáról, minden foglalkozásról úgynevezett *pályatükröket* készít. Néhányoldalas kis füzetbe foglalt leírás lesz ez, amely pontos felvilágosítást nyujt arról: *milyen feladatot jelent* mondjuk, ha valaki *lakatos* vagy *műlakatos, kozmetikus,* vagy *fodrász, csendőr,* vagy *állami tisztviselő* akar lenni, *mennyi időbe telik a tanulmányok elvégzése, mibe kerül a taníttatás, milyen a kereseti lehetőség, stb.* Ezeket a füzeteket *ingyen* osztanák szét az iskolákban a növendékek között, a kérdések így önmaguktól vonulnak be a megoldandó családi problémák közé, a szülők gondolkodni kezdenek az újonnan tudomásukra jutott lehetőségek felől, végül — *felkeresik a tanácsadó intézetet.*

— Hangsúlyozni kell, hogy mi *csak tanácsot adunk* és senkire se fogjuk rá, hogy hajlamai vagy képességei alapján *kizárólag erre vagy arra a pályára alkalmas.* Nem beszélünk rá senkit semmiféle foglalkozásra. De ha a beszélgetés folyamán sikerült megállapítani, hogy a gyermekek kereskedői hajlama, intellektuális képessége, vagy inkább kézügyessége nagyobb, figyelmébe ajánljuk a szülőknek a legkézenfekvőbb megoldásokat.

És itt derül ki, hogy *a pályaválasztási tanácsadó intézet milyen hiánytpótló szerv lesz,* mennyire láncszem a problémák sorozatának megoldásában. Ha az érdeklődő szülő például a bőriparos szakma keretében kívánná elhelyezni gyermekét, *címeket, mestereket már kaphat az állami munkaközvetítő hivatalban.* Ha a mester hajlandó foglalkozni a gyerekkel, az *OTI* a közelmultban kötelezővé tett *képességvizsgálat során megállapítja, hogy szellemileg és testileg alkalmas-e a növendék a pálya gyakorlására. A jövőben tehát nem jordulhat elő olyan kilengés, hogy gyenge testű fiúkat súlyos testi munkára kényszerítsenek.* Ha a képességvizsgálat kiderítené, hogy a választott foglalkozásra a gyermek mégis alkalmatlan, a tanácsadó intézet más adatok és más tanácsok halmazával áll ismét rendelkezésre a hozzá fordulóknak.

Az egész magyar gazdasági életre nagy befolyással lesz az intézmény

Ha elképzeljük, hogy ezen az úton a jövőben a főváros több tízezerre menő pályaválasztója *nyugodt biztonsággal választhatja majd ki a legkeresettebb és legszükségesebb foglalkozások közül azt, ami neki egyénileg legmegfelelőbb,* akkor meglátszik az újonnan létesítendő intézet *szociális értékének nagyméretűsége.* Ezen túlmenőleg azonban számba kell venni azt is, hogy nemzetgazdaságilag mit jelent egy ilyen intézmény, működésében és tapasztalataiban. A foglalkozási körök feltöltésének, „az embergazdálkodásnak" irányításával óriási fontosságú nemzeti kerdéseket visz közelebb a megoldáshoz: *a zsidótörvény által a gazdasági életben ütött rések észszerű betöltéséről,* Magyarországnak a balkáni gazdasági élettérben eljövendő *irányító szerepéhez megfelelő felkészültségű munkaerők előállításáról* is gondoskodik. Nagy perspektivákat nyit meg eddig számításba se vett foglalkozási ágak terén: például egyedül a kertészeti ágak fokozott kimüvelésével *olyan virágkulturát teremthetnénk az országban, amely Hollandia szerepét is megközelíthetné.* A lehetőségek ezen az úton szinte beláthatatlanok.

Más vonatkozásban pedig éppen az útközben szerzett tapasztalatok alapján az intézet közvetlen javaslatokat tesz majd az egyes foglalkozási ágaknak az emberutánpótlás megerősítésére: *ha bizonyos szakoktatásban hiány mutatkoznék a képző intézetekben,* meg tudja jelölni majd, hogy a jövőben *milyen szakiskolákat kell a legsürgősebben felállítani* és ezen az úton olyan tanulságokkal szolgál a nemzet fiatalsága nevelésében, amire eddig semmiféle más intézmény példát nem adott.

Rövid hetek választják el csak az intézetet attól, hogy az érdeklődők ezrei számára megnyissa kapuit. De már a tervek alapján el lehet mondani — ha a tervek pillanatnyilag még jóváhagyásra is várnak — hogy *a pályaválasztási tanácsadó intézet olyan szerepet fog betölteni a főváros életében, amelynek példájára* — éppen a külföldi minták alapján — *sor kerül bizonyára arra is, hogy a gondolatot országos viszonylatban is megvalósítsák. Áfra Nagy* János igazgató, a jól ismert szociálpolitikus személyében pedig olyan szakember állt az intézmény élére, akinek eddigi kiváló pedagógiai működése, tudományos felkészültsége és gyakorlati tapasztalatai *biztosítani fogják a főváros új nagyfontosságú társadalompolitikai intézményének eredményes működését.*

—sy.

Nagyvállalat keres

azonnali belépésre németül jól tudó, gimnáziumi érettségit tett

őskeresztény fiatal embert

Kézzel írott ajánlatokat, igénymegjelöléssel „Tisztviselő" jeligére a Központi Hirdetőirodába, IV., Váci-utca 1/3. (bejárat: Türr István-u. 8.) kérünk. Gyors- és gépírástudók előnyben!

A női betegségek gyógykezelésében a régbevált természetes „Ferenc József" keserűvizet gyakran alkalmazzák, mert reggel éhgyomorra egy pohárral könnyen bevehető, rendkívül enyhe hashajtó hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül biztosan jelentkezik. Kérdezze meg orvosát!

Könyv Színházjegy Pfeifer Ferdinánd Budapest, IV., Kossuth L.-u. 5. Telefon: 185-730

Függönyanyag, bútorszövet, bútorkreton, csipkék, fátyolok Hoepfnerné ÉS TÁRSA Pest, Haris-köz 2. Telefon: 187-308.

Vásároljunk Szövetség — 1919 AUG. BAROSS SZÖVETSÉG — a Baross tagjainál!

CSERY GYULA szűcsmester I., Bástyasétány 2. főhercegi udv. szállító perzsia stb. bundák ezüst- és kékrókák, alakítások Olcsó árak!

Bel- és külföldi férfi és női gyapjuszövetek, selymek ÜRMÖSSY és EÖRDÖGH IV., Petőfi Sándor-utca 3. (Udvarban.)

EZÚST RÓKÁT bundát, bolerót POREMBA SZUCSTÓL Károly-körút 28. Tel.

ING mérték után is BAZSÓ harisnya VIII., Baross-u. 66. Telefon.

BUNDÁK nagy választékban Varsányi Lajosnál IV., Muzeum-körút 7.

SPORT CIKKEK SKABA és PLÖKL IV., VÁCI-UTCA 40. TELEFON: 183-421.

Legújabb! Ma jelent meg! EUROPA politikai térképe 9 színben. 84×114 nagyságban, Oroszország részletes térképével. KÓKAI LAJOS Ára 3.— P. Kiadta Budapest IV., Kamermayer-u. 3. A 3 P előre beküldése esetén, bélyegben is, portómentes küldés.

PERZSA-BUNDÁK alkalmi vételben Alakítás, javítás! FEHÉTE SZUCSMESTERNÉL IV. Szervita-tér 8, I. 20

VÁSZON FEHÉRNEMŰ KELENGYE MÖSSMER cégnél, IV., Váci-u. 1.

Balázs cipő hatóságilag kijelölt üzlet Múzeum-körút 11.

LEIDENFROST IV., Pázmány Péter-tér 5. Gyapjuszövet-selyem

BAZSÓ ING, HARISNYA, NYAKKENDŐ. BUDAN Horthy Miklós-út 60.

BUTOR Molnár-nál VI., Nagymező-u. 30. Modern kombinált szoba, kárpitos árú, háló, konyha. Fizetési kedvezmény Telefon: 115—528.

kalapokat Nagy Ferencné Károly király-út 1 Erzsébet-körút 27

Perzsa bundák Somogyi SZÖRME-SZALON IV., Kossuth Lajos-utca 13., félemelet.

Cipő elegáns, jó, olcsó Domonkos-nál VI., Teréz-körút 27. Nagy választék! 50 éves cég!

BUTORÁT őskeresztény ALSCHER ODÖN műasztalos cégnél szerezze be. BUDAPEST, Baross-utca 18. Telefon: 142—891.

FÉRFI ING Uri divatcikkek özv. Glass Viktorné IV. MUZEUM-KRT 1

Butort ön is legjobban, részletre is legolcsóbb Háló-, ebédlő, kombinált szoba Tomory és Társánál vásárolhat. VIII., Baross-utca 19.

Vászonáru tehérnemű kelengye KUNZ Petőfi Sándor-utca 16

BUTORT bizalommal HETESY és TÁRSÁTÓL Vilmos császár-út 53. Styl butorokban nagy választék.

CONTINENTAL IRÓGÉPEK, KÖNYVELŐGÉPEK vezérképviselete GOŸ ÉS KOVALSZKY RT BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 11. SZ. Telefon: 114-630, 124-580, 126-933.

Mindennemű BUTOR URANIA butorüzletben Dohány-u. 27. Részletre is

„SZŐNYEGJAVITÁS" Turáninál, II. ker., Fő utca 80.

Menekülés Teheránból

Egy magyar festőművész élményei a szovjeturalom alá került perzsa fővárostól Budapestig

(III.) Amikor az iráni magyarok kisszámú csoportja megindult a török hegyek közt hazafelé, már alkonyatba hajlott az idő. A terv az volt, hogy a magyar és német követség *gépkocsikon utazik,* a német polgári menekülteket pedig *vasuton viszik* a Boszporusz partjáig. A német szervezés Törökországban már éreztette áldásos hatását. Az első kisvárosban már vártak az asszonyok és gyerekek siralmas csoportjára *a törökországi német kolónia* önkéntes küldöttei. Ellátták a mindenükből kifosztott családokat a legszükségesebb ruhanemüvel és élelmiszerrel, felvették a személyi adatokat (hiszen mindenkit megfosztottak irataitól is), nem utolsó sorban végigvizsgálták a nőket és gyermekeket a vöröskeresztes nővérek és gondoskodtak a tisztálkodás és az egészségvédelem legfőbb követelményeinek biztosításáról.

— Hogy ez a szervezet — mondja *Hadák* Imre, — amely egyik másodpercről a másikra szinte varázsütésre vette kezébe 500 ember sorsát, *milyen nagyszerű pontossággal és következetességgel működött,* arról csak később győződtünk meg, amikor az első, néha feleslegesnek látszó intézkedések úgy illettek bele a későbbi gondoskodás megoldásaiba, mint ahogy apró fogaskerekek észrevétlenül hoznak működésbe egy egész óraszerkezetet ...

Egy különös igazolványt mutat az Iránból most hazatért magyar művész. A zöldszínű kartonlapon *perzsa irással* szerkesztett szöveg tanuskodik arról, hogy *Hadák Imre udvari tervező művésznek joga volt belépni bármikor a királyi palotába.*

— Mikor már „európai viszonyok" közt utazhattunk tovább — mondja —, a zsebembe nyultam és kezdtem összerakosgatni, amit meghagytak nálam a tiznapos szovjetutazás után. *Ez az igazolvány került először a kezembe.*

Nézem a kartonlapot. A furcsa arabos írás *jobbról balra* húzódik rajta. A sorszámot viszont, ami pedig szintén különleges az európai szemnek és cseppet sem hasonlít az „arab" számokhoz, — *balról jobbra* kell olvasni.

Ahol az udvariasság fontosabb volt a civilizációnál

— Látja — magyarázza — ilyen ellentétek voltak Iránban! Ezt az igazolványt a legutóbbi hónapokban osztották szét párunk között, hogy ellenőrizzék a sah palotájában megforduló embereket. *De csak elvi jelentősége volt az egésznek.* Bevezették az európai öltözködést is, a polgári házasságot, az egynejűséget, az állami anyakönyvezést, az általános tankötelezettséget, elvileg az írás hivatalos okmány Perzsiában, *hát kiosztották ezt az igazolványt is,* de — a perzsa kapuőr csak arc szerint fogadta el az igazolványt: akit ismert régen, barátságosan üdvözölte és beengedte, akit nem ismert, mutathatott az bármilyen írott engedélyt, — *a kapus olvasni még nem tudott* ...

De azért Irán nem érezte, mintha elmaradt volna a világtól. Sokan helyesnek tartották a „civilizálást", *de nem tartották sürgősnek.* Iparkodtak megszokni az új, modern épületeket az antik mecsetek és keleti házak között, megszokták az autót a tevekaravánok sorában, szerették és letegezték az idegent, mint egymást és *boldogok voltak, ha az idegen visszategezte őket* ... És mindezeknél jóval többre értékelték, hogy megtartották az ősi udvariasságot az új formák közt is.

— Ha vendégül látott valakit egy perzsa, vagy akár a miniszter fogadott egy szakembert kihallgatáson: *bonyolult udvariassági szóváltást* kellett vele lefolytatni, azután megkínálta az úr vendégét *teával* és csak ezekután kerülhetett sor a tulajdonképpeni beszélgetésre. Ezt így szoktuk meg mi is odaát és feltünt, hogy *Törökország ebben a viszonylatban már mennyivel „európaibb".*

— Nem tudom — folytatja nevetve elbeszélését a művész —, a törökök is megteszik-e, amit a perzsák: *nyugodt lélekkel fogyasztják ma már a sertéshúst és szeretik a bort is.* Igaz, hogy utána felkeresik valamelyik mecsetet, szabályosan leveszik a saruikat, hajlonganak odabent és *bocsánatot kérnek a prófétától* ... De már természetesnek találják az ilyen vallási parancsok modern és „észszerű" áthágását. Igaz, hogy *a perzsa az élelmicikkeket nem becsüli, így az azzal elkövetett vétek sem nagy.*

Hogy nem látják az ennivaló értékét, annak megvan az oka. Iránban a létfenntartás nem probléma: egy csirke 3 krán (90 magyar fillér), egy liba 3.60 P magyar pénzben, egy háromkilós hal 5 krán ... Az ennivalót nem darabolják: *egészben adják-veszik.* A cigarettát százasával csomagolják és *a legkitünőbb perzsa cigaretták száz darabonkint magyar pénzben 1.80 P-be kerülnek.*

— Nézze meg a ruhámat — mutatja — az anyaga olyan, mint az angol szövet, pedig perzsa áru: *métere 3.10 P. Törökországban egy öltöny 400 pengőbe kerül...* Teheránból hetenkint és fejenkint küldhettünk bárhová egy-egy tizkilós csomagot, nem nézték, mi van benne: vajat, zsírt, füstölthúst, szappant, ruhát, kávét, teát, dísztárgyat, vagy szőnyeget nyugodtan küldhettünk haza. Egy jobb perzsaszőnyegért, amit itt Budapesten hétszáz pengőért adnának, *ott alig kértek 10—12 tománt. (50—60 pengő)* ...

Irán ellentéte: Törökország

— A németek panaszkodtak, hogy valóságos lelki *gátlás* vett erőt rajtuk, ahogy az egyik török állomáson megláttak *pár narancsot.* Szerették volna megvenni, de nem tudták, mit adjanak érte. Az ára igen magas volt: meglevő, ajándékba kapott holmijukat valami szükségesebbre akarták tartogatni, ingyen viszont lehetetlen volt elfogadni, bár a törökök kínálták. Aprópénzük nem volt.

— Valamelyik utitársunk egy pár cipőt akart venni Ankarában, de a cipő ára 70 pengő körül mozgott s *az illető alig tudta kiszámitani, mit adjon érte cserébe.*

— Magam is zavarban voltam, mert bár Ankarában kaptunk költőpénzt is a legszükségesebb holmik egyéni bevásárlására, *fogalmam sem volt, hogy lehet-e például — alkudni.* Három év alatt hozzászoktunk, hogy Perzsiában az alku hozzátartozott a kereskedelemhez. Az árus a portéka első árát sohasem „tartotta ki". Ha a vevő nem sokalta a kívánt összeget, *nem tartották komoly vevőnek* és egyszerűen elfordultak tőle, ha meg sokalta, a furfangos, mézesmázos szavú árus *nem ellenkezett, nem vitatkozott soha:*

— *Igazad van, uram, magas az ára* ...

Aztán minden a beszédmodoron mult, mennyiben egyezett meg az eladó és a vásárló. *A perzsa ember igen sokra értékelte, ha valaki „tudott alkudni"* ...

Isztanbul ajándéka: 150.000 pengő

— Ezek a fogalmak mind felborultak már Törökországban. Elképzelhetetlennek tartottam azt is, ami az egyik faluban történt. *Tejet kerestem és a török parasztnak tebriszi sajtot kináltam érte.* A tebriszi sajt amolyan eidami féle, pirosburkolatú étel. A török méregette a dolgot és egy kerek sajtért adott egy félliter tejet ... A perzsa azt felelte volna: — *Nem vehetem el a sajtodat, uram, mert nem rendes állaté, disznótejből való.* — S ha magyarázom, hogy disznótej nincs, a disznósajt meg egészen más valami, *elhiszi rögtön, de nem fogadja el a cserét mégsem, mert már egyszer visszautasitotta. Inkább odaadja a tejet ingyen.* Nekem pedig el kellene fogadnom, különben halálosan megsérteném vele, hogy *nem olthatta a szomjamat* ... A víz ugyanis majdnem ismeretlen szomjuoltó Perzsiában. Szinte természetes, hogy ha szomjas a vándor, *tejjel, vagy szőlővel kinálják.* (A szőlő szabadon terem a hegyoldalban, csak le kell szedni.)

Kisázsia boszporuszi partjára, *Haydarpasába* autón érkezett meg a követség. Kis hajók átvitték a vonaton érkező németeket is Isztanbulba, ahol már két román gőzös: a *Transsylvania* és a *Bessarabia* várta az asszonyokat és a gyerekeket. Őket a Fekete-tengeren át vitték tovább *Constancán* keresztül *Bukarest* felé. A követségek a rövidebb, de szigorúan ellenőrzött szárazföldi úton készültek hazafelé, *Bulgárián keresztül.*

— A követségek tagjait a *Tokadlian*-szállóban helyezték el. Német precizitással, pontosan előkészítve vártak már mindenkit Isztanbulban a német kolónia tagjai.

— Itt csodálkoztam újra azon a szédítő különbségen, ami a szovjetutazás és a német utazás között volt. A csoportok gondozásában nemcsak a kolónia tagjai vettek részt, hanem a *diplomaták maguk is, feleségestül. Isztanbulban névszerint összeállított lista várta már a menekülteket: kinek mire van szüksége.* Részben már gondoskodtak előre e hiányok pótlásáról, részben pedig hatalmas összeget — *50.000 török lirát* (150.000 pengőt) — *adott át a város német kolóniája nevében* az isztanbuli német konzul a menekültek vezetőjének: szerezzék be Isztanbulban ami még szükséges ... Ennek a bámulatosan nagyszerű szervezésnek, ennek az őszinte és közvetlen szeretetnek tulajdonítom, hogy az út az iráni-török határtól hazáig olyan rövidnek tünt, mintha csak kiruccanás lett volna a szovjet megszállt területek tíznapos torturája után. Pedig ez az út is tartott vagy egy hétig.

Giurgiuban német „Mitropa" hálókocsivonat várta a követségeket. Bukarestben találkoztak újra a hajón érkező asszonyokkal és gyerekekkel. A vasúti út Románián át már valóságos szállodai kényelem volt. *Az étkezőkocsiban mindenki a német állam vendége volt:* a vasutat mindennel felszerelték, akinek konzerv kellett, konzervet kaphatott, akinek friss étel, azt, akinek konyakra volt szüksége, az is kéznél volt ...

Aradra éppen október 6-án futott be a vonat. Pontosan délután három órakor, *a tizenhárom vértanú kivégzésének órájában* ... Egy kislány futott a vonat elé ...

— Mikor leszálltunk a kocsikból, hogy járjunk egyet az állomás vágányai közt, ez a kislány odafutott hozzám, mert meghallotta, hogy magyarul beszélünk.

— *A bácsi tud magyarul?* — kérdezte.

És virágcsokrot nyujtott oda. Egy német egyenruhás szépszál férfi, aki éppen a közelben állt, mosolyogva fordult hozzánk:

— Látják — mondta —, *maguk már itthon vannak* ...

És másnap este a két különvonat befutott a magyar fővárosba. **Orsy Gábor**

Anyát keres egy kicsi leány

Az elárvulás minden korban szörnyű csapás. Mikor a szülő távozik a családból, összedől az otthont tartó pillér. Még a legfásultabb emberek szivében is fájni kezd a felismerés, hogy otthontalanokká váltak.

Érzések, emlékek kergetőznek. Gyermekkorunk áldott pillanatai jutnak eszünkbe, mikor oltalmazó kezek irányitottak bennünket. Ezek a szülői kezek távol tartották tőlünk az élet sötét árnyékait. Visszahúztak bennünket, ha vesztünkbe akartunk rohanni. Bekötözték sebeinket, virrasztották betegségeinket. S ha az élet kemény volt hozzánk, titokban végigsimogatták gondbarázdás homlokunkat akkor is, mikor már a szülői háztól távol látogatott meg bennünket a szomorúság.

Szülőt veszteni annyi, mint tehetetlenül odaadni az élet legtermészetesebb oltalmazóját a könyörtelen sorsnak. Jó annak, akit ez a csapás már új otthonban, szerető környezetben talál. Jó annak, akit átsegit bánatán a szeretet és emlékezéssé szeliditi a vad fájdalmat. De valami szomorúság mindig visszamarad. Szinte szemükről meg lehet ismerni azokat a boldog embereket, akik még leborulhatnak szüleik áldott kezére. Csodálatos biztonságérzést kölcsönöz az a tudat, hogy ha az egész világ üldözőbe vesz is valakit, van kihez menekülni.

Mindezt nem most érzem először. De újra ellenállhatatlan erővel tolultak fel ezek a felismerések, mig elolvastam a ma kapott, kis zöld kereszttel diszitett levelet.

Egyszerű szavak adják hirül, hogy anyát keres egy kicsi leány. Szegény, napszámos szülők otthonában született. Árvasága az életbelépés pillanatával kezdődött: ikertestvérkéjével együtt meghalt az édesanyja is. Az apa egyszerű ember. Bizonyosan szerette asszonyát. Fokozottan érzi magányosságát, nélkülözi választott segitőtársát. Ez váltotta ki belőle azt az elkeseredést, amit sok, hitvesét veszitett kulturember is érez, bár fegyelmezettebben titkolni igyekszik, később pedig egészen le is küzd. Elfordult szive szerencsétlen gyermekétől. Benne látja magányossága bűnbakját. Nem akar tudni az ártatlan kicsiről.

De a magyar élet vigyázói őrt álltak. A diósjenői egészségvédelmi kör gondjaiba fogadta a gyermeket. Idegen asszony juttatott neki anyatejet is. De most már ez is kiapadt. Erre már nincs is szükség, hiszen kilenchónapos lesz november közepén. Mégis — újra szegényebb lett a sorsüldözött gyermek. Eddig öntudatlanságában nem sejthette, hogy idegenek szánalmából jut neki gondozás, simogatás. Eddig még csak a felnőttek szemében volt árva, — ő maga nem ébredt tudatára szomorú sorsának.

Ha a Zöldkereszt oltalmában maradhatna, nem is fenyegetné teljes elárvulás. Ma még fedél van a feje felett, de ezt a fedelet mások, sorstestvérkék sürgetik már a maguk számára. A diósjenői egészségügyi Kör nem tarthatja tovább oltalmazó fedele alatt.

Pedig most már erősen közeledik az eszmélés korszaka. Gügyögése már-már szavakba kíván formálódni, s nem lesz, aki türelemmel tanitgassa. Növekedő ereje járásra inditaná kis lábát, s nem lesz aki szeretettel vezetgesse.

Ezért rebbentette fel szivemben a szüleimre s minden jó szülőre való emlékezés

A központi fütés száraz levegője kinozza, köhögteti

és csökkenti munkakedvét.
Megszabadul ezektől, ha radiatorán van a
„cső-tálca"
új, szabadalmazott légnedvesitő.
Megóvja a hurutos megbetegedéstől.
Érdeklődések és megrendelések a feltalálónál:
FELLNER István, V., Szent István-körút 24.
Telefon: 117-217.

Salgótarján főterén
levő nagyforgalmú speciális
csemegeüzlet
teljes felszereléssel együtt
Cim: Pogáts, Salgótarján. **ELADÓ**

rajait az Uj Magyarsághoz elkiáltott segélykérés. Ezért adom tovább az egészségügyi védőnő kiáltását:

Segítsetek!

Sok fészek üres úgy is, hogy a szülők hiába kérték Isten áldását. Sok anyaszív hiába hívta, várta, akarta a legboldogítóbb érzést. Sok férfi szeretné, ha otthonában felesége karjaiból gyermekgügyögés röppenne elébe, ha tudná, kiért dolgozik. Uj értelmet adna két ember életének, esetleg elmélyítené, összekapcsolná a szétesésnek induló sorsokat egy gyermek.

Ilyen üres magyar fészekhez fordulunk tehát s kérjük: ha elég erősnek érzik gyermek utáni vágyukat gond és felelősségvállalásra, keressék fel soraikkal a diósjenői Egészségvédelmi Kör védőnőjét, Zlehovszky Irént. Tárják ölelésre karjukat, hogy egy apátlan, anyátlan, testvértelen kicsi lány végre szülői szív dobbanását érezhesse. Végre megtudhassa: mit jelent az, mikor mosolyát Isten ajándékának érzi az, akire örömében rásugároztassa.

Szentmihályiné Szabó Mária

FEST **TÓTHLAJOS** TISZTIT
V., József nádor-tér 9. Tel.: 181—297.

— **Marina Gyula kitüntetése.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Marina Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi minisztériumi miniszteri tanácsosnak, a munkácsmegyei görögkatolikus székeskáptalan kanonokjának Kárpátalja területén a közoktatás, közművelődés és hitélet szolgálatában szerzett érdemei elismeréséül a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta.

Őskeresztény, abszolut mérlegképes rt. főkönyvelő, gyakorlott szervező erő nagy praxissal elhelyez kedne.
Uj vállalatot, beszervez
Érdeklődéseket „Őskeresztény 33 éves" jeligére főkiadóba.

— **Dániel Áron lett a nemzetpolitikai társaság elnöke.** A magyar nemzetpolitikai társaság János Áron országgyűlési képviselő elnöklésével tartotta meg rendes évi tisztujtitó közgyűlését. János Áron beszámolt a társaság működéséről, azután a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel Dániel Áront, a sajtókamara főügyészét választotta meg elnökévé. Alelnökök Bokross E. Béla és Farkas János lettek, főtitkárrá pedig Kálmán Gézát választották meg. Dániel Áron székfoglalójában vázolta azt a programot, amely a társaság feladatkörébe tartozik s amelyet a magyar nemzeti gondolat megerősítése szempontjából meg kell valósítani.

ERDŐVÁROSON Veresegyház közelében
290 négyszögöles üres telek eladó
Jelinek, Andrássy-út 43.

— **Haile Szelasszié nyugtalankodik.** Mint Londonból jelentik, a Daily Telegraph úgy véli, hogy Haile Szelasszié nyugtalankodik, mert a trónra való visszahelyezése késik.

— **Személyhajójáratok megszüntetése.** A Mefter egyes személyhajójáratai idén a következőképpen szünnek meg: Utolsó menet Budapestről Révkörtvélyesre november 8-án, Révkörtvélyesről Budapestre november 9-én. Budapestről 8 óra 30 perckor és 14 óra 30 perckor Esztergomba november 9-én, Esztergomból Budapestre 17 órakor november 9-én, 3 óra 30 perckor november 10-én. A budapest—révkörtvélyesi személyhajójáratokhoz csatlakozó gönyü—györi helyijáratok november 9-én szintén megszünnek, mig a györi hetipiaci napokon fenntartott helyijáratok egyelőre még közlekednek. A Révkörtvélyes és Doborgazsziget közötti átkelési járatok a november 9-én esedékes utolsó menetekkel ez évre szintén megszünnek.

Lassankint elveszti a haját

A kopaszság okai különféle természetüek, de legtöbbször hanyagságból erednek. A korpázás, fejbőr viszketése, a haj hullása biztos jelei a kopaszodásnak. Kellő időben elkezdve az alábbi egyszerű módon megszabadulhat a kopaszság rémétől. Megmossa először fejét jóféle shamponnal. Utána utasítás szerint bedörzsöli hajzatát és fejbőrét a Leton-hajvízzel. Már az első ápolás után a haja rendezettebb lesz és megszabadul rögtön a visszataszító korpától és fejbőrviszketéstől. A hajhullás pedig rövid időn belül megáll. A Leton-hajvíz oly éltető és hajtápláló nemes anyagokat tartalmaz, melyek a fejbőrt megtermékenyítik, a hajszálakat életképessé teszik, a hajgyökereket növésre serkentik. Meglepő gyorsan a hajzat újjászületik, tömöttebbé válik. Fogjon hozzá még ma a Leton-hajápoláshoz. Még ma este! Kis üveg hajvíz ára P 3.43. Nagy üveg P 5.05. Ha valahol nem volna, levelezőlap rendelésre utánvéttel küld: Unnia gyógyszertár laboratóriuma, Budapest, Erzsébet-körút 56.

Napi hirek

— **A protestáns napok vasárnapi programja.** Az országos protestáns napok keretében október 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz az összes budapesti protestáns templomokban. Délelőtt 11 órakor Raffay Sándor evangélikus püspök ünnepnyitó rádióbeszédet mond a Deák-téri evangélikus templomból. Délelőtt fél 12-kor ifjúsági istentiszteletek lesznek gimnazista fiúk számára a fasori, gimnazista leányok számára a Salétrom-utcai, tanonciskolás fiúk számára a Kálvin-téri, és tanonciskolás leányok számára a Szabadság-téri református templomban. Délután 4-től 6-ig közös evangélizáció a Deák-téri evangélikus templomban.

— **A román király 20 éves.** Bukarestből jelentik: Mihály király szombaton töltötte be 20-ik életévét. A lapok üdvözlik az uralkodót ebből az alkalomból és biztosítják az ország változatlan hűségéről és bizalmáról.

— **Sokgyermekes magyar családokat juttattak földhöz a Bácskában.** Ujvidékről jelentik: A földmívelésügyi minisztérium birtokpolitikai kirendeltsége Bácstóváros on 44, Borócon 19 Topolyáról áttelepített sokgyermekes magyar családot földhöz és házhoz juttatott. Bácstóváros on 344, Borócon 131 hold földet osztottak ki.

— **XII. Pius pápa szobrát ünnepélyes keretek között leplezik le a budapesti egyetemen.** A budapesti tudományegyetem tanácsa október 30-án, csütörtökön délután 6 órakor az egyetem disztermében XII. Pius pápa, az egyetem diszdoktora mellszobrának leleplezése alkalmából ünnepélyes nyilvános ülést tart. A Hiszekegyet és a pápai himnuszt az egyetemi énekarok adják elő, az ülést Navratil Ákos rektor nyitja meg és József Ferenc főherceg mond ünnepi beszédet.

— **Kitüntetések a külügyi szolgálat terén szerzett érdemekért.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a külügyi szolgálat terén szerzett érdemeik elismeréséül szentmiklósi Szentmiklósy Andor I. osztályú követségi tanácsosi címmel felruházott II. osztályú követségi tanácsosnak a magyar érdemrend középkeresztjét, ifj. Csopey Dénes dr. II. o. konzulnak, Rubido-Zichy Iván báró dr. és Mészáros György dr. miniszteri segédtitkároknak a magyar érdemrend lovagkeresztjét adományozta, továbbá megengedte, hogy monostori Haubert Kamilló dr. miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott szerződéses sajtóelőadónak újbóli elismerését, végül Éliássy Iván dr. miniszteri segédtitkárnak, Binder Károly és Sülyi János irodaigazgatóknak elismerését tudtul adják.

Régi nóta, uj szöveg

(Pintér Jenő rajza)

A szovjet a vizbe fúl,
Mentsük meg őt,
Mentsük me-heg őőőőt!

— **Uj büntető tanács alakul a budapesti táblán az árdrágítási ügyek letárgyalására.** Ismeretes, hogy a szeptember végén megjelent kormányrendelet szabályozta az árdrágítási bünperek tárgyalási módját. Az új rendelet arról is intézkedik, hogy az eddigi gyakorlattól eltérően az árdrágítási bünügyekben hozott elsőbirósági itélet fellebbezési fóruma nem a Kúria, hanem az itélőtábla lesz, ahová eddig árdrágítási bünperek egyáltalán nem kerültek. A budapesti itélőtáblán evégből új büntetőtanácsot állítanak fel, amely kizárólag árdrágítási bünügyeket tárgyal, mint végső bírói fórum. Az új táblai büntető tanácsnak az elnöke Tokay Gyula dr. kúriai biró lesz, aki eddig a Kúria II. számú büntető tanácsában működött és ott is főként a nagyobb valutabünperek és árdrágítási bünügyek előadója volt. Az „árdrágítási" büntető tanács november első napjaiban kezdi meg működését a budapesti táblán.

x **Hogyan főzhet olcsón és jól?** Ez minden háziasszonyt érdekel. Kevés tojással, kevés cukorral, kevés vajjal, kevés zsírral, kevés liszttel is készíthetünk ízletes tortát, süteményeket és egyéb ételféleket. Ennek jegyében folynak a bemutató főzőelőadások az elektromos müvek Eskü-út 5 szám alatti villamos konyhájában. Előadások hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt 10 órakor, szerdán pedig délután 5 órakor kezdődnek. Belépés, ruhatár díjtalan.

— **Vitéz Lukács Béla Borsod megye közgyűlésén.** Miskolcról jelentik: Borsod vármegye törvényhatósági bizottsága szombaton délelőtt ülést tartott, amelyen megjelent vitéz Lukács Béla országgyülési képviselő, a Mép országos elnöke is. Napirend előtt az elnöklő főispán indítványozta, hogy a karácsonyi és ujévi üdvözletekre szánt összeget, úgyszintén a báli belépődijakat mindenki tehetsége szerint ajánlja fel az arcvonalon küzdő magyar honvédek javára. A főispán a maga részéről azonnal 50 pengőt tett le a hazafias célra. Mikuleczky Gyula alispán szintén 50 pengővel járult hozzá a nemes célhoz. A befolyó összegekből szeretetcsomagokat állítanak össze és kiküldik a harctérre. Borbély-Maczky Emil főispán a továbbiakban bejelentette, hogy a főméltóságú asszony most megindulló téli segélyakciója javára a vármegyei tisztviselők havi fizetésük egy százalékát ajánlották fel. Áttérve a napirendre, több fontos tisztviselői állást töltöttek be. Árvaszéki elnökké Bónis Bertalant, a miskolci járás főszolgabirójává Koós Bélát, árvaszéki ülnökökké Kiss Ernőt és Gallov Károlyt választották meg, mig egy szolgabirói állást Éles Gézával töltötték be.

— **Riccardo Bacchelli előadást tart Budapesten.** Vasárnap érkezik Budapestre Riccardo Bacchelli, a nagynevű olasz iró, aki az „Accademico d'Italia" ritka rangját és címét viseli. Hétfőn, október 27-én délután 6 órakor előadást tart a Parthenon-egyesület vendégeként a parlament delegációs termében „Macchiavelli és az ókori világ" címmel. Az előadáson Baranyai Lipót elnököl.

Eső-, ballon-, lódenkabát, raglán
Márton és Szász V. Bálvány-utca 3. sz.

GANDER JÓZSEF ÓRAMŰVES ÉKSZEREK
JÓZSEF-KÖRÚT 44. SZ. — ALAPITASI ÉV 1888.

Ethey Árpád: Borsoska kisasszony

(Dante-kiadás)

Ethey Árpád regényében a Csallóközt látjuk megelevenedni: pusztai éjszakákon, hóborított tájakkal, nagyon érdekes és romantikus beállításban. Leírja a betyárok csárdáját, dunai szarvasvadászatot, cigánymuzsikás városi vendégfogadót, lakodalmazó társaságot, azután a földmüvelő élet tavasszal induló, nyáron munkalázban égő, ősszel megcsendesedő époszát és mindezek mellett természetesen regényének hőseit, a fiatal földesurat és a parasztleánykát. A színes, nagyon eleven korhü történet a nyolcszázas évek közepén játszódik le és ezzel a regénnyel egy eddig ismeretlen nevü, tehetséges magyar iró kopogtatott be az irodalomba. Van fantáziája, nagy elbeszélőképessége, tiszta stilussal dolgozik és nemcsak a mesét bonyolitja ügyesen, hanem figuráiba is életet ad, azonnal szemléltetővé teszi őket az olvasó előtt. Az ő Borsoska kisasszonya végtelenül bájos leányalak, aki nemcsak szép, hanem okos is és az olvasó szívesen fogadja a hepplendet, a bécsi udvarban neveikedett huszártiszttel, Péterfay Alberttel való házasságot. A két fiatalember szerelmének kigyúlása és a házasság között a magyar történelem egyik legmegrázóbb időszaka, a 48-as évek peregnek le az olvasók előtt. Az egész regénynek megkapó keretet ad az ősi Kukkonia, a Csallóköz végtelenül finom tájleirása és alakjainak irodalmi feldolgozása, ami nagy érdeme Ethey Árpádnak, a tehetséges uj irónak.

Amerikai rendszerü **irodabutor**
Ipari és kereskedelmi kft. VIII., Magdolna-utca 6. IRODA ÉS MINTATEREM: VIII., Baross-utca 92. sz. Telefon: 143—932. — Kizárólag saját gyártmány.

— **Czakó István: A tengelyhatalmak kultúrszociális tevékenysége a háború alatt.** Czakó István dr. füzete azzal a tevékenységgel foglalkozik, melyet Olaszországban és Németországban végeznek a katonai és polgári lakosság testi-lelki felüdítése érdekében. Azzal kezdi, hogy egyoldalú az a nézet, amely Montecuccoili idézve azt vallja, hogy a háborúhoz pénz, pénz és pénz kell. Igaz, hogy pénz is kell hozzá, de legalább ugyanolyan mértékben az is, hogy a népesség lelkileg ellenállóképes legyen és a fokozott megpróbálatásokkal szemben fizikailag is erős maradjon. A szerző előbb Olaszország példáját említi és röviden, de mégis kellő részletezéssel foglalkozik az „Opera Nazionale Dopolavoro" intézményével, majd Németország „Kraft durh Freude" nevezetü mozgalmát ismerteti. Ez a szintén rendkivül értékes mozgalom rendezi a „kivánsághangversenyeket", a téli segélyakciót, a karácsonyi ajándékosztást, az anyák napját, a bayreuthi ünnepi játékokat, munkásutaztatásokat, a népnevelési központok és népkönyvtárak ügyét. Czakó István közismert szociális lelkületével jó ügyet szolgál, amikor rövid összefoglalásban a magyar olvasóközönség elé viszi a szociális téren nagy előhaladást mutató tengelyhatalmak minden idővel dacoló kultúrszociális tevékenységének dokumentumait.

Halottak napjára
koszoruk, csokrok
ízléses kivitelben, olcsó árakon
LOHR IRMA utóda udvari szállító cégnél, II., Fő-utca 8. Telefon: 353-787

— **Tizenhat vitorlázó szerezte meg az ezüstkoszorus teljesítményjelvényt.** A magyar aeroszövetség vezetése alatt működő tagegyesületek ezidén is komoly eredményt mutattak fel a vitorlázó repülősport fejlesztésében. A vitorlázók igen sok A, B és C-vizsga mellett hatvan teljesítményrepülést végeztek s ennek során tizenhatan szerezték meg az ezüstkoszorus jelvényt. Különösen figyelemreméltó Szilas Tibor 2803 méteres új magassági csúcsteljesítménye, valamint Retkes Sándor Hármashatárhegy és Esztergom között oda-vissza végrehajtott célrepülése, továbbá Harmath Izabella teljesítménye, aki hat órán át repült s ezzel női rekordot ért el.

ÁTKOLTÖZÉST
bútorkocsiban csomagolást vidékre is, BERAKTAROZÁST elvállal **RINGWALD,**
Teréz-körút 1/a. Telefon: 225-007.

Halálozás

Széchenyi *Baghy* András tartalékos huszárhadnagy, földbirtokos Pusztakengyelen október 25-én meghalt. Temetése október 27-én, hétfőn délután félnégy órakor lesz Pusztakengyelen a Baghy-majori kegyúri kápolna családi sirboltjában.

Ifj. *Saródy* János hadnagy október 25-én Komáromban tragikus hirtelenséggel ehunyt. Temetése október 28-án délután a budapesti farkasréti temetőben lesz a róm. kat. egyház szertartása szerint.

Kárpáti Istvánné, szül. *Imrédi* Jolán október 25-én Budapesten elhunyt. Október 27-én, hétfőn délután 4 órakor temetik a Kerepesi-úti temető halottasházából a róm. kat. egyház szertartása szerint.

HADAI GEIER Klára
Lupény, 1938. augusztus 20.
IA Képz. Főisk. Kvár, textiles

Banner Erdély

őrizték meg róla társai
monostor közelében, ami
tő bárányra lett figyel
got! Ő is megfogadta Ke
tanitotta, hogyha valak
zal, aki ruhátlan." Vid
majd egy kutyák elől me
szerzetesek legnagyobb
hája alatt keresett mer
te: "Nem szégyellitek
gyönge nyulat kergettel
elsomfordáltak.

Ezek a derüs történ
gyelmét Szent Márton p

borúellenes művek sorát a 70-es években több regény is gazdagítja. Bányai József *Csillaghegy alatt* c. munkája (1975) gyermeki emlékezés egy erdélyi magyar család sorsára a II. világháború sodrában; Pusztai János *A sereg* c. regénye (1978) egy közkatona látószögéből érzékelteti az otthoniak és a táborozók gondjait; Székely János *A nyugati hadtest* c. munkájában (1979) hadiélményei alapján keres választ arra az erkölcsi kérdésre, helyrehozható-e a pusztítás, melyet a háború vitt végbe az emberekben. A világháborúk egy-egy elrettentő epizódja Bodor Ádám, Daday Loránd, Kocsis István, Papp Ferenc, Sütő András írásaiban is szerepel. Erdély háborús megpróbáltatásai közé vezet Méhes György önéletrajzi regénye, a *Bizalmas jelentés egy fiatalemberről* (1982).

A ~mat mindenkor kiegészítette a **békeharc-irodalom*.

(F. M.)

Hacke Károlyné *Steinitzer* Charlotte — Sarolta (München, 1877. okt. 28. — 1949. nov. 9. Kolozsvár) — egészségügyi író. Valószínűleg francia felsőbb fokú előtanulmányokkal rendelkező nevelőnőként került Erdélybe. 1914 és 1919 között a kolozsvári egyetemen orvostanhallgató, 1921—22-ben a Kolozsvári Unitárius Kollégium óraadó tanára, majd 1923-tól a Marianum leánygimnáziumának okleveles francia nyelvtanára a 30-as évek közepéig. Tanít nevelestant és háztartástant is. A II. világháború éveiben női vöröskeresztes tanfolyamokat vezet, a 40-es évek közepén maga is kórházi szolgálatot vállal. Munkája az Ünnepnapok-sorozatban megjelent *Anyák könyve* (Kv. 1924); nyolc fejezetben a csecsemőápolással és -táplálással kapcsolatban ad tanácsot a fiatal anyáknak.

Hadai G. Klára, családi nevén *Geiger* (Lupény, 1938. aug. 20.) — textilművész, grafikus, könyvillusztrátor. ~ Jenő felesége. Petrozsényban érettségizett (1955), a Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola textil szakán államvizsgázott (1964). Előbb a bufteai filmstúdióban kosztümtervező, 1967-től a Jóbarát grafikusa, 1974-től a Viaţa Studenţească szerkesztőségében dolgozik. Grafikái, illusztrációi jelentek meg a Pionírban, a Jóbarátban, a Cutezătorii c. hetilapban és az Előre-naptárakban. Illusztrálta, ill. borítóval látta el Tóth Mária, Balogh Irma, Bokor Katalin, Máthé Imre, Ambrus Lajos köteteit és Szabó Magda *Mondják meg Zsófikának* c. regényének román nyelvű kiadását (1974).

Hadai Jenő (Temesvár, 1930. febr. 19.) — szerkesztő, újságíró, műfordító. ~ G. Klára férje. Szülővárosában ipari gimnáziumot végzett (1947), a bukaresti Zsdanov Pártfőiskolán államvizsgázott (1955). Az IMSZ Temes megyei, később központi instruktora, majd 1958-tól 1965-ig a KISZ Központi Bizottságának sajtóosztályán dolgozott. A Pionír főszerkesztője (1965—67), megalakulásától a Jóbarát felelős szerkesztője (1967—74), ma is e lap belső munkatársa.

Műfordítóként magyarországi és romániai klasszikus és modern magyar szerzők műveit tolmácsolja a román közönségnek. Szabó Magda *Mondják meg Zsófikának* (társfordító Horia Aramă, 1974), Karinthy Frigyes *Delejes halál* (társfordító Costache Anton, 1975), Kiss János *Díszelőadás* (1981) c. munkáinak lefordítása után előkészületben Karinthy Frigyes *Utazás Faremidóba* és *Capillária*, valamint Kovács György *A hadnagy és a tünemény* c. köteteinek átültetése.

Hadházy Jolán — **tankönyvirodalom*

Hadnagy Árpád (Kolozsvár, 1943. nov. 3.) — ásványtani szakíró. A petrozsényi líceumban érettségizett (1961), a Babeş—Bolyai Egyetemen geológia szakot végzett (1969). Bukaresti, kolozsvári, balánbányai és nagyváradi szakmai munkabeosztások után 1976-tól a nagyváradi Körösvidéki Múzeum főmuzeológusa. 1977-től a nagyváradi Nymphaea szakfolyóirat szerkesztőbizottsági tagja, itt jelennek meg mineralógiai szakdolgozatai. Terepmunkálatai során végzett régészeti kutatásairól a Crisia hasábjain számol be. Bihar megye román nyelvű monográfiájának (1979) társszerzője. Anyanyelvén az Ady Endre Irodalmi Körben és a berettyószéplaki Művelődési Körben tart ismeretterjesztő előadásokat. *Kartográfia és történelem* c. írását a Fáklya közölte (1981. jan. 16.).

Hadnagy Csaba (Kovászna, 1919. dec. 7.) — orvosi szakíró. A nagyenyedi Bethlen Kollégiumban érettségizett (1937), oklevelét a kolozsvári egyetemen nyerte el (1942). Ugyanitt az élettani intézetben tanársegéd, majd 1949-től a marosvásárhelyi Vérátömlesztő Központban főkutató, 1954-től a 2. számú Belgyógyászati Klinika laboratóriumának vezetője. Több neves tudományos testület, így a német hematológiai társaság (1964) és az Amerikai Egyesült Államok geriatriai társasága (1967) tagjai közé választotta. Szakirodalmi tevékenysége a vér megbetegedései,

HADAI G. Klára iparművész

RMIL 2.

Hadaly Károly

a győri akadémia tanára Ars delinaeandi c. latin nyelvü könyve 1785-ben jelent meg, és az épitészeti rajzolás kérdéseivel foglalkozik.

MŰVÉSZET ÉS DEVILÁGOSODÁS AKADÉMIA KIADÓ 1978
BIBÓ: A MAGYAR ÉPITÉSZETI SZAKIRODALOM KEZDETEI
OLD. 54

M.D.4.

HADALEK Karl murarius

Albertfalva

1 sodal

Művért. 1952) Zapossy János: Épitők, szobrászok, festők és és grafikusok Magyarországon 1828-ban. 156.1.

Hadaly Károly

illusztráció könyvéből

MŰVÉSZET ÉS FELVILÁGOSODÁS AKADÉMIA KIADÓ 1978

BIBÓ: A MAGYAR ÉPITÉSZETI SZAKIRODALOM KEZDETEI

OLD. 55

S aztán itt a lángból madár lesz: ahogy a tűz, az ég a versben — és az örök Táv ül ott, úgy érzem, mert...

...ezt a madarat valami elfújja, ez vándormadár, így:

...és a még örökebb távval hagy hátra engem, vajon ki és mi volt előbb: a madár — vagy a tojás: eképp rajzolom most ezt, mert hiányoznak, mert természetem, hogy akkor legalább rájuk gondolok:

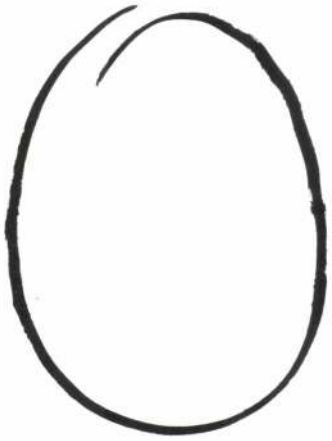

...és csak látszólag fejeződik be mindez a hiány jelével, mely így, sokszorozva, *A vándormadarak fája*, lám:

És — ez is természet — mintha minden, szögletesen bár, vagy épp úgy; így, ahogy nekünk adatik; körbeért volna. Egy ilyen jel-végen ülök, lógatom a lábam, munkám végeztén, és közben a ,,kipipálás-jelek'', vagy a vándor darvak V-betűi, szállnak, és jelzik: legalább ennyiben — bár velük sincs! — minden rendben. Amennyit így érezhetek, annyi — és az a hihető, bár megcsonkolt, visszazsugorított, elhanyagolt —, ennyi a ,,valódi rend''.

1989. október 16-án

HADARICS Gábor

Mühely, 1990.1.sz. XIII.évf.

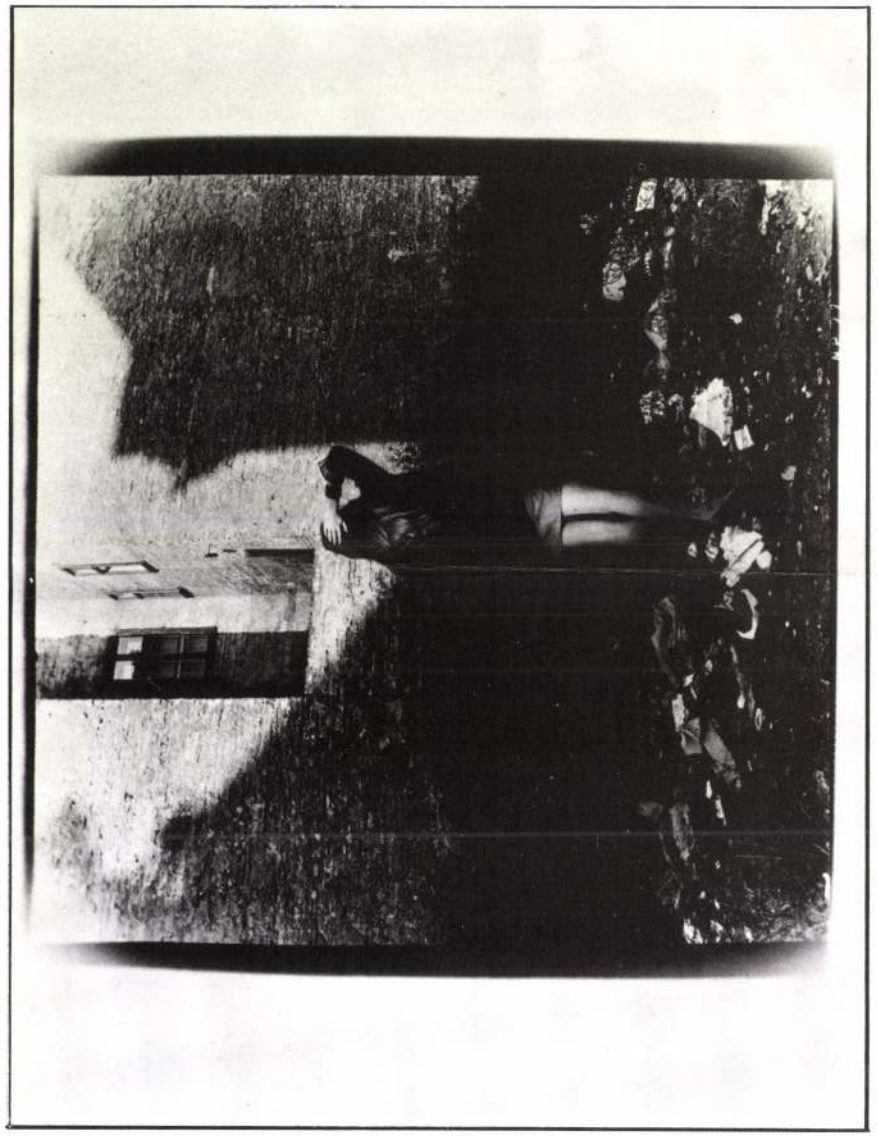

Hadas
fotós

Kiss Ernő bogyiszlói fafaragó, a Népművészet Mestere, Eger vá-
rának ostrzmiat hársfából faragta bi. (repro)

—: Múzeum riport
Tükör, 1975. jan. 7 – 6 lap.

Hadas
fotós

Hegyeshalomnál kapóra nyolc-
tizezer turista lépi át a magyar
határt.

—: Idegenforgalom
Tükör, 1975. aug. 19 - 7 oldal

Hadas
fotós

Kapuvarov a husüzem
környekén letelepedett egy
gólyapár.

— : Kuriozum.

Tükör, 1975. jul. 1-7 oldal.

Hadas
fotos

Ávvizi report.

—: Ávvizi report
Tiehor, 1975. jul. 22-6 oldal.

Hadas
fotos

A Batthyányi téren felépült
Budapest legnagyobb bevásárló
központja.

— : Fővárosi újságok.

Tükör, 1975. jul. 22 - 7 old.

Hadas
fotós

Gyorott új szakmunkásképző is-
kola épült

— Ifjúság
Tükör, 1975. szept. 23 - 6 oldal.

Hadas
fotós

Az "osz BNV-n 25 országter-
mékeit rálletottak ki.

— Vásárnapot

Tukor, 1975. okt. 28 - 6 oldal

Hadas
fotós

A hideg beköszöntével eljött
az disznóvágások ideje.

—: Tele képek.
Tükör, 1974. dec. 31-6 lap.

Hadas
fotós

„Sopronu szüret" (repro)

— : Szüret.

Tükör, 1974. okt. 8 - 6 kap.

Hadas
fotós

A hearbantartó állomáson a
várakozó autóhat sátorban tart-
ják (repro)

—: géphocsizás.
Tükör, 1975. jan. 7 - 6 lap.

Hadas
fotós

A Győri Magyar Vagon és Gép-
gyárban nagyteljesítményű
traktorok gyártását kezdik meg.

— : Technika

Tiktor, 1975. ápr. 1 – 6 oldal.

Hadas
folós

A fertődi kastélyban vestan-
daljak a 18. szaradi csevép-
kályhákat.

– : Iparművészet.
Tükör, 1975. ~~május~~ 24 – 6 oldal
junius

MDK

Hadas Lajosné festő /?/

Gönczi-Szabó:Az 1956. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografiája Müvért 1957.VI.évf.4.sz.347.l

?

MDK

[Hadas Lajos?] (festő)

(A Dél-alföldi képzőművészek kiállításán, Szegeden szereplő művészek felsorolásában kétszer fordul elő Hadas Lajosné. Elképzelhető, hogy az egyik előfordulás eredetileg Hadas Lajos volt.)

Szilasi Zoltán: Dél-alföldi képzőművészek kiállítása Szegeden.
Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember. 9. l.

MDK

Hadas Lajosné festő

Szerepelt a Dél-alföldi Képzőmű-vészek kiállításán, Szegeden.

Szelesi Zoltán: Dél-alföldi Képzőművészek kiállítása Szegeden. Tiszatáj, Szeged 1961. szeptember. 9. l.

MDK

Hadas Lajosné festő, Hmvhely

Dél-alföldi képzőm. kiáll. szegedi Mura F.Muż.
1961. jul.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Viharsarok,
Hódmezővásárhely

Csütörtök, 1956. július 5.

610

Hadas Lajosné műtermi kiállításáról

Mi, akik hozzászoktunk az úgynevezett „hivatalos" kiállításokhoz, kissé nehéz helyzetben érezzük magunkat, mikor egy művészetkedvelő, az ismert művészkörök és szövetségek keretein kívül tevékenykedő festő alkotásairól, kiállításáról kell írnunk. Bár, ismétlem, furcsa ez, de van benne valami megnyerő is, — azoknak az embereknek az akarata, akik nem tudják elképzelni életüket a munka, az alkotás megújuló izgalma nélkül. Hát ilyen a Hadasné műtermi kiállítása is.

Az előzményekről csak annyit, hogy a műtermi kiállítás vasárnap délelőtt nyílt meg rövid ünnepség keretében, melyen Papp Sándor mondott bevezetőt. Azóta igen sokan látogatták már és mondták el véleményüket a kiállított alkotásokról.

A képanyag — festmények, akvarellek, grafikák, vázlatok — igen változatos anyagot szolgáltat a szemlélőnek. Meg kell azonban mondanunk őszintén, hogy a kiállítás sem stílusban, sem tartalomban nem egységes. Látszik, hogy Hadasné az útkeresők társaságába tartozik, aki nem tud megmaradni egyfajta és meghatározott téma és stílus kereteiben. Ez részint előnye tevékenységének, részint gátja fejlődésének; úgyannyira, hogy sokszor nincs akarata vagy ereje kiválasztani a tehetségének, egyéniségének legmegfelelőbb kifejező formát, s a tartalmat.

A kiállítás eme változatosságát példázza a színek erős, néha túlhajtott változékonysága, mely nemegyszer csap át a kifejezés harmóniájának ellentétévé. Különösen vonatkozik ez a nagy számban kiállított csendéletre, valamint néhány tájképre is. Itt Hadasné „színek iránti szeretete" már-már ellentétbe kerül a kifejezés realizmusának fegyelmezettségével is. Annál inkább feltűnő ez, mert egyes ilyen tárgyú képein — Kosaras csendélet, Hagyma szalonnával — meg tud maradni a kifejezésben, s a kompozícióban is a téma realizmusánál. Ez jelzi, hogy megfelelő mértéktartással kiküszöbölhetné festészetéből a rikító, néha kissé hatásvadászó elemeket.

Amit értéknek és figyelemre méltó jelenségnek ítélhetünk Hadasné kiállításában, az a realizmusra való törekvés. Akik csak vállrándítással intéznék el ezeket az alkotásokat, azoknak nem lenne igazuk. A szép, az igazi, az értékes sohasem jelenik meg tisztán önmagában. Ahogy a hordalékban kevés az aranyszemcse, úgy az alkotás útját is sűrűn kísérik nemsikerült munkák. De aki megnézi az Árvíz utcá-t, a Kendős asszony-t, a Fej-et, látnia kell, hogy tehetséges — bár a kifejezés formáit nem mindig szerencsésen megtaláló — alkotóval áll szemben. Hadasné bátran, s általában fenntartások nélkül törekszik a valóság sokrétű és sokszínű arcának ábrázolására: megfestette a villanyszerelőt a Munka közben-en, a tenger hullámzását, a kiöntött Tisza partjait, a dolgozó asszonyt, a mezőgazdasági munka különböző mozzanatait. S bár igaz az, hogy nem minden alkotása sikerült — sőt az alkotások kisebb része értékes csak — nékünk becsülnünk kell azt a néhány sikerült alkotást, s becsülnünk kell a valóság kifejezésére törő alkotói szándékot.

S hogy mit ajánlanánk néki? Nagyobb önfegyelmet a témaválasztásban, s a formai elemek megválogatásában. A szertelenség, az útkeresés ugyanis jó próbaköve a tehetségnek, az alkotói értékek kibontakozásának, de bizonyos idő után a fejlődés kerékkötőjévé, akadályozójává válik. S Hadasné — munkásságában — elérkezett a vízválasztóig. Távol áll tőlünk holmi recept-ajánlás, de a tompább, fegyelmezettebb képei tetszetősebbek — a tájképei, s nem a csendéletei, a festészete, s nem a grafikája. Most rajta áll, hogy a maga lelkiismeretével eldöntse, mi számára a legmegfelelőbb. És bízzunk abban, hogy alkotói munkájában egyre több lesz az érték, s egyre kevesebb a hordalék-elem. Legyen ennek alapja a maga önbecsülése, alkotói kritikai érzéke.

(zoltán)

Világ proletárjai egyesüljetek!

VIHAR

AZ MDP CSONGRÁD MEGYEI BIZO

XII. évfolyam, 157. szám Ára: 50

Kihasználatlan lehetőségek

(Z. B.) A második ötéves terv során — amint arról az irányelvek beszélnek — *„biztosítani kell a parasztság mezőgazdaságból származó pénzbeli és természetbeni jövedelmének mintegy 25 százalékos növekedését"*. Ez egy 60 ezer forint évi jövedelmű parasztcsaládnak 1960-ban mintegy 15 ezer forint értékű évenkénti többlet jövedelmet jelent. Persze ennek előfeltételei vannak. Legfőbb előfeltétel, hogy évről évre fokozzuk a mezőgazdasági termelést és 1960-ig — az első ötéves terv időszakához képest — mintegy 27 százalékkal növeljük hozamait. Komoly feladat ez, ami azt jelenti: *„a kalászosok holdankénti terméshozamát mintegy 10—12, a burgonyáét 25, a kukoricáét 30, a cukorrépáét pedig 22 százalékkal kell növelni"*. Világos, hogy ezekért a kitűzött feladatokért elsősorban a nagyüzemi gazdaságok tehetnek legtöbbet, amelyekben a fejlődésnek, a többtermelésnek nincsenek korlátai, nincsenek zsákutcái, de hiba volna figyelmen kívül hagyni az egyéni gazdaságokban rejlő kihasználatlan lehetőségeket, az egyéni dolgozó parasztok tevékenységét.

Az egyéni dolgozó parasztokat kormányunk eddig is évről évre fokozatosan támogatta, növénytermelési és állattenyésztési hozamaik növelését elősegítette különböző kedvezményekkel. A termésnövekedést és az állati termékek hozamainak növelését azonban elsősorban nem állami kedvezményekből kell biztosítani, hanem új termelési módszerekkel, eljárásokkal.

Az ötéves terv irányelvei beszélnek többek között arról, hogy a gépállomások *„a talajmunkán*

tekintetben még nem tettek meg mindent.

Egyre több azoknak az egyénileg gazdálkodó parasztoknak a száma, akik a kísérleti nagyüzemi gazdaságok példáján és az általuk is személyesen ismert mintagazdák sikerein felbuzdulva maguk is kísérleteznek — lehetőségükhöz mérten csak egészen kicsi parcellán — a mezőgazdasági termelés hozamainak növeléséért. Ez a kísérletezés azonban elsősorban a növénytermelés területein tapasztalható. Tagadhatatlan ugyan, hogy sokan vannak a dolgozó parasztok között olyanok, akiknek valósággal istenük az állattenyésztés, szeretik a jószágokat. Közöttük is kevesen vannak viszont olyanok, akik új állatfajták, nemesebb variációk kitenyésztésével próbálkoznának. Pedig hálás feladat. Vajon a nagyüzemi állattenyésztő gazdaságokat — Magyarországon ma már többet — mi más tett volna világhírűvé, mi más emelhetett volna olyan színvonalra, hogy világszerte emlegessék és elismerjék, ha nem az egyedek következetes válogatása és továbbtenyésztése a célnak legmegfelelőbb körülmények között? Semmi. Persze a nemesítéshez, a magasabb hozamokra képes egyedek és variációk kitenyésztéséhez óriási makacsságra van szükség, ami az egyéni állattenyésztőkből — tisztelet a kivételnek — hiányzik. Sok egyéni

Haddszy Gábor

Alkotása szerepelt a vasi képzőművészek tav. tárlatán.

P.H.932.III.25.

Haddszy Gábor

Alkotása szerepelt a vasi képzőművészek tav.
tárlatán.

P.H.932.III.25.

Hádeb László /Székesfehérvár/ MDK

szerepelt a 60 éves vasas szekszervezet konggresz-szusának tiszteletére rendezett kiállitáson. /Pest-erzsébet Vasas Müvelődési Ház./

"Fiufej"

Ecseri Elemér: A vasas képzőművészeti körök kiállitása. Vasas. 1963. ápr.
6. lap.

Hadecker János, Könnüvesegéd,
1792., Pozsony.

Pressburger Zeitung
1792., 38. sz.

Pozsony. Hadecker János, Kőnüvesegéd,
1792.

Pressburger Zeitung
1792., 38. sz.

B. Hadik Magda

Megbízást kapott B. Hadik Magda, hogy a Bölcsődék Országos Módszertani Intézete részére Ákócsi Erzsébet mázvány portrédomborművét készítse el.

—: Köztéri munkák.
Művészet, 1979. április – 47. lap.

Pozsony. Hadek Simon, Kőmüvesegéd,
+1777.

Pressburger Zeitung
1777, 36. sz.

Hadek Simon, Kömüvesegéd,

† 1777. Pozsony.

Pressburger Zeitung

1777, 36. Sz.

HADEK 1. HADOCKER

HADECKER, Johann, pozsonyi kőművesszegéd

J. H. Maurergesell, 12 hetes lánya meghalt (1792, 431 l)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Hadel K.

építész

1.

Építőmunka

1933. 110. l., 111. l.

112. l.

Háden E. dr. MDK

vizfestményei

Sz.L.: Fiatal képzőművészek kiállítása.
FEJÉR MEGYEI HIRLAP. 1957. jul. 6.

Háden László

MDK

A Székesfehérvári Városi Kulturotthon Ady-termében rendezett képzőművészeti és kerámiai kiállításon szerepelt.

~~mamképe~~/

mama képe

-B.-: Látogatás egy érdekes kiállításon.

FEJÉRMEGYEI HIRLAP, 1958. dec. 10.

Háden László, szobrász

A Balassa Múzeumban, Esztergomban nyílt meg a Fejér Megyei képzőművészek kiállítása, melyen szerepelnek a művész művei, két kompozíciója.

(gombkötő): Képek, szobrok a szomszédból.
Dalgozók Lapja, 1977. júl. 13.

Háden László, szobrász

L: M. Tóth István

–: Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1977. júl. 9.

Háden László, szobrász

a Fejér Megyei képzőművészek nyári tárlata megnyílt Agárdon. Szobrot csupán Tóth Ila és Háden László küldött a tárlatra. – Háden László két márványtorzója szerepel a tárlaton. (emlitve)

Á. Szabó János: Száz mű Agárdon.
Fejér Megyei Hírlap, 1978. jún. 28.

Háden László, [szobrász] MDk

Szerszámlakatos. A Székesfehérvári Villamos=
sági, Televízió- és Rádiókészülékek Gyárának
Csók István Képzőművész szakkörében dol=
gozik. Amatőr szobrász.

-: Vasas Képzőművészek 8.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. márc. 15- [Vidéki]

Háden László MDK

Szerepelt a kiállitáson.
/VTRGY kulturtermében/

—: Vasas képzőművészek kiállitása.

Fejér Megyei Hirlap. 1963. jan 24.

MDK

Háden László

Kiállitási hir

Fejérmegyei Hirlap 1967 dec.12.

MAGYAR MADÁRTANI INTÉZET OTvH.
BUDAPEST, II., GARAS UTCA 14.
Telefon: 359—123

Háden László festő

— **Iskolagalériát** nyitottak hétfőn Székesfehérvárott, a Vellinszky lakótelepi általános iskolában. Elsőként két székesfehérvári festőművész, Háden László és Sándorfalvi Sándor munkáiból rendeztek tárlatot.

— A Korál Együttes

Magyar Nemzet 1983. XII. 6.

MDK

Háder Ignác hőfuvagómester („Pallota"-i)

1827. Dakonynánzi r. k. templom építésében szintven

Faller Jenő: A bakonynánzi r. k. Egyház templomépítkezési, Zirc, 1933.

10. lap.

Háder István, építén MDK

Avató beszédet mondott ápr. 5-én az Ybl Miklóst ábrázoló bronzrelief leleplezésén.

— : Ybl Miklós emlékünnepségek Székesfehérvárott 10. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. ápr. 7. [Vidéki]

JOHANN HADER, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Käis: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Stadt Pressburg.
Név. 43.- Herr Johann Hader
Felvétel ideje: 1771. 25.Augs.
Hová vették fel: Günz,/ Kőszeg/, 155.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Háder Lajos, tiszt
Bélyeggyüjteményéből

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállítás. Bp. 1936. december, 8 l.

helynek mondhatjuk (princeps Azaliorum). Nem csoda tehát, hogy a La Tène-vaskorból is elég érdekes és értékes anyag került a múzeumba. Kerámikában különösen egy szobi edényke hívja föl a figyelmet nemes formájával és még inkább pontozott vonalakból álló díszével, valamint finom mívű fülével, mely az edénykébe bemászó szörnyeteget ábrázol. Silányabb utánzata a Szobbal szemközt fekvő Basaharc-ról került elő. Érdekes alkotás egy kis bronzszobrocska és még inkább egy bronz csüngő dísz.

A római kor emlékeiből művészi szempontból Silvanus pompás bronzszobra emelkedik ki,

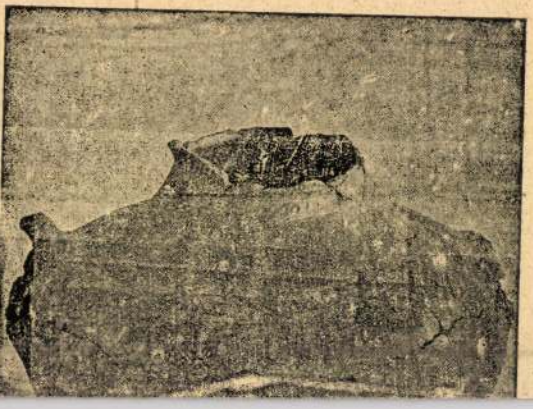

Hódor László.

a helyi képzőművészeti csoport új tagja. a drezdai képzőművészeti főiskola esti tagozatán szobrászatot tanul.

S.A.: Őszi beszélgetés a műteremben. Fejérmegyei Hétlap, 1941. okt. 14.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 AUG. 1.
Fejérmegyei Hirlap

Háden László szobrász

1021

Nyárutói beszélgetés

A Velencei-tó környékének kulturális programjáról

Beszélgetőpartnerem Vojtkó Istvánné, a Megyei Művelődési Központ munkatársa e programsorozat fő szervezője, felelőse.

— Minden munka magán viseli készítőjének kézjegyeit. Ha jól éreztem a sokoldalú és gazdag programból Ön és munkatársai, elsősorban az irodalmi, történelmi hagyományokra építettek, a honismereti, környezetvédelmi törekvéseket hangsúlyozták. Legfontosabb rendezvényeik ezeket az értékeket ápolták, hirdették.

— Igen, a tó környéke bővelkedik irodalmi, történelmi hagyományokban. Mindazt, amit a múlt üzen a mának, megőriznünk, közzétennünk és továbbfejlesztenünk kötelesség. Vörösmarty emlékét az erre legalkalmasabb környezetben, a kápolnásnyéki Vörösmarty Múzeumban idézték, az ott rendezett szavalóversenyen, ahol a legkiválóbb versmondók tolmácsolták a költőt. Ez a miliő annyira hatásos, hogy a jövőben már számontartjuk, mint irodalmi rendezvények színhelyét. A hon iránti érzelmeket már itt is ébresztgettük a vasvárisok irodalmi színpadának segítségével, az „Ó, én édes hazám..." című összeállítással. A gondolatsort a honismereti szakkörvezetők tanácskozása folytatta és mélyítette el. Nemcsak új ismeretek szerzésére, a tapasztalatok átadására teremtődött fórum, új módszerek birtokbavételére is kínálkozott alkalom, amely elsősorban a 30. évfordulóra való készülődéshez adott tanácsokat, módszertani segítséget. A természettel, a környezetvédelemmel kapcsolatos mondanivalónkat az a sukorói tanácskozás hirdette, amely a tókörnyék természeti környezetének holnapjait vázolta fel, s megszabta a mostani teendőket. Az északi part arculatát megváltoztatják, megszépítik azok az elképzelések, amelyeknek magvetése már megtörtént. Ez a szakemberek dolga volt. Hogy a mag termőre forduljon, hogy az ide tervezett ligetek, erdők felnevelődjenek, ezen őrködni már mindnyájunk dolga, ezt védeni mindenki kötelessége.

— Hét kiállítást láthattak a nyár folyamán a tópart lakói, az erre kiránduló, az itt nyaraló idegenek. Mindegyiknek jó visszhangja volt, akár a nyitó rendezvényt, Fejér megye képzőművészeinek tárlatát nézzük, akár Háden László szobrász és Koppány Attila grafikus velencei bemutatkozására gondolunk, avagy a szolnoki művészek küldöttségére. Különös hangulata volt a népművészek sukorói kiállításának, de sokan dicsérték a néprajzi fotókiállítást, a Velencei-tó madárvilágát bemutató összeállítást, és a gyermekrajzok tábortárlatát. Bizonyára akadt kedvszegő momentum, amely a rendezőket elgondolkodtatta, olykor talán elszomorította. Ön számára melyek voltak ezek?

— Számomra a leglehangolóbb tapasztalat a szolnoki művészek velencei fogadásához fűződik. Elvonalbeli művészeket köszönthettünk a klubkönyvtárban rendezett kiállításon: Fazekas Magdolnát, Megygyes Lászlót, Nagy Istvánt, és Simon Ferencet. A kiállítást a Szolnok megyei könyvtár igazgatója nyitotta meg, utalva arra, hogy örömmel kísérte el a város küldötteit. Fogadásukon azonban sem a község, sem a járás vezetői nem képviseltették magukat. Szerencsére ez nem akadályozta a termékeny, baráti légkör kialakulását. A kápolnásnyéki tárlattal kapcsolatban úgy érezzük, hogy a jövőben célszerűbb volna a verseny szellemét is segítségül hívni, pályadíjakat kitűzni, s a legjobb alkotások számára vásárlási lehetőséget biztosítani. A népművészek sukorói bemutatkozásának az adott emlékezetes hangulatot, hogy néhány ismert mester, mint például a pázmándi takács és a szalmafonó, a helyszínen is bemutatta mesterségét. Nyolcvanhat anyag került kiállításra, de ennél lényegesen több érkezett. A mesterségbeli tudást szinte valamennyi hordozta, viszont a szépérzék az ízlés hiányáról sok árulkodott. Ezért a jövőben érdemes volna ezeknek az embereknek ízlését valamilyen oktatás keretében a kívánt útra terelni. Jó volna végre elérni, hogy a kereskedelem jobban számon tartsa a valódi népművészeket, ha az ő kezük munkája kapna „zöldutat", nem pedig a bóvli, — a giccstermelők csinálmánya.

— A zene kedvelői ugyancsak bőséges programból válogathattak. Most ne szóljunk a beat-együttesekről, azok úgyis világgá kiabálták jelenlétüket. A komolyabb zenei események nem arattak harsány sikert, de annál maradandóbb élményt. Nagy elismerés fogadta azt az ötletet, hogy a velencei ÉDOSZ üdülőt is felhasználták hangverseny színhelyéül. A szép barokk kastély, az ideális környezet valóban kínálja a lehetőséget, élnek-e vele a jövőben?

— A Velence-tavi Intéző Bizottságtól ígéretet kaptunk, hogy a nyári programoknak színpadot teremt az üdülő parkjában. Nemcsak a zenei rendezvények találhatnak itt szép otthonra, más jellegű rendezvények is. A tó környéke nagyon szegényes a kultúrát szolgáló épületekben. Ezért kellett igénybe vennünk más rendeltetésű intézményeket, mint például a Velencei Növényvédő Állomást, amely páratlanul szép, kultúrált környezetet adott a XIX. század virágénekeit bemutató programhoz. Ezért kellett néhány ismeretterjesztő műsort a szabadba vinnünk, mint például a távcsöves bemutatóval egybekötött csillagászati előadást, melynek helyszíne az agárdi móló volt. Természetesen a végső megoldás egy olyan centrum kialakítása lenne, amely végleges és színvonalas teret, keretet adna a nyári rendezvényeknek.

— Hallottam olyan elképzelésről, mely szerint a kulturális „velencei nyár" szeretne a „balatoni nyár"-hoz kapcsolódni. Egyáltalán nem volna baj, ha jobb lenne annál, s ha megtartaná egyéni ízét, velencei zamatát. Elérni a kívánt szintet nem lehet csak akarással, tehetséggel, pénz is kell ahhoz bőséggel. Hogy áll a „velencei nyár" pénztárcája?

— Üresen. A Fejér megyei Tanácstól 110 ezer forintos támogatást kapunk, néhány szervtől, intézménytől pár ezer forintos segítséget. Az anyagiak hiányát lelkesedéssel pótoljuk, de a lelkesedés manapság kevés, főleg olyan dolgokhoz, amelyek nem szívre akarásra épülnek, hanem csak ezrekre, milliókra. Ötvenhét embert számláltam össze, akiktől felbecsülhetetlen, sokoldalú, önzetlen segítséget kaptunk. Rajtuk kívül 19 szervezet patronálta erkölcsileg a célt, amelyet ezzel a rendezvénnyel vállaltunk, a kivitelezés gyakorlatában is segítő partnereink voltak. Elégtelen, hiányos az az igyekezet, amelyet a helybéliektől tapasztaltunk. Úgy látszik, még nem érzik igazán magukénak a „velencei nyár" rendezvényeit, mert keveset vállaltak és tettek azért, hogy az idén még sikeresebb, még tartalmasabb legyen.

* * *

Még le sem ülepedtek a két hónap alatt szerzett benyomások, gondolatok, hivatalos fórum még az ítéletet sem mondta ki, a holnapi igény máris megfogalmazódott; még többet, még jobban tenni azért, hogy az idényjellegű nyári rendezvények maradandó élményeket, ismereteket adjanak az ott lakóknak, nyaralóknak, kirándulóknak — mindenkinek.

Zágoni Erzsébet

ges nekek

elhelyezi, a színek alkalmazása és egyéb — laikusnak jelentéktelennek tűnő mozzanatok — a pszichológusnak igen sokat mondanak. Megállapításaikat ezután kiegészítik a szülőkkel történő beszélgetés során, s összeáll a kép.

Sajnos, leggyakrabban a családon belüli konfliktusok, viszályok okozzák a lelki problémát. Például iszákos apa; szülők közötti viszály; válás, haláleset; stb. De lelki válságba kerülhet az a gyermek is, akinek családi környezetében ugyan nem fordulnak elő ilyen sajnálatos esetek, de életéből hiányzik a szeretet, az otthon melege, a szülői törődés, vagy sokat van egyedül.

Sokszor előfordul az is, hogy féltékenység váltja ki ezt az állapotot, például egy újonnan született kistestvér, vagy egy idősebb testvér, aki esetleg kitűnő tanuló és állandóan példaképül állítják elé, míg az ő képességeit, szorgalmát lebecsülik, elégedetlenek vele. Így adódhat féltékenység egy másodszor kötött házasság miatt is, a gyermek nem kap elég szeretetet, és úgy érzi, „kilóg" a családból, feleslegessé vált, érzelmileg bezárul, elmagányosodik.

A pszichológus felkutatja az okot, mitől rendült meg a gyermek lelki egyensúlya. Ezután meghatározza a gyógyítás módját. A gyógymód azonban csak akkor lesz sikeres, ha megszüntetik a lelki betegséget előidéző okot is. A szülőnek az orvossal, a pszichológussal szorosan együtt kell működnie a gyermek gyógyulása érdekében, erre részletes útmutatást is kap. Például, ha a lelki egyensúly megbomlását a testvér iránti féltékenység okozta, akkor a szülőnek változtatnia kell addigi magatartásán. A beteg gyermeknek éreznie kell, hogy egyformán szeretik testvérével, és ha ő nem is képes olyan eredményeket elérni az iskolában, mint testvére, azért egyformán fontosak a szülőknek mind a ketten.

A lelki betegségeknél is, — mint minden más betegségnél — legfontosabb a megelőzés, a meghitt családi légkör.

ból

K BORBAN

8 közepes
ibarack (lehe-
úsú), 2 citrom
ukor, 2 dl édes

at meghámoz-
juk és cikkek-
cukorból né-
ízzel — épp,
jon — szirupot
ől levéve be-
citromlevet és
a gyümölcsre
kihűtjük. Vé-
ük a borral és
be hűtjük.

ŐSZIBARACK VANÍLIAKRÉMBEN

Hozzávalók: 2 nagy, magvaváló barack, 4 mokkáskanál meggy- vagy málnaíz, 2 tojás, 2 evőkanál kristálycukor, egy evőkanál liszt, 1 csomag vaníliás cukor (vagy egy darabka vanília), fél liter tej, 5 dkg dió.

Az őszibarackokat meghámozzuk, felet-felet rakunk egy tányérba, a magjukat kivesszük és helyükre meggy- vagy málnaízt csepegtetünk. A tojások sárgáját kikeverjük a cukorral és a liszttel, felengedjük a tejjel és a vaníliával ízesítve, gőz felett, sűrűre főzzük. A gőzről levéve, de még melegen beletesszük a tojások kemény habbá vert fehérjét és habverővel az egészet simára keverjük. A krémet a barackokra öntjük és a tetejét durvára vágott dióval hintjük meg.

Mit ajándékozzunk?

Attól függ, kinek. Nem célszerű ugyanis dohányzókészletet venni a nem dohányzónak, vagy italkészletet a szenvedélyes antialkoholistának, mert megérthetjük, hogy ajándékunkat elajándékozzák. Ami pedig tudvalevőleg udvariatlanság.

Komolyra fordítva a szót: nyáron sokan utaznak rokonlátogatóba belföldre és külföldre egyaránt. Gyakran okoz gondot, mit ajándékozzunk.

Székesfehérvár néhány ajándékboltjában járva a következő tapasztalatokat szereztük:

Az Ajándékbolt — most kétfelé „vágva" a Március 15. utcában és a Rózsa Ferenc utcában árusít — legkedveltebb árui a gobelin táskák, klipszek, különböző méretű faliképek. Az anyag szépségénél csak az ára szebb — no persze nem a klipszek és karkötők, hanem a gobelin táskák és képek ára.

Az Ajándékboltból egyébként szép klipszeket, karkötőket, gyöngyöt ajándékozhatunk.

Aki a népművészeti tárgyakat részesíti előnyben, a Népművészeti boltot keresse fel. Szebbnél szebb hímzett, szövött terítőket, abroszokat, uzsonnaszettet talál itt. Népi faragású cigarettásdoboz — benne néhány doboz cigarettával — vagy boros, likőrös készlet is szép ajándék. Ugyancsak a népművészeti boltban kapható sok-sok kedves gyermekruha. A bolt dolgozói elmondták, hogy nagyon sok külföldi turista visz haza a finom ízléssel készített ruhákból.

Egy kissé az Ajándékbolt és a népművészeti bolt „ötvözete" a Souvenir. (A Szabadság téren, az Országalmával szemben található.) Sok szép népművészeti cserépedény, hamutartó, váza, készlet s egy sor más tipikus ajándék vásárolható ebben az aprócska üzletben. Az utolsó szempont, hogy itt viszonylag olcsón lehet megkapni ezeket az árukat.

Szép, s különösen új lakástulajdonosoknak kedves ajándék a konyhafelszerelések boltjában, egyes ABC áruházban kapható Prestige konyhai készlet. Igaz, hogy együttesben megvenni nem olcsó mulatság, de előnye, hogy darabonként is kiegészíthető krumplitörővel, s minden más, főzésnél használatos eszközzel.

Ha már a konyhánál tartunk, ne feledkezzünk meg az egyre népszerűbbé váló teflon edénycsaládról. Nem véletlenül kedvelték meg a háziasszonyok, annak ellenére, hogy ezt sem olcsón „vesztegetik". Előnyei között legfigyelemreméltóbbak: nem ég le az étel és zsír nélkül is kiválóan lehet sütni-főzni bennük. A teflon edény is szép, értékes ajándék.

Egyik fajtája különösen hasznos. Ez a duplafalú tejforraló, ebből ugyanis nem fut ki a tej. Tehát ajánlható nagyon elfoglalt vagy figyelmetlen háziasszonyoknak.

M. E.

ég nyárra való...

Vannak olyan ruhadarabok még a nagy kánikulai szezonból, amelyek valamiképpen variálva egész évben hordhatók.

Ilyenek például a blúzféleségek, vagy a farmerstílusú öltözékek egy-egy darabja,

A tunikánál újabb megoldás az a fajta blúz — blúzkabát, — amely akár farmervászonból, akár düftinből vagy kordbársonyból készül, sok mindenhez hordható, így például nyáron virágos szoknyához

Haderspach / Adam

ötvös 1646

laid

Mich. Pozs. 118

Haderold Mihály József

Pozsonyban született, 1736-
ban iratkozott be.

Haderold Mihály József, Pozsonyban született, 1736 nov. 17-én iratkozott be.

Cásd
Fleischer Bécs 48. I.

festo.

Hadfi Katalin, gyermekrajzoló

Hadfi Katalin (12 éves): A vasbarlang

Fábián Mária: Munkára nevelés játékos eszközökkel 34-36.

Új Auróra, Békéscsaba, 1979. dec. 3.

Haderspach Ádám ötvös. Dorfner Lipót pozsonyi ötvösnél tanult, aki 1646. szabadította fel. (Mihalik J., Múz. Kot. Ért. 1911 118. l.)

132

MEK

Haderer Ferenc

Alpár Ignác mesteriskolája. Építő Ipar - Építő Művészet. 1924. márc. 1.

MDK.

Haderer

betüöntö cég

régi betüöntöi mintakönyve került a
véletlen folyamán elö. A mintakönyvet
1853. Budán adta ki a Haderer és Huber
betüöntö cég. Elsö telyen antiqua, fraktur
és kursiv betük vannak bemutatva.

—: Végjosek: Egy régi betüöntöi mintakönyvet

Grafikai Szemle 1892. 10 7 166

Hadházi József

homoródoklándi harangozó festette a homoródkarácsonyfalvi templom ajtaját 1867-ben. Népies virágdiszű.

Malmag. népszűv. II.

67. l.

az ajtó képe szűcsen repr.

M. O. 68. l.

mellett

beta vulgaris var. cicla

mangold

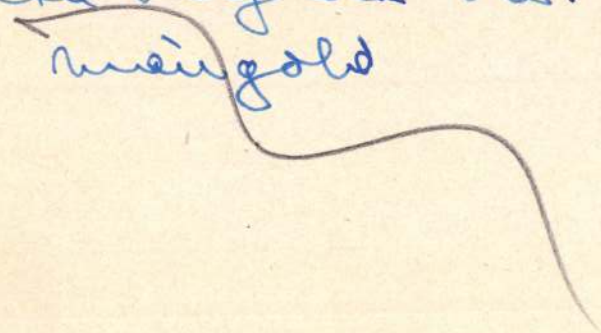

Hadházi József

asztalos

1867

l. Karácsonyfalva

(Udvarhely vm)

Gerevich Emlékkönyv

123. l.

129. l.

T. 3509.

diszitett lapnak felirata a me-

IIENSIS
IOGY.

14.3 cm.

77-92-25 XXXI.

Hadházi József

debreceni szűrszabó
segéd, kitűnő vi-
rágozó volt.

Grörffyszűr

141. l.

Hadhári József
mádi
szürszabó Debrecenben
XIX–XX sz

Grörffyszűr
137. l.

1021

Hadházi László, festő

1980. julius 18. Televizió 19,30 VG

TV-Hiradó

- Egy nagyon szép, ódon nevü, félig ipari, félig müvészeti szervezet, a Világ Kézmüves Tanácsa, éppen most tartja Nemzetközi Kongresszusát Bécsben. Ez a tanácskozás nem kisebb kérdést fesseget, mint hogy van-e, és hogy milyen jövője van a magyipar korszakában a kézmüvességnek? Figyelemreméltó összhangja a nemzetközi-és a hazai müvészetügynek,hogy a bécsi kongresszus alkalmából ma délben két olyan kiállitást is nyitotta Mücsarnok, amely a magyar kézmüvesség és a tágabban értelmezett iparmüvészet jelenével és jövőjével foglalkozik. Az egyik tárlatról Hadházi László képei segitségével Ránki Julia mondja el véleményét!

- A kiállitás cime: A kéz intelligenciája. Az idegenszavak szótárának segitségével forditsuk magyarra ezt a cimet! A kéz müvettsége, egyéni kulturája . Igy közelebb kerülünk a bemutató céljához, nevezetesen, hogy a kézmüvességről,mint müvészeti ágról áttekintést adjon, sokoldaluságára rávilágitson, és a szerzett tapasztalatok birtokában vállalva a problémákat is, a jövőt alakitó gondolatoknak teret adjon. E cél eléréséhez a rendezők, a magyar iparmüvészek szinejavát hivták segitségül.
Rövid beszámolónknak nem lehet célja, hogy az iparmüvészet ésa kézmüvesség összefonódását , illetve különbözőségét részletezze. Legyen elég annyi, e részleteiben szemetgyönyörködtető kiállitás kapcsán, hogy nem feltétlenül erény, ha ma Magyarországon az iparmüvészet valamennyi eredménye, egyidejüleg kézmüves alkotás. Mertszemben a Világ fejlett országaival,nálunk a kézmüvesség nem a tuliparositás, a magas szinvonalu, de egyénietlen szériagyártás ellensulyozását szolgálja, hanem éppen ellenkezőleg. A textil, az üveg, a kerámia,az ötvösmüvészeti ágakban, sőt a játékkészitésben iségető hiányt pótol . Ebből a sajnálatos, deelőbb-utóbb talán jóvátehető hibából kényszerülünk erényt csinálni. És ennek a furcsa helyzetnek köszönhető, hogy világszinvonalat elérő,nagyszerü kézmüves iparmüvészettel dicsekedhetünk. A Mücsarnokban aug. 31-ig látható kiállitásnak ez az egyik lehetséges tanulsága!

Hadházy Levente, a Bpest Galéria emléktábla felelőse.
Tarr László: Ily emléktáblák a fővárosban. Fórum.

Az utóbbi hónapokban az épületek falán szaporodnak az emléktáblák. Hadházy Levente elmondja, hogy régi adósságokat törlesztenek: 1987-ben 28 emléktáblát helyeztek el, az idén pedig, az év közepéig 15-öt.

Budapest folyóirat, 1988., 8., 10., 29-old.

Hadhàry Alba

Elfelejtett háborúk? Hisz ezeket a háborúkat, amelyek makacs rendszerességgel hallatnak magukról, valójában soha nem szabadna elfelejteni. Csak épp a földrajzi távolság és a régióban dúló konfliktusok miatt Európa közönyösebbé vált a tőle messzebbre zajló véres háborúkkal szemben. Pedig ezek – legyen szó akár Afganisztánról vagy Burmáról, Angoláról vagy Mozambikról, a Kaukázusról vagy épp a különböző közép- és dél-amerikai konfliktusokról – évek óta tartanak, és minden valószínűség szerint még sokáig elhúzódnak, miközben a halálos áldozatok száma több százezerben mérhető. A nagyhatalmak igyekeznek távol tartani magukat, a nemzetközi szervezetek tehetetlenek, így hát azok többnyire kifulladásig zajlanak. Szinte valamennyi középpontjában politikai, etnikai és vallási konfliktusok állnak, törzsi viszályok, valamint a hihetetlen szegénység és nyomor. A világ karba tett kézzel szemlél, legfeljebb sajnálkozik, s csupán arra koncentrál, hogy a helyi háborúk lehetőleg ne terjedjenek tovább. De egyvalamit semmiképp nem tehet. Nem feledkezhet meg e háborúkról, amelyek így is épp elég végzetesek.

(p. l.)

„Balkanisztán a láthatáron?"

A kabuli harcok az ország szétesésével fenyegetnek

A Közép-Kelet Jugoszláviája lehet Afganisztán, ha így megy tovább. Ha a polgárháború (nevezhetnénk törzsi, népek közötti, nemzetiségi összecsapásnak) nem csendesedik el. S ha ez az ország, amely (némi szünettel) két és fél évszázada független, *nem teremti meg újí*sította egy időre Rabbani fölényét. Az egyes helyi pártok-törzsek-hatalmasok azonban már darabokra szabdalták az országot. Az ellentétek újra kirobbantak, s immár csaknem két esztendeje folyik a hatalmi harc a kommunista uralmat megdöntők között.

„A feledékeny istenek"

A remény kudarca Szomáliában

Az Isten megfeledkezett erről az országról – fakadt ki az ENSZ megbízottja mintegy másfél éve, amikor a főtitkár küldötteként először járt Szomáliában. Megdöbbenését nem tudta diplomatikusan sem eltitkolni, sem igazán szavakba önteni, egyre csak azt hajtogatta, hogy *rettenetes, rettenetes*... A világ tulajdonképpen többek közt e megrázó megnyilvánulás hatására, a különböző humanitárius szervezetek képviselőinek, s olyan világhírű személyiségek, mint az időközben elhunyt Audrey *Hepburn*, aztán a helyére lépett Sophia *Loren* drámai sürgetésére döntött úgy, hogy segítségére lesz az Afrika szarván lévő állam bajba jutott hatmillió lakójának. Aztán alig fél év múlva az Egyesült Államok úgy határozott, hogy az ENSZ-szel összefogva *csapatokat küld* a remény helyreállítására.

Ezt a vállalkozást kenyérés reményhadműveletként dicsérték heteken át a tévé- és rádióállomások, a hírügynökségek. Sokan, nagyon sokan meggyőződéssel hitték, hogy eléri célját, képes lesz arra, hogy megakadályozza újabb százezrek éhhalálát, s hogy útját állja az esztelen gyilkolásnak. E két csapás együttesen 1989 januárja, Sziad *Barré* akkori elnök megbuktatása óta több mint háromszázezer emben életét kívetelte, s legalább

(A C & W Syndicate rajza)

gyelmeztetett arra, hogy a csapatok csupán arra vannak felkészítve, amit elvben kellene tenniük, a béketeremtésre, a szemben álló felek lefegyverzésére és a társadalom normalizálására, arra viszont nem, hogy valódi háborúba mennek.

Vietnam, Bosznia, Szomália. Mindhárom ország keserves emlékeket idéz fel, immár nem csupán az amerikaiakban. S ezek egyre keservesebbek lesznek, mert már világos: a helyzet ben kisebb a biztonság, mint volt 1992-ben. Feltűnő az is, hogy az egymással rivalizáló szomáliai erők közül a korábban visszaszorított Mohamed Farah *Aidid* tábornok az élre tört, annak ellenére, hogy az ENSZ s külön az amerikaiak mindent megtettek lejáratására, s valóságos hajtóvadászatot indítottak ellene. Végül Clinton elnök ősszel szánta el magát, hogy szembenézzen a kiábrándító tényekkel, miközben csapaterősítéseket küldött, eldöntávozásához. S úgy tűnik, nemcsak az Egyesült Államok katonái csomagolnak, egy sor másik ország, így például Franciaország, Belgium is hasonló elhatározásra jutott. Az ENSZ Biztonsági Tanácsának mostanában kell eldöntenie, hogy mi legyen a vállalkozás sorsa.

Hiszen a fiaskó nyilvánvaló – eddig. Tulajdonképpen minden érdekelt óriási kudarcként élte meg a vállalkozást, hiszen Szomália sajátos és kiábrándító bepillantást nyújtott a hidegháború utáni világba. Kiderült, hogy nem a demokrácia a mindenható értékmérő, még csak nem is az ideológiai, a vallási vagy etnikai hovatartozás, hanem néhol az életben maradás, a primitív lojalitás kényszere előbbre való minden másnál. Kiderült, hogy a világ civilizált nemzeteinek nincs igazi eszközük a primitív, brutális szándékok kivédésére a katonai erőn kívül, amelynek korlátai és kockázatai köztudottak. Az is bebizonyosodott, hogy távoli államok politikusai nem rendelkeznek kellő empátiával ahhoz, hogy megoldják távoli mások gondjait. S ami a legfontosabb tanulság: mert a szomáliai hadművelet nem járt sikerrel, egyes megfigyelők szerint nincs remény arra, hogy az amerikai csapatok valaha is beavatkoznak Boszniában a békés megoldás érdekében. A világ egyetlen szuper-

Kábítószer és korrupció

Polgárháborúk Latin-Amerikában

A latin-amerikai országokban élő 365 millió emberből 270 millió szegény, 55 millió pedig alultáplált – állítja a térség egyik emberi jogi szervezetének vezetője. És persze jelen vannak azok is, akik hatalmas vagyonukat *a kábítószer-kereskedelemnek és a korrupciónak* köszönhetik. Az ezekből a különbségekből adódó ellentéteket pedig csak fokozza az indián származású lakosok elnyomottsága, *a faji diszkrimináció*. E feszültségek legutóbb Mexikót rázták meg, ahol a Zapatista Nemzeti Felszabadítási Hadsereg fegyveresei szilveszter éjszakáján bevonultak Chiapas szövetségi tagállam San Cristobal de las Casas nevű városába, s bejelentették: háborút indítanak a mexikóvárosi kormány ellen. A nagyrészt indiánok alkotta csapat ily módon kívánt tiltakozni a január elsejétől életbe lépő NAFTA-megállapodás ellen. Chiapas államban a harcok két hete tartanak, s immár több mint százan vesztették életüket.

Mexikó azonban csupán sorrendben az utolsó latin-amerikai ország, amelyben *kitört a polgárháború*. És nyugalomról aligha lehet beszélni bármelyik állam esetében. Argentínában úgy tűnik, Carlos *Menem* elnöknek sikerül feltámasztania a már-már összeom-

Százmillió forint az épített környezet védelmére

Ami nem műemlék – „csak" szép

Példátlanul magas arányban, 64 „igen" szavazattal fogadta el a fővárosi közgyűlés az épített értékek helyi védelméről szóló rendeletet karácsony előtti utolsó ülésnapján. Kiss Katalin, a főpolgármesteri hivatal települési értékvédelmi ügyosztályának vezetője és helyettese, Hadházy Aba lapunknak elmondta: Budapest azon egyedülálló építészeti értékeinek nyújt védelmet ez a jogszabály, amelyek nem élvezik a műemlékek állami védettségét. Ha bármilyen átalakítást akarnak végezni ezeken az épületeken és épületegyütteseken (listájukat alább közöljük), kötelező kikérni a főváros szakvéleményét. Felújításukhoz, karbantartásukhoz pedig a fővárostól pénz igényelhető; felerészben vissza nem térítendő támogatásként, felerészben kamatmentes hitelként.

– A rendelet tulajdonképpen nem új; már 1974 óta – azaz éppen 20 éve – létezik az a tanácsi határozat, amely tartalmazza a védendő helyi értékeket, a világon egyébként majdnem egyedülálló módon – mondták az ügyosztály vezetői.

– *Mi változik az új rendelettel?*

– Mindenekelőtt – legalábbis részben – megváltozott az a lista, amely a védendő épületek és épületegyüttesek felsorolását tartalmazza. Korábban valahol a 20-as, 30-as éveknél volt meghúzva az az időhatár, amelynél később született épületekre már nem vonatkozott a védelem. Az új listán *ez az időpont 1945*, ami azt jelenti, hogy a modern épületek is nagyobb súllyal szerepelhetnek.

– *Mi a jelentősége annak, hogy egy épület szerepel ezen a listán?*

– Ha ezeken bármiféle változtatást terveznek, az illetékes építésügyi hatóságnak – azaz a kerületnek – az engedélyezés előtt ki kell kérnie a főváros települési értékvédelmi ügyosztályának a szakértői véleményét. Igaz, betartani azt már nem kötelező, mint korábban. Az új önkormányzati rendszerben ugyanis mellérendelt viszonyban vannak a fővárosi és a kerületi önkormányzatok, kötelező jelleggel nem írhatnak elő egymásnak semmit.

– *Hogyan áll össze a lista?*

– E tekintetben szintén változás van: *a közgyűlés szavazata dönt*, míg a tanácsrendszer idején a hivatalban határoztak erről. Most a szakmai előkészítés a mi dolgunk.

– *Ha az önök szakvéleményét nem kötelező betartani, akkor – már megbocsássanak – mi az értelme az egésznek?*

– A rendelet tervezetének elkészítését széles körű egyeztetés előzte meg a kerületeknél, és egyértelműen kiderült: a helyi főépítészek *igénylik ezt a szakmai hátteret*, és egyhangúlag örömmel fogadták, hogy ilyen szakvéleményeket kapnak. A sajnos immár hagyományossá váló fővárosi-kerületi ellentétek érintetlenül hagyták a helyi értékek védelmének ügyét, és ez nagyon jó dolog.

– *Ennek ellenére úgy tűnik: meglehetősen „puha" rendelet született...*

– Szakmailag – ez talán az eddig elmondottakból kiderült – egyáltalán nem puha, jogilag viszont valóban az. Ezt talán ellensúlyozza az a 100 millió forintos összeg, amit a főváros idei költségvetéséből különítettek el, s amit meg lehet pályázni a listán szereplő épületek felújítására, karbantartására. Ez elég kézzelfogható eszköz ahhoz, hogy a folyamatokat kedvező irányba tudjuk befolyásolni. Másrészt pedig úgy gondoljuk, hogy ez csak egy folyamat eleje. Ha megváltozik a jogi környezet – azaz módosul a fővárosi törvény –, a fővárosi önkormányzat a jelenleginél erősebb jogosítványokat is kaphat.

– *A rendelet egyik paragrafusa 10 ezer forintos felső határral helyez kilátásba szabálysértési bírságot azok számára, akik kárt tesznek a helyi védettséget élvező épületekben. Sokmilliós ingatlanok esetében ez elhanyagolható összeg.*

– Az önkormányzat csak ennyit szabhat ki; erről törvény rendelkezik. Ugyancsak törvény – vagyis a fővárosi rendeletnél magasabb szintű jogszabály – írja elő, hogy milyen esetekben szabható ki építésrendészeti bírság, ami ma már akár több millió forintra is rúghat. Ezen túl pedig büntetőeljárás is indítható szándékos rongálás, gondatlan kezelés esetében.

Kevesen ismerik az óbudai gázgyár épületét. Most ez is a védett épületek listáján szerepel

– *Térjünk vissza a védendő értékek listájára. Milyen szempontok alapján állították össze?*

– Részben átvettük az előbb említett 74-es tanácsi rendelet mellékletét képező lista tételeit, ezenkívül kikértük a különböző társadalmi szervezetek javaslatait (közülük a herminamezei polgári kör különösen alapos előkészítő munkáját emelnénk ki), konzultáltunk a kerületi főépítészekkel, és természetesen részt vettek az előkészítésben az ügyosztály szakemberei is csakúgy, mint az MTA művészettörténeti intézetének, a Hild–Ybl Alapítványnak és a műszaki egyetem több tanszékének munkatársai. Köszönettel tartozunk a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium építésügyi hivatalának is. A különleges értéket képviselő épületegyütteseket, utcákat az úgynevezett *karaktertervmódszer* segítségével választottuk ki *(erről lásd keretes írásunkat – A szerk.)*, amelyet egy magyar építészcsoport dolgozott ki.

– *Miért szerepel a listán oly kevés épület az I. és az V. kerületből?*

– Mert ezeknek csaknem egész területe a világörökséghez tartozik, s mint ilyen, műemléki jelentőségű terület, és a műemlékvédelmi hatóság rendelkezik fölötte.

– *A radikális környezetvédők és városvédők mindig maximalista követelésekkel állnak elő, és jó, hogy ezt teszik, hiszen így tölthetik be „élő lelkiismeret" szerepüket. Vajon mit szólnak ők ehhez a rendelethez, amely – mint önök is elismerték – csak részeredménynek tekinthető?*

– A jog eszközei általában nem alkalmasak arra, hogy radikális gondolatokat valósítsanak meg általuk. A szabályok csak kereteket adnak; azokat az alkalmazóknak kell kitölteniük – ha éppen úgy látják jónak, akár radikális – tartalommal. A helyi értékek védelméről szóló rendeletnek tehát akkor lesz sikere, ha a végrehajtó kerületi építésügyi hatóságok kellő határozottságot mutatnak, és ha az állampolgárok is lelkiismereti kérdést csinálnak abból, hogy betartsák.

(bethlenfalvy)

HADHÁZY ABA

Römaikori épület bemutatása Dunaujvárosban c. cikke

Müemlékvédelem, 1976. 3. sz. 168-170. l.

Hadháty Gergely, Utoberát

Új Mův. 2003. 9. p. 8.

SZERZŐDÉSBEN RÖGZÍTETT F
JÓVÁHAGYOTT OM TÁM
szigorú számadási nyom

Kedvezményezett: ..... címe: .... Adóazonosító száma: .. .. Hitelintézet: ..... Pénzforgalmi jelzőszáma:	

Teljesítés időpontja: év hó nap	Bizonylat kelte: év

A .....számú szerződés
javaslatában rögzített .. ..számú fela

Költségnemek	OM támogatás (Ft)	Saját r (F
Működési költségek		
személyi juttatás és járulékai		
dologi költségek ⊗ - külső megbízás *ebből kedvezményes*		

Ø Hadházy Ilona

textil

1919 – 1924

Évinisk 1930.83. l.

a székesfehérvári Hadiárva-Intézet.

A régi Műcsarnokban rendezett Ipaművészeti Társulat kiállítására elküldte műveit.

Magyarság, 1928. dec. 2.

Hadi Gábor, fazekasmester

Mezőtúri neves fazekas. 1962-ben több készitménye került a Népr. Múz.-ba. .36.o.

Szolnoky Lajos: A Néprajzi Múzeum 1962.évi tárgy-gyüjtése. 91.o.

Néprajzi Értesitő. A Néprajzi Múz. Évkönyve. XLV. 1963. Bpest. Akadémiai Kiadó. Bp

Szerencsehozó babonák

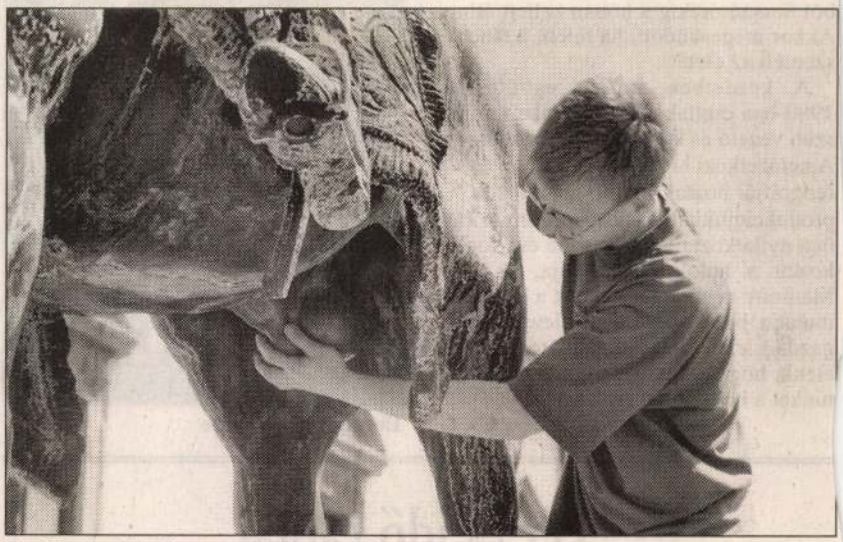

Hadik András lovas szobránál, a Várban FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Gyűjtöttem egy időben a város babonáit, s néhány szép darabot sikerült is beszereznem. Mint minden városban, Budapesten is tartottak például a 13-as számtól. Olvastam valahol, hogy annak idején nem volt 13-as számú fiáker sem. De nemcsak a régmúltból ismerünk efféle hiedelmeket: élnek babonák ma is. Egyesek hisznek például abban, hogy a zöld taxi szerencsét hoz.

Az egyik legismertebb és legmulatságosabb babona a budavári Hadik-szoborhoz fűződik. Pontosabban Hadik András huszárkapitány lovának heréihez. Bizonyára az idén tavasszal is sokat fényesedik majd a bronzcsődör mágikus erejű testrésze, hiszen éppen ilyenkor, vizsgaidőszak kezdetén járulnak a szoborhoz egyetemisták és érettségi előtt álló gimnazisták, hogy megmászván a magas talapzatot, hozzáférjenek a nevezetes testrészhez. Annak érintése és fényezése ugyanis állítólag szerencsét hoz a vizsgázóknak. Ezért azután a zöldpatinás szobornak ez a része egész évben bronzosan fénylik. A szokás állítólag valamikor az ötvenes-hatvanas években keletkezett, s a várbéli kollégisták honosították meg. Lélektani magyarázata talán a szerencsehozó lóhere hiedelméből ered...

Hasonló babona több is él a városban. Anonymus városligeti szobrán például a toll érintése hoz szerencsét. Az is örökké fényes egyébként. A Kálvin téri aluljáróban pedig a vörös márvány fali plasztikára faragott macska farka adhat némi transzcendens többletet annak, aki hozzáér. A legtöbb ilyen babonát a diákok találják ki. Sok iskolában hisznek például az intézménynévadó szobrának orrában, fülében. A közgazdasági egyetemen a gólyaavatás része a Marx Károly homlokára nyomott puszi. Vannak „mágikus" kövek is. Jó volna tudni például, hol volt az, amelyikről Radnóti írta: „...iskolába menvén, a járda peremén, hogy ne feleljek aznap, egy kőre léptem én..."

Csordás Lajos

A kortárs táncegyüttest *Jehudit Arnon* alapította 1970-ben az észak-izraeli Gaaton kibucban. Jehudit kislányként Auschwitzban megtagadta, hogy táncoljon a németek rendezvényén: büntetésből hosszú órákig a hóban kellett állnia. Akkor megesküdött, ha túléli, a táncnak szenteli az életét.

A kezdetben amatőr együtteshez 1980-ban csatlakozott a jelenlegi művészeti vezető és koreográfus, *Rami Be'er*. A nemzetközi hírnevet rendezései és koreográfiái hozták meg a társulatnak. Új produkciójukkal kapcsolatosan korábban nyilatkozta: – Noha több éve foglalkoztat a holokauszt témája, az Aide Memoire nem konkrétan azt a korszakot mutatja be. Egyszerű díszletek között, gazdag, expresszív mozdulatokkal tárja elénk, hogyan befolyásolja mostani életünket a holokauszt emléke.

Cs. G.

Táncban elbeszélve

Tér és idő rabjai

A nemrég alakult Latissimus Dorsi Táncszínház ma és holnap este fél nyolckor lép fel a Merlin Színház kamaratermében. A Még szorosabbra című előadás három kisebb etűdből áll. A Mintha az előző volna, a Törtfény és a Latissimus Dorsi (Széles hátizom) a táncszínház határait vizsgálja.

A januárban alakult Latissimus Dorsi Táncszínház tagjai az 1991-ben alapított Sarbo Táncegyüttes művészei: *Molnár Éva, Nemes Nóra, Nemes Orsolya,* valamint vendégként a Szegedi Kortárs Balett művésze, a harmadik Nemes lány, *Zsófia*. Több sikeres produkció és külföldi turnék után felmorzsolódott a Sarbo. A táncosok az évek során külön utakra léptek, az idén azonban úgy döntöttek, hogy újra összeállnak – Latissimus Dorsi néven. A régi-új társulat első bemutatója a Még szorosabbra.

Az első etűdben, a Mintha az előző volna címűben a homályos színpad hátterében két barna ruhás lány (Nemes Orsolya és Nemes Nóra) körvonalazódik. Jelmezük ugyanolyan, az apácákhoz illő egyenruhájuk földön lévő talpazatban ér véget. A két táncos lábait rögzítették, helyváltoztatásra képtelenek. Csupán arcukat, nyakukat, karjukat és törzsüket használhatják.

Az első megdöbbenés után figyel fel az ember a díszletre. A kosztümmel megegyező színű háttérfüggönyön két bot lóg, a „táncosok" előtt pedig homokóra lóg a plafonról. Sokára veszem észre, hogy a két lány arca a megtévesztésig hasonlít, ikrek. Hajlékony, törékeny testük finom játéka fokozatosan egyre groteszkebbé válik: elnagyolt, szaggatott, hirtelen váltakozó ritmusú mozdulatokat ismételgetnek. Óramű pontosságú ritmussal váltakozik ugyanaz a mozdulat és gesztus. Felrúgják a táncszínház íratlan szabályát: a két lány megszólal.

A második etűdben, a Törtfehérben Nemes Zsófia táncol. A címadó Latissimus Dorsit Molnár Éva előadásában láthatjuk.

Csákvári Géza

Zenei kurzus

Türelem, tolerancia, a más véleményének tiszteletben tartása – napjaink ismert fogalmai ezek, s néha nem könnyű feladatok is számunkra. Különösen, ha egy-egy megnyilvánulás valóságtartalma csekély, irányultsága pedig bántó.

Ilyen felszólalás hangzott el az MSZP szombati Párbeszéd az oktatásért című rendezvényén dr. Székely Tibor, a neveléstudomány kandidátusa szájából. Elmondta, hogy hosszú évek óta figyelemmel kíséri a XI. kerületben a zeneiskolák szokásos évi kórushangversenyeit, s most megdöbbenve tapasztalta, hogy a kórusok többsége egyházi műveket énekelt. Még a pártállami időkben sem fordult elő, hogy az énekkarok kizárólag mozgalmi dalokat adtak volna elő.

Tudomásul véve döbbenetét, véleménye néhány pontosítást érdemel. Az utóbbi húsz év kórushangversenyein a kifejezetten mozgalmi dalok igen ritkán szerepeltek, ezeket – legtöbbször felsőbb utasításra – az iskolai ünnepélyeken – nov. 7., márc. 21., ápr. 4. – „vezényelte" az énektanár. Feltételezem, hogy a hozzászóló kandidatúrájában kevés zenei és zenepedagógiai elem szerepelt. A zenetörténet, ezen belül a kórusirodalom százalékban is nagy része úgynevezett egyházi zene. A capella művek, könnyen énekelhető és szépen hangzó darabok ezrei születtek az évszázadok során. Ezek éneklése, műsoron tartása nem világnézeti kérdés, hanem kulturális és esztétikai feladat. Nem beszélve ennek gyakorlati oldaláról; a kórustagok túlnyomó többsége – sajnos – nem is érti a latin szöveget. Az állítólagos dömpingnek az is oka lehet, hogy a karvezetők, hosszú évek után végre szabadon választhattak, s talán örültek, hogy egy-egy Ave Mariát vagy motettát adhatnak elő. A túlsúly fogalma egyébként is relatív, különösen arról az oldalról hangoztatva, ahol évtizedekig ugyancsak előidézték. A mozgalmi dalok és a fenti kórusművek közös megítélése pedig esztétikai szempontokból is megkérdőjelezhető.

Fiaim, csak énekeljetek – kérte Tompa Mihály, Szent Ferenc a madarak énekében gyönyörködött. Minden embernek lelkében dal van – írta Babits. Csak engedni kell, hadd szóljon.

Székely Ádám

Nem feltépni, gyógyítani kell a sebet

Beszélgetés a Román Írószövetség elnökével

Amikor elbúcsúztunk tőle, utánunk szólt: ne adjanak ki vatrás kémnek, de az ellenkezőjének se! Rossz emlékek kísértik Mircea Dinescut, a Román Írószövetség elnökét? Akit Sütő András is igazi, román demokratának tart. Aki ma délután együttműködési szerződést ír alá Jókai Annával, a Magyar Írószövetség elnökével.

Hogy érzi magát Magyarországon? – kérdeztük.

Kelet-Európában a művészek nem érezhetik igazán jól magukat. Ha arra gondolok, hogy Romániában időnként azt írják: magyar kém vagyok, akkor itt Budapesten az lenne a természetes, hogy román kémnek érezzem magam.

– Ön hogyan értékeli, hogy a két írószövetség együttműködési szerződést ír alá?

– Az az érzésem, aki művész, az valamiképpen Don Quihote is. Tavaly azzal próbálkoztunk, hogy a román és a magyar értelmiségiek találkozóját összehozzuk. Törjük fel a jeget, ovasszuk fel a politikai előítéleteket, amik a két ország között falat építettek! De úgy látom, a történelem huncutabb, álnokabb mint a valóság. Nehezen sikerül kijavítani azt, amit a politikusok elrontanak. *Kétségbeesve figyeljük a politikai helyzetet. Ez egyesít bennünket.*

Azért jöttünk Budapestre, hogy a szerződést aláírjuk. Csakhogy most minket nem a román kormány küldött és nem a politikai és kulturális demagógia vezet bennünket.

Az írók legalább felhagyhatnának az előítéletekkel. Így kialakulhatna egy kelet-európai közösség, ami ezt a földrészrészt visszakapcsolhatná Európához. Románia nem győzhet se traktorokkal, se kocsikkal, se komputerekkel a világpiacon. Úgy látszik, Magyarország sem. De ahogy a magyar, úgy a román kultúra is európai szintű, és ez egy lehetőség, hogy a kultúrán, a kulturális kapcsolatokon keresztül szabaduljunk meg azoktól a gátlásoktól, amik elválasztanak Európától.

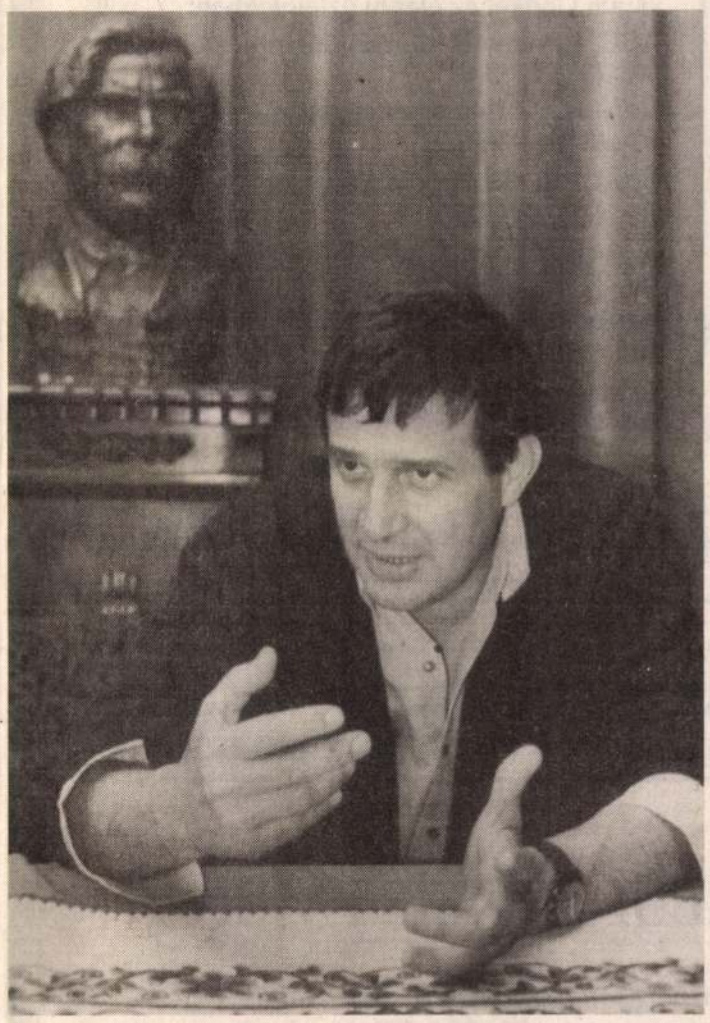

Fotó: Szántó Tamás

– Ön szerint az 1989-es változások óta mennyiben változott meg a román és magyar művészek közötti kapcsolat?

– Fel kell figyelni arra, hogy a diktatúra ideje alatt is számos fontos magyar és román író között létezett igazi barátság; teljesen függetlenül a hivatalos propagandától. Természetesen Ceausescu ideje alatt a nacionalizmust – mint fegyvert, mint eszközt – felhasználták arra, hogy eltereljék a nép figyelmét. Ugyanolyan baráti kapcsolatok maradtak, mint voltak. Azok az írók, akik Ceausescu alatt nacionalisták voltak, most is azok.

A decemberi forradalom csoda volt. De mint minden csoda, nem tarthatott tovább három napnál. Sajnos egy ilyen utcafelkelés nem tud gyökereiben megváltoztatni egy társadalmat. Amíg nem beszélhetünk az emberek szellemiségében történő forradalomról, addig Romániában sem beszélhetünk igazi forradalomról.

– Miben látja a megoldást?

– A mi régiónkban az irodalom egyik fontos szerepe, hogy a lakosság szellemiségét felébressze. Az utóbbi időkben allergiás vagyok a politikusokra.

Azt hiszem, nemcsak Romániában, hanem egész Kelet-Európában olyan vezetőkre lenne szükség, akik nem feltépni, hanem gyógyítani tudnák a sebet. Szerintem a kelet-európai politikusok bebizonyították, hogy nem képesek orvosolni a bajokat. Sőt azt mondanám, tőlük terjed a fertőzés. Ha Kelet-Európát egységben figyeljük, azt tapasztalhatjuk: magas a láza, kevés az orvos.

– Mostanában milyen problémák izgatják?

– Meg vagyok győződve arról, hogy maga a hatalom szerkezete: a gonoszság, a rossz magját magában tartalmazza. A kommunista hatalom, ami negyven évig uralkodott, nem tűnt – nem is tűnhetett – el egy éjszaka alatt. A sárkánynak több fejét levágták, de – tudjuk a meséből – egy éjszaka alatt újranöveszti. Romániában a nagy kommunisták antikommunisták lettek. A szekunak megváltoztatták a nevét, most inkább az amerikai CIA-hoz szeretne hasonlítani. Valójában azonban ugyanazokról az emberekről van szó. A decemberi megmozdulás nem szülhetett egy éjszaka alatt angyalokat. Az írók, művészek feladata lesz, hogy helyt álljanak az első vonalban. Nem úgy, hogy lőjenek – hanem adják meg a vészjelet és érzékeltessék mindenkivel: mekkora szociális és morális veszély.

Frigyesy Ágnes

Koncertcsemege Angliából

Rangos hazai kórusaink elkényeztetett közönségének is igazi csemege lesz az 1850-ben alapított angliai Bradfield College ének- és zenekarának magyarországi hangversenysorozata. Az iskolában a század elejétől folyó magas szintű zenei oktatásban a tanulók több mint a fele részt vesz. Belőlük és tanáraikból szerveződött saját kápolnakórusuk, amelynek nívóját a mindennapi próbákon és miséken való éneklés emelte egyre magasabbra. Épp ilyen szorgalmas munka során csiszolódik zenekaruk előadási színvonala is.

Magyarországi turnéjuk során ma 7 órakor a Fóti Gyermekvárosban, 4-én 7 órakor és 5-én a 10 órás szentmisén a budapesti Mátyás templomban, 7-én a pécsi Főszékesegyházban és 8-án fél nyolckor a szekszárdi Művészetek házában lépnek fel. Műsorukon Byrd, Purcell, Mendelssohn, Bach, Elgar és Fauré művei szerepelnek.

D. V. S.

A hét filmje

Rettegtető rettegés

Erről a filmről akár friss *Oscar*-díjasként is beszámolhatnánk most, hiszen férfi főszereplőjét, *Robert De Nirót* a legjobb férfi alakítás, *Juliette Lewist* pedig a legjobb női mellékszereplő díjára jelölték. És a másik férfi főszereplőt, *Ninck Noltét* egy másik film, a *Hullámok hercege* főszerepéért jelölték díjra. Végül is sem *De Niro, sem Juliette Lewis, sem Nolte* nem kapott díjat. A film viszont, a

Cape Fear – A rettegés foka már itt van a magyar mozikban. Olyannyira, hogy a hivatalos megjelenés előtt, premier előtti vetítésként, két budapesti mozi is játszotta egy héten át. Most pedig, e két mozi mellett, mely folytatja a vetítést, újabb nyolcban indult a film. Rohamszerű *„terítés"*, ami érthető: forgalmazó cégek versengenek. négy Oscaros *A bárányok hallgatnak* az *Intercom*, a *Cape Fear a Duna* „szerzeménye". Persze hogy lenki a lehető legnagyobb szeletet szik kivágni a nézőszám nagy ból. Hogy a versengés gyakorta s (egymás filmje) elől szívja el a is behatárolt számú nézőt, az s ma már köztudott – kérdés. jó azonban mégis van ebben a sben. a néző gyakorlatilag Béccsel vagy Berlinnel egyitja a magyar mozikban is a újdonságokat.

Cape Fear ügyét illeti: *Marfilmje* (a Taxisofőr, a Düka, a Lidérces órák, a tolsó megkísértése rendebek között) az úgyneense, a feszültséget, az akozást, a bizonytalanri alapjául tekintő film rtozik. Sok hasonlót *sese* most az egyik legiánst adja. Egy tizenön után szabadulóó *(Robert De Niro)* és kivédhetetlen a kezd hajdani owden *(Nick Nol*en, mert az ügya tárgyaláskor, elhallgatott olyan bizonyítékokat, amelyek alapján, ha a nemi erőszakért és más bűnökért elítélt pszichopata Candyt fel nem is mentik, kevesebb büntetéssel megúszhatta volna. A bosszú kivitelezése zseniálisan őrült agyra vall Cady a börtönben kitűnő jogászsá és felkészült pszichológussá képezte magát, csak azért, hogy a terv tökéletes lehessen. Így kergeti szinte az őrületbe (egy őrült kerget őrületbe valaki mást – ez sem rossz fogás) Bowdent, akiről fokozatosan lemálik a magabiztos, jómódú értelmiségi tetszetős mája. E folyamat a *suspense* klasszikus példája *Scorsese* képes szinte üresjárat, lazítás, kihagyás nélkül feszültségben tartani a nézőt. Amihez persze hozzájárul a kitűnő színészi munka. Elsősorban Scorsese kedvencéé, *De Niróé*, aki már a *Taxisofőr, a Dühöngő bika, a New York* vagy az *A komédia királya* sikerében is társa volt *Scorsésének. De Niro* fizikai átalakulóképessége is bámulatos: a nemrég látott *Ébredések* katatóniás, leépült fizikumú beteg után most egy body Buliderre emlékeztetően kidolgozott izomzatú fickóvá alakult. Emellett pedig nagyszerűen *„hozza"* a pszichopata figurát, aki, a néző számára is meglepő módon, még egy kicsit rokonszenvessé is tud tenni. Oscar-jelölése teljesen jogos volt.

Hogy a film *a rettegtető rettegésről szól*, azt az utolsó tizenvalahány perc igazolja. Ebben a záró fejezetben Scorsese egy viharba sodródó kis hajóra hozza össze Cadyt és a Bowden családot férjet, feleséget, tizenéves kislányt. Ami a műfajban izgalomkeltés, ijesztgetés, egy másodpercre sem szűnő feszültség címszó alatt kitalálható, itt felvonul, mint egy példatárban. *Olyan töményen, hogy már-már arra gondolok: Scorsese tudatosan parodizálja is a műfajt.*

Takács István

Comenius emlékérmek

Tegnap délelőtt a Eötvös Loránd Tudományegyetem bölcsésztudományi karának tanácstermében *Jan Amos Komensky (Comenius)* születésének 400. évfordulója alkalmából ünnepi megemlékezést tartottak. Az ELTE Szláv Filozófiai Tanszéke, a Modern Filológiai Társaság és a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság Kulturális és Tájékoztató Központja által szervezett eseményen előadást tartott többek között dr. *Dobossy László* és dr. *Király Péter* egyetemi tanárok, dr. *Ivan Slimák*, a pozsonyi Komensky Egyetem dékánja és dr. *Milan Hamada*, az SZTA Irodalomtudományi Intézetének tudományos munkatársa.

Az évforduló alkalmából a Cseh és Szlovák Köztársaság Külügyminisztériuma Komensky-emlékérmet alapított, melyet a kimagasló cseh filozófus és pedagógus életművének kutatása és pedagógiai módszerének alkalmazása, fejlesztése terén kimagasló eredményeket elért külföldi kutatóknak és pedagógusoknak adományoznak. Az emlékérmeket tegnap este ünnepélyes keretek között *dr. Rudolf Chlem*, a CsSzSzK rendkívüli és meghatalmazott nagykövete nyújtotta át a magyar kitüntetetteknek, *dr. Bakos Józsefnek, Beke Katának, dr. Dobossy Lászlónak, dr. Földy Ferencnek, dr. Gyivicsán Annának, Huszár Istvánnak, Jakab Róbertnének, dr. Jánosdeák Gábornak, dr. Kelemen Elemérnek, dr. Kafer Istvánnak, dr. Király Péternek, dr. Komáromy Sándornak, Ködöböcz Józsefnek, dr. Köpeczi Bélának, dr. Maller Sándornak, dr. Mészáros Istvánnak, dr. Nyomárkay Istvánnak, dr. Péter Katalinnak, Szentimrei Mihálynak és dr. Újszászy Kálmánnak.*

(jb)

Múzeumok az építészetért

Néhány napja Budapesten tartotta soros elnökségi ülését az ICAM (Építészeti Múzeumok Nemzetközi Szövetsége) Hadik Andrásnak, a Magyar Építészeti Múzeum igazgatójának a meghívására. Jó alkalom ez az esemény arra, hogy ráirányítsuk a figyelmet az építészetre és az építészeti múzeumokra, kultúránknak e kissé talán mostohán kezelt szegletére, s megismerkedjünk magának a nemzetközi szervezetnek a munkájával. Az ülés szünetét várva, Pusztai Lászlóval és Ritoók Pállal, a múzeum munkatársaival beszélgettem a témáról, s kezembe került az ICAM-news egyik száma is, benne a legutóbbi kongresszusról közölt beszámolókkal. Ezt tavaly rendezték meg Stockholmban, s hatodik volt a kétévenként sorra kerülő találkozások sorában, amelyet az 1979-es helsinki alapítás indított el húsz intézménnyel, köztük a magyar múzeummal. Azóta jócskán megszaporodott a résztvevők száma. A Svéd Építészeti Múzeum meghívásának többek közt néhány közép- és kelet-európai ország is eleget tett, így lehetőség nyílt a korábban kissé nyugatcentrikus szervezet tevékenységének és hatókörének kiszélesítésére. Ennek a nyitásnak a jegyében mutatták be azt a kiállítást, amely a sztálinista korszak építészetéről adott képet, magyar, lengyel, cseh és szovjet szervezésben. Az újjáalakuló elnökségbe pedig magyar tagot is választottak, Hadik András személyében. Egy olyan testületbe, amelynek listáján az elnök müncheni igazgató, Winfried Nerdinger mellett csupa nyugati név szerepel.

A szünetben aztán további árnyalatokkal gazdagodott az ICAM portréja. Kiderült, hogy néhány nagy és régi intézmény mellett, elsősorban újkeletű és kicsi múzeumi szervezetek tartoznak ide, amelyek igen sokszor nehéz anyagi és szervezési problémával küzdenek. Egyaránt sújtja őket, hogy kevés a rendelkezésre álló szakember, sok a feladat és szűkösek a pénzügyi lehetőségek. Így aztán különösen hasznos számukra a rendszeres találkozás, a hasonló feladatokról és lehetséges megoldásukról folytatott tapasztalatcsere.

Ann van Loo, az elnökség Belgiumot képviselő tagja, egy brüsszeli építészeti archívumot mutat be néhány szóval. Az állami támogatást is élvező magánalapítvány négy különböző helyen működik, s igen kiterjedt, összetett tevékenységet folytat, amelyben a nem csak a gyűjtésnek és megőrzésnek van fontos szerepe, de a bemutatásnak és publikálásnak is. Brüsszel – jegyzi meg végezetül a flamand építészettörténész – tele van érdekes, értékes századfordulós műemlékekkel, s bár ennek a korszaknak nagy becse van a közvélemény előtt, mégis újabb és újabb házak esnek áldozatul a városban uralkodó építési láznak.

Kicsi a világ, fellelhetnénk közhelyfordulattal, de az építészeti környezet védelmének sürgető gondjai nem tűrik a problémák elkenését. Nyilván azért is állította az ICAM legutóbbi kongresszusa a megbeszélések középpontjába az építészet szakmai körökön túli megismertetésének és népszerűsítésének a módszereit, mert felismerte, hogy mindezt csak széles körű társadalmi mozgósítással lehet megoldani. Az ICAM-news különböző programokat, kiállításokat és kiadványokat ismertető, sűrűn telerótt oldalak jelzik, hogy ez a munka jó pár országban már sínen van.

Két közös tárlat megrendezésének az ötlete vetődött fel a tanácskozáson. Az egyik a századforduló építészetét mutatná be, a másik pedig azokat az építészeti szempontból jelentős objektumokat venné számba, amelyeket 1945 óta, de nem a háborús sérülések miatt bontottak le. Segélykiáltás az építészeti értékek védelmében. Figyeljünk rá!

Nagy Zoltán

Tavaszi találkozás

A kalotaszegi Mákófalva és a budapesti Medgyesi Ferenc Általános Iskola tanulóinak közös műsorára kerül sor április 5-én, vasárnap délután öt órakor az Arany János Színházban. A budapestiek többek között sárközi karikázót és dunántúli ugrást, somogyi, illetve dél-alföldi táncokat fognak bemutatni, míg a mákófalvi diákok a kalotaszegi lakodalmas szokásaival ismertetnek meg bennünket. Az est érdekessége lesz, hogy az erdélyi gyerekek a még szűkebb hazájukban élő és kötelező viseletben lépnek fel. Vendégként a Muzsikás, a Téka együttes és a Mandel Quartett működik közre.

A két iskola tavaly óta van kapcsolatban egymással, amikor is a magyarországi iskolásokat igen nagy szeretettel látták vendégül kis mákói barátaik, illetve azok szülei. A viszontlátogatásra, a Tavaszi találkozás szűk egy hetére pedig most, április elején kerül sor.

(jé)

Carné és Wilder

Az RTV (Rádió- és Televízióújság) 1992. évi 11. számának 17. oldalán cikkben méltatja a világhírű díszlettervezőt, a Párizsban élő és működő, nyolcvanöt éves Trauner Sándort.

Íme az írás egyik részlete:

„Ötven év alatt mintegy száz film díszletét tervezte, neve olyan remekművek stáblistáján tűnik föl, mint a Ködös utak, A sátán követei, a Szerelmek városa, az Irma, te édes, A vád tanúja, a Legénylakás, Orson Welles Cyranója vagy Losey Don Giovannija, és akkor Marcel Carné és Billy Wilder filmjeit még nem is említettük..."

Kommentár: a Ködös utakat, A sátán követeit és a Szerelmek városát – Marcel Carné (!), az Irma, te édest, A vád tanúját és a Legénylakást Billy Wilder (!) rendezte. Ezt a három-három filmet tehát *mégis-csak* említették! Kár tagadni...

(d)

FÓLIA-AKCIÓ

Tartós fóliák:

8,5 m széles 225 Ft/m,
12 m széles 318 Ft/m.

MEZŐGAZDASÁGI DISZKONT ASZÓD
(A benzinkúttal szemben.)

Kedves vásárlóink!

EGOMKER IPARCIKK és RUHÁZATI KERESKEDELMI ESZTERGOM

Kedvező árakkal és udvarias kiszolgálással
várjuk Önöket az alábbi üzleteinkben:

ABC, Esztergom, Baross Gábor u. 24.
Tel.: (33)-12-114

Galéria, Esztergom, Széchenyi tér 23.
Tel.: (33)-11-396

Cipőbolt, Esztergom, Lőrinc u. 2.
Tel.: (33)-13-491

Gazdabolt, Esztergom, Kossuth Lajos u. 72.
Tel.: (33)-12-030

Vasbolt, Esztergom, Kossuth Lajos u. 9.
Tel.: (33)-11-291

Festékbolt, Esztergom, Kossuth Lajos u. 12.
Tel.: (33)-12-043

Ha itt vásárol, mindig nyer!

Várja Önt az EGOMKER!

Képzeljen el új műszaki megoldásokat egy tisztább, örömtelibb világért.

Igaz barátja,

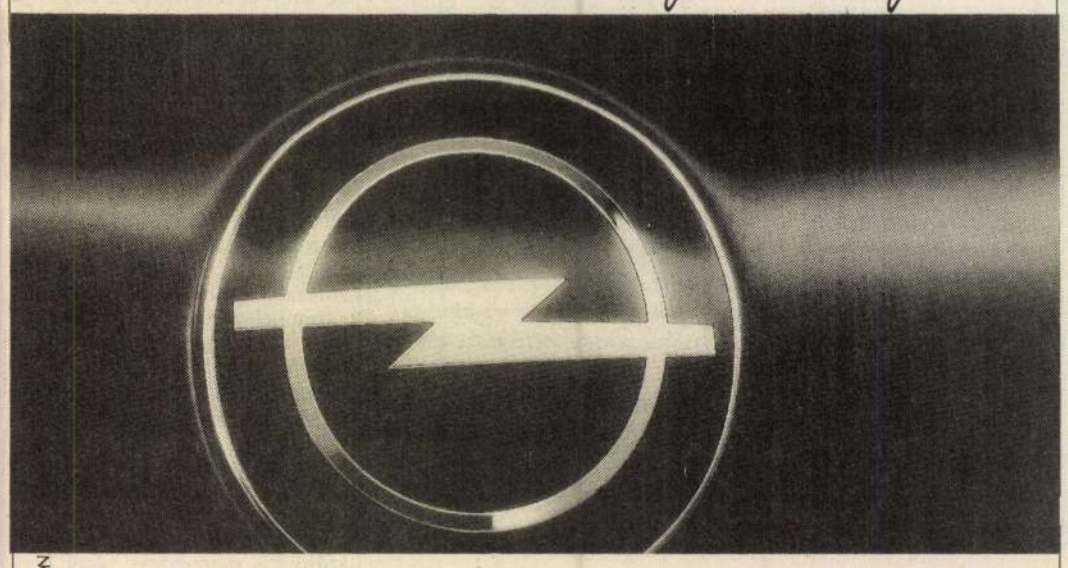

McCANN-ERICKSON

Opel Astra

ÁLLAMI VAGYONÜGYNÖKSÉG
ELŐPRIVATIZÁCIÓS PROGRAMIGAZGATÓSÁG

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Az Állami Vagyonügynökség megbízásából a Kelet-magyarországi TÜZÉP RT. 16 telepét és egy háztartási Tüzelőolajtöltőjét 1992. május hónapjában árverésen értékesítjük az alábbi időpontokban és kikiáltási árakon:

Az üzlet neve, címe	Tulajdonforma	Kikiált. ár(Ft)	Priv. ktsg.(Ft)	Időpontja
Az árverés napja: 1992. május 6.				
104.Kisújszállás, Malom út 4.	tulajdonjog	5.990.000	500.000	9 óra
109. Tiszaföldvár,Mezőtúri út 1.	tulajdonjog	3.280.000	400.000	9.30 óra
111. Túrkeve, István K. u.3.	tul.+bérl.jog	1.590.000	310.000	10 óra
112. Kunhegyes, Kossuth u. 14.	tulajdonjog	2.480.000	380.000	10.30 óra
206. Püspökladány, Táncsics u. 27.	tulajdonjog	2.850.000	390.000	11 óra
209.Hajdúhadház, dr. Földi J. u.51.	tulajdonjog	1.520.000	250.000	11.30 óra
306. Nyírbátor,Derzsi út	tulajdonjog	9.900.000	530.000	12 óra
309. Dombrád, Petőfi ut 13.	tul.+bérl.jog	1.690.000	310.000	12.30 óra
Az árverés napja: 1992. május 7.				
310. Tiszalök, Dózsa Gy. u.1.	tulajdonjog	4.870.000	450.000	9 óra
314. Csenger, Tisza u. 53.	tulajdonjog	4.900.000	460.000	9.30 óra
315. Záhony, Arany J.út 23.	tulajdonjog	3.300.000	350.000	10 óra
208. Hajduszoboszló, Rákóczi út 51.	tulajdonjog	4.550.000	450.000	10.30 óra
102. Jászberény, Sírkert u.HID töltő	tul.+bérl.jog	80.000	50.000	11 óra
121. Karcag, Beregfürdő, Orgona út	bérleti jog	190.000	70.000	11.30 óra
108. Kunmadaras, Majakovszkyj u. 49.	tulajdonjog	1.990.000	260.000	12 óra
107. Martfű, Szolnoki út	bérleti jog	3.500.000	380.000	12.30 óra
316. Tiszavasvári, Kabay I.út 37.	tulajdonjog	2.880.000	300.000	13 óra

104, 109, 111, 112, 206, 209, 306, 309, 314, 315, 310. sz. telepek vonatkozásában 5 éves időtartamra profilkötöttségi előírás. a porfilkötöttség a tüzelőanyag forgalmazásra vonatkozik.
A privatizációs költségre nem lehet kedvezményes hitelt felvenni és részletfizetést igénybe venni.

Az árverés helye:
Nyíregyháza, Síp u. 16. tárgyaló.

Az árverésen résztvevők anonimok maradnak.

Az árverésre jelentkezés feltétele a kikiáltási ár 5 százalékának megfelelő bánatpénz (látraszóló betétkönyv) letétbe helyezése, 1992. április 30-ig: a Nyíregyháza, Síp u. 16. alatt lévő Pénztárba.

További információt és írásbeli tájékoztatót az értékesítésre kerülő üzletekről a szervezést és az árverést lebonyolító Kelet-Magyaroszági TÜZÉP RT-től kaphatnak.
Nyíregyháza, Hósök tere 9.fsz.16. szobában, Dr. Csécsy Andrea,
Telefon: 15-311/22 mellék.

HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT

Az érdemi piacgazdaság vállalkozói versenyszférájának nélkülözhetetlen munkaeszközét, az *üzleti biztonság garanciáját* jelentik a **hiteles, hatályos** és **teljes körű céginformációk!**

Ezért is ajánlható a hazai és külföldi vállalkozók mindegyikének a

CÉGKATALÓGUS 1992 MAGYARORSZÁG

című kiadvány.

A két kötetben megtalálhatók az *1992. január 1-jéig* a cégbíróságokon **bejegyzett** és a Cégközlönyben közzétett több mint **60 000 gazdasági társaság legfontosabb céginformációi.** A katalógusba kerüléséért a cégeknek külön nem is kellett fizetni, mert a Cégközlöny és a hozzákapcsolódó folyamatosan **aktualizált cégadatbank** eleve biztosította a hitelességet, hatályosságot és teljeskörűséget egyaránt.

A Cégkatalógus regionális rendezettségben, ábécé sorrendben közli a cégek legfontosabb adatait (cégjegyzékszám, cégnév, székhely, fiók- és telephely címe(i), alakulás időpontja, alaptőke stb.), de ezek mellett még közli azt is, hogy további céginformációkat az adott gazdasági társaságról, mely Cégközlöny(ök)ben találhatnak az érdeklődők.

Mindezeken túl *egyedülálló hírforrásként* közzéteszi a katalógus (budapesti és megyénkénti rendezettségben) a **megszűnt cégek listáját** is.

Kijelenthető tehát a CÉGKATALÓGUS 1992, Magyarország című kiadványról, hogy

MINDEN CÉG BENNE VAN

(még azok is, amelyek már megszűntek).

A második negyedév elején megjelenő, kétkötetes több mint 1500 oldalas cégkatalógus 3900 Ft-os előkalkulált áron megrendelhető.
A katalógus a HÍRLAPKIADÓ Közlönyigazgatóság CÉGKÖZLÖNY Szerkesztőség kiadványaként a COMPANY DATA Kft. közreműködésével jelenik meg.

MEGRENDELÉS

HÍRLAPKIADÓ Közlönyigazgatóság CÉGKÖZLÖNY Szerkesztőség 1133 Budapest, Hegedűs Gyula u. 79—81.

Megrendeljük
a CÉGKATALÓGUS 1992, MAGYARORSZÁG

című kiadványt ..... példányban

A kiadvány előkalkulált ára: 3900,— Ft.

A megrendelő (cég) neve:.....

.....

Cím (irányítószám, hely):.....

.....

(utca, házszám):.....

Tudomásul vesszük, hogy a kiadónak vissz
elfogadni nem áll módjában. A megrendelt
dány(ok) ellenértékét a szállítást követő sz
kézhezvétele után 8 napon belül átutaljuk

1992. ..... P. H.

.....
a megrendelő (cégszerű) alá

HADIK BISSINGEN NÓRA

57. Virágcsendélet, tempera 600.–

Stilizált virágok
üveg Ramsóban

Nemzeti Szalon

252. Függő ereklyetartó, 1490 körül

HABIK CSABA

emlitve ld. Polvógi Andrea

Gera Mihály: Lakótelep. Budapesti Müszaki Egyetem "F" Klub

. . . . . .

UJ TÜKÖR 1982. XIX. évf. 21. sz. 4. o.

SZERZŐDÉS

nkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesitéséhez

gyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
szről

elye:

:

t az alábbi feltételekkel:

dő feladat részletesen:

Habik Csaba

Magyar Hírlap 2000. III. 20

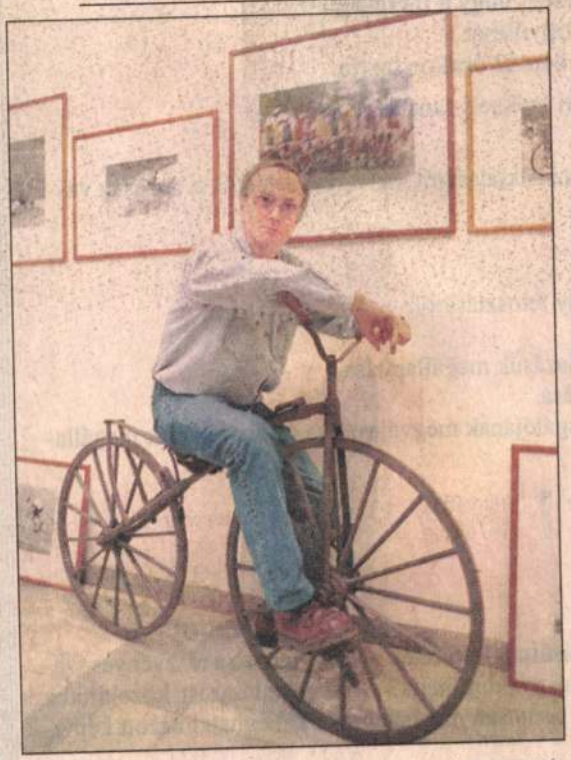

FOTÓ: SZIGETI TAMÁS

Ma három órakor nyílik munkatársunk, Habik Csaba (képünkön) sportfotó-kiállítása a Testnevelési és Sportmúzeumban (XIV., Dózsa György út 1–3.) Gyorsabban, magasabbra, erősebben címmel. A kiállítás április 21-éig tekinthető meg péntek kivételével naponta 10-től 16 óráig, egyidejűleg a képek egy része látható lapunk online kiadásán is.

UNDER CARE

Hadik Gyula köszöntése

„Jellegzetes XX. századi, közép-európai, magyarországi művész-sors: megszakításokkal, méltatlan egzisztenciális megpróbáltatásokkal terhelt pálya, súlyos szakmai konfrontációk, mellőzések, késői kiteljesedés – ezek a Hadik Gyula szobrászművész életútjára, munkásságára is jellemző, tipikus, meghatározó erejű tényezők" – írta róla 1998-ban a neves művészettörténész, Wehner Tibor.

Hadik Gyula 1925. november 22-én született a délvidéki Nagykikindán. Elemi iskoláit Jugoszláviában végezte, 1941-ben került Szegedre gimnáziumba. Az 1946/47-es tanévben a Pázmány Péter Tudományegyetemen művészettörténetet hallgatott, majd 1947-ben felvették a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Kisfaludi Strobl Zsigmondnál plasztikát, Kandó Lászlónál rajzot tanult. 1949-ben osztályidegennek minősítették, és eltávolították a főiskoláról. Egy ideig fizikai munkából élt, majd Vígh Tamás, később Martsa István műtermében dolgozott. Saját műveivel kortársaihoz képest, másfél évtizedes késéssel jelentkezhetett. A hatvanas években termékenyítőleg hatottak munkásságára franciaországi, olaszországi és németországi tanulmányútjai. 1968-ban felvették a Művészeti Alapba. Alkotásaival egyre több kiállításon találkozhatott a közönség. Kisebb és közepes méretű alkotásai rendszeresen szerepelnek a pécsi kisplasztikai biennálékon. A kilencvenes évek elejétől gyakran vesz részt szerbiai, vajdasági, montenegrói, boszniai művésztáborokon.

Legfontosabb köztéri szobrai: *Ady Endre* Szekszárdon, *Nagy Iván* Balassagyarmaton, *Julianus* Esztergomban, *Walla József*, illetve *Öregasszony* kecskével Törökbálinton, *Anyaság* Mataruška Banjan, *Szent István* Ómoravicán. Kőből faragott, ólomból vagy bronzból öntött, saját stílusában megfogalmazott portréi olyan markáns egyéniségeknek állítanak emléket, mint *Balassi, Berzsenyi, Csokonai, Mikszáth, Szontagh Pál, Nagy Balog János, Komjáthy Jenő, Gauguin* vagy *Rilke*. Érmei a soproni érembiennálék állandó szereplői.

Hadik Gyula: Lev Tolsztoj emlékére

Közülük külön is megemlítendő a *Julianus, Bartók Béla* és a *Bartók-trilógia, Önarckép, Brancusi, Trubeckoj, Justh Zsigmond, Michelangelo, Szent István*. Plasztikái mellett grafikáival is több kiállításon sikert aratott.

Egyéni hangvételű művei közül kiemelést érdemelnek nőalakjai és tanulmányai, valamint az utóbbi években fából készített alkotásai (*Lev Tolsztoj emlékére, Gondolkodó, Térdeplő, Gyász*). *Mózes*, illetve *Szent István* alakját többféle változatban is elkészítette.

Műveit egyszerre jellemzi a markáns vonalvezetés, a lírai megközelítés és nem egyszer a derű. Szobraiból sugárzik a rusztikus erő és a humanizmus. A tradicionális ábrázolásmód mellett szívesen kísérletezik elvontabb eszközökkel. Kompozíciói tömbszerűek és összefogottak. Kifejezésmódja azonban mindig egyéni, mesterkélt manírok soha nem érintik műveit. Anyaghasználata rendkívül változatos: a kő, a márvány, a bronz és az ólom mellett szívesen nyúl a fához is. Zárt rendszerben komponált fából faragott szobrai egyre súlyosabb tartalmat hordoznak.

Alkotásaival számos hazai és külföldi tárlaton aratott sikert. Az évtizedek óta Törökbálinton élő és alkotó művészt 2003-ban a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjével tüntették ki. 2005-ben a montenegrói Nikšićben a nemzetközi miniatúra biennálén Grand Prix-vel ismerték el művészetét. Idén jelent meg a *Zárt tömbök nyíltsága* című életmű katalógusa, amelyben a művész több, korábban már megjelent cikke tanúsítja: szerzőjük nemcsak élvonalbeli szobrász és grafikus, hanem remekül ír is.

„Hadik Gyula egy szóval sem mondta, hogy derűlátó. Egész életében tetteivel bizonyította, bizonyítja ezt" – jellemezte Megyeri Dávid.

Prohászka László

HADIK Gyula szobrász, grafikus

HIRDETÉS

HILL
INTERNATIONAL

A Szerencsejáték Részvénytársaság

marketing

osztályvezetőt

keres. Ön bizonyára nem érzéketlen a szerencsejátékok iránt. Ismerőse a játék, a nyerni akarás, a siker. Ön kellőképpen felkészült, hogy eddig megszerzett marketing tudásával, felsőfokú végzettségével és többéves gyakorlati tapasztalatával ezen a rendkívül speciális területen is bizonyítson. Különleges feladatról van szó, hiszen Önre vár majd e teljesen egyedi szolgáltatásokkal foglalkozó cég arculatának alakítása és gondozása, a piacpolitika irányítása, a PR és a hirdetési tevékenység koordinálása.

Fortuna szolgálatában állni -

különös élmény.

Jelentkezését teljes diszkrécióval kezeljük. Fényképes szakmai önéletrajzát, referenciamunkái megjelölésével, kérjük, jutassa el tanácsadónknak: HILL Kft.1027 Budapest, Szász Károly u. 2.

HILL
INTERNATIONAL

Megbízónk, egy országos hatáskörű részvénytársaság

likvidmenedzsert

keres. A cég olyan szakemberre bízná a pénzgazdálkodás szervezését és irányítását, a **szabad pénzeszközök befektetését és** koordinálását, aki ésszerűen, a szervezet érdekeinek maximális figyelembevételével tud kockáztatni. Elképzelésünk szerint Ön felsőfokú végzettséggel rendelkezik, és már hasonló területen komoly tapasztalatot szerzett .

Jelentkezését teljes diszkrécióval kezeljük. Fényképes szakmai önéletrajzát tanácsadónk, a HILL International budapesti irodájának címére várjuk: 1027 Budapest, Szász Károly u. 2.

HILL
INTERNATIONAL

Országos hatáskörű szerv megbízásából

gazdasági osztályvezetőt

keresünk. Ha Ön felelősséggel tud gazdálkodni, akkor sikeresen oldhatja meg a cég működéséhez szükséges anyagok és eszközök beszerzését, készletezését, gondnokság munkájának irányítását, a gépjárműpark hatékony kihasználását. A felsőfokú **közgazdász vagy üzemgazdász** végzettséget elengedhetetlennek tartjuk.

Jelentkezését teljes diszkrécióval kezeljük. Fényképes szakmai önéletrajzát várjuk tanácsadónk, a HILL International budapesti irodájának címére: *1027 Budapest, Szász Károly u. 2.*

PRIVATIZÁCIÓ

Az ÉGSZI SENIOR KUTATÓ ÉS SZERVEZŐ Kft.,

az ÁVÜ privatizációs tanácsadója,
a decentralizált privatizációs eljárás keretében

nyilvános pályázatot hirdet

a FEHÉRVÁR AUTÓJAVÍTÓ Kft.

(Székesfehérvár, Balatoni út 8.)
ÁVÜ-tulajdonban levő
üzletrészének értékesítésére

A kft. törzstőkéje: 60 millió Ft.
Az önkormányzatot illető üzletrész: 9,12 millió Ft (15,2%).
Az Állami Vagyonügynökség üzletrésze: 50,78 millió Ft (84,634%).
Dolgozói vásárlási szándék: 0,10 millió Ft (0,166%).
A pályázaton való részvétel feltétele, hogy a pályázó:
- az állami tulajdonú üzletrész egészének megvásárlására tegyen ajánlatot
- vállalja, hogy a vételár legalább 30%-át készpénzben fizeti meg
- a névérték 2/3-át meghaladó összegű ajánlatot tegyen
- vételi szándékát írásban nyújtsa be
- mellékelje a vételár összegére a fedezetigazolást (készpénzigazolás, E-hitel igérvény, kárpótlási jegy másolata)
- vállalja az előprivatizáció hatálya alá eső, a kft. kezelésében levő (nem üzemelő) bicskei Expressz szerviz (Bicske, Botond tér 13.) fenntartását, az előprivatizáció megtörténtéig.

A pályázó a pályázatában nevezze meg a megajánlott vételi árat, rövid szakmai koncepcióját és rövid üzleti tervét.
A pályázat elbírálásakor előnyt élvez az, aki:
- magasabb vételárat ajánl
- szakmai koncepciójában a járműjavító profil megtartását és a tevékenység műszaki fejlesztését irányozza elő
- üzleti tervében a jelenlegi dolgozói létszám minél nagyobb hányadának továbbfoglalkoztatását tervezi.

A pályázónak a megvenni kívánt üzletrész megajánlott vételi árának 5%-át, bánatpénzként, az ÉGSZI SENIOR Kutató és Szervező Kft. pénztárában letétbe kell helyeznie. Az összeg visszafizetésre kerül, ha a pályázó nem nyert, a vételárba beszámításba kerül, ha a pályázó nyert, nem kerül visszafizetésre, ha a pályázó visszalép vagy az ajánlati kötöttség ideje alatt nem tesz eleget fizetési kötelezettségének.
A kft. átvilágítási anyaga, átalakulási és privatzációs terve, valamint az átalakulási vagyonmérlege megtekinthető, illetve a titkossági nyilatkozat aláírása után 6000 Ft + áfa összegért megvásárolható a kft.-nél.
A pályázatot július 15-e (szerda) és augusztus 3-a (hétfő) között, 9-től 15 óráig lehet benyújtani az ÉGSZI SENIOR Kutató és Szervező Kft.-nél, cím: Budapest XI., Bartók Béla út 152. H épület, III. em. 319. szoba.
Az ajánlatok felbontása nem nyilvános. A pályázat nyilvános eredményhirdetése augusztus 5-én (szerdán) 10 órakor lesz, a pályázatok benyújtásának helyszínén.
A pályázattal kapcsolatban felvilágosítást ad Horváth Péter cégvezető, telefon: 181-3142.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Állami Vagyonügynökség megbízása alapján

a Magyar Hitelbank Rt.
Befektető és Vagyonkezelő Leányvállalata

pályázatot hirdet az átalakulással létrejött
JAVSZER Kereskedelmi Kft.-ben
lévő üzletrészének megvásárlására.

A társaság jellemző adatai:
A társaság vagyona:54 500 000 Ft. A társaság törzstőkéje:40 000 000 Ft
Felhalmozott vagyona:14 500 000 Ft

Tevékenységi köre: gépjárműjavítás, fuvarozás, fuvareszközök bérbeadása, termelőeszköz kereskedelem, személy- és haszonjárművek bizományosi értékesítése, gépjárműabroncsok és -alkatrészek forgalmazása.

A kiíró nyílt pályázat útján értékesítés céljából egyösszegben felkínálja a JAVSZER Kft. 77,28%-nyi üzletrészét 32 000 000 Ft kikiáltási áron.

A benyújtandó pályázatnak tartalmaznia kell:
a pályázó adatait (cégbejegyzésének hiteles másolata),
vételárat, a fizetési kondíciókat,
két évre szóló üzleti tervet,
nyilatkozatot, amelynek értelmében az ajánlattétel szerves részét képezi a megkötendő adásvételi szerződésnek,
a megajánlott vételár erejéig banki fedezeti igazolását,
az adásvételi szerződés tervezetét,
4 millió Ft bánatpénz letébe helyezésének igazolását.

A pályázat benyújtási határideje:
1992. július 16-tól július 31-ig.

Az ajánlat érvényességi ideje:
Az ajánlat érvényességi ideje a beadási határidő után számított 60 naptári nap.

A pályázat benyújtása és felbontása:
A pályázatot öt példányban magyar nyelven zárt borítékban kell a megjelölt időben a Magyar Hitelbank Rt. Befektető és Vagyonkezelő Leányvállalathoz (1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 76.) megküldeni.
A pályázatok felbontása és regisztrálása 1992. augusztus 6-án a pályázat kiírójának két képviselője és a JAVSZER Kft. képviselője jelenlétében történik.

A pályázat elbírálása:
A pályázat kiírói a legjobb pályázat feltételeivel felajánlják a JAVSZER Kft. dolgozóinak az üzletrész megvételét 30 napos ajánlati kötöttséggel. A pályázat eredményéről a pályázókat a pályázat kiírója levélben értesíti és a pályázati felhívás közzétételével azonos módon közzéteszi.
A részletes pályázati anyag és a társaságról szóló ismertető a Magyar Hitel Bank Rt. Befektető és Vagyonkezelő Leányvállalatánál (1087 Budapest, Könyves Kálmán Krt. 76.) vehető át.

Magyar Hitel Bank Rt.
Befektető és Vagyonkezelő Leányvállalat

Zsámbék újra a régi

A *Zsámbéki szombatok* kulturális rendezvénysorozata az idén a tizedik évadjába lépett. Május végétől július közepéig nyolc szombaton a település szép helyszínein koncerteket, kiállításokat, gyermekprogramokat és színházi előadásokat rendeznek.

Július 11-én, szombaton tartják a hagyományos megyei napot, melynek keretében – és a jubileum alkalmából – ezúttal saját megyéjük kulturális értékeit kívánják bemutatni.

10 órakor *Hadik Gyula*, törökbálinti szobrász- és grafikusművész tárlatát, valamint népművészeti kiállítást nyitnak meg a művelődési házban. 3 órakor ugyanitt a *Prospero bábegyüttes* ad műsort, majd 5 órakor a Romtemplomnál Pest megyei néptánc- és népzenei együttesek lépnek fel. 7 órakor a Plébániatemplomban *Mozart Requiemjét* adja elő a *Pest Megyei Szimfonikus Zenekar*, valamint a *Budapesti Ifjúsági Kórus Strausz Kálmán* vezényletével. Este 9 órakor a Romtemplomnál a *Kerekasztal Színházi Társulás* a *Lovagsereg éneke* című, Artur királyról szóló darabot játssza *Kaposi László* rendezésében.

Mátyás Irén, a művelődési ház igazgatója és évek óta a rendezvénysorozat szervezője, idén újra úgy érzi, hogy siker koronázta hosszú hónapok óta tartó, fáradságos szervezőmunkájukat. Az anyagi források előteremtésével nem volt gondjuk, hiszen manapság elég sok lehetőség adódik kulturális támogatások szerzésére, szponzorok megnyerésére –, mondta. A szervezésben bízvást támaszkodhatott a nagy múltú helybéli kulturális egyesületekre. Tavaly azonban – talán a rendszerváltozás okozta átmeneti bizonytalanság és az egzisztenciális félelmek miatt – kevesen jöttek el a rendezvényekre. Idén újra mintegy 80 százalékos házak előtt játszanak, sőt a Tartuffe előadásán hetven nézőnek már csak állóhely jutott. S noha sok a pesti látogató, a közönség mintegy fele Zsámbékról és a környékbeli településekről verbuválódik –, hangsúlyozta. Ez is jelzi: az átmeneti érdektelenség után a település újra magáénak érzi a rangos rendezvénysorozatot.

D. V. S.

Kényes téma a Karinthy Színházban

Rossz fiúk csapata

1. A homoszexualitás sokáig nálunk is a tabutémák közé tartozott. Crowley *Fiúk a csapatból* című színműve – bemutatására most a Karinthy Színház vállalkozott – éppen ezzel a kérdéssel foglalkozik.

– Én is úgy hiszem, hogy ez nálunk még elég kényes téma, és szomorú, hogy így van – mondja *Karinthy Márton*, aki fordítója, rendezője és díszlettervezője is Crowley darabjának. – Elvégre a homoszexualitásról van szó, amit nálunk és persze egész Közép-Európában szőnyeg alá sepert témaként kezeltek, a kábítószer, a fegyverkereskedés és a maffia problematikájával együtt. Általában nem beszéltek róla, de azért mindig is létezett, éppen elfojtottsága miatt nőttek ki a vadhajtásai. Ha a társadalmak normális szemlélettel kezelték volna ezt a kérdést, bizonyára helyére kerül ez is. Hiszen az a lényeg, hogy ezek az emberek ne kényszerüljenek szüntelen összeütközésbe a társadalommal. Európa lakosságának 5–10 százalékáról, egy komoly számú kisebbségről van szó.

– *Crowley darabját hol mutatták be először?*

– New Yorkban, a Brodway-n, húsz évvel ezelőtt. A bemutató óriási vihart kavart. Azóta persze nagyon sok, a homoszexualitással foglalkozó művet, filmet mutattak be – különösen az

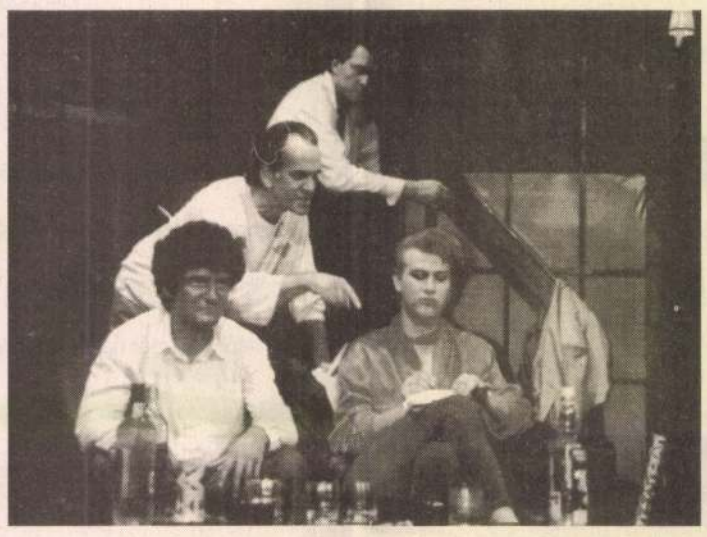

Fotó: Fábián József

AIDS megjelenése után –, de mindegyik ebből a színműből nőtt ki. Sajnos a Brodway-n nem láthattam a darabot, bár a bemutató óta is rendszeresen felújítják és játsszák, de egy párizsi előadást megnéztem, s azt a híres filmváltozatot is, amely a darabból készült még a hetvenes években.

– *Nem félt a darab itthoni bemutatásának következményeitől?*

– Természetesen féltem, de nem valamiféle botránytól, sokkalta inkább attól, hogy bizonyos kérdésekre választ kell adnunk – amit meg is próbálunk.

2. Mert *Crowley* húsz évvel ezelőtt nyilván nehezebb helyzetben nézett szembe az amerikai társadalom előítéleteivel, mint most a *Karinthy Színház* alkalmi társulata a magyar közvéleménnyel. Természetesen most és itt sem könnyebb a homoszexualitásról nyíltan beszélni.

A szerző belülről közelíti meg az amerikai homoszexuálisok zárt világát, s ez darabjának legfőbb érdeme. Gördülékeny, sokszor igen nyers, élesen poentírozott, de szellemes dialógusokkal sokkolja mindvégig az esti kánikulától szenvedő magyar nézőket.

Crowley egy születésnapi buliba sűríti ennek a meg nem értett rétegnek sok típusát és problémáit. Az első percekben még méltán hiheti a néző, hogy csupán felületeiben, sekélyesen ábrázolt világot lát a „homokos" fiúk alkalmi összejövetelén. Azonban a játék percről percre komolyabbá, feszültebbé válik. A kilenc tagú *csapat* – a rendezés jó érzékkel és biztonsággal szedte össze a színészeket – egyre mélyebb régiókba visz bennünket. A homoszexuálisok világa kegyetlenül zavarossá, fájdalmassá, drámaivá válik.

A válogatott színészgárda kitűnő játékkal hozza testközelbe a talán ma még számunkra nem is mindig érthető kérdéseket. A közönség meglepő módon általában jól reagál a darabra. Mégis, mindvégig az az érzésünk, hogy messziről, távcsővel figyeljük ezt a távoli „csillagvilágot", amely bár nagyon is közeli, megmagyarázhatatlan marad számunkra.

Emellett azonban jól is szórakozunk. A homoszexualitást is utolérte a sors: irodalmi, színpadi téma lett, amelyen nevethetünk. (S holnap talán már nem is a kérdés extremitása csábít be bennünket a színházba.)

Remek karakterszerepekben láthatjuk *Gáti Oszkárt, Schnell Ádámot, Széles Lászlót, Kőszegi Ákost* és a többieket. Nekik is nagymértékben köszönhető egy kényelmetlen téma elfogadtatására tett kísérlet látható sikere.

Szémann Béla

Színjátszók találkozója

Gyermek-Európát építenek

Július 12. és 25. között Békéscsaba ad otthont a VI. Európai Gyermek-színjátszó Találkozónak, melynek célja Gyermek-Európa felépítése a színjátszás eszközeivel. A találkozó védnöke az Európa Tanács és Göncz Árpádné.

A nagyszabású rendezvényre 30 európai országból érkeznek a gyerekek. Július 11-én 18 órától a Vigadó térről indul a Táncsics sétahajó, melynek fedélzetén a gyerekeket *dr. Huszár János*, a Fővárosi Önkormányzat kulturális ügyosztályának vezetője köszönti. A másnap 20 órakor kezdődő békéscsabai ünnepélyes megnyitóra jelezte jöttét *Henk Heinkamp*, az Európa Tanács kulturális bizottságának elnöke. Különleges programnak számít még 13-án Békéscsaba polgármesterének kulcsátadási ünnepsége, 19-én Vésztőn az Európai Életfa avatása, valamint a 24-i zárónap, amikor a találkozó közel 400 résztvevője 16 órától Békéscsaba sétáló utcájában mutatja be a két hét együttes munkájának eredményét, majd ünnepélyes búcsúest következik.

A hétköznapok időbeosztása feszített programot ígér: a délelőttök koordinációs munkával telnek, nevelők, szervezők és drámatanárok alakítják a drámaműhely munkáját. Délutánonként folytatódik a műhelymunka, fakultációs és szabadidős programokkal, míg az esteket elsősorban a játék jellemzi. Naponta lesz Gyermekdrámabár, Tied a színpad, s néhány vetélkedő és koncert is színesíti a műsort. A búcsúesten karnevál és álarcosbál lesz. A VI. Európai Gyermek-színjátszó Találkozó színhelye a viharsarki városban az Iskolacentrum.

(székely)

A Kassai polgárok – Kassán

Márai Sándor a szeretett szülőváros, Kassa történelmének egy drámai mozzanatához kapcsolta darabja, a *Kassai polgárok* cselekményét. A magyar középkor hányatott viszonyai között a városa és a város polgárai szabadságát megvédő János kőfaragó mester története ma is megszívlelendő példázatot rejt.

A szlovákiai Komárom *Jókai Színháza* most hazaviszi a drámát. Július 11-én este a kassai *Állami Színházban* (nem messze Márai hajdani szülőházától) *Beke Sándor* rendezésében játsszák a *Kassai polgárokat*. Ez ünnepi bemutatónak számít.

Pár nap múlva, július 17-én, Komáromban is előadják, mégpedig a régi komáromi vár sokáig a közönség elől elzárt területén, a VI. bástyán.

(t. i.)

Könyvtámogató pályázat

A bejegyzés alatt álló Magyar Könyv Alapítvány pályázatot hirdet Magyarországon, 1993. június végéig megjelenő, *egyetemes és nemzeti értéket hordozó könyvek* kiadásának támogatására. A támogatásért pályázati úton lehet folyamodni az erre kidolgozott űrlapon, amely beszerezhető a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Ügyfélszolgálati Irodáján (Bp. V., Szalay u. 10–14., vidékről postai úton, telefonon is kérhető), s a kiadók is pályázhatnak.

A pályázatok elbírálását, a támogatás mértékének megállapítását a Magyar Könyv Alapítvány Kuratóriuma végzi, amely 11 független testület által delegált tagból áll.

***A pályázatok benyújtási határideje 1992. augusztus 15.* A pályázatokat az alapítvány titkársági teendőit ellátó MKM Könyv, Lap és Irodalmi Főosztályához kell eljuttatni (Bp. V., Szalay u. 10–14. telefon: 153-0600/1181 m.).**

Magyar Könyv Alapítvány
Kuratóriuma

Bólyák

Megvilágosodás

Már decemberber – amikor javában táncoltak-daloltak a disznóperzselő tüzek – elkezdtük a piálást, és titokban nagyon vártuk a farsang végét, hogy végre abbahagyhassuk. Rendítetlenül tántorogtunk egyik vendégségből a másikba, vigadtunk hetek óta.

Éppen egyik faluból a másikba dülöngéltünk a süvítő szélben, amikor csoda történt. Kisütött a nap, szikrázott a hó, tisztult az agyunk, mind lassabban poroszkáltunk – gyönyörködtünk a tájban. A barátom egyszer csak megtorpant; sokáig állt, megrendülten hallgatott, majd a nagy felfedezéseknek dukáló áhítattal kinyilatkozta:

– Azért az is nagy élmény, testvér, ha józan az ember!

Te jó ég, micsoda igazság! Éreztem: nagy gondolat, nagy pillanat, nagy élmény. Gyakran felidézem. Most is éppen arra gondolok, itt az ideje felajánlani a történetet – hangulatát, „filozófiáját" – némely, a szavaktól megmámorosodott hölgyeknek és uraknak.

Szávai Géza

Egyetemek szövetsége

Budapesti Egyetem néven szövetséget kíván létrehozni az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanácsa és a Semmelweis Orvostudományi Egyetem. A tervezett egyetemi szövetség célja a két felsőoktatási intézmény közös programjainak fokozottabb összehangolása, mindenekelőtt a gyógyszerész- és pszichológushallgatók képzésében. A tervek között szerepel további közös oktatási programok kidolgozása – különösen a tudományos továbbképzés körében –, az információs hálózat fejlesztésének, valamint a könyvtárak és levéltárak összehangolt működésének biztosítása. Az egyetemi szövetség létrehozásáról szóló szándéknyilatkozatot július 13-án írja alá a két intézmény rektora.

Objektív olasz tükörben

„Európa holnap"

Közép-Európa ma: a Hexagonale – ez az egyik vezető cikk címe, amelynek szerzője *Gianni De Michelis*, a néhány hete még hivatalban volt olasz külügyminiszter. A negyedévenként megjelenő folyóirat, amely közölte, az *Europa domani* (*Európa holnap*) címet viseli, és immár a tizenkilencedik évfolyamánál tart. Eredetileg közgazdasági–befektetéstanácsadói szaklapként indult, az – akkor még *kilencek Európája*, és az Európai Közösség akkoriban nagyon távolinak tetsző létrejöttének optimista megítélése jegyében. Közgazdasági prognózisai, befektetési tanácsai – úgy tetszik – jobbára beváltak, a lap megerősödött, s az idei évtől szélesítette profilját és bővítette terjedelmét. Az idén eddig megjelent három szám markánsan jelzi azokat az új törekvéseket, amelyek a volt kelet-európai államok iránt megnövekedett itáliai érdeklődés fölkeltését és kielégítését szolgálják.

Az a célunk, hogy a kevéssé tájékozott nyugat-európai, s természetesen elsősorban az olasz értelmiségiek, közvéleményformálók figyelmét jobban rárányítsuk azokra a kelet-közép-európai kulturális, művészeti, irodalmi, történeti értékekre, amelyeket – éppen tájékozottságunk hiányos volta miatt – kevéssé ismertünk és méltatlanul alulértékeltünk – írja idei programadó cikkében *Marco Cavallotti*, az *Europa domani* nemzetközi kapcsolatokért felelős szerkesztője. Ő készített négy lapoldal terjedelmű, tartalmas interjút Budapesten *Kosáry Domokossal*, a Magyar Tudományos Akadémia elnökével, amely *A határok spiritualizálódása* címmel jelent meg a lap februári 193-as számában, *Széchenyi István* portréjával illusztrálva.

Kosáry akadémikus – és többek között *Pók Lajos* is – ott szerepel a lap állandó külföldi munkatársainak névsorában: például *Fejtő Ferenc, Aleksander Gieysztor* (a Lengyel Tudományos Akadémia elnöke), vagy a *Duna* című könyvével világhírnevet szerzett trieszti professzor: *Claudio Magris*, illetve a moszkvai *Igor Vinogradov* akadémikus, kritikus és irodalomtörténész, vagy *Fabrizio Caccia Dominioni* (a Közös Piac brüsszeli igazgatója), s *Paolo Mantegaza*, a Milánói Tudományegyetem rektorának neve mellett – hogy szinte csak találomra idézzünk a kéttucatnyi tudós nevét fölsorakoztató nemzetközi szerkesztő- és tudósítói bizottság listájáról.

Folyóiratuk publikációi olyan szaktudósok és élvonalbeli újságírók közös munkájának eredményei, akik méltóképpen reprezentálják Kelet-Közép-Európa kulturális és tudományos életét – írja idézett programcikkében Cavallotti; a folyóirat egyre bővülő és színesedő kulturális-művészeti rovatát pedig *Bianca Cavallotti Valota-Jorga* professzorasszony, a Milánói Állami Egyetem Kelet-Európa Történeti Tanszékének vezetője szerkeszti.

Az *Europa domani* legfrissebb, júniusi számában terjedelmes, elemző interjú olvasható *Czirják Sándorral*, a Magyar Nemzeti Bank alelnökével, aki egyebek között a forint konvertibilitásának fokozatait ismerteti; s tömör és szakszerű tudósítás számol be a magyar autógyártás: az Opel Astra és a Suzuki jelenlegi helyzetéről és perspektíváiról. De közöltek – kultúrhistóriai ismertetésekben gazdag – turisztikai ajánlatokat éppúgy, mint például a valódi magyaros gulyáleves ínycsiklandó receptjét...

A százoldal terjedelmű, finom papírra nyomtatott, elegáns tipográfiájú és rendkívül igényesen válogatott fotóanyaggal illusztrált színes milánói folyóirat, az *Europa domani*, eddig megjelent idei három számának tanúsága szerint, objektív képet igyekszik adni – a többi kelet-közép-európai országhoz hasonlóan – rólunk, a mi törekvéseinkről, gondjainkról, sikereinkről és kulturális hagyományainkról is az itáliai (illetve a világ bármely részén élő, olaszul tudó) érdeklődőknek.

(zs. i.)

Elhunyt id. Szabó István szobrászművész

Életének 89. évében elhunyt *id. Szabó István* Kossuth-díjas szobrászművész.

Cereden született, 1903. augusztus 29-én. Híressé faszobrai tették; ezekkel szerepelt az 1939-es New York-i világkiállításon is. Az 1950-es évektől Benczúrfalván élt és dolgozott. Elsősorban a palóc ember, a falusi világ foglalkoztatta, ennek megörökítése állt hozzá a legközelebb. Sok műve született a bányászokról is. Eltávoztával a magyar szobrászat igen jelentős, mással össze nem hasonlítható egyéniségét vesztettük.

A debreceniek sikerdarabja

Stílusgyakorlat – Japánban

A debreceni Csokonai Színház nyolc évvel ezelőtt mutatta be Reymond Queneau: Stílusgyakorlat című darabját. Éveken keresztül nagy sikerrel játszották, vendégszerepeltek vele Budapesten, Lublinban és Berlinben is.

A társulat az 1992-93-as évadban felújítja a darabot, előtte azonban július 29-től augusztus 11-ig Japánban vendégszerepel vele. A japán kapcsolat közel tízéves múltra tekinthet vissza. *Pinczés István*, az előadás Jászai-díjas rendezője kezdetben amatőr csoportjával, a Debreceni Színjátszó Stúdióval alakított ki gyümölcsöző együttműködést a toyamai Bungeiza Gekidan társulattal.

Ezt követték vendégrendezései Toyamában (Örkény: Tóték, Szép Ernő: Május), viszonzásul *Hirosi Koizumi* rendezésében, japán tervezőművészekkel és koreográfussal *Kinosita Dzsundzsi: A selyemtollú kócsag* és *Hétalvó* című műveinek bemutatói a Csokonai Színház Kamaraszínházában. Ezzel a produkcióval a társulat 1990-ben Toyomában is bemutatkozott. A Csokonai Színház ebben az évben a Stílusgyakorlat című előadással meghívást kapott az augusztus 1 és 6. között megrendezésre kerülő TI-ATF '92-re, Toyomába. A fesztiválon kívül az előadást bemutatják az expo rendezvényén és Kuwana városban is. A sikerdarab az évad közepén Franciaországban is bemutatkozik, ám előbb *Dánielfy Zsolt, Jantyik Csaba, Horányi László* – az előadás művészei – és Pinczés István rendező Japánba utazik.

(sz. á.)

Hadik Gyula

A kiállítást rendezte:

A-tól Z-ig
SZOLGÁLTATÓ IRODA
Ct: Balga József
6640 Csongrád, Dózsa György tér 4.
Telefon, fax: 63/ 382-210

Tiszai

GALÉRIA

MEGHÍVÓ

A kiállítás támogatója:

Tiszai

GALÉRIA

CSONGRÁD, DÓZSA GYÖRGY TÉR 4.
(A NÉPKERT BEJÁRATÁNÁL)

MEGHÍVJA ÖNT,
CSALÁDJÁT ÉS BARÁTAIT

HADIK GYULA

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

alkotásainak kiállítására

Megnyitó: 1994. május 31-én 17 órakor

Megnyitót mond: **DR. DÖMÖTÖR JÁNOS**
művészettörténész
a hódmezővásárhelyi
Tornyai János Múzeum
nyugalmazott igazgatója

A kiállítás nyitva:
1994. június 1-től július 2-ig
HÉTFŐTŐL PÉNTEKIG 9-12 és 13-17 óráig
SZOMBATON 9-12 óráig

BELÉPÉS DÍJTALAN

Csongrád
Galéria

MEGHÍVÓ

' Szélesebb körben kevéssé ismert, jóllehet hosszú évtizedek óta a kortárs magyar művészet fórumain folyamatosan jelentkező és szereplő szobrászművész , HADIK GYULA . A törökbálinti elvonultságában dolgozó - 1925-ös születésű, tehát az idősebb művészgeneráció tagjaként munkálkodó - szobrász rendszeresen elküldte alkotásait a pécsi kisplasztikai és a soproni érembiennálékra , kisplasztikáit bemutatta az országos tárlatokon, s néhány - többek között Budapesten, Balassagyarmaton, Salgótarjánban és a svájci Oberfrickben rendezett - önálló kiállítás is a pályaképbe épülhetett. Állami megbízásra készült művei közül -a portrék mellett- legjelentősebb az Esztegomban, a Bottyán-ház udvarában felállított - mind méretében, hatásában monumentális - JULIANUS.'

Csongrád Város Önkormányzata
és a
Csongrád Galéria

tisztelettel meghívja Önt,
kedves Családját, ismerőseit, barátait

HADIK GYULA

szobrászművész
kiállításának megnyitójára,

1994. április 8-án 18 órakor a
Csongrád Galériában / Kossuth tér 9-11./

Megnyitja: Pusztai László
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető 1994. április 9-24-ig,
keddtől - péntekig 10-12 és 14-18 óráig,
szombaton és vasárnap 9-12 óráig.
Hétfőn zárva !

HADIK Gyula szobrász

Hadik Gyula. Bev. Wehner Tibor. Bp. : SZOLORG, 1992 35 p., ill. E

iting dyna-
Bonn 1971. 48.604
geinek/.../
Gödöllő 1972. 48.679
ati gazda-
Gödöllő 1971. 48.833
ati gazda-
Gödöllő 1971. 48.834
economic
rado High
Fort Collins 1971. 48.958
i szervek
Bp. 1971. 49.037
rmelőszövetke-
főbb előzetes
Bp. 1972. 49.083
és munkatanul-
Bp. 1972. 49.117
ozás /
Bp. 1973. 49.310
ıdó Bp. 1973. 49.717
jaarrond
Haag, Teeltjaar 1972. 50.035
ísa az új
Bp. 1973. 50.043
ı mg.-ban Bp. 1973. 50.045
st functions
expected
Corvallis 1973. 50.048
rd policies
ı Corvallis 1972. 50.051

HADIK Gyula szobréász

MEGYERI Dávid: Zárt tömbök nyíltsága : Hadik Gyula művészete. = ÚJ Magyarország, 1992. augusztus 10. 10.p.,ill.

Zsámbék, 1992. kiáll.

Kat van a lexikonban is

K. Lippich Elek: A kodak hivatása 135
Tanácsok kezdő fényképészeknek az utazások alkalmával eszközlendő fényképezésről 138
Kégl Teréz: Az én amatőrködésem 140
Pásztor József: A kodak 141
Kohlmann Artúr: Fényképezés az iskolákban 143
A háború és a fényképezés 145
Siklóssy László: Fényképgyűjtés 147

III.

Bevezető 151
Nádai Pál: Fényképező-művészet 159
Vydarény Iván: Egyszerű eszközök — egyszerű eljárások ... 163
Gergő Endre: A fénykép kultúrája 164
Gaál Gábor: Fényképek a kirakatokban 168
Rónai Dénes: Egy új művészet útja 171
Hevesy Iván: Fotografálás és fotóművészet

Hradik ~~János~~ Gyula
szobrász

Balassi Bálint " Ólom.
" (vepro)

Réti Zoltán: Hradik Gyula és Janossy Ferenc . . .
Múzeiszet, 1972. ápr. tés - 43 oldal.

ERDŐS RENÉE HÁZ

1174 Budapest, Báthory u. 31. · Tel.: 256-6062

Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzatának közérdekű muzeális kiállítóhelye és helytörténeti gyűjteménye

Az Erdős Renée Ház megközelíthető a BKV tömegközlekedési forgalmi központjának Kőbánya - Kispest elnevezésű megállójából a 98-as autóbusszal az Ásvány utca nevű megállóig (hétköznap 8-9 percenként közlekedik, munkaszüneti napokon minden óra 08, 23, 38, 53 perckor indul, menetideje 21 perc), vagy

az Örs vezér tere forgalmi központjának megállójából a 168-as autóbusszal Rákoshegy, Ferihegyi út nevű végállomásán át a Kodolányi János tér elnevezésű megállóig (16.30, 17.00, 17.30 órakor indul, menetideje 27 perc), illetve

az Örs vezér teréről a 61E autóbusszal a Rákoskeresztúr városközpont elnevezésű végállomásig, majd innen átszállással a 98-as autóbusz Bulyovszky utca elnevezésű megállójáig (a 61E autóbusz hétköznap 5-6 percenként közlekedik, munkaszüneti napokon minden óra 10, 22, 34, 46, 58 perckor indul, menetideje 17 perc - a 98-as autóbusz hétköznap minden óra 06, 15, 24, 34, 44 perckor, munkaszüneti napokon minden óra 03, 18, 33, 48 perckor indul, menetideje 3-4 perc).

Támogatók:

Táj és Hagyomány Alapítvány • Rákosmenti ÁFÉSZ • RÁFÉSZ - COOP Rt. • Békési Joe karikaturista

LABORCZ FERENC SZOBRÁSZ-MŰHELY ALAPÍTVÁNY

Laborcz Ferenc Szobrászműhely Alapítvány
Tel/Fax: 1 258 2583

Az ERDŐS RENÉE HÁZ működését támogatja:
Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzata

meghívó

ERDŐS RENÉE HÁZ

A műfaj határok feloldódása, az értékterületek közti értékmutációk, a szobrászat illusztráló, ábrázoló és anekdotizáló lehetőségei iránti – különböző tevékenységi területek felől érkező – igények, új technológiák, anyagok, többek közt a számítógépes, kombinációs és információs lehetőségek a szobrászat széleskörű, vízszintes kiterjedéseit és gazdagodását eredményezik. Mindezek tették és teszik szükségessé az alkotói törekvések differenciáltabb bemutatását, a szobrászat axiológiai, sajátosságai felőli megközelítését, függőleges irányú mozgásterének, erővonalainak előtérbe helyezését, kiegészítő jelleggel, értékszintjeinek süllyedését kerülendően, csökkentve holtágainak, zsákutcáinak számát. Ez a szobrászat sajátosságait meghatározó összetevőinek ismeretét, állandó jellegű gyakorlását jelentik melyek létrejöttében szerepet játszottak és lehetővé teszik, hogy az új utak megnyitása, új értékek létrehozása arról az értékszintről indulhassanak ahova azok sok ezer éven keresztül az idők folyamán eljutottak. Ezen összetevők közé tartozóak többek közt a fa és a kő anyagainak megmunkálásából létrejövő megvalósítások. 1998 óta éves váltakozással kerülnek megrendezésre, immáron hatodik éve a Laborcz Ferenc Szobrászműhely Alapítvány által rendezett kő és fa kisszobor biennálék, ez alkalommal a III. Fa Kisszobor és Szobrászrajz Biennále

Benedek József

A Biennále kiállító művészei:

BARABÁS MÁRTON, BÁLVÁNYOS LEVENTE, BENEDEK JÓZSEF, BMZ (BAJI MIKLÓS ZOLTÁN), BOBÁLY ATTILA, BUDA ISTVÁN, CSÓTI GÁBOR, DROZSNYIK ISTVÁN, FEKETE GÉZA, GÁDOR MAGDA, GULÁCSY-HORVÁTH ZSOLT, HANS GEORG ANNIÉE, HUBER ANDRÁS, KALMÁR JÁNOS, LABORCZ MONIKA, LÓRÁNT ZSUZSA, MATA ATTILA, B. LABORCZ FLÓRA, MÉREY ÁRPÁD, MECSEKI HARGITTA, KENETH BRICKMAN METOXEN, NAGY SÁNDOR, OROSZ PÉTER, OLÁH SZILVESZTER SZILVESZTER, ÓCSAI KÁROLY, PASZTERKÓ PÉTER, PETROVITS ISTVÁN, RÁCZ EDIT, SZANYI PÉTER, SZLAUKÓ LÁSZLÓ, SZILÁGYINÉ HUMENYÁNSZKY JOLÁN, SZÉKELY JÁNOS JENŐ, ZÁHORZIK NÁNDOR, LABORCZ FERENC (1908-1971)

Az

ERDŐS RENÉE HÁZ

közérdekű muzeális kiállítóhely
és helytörténeti gyűjtemény

tisztelettel meghívja Önt

2004 június 5-én, szombaton 17 órára

a Laborcz Ferenc Szobrászműhely Alapítvány
szakmai gondozásában megvalósult

III. FA KISSZOBOR és SZOBRÁSZRAJZ BIENNÁLE

valamint

HADIK GYULA

szobrászművész,
a II. Fa Kisszobor Biennále díjazottja
kamara-kiállítása
megnyitójára

megnyitja:
WEHNER TIBOR
művészettörténész

rendezte: BENEDEK JÓZSEF

A kiállítások megtekinthetők július 11-ig
hétfő kivételével naponta 14-18-óráig

HADIK Gyula szobrai
Ü. Műv. 1993/1.

vissza, frissessége azonban ma is magával ragadó. A hetvenes évek végétől a klasszikus formázásmóddal ötvözte és e kétféle térszervezés együttélése mindmáig izgalmas művészi problémát jelent számára. Munkásságának e talán legfontosabb vonulatát a főleg az 1960—70-es évek fordulóján készült munkák, portrék és életnagyságú faszobrok egészítik ki, nem is szólva itt a köztéri alkotásokról. Munkái szoborba varázsolt gondolatok, s kifejezőeszközeit mindig e gondolatok határozzák meg. Persze — anyagtól függően — a gondolat is alakul, mert a gyűrt lemeznek vagy a készen talált természeti (vagy éppen mesterséges) formáknak saját törvényeik is vannak, de ez a lényegen nem változtat: a gondolat eggyé válik a szoborral.

Ő maga így látja alkotásait: „Szobraim készítésekor az élet egy-egy jelenségét akartam ábrázolni és később jöttem rá magam is, hogy szerves egységet alkotnak." Valóban. Az egyes gondolatok, melyek önmagukban szükségszerűen töredékek, kerek egésszé állnak össze, hasonlóan a mozaikhoz vagy a puzzle-játékhoz. Így együtt többé nemcsak a művész, de valamennyiünk legbelső világát kifejezik. Végigkísérik az emberi életkorokat is. A gyermekkor a vágyott, problémátlan idillt jelenti Szabolcs számára, a felnőtt életkort viszont sokkal differenciáltabban, jelenségekre és problémákra bontottan látja.

Az ifjúság — a művész interpretációja szerint — a gyermekkor gondtalanságának letéteményese még, s legszebb gyümölcsei a szerelem testi örömei között találhatók. Erotikus sorozata *(Szerelem)* meglepő szókimondással vágja sarokba az álszemérmet, és a frivolitás határát súrolva tárja elénk az emberi élet e meghitt pillanatait.

A szülő-gyermek kapcsolatot megjelenítő szobrok többnyire a 80-as évek közepén készültek. Mint általában, Szabolcs e téren is a belső harmóniát keresi még az emberi tragédiák mögött is. *A béke halála* című szobrán az elesett fiát tartó apa fájdalma mögött az apa-fiú kapcsolat titokzatos szépsége is szemünkbe tűnik.

Szabolcs Péter: Judit,
bronz, rézlemez

A „honnan jöttünk? — hová megyünk?" kérdéspárra válaszul Szabolcs elementáris erővel mutat egy jobb, tisztább világ felé, amely azonban csak vágyainkban és a művészetben létezik. A művész maga is tudja ezt, s létező világunkat sokszor szemléli vérbő, olykor gunyoros humorral *(Egy minden gyanú felett álló polgár emlékműve, 1974).* Az elhízott, eltunyult, magabiztos figura a mindenkor lojális, kapcsolatai révén mindenkor érvényesülő mameluk kifigurázása.

A nyolcvanas évektől művészetében mindinkább előtérbe kerül az egyedüllét kérdése. E szobrai önarcképjellegűek. A *Várakozás* (1991) magányos figurája Becket Godot-ja mintájára asszociálja a soha be nem teljesülő remény utáni vágyat. A *Csónakban* (1988) tikkadtan heverő, kimerült emberalak maga az élet tengerén hánykolódó művész, aki hiába vár gondjaihoz külső mentőkötelet.

Szabolcsot erőteljesen foglalkoztatja az öregség kérdése, és ebből a problémakörből is a magárahagyottságot emeli ki. Ez a gondolat egész művészetén végigvonul, szimbolikusan elénk tárva belső konfliktusait. E művei a magárahagyottság mellett reménytelenséget is sugallnak.

Mindezek ellenére a tárlatot — egészében szemlélve — a komorság helyett félszáz esztendő tapasztalatait összegző bölcsesség, az élet iránti felelősségvállalás jellemzi.
(Zalaegerszeg, Városi Hangverseny- és Kiállítóterem, 1992. szeptember 12—27.)

KOSTYÁL LÁSZLÓ

Tömbökbe zártan

Hadik Gyula szobrászművész kiállítása

Szélesebb körben kevéssé ismert, jóllehet hosszú évtizedek óta a kortárs magyar művészet fórumain folyamatosan jelentkező és szereplő szobrászművész, *Hadik Gyula* rendezett műveiből kiállítást 1992 nyarán a zsámbéki művelődési házban. A törökbálinti elvonultságában dolgozó — 1925-ös születésű, tehát az idősebb művészgeneráció tagjaként munkálkodó — szobrász rendszeresen elküldte alkotásait a pécsi kisplasztikai és a soproni érembiennálékra, kisplasztikáit bemutatta az országos tárlatokon, s néhány — többek között Budapesten, Balassagyarmaton, Salgótarjánban és a svájci Oberfrickben rendezett — önálló kiállítás is a pályaképbe épülhetett. Állami megbízásra készült művei közül — a portrék mellett — legjelentősebb az Esztergomban, a Bottyán-ház udvarában felállított — mind méretében, mind hatásában — monumentális *Julianus.*

Mint a vázlatos életrajz — és a zsámbéki kiállítási anyag — tanúsítja, Hadik Gyula a szobrászat minden ágazatában aktívan tevékenykedik; érem, plakett, dombormű, portré, kisplasztika — figura, figuraegyüttes —, monumentális kompozíció egyként készül műhelyében, s e műfaji, formai változatosság sokrétegű, sokrétű, de végső soron jól körvonalazható tematikai egységet szolgál: a magyar történelem kiemelkedő alakjainak, a magyar és a világirodalom, művészet kimagasló jelentőségű alkotóinak, a bibliai személyiségek és a mitológiai alakok megidézését, szellemiségük megragadását és értelmezését, az értéket teremtő, az értéket óvó, őrző ember példájának felmutatását. Ezért sorakoztatja fel egymás mellett *Szent István* és *III. Béla király*, a költő *Berzsenyi, Csokonai, Petőfi, Ady, Rilke*, a festő *Csontváry* és *Nagy Balogh János*, a zeneköltő *Bartók* puritán eszközökkel megformált — kőbe faragott, fémbe öntött — alakját, zárt tömbökbe komponált képmását, s ezért emeli ki ezen alkotók örökérvényű művészetének egy-egy motívumát, mintázza, idézi meg egy-egy művének szereplőjét.

Hadik Gyula nemcsak témaválasztása révén kapcsolódik a hagyományos, a klasszikus eszményekkel jellemezhető szobrászathoz, hanem a mintázás, a megjelenítés módozata által is: munkásságának helyét a magyar szobrászat *Medgyessy Ferenc* művészete által érzékletesen meghatározható áramlata közelében, vonzáskörzetében lelhetjük fel. Rokonító vonások gyanánt a tömbszerű megformálást, a zárt sziluetteket, a súlyos erőket rejtő testeket, az egésznek alárendelt, engedelmes részleteket, a nyugalmat sugárzó komponálásmódot, az anyagszerűséget, a rusztikus felületképzést jelölhetjük meg. És természetesen az emberközpontúságot, a realista hangvételt, a valósághű szemléletet, mert Hadik Gyula sem lépi át — bár meg-megközelíti, a stilizálás már-már végső fokához elérkezvén — azt az éles határvonalat, amely az ábrázolás és az absztrakció között húzódik.

Fenségesség, ünnepélyesség lengi át Hadik Gyula kisplasztikáit, érmeit, de ez nem merev aktusok alkalmazott, kényszeredett, demonstrációs jellegű, szokványos emelkedettsége: a művek mély, meleg emberi érzésekkel átitatott, hiteles kifejezések. Az anyagokban, a megmunkálásban, a formákban, a testekben, az együttesekben — felfejtve a felszín kérgét — lágy lírára bukkanhatunk, s e rejtett elem hordozza a művek lényegét: jelentésköröket konkrétan megjelölőn az emberiesség, a humánum szép terrénumában. Ma már, visszapillantva világosan kirajzolódik, hogy a közelmúlt: a hatvanas, a hetvenes, a nyolcvanas évtized válságba torkolló, zavaros, hanyatló korszak volt. Ez a furcsa, szomorú időszak teremtette meg Hadik Gyula számára az alkotói körülményeket, művészeti feltételeket és legfőként: az atmoszférát. Ha a zsámbéki kiállítási kollekció kapcsán visszatekintünk működésére, akkor töretlen alkotóutat, egységes elvek szerint szerveződő, egymásra épülő darabokból álló műegyüttest regisztrálhatunk, amelyet egynemű tartalmi-gondolati szemlélet, gazdag formai megvalósításra való törekvés, s mindenekelőtt: hiteles, fenséges emberközpontúság jellemez.

(Zsámbék, Művelődési Ház, 1992. július 11—31.)

W. T.

Hadik Gyula: Fekvő akt, 1974, vörösmárvány, 16 cm
(Fotó Wehner Tibor)

Tiszta tér

Vojnich Erzsébet tárlata

Vojnich Erzsébet tereket fest. Tereket, amelyek egyrészt érzékelhető, tapintható konkrétságukban végtelen formában — lakás, pince, kiállítóterem, egy város terei — vesznek körül minket, másrészt metafizikusan, mint az emberi létezésről való képi elmélkedés, valamiféleképp tudatosan kiválasztott fogódzó kereteként szolgálnak.

A nemrég megnyitott rózsadombi galéria — amely a *Balassi Könyvkiadó* Margit utcai kibővített könyvesboltjában működik — elsőként *Vojnich* képeivel debütált. Egy nagyméretű olaj és négy újrafeldolgozott újságpapírra festett tusrajz, amit láthatunk a művész munkáiból. Ám ennyi éppen elegendő ahhoz, hogy észrevegyük azt a létet kutató magatartást, amelyet alkotásaiban képvi-

HADIK Gyula (szobrász)

Nógrádi híresség

Látogatás Hadik Gyula műtermében

Budapesten, a zuglói domonkos templom mellett húzódik meg a Cházár András utca, amelynek dús lombú fái árnyékában hangulatos villák állnak. Az 5-ös számot viselő, szecessziós sítlusú épület kertjét hatalmas kőoroszlán őrzi. Nem véletlenül, hiszen az egykori tulajdonos, Rákos Manó, egész épületszobrászati üzemet működtetett itt. Egy, a század elején készülő oroszlánalak (Markup Béla alkotása) annyira megtetszett neki, hogy az eredeti után, műkőből, másodpéldányt készíttetett a háza elé. A villa mögötti műterem, ma is eredeti rendeltetését szolgálja: hosszú évek óta, az itt dolgozó *Hadik Gyula* szobrászművész munkahelye.

A nagykikindai születésű mestert több munkája, emléke köti Nógrádhoz. A hetvenes években — a Nógrádban élő *Jánossy* Ferenc festőművész munkájával együtt — rendeztek kisplasztikáiból nagy sikerű kiállítást Salgótarjánban, illetve a balassagyarmati Horváth Endre Galériában. Ám Balassagyarmathoz egyéb kapcsolatok is fűzik Hadik Gyulát. A város múzeumának főhomlokzata előtt, a bejárattól balraeső területen, 1978-ban állították fel Nagy Iványt ábrázoló, életnagyságú, bronz mellszobrát. Nagy Iván neve fogalom a hazai családtörténeti kutatók és heraldikusok számára. A neves történetíró 1824-ben született Balassagyarmaton, s jogi tanulmányainak befejezését követően, ugyanitt lett királyi táblai jegyző. Végigküzdötte a szabadságharcot. A világosi fegyverletétel után bujdosnia kellett, majd pár éves balassagyarmati ügyvédkedés után, Pestre került. Itt írta meg hatalmas munkáját, a 13 kötetes *Magyarország családai címerekkel és leszármazási táblákkal* című művét. (A nagyértékű, becses forrásmunkát néhány éve hasonmás változatban jelentette meg a Helikon Kiadó). A Magyar Heraldikai és Geneológiai Társaság alelnökéül, a Tudományos Akadémia pedig rendes tagjává választotta. Élete utolsó nagy megbízását, Nógrád vármegye monográfiájának megírását már nem teljesíthette: 1898-ban csendben elhunyt horpácsi birtokán.

Nagy Iván mellszobrának gipszmintája

A szép bronzszobor sorsa — sajnos — nem zárult le a felavatással. Tavaly pusztító vandál kezek ledöntötték az alkotást. A talapzat összetört ugyan, de a szobornak szerencsére nem esett bántódása. Bevitték a múzeumba, amelynek jelenleg felújítás alatt álló épületéből raktárba került. A munkálatok befejezése után — a tervek szerint — a Palóc Múzeumban díszhely várja vissza Nagy Iván portréját.

A pesti műterem mellett, Hadik Gyula törökbálinti otthona is számos érdekességet tartogat a látogató számára, hiszen a művész több, nevezetes nógrádi személyiség portréját is elkészítette A szomorú sorsú Komjáthy Jenő költő mellett megcsodálhatjuk Mikszáth Kálmán és Szontagh Pál élethű arcmásait. (Szontaghot baráti viszony fűzte Mikszáth Kálmánhoz, sőt korábban Madách Imréhez is, akire nagy hatást gyakorolt cinikus, szatirikus egyéniségével.) A Tragédia szerzőjéről mellszobron kívül, egy kisebb méretű egész alakos munka is készült, amely 1968-ban, Svájcban kiállításon szerepelt. A mellszobrok mindegyike életnagyságú méretben, ólomba öntve került az 1970-es évek elején kivitelezésre. Letisztult, pátoszmentes formavilágukkal, művészi kifejezőerejükkel magukra vonják a látogató figyelmét. Igazából valamennyi köztérre kívánkozna, különösen Komjáthy Jenő és Szontagh Pál alakja, akinek nemigen található méltó emlékük Nógrádban.

Hadik Gyulának a balassagyarmati Nagy Iván-emlékművön kívül köztéri szobra áll Esztergomban és Szekszárdon. Több alkotását a Magyar Nemzeti Galéria és néhány svájci magángyűjtemény őrzi. A mester éremmintázással is foglalkozik, eddig szinte valamennyi soproni biennálén ott voltak munkái. Műtermében jelenleg egy Szent István-herma elkészítésén dolgozik a pannonhalmi főapátság számára.

Munkássága azonban elszakíthatatlan szálakkal kötődik Nógrádhoz és a táj történetéhez.

Prohászka László

ÁLLÁSPONT

Honnan erednek az ellentétek, a feszültségek és a bizalmatlanság ?

Világpolgárság és nemzetállam

Nemrég Könczöl Csaba közíróval beszélgettünk a kozmopolitizmusról a NAP TV Betlen János által vezetett műsorában. Amíg én a kozmopolitizmus jelenségéről, értelmezéséről szerettem volna társalogni, addig vitapartnerem a Nemzeti Társas Kör Hit és bizonyosság című nyilatkozatának szövegelemzését kívánta előnyben részesíteni, és azt igyekezett bizonyítani, hogy stiláris hasonlóságokat fedezett fel közte, és egy 1943-ban megjelent, nyilas eszméket hirdető írásmű között. Mivel e nagy horderejű kérdéskör megközelítése személyekre vagy csoportokra mutogatva nem volna szerencsés, és mert a beszélgetés szándékaink különbözősége, illetve a műsoridő rövidsége miatt sem elégíthetett ki minden igényt, fontosnak tartom az általam mondottakat néhány gondolattal kiegészíteni.

Tudjuk, koronként változik a különféle fogalmak, eszmék, eszmerendszerek tartalma és jelentése, és gyakran a történelem tragikus fintorává merevedik a gyakorlati megvalósítás feletti buzgó igyekezet. Tapasztalhattuk ezt a rossz emlékű, vezéreszmének kikiáltott internacionalizmus esetében, amelyről – bár elvetélt – ma sem tudni pontosan, mi fán terem, és amelyet olykor a kozmopolitizmussal is rokonítanak. A kozmopolitizmus természetesen sokkal árnyaltabb, összetettebb eszmeiség és jelenség, mint az internacionalizmus (amely tudvalévőleg falra festett demagóg jelszavak formájában is képes volt testet ölteni), ennélfogva jóval nagyobb figyelmet érdemel azok részéről, akik saját nemzetük iránt különösen elkötelezettek.

A kozmopolitizmusra jellemző tulajdonságok közé sorolható a különféle civilizációkkal, az eltérő szokásokkal szembeni nyitottság, illetve az az értelmiségi magatartás, amely az emberiség egészét egyetlen nagy közösségnek tekinti, és az egyes nemzetek helyett ez iránt érez bizonyos politikai elkötelezettséget. A nemzetek önállósága, kultúrája, hagyománya többé-kevésbé idegen tőle, ezért gyakran szembekerül a nemzetben gondolkodó, a hazafiságot és a hazaszeretetet bensőleg vállaló polgárok és közösségek szándékaival és törekvéseivel. Megnyilvánulási formáitól függően a patriotizmusnak ellentéte és kiegészítője is lehet.

A nemzet fogalmának egyik legjobb meghatározása Bibótól származik. Szerinte a nemzet olyan társadalmi közösség, amely meghatározott területet – hazát –, és annak politikai szervezetét – államot – mondhat magáénak. Az ilyen közösségnek jelentős hányada, vagy csaknem egésze tudatosan tagja a nemzetnek, tehát nemzettudattal rendelkezik. A nemzet fogalmához tartozik a nyelvi, illetve a történelmi azonosság és a gazdasági életképesség. E meghatározó elemek közül talán a nyelvi azonosság tekinthető leginkább mérvadónak.

A nemzet létformája

Az általános érvényű szabadság, egyenlőség és társadalmi igazságosság megteremtése érdekében bizonyos eszméket és programokat mindig is rendszerbe kellett foglalni. Ezzel szemben a nemzethez, a nemzettudathoz kevésbé szükséges bármiféle ideológia. Bibó azt mondja, hogy „...az emberek igen nagy hányada számára, modern közvéleménnyel rendelkező országokban pedig, nyugodtan mondhatjuk, döntő többsége számára a családon kívül a nemzeti hovatartozás az a közösségi kötelék, mely – hatalmi eszközeitől eltekintve is – a legsikeresebben képes tagjai lojalitására apellálni..." Elmondható tehát, hogy a többség szinte magától értetődőnek tartja és elfogadja a nemzet létezését, fennmaradását biztosító szerveződési formákat. Ebből következően idegenkedve és értetlenül szemléli a nemzettudatot gyengítő, ellene ható törekvéseket, jelenségeket.

Az önmagát világpolgárnak tartó, de állampolgárságánál fogva mégiscsak valamely nemzet államához tartozó egyén szempontjából cseppet sem közömbös, hogy miként viselkedik a rendelkezésére álló közegben, annak érdekeivel és értékeivel milyen mértékben azonosul, vagy azokat milyen mértékben utasítja el. Mindez természetesen a nemzetet alkotó közösség nem világpolgárként gondolkodó része számára sem közömbös, és tulajdonképpen innen ered az ellentéteknek, a feszültségnek, a bizalmatlanságnak a forrása. A kérdés most már nem csak az, hogy a különféle érdekek és célok összhangba hozhatók-e, és számolnunk kell-e a krónikus szemben állás és konfrontálódás veszélyeivel, hanem az is, hogy a kétféle világnézet közül hosszabb távon melyiknek van nagyobb létjogosultsága.

A kozmopolitizmus eszméje

Könczöl Csaba a kozmopolitizmusnak az európai kultúrába történő beépüléséről szólva arra hivatkozott, hogy Goethe és Schiller is büszkén vállalták ezt az eszmeiséget, éppen a széttöredezett nemzetállamokkal szembeni magasabb rendű értékek védelmében. Ezzel kapcsolatban röviden meg kell jegyeznünk, hogy az angol és a francia felvilágosodás, illetve a 19. század elejéig tartó német területi és hatalmi megosztottság, a kisállamok rendszerének tarthatatlansága valóban nagy hatással volt Goethe és Schiller nézeteinek alakulására. Azonban nem szabad szem elől téveszteni, hogy világpolgárságuk megfogalmazása idején az apró német fejedelemségek, grófságok, önálló városok minden tekintetben szűknek bizonyultak a szélesebb körű, magasabb rendű társadalomszerveződés iránt fogékony szellemóriások számára. A napóleoni háborúk nyomán bekövetkezett összeomlás részben igazolta őket, ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a világpolgárság eszméje lényegében túlzó, és utópisztikus elképzelés, különösen, ha úgy állítjuk be, hogy az a világ valamennyi polgára számára üdvözítő és elérhető állapot, illetve lehetőség. Kant szerint az ember a világ polgáraként szabad lehet, mivel az emberi akarat és a tiszta ész révén nincs alávetve a természettörvényeknek. Schiller az írók, költők, filozófusok előjogának tartotta, hogy lélekben korhoz és néphez nem tartozva, minden korok kortársaiként alkossanak. Ezzel elszakadva a tértől, már az időre is kiterjesztette a világpolgárság fogalmát, igaz, csak bizonyos értelemben, és csupán a szellem embereire korlátozottan. A néphez és nemzethez nem tartozó, az egyetlen hatalmas társadalmat létrehozó emberiség világának polgárává válni kétségkívül ma is izgalmas játéka a képzeletnek.

És a kis nemzetek?

De körültekintve a földgolyón, a különféle térségek közösségeinek eltérő mentalitását, civilizáltsági fokát, fejlődési irányát és konfliktusait érzékelve rádöbbenhetünk arra, hogy a globális társadalomba vetett remények hiábavalóak és időszerűtlenek. Rádöbbenhetünk, hogy a kozmopolitizmus nem lehet meghatározó eszme a nemzetek, s különösen a szuverenitásuk megőrzése szempontjából veszélyeztetettebb *kisebb nemzetek* számára, annak ellenére, hogy az önmagát világpolgárnak valló, örökmozgó ember nagy szolgálatokat tehet és tesz a kapcsolatteremtésben és a kapcsolattartásban. Akik pedig államközösségekben látják a nagy társadalomhoz vezető átmenetet, azok sem feledhetik, hogy e képződmények is csupán stabil társadalmi közösségek együttműködése révén biztosíthatják fennmaradásukat.

Persze, a demokráciához és a házassághoz hasonlóan a jól működő, társadalmi-politikai torzulásoktól mentes nemzetállam sem áll a tökéletesség csúcsán.

Csak éppen nem találtak ki nála jobbat.

Bánó Attila

Hitvány szellemek és az ő szolgáik...

A hatalom zseniket terem

Egyszerűen elképesztő és ízléstelenség Ceausescuval kezdeni egy írást, de még halottaiban is ő a legkézenfekvőbb példálódzási lehetőség. Amíg hatalomra nem került, jóformán senki nem tudott többet róla, minthogy cipészinas korában a sámfával agyonütötte a mesterét, majd a börtönben „polonicar" (ételbeadogató) volt, így kapcsolatba került a kommunistákkal, később fölcsapott vasgárdistának (igaz, a kettő között nincs lényegbeli különbség), aztán „harcos" lett s ilyen minősíthetetlenségében került a Szovjetunióba, s az onnan való visszatérése után valahol mondott egy beszédet, 1956 őszén pedig hol titokban, hol pedig hivatalosan Kolozsváron és Marosvásárhelyen ólálkodott... A többi már pletyka, amivel nem is érdemes foglalkozni. Igen ám, de óhatatlanul és elkerülhetetlenül államelnök lett belőle... És elkezdett írni, és írt és írt és írt... (Róla is sokat írtak!) Megállt az ember esze minden külföldi útja után. Halandó államfőként elcsavargott Kínába és filozófusként tért vissza Bukarestbe; alig tudott számolni, amikor meghívták Amerikába, s mint világhírű közgazdász jött vissza; még az öt elemi osztályt sem végezte el s már ő sem tudta számon tartani, hogy hány egyetem avatta díszdoktorrá; kezdték összehívogatni az írók kongresszusát s mire a firkászok egybeterelődtek, Ceausescu már kész költő volt... Még folytassam? Ő írt és róla írtak! Ő senkiről sem írt, de megkövetelte, hogy róla írjanak. Ő csak önmagát idézte, de megparancsolta, hogy őt idézzék. Ebben még nincs semmi rendkívüli. Most következik a bökkenő: egyik agyafúrt székely író barátom kiszámította Ceausescu egy évi könyvtermelését.

Csizma az asztalon

És kiderült, hogy valóban zseni! Naponta pontosan 148 oldalnyit kellett írnia! Logikus volt a művelet: összeadta az illető évben megjelent Ceausescu-förmedvények oldalszámát és elosztotta 365-tel, s így jött ki a 148. Egy vasútállomási kocsmában részegen eldicsekedte fölfedezését, huncutan dicsérve a diktátor zsenialitását... Pár napra „elvitték", de ő bebizonyította állítása helyességét, s meg is úszta egy házkutatással. Talán egyetlen eset volt Romániában, hogy Ceausescu-könyveket kobozott el a politikai rendőrség... De megérte! A diktátor felesége még zsenibb volt! Két kézzel szórta a molekulákat egy piatra-neamti-i mérnöktől elrekvirált tanulmány lapjain; mielőtt megérkezett volna egyik-másik egyetemnek csúfolt központba, a rektorok már jóval hamarabb beadták fölmondásukat, az akadémikusok pedig el-kivonultak intézeteikből... Mert Elena is zseni volt! Molekuláris zseni, nem akármilyen. Hát kérem, jó néhány nyugat-európai és amerikai akadémia miért választotta volna tiszteletbeli tagjául? Nem is beszélve a zsáknyi tudományos kitüntetéseikről...

Most már lehetne azzal is védekezni, hogy egy bolond százat csinál, ha olyan egyszerűen el lehetne ütni a dolgot... De ezennel más egyébről akarok írni s nem arról, hogy Ceausescu pojáca diktátor vagy diktátor pojáca volt-é...

Engem inkább egy olyanféle kérdés izgat, hogy az államhatalmi ranglétrán való kapaszkodással miért jár együtt az írói, a tudományos és a művészi elismerés? Mert például nekem szemtelen meggyőződésem: ha Ceausescu nem lesz államfő, akkor ebben a szomorú életben soha nem lesz filozófus, költő, közgazdász stb! Hogy ne is említsem a díszdoktorátusait...

Persze, ez elsősorban politikusi önérzet kérdése, de egy icipicit azok is hibásak, akikből az egy bolond száz bolondot csinált...

Fordított sorrend

Erről a cirkuszi ceremóniáról már le kellene szokni! Ezért és így értéktelenedett el a díszdoktorátus, az akadémiai tagság, az ilyen és amolyan plecsni ilyen vagy amolyan díjakkal egybeösszekötözve... Sőt, már a Nobel-díjnak sincs tekintélye! Nem véletlenül nem fogadta el Sartre... Ezt a szokást az ókori uralkodóktól és a legújabbkori törzsfőnököktől örökölte a diplomácia, s képtelen sutba dobni e kényelmetlen bohózatot.

Közben rájöttem valamire: engem tulajdonképpen a sorrend ténye izgat. Hogy világosabb legyek: Sztálin először volt papnövendék és azután lett diktátor, Reagan is először volt színész s csak azután USA-elnök, Havel is először író s azután lett, aki lett, és nem fordítva.

Nekem gyanús a fordított sorrend!

Aki a hatalmi pozícióját íróiművészi tudományos sikerek elérésére (is) használja, az rossz politikus és még rosszabb író, még rosszabb tudós és még rosszabb művész. De: eleve rossz író, rossz tudós és rossz művész nincs is! Tehát...

Kiket kell ütni?

A rosszkedvű Csáth Géza jut eszembe, aki a Nyugat 1909-es évfolyamának valamelyik számában „Bartók Béla Első Suitejе" kapcsán ezt írta: *„A győzelem pálmája mindig többet érőnek tetszik, ha véres csatasíkon nő meg, mintha diplomaták szállítják fehér zászlók alatt cserépben..."* Az álnokul és felelőtlenül elfeledett mély író és esztéta lélekbúvár mondott még az iméntihez hasonló igazságokat, csak most azok fölidézésére nincs hatalmi pozícióm...

Ha e sorok szerény írójára nem is, de Csáth Gézára illenék odafigyelniük azoknak a politikusoknak, akik nem tartják be az általam elvárt sorrendet.

Végezetül, hogy visszakanyarodjak oda, ahonnét elindultam: Ceausescu nem írt napi átlag 148 oldalt, másokkal íratta. Éppen olyan hitványak voltak a szellemi szolgái is, mint ő. Na és, akik elismerték és dicsőítették? Azok sem voltak különbek. De jól megéltek belőle.

Tanulság: mindig azokat kell ütni, akiket szabad és mindig a hatalmasokat kell dicsőíteni – amíg hatalmon és életben vannak, és a tapsról, az átkozott tapsról egy pillanatra sem illik megfeledkezni –, másként „nagy" művek nem születnek.

Aki nem hiszi, kérdezze meg Nérót!

Bartis Ferenc

Buktassunk kormányt?

A magyarországi konstruktív ellenzékiség örökzöld kérdése. A választások éjszakáján került napirendre, s azóta le sem vették onnan. Egy percre sem. A politikai bölcsesség ugyan tanácsolta: a választás győztese belerokkan, mire Augiász istállóját kitakarítja, de őt nem kérdezték. Hatalmi mohóságból talán s azért nem, mert ha mégis sikerülne a mostani koalíciónak a lehetetlen és az ország megtisztulna, akkor kiderülne, hogy a szocialisták szakértelme nem a modern államépítéshez való, hanem a bukott emberkísérlethez. Ráadásul a választók azt is belátnák, hogy Magyarország kormányzásához annyi és olyan liberalizmus kell, amennyit és amilyent a koalíciós pártok képviselnek. A mai liberális ellenzék szakértelme már kellően beigazolódott előttük – előttünk – az önkormányzatokban. Ez a tény is sürget egy rendkívüli kormányátvételt. E célból puhították s puhítják a közvéleményt a szövetkezett baloldali és liberális médiabárók és kezes független szakértőik: Ágh, Lengyel, Petschnig, Kéri és társaik, meg a pártbölcsek fölsorolhatatlan csapata Hornnal, T.G.M.-sal, Torgyánnal az élen, hogy itten infláció lesz, vágtató, a parasztok nem vetnek, a gabonába belefúlunk, keresztény kurzus jön, aszály, éhínség. Újabban már háborút is latolgatnak-ajánlgatnak a kormánynak. A dilettáns Antall-csapatnak persze eszébe sem jutott ez az épeszű megoldás, még szerencse, hogy kéznél a kormánykész szakértelem. Már első szabad őszünkön sikerült összehozni a taxisok segítségével egy valódi puccskísérletet. Hogy nem jött be, a kérdés attól nem évült el. Most okosabban és ravaszabbul kell dolgozni. Például azt tehetnék, hogy megakadályozzák a költségvetés megalkotását, hogy elveszítsük hitelünket a nemzetközi pénzpiacon. Ha nem megy, akkor esetleg föl kellene borítani a költségvetést. Gondolja el, kedves Olvasó, ha sikerül összehozni elég nagy hiányt, a kormány belebukik. Például hanyagolni kellene az adófizetést, amennyire csak lehetséges. Amíg a rendszerváltás nem érte el a kulcspozíciókat, megoldható. Aztán nem behajtani a vámokat. Az előbbiből is összejön pár tízmilliárd. Az utóbbiból akár száz is. Aztán meg lehetne bundázni a vámadminisztráció lelassítását. Mondjuk negyvenmilliárd erejéig. Ez már százötven-kétszázmilliárd között van. A folyamatot megfelelő vámparancsnokság és pénzügyminisztériumi helyettes államtitkárság szintjén el lehetne titkolni a kormány előtt. Addig, amíg a künnlevőségek szépen halmozódnak, hogy mit ne mondjunk, begyűrűznek egyéb közpénzügyi folyamatokba és kész a jó kis krach.

Beh gyönyörű, beh demokratikus gondolat, nemde? A '90-ben mucsainak bizonyult többség végre fölfogná, hogy nem való neki saját sorsát irányítani. Ha mégis van valamire oka és joga, az a pesszimizmus.

Czakó Gábor

Zárt tömbök nyíltsága

Hadik Gyula művészete

„Fenségesség, ünnepélyesség lengi át *Hadik Gyula* kisplasztikáit, érmeit, de ez nem merev aktusok alkalmazott, szokványos emelkedettsége; a művek mély, emberi érzésekkel átitatott, hiteles kifejezések..." – írta Wehner Tibor Hadik Gyulának, az 1925-ben született szobrásznak zsámbéki kiállítási katalógus-előszavában.

Ünnepélyesség és mély emberi érzések – mindaddig szokvány sztereotípiákként zönghetnének bennünk a szavak, míg be nem lépünk a zsámbéki művelődési ház kiállítótermébe. Aki viszont ismeri a művész életútját, az pontosan tisztában van vele: nem kevés lelkierő kellett ahhoz, hogy pályáját egyáltalán folytatni tudja. Ő pedig a főiskoláról való eltávolítása után (1950: osztályidegen), s egy évtizedes fegyvergyári munkásélet közben és azt követően olyan művészi sokszínűséget tudott megvalósítani, amit nagyon kevesen.

A kiállítás maga is kaleidoszkópszerű, akár az életmű – bármely sarokba, falra nézünk, más és más a stílus, kidolgozás, a technikai megvalósítás.

Valami mégis azt sugallja: ezek a művek egy és ugyanazon művész kezemunkái – s ez a valami Wehner Tibor által kiemelt ünnepélyes humánum... S talán még valami, ami zárt formák, kőtömbök, oldottan vázlatos kisplasztikák, vörösmárvány fejek mögött, vagy éppen a régi újságokra rögtönzött rajzok vonalaiban megbújik: az elnéző–megértő humor. Igen, talán ez segíthette hozzá Hadik Gyulát ahhoz, hogy a hosszú mellőzéssel ne foglalkozzon különösebben, hanem minél jobb művek megalkotására sarkallja. Mert ő maga rögtön elkanyarodik a múltbeli témáktól, s önirónával jegyzi meg: Hátha jó is volt, hogy néhányszor fejbe vertek – ki tudja, milyen elvadult irányba tört volna különben a művészete... Kérdem tőle: szándékolt-e a technikák, stílusok válogatása? Ő pedig azt magyarázza nevetve, hogy ez talán dilettáns vonás benne: ő szereti, amit csinál, s mivel az embernek különböző hangulatai vannak – a szobrok szinte ezeknek a lelkiállapotoknak a kivetítődései. Na persze, nem csak azok – nem szükséges mindent szó szerint venni, amit Hadik Gyula mond. Hisz említi *Medgyessy Ferencet* is – akinek soha nem akart epigonja lenni – de nagy hatással volt rá. Medgyessy is vallotta ugyanis, hogy ha farag, önkéntelenül az anyag irányítása alá kerül egy ponton...

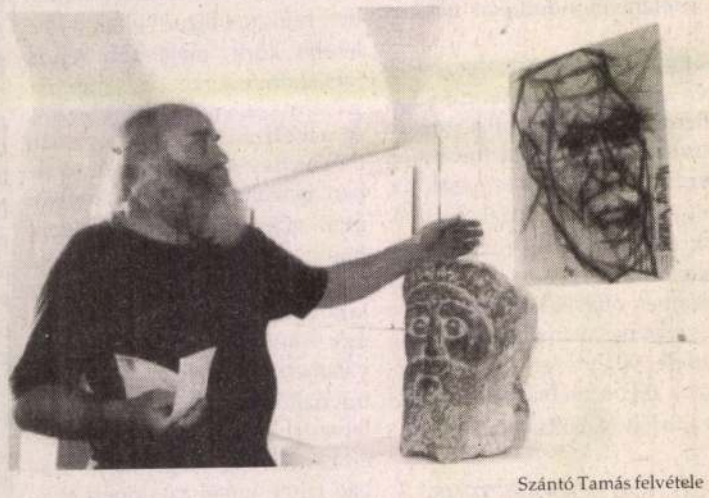

Szántó Tamás felvétele

– Ha sok zárt formát csináltam már, akkor úgy vagyok vele, mint aki elunta a csokoládét és inkább uborkát szeretne enni – s ezért váltok is. Ilyen formákat csinálok mutat rá – egy fellazított felületű, levegős szerkezetű kompozíciójára (Charon ladikja).

Érmeit nézegetjük. Itt sem tagadja meg egyéniségét: szobor és érem műfaji kettőssége bontakozik ki a kis domborműveken. Szoborszerű érmek – a harmadik dimenziót is birtokba akarják venni... Akárcsak a rajzok, amelyek mintha a Medgyessy és *Ferenczy Béni*-féle rajzmodort tükrözik. Nem szeretem a sok grafikusi zsonglőrködést – jegyzi meg –, mert az ügyes grafikusok nem biztos, hogy érzik a harmadik dimenziót.

S beszélgetünk a negyedik dimenzióról, az időről is. A sztoikus bölcsek derűje szól belőle. – Az a hiba – mondja –, ha az ember sokáig él, észreveszi, hogy mindig *helyükre kerülnek* végül a dolgok, értékek. Ezért nem jó, ha az emberek hamar kétségbeesnek...

Valahogy úgy is lehetséges – gondolom közben – mint ahogy ebben a teremben.

Egymás mellé kerül *Michelangelo, III. Béla, Mózes, Arany János, Rilke, Julianus barát.*

Julianus. A szobor majd három méteres, s a művész egyedül faragta ki a hetvenes évek végén. Hadik Gyula egy szóval sem mondta, hogy derűlátó. Egész életében tetteivel bizonyította, bizonyítja ezt. Hiszen aki képes egy háromtonnás kőtömböt kifaragni, csak optimista lehet...

Megyeri Dávid

Arcélek

Mulatós kedvvel

D. Fábián Éva, a több mint egy évtizede működő Kalamajka együttes szólistája, eredeti foglalkozását tekintve óvónő. Az aprók táncában (kicsiknek tartott táncházban) derül ki igazán hivatásszeretete és sokoldalúsága, ahogy mesél, találós kérdéseket szó a játékba, észrevétlenül a szómagyarázatokat is belopja a történetbe, ahogy a lépéseket-figurákat tanítja. A mese, a dal, jórészt a szülői ház öröksége, édesanyja a Tolna megyébe menekült bukovinai székely asszony a dal szeretetével indította őt útra, s ehhez – mint országosan ismert előadó – máig hű tudott maradni.

Időközben Egyszólam néven alakult az a zenekar, melynek szintén tagja lett Berecz András énekessel, fúvós kísérőik: Juhász Zoltán és Sáringer Kálmán. Ez a csoport is az eredeti népzene megszólaltatásával lett híressé, azonban a műsorszámok kisebb része talpalávaló, zömmel szokásénekeket, más alkalmakhoz kötött dalokat adnak elő. Az Egyszólam irodalmi műsorai (Nagy Lászlóról, Szécsi Margitról stb.) az olvasótáborok, kisebb klubok közönsége előtt is osztatlan sikert arat.

A Kalamajka együttes harmadik nagylemezét is a Hungaroton adta ki – épp a közelmúltban – Borivóknak való címmel, ez az album a mulatós kedvű énekesnőt is megismertetheti hallgatóival.

Kép és szöveg:
– bankó –

A Nap házában

Ül egy ember Budapesten, a városszélen, hetedik emeleti panellakásában – és álmodik. Verseket álmodik, meg novellákat. Tíznél több kötete jelent meg eddig, közülük négy volt verseskötet. Gyermekkorától fogva erdélyi indíttatású, és évtizedeken át panelfalakkal dacolva is megőrizte szép, zamatos erdélyi-magyar nyelvét. És most ez az ember, *Bisztray Ádám* költő, letette elénk, nekünk, örömünkre és épülésünkre új verseskönyvét, amelyik *A Nap házában* címet kapta.

A *Széphalom Könyvműhely* jelentette meg a könyvet, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium támogatásával, *Nagy Előd* szép borítójával. Esemény manapság, hogy verseskötet egyáltalán megjelenik.

Felelős hangon szól, ha szelíden is, a költő; mondatait szinte a szánkba adja, olvasóiéba, mi is fogalmazhatnánk így – ettől (is) költészet, amit alkot.

Bisztray tudja, milyen fontos azt megőrizni, mennyire jövőt is meghatározó, hogy *„Volt egyszer egy ház, egy kert, / egy utca..."* Mint a komondor, amelyik a léckapuig és vissza *„őrzi, ami nincs"*. Emlékszik a kezdetre, és nem felejtette, hogy *„Építeni volt jó, / piros téglát válogatni..."* És annyira benne él napjaink valóságában, annyira érzi a közös felelősséget jelenért és jövőért, hogy *Farkas Árpádnak* írt verslevelében ekképp fogalmaz: *„Most és mindenkor / az otthonmaradók szigorú igazságát / köszöntöm benned..."*

Született egy verseskönyv. Ma. Nekünk.

(mátyás)

Szükségből erény

Budapest I. kerület, Ostrom u. 14. Régi, körfolyosós bérház derékvastagságú oszlopokkal aládúcolva. Ha van helyszín, melyet az Isten se kiállításrendezésre teremtett, akkor ez az – gondolnánk. Mégis, a napokban e ház udvarán nyílt kiállítás, mely augusztus 23-ig látható. Hogy miért éppen ott, annak oka igen egyszerű: a kiállító, *Benkő T. Sándor* festő az Ostrom utca 14.-ben lakik.

Benkő T. Sándort valószínűleg az „olyan csúnya, hogy az már szép" élmény ihlette meg, s tovább vive a gondolatot, meglátott a fából tákolt, hatalmas ácskapcsokkal összeillesztett támasztékok szabdalta térben egy olyan installációépítési lehetőséget, amilyenért bizony sokat adtak volna az *objet trouvé* irányzat kitalálói is. A szürreális, szomorkás, olykor riasztó képek különös „dalra fakadnak" a málló vakolat, a lövedékek nyomait őrző falak, a szőnyegporoló és a kerítészöld Pannónia robogó társaságában. Imígyen maga a ház válik műalkotássá lakóinak nyugodt vagy éppen nyüzsgő életével, a vasárnapi rántotthúsillattal, a XXV. Nyári Olimpia közvetítésének ablakokon kiszűrődő zajaival együtt – s Benkő T. az ezredvég Budapestjének „udvari festőjévé".

Benkő T. Sándor ezzel az ötlettel egy régi-újfajta mecenatúrát hívott életre, és a *mozgalom* szó jogos fintorgást kiváltó jelentését is segített, segít új tartalommal megtölteni. Az udvaron látható egy plakát, amelyen a kiállítás támogatóinak névsora szerepel. Az utolsó sorban ez áll: és a ház lakói. Valóban egy hónapnyi időre egy ügyért mozdultak jó és rossz szomszédok. A megnyitó estéjén kitárt ajtókkal-ablakokkal, házi süteményekkel várták a meghívottakat és az utcáról betévedt kíváncsiakat. Ezen az estén mintegy másfél száz résztvevővel megkezdődött a művészek és a közönség összetegeződése. Folytatása következik?

L. Horváth Katalin

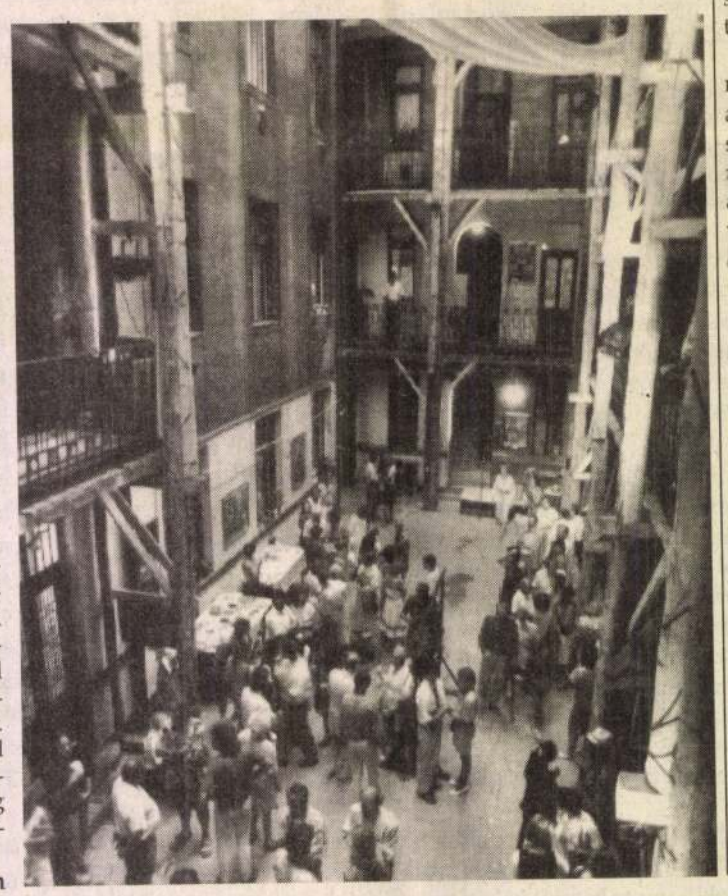

Történelmi tábor Tiszaföldváron

Határainkon kívüli, nemzeti kisebbségben élő magyar diákok és hazai tanulók két sajátságos nyári tábora nyílt meg szombaton, s fogadta lakóit vasárnap Jász-Nagykun-Szolnok megye szervezésében. Tiszaföldváron az egy éve létrejött Hét Vezér Alapítvány szervezésében és támogatásával a helyi középiskolai kollégiumban megnyílt tábor témája a történelmi ismeretek bővítése az őshaza és a határainkon kívül élő magyarok kapcsolatrendszere, múltjának és jelenének az elmélyültebb megismerése.

Az augusztus 17-ig tartó tábor száz lakóját, az erdélyi, vajdasági, kárpátaljai diákokat a szombati megnyitón *Kincses Előd*, a Magyarok Világszövetségének főtitkára köszöntötte.

Hangsúlyozta, hogy népünk, államunk megkülönböztetett figyelmet fordít a határainkon túl élő nemzeti kisebbségekre. Fontosnak tartja, hogy megismerjék valós történelmünket, erősítsék kapcsolataikat az anyaországgal.

Képes beszéd

Betűk (takarék)lángolása Erdélyben

„Uram, jöjjön megint a gyermek, vagy lassan végleg megfagyunk."
(Lászlóffy Aladár)

Könyvet vegyenek, embert árulok! – jajveszékelte Kolozsváron *Nyírő József* az 1920-as évek legelején, első kötetének a megjelentetéséhez mecénásokat, pártoló előfizetéseket verbuválván. A háború utáni súlyos tragédiákból fel sem ocsúdott erdélyi magyarság ugyanis nem csupán a friss pesti kávéházi pletykáktól esik el – a sebtében felhúzott vámsorompók miatt –, hanem a könyvkiadás lehetőségétől is. Ez elsősorban a „nyelvébe rekesztett" erdélyi írók, költők társadalmának jelentett hatalmas csapást. Az okok világosak: egy politikai értelemben megszégyenített és megalázott népcsoport szószólóit, végső soron egy több száz éves hagyománnyal rendelkező kultúra reprezentánsait némaságra kárhoztatta a történelem igazságtalansága. Persze, az erdélyi magyar újságírókon is csattan az ostor – rövidesen megszűnik a nagyváradi *Magyar Szó*, a marosvásárhelyi *Zord Idő*, az aradi *Szezon*, a temesvári *Genius*, majd a kolozsvári *Napkelet* és *Vasárnapi Újság*...

Úgy tűnik fel, hogy *Csokonai* óta kegyelemkenyéren élnek a könyveink. Könyvet vegyenek, embert árulok! – hangzott abban az időben Erdély más helyein is.

És hangzik rendületlenül napjainkban is odaát. Mert ugye a *Kós Károlyék*, Nyírő Józsefék 1924-ben talpra álló *Erdélyi Szépmíves Céhe*, mint az erdélyrészi magyar irodalom talán máig leghíresebb könyvkiadói vállalkozása kerek két évtizeden át (a ki-tudja-hányadik román katonai bevonulás előtt pár héttel történő megszűnéséig, 1944 őszéig) csak ellátta valamiképpen könyvvel a gyérülő erdélyi könyvsátrakat; amiképpen 1968 után a nem kisebb érdemeket szerzett *Kriterion Könyvkiadó* is, ámde Ceausescu nyíltan magyar ellenes művelődéspolitikája az utóbbi évekre már annyira elsorvasztotta a romániai magyar könyvkiadást, hogy joggal harsoghatna majd' mindenik erdélyi íróember szájából ma is „könyvet vegyenek, embert árulok!" Akár az „újságot vegyenek" – jajkiáltás is...

Nincs nagyobb megaláztatás, ha a megalázottak betűért való sikoltását semmibe veszik. Ezt Kolozsvárt – és nem csupán ott! – ne tudnák? Elnevetgéltünk azon a gondolaton, amikor a honi Írószövetség hetilap nélkül maradt, hogy tulajdonképpen most (akkor!) is van a magyar íróknak hetente megjelenő sajtótermékük, csakhogy az nem a Bajza utcában, nem Budapesten, hanem Kolozsváron jelenik meg – a Bulevardul Eroilor 2. szám alatt. Azóta sok víz lefolyt e lap szerkesztőinek a homlokán... Ez év januárjától a kolozsvári *Helikon* című szépirodalmi lap csak kéthetente tud megjelenni. A humor (hogy ne nevezzük *közröhejnek*) a nyomorúságban szokott az emberekhez társulni. A kolozsvári irodalmi lap, az említett, hosszú hetekig azzal a fejléccel jelent meg, amelyen a következő szöveg éktelenkedett: „...a román írószövetség hetilapja, megjelenik kéthetente." *Tente, olvasó, tente!* És jó, ha megjelenik. A Romániai Írók Szövetsége ugyanis – melyet *Mircea Dinescu*, a bukaresti változások fenegyereke vezet – kiesett a román állam kegyeiből, úgyannyira, hogy csupán *egyetlen* magyar lap fenntartását bírja. Úgymond. Igenám, de ott a marosvásárhelyi *Látó*, a havi, és szintén szépirodalmi – és magyar is, ráadásul.

A kiszolgáltatottság kényszerű, bár szerencsés árnyék-testvére a leleményesség: történt aztán, hogy az egyetlen magyar nyelvű irodalmi lapra szánt összeget, a bukarestiektől kicsikart támogatást Kolozsvár és Marosvásárhely megosztotta egymás között. És él a két lap – végtére *két fél* a betűk lángolása fölé hajló erdélyi ember számára több, mint egyetlen egész. Él a két kiadvány. Félgőzzel, takaréklángon, takaréklángoló Ady-tüzekként.

Valószínűleg arra gondolhattak odaáti barátaink: legalább ennyi *maradjon*, a rákövetkező napokban ugyanis már 5 (öt!) országos, a '89-es karácsonyi események után születő vagy talpra álló magyar nyelvű lap állami támogatását függesztette fel a román hatalom. Döntésük alapján elsorvad a *Sütő András* szerkesztette *Erdélyi Figyelő*; a *Napsugár*, valamint a *Szivárvány* című gyermeklapok, no meg – hogy közbeeső generációk se essenek ki a „kegy"-ből: – a *Fiatalok Fóruma* című kiadvány.

Lapot vegyenek, embert árulok! – hallani naponta a Királyhágón túlról. Miként is fogalmazott *Illyés Gyula?* A költő árulása: a vers félbehagyása, mert az írás maga az igazság kimondása. Vajon ettől félnének *Ceausescu* örökösei?

Bágyoni Szabó István

HADIK GYULA szobrász

Zsámbéki szombatok

Július 11-én a művelődési házban Hadik Gyula szobrászművész kiállítása nyílik, este hétkor a plébániatemplomban Mozart Requiemje csendült fel.

ÉS 1992. juli 3.

1471-ben a lengyel király kisebbik fiát, Kázmért hívta meg a magy trónra.

Mátyás a szokott ügyességgel szerelte le a lázadást. A nemesség nem volt nehéz rábírni, hogy tiltakozzon a lányági öröklés ellen (Kázm anyja révén Zsigmond király dédunokája volt), újabb ünnepélyes hűsé nyilatkozatot is tett, sem az érsek, sem Kázmér gyenge serege nem j lentett katonai problémát. Mátyás győzött, atyai barátja és hűséges t mogatója, Vitéz János gyűlölt ellenfelének, a király egyik kegyenc nek őrizete alatt fejezte be hosszú életét.

A győzelem ellenére 1471. tragikus éve maradt Mátyás uralmána Mindeddig válogathatott tehetséges és odaadó hívei közül, ha munk társra volt szüksége, ettől kezdve kegyencekre kellett támaszkodni Mátyás megindult a magányossághoz vezető úton. Amikor aztán épp a legkedveltebb kegyenc, Beckensloer János, Vitéz utóda az esztergor érseki széken 1476-ban Frigyes császárhoz szökött, végleg egyedül m radt. Uralmának utolsó éveiben kiadott okleveleinek többségén a „k rály úr személyes parancsára" feljegyzés olvasható. Ekkor már titk raival kormányzott, akiknek sem joguk, sem képességük nem volt arr hogy ellentmondjanak. Az erdélyi három nemzet által emlegetett desp tizmus egyre erősebben jelentkezett.

Vitéz János összeesküvését látva, azt is észre kell vennünk, ho Mátyás hatalma uralmának első felében minden sikere ellenére is tör kenynek bizonyult. Trónraléptekor a szegedi egyezmény biztosította ko mányzását, de ezt éppen ő rúgta fel. Ahányszor fellázadtak ellene (145 1467, 1471), mindig hihetetlen ügyessége húzta ki a bajból, de minc újra meg újra meg kellett nyernie a főurak egy részét valamilyen ünn

MEGHÍVÓ

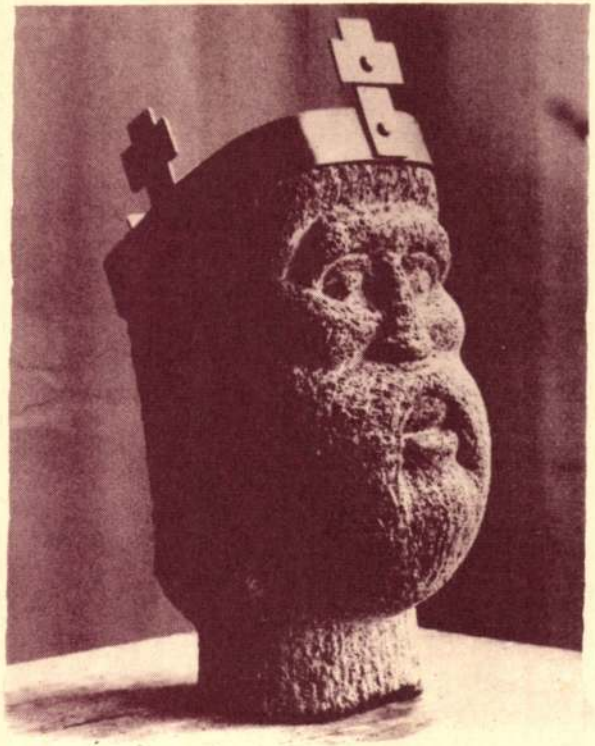

A törökbálinti Munkácsy Mihály Müvelődési Ház

tisztelettel meghivja

H A D I K G Y U L A
szobrászmüvész

kiállitására.

Megnyitja: Pusztai László
művészettörténész

1984. junius 1-én 17 órakor.

A kiállitás helye: A törökbálinti Munkácsy Mihály Müvelődési Ház.

közös szemlélet abban nyilvánul meg, hogy a természetelvűséget vállaljuk — jegyzi meg Hadik Gyula. — Természetesen, nem az úgynevezett naturalista természetelvűséget. Szobraimról szólva például ez azt jelenti, hogy nem másolom a formákat. Kiindulok ugyan egy-egy arc, vagy fej részformáiból, de mindig egy egész szellemi szerkezetben felépítendő mű lebeg előttem a munka során.

A törökbálinti Józsefhegyről érkeztek ezek a szobrok Salgótarjánba. Itt él Hadik Gyula. Személyesen ugyan nem jártam a Józsefhegyen, de ezek között a szobrok között az az érzésem, hogy mindenképpen nagyon tiszta ott a levegő. A művek ezt a légkört hozták magukkal mindenekelőtt.

Néhány szó először a portrékról, ezek vannak túlsúlyban. A magyar képzőművészet és irodalom nagyjairól szívesen és termékenyen beszél. Anélkül, hogy műtörténeti fejtegetésekbe bocsátkoznék, az a benyomásom: legfőbb értékük a közérthető formai megoldáson túl, a jól megválasztott típusban rejlik. Főként arcmásszobrokról van szó, amelyekben külön megragad a típusalakítás biztonsága. Említettem a közérthetőséget, pedig aligha beszélhetünk e művekről szólva az úgynevezett szabályos szépségről. A művész inkább a kifejező motívum megragadására törekszik erőteljesen. Hadik Gyula fegyelmezett formavilágú szobrok alkotója, a nyugodt formarendszer mélyén azonban ott munkálnak az újabbkori képzőművészeti formatörekvések is. (Itt emlékszem a művész egyik megjegyzésére: Párizsban sokat tanult Picasso műveiből.)

S még egy megjegyzés: ezek a portrék szóba állnak a nézővel. Csak egy példa. Tersánszky Józsi Jenővel egyszer alkalmam volt beszélgetni. Rövid beszélgetés volt egy dunántúli városban, faragott botokból, biciklikről, füttyről, nem irodalomról. Itt egy róla készült portré előtt állva eszembejut ez a beszélgetés. Szinte mellékes: az arca is „hasonlít". De főleg a szellemére hasonlít a portré. Egyébként Csontváryról, Medgyánszkyról, Krúdyról, Julianus barátról, készültek portrék, többek között.

a tömegszervezeti vezetők is-
merkednek. De tanulnak a
pártonkívüliek is, és itt is
számítanak rám...

Tanácsakadémiára, és ké-
sőbb az esti egyetemre készül.
hogy ne csalódjanak benne.

Alberti Sándor Etesen
csúcsvezetőségi tag.

— A gyakorlati pártmun-
kához, a propagandamunká-
hoz egyaránt segítséget kap-
tam az itt töltött két hét
alatt.

— Szüksége volt erre?

— Igen. Etesen nem köny-
nyű szervezni, irányítani az
alapszervezet tevékenységét.
Gondolja csak meg: a párt-
tagok majd 80 százaléka
nyugdíjas...

— Mi az, ami leginkább
érdekli az idős kommunistá-
kat?

— Ha olyan pártmegbíza-
tást kapnak, amivel bizonyí-
tani tudják, hogy hasznos tag-
jai a pártnak. Szívesen tanít-
ják a fiatalokat, beszélnek
nekik munkájukról, harcaik-
ról...

★

Nagyüzemi munkások, köz-
égi tanácsok vezetői, mező-
gazdasági dolgozók, műszaki
zakemberek, a párt kipróbált
propagandistái tanultak Sal-
gótarjánban, ötször két héten
át. Hasznos útravalót kaptak
további munkájukhoz. S
maguk után hagyták annak
az igényét, hogy jövőre sem
lenne fölösleges ilyen két hét.

Vincze Istvánné

---

iszerek árbevételének 8
zázalékos növekedése. A ven-
églátásban a vártnál lénye-
esen mérsékeltebb a fejlő-
és, a forgalom növekedése
indössze 6 százalékos.

A vegyes iparcikkek érté-
esítésének jelentős növe-
edése a jobb árukínálattal,
lakáskultúra fejlődésével,
letve elsősorban a jövedel-
nek növekedésével függ ösz-
ze. Az előző év első-harma-
ik negyedévéhez viszonyít-
a a bútor forgalma 27, a
agnetofoné 25, a televízióé
százalékkal nőtt. Megkét-
zereződött a varrógép, há-
omnegyedével nőtt a vil-
anyfőző, és mintegy 35 szá-
alékkal a villanyboyler for-
alma, míg a háztartási hű-
őszekrény-eladás 8 százalék-
al alatta maradt a tava-
vinak. A járművek közül
ovábbra is az új személy-
épkocsik forgalomnövekе-
se a legjelentősebb — 34

Hadik Gyula

1021

Hadik Gyula: Ló

Nógrád, 1974. nov. 10.

Pusztai Ferencné: Két műszak között tanulunk...

— Egyszerűen az, hogy előkészítsük a propagandistákat szép, de nem könnyű feladatukra...

— Mi volt az új ebben?

— Eddig a módszertani képzésre fordítottunk nagy gondot. Az idén a módszertani képzést kiegészítettük a tartalmi kérdések alaposabb ismeretével, vitájával. A pártélet és a pártirányítás kérdéseiről, a gazdaságpolitikáról, az állami életről, a művelődéspolitikáról egyformán szó esett...

A feldolgozás formái változatosak, érdekesek voltak. A Központi Bizottság munkatársaival, a megye politikai, társadalmi, gazdasági életének vezetőivel találkoztak a hallgatók. Előadásokat hallgattak, de ankétok, konzultációk is helyet kaptak a szek haza... Két hétig olyan emberekkel voltam együtt, akik a gyakorlati pártmunkában is jártasak. Sokat tanultam tőlük. Nekem történetesen az acélgyári Kovács Ernő, a rétsági Hanák Pál és Rakonczai József tanácsai jelentettek sokat...

Pusztai Ferencné a Fővárosi Kézműipari Vállalat pásztói üzeméből érkezett.

— Már vártam, hogy jöjjek. A mi üzemünk fiatal, lányok, asszonyok dolgozunk együtt. Sok mindent kell még megtanulnunk a munkában, a politikában, a pártéletben is...

— Szívesen foglalkozik a fiatalokkal?

— Természetesen... Csak az idő kevés arra, hogy valóban megbeszéljünk minden olyan kérdést, ami foglalkoztatja

Kispál Ilona: nemigen bíznak bennünk...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom

1969 MÁR 1

Hadik Gyula
1021

Hadik Gyula: Vietnam

van [illegible]
szefoglaló tanulmányt olvastam: mintegy 60 cikkről és könyvről adott számot, valamennyi erről a kérdésről értekezett. S azóta is több könyv és számos cikk jelent

more bessenorum.)

Poka és társa Boksa esőt tudtak csinálni a vizimalom számára. De a zápor nagyra sikerült, s a víz elvitte a malmot. A molnár fiai

SZIBÉRIA VARÁZSA

MAGYARUL BESZÉLŐ, SZINES SZOVJET DOKUMENTUMFILM

RENDEZTE ÉS FÉNYKÉPEZTE:
IVAN GALIN

BEMUTATÓ: MÁRCIUS 6.
Egyórás műsor —
50%-os helyár
Korhatár nélkül megtekinthető

zépkori oklevélírás avatottjainak szóbeli közlése szerint — akár játékos feladatként tud hamisítani a jobb szakember, s ha kedve és becsülete megengedné, akár publikálhatná is, mondván, hogy az eredeti időközben, sajnos, elkallódott. Személy- és helynevek kitalálásában az eddigi oklevelek nagy mozgási lehetőséget adnak a képzeletnek.)

Fehér M. Jenő főműve már ezt az egyetlen, nem is nagyon bonyolult latin szöveget sem közli. Ellenben közöl olyan jelentéktelen mondattörmelékeket, amelyek legfeljebb azt bizonyítják, hogy az ő papi képzése nem nélkülözte a latin nyelv kötelező ismeretét.

Ágota és Marsa sámánnők ellen azt a vádat támasztották, hogy a régiek erkölcseiről és szokásairól beszéltek, mikor együttesen beteghez menvén, egyikük megvizsgálta, a másik a régiek módjára *(ut antiquis moris erat)* isteneike hívta és dícsérte *(deos suos invo-*

Hadik Gyula

Magyar Hirlap

Síremlékavatás Esztergomban

Martsa Alajos emléke

Tegnap felavatták Esztergomban *Martsa Alajos* síremlékét. A város díszpolgára 20 éves korától részt vett a munkásmozgalomban, majd az 1930-as években művészi fotói révén szoros kapcsolatba került a magyar költők legjobbjaival, köztük Móricz Zsigmonddal, Babits Mihállyal. Műterme a baloldaliak találkozóhelyévé vált. A felszabadulás után Esztergom-Komárom vármegye első kommunista alispánja lett, és tagja volt az ideiglenes nemzetgyűlésnek. A síremléket *Hadik Gyula* szobrászművész tervezte.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hadik Gyula

ÉLET ÉS IRODALOM
1985 NOV 20.

1021

Hadik Gyula: Kapáló asszony

város unalmas, mondjuk meg; ha egy ember derék fickó, ne vonjunk mindjárt dicsfényt a feje köré. Ha az élet nem felel meg az újságcikkekben és idegenforgalmi prospektusokban rajzolt képnek, az író vagy költő feladata, hogy megírja róla az igazságot.

— Ezt és csakis ezt jelenti a realizmus szó. Szocialista realizmus pedig azt jelenti: megmondani az igazságot perspektívájával együtt, ez a perspektíva pedig a dolog természeténél fogva nem lehet más, mint szocialista perspektíva.

A német író szerint korunk igazságának tanúja főként kétfajta ember, az író és a tudós. Ezt társadalmilag is elismerik. „A műszakilag fejlett országokban az írók és a tudósok a legtiszteltebb és legüldözöttebb emberek — írja. — Ha összeszámoljuk a szívinfraktusokat, golyókat és hóhérköteleket, a — hagy így mondjuk — munkabaleset folytán elhunyt írók száma meghaladja a hasonlóképpen elhalálozott bankárokét és politikusokét."

— Ami az írót illeti, erejét és felelősségét a szó adja. A szó valósága új dimenziót és minőséget ölt, mikor millió példányban jelenik meg és a tömegközlés modern eszközei terjesztik. Bár a tömegközlési eszközök irányítása mások kezében van, az első forrás mégiscsak az író; az ő szavát terjesztik, nem pedig a kiadóét, a rádió elnökéét vagy a filmproducerét; az ő szava mozgósíthat bizonyos erőket a jó vagy a rossz érdekében.

— Mondhatja valaki, hogy a tényleges erő másutt van. Ez igaz. Cáfolhatatlan, hogy a szó, az írók szava sohasem gátolta meg a háborút, a koncentrációs táborokat, nem lökte le az elnyomó lábát az elnyomottak válláról. Nagyon igaz. De akadályozhatja-e ez, hogy mégis megpróbálkozzunk?

tabuk pedig saját érzékenységünk védőpajzsai. Abban a tudatban, hogy a brutalitás, az elnyomás, az önzés, a hatalomvágy nem a szocialista rendszer hibája, hanem azé a rendszeré, amelyet a szocializmus felvált. Abban a meggyőződésben, hogy a szocializmus alapjai szilárdak, még ha a falak nem eléggé kidolgozottak is, a homlokzatról pedig olykor hullik a vakolat.

— Az igazság több mint szép szobor egy békés parkban. Eleven és forradalmi dolog, kihívás, amely állásfoglalást követel — hangoztatja Heym. — Sartre ezt fejti ki tömören, mikor kijelenti, hogy ma az író legyen a forradalom pártján: a nemzeti vagy társadalmi forradalom pártján, amely hazájában napirenden van. Az író — tegyük hozzá — legyen a béke, humanitás és igazságosság pártján.

— Kétségkívül nehéz ezt követelni íróktól, akik az esetek többségében nem látnak más célt maguk előtt, mint azt, hogy szép verset írjanak vagy elbeszéljenek egy szép történetet — jegyzi meg a német író és végezetül arról beszél, hogy ez a szocialista részről fe[illegible] hangzó kívánság akkor lehet hatékony, „akkor szólhat kellő súllyal a világ másik részében dolgozó írókhoz, ha nincs okuk kételkedni abban: mi szintén minden lehetségeset megtettünk és megteszünk, hogy az igazság legyőzhessen minden tabut, minden kompromisszumot és konformizmust".

A VILÁG

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hadik Gyula
1965 OKT 12.
ÉLET ÉS IRODALOM
1965 OKT 9.

FILM · SZÍNHÁZ · TÉVÉ · RÁDIÓ · ZENE · KÉPZŐMŰVÉSZET

1021

Hadik Gyula: Fiú

LAPOKBAN OLVA

Szocialista realizmus

Mostanában feléledtek a viták a szocialista realizmus fogalmáról, értelmezésének lehetőségeiről. Eszmecseréinknek azonban a múltban is, ma is érezhető hibája: kellő tájékozottság híján nem számolnak azzal, hogy ez a fogalom milyen történelmi körülmények között alakult ki, a több évtizedes polémiák miféle eredményekkel jártak. Ezért fontos az Akadémia világirodalmi figyelőjének, a **HELIKON**-nak legutóbbi száma, mely teljes egészében a szocialista realizmus fogalmának kialakulásával, mai értelmezési lehetőségeivel foglalkozik. Külön kiemelnénk *Varga Mihály* tanulmányát, melyben a szerző detektívhez illő buzgalommal, szovjet irodalomtörténészeket *megelőzve* nyomozza ki, hogy miként, milyen körülmények között alakult ki a szocialista realizmus fogalmi rendszere. Tanulmányából világossá lesz, hogy 1932-ben irodalompolitikusok javaslatára, maga Sztálin döntött a realizmus „szocialista" jelzője mellett. A fogalom kialakulása, vállalása azonban összefügg a szovjet irodalom egész létével. Sőt, a szocialista világirodalom múltjával és jelenével is. Erről az a csaknem százoldalnyi dokumentumantológia győz meg, mely szintén a Helikonban olvasható, s ahol Aragon és Garaudy, Kuo Mo-zso és Mao Ce-tung, Ernst Fischer és Becher idevonatkozó nézeteivel ismerkedhetünk meg.

(e — r)

Pellengér

Csopárvandálok címen írt lendületes elaborátumot a MAGYAR NEMZET október 1-i számának Tisztelt

„Művészfoglalkoztatás"

Zenei körökben meglehetősen közismert, de egyébként szemérmesen elhallgatott kérdésekről írt őszinte, elemző cikket a **MAGYAR ZENE** legújabb számában Breuer János: a magyar előadóművészet problémáiról. Azokról az ellentmondásokról van szó, amelyek a zenei előadóművészek szereplési lehetőségei során, az úgynevezett „művészfoglalkoztatás" során jelentkeznek. A probléma gyökere: az a zenei felsőoktatási rendszer, amely minden hangszeres főiskolai hallgatónak művésztanári diplomát ad a kezébe, s ezzel azt a jogot, hogy pódiumot igényeljen az is, akinek ehhez nincs képessége. A „művészfoglalkoztatás" elve tipikusan hangszeres művészeinket sújtó téves teória — írja a szerző, s kifejti: milyen torzulásokhoz vezet, hogyha egyformán akarják foglalkoztatni az első és harmadosztályú instrumentalistát a pódiumon. Innen egy másik ellentmondáshoz vezet az út: az állami alkalmazásban levő filharmóniai ösztöndíjasok, szólisták szűk köre és a „szabadon úszó" szólisták közötti feszültséghez. „Van néhány idősebb művészünk, akit minden hangversenye — az obligát évi egy szólóestje — után újra felfedezünk — írja Breuer. — Nagytudású, értékes és mégis kevéssé szerencsés emberek, akiktől először a háború, másodszor az 50-es évek bezártsága vette el a lehetőséget és megrázkódtatásaikra, vélt vagy igazi sérelmeikre a mai napig nem kaphattak írt. S a szemünk előtt szürkültek el olyan kiváló muzsikusok, akikre szerencsésebb körülmények között világhír várt volna."

A szerzője meglehetősen élesen bírálja a Fil-

...Y MIHÁLY ELBESZÉLÉSE:

ÖREGASSZONY TIHANYBAN

Nyáron minden reggel fél négykor kelt. Nesztelenül csúszott le fekhelyéről, hogy ne keltse föl a szomszéd ágyban alvó férjét. Évről évre jobban elmerevülő tagjai nem könnyen engedelmeskedtek a korai órában, mégis elég gyorsan sikerült felöltöznie, miközben férje félálomban nyöszörgött. Egy pillanatig odafigyelt, igen, ma csendesebben nyögdécsel. Tíz éve kínozza férjét a reuma, s ilyenkor, időváltozás előtt, különösen sokat szenved szegény. Mert hamarosan megváltozik az idő, mindkettőjük elnyűtt, meggyötört teste napok óta ezt mondja, elszállt a nyár, elmúlik a jóidő, egymás után elmennek a nyaralók, s véget ér az ő hajszás két hónapja is.

De ma még pontosan úgy kell végigcsinálnia mindent, hogy hatra ott legyen a Diótetőn, és mind a tizenöt megrendelőjének kimérje a tejet. Vagyis ma már csak tizenháromnak, jut eszébe, tegnap reggel Kunosék konyhájában is ott várta a kis cédula: „Ma este elutazunk, nem kérünk több tejet!" S mellette a pénz, pontosan kiszámolva, öt forintjával literéért. Tegnap-

Hadik Gyula rajza

előtt mentek el Wozárék, elsőnek kezdték meg a hazaköltözést. Igaz, az egész nyarat itt töltötték, a jóval is eltelhet egyszer az ember, különösen ha otthon is az várja.

A konyhában belelépett a fekete gumicipőjébe. Csak úgy belegyűrte, taposta a lábát, ki sem fűzte egész nyáron, mert nehezére esett a hajlongás. A dereka sajgott a legfájóbban, hajnalonként mindig arra ébredt. Néhány napja mégis nyugodtabbak voltak az éjszakái, mert a férjének igen jó orvosságot írt a professzor úr, akiknek harmadik nyara hordja a tejet. Ő is megpróbálta a gyógyszert, néhány szemet beszedett belőle, és úgy érezte, használ. El is újságolta Rózsinak, a professzor úr szolgálójának, milyen jót tett vele a tabletta. A professzor úr visszaüzent Rózsival, ma reggel várja meg, amíg felkel, megvizsgálja, és neki is rendel orvosságot. Nagy hálával gondolt az orvosra, akit még sosem látott, mint megrendelői legtöbbjét, mert amikor ő végigjárja a nyaralókat, azok még alszanak, nyolc-tízkor kelnek, akkor ő már el is felejtette a mindennapi tejkihordást.

Ahogy kilépett az udvarra, ketreceikben zsivajgással fogadták a tyúkok, csibék, kacsák, libák. Elsőnek mégis az istállóba sietett, megsimogatta a csendesen rábődülő tehenet.

— Jól van, jószágom, adom már!... Lucernás füvet kapsz, tegnap este hoztunk belőle! — Halkan beszélt, miközben egy jó csomót felölelt, s a jászolba tette. A tehén nekilátott. Megcirógatta az állat pofáját.

— Egyél, jószágom, egyél hamar! — mondta megint. Talán még elidőzött volna kedves állata mellett, de türelmetlenül felhorkant a ló, annak is adnia kellett. Tavasszal vették ezt az egy lovat, eladták a másik tehenet, valamennyivel megtoldták, így hát megint lóval gazdálkodhatnak, nem kell törniök járommal a tehenet. Ha szántanak, akkor összefognak a Vargáék egy lovával, kisegítik egymást. Így mégis jobban elboldogulnak azzal az öt hold földdel. Nem is öt az, ha úgy veszi, mert abból egy hold szőlő, másik hold kaszáló, csak három, amit szántani kell. Vargáéknak is olyanformán.

Sorban kinyitogatta a ketreceket, ennivalót szórt a lármázó szárnyasoknak. Vizet is kellett volna öntenie a kacsáknak, libáknak, de azt majd azután, mert a két malac is rákezdte a sivalkodást, még felköltik az embert. Gyorsan egy vödör moslékot zúdított a vályúba. Egyszerre csend lett az udvaron, csak a mohó falás egyhangúsága hallatszott jóideig. Még vizet vitt a kacsáknak, aztán megrakta a tüzet a külső nyárikonyhában. Vizet tett föl melegedni a tejes edények kiöblítéséhez. Míg a víz melegedett, kibontotta hosszú, fonott haját, megfésülte, mert nem állhat rendetlenül a professzor úr elé. A fésülködésre máskor csak a reggeli körútja után keríthet sort, ha adódik kis ideje, vagy este, ha nem törődött el túlságosan az egész napi munkában. De hatvan éves korban már nem fontos a mindennapi fésülködés sem.

A meleg vízből öntött a lavórba, megmosdott, aztán nekiállt az alumínium kannák kiöblítésének. Kényes volt tejesedényei tisztaságára, tíz év alatt, mióta a tejkihordást csinálja, rá még senki sem panaszkodhatott, hogy nem finom és nem tiszta tejet ad azért az öt forintért. Hogy a meleg vízben pancsolt, érezte, milyen jó bizsergés támad a kezében, csuklóiban, s erről megint a professzor jutott eszébe. De jó is lesz, hogy őt is megvizsgálja, biztosan neki is eltalálja az orvosságot, mint az urának, és ő is könnyebben elviseli még az éveket, ami hátra van.

— Jöhetsz a tejért, Vilma! — szólt át a szomszédból Vargáné, s ebből megtudta, hogy elpiszmogta az időt, túlságosan sokmindenre gondol ma reggel, és ha az ember agya is munkálkodik, attól meglassul a kezejárása.

Felkapta a sajtárt és a vödröt, sietett az istállóba. Megmosta a tehén tőgyét, a kis székkel odakucorodott a jámbor állat mellé, és fejni kezdte. Szerette a sajtárba zuhogó tejsugarak ritmikus muzsikáját, most azonban meg sem hallotta. Könnyű Ilonának, gondolt Vargánéra, helyette már mindent megcsinál a menye, ketten észre sem veszik a reggeli munkát, amit ő egyedül végez. Dehát nem egyforma az emberek szerencséje. Nekik is volt két gyerekük, de a fiukat elvitték katonának, amikor sokáig itt volt a front, tizennyolc éves sem volt még, de elvitték. Többé sosem látták. Csak a hírt hozta meg róla egy ember, hogy Ausztriában esett el. A lányuk hét esztendeje hagyta itt őket, egy debreceni technikus vette feleségül, az idén még nyaralni sem tudnak hazajönni, mert kórházban fekszik a veje tavasz óta.

Mire megfejt, a szomszédoktól is összegyűjtötte a hiányzó tejet, a kannákat kosarakban fölerősítette a bicikli kormányára, csomagtartójára, az apátsági templom órája elütötte a háromnegyed hatot. A férje is felkelt, szótlanul lépett ki a házból, s csak amikor az istálló felé haladtában elment mellette, akkor vetette oda:

— Mégy már?

— Már úton kéne lennem!... — Nézett az enyhe sántikálással távolodó ember után. — Hál' istennek, könnyebben mégy, látom! Használ az orvosság!

— Használ — mondta az öregember, az istálló előtt megállva. — El ne felejts iratni vele te is!... Azt üzente, ugye, hogy ma reggel megvizsgál?

— Azt — mondta az öregasszony, és szabad jobbjával még egyszer megigazította a vasárnapi fekete fejkendőjét és kötényét, amit a kivételes alkalom miatt vett elő.

— Hát csak várd meg nyugodtan — szólt még a férfi. — Én kimegyek szántani a Lápi-dűlőbe, viszek magammal ennivalót!

Az ég borús volt, csak percekre tudtak áttörni a felhők között a napsugarak. A reggeli szél azért ma is feltámadt a tó felől, még itt, a hosszú völgybe tartó úton is érezte a halszagot. A falu végétől végig lejtett az út, két szakaszon meredekebben, fékeznie kellett erősen. Mikor felért a Diótetőre, újból előbukkant a nap, de mindjárt vissza is húzódott. Itt a tetőn szabadon járt a szél, kimelegedett arcán érezte hűs simogatását. Egy pillanatra odavetette tekintetét a tóra. A reggeli párákban is jól kirajzolódott a túlsó part sötétkék vonulata.

Még ma megjön az eső, azzal vége is a nyárnak, gondolta, s egy kis sóhaj is kiszökött függőleges ráncokkal aszalódó ajkai közül. Kiemelte a kosárból a kannát, és kissé oldalra biccenő, esetlenné vénült járásával bement az első házba, Nádaiékhoz. Zajtalanul tudott járni, nem zavarta fel az alvókat, a konyhában kikészített edényekkel sem zörgött.

A negyedik helyen két cédula is várta. Az egyiken ezt olvasta: „Délben elutazunk, nem kell több tej." Köténye zsebébe csúsztatta a papírszeletet és a húsz forintot, ami a maival együtt járt neki. Június végétől van itt az ügyvéd felesége, a kislányával, két hete az ügyvéd is, de még egyszer sem látta őket. Vajon az asszonyka még mindig olyan szép?... Kíváncsi lett volna rá, de hát ha ő nem ér rá, mindig sietnie kell haza, várja a munka. Kicsit sajnálta, hogy most már nem is fogja látni a szép asszonykát, mert jövő nyáron nem hordja a tejet. Nem neki való már ez az erős strapa, nem bírják a lábai.

A literes fehér kanna alatt is ott volt egy cédula, azt az ügyvédék nyaralója írhatta, éppen tíz napja, hogy hordja nekik a tejet. Szokatlanul hosszú volt az írás. „Kedves Kovács néni! Váratlanul előbb kell hazautaznunk, a feleségemnek holnap tanévnyitó értekezlete lesz. Nem kérünk több tejet. Szívességét nagyon köszönjük! Reméljük, a jövő nyáron is eljöhetünk ide, és viszontlátjuk Kovács nénit! Szeretettel köszöntik: Komoráék."

Mire a levél végére ért, valami furcsa érzés fogta el. Sajgó érzése csak erősödött, mert önkéntelenül előlről kezdte olvasni a sorokat, aztán harmadszor is elolvasta. Lélegzetét elnehezítette a különös érzés. Egyszerre volt valami ismeretlenül gyöngéd melegségtől jó és elszomorító, komisz ez az érzés.

Csak állt az alacsony főzőfülkében, egyik kezében a levél, másikban a kanna, és nem jutott eszébe semmi, csak a melle lett még fojtóbb. Léptek zaja ütötte meg a fülét. Hamar teletöltötte a kedvesen fehér, szép kis kannát. Még sohasem tette, amit most, hogy a fél literes mérőedénye nélkül töltse ki a tejet. Egészen megtelt a kanna, néhány cseppnyi ki is csurrant belőle.

Az udvaron kék-piros csikos fürdőköpenyében ott állt a magas, középkorú férfi.

— Jó reggelt, Kovács néni!

Semmit sem tudott Komoráékról, csak amit most levélből, hogy a felesége tanárnő. Biztosan ő maga is tanár, vagy talán tudós inkább, olyan jóságos hangja van. Néhány reggel találkoztak már, úgylátszik, ez a Komora ilyen koránkelő ember.

— Sajnos, haza kell mennünk! — mondta Komora. — Megtalálta a levelünket?

— Meg, Komora úr, kérem!

Komora a tó felé fordult.

— Milyen gyönyörű, még borús időben is! Szebb a nápolyi öböl látványánál! — mondta aztán. — Irigylem magukat, akik egész évben láthatják!

Az öregasszony is lenézett a haragoszöld, fodrozódó vízre. Nyugtalan kíváncsiság lobbant betöppedt szemében, szerette volna ugyanazt látni és ugyanazt érezni, amit Komora, de nem sikerült neki. Sosem hallott a nápolyi öbölről, amihez Komora az ő vidékét hasonlította. Az a konyhában támadt szorongató érzése sem szállt még el, és most már teljesen hatalmába kerítette a szomorúság.

— Ó, nekünk nem ilyen a víz! — mondta csüggedten az öregasszony, és megindult lefelé az enyhén lejtős kertben. — Isten megáldja!

— Minden jót, Kovács néni!... És köszönjük szépen!

Felült a kerékpárra, sietősen, mintha menekülne erről a helyről, olyan súlyos volt már a szíve. A dombtető peremén, a professzorék villája előtt megint lenézett a tóra. Sokáig nézte, szokatlanul sokáig, ahogyan még soha. Hallgatta a nagy víz tisztán felhallatszó tömör zúgását, remegő orrcimpái között betódultak a párás virág- és halszagú illatok. Tekintete tétován átsétált a vizen a túlsó partig. Zamárdiig, aztán vissza Füredre, Csopakra, föl egészen Alsóörsig. Hunyorogva, konokul vizsgálódott. De akármeddig is kószált fölajzott szemével a jól ismert tájon, nem látta azt, amiről Komora beszélt.

Zavartan és szégyenkezve kapta vissza tekintetét. Kerékpárját a vaskerítésnek támasztotta, s a kétliteres kannával megindult a parkocska végében emelkedő nyaraló felé. A konyhában ott találta Rózsit. Az ma is elkezdte mindennapos zsörtölődő panaszkodását, hogy milyen keserves itt a főzés, hol ezt nem lehet kapni, hol azt.

Kimérte a tejet, az utolsó csöppig kiürült a kannája. Ma a professzorékat hagyta utoljára. Az edényt letette az asztalra, leült a székre, és úgy hallgatta Rózsit ráérős elereszkedéssel. Sokára megkérdezte:

— A professzor úr... alszik még?

Rózsi rácsodálkozott.

— Ó, a professzor úr még tegnap délben hazament! Távirattal hívták vissza a klinikára!... Egy hétig nem tudnak meglenni nélküle!

Értetlenül bámult a vénülő lányra.

— És... mikor jön vissza?

— Az idén már nem, Kovács mama!... Szombaton délután leküldi értünk a kocsit, és megyünk mi is! Nekem nagyon elegem van ebből az egész Balatonból!... Üzente magának, hogy sajnálja, de nem tehet róla! Hogy tessék elmenni a körzeti orvoshoz!

— Igen... igen — mondogatta alig hallhatóan. Csikorduló izületekkel felállt, fogta a kannát. — Hát akkor... isten áldja!

Lassan haladt végig a kis parkon, a harmatos fűben térdig csatakos lett a lába, észre sem vette. Mielőtt felült volna a kerékpárra, még egyszer megnézte a morajló vizet. Éppen csak lenézett rá, rögtön el is fordult tőle. Valami súlyos harag és bánat telepedett rá, nem tudta, miért. Olyan kimondhatatlanul fájt a szíve, hogy sírnia kellett volna.

Beletaposott a pedálba, és taposta, hajtotta, oda se pillantott a még csendes nyaralókra, nem látta a Mandulás oldalt, sem a Csúcshegyet, sem a Gejzir mezőt. Szigorúan nézett maga elé az aszfaltozott útra, mintha tudná, hogy ílymódon megmenekülhet a furcsa reggel kegyetlen, újabb ütéseitől.

Pirk László: Húzó ló

KIÁLLÍTÁSI NAPLÓ

PIRK JÁNOS

Makacs következetességgel ismétli a témáit: a mezei munkát, önarcképeit, az ablakba állított virágcsendéletet és a tájat, borús éggel. A tárgykör szélessége, a stílusok sokfélesége helyett a mélység, az elmélyülés felé haladt Pirk János, nem zökkenők nélkül. Most, ötödfél évtizedes pálya után új kiállítása bizonyítja, hogy igaza volt. Azokat a feladatokat, melyeket fiatalon, az ösztönös ráérzés mámorában olyan üdén, könnyeden oldott meg, ma érettebben, fáradtság nélkül ismétli, és a legfrissebb — idei — átszellemített képek magas színvonala, ereje bizonyítja, hogy a témák szándékos, konok szűkítése, a számtalan kísérletezés eredményes volt.

Alapvető festői jegye az izgatott expresszivitás. Pirk tájképein, csendéletein a fojtott dinamizmus köti le a nézőt. Az ásó férfi, a krumpliszedő, a — *hommage à Millet* — magvető mozdulatait — a legjobb értelemben — bravúrosan rajzolja, festi. És a *húzó ló* izmainak feszülését. Pirk gyermekkora óta keményen dolgozik a mezőn, a földeken. Természetesen ez nem feltétele a „munkaábrázolásnak", de bizonyos, hogy az ilyen *élmény* döntő. Csak persze művésznek kell lenni, hogy a képek nyelvére fordíthassa valaki.

Tájképein a temperafesték fénytelen színeivel, kékkel, sárgával, rozsdavörössel, a sötét és a világos ellentéteivel érzékelteti szűkebb hazáját, a Szentendre feletti Pismány hegyvidékét.

Nem kisebb egyéniség, mint *Réti István* külön fejezetet szentelt, *A nagybányai művésztelep* című könyvében tanítványának, Pirk Jánosnak. Pirket minden jel[illegible]

kácsy-díjat kapott. De 1965-ben, amikor ez a jó művész már hatvankét éves, talán elég már a felfedezésekből. Ideje, hogy egyszer már „beérkezett" legyen, aki a hagyományos és tulajdonképpen a modern művészetnek, s — ha van ilyen — a „magyar iskolának" olyan fokát, olyan szintézisét produkálta, mint Pirk ezen a kiállításán a *Dürer Teremben.*

KEMÉNY LÁSZLÓ

Akvarell-sorozata útinapló. Kemény László messze, az Egyesült Államokban járt, utazása közben állandóan festett. *„Dinamikus temperamentum"* — még a nemrég elhunyt, kitűnő *Füsi József* írta ezt róla — *„heves reak-*

az elővárosokat, az aszfaltozó munkásokat, egy *drink-salon* enteriőrjét, vagy a Guggenheim-képtár belsejét festette meg a művész riportázsszerű gyorsasággal. A vízfestés alkalmas erre. Kemény szereti a sötét, sűrű színeket, velük fejezte ki érzelmeit, a furcsa, szokatlan világot, együttérzését azokkal a fehérekkel és négerekkel, akik a nehéz munkát végzik. Mindent a magyar festő szemével látott, s a kép néha többet mond a szavaknál, a hosszadalmas szövegnél.

Kemény Lászlónak ösztönös monumentális érzéke van, számos templomban festett már faliképet. Kár, hogy kis formátumú jegyzetei mellett nem láttunk a tárlatán legalább néhányat a nagyobb méretű, érdekes olajfestményei közül. *(Derkovits Terem.)*

ONÓDI BÉLA

Onódi a szentendrei művésztelep egyik alapító tagja volt, csaknem harminc évvel ezelőtt. Azok közé tartozik, akik letelepedtek Szentendrén — télen is ott élnek. Kiállított festményei a várossal való bensőséges kapcsolatát jelzik, s azt, hogy a három évtized alatt sem tudott betelni Szentendre *látványával.* Városrészleteket, virágos ablakból nézett templomtornyot, meghitt szobabelsőket látunk a képein. Világos színekkel fest, könnyed, ideges ecsetvonásokkal.

Meglepetése ennek a kiállításnak a rajzanyag. Rajza is könnyed, inkább vázlat, kroki. Tudtuk, hogy Onódi valamikor, fiatal korában, Amerikában, újságrajzolással kereste meg a kenyerét, de ezek az újabb grafikák többet mutatnak, mint rutint. Azt az összefoglalást, ami nem törvényszerűen követi a rutinos munkákat. Kevés vonallal is — vagy éppen azért — mesteri művek a szentendrei házak mélyfekete kréta vonalai és a ceruzarajzok, mint a lírai *Olvasó nő* és a *Macska tanulmányok. (Ferenczy Károly Múzeum, Szentendre.)*

Frank János

EGY NYÁRI MESTERISKOLA – ÉS TANULSÁGAI

Salzburg nemcsak Mozarteumáról vagy Festspieljeiről híres, hanem évről évre megrendezésre kerülő *nyári kurzusairól* is, melyeken a világ legkiemelkedőbb művészei oktatják a fiatal művésznemzedéket. Darmstadt pedig nem azzal vívta ki előkelő rangját az európai avantgarde zeneben, hogy számos kísérleti mű ott hangzott fel először, hanem azzal, hogy helyet-keretet adott az új zene elméleti és gyakorlati oktatásának. A nyári kurzus ma már az élénkülő nemzetközi művészcsere és a felsőfokú muzsikus-képzés szerves része és — tegyük hozzá — egyik legegészségesebb megnyilvánulása. A két-három hetes tanfolyamok, egy-egy jelentős mester vezetése alatt, aligha pótolják vagy zavarják a rendszeres oktatást, helyette azonban olyasmit nyújtanak, ami a fiatal művészek számára úgyszólván elengedhetetlen: a művészi látókör kitágítását és azzal együtt egy-egy részprobléma mélyebb feltárását.

Nálunk nincs hagyománya a nyári kurzusoknak. Ezért csak örülnünk lehetett, amikor megtudtuk, hogy Gertler Endre, a világhírű hegedűművész és pedagógus idejön s mintegy három héten át nyári mesteriskolát tart fiatal hegedűművészeink számára. Gertler professzortól, a brüsszeli konzervatórium és Salzburg, Darmstadt, Stockholm nyári kurzusainak tanárától van mit tanulni, különösen nekünk, magyar muzsikusoknak, akik a hiteles Bartók-interpretátor megtisztelő címére tartunk igényt. Gertler ugyanis — Yehudi Menuhinnal, Szigeti Józseffel és Székely Zoltánnal — ama kevés hegedűs közé tartozik, akik élvezhették a nagy mester kitüntető barátságát, akik együtt koncerteztek vele és így ismerik műveinek előadására vonatkozó személyes instrukcióit.

Ez a nyári kurzus tehát fiatal hegedűs-nemzedékünk számára nagy lehetőség volt, s hogy éljenek vele, nemcsak a józan ész diktálta, de egy kicsit a kötelesség is: kötelesség Bartók műveinek méltó előadásával szemben. Ezért nagyon meglepődtünk, amikor — belátogatva Gertler professzor kurzusára — a részvevők között csak kis hányadát láttuk azoknak, akik számára a kurzust tulajdonképpen megrendezték. Helyettük egy sor tehetséges, de még nem mesteriskolába való növendék jelentkezett. Miféle dicsőség szállott ifjú hegedűművészeink fejébe, hogy úgy érezték. Gertler Endrétől már nincs tanulni valójuk? Talán az, hogy legalább tíz éve, egyetlen díjat sem hoztak magukkal a nemzetközi versenyekről? Hogy szemben zongoristáinkkal vagy egyéb hangszereseinkkel, az utóbbi néhány évben alig tudunk koncertképes, fiatal hegedűst küldeni Európa nagyvárosaiba? Pedig tehetségekben most sem vagyunk szegények.

Valamikor nagy híre volt a magyar hegedű-iskolának. Hubay Jenő, Zathureczky Ede növendékei vitték szerte a világba hírét és vonzották ide a külföldi művészeket is tanulni. Ma nincs sem Hubaynk, sem Zathureczkynk — ami persze, nem ok a kétségbeesésre, hiszen kiváló művészek és tapasztalt tanárok oktatják főiskolánk hegedűművész-növendékeit. Olyan jól azonban mégsem állunk hegedűs-képzésünkkel, hogy ne legyen szükségünk Gertler Endre segítségére, művészi tanácsaira.

Kárpáti János

drámaírónak nevezünk, azok drámáik stílusa miatt már eleve meg vannak fosztva attól, hogy nyelvi ihletettségeiknek teret adjanak műveikben. Másszóval: hogy is beszélhetnének választékos, szép költői nyelven például Hauptmann: „Takács"-ainak éhező népsége, vagy a „Bunda" és „Hannele" koldusai? Lám, egyéb stílusok mesterei e tekintetben mennyivel szerencsésebbek, például, mondjuk, mindjárt maga Shakespeare is. Mert nem úgy van-e hogy munkái teli vannak szórva költői szépséggel, hogy nagyságát egyrészt éppen nyelvének csodás ereje és bűvös hangzása is teszi, amely költői tulajdonságok oly jól mutatkoznak meg Arany Jánosunk remek Hamlet-fordításában. Vannak e drámákban helyek, amelyeket különálló, ékszeres szépségük miatt Shakespeare szonátáinak szoktam nevezni. Így megintcsak a Hamletben:

Egy porszem ő, az ész szemét zavarni.
Így Róma föntvirágzó napjain
A leghatalmasabb Julius bukása
Előtt kevéssel gazdátlan maradt
Sok sír, s belőle a leples halott
Makogva, nyíva járt mind utcaszerte;
Tűzfarkú csillag, vérharmat, homály
A napban; és a nyirkos égitest,
Mely Neptun országán uralkodik,
Kórrá fogyott, majd mind a végnapon.
S ím, zord jövők hasonló gyászjelét
Mintegy a balsors száguldó futárit,
S előbeszédét ránk törő gonosznak
Tüntet föl együtt a menny és föld, hazánk
Éghajlatán és honosink előtt.

Vagy ez:

Mondják, valahányszor az idő közelg,
Melyben Urunk születését ünnepeljük,
Egész éjjel zeng e hajnal-madár;
S hogy akkor egy se' mér mozdulni szellem;
Az éj ártalmatlan; planéta nem vér,
Tündér nem igéz, nem bűvül boszorkány,
Oly üdvös, oly szentelt azon idő.

S így Maeterlinck-ben is akad egy s más nyelvi remekelés, hát még a görög drámaírókban! Akkoriban abban állapodtam meg tehát magammal, hogy, úgy látszik, voltak és vannak írók, akiknek drámáiban a reális, vagy naturalista stílus sehogy se tett lehetővé egy a hétköznapi beszédtől eltérő nyelvhasználatot. Már pedig a hétköznapi nyelvben különleges nyelvszépséget hiába keresünk. És mégis ezek között az írók között is vannak több-bé-kevésbé kiváló tehetségek — mi teszi őket azzá?

Erre a kérdésre is kaptam néhány év múlva néminemű feleletet. Ez történt ugyanis velem:

Egy huszonhat éves fiatal író 1914 év májusában néhány íróbarátja előtt felolvasta első drámai munkáját, egy naturalista színdarabot. E felolvasáson a Nagyhatalmú Kritikus is jelen volt, akinek történetesen felette tetszett a darab, olyannyira, hogy többször elragadtatta magát, és így kiáltott fel:

— Milyen nagy költő vagy te!

Ámuldozva néztem reá —, mert mit köntörfalazzak még tovább, én voltam az a fiatal író, s a Boldogtalanokat olvastam fel. S azért ámuldoztam, mert nem tartottam a szöveggel adekvátnak a dicséretet. Miért is nevez költőnek épp most, mikor ez a szöveg vajmi kevéssé alkalmas arra, hogy „költőinek" nevezzék? Darabomnak a nagy kritikus dicséretére érdemes egyik helyét mindmáig meg is jegyeztem magamnak —, s ez a következő volt:

A főszereplő Huber Vilmos rájön, hogy anyja csak tettette süketségét, s még az orvos jelenlétében rápirít, vagyishát megszégyeníti az öregasszonyt. Ez a pár köznapi szóból álló dialógus így hangzik:

HUBER *(az anyja elé áll. Hangosan:)* Magának nincs semmi baja...

HUBERNÉ *(vacogva:)* No hála isten édes fiam.

Vagyis ez a szegény, öreg, nyomorult asszony tényleg nagy komédiás, de most nem tudja, hogy mit feleljen zavarában. De aztán hirtelenségében mégis feltalálja magát: tovább komédiázik, úgy tesz, mintha örülne annak, hogy az orvos egészségesnek mondta. S a drámának ezt a pillanatát, ezt a pár köznapi szavát is oly igen költői szépnek találta a Nagyhatalmú Kritikus úr.

Vagyishát mi ebből a tanulság?

Hogy igenis a jó lélekábrázolást többek közt szintén lehet költői trouvaille-nek tartani. Minthogy a költői alkotás sok mindenből áll, nemcsak erőteljes, vagy kifejező, vagy zengő-csengő, egyszóval: varázslatos szavakból. És ennyi az egész.

Hadik Gyula
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

Gergely Mihály: Öregasszony Tihanyban
Élet és Irodalom, 1965. szept 18 – 10 lap.

Hadik Gyula

Megbízást kapott Hadik Gyula, hogy a Balassagyarmati Palóc Múzeum előtti parkba készítse Nagy Imre mellszobrát bronzból el.

—: Kortárs munkák
Művészet, 1978. október – 48. lap.

Hadik Gyula szobrászművész

Részt vesz munkáival a szentendrei Pestmegyei Tárlaton

cikket l. „Barcsay Jenő festőművész" cimszó alatt

Losonci Miklós cikke: „Pest megyei tárlat 1978" cimmel

Pest Megyei Hirlap 1978. X. 15

M.D.K

Hadik Gyula
grafikus

"Kapáló asszony"

Élet és Irodalom, 1965. nov. 20 - 5 lap

Hadúr Gyula szobrászművész

kiállítása nyílt a Balassagyarmati

Horváth Endre Galériában

Nógrádi 1972 február 8

2. old.

Gladik Gyula
Balassagyarmaton a Horváth Endre
Galériában együttes kiállításával lépett
közönség elé Gladik Gyula szobrász-
művész és Gaiosy Ferenc festőművész.

Kiállítási megnyitók - Kiállítási tervek

Magyar Hírlap 1972/3 6 old.

Hadik Gyula

Rajz prepk/

Kovács 1965 XII n. 1965 old.

Hadik Gyula
grafikus

M.D.V.
1

„Frü"

Élet és Irodalom, 1965. okt. 9 - 8 lap

Hadik Gyula, szobrászművész

Csontváry-előadás dec. 2.-án a dr. Jahn Ferenc Kollégiumban fél hatkor kezdődik. Meghívott előadó Hadik Gyula szobrászművész lesz, aki Csontváry életéről, festészetéről fog beszélni. Megtudhatjuk azt is, hogy milyen véletlenek közrejátszásával menekült meg az egész Csontváry-anyag. – Gerlóczy Gedeon lélekjelenléte milyen sorsdöntő szerepet játszott abban, hogy a „Magányos cédrus" és a többi alkotás megmaradt és nem vált fuvarosok kocsiponyvájává.

M.B.–N.A.: az Önképzőkör témája: Csontváry.
Orvosegyetem, 1980. dec. 15.

Hadik Gyula, szobrászművész

A Vigadó Galériában látható „az érem" c. kiállítás, melyen Hadik Gyulának szerepel a „Fából faragott, királyfija", mely rideg és szemtelen munka. (említve).

Vadas József: Vert érem.
Élet és Irodalom, 1982. nov. 26.

Hadik Gyula, szobrász

SÍREMLÉKAVATÁS. Martsa Alajos síremlékét, Hadik Gyula szobrászművész alkotását avatták fel tegnap Esztergomban. A város díszpolgára húszéves korától vett részt a munkásmozgalomban, majd az 1930-as években művészi fotói révén szoros kapcsolatba került a magyar írók, költők legjobbjaival. A felszabadulás után Esztergom—Komárom vármegye első kommunista alispánja lett, és tagja volt az ideiglenes nemzetgyűlésnek is.

-: Hír 8.

Nepszabadság, Bp. 1980 máj 31.

Hadik Gyula

HADIK GYULA SZOBRASZMŰVÉSZ kiállítását tegnap Celldömölkön, a Kemenesaljai Művelődési Központban nyitották meg. Jánossy István, József Attila-díjas költő méltatta a kiállító művész munkásságát. VI-11.

Magyar Hirlap 1976/138/10

Hadik Gyula, kolvász

Salgótarjánban nyílt meg
tárlata. (Nov. 3.)

P. Á.: Tájak és portrék 2.

ESTI HIRLAP, Bn. 1974 nov. 4.

Hadik Gyula, szobrász

Kiállítása nyílt meg Salgó-
tarjánban. (Nov. 3.)

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 5.

Hadik Gyula szobrász

Április hóban nyílt meg a Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, melyen művei szerepelnek: „Nagy Balogh" – „Madách"-portréi. (említve)

Tóth Elemér: Salgótarjáni tavaszi tárlat.

Nógrád, 1975. máj. 3.

Gladik Gyula
szobrászművész és Pirchala Imre
festőművész közös kiállítása nyílt
meg tegnap a szombathelyi Forradal-
mi Múzeumban. Tizenkét ismert köl-
tőt, írót ábrázoló szoborportié és har-
minc akvarell, tusrajz. látható a
kiállításon.

Magyar Hírlap 1973/102 Sold.

Hadik Gyula
szobrai

Szobrai azt mutatják, hogy a meg adott anyag formai lehetőséget próbálja kihoztani, a hen rügyek kerülő anyagban meglátja a lehetőségeket.

Réti Zoltán: Hadik Gyula és Janovszky Ferenc . . .
Művészet, 1972. április – 43 oldal

Hadik Gyula

szobász

A művész a szobrok anyágatól
igyekszik meghagyni a maga ter-
mészetességében a lehető legtöbbet.
Példa erre Nagy Balogh János szobra.

Réti Zoltán: Hadik Gyula és Jánossy Ferenc . . .
Művészet, 1972. április – 43 oldal.

Hadik Gyula
szobrász

Az „Ülő nő" cemi vörös márvány szobrámál az eredetileg ékalakú márvány elszükülő tetébe szorul a fej, a nyak, lent a láb a körplaszlika szabályainak megfelelően nyer megmunkálást.

Réti Zoltán: Hadik Gyula és Jánossy Zoltán . . .
Műveszet, 1972 április – 43 oldal

Hradik ~~Gusztáv~~ Gyula

szobrász

Megemlékezett vörösmárványban a „Vietnami katona" c. műében a háborus eseményekről. Az öregemlet ábrázoló miszkő fége életszerű.

Réti Zoltán: Hradik Gyula és Jamóssy Zoltán . . .
Művészet, 1972 ápzelis - 43 oldal

Hadik Gyula
szobrász

A „Fekvő nő" c. szobornál, az adott mázo ány lehetőségeit megragadva formáhat és vonalakat koncentrál, plasztikai, csomópontokat tömören helyen hevetbe.

Réti Zoltán: Hadik Gyula és Jánossy Zoltán...
Művészet, 1972 ápr. elis - 43 oldal

Hadik ~~Gusztáv~~ Gyula
szobrász

Portrét készített Balassi Bálintról, Mikszáthról, Szontaigh Pálról, Tersánszky Jóni Jenőről, Művelve jellemző a tudatos szerkesztés, jó jellem ábrázolás.

Réti Zoltán: Hadik Gyula és Janossy ~~Zoltán~~ Ferenc ...
Műhészet, 1972 ápriliš – 43 oldal

Hadik Gyula
nobász

Hadik Gyula nobász és Jánossy Ferenc gráfikus kiállítást rendez-tek a balassagyarmati Horváth Endre Galériában.

Réti Zoltán: Hadik Gyula és Jánossy Ferenc
Művészet, 1972 április - 43 oldal

Hadik Gyula, szobrász

Kiállítása nyílik meg
Balassa gyarmaton.

— : Hallottuk 2.

EST / HIRLAP, Bp. 1972. jan. 25.

Hadik Gyula szobrászművész.

Szombathelyen, a Forradalmi Múzeumban megnyílt közös tárlaton a budapesti, de Vas megjelenéz kötődő művész alkotásait, országos és Európa-szerte ismert művészek, írók, zeneszerzők portréit mutatta be.

-zentai-: Megnyílt Pirchala Imre és Hadik Gyula tárlata.

Vas népe, 1973. ápr. 13.

Hadik Gyula, szobrai

Kiállítása nyílt meg Szombathelyen.

— : Hk

8.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 13.

Havlik Gyula

Szobraiból kiállítás nyílt a VI. kerületi Hazafias Népfront helyiségeiben.

Magyar Hírlap, 1970. IV. 30. 7. l.

Nagyszabású tervek az Uffizi Képtár bővítésére

Néhány éven belül talán eltűnnek a sorok Firenze leglátogatottabb nevezetessége, az Uffizi elől: a világhírű képtár kiállítóhelyiségeinek területét az évezred végére a jelenlegi háromszorosára kívánják bővíteni. Ennek köszönhetően kétszeresére növekedhet a látogatók száma, amely már tavaly meghaladta az egymilliót.

A XVI. században épült U alakú Uffizi-palota eredetileg a firenzei nagyhercegség hivatalainak adott otthont. Jelenleg a reneszánsz stílusú épület második emeletén van a képtár, ahová a legtöbbször csak hosszú órák várakozása után lehet bejutni. Az olasz kulturális minisztérium napokban közzétett tervei szerint a helyzet remélhetőleg gyökeresen megváltozik. A kiállítóhelyiségek mostani hétezer négyzetméteres összterületét huszonkétezer négyzetméterre fogják bővíteni. Ehhez jön még nyolcezer négyzetméter kiszolgáló terület; egyebek között étterem is nyílik majd a képtárban.

A turisták nemcsak a várakozás megtakarításával járnak majd jól, hanem elsősorban azzal, hogy megduplázódik a kiállított alkotások száma. A jelenlegi kétezer kép helyett négyezer lesz majd látható, köztük *Tiziano, Vasari, Rubens* számos, most a raktárakban elzárt alkotása. Az új Uffizibe kerül majd át a római Villa Medici archeológiai gyűjteményének számos darabja. A bővítés első lépéseként – jövő októberben – az Uffizi saját könyvtára nyílik meg, ahol tízezernyi művészettörténettel foglalkozó szakkönyvet találhatnak majd az érdeklődők.

A bővítés összköltségét nyolcvanmilliárd lírára tervezik. Ebből harmincmilliárdot a költségvetésben elkülönítettek már, ötvenmilliárdot pedig a heti második lottóhúzásból remélnek. Az olasz kormány a közelmúltban épp azért döntött a lottó heti második húzásának bevezetése mellett, hogy pénzhez jusson a kulturális kiadások finanszírozására. A szerencsejátékokat imádják az olaszok, s az eddigi tapasztalatok igazolták az előzetes várakozásokat. A képtár saját bevételeinek növekedésével is számol. Hosszas vita után eldőlt, hogy a múzeumok kereskedelmi tevékenységet is folytathatnak. Így a római Borghese Képtárban a könyvkereskedés és kávézó bevétele már eléri a jegyeladásokból származó összeget. A látogatók számának megkétszereződésével és a kereskedelmi forgalommal az Uffizi a tervek szerint a jelenlegi évi kilencmilliárd líra helyett harmincmilliárd líra bevételt érhet majd el.

Gózon István

HADIK GYULA

Az ÚPMH tárlata

Hadik Gyula: Godot-ra várva

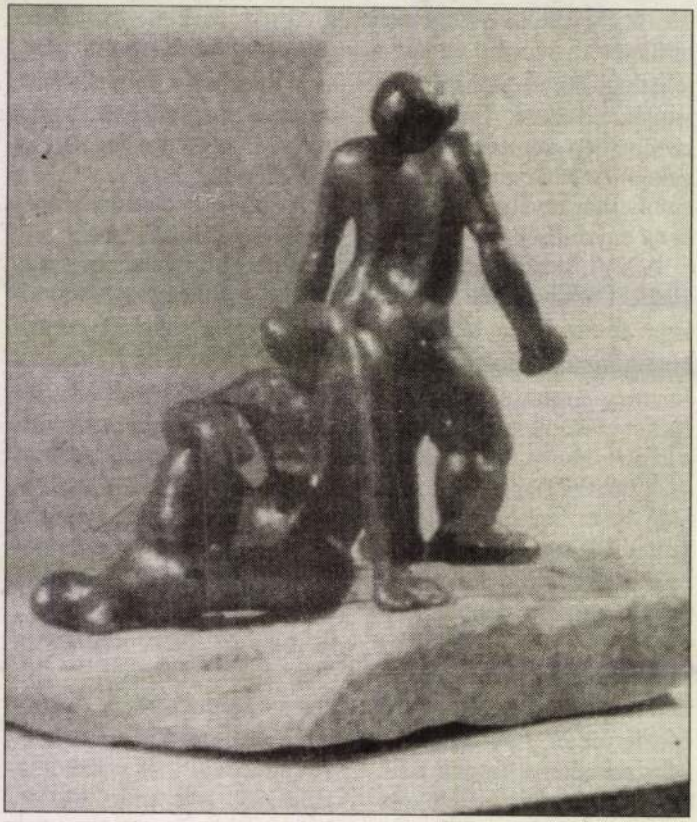

Wehner Tibor írja a Törökbálinton élő és alkotó szobrászművészről: „A magyar képzőművészet közelmúltjának, az elmúlt három évtized történetének kutatója gyakran találkozhat Hadik Gyula nevével és alkotásaival: a Hadik-művek rendszeres szereplők voltak a legfontosabb magyarországi szobrász-fórumokon, a pécsi kisplasztikai seregszemléken és a soproni érembiennálékon, s mindig fel-feltünedeztek az országos képzőművészeti kiállítások kollekcióiban is. A törökbálinti visszavonultságában dolgozó szobrász egy-egy alkotó periodusának összegyűjtött munkáit önálló tárlatokon tárta közönség elé itthon és külföldön, s állami megbízásra néhány megrendelést is teljesített: ezek közül a legjelentősebb az esztergomi városháza kertjében – méltatlanul eldugottan – álló Julianus-szobor." (Képünkön a művész Godot-ra várva című bronzszobra.)

Új Pest Megyei Hírlap

1987. 08. 05.

M.D.K

Hadik Gyula
Grafikus

„Lo"

Élet és Irodalom, 1965. szept. 18 - 1 lap

1965 SZEP 1 8.

1021

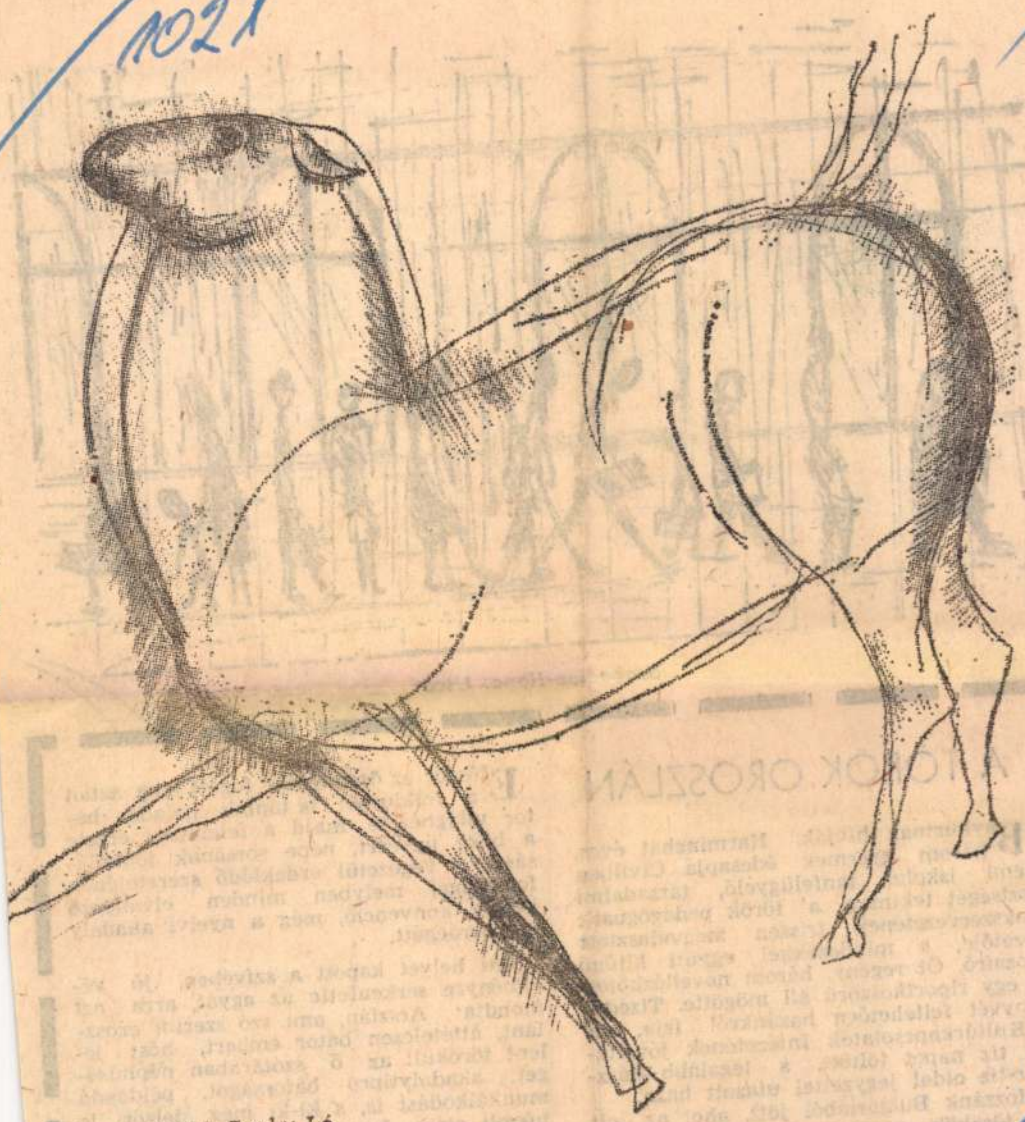

Hadik Gyula: Ló

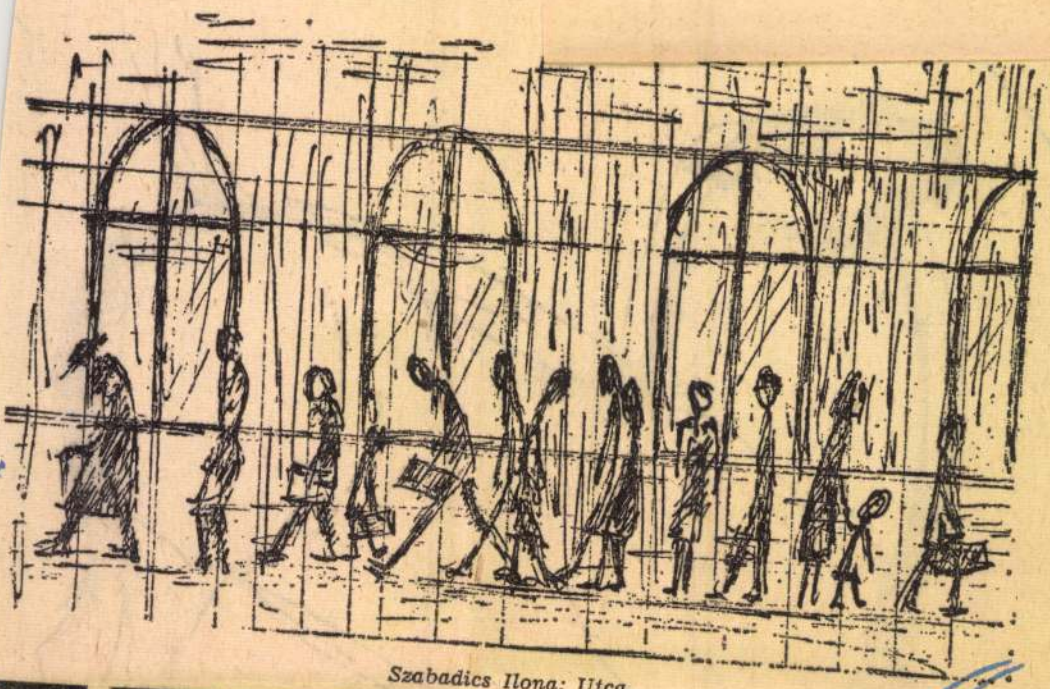

Szabadics Ilona: Utca

A TÖRÖK OROSZLÁN

Baykurtnak hívják. Harminchat éves, három gyermek édesapja. Civilben elemi iskolai tanfelügyelő, társadalmi tisztségét tekintve a török pedagógusok szakszervezetének frissen megválasztott vezetője, s mindezekkel együtt kitűnő prózaíró. Öt regény, három novelláskötet, és egy riportkoszorú áll mögötte. Tizedik könyvét feltehetően hazánkról írja, itt a Kultúrkapcsolatok Intézetének jóvoltából tíz napot töltött, s legalább húszszor-tíz oldal jegyzettel utazott haza.

Hozzánk Bulgáriából jött, ahol az ott élő törökök szépségesen szép népdalait

Először az őszintesége fogott meg, aztán a folklórból is táplált haladó, bátor világnézete, majd a felelősség érzete a béke ügyéért, népe sorsának jobbuláséért, s végezetül érdeklődő szeretetének forrósága, melyben minden elválasztó korlát, konvenció, még a nyelvi akadály is porráégett.

Aki helyet kapott a szívében, jó véleményre serkentette az agyát, arra azt mondta: Arszlán, ami szó szerint oroszlánt, áttételesen bátor embert, hőst jelent törökül: az ő szótárában néphűséget, akadálytipró bátorságot, példaadó munkálkodást is, s ki-ki még jelzőt is jussolt elébe. Így lett Budai Lajos bácsi, a soltszentimrei szakszövetkezet elnö-

[illegible] Simó Tibor járási

Hadik Gyula
festőművész

M.D.K.

Nagy Balogh István
portréja

Élet és Irodalom, 1965. jún. 5 – 4 lap

M.D.K.

Hadik Gyula
grafikus

Illusztráció

Sütő András: Egy különös látogató
Élet és Irodalom, 1965. május 7-10 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hadik Gyula

ÉLET ÉS IRODALOM

1921

kultusz éveiben, sok minden hosszasan

Hadik Gyula: Nagy Balogh István

Ma ped
ban a H
század, a
Goethe té
kai nézne
ret még
merték, a
zékoltak J
dő. Lehet,
74 éves G
nen röpítet
tudta, hogy
költő egyik legszebb szerelmes verse, az Elégia, s alighanem a 19 éves Ulrike sem sejtette, hogy egy öregúr versritmus-kopogó ujjai tessékelik be ifjú tünde lényét a halhatatlanságba.

Amikor az épületet emelték, két évvel Schiller Weimarba költözése előtt, 1797-ben, postafogadó volt, majd később lett vendégfogadó Alexanderhof néven. Csak hét év múlva, mikor Károly Frigyes nagyherceg felesége, Mária Pavlovna orosz nagyhercegnő Weimarba került, s orosz vendégeit itt szállásolta el, kapta az épület a Russischer Hof nevet.

S mennyi jelentős ember fordult itt be a kapun másfél évszázad során. Ők természetesnek vették, elképzelni se tudták másképp, kínozta légyen bár végtagjaikat podagra, csúz, köszvény, hogy gyalog kell felkaptatni a második emeletre, jóllehet a grádics oly meredek, mint otthon falun a padlásfeljárók létrája. Én meg lihegek, mire felérek a második emeletre, s percekig tart, míg kifújom magam, mert a Berolina elkényeztetett. Laktam már más szállodában is, hol nagy szellemek árnya kísért. 1954-ben Genfben, a Hotel de l'Ecu-ben egyik újságírótársammal olyan dupla ágyban aludtam, melyben egykoron Chopin feküdt — a szálló-igazgatóság szerint — Georges Sand-nal. Itt, a Russischer Hofban is olyanok lakták meg ezeket a szobákat, mint Goethe, Schiller, Herder, Wieland, Puskin, Tolsztoj, Liszt, Robert és Clara Schumann, Eugen d'Albert, Eleonora Duse. Most elképzelem, hogy ebben a kettős hitvesi ágyban Clara és a tébolyult

háttérből a
ezt nem kel
megyünk ha
nepi Könyvt

Händel, R
ja szólt
Zeneművésze
együttese har
varázslódtunk
messzire nem
ség történeté
di kirándulás
évvel sodort
a Neander-völ
pusnál, messze
majomemberné
ni még képtele
állati fasizmus
vedők verejték
lak, a vergődő
vaskampók elő
ürügyén végrel
lye, a hordozh
mann kivégzőh
jei, Ilse Koch
tovált emberi
gat-Németorszá
siszta gyilkosol
tott képei látt
nünk: időben é
szikus Weimar
mégis messzir
emberi történe
nak szakadéká

Mért jöttünk
lett szembenézn

Hadik Gyula

Rajz (szepkő)

Kaktaszi 1965 IV. n. 508.

Hadik Gyula
grafikus

M.D.K

„Kertész"

Élet és Irodalom, 1965. márc 13-3 kep

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hadik Gyula

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 MAR 12

1021

Hadik Gyula: Kertész

ko, Selepin, Iljicsov és több más párt- és kormányvezető is. Felszólalt az SZKP moszkvai, illetve leningrádi pártbizottságának első titkára, N. *Jegoricsev* és V. *Tolsztyikov*, valamint a Komszomol első titkára, Sz. *Pavlov* is.

A kongresszus előestéjén nyújtotta át *Anasztaz Mikojan* a Honvédő Háború érdemrendjének első fokozatát *Arkadij Gajdar* író családjának (Gajdarról sokáig úgy tudták, hogy a háború legelső napjaiban elesett, újabb dokumentumok alapján derült ki, hogy a kiváló szovjet ifjúsági író az 1941-es visszavonulás idején egy partizán alakulathoz csatlakozott, közöttük hősiesen harcolt és 1941 őszén halt hősi halált).

Solohov a szocialista realizmusról

Március 3-án a Kongresszusi palota nagytermében *Mihail Solohov* nyitotta meg

a szocialista reali
művészet, amely
embereknek felé
világot."

Új irodalmi és
díjak

Az OSZSZK Ir
vezetőségének referátumát a kongresszuson *Leonyid Szobolev* tartotta *„A szovjet irodalom és az új ember nevelése"* címmel. Beszámolója első részében különféle szervezeti és szervezési problémákról szólt. Bejelentette a kongresszusnak, hogy az írók és művészek korábbi javaslatainak megfelelően az OSZSZK minisztertanácsa új irodalmi és művészeti díjak létesítéséről hozott határozatot. 1966-tól minden esztendőben három szépirodalmi művet részesítenek *Gorkij-díjban*, ugyancsak három-három képzőművészeti, zenei alkotást, illetve színházi produkciót jutalmaznak *Repin-*, *Glinka-*, illetve *Sztanyiszlavszkij*-díjjal.

Szobolev beszámolójának elvi része a XX. kongresszus után megindult irodalmi folyamatokkal foglalkozott. Mind a beszámolót, mind az utána következett hozzászólásokat a XX. kongresszus eszméinek igenlése jellemezte, egyszersmind azonban igen sokan nyilatkoztak bírálólag az utóbbi évek irodalmának néhány új jelenségéről.

Szobolev például helytelenítőleg emlékezett meg a fiatalok ábrázolásáról, jórészt fiatal írók műveiben. Megítélése szerint valamiféle antiséma kezd kialakulni, az iskolából az életbe kilépő fiatalok az irodalomban szinte kivétel nélkül olyanokként tükröződnek, mint akik nem találják helyüket az életben,

Szmirnov és Szimonov Lenin-díj esélyei növekedtek

A beszámoló nyomán vita lényegében nem alakult ki. A sajtóvisszhangokból ítélve az egyetlen *Vera Ketlinszkajan* kívül — aki fiatal írók műveinek megítélésében polemizált az előadóval — az OSZSZK írókongresszusán azok szólaltak föl, akik a Szobolev előadásában kifejtett álláspontjával egészében egyetértenek. Feltűnő, hogy a hozzászólások konkrét műveket alig-alig említettek, inkább tendenciákat, jelenségeket bíráltak. Különösen sok és éles kritika érte a „modernkedő" fiatal költőket általában, és igen sokan foglalkoztak a referátumban is említett deheroizációs törekvések jelentkezésével.

E törekvések ellenpólusaként számosan említették *Szergej Szmirnov* „A breszti erőd" című riportkönyvét és *Szimonov* nagy terjedelmű háborús regényét, a „Katonának nem születnek"-et, mint olyan irodalmi műveket, amelyek híven ábrázolják a háború kemény, és keserű igazságát, egyszersmind híven ábrázolják a katonák igazi, céltudatos hősiességét. Minthogy mindkét mű szerepel az idei Lenin-díjra javasolt írások listájában, kézenfekvő a következtetés, hogy az OSZSZK írókongresszusa után e két írás esélyei a Lenin-díjra erősen megnöve-

A szerzői jog a Dél-Afrikai Unióban

Egyes külföldi szerzők megtiltották drámáik és zenés színműveik előadását a Dél-afrikai Unióban, mert súlyosan sérelmezik a kormány politikáját a színes bőrűekkel szemben és különösen tarthatatlannak minősítik azt az állapotot, hogy színes bőrűek nem látogathatják a fehérekkel együtt a színházakat. A szóban forgó külföldi szerzők között szerepel 48 angol író — élükön Graham Greennel —, továbbá francia színpadi írók — közöttük Jean Paul Sartre, valamint néhány

1021

Hadik Gyula rajza

Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Pelőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

10AS MÁR 7

tványos konk-

bocsánatos bűnei

nyossága, mellyel egy nagyváros, egy tekintélyes testület és családja körében úgy haldoklik, mintha a sivatag homokján feküdne egyedül: még közelebb hozza szívünkhöz. Nem ismerve eléggé a „könnyű és kellemes" élet megfontolt programját (csak semmi közelség, semmi szabad mozgást akadályozó érzelem), mellyel a világtól elidegenítette magát: csak a magányosan szenvedő embert látjuk. S ez bontja

ben elviselhe-
ségeit, melyek
szenvedés vég-
z emberi test
a szenvedővel
tozva értetik
. De hiába a
gyengéd el-
belekomponált
— például a
a altatódalá-
szép pillana-
kló ágya mel-
egiscsak majd-
órás haldok-
a képernyőn.
ák volna, hogy

R ORATÓRIU

Irodalmi Színpad bemutatója

ttójául *Györe*
vándorlegénu-

idők tanúi, és az utódok
akiknek a múlt már nem

Hadik Gyula
grafikus

M.D.K.

„Lvoas"

Élet és Irodalom, 1965. febr. 27 – 1 kap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Hadik Gyula
ÉLET ÉS IRODALOM
1965 FEB 27.

1021

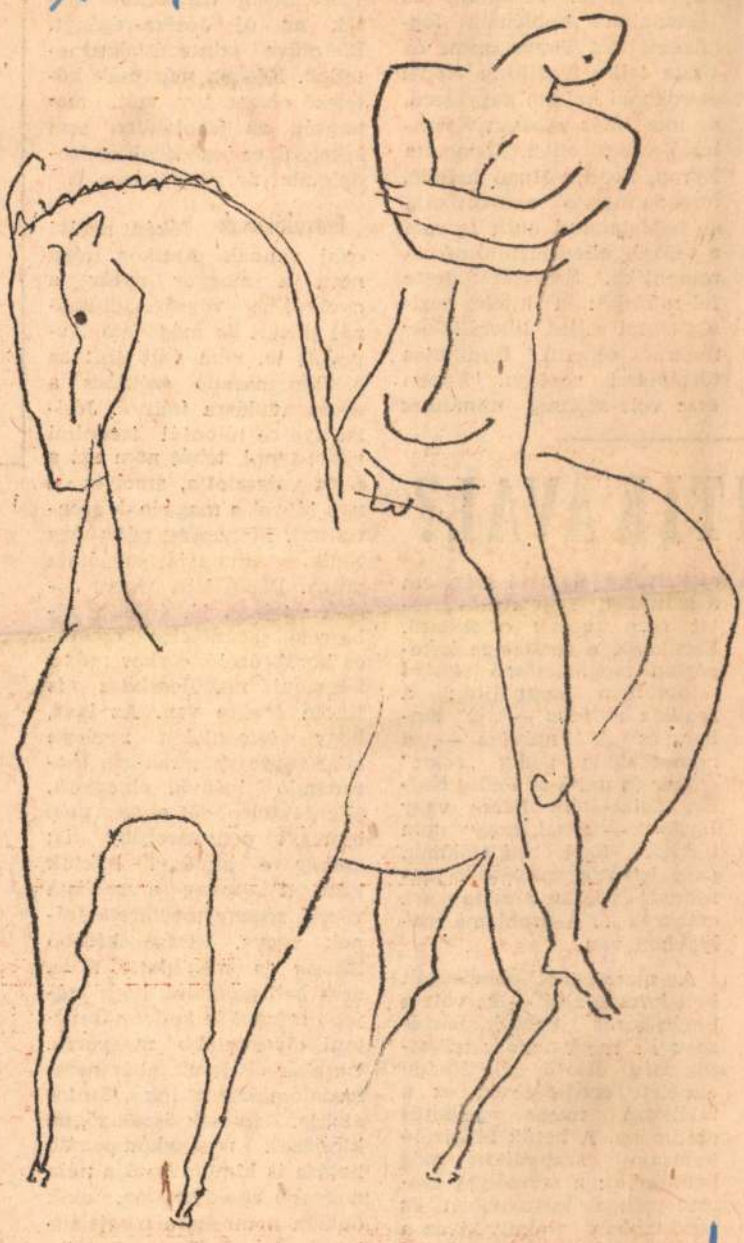

Hadik Gyula: Lovas

és távoli korok ismere
gyönyörűségét. És ugyai
izgalommal figyelte és
te saját korát, itthon
nagyvilágban. Lélektar
társadalmi problémák
lalkoztatták. Tiszta szen
tiszta lelke fordította e
és rokonai hajdan nagys
de most már károsan vi
húzó világa ellen. Elrag
Byron, Scott, Hugo haladó,
forradalmasító romantikája
és hatástalanul hullt le róla
a valóság ellen biztató német
romantika. Scottnál fedezte
fel műfaját: a hiteles régiséggtannal teljes, liberális-demokrata célzatú, fordulatos
történelmi regényt. Éppen
erre volt szükség minálunk

ITIKÁVAL?

ség elvont jelszavai még sem
a kritikust, sem a művészetet nem tudják orientálni.
Ezenkívül a realizmus kategóriáit meglehetősen *etikai színezetben* használjuk: a
realista művész — „jó" ember, és „jó" művész —, a
nem realista pedig „rossz"
ember és művész. Pedig *Kafka*, *Saint-John Perse* vagy
Beckett — azzal, hogy nem
tartjuk őket realistáknak,
még jelentős művészek maradnak és talán nem is rossz
emberek... A probléma mélyebben van.

A marxizmus lehetőségeit
kell kihasználni — ez volt a
tanácskozás végső kicsengése, s ha most nem is születtek még úttörő jelentőségű
elméleti eredmények, ez a
találkozó mégis jelentős
eredmény. A betűk fétisizáló
hatásától szabadított meg
bennünket; a személyes eszmecserében könnyebben és
oldottabban alakult ki az a
közös hullámhosszon dolgozó problémaérzékenység, melyet
az írások alapján történő
eszmecsere talán sohasem
tud megteremteni. Az a kritikai érzékenység, mely kö-

...legrejtettebb az irodalombúvár veszi kézbe.

Elavulásának főként nyelvi okai vannak. Amikor íróvá nőtt, a magyar nyelv a nyelvújítás végső stádiumánál tartott és még nem ülepedett le, nem vált szét az életben maradó szókincs a gyors avulásra ítélttől. Jósika nyelve túlontúl irodalmi akart lenni, tehát nem azt a részt választotta, amelyet a nép idővel a magáénak szentesített. Manapság néha úgy tűnik, mintha saját paródiája volna. Pedig kár, mert Jósika valóban jó, érdekes elbeszélő, szemléletes ember- és korábrázoló, olykor még a lélektani rezdülésekhez is finom érzéke van. Az igaz, hogy teméntelen regénye közt vegyesen sorakozik maradandó igényű, elnagyolt, jelentéktelen, sőt olykor még bűnügyi ponyvaregény is; ámbár e bűnügyi holmik közt ott lappang a realista városi regény megteremtésének vágya. Hiszen később Balzac is megihlette. Néha arra kell gondolni, hogy legjobb műveit le kellene fordítani olvashatóbb magyarra. De akár olvassuk, akár nem: irodalomtörténetünk fontos alakja. Nemcsak ösztönző, de kifejezett regénykomponáló hatása is kimutatható a nála nagyobb regényírókon, akik őutána nemsokára megjelentek irodalmunkban. Eötvös, Jókai, Kemény nem lett volna, aki lett, Jósika nélkül. A nélkülözhetetlen összekötő kapocs volt a romantikai világtörténete és a magyar re-

Hadik Gyula MDK

Női akt, dombormü márvány

Női akt, gipsz

Leányportré, márvány

Női fej, márvány

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Hadik Gyula MDK

Fiufej, rppr.

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti kiáll.

Hadik Gyula
szobrász

M.D.K.

„Fiúfejéről!"

B. Bacanyi Judit: A képzőművészeti és díszítőművészeti körök kiállításáról
Művészet, 1960. november. — 37 lap

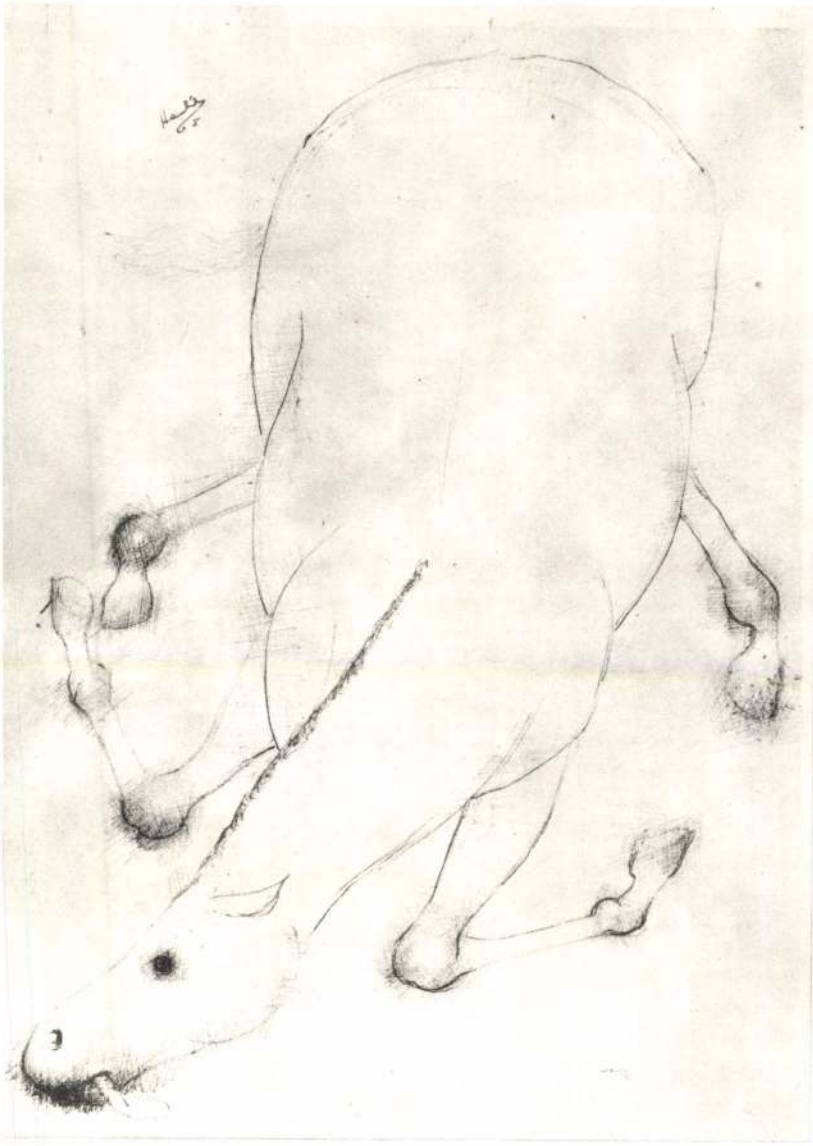

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁSAINK:

SZALAY LAJOS PIRK LÁSZLÓ MARTYN FERENC
grafikusművész festőművész festőművész

FSZEK 84/313

ERZSÉBETVÁROSI KISGALÉRIA

HADIK GYULA

1984.
OKTÓBER

A VII. KERÜLETI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁRAK,
AZ ALMÁSSY TÉRI ÚTTÖRŐ ÉS IFJÚSÁGI HÁZ,
SZABADIDŐ KÖZPONT

tisztelettel meghívja

HADIK GYULA

SZOBRÁSZMŰVÉSZ GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSÁRA

BUDAPEST, VII. KERTÉSZ U. 15.

A kiállítás hétfőn, kedden, szerdán és pénteken délelőtt 9 órától este 8 óráig, szombaton és vasárnap délelőtt 9 órától 1 óráig tekinthető meg.

"Vom Mütterchen die Frohnatur
Und Lust zum fabulieren..."/Goethe/

Altamira-tól Picassóig hatalmas a vonulat. Leonardo, Michelangelo, Raffaelo, Rubens, Rembrandt, Ingres, Degas, Rodin, Matisse és hogy a még élő óriásról meg ne feledkezzünk, Henry Moore. Leonardo jelenti a fordulópontot. Nála a rajz nemcsak a "képzőművészet alapja", kontúrral körülírt látvány, hanem mint kutatási alkalmatosság a biológiai ábrázolásoktól a műszaki rajzig terjed. Tulajdonképpen a látható és láthatatlan világ, a lét megismerésének eszköze. Ugyanakkor számos rajza már nem mint művészeti segédeszköz, /előkészítő vázlat, rajz, terv,/ hanem mint önálló alkotás jön létre.

A holdrakéta, a különböző elektronikus gépekkel és optikai trükkökkel előállított ilyen vagy olyan előnevű "grafikák" korában van-e a hagyományos rajznak létjogosultsága, értelme?

Az emberiség első rajzait az ősbarlangok falán varázslat hozta létre. Az első művész egyben a közösség varázslója volt. Korunk legnagyobb élő rajzolója, Szalay Lajos televíziós beszélgetése alkalmából saját rajzmódszerével kapcsolatban szintén varázslatról beszélt...

Ha a rajzolónak kedve támad rajzaiból néhányat megmutatni, annak reményében teszi, hogy a szemlélőnek pár percre, vagy akár egy félórára abban a varázslatban lesz része, mely varázslat a rajzolót arra indította, hogy hagyományos rajzeszközhöz nyúljon.

Hadik Gyula

HADIK GYULA

A felvételeket készítették:
Barka Gábor
Sina Jecklin
Martsa Balázs
Martsa István
Guido Matanza
Fordítás:
Karczag Endre
Ritoók Pál
Kiadó:
SZOLORG
– 1992 –

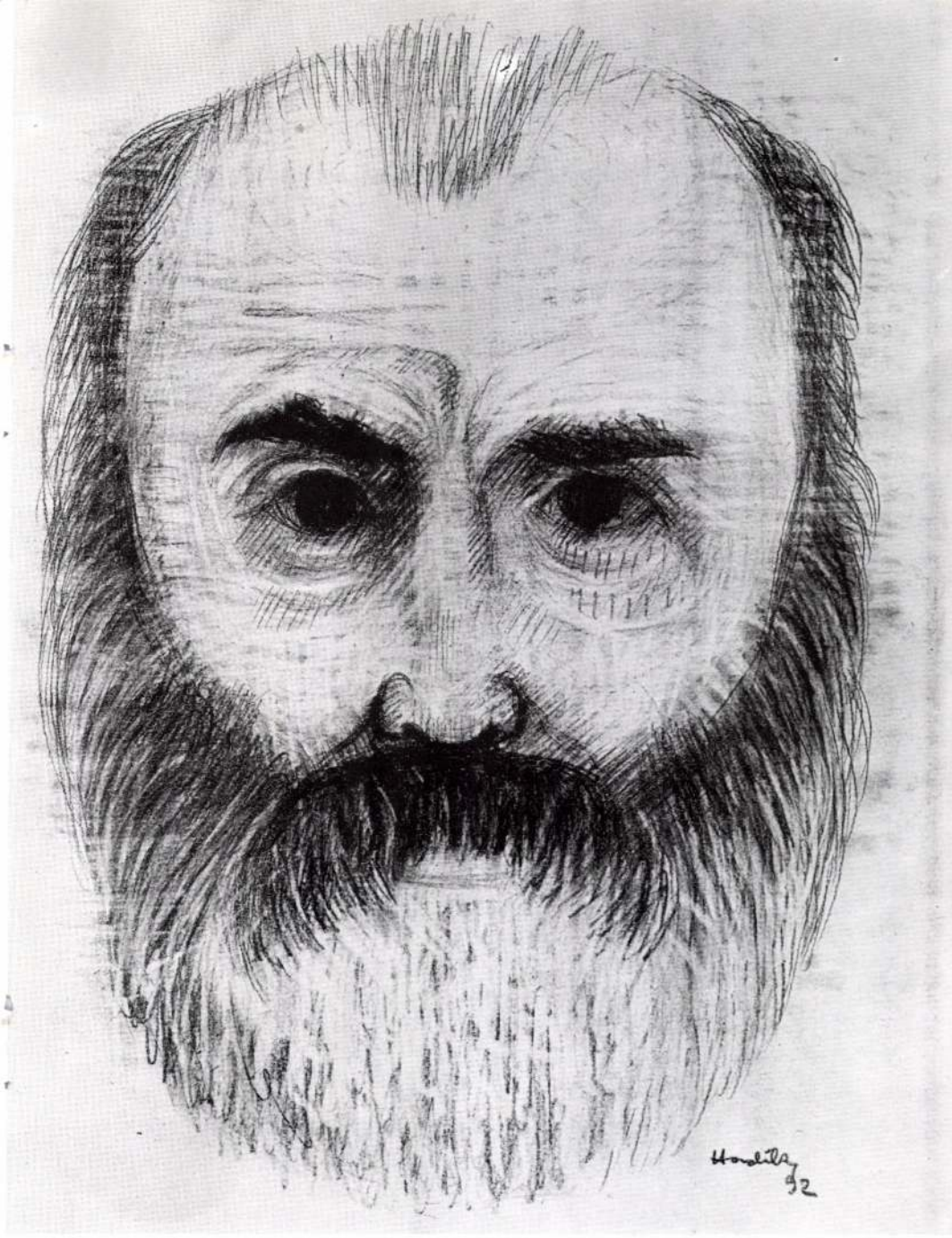

ÖNARCKÉP

A magyar képzőművészet közelmúltjának, az elmúlt három évtized történetének kutatója gyakran találkozhat Hadik Gyula nevével és alkotásaival: a Hadik-művek rendszeres szereplők voltak a legfontosabb magyarországi szobrász-fórumokon, a pécsi kisplasztikai seregszemléken és a soproni érembiennálékon, s mindig fel-feltünedeztek az országos képzőművészeti kiállítások kollekcióiban is. A törökbálinti visszavonultságában dolgozó szobrász egy-egy alkotóperiódusának összegyűjtött munkáit önálló tárlatokon tárta közönség elé itthon és külföldön, s állami megbízásra néhány megrendelést is teljesíthetett: ezek között a legjelentősebb az esztergomi városháza kertjében – méltatlanul eldugottan – álló Julianus-szobor.

Az 1925-ben született művész – aki meglehetősen keserves körülmények és nehéz fordulatok, egzisztenciális megpróbáltatások között és által vált szobrásszá és építette fel életművét – a szobrászat minden ágazatában tevékenyen dolgozott és dolgozik: műhelyében készült, készül monumentális mű, kisplasztika – figura és figuraegyüttes –, portré, érem, plakett, s ezen műveit kísérték, kísérik a szuverén, érzékeny grafikákká érő szobrászrajzok is. A műformák gazdagsága mellett változatosnak minősíthető a művész technikai arzenálja és anyaghasználata is: a kő, a fémek – bronz és ólom – megmunkálása révén született alkotások mellett rendkívül érdekesek a kő és a fém párosításával, kombinációjával kialakított kompozíciói. E keretek, e formai-technikai feltételek, lehetőségek megjelölése mellett – és ezekkel összefüggésben – Hadik Gyula munkásságának tematikai sokszínűségére is felhívhatjuk a figyelmet: szobrászunkat a magyar történelem alakjainak megidézése, a kultúra – az irodalom a zene, a képzőművészet – kimagasló egyéniségeinek megformálása, a bibliai témák és figurák megjelenítse, a női aktok, lovak jelentéssel, érzelmi tartalomal telített megalkotása egyként foglalkoztatta, foglalkoztatja.

Mindezen elemeken, összetevőkön túl – miután megkíséreltük megjelölni Hadik Gyula munkásságának dimenzióit – arról a különösségről kell szólnunk, amely az alkotó műveit azzá teszi, ami, azokat a vonásokat kell kiemelnünk, amelyek művészetének specifikumait meghatározzák. E jellemző jegyeket vélekedéseink szerint a magyar szobrászat Medgyessy Ferenc

AKT (KRÉTA)

1925 born in Nagykikinda November the 22nd
1931 beginning of primary school
1943 final exam at secondary school
1944 one term at Faculty of Law of Péter Pázmány University, Budapest
1946 studies at Department of History of Art of Loránd Eötvös University
1947 accepted at Academy of Fine Arts, Budapest
1948 because of changes of Law of Education must give up his studies
1949 despite his satisfying achievements the academy negates his registration for the 3rd year considering him a class-alien
1950 unskilled worker at „7038" armaments factory
1960 accepted to the „Díszítőszobrász Stúdió" (Decorative Sculpture Studio)
1964 study tour Austria, Switzerland, Germany, France, Italy
1965 exhibition in Budapest, at Hall of Concil of Women on Moszkva Square
1970 exhibition on Kodály Körönd, Hall of VIth District Committee of Popular Front
1972 exhibition in Balassagyarmat, Endre Horváth Gallery
1973 exhibition in Szombathely
1974 exhibition in Salgótarján
1975 exhibition in Celldömölk
1984 exhibition in Törökbálint
1984 exhibition at Erzsébetvárosi Gallery
1988 exhibition at Galerie zur Hofstatt Gipf Oberfrick, Switzerland
1988 exhibition at Galerie Im Altstatt Himmel, Basel, Switzerland
1988 exhibition in Törökbálint
1990 exhibition at Pannonhalmi Főkönyvtár, (Main Library in Pannonhalma) participated in National Shows, Small Sculpture Biannual in Pécs, Medal Biannual in Sopron
His small sculptures can be found in the Hungarian National Gallery and in some private collections in Switzerland
Statues on public squares in: Szekszárd, Balassagyarmat, Esztergom, and Törökbálint
Lives and works in Törökbálint. Address: Törökbálint, Józsefhegy u. 10. 2045.

művészete által érzékletesen meghatározható vonások gyanánt a tömbszerű megformálást, a zárt sziluetteket, a súlyos erőket rejtő testeket, az egésznek alárendelt, engedelmes részleteket, a nyugalmat sugárzó komponálásmódot, a rusztikus felületképzést jelölhetjük meg. És természetesen az emberközpontúságot, a realista hangvételt, a valósághű szemléletet: mert Hadik Gyula sem lépi át – bár meg-megközelíti a stilizálás már-már végső fokához elérkezvén – azt az éles határvonalat, amely az ábrázolás és az absztrakció között húzódik.

Fenségesség, ünnepélyesség lengi át Hadik Gyula kisplasztikáit' érmeit, de ez nem merev aktusok alkalmazott, demonstrációs jellegű, szokványos emelkedettsége: a művek mély, meleg emberi érzésekkel átitatott, hiteles kifejezések. Az anyagokban, a megmunkálásban, a formákban, a testekben, az együttesekben – felfejtve a felszín kérgét – lágy lírára bukkanhatunk, s e rejtett elem hordozza a művek vezérlőelvét, lényegét: jelentésköröket konkrétan megjelölőn az emberiesség, a humánum szép terrénumában. S ha azt is mérlegeljük – és kötelességünk ez a vizsgálódási mód – hogy ezen alkotások megszületésének ideje a hatvanas, a hetvenes, és a nyolcvanas évek, akkor kristályosodnak ki e művészeti teljesítmény értékei, akkor rajzolható meg – a ma már felismerhető és megrajzolható – jelentősége.

Wehner Tibor

Életrajzi adatok

1925. november 22–én született Nagykikindán
1931. elemi iskola kezdete
1943. gimnáziumi érettségi
1944. egy szemeszter a Pázmány Péter Tudományegyetem (Bpest.) jogi karán
1946. tanulmányok az Eötvös Loránd Tudományegyetem művészettörténeti karán
1947. felvételt nyert a Budapest–i Képzőművészeti Főiskolára
1948. a megváltozott oktatási törvények miatt egyetemi tanulmányait kénytelen abbahagyni
1949. megfelelő szakmai előmenetele ellenére a főiskola a harmadik évre való beíratkozását megtagadja (osztályidegen)
1950. segédmunkás a „7038" fegyvergyárban
1960. felvétel a „Díszítőszobrász Stúdió"–ba
1964. Európai tanulmányút Ausztria, Svájc, Németország, Franciaország, Olaszország
1965. kiállítás Budapesten a Nőtanács Moszkva téri helyiségében
1970. kiállítás Budapest, VI.ker. Népfront Bizottság Köröndi helyiségében
1972. kiállítás Balassagyarmaton, a Horváth Endre Galériában
1973. kiállítás Szombathelyen
1974. kiállítás Salgótarjánban
1975. kiállítás Celldömölkön
1984. kiállítás Törökbálinton
1984. kiállítás az Erzsébetvárosi Galériában
1988. kiállítás „Galerie zur Hofstatt Gipf" Oberfrick, Svájc
1988. kiállítás Törökbálinton
1990. kiállítás a Pannonhalmi Főkönyvtárban, résztvett az országos tárlatokon, a pécsi kisplasztikai és a soproni érembiennálékon, kisplasztikái a Magyar Nemzeti Galériában és néhány svájci magángyűjteményben találhatók

Köztéri szobrok: Szekszárd, Balassagyarmat, Esztergom és Törökbálint

Törökbálinton él és dolgozik. Lakcíme: 2045 Törökbálint, Józsefhegy 10.

features we can pinpoint the block–like forming, the close silhouettes, the bodies concealing weighty strengths within their confines, the obedient details subordinated to the whole, the way of composition conveying rest and th rustic surface–shaping. And, of course, one should not disregard the 'human–orientedness', the ralistic tone or the representational approach. For Gyula Hadik is one of those masters who never passes the clearcut limit lying between representation and abstraction, though more than once he actually does get pretty close to the final stage of stylization.

Gyula Hadik's statuettes and medals are imbued with grandeur and solemnity, however, this is not the empty, demonstretive loftiness of rigid acts; on the contrary, his works are authentic expressions of warm human feelings. After we rip the bark off the way of forming, the forms themseves , bodies and ensembles, and it is this hidden component that carries the essence end leitmotif of humaneness. No sooner do we see the values of this artistic achievement in their crystallized form or can we define their significance in effect than we have considered the fact, which is our obligation, anyway,that these works of art were given birth as early as in the sixties, seventies and eighties.

Wehner Tibor

The scholar investigating the recent past, i.e. the past three decades, of the Hungarian fine arts will often come across the name and works of Gyula Hadik; his works of art appeared as recurring exhibits at Hungarian sculptors' forms, exhibitions of small sculpture in Pécs, medal biennials in Sopron and, likewise, they would keep reappearing in the material of national art exhibitions. The sculptor, working in the privacy of his home at Törökbálint, has put his collected works of different epochs on desplay at one-man shows both in Hungary and abroad. Now and then he has even had the chance to fulfill state commissions; of these words of his the most remarkable one is the statue dedicated to Monk Julian. Regrettable enough that this magnificent piece of art is undeservedly concealed in the garden of the Esztergom Town Hall.

The artist (b.1925) who had had to endure much hardship and meet with sad trials before he could become the sculptor he is today and develop his oeuvre, has always been, and still is, very active in each branch of the sculptural arts. His studio has witnessed monumental works of art, statuettes -individual figures and ensemble of figures -, portraits, medals, plaques when taking shape. All his works are accompanied with sculptor's drawings that do not fall short of the standard of ingenuine, sensitive graphic drawings. The artist proves to be resourceful not just at expressing his ideas via profusion of forms but also by taking advantage of a great variety of different techniques and materials. Both the works coming to life as a result of forming stone and metas, such as e.g.bornze and lead, separately, and the works created by combining stone and metal are of utmost interest. In addition to the scope, the artistic and technical instinct and conditions of Gyula Hadik's oeuvre we would like to call your attention to his diversified choice of subject. The depiction of Hungarian historical figures, the casting of outstanding authors, composers and artists into form, the representation of biblical themes and figures, the creation of nudes and horses with deep underlying meaning and ample emotional contents are equally represented in his oeuvre.

Having attempted to pinpoint certain specific dimensions of Gyula Hadik's oeuvre we must make mention of the specific

TANULMÁNY (RUSKICAI MÁRVÁNY)

ÖREG (HOMOKKŐ)

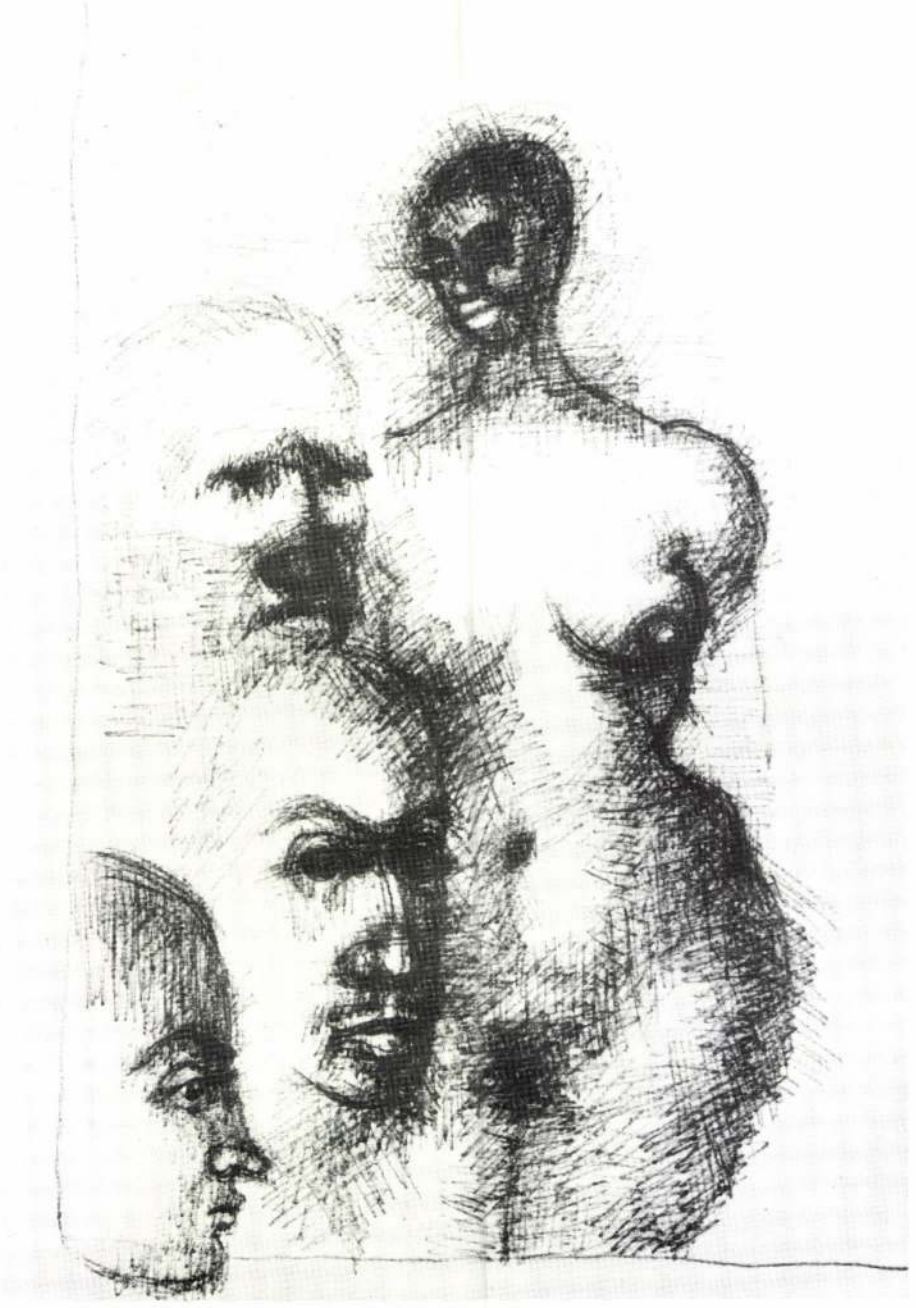

ILLUSZTRÁCIÓ (GOLYÓSTOLL)

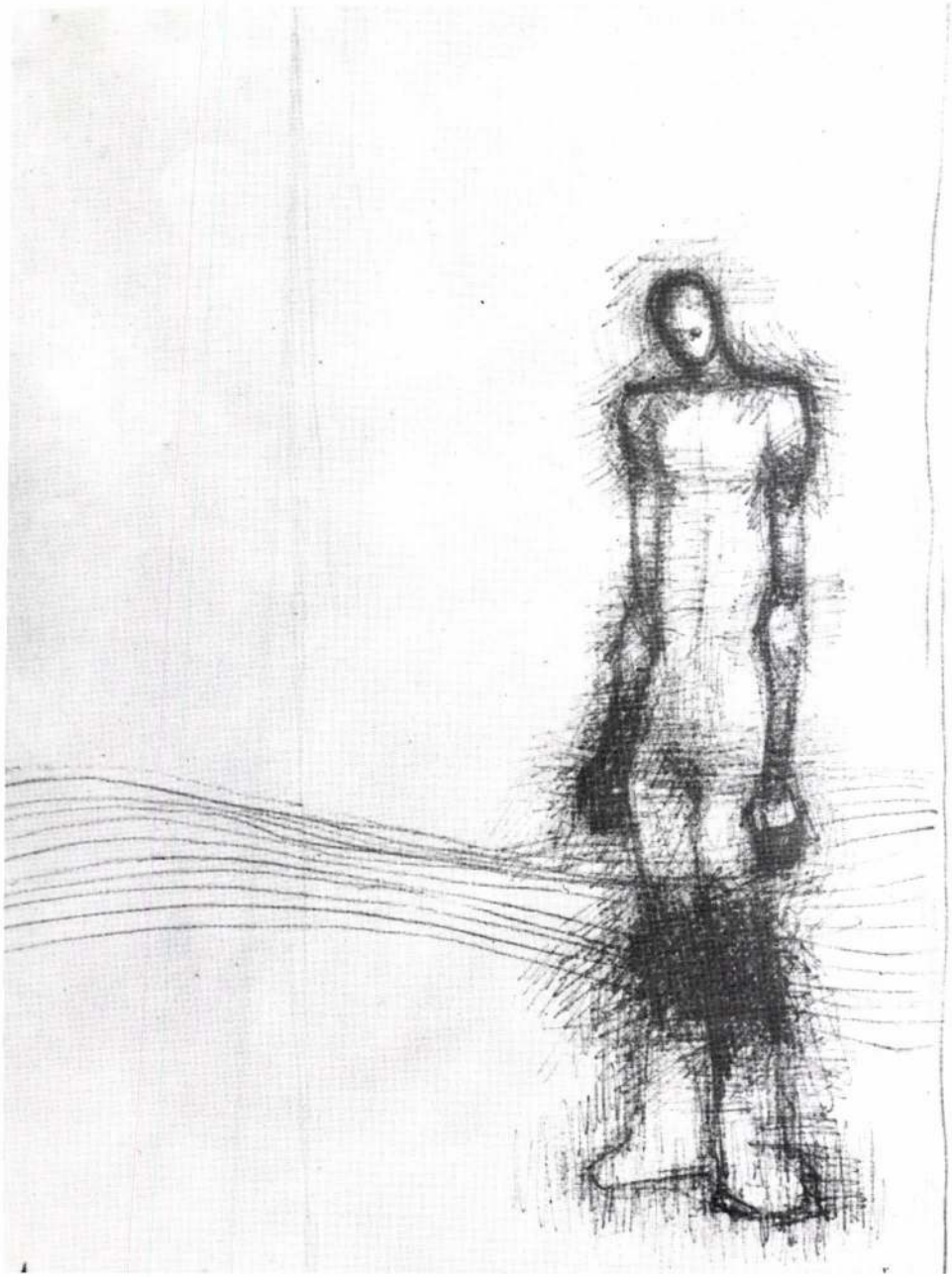

MAGÁNY (GOLYÓSTOLL)

CHARON (ÓLOM–MÉSZKŐ)

KIRÁLYFEJ – III. BÉLA (MÉSZKŐ–SÁRGARÉZ)

NAGYBALOGH (CERUZA)

ANYA GYERMEKKEL (CERUZA)

JULIANUS (MÉSZKŐ–ÓLOM)

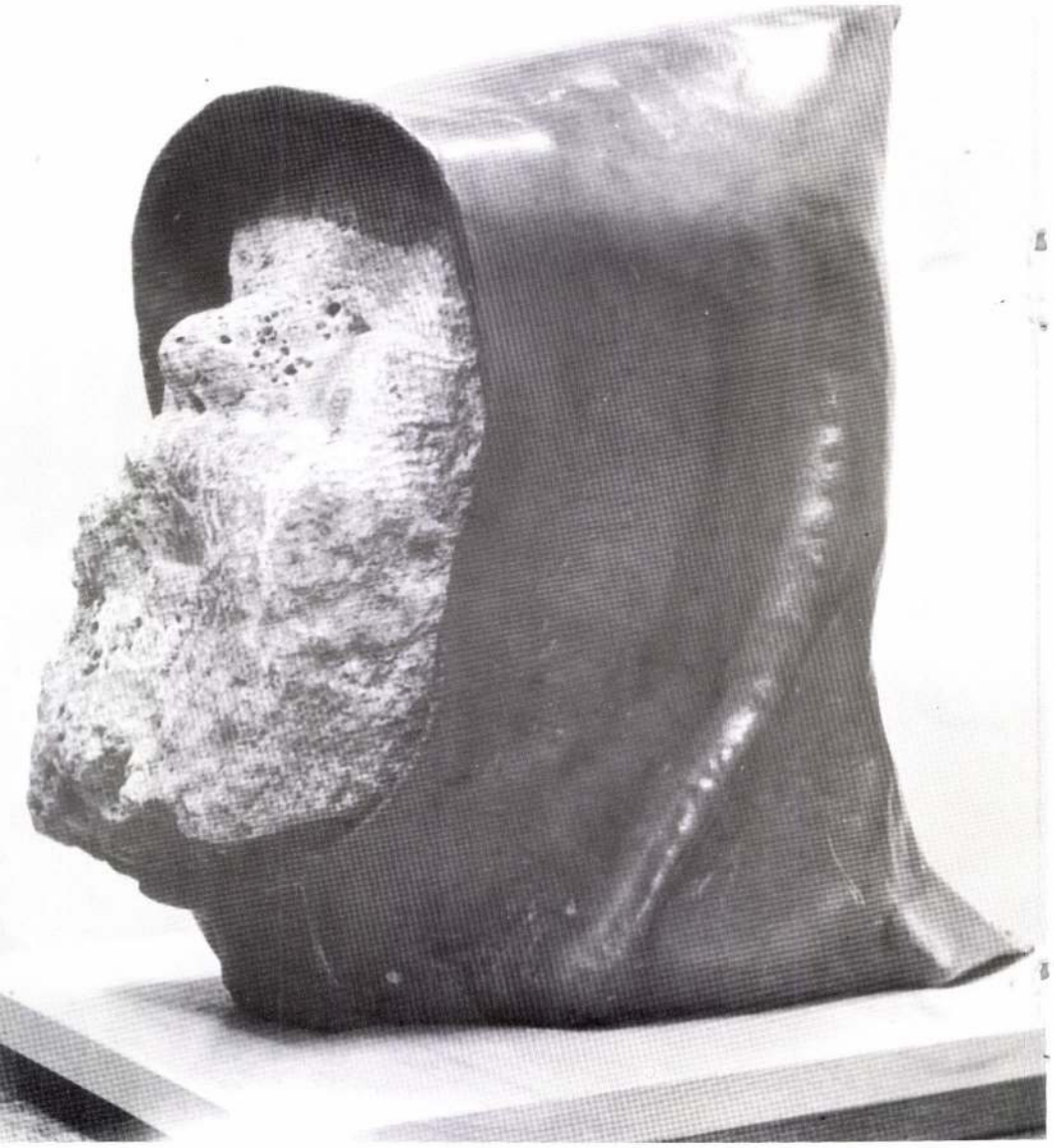

JULIANUS (MÉSZKŐ–ÓLOM)

TANULMÁNY (SZÉN)

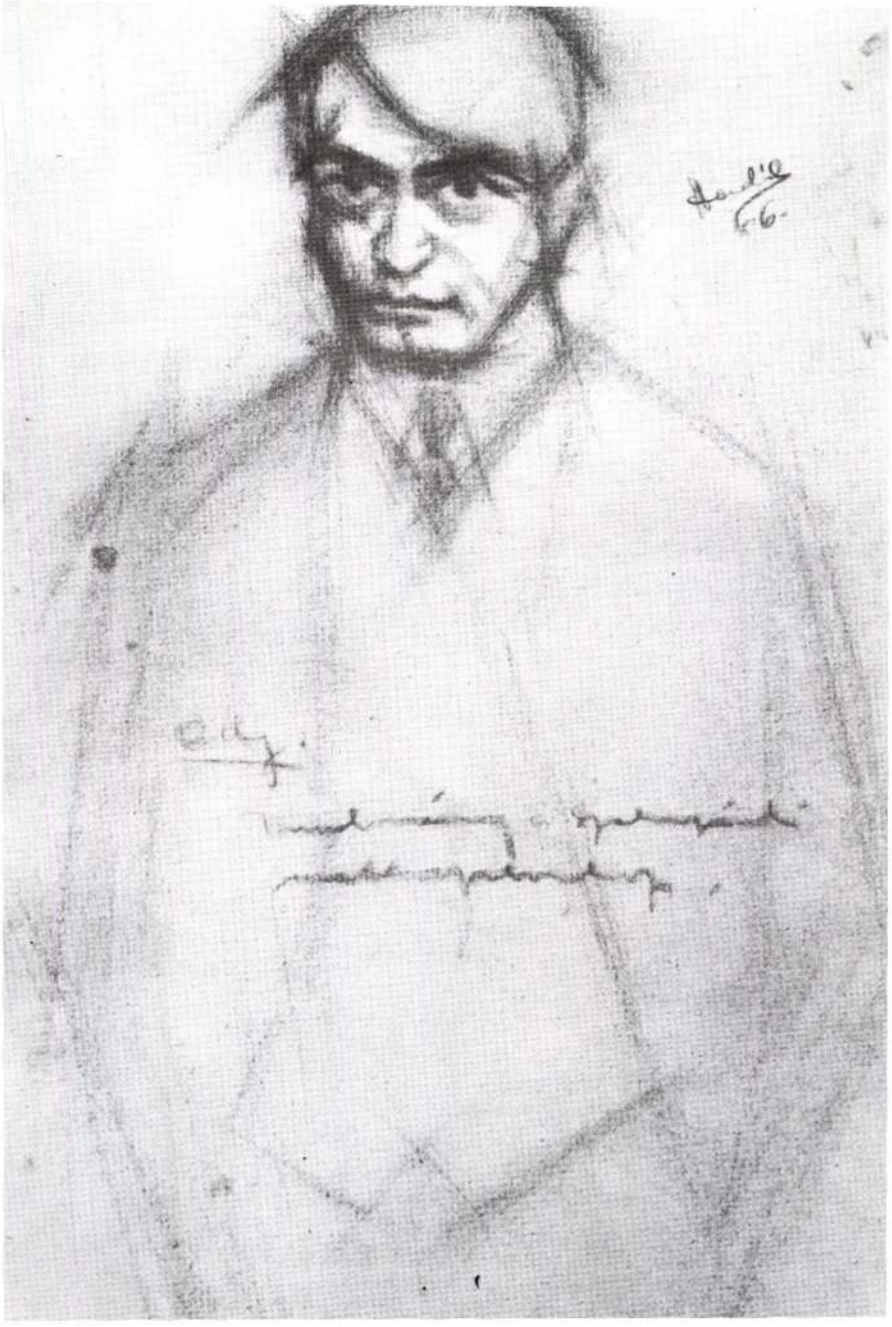

ADY (SZÉN)

GODOT–RA VÁRVA (BRONZ–MÉSZKŐ)

TANULMÁNY – GAUGUIN (VÖRÖSMÁRVÁNY)

MANDARIN (BRONZ)

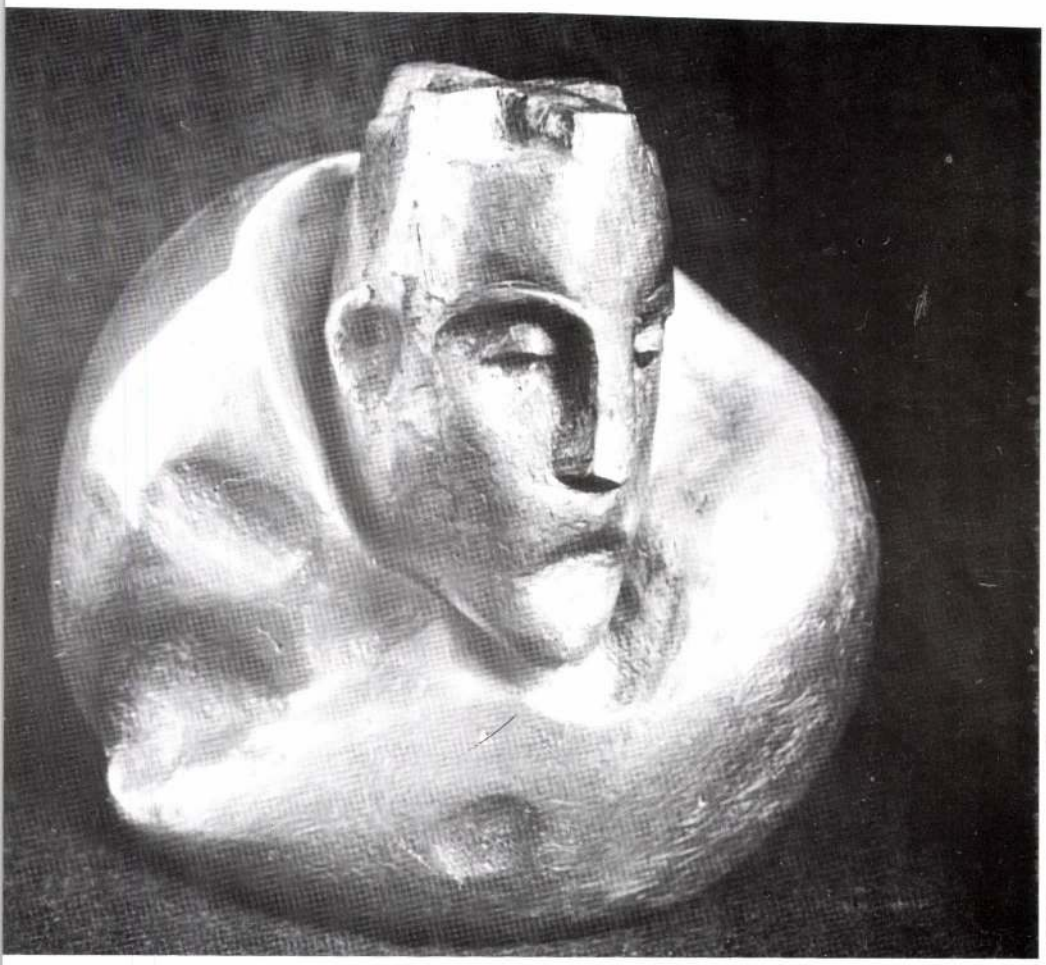

KÉKSZAKÁLLÚ (BRONZ)

NAGYBALOGH (VÖRÖSMÁRVÁNY)

CSOKONAI (ÓLOM)

LÉLEKHARANG (BRONZ)

CSONTVÁRY (BRONZ)

BERZSENYI (ÓLOM)

MÓZES (ÓLOM–MÉSZKŐ)

LÓ (VÖRÖSMÁRVÁNY)

MÓZES (ÓLOM–MÉSZKŐ)

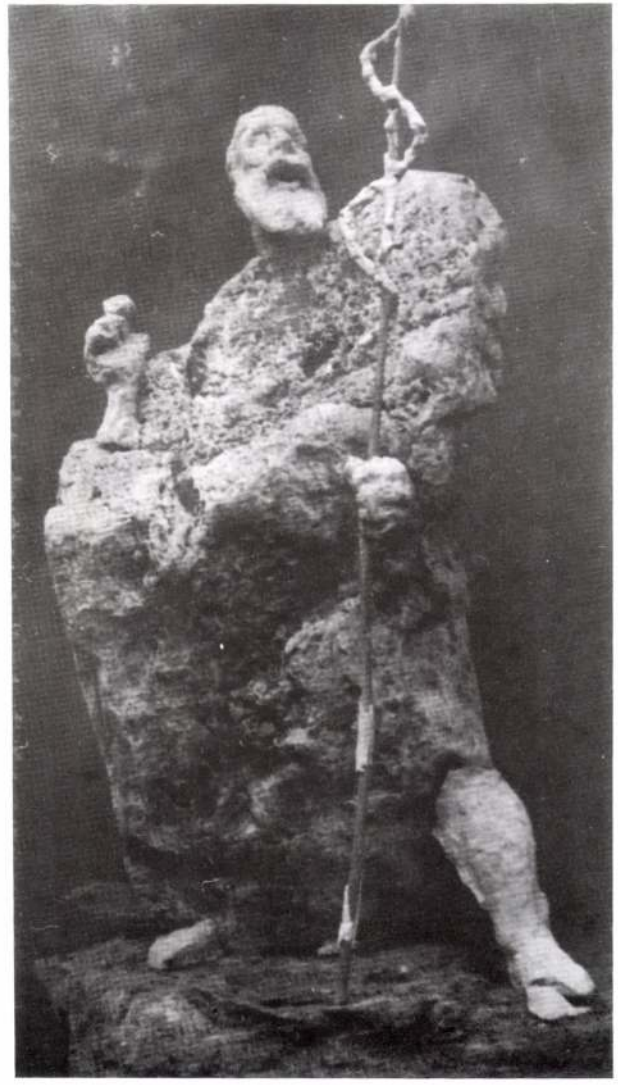

MÓZES (MÉSZKŐ–ÓLOM)

MÓZES (MŰKŐ–ÓLOM)

Hadik Gyula, [szobrász?] MDK

A képzőművészeti körök kiállításán szerepel. Művei még „a hivatásbeliek együttesében is" megállapák helyüket.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

9. l.

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 16.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 JUI 12

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1021

Hadik Gyula

Hadik Gyula: Tanulmány

Jánossy Fer

GARAMI LÁSZLÓ:

ÖSZTÖND

Az 1969—70-es tanévben új ösztöndíj- és tandíjrendszert vezetnek be a felsőoktatási intézményekben.

Jó és jobb

Mostanában sokat forgolódom a

tás, teljes k
randóságom
dig a leg
ösztöndíjat,
Végre vehe
hattam vis
mat, kinézl
hány szakk

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hadik Gyula

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 DEC 24

1021

Hadik Gyula: Giacometti

igényesség, s a megismerés
nélkül az intézményes gondos
sem lehet teljes. Azoknak a k
nek, régi munkáskönyvtárakn
hogy jusson a maga fejével
közösségi ember jelképrendsze

Vészi E

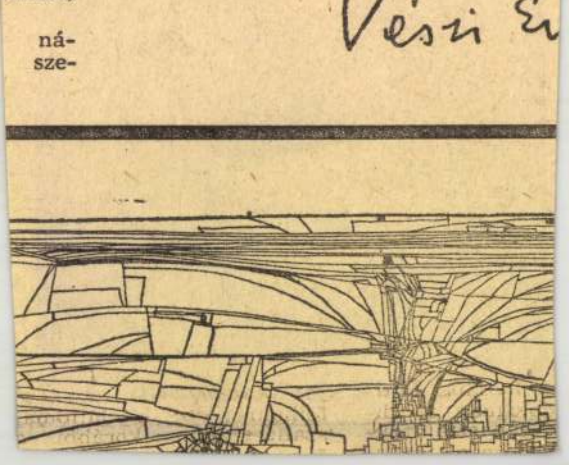

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726

NÉPÚJSÁG
Szekszárd

1969 AUG 22

szovetkezeti tánccsoport műsorát tekintették meg a a városi művelődési házban.

1021

Szekszárd új szobra

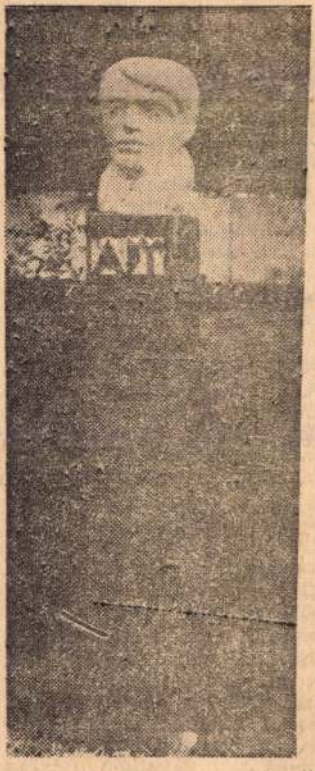

Hadik Gyula

A szekszárdi 505. sz. „Ady Endre" ipari szakmunkásképző iskola előtti kertrészben helyezték el az iskola névadójának vörös márvány alapra helyezett portrészobrát. A mű Hadik Gyula alkotása.

Foto: Tóth Iván

szlovák Szocialista Köztársaság elnöke vasárnap a délmorvaországi Breclavban mondott beszédet.

Hazája időszerű politikai kérdéseiről szólva Svoboda elnök hangoztatta, hogy határozottan szembe kell szállni minden olyan törekvéssel, amelynek célja Csehszlovákia társadalmi rendjének meggyengítése és a szocialista országok frontjának fellazítása.

A szónok rámutatott, hogy néhányan a bajok forrását külső okokban igyekeznek keresni. Olyan álhírek keringenek, hogy a szovjet vezetőség nem engedi meg Csehszlovákia gazdasági életének helyreállítását, hogy Csehszlovákiát a Szovjetunióhoz fogják csatolni, stb. „Mint Önök előtt is ismeretes — mondotta ezután Svoboda —, Husák elvtárssal néhány napot a Szovjetunióban töltöttünk. Baráti és rendkívül hasznos tárgyalásokat folytattunk vezető szovjet elvtársakkal. Egyenlő félként tárgyaltunk velük. Senki sem kényszerített bennünket arra, hogy bármiféle nyilatkozatot is tegyünk, — mint a rémhírek állítják. A szovjet elvtársak azonban velünk együtt hangoztatták, a politikai és gazdasági konszolidációval összefüggő problémáinkat mi-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hadik Gyula
KORTÁRS
1021

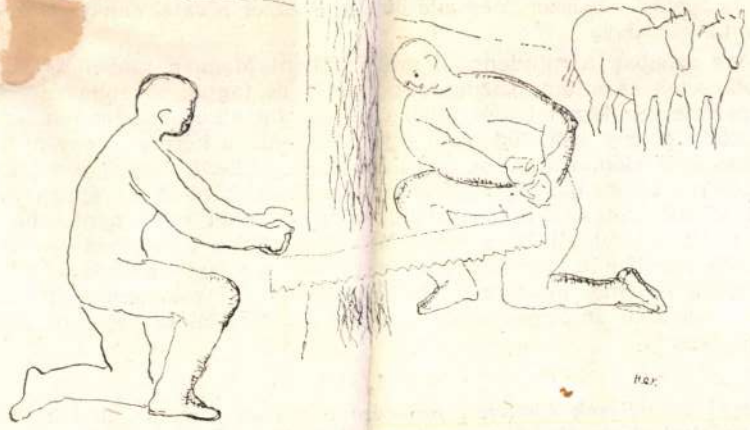

HADIK GYULA rajza

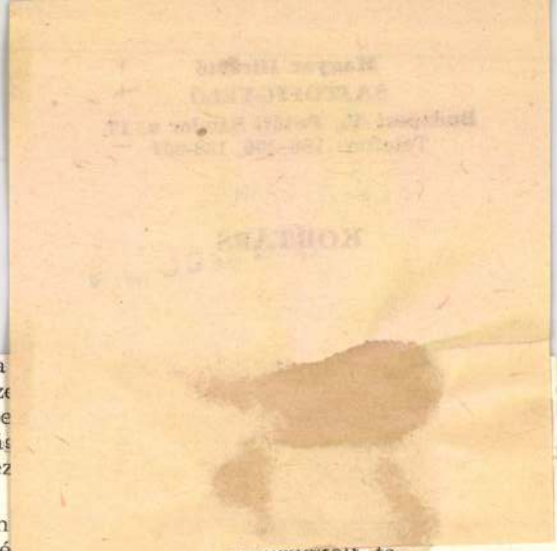

hivatalos úgy 1950. és 1955. között, a szocialista
Abban az időszakban mintegy 150 új községet sz
jelöltük, továbbá községrendezési terveket készíte
is folyt. Ezt követően ment végbe a mezőgazdasá
a tanácsi igazgatási rendszer megszilárdulása, s ez
rendről a tanyák ügye.

Nem így azonban a mindennapi gyakorlatban
melőszövetkezetek és állami gazdaságok vezetői é
, tovább az érdekelt ta-
nácsi és pártszervek kénytelenek újból és újból foglalkozni a tanyák ügyével, s a szélesebb közvélemény érdeklődésével együtt felteszik a kérdést, hogy milyen irányban lehet és kell előmozdítani a tanyakérdés megoldását. Éppen ezért az érdekelt megyék népfrontbizottságai is napirendre tűzték a kérdést és éppen az ő adatgyűjtésük, következtetéseik és javaslataik alapján lehet most pontosabb képet alkotni a tanyák helyzetéről is, a megoldás előmozdítása érdekében teendő lépésekről is. Előbb azonban a tanyáknak és a tanyákra vonatkozó nézeteknek a történeti változásait érdemes áttekinteni. Ez különösen a tanyák szempontjából is szükséges, de társadalmi intézményeink fejlődése és megítélése szempontjából is nagyon tanulságos.

1.

A tanyai települések történeti fejlődése magában véve is elég különös és érdekes társadalmi-történeti jelenség, de méginkább az a róla való felfogások alakulása és a vele kapcsolatos politikai elgondolások és törekvések változása.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hadik Gyula

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 ÁPR 20

1021

Hadik Gyula: Fogasoló

ÚLTJA

írta volna rólam Sőtér, hogy ipari kém vagyok, vagy piaci tyúktolvaj, akkor válaszommal nem untatnám a nyilvánosságot. Még idézethamisítási vádja sem érint. Igaz: nem közöltem szó szerint a teljes idézetet, s ezzel szerkesztőségünkben sem értett mindenki egyet. De aki elolvassa cikkemet, („Levél egy módszerről", Élet és Irodalom, 1968, február 17.), az meggyőződhet arról, hogy torzítatlanul adtam vissza Sőtér 1947-es álláspontjának lényegét. Diszkreditációs módszere viszont a nyilvánosságra tartozik, mert gyakran-használt fegyver rossz ügyek érdekében. A hátvéd, ha nem tud szerelni, hátulról felvágja a csatárt. Nem is arra a humoros próbálkozásra gondolok, amellyel a fasisztákkal hoz közös nevezőre. Bántóbb az a mű-

CSEPELI SZABÓ BÉLA:

Bizakodó fa

Nem kertész ültetett, de kósza szél
vetett e barna tájba, a külváros alá,
s jó bicskapengék nyesték le ágaim,
ha kúszálódó sűrű életemmel
kizártam önmagamból a Napot, s árnyékban
fuldokoltam.
A lelkesedés esőiben nőttem, és csalódások
szárazsága vert meg,
mégis legyőztem vihart és aszályt,
mert küszködve a mélységekbe törtem,
nemcsak felfelé, fénytől részegen,
s megtaláltam a föld forrásait.

Ezért boldogit, ha lombom hűvösében
örömet lel a városszéli nép,
s ezért villantja rajtam minden ág
s minden levél
szülővárosom kemény kézjegyét;
a mélységek, a nép dicséretét ...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 OKT 12

ÉLET ÉS IRODALOM

Hadik Gyula

1021

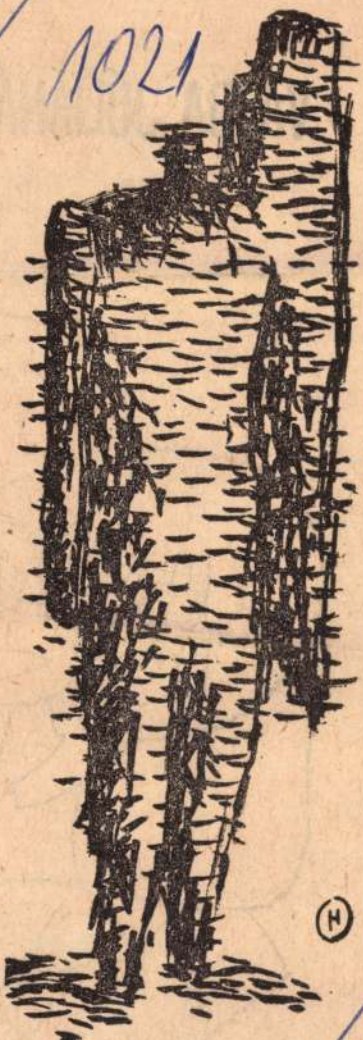

Hadik Gyula: Ikarus

VAJDA JÚLIÁNÁL

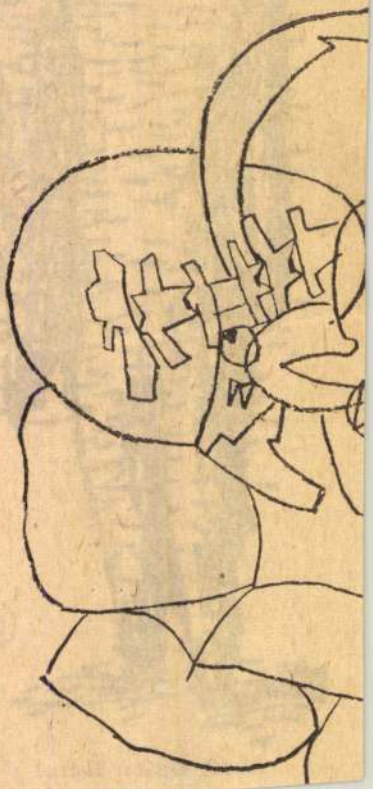

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 MÁR 4

ÉLET ÉS IRODALOM

Hadik Gyula

RANY JÁNOS

1021

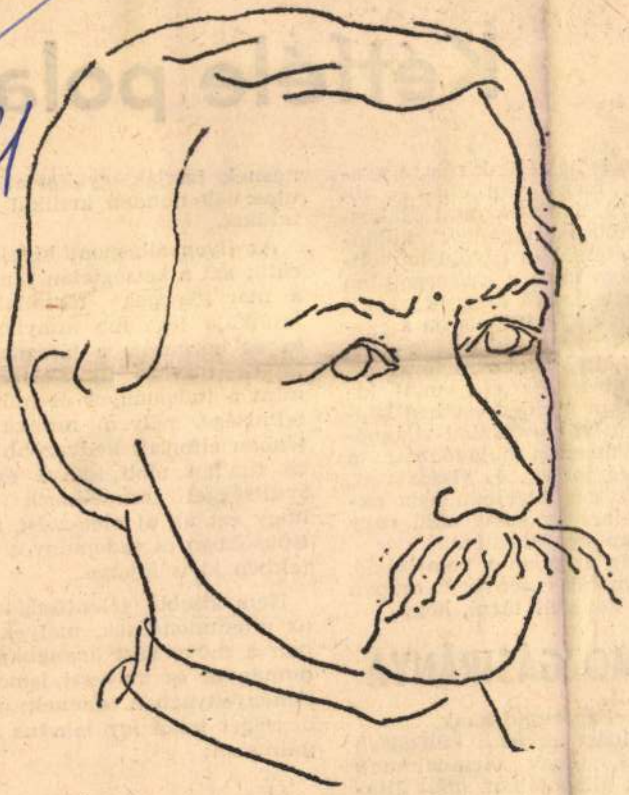

Hadik Gyula rajza

VITA A NÉPMŰVÉL

Kétféle polariz

Ha nem is beszélünk róla, a gyakorlatban mégis van *elit-* és *tömegkultúra*, nemcsak mint a lakosság különböző rétegeinek különböző összetételű és nívójú műveltsége, hanem mint a kultúrpolitika és ismeretterjesztő szervek tevékenységének kiindulópontja s egyben eredménye is.

De itt kétféle polarizációval állunk szemben. Az elit mint kisebbség, nem minden esetben képviseli egyúttal társadalmi-világnézeti értelemben a haladóbbat, a minőségileg jobbat, és viszont: az, ami tömegesen elterjedt, nem okvetlenül alacsony színvonalú vagy egyoldalúan konzervatív.

Nem elég azonban a polarizáció, az ellentmondás tényét csupán elismerni. Fel kell tárni, hogy

MI A MOZGÁSIRÁNYA

ennek az ellentmondásnak.

A megoldást az teszi különösen bonyolulttá, hogy társadalmunk műveltségi állapotában, mint általában az egész társadalmi tudat-

nesnek tartják, gyakorlatilag elutasítják minden kritikai észrevételüket.

Az ilyen álláspont hívei megkerülik azt a kétségtelen tényt, hogy a mai tömegek társadalomépítő munkája legalább annyira forrása és hordozója a társadalmi haladást tükröző új életérzésnek, mint a tudományos és művész értelmiségé, mely a munkamegosztásban elfoglalt kedvezőbb helyzete folytán több idővel és felkészültséggel rendelkezik ahhoz, hogy ezt az új életérzést művészi tipusokban és tudományos elméletekben ki is fejezze.

Nem kisebb jelentőségűek azok az ellentmondások, melyek magában a műveltségi anyagban, a tudományos és művészi ismeret- és élményanyagban rejlenek; a fő nehézséget talán így lehetne megfogalmazni:

HOL VAN A HATÁR

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
ÉLET ÉS IRODALOM
1963 JUN 8.

1021

Hadik Gyula: Magvető

É
IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

E. FEHÉR PÁL:

TÖRTÉNELEM ÉS DEMOKRÁCIA

Emlékszem megdöbbenésemre, amikor néhány évvel ezelőtt olvasni kezdtem *Ivan Majszkij*, a jeles szovjet diplomata emlékiratait, s abban is a Churchillről szóló fejezeteket. Gondolom, nemzedékem általános véleménye volt ez a megdöbbenés, hiszen mi a középiskolában vajmi keveset tanultunk Churchillről, s jószerivel az sem volt nagyon történelmi ismeret, hanem inkább bibliai kiátkozás. Ezzel szemben a volt londoni szovjet nagykövet arra emlékezett, hogy a második világháború előtt és a világháború kezdeti szakaszán éppen a megátalkodott konzervatív, a kommunizmus esküdt ellensége, Sir Winston Churchill volt lényegében az egyetlen tekintélyes nyugati híve a Szovjetunióval való megegyezésnek, ő volt az egyetlen rangos konzervatív politikus, aki felismerte, hogy Hitlerrel nem lehet tárgyalni, s hogy Hitlert csak a Szovjetunióval szövetségben lehet legyőzni.

Most a könyvtárnyi Churchill-irodalom bővült egy művel — alkalmasint az első marxista igényű életrajzzal. *Jaroslav Matějka*, az ismert cseh történész, a prágai párttörténeti intézet osztályvezetője csaknem hétszáz oldalon mutatja be és elemzi a század kétségtelenül legkimagaslóbb polgári politikusának életútját. Nem tudok angolul, tehát a Churchillről szóló háború utáni Európa arculatának kialakítására.

●

Szeretném világossá tenni: a tör ténelemnek ez a teljessége nem ön cél és nem lehet az. Azt is kétlem hogy egy mégoly teljes történet kézikönyv, sőt: történelmi köztuda — bár ez a kettő korántsem füg getlen egymástól —, megóvhatna már elmúlt világtörténelmi ka tasztrófák megismétlődésétől.

A történetírás közéleti jelentő sége inkább abban keresendő, hog megtanít a tények tiszteletére, teljesség igényére. És ezek a tényе zők egyáltalán nem jelentéktele nek a formálódó szocialista demok rácia szükségletei szempontjából Az a történetszemlélet, mely mo nolitszerű egységként, a marxist eszmék tükörsíma diadalmenet ként, csak hősök galériájaként lá tatja mondjuk a XX. százado nem csupán hamis illúziókat kel hanem a vita igényéről, az érve felhasználásáról is leszoktat. H szen, ha amúgyis, eleve elrendelt tett a mi győzelmünk — mi a cs dának vitatkozzunk? Mi a csud nak harcoljunk? Ha ellenfelei csupán nevek és nem figyelem méltó és számításba veendő er képviselői — akkor ez azt is j lenti, hogy a harc feltételeit ne értékeljük objektívan, már pe ez nem lehet különösebben ha

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Hadik Gyula

1021

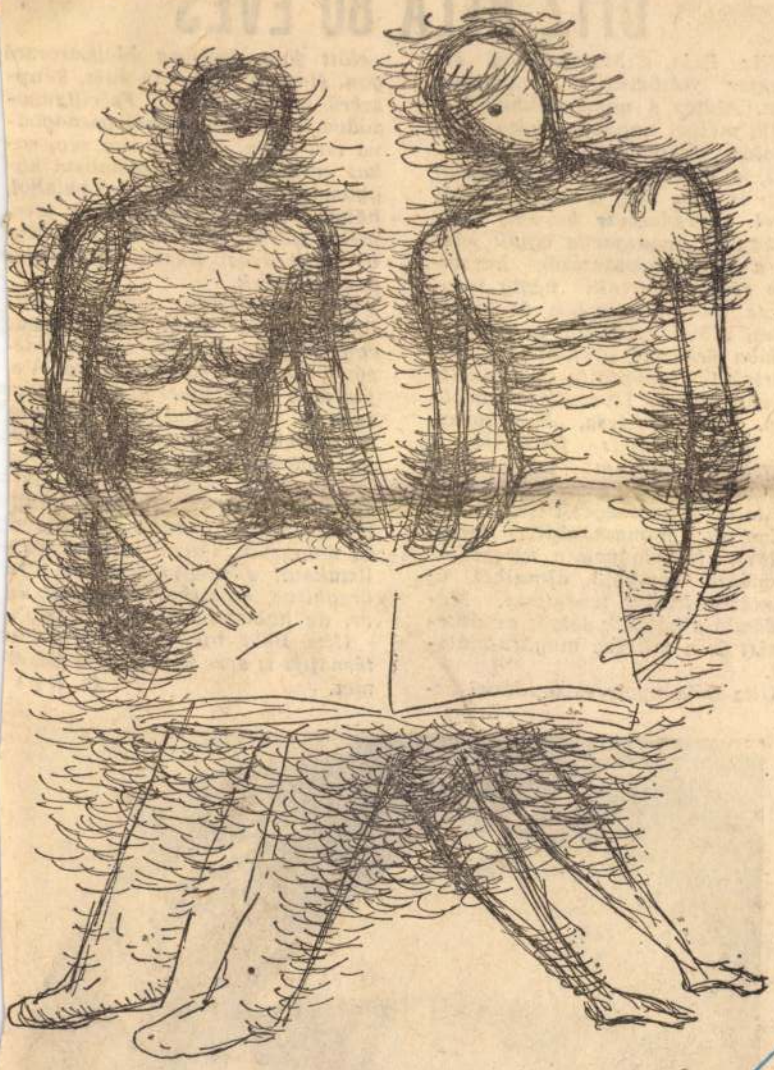

Hadik Gyula: Vázlat

UITZ BÉLA 80 ÉVES

Uitz Béla, a Moszkvában élő magyar festőművész nyolcvan éves. Ahhoz a nemzedékhez tartozik, melyet nagyon sokáig a hivatalos Magyarország megtagadott, s amelynek a felszabadult haza is adós még a teljes jóvátétellel. Forradalmár művész Uitz: a magyar avantgarde egyik jelese, a Tanácsköztársaság harcainak részvevője, aki végig megőrizte merész művészi és társadalmi álmait. Amikor a Szovjetunióba érkezett, Anatolij Lunacsarszkij köszöntötte és értékelte művészetét az Izvesztyija hasábjain. Emigránstársa, Majakovszkij első magyar fordítója, a moszkvai egyetem professzora, Mácza János monográfiában méltatta jelentőségét. Uitz közben dolgozott: monumentális tervei voltak, ifjúságának a klasszikus formákat romboló álmaiból új szintézist kívánt teremteni. Maradandó alkotások jelzik az útkeresést és a művész magáratalálását.

Uitz Béla nyolc esztendővel ezelőtt járt utoljára Magyarországon. Hosszú, negyven éves, kényszerű szünet után. Felvillanyozódva, új élményekkel gazdagodva tért haza. Neve azóta sem sokat említődött, ha szocialista hagyományainkról esett szó valahol, holott Uitz tevékenységének java méltó párja Derkovits, Dési-Huber, Mészáros László klasszikus oeuvre-jének.

Egy nemzedék sorsa... Uitz Béla pályája nagy erővel példáz egy különösen szép, s a felfedezésre nagyon érdemes sorsot. Vajon nem arra figyelmeztet-e, hogy egyszer már valakinek alaposan fel kellene mérnie 1919 forradalmi nemzedékének életútját? Hová vezettek ezek a sorsok 1919 augusztusának Budapestjéről. Hány országba, mennyi nép javára dolgoztak, igazi internacionalistaként, s mégis népünk híre öregbítve, erősítve? Nagy munka ez, de halaszthatatlan.

Uitz Béla nyolcvanadik születésnapja is erre hívja föl a figyelmet. **(e. f. p.)**

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hadik Gyula

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 MÁR - 5

1021

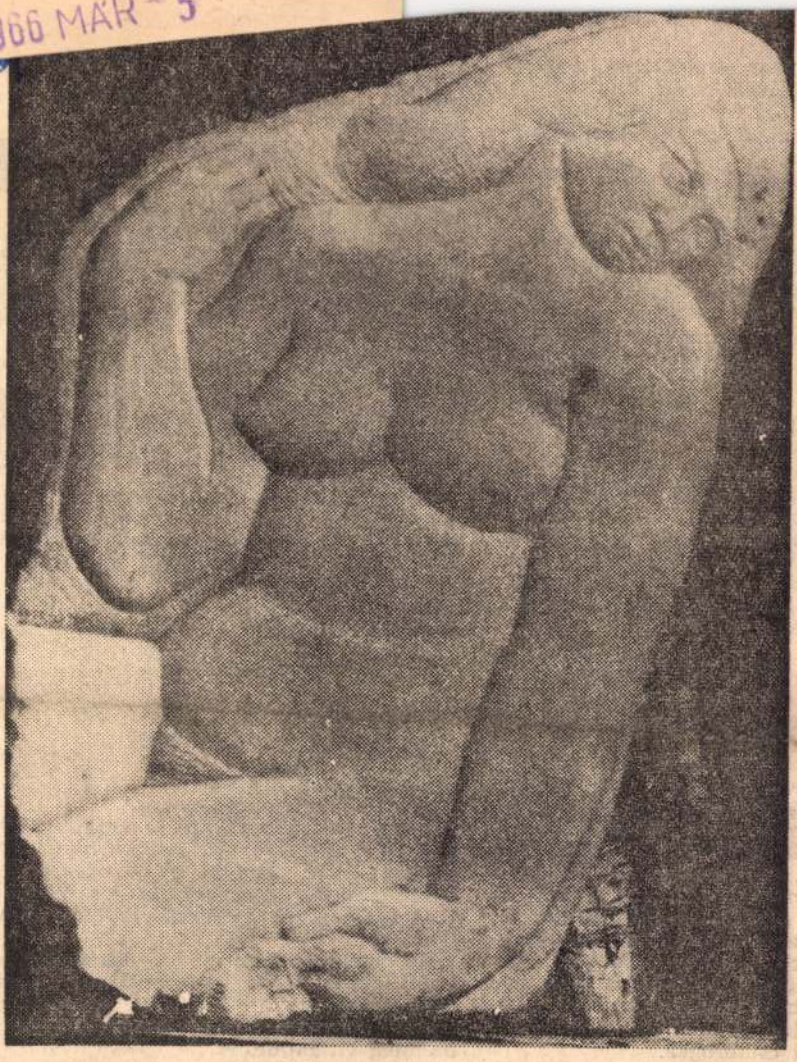

Hadik Gyula kiállításáról: Akt

, vagy ambiciózus városi
ánacsurak? Az információt
könnyen be lehetett vol-
minek? Így jobban elmu-
ázia.
rácsos kapun. Itt-ott épít-
zkák, mész (s kinn a vár
m szemét). Az udvar hát-
nkások járkáltak, jöttek le
csőn, néztek bennünket.
alamelyik terem helyreállí-
Az udvar felől, egy má-
entünk a toronyba. Lenn
kapusfülkében az őr szu-
jegyek. Itt kellett volna
t váltani. Nem zavartuk, a
hosszú csigalépcsőn fel-
nyba.
nár napfényben, elbűvölő
rga házfalak, világított a
an, mint az úton. A tömör,
udvar olyan volt alattunk,
kút, a tömör, vaskos kis
bb sétálgató hadinépről,
piramisban álló gömbölyű
ról beszéltek.
ott volt az árvíz. Egy töl-
agyon messze, sárgásszür-
láthatár széléig víz, benne
ehérek és sárgák — és ki-
ony, fekete fák.
álisabb hasonlatot találni,
em: évszázadokkal ezelőtt
közeledő ellenséget a vár-
et néztük. A kopják te-
it, mint most az árvíz ha-
. S az elképzelhető pusztí-
negismétlődő pusztítást, a
régebbieket, az aszályt, a
telet, a mindennapos gon-
csak tetéző elemeket. Hát
jödögélnek ezek a nagy se-
hadinépnek akkoriban, vé-
tségin kell megállítanunk,
l csikorogva.

[redacted]
miért
utána
tuk a
udvarl
tuk m
Az
gyerek
felett
mentü... .. ..
csupasz kis kápolnába, az egyik drótháló-üveges ablak tetején kerek lyuk, sugáralakú repedésekkel. Csuzli. Nem véletlen lövés, az ablak mélyen benn van az ablakfülkében, s pár lépésre tőle keresztbe húzódik egy fal.

Kóválygott egy kicsit a szép udvarban, amelyből csak az égre lehetett felnézni, a hatalmas, vastag, bizodalmat adó, s mégis a rabság érzetét keltő falak között. Azután felmentünk megnézni a kiállítást. Zárva volt.

A munkások és a gyerekek még mindig csuzliztak, de az egyik munkás felszaladt a munkahelyre és ácsszekercével tért vissza. Az udvar közepén letett egy lemezt, rá valami kis fekete tárgyat, s a szekercével rávágott. Úgy látszik, bizonytalan lehetett, mert elsőre elhibázta. Másodszorra azonban elsült. Töltény volt.

— Meg vannak ezek bolondulva — mondtam.

— Hja — mondta Gy. —, egy várban mégsem lehet vattacukrot enni.

A XIX. században épült kapusfülkében odamentem az őrhöz:

— A kiállítás nincs nyitva?

— De nyitva van kérem, csak a kartárs bement a városba. Úgy fél óra múlva visszajön. Nálam van a kulcs, de én nem nyithatom ki, ugye, mert akkor nincs, aki szedje a jegyeket. Tessék később visszajönni.

De nem mentünk vissza, kicsit még beleselkedtünk a fedett uszodába, azután siettünk, mert megint közeledett az eső. Ez a február teljesen olyan volt, mint az április. Még villámlott is.

SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Hadik Gyula

1966 JAN 15

1021

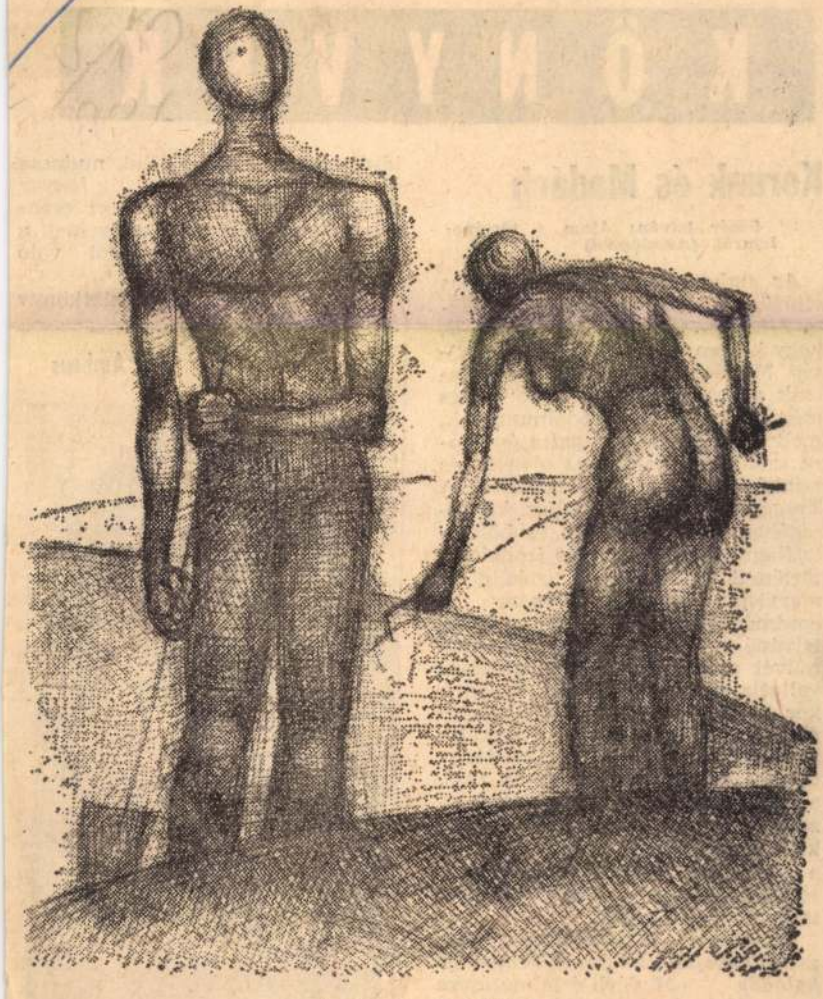

Hadik Gyula: Aktok

KÖ

Korunk és Madách

Sőtér István: Álom a történelemről (Akadémiai)

Az ember tragédiája évszázados vitatéma. Pesszimista vagy optimista értelmezése, annak eldöntése, hogy három főhőse közül ki képviseli Madách gondolatait — nemcsak a szaktudomány ügye: nincs még egy műve irodalmunknak, mely ennyire megmozgatta és vitára szólította volna az olvasók és színházlátogatók széles köreit. A *Tragédia* sokrétű világához, költőiségében, drámaiságában és bölcseletében szinte magányos irodalomtörténeti jelenségéhez sokáig a marxista irodalomtudomány is eredménytelenül közeledett. Sőtér Istváné az érdem, hogy Madách művét gondos és értő elemzéssel vallatja, nem egyoldalúan, hanem a kor, az életmű és a benne jelentkező eszmék együttesében vizsgálja meg. Aki ismeri korábbi Madách-tanulmányait (*Madách Imre* 1955, a *Nemzet és haladás* Madách-fejezete) nemcsak az eredményt értékeli, a műhelynek is tanúja lehet: a gondolatok születését, kristályosodását és végső megfogalmazását is nyomon kísérheti.

Az *Álom a történelemről* meggyőző okfejtése főként a *Nemzet és haladás* Madách-értelmezésére épül. Sőtér legfontosabb gondolata az, hogy a *Tragédiá*ban nem a kor valamely gondolati, magatartási formája (optimizmus vagy pesztárát akarta megvizsgálni, mutassa ez a novella jó fegyvereit: a fanyar emberszeretetet, az emberi esendőség meglátására éles szemet, a nagy szavaktól és pózoktól való egészséges idegenkedést.

Azzal zárhatjuk: a vázlatkönyv jóval bíztat.

Bor Ambrus

1021

BECKETTRE VÁRVA

Párizsban járva, színházakat látogatva, eljutottam az Odéonba, ahol hónapok óta telt házak előtt játszanak egy Beckett darabot. Nem a *Godot-ra várva* címűt, hanem ennek eszmei folytatását, *Oh, les beaux jours* (Ó, azok a szép napok) címen.

Ismerve Beckettet, már a darab címe is keserves iróniát sejtet. Hát még a tartalma! A címben említett szép napok egy asszony emlékeiben játszódnak le, egy asszonyéban, aki a halál küszöbe előtt visszagondol életére. Ez az asszony a színpad közepén egy földhányásba van beásva derékig. Egyik kezében retiküle, benne a múlt, másik kezében napernyő, mely kigyullad a tűző napon. (Mégis van cselekmény az antidrámában.) A föld szinte már kiszáradt, minden kopár, kiszikkadt. De az asszony még sincs egészen egyedül, mögötte, láthatatlanul, a földhányás másik lejtőjén férje, Willie sütkérezik a napon, kinek az első felvonásban csak hangját, érthetetlen mormogását halljuk, ő maga nem kerül elő. Willie már nagyon öreg, akár a föld, mely szintén halni készül. Úgy látszik, az utolsó emberpár haldoklásának vagyunk tanúi. De az Asszony, Winnie, kedvesen, mosolyogva játssza végig az első felvonást, meztelen karjával kecses mozdulatokban fejezi ki örömét, háláját a szép napokért, melyek elmúltak ugyan, de mégiscsak voltak. Nem fél a haláltól, nem bán meg semmit, nevetgél, tréfál, játszik az ernyővel, retiküljéből rúzst, étvágygerjesztő orvosságot, revolvert, s a múlt rekvizitumait veszi elő, többek között egy zenélődobozt, mely a Víg özvegy boldog napokról daloló keringőjét muzsikálja. Igy mulat az asszony a halállal, amely közelít, s az élettel, amely elmúlt.

A második felvonásban már „fejlődik" a cselekmény. Itt az utolsó asszony nyakig földbe merült, két karjával sem játszhat, csupán hangjával, szemével. Harangoznak a nagy álomra. Nincs más, csak a fej, amely még gondolkodik, a szem, amely még néz és lát. S egy száj, mely még beszél. Az ősz hajjal koronázott fej hálásan gondol az elmúlt életre, hála és jóság... Ó, a szép napok! Mert voltak szép napok, ha most kietlen és sivár is minden körülötte. A nagy semmi és a nagy reménytelenség, ez a jelen. De szerelem és boldogság, ez volt a múlt. És az asszony örül, hogy be van ásva a földbe, ahol boldog volt, jobb ez, mint úszni az azuros égben. Jó a földben lenni, beásva mélyen, most már nyakig, nemsokára teljesen.

És megpillant a földön egy hangyatojást, melyben újjongva ünnepli az újjászülető életet. (Micsoda irgalmatlan irónia!)

A második felvonás végén, többszöri szólongatás után végre előkúszik rejtekhelyéről a Férfi. Az élettárs, akivel az asszony a szép, boldog napokat eltöltötte. Négykézláb mászik a Férfi, frakkban, fehér kesztyűvel a kezén, cilinderrel a fején. Makog, nyöszörög, jártányi ereje sincs, olyan mint egy haldokló csimpánz. Keserves nyögések között emeli meg cilinderét az asszony előtt, közelítene feléje, de nem bír, két karját kitárja életének, elmúlt boldogságának osztályosa felé, aztán egy utolsó nagy erőfeszítéssel megindul feléje négykézláb, aztán hasoncsúszva, de így is sikertelenül, mert csakhamar elterül, legurul a színpad szélére. Winnie, az asszony, kinek csak feje látszik már ki a földből, önfeledten dudolja a Víg özvegy boldogság-keringőjét. Vége. A függöny lemegy.

A két főszerepet az Odéon két igazgatója, *Jean-Louis Barrault* és *Madelaine Renaud* játssza. Barrault és Renaud az életben is társak. Madelaine Renaud ragyogó színésznő. Tulajdonképpen egyedül játssza végig a két felvonást, az elsőt deréktól, a másodikat nyaktól fölfelé, tökéletes beszédtechnikával, szemjátékkal, színesen, izgalmasan, mindvégig feszült figyelmet keltve. Talán csak Bajor Gizi tudta volna ezt a szerepet ilyen érdekesen eljátszani. Barrault, mint a színház egyik igazgatója, a műsorfüzetben cikket írt, s ebben Beckett optimizmusát, humanizmusát ünnepli. Játékából azonban, mivel jobb színész, mint író, ennek ellenkezője derül ki: a szerző mérhetetlen, szinte embertelen pesszimizmusa.

Beckett, az antidráma koronázatlan császára nem szórakoztatni, nem gyönyörködtetni, nem tanítani akarja nézőit, hanem *megkínozni*. Ez sikerül is neki, mert nagyon szuggesztív író. Sajnos, egyáltalán nem unalmas.

Dehát akkor miért ír Beckett? Samuel Beckett mérhetetlen pesszimizmusának ellentmond a műve, s az a tény, hogy darabját műgonddal, szépen cizellált mondatokban, költői képekben gazdagon írta meg. Az élet mégsem lehet olyan reménytelenül sivár, ha ezt a sivárságot, ilyen műgonddal érdemes megírni. Ha minden értelmetlen, akkor az írás is az, de ha valaki mégis ír, akkor ennek valamiféle értelmét látja, ha pedig az írásnak értelme van, akkor az élettel is valahogyan másképp áll a dolog, mint ahogyan azt a szerző hírdeti.

Székely Júlia

Hadik Gyula: Godotra várva

ÉPÍTŐK

KENESSEI ANDRÁS RIPORTJA

ÉLET ÉS IRODALOM
JAN 8 1966
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Gyönyörű hely, a dél-budai hegyvidéken. Kilátással majdnem egész Budára és Pest nagy részére. Itt épül az a két és fél emeletes ház, amelyen a brigád dolgozik. Meredek út visz a hegyoldalba épített házhoz, teherautók keréknyomai mélyítik. Egy kis platónál homokdomb, innen transzportőr visz a malterkeverőkhöz. Három nő keveri a maltert, önti a japánerbe és tolja a lifthez. Eti — szép cigánylány — a liftkezelő.

— Maguk a Róbert-brigád?

— Igen.

Elkiáltja magát: Főnök, keresnek!

Róbert kijön, int, hogy menjek fel.

■

Úgy állok, hogy a simítóról lefröccsenő malter ne érjen.

— Ez lesz a gyerekszoba. Konyha lett volna, de a tulajok kérésére átalakították. Sokgyermekes családok laknak majd itt.

— Öröklakás?

— Társasház.

Rövid csend.

— Velem együtt tizenketten vagyunk, hat szaki és hat segédmunkás.

— Ennyi segédmunkás sok pénzt visz el.

— Mégis jól kijövünk. Ezért maradtunk együtt. Két gépünk van, de alig győznek ellátni minket anyaggal. Mindenki jó szakmunkás. Pedig van, aki nemrég szabadult. Például Imi.

Országos versenyen második volt, fél évvel előbb lett szakmunkás. Tizenhét éves, de többnek látszik. Talán bajusza és mély hangja

cerálnak. Apám azt mon
előtt ide kerültem: vigyá
ne torzsalkodj, ne kerülj
velük. Már az első nap c
ták a nadrágom szárát.
aztán összevarrtam m
Röhögtek, és Róbert az
hogy megérdemlek egy felavatás
Műszak után jól leitattak.

Nincs elkeverve a mész, csomósodik a malter. Cifrát, hosszút káromkodik, bizonyítja, hogy mindenképpen megérett a segédlevélre.

A szoba másik felében, a bakon Lőrinc áll. Ő itt az „érdekes ember". Ötvenhatban kiment, sokáig volt Ausztriában, Hollandiában, Angliában. Nem tudott a szakmájában elhelyezkedni. Azután mellé pártolt a szerencse, kijutott Kanadába, és ott élt két évig.

— Előtte zsákoltam, ablakot mostam, fát vágtam. Szóval, melóztam. De Kanadában már házam, kocsim volt.

— Miért jött haza?

— A fiam esküvőjére.

— Maga tapasztalt ember. Mit gondol, mivel lehetne segíteni a magyar építőiparon?

— Becsületesen kell melózni, uram. Ha nincs álldogálás, nincs duma: sok a forint, és a fal is szinte magától emelkedik... Ezt mint magánember mondtam. Egyébként semmi közöm hozzá. Nekem ez a dolgom, másnak más.

— Na, és hogy állnak az ivással?

— Szeretjük, megisszuk. Reggel egykeveset — szokásból. Meg este, ha van pénz... Dolgozott itt egy haragosom... Elszerettem a nőjét. Mit néz? Van ilyen. Na, és egy reggel beszívott, és úgy jött az állványra. Munka közben szívott tovább, egy üvegből, kisüstit. Tudtam, hogy előtte való nap rúgta ki végképp a nő. Aztán meg is történt a baj: megijedt a lifttől, kiszaltózott. Megpróbálta elkapni az andrásdeszkát, de mire Róbert odaért — ő volt a legközelebb —, szörnyen üvöltve lezuhant. Azóta nincs pia. Legfeljebb reggel egy féldeci.

A meztelen ablaktokba valaki szöget ver. Rá van akasztva az Orionton, de gondosan nylonba csomagolva. Fütyülve üvölt belőle valaki gitárkísérettel.

— Na, ki ez.

— Nem tudom.

— Pedig minden embernek tudnia kell: Cliff and the Shadows. Nem ismered a Dancing Shoest?

— Pesti vagy?

— Fehérvár mellett, egy faluban lakok. Négy éve vagyok itt.

— Van nálatok téesz?

— Kettő is.

— Ott nem tudnál dolgozni?

— Nem őrültem meg. Kevés a pénz. Egy napért három munkaegységet adnak. Egy munkaegység 12—15 forint. Itt meg 70 is összejön egy nap.

— Milyen a főnök?

— A főgóré?

— Nem. Róbert.

— Rendes. Tavaly szörnyen kellett egy százas. Ebédszünetben kérdeztem, kinek van. Szó nélkül

anyagot, [illegible] a pihenésre, mert az aprozással is gyorsan végez. Azután ordít, mert elvitték a Holken-simítót.

— Az öreg Nováknál van!

Az öreg Novák 39 éves. De a felesége is így hívja.

— Te vén Novák! — kiabál neki időnként a keverőgép mellől. Novákéknak nemcsak a felesége, hanem két gyereke is itt van. A tenyérnyi felvonulási épület egyik csöpp szobáját lakják. Novák nagy darab, mackós, lomha ember.

— Miért laknak itt?

— Kényszerből. Pesten jobban megfizetik a kőművest, mint vidéken. Meg aztán nem élet az, hogy kéthetenként egyszer látom a családot. De már nem soká tart. Ott lent — mutat a hegy lába felé — már alapozzák a másik házat. Ennek a testvérét. Abban lesz nekem lakásom. Már befizettem húszezer forintot.

— Azelőtt hol laktak?

— Ahol építettünk. Zuglóban, Kelenföldön, Kőbányán. De itt — mutat megint lefelé — nekem lesz először lakásom. A fiúk megígértek, hogy segítenek.

■

Sanya átszól, hogy ebédszünet. A két Novák-gyereket küldték le a boltba ennivalóért. Most az öltözőben osztják szét, amit hoztak. A brigád férfitársadalma itt ebédel. Erik viccelődik Jóska rovására. A többiek röhögnek. Erik cigány. Ugyancsak több éve van a cégnél, bár állandóan hangoztatja, hogy elmegy. Eszébe sincs. Nem mindenhol kaphat egy segédmunkás hathúszat. Különösen nem az építőiparban. Egyébként a felesége is itt dolgozik. A hatalmas, izmos Erik felesége, Ili, kicsi és törékeny. Huszonöt éves, három éve ment férjhez. Együtt öltöznek egy kis sufniban, mely nemsokára éléskamra lesz.

■

— Mondd, Sanya, hol laksz? Tudtommal itt nincs munkásszállás.

— Az első emeleten. A Jóska ágya fölött.

— Engedik?

— Némi jóakarattal. A cégnek is jó, nekem is. Kőműveshiány van.

— Mikor szoktál hazamenni?

— Hétvégeken általában.

— Nincs kislány, aki hazavárna?

— Minek? Most úgyis elvisznek. Slapic leszek. Meg aztán... Van itt, Pesten, elég nő.

Odébb rakjuk a malterosládát.

— Jauska! Hol az istenbe vagy?

Alacsony, micisapkás ember kukkant be. Mikor kimegy, megkérdezem, kicsoda.

— Kovácsnak hívják, szörnyű furcsa ember. Ötvenhat előtt állí-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hadik Gyula

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 MÁJ 21.

1021

Hadik Gyula: Asszonyfej

dást tanusít, de azokat a
amelyekből félév v
ező a kollokvium, e
nem veszik fi
t az ilyen stúdiumok
k *az indexben szere*
yakorlatban nincs. Ne
nert a professzorok nem
meg ezeket az előadásoka
mert a diákok többsége ni
csak testben van jelen, his
ből nem kell vizsgáznia, a
veset törődik. Ezekből a stúdiumokból a félév végén csak a jelenlétet igazoló aláírást kell megszerezni. Az előadók többsége — hiszen az egyetem mégsem óvoda — csak ritkán ellenőrzi a jelenlétet, s így számos leckekönyvbe olyan előadók aláírásai kerülnek be, akiket az indexek tulajdonosai látásból is alig ismernek...)

A világirodalmi tanszéknek a három kollokviumon kívül két számonkérési lehetősége marad: a két szigorlat. Az első szigorlat tématervében Goethéig szerepel az egyetemes irodalomtörténet, a másodikban Goethétől napjainkig minden kiemelkedő életmű. A szigorlathoz kötelező és ajánlott olvasmányok jegyzéke olyan terjedelmes, hogy a szigorlatok előtt a hallgatók jó része legfeljebb tartalmi kivonatokból tájékozódik. (A

anyag. S eközben mindössze egyetlen félév jut stilisztikára, és még mindig elég kevés a leíró nyelvtan. A gyakorló gimnáziumok vezető tanárai a megmondhatói, hányszor kell azt mondaniuk egyik-másik tanárjelöltnek, hogy a tanítási gyakorlatokon inkább tekintsen el a táblára írástól. Nem ritka ugyanis, hogy a tanárjelölt —, aki egyebek között helyesírás*történetet* is hallgatott az egyetemen — durva helyesírási hibákat ejt a táblán a kuncogó osztály örömére...

Vagyis, a nyelvészeti oktatás *(elvben)* olyan mélységű és mennyiségű ismeretanyagot követe meg minden hallgatótól, amire egy nyelvtörténettel foglalkozó *tudós jelöltnek* van szüksége. S a kötelező nyelvészeti — főként nyelvtörténeti — stúdiumok túlsúly miatt nem jut idő szám

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD
Salgótarján

Hadik Gyula szobrászművész

Hadik Gyula és Jánossy Ferenc kiállítása

1021

A balassagyarmati Horváth Endre Galéria idei kiállítási programja is sokszínűnek, változatosnak ígérkezik. Az eddigi hagyományoknak megfelelően rendszeres időközönként jelentkezik tárlattal a galéria, sor kerül fiatal alkotók bemutatkozására is. A városi Mikszáth Kálmán Művelődési Központ galériájában február 6-án nyitják meg Hadik Gyula szobrászművész és Jánossy Ferenc festőművész közös kiállítását. A megnyitót Réti Zoltán, Balassagyarmaton élő festőművész mondja. A tárlat február 24-ig lesz megtekinthető, naponta 16—19 óráig, vasárnap 9—13 óráig.

hoz.

Szükség van-e az
Nincs! Egyesek viszont
szaga, nincs ráírva, hc
ges, vagy más módon
Az effajta nézet idege
sebb gyökereket ereszt
felsőbb szervek közül
most már azt is megn
désnek mellyek az össze

Adózási rendszerünk pedig, felismerve az önérdekű gyakorlat káros hatását, különböző módokon igyekszik visszavenni azt a többletet, amely az egész közösséget, a népgazdaságot illeti meg. Ezek az intézkedések csak segítenek. A megnyugtató megoldás az lenne, ha az állami tulajdon első számú képviselői az egyéni érdekeket alárendelnék a népgazdasági érdekeknek. E követelmény megvalósítása segíti a mai gazdaságirányítási rendszer kibontakozását, a helyes elképzelések megvalósulását.

Venesz Károly

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 FEB 7

DÉLI HÍRLAP

Hadik Gyula szobrászművész

1021

HADIK—JÁNOSSY KIÁLLÍTÁS. A balassagyarmati Horváth Endre Galériában tegnap megnyílt Hadik Gyula szobrászművész és Jánossy Ferenc festőművész együttes kiállítása.

M.D.K.

Hadik Gyula
grafikus

Godolva varva

Székely Julia: Bechettre várva
Élit és Kodalom, 1966. jan. 8. – 6lap

Hadik Gyula
grafikus

M.D.K

„Aktok"

Élet és Irodalom, 1966. jan. 15. – 3 lap

Kadik Gyula festő

Művek nem említve

1966. feb. 1 Tükör Major Ottó: Arcromjak dicsérete

Hadik Gyula
Grafikus

M.D.Y.

Arany János
készült rajza.

Kovoda Miklós: Ifjú poeta az öreg Aranymál
Élet és Irodalom, 1967. március 4-5 lap.

Hradik Gyula
grafikus

M.D.L.

„Ösz"

Élet és Irodalom, 1968. szept. 14 – 10 lap.

Hadik Gyula szobrászmüvész

A balassagyarmati Horváth Endre Galériában rendezett kiállitáson szerepelnek müvei Jánossy Ferenc müvésztársának alkotásaival együtt, melyekről "Parabolák" cimmel ir Vadas József. Megemliti kőbe faragott és gipszbe öntött portréit, aktjait. "Az arcképeket konstruktiv szellem élteti." Dicséri aktjainak dinamikus és szenvédélyes formáit. Sajnálattal állapitja meg a kritika, hogy a müvésznek abba kellett hagynia főiskolai tanulmányait és később sem kapott segitséget, hogy folytathatta volna.
Élet és Irodalom, Bp. 1972. febr. 19.
XVI. évf. 8. sz. 12. lap

MDK

Kádár Gyula
szobrász

Kiállításain bemutatta a „Női akt", „Fekvő" című mai-vairy reliefjeit, valamint a Nagy-Balogh portré-jait.

Frank János: Jankovszky Ferenc és Kádár Gyula
Művészet, 1966 - május - 46 lap.

M.D.K.

Hadik Gyula
Nobász

„Asszonyfej"

Élet és Irodalom, 1966. május 21. 8 lap

Kodály Zoltán
grafikus

M.D.K

Giacometti

Élet és Irodalom, 1966. dec. 24- 6 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Hadik Gyula

1967 FEB 12

Ady portréját készíti el Hadik Gyula szobrászművész a szekszárdi Ady Endre iskola számára.

Hadik Gyula

Kohán m. kéniti Ady portréját a
Merkvárdi A. E. isk. részére.

Maeszar Nemzet, 1967. II. 12. 11. o.

Hadik Gyula
nekrológ

A kiállításon bemutatott portréit Rilkéről, Aragonról és Juhász Gyuláról. Álló és fekvő aktjai szerepelnek a tárlaton.

Rozgonyi Iván: Hadik Gyula és Jánossy Ferenc kiállítása.
MŰVÉSZET, 1970.augusztus - 38. lap

Hadik Gyula
nobián

"Fekvő akt"
"Rainer Maria Rilke" } repro
"

Rozgonyi Iván: Hadik Gyula és Jánossy Ferenc kiállitása.

MŰVÉSZET, 1970.augusztus - 38. lap

HADIK GYULA

A VI. ker. Népfront - Bizottság termeiben kiállítása, Falussy Ferenccel együtt.

Fekvő akt (Repr.)

Művészet, 1970. aug.

Hadik Gyula szobrász 2

Liszt feje emlitve

Magyar Nemzet 1970 május 13
4. old.

Hadik Gyula szobrászművész 1

Ziállitáson szerepel a VI.

Területi Népfront Klubban

Magyar Nemzet 1970 május 13.

4. old.

Hadik Gyula

Kiállítása nyílt

Magyar Hírlap, Bp. 1970. ápr. 30.

MDK

Hadik Gyula, grafikus

Kiállítása nyílik meg
a VI. ker. H. Népfront helyi-
ségében.

– : Cl. Jánossy Ferenc "..." 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 28.

Hadik Gyula

Jánossy Ferenc festőművész és Hadik Gyula szobrászművész kiállitása. - Bp. II. Moszkva tér, Nőtanács terme. - Ism.: Frank János, Müvészet, 1966. 7.évf. 5.sz. 46. l. - P.G. Magyar Nemzet, 1966. febr. 1.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

27o. l.

M.D.V.

Hadik Gyula
~~festő~~ szobrász

A II. heraldi Nőtanács termében
rendezett tárlatot. „Női fej"
(repro)

Frank Jacos: Janóssy Ferenc és Hadik Gyula
Művészet, 1966. május - 46 kap.

Hradek Gyula
grafikus

M.D.

Fogasoló"

"

Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20. - 5 lap

Hadik Gyula
grafikus

M.D.Y

„Ikarus"

Élet és Irodalom, 1968. okt. 12-7 lap

Hadik Gyula
grafikus

M.D.K

"Várlat"

Élet és Irodalom, 1967. március 11 - 7 lap

M.D.K.

Hadik Gyula

"Vietnam" cimmel vietnami harcost ábrázoló rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. márc. 1.
XIII. évf. 9. sz. 5. lap

M.D.K.

Hadik Gyula

Olvasó párt ábrázoló rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és irodalom, Bp. 1969. ápr. 12. XIII. évf. 15. sz. 3. lap

M.D.K.

Hadik Gyula

"Tanulmány" cimmel hozza a lap a müvész képét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. juli. 12.
XIII. évf. 28. sz. 6. lap

Hadik Gyula szobrász

Szövery említi kiállítását a II. ker.-i Sa-
nácskázban

1966. feb. 1. Magyar Nemzet

MIK.

Hadik Gyula

Kiállitási hiradás

Socialista Müvészetért 1966 febr.

Hadis Gyula

Kiállítása nyílik a Hazafias Népfront II.

kerületi bemutatótermében.

Népszabadság 1966. jan. 12.

Hadik Gyula, szobrász MDK

Tárlata nyílik meg a Hazafias Népfront II. ker. székházában.

— : Hír 10.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 12

Hadik Gyula

Jánossy Terenccel közös kiállítása nyílik a

II. kerületi Művelődés helyiségében.

Nógrád 1966. jan. 8.

Hadik Gyula szobrász M.D.K.

kiállitása Jánossy Ferenccel a ii. Nőtanács rendezésében / II. Mosz va tér 3. /

Nagy B alogh -portré , fejek .

P.G.: Két müvész kiállitása

Nagy ar Nemzet 1966. febr. 1. 4. 1.

Hadik Gyula
festőn

Kiállításán bemutatta Nagy-Balogh
figuráját. Kiállítása Jánossy Ferenc-
cel a VI. ker. Hazafront-Bizottság
szervezésében volt.

Rozgonyi Iván: Hadik Gyula és Jánossy Ferenc kiállitása.
MŰVÉSZET, 1970. augusztus - 38. lap

Hadik Gyula szobrászművész

Jánossy Ferenc festőművésszel közösen febr. lisban (jövő év) Balassagyarmaton kiállításuk nyílik.

Nógrád, 1971. nov. 25.

M.D.K

Kadich Gyula
Grafikus

„Tél"

Élet és Irodalom, 1967. febr. 4 - 3 lap

Hadik Gyula
Graphus

M.D.V.
1

Illusztráció

Gyurkovics Tibor: Nagyláng
Élet és Irodalom, 1966. dec. 17 - 10 kap

Hadik Gyula szobrászművész 2.) Folytatás.

„Asszony" – „Öregasszony" – „Vietnami katona" – „Fiúfej" – „Tersánszky Józsi Jenő" portré – „Balassa Bálint" portré – (említve)

A szobrok anyaga főként vörösmárvány.

Tóth Elemér: Jánossy-Hadik Balassagyarmaton.

Nógrád, Salgótarján, 1972. febr. 20.

Hadik Gyula szobrászművész, 1)

a balassagyarmati Horváth Endre Galériában Jánossy Ferenc festőművésszel Közös kiállítása nyílt. Ez a kiállítás harmadik közös tárlata, 1964 óta állítanaki ki együtt, melyen szobrai szerepelnek.

Tóth Elemér: Jánossy-Hadik Balassagyarmaton.

Nógrád, Salgótarján, 1972. febr. 20.

M.D.K.

HADIK János gf. Jestő dilettáns

1785-től a bécsi akadémia tiszteletbeli tagja, történeti aquarellképek

Savas XVIII. 222. l.

M. D. K.

HADIK János gf. festő dilettáns
1755 —

Garas XVIII. sz. 222, 278

Hadik Gyula
grafikus

M.D.K.

„Kertben"

Élit és Irodalom, [illegible] – 1966. jan 1.
1 lap

M.D.K

Hadik Gyula
graphus

„Magvető"

Élet és Irodalom, 1968. jun. 8 - 2 kap.

M.D.K.

Hadik Gyula
Nobrási

„Akt" (a kiállítása
anyagából) repro

Élet és Irodalom, 1966. márc. 5. – 5 kep

Hadik János g

saját archeje

Perálltörtkéjes

180, 508-l.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

ELNÖK

Ke

Hazaé
résztvehette
azzal kapcso
Szaba
Országos Bi
ból is mint
ra méltó az
oly rövid i
ismerést vi
emlékének u

Hadik János gróf

festő

Stil. 1755

laid

Szépmüv. Múz. irattára

1678/1906.

10/1907

helytartó tanácsos,

a festő, önarcképet

ajánlotta vételre 1906-

kende cég Becsből-Ezer

Önarcképe a

Tört. Képcsar-

nokba.

1034 lelt. sz. alatt.

okvetlenül potlandó

2061-909-140

773. Keretek.

1 darab völgyelt, ~~és~~ kelelt (és) simán aranyozott keret belül keskeny léczczel.
Méretei 42:35 cm.
Becsértéke..... 4K

Jegyzet. 1127-906-60

Hadik von Futak Johann Graf

fertö

Laid:

Wurzbach. Biogr.-Lex.

Wien, 1861. VII. K. 169. l.

ohnetl. felh

HADIK 1. *János* gróf, festő, helytartósági tanácsos, * 1755. Bécsben élt és történeti tárgyú akvarelleket s arcképeket festett. 1785. Cato c. vízfestményéért, amely másolat volt J. van Bromhorst után, a bécsi képzőművészeti akadémia tiszteleti tagjává nevezték ki. Egy szép olajfestésű önarcképe a M. Tört. Képcsarnokban van.

K. G. I. 434 l

IVBIVS FL" – Fulsó partján látjuk „BVDA" (OFEN)
s egyes épületei feliratokkal ~~magyarázvál~~ elölvék
~~xx~~ a „S. MARTHA CHIESA DE CHRISTIAN" s
ASTELLO REGALE" van, ~~ki~~ mig kissé odább a „MONTAGNA
elkedik az őrházzal. A hajóhid közelében csónak kel
kívül az előtérben egy tizenhat tagból álló
l, ~~elöl~~ hogy elöl három zenész halad, ~~utan~~ ~~HH~~ lule három lánd
k, két buzogányos, két kardos, egy puskás és
pallost vivő következik. A zenészek öltözete bokáig
eny, a többieké gatya és párducz bőr. ~~E utóbbiak jel-~~
~~ága a nagy has.~~

tszet, méretei 14.7:26 Cm.

4884.

290/95 N° 1.

Hadik, 1. János gróf ~~[illegible]~~ (helytartótanácsos) festő, * 1755. Bécsben élt és tör-
téneti tárgyú akvarellképeket, ⌈festett. 1785. „Kato" c. vix fest-
ménycétt, amely másolat volt J. van Bromhorst u-
tán, a bécsi képzőműv. akadémia tiszteleti tagjává
nevezték ki. ⌈ (Wurzbach, Biogr. Lex. 7. k.)

⌈ arcképeket stb.

⌈ Önarcképe (olajf.) a M. Tört. Képcsarnokban.

133

~~Smyrna IV. 38.~~

Hadik János gróf festő

1034. Hadik János gróf.

Sz. 1755 január 27-én.

Saját arczképe.

Térdig, kissé jobbrafordultan ül és szembe néz. Jobb kezével a csiptetőbe szorított szénnel egy visszatekintő göndörhajú hölgy mellképét rajzolja, a melyet baljával tart. Haja és szemöldöke szőke, arcza és bajusza leberetvált. Öltözete: prémkucsma bársonybéléssel, kettős csokorra kötött fehér nyakkendő, mellfodros és kézelős ing, rövid kabát és barnássárga nadrág. Bal térdét kendő védi, mely a faragott széknek támláján is át van vetve.

Vászon, méretei 46 : 53·5 cm. — Lelt. sz. 1034. — Vétetett 1907-ben S. Kendétől 700 K-án (90–907). — Kifizettetett 1907 január 30-án. — Elszámoltatott 1907 márczius 16-án (428–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

Elég jó kvalitású kép!

Hadik Karolina

grofnő

kabrát

Bécs

Műcsarnok

1901. tav. Eiall

Justitia V. 257.

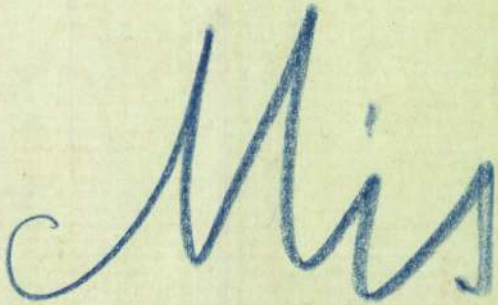

Hadik

H. 2. *Karolina* grófnő, festő és szobrász, * Pálóc (Ung vm.) 1873. Bécsben és a párizsi Julian-akadémián tanult, A. Kauffmann, C. Zumbusch és E. Carrière vezetése alatt. Bécsben él; főleg arcképeket készít. A bpesti Műcsarnok 1900. évi tavaszi tárlatán dr. E. Ö. országy. képviselő arcmása, 1901. évi tavaszi nemzetk. kiállításán pedig gróf Apponyi Albert képmása c. szobormüveivel vett részt.

R. Gy. I. 435 l.

Buda-Pest:

~~A város látképe~~

A „DA
várát, a melyne
meg. Balról ~~v~~
jobbról az „IL C
DIS. BIAΞIO" em
át és „PEST"-en
menet ölyképen vonul f
zsás, két gyerm
csákányos és két
érő köntös és kö
~~lemző tulajdons~~

Fame

Hradek Karolina gr.

l.

Hevesi Ocst

272 l.

Római császári érmek VIII: 178.

Hadik Karolina

grófnö

festö és gyöbrait

n. 1873, jan. 9.

Palocsan

Schülerin der Acad. Julian in Paris, von A. Kauffmann, C. Zumbusch u. E. Carrière. tätig in Wien. Sie schuf Bildnisse und Kopfstudien.

Singer-Müller Allg. Künstler-Lexikon. Frankfurt a/M. VI. 1922

123. l.

3
8.
3.
4.
1.
0.
8.
6.
8.
5
5.
8.
2.
3.
4.
4.
3.
6.
3.
14.

110 : 6 = 180
50

Hadik Karolina grófnő

1901/2. téli kiáll. Nemzeti Salon

Tanulmány, vízf.

Szentenzsébetfalvi római castellum

V. 58.

Hadik Karolin grófnő

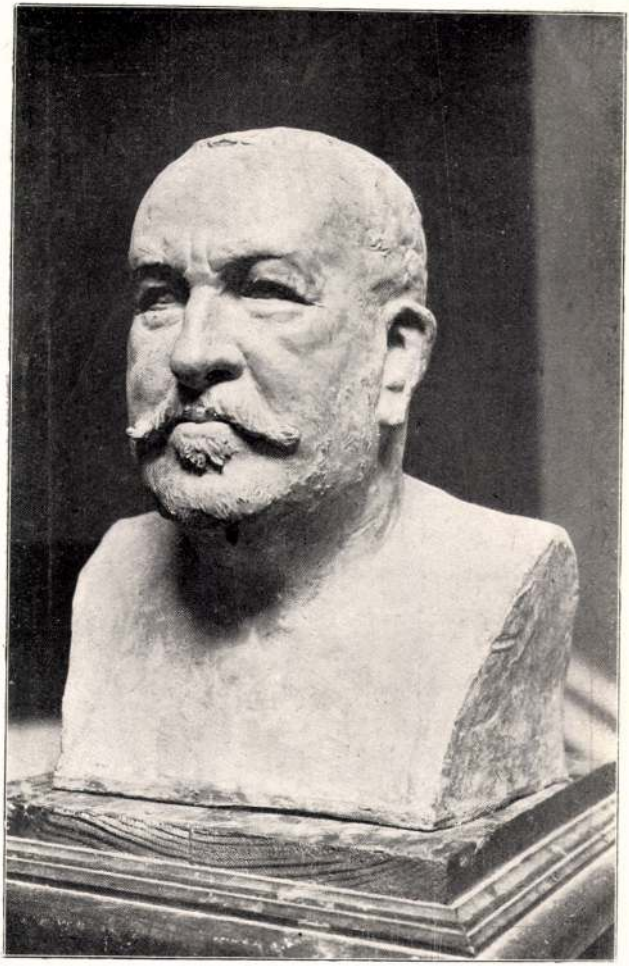

74. Hadik Karolin grófnő : Dr. E. Ö. orsz. képviselő arcmása.

Műcsarnok 1900. tav. kiáll.

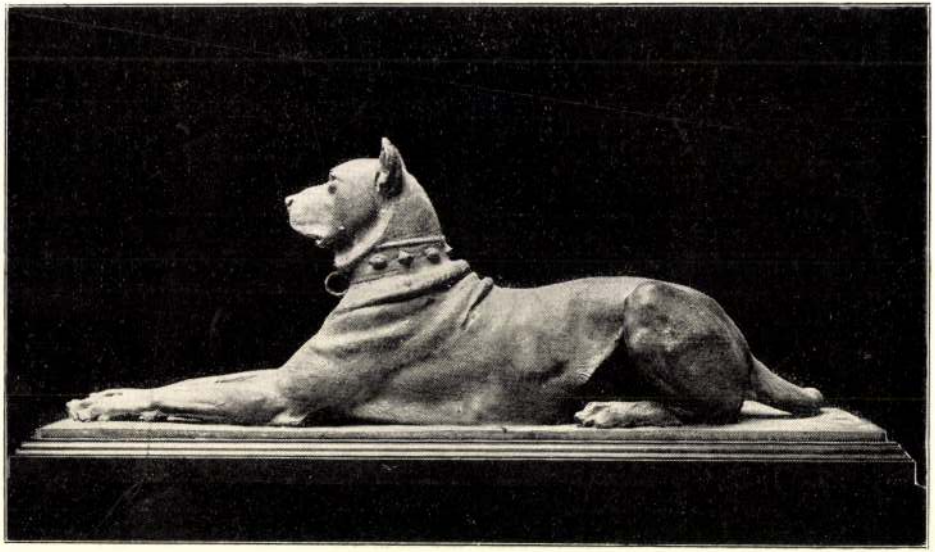

77. Istók János: Caesar.

Hadik Carolina

93 **Damkó József.** Petőfi-otthon. Dombormű. Eredeti terakotta. 1000 korona.

94 **John W. Goscombe.** A. R. A. A tündér. Gypsszobor. Márványban 24,000 korona.

95 **Lovas Lajos.** A kötekedő. Szobormű. 420 korona.

*96 **Istók János.** Dávid. Szobormű. 8000 korona.

*97 **Strobl Alajos.** Kürtös alak. (Részlet a Mátyás-kútszoborról.) Szobormű. 6000 korona.

*98 **Ifj. Mátrai Lajos.** Elűzve. Szobormű. Eladó.

99 **Herschel Ottó.** Erzsébet királynő fogadtatása a Paradicsomban. Olajfestmény. 12,000 korona.

99/a **Colton William Robert.** Érdekes lelet. Gypszszobormű. 12,000 korona.

100 **Hadl Richard** Gioventu. Dombormű. 500 korona.

101 **Kapás Sándor.** Annuska. Női mellszobor. Magántulajdon.

102 **Betlen Gyula.** Az örvény. Szobormű. 180 korona.

102/a **Sauter George.** Trubeczkoj herceg arcképe Olajfestmény. Eladó.

103 **John W. Goscombe.** A. R. A. „The Glamour of the Rose". Gyps-relief. Márványban 12,000 korona. Bronzban 9,600 korona.

103/a **Onslow Ford. E.—R. A.** Onslow Ford. W arcképe. Gypsz-szobormű. 4,800 kor.

104 **Ifj. Mátrai Lajos.** Női tanulmányfej. Szobormű. Eladó.

105 **Ifj. Mátrai Lajos.** L. K. Férfi-mellszobor Ifj. Lingl Károly tulajdona.

106 **Hadik Carolina grófnő.** Gróf Apponyi Albert képmása. Szobormű. 1000 korona.

107 **Onslow-Ford. E.** R. A. Tanulmányfej. Szobormű. 4800 korona.

KMT. 1901, tav., nemzetk. Kiáll.

75 **Albert Andor.** Báthmonostori teknős-cigány. Szobor (vázlat). Eladó.

76 **Nagy Zsigmond.** Andaluziai leány. Olajfestmény 2000 korona.

77 **K. Spányi Béla.** Eső után. Olajfestmény. 2800 kor.

78 **Karvaly József.** Benedek Elek arcképe. Olajfestm. A nagybaconi állami tanitótestület tulajdona.

79 **Olgyai Ferenc.** Dunai hangulat. Olajfestmény. 6000 korona.

80 **Lavery John, R. S. A.** J. Fitzmaurice Kelly arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

81 **Aggházy Gyula.** Fűzfák alatt. Olajfestmény. Eladó.

82 **Edvi Illés Aladár.** Vihar előtt. Olajfestm. 1600 kor.

*83 **Nagy Zsigmond.** Gyermek Jézus az írástudók között (vázlat). Olajfestmény. 3000 korona.

84 **Bruck Lajos.** Férfi-arckép. Olajfestmény. Bogdánovics szerb püspök Ő méltósága tulajdona.

85 **Bruck Miksa.** Erdő. Olajfestmény. Eladó.

IV. TEREM.

86 **Haraszti József.** Arckép. Mellszobor. Magántulajd.

87 **Nagy Kálmán.** Képmás. Szoborműi. Lindh Marcella tulajdona.

88 **Albert Andor.** Kis vadvirág. Szoborműi. 240 kor.

89 **Ifj. Mátrai Lajos.** L. J. Mellszobor. Liptay Jenő tulajdona.

89/a **Sauter George.** † Müller Miksa tanár arcképe. Olajfestmény. Eladó.

90 **Ifj. Mátrai Lajos.** Női tanulmányfej. Dombormű. Eladó.

91 **Blaske Frigyes.** Aranka. Mellszobor. Magántulajdon.

92 **Kapás Sándor.** Rózsika. Női mellszobor. Magántulajdon.

MDK

Hadik Karolin grófnő, szobrászm.

Dr.E.Ö. orsz.képviselő arcmása. Szobormü.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. 32.l.

Hadik Karolin grófnő MDK

Dr. E.Ö. képviselő arcmása, szobor

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

Hadik Karolina NDK

Gr. Apponyi Albert képmása, szobormü

Műcsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

MDK

Hadik Karolin gr.-nö, szobrászm.

74. Dr.E.Ö.orsz.képviselö arcmása. Szobormü.

Mücsarnok.1900. Tav. kiállitás. Kat. 32.1.

HADIK MAGDA

CÍMLAPON: IN MEMORIAM MEDGYESSY

A magyarországi szobrászat nemes hagyományain nevelkedett és ezt formálta, alakította saját egyénisége szerint ***Hadik Magda***, akinek negyven éves alkotói útja eredményeiből ad áttekintést a kiállítás. A lehetőségekből adódóan kisplasztikáiból látunk válogatást, de tudnunk kell, hogy a köztéri feladatok épp úgy hozzátartoznak oeuvrejéhez.Valójában a kettő együtt mutatja azt az energiát, amely jellemzi szemléletét.

Alkotói világának középpontjában az ember áll, róla beszél minden művében: örömök és szenvedések, boldogság és elhagyatottság, vidámság és szomorúság formálódik képpé a művekben. A tánc mellett a gyász, a magány mellett a szerelem egyaránt témája szobrainak. Az elvont gondolat, a lélekben lejátszódó élet tárgyiasul egy- vagy több alakos kompozicióiban, a nyugodt tömbszerű, teret lezáró formákban és a villódzó, mozgalmas, a térbe kapaszkodó, ritmusos alakzatokban. Ugyancsak a belső világ gazdagsága eleveníti meg portréit. Igy találkozunk a modern magyar kultúra egy-egy kiemelkedő egyéniségével: Karinthy Frigyes, Kosztolányi Dezső, Ady Endre, és a szobrász kortársak közül Medgyessy Ferenc, vagy a mester-tanár Pátzay Pál arcképe idézi elénk e személyiségeket.

Egy plasztika megitélésénél elsőrendű szempont, megvizsgálni, hogy a mű mennyire adekvát ahhoz az anyaghoz, amiben készül. Ez minden művészeti ágra érvényes, de különösen meghatározó a három dimenziós szobrászatban.Mást tud a kő, mást a fém, vagy a fa. A kő símasága, a fém ritmusa, a fagyűrűk mozgása behatárolják a művész alakító lehetőségeit. Alkalmazkodást kívánnak annak érdekében, hogy szolgálni tudják a művészi akaratot.

Hadik Magda tiszteli és érti az anyagban adott lehetőségeket. Ezért olyan magától értetődő a gondolat és a szobor anyagának találkozása.Így válik művészetté a forma.

Dr. DÁVID Katalin

Vigadó Gal. 1993.
Makó, József A. Díz 1994. katalógusa

The noble traditions of Hungarian sculpture provided her the basis that she ***Mrs. Magda HADIK*** was forming according to her own personality. This exhibition gives us a survey of her creativeness in the last three- four decades. Resulting from the possibilities, a selection of small sculptures is presented but it must also be noted that bigger pieces of art on public places also belong to her oeuvre. It is in fact the two methods together that show the energy which is characteristic of her.

The centre of her creative world is Man who is described in each work: joys an suffers, happiness and loneliness, gaiety and sorrow receives form in her artpieces. Beside dancing you may find mourning, beside solitude there is love as the subject of her statues. Abstract thinking, life of the soul is materialized in the compositions with one or more characters, quiet units, space enclosing forms and bright, movemented, spaceembracing rythmic figures are created.The richness of inner world can be seen on her portraits. That is how we meet some outstanding personalities of Hungarian culture: Frigyes Karinthy, Dezső Kosztolányi, Endre Ady; from the sculpturer contemporaries Ferenc Medgyessy or the master-teacher Pál Pátzay appear to us in their portraits.

To evaluate a sculpture, it is of primary importance, how the piece of art is coherent with the material which it is made of. It is true for all branches of art but it is determining in the three-dimensional sculpture. Stone, wood or metal are very different. Stone is smooth, wood circles move and metal has a rhythm by which they limit the forming opportunities of the artist. They require obedience in order to become able to serve artistic wishes. Mrs Magda Hadik respects and understands the possibilities provided by the materials. That is the reason why the meeting of thought and the material of the given sculpture is always evident for her. That is the way how she turns form into art.

Dr. Katalin DÁVID

Les traditions nobles de la sculpture Hongroise l'élevaient et ce sont eux qui étaient formées selon son propre caractère dans l'art de ***Mme Magda HADIK***. Cette exposition donne une vue générale des oeuvres des dernières trentaines d'années. A cause des possibilités, nous voyons des pièces de la petite sculpture mais il nous faut savoir que les pièces des lieux publiques appartiennent aussi à son oeuvre. En rélatité ce sont ces deux types ensemble qui reflète l'énergie qui est caractéristique de ses attitudes.

Au centre de son monde créatif nous trouvons l'homme, c'est lui dont elle parle dans ses oevres: joies et souffrances, bonheur et isolement, gaieté et tristesse sont transformées en image. Près de la danse, il y a la deuil, près de la solitude il y a l'amour comme sujet de ses sculptures. Les pensées abstraites, la vie qui se déroule dans l'âme se matérialisent dans ses compositions d'une ou plusieurs caractères, dans les formes d'une masse calme enfermant l'espace ainsi que dans les figures éclaires, mouvementées saisissant l'espace en rythme. C'est aussi la richesse du monde interne qui est refleté dans ses portrait. Ainsi nous revoyons les caractères exceptionnelles de la culture hongroise moderne: Frigyes Karinthy, Dezső Kosztolányi, Endre Ady et les sculpteurs contemporains comme Ferenc Medgyessy ou le maitre-professeur Pál Pátzay dont le portrait nous évoque toute la personalité.

En cas d'une pièce de sculpture, c'est un point principal d'examier de quelle mesure l'oeuvre est adequate à la matière dont il est fait. C'est vrai pour tous les branches, mais il est encore plus important dans cet art de trois dimensions. La pierre, le métal et le bois se diffèrent. La pierre est lisse , le métal a du rythme,et les circles de bois sont mouvementées qui déterminent les possibilitées créatives des artists. Ils exigent adaptation pour qu'ils puissent servir la volonté artistique. Mme Magda Hadik respecte et comprend les possibilitées offertes par la matière. C'est ainsi que pour Mme Magda Hadik la rencontre de la pensée et de la matière de la sculpture est toujours évidente. C'est ainsi que dans les mains de Mme Magda Hadik la forme devient l'art.

Dr. Katalin DÁVID

Müvészeti tanulmányait a budapesti Képzőművészeti Akadémián végezte. Mesterei Pátzai Pál, Barcsai Jenő és Ferenczy Béni voltak. Diplomáját l953-ban kapta meg. Azóta folyamatosan kiállít.

Tanulmányutak: Bécs, Párizs, Erdély, Itália, Görögország, Spanyolország, Berlin, Prága, Lengyelország, Moszkva.

Fontosabb egyéni kiállításai Budapesten az EVIG-ben, Sárospatakon, Hódmezővásárhelyen, Makón, Nyíregyházán, Kispesten, Csurgón és Budapesten a Vigadó Galériában voltak.

Kisplasztikái itthon a Nemzeti Galériában, a Déri Múzeumban, a Petőfi Irodalmi Múzeumban, Makón a József Attila Múzeumban, Hódmezővásárhelyen és a Nyíregyházi Sóstói Gyüjteményben találhatók; külföldön (Svájcban, Finnországban, Japánban, Angliában és Németországban) múzeumokban és magángyüjteményekben találhatók.

Köztéri munkái

1. Szolmizáló - 180 cm kő 1968 Nyíregyháza
2. Térdelő kisleány - 180 cm kő 1971 Nyíregyháza
3. Delfinek - 130 cm kő 1971 Szombathely
4. Petőfi - 90 cm kő 1974 Tiszaluc
5. Mementó - 190 cm kő 1975 Makó
6. Ságvári Endre - 80 cm kő 1976 Makó
7. Káplár Miklós - 80 cm bronz 1980 Hajdúböszörmény
8. Díszkút - 4 m^2 kő 1983 Hoyersverda
9. Hankóczy - 80 cm bronz 1984 Budapest
10. Kirgiz melódia - 180 cm dolomit 1985 Frunze
11. Negyváthy emlékmű - 350 cm kő/bronz 1992 Csurgó

TÁNCOSNŐ II.

SZERELMESPÁR

METEORA

ALVÓ

METEORA

KŐVIRÁG I.

ANYASÁG

KŐVIRÁG II.

KOFA

SIRATÓK

ANYAFÖLD

ERDÉLY

KOPJAFA

PIHENŐ

KIRGIZ LÁNY

FÉTIS

FEJ

RODIN

MÉG MEDDIG

KÉKSZAKÁLL

MEDGYESSY PORTRÉ

KAMASZLÁNYOK

KARINTHY FRIGYES

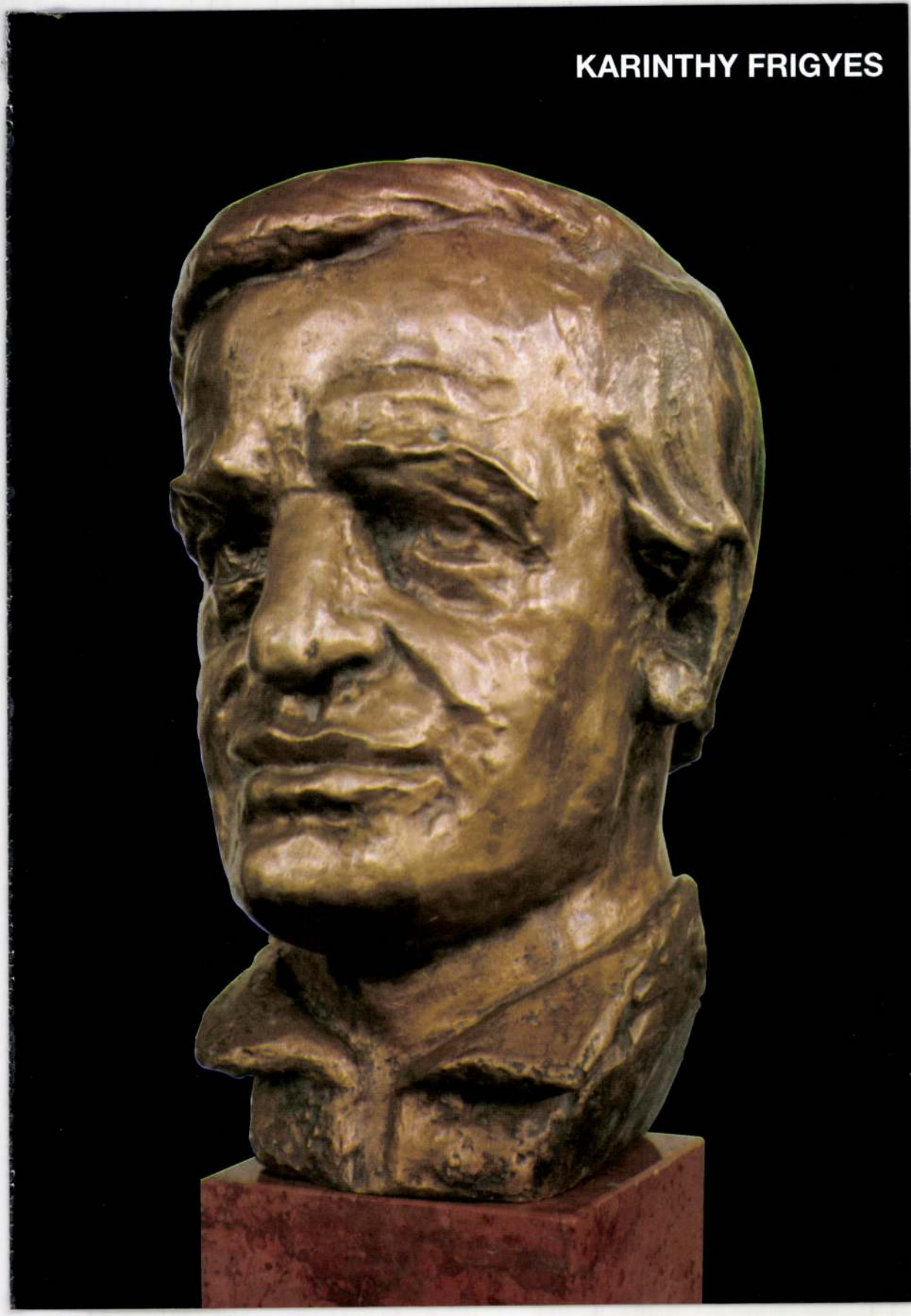

MEMENTO: A MADÁR HALÁLÁRA

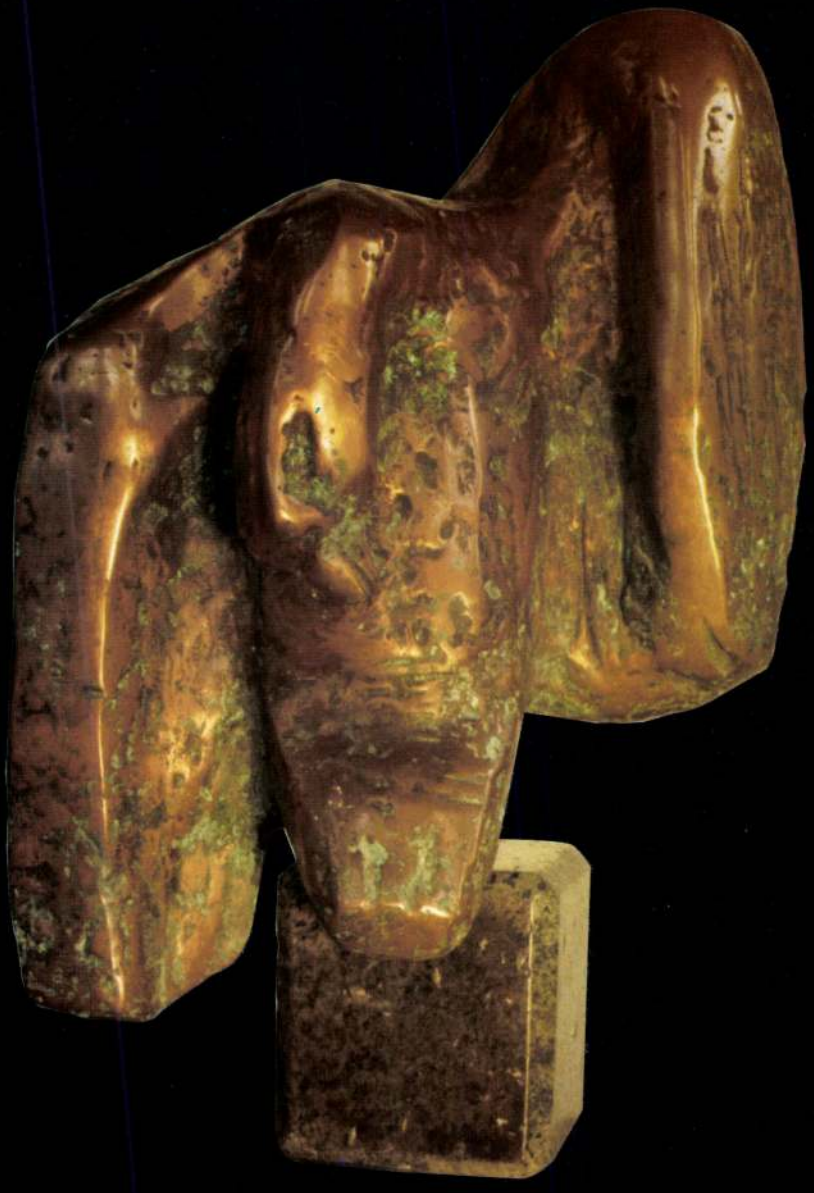

KETTEN

EGYEDÜL

KIFOSZTOTT MÓZES

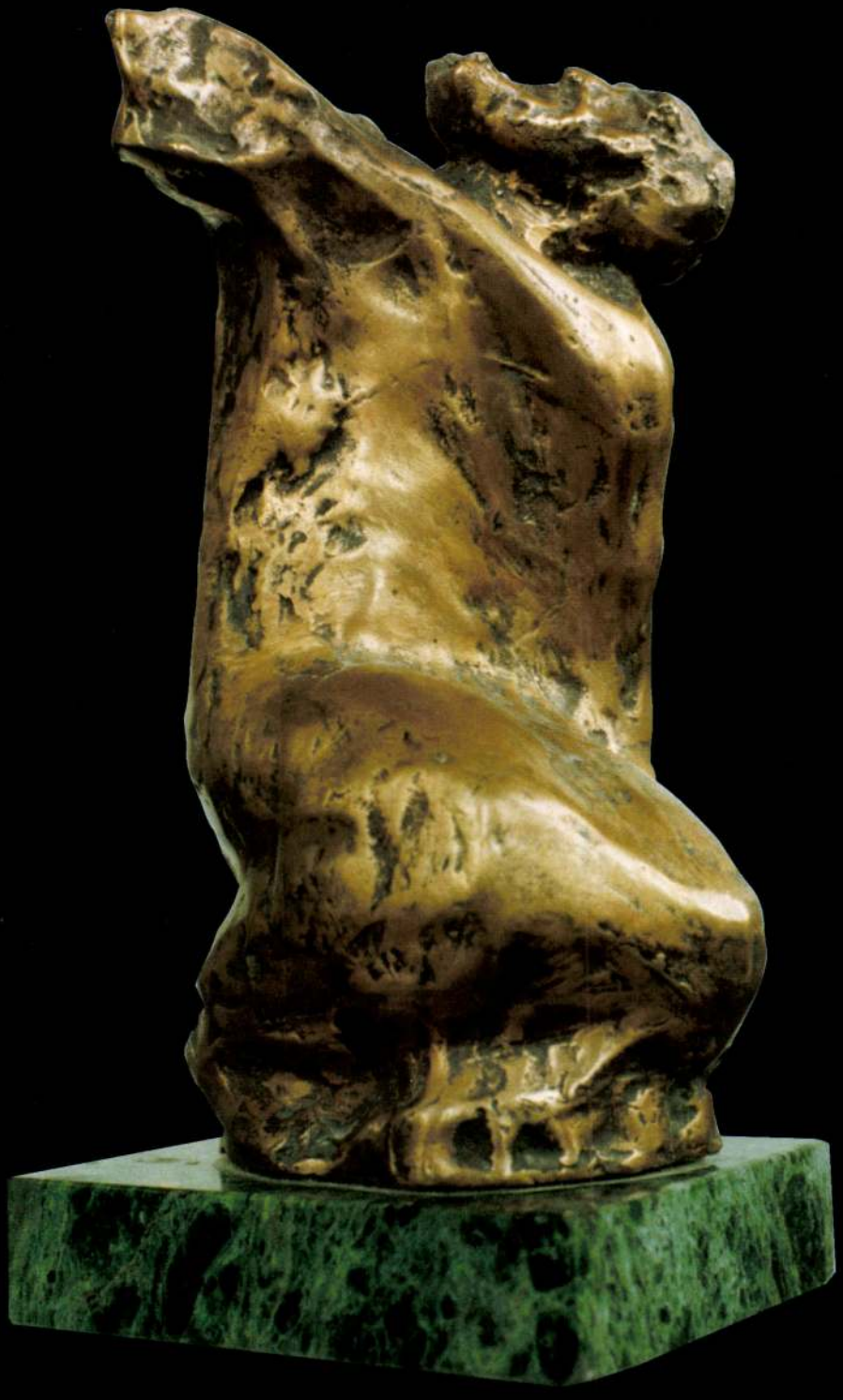

KATALÓGUS

1. Anya - 47 cm tardosi márvány 1978
2. Emlékezés - 83 cm siklósi márvány 1971
3. Anya - 40 cm siklósi márvány 1975
4. Kofa - 20 cm márvány 1981
5. Játék - 35x22 cm tardosi márvány 1979
6. Alvó - 52x20 cm siklósi márvány 1984
7. Törtszárnyú madár - 47x37 cm márvány 1986
8. Fekvő figura - 27x22 cm siklósi márvány 1984
9. Anyaföld - 35x25 cm tardosi márvány 1986
10. Don Quihote - 29 cm sierrai kő 1992
11. Zöld madár - 20x40 cm félmárvány 1991
12. Meteora - 32 cm kő 1992
13. Madárszerelem - 50x30 cm siklósi márvány 1987
14. Félelem - 38x27 cm siklósi márvány 1984
15. Kővirág - 23 cm márvány 1990
16. Medgyessy emlékére - 48x25 cm siklósi márvány 1984
17. Tavaszváró - 88 cm siklósi márvány 1984
18. Emlékezés - 83 cm siklósi márvány 1971
19. Védekezés - 50 cm siklósi márvány 1973
20. Siratók - 45x29 cm siklósi márvány 1992
21. Viszhang - 43x27 cm tardosi márvány 1986
22. Gondolat születése - 46x2o cm siklósi márvány 1977
23. Feri (transfigurátio) - 45x20 cm bronz 1993
24. Kopjafa - 50 cm márvány 1988
25. Erdély - 51 cm tardosi márvány 1988

26. Szerelem - 52 cm márvány 1979
27. - 29. Kirgiz fejek - 21/17/11 cm kő 1986
30. Kővirág - 34 cm márvány 1990
31. Kővirág - 33 cm márvány 1991
32. Bronz virág - 25 cm bronz 1990
33. Kis táncos - 25 cm bronz 1989
34. Nagy táncos - 60 cm bronz 1989
35. Kosztolányi (Esti Kornél) - 55 cm bronz 1987
36. Medgyessy - 41 cm bronz 1976
37. Ady - 41 cm bronz 1982
38. Kifosztott Mózes - 25 cm bronz 1985
39. Gyász - 47 cm bronz 1987
40. Mementó - 35 cm bronz 1987
41. Delfinek - 34 cm gipsz 1979
42. Ady - 35 cm gipsz 1982
43. Pátzay - 32 cm gipsz 1976
44. Angyal - 20 cm bronz 1990
45. Hárman - 21 cm bronz 1990
46. Torzó - 21 cm bronz 1990
47. Találkozás - 30 cm bronz 1990
48. Hárman - 60 cm fa 1992
49. Örök anya - 120 cm fa 1993
50. Emlékezés - 180 cm márvány 1979

TORZÓ

Hadzsics Kamilla

Szobarészlet egy váli lakásból, olaj

Magy. képzőművészek egyesülete VIII. kiáll.
N.Szal. 1916. márc. 13 l.

Hadnagy Gábor karikaturista.

Jövő évi tervei közé sorozza, hogy a lehető legtöbbet nyerjen totón, lottón, stb.-in. – De ha ez nem sikerülne, boldog lesz, ha sok rajza jelenik meg a jövőben is.

T.A.: Ki mit tervez 1969-re?

Szérmegyei Hírlap, 1968. dec. 31.

Hadik Magda

Emlékezés, 70, 83 cm

Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Múz.
Hódmezővásárhely '71.

MDK

Hadik Magda

Parasztleány, terr.

Joli, terr.

7. Vásárhelyi őszi tárlat. Tornyai J.Muz.
Hmvhely, 196o. okt.

oroszin

Hadik Magdolna, szobrászművész

az idén 10.-ik alkalommal rendezték meg Zánkán, a Balatoni Üttörővárosban a szabadtéri szoborkiállítást.

Hadik Magdolna: Delfinek.

szabadtéri szoborkiállítás.
Napló (Veszprém), 1984. szept. 4.

Hadik Magda, szobrászművész
Szobrok Csongrád megyében.

Csongrád Megyei Hírlap, 1983. nov. 10.

Hadik Magda: Memento

A makói görögkatolikus temetőben eltemetett szovjet katonák tömegsírját szimbolikus szobor jelöli. A fájdalmas mozdulatú, szinte nem is valós emberalak a hősi áldozat erkölcsi súlyát szimbolizálja. Egyszerű, világos fogalmazású emlékműmegoldást választott a szobrász, amely a szobor környezetében elhelyezett verssorokkal méltó emlék, mértéktartóan kialakított kegyeleti hely.

Ide kívánkoznak Fodor József verssorai, melyek kőbe vésve olvashatók a helyszínen:

„Itt alusznak íme sorban lent
A hű parancsteljesítők,
Mint a néma hű jóakarat,
Úgy jöttek menteni ők.
Sírjukat őrizze kegyelet
Emléküket az idő."

Felállítva: 1975-ben. Anyaga: mészkő. Magassága: 150 centiméter.

T. A.

MÉM Repülőgépes Szolgálata, gépei összességében 1,8 millió hektár szántóföldön, szőlőültetvényen permeteztek növényvédő szereket, és szórtak szét műtrágyát. A légi növényvédelmet mindinkább igénylik a mezőgazdasági üzemek. A repülők jóval előbb végeznek a munkával, mint a hagyományos földi gépek, és bár magasabbak üzemeltetésük költségei, a nagyobb hatékonyság miatt mégis kifizetődő a használatuk. Egyre gyakoribb, hogy a szomszédos gazdapülőt, ezáltal egyszeri felszállással több gazdaság tábláján végezhetik el a munkát, s megoszlanak a költségek is.

A repülőgépek, helikopterek egy része most is naponta felszáll. Bár a száraz ősz miatt a földi gépek munkáját sem akadályozza a vendégmarasztaló sár néhány helyen mégis indokoltabb a „légi védelem". Csongrád és Bács-Kiskun megyében például a má kikelt gabonát támadja erő teljesen a csócsároló rovar

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1972 MÁJ 12.

Hadik Magdolna szobrászművész

Erdei Ferenc szobra

Hadik Magdolna szobrászművész legújabb makói kiállításán a művészetkedvelők megismerkedhettek az egy éve elhunyt Erdei Ferenc akadémikus mellszobrával. Hadik Magdolna a szobrot most a városnak ajándékozta, a makói tanács pedig az alkotást bronzba öntötte.

Erdei Ferenc mellszobrát ideiglenesen az egykori „hagymaházban", a mai művelődési központban állítják fel. Abban az épületben, ahol az akadémikus fiatal korában maga is dolgozott. A szobor végleges helye — a tervek szerint — a most újjáépítés alatt álló múzeum épületében lesz.

az alábbi

1 db GAZ 51-es

1 db UAZ 451-es

2 db CSD 350-es

1 db D4K—B erő

3 db FKV—6 kuk

1 db FAUN—6RO
vázra

1 db KS—69 kuk

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1972 MÁJ 16

Erdei-szobrot kapott Makó

A MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBAN HELYEZIK MAJD EL

Hadik Magdolna, a Makóról elszármazott ismert budapesti szobrász szülővárosának ajándékozta az Erdei Ferencről készített mellszobrát.

Az alkotást a városi tanács bronzba öntette, és míg a múzeum fel nem épül, Erdei Ferenc egykori dolgozószobájában, a volt „Hagymaházban", a mai művelődési központban állítják fel.

A város közönsége a „Maros menti művésztelep" áprilisi kiállításán már megismerkedhetett az alkotással.

KEDD,
1972. MÁJUS 16.

A végletekig lehetne sorolni a felhasználási területet, de egyetlen mondatban is jellemezni lehet a modern rovarirtószer alkalmasságát: mindenütt használható, ahol légy, vagy más repülő rovar van. Légy pedig mindenütt van —, tehát a BIO-STRIP mindenütt eredménnyel felhasználható. A legfontosabbat kell megjegyezni róla: egyetlen BIO-STRIP egy negyven légköbméteres helyiség rovarjait „elintézi" — három hónapra...

Kifüggesztése előtt olvassuk el a gyűjtődobozban található felhasználási útmutatót.

Külföldön járva, vagy külföldi rokonoktól bizonyára hallottak nagy hatású rovarölő szerekről. Ilyen például a Vapona-strip nevű angol, a Tuss nevű osztrák készítmény, ezekről bizonyára dicséreteket zengtek. Nos, nem kell többé irigykedni, a BIO-STRIP a felsoroltakkal azonos tulajdonságokkal rendelkezik.

Es még valami. Ára a hasonló nagy hatású importcikkekhez viszonyítva nagyon olcsó: 40,— Ft.

Beszerezhető: Állami Kereskedelmi- és AFESZ-szaküzletekbe, Háztartási és Illatszer boltokban, Áruházakban stb.

(—)

agrokémia szövetkezet

Hadik Magdolna szobrászművész

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 APR 12

Magyar Hírlap

Erdei Ferenc szobra Makón

Az egy esztendeje elhunyt kiváló magyar tudós és politikus, *Erdei Ferenc* akadémikus mellszobrát, *Hadik Magdolna* szobrászművész alkotását a művész Makó városának ajándékozta. Erdei Ferenc szobrát az egykori „hagymaházban", a mai művelődési központban állítják fel, abban az épületben, ahol az akadémikus fiatal korában maga is dolgozott. A tervek szerint a szobor végleges helye a jelenleg újjáépülő múzeum épületében lesz.

Erdei Ferenc halálának évfordulója alkalmából csütörtökön koszorúzási ünnepséget rendeztek Makón. Az Országos Szövetkezeti Tanács nevében *Szabó István*, az OSZT elnöke helyezett el koszorút Erdei Ferenc sírján.

he-
dmé-
ter-
bban
ked-
t? –
knál,
niuk,

Minden vállalat rendelkezik bizonyos összegű jutalmazási kerettel. Ebből fedezik egyes munkások vagy kollektívák évközi vagy év végi megjutalmazását, évek óta hagyományosan, kinek-kinek érdeme szerint. Ennek a jutalmazási összegnek nagy részét kell a szocialista munkaversenyre és a brigádok jutalmazására fordítani, hiszen

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Hadik Magdolna szobrász-művész

1972 MAJ 11

ERDEI FERENC SZOBRA. *Hadik Magdolna szobrász-művész legutóbbi makói kiállításán a művészkedvelők megismerkedhettek az egy éve elhunyt Erdei Ferenc akadémikus mellszobrával. Hadik Magdolna a szobrot most a városnak ajándékozta, a makói tanács pedig az alkotást bronzba öntette. A szobrot ideiglenesen az egykori „Hagymaházban", a mai művelődési központban állítják fel.*

nel 4—5 százalékkal vásárol többet a lakosság. Az azonos zsírértékesítés mellett erőteljes az étolajfogyasztás. Tartósan — évenként 4,5 százalékkal — csökken a lisztforgalom, míg a száraztészták iránti igény egyre fokozódik.

Ezeket az általánosan ható

VIGADÓ GALÉRIA

KŐVIRÁG, 34 cm márvány 1990

A Magyar Alkotóművészeti Alapítvány
Vigadó Galériája
tisztelettel meghívja Önt

Hadik Magda
szobrászművész

kiállításának megnyitójára
1993. szeptember 23-án 17 órára

Megnyitja:
Fekete György
helyettes államtitkár

A kiállítást rendezte:
Várnagy Ildikó

Megtekinthető: szeptember 23-tól, október 10-ig,
hétfő kivételével, naponta 10-től 18 óráig.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 NOV 22

VILLAMOSGÉP
Budapest

102

Kisplasztikák

A művelődési központ előcsarnokában megnyílt Hadik Magda szobrászművész kiállítása. Alig néhány nap alatt sok szocialista brigád látogatta meg és fejezte ki tetszését a vendégkönyvben.

alább versenyen kívül
hasson. A járásinál so
ményebb elméleti és
lati akadályt sikerre
elsőnek találta meg a
formátorban elrejtett
a leggyorsabban kész
a csillag-delta kapcso

Itt lépett közbe a
KISZ-szervezete. Mivel a honvédség végül nem vett részt intézményesen a versenyben, kérték, hogy engedjék Lacit az EVIG színeiben tovább küzdeni. Bartal László ifjúmunkás titkár mondta el, milyen megértően és mekkora segítőkészséggel fogadták őket a parancsnokok Kaposvárott. Eredetileg csak tíz nap szabadságot kértek Princz tizedesnek, de nagyvonalú választ kaptak: — A honvédség örül, ha a katonák ilyen szép sikereket érnek el. Ameddig Princz László versenyben van, tekintse magát szabadságon

igyekszik a határidő ...
ben is minél többet tanulni. Otthon búvja a szakkönyveket, elméletben is készül az adásra, a döntőre. Ellátogat majd egy építkezésre is, mert mind mondja:

— A lakások villanyszerelési munkáit még nem ismerem eléggé. Nem szeretnék lemaradni. A munkaruhámra varrt EVIG-jelvény kötelez. Régi helyemről, a tmk-ból már sokan biztattak: csak nyugodtan! Szerezz még ennél is több becsületet a munkahelynek, a gyárnak!

H. M.

Hadik Magda

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 JUN 12

MAGYAR NEMZET

Budapest

Július 12

1021

Új szobrokat mutatnak be a Népstadion út 115 szám alatti szoborparkban: B. Hadik Magda Delfinek című kőszobrát, amelyet Szombathelyen állítanak majd fel, Pató Róza Ülő fiú című kőszobrát, amely Nagykanizsára kerül, Szentirmai Zoltán Hegedűs című bronzszobrát, amelynek otthona Csongrád lesz és Vilt Tibor Üdvözlet Velencének című, vasbetonból készült alkotását.

egyéni alkotókedv ösztönzését, valamint a szerzők személyi és vagyoni jogainak védelmét

Hadik Magda

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 JUL 3

HÉTFŐI HÍREK

Budapest

1970 JUL 13

• ÚJ SZOBROK „vendégszerepelnek" néhány hétig — végleges vidéki felállításukig — a Népstadion új szoborbemutató-parkjában: B. Hadik Magda Szombathelyre, Patkó Rózsa Nagykanizsára és Szentirmai Zoltán Csongrádra kerülő alkotása, valamint Vilt Tibor vasbeton munkája, melynek végleges helyét még nem jelölték ki.

e,
é-
s-
ig

méterenként ásunk egy-egy
80 centiméter széles, 5 mé
ter hosszú kutatóárkot. Mi
vel a tömegsírok feltételezet
nagysága legalább 15 négy

emlékkiam asa

Mit örökített meg Selmeczi Tóth János lencséje a LEHEL ÚTI KOLLEKTÍV MŰTEREMBEN?

Gáti Gábor

Hadik Magda

Hadik Magda
Szoc. Művé
vezért
1964
febr

— KABOS-TÖRTÉNET, de ma is érthetnek belőle egyes színművészek. Akik ismerték, tudják, a magánéletben olyan gyorsan beszélt, hogy csak minden második szavát lehetett megérteni. Hadart! Egyszer Hegedüs Gyulának akart elmondani egy történetet, aki egy ideig türelmesen figyelte, végül megis kifakadt:

— Kérlek, kedves druszám, légy szíves beszélj lassabban, mert én nem tudok ilyen gyorsan hallgatni! (-üs t-)

MERT NEM!

Kicsit körülményes ma már elképzelni, hogy a háború előtti magánszínházak ügyvitelében az ugynevezett „tőkés" igazgató gyakorta úgy inditotta el a következő évadot, hogy saját zsebéhe bele sem kellett nyúlnia.

A sikeres vagy sikertelen évad befejezése után, közvetlenül a nyári szünet megkezdése előtt, gondos áttekintéssel és mérlegeléssel bérbeadták a következő esztendőre a ruhatárat, a büfét és a vasfüggönyre ráfesthető különböző színü és méretü hirdetéseket. Ezek az önmagukban sem jelentéktelen összegek fedezték azokat a kiadásokat, amelyek az uj évad „beindításához" elengedhetetlenül szükségesek voltak. A fizetésnélküli nyári időszakra — 9 és 10 hónapos szerződések voltak! — előleg a színészeknek! És a két első bemutató díszlet, jelmez, ruha és egyéb feltételeinek biztositását! Messzebbre, a tovább szükséges bemutatók esélyeire gondolni feltünő könnyelmüség lett volna.

A 30-as évek táján ezeket az évad-elejei „bevételeket" újabb jelentékeny összeg gyarapította. A nagy példányszámban megjele-

1021

Hadik Magda szobrász művész műtermében
(Selmeczi Tóth János felv.)

1965 FEB 7.
HEVESMEGYEI NÉPUJSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓIGAZGATÓ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Idény előtti [illegible] az egri uszodában

Ismét lesznek igazi nagy versenyek — 168 úszó vesz részt a téli edzéseken — 70 ezer méter egy hónap alatt — A gyerekek nem ismerik a náthát

A szabadban jóval 0 fok alá sétált a hőmérő higanyszála — az egri uszoda medencéje fölött is megjelentek az ismerős páragomolyok. Amelyeket úgy utálnak az úszók és vízilabdázók, hiszen a vastag párasátor alatt alig lehet valamit látni, ráadásul alaposon megnehezíti a légzést is.

Mindez azonban nem izgatja különösebben az egrieket. Egyrészt azért, mert az elmúlt évek hosszú sora alatt kényszerűségből hozzászoktak, másrészt azért, mert a szomszédos telken égnek törő, karcsú toronydaru azt hirdeti: épül már a fedett uszoda, a téli problémák megoldója, érdemes kivárni...

Nem tétlenkednek az egri úszók

Persze az egri úszók addig sem tétlenkednek, s ha hinni lehet az előjeleknek: ez az év a tavalyjnál is jóval eredményesebbnek ígérkezik.

Melyek ezek az előjelek?

II.

Talán kezdjük ott, hogy Utassy-munkába, mivel a 40 fok körüli meleg zuhany és az új, nagy teljesítményű olajkályhákkal kiválóan fűtött öltöző szinte kizárják a meghűlést, hiszen a gyerekek mindössze addig a pár másodpercig tartózkodnak a szabadban, amíg a medencéből a fedett, meleg zuhanyok alá futnak.

4.

A hatévesek is céltudatosan dolgoznak a közeli József fürdőben, így lehetővé válik, hogy a jó mozgású, tehetséges apróságok egész évben folyamatosan, törés nélküli foglalkoztatva legyenek, ami — az úszósport mai állását tekintve — elengedhetetlen feltétele a komoly fejlődésnek.

5.

Jelenleg 168 úszó látogatja az edzéseket, és ez a szám az elmúlt évekhez viszonyítva ugrásszerű növekedést jelent.

6.

Talán ezzel kellett volna kezdeni a felsorolást: **a fiatalok soha ilyen intenzitással, lelkesedéssel nem készültek még az új idényre!**

Tóth Jutka könnyedén megy 5:35-öt...

Januárban a „nagyobbak" (felnőttek, ifjúságiak, serdülők) 60—70 ezer métert úsztak átlagban, de a „kicsik" (gyermekek, újoncok) is elérték a 30—40 ezer métert! Megerősödtek, erőteljesebb lett a vízben való mozgásuk, senki sem fél már a nagyobb edzésadagoktól, nincsenek gátlásaik az edzésmennyiséggel szemben. **Tóth Jutka** például, akinek 400 m-en eddig 5:59 volt a legjobb ideje, most 5, egymás utáni 400 m teljesítése közben könnyedén megy 5:35-öt! Pedig hol van még a formába hozó, pláne a formában tartó időszak...

Változtak a keretek

Hadik Magda szobra

— **Ellopták egy szobrot** Salgótarjánban: a Tanácsköztársaság téren pénteken megnyílt, XIII. szabadtéri szoborkiállításról ismeretlen tettesek elvitték Hadik Magda Gondolkodó című, félméter magas márványszobrát. Később, Kisterenye határában a 21-es főútvonal mentén megtalálták a műalkotást. A rendőrség nyomoz a tettesek után.

Magyar Nemzet 1983. VIII. 2.

Hadik Magda

Hadik Magdát a természet ihlette meg, érmei a tavasz, nyár, ősz, tél szépségeit tárják elénk

Magyar Hirlap 1981/6/2/8

Röser: Éremtáborok tárlata

Hadik Magda, szobrá

□ HADIK MAGDA szobrászművész és Iványi Ödön festőművész munkáiból nyílt kiállítás a makói kiállítóteremben. A tárlat szeptember 10-ig tekinthető meg.

– :a Hadik . . .

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. aug. 26.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 [illegible] 11

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT

Hadik Magda

1021

Hadik Magda plakettje: Erdei Ferenc

havi üzer

MÉNYEK

vezeti szö
szvételével
űvelődési
Madách I
ntokat), é
ibák foly
olgozók t
nelők, a
lyt rejter
en az m
intézmé
a hivatás
ittesek fellepeset, tájolását. A hibák felszámo-
lődött.

gyelet a szakszervezetek megyei tanácsa, a
cs és a Déryné Színház munkatársaival **Vas**
űvelődési intézményében vizsgálta meg a
lőadások biztonságtechnikai, egészségügyi fel-
zsgálatról jelentést készítünk. A Színházi Dol-
zervezetének elnöksége további intézkedések
kéri fel az illetékes szerveket a tájoló helyek
k javítására.

lmi minősítő vizsgák kezdődtek három mozi-
tnál **(Tolna, Zala, Komárom)**; csoportos mv-
volt a **fővárosi, Fejér, Pest, Békés** megyei mo-
alatoknál, a **MOKÉP**-nél.

an van az átépített **Állami Bábszínház** épüle-
ki átadása-átvétele. Az üzembe helyezési en-
sa az év végére várható.

ött a **Magyar Televízió Pécsi Stúdiójának** át-
ges használatba vétele.

gyelet egy újítás alapján egyszerűen kezelhető
lfolytonossági dobozzal" és „földelés ellenőrző
tja el a zenés munkahelyeket ellenőrző mv-

Gáspár Károly

1914 SEP. 27

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Hadik Margit, szobrász-
művész

MAGYAR NEMZET

vekenységének 1971—1982 közötti távlati tervéről tárgyaltak.

— **Kun Béla kőbe faragott mellszobrát**, Hadik Magda szobrászművész alkotását csütörtökön avatták fel Makón, a Kun Béla általános iskola parkjában.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 SEP 27
Csongrádmegyei Hirlap

Hadik Magdolna szobrászművész
1021

A makói pártbizottság és tanács ünnepi ülése

Tegnap, csütörtökön délután, Makón, a városi tanácsház dísztermében *dr. Vezér* Károly, a városi pártbizottság első titkára elnökletével a városi pártbizottság és a városi tanács együttes ünnepi ülést tartott. Az elnökségben többek között helyet foglalt *dr. Perjési* László, a megyei tanács elnöke, *dr. Kovács* Lajos, a megyei pártbizottság osztályvezetője, *Szűcs* Ferenc vezérőrnagy, *Koczkás* Ferenc, a makói járási pártbizottság titkára, *Nagy* István, a Hazafias Népfront megyei bizottságának elnöke, V. P. *Pozdnyakov*, a Varsói Szerződés értelmében ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet csapatok őrnagya, továbbá Sopron és Mohács városok küldöttei.

Dr. Forgó István, Makó tanácselnöke beszédében megemlékezett arról, hogy 1944. szeptember 26-án — az ország városai között elsőként — szabadították fel a hős szovjet katonák Makót. Hangsúlyozta: az eltelt 30 év — a felszabadulás, a proletárdiktatúra győzelméért vívott küzdelem, a szocializmus alapjainak sikeres lerakása, a szocializmus teljes felépítéséért folyó eredményes harc — népünk történetében évszázadokkal ért fel. Hazánk e rövid idő alatt a kommunizmust, a szocializmust építő népek nagy családjával hűségesen együtt haladva, a fejletlen országok sorából, a közepesen fejlett országok közé emelkedett, s elmaradott agrár országból fejlett mezőgazdasággal rendelkező ipari országgá lett.

Hazánk gyarapodásával együtt a Makón élő munkások, termelőszövetkezeti gazdák, értelmiségiek élet- és munkakörülményei is jelentősen megváltoztak, javultak.

Beszédében részletesen foglalkozott az elmúlt időszakban elért politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális fejlődéssel, és szólt Makó további fejlesztésének terveiről is.

Dr. Perjési László felszólalásában elismeréssel szólott az eredményekről, az eddigi fejlődésről és további jó munkát, egészséget kívánt Makó valamennyi dolgozójának.

V. P. *Pozdnyakov* őrnagy, majd *dr. Mészáros* Gyula, Sopron város tanácsának vb-titkára is további sikereket kívánt.

*

Felavatták a Kun Béla Általános Iskolában Kun Béla mellszobrát, mely *Hadik* Magdolna budapesti szobrászművész alkotása. Beszédet mondott *dr. Vezér* Károly, a városi pártbizottság első titkára.

*

Bakos Zoltán tanácselnök-helyettes átadta rendeltetésének a társadalmi összefogással készült új, Kálvin utcai óvodát.

*

Koszorúkat helyeztek el a szovjet hősi emlékmű talapzatán és hazánk felszabadításáért életüket áldozott szovjet katonák sírjain.

*

Felavatták a makói Kállai Éva Kollégium falán elhelyezett emléktáblát, arra emlékezve, hogy ebben az épületben működött a felszabadító Vörös Hadsereg parancsnoksága. Avató beszédet mondott *Tóth* Lajos, a városi párt-végrehajtóbizottság tagja.

*

Dr. Szentpéteri Imre, a Magyar Jogász Szövetség Csongrád megyei szervezete makói csoportjának titkára emlékezett meg *dr. Könyves-Kolonics* Józsefről, a felszabadított Makó első polgári városparancsnokáról, és lelepleztek a József Attila utca 2. számú ház falán elhelyezett emléktáblát.

...nető közelségben
...zsás búzaterméshozam

...magyar—szovjet műszaki-tudományos ...egyezmény aláírásának negyedszázados ...fordulója alkalmából

...lyet most teljesítenek a szovjet növénynemesítők. Olyan új búzafajták előállításán fáradoznak többek között, amelyek a zord éghajlatú szibériai, kazahsztáni és észak-kaukázusi területeken is 50 mázsa hektáronkénti átlagterméseket biztosítanak majd.

Számunkra azonban ettől is izgalmasabb az a tudományos munka, amely a Szovjetunió hagyományos búzatermő vidékeire vonatkozik, mert ez egyben a mi mezőgazdaságunk jövője is. Erről a témáról Ju. M. Pucskov és N. D. Taraszenko kandidátusok — a Lukjanyenko akadémikusról elnevezett krasznodári mezőgazdasági kutatóintézet tudományos főmunkatársainak összevont előadását ismertették, akik betegség miatt nem jelenhettek meg az emlékülésen. A krasznodári intézet kutatói különböző búzafajták jó gazdasági és biológiai tulajdonságának egyesítésével olyan hibrideket állítottak elő újabban, amelyek észak-kaukázusi területeken is már 53,9 mázsás átlagtermést biztosítottak. A magyar búzatermesztés zömét kitevő Bezosztája fajták felhasználásával született többek között Krasznodárban a Kavkáz és az Aurora. Ezek Timosevo körzetben 1972-ben már 86, Kazahsztán Dzsambulszki területén 97,4, Kirgízia Prezsevalszki körzetében pedig az idén 103,5 mázsás hektáronkénti átlagterméssel fizettek. Ismeretes, hogy ezekkel a fajtákkal ma már a magyar mezőgazdaság is rendelkezik. Most folyik elszaporításuk.

1965-ben Lukjanyenko akadémikus azt a célt tűzte a krasznodari intézet elé, hogy olyan törpe, illetve féltörpe fajtákat nemesítsenek ki, amelyek a már említett fajtákat is felülmúlják, s öntö... meghaladják a hektáronkénti 100 mázsát. A világhírű tudósnak hirtelen bekövetkezett haláláig sikerült közeljutni ehhez a célhoz.

A következőkben a hazai búzanemesítés új módszereiről és tudományos problémáiról hangzottak el előadások. Dr. Barabás Zoltán, a szegedi intézet tudományos főosztály vezetője a külföldi intenzív búzafajták hazai adaptálásával összefüggésben rámutatott többek között, hogy a mexikói Borlaug intézet munkája eredményeként ma már az amerikai kontinensen is megjelentek a 100 mázsás termést adó búzafajták. Ezekkel szemben azonban a szovjet fajták azzal a nagy előnnyel rendelkeznek, hogy lényegesen jobb az adaptációs képességük. Kisebb tápanyagkészletek mellett is képesek hasonló eredményt biztosítani. A következőkben dr. Beke Ferenc, a Vas megyei káplánszentkereszti búzanemesítő állomás igazgatója ismertette annak a tudományos munkának sikereit, amelyet a Kavkáz és az Aurora búzák fajtafenntartása és hazai elszaporítása érdekében végeznek. Dr. Balla László, a martonvásári akadémiai kutatóintézet főosztályvezetője pedig azokat a legújabb hazai búzafajtajelölteket ismertette, amelyeket szovjet alapanyagok és fajták felhasználásával állítottak elő. Végül Takács Ferenc, a Békés—Csongrád megyei Állami Gazdaságok főosztályának főmérnöke méltatta azt a páratlan műszaki fejlődést, amely a termelőüzemekben következett be az utóbbi másfél évtizedben. Rámutatott, hogy a 100 mázsa hektáronkénti búzatermésátlag ma már a gyakorló mezőgazdász szám...

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., VILLÁNYI ÚT 51

Telefon: 138-868, 337-748, 340-726

Hadik Magda szobrász

Magyar Nemzet

Művelődés

1975 ÁPR 9

— **Felavatták** Makón Hadik Magda szobrászművész Memento című (1969) alkotását, amellyel a város a hősi halált halt szovjet katonák emlékét kívánta megörökíteni, felszabadulásunk 30 éves évfordulója alkalmából.

— **FRANCIA MÉRNÖKÖK** korró-

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

1973 OKT 19

Hadik Magda, szobrász-művész

Magyar Nemzet

ciók léptek fel tüdejének működésében.

— **Petőfi-szobrot** lepleznek le vasárnap, október 21-én Tiszafüredén, a költőről elnevezett művelődési ház előtt. A szobor Hadik Magda szobrászművésznő alkotása.

1973

Hadik Magda

HADIK MAGDA szobrászművész harmincöt alkotása látható azon a tárlaton, amely tegnap nyílt a hódmezővásárhelyi Medgyessy-teremben. XII. 18.

Magyar Hirlap 1976/300/13

Hadik Magda, szobrász

Kiemelkedő esemény zajlott le Makó egyik új lakótelepén, ahol ünnepélyesen felavatták Ságvári Endre mellszobrát, *Hadik Magda* szobrászművész alkotását.

-: Felszabadulási ünnepségek országszerte 5.

Népszabadság. Bp. 1978 ápr. 3.

1021

Hadik Magda szobrászművész

1970 [illegible] velenkeznek tudósítóink, elsőként Várkonyi

[illegible] Mónika [illegible]

[illegible] Balázs tendejo Makón a város szélén a kukoricaföldeken embereke [illegible]ontek meg, mérleskélni kezdtek és rövidesen megtörtént az első kapavágás. Másfél évtized alatt aztán kialakult itt egy lakótelep az ifjuság városrészben. [illegible] védnökséggel, sok-sok társadalmi munkának. A telep központjában van egy kis [illegible] háromszög alaku tér, sokáig névtelen volt, most már Ságvári térnek nevezik. Itt tartanak ma szobor-avatót és mert az itt élők a fiatalabb korosztályba tartoznak az ifjuság egyik eszményképének, [illegible] Ságvári [illegible] állítanak emléket. Hadik Magda szobrászművész alkotásának a környezete is megujult, másfélezer óra társadalmi munkával varázsolták szebbé a fiatalok. A délelőtti ünnepségen részt vesznek a Ságvári család tagjai, a forradalmár előd nevét viselő uttörőcsapat és 12 munkásbrigád tagjai, akik azavatás után megkoszorúzzák az emlékművet.

1091

1973 OKT 17

Hadik Magda szobrászművész.

1021

ÉSZAK-MAGYARORSZ

Petőfi nevét veszik fel

Névadó ünnepséget tartanak Tiszalúcon október 21-én, vasárnap. A község művelődési háza felveszi Petőfi Sándor nevét. A délelőtti ünnepségen, amelyet *Heves János*, a tiszalúci tanács elnöke nyit meg, *dr. Hetényi György*, a Borsod megyei Tanács művelődésügyi osztályának vezetője mond avatóbeszédet.

A névadó ünnepség alkalmából leleplezik Petőfi mellszobrát. A szobor *Hadik Magda* budapesti szobrászművész alkotása.

Eszakmagyarország

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-120

A BVK-ról — képekben

Nagy vegyipari bázisunk, a Borsodi Vegyikombinát több mint ötezer embert foglalkoztat. Annyiféle terméket gyárt, hogy felsorolni is sok lenne. Gyártmányai iránt nemcsak a hazai piacon, hanem külföldön is nagy a kereslet. Az üzemben a műtrágyán kívül műanyagot is termelnek. Az emberek munkáját korszerű gépek és berendezések segítik.

HADIK MAGDA

1914. június 1-én Ó-pécskán született. Pátzay Pál növendékeként 1947—1953. között a budapesti Képzőművészeti Főiskolán végezte művészeti tanulmányait. Kiállítását megrendezték Budapesten, Tokajban, Makón, Hódmezővásárhelyen. Köztéren Nyíregyházán, Szombathelyen, Tiszalucon, Makón állították fel műveit.

Lakcíme: Budapest V., Deák F. tér 3.

Az asszonyok álmodnak, (érem), 1977, bronz, 11 cm

Magyar vidrányati kiállítás Bp. 1978. Műcsarnok V.5-28.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

B. Hadik Magda

196 / NOV 14

A Hazafias Népfront XVI. kerületi bizottsága a kerületben élő képzőművészek gyűjteményes kiállítását a sashalmi Szabadság utcában levő kiállítóteremben rendezi meg. A tárlatot ma este nyitják meg.

■

Két vidéki város kap szobrot a közeljövőben Balázs István portrészobrát Keszthelyen a Helikon parkban állítják fel, Bódiné Hadik Magda szobrászművész kompozícióját pedig a nyíregyházai Vécsei-közi nevelési kombinát előtt helyezik el.

✉

November 16-án, a Magyar Pedagógai Társaság délelőtt

HIDEG ÉS MELEG É

SA

ÉTTEREMBEN

NOVEMI

Hadik Magda

A tárlaton bemutatott műve:

„Emlékezés", kő, 83 cm

Rozványi Márta: Vásárhelyi őszi tár-
lat, Hódmezővásárhely, 1971

Hadik Magda
nobsán

Kiemelkedő nakmai tudásai
müvei nerepeltek a tárlaton.

Tóth Ferenc: Marosmenti müvésztelep Makón.
Müvészet, 1971. december 14.oldal.

Hadik hagda szobrász

Az EVIG Vihamossági Gyár
Művelődési Otthonában
Kiállítása nyílt

Szocialista Művészetést 1970 I. sz.

MDK

Hadik Magda

Pihenő, br.

lo. Vásárhelyi Őszi Tárlat 1963. Tornyai J.Muz.

Hadik Magda

MDK

Kamaszlányok, bronz

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Hadik Magda

Buda Ferenc portréja, fém

12. Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.

1965.okt.

Hadik Magda MDK

Márta, terrakotta

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Hadik Magda
nobrási

M.D.Y.

„Parasztasszony" c. portréja szerepel a XIII. kerületi művészek tárlatán.

Körösi Zoltánné: A XIII. kerület képzőművészeinek kiállítása.

Művészet, 1964. junius – 40 kep.

Hadik Magda

Idén hazánkban rendezik meg a nemzetközi
ércmszövetség-FIDEM-kongresszusát. Ehhez kap-
csolódva rendezték most a hagyományos sós-
tói művésztelepet csak érmészek számára.
A művész is itt dolgozik.

Tornavölgyi György: Hat szocialista ország
érenművészei Sóston.
Keletmagyarország, 1977. szept. 11.

Hadik Magda, szobrász

Kun Béla mellszobrát faragta köbe.

—: Hír

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. szept. 27.

Hadik Magda

szobrászmüvész készitette Kun Béla mellszobrát, melyet a Kun Béla Ált. Iskola parkjában állitottak fel.

Magyar Hirlap 1974. 7.évf. 266/5

Hadik Magda szobrász

A tanácsok mindinkább felismerik a szobrok környezetalakító szerepét. Kun Béla-köportjéra a Duna menti város általános iskolája számára örökítette meg a névadót. (említve)

Magyar Hírlap, 1974. dec. 12.

Hadik Magda, szobrászművész Makón, a Kiállító Teremben aug. 20.-án Iván Ödön festővel közösen vendezendő tárlatán mutatja be műveit.

T.L.: Művészek a Maros partján.
Dél-Magyarország (Szeged), 1976. aug. 12.

Hadik Magda

Salgótarjánban a szabadtéri szoborkiállitáson szerepelt.

Magyar Hirlap 1981/8/24/8/

Hadik Magdolna
Solgótanyáni szobrokiállítás

Megyer Nemzet 1984. VIII. 10.

MDK

Hadik Magda

Márta, ter.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Mücs. 1962. 27.l.

B. Hadik Magda, szobrász MDK

Delfinek c. művét Szombathelyen állítják fel.

— : Új szobrok a városligeti bemutató-
parkban 9.

Népszabadság, Bp. 1970. júl. 18.

Hadik Magda

Megbízták a művészet
hogy a debreceni KLTE Gyak-
korló Gimnázium lépcsőhéz
feljáró jának pihenőjére Eötvös
Loránd portré dombormű-
vét készítse el.

—: Köztéri munkák 1980-ban.
Művészet, 1981. február – 58. lap.

Hadik Magda
nobrán

Medgyessy Ferenc
Yulka } repro

Fóltzy János: Kit nobrán
Művészet, 1970. julius - 13 lap

B. Hadik Magda.

Delfinek a körobrát from bathelyen

állítják fel (emlí)

Magyar Nemzet 1970 VII. 12

Hadik Magda
szobrász

Szobormüvei nem annyira erejükkel, mint inkább finomságukkal, hulturáltan nemes formaképzéssel ennek el hatást.

Fóthy Jacios: Két szobrász
Művészet, 1970. julius - 13 lap

Hadik Magda
szobrász

A szobrászmohosban míg a
fiatalabb művésznemzedékhez
tartozik, leszűrődött művészi
meggyőződéseinek tesz tanúságot.

Fothy János: Két szobrász
Művészet, 1970. julius - 13 lap.

Hadik Magda
nobrán

Patrag Pál nevendéke volt, aki
mestere eveinyiet mozgáová-lette
a nemes hagyományok tisztelet-
ben tartása mellett.

Fölhy János: Két nobrán
Múzeszt, 1970. julius - 13 lap

Hadik Magda

nobrán

A kőbányai EVIG gyár kultúrházának előcsarnokban mutatta be újabb nobormüveit

Fóltzy János: Két nobrán
Művészet, 1970. julius - 13 lap

Hadik Magda

szobrász

Medgyessy Ferencről készített portréja tömör, karakterisztikus, „Jutka"-ja fenőre az megmintázott arcmás.

Fóthy János: Két szobrász
Művészet, 1970. julius - 13 lap

Hadik Magda

A „Tokaji Ősz" c. programban szerepel kiállításának megnyitása.

v. gy.: Soprani napok Tokajban.

Kisalföld, 1972. ápr. 25.

Hadlík Magda szobrász

Ziallítása nyílik november

12-én Tokajban

Magyar Nemzet 1972 november 4.

Hadik Magda 1.

kemény anyagokat szelidít kezessé, ere-
dendő természetüket tisztelet ben tartva.
A márványtömbből annyit bontki csu-
pán, amennyi elegendő ahhoz, hogy embe-
ri kifejezés hordozójává váljon a kő: az
Anyaság, a Szerelem egyénitett jelképeivé.
A mozgás ritmusát, az emberi test hajlé-
konyságát pedig a szabadabban kezel-
helő fémmel érzékelteti.
Berecz József: A téli évad kiállításai Tokaybau

Észak-Magyarország 1972/295 4 old

Hadik Magda szobrászművész.

Takajban, nov. 12.-én nyílik meg tárlata, Juhász Erika festőművésszel közösen.

Északmagyarország, 1942. nov. 10.

Gladik Magda

Szamaszlainyak.

Orszag Vilag 1965/41 17 old.

Hadik Magda

kisplasztikáiból nagy sikerű kiállítást rendeztek az EVI. G. művelődési otthonában. Képünkön: a kiállítás egyik részlete.

Ország-Világ 1970/1 21old.

Hadik Magda

Kettős kiállítás nyílik november 12-én Tokajban. A Zilahy György Művészetbarátok Köre rendezésében nyílik meg Juhász Erika festőművész és Hadik Magda szobrászművész tárlata

Észak-Magyarország 1972/265 5 old.

Hadik Magda. 2

Kecses bronz kisplasztikai – mint például a Tokajban látottak közül a legkifejezőbb, a Törülköző lány – az életöröm megtestesítői. Kétszólamú dallamot érzékeltet a Szondi-két apródja cimű, karcsú finalakokat ábrázoló kompozíció. Karakterizáló készséget tanúsítja Buda Ferenc költőről készített szoborportréja.

Berecz József: A téli évad kiállításai Tokajban

Észak-Magyarország 1972/295 4 old.

HADIK MAGDA (érem)

Felismerhető volt a művészek,művek egy csoportja,
amelyik megprobálkozik formai modositásokkal,netán ujitásokkal,
kal,de nem mond le a közlő funkcióról,nem adja fel az
érem tradicióit. Csupán néhány példára marad terünk.
Hadik Magda,Huber András, Kalmár János,Ócsai Károly,
Weber Károly sorolható egyértelmüen ide."

SALAMON Nándor: Mérlegen az V. Országos
Érembiennálé. = Uj Forrás, 1986/1. 56.p.

Kádik Magda.

Vásárhelyi őszi tárlat.

Képzőm.
1986. XI. 21.

MDK

Hadik Magda

Márta, terr.

9. Vásárhelyi őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. Muz. Hmvhely

Hadik Magda, szobrászművész

Szoborparkot avattak fel tegnap Hajdú-böszörményben, a Hajdúsági Múzeum udvarán. Hét mellszobor áll a szoborparkban, olyan személyek emlékét és szellemét idézi, akiknek életműve, tevékenysége szorosan kapcsolódik a Hajdúság történetéhez. Hadik Magda szobrászművész Káplár Miklóst mintázta meg. (enlitve).

Hajdú-Bihari Napló, 1984. júl. 7.

. Gladik Magda szobrászművész

Szabó Ildikó, Gladik Magda, Kőrösmezei Tamás Budapesten állították ki szobraikban készült alkotásaikat.

Tóth László: a Munkácsy díjas szobrászművész
Kelet-Magyarország, 1983. okt. 8.

Hadik Magda irodalma

Kaplan Miklós (1886-1935)

Hajdúböszörmény utikalauza.
Hajdúböszörmény, 1993 14-15.

BÁNHIDI László: Kiegészités Tragor Ignác 1929-es kiadású Váci Kalauzához. Vác : Városvédők és Városépitők Egyesülete, 1992

Hadik Magda, szobrászművész

A salgótarjáni szabadtéri kiállítások történetében már három lopás történt. – Szabó István és Hadik Magda szobrai szerencsére megkerültek. – A nem megfelelő őrzés tette lehetővé a bűncselekményt.

Esti Magazin.

1984. VIII. 9. Kossuth 18.30

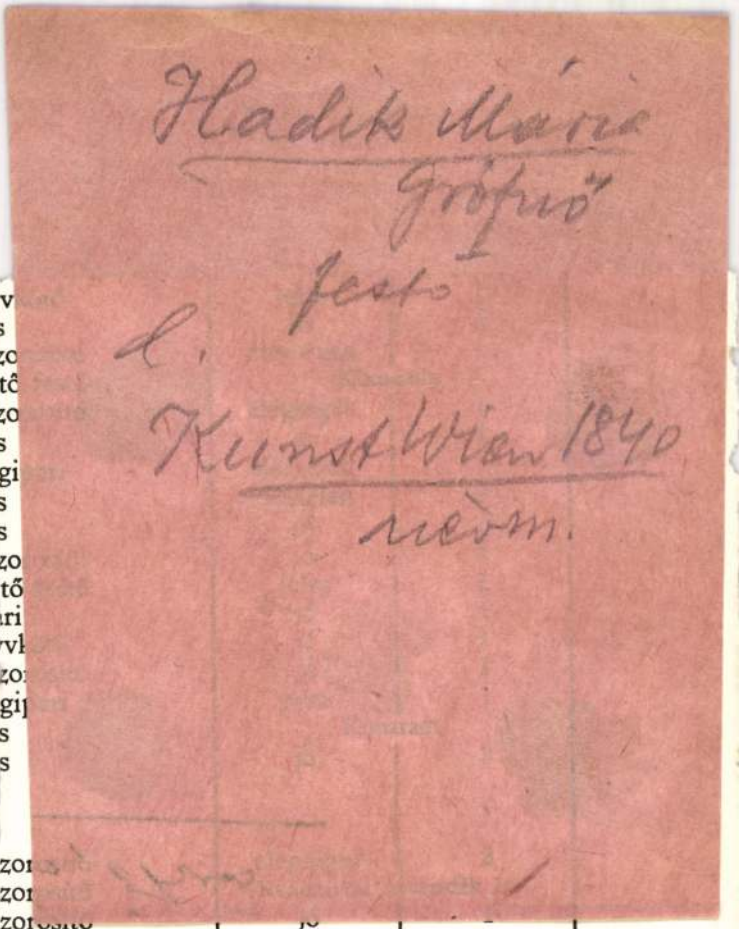

ari	jó	1
díszmüves	jó	1

Lakomcsik Margit	ruhaterve
Nikolicza János	textil
Prikkel Anna	ruhaterve
Stibernik Dana	textil
Ürögdy Gizella	ruhaterve

II. Szakiskolák és az azokkal kapcsolat

Név	S
I. évfolyam.	
Balázsi Tibor	faipari
Barna Károly	agyagipar
Czeizler Imre	díszítő-fe
Dudás Béla	díszítő-fe
Fekete István	faipari
Gampel Árpád	sokszoros
Gobián Lajos	díszítő-fe
Goldberger Lajos	agyagipar
Horváth László	faipari
Horváth Mihály	faipari
Huszár István	díszítő-fe

Hadik Mária gróf

gróf HADIK MÁRIA / 1790 - ? /

50. Vadászzsákmány. - Olajf.,v.méret 39.5 x 37 cm. Jelz.l.j."Marie Hadik 1838".

Kopp 1939/40. Herem. I.

		Kikiáltási ár pengőben
110.	KISDÉZSA FEDŐVEL. Sokszínű porcellán. Kína. (Az egyik füle hiányzik.)	8.—
111.	VÁZA. Réz, kantonzománc dísszel. Kína. (Hibás.)	6.—
112.	VÁZA. Kék-fehér porcellán. Kína. (Repedt.) .	20.—
113.	DÍSZTÁNYÉR. Sokszínű porcellán. Kína . .	8.—
114.	VÁZA. Sárgamázú porcellán, színes virágdísszel, faragott fafedővel. Kína	50.—
115.	TEAKANNA. Sokszínű porcellán, füle és kiöntője fókutya alakú. Kína	20.—
116.	PÁLMATARTÓ VÁZA. Kék-fehér porcellán. Kína	50.—
117.	HÍMZETT SELYEMCSÍK. Japán. 7 drb. . .	10.—
118.	KIS TERÍTŐ. Selyemhímzés. Japán	4.—

Hadik

H. 3. *Mária* grófnő, Seldern gróf felesége, festő, * 1790. Bécsben. Tájképeket festett olajban, melyek közül egyet 1840. a bécsi képzőm. akadémia tárlatán állitott ki.

K. G. I. 435. 1

Buda-Pest:

Buda ezen látképén

~~Ezen a lap~~

Pest" szemlélhető",
a városa vissza foglalás a
ban a „Prospect
Attaque" és a „Pr
rischen Attaque" v
utóbbin ~~van~~ két e
ágyút süti el.

Rézmetsze

L

Ø Hadik Mihály gr

[illegible]

Erd 1928

38-l.

Kégles, vár

319

Hadik Mária grófnő

fertőnő

Laid

Wurzbach Biogr.

Lex. Wien. 1861.

VII k. 169. l

okvetl. felhasná-

lanki

Hadik Mária

gróf Seldern

l. Józsefné

1840-ben Beisben

tájegyet allitott

Ks.

LykaMagymű1800-50

88. l.

lásd mig

Seldern alatt is

6.

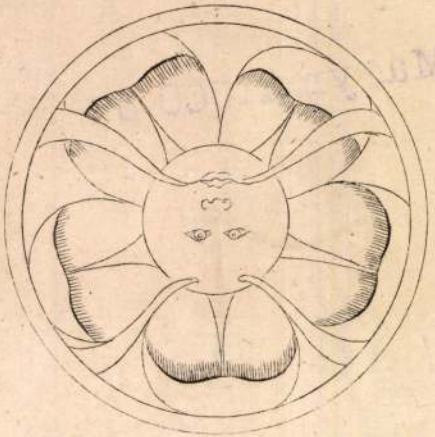

9.

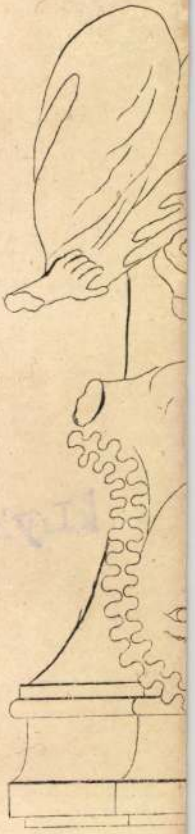

MDK

Hadik Mária gr.nő

Vadászcsendélet, of.

Arv.Csarn. 1940. jan. 94.sz.

23 l.

Ø

Hadik grófnő melyik?

1769-ben sajátkezűleg
készített miserubát
adott az alábbi templomnak

Némethynagybold
138. l.

Hadik Mihályné gróf

— **Gróf Hadik Mihályné kiállitása.** Gróf *Hadik* Mihályné *Bissingen* Nóra grófnő a Vörösmarty-téri Resovszky-szalonban kiállitotta lámpaernyőit. Valami ujszerü, átmeneti müfajt kreált az iparmüvészet és a festőmüvészet között. A pergamenszerü japánpapirra a tengeri és vedutta képek mellett egy sorozat tájképet festett olyan gazdag ornamentális fantáziával, a szinek olyan finoman összecsendülő harmonizálásával, hogy minden darabja müvészi és képszerü. A raffinált patinázás, a szellemes aplikációk és a japánosan finom rajz egyéni izt ad a kiállitott tárgyaknak és arra utal, hogy a müvésznőt sajátos tehetsége nagyobb és önálló, müvészi feladatok vállalására is feljogositja. *(m)*

N.U.934.XII.14.

N.U.934.XII/14.

BETHLENTÉRI SZINHÁZ: TRILBY

Csortos Gyula vendégszereplése alkalmat ad a Bethlen-téri Színháznak régi nagysikerű darabok felujitására. Ezek a felujitások, ha nem is hoznak meglepetéseket, a kiváló alakitók révén mindig biztos közönségre találnak. Igy volt ez *Poller* kissé elavult drámájának tegnap esti felujitásával is. A gonosz hatalmu Svengali hatalmába került leánynak, Trilbynek története ma is megindítja a szíveket. Különösen ha olyan varázslatosan szép, gyermekdeden üde- és ösztönös tehetségü megszólaltatója akad ennek a nagy karriert befutó boldogtalan leánykának, mint *Bársony* Erzsi volt, aki *Csortos* Gyula megrázóan grandiózus alakitása mellett is magára vonta a figyelmet s elfeledtette velünk a darab avultságait. Ez a két nagy alakitás elevennó és lobogóvá teszi az előadás ütemét és egy meleg színházi este emlékével ajándékozza meg azt az amugy is hálás közönséget, amelynek legnagyobb része most látja először Trilbyt és Svengalit. De a rendezés és a darab többi szereplői is mindent megtesznek a repriz sikere érdekében. *Simon* Marcsa, *Zala* Karola, *Bérczy*, *Gonda*, *Czobor* és *Hónai* kis alakitásaikba is egyéniséget és életet tudnak vinni. A Bethlen-téri Színház tehát jó időre ujra megtalálta közönségsikerét. —i —ó.

— **Fischer Edvin Bach—Beethoven-estje.** A klasszikus zene hivatott mestere, *Fischer* Edvin *Bach* és *Beethoven* hatalmas műalkotásait szólaltatta meg a *Filharmoniai Társaság* vonós zenekarának közreműködésével a Zeneakadémián. Acélos billentése, kristálytiszta játékstilusa, nemes méltósággal érvényesült különösen *Bach* két monumentális verseny művében, az a-moll és f-moll zongoraversenyekben, amelyeket zenekarkiséretet adott elő a kiváló pianista, aki szokás szerint a zongora mellől maga vezényelte a filharmonikusok nagyszerü együttesét. Műsorának második részében, mint *Beethoven*-játékos aratott lelkes sikert *Fischer* Edvin. Az A-dur szonáta szenvedélyes lendülete, de különösen a *Waldstein-szonáta* diadalmas felépitése lenyügözték a hallgatóságot, amely a nagyjelentőségü zenei élményt tüntetően hálás elismeréssel köszönte meg.

— **Gyönyörü és maradandó emlék** egy ujszerü fénykép *Halmi* udv. fényképésztől, IV., Kecskeméti-utca 19.

— **Bartók és Falloni a Városi Szinházban.** A *Budapesti Hangversenyzenekar* egyre népszerübb kulturbérlethangverseny-sorozatában rendkivül érdekes, komoly művészi esemény szinhelye volt csütörtök este a *Városi Szinház*. *Falloni* Sergio, az Operaház kiváló karnagya vezényelte a pompás zenekart s az est másik vendége *Bartók* Béla, a világhirü zongoramüvész volt. Érdekes és változatos müsort mutatott be a két nagy muzsikus. Bevezetésül Rossini: „Tolvaj szarka" cimü vidám nyitánya aratott sikert, majd Debussy gyönyörü „Iberia" szvitje keltett mély hatást, mint az impresszionista hangulatfestés egyik zenei mesteralkotása. Ezután Beethoven klasszikus C-dur zongoraversenyét játszotta *Bartók* Béla felsőbbrendü művészi tudással és végül Frank César ragyogó D-moll szimfóniája fejezte be a nagyszabásu, művészi élménynek beillő hangversenyt.

Péntek

december 14.

0.15: Hirek. — 6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. — 10: Hirek. — 10.20: „Időszerü apróságok". (Felolvasás.) — 10.45: „Ifjuságí közlemények". (Felolvasás.) — 11.10: Nemzetközi vizjelző szolgálat. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Schwarz János és fiai, János és Oszkár különleges hangszereken játszanak. — Közben kb. 12.30: Hirek. — 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 13.30: Zenekari hangverseny. Vezényel Polgár Tibor. — 14.40: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhirek. — 15: A 63. m. kir. államsorsjáték huzásának közvetitése a székesfővárosi m. kir. Pénzügyigazgatóságról. Beszélő Turchányi István. — 16.10: A rádió diákfélórája: „A porcellán". — 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — 17: „A háztartásról". Vizváry Mariska előadása. — 17.30: Hanglemezek. — 18: Sportközlemények. — 18.10: Gyorsirótanfolyam (Szlabey Géza). — 18.35: Elek Szidi énekel, zongorakisérettel. — 19.15: A rádió külügyi negyedórája. — 19.30: „A magasság hatása az emberi szervezetre". Tóvölgyi Elemér dr. előadása. — 20: A Budapesti Szimfonikus Zenekar hangversenyének ismertetése. — 20.10: A Budapesti Szimfonikus Zenekar hangversenyének közvetitése a székesfővárosi Vigadó nagytermében. Vezényel Sámy Zoltán. Közreműködik Stefániai Imre és Lászlóffy Margit (zongora). Szünetben kb. 21.15: Hirek. — Utána kb. 22.25: Időjárásjelentés. — 22.30: Közvetités a Baross-kávéházból. Ilniczky László jazz-zenekarának müsora. Szántó Gyula énekszámaival. — 23: Közvetités egy szállóból. Kóczé Antal és cigányzenekara muzsikál. — *Budapest II.* 20.15-től 21.30-ig: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. — 21.35: Hirek. — *Telefon Hirmondó müsora:* Egész nap azonos a Budapest I. müsorával. — *Közvetitő állomások müsora.* Egész nap azonos a Budapest I. müsorával.

DÉLAMERIKÁBAN VITTE DIADALRA A MAGYAR DALT PATAKY KÁLMÁN

A világhirü tenorista félévi távollét után ujra Budapesten vendégszerepel

Több, mint félesztendei távollét után tént vissza Budapestre *Pataky* Kálmán, a világhirü énekművész. Hosszu hónapokat töltött *Délamerikában* és a nagy magyar tenorista *Braziliában, Argentinában, Uruguayban* aratott világraszóló müvészi diadalainak hire egyre-másra érkezett Európába az Ujvilágból.

Most, amikor hazatérése után első utja *Magyarországra* vezetett, felkerestük a művészt, aki pénteken este vendégszerepel a *Városi Szinházban*, ahol a *Faust* cimszerepét alakitja *Saljapin* fellépése alkalmával.

Pataky Kálmán frissen mosolygó arcán nyoma sincs a hosszu utazás fáradalmainak. Napbarnitott vonásai derüsek, mégis fejcsóválva mondja:

— Látszat ez csupán. A délamerikai kirándulás bizony kissé megviselt. Azért mégis nagy élmény volt, amelyre nemcsak azért vagyok büszke, mert *a buenosairesi Colon szinház, ahol májustól októberig vendégszerepeltem, a newyorki Metropolitan összeomlása óta a világ legelső operaháza lett*, hanem azért is, mert *az első vagyok a magyar operaénekesek közül, aki olasz művészegyüttes meghivására olasz staggione társulattal vendégszerepeltem külföldön.*

— Mindazok, akik tudják, hogy *Olaszországnak mennyire nemzeti ügy a művészet*, bizonyára megértik, mit jelent hogy ezuttal *kivételt tettek velem* s mint *magyar tenoristát* szerződtettek. Valóságos olasz „frontáttörés" volt ez — teszi hozzá mosolyogva — és nem titkolom, engem is annyira meghóditottak kiváló partnereim, Tito *Schipa*, Claudia *Muzio* s Lili *Pons* és mindazok, akikkel együtt szerepelhettem, nem is szólva *Busch* karnagyról, hogy *a legnagyobb örömmel indulok ujra vissza a jövő áprilisban ismét Délamerikába.*

— Sok érdekes művészi feladatot volt alkalmunk megoldani — beszéli tovább. — A Traviata, a Lammermoori Lucia, sőt a Falstaff tenor-szerepeit énekeltem. A Mozart-dalművek közül a Cosi fan tutte tenorszerepét olaszul, és megvallom, magam sem hittem volna, hogy ez ilyen nehéz feladat. Tulzás nélkül állithatom, mindvégig lelkes sikert arattam szereplésemmel. Megtörtént, hogy *hatezer főnyi nézőközönség előtt énekeltem a Colon szinházban*, de hangversenyeket rendeztem *Montevideoban*, *Rio de Janeiroban* is, ahol szintén a legnagyobb elismerés kisért. A buenos-airesi *eucharisztikus kongresszus* alkalmával nagy megtiszteltetésnek éreztem, hogy *egyházzenei műveket* is előadhattam, közöttük a Máté passió és a Santa Cecilia tenorszólamait. A legszivesebben azonban talán mégis a *rádiószerepléseimre* emlékezem vissza, amikor kedvem szerint *magyarul dalolhattam az Argentinába szakadt, keserves honvágytól gyötört magyar telepeseknek.*

— Egyik legkomolyabb művészi sikerem az volt, hogy, ugy érzem, *sikerült népszerüsitenem a magyar dalt Délamerikában* — mondja bucsuzóul. — Egyik hangversenyemen megpróbáltam előadni néhányat a hangulatos, finom dallamvezetésü magyar nóták közül, amelyeket magyar szöveggel énekeltem. A hatás leirhatatlan volt! A közönség, amely egy árva szót sem értett abból, amit elénekeltem, szinte megostromolt és *százszámra akadtak ismeretlenek, akik a nótákat — spanyol fordításban akarták megismerni.*

Pataky Kálmán, aki néhány nappal ezelőtt *Szegeden* vendégszerepelt óriási sikerrel, *januárban* hosszabb időt tölt Budapesten és mint az Operaház vendége, több uj alakitással ajándékozza meg a magyar közönséget, amely mindenkor lelkes elragadtatással kiséri a „magyar Caruso" minden megnyilatkozását.

(d.)

MA INDUL: A MESEAUTÓ

A FORUM jótékonycélu diszelőadásban inditja hódító utjára A MESEAUTÓT

Magyar zászlócska leng a hütő orrán! A volán mellett a biztos kezü

Gaál Béla,

(aki az Uj rokont is diadalmasan vezette biztos sikerre), a kocsiban

Perczell Zita,

Törzs Jenő, Gombaszögi Ella,

Kabos Gyula,

igy indul diadalmas utjára a magyar filmgyártás európai nivóju büszkesége:

A Meseautó

csupa népszerü név! Irói: *Vitéz Miklós* és *Vadnai László*. Verseit *Harmath Imre* irta, pompás slágerszámait *Márkus Alfréd* szerezte!

Ma este fél 10 órakor a Forumban diszelőadás

a Jugoszláviából küldözött magyarok javára. Ezen az előadáson 50%-al felemelt helyárak. Megjelenés estélyi ruhában. A diszelőadáson megjelennek a *Meseautó* kiváló utasai, *Perczell, Törzs, Gombaszögi, Kabos, Gózon, Hercegh, Berky Lili.*

A film előtt *Gaál Béla* rendező mond bevezetőt.

Holnap premier!

Holnapután Európa minden autószakértője jelenti:

Meseautó vezet!

— **Krauss helyett Weingartner, — Weingartner helyett Furtwängler.** A bécsi opera vezetésében megtörténtek a döntő változások. Klemens *Krauss* eddigi főzeneigazgató december 15-ével megválik állásától. A kormány erre vonatkozó döntését szerdán este közzétette. A bécsi opera uj vezetője *Weingartner* Félix lett, akivel szerdán este befejeződtek a tanácskozások, amelyeket néhány héttel ezelőtt inditottak meg. *Weingartner* Félix szerződésében arra kötelezte magát, hogy *1935 szeptember elsején veszi át az opera művészeti ügyeinek vezetését*, addig is azonban hajlandó művészi tanácsadásaival a bécsi opera rendelkezésére állani, olyan mértékben, amennyire a bázeli operával szemben fennálló jelenlegi szerződése megengedi. *Weingartner* Félix arra kötelezte magát, hogy művészi tanácsadásaival már *1935 január elsejétől kezdve rendelkezésére áll a bécsi operának.* A bázeli közvélemény mély sajnálkozással fogadta a hireket, hogy *Weingartner* Félix elhagyja Bázelt és átveszi Clemens *Krauss* örökét, a bécsi Operaház élén. Weingartner Félix most már kilencedik éve működik *Bázelben*, mint a városi operaház igazgatója és a bázeli Zeneművészeti Főiskola vezetője. Szerződéseit csak félévre mondhatja fel s igy 1935 juliusa előtt nem hagyhatja el Bázelt. Bázelben azt beszélik, hogy a város *Furtwaenglert* hivja meg a *távozó Weingartner helyébe.*

— **Éneklő Ifjuság Karácsonya dec. 23. Z. 5 óra. (Rózsavölgyi).**

— **„Az a huncut kéményseprő". Gyerekdarab a Belvárosi Szinházban.** A Belvárosi Szinház most szombat délután fél 4 órakor megismétli *„Az a huncut kéményseprő"* cimü nagysikerü gyerekdarabjának előadását, a cimszerepben *Sarkadi* Aladárral. Rendkivül mésékelt helyárak: 80 fillértől 3 pengőig.

JÖTTÜNK — LÁTTAK — GYŐZTÜNK!

Ujra fellépünk a bemutatón nagy sikert aratott **teljesen uj** szines trükkrajz-filmműsorban a

CITYBEN

A 3 KISMALAC

Előadások hétköznap: 1/2 3, 4, 1/2 6, 7, 1/2 9, 10.
Ünnep- és vasárnap: d. e. 10, 1/2 12, 1, 1/2 3, 4, 1/2 6, 7, 1/2 9, 10.

Kulisszatitkok

— *Hosszu idő után ismét Kiss Ferenc játsza a Süt a nap főszerepét a Nemzeti Szinházban. December 23-án kerül felujitásra a Zilahy Lajos darabja, a melyben Kiss Ferenc élete legszebb sikerére emlékezhet vissza. A női főszerepet Somogyi Erzsi játsza, akinek szintén nagyon emlékezetes alakitása a Süt a nap Málcsikája.*

— *Az osztrák szinészek szövetsége levelet intézett a Budapesti Szinészszövetséghez, amelyben visszatér a Rökk Marika ügyre és rámutat arra, hogy a bécsi szinészek a legbarátságosabb viselkedést tanusitották a magyar primadonnával szemben. Az osztrák szövetség a magyar szinészekkel fennálló baráti kapcsolatokat hangsulyozza, mikor megállapitja, hogy a magyar szinészeket mindenkor szivesen fogadják Bécsben. Az átiratot Hans Homma elnök irta alá. Remélhetőleg ezzel befejezik a Rökk-ügyet!*

— *A Meinl Gyula-cég érdekes előadást rendezett csütörtökön délután. Kibérelte a Royal Orfeumot, amelynek diszelőadására az előkelő hölgyvilágot hivta meg. Mindenki vendég volt, még a ruhatárért sem kellett fizetni. Meinl-kávét szolgáltak fel uzsonnára, Meinl-csokoládéval ajándékozták meg az elegáns vendégeket, akik nagy élvezettel nézték végig az Orfeum teljes esti müsorát lepergető programot.*

— *Both Klárit szerződtette a Belvárosi Szinház a legközelebbi ujdonságának egyik vezető szerepében. A tehetséges szinésznő igy visszatér első sikerei szinhelyére.*

METRO-SCALA FILMPALOTA
(VI., Teréz-körut 60. — Telefon: 26-0-00).
Még néhány napig!
HOLLYWOODI BÁL
Jön! VIVA VILLA! Jön!

Uj filmek

A RADIUSBAN: Két merőben különböző filmattrakciót vetitenek, de a maga nemében mind a kettő érdekes és eredeti. Bevezetőül „Fox tarka est" cimen kabarészerü magyar filmsorozat szórakoztatja a közönséget. Ez film ez, amely a 25 év előtti divattól és a 30 éves ősfilmdrámáktól a legmodernebb sport- és hadifilmekig rengeteg érdekes és mulatságos képet sorakoztat fel. Egészen ujszerü az a film-konferansz, amellyel *Békeffi* László és *Ihász* Lajos a rövid filmeket összeköti. A müsor második eseménye *„Az emberképü kutya"* cimen egy zseniálisan idomitott farkaskutyának, a hires *Rin-Tin-Tin* méltó utódjának, sokhelyütt drámai erejü történetét pergeti le. A kutyát a pásztorok halálraitélik, mert azt hiszik, hogy a birkanyájat tizedeli, de az üldözött okos állat a végén megindító hősiességgel bizonyitja be ártatlanságát. Az amerikai kontinens sok veszedelmes ragadozója vonul fel a történet során és az igazi rablónak, a filmben szereplő pumának küzdelme emberrel és kutyával a legbravurosabb expediciós filmekben is megállná a helyét.

A CITYBEN: Végre itt a három kis malac, Walt Disney trükkfilmparédája, Micky-Mouse és a többi bájos figura, a felnőtt gyerekek legnagyszerübb mulattatói. Ujra elbüvölnek, ujra megnevettetnek, talán még ötletesebben, mint bemutatkozásukkor. A keret „Tavasz a télben" valóban találó cimet kapott, májusi napfényt és mosolyt jelent minden egyes kép, amelyek tartalmát egy-egy film kitünő ötletét szivtelenség lenne azoknak elárulni, akik csak ezután nézik meg ezeket az aranyos kis filmeket. Ez az igazi mozi!

Szinházak és mozik MŰSORA az utolsó oldalon

— **Gróf Hadik Mihályné kiállitása.** Gróf *Hadik* Mihályné *Bissingen* Nóra grófnő a Vörösmarty-téri Resovszky-szalonban kiállitotta lámpaernyőit. Valami ujszerű, átmeneti müfajt kreált az iparmüvészet és a festőmüvészet között. A pergamenszerü japánpapirra a tengeri és vedutta képek mellett egy sorozat tájképet festett olyan gazdag ornamentális fantáziával, a szinek olyan finoman összecsendülő harmonizálásával, hogy minden darabja müvészi és képszerü. A raffinált patinázás, a szellemes aplikációk és a japánosan finom rajz egyéni izt ad a kiállitott tárgyaknak és arra utal, hogy a müvésznőt sajátos tehetsége nagyobb és önálló, müvészi feladatok vállalására is feljogositja. *(m)*

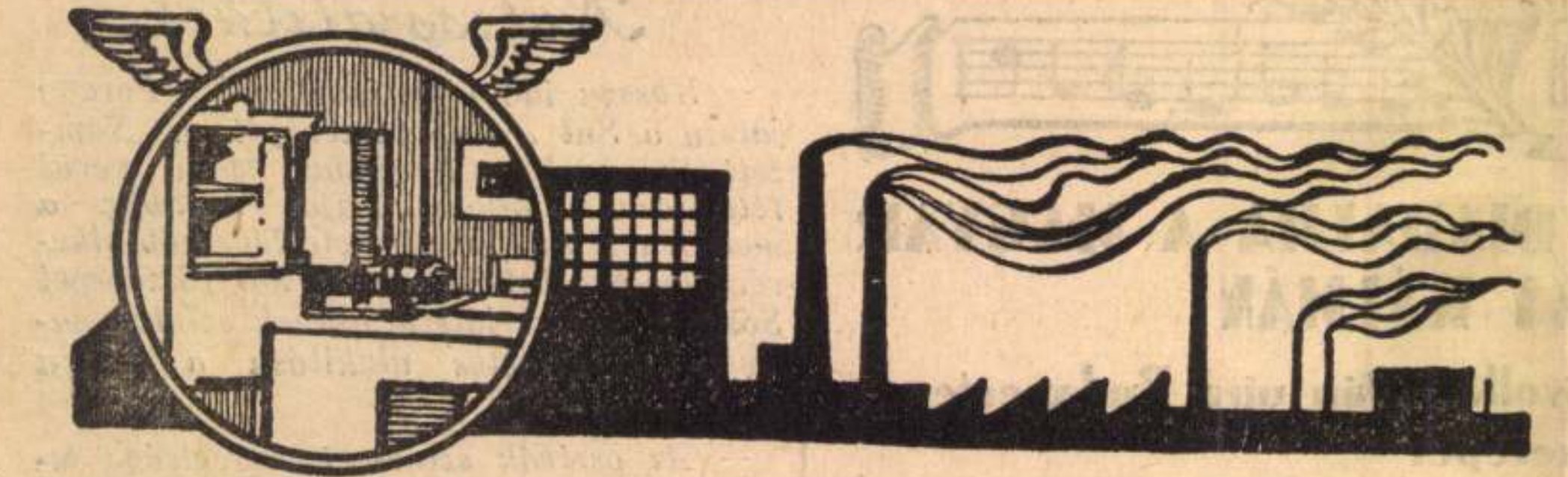

Jelentősen növekedett az ipar nyersanyag-szükséglete

Kivitelünk 10·3 millióval, behozatalunk 35·2 millió pengővel emelkedett 11 hónap alatt

A külkereskedelmi mérleg novemberi adatai is azt mutatják, hogy Magyarország külkereskedelmi forgalmában a *behozatal értéke nagyobb mértékben emelkedik a kivitelnél.* Ennek elsősorban az az oka, hogy az *iparnak jobb foglalkoztatása miatt több nyersanyagra van szüksége*, másrészt pedig a mezőgazdasági termények kivitele sok nehézséggel jár.

Novemberben a behozatal értéke *34.5 millió* pengő volt (az előző év november hónapjában *31.9 millió* pengő), a kivitel értéke pedig *42.8 (43.5) millió* pengőt tett, az e havi külkereskedelmi mérleg tehát *8.3 (11.6) millió pengős aktivummal* zárult.

Az év első 11 hónapjában *behozatalunk* értéke *322.1 (286.9) millió* pengőt, *kivitelünk* értéke pedig *363.8 (353.5) millió* pengőt tett. A külkereskedelmi mérleg az 1933. évi január-november hónapjainak *66.6 millió* pengős aktivumával szemben a folyó év megfelelő időszakában *41.7 millió pengős kiviteli többletet* mutat.

A november havi *behozatalban* az előző év ugyanezen hónapjához képest nagy mértékben emelkedett a nyersbőr, a nyersfémek, a nyerspamut és pamutszövet forgalma, viszont nagyobb csökkenést mutat a nyers dohány, a koksz és a nyers juta forgalma. *Kiviteli cikkeink* közül nagy mértékben csökkent a buza, a sertés, a tengeri és a szarvasmarha forgalma, viszont nagyobb emelkedést mutat a lóhere- és lucernamag, a villamosgépek és készülékek, a disznózsir és szalonna és a leölt baromfi kivitele.

A nyersanyagbehozatal az idén már 11 hónap alatt jelentékenyen meghaladta a tavalyi egész évi behozatalt. Igy például a *fabehozatal* tavaly *5.78 millió* métermázsa volt kereken *27 millió* pengőben, az idén pedig november végéig *7.73 millió* métermázsa fát hoztunk be csaknem *40 millió* pengőért. A *nyerspamut* behozatal az idén már *242.970* métermázsa volt *24.4 millió* pengő értékben, mig tavaly csak *230.845* métermázsa volt *18.4 millió* pengő értékben. Az *ásványolaj* behozatal, a mely tavaly *1.75 millió* métermázsa volt *13.77 millió* pengő értékben, az idén már meghaladta a *2.16 millió* métermázsát, amelyért *15.68 millió* pengőt fizettünk. A *nyersbőr* behozatal *94.112* métermázsáról *125.263* métermázsára emelkedett s ezért közel *16 millió* pengőt fizettünk a tavalyi *11 millió* pengővel szemben. Lényegesen növekedett a *nyersfémek* behozatala, n ert a tavalyi *135.300* métermázsa és *9.77 millió* pengő értékü nyersfémek helyett az idén *177.600* métermázsát hoztak be csaknem *12 millió* pengő értékben. A *nyersgyapju* behozatal *14.900* métermázsáról *16.420* métermázsára, a *fésültgyapju* behozatal pedig *4920* métermázsáról *6480* métermázsára emelkedett. A külföldre fizetett valuta *7.36 millió* pengő volt a tavalyi *5.42 millió* pengő helyett. Igen nagy mértékben növekedett a *nyerskaucsuk* behozatal is, amelyből *22.200* métermázsát importáltunk több mint *2 millió* pengő értékben a tavalyi *15.600* métermázsával szemben, amelynek ára csak *880.000* pengő volt. A *nyersvas* behozatala tavaly alig volt több *332.000* métermázsánál *2.16 millió* pengő értékben, az idén pedig tizenegy hónap alatt már közel jár a *félmillió* métermázsához, az érte fizetett összeg pedig *3.4 millió* pengőt tett. Ezek az adatok mutatják, hogy milyen jelentős mértékben emelkedett az idén az ipar nyersanyagszükséglete.

Krupp lemondott a birodalmi iparszövetség elnökségéről. Berlinből jelentik: A birodalmi ipari szövetség elnöke: *Krupp von Bohlen-Halbach, lemondott* erről az állásáról. Lemondása tiltakozás akar lenni az uj gazdasági kamarai törvény ellen, amely tudvalevőleg beolvasztotta az ipari szervezeteket a birodalmi gazdasági kamarába.

Védik a belga frank árfolyamát. *Párisból* jelentik: Camille *Gutt* belga pénzügyminiszter párisi tartózkodása után tegnap visszautazott Brüsszelbe. Gutt Párisban hosszasan tárgyalt Germain *Martin* francia pénzügyminiszterrel. Megbeszélésük főképpen a *belga frank árszinvonalának fenntartása* körül mozgott. A Petit Parisien ugy értesül, hogy a belga kormány határozottan *fenn akarja tartani a belga frank jelenlegi árfolyamát* és szándékában áll valamennyi erre vonatkozó intézkedés meghozatala.

Gyengült az elmult héten a világtőzsdék irányzata. Berlinből jelentik: A világ legnagyobb értéktőzsdéin az elmult héten az irányzat általában *gyengülésre* hajlott. A zürichi és brüsszeli értéktőzsdék kivételével, a többi jelentősebb értéktőzsdén, részben ingadozó áralakulás után, az árfolyamok majdnem mindenütt visszaestek. A newyorki, valamint a tiz legjelentősebb európai értéktőzsde részvényindexszámaiból kiszámitott nemzetközi tőzsdeindex (1927 végével 100%-ot véve alapul) a november utolsó hetében jelentkezett emelkedés után, december első hetében 45.5%-ról 45%-ra csökkent.

A Pesti Tőzsde uj számában dr. *Klein* István, a Georgia vezérigazgatója, irt vezető cikket a világ gazdaságpolitikai irányelveiről. A tőzsdei helyzetről, az uj exportüzletekről, a várható osztalékokról rendkivül érdekes és fontos információkat közöl a lap, amely a textilinzolvenciákat legelsőnek és legrészletesebben közli. Igen érdekes biztositási, textil, vegyészeti, vas- és gépipari, vidéki hitelélet rovatok egészitik ki a kitünően sikerült uj számot.

VIZÁLLÁS

A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti:

A Duna Pakeig apad, lejjebb árad, igen alacsony vizállásu.

Mai dunai vizállások: Passau 159, Struden 66, Stein minusz 105, Bécs minusz 125, Pozsony 26, Komárom 176, Budapest 121, Paks 15, Baja 90, Mohács 114.

A Dráva Barcsnál minusz 38.

A Tisza Szolnokig apad, lejjebb árad, alacsony vizállásu.

Mai tiszai vizállások: Tiszabecs 24, Vásárosnamény minusz 2, Tokaj 185, Tiszafüred 225, Szolnok 246, Csongrád 179, Szeged 190.

A Szamos Csengernél 20.

A Körös Békésnél 62, Gyománál 86.

A Balaton Siófoknál 67.

A Velencei-tó Agárdnál 3.

Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter ausztriai borkivitelünk lehetőségeiről

A szőlősgazdatársadalom nagy érdeklődéssel és feszült figyelemmel tekint az ausztriai magyar borkivitel kérdésének rendezésére kiküldött bizottság bécsi tárgyalásai elé. Ausztriába irányuló borkivitelünk a multévi mennyiséghez viszonyitva ebben az évben jelentékenyen csökkent, hiszen az év tiz hónapjában *mindössze 6595 mázsa bort vittünk Ausztriába*, holott az elmult esztendőben a tiz hónap alatt *borkivitel mennyisége 13.682 mázsa volt*. Még november elején beható tárgyalások indultak meg a magyar bor ausztriai kivitelének módjairól és ezen a tárgyaláson, amelyen résztvett *Stockinger* osztrák kereskedelmi miniszter, *Kállay* Miklós földmivelésügyi miniszter és *Marschall* Ferenc, mindent elkövettek, hogy ebben a kérdésben osztrák részről végre méltányolják a magyar álláspontot. Most került a kérdés olyan stádiumba, hogy a borexportra vonatkozó tárgyalás ujból megkezdődhetett. A magyar szőlősgazdák biznak abban, hogy a vámmérséklésre vonatkozó megbeszélések eredményesek lesznek és Ausztria részéről a vámok leszállitása után megélénkül a kereslet a magasabbfoku borok iránt.

Az Ausztriába irányuló borkivitellel kapcsolatosan *Kállay* Miklós földmivelésügyi miniszter a következőket mondta:

— A mult hónapban lefolyt magyar-osztrák tárgyalásokon elért eredmények legfontosabbika volt, hogy határozott igéretet kaptam az osztrák kormánytól, miszerint nagymennyiségü bor kivitelére a lehetőséget december havában részünkre biztositani fogja. Ennek a lehetőségnek kihasználása attól függ, hogy *megtudjuk-e kapni az osztrák kormánytól azokat a beviteli előnyöket, amelyeket más államoknak nyujt az osztrák kormány*, ha ezek részünkre elegendők, vagy ha ezekkel nem tudnánk bemenni, ezen tulmenő kéréseinket teljesitik-e.

— Bécsben tárgyaló kiküldöttem — mondotta a miniszter — teljes erővel azon lesz, hogy ez a részünkre kilátásba helyezett borkiviteli lehetőség a *gyakorlatban is teljesen megfelelő megoldást kapjon.* A magyar bortermelő közönségnek mindenesetre tudnia kell, hogy az osztrákok elsősorban a Dunántulon náluk már bevezetett bormincőségek iránt érdeklődnek. Nékem pedig a már két év előtti osztrák-magyar szerződésben lefektetett alapelvem az, hogy kivitelünket ne a tömegborokat termelő vidékekre, hanem *a minőségborokat előállitó vidékekre lehetőleg hegyvidéki boraink felé kell irányitani.* Ugyanez az alapelv van lefektetve uj hegyközségi törvényjavaslatomban, amely minden vonatkozásban ezeket a, mondjuk klasszikus borvidékeket pártolja és igyekszik jobb helyzetbe hozni.

A jövő évi termésü, kivitelre kerülő lenmagért 26 pengős fix árat kapnak a gazdák

Az 1935. évi szerződéses olajlenmag termelésfeltételeinek megállapitásával foglalkozott az Ipari Növénytermelési Bizottság gazdai tárgyaló bizottsága most tartott ülésén, amelyen az összes vidéki gazdasági kamarák hivatalos kiküldöttei, a lenmagtermelő gazdák megbizottai és a földmivelésügyi minisztérium képviselői vettek részt. Az egybegyült gazdák, valamint gazdai érdekkép-

VENDÉG A PALOTÁBAN

— REGÉNY —

irta: ETHEL HUESTON 16

Egyedül jogositott magyar forditás. *Utánnyomás tilos.*

De Cicelynek nem volt tréfás kedve.

— Ezek kétségbeejtő és lehetetlen állapotok — mondta határozottan. — Ha ezekben a bányákban arany van, miért nem bányásszuk ki? Mikor olyan nagy szükségünk van rá...

Az őrnagy régebben megpróbálta az ásatást. Embereket fogadott fel haszonrészesedésre, de nem sikerült a dolog. Már akkor beteges volt és tulságosan gyönge ahhoz, hogy maga vezesse a munkát és felügyeljen az emberekre. Az ügyetlenebbje nem is talált rá az aranyra, az ügyesebbje meg eldugta, amit talált.

— És, amint valamelyik már annyit ásott, hogy valami kis pénzt szerezhetett vele, földhöz vágta a lapátot, meg a csákányt, bement a városba és elverte a pénzt. Többet vissza se jött.

— Úgy hangzik ez, mint a régi történetek, az aranyláz idejéből — vélte Cicely. — Éheztek, fáztak, gyötrődtek az emberek, mig megszerezték az imádott kincset s amikor már meg volt, egyetlen éjszaka eldorbézolták mindent a városban. Mi sem vagyunk jobbak náluk — tette hozzá Cicely elgondolkozva. — Mi is eltékozoljuk az aranyat azzal, hogy meg se szerezzük. No de ezután minden másképp lesz!

Az ikrek udvariasan mosolyogtak és nem szóltak egy szót sem.

Cicely azonban emlékezetébe véste, amit látott. Igen komolyan vette a ránehezedő nagy felelősséget és elhatározta, hogy minden követ megmozdit, hogy rendbe hozza Lazy Hill és a Hastings-család anyagi viszonyait.

Egy héttel később Deadwoodban, Rapid Cityben és Custerben különös ujsághirre lettek figyelmesek az emberek. A hirdetésben az volt, hogy Black Hill egyik leggazdagabb aranybánya-vidékén munkásokat keresnek, akik haszonrészesedés fejében vállalnák a föltárást. A föltáráshoz szükséges eszközök rendelkezésre állnak.

Lazy Hillben már régen nem járattak ujságot. Igy történt, hogy a hirdetés elkerülte Corky és az ikrek rosszaló tekintetét.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Cicely felügyelete alatt Corky plakátokat készitett és kifüggesztette azokat az országut különböző pontjain. A plakátok óriási betükkel hirdették:

„LAZY HILL“ Nyaralótelep.

Uszás. Aranymosás. Lovaglás.

Horgászás. Kristálybarlang.

A legkitünőbb konyha egész Black Hillben!!

Pompás ágyak! Pompás ellátás! Pompás éghajlat!

Elsőrendü kiszolgálás.

Olcsó árak!

— Istenem, ha apa megtudja...

— Mert ő mindent megtud!

— Akkor imádkozhatsz, Cicely... imádkozhatsz..

Lázas munkában volt az egész tanya. Punch ócska paplanokat, ágytakarókat, lepedőket mosott, vasalt, foltozott. Az autó hajtási engedélyének meghosszabbitását kérték. Corky mosta, olajozta, fényesitette a kocsit, hogy rögtön használni lehessen, amint az engedély megérkezik. Az ikreket, lefényképezték csinos lovaglóruhában, Gumbo és Cherry hátán ülve. A különböző felvételeket beküldték a lapoknak és a Kereskedelmi Kamara irodáinak.

A telefonszámlát kifizették és a távbeszélőt ujra bekapcsolták. A gáztartályt megtöltötték és a villanytelep üzemét ujra megkezdték. Ezen a napon az ikreket nem lehetett elcsalni a kapcsolóktól! Fényes nappal is fölkattantották mind a lámpákat és boldogan nézték, hogyan árad szét a világosságban a villany sárga fénye. Mikor a viztornyot ujra megtöltötték és a csövekből ismét ömlött a forró, meg a hideg viz, az ikrek nyolcszor is megfürödtek egymás után.

Cicelyt ugy meghatotta örömüknek ez a szilaj megnyilatkozása, hogy sirva fakadt.

Cicely sirt és nevetett a nagy elragadtatás láttára, amely minden arcról felé sugárzott, mikor a házba visszatértek a modern technikának oly sokáig nélkülözött vivmányai. Hihetetlen — gondolta és ez a gondolat fájt neki— hogy mig ő keleten, nénjénél hozzá szokott a fényüzéshez, addig ezeknek itt hiányzott mind az, ami nélkül ő elképzelni sem birta az életét. Keserü szemrehányással illette magát, hogy ilyen önző tudott lenni.

Mikor az ikrek meghallották, hogy Cicely a rádiót is be akarja vezettetni, nagyon szerényen bár, de ellenvéleményt jelentettek be.

— Nem gondolod, hogy ez már fényüzés? — kérdezte Angela.

— Ha bekapcsolják a telefont, ugyis megtudunk minden ujságot — vélte Ursula.

De Cicely kinevette őket.

— A rádió lesz szellemi nevelésünk eszköze! — mondta jókedvüen. — Utóvégre, az emberi lélek megkivánja a jazz nemesitő hatását és az egészségre fontos tanácsokat.

Uj tipusu battériákat rendeltek. A régi automobil-battériát ujra töltötték. Cicely drótokkal, csövekkel dolgozott, mig az ikrek türelmetlnül lesték az első szót, amit a rádió — oly hosszu hallgatás után — a levegő hullámaiból fülükbe varázsol.

Corky és Perce kijavitották és kifényesitették a szerszámokat és nyergeket. Az ikrek naponta trenirozták a lovakat, Cicely pedig rohamosan fogyó vagyonkájából zabot vásárolt és jól tartotta szegény párákat. Hiszen hónapok óta nem kaptak rendes abrakot!

— Hogy formában legyenek, mire a banda itt lesz — jegyezte meg Angela.

(Folytatása következik.)

Vas. Ujs. 1883. 237. 1

HADIKFALVI TEMPLOM ÉS ISKOLA-LAK.

A paplakon összegyült egy sereg asszonynép: vigan dalolgattak s beszélgettünk. Ott volt egy pár szende leányzó, egynehány «sürgős» menyecske, köztük kettő «lopott». Egyiket fényes nappal a kutról lopták el, a papné szolgálója volt, el-

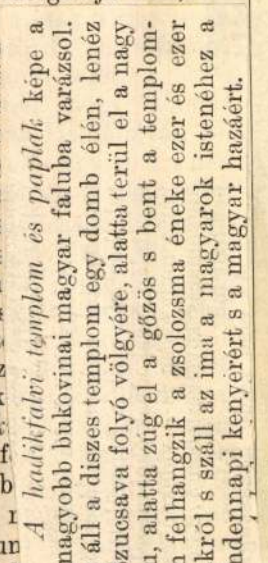

A hadiktalvi templom és paplak képe a legnagyobb bukovinai magyar faluba varázsol. Ott áll a diszes templom egy domb élén, lenéz a Szucsava folyó völgyére, alatta terül el a nagy falu, alatta zúg el a gőzös s bent a templomban felhangzik a zsolozsma éneke ezer és ezer ajakról s száll az ima a magyarok istenéhez a mindennapi kenyerért s a magyar hazáért.

megy a kutra vizet «merni» tér; utána néznek, hogy ho a «kártyát» (viztartó faedé szemtanuk jelentik a papné *az imént instálom.* Azóta n hettek nászuton a szökevén nyecskék közt, a kinek az u haza a három esztendei ka egy hónapig éltek együtt; é ép akkor ment el katonán esetek. A családi élet tiszta kenyek, példás családi élet nyok visszavonulók, tartóz sem igen láthatók. Voltunk csorán, a konyha körül a «k lódott tiz-tizenkét nő, alig f a vacsorához a «*nagy ház*»-b a házhoz tartozókat is csak r hattuk egy pillanatra. Láttun telőt is, a lakománál, hol fol sör (borhoz bajos hozzá ju savanyu lőre nem sokat ér), asszonyok kevesen voltak.

Az előttünk rögtönzött guzsaly nélküli gu-

példa:

Komámasszony meg ne mondj
Mind elhordtam a tyukokat a
Ha haza jő, jól megver,
Az lesz nekem jó reggel,
Komámasszony.

Komámasszony az én uram el
Komámasszony az enyém is é
Ha haza jő, jól megver,
Az oszt' nekem jó reggel,
Komámasszony.

*

— Én elmennék guzsalyosba
Nagy sár van a kaputokba,
Setét van, nem látok,
Gyujtsál rózsám világot.

Menjünk rózsám szőlőhegyre,
Szedjünk szőlőt keszkenőbe,
Setét van stb.

No ezt már nem nehéz kital köztük termett: szőlőhegynek a látják Bukovinában. A következ van: érdekesek a változatok.

Veres az ég Hadik felől,
Jön a rózsám arról felől,
Kondor haja széllyel lobog,
Az én szivem érte dobog.

*

Haáll Ágoston hobrán

Magyar Művészet, 1927

293-298.o.

Csatkai Endre: Magyar festők művei a kismartoni művészetbörténeti kiállításon.

Hadinger A. egri építész M.D.K.

bizták meg a hevesmegyei Pásztón gr. Almássy Kálmán kezdeményezésére és költségére építendő kórház meg. tervezésével.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1907. XXVIII. évf.

márc. 6. sz. 9. old.

MDK

Hadinger A. egri épitész

van megbizva a gróf Almássy Kálmán által épitendö pásztói kórház megépitésével.

Kórházépités Pásztón.
Vállalkozók közlönye. 1907.márc.13. 8.1.

Hadl Ágostton, köfaragó ill
kismartoni szobrász

resta/urálásról számol be egy datum-nélküli okmány. /Szerződése,mint Hámé is és nyugtáik az Orsz.levéltárban./

Dr.Csatkai Endre:

Magyar festök müvei a kismartoni müvészettörténeti Kiállitáson.
MM.1927. 293.l.

Hadl Ágoston
szobrász

M.D.K.

1764-ben a fertődi kastély udvarán
és szőhöhutak díszítésen szobrait
helyezte el.

Ferenczy Károly: Álláspontok találkozása és összeütközése
Művészet, 1963. május — 11 lap

HÁDL Ágoston szobrász

Kismartoni mester, 1764-ben Nepomuki Szt.János szo rot készit a schwarzenbachi plébániának

VAJKÓ Arisztid: Kósa barokk szobrászrajzok az Esterházy-levéltárban. = Művészettörténeti Értesitő, 1990. 3-4. 200,225.p.

1845-ben a megyeház kályháiért vesz fel pénzt. (EÁL Heves vm. szdm. 1845—49.) Az 1843—47 között épülő érseki palota déli szárnyán → Szeghy Pállal együtt 58 kályhát állít fel.

PETRIK Sámuel egri fazekasmester. Az 1785—95 közötti adóösszeírásokban szerepel. Feltehetően Petrik Mihály és Petrik János egri fazekasok atyja.

PETRÓCZI József egri fazekas. 1766-ban szerepel az egri városi adóösszeírásban.

PETROV János pétervásári? 1752. május 1-én iratkozott be a bécsi Képzőművészeti Akadémiára. (Fleischer 75. old.)

PETTER Tamás kútmester. A gyöngyösi Haller rezidenciális ház belső kertjének „ugrókútját" javítja 1777-ben. (OL Orczy L oec. fasc. 7. no. 37.)

PETYKÓ János egri ács. Az adókönyvekben csupán az 1795. évi kötetben szerepel.

PEZMILLER Lipót egri kőműves. Az egri adókönyvek 1775. évi kötete említi.

PÉCH Fülöp egri ácslegény. Egerben 1752-ben mint → Wildinger egri ácsmester segédjét írják össze.

PÉCHY Imre 1810-ben a gyöngyöshalászi templom jobboldali falára Szt Imre képét festi. (EÁL ÉrsGazd L canvis.)

PÉER Ignác egri kőműves. Az 1800. évi adóösszeírás említi nevét.

PÉK János Csehországból régen jött egri kőművessegéd, akit 1752-ben → Valner J. kőművesmester legényeként írnak össze.

PÉK Kristóf ács. Egerben az 1800. évi adókönyv említi.

PÉNTEK János lakatos. Az egri adóösszeírásokban az 1753. évben, majd 1756-ban találkozunk nevével.

PÉTA Vitus gyöngyösi kőművessegéd. Egerben 1752-

Hadl, Augustin

Nobrák

1.

Csat-Frey Ö St. Kunstt.

XXIV. k.

XII, 101. l.

MŰEMLÉKEK OR. F. Z. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
142

Lubbock, John. Die Entstehung der Civilisation und der Urzustand des Menschengeschlechtes.
Jena, 1875.

Voisz. 1 drb.

Hadl - szobrászcsalád

a Kismartoni kastély szobrászmunkáin dolgozott

Fleischer Gyula:

Századok. 1935. 95. l.

Nagytekintetü

Müemlékek Országos Bizottsága,

Budapest.

IX.Hőgyes Endre-utca 10.

Hadl, Augustin

vzobrázz

a kismartoni ágostonrendi apácák
templomának vzobrázati díszítésének egy része
1760–80.

Inul.

~~Forgách József~~ VIII. 66.

Hadl Ágost

Hobrán

vöd

Kaplung Jakob

rest. a kismartoni 49. l.
kálváriát

~~Baumeister: Denkmäler IV. 17.~~

Hadl Ágoston

MAGYAR MŰVESZET

~~1929. 293~~ Csatka cikk

1931. 22

August Stadt

az Eisenstadt-i Kálvária hegyet
restaurálta.

Allgemeine Landes-Topographie des
Burgenlandes, Eisenstadt, 1963.
II/a kötet 414

M. D-U.

HADL, Augustin szobrász

1760-1770. Kismarton, Agoston rendi apácáknál dolgozott

1760 körül. Kismarton, Kálvária templom, javitások 90,24 forintért

Kismarton, ferenceseknél javitási munkák

Kismarton, Kálvária, kő- és faszobrász munkák

Agghány: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 204. l.
II. 90., 140. l.

K. D. K.

HADL Gáspár szobrász
szül. 1748 –
Szobrász fia Kismarbonbál
1771-ben iratkozott a bécsi képzőmüvé-
szeti Akademiára

Aggházy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 204. l.

Hadl Gáspár

hercegi szobrász fia
Kismartonból, szül.
1748-ban. 1771-ben irat-
kozott be.

Hadl Gáspár, hercegi szobrász fia, Kismartonból, szül. 1748-ban, 1771 máj. 28-án iratkozott be.

lásd Fleischer Béis. 48 l.

alakjait a halászokat és tengereszeket is, mint valami finom tonus-

Hadl, Kaspar

Zobrau

l.

Csal - Frey O St. Kunstk.

XXIV. k.

XII. P.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
335

Gozzadini, G. Di alcuni sepolcri
della necropoli Felsinea.
Bologna, 1868.

4.

col

Hádl Lajos

történész

1893 – 1897

Címmisk. 1930. 84. l.

Viselet.

Vágtató morlak.

A jobbra fordult ágaskod
kivont görbe kardot tart és t
zolva. A háttér dombos vidék.

Ein flüchtig reitender

ezután négy sorban:
Ich reite als ein Blit
Mein Hertz hält nich
Mein Säbel haut entzwe
Ich mache gleich Kop
legalól jobbra: Albrecht Sch

Szines rm., mér.

Szn. 4
686-

Hadl Lajos

nebrász segél

2 gimn. 3 iparrajz.

nyilvános rajz- és minté-

tári tanfolyamon 7

hónapot töltött.

Iparrajzisk. la 1892.

Hadl Lipót

Pest 1827

l Ságúvegesipar

262.l

ajtása tárgyában kiadott 3000/1938. Ip. Min.
kaviszony egyes kérdéseinek szabályozásáról
egyrészére is kiterjed, miért is az alábbiakat
omására :

g fog szerveztetni és a vonatkozó intézkedés

gezhető. Rendkivüli esetekben, a hatóságnak
a tisztviselők a tulmunkára vonatkozó intéz-
értesülni.

anul **az eddig érvényben lévő rendszer** alap-
adságigényeket az osztályfőnök állitja össze
ig a személyzeti osztálynak továbbitja.

ottait, hogy a most elrendelteket a **legponto-**
rtsák be és egyben felkérem az osztályfőnö-
állandó ellenőrzésére.

Kálmán Henrik s. k.
h. vezérigazgató.

Hadl Rikárd

1909. tavaszi

kiállt Nemzeti Szalonban

Kisebb kollektív

kiállítása.

Alvó lány, gyp. relief
Il mattino " "
Női portré márv. "
Férfi " " "
Kutalak, márv

Firenze: la piazza del mercato vecchio, tollr
Perugia, tiene
S. Gimignano (Graf.
Caprajai városkapu
S. Gimignano: le torri in piazza
" " Piazza della cisterna
" " - i. részlet
Bolonai rézl
Assisi: Via delle fonte S. Marcello
Assisi: Porta S. Giacomo
Utca Assisi ben
Spello: Vicolo dell'Tempio delle Diane
San Marinói részlet I-III
Siena: utca a gettóban
Montepulciano hóban
Firenzei kulvárosi sikátor

Hadrsy Elge:

Schwartzer Palme
Kétly kate bf

Honvédségi olvasóterem V. 79.

Hadl Rikard

Müvészet 1912. 380
–1915. 189

Hadl Richard

Assisi-részlet c.
tollrajza repr.
Müvészet 1915. 189. l.

Frigyes Károly badeni hercreg V. 206.

Hadl Richard

Hobr.

Cäsl

Neuw. Hal. Alm.

171.

HADL *Richard*, magyar szobrász és grafikus. * 1877 jan. 11. A bécsi képzőműv. akadémián Zumbuschnál végezte tanulmányait, azután Firenzében dolgozott. Onnan visszatérve, évekig Bécsben működött. A bpesti Műcsarnokban 1899—1901. több szoborművével szerepelt. 1900. Bécsben megkapta az osztrák állami nagydíjat. 1909. a Nemzeti Szalónban két ízben is gyüjt kiáll. rendezett. Újabb, több évig tartó olaszországi tevékenység után Bernben (Svájc) telepedett le, hol főleg grafikával foglalkozik.

E. G. I. 435 l

Buda váráról egy

alól (: „Prospect vom Aufgang oder von

a mely azt a rombolást tünteti föl, a melyet

latt szenvedett ~~a vár~~. Fölötte két babérkoszorú-

von Mitternacht oder von der Kayserlichen

spect vom Mittag oder von der Chur Bey-

an adva. E ~~három látkép körül csakis~~

mberi alak (is van). Ezek egyike áll, másika (az pedig

t, mérete a vonalkeretnek 31: 38.4 cm.

sza 4885.

290/95 № 2.

találnak megvalósulást: tudományos vagy művészi alkotásokká szubstanciálizálódnak. Ez történt Leonardo da Vincivel.

Azonban az ő élete is bizonyság arra, hogy az erotikus ösztönök ezen átvezetését „szekundär pályákra" (v. Ehrenfels kifejezése) néha nagy fennakadások törik keresztül és hogy a biológiában épp úgy nincsen tökéletes energiatradukció (= erélyátvitel), mint a fizikában. Az energiák Clausius második tétele értelmében irreverzibilisek, azaz nem lehet őket maradék nélkül átvinni egyik fajtából a másikba. Átvitel közben egy részük szétszóródik. Ez történt Leonardóval is. Élete ötvenes éveiben alkotó ereje megcsökkent, munkáin évekig dolgozott és nem tudta őket befejezni. Kortársai is észrevették műveinek ezen szakadozottságát. És ekkor jött a Mona Lisa. Ez volt az a nő, akinek arcán Leonardo felfedezte azt a varázslatos, szerelmesen gyengéd és emellett nyugtalanítóan idegenes mosolyt, amely azután legtöbb alkotásának arcán, férfiakén, nőkén egyaránt, megjelent. Ez a mosoly Leonardo számára gyermekkori emlékeket tartalmazott, az anyja emlékét idézte fel benne, annak arcán látta valamikor ezt a mosolygást. És attól fogva Leonardóban felébredt egy csomó infantilizmus (= gyermekkori elfelejtett, elfojtott indulat és vágy) ezt ábrázolta meg műveiben. De mikor Leonardo Giocondával találkozott, és annak arcán felfedezte azt a boldogságtól elragadott mosolygást, amely egykor anyja ajkai körül játszott a vele való enyelgések közben, akkor ő már rég alatta állott ama gátlás uralmának, mely neki megtiltotta, hogy asszonyajkak gyengédségét vágyni merje. Az erotikus gátlás befejezte munkáját nála és a vágy, amely szép nők láttára bizonyára feltámadt benne, (mutatja a Mona Lisa esete) futotta a tudatot. Azonban a jóságos természet festővé szentelte és lehetővé tette neki ezt a mosolyt ecsetjével megábrázolni.

Itt nincs hely ezt a misztikusnak látszó erőátvitelt, ennek pszichológiai titkát felfejteni. Ily nehéz probléma sikeres megoldása megkövetelné, hogy a dolgot nagyon is előlről kezdjük el, sőt magát a freudizmus kiindulópontjait is át kellene hozzá alakítani. E tanulmány végén fog az olvasó, ha nem is egy teljes elméletet, de legalább kezdőpontokat találni e misztérium megoldására. Most folytassuk ama lehetőségek előadását, amik a további energiaátalakítás útját jelölik. Mult év novemberében egy értekezésben[1] igyekeztem kimutatni azon konfliktusok jelentőségét, amik a tudatban akkor állanak elő, ha az incompatibilis (= immorális, tiltott, szégyenletes stb.) vágyak nem tudnak kiszorulni. Ott állandó a harc a tudatban a két összeegyezhetetlen fél között és ezen harc vagy egyik fél győzelmével végződik, vagy — tragédiával: az egész tudat összeomlásával. Speciálisan az igazi tragédia nem is egyéb, mint mikor a tudatban egyik fél sem tud győzni és ezen energiaemésztő harcban maga az „én" alámerül. A tragikumot Hegel óta úgy magyarázták, hogy az az Egyén kitámadása az Egyetemes ellen és e támadásban való bukása. A nagy tragédiák vizsgálata arra mutat, hogy ezen elmélet nem lehet helyes. Az Egyén egyáltalán nem törődik az Egyetemessel; őt metafizikai diszharmoniák le nem tudnák venni a lábáról, ha sokkal fontosabb, ő rá az ú. n. Egyénre nézve egoisztikusan sokkalta fontosabb okok nem kényszerítenék bele a tragikus megoldásba. Vannak helyzetek, ahol az egyetlen lehetséges megoldási mód a halál. Az igazságot összehasonlíthatatlanul jobban megközelítette Aristoteles, aki azt mondta, hogy a tragédia egy oly cselekmény, mely a főhős viharos lelki harcának ábrázolása által a szánalom és félelem érzését kelti fel bennünk és ezen érzelmek által megtisztít minket. Az az ú. n. katharzisz-elmélet jóval közelebb jár a valósághoz. Tragédiát csak tudattalan szenvedélyek keltenek fel. Katasztrófák mindenkivel történhetnek, de tragédiák csak ott, ahol a fátum kezét érezzük a dologban, ahol tanácstalanul és vigasztalanul állunk szemben a lesujtó eseményekkel és ahol érezzük, hogy emberi belátás és segíteni akarás semmit nem ér. A régi görög tragikusoknál ez az eredeti és tiszta formája a cselekménynek még teljes mértékben érvényesült. Később az ember nem hitt a fátumban és a tragédiák hatása is meggyöngült, a nagy tragikusok is ritkábban jelent-

[1] Freud elmélete az esztézis keletkezéséről.

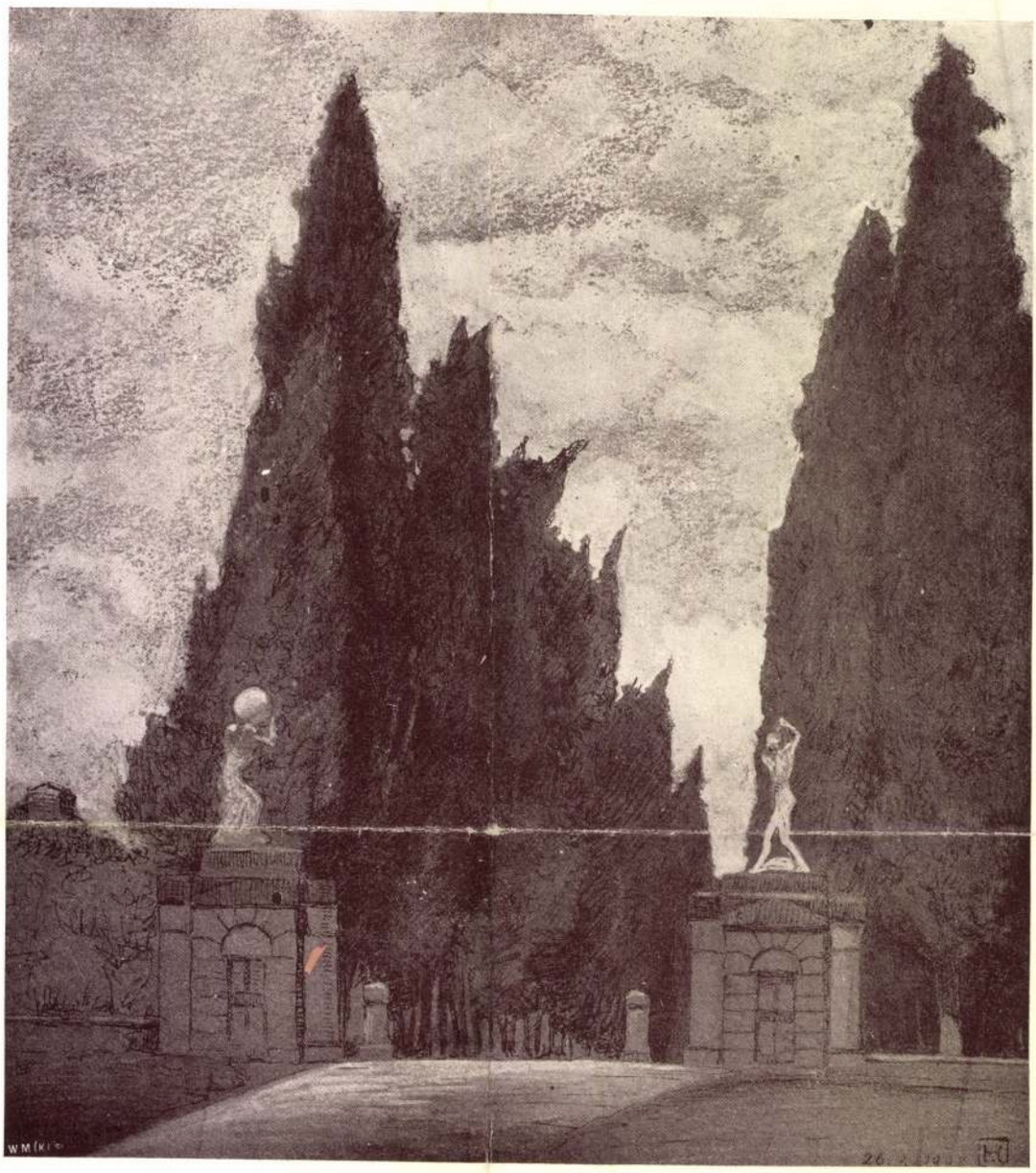

POGGIO IMPERIALE
HADL RIKÁRD RAJZA

Művészet 1912 380.l
kép

Hadl Richard

Az alant felsorolt művészek szerepelnek a Nemzeti Szalon jubiláris kiállitásán: Vajda Zsigmond, Pettenkoffen Ágost, Mendlik Oszkár, Bruck Miksa, Keményffy Jenő, Hadl Richard, Boruth Andor, Boemm Ritta, Góth Móric, Pentelei Molnár János, Kacziány Ödön, Szenes Fülöp.

Hadl Richard: A Firenzében élő művész grafikáiban, szobrászmunkáiban a kritika elismeri szorgalmát, de nem tartja tehetségesnek.

ÉLET, Bp. 1909. dec. 19. I. évf. 52. sz. 821-822. lap.

Hadl Rikárd

A Nemzeti Szalon kiállitásáról ir Margitay Ernő és a tárlaton szereplő müvészek közül felsorolja a következőket: Mednyánszky László, Horthy Béla, Kacziány Ödön, Boem Ritta, Magyar Mannheimer Gusztáv, Márk Lajos, Pentelei Molnár János, Góth, Markó, Wellmann Róbert, Garay Akos, Hadl Rikárd Szinyei-Merse Pál, Rippl-Rónai József, Fényes Adolf.

Hadl Rikárd "olasz rajzaival felveszi a piktorokkal a versenyt" állitja a kritika.

ÉLET, Bp. 1909. juni. 6. I. évf. 23. sz. 751-752. lap.

Hadl Richard

l. Világlexikon

338 l.

A. grafika terén főleg a bibliofil illusztrációt műveli, a Drugulin nyomda (Lipcse) igazgatója.

Honnan vettétek?

Schoent megkerdi

Esterházy-

Pottendorfi (Kastély IX. 175.

Hadl Richárd

(kiáll. Nemzeti szalonban

1909. téli

keretében nagy kollektív kiállítása grafikákból, szobornüvéiből, temperáiból) csupa olaszországi tárgyú mü.

Külön ismertetés róla nincs a katalogusban.

Szobrok:

Polichrom női mell szobor (portétan)

Női félakt

Il matt ino (fiú relief)

Alvó lány (rel.) gipsz

Mermer portré

Kút alak

Archéprelief I-II. Márv

(a/o)

Gothard, Képíró.

17. sz.

VI. 274.

Hadl Richard.

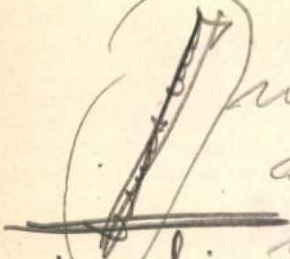

festő

nagy koll. kiáll

a Nemzeti Szalon 1909.

téli jub. kiállításai

Graf:

A perugiai régi vízvezeték

Montepulciano hóban

Gubbio: Palazzo dei consoli

Spello: Borgo della Macsta

Folignoi szkeyrár

Spello: Propertius háza

Gubbio: Camignanói út

Assisi: Vicolo degli esposti

Urbino

Perugia: Via Appia

Firenzuola

Havas tag Montepulciano körül

Perugia: ebrusk kapu

Assisi: Porte S. Pietro

S. Marino: u delle Rupi

Gubbio

S. Marino: Borgo

Spoletói dóm

Spoleto: olaj torony

Umbertide

Montefalco

Gubbio: Vicolo della luce

Arezzo: S. Maria delle Pieve

Sesto fiorentino

Sienai dóm

Siena: Piazza

" : kis utca

" dóm belseje

" vihár torony

Firenze: Ponte Vecchio

" " La piazza del mercato vecchio

S. Giuliano

Montoliveto (S. Giuliano)

1/.

márczius hó

yásából

anácsos.

Betonai részlet (S. Gimignano)
Via di Berignano (")
Assisi Klaistornudvar

4. „Il poggio" S. Gimignano mellett
Kopasz fák " " körül
Táj ——— " " "
Pillantás Firenzére
Sienai utca
Spoletoi utca
Perugia
S. Gimignano: Piazza del Cisterna
Spoleto
Siena I-II

Siena a S. Domenicoról
Montepulciano
" " i utca
Firenze: S. Franc. del Monte
cipruzai
Gubbio
Umbertide: Sikátor a
városbástra
alatt
Montolioeto
S. Gimignano
I-II.

Piadatott
M. kir.
állampénztár.
Budapest 1923 évi

A római Col. belsejé
Roma: For. Rom
Siena Palazzo Pubblico
BUDAPEST.
Reggeli köd S. Gimignano körül
S. Gimignano I-V.
" " : „Il Poggio"
Urbino
Sienai régi városkapu
Siena
S. Marino
Kossutz (rkarc)
Spoletói részlet

Hadl Richard

XXV. aukció
A Gyűjtő. 1915. 210. l.

	Kikiáltási ár
67. HADL RICHARD: Spoletoi utca, szénrajz	50 *
68. —: Sienai részlet, tollrajz . .	60

XXVI. aukció
u. o. 1916. 32. l.
* nyolt kiáll

XXVII. aukció
u. o. 1916. 44. l.
* nyolt kiáll.

Abony, Ajtay-Kovácsh.

28

Hadl Richard

Mucsarnok Bécs

1899. Tav. kiáll. Haraticrés, gépr. dau

1899–1900. téli kiáll. Végzet, " "

1900. Tav. kiáll. Aggastrán, gépr. szobor

1901. Tav. kiáll

Kultsár István - könyvtár

VI. 164.

Hadl Richard

42. Hadl Richard : Aggastyán.

Műcsarnok 1900. tav. Kiáll.

259 Telepy Károly: Fonyódi halásztanya.

magyar

Hadl Richard, festőművész és grafikus; szül. 1877 január 11-én. Tanulmányait a bécsi képzőművészeti akadémián Zumbusch tanár osztályán végezte, aztán Rotschild báró ösztöndíjával Olaszországba ment és Firenzében dolgozott. Onnan visszatérve évekig Bécsben működött. A budapesti Műcsarnokban 1899-1901-ig több művével szerepelt. 1900-ban Bécsben megkapta az osztrák állami nagydíjat. 1909-ben a budapesti Nemzeti Szalonban gyűjteményes kiállítást rendezett.

Világlexikonból postázó

Hadl Richard

Revai XXI. 409.l.

MDK

Hadl Richard, Bécs

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

Hadl Rihard

MDK

Alvó gyermek, dombormü

Műcsarnok 1900. tavaszi kiáll.

Hadl Rihard

MDK

Halál küzdelem, szobormü

Műcsarnok 1900. tava[illegible]i kiáll.

Hadl Rihard MDK

Végzet, gipsz

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

MDK

Hadl Richard, szobrászm.

Aggastyán.	Szobormü.
Arckép tanulmány.	"

Mücs. - OMKT. Tavaszi kiáll. 1900. Kat. 31.1.

MDK

Hadl Richard, szobrászm.

Halál küzdelem. Szobormü.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiáll. 1900. Kat. 32.1.

Hadl Richard.

Müveiből kiállitást rendezett a Nemzeti Szalon 1908-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek tröténete, kézirat.

MDK

Hadl Richárd, szobrászm.

Végzet. Gyps domborm̈ü.

KMTárs. 1899-1900. Téli kiáll. Kt. 28.1.

MDK

Hadl Richárd

Venus, br.

Árverési Közl. 1936. febr. 1.rksz.

MDK

Hadl Richard, szobrászm.

Hazatérés. Gipszdombormü.

KMT 1899ó tav. nemzetk. kiáll. Kat. 42. l.

Hadl Richard, szobrászm.

42. Aggastyán. Szobormü.

43. Arckép tanulmány. "

78. Halál küzdelem. " 32.1.

Műcsarnok. 1900. Tav.kiáll. Kat. 31.1. és 32.1.

Hadl Rihard

MDK

Aggastyán, szobormü

Ardképtanulmány

Mücsarnok 19oo. tavaszi kiáll.

Hadla Gyula

/K./ sign.val a Müvészet c. rovatban közölt beszámoló tájékoztat a festművész növendék kiállitásról, melyet Csermely János rendezett. A növendékek főleg az aktfestés terén produkálnak komoly értékes munkát.
Augenfeld Lili nagy formakészséggel, biztossággal és könnyedséggel oldja meg az akthelyzet problémáit.
Bruszt Klára szintén merész megoldásokat keres a különféle formaproblémáknál.
Hadla Gyula festményei finomak, könnyedek, levegősek. Dr. Vosinszky Kázmér akvarelljei technikai készségéről tanuskodnak.

A HÉT, Bp. 1921. május 2o.
XXXII. évf. 14. sz. 237. lap.

Hadlitschek

A Városliget Pesten. /Rohbock Lajos rajza, Hadlitschek metszete, 1856./ Reprodukcióban közli:

Vargha Balázs cikke: Irodalmi városképek. Arany János Budapestje III. - Budapest, 1969.1o.sz.2o-22.l.

2o-21. l.

MDK

Hadnagy Árpád, brassói
grafikus.

Kizárólag plakátterveket küldött q kiállitásra. Nem eredeti sem kompozicióban, sem stilusban, felfogásban de tud rajzolni, helyesen felépiteni, szinekkel bánni.

Kós Károly: A "Károli Gáspár" Zárs. müvésztagjainak kiállitása. -Kolozsvár.
Erdélyi Helikon. 1933.január. 78-80.l.

Hadnagy [ ], kari katuvista

MDK

Gúnyrajz.

Repr.

6

— : Végrendelet

ESTI HIRLAP Bp, 1966 szept. 28.

MDK

Hadnagy Árpád

Kós K.: A "Károli Gáspár" Társaság művésztagjainak kiáll. Erdélyi Helikon. 1933. 1. sz. 78-80.l.

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hadnagy Csaba

DÉL MAGYARORSZÁG

1980 FEB 10

1021

HADNAGY CSABA RAJZA

s harisnyaszárból -

nt elloptunk tőle -
ött a szájába. Felőle nyugodtan
ászkálhattunk a szalmakazalról,
ászkálhattunk a padláson vagy
kocsik alatt.

De ez még nem minden! Ott
k az udvar végében a szemét-
mb. Valóságos aranybánya,
ernyi felhasználható tárggyal. A
lanykörtét falhoz lehet vágni,
akkor durran, a biciklibelsőt
g lehet nyújtani, a karikák,
ótok és főleg a zseblámpaele-

nem volt mit mondanom.

Többé nem mentem át hozzá-
juk. Magamban szenvedtem a
boldogtalan szerelemtől, és azon
tépelődtem, hogy talán a kocsi-
színt kellett volna megmutatnom,
vagy be kellett volna csörget-
nünk az utca végén levő villába,
és elszaladni. De hát azt csak es-
te lehet, amikor nem látják, hogy
ki volt az.

Ősszel, amikor jött a hideg idő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hadnagy Gábor
grafikusművész

DÉL MAGYARORSZÁG
1980 FEB 10

1021

nalasaban perdöntő
együttműködés javít
szempontjából az
dési készség és az e
bizalom alapvető ké
alakult együttműköc
bizonyítják, hogy cs
vén lehet korszerű
kat meghonosítani a
rületeken, s a terüle
gait megfelelően
Az ország gazdasági
világgazdaság tenden
tően fontos kérdéseki
kapacitások kihasználását, a fejlesztési célok nagyon jó kijelölését, a tartalékok föltárását. Márpedig ehhez is nélkülözhetetlen az ipar és a mezőgazdaság javuló együttműködése.

— Úgy tűnik, mintha „félúton" járnánk. Vagyis: hasznos, jó folyamatok indultak útjukra sok területen. Talán érdemes lenne néhányat konkrétan is sorra venni...

módszerek alkalmazásával változhat a helyzet. Ezért a konzervgyár hosszú távú telepítési szerződéseket kötött például balástyai, kisteleki, mindszenti szövetkezetekkel. A konzervgyár a szükséges műszaki berendezések (például betakarítógép) beszerzését is finanszírozza, az ár felével. További előfeldolgozó állomások létesítéséről is tárgyal a gyár

HADNAGY CSABA RAJZA

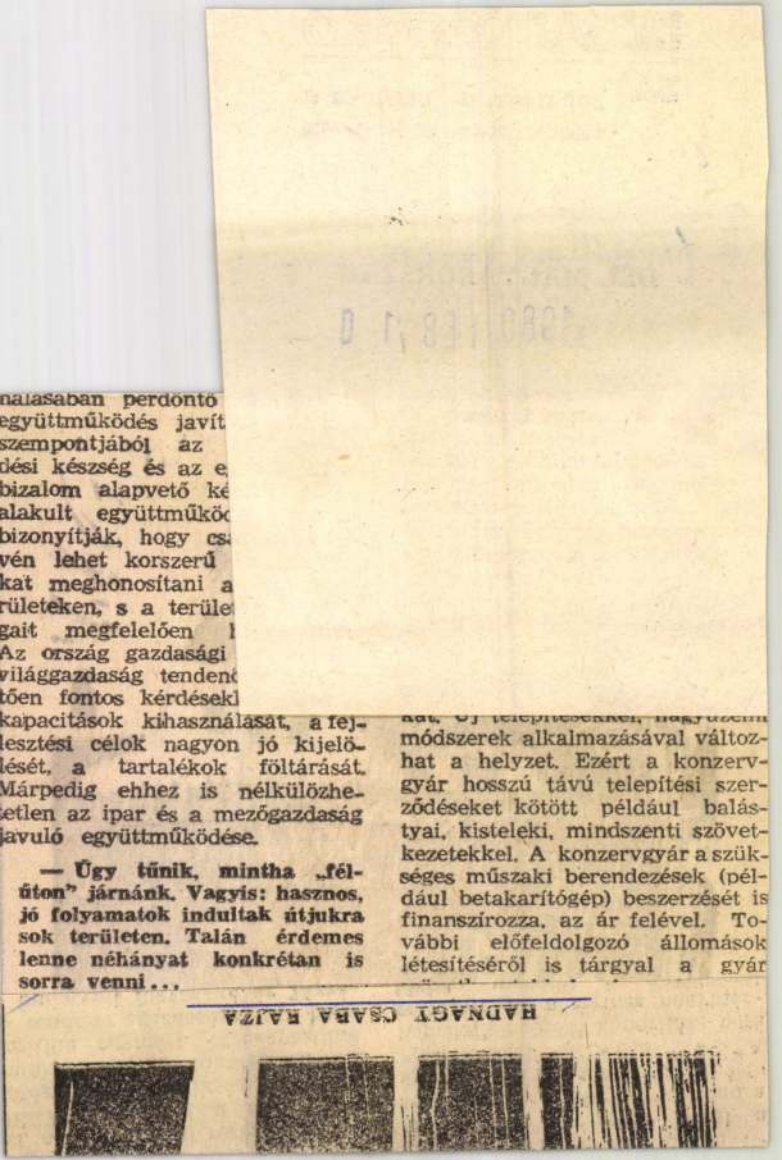

Hadnagy Csaba, grafikus

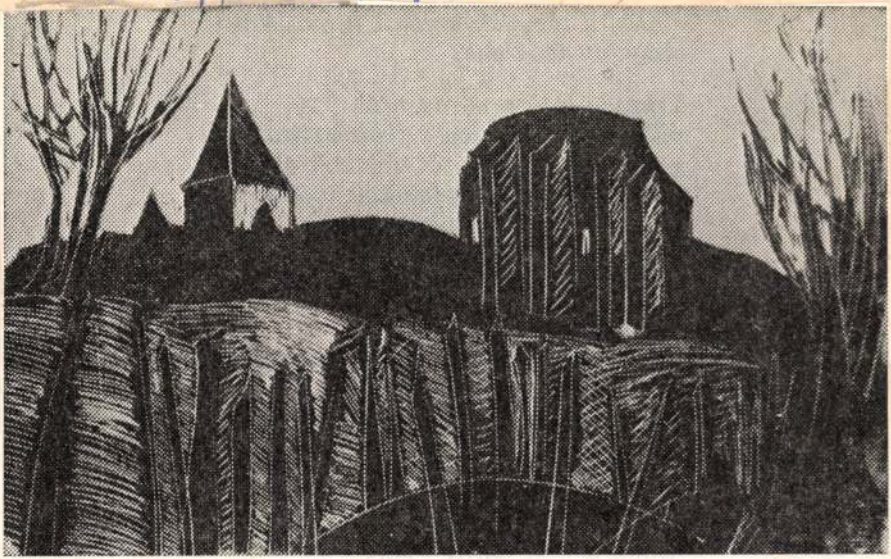

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

22.

Tiszatáj, Szeged, 1952. márc.

XXXVI/3

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-738, 3404726
Hadnagy Csaba
TISZATÁJ
grafikus
1981 1 01

1021

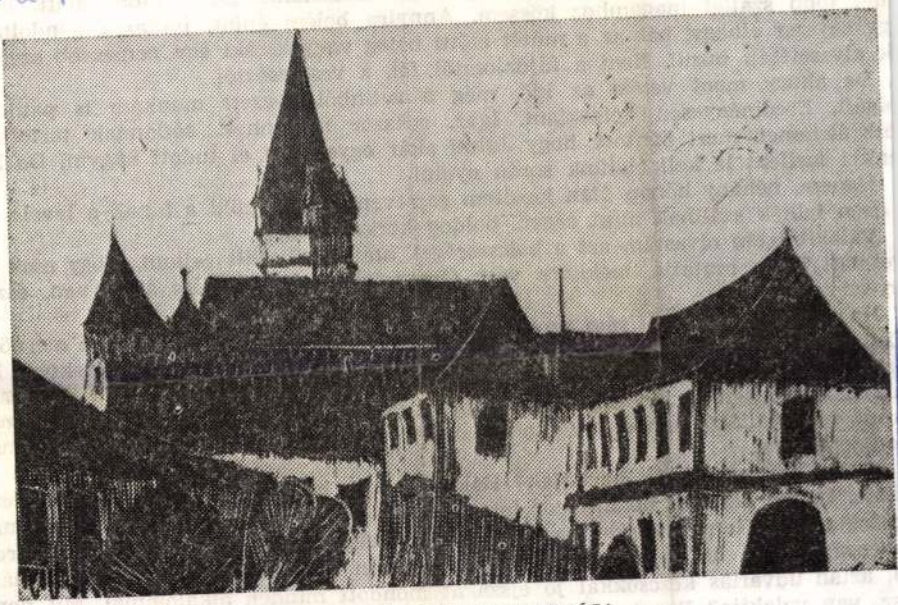

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

Vacogtam belülről, ordítottam, a veszettség nyál
sem látta volna? Hisz a tekintetével meg tudott ny
nyira, dolgozni is képes voltam. Kifelé milyen ké
nki sem sejtette, micsoda világháború zajlott le
stagbelek, bűz, vízig ásott aknatölcsérek, döglött l
dtam éveken át fölengedni. Elvesztésének félelme mindig
Szüleit, testvéreit ismertem, gondjaikban osztoztam. Talán tudat alatt, hogy
nél több szállal magamhoz kössem. Annyira belém épült, ha arra gondoltam,
gy egyszer elhagy, hát az a műtét előtti beteg vagyok, aki egy nemesebb szervé-
k elvesztésén búsul. Nem a fájdalomtól fél, a veszteségtől.
De ahogy ment velem az idő, még a rutinból végzett munkám is patikául
lgált. Eredményesen dolgoztam. Igaz, sokszor ízetlennek, sótlannak tartottam
ész életemet, mert bántott, hogy Julcsi akár egyszer is el tudott hagyni. De hát
nnyi ízetlent le kell életünk során nyelni.
Hanem, néhány hónap után kezdtem észrevenni, hogy zöld a fának a levele, és
égen felhők szállnak mint régen, boldog korszakokban.
Valakitől tán olvastam azt a bölcsességet, ami beteljesült rajtam. Hogy csak az
esztett öröm mutatja, mekkora volt. Olyan, akár az egészség: amíg van, észre
n vesszük.
Ha lassan is, kikékült rám az ég. Hanem a rákövetkező nyáron, jóképű mérnök-
ölt került közénk háromhetes gyakorlatra. Húzó-vonó, érdeklődő gyereknek is-
rtük. Hamar befogadtuk, kedvébe jártunk. Az elköszönés napján kicsit kocsmáz-
k. Ő egyenesen onnan indult közülünk a vonatra. Julcsi másnap elkésett. Sose
dult vele elő. Szó nem érte volna a ház elejét, de ő kikerekedett szemmel, téma-
ag lépett fel.
— Azt kívánod, hogy hazudjak? Boldoggá tett, hogy az utolsó éjszakát velem
ötte. Ugyan előzőleg néhányszor feljött a lakásomra mozizás után. A kisujjamat
fogta meg. Nem volt rám kíváncsi, annyi hatással sem voltam rá, mint az öreg
énrám. Csak ült, mint a tuskó. Nagy nehezen megette, megitta, amivel kínál-
, aztán udvarias kézcsókkal jó éjszakát mondott minden alkalommal. Mit gon-
z, van valakije? Ennek komoly valakije lehet.

Hadnagy Csaba „festő"-grafikusművész a „Ikerház" c. /repr./

Pécsi István: az igényesség jegyében.

Népújság /Heves/, 1984. ápr. 4.

A marosvásárhelyi születésű *Hadnagy Csaba* festményei *versengenek a legjobbak produkcióival.* Úgyszólván mindent tud, ami megtanulható, s ezt a jó értelemben vett rutint állítja markáns karaktere szolgálatába.

Koloritja nemcsak élénk, izzó, hanem *utánozhatatlanul egyedi is,* hű tükrözője lelkivilágának. Ecsetkezelése szenvedélyes. Nem a részletek pontos kimunkálása érdekli, hanem a *látvány emocionális felvillantására,* az ezerarcú Természet által keltett hangulatok maradéktalan kifejezésére törekszik, *elutasítva a csalóka felszínt,* megragadva a mögötte rejlő lényeget. (*Medgyesi utca, Tájkép V., Ikerház, Havas domboldal, Csendélet, lila kancsóval, A nyár színei, Eső után*).

Elbűvöli, megbabonázza a honi környezet, s ennek meghatározó mozzatanait kelti életre a csak a fontosat őrző Emlékezet segítségével.

Visszavágyik a hazai tájra, s úgy közelíti meg azt, mint a városból falura vágyódó, az ifjúkorát idéző Arany János teszi. (*Ősz az erdőben, Boglyák a domboldalon I—II., Tájkép bodlyákkal.*).

A vissza nem hozhatót parancsolja létre, méghozzá számunkra is igézően, életre csókolva Csipkerózsika-álmából hajdani barangolásaink szunnyadó impresszióit.

Pécsi István

Hadnagy Csaba

— **Megnyílt** pénteken a szécsényi II. Rákóczi Ferenc Művelődési Központ galériájában Hadnagy Csaba festőművész kiállítása. A tárlaton a művész mintegy harminc csendéletét és tájképét tekinthetik meg az érdeklődők szeptember 7-ig.

Népszava 1985. VIII. 17.

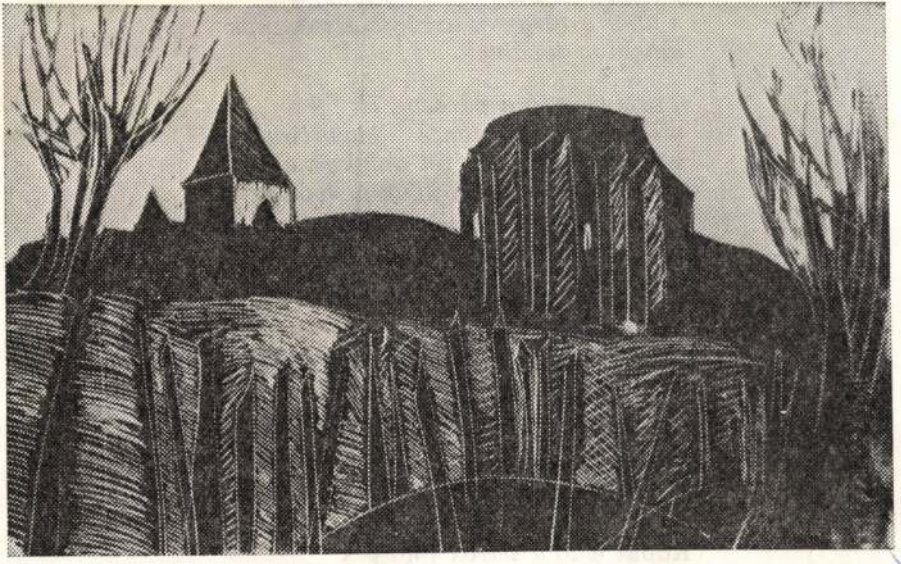

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

HADNAGY CSABA

s ahol a szónak íze van
s ahol a tárgyak arcáról a ma
lángolva leválnak.

Trappol a ló a városon át
villamosra szelíden s földalat
s meg-megáll a sötét ablakok
fekete árnyképe a falakba i
s a telehold mint ikonos ezü
Megy a ló a városon át
nyomában utca tér megvált

Fut a ló a városon át
kávéházakba klubokba kocs
leül idegen asztalokhoz
ismerkedik nézelődik beszé

Márványólak fala
ragyog körötte az éjszaka.

Röpül a ló a város fölött
patáival félrebillenti kupo

3
1982

TISZATÁJ

SZÖVETKEZETI
MAGVETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tiszatáj 44.évf. 4.sz
1990

tásáról. S ezzel — azt hiszem, mindannyiunk nevében mondhatom — meg lehettünk, meg lehetünk elégedve. De érezhetjük-e ugyanezt Lukács hazai fogadtatásával kapcsolatban? Nem tékozolnánk-e el egy komoly, világszínvonalú gondolkodói teljesítményt, ha mi nem olvasnánk Lukácsot?

A szegedi Lukács-kör alapító tagjainak (többek között a sajnos fiatalon elhunyt Karácsonyi Péternek és Rákai Istvánnak is) mindig is meggyőződése volt, hogy a marxizmus „hivatalossága" által nem védett Lukácsot úgy lehet tanulmányozni, hogy nem kell mindig feltétlenül jót, *csak* jót mondani róla, hanem lehet, s olykor kell is bírálni koncepcióját. Ezt pedig műveiből és a műveiben mindig jelenlevő XX. századi történelemből lehet és kell kiolvasni, indítani. Lukács munkássága tehát ma is alkalmas arra, hogy ha megpróbálunk megmérkőzni vele, mi is „megmérettessünk".

Az 1989. november 16—17-én megtartott szegedi szimpozion egyértelműen bizonyította: folytatni kell „megmérettetésünket", hiszen sok itt még a megválaszolatlan kérdés.

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

A két előadás után igazi vita bontakozott ki arról, hogy a filozófus, és esetünkben Lukács, mennyire kötelezheti, mennyire kötelezte el valójában magát. Székely László megjegyezte, hogy Lukács nem a mozgalomhoz, hanem egy eszméhez ragaszkodott, s ez már más. Tráser László megkérdezte: ki ismer olyan filozófust, aki minden korhoz kötöttség nélkül filozofált. E sorok írója rövid hozzászólásában kifejtette, hogy nehezen lehet Lukács bizonyos periódusban (például a 30-as években) keletkezett írásait nem a sztálini „gondolkodás" egyfajta elfogadásának tekinteni, s nem lehet elfogadni Lukács néhány „retusált" önéletrajzi visszaemlékezését, amelyben azt bizonyítja, hogy ő már a '30-as években is antisztálinista. Mégis, ha történetiségében elemezzük későkori munkásságát, különösen a '60-as évek termését, azt kell mondjuk, hogy Lukács ekkor már valóban egyértelműen és következetesen szakított a sztálinizmussal. Ez viszont nem jelenti azt, hogy Vajda Mihály kijelentésének (Lukács élete során szinte sohasem bírálta Marxot és Lenint) ne lenne igazságtartalma. Ezt az elképzelést támasztotta alá Karikó Sándor, a tanárképző főiskola docense is, aki hozzászólásában — úgy is, mint a konformizmus egyik legjobb hazai kutatója — a „nonkonformista konformisták" magatartását, filozófus és a politika viszonyát érintette. Éppen az e témáról kialakult élénk vita, amely a szimpozion mindkét napján a különféle hozzászólásokban felfelbukkant, jelzi: a szervezők azon szándéka, hogy minél többféle vélemény hangozzék el és konfrontálódjék a konferencia során, teljesült. E téren valódi eszme- és nézetcsere alakult ki.

A szimpozionnak az is célja volt, hogy — éppen a külföldi meghívott előadók jóvoltából — képet kapjunk Lukács külföldi fogadtatásáról, megítéléséről. Lukács olaszországi fogadtatását jól reprezentálta a már említett Antonio Infranca, aki nemcsak Lukács itáliai recepcióját ismeri nagyon jól, hanem mint az MTA aspiránsa, éppen ezekben a napokban védte meg kandidátusi értekezését Budapesten a munka kategória lukácsi értelmezéséből. A Német Szövetségi Köztársaságból érkezett fiatal kutató, Werner Jung — aki a mindennapi élet ontológiai kérdéseiről tartott igen érdekes előadást — elmondta, hogy jelen pillanatban talán valamelyest csökkent az NSZK-ban a Lukács iránti érdeklődés, de vannak újabb értelmezési kísérletek is. Ezek sorában éppen Werner Jungnak a szimpozion idején Stuttgartban megjelent könyve, Lukács-monográfiája lehetne a példa. Volt a konferenciának egy egzotikus színfoltja is. Jelen volt és előadást tartott Lukács brazíliai fogadtatásáról a fiatal brazil történész-filozófus: Tania Tonezzer is. Eddig publikálatlan levelezést ismertetve tárta fel azt a kapcsolatot, amely Lukács és néhány brazil értelmiségi (Leandro Konder és Carlos Nelson Coutinho) között a hatvanas években fennállt. Ezek bizonyították, hogy még egy olyan távoli országban is, mint Brazília, Lukács hatása szinte döntő jelentőségű volt a baloldali gondolkodás kiformálásában. A szegedi szimpozion előtt jelent meg egy másik kötet is, az észak-amerikai féltekén, Lukácsról. Ezt a kötetet, amit Tarr Zoltán és felesége, Márkus Judit szerkesztett, és amely egy New York-i Lukács-konferencia anyagát tartalmazza, olyan szerzőkkel, mint Lee Congdon, Michael Löwy, Robert Lilienfield, Tom Rockmore, valamint három magyar: Kelemen János, Bayer József és Tőkei Ferenc, ezt a kötetet tehát Tarr Zoltán röviden bemutatta a konferencia résztvevőinek is. Ha pedig mindehhez hozzávesszük még a már említett Rehák László által adott jugoszláviai beszámolót, akkor elmondhatjuk, hogy valódi fogalmat alkothattunk Lukács külföldi fogadta-

ahogy a korhadt
cölöphöz verődött.
és a vérszag,
a nádas,
melyben a gyilkosok
kiugrálva a tankjaikból
élve lobbantak el.
Egy másik jajgatás
sajgott az őszi szélben,
nem az,
mely hallhatóan
a tudás felszínén
gyűrűt se vetve
mögöttük elmerült.

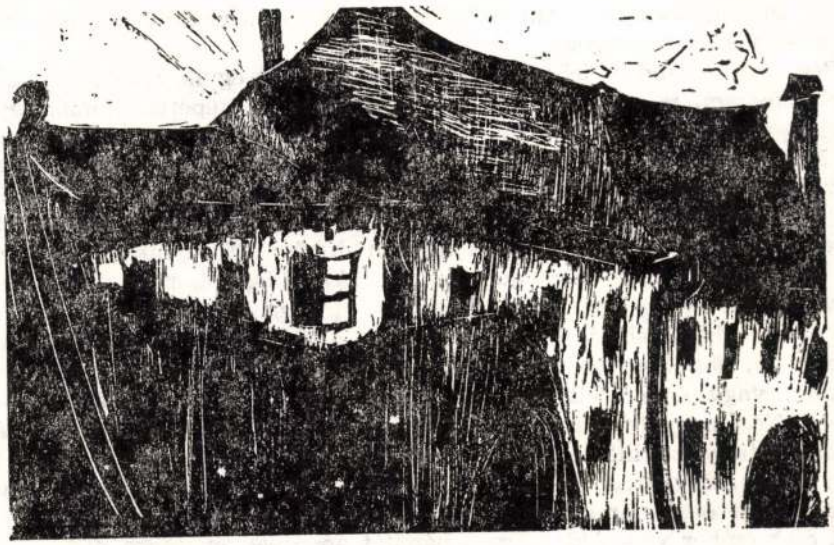

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

HUSZÁR SÁNDOR

Kitépett naplólapok

VALLOMÁS A VALLOMÁSRÓL

Ugyanis a naplót nem kell összetéveszteni az eseménynaptárral. A napló vallomás. Arról, hogy akaratunk ellenére mi történt velünk. Arról, hogy elhatározásunk ellenére, tehetetlenségünkben miként válaszoltunk az élet kihívásaira. És legtöbbször után-után válaszolunk. Az már istenes, ha ösztönösen életmentően cselekszünk.

Persze van tudatos válasz is a mindennapok kihívásaira, de az efféle tudatosok *cselekszenek*, nem vezetnek naplót. Aki cselekszik, pontosabban, aki indulatait cselekvésben éli ki, az nem pepecsel holmi naplókkal. Az beinkaszszálja az elégtételt, esetleg a dicsőséget és kész. Mi, vesztesek próbáljuk megmagyarázni utólag a bizonyítványunkat. Mi, akiknek az élet túl magasra állította a mércét. Vagy akik magunk tettük ugyanezt magunknak. Ami majdnem azonos ügy, hisz a bajjal, a megaláztatással ki is lehet alkudni. Becsületünk árán győzelmet vásárolni, vagy a legsúlyosabb vereség közepette azt hazudni magunknak, hogy győztünk, ma már rutinfeladat.

De mindez csak a képlet. Hadd lám, hogy néz ki az ebbe behelyettesítendő életút.

Romániában születtem, az idén bizony már hatvanegyedik esztendeje. A háború alatt gyerek voltam. Tehát nem hős, csupán áldozat. Ez volt a helyzet a szocializmussal is. Nem mi, háború utáni tizenévesek fedeztük fel ezt a mindennél tökéletesebb társadalmi rendet, a szocializmus fedezte fel a mi hitünket, tapasztalatlanságunkat. Bűntelen nemzedéknek mondanak éppen ezért némely szociológusok, bár ahhoz képest, hogy bűntelenek vagyunk, voltunk, elég sokat vertek bennünket.

Persze a verésből is lehet tanulni. Én Kolozsvár egyik munkásnegyedében gyerekeskedtem, mégpedig tökéletes kétnyelvűség közepette. Román gyerek, magyar gyerek játék közben észre se vette, hogy mikor milyen nyelven beszél. Mikor hogy hozta a helyzet. Még nem voltunk ugyanis elég műveltek ahhoz, hogy nemzetiségünk miatt gyűlöljük egymást. Történt pedig 1940 őszén, hogy hirtelen felfordult a világ. A második bécsi döntés időszaka volt ez, amikor román és magyar hirtelen nagyon dühös lett egymásra. Úgy értem, hogy a román és magyar dolgozó ember, aki eddig jól, rosszul, de megfért egymással. Mi — tíz esztendő körüliek — hirtelen arra lettünk figyelmesek, hogy játék, tehát kiabálás közben valaki — nyilván egy-egy felnőtt — mindegyre pofon ver. Sose tudtuk azonban, hogy miért: azért-e, mert magyarok vagyunk, vagy éppen ellenkezőleg, alkalmilag románul szólván románnak hisznek. Nos, nagy tanulsága ez az életemnek. Azóta sem tudom szétválasztani nemzetiség szerint az örömet meg a bánatot. Azóta tudom, hogy nincs külön román, magyar, szász vagy zsidó öröm meg bánat. Pontosabban: nekem az nem lehet öröm, ami a másiknak bánat. Mert nincs román, szerb vagy zsidó, csak ember van. Aki örömét, bánatát anyanyelvén fejezi ki.

De — hisz tudjuk — végre vége lett a háborúnak, s az azt követő látszat-

vagytok. Ne gyűlöljetek másokat, de büszkén valljátok, hogy nem vagyunk mind egyformák. Hogy nem lehet eltörölni a földről a nemzeteket, nem lehet kiirtani a szívekből a hazaszeretetet, és egy nép nem felejtheti el a nyelvét. Mondjátok meg a fiaitoknak, mit jelent az, hogy mi külön nemzet vagyunk. Külön nép, külön nyelvvel és érzésvilággal, külön kultúrával. Mondjátok meg nekik, mit jelent magyarnak lenni, hogy igenis vannak magyarok, és lesznek is örökké. Mondjátok meg nekik, ki volt István király, ki Kossuth Lajos. Mi nem találkozunk többet, mert el kell innen mennünk. De ránk nincs is már szükség. Ti ismeritek a nyelvet, és tudjátok, mi mindent rejt...

Még nagyon sok mindent akartam mondani, de elakadtam. A két férfira néztem. Most mindketten megmozdultak, de nem jöttek be, csak egyikük intett a fejével, hogy menjek ki. Emőkére néztem, ő is felállt.

— Hát sok szerencsét! — mondtam én is. Ugyanúgy búcsúztam tőlük, mint Agád tőlem. Nem is tudom, miért pont ezt mondtam, talán csakugyan nem árt a szerencse. — Legyetek erősek! És emlékezzetek! Éjjel-nappal.

Ahogy az ajtó felé mentem, székzörgést hallottam. Mindenki állt. Emőkére néztem, ő visszanézett, és úgy láttam, mosolyog.

— Menjünk! — mondta az egyik férfi. Elindultunk, kézen fogva, mint két gyerek. És én is mosolyogtam...

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

Kihúzta a fiókját, elővett belőle egy dossziét, és a kezembe nyomta.

— Nézd ezt át. Ez a holnapi anyag. Az újságot már nem tudtuk sokszorosítani, az holnap elmarad... De azt mondd el nekik, ami ebben van. A mohácsi vész... És figyelj, hogy lehetőleg magyarul beszélj velük... Így tanulnak a legkönnyebben... — Elmosolyodott. — Türelemmel, szeretettel bánj velük. Rendes gyerekek...

— Talán ezek közül valaki jelentett fel...

Agád elkomorult.

— Ezt felejtsd el!

— Nincs kizárva...

— Felejtsd el! Ne tegyél tönkre mindent! Legalább a lelkem hadd maradjon meg, ha már egyetemi tanár többet nem lehetek... Na, menj!

Felálltam, és egy kicsit bosszúsan indultam az ajtó felé.

— Ibrány!

Megtorpantam, a kezem a kilincsen. Agád odajött hozzám, és megszorította a karom.

— Sok szerencsét, fiú!

Színpadiasnak tűnt az egész jelenet. Agádra néztem, mi lelte. De ő csak félszegen mosolygott. Aztán elengedte a karom, és visszahuppant a székbe.

— Sok szerencsét, Ibrány! — kiáltott még egyszer utánam.

Élveztem az előadást. Láttam a hallgatókon az érdeklődést, a tudnivágyást és az örömet, amivel falták a szavaimat. Egy kis teremben tartottuk ezeket az összejöveteleket, amit Agád valamelyik ismerőse bérelt.

Belemelegedtem a témába, egyre hevesebben magyaráztam, éppen a király halálának következményeit kezdtem taglalni, amikor nyílt az ajtó, és Emőke viharzott be rajta. Annyira sietett, hogy be sem csukta maga mögött a terem ajtaját.

— Mi történt? — kérdeztem. — Ennyire sürgős?

Emőke izgatottan a fülemhez hajolt, és belelihegte:

— Agádot, Tuzsont és Csekét letartóztatták. Tudnak rólunk is. Perceken belül itt lesznek.

Megkövülten álltam.

— Most mi lesz? — aggályoskodott a lány.

— Természetesen befejezem az előadást — válaszoltam.

Rám nézett, nem szólt semmit. Arca piros volt a futástól. Nagyon csinosnak találtam...

— Ülj le ide! — mutattam a székemre.

— És te?

— Majd állva beszélek. — Visszafordultam a hallgatók felé. — Hol is voltam?

Folytattam az előadást, de a szemem sarkából egyre a nyitott ajtó felé figyeltem. Két civil ruhás férfi tűnt fel, egyikük a kezét hanyagul a zsebébe csúsztatta. Indult volna be, de a másik megfogta a karját, és mondott valamit.

— Hát ennyit a mohácsi vészről — fejeztem be az előadást, újra a két férfira pillantva. — Ne felejtsétek el, amit itt tanultatok. Emlékezzetek és emlékeztessetek a hazátokra, és mindig jusson eszetekbe, hogy magyarok

kelteti a valóságot. S e sorsábrázolás a mű lapjain egyre tragikusabb színeket mutat. A fölépített álomvilágról, az unoka iránti rajongásról kiderül, hogy irreális. Csapások sora vár Sudár Annára. Az előbbiekkel függ össze az olvasó fokozatosan kialakuló részvéte a főhősnő iránt. Tudjuk hibáit, túlfokozott és irracionális lobogását, de azt is tudjuk, hogy úgy kapaszkodik ebbe az álomvilágba, mint fuldokló az utolsó szalmaszálba. Ez a tény teszi drámaian széppé történetét.

Számára persze az a legszomorúbb, hogy lépésről lépésre veszíti el Balázst, azt a fiút, aki még néhány éve a „mamijához" fűződött a legerősebb szálakkal. Az ellentmondásos családi viszonyrendszer, Ankuca viszonylagos kívülállása, Bábus emberi gyöngéi mind-mind Anna (és unokája) érdekei ellen szólnak. Pedig „tanmenetet" is készít azért, hogy a gyermek még az iskola előtt megtanuljon írni-olvasni magyarul. Balázs azonban egyre idegenebbé válik. Kisfiúi lényét sokirányú befolyás éri, s nem csoda a zavart állapota. „Egy kisgyereket az anyagiakkal korán el lehet rontani. Elhitetni vele, hogy *ez a cél*, a kizárólagos cél: a *luxus, a bőség*. Különösen ilyen körülmények között, amikor a mindennapokban a gyötrő, másik végletet éli: a *teljes nyomort*." Így elmélkedik Sudár Anna. S milyen igaza van!

Aztán Balázsék Bukarestbe költöznek, s itt ér véget a történet. A napló, amit azért írt ez az asszony, hogy majd egyszer az unokája elolvassa. A regény idején erre még alig volt esély. Mi már azonban joggal bízhatunk abban, hogy a Balázsok végre majd elolvashatják nagyanyáik hiteles naplóit, az elmúlt évtizedek fájdalmasan szép emlékeit. *(Szépirodalmi, 1989.)*

BAKONYI ISTVÁN

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

Szerkesztői asztal

Nyolcvanéves korában elhunyt TOLNAI GÁBOR akadémikus, a Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumának egyik alapító tagja. A régi magyar irodalom volt kutatási területe, de a kortársakról és barátokról is gyakran írt.

*

A szegedi irodalomszemiotikai iskola megalapítója, KANYÓ ZOLTÁN az idén lenne ötvenéves. Tiszteletére rendeztek emlékülést március 8-án a Szegedi Akadémiai Bizottság dísztermében. A Kanyó-alapítvány eddigi díjazottjai tartottak előadást, s bemutatták azt a tanulmánykötetet, amelyet Kanyó Zoltán írásaiból Szemiotika és irodalomtudomány címmel állítottak össze.

*

A JATE Francia Tanszékének rendezésében ünnepélyes megemlékezést tartottak ZOLNAI BÉLA születésének centenáriuma alkalmából. A kiváló romanista és nyelvtudós 1924-től 1940-ig állt az intézet élén.

*

A Baranya Megyei Könyvtár 1985 óta harmincöt művet jelentetett meg Pannónia Könyvek c. sorozatában. Erre az évre hat kötetet (többek között Németh László A Medve utcai polgári c. szociográfiájának hasonmás kiadását) tervezi Tüskés Tibor, a sorozat szerkesztője.

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

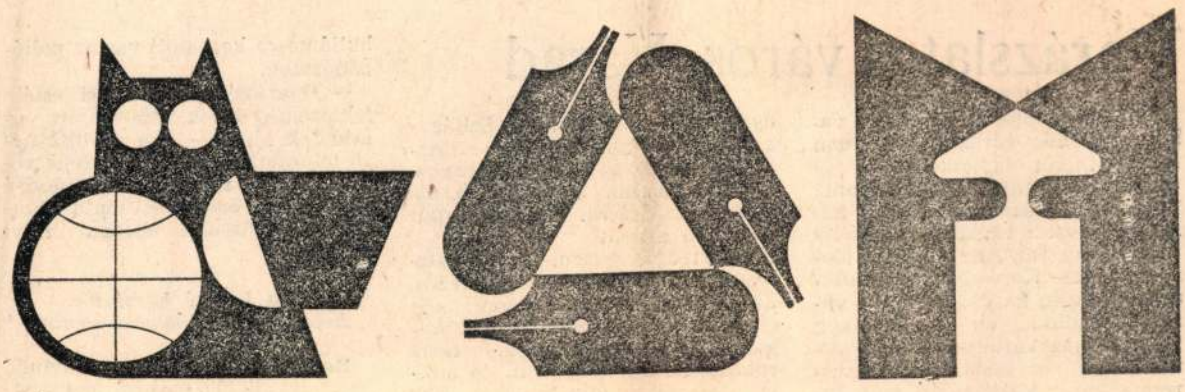

Alkalmazkodó jelek

Békéscsabai jegyzetlapok

A jelek át- meg átszövik mindennapi életünket. Ha mutatóujjammal intek, társam tudja, magamhoz hívom. Ha gyerekemnek ugyanezzel az ujjammal jelzek, érzi, hogy megdorgálom. Ha szám elé teszem, csöndet kérek, s ha két ujjammal csókot dobok, tudják, kedves ismerőstől búcsúzom. Ezek a jelek-mozdulatok kapcsolatokat jelentenek az életünkben, ősi kapcsolatokat. Ilyen jelek nélkül elvesznénk. Mindenki számára egyértelmű KRESZ-táblák szabályozzák rohanó életünk mindennapjait. Neonreklámok, emblémák kirakati jelek igyekeznek hatni ránk. Olyan szimbólumok, jelképek, vizuális jelek kialakítására törekszenek világszerte, amelyek fölülemelkedve a nyelvi korlátokon, egyértelmű információt közölnek mindenkivel. A kék mezőben fehér nyíl a világ minden pontján a kötelező haladási irányt jelenti, a kétszer áthúzott cigaretta a dohányzási tilalomra figyelmeztet, a pressző egyik ajtaja fölötti férfifej pedig tudatja, hogy azt a kilincset kell lenyomnom. Beépültek életünkbe ezek a jelek, segítik tájékozódásunkat, eligazodásunkat, informálnak, meggyőznek, figyelmünkre és kíváncsiságunkra apellálnak. A kommunikációelmélet dolgozataiból tudjuk, hogy ezek a jelek föltételezik az azonos hullámhosszon mozgó adó- és vevőkészülékeket, magyarul a jelképformálás üzenetrögzítőinek, továbbítóinak és vevőinek egyértelműségét.

Az alkalmazott jelképformálás célja, hogy olyan tömör, szükszavú vizuális szimbólumot formáljon, mely nem igényel sem verbális kommentárt, sem figurális leképezést. Az önmagában érvényes jel megformálása a cél, alkalmazkodva a megrendelő igényeihez és alkalmazva a tömegek számára érvényes jelrendszer elemeit. Ez a sajátos művészi alkotás kölcsönös bizalmat feltételez megrendelő, művész és tömegek között. Módszere a redukció, a konkrét valóságélmény sokszínű mozzanatainak summázata. Ám ez sosem jelenthet leépülést, hanem lényegkeresést, kikristályosodást, summázatot, stabil szerkezetet, betű, vonal és folt lényeget őrző, egyetlen lehetséges sűrítményét. Ez pedig egyáltalán nem kis feladat.

*

Papp Gábor nem érhette meg szívének legkedvesebb vállalkozását, a harmadik békéscsabai alkalmazott grafikai biennálé megnyitását. Pedig ő volt a Kner Nyomda ipari bázisára alapozott művésztelepnek, majd az e gyökerekből kinövő hazai alkalmazott grafika seregszemléinek bölcsőringatója. Egyszemélyben az alkalmazott grafika egyik legkiválóbb művelője, szervezője, teoretikusa, harcosa. Fáradtságot nem kímélve dolgozott a magyar grafika e sajátos ágának elismertetéséért, népszerűsítéséért. Gyakran lelkesülten, sokszor fáradtan, néha keserű indulatokkal. A békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban ezekben a napokban szellemi jelenléte mellett egy memento is emlékeztet a hatvannégy éves korában nemrégiben elhunyt Papp Gáborra. Az ügy, a Békéscsabán táptalajra talált magyar alkalmazott grafika jelene és jövője pedig nem feledtetheti Papp Gábor szerteágazó és alapos életművének tanulságait.

*

A harmadik békéscsabai alkalmazott grafikai biennálé ezúttal az emblémák, piktogramok, vizuális jelsorok és a csomagolástechnika helyzetét teszi nagyító alá. A tárlat két, jól elkülöníthető részből áll, egyrészt az emblémák zsúfolt sorozatából, másrészt a hatalmas dobozban elhelyezett csomagolási bemutatóból.

Az emblémák és piktogramok szinte kivétel nélkül megrendelésre készülnek. Az üzemek, vállalatok, intézmények önmagukról és rendezvényeiről jelképes, jól fölfogható, mindenki számára érthető vizuális képet igyekeznek nyújtani. Sajátos elemet az információáramlás vizuális dzsungelében. Hogy emblémáikkal szembetalálkozva egy pillanat alatt kiderüljön, mit is képviselnek.

Mi is az embléma? Egy társadalmi tevékenység, esemény vagy fogalom jelképes ábrázolása művészi megfogalmazásban. A piktogram szavak rögtön érthető, jelszerű ábrázolása, a piktogramrendszer pedig tájékozódást szolgáló grafikai jelek soros kapcsolata. Az embléma alapvető kritériuma, hogy szerkezete tiszta és világos legyen, könnyen érthető, megjelenése kellemes, és azonnal megjegyezhető. Alkotó része a betű vagy szó és a stilizált jel együttese. Technikai követelménye, hogy változtatható méretben lehessen alkalmazni, hogy kialakíthatók legyenek vonalas és pozitív-negatív variációi, kritériuma a színezhetőség, a különböző technikával kivitelezhetőség. Mindezeket figyelembe véve, szomorúan kell megállapítanunk, hogy a magyar alkalmazott grafika embléma-röntgenképe szürke, egyhangú, bágyadt, mintha egyenruhába öltöztették volna. Rengetegen vonulnak föl alfabetikus sorrendben a békéscsabai múzeum kiállítótermében, de a sok egyenruha között egyetlen egyéniség sem található. Pedig a tematika, a megbízás egyre változatosabb, gazdagabb. Az üzemek, vállalatok emblémáitól a kórházi jelrendszeren át, a kereskedelmi védjegyekig, igen széles a lehetőségskála. A megvalósítás viszont igencsak egyforma. Kevés az igazán eredeti ötlet, az a fajta alkotói attitűd, mely egyértelművé teszi a szándék tudatosságát, a jelteremtés következetességét. Sok az azonos módszer alapján formált betűkép, a hasonló betűtípus, a redukció lépcsőfokainak jól bejáratott alkalmazása.

Figyelemre méltó a szegedi jelenlét, ami részint az itt élő alkotók munkáit jelöli, részint pedig a szegedi megrendelésekre készített alkotásokat foglalja magába. Látható például a gazdag anyagban a szegedi Ifjúsági Ház (Andor András), a Szegedi Tervező Vállalat (Máté A. Gábor), a Szegedi Műsor (Gyárfás Gábor), a Somogyi-könyvtár (Pölös Endre), a gyermekkönyvtár, a Csongrád megyei Vértranszfúziós Állomás és az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark (Tildy Katalin) emblémája. Az alkotók között pedig ott találjuk a Szegeden élő Pölös Endrét és Tildy Katalint jórészt helyi megrendelésre készült munkáikkal. Külön figyelemre méltó Pölösnek a Rege étterem számára készített munkája és Tildy Katalin pusztaszeri emblémája. A zsüri pontosan érezte a minőség jelenlétét, így egyetérthetünk döntésével. A fődíjak között Kara György, Sára Ernő és Antal Pál osztozott. Különdíjat kapott Molnár Gyula, Nagy Péter, Hegedűs György és Pálfi György, valamint Szereday Ilona és M. Fekete György.

*

Csomagolni még mindig nem tudunk. Pedig évek óta bebizonyosodik, hogy a nyugati piacokon legjobb áruink is csak töredékét érik semmilyen vagy primitív csomagolásuk miatt. Hiába a szellemes kiállítási ötlet — egy hétköznapian megformált, óriási, nemzetiszínű szalaggal átkötött doboz belsejében mutatják be azokat a címkéket és csomagolóanyagokat, melyek a legutóbbi időben készültek — az összkép lehangoló. Még mindig vezető helyen kell említenünk a Fabulon flakonjait, Zahorán Mária csomagolópapírjait, Szyksznian Wanda lemezborítóit. Nehéz elhinni, hogy az a szellemi kapacitás, amely nyomaiban tettenérhető ezen a tárlaton is, nem képes betörni az ipar és a kereskedelem sáncai mögé. Mintha e három terület nemcsak hogy külön élne, párhuzamosan fejlődne de egymás ellenére is. Pedig ha az ipar igényei, a kereskedelem egyre szorítóbb feladatai és az alkalmazott grafika potenciális képességei találkoznának, hatalmas nyeresége lenne nemcsak a vizuális kultúrának, de gazdasági életünknek is. Ez az a terület, ahol a legközvetlenebb módon teremthet kapcsolatot életünk e három szférája, bizonyítván az együttműködés elkerülhetetlenségét, az egymásrautaltságot.

Nagy kár, hogy a legutóbbi alkalmazott grafikai művésztelep tagjai az előző évekhez hasonlóan, több vállalat pályázatára egyáltalán nem reflektáltak. A két pont közötti távolság — akármerről indulunk is el — ugyanannyi! Valakinek lépnie kellene már!

TANDI LAJOS

...os, Várad

Vannak ennek a városnak valami különös varázsa. Honnan fakad, miből táplálkozik — ki tudná pontosan megmondani? Talán a belváros földszintes házaktól övezett zegzugos, keskeny utcái, avagy az Ady emlékét idéző kávéház, Körös-part, és mindaz, amit vele kapcsolatosan a városról tudunk, de az is lehet, hogy a nagyváradiak meleg szíve, napfényes kedve, vendégszeretete adja. Vagy talán még inkább mindez együttvéve.

Jó harmincesztendeje már, hogy először jártam itt. Aradról utaztam Kolozsvárra; a vonat csak Váradig jött, s így két és fél-három órát várakoznom kellett a legközelebbi csatlakozásig.

Langyos, nyár eleji este volt. A központ felé kanyargó körút felől harsfavirág illatával indult sétára a szellő, s én kábán, mindenről megfeledkezve, gondtalanul, kissé megilletődve indultam szembe vele. Valami furcsa érzés keritett hatalmába, valami olyasmi, mintha hosszú távollét után végre hazaérkeztem volna...

Azóta sokszor megfordultam a „pecepartí" városban — már annál is inkább, mivel két évtizede rokoni szálak is odahúznak —, de különös varázsától a mai napig sem tudtam szabadulni. Lám most is, hogy szegedi barátaimat városnézésre invitálom és végigsétálunk a keskeny, zömmel a századfordulón emelt épületek között nyújtózkodó Republicii (Köztársaság) utcán, úgy érzem magam, mint siheder, ki szerelmes mátkájával készül találkára. És közben lelkendezve magyarázom, hogy itt szinte semmi sem változott, csak a villamossineket szedték fel, és kitiltották a járműforgalmat, hogy a gyalogosok nyugodtan sétálhassanak, mint nálunk a szegedi Kárász utcában.

Persze ez a „szinte mi sem változott" csak a régi városrészre vonatkozik, hiszen az elmúlt három évtizedben Nagyvárad is óriásit fejlődött. Elég, ha csupán arra utalok, hogy néhány év alatt a Biharkeresztes felőli részén olyan hatalmas városnegyed nőtt ki a földből, hogy párját ritkítja!

Az őslakosok, a tősgyökeres váradiak mindkét nyelvet, a magyart és a románt is anyanyelvi szinten beszélik, azok pedig, akik nemrég kerültek ide teljesen román lakta vidékről, hamar beilleszkednek, gyökeret vernek, s előbb-utóbb megtanulnak magyarul, mint ahogyan a magyarok is megtanultak románul. Ezt kívánja a közös sors, az együttélés.

*

A Republicii utca viszonylag kis terbe torkollik, mégis ez a város szive. Innen futnak legyezőszerűen szét a keskeny utcák, ide érkeznek a turisták, hogy tanyát verjenek a tér túlsó oldalán emelkedő szállóban, s hogy aztán innen induljanak városfelfedező útjukra. És itt a nagyváradi színjátszás ősi hajléka is. Homlokzata előtt az egykori nagy mester, Szigligeti Ede mellszobra vigyázza sok-sok évtized óta a teret, és sokat látottan tekint az alig kóhajtásnyira nyújtózkodó Körös-hídon át a folyón túli világba.

A romániai magyar színjátszás felszabadulás utáni időszakában érdekes, kiváltságos helyzetbe került a nagyváradi Thália. Míg más neves színházak — mint a kolozsvári, a marosvásárhelyi, vagy az ötvenes évek elején létesített, és máris elismerésnek örvendő szatmári — a dráma, a vígjáték határain túlra nemigen kalandoztak el, addig a nagyváradiak — hagyományt őrzően — játszottak drámát, zenés vígjátékot és operettet is. Így aztán a színházi szakemberek körében akkoriban különösen lenézett „könnyű műfaj"-ra kiéhezett közönség mindenütt nagy ünneplésssel fogadta a váradiak vendégszereplését.

*

A váradi színjátszás ősi hajlékának tőszomszédságában emelkedő épület falán márványtábla hirdeti: *„Ebbe a házba járt írni, pihenni, barátaival beszélgetni Ady Endre, a nagy forradalmár költő."*

Elfogódottan lépünk be az épület alsó szintjén levő kávéház vendégváróan szélesre tárt ajtaján, és egy kávéval kísért koktélra koptatott vastag pallópadozaton.

— Gyermekkorom nyári estéin fehértógás papok sétáltak itt az árkádok alatt — szól múltba néző tekintettel kísérőnk, a félig román, félig magyar származású nagyváradi barátunk, majd átkalauzol az úton, s közben Adyt idézi:

Poros a hosszú hársfasor.
Holdfényes a püspöki udvar..."

De hát most eső után vagyunk, az út menti fák tisztára mosakodva állnak sorfalat és holdfény sincs, de a volt püspöki udvar innenső oldalán így is seitelmesen emelkedik a magasba a hatalmas barokk stílusban épült katedrális, amelyet Giovanni Battista Ricca olasz építész, a híres Il Gesu római templom mintájára tervezett a 18 század közepe táján.

A katedrális előtt Szent László király csaknem 90 esztendős óriás bronzszobra tekint rendületlenül a belváros felé. Jobbra tőle az egykori püspöki rezidencia — a pár évvel ezelőtti restaurálás után — régi pompájában díszelegve fogadja a látogatót.

Az impozáns palota ma múzeum. Történelmi részlege mellett híres képzőművészek csaknem háromezer alkotása gazdagítja. Ízelítőül csak néhányat említek a műveikkel itt jelenlevő, számunkra is ismert festőművészek közül: Barabás Miklós, Thán Mór, Benczúr Gyula, Koroknyai Ottó, Bihari Sándor, Vaszary János, Iványi-Grünwald Béla, Mednyánszky László, Koszta József. És természetesen jelen vannak a románok nagyjai is: Theodor Pallady, Nicolae Tonitza, Jean A. Steriadi, Marius Bunescu, Iosif Iser, Marcel Iancu, Ion Jalea, Ion Tuculescu és mások...

*

Estére hajlik az idő, mire végigjárjuk az első emelet 18 kiállítási termét (amelyek csak egy részét képesek befogadni a múzeum gazdag képzőművészeti anyagának), s mire megismerkedünk a palota kápolnájával és csodálatosan szép dísztermével már távozásra is szólít a látogatási idő végét jelző csengő. Indulunk hát a belváros felé. Vár ránk az Oradea vendéglő, az ízletes vacsora, a jó szilágysági bor...

...Reggel kissé szomorkásan búcsúzkodunk. Viszontlátásra, te varázslatos város! Viszontlátásra, kedves, vig kedélyű, vendégszerető váradi barátaink, ismerőseink!

IZSÁK ANDRÁS

BADNAGY CSABA METSZETE

HADNAGY Csaba

① Hadnagy Csaba festő és ② Gy. Kamarai Katalin keramikus kiállítása: Hatvan, Hatvani Galéria, 1984. március 29. – ápr. 15. Hatvan: H Galéria, 1984 [6] p. ill

①

② 1950

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1.1CTCD D.

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Hadnagy Gábor

— **Kontra Ludas.** A Magyar Újságírók Országos Szövetsége továbbképzési lehetőséget kíván teremteni a fiatal karikaturistáknak. A KISZ KB és az ifjúsági lapkiadó fórumot is ad, amelyen keresztül megismerhetik e műfaj fiatal művelőit. A „Kontra Ludas Társaság"-ban megyénket Hadnagy Gábor képviseli, ~~akinek karikatúráit~~ olvasóink lapunkból már ismerik.

1984

14.08: Népi zene
14.30: Életutak. Asperján György
Kása
14.40: Francia muzsika
15.00: Tánczenei koktél
15.45: Világirodalmi tájékoztató
16.05: Paul Robeson énekel

Hadnagy

3 karikatura /reprók/

Magyar Ujság 1966 XII. 31

Hadnagy

Tánciskola (4 karikatúra, rajzos)

Magyar Ifjúság 1966 XI. 26

Hadnagy Gábor

Karikatúrák / 2 rajzról /

Nagyatád / Somogy 1963 XI. 2

Hadnagy Gábor karikatúrista

Karikatúrák (8 rajzó)

Magyar Hjúság 1963 VII. 6

Hadnagy Gábor

Félénkség (karikatúra, szepkő)

Magyar Hírszóg 1964 J. 23

Hadnagy Gábor

Rólunk van szó / karikatúra /
rajzó /

Magyar / finnség 1965 X. 30

Hadnagy

Három karikatúra /reprók/

Nappal / Ifjúság 1965 I. 2

Hadnagy gábos

Expressel az NDK-ban (4

Karikatura, szepró)

Magyar Hírlap 1964 IX. 5

Hadnagy Gábor

karikatúrista, vért ven az entergomi művelődési házban márc. 31-én nyitó karikatúra kiállításon.

(kertén): Ifjú karikatúristák Entergomban
Pest megyei Hírlap, 1968. márc. 26. 4.o.

Hadnagy Gábor, grafikus MDG

Két rajz.

Repr.

— : Játékhedv

— : Családlátogatás 14

XVI./11

Család és iskola, bp. 1965. november

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hadnagy Gáborné

VAS MEGYE

1965 MÁR. 6.

1021

ÖTLETNAP

A megyei Vérellátó Alközpont igazgató-főorvosa, dr. *István Lajos* „ötletnapot" rendezett a Tanítóképzőben, az intézet hallgatói számára. Két hete felhívással fordult a diákokhoz, és most azért jött el: van-e valami ötlet, lett-e valami eredménye a kérésnek.

— Véradónapokat rendezünk májusban, a városi Vöröskereszttel együttműködve — magyarázza a főorvos. — A sikerhez a lakosság egészének áldozatkészsége, segítsége szükséges. S hogy a városban tudjanak erről, jó propagandaanyag kell. Ezért jöttünk ide, a képzőbe: segítségért. Mert ötletünk nekünk is van, de propagandából, és jó propagandából sohasem elég.

— És vannak ötletek?

— Hogyne lennének. Figyeljen csak!

Mintegy háromszáz diák a székeken. Halk moraj: egymással vitatkoznak fojtott hangon, izgatottan. Aztán valaki jelentkezik, előlép. Aztán újra egy, s megint egy.

Zágon Bertalan gyufacímkéket tervezett. Precíz, szép munkák, modern rajzok. Aztán plakátszövegek, plakáttervek: villamosra, autóbuszra, röplapok, melyeket a szélvédőre tesznek majd a város úttörői, az ablaktörlő alá; és ismét röplapok, hogy azokat a mozijegyekre, az áruházi csomagolóban a megvett áru mellé téve, sőt a fizetési borítékokban juttassák el a lakossághoz. A „Beszállt" ötletével Gróf Ervin tanár is: ő könyvjelzőt javasol.

Te is fiam, Pisti?
(Hadnagy Gábor rajza)

egy-egy szellemes ötletnek. Völgyesi Jenő jelmondatokat hozott: „*Véred — életem, Ezrek vére — milliók biztonsága*". Hadnagy Gábor keze alatt karikatúra született, Szále László verset nyújt át:

A gyűjtőtő értünk van,
A tó csak eszköz
A tó előtt mi állunk
A tó mögött mi várunk
A tavat mi táplájuk
(nekünk kell táplálnunk,
mert)
A tó mögött mi fekszünk
Szomjas élettel"

— írja, és akkor hirtelen rádöbbennek: nem játék ez nekik. Nem szórakozásból ülnek itt, nem olcsó időtöltés ez. Érzik a feladat súlyát, értik, hogy mennyi múlhat a tudatosításon, a jó propagandán, tudják, hogy most ők is részesei a nagy feladatnak.

Mintegy 40 ötlet az eredmény. „Országosan öt év alatt nem született ennyi — mondja dr. István Lajos — és..."

Hang hasít szavába:

— Dehát miért kell az ötletért máshová menni? Hiszen itt vagyunk mi! Hát nem?

Hát persze.

— bp —

Zágon Bertalan plakátterve.

nélyet minden könyvtárban a kikölcsönzött könyvhöz adnának. Praktikus is egyben, de jó propaganda lenne. *Szalai László* igazgató a televízió felhasználásának ötletét adja.

Szőke, magas kislány áll fel, s kicsit szégyenkezve szól:

— Készítsünk egy plakátot, rajta a hét vezérrel, mikor éppen vérszerződést kötnek egy nagy tál fölött, s a plakáton a szöveg: *Mi is adtunk.*

Felcsattanó taps a válasz. Már mindenki együtt gondolkozik, együtt töpreng, és együtt örülnek

hogy így nem lehet és nem is szabad üzemeltetni. Ezt a munkát sem lehet elfogadni.

— A szombathelyi gépállomás elfogadható munkát végzett a nemesbődi tsz egy traktorán. A zanati tsz egy erőgépét viszont erősen kifogásolható minőségben „javította" meg. A traktort a gépjavító hibájából többször össze kellett szerelni, amiért minden esetben újabb és újabb számlát is nyújtott be az üzem. A javítási költség így olyan magas összegre rúgott, hogy tudomásom szerint a népi ellenőrzési bizottság is vizsgálja az ügyet.

*

Hasonló észrevételeket máshonnan is hallottunk. Szomorú, hogy a jól felszerelt gépjavító állomások ilyen kifogásolható munkát végeztek, s még szomorúbb, hogy a rosszul végzett munka díját is felszámítják. Természetes, hogy nem lehet kijavítottnak elismerni az üzemképtelen erőgépeket, s szükséges, hogy a kifogásolható munkát minél előbb, s most már jó minőségben végezzék el az illetékesek. Minél előbb, mert rövidesen indul a tavaszi munka és minden egyes erőgépre nagy szükség lesz!

A dolgozók javára

Munkaügyi ankét Szombathelyen

Pénteken délelőtt 10 órakor Szombathelyen, a MÁV Ady Endre Művelődési Otthonban a *Vas megyei Tanács, az SZMT és a Magyar Jogász Szövetség szombathelyi szervezete* munkaügyi ankétot rendezett a vállalati igazgatók, személyzetisek és munkaügyi dolgozók részére. *Rózsási Ferencnek*, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa titkárának megnyitó beszéde után *dr. Zsiga László*, a Munkaügyi Minisztérium kiküldötte a Munka Törvénykönyv új rendelkezései címmel tartott előadást. Az előadó bevezetőben megállapította, hogy a munkaviszonyt érintő egyes kérdések új szabályozása a munkahelyüket megbecsülő és fegyelmezett dolgozók érdekét szolgálja. Számos jogos sérelmet orvosoltak azok az új rendelkezések, amelyek értelmében a vállalatnál megszakítás nélkül munkaviszonyban töltött időnek számít az előzően munkaviszonyban töltött idő is. A dolgozó már kétéves folyamatos munkaviszony alapján kérheti vállalatánál az előző munkahelyen eltöltött idő beszámítását.

Dr. Zsiga László részletesen elemezte a fegyelmi jogkör új szabályozását, amelynek értelmében most már nemcsak az igazgatót, hanem az osztályvezetőket, illetve művezetőket is megilleti a vállalatnál a fegyelmi döntés joga. Az új rendelkezések igazságosan szabályozzák a dolgozók anyagi felelősségét a vállalatnak okozott károk esetében. A kollektíva egyetemes érdeke fűződik ahhoz, hogy a vállalatnak kárt okozók vétkességük arányában anyagilag is feleljenek.

Az előadást követő vitában sokan felszólaltak. Délután öt órakor a TIT székházában újabb munkaügyi ankét kezdődött. A TIT jogi szakosztálya és a Magyar Jogász Szövetség szombathelyi szervezete rendezésében dr. Zsiga László tartott előadást az igazságügyi dolgozók részére a Munka Törvénykönyv új rendelkezéseivel kapcsolatban felmerült elméleti és gyakorlati problémákról.

Társadalmi bizottság alakult

a szombathelyi véradó-napok megszervezésére

eleje óta egy szűkebb elő-
kodik a májusi véradó-na-
2-án az orvosokból, párt-
ezetek és társadalmi szer-
ítő bizottság széles körű
a mintegy két hónap óta
tekről.

– 1964-ben 10 ezernél több
volt a vérátömlesztések szá-
ma. Ma a vérátömlesztésre
szorulók 90—95 százaléka
hozzájut a gyógyulásához
szükséges vérmennyiséghez,
azonban a vérplazmára
szorulóknak már csak 20,
a vérből készült gyógyszer-
rekre szorulóknak mindössze 3—5 százaléka jut ezekhez a készítményekhez — országosan —, mert ez utóbbiakra már nem jut elegendő vér. Az országszerte egyre erőteljesebb ütemben lebonyolított tömeges véradások — Ajka, Várpalota, jelenleg Dunaújváros —, éppen ezt a hiányt vannak hivatva pótolni olyan mértékben, amennyire egyáltalán lehetséges. Ezért szervezik májusban Szombathelyen is a véradó-napokat.

Dr. Tiborcz Sándor főorvos, a kórház balesetsebészeti osztályának példáival igazolta, milyen nagy szükség van a gyógyító vérre. A mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatott beszámoló után az értekezlet részvevői, Szombathely gyárainak, üzemeinek, intézményeinek, szervezeteinek vezetői megalakították a véradó-napokat előkészítő társadalmi szervező bizottságot és megválasztották a bizottság elnökét, illetve tisztikarát. A bizottság máris munkához látott, s jelenleg minden üzemben szervezik a helyi véradónapokat előkészítő operatív bizottságokat.

---

nának, hogy nekik ha törik, ha szakad, fel kell szántani ma egy hold földet, mert az öreg tehénke, de még a járomszeg is kölcsönben van. Csupán az üsző a Nagy Eleké, s ma el kell vetni is, mert holnap már másnak forgatják a kapott földet. Sürget az idő. Így is késve van már.

De az idő sürgeti a két szovjet katonát is. Ha megértenék őket, elmondanák, hogy egyik kocsijuknak eltörött a hátsó tengelye, és az autón levő burgonyát át kell rakni a má-

kelletlen segítőket: Hulhul hallá!

A két koma nem szól. A verejtéküket sem törlik. Szórják a krumplit. Minden perc drága. Talán már dél is elmúlt, pedig csak egy órája dolgoznak, de olyan derekasan, megállás nélkül, hogy a két katona elismeréssel és nevetve veregeti a vállukat.

— Harasó papa, harasó! — fogja le Nagy Elek kezét az egyik katona, s a köves út szélére mutat. A parasztok csak akkor értik, amikor a katona jónéhány villával az árok

1021

HADNAGY GÁBOR KARIKATÚRÁJA

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hadnagy Gábor

ÉLET ÉS IRODALOM

1964 JAN 7

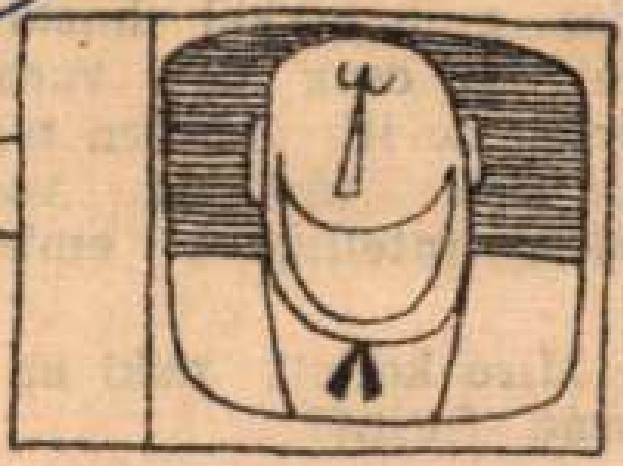

1021

Hadnagy Gábor: Tévé

— Nem m
nia.

— Bosszú
tudja, minek
Bosszúból b
Rászolgáltam.
pillanatomban
ragadt hats
van. Magán
voltak hül
Hagyjon enge
fejem, nem érzem
gam. A felcserek feltétlen
nyugalmat rendeltek. Na,
minden jót, papa.

akarok lenni.

A férj havi kétezer forintot keres, az asszony ezer-

1965 MAJ 15.
ÉLET ÉS IRODALOM
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MDK

Hadnagy Gábor, grafikus

Karikatúra:

Repr.

– : A szokás hatalma

[Betét] II.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1966. Allonár

XVI/2

Hadnagy Gábor, karikaturista

MDK

Gúnykép.

Repr.

– : Hordon Laté TV

4

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. nept. 16.

Hadnagy Gábor M.D.K.

Képes sportlexikon

karikatura, repr.

Pest megyei Hírlap 1965. május 9. 11. 1.

Egy kiállítás margójára

Hadnagy Gábor karikatúráiról

A karikatúra klasszikus nagymestere, a francia Daumier arról panaszkodott, hogy kora társadalma nem becsüli meg a karikatúra-rajzolókat, nem ismeri el a karikatúra műfaját egyenrangúnak a képzőművészet más ágaival.

A karikatúra mindenkor a társadalmi élet fonákságait, visszásságait tűzi pellengérre. Érthető módon a megbíráltak, (ügyvédek, bírák, nyárspolgárok, miniszterek, az 1650-es évek francia polgársága), nem lelkesedtek a maró gúnnyal átitatott rajzokért.

Azóta bebizonyosodott, a karikatúra műfaja minden sajátosságával, a valóság megértéséhez szükséges túlzásaival, technikai érdekességeivel egyenrangú, szükséges társa a többi művészeti ágnak.

A szobrász televíziója.

Mai karikatúristáink szerencsésebb helyzetben vannak elődeiknél. Társadalmunk elismeri és igényli bíráló-szórakoztató munkásságukat. Érthető tehát, hogy tehetségesebb rajzolgató fiataljaink szívesen foglalkoznak karikatúra-rajzolással.

Ezek közé a fiatalok közé tartozik Hadnagy Gábor, a Szombathelyi Tanítóképző Intézet népművelő-könyvtárszakos másodéves hallgatója is.

Hadnagy Gábor 1961 óta foglalkozik behatóbban a karikatúra-rajzolással. E rövid idő alatt szép sikereket ért el. Rajzaival, olvasóink nemcsak lapunk hasábjain találkozhattak, de a Ludas Matyiban, a Magyar Ifjúságban, a Füleslben, a Nők Lapjában és még felsorolhatnánk néhány újságnevet, ahol karikatúrái megjelentek.

Válogatott karikatúráit most eredetiben mutatta be a Tanítóképző Intézet klubjában.

A bemutatott 36 darab rajz, montázs egységes egészet alkot, híven tükrözi rajzolójának képességét, elgondolását, jelenlegi felkészültségét. A rajzok egyike sem öncélú, egyik sem azért készült, mert csak nevettetni akar. Híven követi haladó mesterek törekvéseit, kezét állandóan az élet ütőerén tartja.

Néhány vonallal nagyszerűen ábrázolta azt az elharapódzott káros jelenséget, hogy sportolóink egy része anyagi érdekekért játszik. Egy futballista kergeti a labdát, azaz a labdát helyettesítő forintot. A rajz aláírása: Játékkedv.

Mi magyarok híresek vagyunk arról, hogy mindenkor és mindenütt értekezünk. A karikatúrista ezt úgy ábrázolta, hogy az első magyar űrhajó utasai az űrben egy asztal körül ülnek. Egyikük megszólal: Elvtársak, szóljunk hozzá! A rajz mérete kicsi. A mondanivalója nagy.

Egy másik rajz: Amerika a polgárjogi törvények megszavazása előtt és után. Az első képen két huligán ver egy négert. Mögöttük a felhőkarcolók alatt két rendőr nézi karbatett kézzel. A törvény megszavazása után a helyzet fordított. A két rendőr veri a négert és a két huligán nézi. Tömör megfogalmazása ez az amerikai demokrácia egyik arculatának.

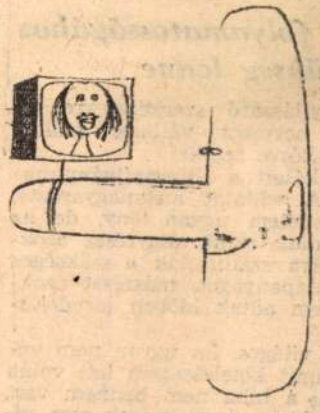

Hordozható televízió.

A fiatal karikaturista: Hadnagy Gábor.
(Zentai Pál rajza)

Említhetnénk a televízió adásairól, a pályaválasztásról, a protekcióról szóló rajzait. Mindegyik egyszerűen megoldott, tömör, torz tükre a valóságnak. Figurái kezdenek sajátos „hadnagyi" jegyeket viselni magukon. Nyak nélküli, egymáshoz közel álló szemű, vonaltalpú emberei egyszerűségükkel belopják magukat a néző szívébe. Alakjai korábban egysíkúak voltak, ma már motiváltabbak. Akivel együttérzünk, az szimpatikus, akit elítélünk, nevetséges, gyűlöletes. Mindezt ugyanabban a rajzi rendszerben, megfogalmazásban.

Természetesen nem állíthatjuk azt, hogy a húszéves Hadnagy Gábor már megszerezte a mesterséghez elengedhetetlenül szükséges szakmai tudást. De azt elmondhatjuk, hogy az alapokat már megtanulta, s ha továbbra is kitartóan dolgozik, képzi önmagát, tanulmányozza elődjei munkáit, sok szakkönyvet olvas, akkor néhány év múltán újabb eredményeket érhet el. Erre annál is inkább számíthat, mert szorgalmas ember, a Tanítóképző Intézetben is a jó tanulók között tartják számon.

Zentai Pál

Együttműködés

Más-más álláspontról, kimondva és kimondatlanul arra a következtetésre jutnak az így vélekedők: adott területen nem érvényesül elég határozottan a párt vezető szerepe, a kommunisták felelőssége. Ha így van, feltétlenül tanulmányozást érdemelnek ezek a jelenségek s szocialista fejlődésünk természetéből következően sürgős változtatásra van szükség. A kérdés azonban csak így fogalmazható: szeleskörű beszélgetésből lehet általánosítani. Mindenekelőtt azt a tanulságot: a növekvő igényekhez kell fejleszteni a pártszervezetek munkáját, képessé válni a kommunista kollektíváknak a szükségszerűen erősödő szerepük érvényesítésére.

Nem arról van szó, hogy egyik oldalról kevésbé hangoztatjuk a „mindenért, ami ebben az országban történik, elsősorban a kommunisták felelősek" jelszót, s más oldalról mégis minden felelős-

Annak megértése és érvényesítése, ho
szerep nem
nem a nép
ben pedig n
gukra hagyc
munisták.
támogatják
lizmust iger
szabad hát
jövőt, a
még akkor
szólag más
lag eltérő
ján, de a
kai együt
munkát, a
felelősséget.

Dézsi Mátyás

1964 DEC 10
VAS NÉPE
Magyar Hirdető
SAJTÓFIÓKELO
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Megmagyarázzuk a bizonyítványt?

Gyakran megesik, hogy írásainkban — különösen azokban, amelyek közgazdasági problémákról, termelésről szólnak — szóvá teszünk kisebb-nagyobb hibákat. Nem azért, hogy fejét vegyék a hiba elkövetőjének, azért sem, hogy a kívülállók okosságát, illetékességét bizonyítsuk azokkal szemben, akik az események ilyen, vagy olyan alakulásáért felelősek. A megjegyzés, a bírálat minden esetben azért hangzik el, hogy gyorsabban, könnyebben lépjünk előre, hogy ne bánhasson senki sem felelőtlenül, garázda módon azzal, ami mindnyájunké, hogy terveink sorra valóra váljanak.

Mit csinálnak azok, akiket megbírálunk, akiknek munkájára tények alapján megjegyzést teszünk? Nem statisztikai alapon, csak úgy általában elmondhatjuk, a bírálatot

a gazdasági vezetők többsége megszívleli

és ha fűz is olykor csípős megjegyzéseket hozzá, intézkedik. Az intézkedések rendszerint hatásosak. Ha ez lenne csak gazdasági bírálatainknak következménye, a cikket itt be is lehetne fejezni. De éppen azért írunk ezúttal, mert nemcsak ez a következmény. Mert egyre inkább tért hódít, mondhatni polgárjogot nyer az a szemlélet, hogy a gazdasági vezetők — kisebb-nagyobb beosztásokban — „megmagyarázzák a bizonyítványukat". Vagyis „hitelt érdemlően" bebizonyítják, hogy a hiba nem bennük, csakis másokban van. A késés nem miattuk következett be, ellenkezőleg, ők mindent megtettek, ami rajtuk múlott. Előfordul már, hogy az újságíró sorra járt

sáról, az építkezések teljesítéséről. Még a közgazdasági képzettséggel nem bíró emberek előtt is nyilvánvaló, hogy jelenleg népgazdaságunk egyik legfontosabb — ha nem a legfontosabb —, területe az építőipar. Ebből világosan következne, hogy mindazoknak, akik az építőipar területén dolgoznak, szorosan együttműködve, pontosan, rendszeresen, tervszerűen kell dolgozniuk a cél, a modern építőipar megteremtéséért, illetve fejlesztéséért.

Joggal várná az ember, hogy mindazok a szervek és szervezetek, akik az építőipar tevékenységét elősegítik, meghatározzák, a párthatározat szellemében az alapvető feladatokra összpontosítják erőiket. Ezzel szemben mi a helyzet? Csak egyetlen példát, amiből világosan kitűnik, hogy nálunk sok helyen az intézkedés helyett „bizonyítvány-magyarázattal" foglalkoznak.

Egy év óta épül Szombathelyen a hétköznapi életben SZTK-palotának nevezett rendelőintézet. Huszonegy milliós beruházás, számos vállalat együttműködését igényli. Tervezőkét, építőkét, szerelőkét. Mint áthúzódó építkezésen nagy súllyal esik latba a teljesítés. A teljesítéshez viszont számos vállalat együttműködése szükséges, köztük a budapesti É. M. Fémmunkás Épületlakatos és Tömegcikkipari Vállalaté, amely például a nyílászáró szerkezeteket szállítja. Október végén hírt adtunk arról: a VASÉP milyen intézkedéseket tett azért, hogy az SZTK-palotán télen át dolgozhassanak az építőmunkások. Megemlítettük, hogy

a munka folyamatosságához sükség lenne

nyílászáró szerkezetekre is,
a nevezett vállalat szállít,
késve szállít.
késett a „bizonyítvány-ma-
A vállalat megmagyarázta,
sedelem ugyan tény, de az
nnük rejlik. Egyrészt azok-
nem szállították a szükséges
alapanyagot, másrészt azok-
nem adtak időben tervdoku-

világos. Én ugyan nem vé-
amit kötelességem lett volna
de a hiba nem bennem van,
sokban, mert mások sem vé-

gezték el, ami nekik lett v
ző. Az eset nem egyedülálló
ját ritkító, talán nem is f
Mi lenne, ha egyszer va
ki azt mondaná: Amit nem

azért én vagyok a

és igyekszem pótolni a m
Előfordulhatna, hogy követ
példa, hogy a nyomába

resen képezi magát.

jai közül munkáshatalom megteremtésekor éppen ezért nem is az döntötte el, hogy doktorátusa van-e, vagy csak érettségije a vezető munkakörökbe megválasztott embereknek, hanem elsősorban a politikai meggyőződése, kiállása, hűsége, megbízhatósága. Hompasz József így is túljutott az akkori átlagon, mert hat elemit végzett. Az akkori körülmények között ennek legalább akkora jelentősége volt, mint ma a nyolc általánosnak, ha nem is ért annyit a valódi értéke.

— Mit tehettem volna? — mondja Hompasz József. — Egyszer csak szembetaláltam magam egy érettségizett brigádvezetővel. Egymás után nőttek fel az érettségiző falusi gyerekek, én meg... Bevallja, aki bevallja, én megmondom, volt egynéhány nyugtalan éjszakám a szavaim hitele miatt. Parancsolni ugyan lehet — kell is néha, az is a hatalomhoz tartozik — hanem a nálunknál többet tudó embereket meggyőzni nem lehet. A bizalom nyilván nemcsak arra vonatkozik — gondoltam —, hogy én csak parancsoljak, engem úgyis véd a törvény. Akinek csak annyi a tekintélye, annak nincs tekintélye.

Hompasz József ebben a tanévben érettségizik a mezőgazdasági technikumban.

3.

Több szó nem esett a tekintélyről, meg másfélékről sem. Arról sem, hogy milyen a tanács tömegszerve-

Hadnagy Gábor
grafikus

M.D.V.

Illusztrációk

—: Tervezgetés, — Tabarékoskodtak

Nők Lapja, 1966. jan. 29 - 26 lap

Hadnagy Gábor
grafikus

M.D.K

„Két nemzedék"

— : —

Élet és Irodalom, 1966. jun. 25 - 10 kep

Hadnagy Gábor
grafikus

M.DK

Illusztráció

—: Egyenjogúság
Nők Lapja, 1965-ján. 9-21 lap

Hadnagy Gábor
/Székesfehérvár/ MDK

A 60 éves vasas szakszervezet kongresszusának tiszteletére rendezett kiállításon szerepelt /Pesterzsébet Vasas Művelődési Ház/.

"Csendélet"

körök

Ecsery Elemér: A vasas képzőművészek kiállítása. Vasas, 1963 ápr.

Hadvagy Gábor
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

— : Praktikus tapsi
Nők Lapja, 1965. márc. 13 – 24 lap

Hadnagy Gábor
grafikus

M.D.K.

Karikatúrák

Élet és Irodalom, 1965. febr. 20 - 7 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hadnagy Gábor

FEJÉRMEGYEI HIRLAP

1962 OKT 14

1021

Hadnagy Gábor: Tizenhatévesek (mozaik

technirama, cinemiracle, kinopanorama stb végső állomása a vetítővászon (vagy vásznal nése. Abel Gance szerint helyüket átveszi m fluide", a folyékony vetítőfelület, vagyis a képvetítés az üres térbe, amikor is a néző ki len közelében vetített lények és történés majd. Ez azonban Sadoul szerint még mos csak tudományos fikció.

A holnap filmjére vonatkozó vitát természetesen a film-technika további fejlődése dönti majd el. L. É.

kolai bizonyítványok megszerzése nélkül is.

Mielőtt a függöny szétnyílik:

Thália Székesfehérváron

16.

A nagy sikerek résztvevői

Az 1862-től 1874-ig tartó sikersorozatnak igen neves képviselői voltak. Az ország első színházának művészei közül igen sokan vendégszerepeltek Székesfehérváron s az itt induló fiatal színészek közül igen sokan később a Nemzeti Színház kimagasló művészeivé váltak. Álljon itt egy csokor azok közül, akiknek 100 évvel ezelőtt legtöbbet tapsoltak Székesfehérváron.

Szerdahelyi Kálmán

Művészcsaládból származott, a család akarata ellenére lett színész. Mint vándorszínész 1854-ig járta az országot, ekkor lett a Nemzeti Színház tagja. Mint vendégszereplő több ízben játszott Székesfehérváron, legnagyobb sikereit Szigligeti Ede vígjátékaiban aratta. Korában az a vélemény alakult ki róla, hogy Szigligeti főhőseit senki nem tudja oly elevenen, hűen életrekelteni, mint ő. Csaknem minden bemutatón feleségével, Prielle Kornéliával együtt játszották a főszerepeket.

Újházi Ede

Ő is, mint a Nemzeti Színház tagja mutatkozott be Székesfehérvár közönsége előtt. Akkoriban kezdett kibontakozni művészi egyénisége. Paulay Ede és Szerdahelyi Kálmán nevelése, ők ketten tanították, formálták játékmodorát. Legnagyobb székesfehérvári sikereit a „Leár király", bolond szerepében és Tiborc megformálásában aratta.

Egressy Gábor

A nagytehetségű jellemszínész, bár nagyon szerette volna megélni, hogy Székesfehérváron az új színházban eljátssza a Bánk bán Peturját. 1866-ban több nagysikerű előadás után meghalt. Tudta, hogy a város néhány év múlva színházat készül építeni, s tudta, hogy az avatásra a Bánk bánt szeretnék az ő felléptével előadni.

Benza Károly

A legnépszerűbb komikusok egyike volt, aki megfordult Székesfehérváron. Első vendégszereplése után, a következő fellépésekor már elég volt annyit nyomtatni a plakátra, hogy — Ma fellép Benza — és biztosítva volt a telt ház. Nagy népszerűségét ügyesen megfor-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hadnagy Gábor?

FEJÉRMEGYEI HIRLAP

1982 OKT 6

1021

2.

Zsuzsa

MAI VIL

Levél a szakasztól

A brigádvezető csodálkozva nézett körül a műhelyben. Tíz perc múlva kezdődik a műszak és a fiúk sehol. Csak a gépek mögött mozog valaki. — Mi az, ma nem dolgozunk? — kiáltott fel hirtelen.

Kiskovács mosolyogva búvt ki a gépe mögül, ránevetett a brigádvezetőre.

— Mindjárt, csak előbb beszélgetünk. Helyesebben levelet írunk.

Lassan gyülekeztek a fiúk. Kiskovács a brigád gyűrűjében állt és lelkesen magyarázott.

— Ma reggel a portán volt ez a levél. Nekünk jött, a Fekete szocialista brigádnak, a Néphadseregből — kibontotta a levelet, és kézbeadta. Valaki hangosan olvasni kezdte a sorokat.

— Szeretnénk, ha az önök brigádja és a mi szakaszunk között, komoly barátság fejlődne ki. Mi beszámolunk az életünkről.

— Gyerekek, Kalmár Jancsi szakasza írt...

— Helyesebben — szólt közbe Kiskovács — Kalmár honvéd kiváló szakasza. Tudjátok mi ez? Megváltozott a fiú. Kiváló szakasz, szocialista brigád.

Kalmár Jancsi egy éve vonult be. A brigád nem érezte különösebben a hiányát. Ivott a fiú, a barátai sem voltak rá jó hatással. Pedig ügyes keze volt. Amikor elbúcsúzott, csak ennyit mondtak neki: aztán megembereld magad.

Azóta ez az első levél tőle.

Műszak után együtt maradt a brigád levelet írni. Már a postára indultak, amikor a brigádvezető hirtelen megállt.

— Fiúk, beleírtátok, hogy visszavárjuk?

— Naná — nevetett Kiskovács. — Elvégre brigádtag ő is. — És rettenetes büszkeség csengett a hangjában.

Új embert formált a közösség

Jancsi tavaly a Gépipari Technikum első osztályába járt. Csendes, szomorú fiú volt mindig. Nem barátkozott senkivel. Társai nem sokat tudtak róla. kollégiumba. Nehezen tudták bevonni a közösségbe, de mindenki segített neki, társai, tanárai és a KISZ-szervezet. Most is

Hadnagy Gábor
Grafikus

M.D.K.

Illusztráció

—: Lányok, asszonyok
Nők Lapja, 1964. dec. 5. - 24 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Hadnagy Gábor
FEJÉR MEGYEI HIRLAP
1965 SZEP 26.

1021

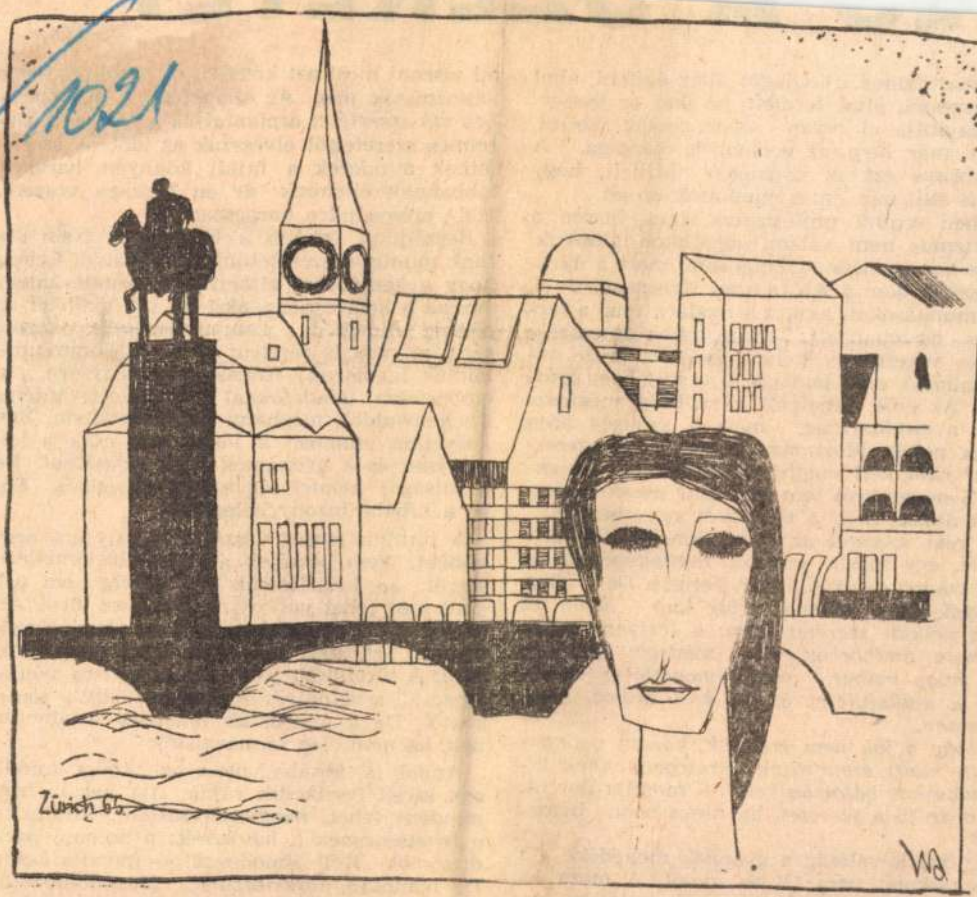

Hadnagy Gábor: *ZÜRICHI KÉPESLAP*

A marxizmus új világot akar építeni, ahol az összesség által termelt javakat az összesség sajátítja el olyan igazságosság szerint, amely már nem az erősebbek igazsága. A marxizmus ezt az igazságot hirdeti, hogy erőt is állít mögé: a munkások erejét.

Ebben semmi prófétizmus sincs, hiszen a marxizmus nem valami sugallaton alapszik. Nincs benne messianizmus sem, mert a munkásosztály nem a XX. század Krisztusa.

A munkásokat, akiket a modern ipar a termelés összehangolt folyamatának megszervezése végett egy helyre gyűjtött össze tapasztalataik erre tanítják: *egyesülj, hogy győzhess.* Az erőt, amelytől a szükség megfosztotta a szolidarítást, most a szükség adja vissza nekik. *Most már ahhoz, hogy szeressünk, nem kell megfeledkeznünk a többiekről.* S magunkról sem kell már megfeledkeznünk ahhoz, hogy a többieket szerethessük.

A régi szeretet az erőst, amely hiányzott belőle, egy másik szeretet mintaképében és támaszában — az Atyában kereste. De a világ változik és a szeretet erőre kap. *Eljön az Atya nélküli szeretet kora: a testvéri szeretet kora, amikor az ember sohasem több annál, hogy ember, mégis megtalálja magában a szükségletet és az erőt ahhoz, hogy szeressen.*

„Hogy a jók nem erényük, hanem gyöngeségük miatt szenvedtek vereséget, ennek kimondásához bátorság kell" — mondja Bercht. De mire jó a szeretet, ha nincs benne bátorság?

Az örökkévalóság a gyöngék menedéke. Az erős szeretet nem fél az időtől. A marxista szeretet, mely a történelemből született, természetesen a történelemhez fordul.

Tudja, hogy az idő drága, a jó nagyon sürgős: a rossznak túl nagy az előnye. Akiknek az örökkévalóság lebeg a szemük előtt azok-

mi viszont most
változtassák m
ben élő szeretet
relmes szeretet
tetnek mindeze
lobbannak elle
hogy erényeink

Beszéljünk inkább a hibáinkról. Nem állunk mindig a szeretetünk magaslatán. Lehet, hogy a keménység eltorzítja a szeretetünket. Annak a keménysége, akit túl sok gyűlölet ér (sokak szemében a kommunistáknak okozott sérelem nem is sérelem — de a kommunistáknak igenis az.) Annak a keménysége, aki embertelen feladatokkal bírkózott: túlélni Buchenwaldot, meghalni Sztálingrádban. Egy kegyetlen világban a jóság már csak a keménység és a gyöngesék közt választhat. De a túlságos keménység szinte gyöngeség. Ebbe a hibába bizony beleestünk.

A türelmetlenség veszélye is fenyeget bennünket. Nem beszélek a hasznos türelmetlenségről: de késleltessük egy percig sem azt, amit meg lehet változtani. De rossz türelmetlenség vezet bennünket, ha meg akarjuk változtatni azt, amit még nem lehet megváltoztatni. A türelmetlenség nem marxista vonás: lebecsüli a valóságot és elszigetelődik a tömegektől. De a marxisták lehetnek türelmetlenek, ha nem elég jó marxisták.

Annál is inkább, mert az utópia mindig egy kicsit leselkedik rájuk. Azt hiszik, hogy mindent lehet, méghozzá tüstént. Eltúlozzuk a lehetségesnek a hatókörét: a holnapi paradicsomot. „Kell álmodozni" — mondta Lenin. De pontosan álmodozzunk. Máskülönben az álom nem segíti elő a jövőt, s a jövő az álmot önmaga ellen fordítja.

Elvben a marxizmusnak őrizkednie kell az utópiától, mivel a marxizmus egyszersmind tudomány — gyakorlat. Ámde az utópia meg-

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

Rajzok a Made in Hungary fehérvári bemutatójáról

Made in Székesfehérvár: Hadnagy Gábor

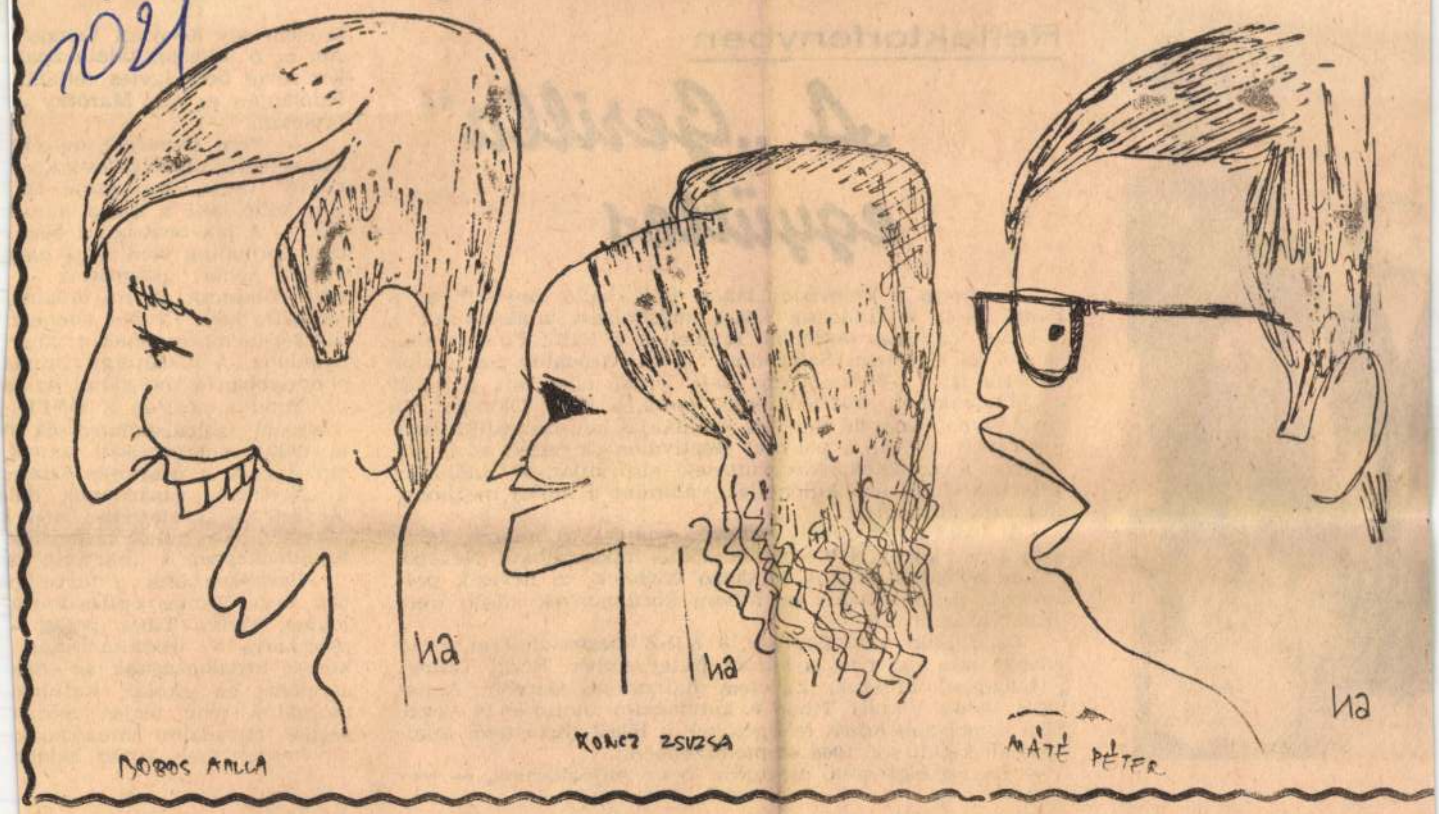

tesen, tiszta szívből cselek-
szenek a többség érdekében.
Horváth János

iban voltam tegnap, nem is volt olyan rossz."
— kékesi —

talmas, felelősségteljes
dat.
Györe Ferenc, a S

Reflektorfényben

A „Gerilla" együttes

Legutóbb a Televízió „Halló fiúk, halló lányok!" és a Rádió 20-as stúdiójának közös műsorában találkoztunk a „Gerilla" együttes tagjaival. Énekeltek a KISZ Pinceszínházában, az Egyetemi Színpadon, s az Irodalmi Színpadon többször is: a „Vietnam ege alatt" című műsorban, és most a „Mindenkinek, mindenkinek!" című, a Nagy Október óta eltelt ötven esztendő művészi krónikáját adó összeállításban.

Tavaly nyáron a pol-beat fesztiválon elnyerték az I. kategória, a szólisták, kisegyüttesek első díját, a Rádió és Televízió elnökének különdíját, valamint a műfaj meghonosításának különdíját.

A műfaj-ét, amely valóban annyira új nálunk, hogy még a név körül is bizonytalankodás tapasztalható. Nevezik protest songnak, vagyis tiltakozó éneknek, és nevezik pol-beatnak, de ők maguk az itthoni körülmények között nem tiltakozni akarnak.

Az ifjúsági mozgalomban, a KISZ megmozdulásai során ismerte meg egymást a három fiatal ember. Berki Tamás, a budapesti Műszaki Egyetem hallgatója, Gergely Ágnes jogot tanul, Vámos Tibor a gimnázium utolsó évét végzi. Első komolyabb közös fellépésükre a KISZ oszolytetői találkozóján került sor 1966 szeptemberében.

— Ha ezt elolvassa, megtudja, hogy mit akarunk, — tesz

proletár".

— Nem fogadjuk mi el
kapcsolódik beszélgetésünkbe
tatlan" tagja, szervezője és
ifjú költő, aki a maga huszo
tük. — A pol-beat-ből a beat
csak formailag sem állja meg
erősítő nélkül gitározunk —
csen dobosunk. A mi dalaink
hallgatni kell. Elvből ellenezz
nivalót csempésszenek a táncr
haladunk. A lüktetőbb ritmust
pontosabban a mozgalmi dalba

Mind a négyen a DNFF
vietnami szabadságharcosok b
át nekik, elismeréséül annak,
emlékeznek a hősi nép küzde
a „Vietnami vasárnapok dal
lányért" — a vietnami nép i
csakúgy, mint maga az együtte
tulajdonképpen a „partizán" s

Beszélgetésünk a terveikr
get. Berki Tamás építészmérn
jogász, Vámos Tibor pedig, –
csészkarra — irodalomtanár,
kereső foglalkozásnak az ének
el pénzt az iskolai, kultúrh
mozgalmi song terjesztését
séggel társadalmi munkának
megkezdett úton kíván halad

MDK.

Hadnagy Gábor

Rajzának reprodukciója.

/cim nélkül/

Fehérmegyei Hirlap 1965.márc.28.

lap -

M.D.K

Hadnagy Gábor
grafikus

Parnassus (karikatúra)

Élet és Irodalom 1964. január 18 – 6 lap

Hadnagygábor
grafikus

M.D.K

Illusztráció

—: Hol is hagytam abba tegnap?

Élet és Irodalom, 1964. január 25 – 4 lap

Hadnagy Csaba, grafikus

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

12.

XXXVI/3

Hadnagy Csaba grafikus

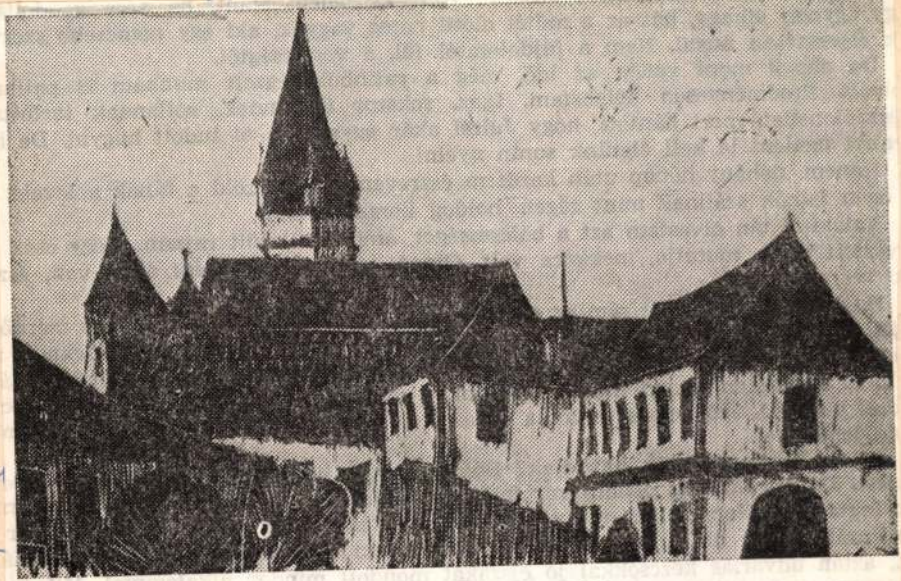

HADNAGY CSABA GRAFIKÁJA

40

XXXV/10

Hadnagy Csaba, grafikus

Utcavénlet: Rejvz.

Hadnagy Csaba: Grafika 25

Tiszatáj, Szeged, 1981 okt.

XXXV/10

MDK

Hadnagy Endre, grafikus

Rajz:

Repr

—: „Ahogy a kiállító ...." 502.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1968. augusztus XVIII/8.

Békességre és türelemre kérek mindenkit

Válaszolni szeretnék *Némethné H. R. soproni lakos* levelére, ami a Kisalföld március 13-i számában jelent meg.

Tisztelt asszonyom! Mivel ön a levelét személyesen nekem adresszálta, kénytelen vagyok arra válaszolni. Azt írja levelében, hogy én mivel nyugdíjas és azért bizonyára idősebb is vagyok, mint ön, lett volna időm arra, hogy kinyissam a szememet és lássam azt, ami körülöttem történik. Részben igaza van. Mivel én már 13 év óta vagyok nyugdíjas, sokat láttam és tapasztaltam. S hála Istennek még vak sem vagyok.

Szükségét érzem, hogy némi életrajzrészletekkel szolgáljak magamról. Az első világháború végén születtem ötgyermekes családban és igen nagy szegénységben. A gyermekkori évek beleestek azokba a nagy világgazdasági évekbe, amit még mostanában is sokat emlegetnek.

Amikor aztán kezdtek jobbra fordulni az esztendők, jött a második világháború. Két évet töltöttem a fronton és 43 hónapot hadifogságban. 1980-ban mentem nyugdíjba 40 évi szolgálat után. Tudvalevő, hogy a posta nem tartozott a kiemelt vállalatok közé, így az én nyugdíjam is annak megfelelő volt, 3800 forint. Az évi kétszázalékos és mostanában a nagyobb mértékű emelésekből ön is ki tudja számítani, hogy most körülbelül mennyit kapok kézhez. Nem tartozom a nagynyugdíjasok közé.

Életem folyamán tisztességgel felneveltem két gyermekemet, pedig a családi pótlék is csak 70 forint volt fejenként. Igaz, nem szereztem se házat, se autót, éltünk szerényen, takarékosan úgy, mint sokan mások ebben az országban. Fentieket azért tartottam szükségesnek nyilvánosan közölni, hogy megértse, honnan ered a türelmem és a reményem életünk jobbra fordulásában.

Ön olyanokat ír, hogy ez a kormány két és fél év alatt több adósságot halmozott fel, mint a Kádár-rendszer 40 év alatt, meg hogy a parlamenti képviselők 150–200 ezer forintot keresnek. Nem tudom elgondolni, honnan vannak önnek ilyen pontos értesülései? Ami az adósságokat illet, a Központi Statisztikai Hivatal és a Magyar Nemzeti Bank nem közöl ilyen horribilis számokat. A képviselő urak bérjegyzékét sem volt szerencsém látni, de ha tényleg akkora a fizetésük, akkor is csak azt mondhatom, hogy sokkal kevesebb, mint azoké az uraké, akiknek terhére az adóhivatal több millió forintos adóeltitkolásokat állapít meg.

Azt is kérdezi, hová lesz az a sok adó, amit befizetünk? Mit gondol, mennyibe kerül az államkasszának a sok kárpótlási jegy, amit az állampolgároknak kiadnak? Kárpótolják a politikai üldözöttek, a hadifoglyokat, az elhurcolt zsidókat, cigányokat, a kitelepítetteket, stb. A kibocsátott kárpótlási jegyek valahol ismét forinttá alakulnak át és csakis az államkasszát terhelik.

Tudnia kell azt is, hogy ezt a szerencsétlen kis országunkat nem éppen jóindulatú szomszédok veszik körül, kénytelenek vagyunk hadsereget is fenntartani, de szükségünk van iskolákra, kórházakra, rendőrségre és még ki tudja mire másra. Ennek a kormánynak nem adatott meg az a szerencse, ami Rákosiéknak, hogy államosítson, elvegye a másét csak úgy Isten nevében. Most mindent az alapoknál kell kezdeni.

Végül azt írja ön, hogy egyszer elfogy a nép türelme és vége lesz a békességnek. Kérdezem: és utána mi lesz? Minden jobb lesz? Minden egyszerre meg fog változni? Nem asszonyom! Esetleg bekövetkezhet egy olyan állapot, ami már volt 1919-ben, vagy ami még annál is rosszabb, jelenleg a Balkánon. Hogy azt elkerüljük, én ismét csak békességre és türelemre kérek mindenkit.

Id. Perjés Frigyes
Győr

A szegénységet hozta nekünk a rendszerváltás

Az újságot olvasva nem hittem a szememnek, hogy ilyen rövid idő alatt hány miniszter lelépett. Most már az ő jövőjük meg van alapozva. A sok áremelés, az adó meg a többi, hadd ne soroljam tovább. Ne panaszkodjunk, a miénk is megvan?

A nyomorúságot és a szegénységet hozta részünkre a rendszerváltás és a demokrácia. Ezeknek az embereknek most már megvan a luxuslakás, a nyaraló és az autó. De nekünk mi van? A sok adósság. Nem a szegény emberekkel kell ezt megtenni. A képviselő és miniszter urak legalább egy évig próbáljanak olyan kevés nyugdíjból vagy fizetésből megélni, mint mi, és akkor legyenek a magas áremelések.

Ez az önök jövője, nem a miénk. Az ország lakosságát már nyomorba döntötték, az urakat már nem érdekli, hogy mi hogyan élünk tovább. A közmondás is azt mondja, hogy minden szentnek maga felé hajlik a keze. Hát ez igaz is.

Molnár Margit
Markotabödöge, Petőfi Sándor u. 22.

Hozzászólás

Nem gyorstalpalón végeztem

A március 23-án megjelent *Rossz diplomás vagyok* című írást saját példával szeretném illusztrálni. Nyolcvanéves, német–francia–orosz szakos, nem gyorstalpalón végzett, három diplomás és két aranydiplomás gimnáziumi és közgazdasági középiskolai tanár voltam.

Kilenc évig tanultam, fizettem, nem kerestem, és 1937-től, a Felvidék visszacsatolása miatt idejében le nem szereltetett állástalan voltam. Ezen éveket a nyugdíjamba nem számították be.

Az utolsó, harmincötödik szolgálati évemet sem számították be, mert öt nap hiányzott. Így a legutolsó nyugdíjrendezéskor 34 év után csak 9 százalék emelést kaptam 13 százalék helyett.

A 47 év alatt soha egy forint jutalmat vagy rendkívüli emelést nem kaptam. Egész életem a létminimumon telt el. Se saját lakásom, se családom.

Tóth Kálmán
Győr, Újkapu u. 24.

Beszélgetés kutyabarátokkal

Gyermekemért az óvodába ballagva kis csapat vonja magára figyelmemet. Egy doberman, egy rottweiler és két farkaskutya büszke tulajdonosai levegőztetik kedvenceiket az óvoda közelében, a játszótéren. A kutyusok vidáman kergetőznek, játszanak, ürítenek, néha egy-egy vonítás jelzi, hogy a játék elfajul. A levegőzés lassan véget ér, mire gyermekemet kihozom az óvodából, az urak indulnak hazafelé. Megszólítom őket.

– Bocsánat uraim, mint látom, ez itt a kedvenc helyük, de nem tudnának arrébb menni a kutyusokkal? Ez mégiscsak gyerekjátszótér.

Fiatal hölgy válaszol: – A játszótér szélén a fák között kullancs van, oda bizony nem megyünk.

Az egyik úr közli: – Már különben is arrébb jöttünk, tovább nem megyünk!

Egy újabb vélemény: – Látta ott azt a sok üvegcserepet ahol álltunk? Az nem zavarja, csak a kutyaszar?

(Mi tagadás, ha focizni akarunk a gyerekkel, előbb összeszedjük a törött üveget. Az emberi állat talán kártékonyabb, mint a négylábúak.)

Még egy vélemény: – Ezek fegyelmezett állatok, akár a szájukba is nyúlhat. A környéken mindenhol játszanak gyerekek és nekünk is lennünk kell valahol.

Én is szeretem az állatot, ezért nem tartok a panelban. Végezetül egy fohász: a kutyasétáltatóktól ments meg uram minket (szegény lakótelepieket). És egy kérdés: ebben a városban büntetett-e meg bárkit is a közterület-felügyelet másért, mint tilosban parkolásért?

Vági Miklós
Győr

Még messze vagyunk a demokratikus életviteltől

Levelem megírására a március 13-i Kisalföldben A reménybe bele is lehet halni címmel közölt írás késztetett. Ezúton gratulálok *Némethné H. R. soproni levélírónak.*

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a demokratikus sorsfordulat ellenére népünk még nagyon messze van az igazi szép, demokratikus életviteltől. Az országgyűlési képviselők és a kormányzatban lévő vezető egyéniségek felveszik a 180–250 ezer forint havi javadalmat, ugyanakkor nagyon sokan vannak a 10 ezer forint és a létminimum alatti havi jövedelműek.

Ha a kormányzati és a minisztériumi egyéniségek, valamint az országgyűlési képviselők keresztényi szellemben önmagukba néznének és megelégednének a havi 90–100 ezer forintos jövedelemmel, a különbözetből sok alacsony jövedelmet és létminimum alatti béreket, nyugdíjakat lehetne javítani.

A jelenlegi vezető egyéniségek sok igazságtalan rendelkezést hoztak. Többek közt: ha a dolgozók a megadóztatott keresetből valami szükséges dologra takarékba helyeznek egy összeget, a kamatjövedelemre ismét 20 százalékos adót tesznek. Igazságtalanság az is, hogy a 30–40 ezer forintos nyugdíjas, ha nem dolgozik, úgy nyugdíja nem adózik. Viszont ha a kisebb összegű nyugdíjas munkát vállal és segíti a népgazdaságot, úgy az ő kisnyugdíját hozzáteszik a keresetéhez, és így magasabb kategóriába kerülve a nyugdíj is adózik.

Mi, magyarok a történelem folyamán mindig más nemzetek hatása alatt voltunk. Török uralom, Osztrák–Magyar Monarchia, a 40 éves orosz megszállás és most megint Nyugat felé hízelgünk. Próbáljunk meg független, szabad magyar hazát teremteni.

Koloszár Imre
Sopron,
Bajcsy-Zs. u. 21.

Örömünkre szolgált...

Az Ikrényi Állami Gazdaság nyugdíjasai és a magam nevében szeretnék köszönetet mondani a *gazdaság vezetőinek* és a *MEDOSZ Szakszervezeti Bizottságának*, hogy nem feledkeztek meg nyugdíjasaikról.

Március 19-én nyugdíjas-találkozót szerveztek számunkra, ahol szinte valamennyi régi kolléga megjelent, mintegy száz fő. A jó hangulatú, vendéglátással egybekötött találkozón külön örömünkre szolgált, hogy a nehéz gazdasági helyzetben ajándékcsomaggal is kedveskedtek.

Nagyon jóleső érzés számunkra, hogy ebben a rohanó világban sem feledkeznek meg a gazdaság fiatal, aktív dolgozói az idősebb generációról.

Horváth János nyugdíjas
Győr, Hunyadi u. 3/b.

Mindannyian drukkoljunk a kormánynak

Sokszor megdöbbennek a Kisalföldben közölt olvasói levelek tartalmán. Egyszerű, tanulatlan, primitív emberek írnak a politikáról, meggyőződve arról, hogy ők jobban értenek hozzá, mint a kormány, az állam vezetői, akiknek pedig az iskolai végzettségük két-három egyetem és több nyelven beszélnek. Tehát van kitekintésük a világ folyására, nem úgy, mint a 6–8 elemit végzett, képzetlen, a falujából ki sem mozdult embernek.

Félreértés ne essék: nem a képzetlenségük miatt bírálom őket. Csak azon csodálkozom, hogy milyen határozottan megírják szakszerű véleményüket – persze a butaságok tömkelegét.

Egy mihályi levélíró közli: „Ha hozzám kijönnének, ötször is aláírnám a parlament feloszlatását". Tegye, de a szavazni elmenők fizetik meg a szavazás árát, vagyis a 400 millió forint szavazási ár rájuk eső részét. Az én kis nyugdíjamból ne vonják le a mások szórakozásának az árát. A kocsmában is az a rend, aki szórakozik, az fizet.

Írja még, hogy „a múlt rendszerben jobb volt, nem volt ennyi szegény ember ebben az országban". Ehhez az a véleményem, hogy azért bukott meg az a rendszer, mert a felvett 20 milliárdot elosztotta az embereknek, megettük, elkótyavetyéltük. Az a rendszer megbukott, mert rossz volt. El kellett buknia, mert azokkal a gazdasági módszerekkel nem működhet egyetlen állam sem sokáig.

A mai kormány mit csinált eddig? – kérdezik sokan. Amit lehetett és amit tudott – a tévedésekkel együtt. Ezt jól tudják az ellenzéki pártok vezetői is. Értelmes emberek közöttük is vannak, akik jól látják, mi van Oroszországban, a hatalmas Szovjetunióban. Háború, nyomor, nélkülözés.

Drukkoljunk mindannyian a kormányért, mert ha jól dolgozik és jól intézkedik, jól él a lakosság. Ha rosszul mennek a dolgok, nehezen él a nép. Tehát nem „örülni" kell a hibáknak, hanem bírálni azokat. A magyar nép érdeke, hogy sikereket kívánjon a kormánynak.

A múlt rendszer tönkretette az ország iparát, mezőgazdaságát, városait, falvait. Nemcsak azt kell látni, hogy megépültek a lakótelepek. Körülöttük szemétdombok, gondozatlan a környezet stb.

A munkanélküliség egyik oka a technika fejlődése. A proletárrendszerben a gyárakon belül tettek-vettek az emberek, primitív módon dolgoztak. Most beállítanak egy automata gépet, az gyorsabban és jobban dolgozik 100–200 ember helyett. Így is kerülnek utcára emberek. Azt kell megtalálni, hogy mit tartsunk meg a régi rendszerből és mit változtassunk meg.

Ha elérjük, hogy a munkahelyeken annyi ember dolgozik, amennyire valóban szükség van, kiegyenlítődik a társadalom gazdasági helyzete. Ma még sok helyen van túlfoglalkoztatás.

Minden bizonnyal a kormány dolgozhatna jobban, sokkal jobban. De mi a biztosíték arra, hogy a következő választáskor megválasztásra kerülő kormány jobban dolgozik ennél? Lehet, hogy visszasírjuk majd ezt a kormányt még. Addig, amíg ez a kormány van, bíráljuk konkrétan, és ne szidjuk, átkozzuk általában.

Gondolkodjanak el a Torgyán és Csurka urak beszédeit tapsoló emberek: mi lenne, ha ők kerülnének a miniszterelnöki székbe? Magukra hagynák őket a mai hitelező bankok, még több lenne a munkanélküli, még nagyobb az infláció. A gazdag országok vezetői nem állnának szóba a népvezérekkel. Mert ők megnézik, hogy kivel állnak szóba, kinek adnak pénzt. A politikai már csak ilyen! Magyarország mindig külpolitikájával rontotta el az ország sorsát. A külpolitika eredményessége dönti el egy ország életét. A jó külpolitikához nagyobb tudás és értelem kell, mint a belpolitikához.

Egyetértek a Kisalföld újságíróival, amikor különböző nézetű és véleményű emberek leveleit leközlik. Ez az igazi demokrácia! Ezen levelem talán egy kicsit elősegíti a tisztánlátást a leendő vezetők kiválasztására az ország irányításában.

Bodó Tivadar
Győr

És Angliában mivel közlekednek?

Papírkoporsók...

A január 27-én közölt *Keressük a kiutat – Évente meghal egy falu* című cikk tartalma adta kezembe a tollat. A szerző összehasonlítja a Nagy-Britanniában és kis hazánkban történteket. Azt írja, hogy Angliában 2–3 halálos áldozat jut száz balesetre, míg nálunk közel 9.

Kérdéseim: miért nem boncolgatta a miérteket? Miért nem tesz összehasonlítást, hogy milyen járműveken utaznak a britek és miben utazunk mi? Ha az angolok szaladgálnának Trabantokkal (papírkoporsókkal) vagy Wartburgokkal a BMW-k és Mercedesek helyett, a statisztika náluk mutatná a 9 halálozási arányt 100 balesetre vetítve. Miért nem beszél arról, hogy milyen széles és biztonságos utakon közlekednek az angolok és milyenen mi?

A minap láthattuk a televízióban, hogyan lehetett Magyarországon 5 ezer forintért jogosítványhoz jutni írástudatlan embereknek is. Angliában mennyiért és milyen feltételekkel lehet gépjárművezetői engedélyt kapni? Ez is oka lehet a 9 fős „eredménynek".

Feltehetően még az is csökkenti a balesetek és halálozások számát, hogy nem kell rohanni nekik műszak után a kiegészítő kereset reményében a második műszakra.

Bízom abban, hogy a növekvő munkanélküliséggel arányosan csökkenni fog nálunk a balesetek száma (a halálos baleseteké is), mert a növekvő üzemanyagárakkal, a gépkocsiköltségekkel nem tudnak megbirkózni, s nem tudnak mivel és miből közlekedni. Kíváncsi lettem volna arra is, hogy a falu létszámú halálesetből hányan vesztették életüket Trabantban, Wartburgban, teherautóban, autóbuszban és mennyinek volt okozója külföldi járművezető?

Horváth Gyula
buszvezető
Barbacs

A Kurucdomb festője

Akinek szenvedélyévé vált a művészet

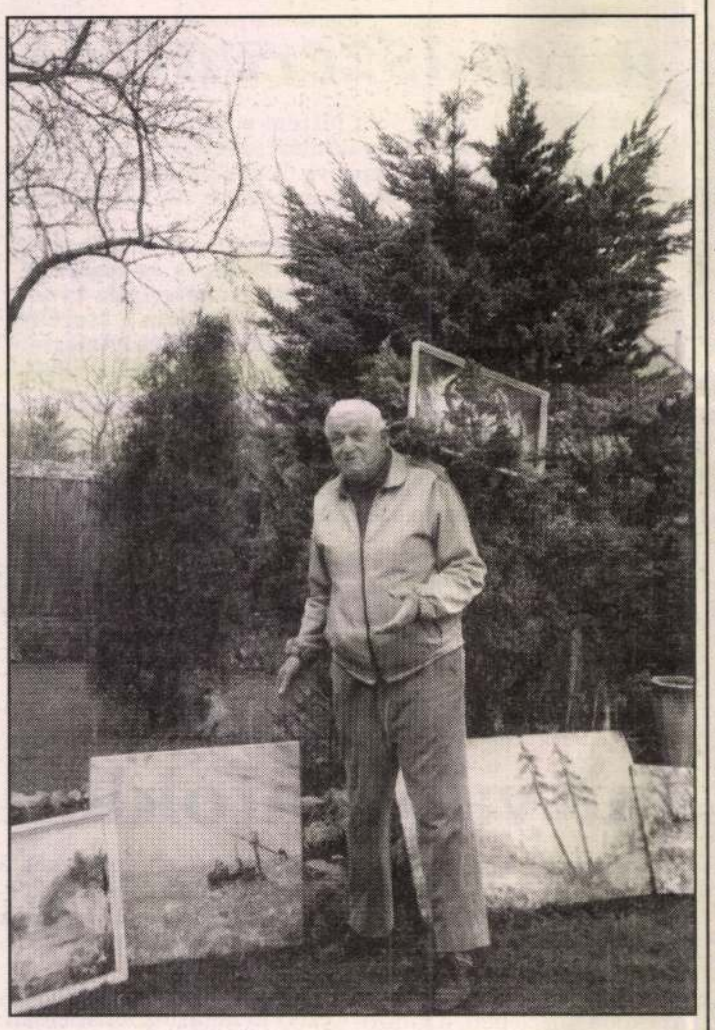

A soproni Kurucdombon a művészeket megillető tisztelet övezi Hadnagy Gábort, akinek festményei Európa sok országában ékesítik gyűjtők falait. Hogyan emlékszik vissza a kezdetekre? – kérdeztük a 69 éves festőt.

– Egykor a Kurucdomb Sopron legszegényebb negyedei közé tartozott – kezdi Hadnagy Gábor – s első rajzom édesanyámhoz kötődik: amikor kisgyerekként egyszer megbetegedtem, jó anyám – hogy rajzolással töltsem az időt –, vett pár darab színes ceruzát, a legolcsóbbak közül. Akkor nekem ezek valahogy mégis a legdrágábbak voltak. Arra is emlékszem, hogy a Schneeberget rajzoltam meg egy könyv fényképe alapján. Aztán iskolás koromban egyre jobban éreztem, milyen izgalmas dolog az alkotás, s így szinte szenvedélyemmé vált a művészetekhez való vonzódás. Egyetemre, főiskolára persze nem is gondolhattam. Az amerikaiak hadifogságából 1945-ben jöttem haza, s továbbra is élt bennem a képzőművészet szeretete. Noha két szénrajzom után kaptam ajánlatot a Derkovits-kollégiumtól, hogy ingyen tanítanának, de családi okok miatt ez a lehetőség is kútba esett. Így a háború utáni soproni festőnemzedék olyan egyéniségeitől, mint Soproni Horváth József, Mühl Aladár, Mende Gusztáv, tanultam azt – az önképzés mellett –, amit egy festőnek tudni kell. 1947-ben már közös tárlaton állíthattam ki munkáimból. S akitől még sokat kaptam szellemileg, bár őt nem ismerhettem személyesen, az Barcsay Jenő. Könyve, a „Művészeti anatómia" minden bizonnyal a művészek európai imakönyve.

– Festményein „ezerarcúság" érződik, sokoldalú témái meditatív szemléletet sugallnak. Mi az, amit igen lényegesnek tart festményein keresztül elmondani?

– Nemsokára itt a húsvét: van egy képem, Krisztust ábrázolja a két latorral, s azt a címet adtam a kompozíciónak: „Még most is így történne..." Úgy látom, az ember habitusa, amióta csak létezik, nem változott. Krisztust alighanem ma is ugyanúgy kigúnyolnák, megvetnék, keresztre feszítenék. „Olajfák" című festményem is nyilvánvalóvá teszi az emberi gyengeséget: akik Jézus pártján állnak, alusznak a sorsdöntő pillanatban. Pedig törekednünk kellene arra, hogy jobbakká, állhatatosabbakká váljunk. „Csendes várakozás" című festményem egy terhes kismamát ábrázol, aki a jövőn tűnődik. Jó lenne, ha e kicsi ország kismamái egy boldogabb jövő magyar nemzedékét szülnék a világra.

G. M.
Fotó: H. F.

Soproni Tavaszi Napok

Telt ház, forró siker

Március 23-án adta tavaszi hangversenyét a Soproni Tavaszi Napok keretében a soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar, a Liszt Ferenc Művelődési Házban. A telt ház előtt muzsikáló együttes forró sikerének több összetevője volt.

Kellett hozzá mindenekelőtt komoly hagyományokkal, rangos múlttal rendelkező, felelősséggel játszó szimfonikus zenekar, lendületes, jó karmesterrel az élen; kellett kellő önismerettel, szakmai érzékenységgel szerkesztett műsor; a közönség figyelmét fölkeltő, rokonszenvét kiérdemlő fiatal szólistagárda, együttműködni tudó és partnerkapcsolatokra képes énekesegyüttes, és nem utolsósorban széles körű, hatékony közönségszervezés, igazolva azt, hogy a jó bornak is kell cégér.

A művelődési ház nagytermében fellépő zenekar jól választott, amikor F. Schubert V. (B-dúr) szimfóniájával kezdte műsorát. Az 1816-ban megtartott ősbemutató körülményeit akár szimbolikusnak is mondhatjuk a keddi előadás párhuzamában, ugyanis a kompozíciót először műkedvelő zenekar szólaltatta meg annak idején, és (mint *Pándi Mariann* írta): nyilvánvaló, hogy a tizenkilenc éves zeneköltő a kompozíció egészében „ügyelt arra, hogy az együttes nem virtuóz fokon képzett muzsikusai el tudják játszani szólamaikat." Nos, ebben nem kételkedünk. A Schubert-i törekvés helyességét a soproniak is igazolták!

H. Wieniawski II. hegedűversenyének (d-moll, op. 22.) soproni bemutatását ugyancsak telitalálatnak mondhatjuk. A Sopronban most debütáló *Szokolay Orsolya* szólójátéka – és személye – (a hangversenyt jelenlétével is megtisztelő Kossuth-díjas zeneszerzőnk leánya!) minden bizonnyal eleven vonzóerő volt a helyiek programjában. Tegyük hozzá: nem ok nélkül. A fiatal, megnyerő hegedűstehetség lendületesen, áradó életkedvvel, bravúrosan muzsikált a most még néhány helyen túlságosan óvatosan játszó zenekari partner társaságában. Tapintatos, finom érzésű együttműködésüket *Dárdai Árpád* karmester műről alkotott megalapozott elképzelése biztosította, céltudatos vezényléssel párosulva.

Szünet után F. Schubert G-dúr miséjét hallottuk (nem először). Szólót énekelt *Gémes Szilvia* (szoprán), *Nógrádi Gergely* (tenor), *Jelinek Gábor* (basszus), az énekkari tételek előadására a soproni Liszt Ferenc Pedagógus Énekkar vállalkozott ezúttal is. A szoprán és a tenor szólista először énekelt soproni közönségnek, Jelinek Gábor ércesen meleg hangját már több ízben volt szerencsénk élvezni. A mise kevés szólóállásában egyikőjük se tudta igazán bizonyítani képességeit. Bizonyára lesz még módjuk, bőséges alkalmuk erre. A pedagóguskórus magabiztosan énekelt; – térbeli helye és viszonylagos kis száma miatt – a férfikar többször alulmaradt a tutti hangzásokban. A nagyszabású Schubert-mű egészében kellemes benyomást keltett, maradandó élményeket szerzett az együtteseit és vendégművészeket nagy tapssal jutalmazó hallgatóságban.

A koncertnek volt még egy nagy tanulsága: a rendszeres munka, a folyamatos muzsikálás nélkülözhetetlen kelléke a sikernek, a színvonalas teljesítménynek.

Nagy Alpár

Bank, négyszázmillióért

Átadás a jövő év márciusában

Ha ez így folytatódik, akkor a soproniak bizvást elmondhatják: városuk nemcsak az iskolák, a fesztiválok, az idegenforgalom és a kékfrankos fellegvára, hanem a szebbnél szebb bankok városa is.

A Várkerület 16. számú épületének bontását immár 8 hónapja kezdték meg a Magyar Építő Rt. munkásai. Amint azt *Katona Zoltán*, a Magyar Építő Rt. építésvezetője elmondta, a munkák kezdetekor úgy tűnt, elég lesz a födémeket kicserélni, s egy megfelelő átalakítás után a Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. soproni kirendeltségének új épülete jött volna létre. Am menet közben kiderült, statikailag olyan gyenge állapotban voltak a falak, hogy a homlokzati rész és a tűzfalak kivételével mindent le kellett bontani. Ez a tény egyrészt a költségeket is megemeli, másrészt a kivitelezés idejét is jócskán meghosszabbítja. Ezek miatt a készülő bankfiók várható átadására csak jövő márciusban lehet számítani. A munkákat az is nehezíti, hogy úgynevezett foghíjépületről van szó, nem lehetett toronydarut telepíteni, s igencsak szűk maga a munkaterület is. A többletbontások révén azonban lehetőség nyílott egyéb átalakítási megoldásokra, s az áttervezés folyamatban van.

A Magyar Külkereskedelmi Bank Rt. soproni épületének beruházása – belsőépítészettel és felszereléssel együtt – mintegy 400 millió forintba kerül.

G. M.

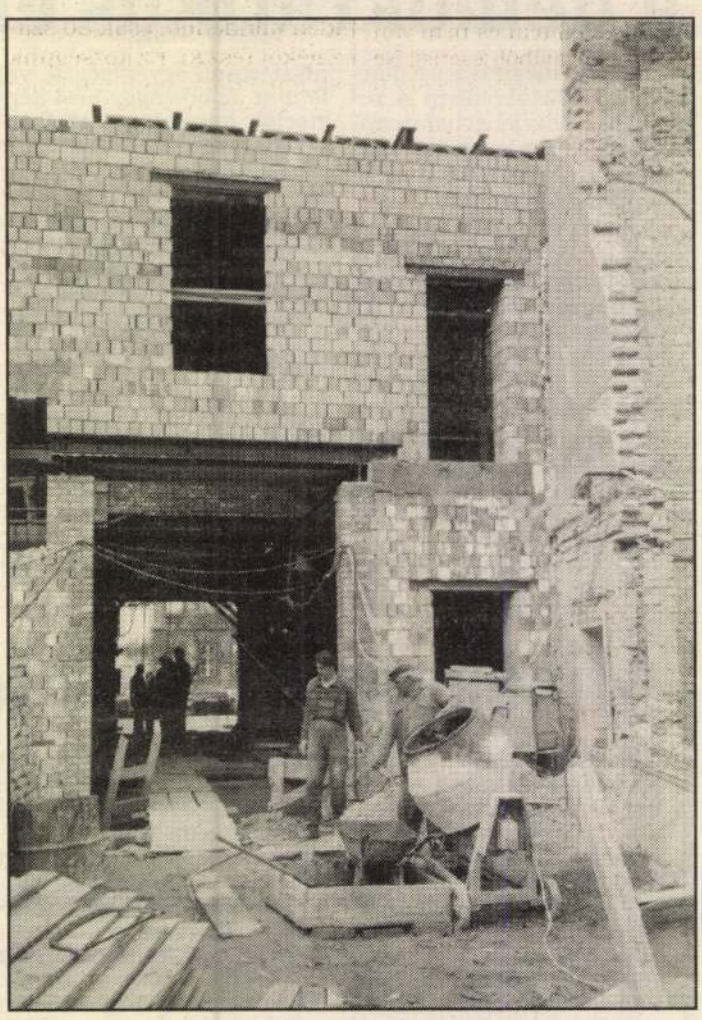

Tájékoztató a nyolcosztályos gimnáziumról

A Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) tanári testülete tájékoztatót tart a nyolcosztályos gimnáziumba jelentkező és érdeklődő tanulók szülei számára holnap 16,30 órakor az iskola klubjában (Széchenyi tér 11.).

Paranoid-koncert

Holnap este 8 órától a Paranoid együttes koncertezik a soproni egyetemi ifjúsági házban.

Lyme-klub

Holnap 16 órakor tartja következő összejövetelét a soproni Lyme-klub, a Családsegítő Intézet Magyar u. 22. szám alatti helyiségében.

Várják a szülőket és a gyerekeket

Nyílt nap az Erkelben

Az Erkel Ferenc Általános Iskola (Teleki Pál utca 26.) pedagógusai szeretettel várják a leendő első osztályos tanulókat, szüleikkel együtt, kölcsönös ismerkedésre szombaton reggel 9 órától. Amíg a szülőknek lehetőségük lesz a tájékozódásra, az iskola, a tantermek megtekintésére, ismerkedésre a leendő tanítókkal, addig a gyermekeket játszóházba várják.

MSZP-fórum

A munkások érdekvédelméért

Az MSZP soproni szervezetének munkástagozata holnap 16 órakor nyílt fórumot tart „Ki képviseli a munkásokat? címmel a Magyar utca 24. szám alatti irodában.

A szervezők szándéka szerint egy olyan fórumot kívánnak teremteni, melynek célja a helyi munkások érdekeinek képviselete. Hívnak minden baloldali gondolkodású embert világnézeti, vallási hovatartozástól függetlenül, aki nevét, gondolatait, cselekvő tenni akarását kínálja a munkásságért, az értékteremtő emberért.

A holnapi fórum vendége *Vargáné Kerékgyártó Ildikó*, az MSZP országos munkástagozatának vezetője és *Filló Pál*, országgyűlési képviselő lesz. Minden érdeklődőt szeretettel várnak.

A tehetséges fiatalok támogatásáért

Vermes Miklós Alapítvány

„A világ élvonalába tartozó országokban az élet minősége területén megfigyelhető gyors előrehaladás alapja a tudomány és a technika robbanásszerű fejlődése. Hazánk felzárkózásának eredményessége érdekében szent kötelességünk segíteni a fiatal tehetségek felkutatását, és minden lehetséges módon hozzájárulni a tehetségek kibontakoztatásához. E nagy és méltó cél széles társadalmi összefogást igényel, ezért közös akarattal alapítvány létesítését határoztuk el" – mondották a Vermes Miklós Országos Fizikai Tehetségápoló és Kutató Alapítvány létrehozói.

Az alapítvány célja: a magyar fizikaoktatás és tehetségkutatás helyzetének javítása, társadalmi megbecsülésének növelése, tehetségápolás, módszerátadás, ismeretszerzés, a szervezési tevékenységek felkarolása és támogatása. Az alapítvány segítségével szervezik meg Sopronban a már jól ismert Mikola Sándor Országos Tehetségkutató Fizikaversenyt, a Fényes Imre Emlékversenyt, és a Vermes Miklós Fizikaversenyt is.

Az alapítvány nyitott, így a célok megvalósításához csatlakozhat valamennyi magyar és külföldi állampolgár, jogi személy, valamint bármilyen magyarországi és külföldi közösség, ha a jelen alapítvány céljaival egyetért, s azt anyagi, vagy bármilyen más eszközzel támogatni kívánja. Az alapítvány tőkéjét a Postabank Soproni Fiókja kezeli, a számlaszám: Postabank 022-04279. A befizetéshez szükséges csekkek az alapítvány székhelyén (a Széchenyi tér 11. szám alatt) kaphatók.

Hadnagy Géza fertő

Kovács László és Teodor Melescanu interjúja

Újra kell kezdeni a párbeszédet

A valós vagy vélt sérelmeket mindkét oldalon félre kell tenni, és megfelelő politikai akarattal meg kell teremteni a kölcsönös bizalom légkörét Románia és Magyarország között – húzta alá *Kovács László* külügyminiszter abban a terjedelmes interjúban, amely a Bukarestben kiadott Romániai Magyar Szó szombati számában jelent meg. Az újság egyidejűleg közölte a Budapestre készülő *Teodor Melescanu* román külügyminiszter nyilatkozatát is.

Kovács hangsúlyozta: a magyar kormány arra törekszik, hogy a vitás kérdések ne fékezzék az előrehaladást a többi területen. Ennek érdekében a magyar külpolitika kezdeményezően kíván fellépni, azt remélve, hogy a román kormány szándéka is fennáll a kibékülésre, a rendezett viszony megteremtésére.

Melescanu kifejtette: Bukarestnek minden érdeke megvan arra, hogy kihasználja a magyar kormány által a szomszédos országokkal való történelmi megbékélésre kinyilvánított szándékot. Ha néhány órás látogatásától nem is lehet várni minden probléma megoldását, arra számít, hogy az alkalmat ad majd annak a hajlandóságnak az újrafogalmazására a két kormányzat részéről, hogy újrakezdjék a román–magyar párbeszédet, világos jelzést adva ezzel mind a magyarországi, mind a romániai politikai erőknek. Fontosnak nevezte, hogy az Antall-kormányzás idejétől eltérően ezúttal *Göncz Árpád* köztársasági elnökkel és *Horn Gyula* miniszterelnökkel is tárgyalhat.

Mindkét külügyminiszter érintette az alapszerződés kérdését. Kovács úgy vélekedett, hogy némi egyszerűsítéssel kétféle alapszerződést lehet megkülönböztetni: az egyik típus két állam kapcsolatainak a megkoronázása, egy lassúbb kapcsolatépítő folyamat betetőzése, a másik típus egy korszak, a bilaterális kapcsolatok új szakaszának nyitánya. A megkötendő magyar–román szerződést a magyar kormány nyitánynak tekinti, olyan eszköznek, amely keretet adhat a kétoldalú kapcsolatok teljes skálájának fejlesztéséhez.

Melescanu említést tett arról, hogy ilyen szerződések megkötésére meglehetősen komoly a késztetés az Európai Unió részéről valamennyi társult ország irányában. Románia számára a szerződés igen nagy fontosságú, mivel az unióval társult országok közül már csak Magyarországgal nem kötött ilyen megállapodást.

Kovács rámutatott, hogy az alapszerződés nem köthető meg, ha nem találnak megoldást a határok sérthetetlenségére, illetve a nemzeti kisebbségek jogaira vonatkozólag, mivel e kérdések rendezéséhez a feleknek fontos érdeke fűződik. Nem jöhet létre megállapodás akkor, ha a szerződés csak az egyik fél érdekeinek felel meg, és csak részben vagy egyáltalán nem felel meg a másik fél érdekeinek.

A határok sérthetetlensége, a területi követelésekről való lemondás elvével kapcsolatban a két kormány között nincs nézeteltérés – mondta Kovács, és Melescanu is méltatta az ezzel kapcsolatban elhangzott budapesti kijelentéseket. (MTI)

TELEX

A Madonna gondviselése

II. János Pál pápa annak ellenére Szarajevóba kíván utazni, hogy a boszniai szerbek vezetője nem hajlandó szavatolni biztonságát. A katolikus egyházfőt csak a pápával találkozni kívánó zarándokok biztonsága érdekli, a maga sorsát a Madonna gondviselésére bízza. *Francesco Monterisi* pápai nuncius szombaton Paléban elutasításra lelt a boszniai szerbek vezetője, *Radovan Karadzic* részéről. Karadzic ismét hangsúlyozta: azért nem vállalhat garanciát a pápa biztonságáért, mert a jövő csütörtökre tervezett látogatás során a boszniai muzulmánok incidenseket idézhetnek elő, hogy aztán a szerbeket tegyék felelőssé a történtekért.

Granic üdvözli, de...

Mate Granic horvát külügyminiszter szerint üdvözölni kell, hogy *Slobodan Milosevic* elfogadta a nemzetközi összekötő csoport boszniai rendezési tervét, azonban Belgrádnak tovább kell lépnie, és véglegesen rendeznie kell a szerb megszállás alatt lévő területek ügyét is. A Vjesnik című zágrábi lapnak adott nyilatkozatában Granic kijelentette: nem elég, ha Milosevic azt mondja, hogy támogatja a krajinai szerbek és a zágrábi hatóságok közötti tárgyalások folytatását. „Az kell, hogy a szerb elnök beleegyezzék a boszniai–szerb és a szerb–horvát határ nemzetközi ellenőrzésébe is" – mondta Granic.

Robbanás a szénbányában

Ukrajnában szombaton 24 bányász életét vesztette egy Luganszk környéki szénbányában történt robbanás következtében. A katasztrófában 15 bányász súlyosan megsérült, közülük négy állapota válságos. A szerencsétlenség okainak kivizsgálására kormánybizottságot alakítottak, amelyet Anatolij Djuba miniszterelnök-helyettes vezet.

Moszkva intelme

Oroszország a színfalak mögött óva intette az Egyesült Államokat attól, hogy feloldja a Bosznia elleni fegyverszállítási tilalmat. A The New York Times hivatalos forrásokra hivatkozó értesülése szerint az üzenetet a washingtoni orosz nagykövetség ügyvivője tolmácsolta. A lap megjegyezte, hogy noha az embargó beszüntetését a boszniai rendezés érdekében közvetítő csoport is kilátásba helyezte a szerbekre való nyomásgyakorlás eszközeként, Moszkva most azonban nyomatékosan jelezte, hogy a maga részéről nem hajlandó beleegyezni a tilalom feloldásába.

Viszonylagos nyugalom

A *Dzsohar Dudajev* ellen összefogott csecsen ellenzék vezetői harcias nyilatkozatokat tettek a hét végén. A helyszíni jelentések szerint ugyanakkor szombaton és vasárnap is viszonylagos nyugalom volt a múlt heti összetűzések miatt a polgárháború szélére sodródott kaukázusi köztársaságban. *Ruszlan Haszbulatov*, az orosz parlament volt elnöke találkozott a hét végén Umar Avturhanovval, az ellenzéki Ideiglenes Tanács vezetőjével. Haszbulatov a megbeszélés után úgy vélekedett, hogy csupán napok kérdése Dzsohar Dudajev elnök hatalmának megdöntése. (MTI)

Tanácskozás a túlnépesedésről

Butrosz Gáli ENSZ-főtitkár „az emberiség történetének legfontosabb" konferenciájának nevezte a Kairóban hétfőn nyíló nemzetközi tanácskozást a túlnépesedésről és a fejlődésről. Az egyiptomi fővárosba történt megérkezése után hangsúlyozta: a konferenciát szervező ENSZ célja a béke eljuttatása a világ minden tájára. A legfontosabb feladat a fejlődés biztosítása, mivel anélkül béke sem létezik – tette hozzá.

Jelezte, hogy a kairói konferencia egy tanácskozássorozat része, mely 1954-ben kezdődött, s tovább is folytatódik: 1995-ben Koppenhágában a szociális fejlődésről tartanak világtalálkozót, Pekingben pedig a nők 4. világkonferenciáját rendezik majd meg.

Közben *Adel al-Szafti* egyiptomi külügyminiszter-helyettes közölte, hogy Egyiptom a konferencia határozattervezetének módosítását fogja javasolni, melynek célja a szöveg arab fordításában keletkezett hibák kiküszöbölése. A diplomata a konferencia szombaton kezdődött előkészítő munkálataival kapcsolatban nyilatkozott, de nem részletezte, hogy melyek azok a részek vagy kifejezések, melyek az arab fordításban kétértelműségre adnak okot.

Egy egyiptomi független fordítóiroda nemrég tanulmányt tett közzé arról, hogy az akcióprogram hivatalos arab fordítása hibákat tartalmaz, ami lehetővé teszi a szöveg bizonyos szakaszainak félreértelmezését. (MTI)

Orosz–kínai csúcstalálkozó Moszkvában

ELTELT NEGYVEN ÉV

Moszkva és Peking a jövő évezredre tekintve a két ország új típusú, partneri kapcsolatainak építésére törekszik. Egyebek közt ezt tartalmazza a moszkvai orosz–kínai csúcstalálkozón aláírt közös nyilatkozat. *Csiang Cö-min* kínai államfő vendéglátójával, *Borisz Jelcinnel* aláírt egy másik megállapodást is, amely szerint a jövőben nem irányozzák egymás célpontjaira hadászati rakétáikat. Ez egyet jelent azzal, hogy Moszkva és Peking formailag is megerősítette: nem tekinti ellenségnek egymást, mi több, a jószomszédi és baráti kapcsolatok fejlesztésére törekszik.

Csiang Cö-min személyében negyven év után először tárgyalt Moszkvában kínai államfő. Jelcin vendégét üdvözölve a Kreml Szent György Termében hangsúlyozta, hogy két évvel ezelőtti, pekingi látogatása nyomán kedvező légkör alakult ki a kétoldalú viszony fejlesztésére.

A pekingi politikus, aki a jelek szerint előszeretettel fordul kínai népi bölcsességekhez, arról beszélt, hogy az először idegenként találkozók másodszorra már régi barátokként üdvözlik egymást és ennek alátámasztására kínai látogatásra hívta meg Jelcin elnököt.

A Kreml Katalin Termében tartott négyszemközti megbeszélésen a partnerinek nevezett kétoldalú kapcsolatokat áttekintve Jelcin elnök és Csiang Cö-min már a jövő századra tekintett. Ezt tükrözte a tárgyalóküldöttségek bevonásával tartott szélesebb körű megbeszélések után aláírt közös nyilatkozat, illetve a hadászati rakétákról szóló megállapodás.

A közös nyilatkozatban leszögezték, hogy a két nagyhatalom közötti egyenjogú, jószomszédi és baráti kapcsolatok nem irányulnak harmadik ország ellen. Oroszország és Kína a jövő évezredre tekintve kész minőségileg új szintre emelni a viszonyt és kihasználni az együttműködésben rejlő lehetőségeket.

Hangsúlyozták, hogy a két ország gazdasága kölcsönösen kiegészíti egymást. A jövőben a nemzetközi normáknak megfelelő gazdasági kapcsolatokra kívánnak áttérni és tökéletesíteni akarják a külgazdasági tevékenységet szabályozó törvényhozást, illetve rendezni kívánják a korábban kölcsönösen kaotikusnak minősített kereskedelmet. (MTI)

AustriaLotto

Az AustriaLotto 35. heti nyerőszámai a következők: 4, 8, 14, 40, 41, 45. Pótszám: 12. Joker: 247328. (MTI)

FELVIDÉK * FELVIDÉK * FELVIDÉK

Joghézagok és bűnözés

Beszélgetés Pázmány Péter dunaszerdahelyi alpolgármesterrel

A dunaszerdahelyi szervezett bűnözés terjedéséről szól a fáma az utóbbi időben. Nevezzük nevén: a maffiáról. *Pázmány Péter* Dunaszerdahely alpolgármestere. Tőle kérdeztük, változott-e a hírek terjedése kapcsán a város belföldi vagy külföldi megítélése.

– Kezdjük azzal, hogy létezik-e a maffia Dunaszerdahelyen? Nehéz erre egyértelmű választ adni. A változásoknak mindenütt a világon, így ebben az országban is kísérő jelensége bizonyos csoportosulásoknak a kialakulása. Az emberek érdekszférák szerint tömörülnek. Dunaszerdahelyen is bizonyára vannak ilyen érdekazonosságok, és ezek mentén csoportosulnak bizonyos emberek. Azt is elismerem, hogy ebben az átmeneti időszakban ez nem mindig a legmegfelelőbb módon és eszközökkel történik. Azonban én nem látom olyan sötétnek a kialakult helyzetet, ahogyan azt az utóbbi időben – főleg a sajtóban – találják. Tény: ezek a dolgok foglalkoztatják a lakosokat, ezekről az eseményekről Dunaszerdahelyen és a környékén beszélnek. Az eddig elmondottak értelmében maffia Szlovákia minden egyes városában van. Ezek az eszközök azonban semmiben sem különböznek az ország más vidékein, városaiban létező csoportosulások eszközeitől, módszereitől.

– Nem riasztják ezek a hírek a Dunaszerdahelyre érkező turistákat, vagy az itt vállalkozni szándékozókat?

– Az üdülők száma az idén volt a legnagyobb. A kapacitáshiány, főleg a szálláshelyek hiánya az oka, ha néhányan mégis távol maradtak, nem a város rossz híre. A közeljövőben a fürdő területén szeretnénk kempinget építeni. Tehát e téren semmiféle negatívumot nem észleltünk. A kisprivatizáció folyamata Dunaszerdahelyen már tavaly befejeződött. Minden tulajdonosra talált. Új egységek – például vendéglátóhelyek – létrejöhetnek, ezt bizonyára érdekegyeztetés előzi meg. Ez azonban a világon mindenütt így van.

– Választások előtt állunk. Szerdahelyről és környékéről többen szerepelnek a magyar koalíció választási listáján, így ön is. Kiemelt helyen szerepel-e a szervezett bűnözés elleni harc a választási programjában?

– Kiemelt helyen nem szerepel. Nem ezt a problémát látom a legégetőbbnek Szerdahelyen és környékén. A legnagyobb gond a munkanélküliség, a vállalkozásokat hátráltató joghézagok, a mezőgazdasági szövetkezetek hiányos átalakulása, a feldolgozóipar hiánya.

A szervezett bűnözés ellen egyetlen módon lehetne fellépni. Ha az önkormányzatok hatáskörébe tartozna a bűnüldöző szervek vezérkarának kinevezése. Ekkor befolyásunk lehetne e szervek munkájára. Az én választási programomban egyetlen dolog szerepel: állandó kapcsolattartás a választókkal és a biztonsági szervekkel, a választói vélemények tolmácsolása.

– Lát-e összefüggést a növekvő munkanélküliség és a szervezett bűnözés között.

– A két dolog bizonyára összefügg. A most elkövetett bűncselekmények azonban még nem a most munka nélkül maradottak számlájára írandók. Ezeknek az embereknek a nagy része még nem küzd megoldhatatlan létfenntartási gondokkal. A különféle segélyek apadásával, esetleg leálltával jelenthet ez hatalmas veszélyt.

– g –

Ön

kitölti

a szelvényünket.

Mi

feltöltjük

a gáztartályát!

Ha Ön, mint leendő partnerünk, június 13. és szeptember 30. között Prímagáz tartályt bérel, és azt december 31-ig üzembe helyezteti, rendszerének első feltöltésénél 1,2 tonnás tartály(ok) esetén **30.000 Ft**, 2,1 tonnás tartály(ok) bérlése esetén **60.000 Ft kedvezményt kap** a gáz árából!

Ismét itt a príma alkalom! Használja ki a hatékony és gazdaságos Prímagáz energiaforrást!

Területi képviselőnk: Domján Gábor, tel.: (96) 316-214

Töltse ki a szelvényt, és küldje el a következő címre: Budapest 114, Pf. 10/9. 1525, Tel.: 217-2523

Név: .... Cím: ....

Megye: .... Tel.: ....

Felhasználási terület: ....

PRÍMAGÁZ

Kisalföld

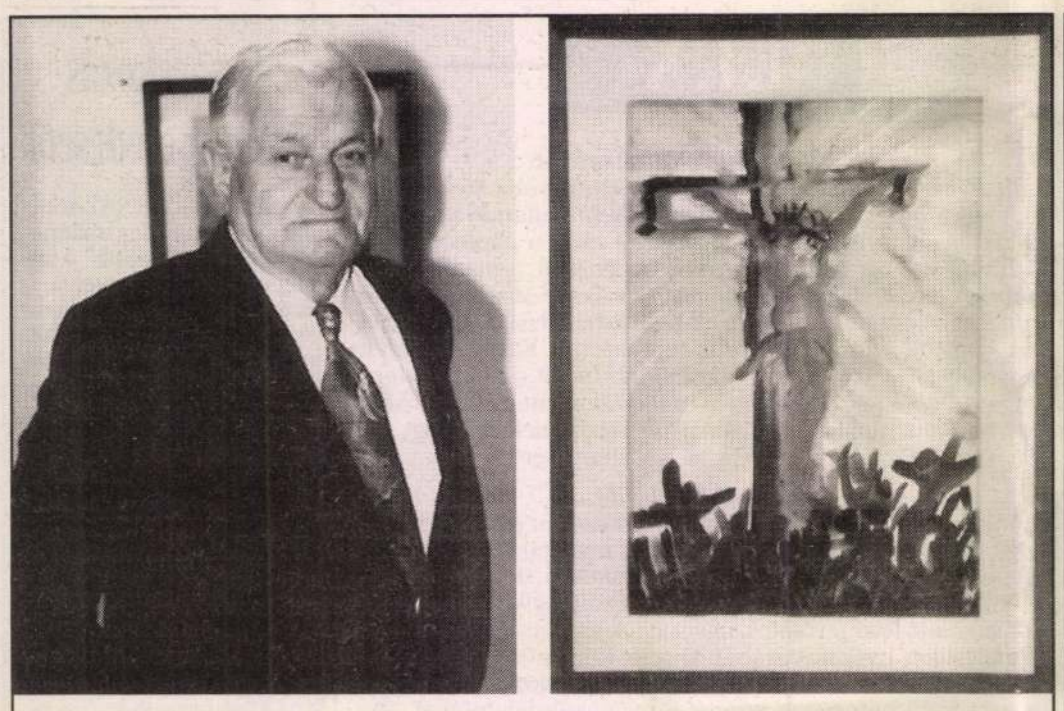

Élénk érdeklődés mellett nyílt meg szombaton a Várkerület Galériában *Hadnagy Gábor* kiállítása. A Kurucdomb festője hetvenesztendős. Ebből az alkalomból a művész válogatott alkotásait mutatja be az érdeklődőknek. A tárlat szeptember 14-ig tart nyitva, naponta 9-től 17 óráig, szombaton és vasárnap 9-től 13 óráig.

(Felvételeinken a művész és Keresztfán című akvarellje.)

Közérdekű felhívás!

Felhívom Sopron városban működő valamennyi párt és társadalmi szervezet figyelmét, hogy a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. tv. 10. paragrafus (3) bekezdés alapján az egyéni választókerületek sorszámának és területének megállapítása tárgyában 1994. szeptember 14-én 15 órakor a városháza kistanácstermében egyeztető megbeszélésre kerül sor.

Ezúton kérem, hogy az érintett pártok és társadalmi szervezetek meghatalmazottak útján képviseltessék magukat a megbeszélésen!

A polgármesteri hivatal által előkészített anyag másolatai a közigazgatási hivatal vezetőjénél (földszint 7.) vehetők át ügyfélfogadási időben!

Dr. Paukovits Vilmos
Sopron Megyei Jogú Város jegyzője

Művészmozi

A soproni Liszt Ferenc Művelődési Házban – a nyári szünet után – szeptembertől újra kezdődnek a művészfilmeket bemutató vetítések. A kamaratermében ma 19 órai kezdettel a Néha a csajok is úgy vannak vele című színes, feliratos, amerikai filmet tekinthetik meg az érdeklődők. A 70-es évek hippivilágát bemutató alkotás rendezője *Gus Van Sant*.

A film főszereplője Sissy Hankshaw (megformálója *Uma Thurman*), akit szokatlanul nagy hüvelykujja különböztet meg hasonló korú társaitól. Az egyébként gyönyörű lány ennek köszönhetően a világ legnagyobb, hivatásos autóstoposa lesz. Keresztülkasul bejárja Amerikát, s alkalmanként modellként is dolgozik. Egy idő után elvetődik egy oregoni farmra, ahol hitehagyott tehenészlányok között megtalálja a szerelmet és lelki békéjét.

Gus Van Sant filmje a kritikusok szerint olyat tud, amit kevesen. Arról beszél és arról álmodik, amiről mi nem is nagyon merünk. Azt vizsgálja, amit nekünk is gyakran kellene. Az érzékenységet. Egészen pontosan a néző, a rendező, a közértben dolgozó hölgy, a sarki rendőr érzékenységét. Azért is érdemes megnézni ezt a filmet, hogy legalább arra a másfél órára szembesüljünk a belőlünk – esetleg – hiányzó érzéssel.

Határforgalom

A Soproni Határőr Igazgatóság főügyeletesétől, *Nagy László* őrnagytól kapott tájékoztatás szerint szeptember első hétvégéjén a nyárutónak megfelelő forgalom jellemezte határátkelőhelyeinket.

A soproni, a kópházi, a fertődi és a fertőrákosi határátkelőhelyen pénteken összesen több mint 50 ezer fő ki-, és beutazását, illetve 18 ezer jármű áthaladását regisztrálták. (Az ezt megelőző pénteken hétezer utassal és kétezer gépjárművel volt nagyobb a forgalom.) A soproni határátkelőt 37.680-an választották. Fertődnél 5700-an, Kópházánál 5500-an lépték át a határt. Fertőrákoson a vízihatárátkelőn mindössze 64 útlevelet kezeltek a határőrök, a kerékpárosok, gyalogosok számára megnyitott határátkelőn 1475-öt.

Szombaton a négy határátkelőhely illetékesei összesen 20.737 jármű áthaladását jelezték, és közel 57 ezer ki- illetve beutazó útiokmányait ellenőrizték. (Ettől függetlenül ez a szám az egy héttel korábbi adatokhoz képest már 8 ezerrel kevesebb határátlépőt jelent.) A legforgalmasabb határátkelőnek ismét Sopron bizonyult: itt 42 ezren utaztak át. A soproni határátkelőhelyen már reggel 10 óra után kialakultak torlódások, s egészen 14 óráig több mint hatvanperces volt az utasvárakozás időtartama. Fertődön 6500, Kópházán 7000 átutazó okmányait kezelték. A fertőrákosi vízi-, valamint kerékpárút-határátkelőt igénybe vevők száma 743 volt. Ez a szám az ezt megelőző szombati háromezerhez képest jelentősen lecsökkent.

Vasárnap zökkenőmentes volt határátkelőhelyeink forgalma.

G. M.

Geofizikában versenyképesek vagyunk

Környezetvédelmi mérések

Az elmúlt hétvégén Sopronban rendezte meg – „Geofizikai mérések az osztrák-magyar határvidéken" címmel – kihelyezett előadóülését a Veszprémi Akadémiai Bizottság geofizikai munkacsoportja.

A két ország ilyen vonatkozású együttműködéséről kérdeztük *dr. Szabadváry Lászlót*, a VEAB geofizikai munkacsoportjának elnökét.

– Hogy a tudomány eme területén az osztrákokkal élő kapcsolatot tudtunk kiépíteni, mindenképpen szerepet játszott a budapesti Eötvös Loránd Geofizikai Intézet és az MTA soproni Geodéziai és Geofizikai Kutatóintézete között meglévő, több évtizedes múltra visszatekintő szoros együttműködés – mondta Szabadváry László. – Akadémiai vonalon ugyanis több olyan speciális kérdést sikerült megoldanunk, amelyek révén a geofizika világában egyrészt új módszerek, másrészt új, hazai gyártmányú műszerek láttak napvilágot. Olyanok, amelyek Ausztriában nincsenek, s már csak gazdasági szempontból is kedvezőbb, ha a szomszédos ország esetenként a mi geofizikai bázisunkra támaszkodik, semmint az USA-tól kérne különböző méréseket. Bizonyos témákban a soproni kutatóintézet nemcsak szakmailag, hanem technikai hátterével is versenyképes nagynevű országok intézeteivel. Ezen túlmenően a hazai kutatók és tudósok évek óta aktívan részt vesznek különböző tudományos műhelyek munkájában, Kínától az Egyesült Államokig; az elért eredményeinket pedig nemzetközi szinten is elismerik. Emellett kiváló kapcsolat alakult ki a magyar és az osztrák akadémia között, s több osztrák egyetemmel is szorosan együttmunkálkodunk. Az osztrák-magyar geofizikai kooperáció felelőse *dr. Ádám Antal* akadémikus, a soproni kutatóintézet igazgatóhelyettese.

– *Évente hány közös programban vesznek részt?*

– A soproni kutatóintézet és a budapesti Eötvös Loránd Geofizikai Intézet osztrák viszonylatban az elmúlt évben 25 projektben működött közre. Ez azért is figyelemre méltó, mert köztudott, pénzügyi nehézségek miatt '93–94-ben más szakmákban fokozottan csökken a különböző kétoldalú tudományos programok száma. A geofizika területén ebben az évben hasonló nagyságrendű közös munkával számolunk. Egyebek mellett az osztrák akadémia megbízásából a soproni kutatóintézet több környezetvédelemmel kapcsolatos mérést végez. Ennek gyakorlati hasznát nemcsak a szomszédos ország, hanem mi is élvezhetjük.

GOSZTONYI MIKLÓS

Vállalatvezetői fórum

A Magyar Gazdasági Kamara és a Munkaadói Szövetség elnöksége vállalatvezetői fórumot szervezett, amelyre kedden kerül sor a kamara fővárosi székházában. A fórumon részt vesz *Kocsi János*, a Soproni Városi Gazdasági Kamara titkára is.

A fórumon előadást tart *dr. Békesi László* pénzügyminiszter és *Pál László* ipari és kereskedelmi miniszter. Az ülés központi témája a kormány gazdaságpolitikai programja és intézkedései. Ezzel kapcsolatosan kérdéseket és hozzászólásokat is várnak. Így sor kerül majd a Soproni Városi Gazdasági Kamara kormányprogramról alkotott véleményének ismertetésére is.

A bizottság bizottsága

Mottó: „A teve olyan ló, amit egy bizottság tervezett" (Ismeretlen szerző)

Hogy az ismeretlen személy mondását feljegyezték, az nem véletlen. Nap mint nap mi is tapasztalhatjuk, hogy a bizottságok alapos munkát végeznek. Tevékenységük intenzitásának fokozására minden hozzáférhető eszközt felhasználnak. Ebből is következtethetünk arra – s ez roppant megnyugtató –, hogy alaposan felkészült szakemberek dolgoznak értünk. Nem úgy, mint más, „ez az ember hogy került ide" helyeken.

Szóval, amíg mi csak bámulunk, s tudatlanul próbálunk tájékozódni, addig a bizottságok fáradságot s lehetetlent nem ismerve, jól felépített szisztéma szerint serénykednek.

A munkát a látszólag kevésbé fontos megbeszéléssel, megvitatással kezdik. Sok meghányt-vetett ügy azonban tovább „hányódik", tehát a bizottság bizottsága elé kerül, ahol az imént részletezett munkafolyamatnak vetik újra alá. Az ilyenformán alaposan megrágott ügyek aztán láthatatlanul vagy látványosan felszívódnak, s ezáltal a javunkat szolgálják. Nem így van ez az emészthetetlen dolgokkal. Ha a helyzet csak reménytelennek tűnik, de nem súlyos, akkor még minden menthető, hisz ott van az ad hoc bizottság, melynek működési elve a fogóéhoz hasonlít, melynek egyik vége egy – a munkáját határozottan élvező – fogorvos kezében van, a másik vége pedig ezen élvezet beteljesülését hivatott véghez vinni. A „nagyon fáj, de hamar kinn van" elv alapos, gyors és biztos.

Az az ügy, amivel ez a módszer sem végez, abból nincs az a bizottság, amely vállalná a tevévé alakítás procedúráját.

G. R.

Egymást követték a balesetek

A Soproni Rendőrkapitányság közlekedési osztályának helyszínelői pénteken egyik balesetről a másikra siettek. Talán az esőt hozó időjárási front volt megint a hibás? Mindenesetre, a figyelmetlenség újra jelen volt a közlekedésben. Egy nap alatt öt baleset történt a régióban...

A Széchenyi tér-Templom utca sarkán a követési távolság be nem tartása miatt koccant össze két személyautó. Sérülés szerencsére nem történt.

Sopronhorpács és Egyházasfalu térségében viszont két könnyű sérültje volt a balesetnek; egy személygépkocsi árokba hajtott.

A soproni Magyar utcában, a 22-es számú ház előtt egy kerékpáros volt figyelmetlen. Elmulasztotta megadni a kötelező elsőbbséget, s nekihajtott a szabályosan közlekedő autónak. A biciklist könnyű sérüléssel szállították kórházba.

Peresztegen egy személygépkocsi a kanyarban kisodródott, majd villanyoszlopnak ütközött. Az autó vezetője nyolc napon belül gyógyuló sérülést szenvedett.

Sopronban, a Torna utcában történt a pénteki nap ötödik esete. A 8/10. számú ház előtt egy osztrák állampolgárságú gépkocsivezető figyelmen kívül hagyta a jelzőtáblát, amely arra figyelmeztette volna, hogy zsákutcába hajtott. A sofőr nekihajtott az utcát lezáró kerítésnek... Autója felborult, őt pedig súlyos sérülésekkel szállították el a mentők. Felmerült az ittasság gyanúja is, ezért a rendőrség vizsgálatot rendelt el.

Szombaton a Várkerület 26. előtt szabálytalan sávváltás okozott koccanásos balesetet. Személyi sérülés szerencsére nem történt.

Az önpusztítás dicsőítése

Napjainkban egyre több a vita az önpusztítás szabadságáról. Orvosok, pedagógusok, politikusok és parlamenti képviselők beszélnek arról, mennyire káros (és káros-e egyáltalán) a gyermekeknek felkínált marihuána.

Az emberek – főként a fiatalok – egy része a szabadság kivívásának és megtartásának lehetőségével hozza kapcsolatba az egyre inkább elterjedt kábítószereket. A kábulat keresésének – azonban – ennél jóval mélyebb gyökerei vannak. Amikor a fiatalok megoldhatatlannak tűnő problémákkal kerülnek szembe a családban, az iskolában (vagy a munkahelyen), a baráti társaságban, a párkapcsolatban, azt gondolják, átmeneti megoldást jelenthet számukra egy pohár ital vagy egy szál marihuánás cigaretta. Az elsőt azonban hamarosan egyre több követi, s a fiatalok elindulnak azon a – sokat hangoztatott – lejtőn, amelyről a legtöbb esetben már nincs visszaút. A közelmúltban mindnyájunkat megdöbbentő baleset történt. Öt soproni fiatal – egyikük édesapjától kölcsönvett autóval – karambolozott valahol Veszprém megyében. Az öt közül négyen meghaltak. Az orvosok – állítólag – négy fiú véréből mutattak ki marihuánát.

A kábítószerre való rászoktatás az ideológia megközelítésével kezdődik. Addig, amíg illetékes (és illetéktelen) urak és hölgyek azt próbálják meg eldönteni, káros-e a fiatalok egészségére – mondjuk – a marihuána, nem érhetünk el eredményeket. Én hiszem, hogy a rászoktatást nem elsősorban a tiltással előzhetjük meg. A kérdést talán onnan kellene megközelíteni, hogy megértetjük a fiatalokkal, a szabadság és a szabadság látszata között óriási különbség van...

MÓDOS ANIKÓ

Több javaslat is elhangzott a Lackner Kristóf utca 10. alatt található épület hasznosítására, amely régebben a levéltár raktáraként szolgált. Azt az előterjesztést, amely városi ifjúsági házzá való átalakítását szorgalmazta, a közgyűlés egy évvel ezelőtt elutasította (más ingatlant jelölt ki e célra). A napokban dőlt el, hogy az épületre a szokásos soproni sors vár, mert egy olyan Kft. tulajdonába került, amely üzletházzá szeretné átalakítani a kedvező elhelyezkedésű, de egyelőre még igencsak leromlott állapotban lévő házat.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 OKT 27

Zalai Hirlap

Hadnagy György

1021

Hadnagy György: ODYSSEUS (intarzia)

szappanszagú [illegible] go
lélekkel ültel [illegible] án
vitte be a gő [illegible]

Az ilyen sz[illegible] n-
nük van a v[illegible] fő
annyira messz[illegible] a-
sárnap annyi [illegible] a
meteorológia, [illegible] ű
nyakpecsenyét [illegible] s
az is lehet, sét[illegible] -
leslombú fái a [illegible] meg ha-
rom szalámis [illegible] is befal, mintha nem ebéd után volnának, és nem vasárnapi dús vacsora várná őket otthon. Na, de mit számít, hadd egyen, ha jól esik neki!

A filmen persze sokat lehetett nevetni, annyit mégsem, amennyit ők derültek, rázogatták a fejüket jókedvükben, közelebb húzódtak egymáshoz a rekamién, dehát nem lehet csodálkozni rajta. Ott volt abban a vidulásban a gyerek ajándéka is, a holnapi ebéd biztonsága, és a hét végére alaposabban kitakarított szoba tompa csillogása. Egy nehezen összekuporgatott herendi váza, a kétéves szekrénysor levegős, mégis masszív, kedves alakzatai.

— Csak mindig előre nézz, fiam! — oktatta Gyurikát, félkézzel a nyerget markolva, másik kezében az elmaradhatatlan cigaretta füstölgött, még ilyenkor is, mert akármihez kezdett már évek óta, ahhoz rá kellett gyújtania, rossz szokás, de már nem is tud róla. Futott az imbolygó kerékpár mögött, egyszer végig a hosszú, négyemeletes ház előtt, közben, — anélkül, hogy felpillantott volna, — tudta, hogy többen őket figyelik az ablakokból. Valahol fent Emma is a párkányon könyököl, és ha nem törődne a szomszédokkal, legszívesebben utasításokat, tanácsokat kiabálna le neki, szerencsére nagyonis tudja, hogy ezt nem illik, s így legalább ettől megkíméli.

Gyurika képtelen egyszerre kormányozni is, meg egyensúlyt tartani, ráadásul őrá pislog minduntalan, ahelyett, hogy az utat figyelné.

Előre nézz, ha mondom! — ordít fel váratlanul, amikor kis híján a járdára esik Gyurika, erősen szorítja a nyerget megint, és kifulladva szaporáz a kerékpár után.

El is szégyenli magát azonnal, ordít, mint egy vadszamár, amikor heten is figyelik, és majd összeröhögnek az ablakokból, meg ez a szegény gyerek sem tehet róla, annak idején ő is mindennek nekiment, amikor biciklizni tanult. A ház másik végébe érnek, nevetséges, hogy ennyire ver a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 APR 4
Zalai Hirlap

Hadnagy György

1021

Hadnagy György: SZÜLŐFÖLDEM (Intarzia)
(A Zalai Felszabadulási Emlékpályázat anyagából)

amszerüen hangzik, de mind-
árt a kezdet kezdetén olyan
özegbe kerültem, olyan em-
erek közé, akik bevezettek a
olitikai munkába, s apám
éldája is lelkesített, aki az
lajiparban dolgozott. Tőle és
násoktól tanultam meg, mit
elent munkásembernek len-
i, hogy a munkásember tisz-
eletet, megbecsülést érdemel.

Újra csak nevek következ-
nek, *Éles Istváné*, aki a mély-
szivattyú üzemben lakatos cso-
portvezető volt, majd később
a gyár első munkásigazgatója
ett, akinek a keze alatt szin-
tén dolgozott, *Bárány Istváné*,
Malek Józsefé, *Vándor*
Lászlóé, *akiktől* — mint Né-
neth László mondja — annyi
zeretetet, segítséget kapott, s
kik nemcsak szerették a fia-
alokat, de nevelték, ösztönöz-
ék őket, s akik szívből tudtak
rülni a fiatalok sikereinek.

Az idén a Dunántúli Kőolaj-
pari Gépgyár árukibocsátási
erve 380 millió forint, neve
nemcsak itthon cseng jól, ha-
nem külföldön is, s a szak-
munkás tanulókkal együtt
mintegy ezerkilencszáz dolgo-
zónak ad kenyeret, munkát.

Szalai Zoltán

maga az orszá
mélypontján,
presztizsét ve
népek közössé

Köznapi
is össz
képet. Leghű
csak az iroda
idők nagy költói, a társadalmi béklyók ellen lázadók kivételesen kifejező erejű sorai képesek felidézni ennek az atmoszférának a valóságát, a kétségbeesett József Attilakiáltás hangján: *„föl kéne szabadulni már!"* Ez a felszabadulás jött el 1945. április 4-én.

A felszabadulás óta eltelt harminc esztendő, de különösen a közvetlenül mögöttünk hagyott másfél évtized töretlen fejlődése, e fejlődés üteme és átalakító ereje váltotta valóra *a szocialista társadalmi célok egész sorát.* Természetesen vannak gondjaink és megoldatlan problémáink, amelyek ugyancsak nem hiányoznak a XI. kongresszus által felvázolt helyzetképből. De a képnek ugyanakkor nincs egyetlen olyan részterülete, egyetlen olyan szöglete, amelynek ne a változás, a fej-

az
res
v
á
k,
in
a
te
fe
lesztésében. Kádár János el
társ a Központi Bizottság b
számolójában mondotta: „
párt minden tervét arra al
pozza, hogy elnyeri hozzá
munkásosztály, a nép egye
értését és támogatását. Mun
kásosztályunk, népünk pedi
építhet arra, hogy a párt
helyén van, s a jövőben i
mindenkor feladatainak a től
telhető legjobb megoldásár
törekszik".

A három évtized forduló
ja így most nemcsal
ünnep, visszapillantás é
megemlékezés, hanem *új ma*
gaslat. És hozzátehetjük: err
a magaslatról már olyan né
megy tovább a maga útjár
amely egységben, öntudatbar
politikai érettségben és mű
veltségben, egyre méltób
anyagi létfeltételeket biztosít
va társadalma minden tagjá
nak, alkotja új történelmét.

Rózsa László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 13
ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

1021

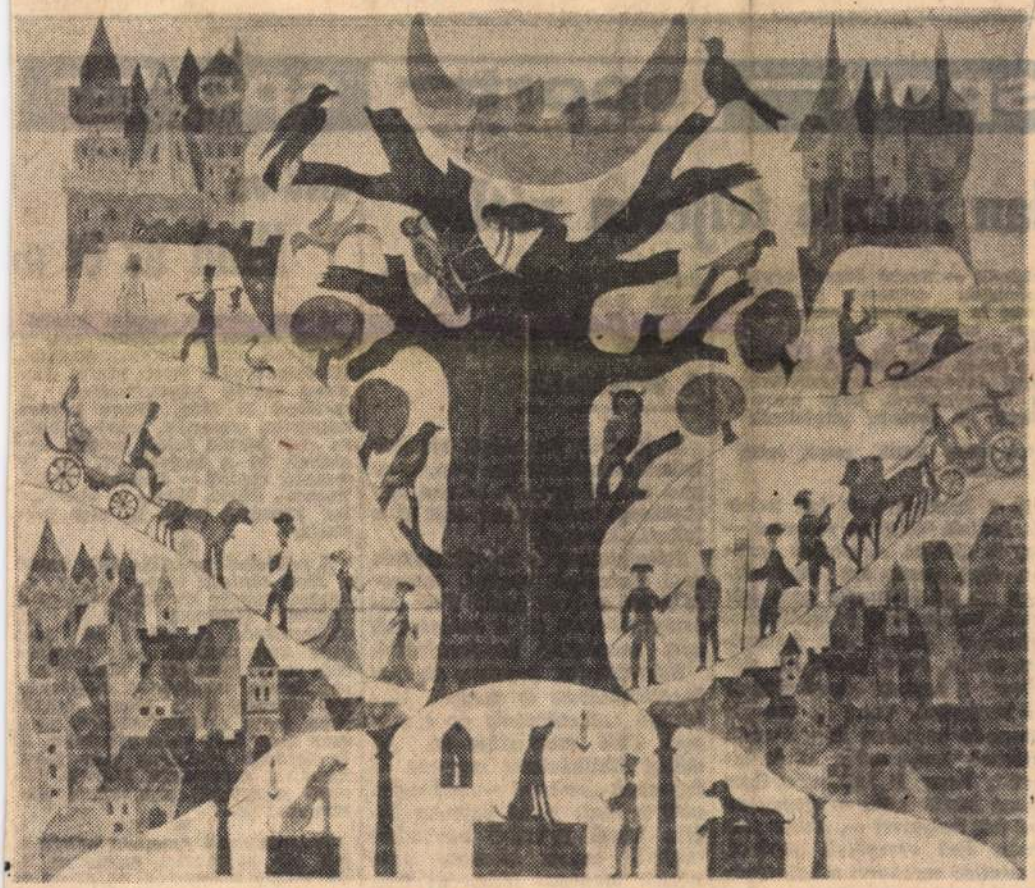

Hadnagy György: ANDERSEN-MESE

(A zalaegerszegi kertvá rosi óvoda intarzia faliképterve)

sport — sport — sport —

...lan induló teljesen vétlen

...porkörtől — Szabó József egye-...ségünkhöz érkezett levélből: ...tában is megjelent, most foly-...egyei labdarúgó bajnokságba ...vője csapatunk is. Első mérkő-...k, s 0:0-ra végződött. A tegnapi ...egyei labdarúgó szakszövetség ...ink vezetőségével, hogy csapa-...kizárják a további küzdelmek-

...egítségünket kérik, mert, mint ...en jogtalan . . "

...dött a küzdelem, s így nehe-...zen tudtak játékban maradni — ...meg is történt. A lentiek azon-...ban újra csak azt közölték, ...hogy az új időpontig sem ké-...pesek befejezni a bajnoki küz-...delmeket. Ekkor azt javasol-...tam nekik, hogy próbálják elő-...rehozni a bajnoki címet eldöntő ...mérkőzéseket, mert a megyei ...szövetség bajnokot kér. Beszél-...getésünk során aztán az is ki-...derült, hogy a három esélyes ...csapat közül kettő — éppen az ...első két helyezett —, akkor sem ...kíván élni részvételi jogával, ...ha esetleg megnyeri a bajnokság-...got. Erre azt válaszoltam: akkor ...jelentsétek be az indulni kívánó ...Csesztreget, de — persze azt ...nem mondtam, hogy bajnok-

megyei bajnokságba az osztályozó másik két csapata, Pacsa és Letenye automatikusan feljutott.

A felelősök

A kizárás jogossága *vitathatatlan*. Sajnálatos azonban, hogy nem a zöld gyepen, hanem egy elnökségi határozattal dőlt el a feljutás kérdése.

Kétségtelen: *a dolgok ilyetén való alakulását kiváltó, alapvető hibát a lenti járási TSF vezetője követte el, a valóságnak nem megfelelő bejelentésével.*

Közrejátszott azonban az ügy kipattanásában a megyei labdarúgó szakszövetség és a megyei TSH mulasztása is. Az előbbi főtitkárának ugyanis — úgymond „szóban" — *tudomása volt* a lenti járás bajnoka kiléte körül gyűrűző bonyodalmakról, ennek ellenére *nem néztek alaposan* utána az osztályozó rajtja előtt, hogy valóban eldőlt-e az elsőség kérdése. Holott információink szerint

Vívó VB

Mind az öt n...

A női tőrözők egyéni küzdelmével indult a második nap a budapesti vívó világbajnokságon. 117 versenyzőnő lépett pástra harminc ország képviseletében. A mezőnyt 24 ötös, illetve négyes csoportba osztották, mindegyikből az első három jutott tovább, így alakult ki a legjobb 72. Az öt magyar vívónő — Szolnoki, Rejtő, Tordasi, Bóbis, Maros — viszonylag könnyen vette az első fordulót.

*

A nők első fordulója után ismét a férfi tőrözők léptek pástra. A három magyar tőrvívó kö... csak **Somodi Lajosnak** sikerült az előbbrelépés. A másik két magyar versenyzőnek már korántsem ment ilyen jól a vívás. Marton István mindhárom találkozóját elvesztette, a csapat másik fiatal tagja, **Kovács István** viszont csak nagy harc után búcsúzott. A 4. forduló különben már több, váratlan eredményt hozott. Kiesett a szovjet világbajnok **Romanykov** is.

*

Programszerű ütemben haladt a női tőr bajnokság, amelynek 2. fordulóját megosztva az olimpiai csarnokban és a Körcsarnokban bonyolították le. A magyarok jól küzdöttek, magabiztosan vívtak, s mind az öten bejutottak a legjobb 48 közé.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-743, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1977 JUN 19

Hadnagy György

1021 ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György: KITEKINTÉS (faintarzia)

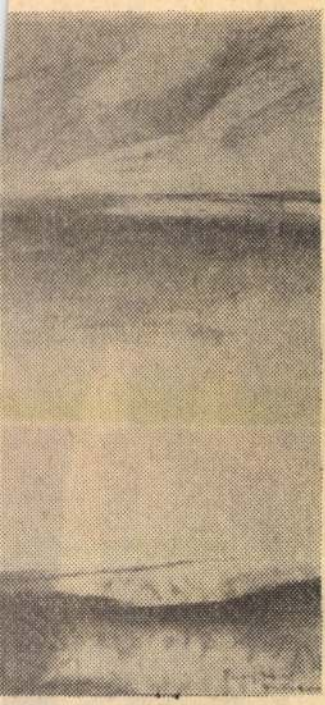

ície

ETRŐL AKBAN

ságait (például Csók István, Szőnyi István). „Tiszta" formájában az impresszionizmus már rég a múlté. A mai látványfestők felhasználják azoknak az izmusoknak a vívmányait is, amelyek éppen az impresszionizmus ellenében bontakoztak ki, a századforduló táján.

Artner Tivadar

(Folytatjuk.)

NYELVŐR

A ragok és

(2) Az ok-, mód-, cél-, eredet- és állapothatározók ragjainak és névutóinak tárgyalása után hátra van még a részes-, eszköz- és állandó határozók helyes kifejezésének ismertetése.

A részeshatározó ragja általában *-nak, -nek*, de nagyon sokszor használják a *számára, részére* névutókat sőt bizonyos esetekben a *-nál -nél* ragot is. Tehát ez a mondat helyes: Gyermekei*nek* játékot vásárolt. Felesleges idegen nyelvi minták hatására így mondani: gyermekei számára vagy részére.

E két névutó használata néha elfogadható. Pl. a könyvtár *részére* könyveket vásároltunk. De ez csak így jó. Használatát akkor kifogásolhatjuk, ha a ragos főnévhez kerül a névutó (a könyvtárnak részére vagy számára). A ragos főnévhez ragaszkodunk a névutó elé a határozott névelőt is ki kell tenni: a könyvtárnak *a* részére vagy számára. Ez utóbbi változatot azonban terjengőssége miatt kerülnünk kell, mert vele a magyaros stílus tömörsége ellen vétünk.

Nem helyes a más határozók kifejezésében is túlságosan és feleslegesen terjeszkedő *-nál, -nél* rag sem. Ez a mondat: A nyugdíjkorhatár férfiak*nál* 60, nők*nél* 55 év így lesz magyarosabb: *férfiaknak* 60, nők*nek* 55 év.

Ugyanígy helytelen az *előtt* névutó is részeshatározói értelemben. Pl.: Furcsának tűnt *előtte*, hogy kerültem a társa-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Zalai Hirlap

Hadnagy György

gásokat ...
főnök megfogja az ...
hideg kezét is, s valami osto-
baságot mormol, hogy bizo-
nyos technikai hiba miatt

radt volt és ...

Horváth Ildikó

Hadnagy György: GÖCSEJ (intarzia)

uló játékosai közül
nent kértük meg, ho
ippjét. Mint a veli
rilláminterjú során
ák egymásról, hogy
zolnokon kezdték
tat, személyesen a
em ismerték a m
pályán sem találkoztak
gerszegi balszélső így vélekedett
z esélyekről: „A döntetlenben
iegyeznék, de ennek kiharcolá-
át biztosra is veszem." Őrzője, a
ispesti jobbhátvéd szerint vi-
zont: „Szoros mérkőzésen leg-
lább egy góllal nyerünk.")

ÚGY INDULT a találkozó,
ogy a piros-fehérek játéko-
ának lesz igaza. A 4. perc-
en Weimper lövésszerű be-
dását Bolemányi röviden
ütötte ki, de Mihalecznek si-
erült felszabadítani. Rögtön
zután Kocsis bal oldali szög-
etét a bizonytalankodó eger-
zegi kapus mellett alig fejel-
e mellé a Honvéd balszélső-
e. A pályán átlósan nyarga-
iszó — az I. félidőben a
TE-t támogató — erős szél
indkét csapat játékosait
zemmel láthatólag zavarta. A
percben alakult ki az első
eszélyes hazai támadás,
nelynek végén Kelemen 15
éterről fölé küldte a labdát.
em sokkal később Bogáti a
gre játszó védők között jól
ratta ki Kelement, aki előtt
kapuig szabad volt az út,
sőbb Kocsis jobbról
tett el szabadot. Az állva ma-
radt védők között pontosan
ívelt Kozma fejére, a gólki-
rály azonban az ötösről úgy
küldte fölé a labdát, hogy az
a felső lécet is érintette! He-
ves küzdelem folyt a pályán
a színvonal viszont — nyilván
az erős szél jóvoltából is — a
közepes körül mozgott. *A 36.
percben Gáspár leszerelte
Egervárit. Remekül elfutott a
jobb szélső helyén, majd min-
taszerűen adott be, s a belül
érkezett Bogáti előrevetődve a
kapu jobb oldalába fejelte a
labdát. 1:0.* A Honvédot meg-
zavarta a gól, védői — még
a rutinos Páncsics is — kap-
kodtak. Megjött a közönség
hangja, ezek a percek a pá-
lyán és a leláton is a két—
három év előtti mérkőzések
hangulatát idézték. A 40. perc-
ben Kelemen jobb oldali szög-
letét a rövid saroknál magas-
ra felugrott Soós a bal „vink-
li"-kapufára fejelte. A szünet

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1978 MÁR 5

Hadnagy György

1021

Hadnagy György: TŰZMADÁR (faintarzia)

Útrakész öreg...

Az öregemberrel a vasútálmáson találkoztam. Mintha gi olvasmányaim pásztorıber hőse jelent volna meg öttem. Törékeny, apró kis ıber volt, arca, szögletes, pszítta. Hófehér, tömött baza a szája szélénél sárgált kicsit, nyilván a nikotin-. A szeme ide-oda járt, görtös keze remegett. Megölítottam.

— Utazni akarok — mondta ován. — Messze... Van nzem a vonatra — és egy eg százast húzott elő ócska drágja zsebéből.

Ireztem, valami nincs rend- körülötte. Álldogáltunk kicsit. Egyszercsak ötven körüli asszony vágtatott be, enesen hozzánk. Csúnyán eremtette a kis öreget, hogy r megint megszökött, amiúgysem tudna elmenni se-á. Több mint nyolcvan esztendő húzza a vállát. Mit keres az ilyen a világban? Otthon a helye, megvan mindene, ruhája, élelme, meleg szobája. Mit akar még?

Taxiba gyömöszölte az öregembert és a zöld Zsiguli elhúzott a város pereme felé.

★ ★ ★

Az öregember a múlt században született és ebben a huszadikban egyre jobban elbátortalanodott. Túlságosan gyorsan követték egymást az embert megrázó változások.

Születésétől a paraszti gazdálkodást, a földdel, állattal való kemény munkát, a tűrést, a megalázkodást örökölte. Az első világégést kis sebesüléssel úszta meg. A másodikat korára való tekintettel itthon aggódta végig. Várta a fiától nap mint nap a tábori levelezőlapot. És egyszercsak vége lett. mesnaz falat, villanyvezetéket bujtattak bele. Nagyon haragudott érte, a kis néprádiót, amit a fali polcra raktak, ki akarta dobni.

— Hazudnak mindég! — legyintett, de azért figyelte mit mond.

Az ötvenes évek elején egyre többet beszéltek a szövetkezésről, a tszcs-ről. Egy este eléje állt a fia:

— Apám, a földet beviszem a tszcs-be!

— Azt nem! — mondta és csontos keze megmerevedett a levegőben. De azért meghallgatta a fiát, aki türelemmel sokáig magyarázott. Több napi hallgatás után végre etetés végeztével megszólította a fiát.

— Hát, tégy úgy, ahogyan jónak látod. Úgyis a tied a föld, ha én már nem vagyok.

★ ★ ★

Az öregből mezőőr lett. Fokosát a karjára akasztva járta a mezőt, becsülettel teljesítette megbízását. Esténként jó-

Hadnagy György

A Zalai képzőművészek felszabadulási tárlatát jelenleg a Göcseji Múzeumban lehet látni. A művész munkái szerepelnek a tárlaton: „Göcsej-variáció"-ja (említve)

Török András: Többet, színvonalasabbat és életközelibbet vártunk a megyei felszabadulási tárlattól.

Zalai Hírlap, 1975. máj. 11.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Zalai Hirlap

1975 JUN 8

Hadnagy György

ZALAI HÍRLAP

1021

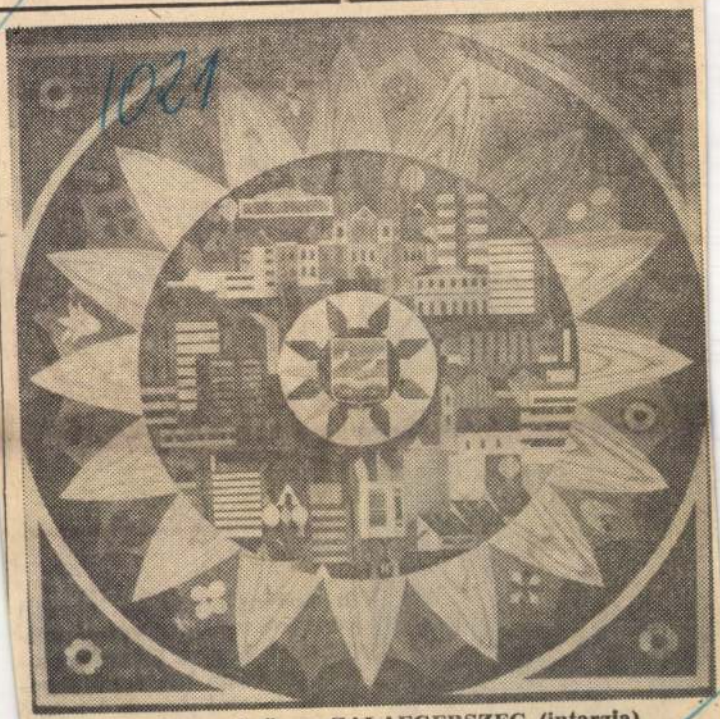

Hadnagy György: ZALAEGERSZEG (intarzia)

neg

ANN

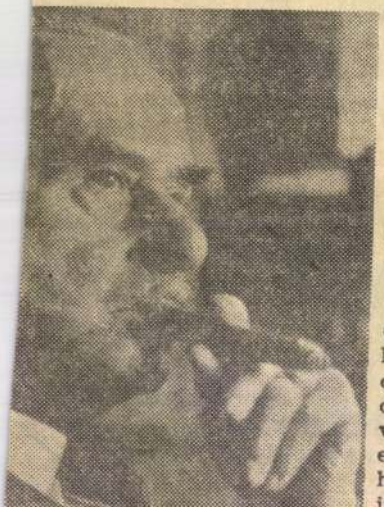

Zalai Hírlap
Vasárnapi melléklet

(a modern ördög ép elméjét kéri: rábocsátja a vérbaj kórokozóját, hogy a betegség kezdeti stádiuma lángésszé, a további viszont lassan lebomló eszméletű idiótává tegye), hogy kifejezhesse a vadu

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 AUG 23

Zalai Hirlap „

Hadnagy György

1021

Közel nyolcezren látták Hadnagy György kiállítását Szegeden

A Szegedi Ünnepi Hetek eseménysorozata alatt rendezték meg Szegeden, a Fegyveres Erők Klubjában a zalaegerszegi intarziaművész, Hadnagy György kiállítását. A tárlaton — amely augusztus 7-től 14-ig tartott nyitva — tizenhét kép került a közönség elé. A kiállítást közel nyolcezren tekintették meg: a hazai látogatókon kívül a Hetekre érkezett külföldiek közül is sokan: többek között olasz, francia, angol látogatók beírása szerepel a kiállítás naplójában.

A kiállítási anyag már visszaérkezett Zalaegerszegre, s alkotójuk újabb megyehatáron túli bemutatkozásra készíti elő a műveket. Legközelebb Szombathelyen mutatkozik be faintarziáival Hadnagy György.

228

ruha-
keres
mű-
unka-
aipari
gzett-
mun-
téssel
gozót.
válla-
osz-

236

ou. 1. emelet,
Levélcím: 7601
Pécs, Pf.: 77
Minden levélre
válaszolunk.

5

A zalaegerszegi
Ingatlankezelő
és Közvetítő
Vállalat

FELVESZ

valamint

portást.

142

segéd-
munkásokat,
parkettásokat,
ácsokat,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 DEC 22
Zalai Hirlap

Hadnagy György
1021

1974. december 22.

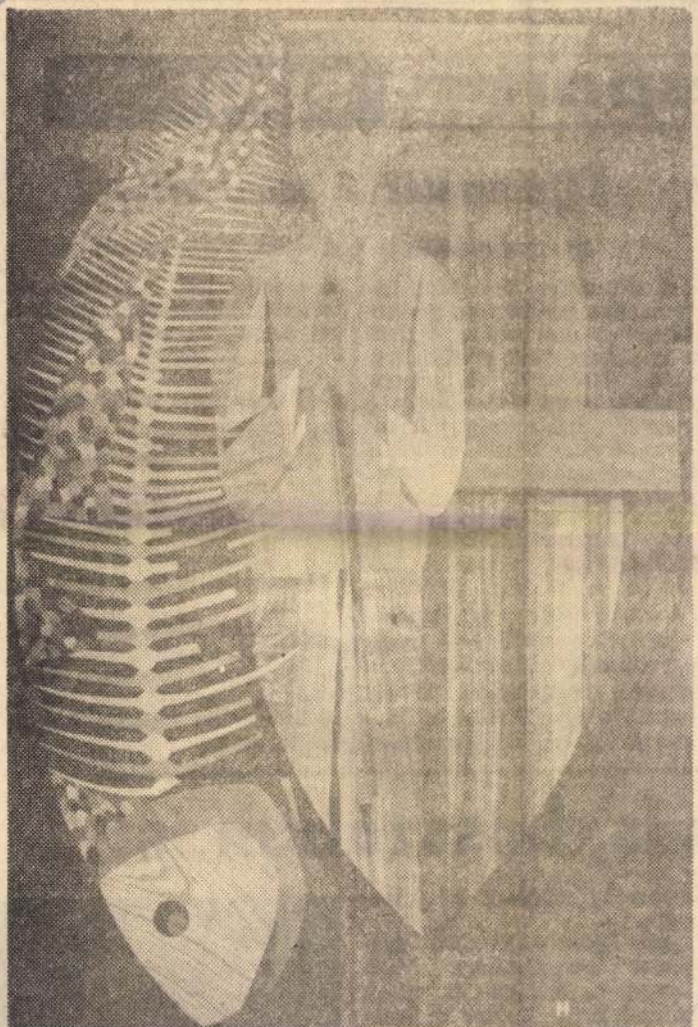

Hadnagy György: HEMINGWAY EMLÉKEZETE. Öreg halász és a tenger. (Intarzia)

sport — Sport

Tájékoztatás a tennivalókról

Sportegyesületi elnökök Egerváron

A hét elején Egerváron háromnapos, bentlakásos továbbképzést tartott a megyei TSH a sportegyesületi elnökök részére. Központi és megyei előadók — *dr. Boros János*, a megyei pártbizottság munkatársa, *Szemes László*, az OTSH csoportvezetője, *Kátai István*, a megyei tanács osztályvezetője, *Tráj Gyula*, a megyei tanács osztályvezető-helyettese, *Molnár József*, a megyei TSH elnöke és *Mihályi János*, a Sportszövetségi és Rendezvényiroda vezetője — a sportegyesületek feladatairól, a megyei sportpolitikai kérdésekről, a sportfejlesztési tennivalókról, az ötödik ötéves terv fejlesztési célkitűzéseiről tartottak előadásokat, amelyeket élénk vita követett.

Labdarúgó Téli Kupa

Salgótarján—Vasas 1:0 (0:0)

Salgótarján, 4000 néző, v.: Nagy Béla.

Góllövő: Vidáts (öngól).

Haladás VSE—Ú. Dózsa 0:0, tizenegyesekkel 4:3

Szombathely, 6000 néző, v.: Marton.

December 26-án az Üllői úti FTC pályán lejátszásra kerülő döntő műsora: 9,15 óra, a **3. helyért:** Ú. Dózsa—Vasas; 11 óra, az **1. helyért:** Haladás—Salgótarján. (MTI)

...is, hosszában is...

a sportág „slágerei" közé tartozik.

AZ ARANYAT ÉRŐ gyakorlat bemutatására *Vigh László*, az Európa- és világbajnok fiatal mester a legilletékesebb, aki tíz év óta, az első edzéstől a világbajnokságig foglalkozott Magyar Zoltánnal a Ferencvárosban.

Hadnagy György
1021

Huszonévesek vallomása

A honvédségi szakkörök bemutatójáról

Gazdag mostanában az egerszegi kiállítási program, s elsősorban az Ifjúsági Ház jóvoltából, ahol szinte hetente váltják egymást a legkülönfélébb bemutatók. A Ház mini kiállítási termében szombaton például a honvédségi szakkörök szokásos évi bemutatóját nyitották meg egy textilképkiállítás és a fotósok megyei seregszemléje között, mindössze öt napra. S bár ez a bemutatójuk szerényebbnek látszik a korábbiaknál, ezúttal is érdemes előidőzni e sokféle műfajban sokféleképp kísérletező fiatalok munkái között.

A kiállításon 12 résztvevő csaknem ötven munkája látható, jórészt amatőr képzőművészeti próbálkozások, továbbá néhány fotó és barkács tárgy, illetve a szakkörök kedves-ötletes VIT-ajándék kollekciója, amelyet a „Béke—barátság—szolidaritás" közös jelszava fog össze. Aligha meglepetés a látogató számára, hogy ezúttal is a lapunkban is gyakran publikáló faintarziás *Hadnagy György* és a festőgrafikus *Rédey István* művei jelentik a kiállítás értékesebb részét. Hadnagy György katona-sorozatának két nagyméretű darabját állította ki ezúttal, s mind a *Dózsa*-kép, mind *A végvári harcok emlékezete* című alkotás a biztos szerkesztés, a gondolatgazdagság példája; a két intarzia közül az utóbbi mégis tetszetősebb: mozgalmasságával is megragadja a nézőt. Rédey István ezúttal négy, a katonaéletből merített festménnyel szerepel, amelyek közül a *Vállalkozás előtt* és a *Határbiztosítás* látszik igényesebb munkának, de valamennyi egységesebb, festőibb a korábbi, hasonló témavilágú Árvíz-sorozatnál. Rédey mindenesetre a katonaélet kitűnő festő-krónikása, s az eddiginél több figyelmet érdemlő, egyre inkább egyéni látásmódú amatőr alkotó.

A kiállítás egy részlete.

A katona-amatőrök derékhadából alighanem *Mráz János* közelíti meg e két kiállítót, bár grafikai lapjai változó színvonalúak, s csak a két erdélyi emlék emelhető ki közülük művességével, stilizált ábrázolásával. Ám látható Mráznak négy festménye is a kiállításon, s ha ezek se mind egységes kompozíciók, a *Csángó* és az *Önarckép* mégis sejteti, hogy alkotójuk nem hiába próbálkozik ezzel a műfajjal. Mráz Jánosnak ma elsősorban arra kell ügyelnie, hogy a hatásosságra való törekvés ne szorítsa háttérbe festményein a lényeglátó, tömör ábrázolást. *Pzálay Perenc* technikailag ügyes kivitelű lapjai közül a *Zászlóvivő* és a *Dózsa*-vázlatok ragadják meg a látogatók figyelmét, többi képénél — elsősorban a *Női fej* és a *Torzított város* esetében — a kísérletezés még az ábrázolás rovására megy. Még *Golyán László Petőfi-intarziája* és a hangulatos *Önarckép*, illetve *Pintér József Vietnám-plakátterve* sorolható azon alkotások közé, amelyekkel e huszonéves kiállítók valóban önmagukat adják, illetve azt a világot, amely témát, inspirációt, valóságközelséget kínál számukra.

Bár a Pintér-plakát ötletes alkotás, de iskolás, illúzióromboló a plakát merev felirata. (Iskolás szintűek egyéb próbálkozásai is). Ugyancsak az amatőrséget jelzi Golyán többi intarziájának mesterkélt felépítése, *Tóth Vince* festményeinek — a képek szerkesztési gyöngéi melletti — kialakulatlan színvilága, továbbá *Ország László* grafikáinak túlzott egyszerűsítése, *Iháczy József* karcolt fém képének utánérzéseket kínáló stilizálása, *Kapcsándi Lajos* plasztikáinak egyelőre csak technikai érdekességet nyújtó hatása. Nem kétséges azonban, hogy a stúdió-keret fejlődési lehetőséget biztosít számukra is. Csak sajnálni lehet, hogy a fotósok ezúttal is képességeikhez mérten szerényebb kollekcióval képviseltetik magukat a bemutatón, hiszen friss látásmódú, ügyes technikájú kiállítónak bizonyulnak.

Akinek kevesebbet nyújtott ez a bemutató a korábbiaknál, az is bízhat abban, hogy a látott néhány ígéretes alkotás jó alap egy mostaninál teljesebb, elkövetkező kiállításhoz.

T. A.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-058, 337-718, 340-728
1973 JÚN 20
Zalai Hírlap

sport sport

Kézilabda

A kézilabda NB II. Nyugati csoportjában szereplő zalai csapatok az utóbbi fordulókban a következő eredményeket érték el:

Bakony Vegyész—N. Gazdász SE 22:17 (12:9)

Veszprém, Vegyész pálya, 150 néző. Játékvezető: Dömötör és Szirmay. NB II-es férfi mérkőzés.

N. GAZDÁSZ: Kovacsics — Fodor, Taskó, Csalami, Szücs, Prókay, Bugyi. Csere: **Somogyi, Szöllősi, Boros, Kerényi, Kovács.**

Az őszi idényből előrehozott és kitűnő játékvezetés mellett lezajlott találkozón a jobb veszprémiek megérdemelten nyertek.

Góldobók: Halmos (7), Dabronaki (4), Eisabech és Jáky (3—3), Sényi és Szedi (2—2), Turóczy, illetve Taskó (6), Csalami (4), Szücs és Szöllősi (2—2), Bugyi, Fodor, Prókay.

Szekszárdi Bőrfeldolgozó —N. Gazdász SE 12:11 (5:4)

Nagykanizsa, Gazdász pálya, 150 néző. Játékvezető: Völgyi. NB II-es női mérkőzés.

N. GAZDÁSZ: Borda — Czerbusz, Novaszell, Feketéné, Gódor, Simon, Weisz. Csere: **Németh, Zsigmond, Zemán, Horváth.**

A gyengén játszó gazdászlányok nem várt vereséget szenvedtek a gyenge védőjáték miatt.

Góldobók: Török (6), Dohondi (3), Czakó, Laborcz, Kajtár, illetve Simon (5), Czerbusz és Novaszell (2—2), Feketéné, Weisz.

Jók: Topolzki, Török (a mezőny legjobbja), Dobondi, illetve Simon, Czerbusz.

Dunaújvárosi Kohász —N. Gazdász SE 21:15 (9:7)

Dunaújváros, 300 néző. Játékvezető: Fábián és Papp. NB II-es férfi mérkőzés.

N. GAZDÁSZ: Somogyi — Fodor, Taskó, Csalami, Szücs, Szöllősi, Prókay. Csere: **Kovacsics, Bugyi, Kovács, Boros, Kerényi.**

Változatos, érdekes mérkőzésen megérdemelten nyertek a kohász-fiatalok.

Góldobók: Kolics (6), Nagypalócz (5), Vura, Borsy, Prischin (2—2), Vaskó, Kovács, illetve Taskó (6)., Csalami (4), Fodor (3), Kovács, Szöllősi.

N. GAZDÁSZ SE—III. ker. TTVE (Bp.) 17:14 (7:8)

Nagykanizsa, Gazdász pálya, 100 néző. Játékvezető: Leányvári és Maurer. NB II-es férfi mérkőzés.

N. GAZDÁSZ: Kovacsics — Fodor, Taskó, Csalami, Szücs, Prókay, Szöllősi. Csere: **Bugyi.**

A II. félidőben nyújtott kitűnő játékkal nagy küzdelemben nyertek a főiskolások a 2. helyen álló fővárosi vendégek ellen.

Góldobók: Csalami (6), Taskó (3), Prókay, Szücs, Fodor (2—2), Bugyi, Szöllősi, illetve Müller (6), Marosi, Novák (2—2), Földesi, Illés, Bodor, illetve Rohonczky, Müller, Illés.

Dunavidéki Vendéglátó —N. Gazdász SE 18:14 (9:7)

Dunaújváros, 200 néző. Játékvezető: Fellegi. NB II-es női mérkőzés.

N. GAZDÁSZ: Borda — Krausz, Novaszell, Feketéné, Gódor, Simon, Weisz. Csere: **Németh, Czerbusz, Zemán, Horváth, Zsigmond.**

Az utazástól fáradt kanizsaiak a védekezésben elkövetett súlyos hibák miatt vesztettek.

Góldobók: Pfaff (9), Vajdáné (5), Obermeier (3), Boros, illetve Novaszell (5), Gódor (4), Weisz (3), Feketéné, Simon.

★

KOSÁRLABDA MNK-ÉRT: MÁV NTE—Székesfehérvári Építők 60:58 (31:28)

Nagykanizsa, Mezőgazdasági Főiskola sportcsarnoka, 100 néző. Játékvezető: Kapusi és Garamvölgyi. MNK női mérkőzés.

MÁV NTE: Badacsonyi (8), Baksáné (4), Pálosi (2), Hersitsné (34), Kovács (12). Csere: **Hegybíró (—), Molnár (—), Mózes (—).** Edző: **Hersits László.**

Az elmúlt héten lebonyolított, végig nagy iramú, változatos és izgalmakban bővelkedő találkozón a jó formában levő kanizsai lányok ügyes játékkal megérdemelt győzelmet arattak az NB I-es vendégek ellen és bekerültek az MNK legjobb nyolc csapata közé.

Jók: Kovács, Hersitsné, Baksáné és Badacsonyi, illetve Füzinè és Nánási.

csapatának golaránya 61:0!

Az elmúlt hét végén és hétfőn újabb három fordulót bonyolítottak le Nagykanizsán, a Fabik Károly Úttörőház sportudvarán az idei labdarúgó Pajtás Kupa keretében.

„A"-CSOPORT:

IV. forduló: Sormási Vasas—Kun Spartak 1:2, Hunyadi Juventus—Andrejka Dinamo 0:2, Zrínyi Ajax—Rozgonyi Tornádo 1:3, Rozgonyi Fradi—Petőfi Arsenal 2:3, Nagyrác Sáska—Petőfi Törekvés 6:0, Szabadnapos: Szabadság téri United. **V. forduló:** Petőfi Törekvés—Rozgonyi Fradi 3:3, Petőfi Arsenal—Rozgonyi Tornádo 2:5, Zrínyi Ajax—Hunyadi Juventus 4:1, Andrejka Dinamo—Nagyrác Sáska 0:10, Kun Spartak—Szabadság téri United 1:3, Szabadnapos: Sormási Vasas. **VI. forduló:** Hunyadi Juventus—Petőfi Arsenal 2:3, Rozgonyi Tornádo—Petőfi Törekvés 5:1, Rozgonyi Fradi—Nagyrác Sáska 0:13, Szabadság téri United—Andrejka Dinamo 2:2, Sormási Vasas—Zrínyi Ajax 5:3, Szabadnapos: Kun Spartak. **Előrehozva:** Sormási Vasas—Nagyrác Sáska 0:5.

Az élcsoport állása: 1. Nagyrác Sáska 7 mérk. 14 pont (61-0), 2. Rozgonyi Tornádo 6 mérk. 8 pont (29-22), 3. Hunyadi Juventus 6 mérk. 6 pont (16-11).

„B"-CSOPORT:

IV. forduló: Tanácsköztársaság téri Benfica—Olajtelep 2:0, Hunyadi Inter—Andrejka Real 3:5, Petőfi City—Rozgonyi Mustang 3:2, Rozgonyi Torpedo—Petőfi 5:3, Rozgonyi Haladás—Palini Santos 2:3, Szabadnapos: Szabadság téri Feyenoord. **V. forduló:** Palini Santos—Rozgonyi Torpedo 4:0, Petőfi—Rozgonyi Mustang 5:2, Petőfi City—Hunyadi Inter 10:5, Andrejka Real—Tanácsk. téri Benfica 3:0, Olajtelep—Szabadság téri Feyenoord 4:0, Szabadnapos: Rozgonyi Haladás. **VI. forduló:** Tanácsközt. téri Benfica—Petőfi City 4:3, Hunyadi Inter—Petőfi 2:5, Rozgonyi Mustang—Palini Santos 1:5, Rozgonyi Torpedo—Rozgonyi Haladás 0:2, Szabadság téri Feyenoord—Andrejka Real 0:6, Szabadnapos: Olajtelep.

Az élmezőny állása: 1. Andrejka Real 6 mérk. 12 pont (40-4), 2. Petőfi City 6 mérk. 10 pont (27-12), 3. Palini Santos 5 mérk. 10 pont (22-7).

(—l)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZABAD FÖLD
Budapest

1972 JUL 30

Hadnagy György

1021

Egy Zala megyei fiatal irodavezető, Hadnagy György művészi intarziákat készít szórakozásból. Szó ami szó: nemes hobby.

SZOLGÁLTATÁSI ÉS TERMELÉSI FELADATOI

IDEÁLIS SEGÍTŐTÁRS AZ ARO M

TEREPJÁRÓ SZE

A 77 lóerős, négyhengeres, OHV vezérlésű, négykerék-meghajtású, norn
4–8 személy (vagy 2 személy és 650 kg teher) szállítására alkalmas, 10

ARO M

parancsnoki kivitelben 84 200 Ft-ért
rajgépkocsi-változatban 82 500 Ft-ért

KÖZÜLETEKNEK ÉS MAGÁNOSOKNAK AZON

merkur

Megrendelhető a

MERKUR SZEMÉLYGÉPKOC
VÁLLALATNÁL

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1972 JUN 4

Hadnagy György

1021

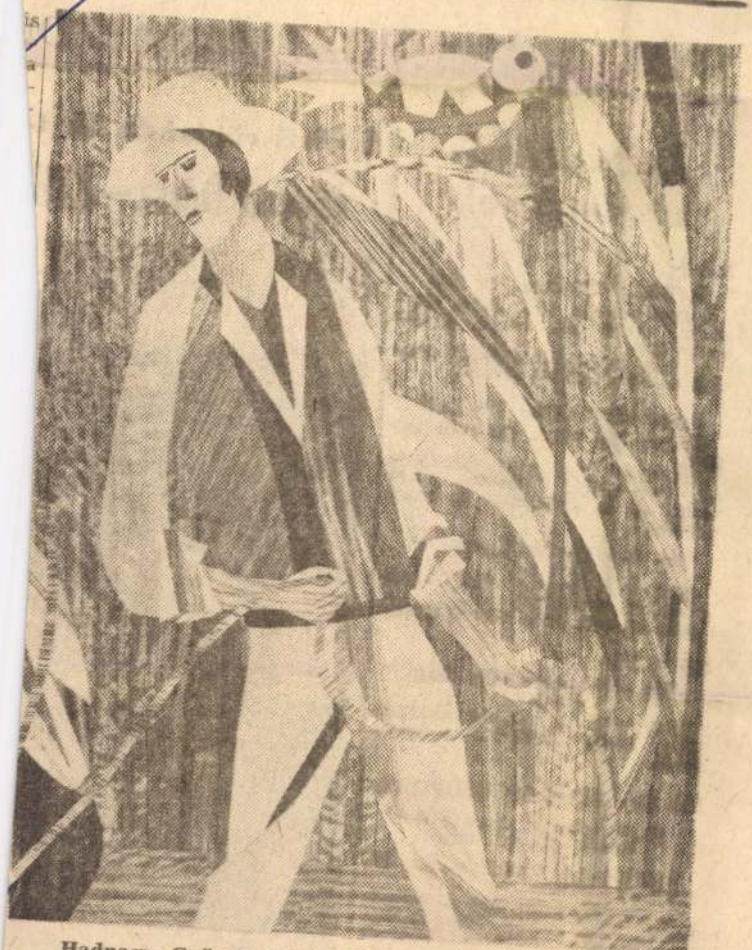

Hadnagy György: HALÁSZOK (Faintarzia, részlet)

ilvennek

Labdarúgó-eredmények

NB I:

Ú. Dózsa—Videoton 3:1 (2:0)

Székesfehérvár, 12000 néző. Góllövők: Bene (2), Nagy, illetve Szalmássy.

A jobb helyzetkihasználás döntött a bajnokcsapat javára.

*

Csepel—Egri Dózsa 1:0 (1:0)

Csepel, 1500 néző. Góllövő: Takács.

Alacsony színvonalú mérkőzésen első félidei játékával érdemelte ki a győzelmet a hazai együttes.

*

Bp. Honvéd—VM Egyetértés 4:0 (1:0)

Góllövők: Kozma (2), Kocsis (11-esből), Fehérvári.

Kispest, 4000 néző. Jv.: Mohácsi.

NB I B:

Bp. Spartacus—MÁV DAC 3:0 (1:0)

Kőér utca. A minden részében jobb hazai együttes biztosan nyert.

NB III. NYUGATI CSOPORT:

Zalaszentgróti Spartacus—Thury SE 1:1 (0:0)

Nagykanizsa, Thury pálya, 150 néző. Jv.: Závár.

Z. SPARTACUS: Ács — Török, Kádár, Kiss, Simon, Zab, Lánczky, Kovács (Hujder), Mazzag, Dervalics, Molnár (Lukács). Edző: Tatár Lajos.

THURY SE: Golovitzer — Kleika, Berán, Lukács, Varga, Harcz, Horváth, Kun, Söjtör, Sándor (Gyenes), Polgár (Garamvölgyi), Edző: Tóth György.

A férfi röplabda NB I-

Újpesti Dózsa—ZTE

Czene ejtéssel igyekszik ponto

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ZALAI H
1974 FEB 10

1021

1974. február 10. Hadnagy György

Hadnagy György: VENDÉGHÍVÓ (intarzia)

Vízgazdálkodási technikumot,

vízügyi szakközépiskolát,

vagy építőipari technikumot végzett,

mélyépítő gyakorlattal rendelkező

munkavezetőket felveszünk

a nagykanizsai főépítésvezetőségünk működési területére.
Fizetés megegyezés szerint.

Jelentkezés írásban, részletes önéletrajz csatolásával az alábbi címen:
Dél-dunántúli Vízügyi és Közműépítő Vállalat
Kaposvár, Tóth Lajos u. 6.

126

A ZALAEGERSZEGI CENTRUM ÁRUHÁZ

Hadnagy György, [iparművész?]

Zalaegerszegen nyílik meg
intarzia bemutató ja márc. 14-én.

— :o Intarziák 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. márc. 14.

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 NOV 11
Zalai Hírlap

Hadnagy György
1021

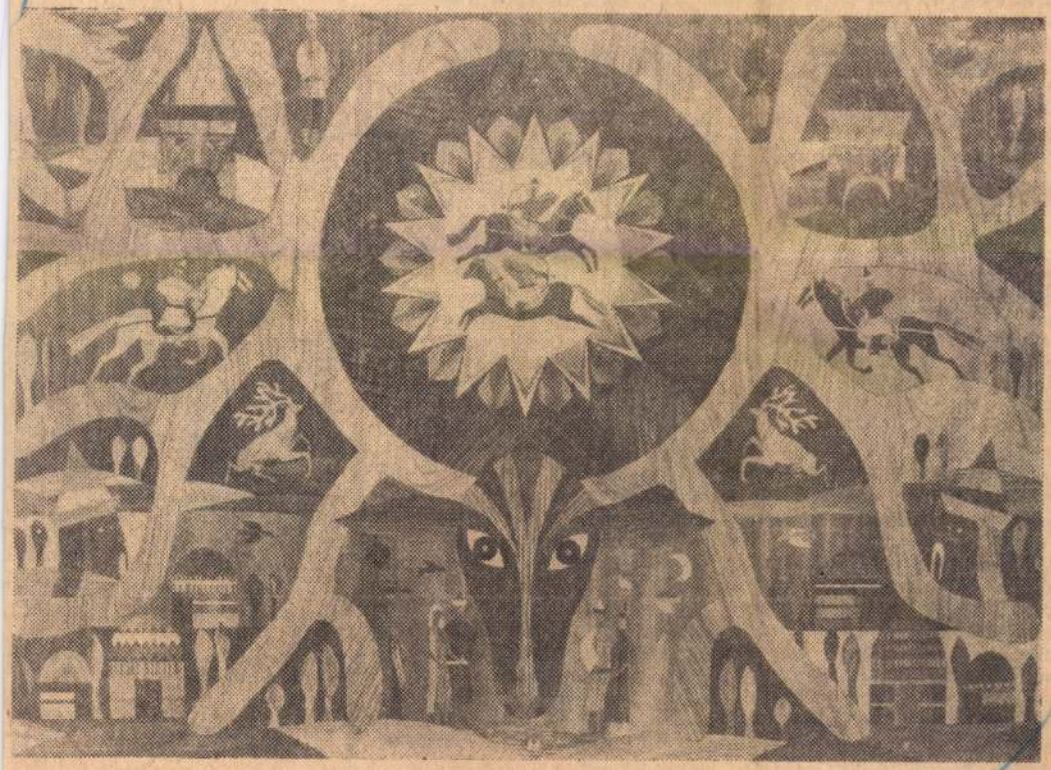

Hadnagy György: CSODASZARVAS (Intarzia)

A szocialista irodalmak szellemi közeledése

(Folytatás a 7. oldalról.)

ZAJLIK TEHÁT egy folyamat, függetlenül a mi irodalmi életünk megtervezett és okosan meghatározott szabályaitól, amely mintegy az élettények szükségszerűségével bizonyítja, *nem lehet az egymással együttélő, azonos társadalmi rendszerek feladatait vállaló népek között mesterséges gátakat állítani.* Sokan szeretnék — sajnos, nem egyszer a szocialista országokban is — a szellemi együttműködést valamiképp úgy beállítani, hogy létezik egy internacionális szféra, amely az úgynevezett nagy politika köreiben érvényes, és létezik a nemzeti feladatok köre, amely a mindennapok munkájában szolgálhat iránytűként. Az ilyesféle megosztás politikai-ideológiai képtelenségéről szólni nem az én feladatom. De idetartozik annak a cáfolata, hogy az irodalom világában sem lehet szétválasztani a nemzetközi és a nemzeti fogalmát, a nagy és a kis feladatokat, amelyekre velése. Ez a feladat, illetve ennek teljesítése egy új világirodalom korszakainak három nagy, döntő fordulatot jellemző műve, *Augustinus De civitate Dei*-je, Dante Divina Comedia-ja, illetve a Kommunista Kiáltvány. Nos, ha ez a felosztás igaz — és én feltétlenül annak tartom —, akkor Ajtmatov művében — és sok más alkotásban — egy új, nagy egység létrejöttét kell megfigyelnünk. Ennek az egységnek meghatározó eleme, hogy a nemzeti örökségre támaszkodva, azt maximálisan fejlesztve, a humanizmus szocialista törvényeit kifejezve a kommunista társadalom internacionális elveit és gyakorlatát tartja szem előtt. A szocialista forradalom alternatívája kell, hogy meghatározza a haladó irodalom tudatát — fejtette ki a kitűnő cseh kritikus, *Jiri Hájek* egyik tanulmányában, melyben 1968 cseh jobboldali teoretikusaival vitázik. Ezek a teoretikusok a „kis népek" hivatását óhajtották szembeállítani a „nagy népek szerepével". Hájek felele-

Rédey István: SZ

ÍGY BESZÉLÜNK MI

„Komoly" —

József Attila írja le valaha: „... *jó szóval oktasd, játszani is engedd szép, ko-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hadnagy György

Zalai Hírlap

1972 DEC 24
1021

1972. december 24.

Hadnagy György intarziái

BETLEHEMESEK

REGÖLÉS (Kiss Ferenc fotói)

d! Szép!

(Kiss Ferenc felvételei)

egfeljebb elmegy még, de a árom ritka.

— A férjem a nagy család íve. S miért ne legyen iga-a? — mosolyog.

— Krisztina, ne bántsd a éni táskáját. Melinda hova nászol? Nézze Mariannt, ő ávolról figyel. Mind a három nás. Az egyik úgy cserfel ogy győzze csak az ember allgatni, a másik akaratos, harmadik csendesebb. Egyéniség már mind — mondja, az egyiknek játékot hoz, a násikat leülteti, a harmadikat az ölébe veszi.

— Ilyen az életem. Reggel biliztetés, mosdatás, reggeiztetés. Megfőzök, aztán ebédeltetek, újra biliztetek, leteszem őket, akkor mosogatok, aztán ébrednek, bili kell és uzsonna, csakhamar vacsora, aztán fürdetés, hogy fél nyolc előtt a tévé macival búcsúzhassanak a naptól — hangján nyoma sincs a panasznak.

KRISZTA közben felfedezte jegyzetfüzetemet, tollamat, megindult a küzdelem, ki ud szebben írni a néni papíraira.

— Itthon mindig ilyenek szeretetteljes a korholó hang. — Még jó, ha kimegyek elük a ligetbe, a játszótérre, az utcára a két nagy tudja, hogy nekik meg kell fogniok kicsi kocsiját és mellettem naradni.

Krisztina perdül elém.

— Igen, mert volt egy szép szőke kislány..., aztán mondták neki, hogy nem szabad kifutni az útra..., de kifutott..., jött egy autó..., elgázolta..., jött a mentő..., meg a rendőrség, bevitték a kórházba..., és reggel a szép fehér ágyacskájában meghalt, bizony — bólogat.

— Egy néntől hallották, s azóta, ha a sétáról esik szó valamelyik mindig elmondja — fűz megjegyzést a történethez anyuka. A gyerekek azonban már nem figyelnek.

Az egyik a földön csúszik, a másik a heverőn, a harmadik elbújt a sarokba és ír. Anyjuk végignéz rajtuk, körbejár, egyikük szeméből a hajat simítja ki, a másiknak a nadrágját húzza fel, a harmadikon a pulóvert le.

— Így van, nem könnyű. Ha rajtam múlik, talán nincsenek hárman.

— Hozakodjak elő a melviket a kilenc közül? történettel?

— Nem, a világért sem! — tiltakozik. — Egyiket sem! Attól a pillanattól kezdve, hogy megvannak, egyiket sem. — Nagyon határozott a tiltakozás.

VALAKI megbotlik. Melinda, a pöttöm az. Perdül a szőnyegen, már hasal, Mariann átbukik rajta. Sírásra görbülnek egy percre a szájak, lesik a hatást, felragyog szemük a padlóról. Nevetnek féktelenül.

Nézem a trappoló és tipegő lábakat, a meseért rimánkodó szájacskákat, az önfeledt játékot, a tágra nyílt szemeket:

— Anya, nézd! Szép!

★

ANYÁNAK lenni szép. A legszebb a földön. Az anya érzéseit csak megközelíteni tudja a szó, kifejezni soha. E sorok sem. A költő segítségével is legfeljebb csak sejtetik...

Teleki Sári

Molnár József növénytermesztő gépész, Molnár Ferenc gépkocsivezető, lánya Molnár Rozália háztartásbeli takarmányos férje mellett. Ferenc és József szép családi háza Zalaháshágyon áll egymás mellett. Rozáliáék Zalacsében laknak.

2

Józsefékhez látogatok. A gazda az imént kelt fel a déli műszaktól, mindennap haza jön ebédre, s egy szusszanás-

3

Molnáréknál van még egy kereső, a nagyobbik fiú, Jóska. Az idén érettségizett a körmendi Mezőgazdasági Gépszerelő Szakközépiskolában, s a sikeres vizsga után hazajött a tsz-be. Ma nincs itthon, Egerszegen a hivatásos gépkocsivezetői tanfolyam előadásain vesz részt.

— *Jóska mindig szerette a gépeket, s közösen beszéltük*

Kadnagy
grafikus

Illusztráció

—:—

Nők Lapja, 1968. jún - 24 szám

Hadnagy György

a Fegyveres erők Napja tiszteletére rendezett hagyományos képzőművészeti kiállításon munkája szerepelt.

„Attila" c. intarziája első díjat nyert.

Mészöly Gábor: Parasztikon és rakéta modell

Néphadsereg, 1942. szept. 29.

HADNAGY GYÖRGY

FAINTARZIA KIÁLLÍTÁSA

KATALÓGUST TERVEZTE:
KALMÁR J. TIBOR
FELVÉTELEKET KÉSZÍTETTE:
SZABÓ IMRE
FELELŐS KIADÓ: TÓTH TIBOR
NYOMDA ZALAEGERSZEG
74 3364

ÉLETRAJZI ADATOK

Hadnagy György 1945-ben született Becsvölgyén, Zala megyében. 1963-ban a pécsi Művészeti Gimnáziumban érettségizett.
14 éves korától vesz részt különböző képzőművészeti szakkörökben. 1964-től 1967-ig NDK-ban, Bautzenben és Lipcsében dolgozik.
Faintarzia képek készítésével 1969 óta foglalkozik. A zalaegerszegi Honvéd Képzőművészeti Stúdió tagjaként 1971-től vesz részt kollektív és egyéni kiállításokon.

Kollektív kiállítások:

Zalaegerszeg	1971	1972
Pécs	1972	
Budapest	1971	1972
Szentendre	1973	

Egyéni kiállítások:

Zalaszentgrót	1971
Zalaegerszeg	1974
Páka, VI. Zalai Folklór Fesztivál	1974

Lakás cím:
8900 Zalaegerszeg
Erdész út 12.

HADNAGY GYÖRGY INTARZIA-KÉPEIRŐL

Az intarzia nemes művészete a reneszánszban élte virágkorát. A barokk mesterek az exkluzív dekorativitás szellemében fejlesztették tovább; — később elsatnyult. A sajátos érzéket kináló, felettébb munkaigényes műfajt korunkban kevesen művelik.

Ugy, mint Hadnagy György, senki sem.

Fő ihletője a folklór sokszínű világa. Elsősorban a dunántúli, nevezetesen a göcseji népmese- és népdalkincs újszerű képi megfogalmazása foglalkoztatja. Göcsej szülötte maga is, művein a gyermekfejjel látott népszokások, az akkor hallott mondák és mesék jelenetei elevenednek meg. Témakörét idővel az egyetemes magyar folklór tanulmányozásával gazdagította, — tartalmilag éppúgy, mint formai tekintetben, tudatosan merítve ösztönzéseket a népi faragások stílusából. A Göcseji legenda, a zalai eredetű Attila-monda ábrázolása után a muzsikára is fogékony művész Bartók népi ihletésű modern zenéjének a bűvkörébe került, amelynek egyik legszebb alkotását, a Cantata Profaná-t köszönheti.

Érdeklődési köre egyre bővül. Eredeti hangvételű kompozíciókat készít az antik mitológia és mondavilág tárgyköréből (Poszeidón, Odüsszeusz), de éppoly fogékony a modern kultúra hatásaira, mint ezt a háztetők felett szálló, Chagall-t idéző Hegedűse példázza, — meggyőzően tanúsítva sajátos stílusának alkalmasságát a modern tartalmak kifejezésére. Amihez meglepő biztonsággal találta meg az adekvát formát.

A folklórt megelevenítő, sokalakos képtábláin a természeti világ elemei közé ágyazza figuráit, az utóbbiakon viszont rendszerint premier-plánban rögzít egy-egy alakot, jelképerejűvé növelve, például, a hétköznapi heroizmus munkás-hősét, Hemingway cápákkal viaskodó Öreg halászát. A képi beszédnek ezt a módját azután pompásan alkalmazza egy-két figurás népi ábrázolásain. Ilyen a Regősök, a Betlehemesek, a fantasztikus-meseszerű Páva, vagy az anyai gyász tragikumát megrázó erővel, expresszíven kifejező Koporsó.

Hadnagy György eredeti tehetsége, képzeletgazdagsága ritka mesterségbeli tudással párosul. Szinte vérében érzi az intarzia sajátos stílusának a törvényeit. Nem plasztikus, „festményszerű" képeket készít, mint a műfaj más művelőinél gyakran láthatjuk, hanem síkszerű foltokból építi fel a kompozíciót. Elmélyült műgonddal választja ki a témához illő falemezeket. Több tucatnyi fajtát használ, az exotikus libanoni cédrustól az egyszerű honi fákig. Veleszületett érzékkel helyezi egymás mellé a sötét és halovány barna meg vörös, élénk és sápadt sárga kivágások megannyi árnyalatát, melyeknek összhatása mindig harmónikus. A pontozásos, sávosan vagy hullámosan erezett felületek artisztikus szépsége önmagában is ritka örömet kínál laikusnak és ínyenc műértőnek egyaránt.

A témakör változatossága, a mondanivaló frappáns kifejezése és a technikai kivitel bravúros tökélye különleges értékűvé avatja Hadnagy György intarzia-művészetét, amelynek stílusa nagyszabású, morális feladatokra is kiválóan alkalmas.

ARTNER TIVADAR

ODUSSEUS

BETLEHEMESEK

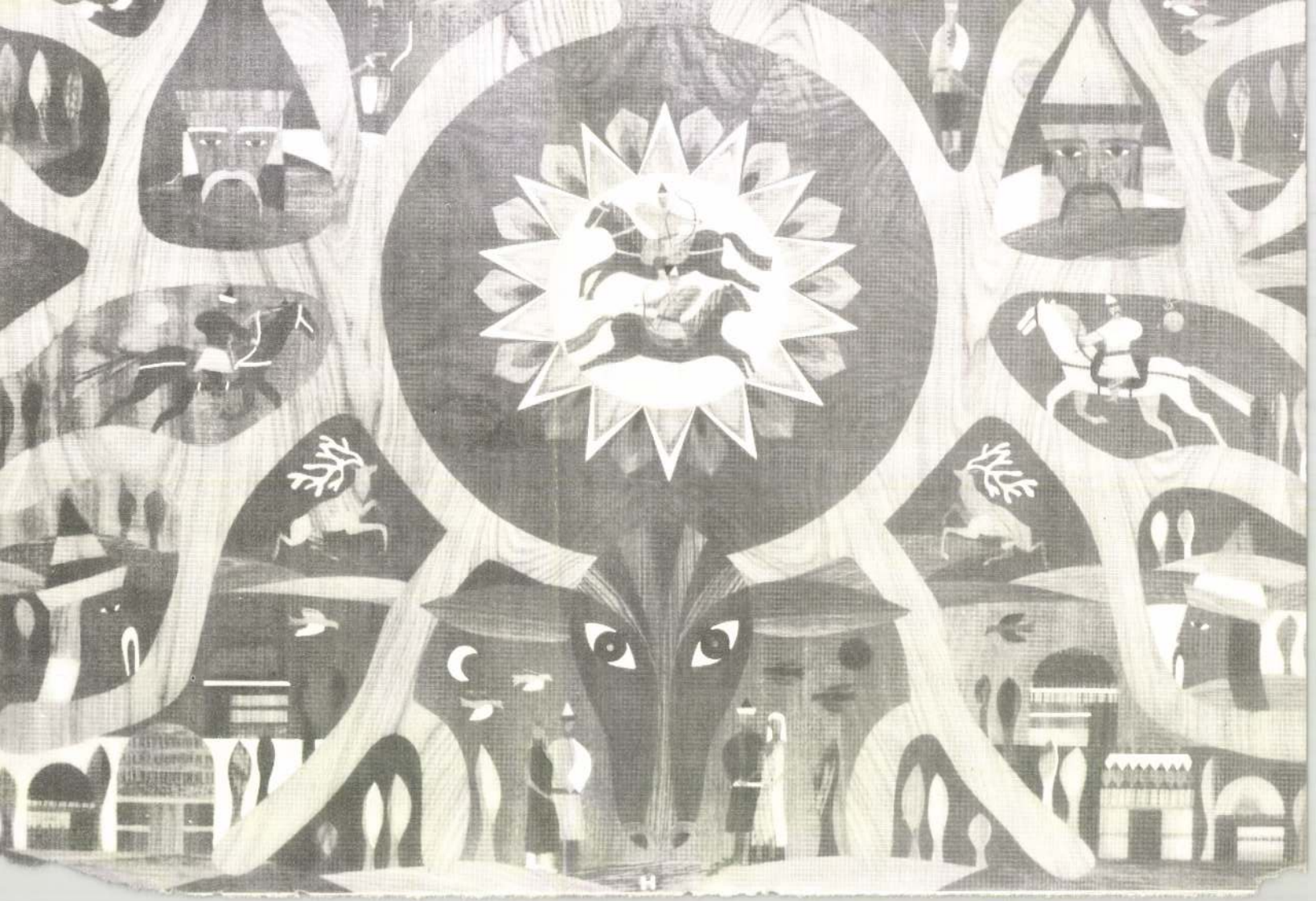

CSODASZARVAS

GÖCSEJI LEGENDA (Attila monda)

Kiállított művek jegyzéke

1. Fából faragott királyfi		140x 10 cm
2. Bartók erdélyi gyüjtésének emlékére		70x100 cm
3. Város felett		66x 96 cm
4. Gyász		70x117 cm
5. Páva		56x 81 cm
6. Göcseji asszony		42x 99 cm
7. Tél		45x 80 cm
8. Odusseus		67x 97 cm
9. Betlehemesek		67x 97 cm
10. Regősök		67x 97 cm
11. Szélember (göcseji népmese)	magántulajdon	67x 97 cm
12. Öreg halász és a tenger		67x 97 cm
13. Zala megye	állami tulajdonban	85x105 cm
14. Göcseji legenda	állami tulajdonban	85x165 cm
15. Dózsa	állami tulajdonban	85x165 cm
16. Végvári harcok emlékezet	állami tulajdonban	85x165 cm
17. Sirató asszony		67x 97 cm
18. Kósa Anna balladája	állami tulajdonban	80x110 cm
19. Garabonciás diák		68x 97 cm

Önálló kiállítások:

1971	Zalaegerszeg
1971	Zalaszentgrót
1974	Zalaegerszeg, Páka (Zalai Folklór Fesztivál) Szeged, Szombathely

Kollektív kiállítások:

1970	Zalaegerszeg
1971	Budapest
1972	Zalaegerszeg, Budapest, Pécs
1973	Szentendre
1974	Zalaegerszeg

A Honvéd Képzőművészeti Stúdió kiállításának II. díja 1971; kiemelt I. díj a Stúdió budapesti országos kiállításán 1972.

hadnagy györgy

FAINTARZIA KIÁLLÍTÁSA
1974. december 20 —
— 1975. január 6-ig

hadnagy györgy

A Kemenesaljai Művelődési Központ

tisztelettel meghívja Önt

HADNAGY GYÖRGY

faintarzia-művész

KIÁLLÍTÁSÁNAK

megnyitójára

1974. december 20-án, pénteken 17 órára

A kiállítást megnyitja: PUNGOR ERVIN, művészeti előadó

Katalógust tervezte: Kalmár J. Tibor
Felvételeket készítette: Szabó József
Felelős kiadó: Kuti Márta
Nyomda Zalaegerszeg 74 6292

A hajdani költő, Pálóczi Horváth Ádám mint a tündérek földjét említette Göcsejt, s századunkból ráfelelve Keresztúry Dezső is a legendák és a művészt megtermékenyítő népi hiedelmek gazdag tárházaként jellemzi e dimbes-dombos zalai tájat. Égigérő fa, amit talán még Attila ültetett, táltosok, szélemberek, földipicinyek járta erdős táj, kegyetlen urakkal a szegénységért csatázó szabad legények — soroljuk-e tovább a göcseji nép meséiben és mondáiban élő jelképeket? E táj szülötte Hadnagy György, aki az egyik aprócska, szegvidéki faluból indult el, s ma a Göcsej fővárosának mondott Zalaegerszeg egyik reményteljes ifjú művésze.

Természetes, hogy intarziáinak egyik fő ihletője Göcsej népi hiedelemvilága, de még természetesebb, hogy ez a sokoldalúan képzett — többek közt sokáig neves zenekarokban csellistaként működött — fiatal férfi éppen az intarzia, azaz a fa művészete révén kívánja kifejezni önmagát. Erdők vették körül a falucskát, ahol gyermekéveit töltötte, apja fűrészüzemi munkás volt. Hadnagy György itt korán megismerte és megkedvelhette a fa ősi anyagát, Göcsej népművészetének alapeszközét. Hogy nem a táj újabb faragóművészeinek egyike, vagy nem házormokat, székeket, ládákat ácsolódíszítő mester, abban a régi Göcsejt és minden nyomorúságát elsodró társadalmi változások játszották a főszerepet. Egyike annak a sok száz falusi fiatalnak, aki már tanulhatott. Hadnagy György az intarziában leite meg azt a lehetőséget, amelynek révén feldolgozhatja, megjelenítheti a városi ember előtt a régvolt népi világ, a göcseji folklór kincstárát. Első intarziássikereit nem véletlenül a regősöket, népmesei alakokat, mitikus figurákat feldolgozó tábláival aratta.

Tulajdonképpen azt a friss, népi ihletésű művészi kezdeményezést méltatta sokáig csak az a figyelem, amely kezdettől övezi mind a nagy közönség, mind a művésztársadalom részéről. Az utóbbi években azonban Hadnagy György nagyot lépett előre. Nem csupán eszközeiben vált színesebbé és magabiztosabbá művészete, hanem tartalmában is mélyült és gazdagodott. Bátran éi a világirodalom relikviáival, a folklór jelképeivel, mint ahogy nemzeti történelmünk nagy eseményei vagy Bartók művészete is megihlette. Fejlődését több Zala megyei és országos kiállítási siker dokumentálja, alkotásai ma már számos középület falát is díszítik. Szombathely után most Ceildömölkre is azzal a szándékkal jött el, hogy Zala megye művészeti életének képviseletében számot adjon az érdeklődőknek munkásságáról.

TOROK ANDRÁS

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 DEC -1
Zalai Hirlap

Hadnagy György

8 1021

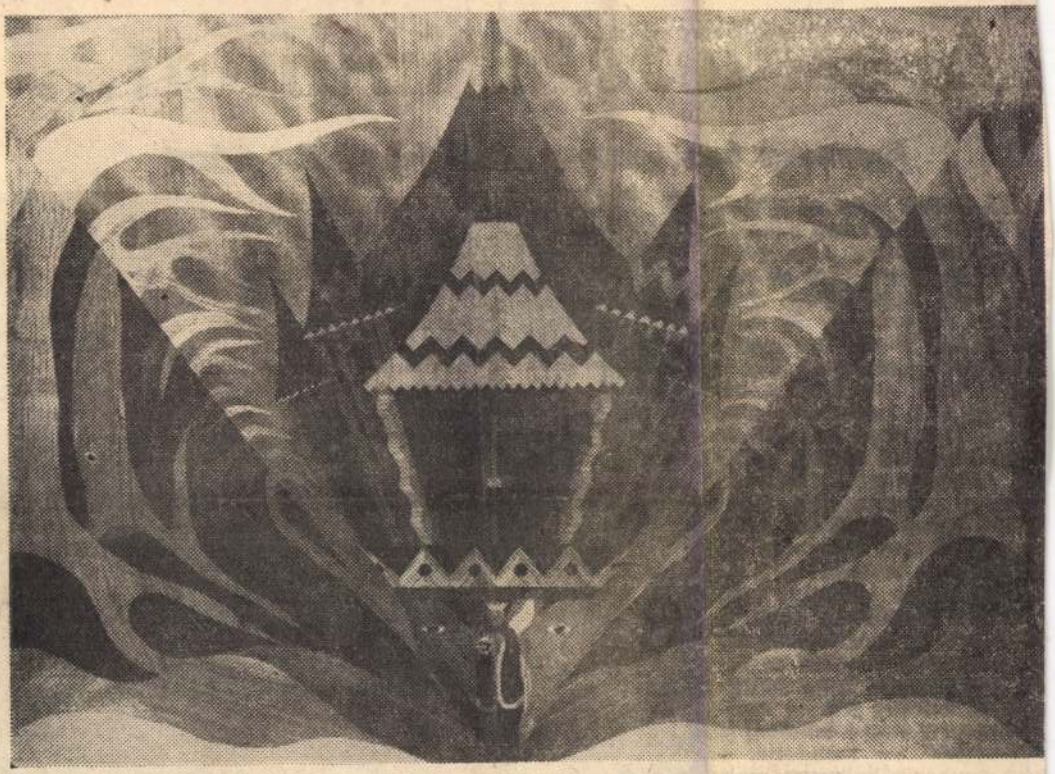

Hadnagy György: FÁBÓL FARAGOTT KIRÁLYFI (intarzia a Bartók sorozatból)

A szülőföld indított...

Egerszegi beszélgetés a város jeles költő-fiával

„Ki magát vetette/ eleven szívekbe:/ élt bár egy világot;/ szíve kivirázott./ Alkonyatra szállt nap/ reggel újra támad./ Úgy kell befejezned,/ amit végzel: kezdet." A 70 éves Keresztury Dezső ars poeticájaként is felfogható a Vég és kezdet című versének e két strófája, s e humanista tiszaságú életművet köszöntötte 3-án rendezett szerzői estjének zalaegerszegi közönsége. rodalmi műsoron rég látott zámú, lelkes publikum gyűlt ssze a Megyei Könyvtár olvasójában, a hangulat és a siker ugyancsak kivételes volt, mintha megérezte volna a zülőváros e megkülönböztett szeretetét, a költő és tuós megjegyezte, hogy betegágyából felkelve jött — haza. *Egerszegért még a halálból is öltámadok"* — mondotta, s zért amikor alkalmunk nyílt zót váltani Keresztury Dezsőel, elsőként a szülőföldhöz

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1978 SEP 17

Hadnagy György

1021

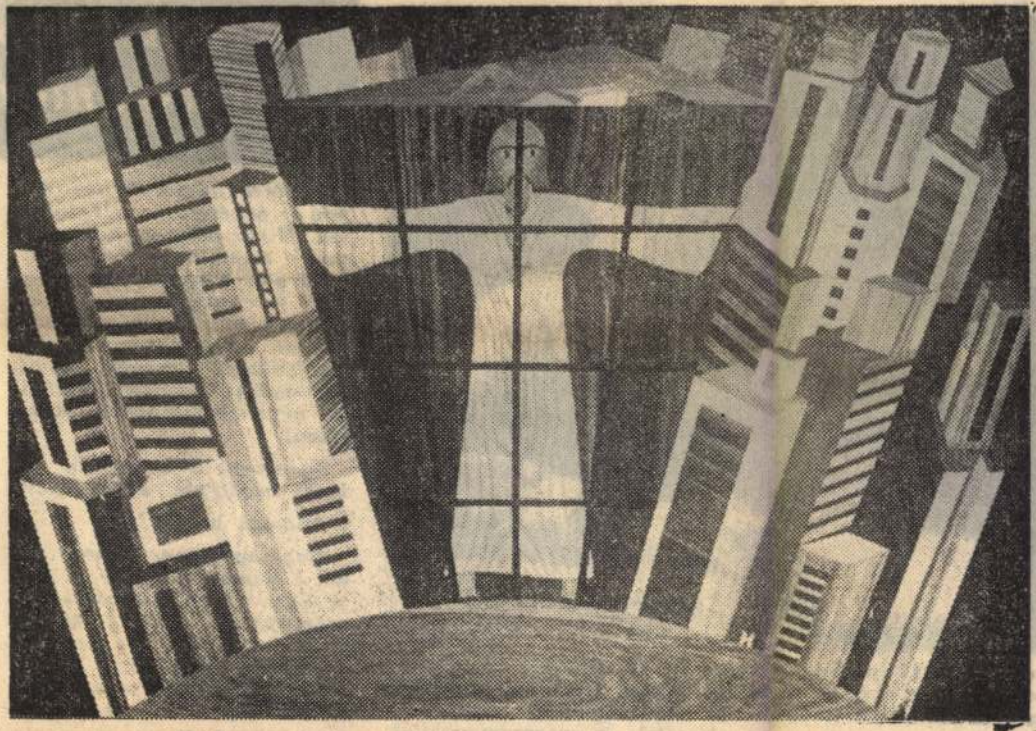

Hadnagy György: CSODALATOS MANDARIN (intarzia)

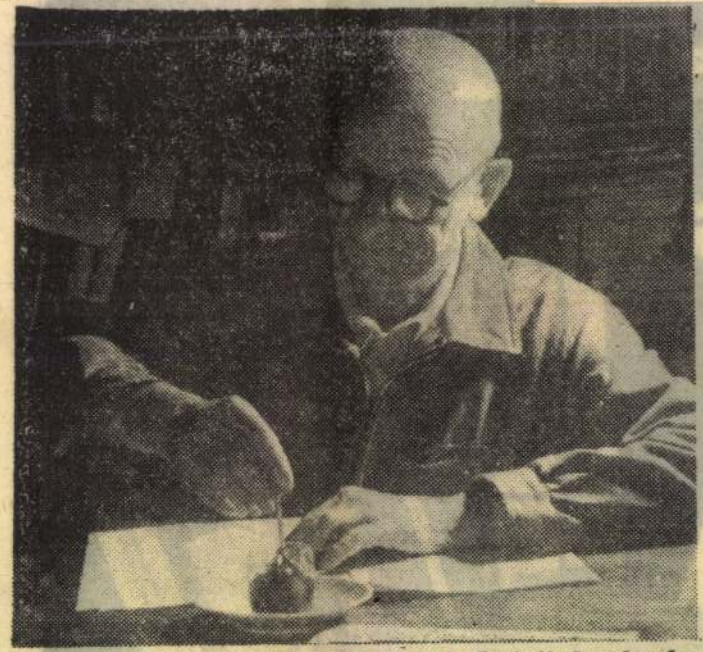

Tersánszky J. Jenő:

A búskomor

Az öreg humorista egy életen át nevettette az embereket. Mikor pályáját kezdte, az volt a divat, hogy tollára tűzhette akár a koronás fők gyöngéit, furcsaságait is, kikezdhette komoly államférfiak személyét és cselekedeteit, megszurkálhatott mérges hatalmasságokat, kipellengérezhette pénzfejedelmeknek túlkapásait.

Egyszóval a humorista tollával odadöfött, ahová akart.

Micsoda beszéd?

Nagyságok meg is nehezteltek a humoristára, ha mellőzte őket. Mert népszerűségük csappanását észlelték abban, ha a humorista nem tartja érdemesnek foglalkozni velük. Meg aztán azzal is tisztában voltak, hogy olyan nagyságok, akik nagyon óvják a nyilvános kigúnyolástól tökéletlenségeiket, azokat éppen a tökéletes-

September 12-én töltötte volna be 90. életévét Tersánszky Józsi Jenő, a magyar irodalom sajátos tehetségű személyisége, „a keményített ingmelles társadalomból" kiszorítottak, a peremen élők, a megalázottak és megszomorítottak írója. Rendkívül gazdag életművének sokak által ismert

Hadnagy György
MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Grafikusművész

ZALAI HÍRLAP
1979 ÁPR 15

1021

HÚSVÉTRA
(Hadnagy György linómetszete)

Újkori népvándorlás

MEGJÖTTEK a tavasz külföldi hírnökei, a turisták. Jönnek autón, és vonaton, egyre többen jönnek. Folytatódik tehát az újkori népvándorlás. A statisztikák szerint tavaly másfél millió külföldi volt nálunk (mellesleg mi meg másfél millióan utaztunk külföldre.) Úgy tetszik, hogy az idei idegenforgalom felülmúlja a tavalyit is...

Jó dolog, hogy ennyi idegen jön hozzánk. Mi szívesen fejlesztjük az idegenforgalmat, sokat áldozunk is rá, annál inkább, mert ez hasznos befektetés. De létezik egy pénzben ki nem fejezhető hatalmas erkölcsi érték is: *a különböző nációjú emberek barátkozása, egymás megismerése, megbecsülése.* Különösen becsesnek tartjuk azt a gyakran tapasztalható változást, amelyen sok nyugati látogató átesik már néhány nap alatt, amint gyorsan levetkőzi azokat az előítéleteket, célzatos híresztelléseket, rágalmakat, amelyekkel otthon a tőkés sajtó, rádió még mindig megszédíteni igyekszik őket. Aki egyszer saját szemével győződhetett meg róla, hogyan él, gondolkodik a magyar lakosság, annak hiába hazudnak majd össze tücsköt-bogarat.

AZ IDEGENFORGALOM nagy nemzetközi versenyében csak úgy lehet helytállni, ha megteremtődnek az ehhez szükséges feltételek, körülmények. Jó érzés visszatekinteni a legutóbbi évek ilyen munkájára. Az ember aki régebben, vagy akár csak ritkábban jár a Balatonnál, néha már-már szemét dörzsöli, jól lát-e. A szívünknek oly kedves helyek mind szebbek, mindjobban kivirágoznak. De nem is csak a balatoni „befutott" üdülőhelyek gyarapodnak. Nagyon-nagyon örvendetes, hogy *egyre több megye és város* ötletes, és áldozatkész helyi kezdeményezésének vagyunk ta-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Hadnagy György

ZALAI HÍRLAP

1979 ÁPR 1

Hadnagy György: GÖCSEJI LAKODALOM
(faintarzia részlet)

Virágföld helyett — habszivacs

Amerikában legújabban már virágföld és műtrágya nélkül is lehet virágot ültetni, méghozzá poliuretán habszivacsba. A Nutri-Fern Products houstoni (Texas) cég olyan habszivacstömböket fejlesztett, amelyekben tőzeghoha, fenyőhéncs, homok és más, a növény fejlődését elősegítő komponens található. Ezeket az anyagokat a gyártás folyamán keverik bele a poliuretánhabba. Mindennek eredményeképpen egy olyan azonnal felhasználásra alkalmas habszivacstömböt nyernek, amely megszabadítja a virágültetőket a virágföld használatával járó piszoktól és rendetlenségtől. A habszivacs elég porózus ahhoz, hogy a növény gyökere szabadon növekedhessék és magába tudja szívni az anyagba „beépített" tápanyagokat. A virágtermesztőnek semmi más dolga nincs, mint a palántát

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 JUL - 9

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

ZALAI HÍRLAP

1021

Hadnagy György: LEÁNYKÉRÉS (faintarzia)

1978

tapasztalatai. Az a tény, hogy a szóbajöhető területeken és szakmákban a tanulók döntő többsége jelentkezett az egyesített vizsgára, azt mutatja, hogy szakmunkás munkakörben kívánnak elhelyezkedni. A jelentkezők az érettségi-követelmények mellett a szakmunkásvizsga szintjének is megfeleltek, vagyis a szükséges üzemi gyakorlat után a szakmunkásokkal szemben támasztott igényeket képesek teljesíteni.

A közeljövőben várható a felvételi rendszer további korszerűsítése, s új tantervek kerülnek bevezetésre. Ez szükségszerűen maga után vonja majd az érettségi további korszerűsítését. A társadalmi érettség megítélése tehát folyamatosan módosuló, az ember legfőbb jellemzőiről egyre többet elárulló, elmélyült munka.

Vadvári Tibor

t hírei

szeti találkozó kezdődött, színházi, zenei, tánc- és filmprogramokkal. A fesztiválon szerepel Gaál István Magasisko-

NYELVŐR

Földrajzi nev

Az idei könyvhéten jelent meg *Kiss Lajos* kiváló összefoglaló jellegű munkája. „Magyarországon ez az első olyan terjedelmes kézikönyv, amely korunk színvonalán álló felvilágosítást ad a helységek, folyók, tavak, tengerek, tájak, hegyek, világrészek stb. nevének eredetéről."

A szótárban 6850 szócikk található. A címszavak nagy része a mai Magyarország területéről való. Önálló szócikkekben elemzi Magyarország valamennyi városának és községének a nevét. Ezek száma 1975-ben 3183 volt. De egyéb földrajzi nevek és a Magyarországon kívüli elnevezések, sőt az ismertebb külföldi földrajzi nevek eredetéről is felvilágosítást kapunk. Több alkalommal utalás van más hasonló eredetű földrajzi névre is.

Kiss Lajos 1970 elején mintegy másfél évtizedes etimológiai és lexikográfiai munkássága után vállalkozott a szótár összeállítására, és 1976. márciusában zárta le a szótár kéziratát.

A szótár kiemelt szócikkeiben a név legrégibb ismert alakja(i) után következik a szó eredetének feltárása. A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-720

Hadnagy György

ZALAI HÍRLAP

1979 FEB 11

Szelestey László mulattak. A pandúrok kiszi-

1021

Hadnagy György: Virágzás II. (intarzia)

SEVEL

kor;
JE.

-ÉNEKES.

ÖTVE.

an nótaénekes

or VADÁSZVACSORA,

izesítő. 43. „Szép. . .". Vörösmarty
Mihály romantikus elbeszélő köl-
teménye. 45. A molibdén vegyjele.
46. Akkor használjuk, ha borot-
válkozásnál megvágjuk magunkat
(névelővel). 47. . . . Hari (hírhedt
kémnő volt). 49. Bontakozik. 51.
Időmeghatározás. 52. Szikladarab!

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁJ 6

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

1021

1979. május 6.

Hadnagy György: ANYÁK NAPJÁRA (linómetszet)

Nem tudtunk semmit sz
i, de egyelőre nem nyúltunk
kenyérhez. A fél arca fel
olt puffadva. Amíg eszmélé-
énél volt, szigorú csendbe
árkózott.

Este és egész éjszaka és két
apon át a csend azonban
nár szakadatlan önkívület-
ben oldódott fel. Az utolsó
végeérhetetlen, ernyedt és
kényszerű álmot követően
minden lélegzetvételével azt
normogta: „jólvan", szabá-
yosan és egyhangúan, mint
egy gép; „jólvan", bordái
nyomorúságos rácsozatának
minden süllyedésére, ezerszer,
hogy már-már kedve lett vol-
na az embernek megrázni,
beléfojtani a szót, vagy, hogy
nást mondjon legalább.

Akkor értettem meg igazán,
hogy milyen nagy munka az
embernek meghalni.

Kint még mély csend. A
hollók száma egyre szaporo-
dott, és mindenki tudta, hogy
miért. Hosszú szünetekkel vá-
laszoltak csak az ágyuk egy-
másnak.

hogy az oroszok hamarosan
egy—kettőre meg fognak ér-
kezni, mindenki kinyilatkoz-
ta, mindenki bizonygatta, de
senki sem tudta igazán elhin-
ni. Mert a lágerekben az em-
ber elveszíti a reményt, és az
értelembe vetett hitét is. A
lágerben gondolkodni haszon-
talan, mert az események több-
nyire kiszámíthatatlanok; és
veszedelmes is, mert ébren
tartja az érzékenységet, amely
a fájdalom forrása, s amelyet
valamilyen bölcs törvény el-
tompít, amikor a szenve-
dés átlép egy bizonyos ha-
tárt.

Az örömhöz, a félelemhez,
a fájdalomhoz hasonlóan a
várakozás érzése is eltompul.
Elérkezett január 25-e, a ma-
radék nyolcnapi kapcsolat ez-
zel a kegyetlen élettel, amely
mégiscsak élet volt, legtöbben
közülünk mégis túl fáradtak
voltak még a várakozáshoz is.

Este a kályha körül Charles, Arthur és én ismét úgy éreztük, hogy újra emberré

...urális élet hírei

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1978 DEC 17

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

1021

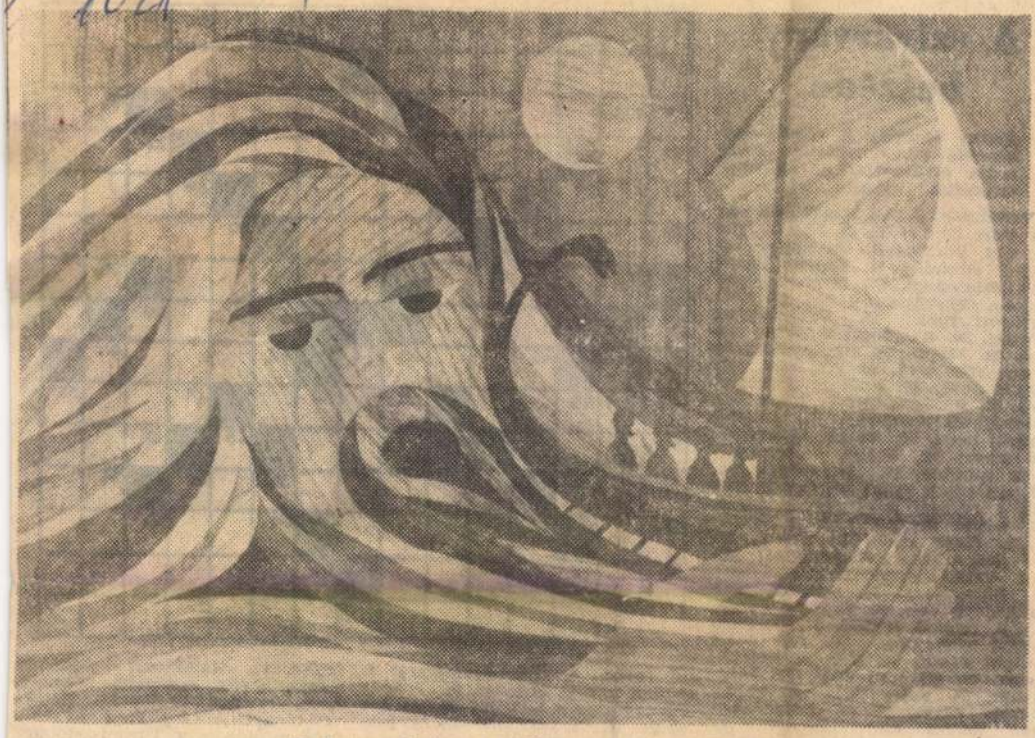

Hadnagy György: POSEIDON (faintarzia)

A szivárvány beszéde

Szécsi Margit, A szivárvány beszéde című versének négy sorát olvashatja a rejtvény megfejtése után.

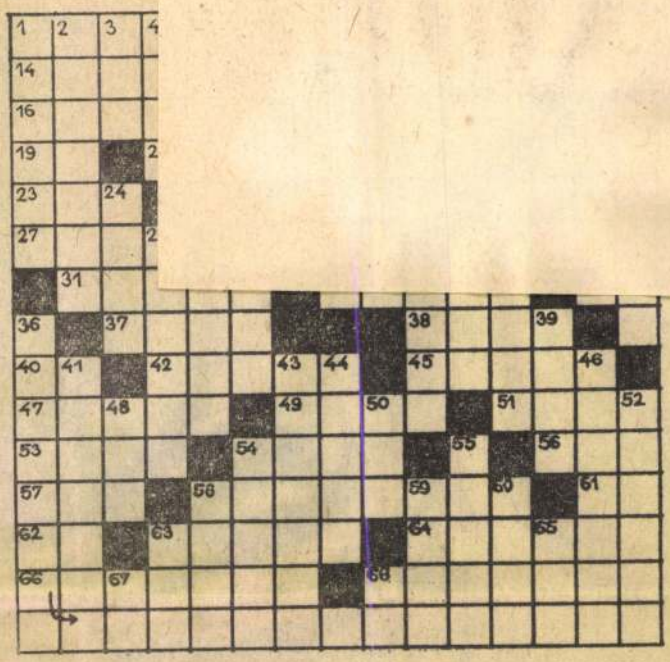

Vízszintes: 1. **Az idézet első sora** (zárt betűk: Y, Ö, N). 14. Területet körülvevő építmény. 15. Ügyet elrendez. 16. Község Baranya megyében. 17. Nyelvtani fogalom, ehhez járul a rag. 18. Kettévágott rönk! 19. Vas megyei község. 20. **Az idézet második része.** 22. Mázol. 23. Regényét Gárdonyi írta meg. 25. Az iráni sah egyik neve. 26. Erős lelki törekvés. 27. Becézett Teréz. 29. A Kuril-szigetek őslakosa. 30. Aleppo másik neve. 31. **Az idézet befejező része.** 33. Elrejt. 35. Személyes névmás. 37. Becézett Lajos. 38. Az egyik szülő. 40. Így helyesel a német. 42. Ülőbútor része. 45. Békés megyei község, nyomdáját Kner Izidor alapította. 47. Tevékeny. 49. Pezsgőboráról híres város Észak-Olaszországban. 51. Súlyegység. 53. Ismert brazil labdarúgó volt. 54. Európai állam. 56. A méhek lakása. 57. Numero egyik rövidítése. 58. **Az idézet ötödik része.** 61. Zöngés beszédhang. 62. Házőrző állat. 63. Földgyalu. 64. Fejre való női ruhadarab, névelővel. 66. Beszédhangok helyes kimondása. 68. Az ópium egyik alkaloidja, névelővel.

Függőleges: 1. Díszít. 2. Mesterkélten finomkodó. 3. Vagy, angol (ARE). 4. Mely személyre? 5. Csillag jelzője is lehet. 6. . . . apának egy leánya — Móra Ferenc regénye. 7. A nitrogén és a kén vegyjele. 8. Besétál a vízbe. 9. Idegen Ilona. 10. Szegecs. 11. Két személyes névmás. 12. Idegen földrajzi nevekben a Saint rövidítése. 13. Alamizsnát koldul. 17. Papas görög színésznő személyneve. 21. Becézett Aranka. 22. Heves megyei község. 24. Nagy tó a Szovjetunióban a Turáni-alföldön. 26. **Az idézet harmadik része.** 28. Az ajak kiszáradását gátló kenőcs. 29. Kettőzve tengeri moszat.

Hadnagy György intarziái

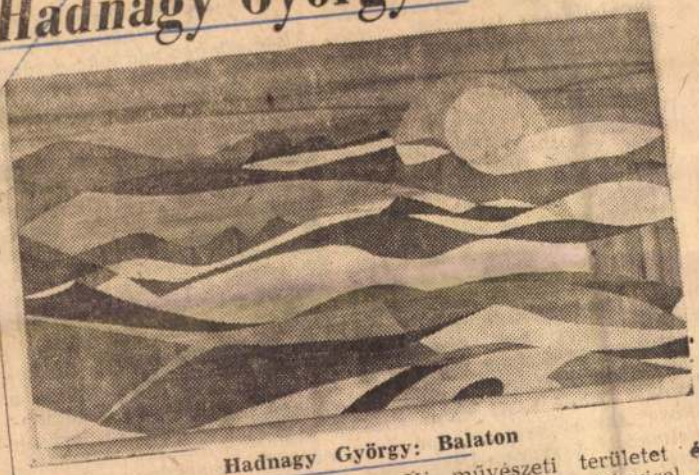

Hadnagy György: Balaton

A Zalaszentgróti Járási Művelődési Központ alig egy éves működése alatt — a nyári hónapokat kivéve — minden hónapban egyéb programjai mellett egy-egy képzőművészeti kiállítással is felhívja magára a község lakóinak figyelmét. A rendezők a kiállítások elvéül azt az elgondolást választották, hogy az első időszakban a képző- és iparművészet legfontosabb műfajaival ismertessék meg a kiállítások látogatóit. Így került sor ez ideig Szokolszky Miklós és Hatos Csaba munkáin keresztül a festészet, Fazekas Margit fotóin át a fotóművészet, Geszler Mária alkotásaiban a kerámiaművészet, Kustár Zsuzsa kompozícióiban az iparművészet, Szabolcs Péter és Malgot István plasztikáiban a szobrászművészet, Bálványos Huba, Kiss Mihály, Gazsó Rozália és Komjáthy Anna metszeteiben és nyomataiban pedig a grafika bemutatására.

Új művészeti területet és több évre előre kidolgozott programsorozatban Hadnagy György intarzia kiállítása. Az intarzia az iparművészet egyik legnehezebb és egyben legdekoratívabb műfaja. Nehézsége abban áll, hogy alapanyaga: a fafurnér természetét tekintve merev, színét tekintve homogén. Mindebből egyenesen következik, hogy a képzőművészeti ábrázolás egyik legfontosabb törvényét, a perspektívát és plasztikusságot csak nagy körültekintéssel, kellő művészi ökonómiával, anyagának és kifejezőeszközeinek teljes és könnyed megjelenítésének birtoklásával képes érvényesíteni. Ezen alapkövetelménynyel szemben ugyanakkor az intarzia művészet — látszólag az elmondottakkal ellentmondó — törvénye az, hogy csak síkban ábrázolhat.

Nyilvánvaló, hogy hídat teremteni a két pólus követelményei között — nem könnyű feladat. S hogy ez sikerült Hadnagy Györgynek, bizonyítják a Zalaszentgróton is kiállított, hangulatos és kiváló munkái, mint például az „Öreg halász és a tenger", a „Csillagképek", a nonfiguratív ábrázolások közé sorolható „Balaton" — és mindenekelőtt az „Indiai táncosnő" című kompozíciók. A népművészeti ihletettségű „Évszakok" és a „Népművészeti figurák" című sorozat-művei statikusságukban, kompozicionális rendjükben is egyaránt figyelemre méltóak.

Bizonyíték erre az az érdeklődés, ami e kiállítás megnyitóját és magát a kiállítást is kísérte. A kiállítás ma zárul.

Sz. J.

lamint a koreográfusai is.

A Maros-művet Barkóczy Boross Erzsé
Sándor állítja színpadra

— A Von
gyon muzikál
telű alkotás,
mekből már
rú formai ép
ográfusnak i
a kompozíció
lyamatában
elemeket is
rom. S bár lírai
sem a klasszikus
vezetét használju
megkeressük az eh
dern muzsikához, s
kifejezett modern
illő mozdulatokat. In
kat, hangulatokat,
történéseket kell el
mintegy mozgásba át
különben cselekmény
zenét. Ehhez segít ma
kós Attila színpadké
jelmezei. A szereposzt is
kesi Mária és Dózsa Imr
lamint Menyhárt Jacqu
és Sterbinszky László.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
ZALAI HÍRLAP

...pzenei
...odor Antal.
...ső igazán nagy feladatának
tekintheti a koreográfiát —

A szőnyegre dobott vastag szivacspárnákon ültünk, előttünk hosszú, zöld poharakban gines keverék. A házigazda magnóján végeérhetetlenül követték egymást a számok, a társaság táncolt, vitatkozott és ivott. Egy fiúsra nyírt lány is volt közöttünk, feltünt, hogy nem táncol senkivel sem. Időnként egészen félrehúzódott, s hátát a falnak döntve, egy füzetből francia szavakat tanult. A többiek Ditnek szólították; szűk, fekete nadrágot és csípőig érő, lazán kötött pulóvert viselt. Jóalakú, csinos lány volt, hosszú combokkal és erős, ápolt szemöldökkel.

Éjféltájban néhányan elmentek, hogy újabb adag italt hozzanak. Csendes beszélgetés kezdődött. A magnón valami lassú, borús kamarazene ment, jól esett a mély fotelban ülni és időnként kortyolni az italból.

A lány nyugodtan tanult.

— Túlzásba viszi a szorgalmat — mondtam.

Kicsit gúnyosan vállat vont, átfogta felhúzott térdét. — Muszáj.

— Ez nem éppen a legmegfelelőbb alkalom.

— Ötven szót kell megemésztenem napon-
ta.

— Egyetemista?

Megrázta a fejét. — Aut
— Ha nem találkozott még
zen meg. Könyvelő vagyok.
lerithes fajtából.

A füzetét forgattam.
kes, gyakorlatlan ír
mellé a kiejtést is leírta.

— Hogy halad?

— Kell, hogy haladjak.
gyek.

— Látogatóba?

— Nincsenek rokonaim.
hol. Francia fiúhoz meg
Csendesen nevetett. — H
gondolom magam. — Fele
tam, hogy a hatást akarja
Úgy néz ki, hogy hamaros

országra
vényt. N
délyezné
— Pén
— Köz
műhelye
Marcel
sem érd
akartam.

Pinté

L

— Char
— Kedv
dolog el
lodában
családot
gyerekig
— Elgor

Hadnagy György

1972 AUG 15

1021

ZALAI HIRLAP

Ifjú kiállítók — vonzó kezdeményezések

Képzőművészeti bemutató a megyeszékhelyen

Junior képzőművészek seregszemléje a megyeszékhelyi Helyőrségi Klubban — így is lehetne hirdetni a magasabb egység bemutatóját, hiszen — kevés kivételtől eltekintve — ugyancsak ifjú alkotók: honvéd képzőművészek, fotósok és barkácsolók kiállítása került az érdeklődők elé. Érdekes, hogy több kiállító esetében az életkor ezúttal nem látszik meghatározónak a munkák érettségét, színvonalát illetően.

Vagyis: ha pályakezdőké és amatőröké is ez a kiállítás, s ha ezért természetesen illik a látott, tarka változatosságú munkákra az *„útkereső kísérletezés"* meghatározás, néhány kiállítónál már az egyéni arculat is bontakozik. Így az egerszegi *Rédey István* technikailag ugyan kissé elnagyolt árvíz-sorozata — amellett, hogy plasztikus képeket nyújt a víz elleni hősi küzdelem hétköznapjairól — hiteles és friss realitásával tűnik ki. Vagyis Rédey a korosztályától várt, közérthető, ám a puszta dokumentalitásnál többet nyújtó, azaz a lírai valóságrajzból kínál ezúttal is igéretes megfogalmazásokat, méltán elnyerve a képzőművészeti kategória egyik első díját. Társa az első díjban az ugyancsak megyeszékhelyi *Hadnagy György*, aki a kiállítók körében is kedvelt faintarzia műfaj legjobb darabját produkálta. A középméretű Göcseji legenda — a megyénkben többfelé ismert Attila-monda stilizált megfogalmazása — a „világfa" motívum mesés látványosságát bontja ki a néző előtt.

A festészeti anyagban csak egy-két társ képes Rédey mellett hasonló színvonalra. Így az ügyeskezű amatőrök közül *Pongrácz Jánosné* Petuliák című csendélete hangulatával, *Gubis Mihály* Álom a körletben című kompozíciója — díjazott alkotás — pedig a téma eredeti megközelítésével és megkapóan funkcionális színtechnikájával tűnik ki. A grafikai és a kisplasztikai mezőnyt is élesen kettéosztja egy-egy érettebb kiállító kollekciója. Az előbbinél az ifjú *Mráz János* a bemutató meglepetése: néhány leheletfinom, játékosságában is erőteljes mondandójú, lappal debütál a megyeszékhelyi Honvéd Képzőművészeti Stúdió tagjai közt. Díjazása viszont így már nem meglepetés, s a látottak szerint uj erőssége lehet a Stúdiónak. *Pintér József* Aktja tartozik még a biztató színvonalú grafikák közé, *Gubis Mihály* vegyes technikájú lapjai és *Hajzer Barnabás* közéleti ihletésű tusrajzai viszont egyelőre inkább a kísérletezés okán érdemelnek figyelmet. (Az utóbbi állhat *Csépe Ferenc* zománc kompozícióra is.)

A plasztikák köréből *Hegedüs István* Kubikus című életteli munkája és *Béres János* Muszorgszkij földombormüve képviseli az érettebb kollekciót; ezenfelül még kerámikust is üdvözölhet a néző *Őszi Béla* személyében; néhány ismert nép formát kelt életre. S az egyöntetűen magas színvonalú mezőnyt a fotósok nyújtják, ahol éppen ezért aligha tűnik indokoltnak, hogy 3. díjat nem adtak ki, *Walter Péter* és *Sáfrány Péter* díjazott képei mellett a többi kiállító is széles skálájú, kultúrált, gondolatgazdag fotókkal lepi meg a bemutató közönségét.

Hadnagy György: Göcseji legenda

A teljességhez tartozik még az is, hogy fafaragások, makettek stb. is szerepelnek a bemutatón; az utóbbi látnivalók a barkácsolók ügyességét dicsérik. Hogy nincs holmi „szenzáció" a magasabb egység bemutatóján? Ez természetes is, hiszen a kiállítók zömmel nagyon-nagyon fiatalok: pályakezdők. A legfontosabb, hogy ennek ellenére mégis igéretes képet nyújtanak egy korosztály lehetőségeiről.

T. A.

SAJTÓIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-148, 340-126

sport — sp

enyző ortnapján

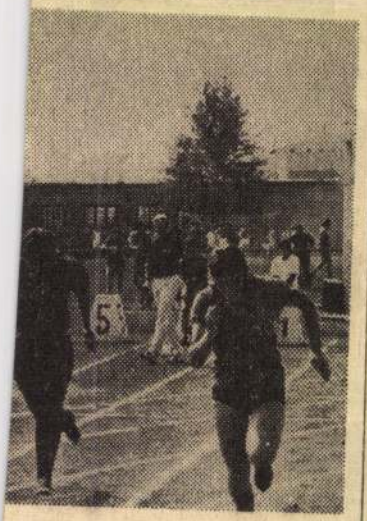

ője

(Décsy László felvétele)

Zalaerdő, 2. Zalaszentgróti ÁG, 3. Mezőgép II.

Az egyes vállalatokat a helyezések alapján pontozták. A pontverseny élcsoportjának állása: 1. Mezőgép 490, 2. Zalaerdő 270, 3. Zalaegerszegi ÁG 133 pont.

A tömegességi versenyt a zalaegerszegi Agroker nyerte.

Minden szám első három helyezettje külön a sportünnepély céljára készíttetett érmet és szép tiszteletdíjat kapott, a csapatok még ízléses plaketteket is kaptak.

ı zalai versenyzők ı Kupán

E. Váltósúly: 1. Farkas J. (Figyelmet érdemel Farkas János teljesítménye, aki három mérkőzése közül kettőt kiütéssel, egyet döntő fölénnyel nyert meg.)

Felnőtt váltósúly: 2. Rátkai P. 3. Darvas J. Középsúly: 3. Új K. Nehézsúly: 1. Fodor Cs.

Az összesített pontversenyben első helyen a PVSK végzett 39 ponttal. Második a MÁV NTE 36, harmadik a ZTE 29 ponttal.

A versenyen a MÁV NTE 17, a ZTE 10 ökölvívót küldött

Tizenkét gól a Thury Ku
Elmarad a ZTE—Tbiliszi Dina
— Rajt az NB I B-

NYÁRI TOTÓ KUPÁÉRT:

Kaposvári Rákóczi —Zalaegerszegi Dózsa 8:0 (2:0)

Kaposvár, 1000 néző. Játékvezető: Hámori.

KAPOSVÁRI RÁKÓCZI: Hegedüs (Baksics) — Németh, Szöllősi, Agfalvi, Márton, Savanyó, Nagy (Lackovics), Pintér, Horváth, Kováts, Dusách (Kiss). Edző: Váradi Lajos.

Z. DÓZSA: Málics (Mursics) — Róka (Pungor), Orosz, Szilágyi, Topor, Dombai, Molnár, Király, Szakonyi, Kajtár, Pogács. Edző: Varga Miklós.

A nagy melegben lejátszott mérkőzésen a teljes erőbedobással küzdő hazaiak ellen a Dózsa védelme a szünet után teljesen összeroppant. A helyzetek alapján a Rákóczi akár több góllal is győzhetett volna.

Góllövők: Pintér (3), Kovács, Dusách, Szöllősi, Lackovics, Horváth.

(Lőczi)

A kupa végeredménye

1. K. Rákóczi	6	5	1	—	22- 6	11
2. K. Táncsics	6	3	1	2	12- 9	7
3. Körmend	6	1	2	3	7-10	4
4. Z. Dózsa	6	1	—	5	3-19	2

A Thury György Kupában:

A korábban félbeszakadt, illetve elmaradt öt mérkőzés közül vasárnap két találkozót bonyolítottak le a labdarúgó Thury György Kupa keretében, melyekre a csatárok gólképessége volt a jellemző. Eredmények:

ZALASZENTBALÁZSI TSZ SK—N. SÁSKA-PETŐFI 4:1 (2:0)

Zalaszentbalázs, 150 néző. Játékvezető: Soós.

Zalaszentbalázs: Szittár — Beke, Csizmadia (Tóth), Gyurkó, Fülöp (Kecskés), Horváth, Pintér, Vékási, Varga, Hegedüs, Gáll.

N. Sáska-Petőfi: Szokol — Szerdics, Takács, Vlasics, Vörös, Tálosi, Horváth, Szerdahelyi (Molnár), Rodek, Flumbort, Hajnal.

A két NB III-as csapat találkozóján a balázsiak végig irányították a játékot és főleg a II. félidőben játszottak jól.

Góllövők: Gáll (2), Hegedüs, Pintér, illetve Rodek.

TÓTSZERDAHELYI PARTIZÁN—N. OLAJBÁNYÁSZ SE VEGYES 4:3 (1:2)

Tótszerdahely, 200 néző. Játékvezető: Boda.

Harcos, odaadó játékkal — 0:2-ről — fordította magajavára a mérkőzést a hazai gárda, mely ezzel a kupában első győzelmét szerezte.

Góllövők: Hegedüs, Petrics, Reicher, Lukács, illetve Papp, Fál, Harcz.

A kupaküzdelem állása:

1. MÁV NTE	5	4	1	—	8- 2	9
2. Thury SE	6	4	—	2	11- 6	8
3. Zszt.-balázs	7	3	2	2	18-14	8
4. Letenye	6	2	3	1	13-11	7
5. N. Sáska-P.	7	2	2	3	13-19	6
6. N. Olajb. v.	6	2	1	3	18-15	5
7. Csurgó	7	1	2	4	10-15	4
8. Tótszerdah.	6	1	1	4	13-22	3

Hátralevő mérkőzések: MÁV NTE—Letenye, N. Olajbányász SE vegyes—MÁV NTE, Thury SE—Tótszerdahelyi Partizán.

ELŐKÉSZÜLETI MÉRKŐZÉSEK:

ZTE— LATEX KSE (Kőszeg) 5:0 (2:0)

Kőszeg, 500 néző. Jv.: Horváth.

ZTE: Déri (Fehér II.) — Prokisch (Gáspár), Molnár, Papp, Filó, Mihalecz, Márkus (Szimacsek), Tóth Gy., (Tóth J.), Szabó (Kocsis), Rácz (Soós), Bita.

Kezdettől a ZTE irányította a játékot, de a támadások sokáig nem vezettek eredményre. Az első félóra elteltével aztán sikerült a gólszerzés. Először Szabó — miután az egyik cselezgető védőtől elvette a labdát — volt eredményes, 1:0, majd egy szögletrúgás után Rácz fejelt kapura, a kipattanó labdát Mihalecz juttatta a hálóba, 2:0.

Szünet után is elég sokat akadozott a játék. Egy bal oldali támadás végén Bita adott középre, Szimacsek fejelt és a labda az egyik védőről jutott a kapuba, 3:0. A következő gólt az egyébként biztatóan játszó Soós egyéni játékából szerezte, 4:0, majd a mérkőzés vége felé nagy tömörülés, többszöri rárúgás után ismét Soós talált a kapuba, 5:0.

A felkészülési időszaknak megfelelő színvonalú játékot mutatott a ZTE a barátságos légkörben lefolyt találkozón.

*

Néhány hír a ZTE házatájáról: az augusztus 23-ra tervezett **Tbiliszi Dinamó** elleni mérkőzés elmarad, miután a szovjet csapat nem jön Magyarországra.

Holnap 16.30 órakor Gellénházán

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
1973 FEB 11

Zalai Hírlap

Hadnagy György

1011

Hadnagy György: GÖCSEJI NÉPMESE (intarzia)

tca mögötti
heddő terület
mivel a vá
városgazdál
ól ígéretet ka
ításra. bizako
ekvéseink val
— *Egyéb újs*
— Szakoszt
zült az első té
zolgálatból l
Toltánnal, aki

erülő országos junior bajnok-
ág három fordulójában — Sopronban, Esztergomban és Kaposváron — akar bizonyíta-

szervezőkészségének is tulajdonítható, hogy ismét van három fiatal újoncunk.

Tihanyi István

INNEN—ONNAN

A hagyományos, sorrendben 32. SZUR-t az idén május 20-án rendezik meg a Népstadionban. Már nagyban folyik a nagyszabású műsor előkészítése. Rövidesen nyilvánosságra hozzák a fellépő sztárok névsorát és a látványos műsor meglepetéseit. A jegyigénylés módjáról és idejéről a SZUR szervező bizottsága rövidesen közleményt ad ki.

•

Megkezdődtek a röplabda BEK és KEK döntői. A bajnokcsapatok tornában játsszák le mérkőzéssorozatukat, s az első forduló már le is zajlott. A magyar röplabda sport képviseletében szereplő Ú. Dózsa 3:1 (9, —13, 16, 2) arányú vereséget szenvedett a SC Leipzig csapatától. A kupa-győztesek Firenzében mérkőznek. Ennek a tornának a részvevői: Riuni Firenze, Azs Olsztyn, (lengyel), Rapid Bukarest és a Csepel. A magyar csapat rajtja itt sem sikerült, az olasz együttestől 3:0 (2. 14, 13) arányú vereséget szenvedett.

•

A szabadkai sportcsarnokban

A Ferencváros labdarúgói szombaton reggel elutaztak Jugoszláviába, ahol több előkészületi mérkőzést játszanak. A küldöttséget Som Ferenc a klub elnökhelyettese és Novák Dezső edző vezeti.

Vasárnapi sportműsor

Labdarúgás:

Előkészületi mérkőzés: **Thury SE—Bottyán SE,** Nagykanizsa, MÁV NTE edzőpálya, 10,30.

Thury György Kupa: N. Olajbányász SE vegyes—Tótszentmártoni Előre, Nagykanizsa, Olajbányász edzőpálya, 10,00. **N. Dózsa —N. Volán,** Nagykanizsa, Dózsa edzőpálya, 11.00. **Szepetneki TSZ SK—Lovászi Bányász,** Szepetnek, 13,30. **Zalaszentbalázsi TSZ SK—Tótszerdahelyi Partizán,** Zalaszentbalázs, 14,00.

Kézilabda:

Terem Kupa, Zalaegerszeg, Kilián ált. iskola. A műsor: 9.30: **KHV—Bagodi MEDOSZ** (női felnőtt), 9,20: **Thury SE—ZTE** (férfi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1973 OKT 7

Zalai Hírlap

Hadnagy György

1021

Zalai szüret

(Hadnagy György intarziája)

80 PERC = 60 EZER RAJZ

Hogyan készül a rajzfilm?

A *János vitéz*, az első egész estés magyar rajzfilm most pereg a zalai közönség előtt. Fogadtatása nem nevezhető egyértelműen sikeresnek. A rendezés koncepciója ellen általában, a film technikai kivitele ellen pedig különösen sok és jogos kifogás merül fel. Elsősorban a mozgásábrázolás látszik *kiforratlannak*, technikailag — összevetve egy Walt Disney, vagy éppen egy szovjet produkcióval — *kezdetlegesnek*.

...és a víziló

Vajon hogyan is készül egy rajzfilm?

A Pannónia Filmstúdióban, ahol a János vitéz is készült, jelenleg egyszerre több filmen dolgoznak. *A Hugó és a víziló* című angol—amerikai koprodukció már a filmkészítés utolsó szakaszában van. *Dargay Attila* cselekményvázlata alapján házi tervpályázaton készülnek a *Ludas Matyi* grafikai tervei- mozog a magnóban hallott hanggal, s az arcjáték a vaddisznó figurájához idomulva jelenik meg a rajzlapon. A fiatal művész *kulcsrajzoló*, az ő feladata, hogy a jelenet elejét és végét megrajzolja, s a kotta szerint megállapítsa, hogy a teljes jelenethez hány *részletrajzra* van szükség ahhoz, hogy a figura folyamatos mozgásban jelenjen meg a vásznon.

A *fázisrajzoló* bontja fel a jelenetet ezekre a részletekre. Ő szintén tükörből rajzol. De mi is történik a fázisrajzoló asztalán? Különös dolog. Az épkézláb figura ***részeire bomlik.*** Különválik az a része, ami a jelenet folyamán mozdulatlan, s külön készülnek el sorozatban a mozgó testrészek fázisrajzai. Egy arc a beszélő szájjal, egy emelkedő kéz, a lépő láb... Számtalan ilyen apró részletrajzból áll össze a film. ***A János vitéz 80 percéhez például 60 ezernél több rajzra volt szükség.*** Ezekből a rajzokból készül az a nyersfilm, aminek alapján korrigálni lehet a mozdulatokat, ki lehet hagyni és hozzá lehet tenni, egyszóval végleg meg lehet rendezni a filmet. Ezután kerülnek a rajzok a kihúzókhoz, majd a kifestőkhöz. A gyár „festékkonyháján" *több mint 600 színárnyalatot* tudnak kikeverni; a János vitéz színkavalkádja jól példázza, milyen óriási munka ez. A sok-sokezer tússal megrajzolt, pasztellszínekkel kifestett cell-lemezből hóna- és után

Tovább

N

Sokrétű ismeretterjesztő tevékenység fémjelzi az idei múzeumi hónapot a megyében. Az újjávarázsolt egerszegi Göcseji Múzeum termeiben fővárosi szintű néprajzi és képzőművészeti bemutatót nyitottak, a kanizsai Thury-múzeumban Belezna népi értékeit tárja a látogató elé egy helytörténeti bemutató, s hosszú idő után egy-egy községbe (Letenye, Belezna) is gazdag kiállítási programot hoz hamarosan a múzeumi hónap, nemkülönben jeles előadásokat. Tulajdonképpen mégis az az új, hogy az idei ősz egészét átfogják a múzeumi ismeretterjesztő rendezvények, s nem csupán a hivatalos múzeumi hónapnak keresztelt októberre tartogatnak programot a zalai múzeumok. Németh Józseftől, a megyei múzeumi szervezet igazgatójától ezért elsőben is azt kérdeztük:

— Mi hozta ezt a változást?

— Jórészt befejeződött a Göcseji Múzeum új épületének tatarozása: végre nyugodt, jó körülmények közt dolgozhatunk. Éveken át nem nyílt lehetőség az építkezések miatt megfelelő kiállításokra, ezt most pótoljuk, egy-

A kul

Szerdán nyílik Pécsett a most létrehozott Csontváry Múzeum, amely állandó kiállításon mutatja be a nagy festő életművének jelentős részét, köztük például a Mária kútja, a Baalbek és más

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1973 DEC 24

Hadnagy György

1021

Hadnagy György infarktusa

nyekről és a [illegible]
fejleményekről is. A nyilatkozat a jelenkor nemzetközi problémái mellett rámutat *a békeszerető erők feladataira, tennivalóira, felhív és mozgósít a békéért folyó küzdelemre.*

A Magyar Népköztársaság kormánya az MSZMP politikájának megfelelően tevékeny részt vállalt ebben az esztendőben is abból a munkából, ami a nemzetközi porondon zajlik. A különböző nemzetközi fórumokon a magyar állam vezetői, diplomatái *teljes erejükkel támogatják a békéért, az emberi haladásért küzdő erőket.* A moszkvai békevilágkongresszuson, az európai biztonság és együttműködés megteremtését szolgáló tanácskozásokon, az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén és különböző bizottságaiban következetesen kiállnak és harcolnak a békés egymás mellett élés politikájának kiszélesítéséért, az egyenrangú kapcsolatok megteremtéséért, a veszélyes háborús gócpontok felszámolásáért, a reakciós törekvések

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Zalai Hírlap

1973 JAN 28

Hadnagy György

1021

2

Hadnagy György: KÓSA ANNA BALLADÁJA.

(Intarzia)

sport — sport

Előkészületi labdarúgó-mérkőzések

ZTE — Kecskeméti SC 1:0 (0:0)

Zalaegerszeg, 800 néző. Jv. Babos.

ZTE: Déri — Vigh, Mihalecz, Filó, Kocsis II. — Molnár, Tóth Gy., Szabó (Gáspár) — Tóth J. (Márkus), Soós, Bita.

KECSKEMÉTI SC: Gór (Winter) — Oláh (Herbály), Lantos (Léval), Kecskés, Diószegi (Botka) — Lutz (Makai), Gyiffkó dr. — Oskolás, Molnár (Koós), Szabó, Csik.

A tízcentis hóval borított füves pályán játszották a mérkőzést, mivel a letakarított edzőpálya megfagyott göröngyeivel és jeges burkolatával veszélyesnek tűnt.

Az első percben Déri okozott aggodalmat: egy merész vetődésnél megsérült, rövid ápolás után azonban folytatni tudta a játékot. Eleinte a kecskemétiek kezdeményeztek többet, a ZTE védelme ekkor még elég sokat bizonytalankodott, de gól nem született. Később feljött a ZTE, több szép támadást vezetett, néhány szögletet is kiharcolt. Tóth Gy., Szabó és Molnár lövése szállt kapu fölé, majd egy beívelés után Gór csak kiütni tudta a labdát. Bita azonban közelről az üres kapu mellé gurított.

Szünet után nyomasztó fölénybe került a ZTE, igaz, a kecskemétiek ekkor már egy sor fiatal játékost szerepeltettek. Helyzete is akadt bőven a zöld-fehéreknek, de sorozatban szálltak a lövések kapu mellé, sokszor még a legbiztatóbb helyzetben is. **A 63. percben aztán Márkus nagyszerűen futott el az alapvonalig, ügyesen középre gurított és a jó ütemben érkező Molnár mintegy nyolc méterről a jobb alsó sarokba lőtte a labdát.** Továbbra is a ZTE maradt fölényben, de az eredmény már nem változott.

*

Újpesti Dózsa—Fősped szállítók 5:2 (2:0)
Diósgyőr—Borsodi Volán 16:1 (8:1)
Tatabányai Bányász—Oroszlányi Bányász tartalék 7:1 (3:1)
Videoton—Székesfehérvári MÁV Előre 4:1 (2:0)
Vasas—Vasas Láng 3:0 (1:0)
Pécsi Dózsa—Kaposvári Vasas 4:0 (2:0)

Jól kezdtek a magyar asztaliteniszezők

Vasinban szombaton Davis-Kupa rendszerű csapatmérkőzésekkel megkezdődött a csehszlovák nemzetközi asztalitenisz bajnokság. A magyarok jól kezdtek s a (B) válogatott néven szereplő Gergely—Börzsei összeállítású csapat nagy meglepetésre 3:0-ás győzelmet aratott a szovjet válogatott ellen. Gergely a BVSC fiatal válogatottja 2:1-re nyert a Gomoszkov elleni találkozón. A női csapat is győzelemmel rajtolt. **Eredmények: férfi csapata: 1. forduló:** Magyarország/B—Szovjetunió 3:0 **Nők: 2. forduló:** Magyarország-Bulgária 3:0.

*

Saarbrückenben elkészítették a asztalitenisz VVK következő fordulójának sorsolását.

Női elődöntő: Vojvodina—FTC Mladost Zagrab—Főkert HSC TTC Kiel.

A férfi negyeddöntő: Metz vagy Herta Berlin—TS Siegen vagy Gremelin Paris, Akademik Szófia—

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 ÁPR 7
Zalai Hirlap

Hadnagy György
képzőművész
1021

S. Nagy Katalin

Zalai utazás — két művész „felfedezése"

ZALA MEGYEI utazásunk során két fiatal művészt keresünk fel műtermében.

Egyikük: *Hadnagy György*, aki munkája mellett, munkaidőn túl készíti évek óta gondosan, nagy szorgalommal és kitartással faintarziáit. Hadnagy araszolva halad, megtanul mindent, amit a fa, mint eszköz, magában rejt. Ismeri a faanyagot, minden egyes fajta sajátosságaival tisztában van s a fa, a zalai vidék ősi faanyaga, engedelmeskedik alakító szándékának. Ez a meghökkentő és napjainkban szokatlan anyagismeret, technikai felkészültség viszi előbbre Hadnagy munkáit. Gondolkodása is fában kifejezendő tartalmakhoz idomult. Amit vízuálisan közölni akar: a zalai vidék hagyományaihoz viszonyuló, a múlt értékeit, jelenségeit megörökítő, megmentő. Tematikus faintarziakészítő, művei nem dekoratív igényből fakadnak, másodlagos funkciójuk a díszítés, a csak esztétikus hatás. Ezekhez a témákhoz egy jól körülhatárolható tájegység szolgál keretül.

MÉG AKKOR IS a zalai domborzat által meghatározott térszemlélettel találkozunk munkáiban, ha az európai kultúrkincsből dolgoz fel valamit. Valódi témái: a zalai népben élő mondák, regék, a népdalokban felcsendülő, elhangzó élethelyzetek.

Még vannak hibái: az elvonatkoztatás fokában, egy-egy arcban, kézmozdulatban még túlságosan kötődik az egyes figurához, azonban a munkák születésének sorrendisége bizonyítja, hogy Hadnagy György megküzd ezzel a problémával és egyenletes fejlődése során túljut ezeken a fennakadásokon. Hiszen gyönyörű árnyalatokat képes előidézni a felületen sok apró fa egymásmellé rendezésével, a modern művészet bonyolult térszemlélete szerint alakít és formaelrendezései, a tömegek elosztása és az aránvok szinte hibátlanok munkáin. Hadnagynak ritmusérzéke van, mintha a zalai népdalok regölő-énekek sugallnák azt a képi ritmust, ami figurái, az alakzatok kontúrvonalaiból fakad.

Érdekes vállalkozás! Nálunk a faintarziakészítők általában dekoratőrök, illusztrátorok vagy formajátékosok. Hadnagy György képzőművész, aki képzőművészeti nyelvet beszél, vízuálisan gondolkodik, s mindezt ragyogó anyagismeretében fában tudja kifejezni.

ajnokjelölt

K—N. Olajbányász SE 5:1 (2:0)

hazai gólt hozott: *Horváth* mellel tette maga elé a labdát, majd kapásból 8 méterről a jobb sarokba bombázott. *2:0.* A gól után Tatár és Váradi lövései foglalkoztatták a kanizsai kapust. A félidő végén Török, illetve Udvarev léc fölé küldött lövése jelentett eseményt.

Fordulás után néhány percre fellángolt a kanizsai együttes. A 49. percben egy védőtől lepattanó labdát *Hangai* szerzett meg és a 16-osról nagy gólt lőtt a bal sarokba. *2:1.* Néhány percig még a kanizsaiak próbálkoztak, aztán rákapcsolt a hazai együttes. Fekete közeli lövését védte bravúrral Vlaszák, majd Váradi fejelt közelről kapu fölé. A 69. percben az előretörő Gál lövését Vlaszák kiöklözte, és a befutó *Horváth* 6 méterről, nehéz szögből növelte csapata előnyét. *3:1.* Egy kapásból Horváth nagy erővel lőtte rá és a Vlaszák által kiütött labdát *Váradi* hat méterről helyezte a hálóba. *4:1.* Négy perc múlva Földesi lövése után a labda a kapufáról a gólvonalra pattant, és a befutó *Földesi* a hálóba sodorta a labdát. *5:1.* Ezután kiengedett a Diósgyőr. Sulyok lőtt elhamarkodottan a kapu fölé, majd Söjtör hat méteres lövése szállt el a bal sarok mellett. A mérkőzés végén alábbhagyott az iram.

Az ötletesen, lendületesen játszó, remek gólokat szerzett bajnokjelölt ellen csak a mérkőzés egy-egy rövid időszakára nyújtott elfogadható teljesítményt a jobbára védekezésre kényszerült Olajbányász SE.

A DVTK-ből főleg *Hajas, Váradi, Salamon* és *Horváth* tűnt ki, a kanizsai együttesből csupán *Hangai* és *Pávlicz* dicsérhető.

Katona jól bíráskodott.

T. I.

hury SE — Itthon k

Hadnagy György

1021

ZALAI HÍRLAP

Egyre több és szebb intarzia

Látogatás Hadnagy György műtermében

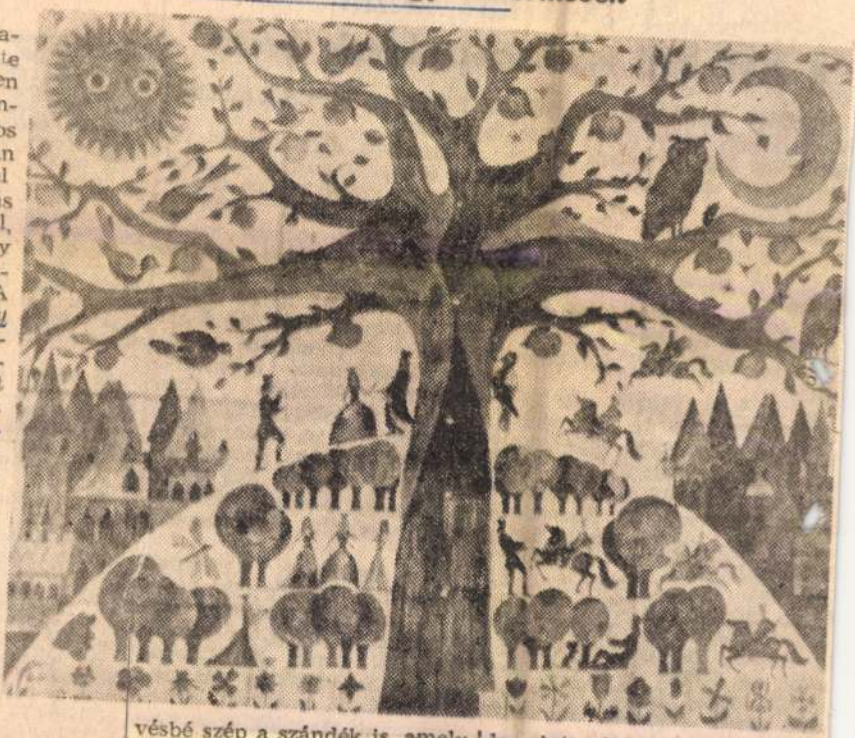

A kis szoba tapétafalát szinte teljes egészében befedi egy pompás, sokalakos kép, amely olyan természetességgel beszél legendás korok világfájáról, táltosairól, ahogy csak a népmesékben szokásos. A vázlat — *Hadnagy György* új intarzia-művének terve. Látni is most még csupán otthonában — és a mellékelt képen — lehet, hogy majd szeptembertől a Petőfi utcai új óvodában gyönyörködhessenek benne, végleges elkészülte után a kicsinyek. Szép és mozgalmas kompozíciójú ez az alkotás, de nem kevésbé szép a szándék is, amely alkotóját vezérelte: ajándéknak szánja készülő művét a legújabb egerszegi óvodát benépesítő apróságok számára.

— *Tavaszi egerszegi kiállításom alkalmával felvetették: középületekben is érdeklődést keltene egy-egy intarziám. Akkor rögvest arra gondoltam, hogy a göcseji mesék élményeit meg kellene osztanom az óvodásokkal* — mondotta az alkotó.

— Ez az intarzia — a műfajban rendhagyó módon — színes faanyagból készül. Ezzel is gazdagodik repertoárja?

— *Más képeken nem alkalmazom, de a kicsik számára a szín keltette vizuális élmény perdöntő.*

Ha a szín csak átmeneti állomás alkotásainál, a mese, mint speciális ábrázolási forma — elképzelése szerint — továbbra is egyik meghatározója lesz intarziáinak. Jórészt ilyen témakörből kértek Miskolcra és Szegedre egy kiállítást nemrég Hadnagy Györgytől.

— *Húsz munkám kerül e két városban a közönség elé. Emellett meghívtak az idei egervári művésztelepre. Így azután — pihenés helyett — kemény munkával töltöm majd ezt a nyarat.*

— Tavaszi kiállításán sokan álltak meg a Bartók-mű ihlette Kékszakállú herceg vára című intarziája előtt. Tovább folytatja ezt a témakört is?

— *Két újabb, Bartókhoz kapcsolódó intarziám már el is készült* — kalauzolt furnérlemezekkel, vázlatokkal, szerszámokkal teli műtermébe. — *Bartók erdélyi népdalgyűjtő útjáról és a Cantata Profana* bennem keltett hatásáról készítettem ezeket.

T. A.

sport — sport

A ZALATERV készíti a MÁV NTE munkacsarnokának terv...

Néhány hónappal ezelőtt hírül adtuk, hogy új munkacsarnokot kap megyénk egyik legnagyobb sportköre, a MÁV Nagykanizsai TE. A közelmúltban tárgyalás tárgyalást követett az előkészületekkel, a tervekkel és az építéssel kapcsolatban.

A legfrissebb helyzetről Péter Ferenc, a MÁV NTE elnöke a következő tájékoztatást adta:

— A ZALATERV már készíti a terveket, amelyek alapján augusztus elején elkezdődhet a létesítmény építése. Ebben az esztendőben kerül sor a területrendezési és alapozási munkákra, jövőre pedig vasbetonelemekkel a tulajdonképpeni építési munkára, a Zala megyei Állami Építőipari Vállalat kivitelezésében. A vasutas szakszervezeti központ, az OTSH és a nagykanizsai városi tanács támogatása révén jelenleg mintegy nyolcmillió forint áll rendelkezésünkre, s a számítások szerint előreláthatóan még kéthárommillió forintra lesz szükségünk. Ha nem jönnek közbe gátló körülmények, 1975. november 7-én felavathatjuk az impozáns, korszerű munkacsarnokot.

A legújabb elképzelések, illetve a tervek szerint az Ady Endre úti vasúti átjáró szomszédságában épülő munkacsarnok teljes mérete 58x25 méter lesz. A 48x24 méteres edzőterem (játéktér) nemzetközi méretű lesz, keleti (bejárati) szárnyán 400—500 főnyi közönség elhelyezésére alkalmas összerakható nézőtérrel (ökölvívó-mérkőzésen ezzel együtt akár 1500 szurkoló is elhelyezhető). A kétemeletes épületben számos kiszolgálóhelyiség is lesz (pl. 8x6 méteres bemelegítő-terem, öltözők, fürdők, szertár, tanácsterem, iroda.

Ha a munka a terveknek megfelelően halad, alig másfél év múlva új otthonba költözhetnek a termi sportágak képviselői: a női kosárlabdázók, az ökölvívók, a női asztaliteniszezők, a vívók, birkózók, a cselgáncsozók, s esetenként — pl. alapozás céljára — igénybe vehetik majd a munkacsarnokot a labdarúgók, a kézilabdázók, a kerékpárosok, az úszók, a motocrossozók és a súlyemelők is.

Zalai úttörő rádiósok sikere...

Az országos úttörőelnökség és az MHSZ Komárom megyei szervezete június 16-án Oroszlány térségében rendezte meg az úttörők rádió-irányímérő országos bajnokságát, amelyen a zalai úttörő-rádiósok jól szerepeltek.

A lányok versenyében *Rieger Erika* zalaszentgróti pajtás egyéniben II. helyezést ért el, míg a 4 fős — *Rieger Erika, Keszei Ildikó, Gáspár Ferenc és Dúc Mihály* összetételű *csapat* — valamennyien a zalaszentgróti 2. sz. általános iskola tanulói, a zalaszentgróti MHSZ rádióklub tagjai — a *III. helyet* szerezték meg.

INNEN — ONNAN

Potsdamban Udo Bayer 19,83 méteres eredményével megjavította a korábban beállított 19,65 méteres Európa re-

az olimpiai bajnok Csizsova 20,78 métert dobott. A délután magyar szereplője, Németh Gyula, a férfi távolugrásban 752 cm-t ért el, és ezzel 7. lett.

A dortmundi stadion vendégeinek, a pályán történő eseményeken kívül „műsoron kívüli" különleges látványban is lehet részük, már amennyiben hagyják magukat befolyásolni a „lenyűgöző" látványtól, ha történetesen szép, meleg nyári nap is lesz. A díszvendégek páholyából ugyanis nagyszerű kilátás nyílik a stadion mellett levő nudista strandra, ahol köztudomásúan ruhátlanul ugrálnak a nap- és vízimádók.

A rendezőség eredetileg azt tervezte, hogy egy deszkafallal elzárja a „csábító" látványt, de ez olyan sokba került volna, hogy inkább lemondott arról...

*

Az angol bukmékerek szerint változatlanul a nyugatnémetek a VB 1. számú favoritjai a brazilok és az olaszok előtt. A további sorrend: Hollandia, Jugoszlávia, NDK, Argentína és Uruguay.

*

A nyugatnémet Hof városában levő börtön igazgatósága megnyugtatta a rabokat, hogy minden világbajnoksági közvetítést színes készüléken végignézhetnek. Sőt, az egyes találkozókat filmre is veszik, amelyeket egy későbbi időpontban az érdekeltek újra lejátszanak.

Az utolérhetetlen német precizitással még arra is gondolnak, hogy a börtönökben elég nagy a „fluktuáció".

*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726
1974 JUN 22
Zalai Hírlap

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Zalai Hírlap

Hadnagy György

1974. március 17.

Tehetséges bemutatkozás — 1021 intarziákkal

Jegyzetek Hadnagy György egerszegi kiállításáról

A Kékszakállú herceg vára

Az intarziakészítést sokan napjaink egyik legnépszerűbb „népművészkedéseként", vagy egyszerűen csak hobbyjaként tartják számon, mindössze maroknyi hivatásos művész e műfajbeli teljesítményét elismerve igazi értékként. Ha sok igazság is rejlik az efféle vélekedésekben, megyénkben most itt a precedens a cáfolatra, hiszen a héten megnyílt Hadnagy György első önálló intarzia kiállítása a Megyei Művelődési Központ báltermében. Hogy jónéhány egerszegi, s megyei intarzia-kiállításon csalódhatott már a művészi rangú intarziákat kereső közönség? Valóban így volt, hiszen általában ügyeskezű próbálkozók, s művészi ábrándjaikat véletlenül épp e műfajban kergetők kiállításait láthattuk eddig: vagyis a műfajt felületesen, kommersz divat szintjén ismerő műkedvelők munkáit.

Az ilyenfajta intarziások, ha kizárólag a maguk és szűkebb környezetük örömére munkálkodnak a fával, hasznos időtöltést, ízlésfejlesztő szórakozást találtak. Ám a művészi ambícióhoz már más szükségeltetik, elsősorban is a műfaj tudása. Azaz tulajdonképpen biztoskezű rajzkészség, a kompozíció-szerkesztés szabályainak ismerete, továbbá fantázia, élő élményanyag, s mindezek mellé többek közt még rengeteg önkritika és gyakorlás. Hadnagy György — aki korábban neves képzőművészek stúdiumain is nevelkedett — az elmúlt öt—hat esztendő során elsajátította ezt az alapot, amin az előbb említett amatőrködő időtöltésnél igényesebb szándékkal indulhat el — intarziakészítőként. Különben eddigi munkássága —, s az országos honvéd-stúdió kiállításokon elért jeles sikerei — már rég dokumentálták ezt az igényességet, mostani bemutatója pedig mintegy megerősíti a pályakezdést kísérő véleményeket.

Bemutatóján tizenöt, jobbára már műterméből vagy kollektív bemutatókról ismert alkotás látható, amelyek első számú ihletője Göcsej folklórkincse. Az itt élő Attila-monda alapján komponált Göcseji legenda, továbbá a Csodaszarvas, a Regősök, a Betlehemesek, a Szüret és a két térkép-intarzia (Balaton-környék, Zala) mind-mind egy jószemű alkotó munkája. Elsősorban lényegretörő szerkesztésükkel ragadják meg a nézőt, hiszen valamennyin azonnal felismerhető az alkotó mondandója, s a lírai—népi stilizálás nemhogy gyengítené, hanem erősíti e jobbára nagyméretű táblaképek központi gondolatát. Különösen a Csodaszarvas és a Göcseji legenda esetében gyönyörködtető ez az egységes, a részletek szépségét is a lényeg szolgálatába állító alkotói műgond, noha Hadnagy György térképintarziái is ezt az utat követik.

Egy- vagy kétalakos népi témájú intarziáin viszont az alakok drámaisága vonja magára a figyelmet (Gyász, Göcseji asszony), modern hatású kompozíciói közül pedig leginkább a Bautzeni emlék és tervezett Bartók-sorozatának a kiállításon bemutatott első darabja, a Kékszakállú herceg vára című munkája látszik igazolni útkeresésének értelmét, nemkülönben alkotói fejlődését. Többdimenziójú, az anyaggal jól gazdálkodó, látványos intarziákról van szó, amelyek előtt érdemes megállniuk a műfaj kedvelőinek.

A kiállítás krónikásának elismerő szavai természetesen koránsem azt jelentik, mintha Hadnagy György számára lezárultak volna a tanulás évei! Éppen tehetsége sürgeti a további, elmélyült, s a folklór-örökség felhasználásával élő munkálkodást. Ha ezt az utat járja, a jövőben, következő kiállításán méginkább közelíthet a valódi művészi ranghoz.

T. A.

Gyász

Mladenov jelöltjei

Tizenhat játékossal utazik Zalaegerszegre a bolgár válogatott

Hriszto Mladenov bolgár szövetségi kapitány egyelőre 22-es kerettel készül a március 31-i Zalaegerszegen sorrakerülő Magyarország—Bulgária barátságos válogatott mérkőzésre. A Magyarországra utazó csapatot előreláthatólag csütörtökön jelölik majd ki a felelős szakvezetők a vasárnapi bajnoki mérkőzések, valamint a jövő szerdai kupatalálkozók — A—Bayern München, Beroe Sztara Zagora—Magdeburg — tapasztalatai alapján.

A jelenlegi 22-es keret: **kapusok:** Goranov, Sztaikov, Zafirov. **Védek:** Ivan Zafirov, Aladzsov, Velicskov, Vaszilev, Penev, Ivkov, Zecsev, Bancsev. **Középpályások és csatárok:** Kolev, Bonev, Sztojanov, Boriszov, Vojnov, Milanov, Mihajlov, Hrisztov, Denev, Dimitrov, Panov.

A 16-os keret tagjai március 25-én, hétfőn a Gorna Banja-i edzőtáborba vonulnak és ott tartózkodnak a magyarországi utazásig.

INNEN—ONNAN

Rostockban a nagy kikötőváros 25 m-es uszodájában megkezdődött az NDK ez évi fedett bajnoksága. A 250 induló 22 aranyéremre pályázik. Az első nap meglepetése: az ifjúsági Európa-bajnok Ulrike Tauber a 200 m-es női vegyesúszásban 2:21,4 p-cel egy tizeddel előzte meg az ebben a számban a világbajnokságon ezüstérmet szerzett Kornelia Endert.

*

Szombaton délelőtt a Sportcsarnokban a 80, a 93 kg-os és a nehézsúlyúak kategóriájában megkezdődött Magyarország idei egyéni cselgáncs bajnoksága. A három súlycsoportban összesen 56-an rajtoltak, kétharmadrészben vidékiek. Délután került sor a döntőkre. **80 kg. bajnok:** Szabó Mihály (Bp. Spartacus), **93 kg, bajnok:** Ipacs László (Ü. Dózsa), **nehézsúly, bajnok:** Varga Imre (Bp. Spartacus). A fő esélyes, a békéscsabai Petrovszky nem indult.

*

Torinóban a női tőrvívó Bajnokcsapatok Európa Kupa tornája után egyéni versenyt rendeznek. A Martini Kupáért küzdő erős mezőnyben hat magyar vívónő került a legjobb 24 közé.

*

Megállapodott a két szovjet sakkozó, Petroszjan és Korcsnoj, hogy sakkvilágbajnoki mérkőzésüket a legjobb négy között április 12-én Odesszában kezdik meg. A találkozókra hétfőn, szerdán és pénteken kerül sor, kedd, csütörtök és szombat az esetleges függőjátszmákra, illetőleg pihenőkre van fenntartva.

*

Jerevánban a súlyemelők Druzsba Kupa versenyének első napján Kőszegi György a lepkesúlyú szakításban 106 kg-vel új világcsúcsot állított fel. A régit 105,5 kg-vel a japán Horikosi tartotta. A 24 éves magyar versenyző eredménye a Druzsba Kupa eddigi versenyeinek 50. világcsúcsa.

*

Camaguey: Tizenhét ország 32 versenyzője vesz részt az idei Capablanca sakk-emlékversenyen. A magyar színeket Ribli Zoltán képviseli, első mérkőzését az NSZK-beli Pfiegerennel vívja.

*

A Szpartak Kijev női kézilabdacsapata Európa Kupa-elődöntő mérkőzésen 14:8 (8:4) arányban győzött a Vasast kiverő jugoszláv bajnokcsapat, a Radnicski Belgrád ellen. A visszavágó március 23-án lesz Belgrádban.

Kosárlabda

ZTE—MÁV NTE 66:46 (41:27)

Zalaegerszeg, 100 néző. Jv.: Kapusi, Fülöp. NB II-es női mérkőzés.

ZTE: Kaszper (10), Szakonyi (20), Piteczky (19), Tegyeyné (4), Kamondi (10). Csere: Tolvaj (2), Miszori (1), Fülöp (—), Tóth (—), Imre (—).

MÁV NTE: Turai (—), Szendrey (—), Molnár (10), Hersitsné (32), Pálosi (2). Csere: Petracsek (—), Kovács (—), Badacsonyi (—), Németh (—), Hegybíró (2).

Jól kezdett a ZTE és gyorsan tíz pont feletti előnyt szerzett, s ezt a szünetig tartotta is. A második félidő elején tovább fokozódott a zöld-fehérek előnye, később azonban hirtelen pontatlanul kezdtek dobni. Ezt a megingást a vendégek nem tudták kihasználni, egész csapatuk játéka Hersitsnére épült, kosárra más nem is dobott jóformán, legfeljebb Molnár néhány távoli „csont nélküli" dobása jelentett ez alól kivételt. A hajrában ismét a ZTE kerekedett felül, s újból növelni tudta előnyét.

A zalai NB II-es rangadón váratlanul nagy arányú, de teljesen megérdemelt ZTE győzelem született.

Jók: Szakony, Piteczky, Kaszper, illetve Hersitsné, Molnár.

Vasárnapi sportműsor

Labdarúgás:

NB I B: **N. Olajbányász SE—Komlói Bányász,** Nagykanizsa, Olajbányász pálya, 15,00. Závodszky.

NB III: **MÁV NTE—Z. Dózsa,** Nagykanizsa, MÁV NTE pálya, 10,00. Homoki. **Zalaszentbalázsi TSZ SK—Ajkai Bányász,** Zalaszentbalázs, 15,00. Márkus. **Z. Volán MEDOSZ TE—Ölbői TSZ SK,** Andráshida, Győrke.

Megyei bajnokság: **Letenyei MEDOSZ—Lenti TE,** Letenye, 14,30. **Olajmunkás SE—Zalalövői TK,** Lovászi, 14,30. **N. Alkotmány TSZ—Becsehely,** Kiskanizsa, 10,30. **Tótszerdahely—N. Olajbányász SE SI,** Tótszerdahely, 15,00. **Bottyán SE—Z. Vasút,** Lenti, 14,00. **N. Volán-Dózsa—Baki MEDOSZ,** Nagykanizsa, Dózsa pálya, 10,30.

Rába Kupa: **ZTE—Soproni VSE,** Zalaegerszeg, ZTE edzőpálya, 10,30.

Asztalitenisz:

NB III (férfi): **ZTE—Kanizsa Sörgyár,** Zalaegerszeg, Landorhegyi ált. iskola, 9,30.

Kosárlabda:

NB II (női): **Z. Volán MTE—BKV Előre,** Zalaegerszeg, Kilián iskola, 10,30.

NB III (női): **ZTE SI—Körmendi EGYT,** Zalaegerszeg, Petőfi iskola, 10,00. **N. Vasas Izzó—MÁV DAC (Győr),** Nagykanizsa, dr. Mező Ferenc Gimnázium, 9,30. **Kanizsa Bútorgyár—Szombathelyi Tanítóképző,** Nagykanizsa, dr. Mező Ferenc Gimnázium, 10,50.

Sakk:

OB II: **N. Vasas—Dunaújvárosi Kohász,** Nagykanizsa, Hevesi Sándor Művelődési Központ, 9,00.

Teke:

NB II (női): **Z. Építők—Zuglói Danuvia,** Zalaegerszeg, Építők munkásszállása, 11,00.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 JUL 15

Zalai Hírlap

Hadnagy György

1021

Hadnagy György: Részlet az Évszakokból.
(Faintarzia)

gverünk
esz abból,
emből
és virá

élet hírei

ifjúsági klub tagjai csütör-
kön Szabolcs Péter szobrász-
művésznél tettek műteremlá-
gatást.

★

Zalaegerszegen, az Ady
mszínházban A hozomány
nű román filmet vetítik 19
20-án, ezt követően 21—
én a Dr. Syn kettős élete
nű angol—amerikai filmet
sszák. A Művész Moziban
—1-én az Egy új világ cí-
olasz—francia film pereg
éven felüliek részére. A
rtmoziban 19—20-án a Lila
ác című magyar, 21—22-én
préri című román—francia
ngol filmet játsszák. Válto-
os a kanizsai mozik műso-
is: A Béke Filmszínházban
—22-ig Az Andromeda törzs
nű amerikai fantasztikus
met vetítik a 4 és 6 órai elő-
ásokon, este 8-kor pedig az
y új világ című filmet játsz-
k. A Kertmoziban 19—
án a Jefferson utolsó me-
e című amerikai filmet ve-
k 16 éven felüliek részére,
—22-én A nagy zsákmány

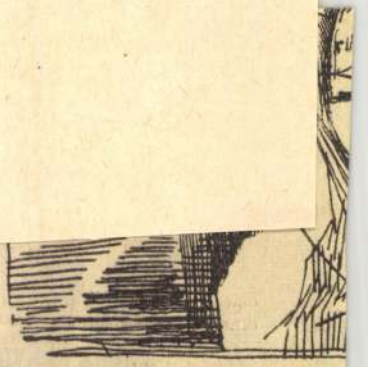

Kiss Attila: NYÁ

Katona Judit

Anyas

Lázfolyosókon su
bezárt ölemben a
Karomban inda-ö
Adjatok végre ke
Tapogatom zöld é
penészes falait a
A sírás egyszer f
Most még esengv
Fehéren lépek. N
Hullámzó húsmel
Lázfolyosókon fél
mert nekivágtam
Aki vajúdik felsi
vagy nyöszörög é
s ha már végkép
friss hang árad s

Hadnagy György

Zalaegerszegen interzia tárlat nyilt Hadnagy munkáibók.Témája történelmi legendák és a göcsji nép élete

Magyar Hirlap 1974/73 8.old.

Hadnagy György

Zalaegerszegen interzia tárlat nyilt Hadnagy munkáiból .Témavilága történelmi legendák és a göcseji nép élete.

Magyar Hirlap 1974/73/8

Hadnagy György

Attila monda (I. díj)

(repr.)

E.A.: Katonaemlékek.
Magyar Élet, 1942. okt. 24.

Hadnagy György

a zalaegerszegi Helyőrségi Klub képzőművészeti stúdiójának tagja.

Zalai Hírlap, 1973. dec. 23.

Hadnagy György, [népművész?]

„Külöföldjének (Zala) népi faragásokban fellelt motívumait használja dekorativ faliképein." (intervia) Részlet Évszakok

c. kompozíciójából: Repr

— : (— szöveg — kép —) 2

EST/HIRLAP, Bp. 1972. júl. 6.

Hadnagy György, [ipanmüvén!]

L.: Palicz József

— : Kombati mozaik 10.

Nérszava, Bp. 1975. nov. 29

Csak a döntő reménye szállt el...

Tungsram-Honvéd—ZTE-Heraklith 93-74 (44-38)

Budapest, 1800 néző. Jv.: Szabó, Váradi. NB I-es férfi kosárlabda-mérkőzés, rájátszás a döntőbe kerülésért, ötödik találkozó.

Tungsram-Honvéd: Knézy (5), Kuzmin (21), Nagy (7), Dávid (19), Orosz (18). Csere: Mihály (15), Krasovec (6), Szabó (2), Boros (-). Edző: Mészáros Lajos.

ZTE-Heraklith: Farkas (6), Jackson (7), Földesi (16), Bodrogi (8), McKay (26). Csere: Polster (8), Kiss (3). Edző: Halász István.

Az eredmény alakulása: 2. perc 8-2, 6. p. 9-9, 12. p. 30-26, 22. p. 47-44, 26. p. 58-47, 28. p. 65-49, 33. p. 81-61.

Minden eddiginél fontosabb volt a szerdai Tungsram-Honvéd—ZTE-Heraklith találkozó. 2-2-re állt ekkor még a pároscsata, a győztes pedig a Szolnok ellen kísérelheti majd meg a bajnoki cím megszerzését a finálében. Így érthető, hogy minden eddiginél nagyobb volt az érdeklődés. Már egy órával a kezdés előtt kitehették volna a bejáratra a „Teltház" táblát, hiszen csak Zalaegerszegről nyolc busszal érkeztek szurkolók a fővárosba.

Vélemények a mérkőzés előtt. **Berkics László**, a Szolnok centere: *„Honvéd győzelmet várok, mert az egerszegiek játéka nem fekszik nekünk. Kuzminékkal talán könnyebben boldogulnánk a döntőben."* **Heinrich Róbert,** a hazaiak sérült csapatkapitánya: *„Pihenek a döntőre... Ezt azért ne vegyék komolyan, sajnos megsérültem, ezért nem játszhatok."*

Nagy és Kuzmin triplája után Orosz zsákolásával másfél perc alatt már 8-0-ra vezetett a fővárosi gárda. Időt kért a ZTE és válasz nélkül, 9 pontot dobtak! Ezt követően fej-fej mellett haladt a két együttes, így a 10. percben is még 23-23 volt az állás. Aztán valamelyest elhúztak Kuzminék, de 3-4 pontnál jobban nem tudták növelni előnyüket. A félidő hajrájában is partiban voltak az egerszegiek, de nagy hibaszázalékkal dobtak, így megmaradt a hazai előny.

Nyilatkozatok a félidőben. **Bodrogi Csaba:** *„Néhányszor könnyelmű hibákat vétettünk. Ha jobban koncentrálnánk, vezethetnénk is, mert úgy látom, néha megremeg a kezük Oroszéknak is. Ha nem fáradunk el..."* **Nagy Zoltán:** *„Szoros a meccs, de nyerni fogunk."*

Orosz három kihagyott büntetőjével folytatódott a játék. A 25. percben Kuzmin már negyedik faultját gyűjtötte be, így a kispadra ültette Mészáros edző. De ez sem számított a hazaiaknak: fergeteges tempót diktáltak, és szinte két perc alatt eldöntötték a találkozó sorsát, a 26. percben már 60-47-re vezettek. Ezt követően nem is adták ki a kezükből a kezdeményezést, sőt a találkozó végére tovább növelték a különbséget.

Óriási csata volt! Az első félidőben remekül játszott a ZTE, a második játékrész középső harmadában viszont érthetetlenül szétestek, nagy hibaszázalékkal dobtak, és rosszul védekeztek. Ezt az időszakot jól használták ki a hazaiak, és eldöntötték a találkozó sorsát. Így vasárnap Tungsram-Honvéd—Szolnok döntővel, valamint Körmend—ZTE-Heraklith bronzcsatával folytatódik a kosárlabda-bajnokság fináléja.

Mészáros Lajos: *„Óriási csata alakult ki, a ZTE nagyon „felszívta" magát a rájátszásra. Ez a mérkőzés is sokáig nyílt volt, de végül felülkerekedtünk! Minden elismerésem az egerszegieké, akik remek teljesítményt nyújtottak az elmúlt öt mérkőzésen és nagyon megnehezítették a dolgunkat."*

Halász István: *„A második játékrészben nem jöttek be a dobásaink, és a védekezésünk is lazább volt. A hazaiak éltek a felkínált lehetőséggel. Gratulálok a fővárosiaknak a döntőbe jutáshoz. Vasárnap Körmendre utazunk a bronzéremért, de még egyszer nem akarunk öt meccset játszani..."*

*

Sajnálatos esemény történt a mérkőzés 38. percében, amikor „időtmúlt" rendőri akcióra került sor. A rend helyi őrei, már-már emberi mivoltukból kivetkőzve letépték a pólót az egyik zalai szurkolóról, majd a földön fekvő drukkert — ahogy volt, fekve — kivonszolták a pályáról. *Dr. Gyimesi Endre,* a kék-fehérek szakosztályvezetője azonmód meg is jegyezte: *„Egy sportszerű mérkőzésen érthetetlen volt a rendőrök közbeavatkozása. Ezzel felhergelték a publikumot, hiszen a kivitelezés enyhén szólva durva volt..."*

(bóbics)

*

Hévíz SE—Nike Fűzfő 70-67 (44-33)

Balatonfűzfő, 200 néző. Jv.: Dr. Tihanyi, Fekete. NB II-es férfi kosárlabda-mérkőzés.

Hévíz SE: Bodrogi (24), Bodor (8), Szűcs (10), Horváth (8), Köves (20). Csere: Bacsics (-), Borsi (-). Edző: Volf József.

Jók: Bodrogi, Köves.

Ifjúsági válogatottunk a nyolcas döntőben!

Három helyen is változtatott Ziegler János szövetségi edző a magyar ifjúsági labdarúgó-válogatott előre megadott összeállításán. Ismert, az első összecsapáson Potenzában a magyar fiatalok 2-0-ra győztek, ennek ellenére az olaszok feltűnően magabiztosnak látszottak a kezdés előtt a Szőnyi úton. Ugyan a minimális, egygólos győzelmet megszerezték, ám a júliusi Angliában sorra kerülő ifjúsági Eb nyolcas döntőjébe mégis a magyar fiatalok jutottak!

Olaszország —Magyarország 1-0 (0-0)

Szőnyi út, 400 néző. Jv.: Pinto Correia (portugál).

Magyarország: Babos — Juhász — Dienes, Hrutka, Majoros — Zavadszky, Nagy Cs., Pető (Gyura, a 77.p.) — Kucselata, Vincze O., Sándor (Tóth M., a 85. p.).

Messze nem játszott jól, de rendkívül hasznosan küzdött a magyar válogatott, amely láthatóan nem kívánt fölösleges kockázatot vállalni. Pusztán arra törekedett, hogy megtartsa kétgólos előnyét. Az olaszok nem igazolták jó hírüket, mondhatni: csalódást okoztak. Győztek ugyan, de az összesítésben (2-1) a magyar válogatott harcolta ki a továbbjutást, s ott lehet a július második felében, Angliában megrendezendő kontinensbajnoki nyolcas döntőben.

Gólszerző: Conte, a 85. percben.

Egetverően jó volt — ami teljesen érthető — a hangulat a magyar öltözőben a továbbjutást jelentő 90 perc után.

Ziegler János szövetségi edző így értékelt:

— A játék erősen „célirányos" volt. Babos nagyszerűen helyettesítette Vezér kapust, de a többiek is mindent elkövettek az angliai döntőért. Kár volt a bekapott gólért. A továbbjutás két mérkőzésen tisztázódott. Mi Potenzában úgy játszottunk, ami engem is meglepett. Biztonság — ez volt a jelszó, ez vezetett el bennünket Angliába.

A Népstadionban már lesz csapat?

Mondják, a barátságos találkozók sem barátságosak már. Fokozottan így van ez a csütörtök esti (Népstadion, 20 óra, játékvezető a török Bülent Yavouz) magyar—svéd válogatott 90 perc előtt is. Mindkét gárda vb-selejtező elé néz, de micsoda különbség van a két készülődés között... Egyértelmű: sokkal inkább a skandináv vendégektől várható igazán rámenős futball, hiszen számukra van még lehetőség a jövő évi vb-döntőjébe való kijutásra.

A svédek április 28-án fontos kvalifikációs 90 perc elé néznek, a franciákkal mérkőznek idegenben, ugyanekkor Magyarország is érdekelt vb-selejtezőn. Moszkvában, Oroszország ellen lépnek pályára az újdonsült szövetségi kapitány, Puskás Ferenc jelöltjei.

Milyen a hangulat a magyar táborban a görögöktől elszenvedett vb-selejtezőt követően? — érdeklődött az MTI munkatásra a magyarok táborában.

— Túlzás lenne azt állítani, hogy megemésztettük volna a görögök elleni hazai 0-1-es selejtezőt — mondta *Détári Lajos* a válogatott karmestere. *— Fogalmazhatnék úgy is: nem vagyunk éppen rózsás hangulatban. Tudjuk, nagy csalódást okoztunk. Abban hiszek, hogy csütörtökön olyan rosszul nem játszunk majd, mint Görögországgal szemben. A bizonyításvágy sokat segíthet, mert bizonyítani szeretnénk.*

Puskás Ferenc, a magyar labdarúgó-válogatott szövetségi kapitánya elhárította a kérést, adja meg a kezdő tizenegyet. Arra hivatkozott, még nem futott be mindegyik jelöltje, így csak csütörtökön közli labdarúgóival is, hogy kik szerepelnek a kezdőcsapatban. Ugyanígy tett Tommy Svensson, a svédek szövetségi kapitánya is, viszont Hans Hultman sajtófőnök közölte a tervezett kezdő tizenegyet...

A két válogatott — tehát csak várható — összeállítása a mai este, a Népstadionban lebonyolításra kerülő Magyarország— Svédország nemzetek közötti válogatott mérkőzésen.

Magyarország: Petry — Telek — Nagy T., Lőrincz — Pisont, Márton, Détári, Balog T., Duró — Kiprich, Hámori.

Svédország: Ravelli — Kaamark, Eriksson, Björklund, Ljung — Ingesson, Schwarz, Thern, Limpar — Ekström, Brolin.

Sárkányrepülők rangsora

A Magyar Repülő Szövetség könnyűmotoros szakbizottsága elkészítette a motoros sárkányrepülők 1992. évi ranglistáját, amelyet a szakbizottsági ülésen hoztak nyilvánosságra.

A rangsor összeállításánál a vb-n és a magyar bajnokságon elért két legjobb eredményt vették figyelembe, s ez alapján óriási bravúrt végrehajtva a „tandem" kategóriában, a nagykanizsai Hungária Sportrepülő Egyesület versenyzői — Ferinc Vince, Ferinc Vincéné és Kém Sándor — kerültek a ranglista élére. A magyar bajnokságban Ferinc Vince feleségével, míg a vb-n Kém Sándorral alkotta a párost. A szóló kategóriában Kém Sándor a nemzeti bajnokságban elért 2972 pontjával a 12. helyen lett rangsorolva.

Az ülésen nyilvánosságra hozták azt is, hogy elfogadásra került az 1993. évi versenynaptár, mely szerint az Európa-bajnokságra a válogatóverseny augusztus 4. és 8. között Zalában, Sármelléken kerül megrendezésre.

(dl)

Mindhárom férfi tornászunk a finálében

A Birminghamben zajló tornász világbajnokság második napján a férfiak selejtezőit bonyolították le, amelyben több magyar is érdekelt volt.

Fajkusz Csaba egyértelműen a döntőbe kerülésre volt esélyes nyújtón, ám mintha másfelé néztek volna a bírák, így lemaradt a szer fináléjáról. Supola Zoltán viszont kiérdemelte ezt, hetedikként került döntőbe nyújtón. Ami az összetettbeli produkcióját illeti, végül is csak lólengésben rontott, így Fajkusszal azonos pontszámmal az összesített 13. helyen zárták a selejtezőt, azaz mindketten biztosították helyüket a csütörtöki 24 fős egyéni összetett döntőben. Az olimpiai csapattag, Schupkégel Károly keddi szereplésével ugyan a 19. helyen végzett, ám nem lehet ott a döntőben, mert országonként csak ketten indulhatnak. Cserébe viszont nagyon váratlan és nagyon kellemes meglepetésre a lólengés fináléjába a második legmagasabb pontszámmal került be.

A lányok biztosan nyertek

Keszthelyi Petőfi—Paks 3:0 (4,10,7)

Keszthely, NB II-es női röplabda-mérkőzés. Jv.: Janzsó, Németh.

Keszthely: Berend, Kéri, Bertalan, Sípos, Balogh, Czelvikker. Csere: Kis, Gróf, Nagy. Edző: Németh Gyula.

A hazaiak biztos győzelmet szereztek.

Kaposvári Építők —Keszthelyi Petőfi 3:0 (9,8,8)

Keszthely, NB II-es férfi röplabda-mérkőzés. Jv.: Janzsó. Németh.

Keszthely: Suba, Kardics, Horváth B., Horváth P., Tóth, Domokos. Csere: Rácz. Edző: Suba Zoltán.

A két feladóját nélkülöző keszthelyiek nem voltak képesek többre...

Természetjárás

A zalaegerszegi Göcsej SE április 17-én szombaton rendezi a hagyományos Pongrácz János emléktúrát. A 18 kilométeres útvonalat Szilvágy és Zalacséb közötti távon teljesíthetik a vállalkozók. Találkozás szombaton délelőtt 10 órakor a zalaegerszegi autóbuszállomáson.

Javított a Vonyarc

Vonyarcvashegy—Celldömölk 25-20 (15-5)

Vonyarcvashegy, 200 néző. Jv.: Szabó, Nagy. NB II-es férfi kézilabda-mérkőzés.

Vonyarcvashegy: Somogyi — Csiszár 7, Koloszár 7, Medgyesi, Illés 4, Scheffer 3, Gazda 4. Csere: Szívós (kapus), Hatos, Hetesi, Gelencsér, Dallos. Edző: Scheffer József.

A hazai csapat remekül játszott és az első félidőben eldöntötte a két pont sorsát. **Jók:** Koloszár, Csiszár, Illés.

Mai sportműsor

Teke:

NB I nők: **ZTE-ZÁÉV—Sz. Latex**, Zalaegerszeg, Sport utca, 17.00.

GYÁSZJELENTÉS

Fájdalomtól megtört szívvel tudatom mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy egyetlen szeretett kislányom

BAKON ILONA

a megyei kórház genetikai laborasszisztense, életének 43. évében, súlyos betegségben elhunyt. Temetése április 15-én, csütörtökön, 12 órakor lesz a zalaegerszegi Göcseji úti temetőben. Engesztelő szentmise aznap reggel 1/2 9 órakor a Mária Magdolna plébániatemplomban.

Gyászoló édesanyja

özv. Bakon Lászlóné és a rokonság

Fájó szívvel tudatjuk, hogy szeretett férem, édesapánk, nagypapánk, testvérünk, apósunk

KÖCSE KÁLMÁN

életének 71. évében váratlanul elhunyt. Temetése április 15-én, csütörtökön délután 2 órakor lesz a pusztaszentlászlói temetőben.

A gyászoló család

Szomorú szívvel, de Isten akaratában egnyugodva tudatom, hogy édesapám

TÖRÖK IMRE

gos életének 86. évében rövid szenvenután elhunyt. Temetése folyó hó 17-én nbaton) 13 órakor lesz a náprádfai öben. Gyászmise ugyanaznap 17 a gutorföldei templomban. Emlétő szívünkben megőrizzük.

Gyászoló leánya: Piroska

lommal tudatjuk mindazokkal, k és szerették, hogy

CSÉR SÁNDORNÉ

.: Bor Rozália

Vízgazdálkodási Társulat szú betegség után elhunyt. A halottjának tekinti. Temeén 10.30 órakor lesz a zaseji úti temetőben.

család és a Zalaegerszegi zgazdálkodási Társulat

uk mindazokkal, akik

GYÖRGY

ft. dolgozója, 52 égben elhunyt. eken) 16.30- úti temet kér-

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk, apósom, nagyapám, testvérünk, sógorunk

HERMAN SÁNDOR

nyug. áll. honv. alezredes

62 éves korában elhunyt. Temetése 1993. április 16-án (pénteken) 13.30 órakor katonai tiszteletadással lesz a zalaegerszegi Göcseji úti temetőben. Részvétnyilvánítás mellőzését kérjük.

A gyászoló család

Fájó szívvel tudatjuk a rokonokkal, ismerősökkel, hogy feleségem, édesanyánk, nagymamánk, dédmamánk

VLAJ ISTVÁNNÉ

84 éves korában elhunyt. Temetése 1993. április 16-án 12.30 órakor lesz a murarátkai temetőben.

A gyászoló család

„Küzdöttetek, de már nem lehet, a csend ölel át benneteket és a szeretet"

Megtört szívvel tudatjuk, hogy

GÖNCZ JÓZSEFNÉ

volt söjtöri lakos elhunyt. Örök nyugalomra helyezzük a zalaegerszegi Göcseji úti temetőben 1993. április 15-én 15 órakor.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szerető férjem, édesapánk, nagyapánk, apósunk

NÉMETH LAJOS

86. életévében elhunyt. Temetése április 15-én, csütörtökön délután 5 órakor lesz a nemesrádói temetőben.

A gyászoló Németh család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett férjem, édesapánk, nagyapánk

BARANYAI LAJOS

a KÖGÁZ nyugalmazott beruházási osztályvezetője életének 60. évében súlyos betegségben elhunyt. Temetése április 16-án 12 órakor lesz a nagykanizsai köztemetőben. Részvétnyilvánítás mellőzését kérjük.

A gyászoló család

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy a legdrágább édesanyánk, nagymamánk és anyósunk

NAGY KÁROLYNÉ

szül.: Grünthaller Erzsébet

kisfakosi lakos, a TUNGSRAM RT. nyugdíjasa életének 61. évében súlyos betegségben elhunyt. Temetése április 16-án, pénteken 14 órakor lesz a kisfakosi temetőben.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy drága férjem, édesapánk, apósunk és nagyapánk

PESTI BENŐ

46 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt. Temetése április 16-án 15 órakor lesz a kisfakosi temetőben.

A gyászoló család

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretett férjem, drága jó édesapám

MOLNÁR GYULA

temetésén részt vettek, sírjára elhozták az emlékezés virágait és fájdalmunkban őszinte együttérzéssel osztoztak.

Gyászoló felesége és fia

Köszönetet mondunk mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, barátoknak, szomszédoknak a Hungária Biztosító Rt., a ZÉTA RT. dolgozóinak, valamint a GEJZIR BT. és a nagykanizsai Mozgáskorlátozottak Egyesületének, akik felejthetetlen halottunk

MESTER JÓZSEFNÉ

szül.: Gál Zsófia

temetésén részt vettek, sírjára virágot, koszorút helyeztek, gyászunkban osztoztak.

A gyászoló család

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk

KARVALICS NÁNDOR

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély gyászunkban őszinte együttérző szívvel osztoztak.

A gyászoló család

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága halottunk

özv. HORVÁTH ISTVÁNNÉ

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyezetek, mély gyászunkban együttérzéssel osztoztak.

A gyászoló család

Hálás szívvel mondunk köszönetet a rokonoknak, ismerősöknek az 1. sz. Postahivatal, MÁV kocsiműhely, Thury ABC, Vízmű dolgozóinak, akik felejthetetlen férjem

id. SULYOK GYULA

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély gyászunkban osztoztak.

A gyászoló család

Időjárás

15—20 fok

Várható időjárás az ország területére ma estig: délelőtt változóan felhős lesz az égbolt, majd délről erős felhősödés kezdődik és délutántól délen már elszórtan eső is kialakulhat. Megélénkül, időnként megerősödik a keleti szél.

A legmagasabb nappali hőmérséklet általában 15, 20 fok között várható. **(MTI)**

Naptár

Április 15.
Csütörtök

A Nap kél 6.05 — nyugszik 19.41. A Hold kél 3.02 — nyugszik 13.24.

Névnap: **Anasztázia.**

Olvasószolgálat
Tel.: 92/12-575
Fax: 12-581
Telex: 33-276
Ügyeletesek:
Hujber Katalin
újságíró
Pezzetta Umberto
fotóriporter

Képviselői fogadóórák

Tarnóczky Attila és Rudics Róbert országgyűlési képviselők holnap délelőtt 9 és 11 óra között fogadóórát tartanak a nagykanizsai képviselői irodában. (Ady u. 1.)

Dr. Tóth Tihamér országgyűlési képviselő ugyancsak pénteken, 14 és 16 óra között tart fogadóórát Zalaegerszegen, a Széchenyi tér 5. sz. alatti MDF-irodában.

„Két Lotti"

A 15. heti „Két Lotti" játékban 6 és 5 találat nem volt. A nettó nyereményösszeg (összesen 3.433.909 forint) halmozódik és a 16. hétre kerül át. A 3 találatosok nettó nyereménye: 31.367 forint. A 2 találatosokra jutó nyeremény: 238 forint. Minden 23. szelvény nyertes volt.

A „Két Lotti" nyerőszámai:

13, 15, 33 és 6, 46, 52.

A heti és előfizetéses szelvényeket péntekig veszik át és fizetnek nyereményt a megyei IBUSZ-irodákban, bekapcsolódott takarékszövetkezetekben és a zalaegerszegi Centrum Áruházban.

A fa élettel teli — holtában is, s tán mi sem mutatja ezt jobban mint egy-egy fából készült műalkotás. Az eleven élet megállított pillanata köszön ezentúl dolgozókra és paciensekre a zalaegerszeg-pózvai Külső-Kórház udvarán, ahol tegnap délután *Müller Imre* alpolgármester és *dr. Várszegi József* orvos-igazgató köszöntő szavaival avatták fel *Hadnagy György* szobrászművész fa-térplasztikáját. A művész felajánlása — s a város támogatása — jóvoltából gyarapodhatott a testet-lelket gyógyító kórház-park a tölgyből, organikus szellemben fogant alkotással.

(Pezzetta Umberto felvétele)

Hankiss Elemér Keszthelyen

Ma este fél 8-kor neves vendégeket fogad a keszthelyi Pelso Könyves-Kávézó (Helikon u. 5.). A Gondolkodók klubja keretében *Manchin Róbert*, a Gallup Intézet kelet-európai igazgatója beszélget a szabadságról *dr. Czoma László* országgyűlési képviselővel és *dr. Hankiss Elemér* társadalomtudóssal.

FÓRUM a kárpótlási jegyekről

A Társadalomtudományi Hónap kiemelt rendezvényét tegnap a Hevesi Sándor Művelődési Központban tartotta a TIT Öveges József Egyesület nagykanizsai irodája.

A mintegy hetven résztvevő előtt a bevezető előadásokat *dr. Sifter Rózsa*, a megyei kárrendezési hivatal és *Kiss Bódog Zoltán*, az FM-hivatal vezetője, valamint *Barthal György* TIT-előadó tartották.

Ezt követően válaszoltak az érdeklődők elsősorban gyakorlati kérdéseire.

Varjú- és galambritkítás Zalaegerszegen

Vasárnap kezdődik és a jövő hét végén folytatódik az idén ritkításnak nevezett varjúirtás Zalaegerszegen — melyet egyeztettek a Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatósággal is.

A belvárosi területeket, a kórház-rendelőintézet környékét, a Dózsa, Béke és Május 1. liget területét érintő intézkedés során a városi Polgármesteri Hivatal mezőőri állománya a MAVOSZ — Magyar Vadászok Országos Szövetsége — két bérkilövő vadászati társasága (Göcsej és Deák) segítségével igyekszik elejét venni a varjak és a balkáni gerlék túlzott elszaporodásának. (Az időpontot a madarak költési időszakához igazították.)

Az április 18-án, vasárnap reggel fél 6-kor kezdődő és este 8-ig tartó akcióban 33 vadásztársasági tag vesz részt, a városgazdálkodási vállalat pedig ugyanezen a napon vállalkozott az „eltakarításra".

Hasonló akcióra a jövő hét végén is sor kerül: április 24-én és 25-én ugyancsak 5.30-tól este 8-ig kérik a lakosság megértését.

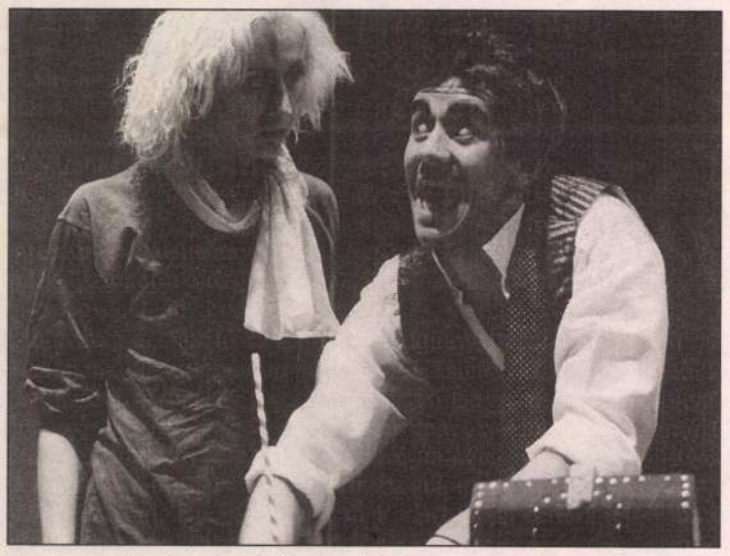

Tegnap délután mutatták be első ízben a zalaegerszegi Hevesi Sándor Színházban A pilóta című improvizációs játékot a társulat ifjú művészei. Képünk a Saint-Exupéry műve nyomán színpadra állított előadás egyik jelenetét idézi, Pál Hajnal és Jáger Szabolcs kettősével. **(Arany Gábor felvétele)**

Kis lépésekkel, nagy türelemmel

Mint minden nemzetközi együttműködésben, a Kárpát Eurorégióban is a kezdet rendkívül nehéz, csak kitartó munkával, a régió létrehozásában érdekelt valamennyi ország, térség, az önkormányzatok teljes egyetértésével, kis lépésekkel és nagy-nagy türelemmel lehet előre jutni. A még meglévő nézeteltérések feloldhatók, s azt követően, talán már 1994-től, a Kárpát Eurorégió gyors haladást érhet el — mondotta *Virágh Pál* címzetes államtitkár, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár Bereg megyék köztársasági megbízottja szerdán Miskolcon, a Kárpát Eurorégió magyar oldalának konzultatív tanácskozásán. A februárban Debrecenben aláírt alapdokumentum értelmében Magyarország 4 észak-keleti megyéje, 4 megyei jogú városa, Lengyelország déli vajdaságai és városai, Ukrajna kárpátaljai területe a rendes tagja a Kárpát Eurorégiónak, Kelet-Szlovákia pedig egyelőre társult tagsággal rendelkezik. A legfontosabb cél, hogy e térség népei közelebb kerüljenek egymáshoz, összefogva élénkítsék, alakítsák gazdasági, társadalmi életüket, munkálkodjanak a tudomány, a technika, a kereskedelem fejlesztésén, közös programokat dolgozzanak ki, átjárhatóvá tegyék a határokat, szorgalmazzák az egymást közvetlenül, a legrövidebb úton összekötő vasutak, autópályák építését. Ahhoz, hogy ez a munka sikeres legyen, először a magyar nyolcak (4 megye, 4 város) programjait kell összehangolni. Ezeket a Kárpát Eurorégió Tanácsa elé tárva, a másik három ország elképzeléseivel egyeztetve, születhetnek meg a konkrét eredmények. **(MTI)**

Lehet, szabad, kell!

Magyarországon ma különös jelentősége van a nemzeti örökségnek, ezen belül is az épített környezet legértékesebb részét alkotó műemlékeknek. Újra teljes szívvel lehet, szabad, sőt kell merítenünk a nemzeti múlt értékeiből, hogy legyen alap, amin tovább építkezhetünk. Ezekkel a szavakkal nyitotta meg *Gyurkó János* környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter Műemléki Világnap esemény sorozatát szerdán Gyöngyösön.

A miniszter hangsúlyozta műemlékek védelmében elvé zendő fontos feladatokhoz csa korlátozott mértékben állnak rendelkezésre a szükséges felté telek. A szaktárca ezért szorga mazza olyan új törvények m alkotását, amelyek növelik műemlékvédelem eszköztár

A megnyitóünnepség Gyurkó János kitüntetés adott át. **(MTI)**

Robbanás és kérés

Orsós István, Pusztamagyaród, Rákóczi utca 58. szám alatti lakos április 13-án dél körül a kocsmában szórakozott. Ezt követően az italbolt előtti szemétgyűjtőben talált egy rozsdás pisztolylőszert. A töltényt hazavitte, s megpróbálta megnézni belülről is. Egy fogóval megfogta, majd szöget tett a lőszer végére és kalapáccsal ütögetni kezdte. A töltény felrobbant a kezében, ennek következtében Orsós István kezén, nyakán és szemöldökén megsérült. A kórházba szállítás után az orvos megállapította, hogy Orsós sérülései nyolc napon belül gyógyulnak, de ennek ellenére ott tartották, mivel a szemöldökében idegen tárgy van.

A rendőrség az eset kapcsán ismételten kéri a lakosságot, hogy ha bárhol lőszert, vagy vélhetően robbanószert tartalmazó szerkezetet talál, ne nyúljon hozzá, hanem értesítse a rendőrséget.

Személykocsival ütközött

Kedden délután, háromnegyed 7-kor Nagykapornakon, az Ország úton történt közlekedési baleset. *Horváth Zoltán*, Zalaegerszeg, Landorhegyi út 42. szám alatti lakos hajtott arra személygépkocsijával, Misefa irányába. A 25-ös számú ház kapujából váratlanul kihajtott az úttestre segédmotorjával az ott lakó *Horváth László*, és összeütközött a személyautóval. Ennek következtében a nagykapornaki fiatalember 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett, a keletkezett anyagi kár pedig mintegy 2000 forint.

EXPRESSZ SZUPER EXPRESSZ EXPRESSZ EXPRESSZ EXPRESSZ EXPRESSZ

„HALI söröző" megnyílt Keszthelyen, a BAZÁRSORON. Minden kedves régi és új vendéget szeretettel várok. (140429/1K)

Hévízi Divatáru üzletembe németül jól beszélő, leinformálható alkalmazottat keresek. Érdeklődni: 83/43-478-as telefonszámon. (140453/1K)

VERONA DIVATJA ZALAEGERSZEGEN! AZ EURÓPA-HÍRŰ OLASZ DIVAT VÁRJA ÖNT A KOKTÉL ÜZLETHÁZBAN. (KOSSUTH U. 1.) MAGYAR ÁRAKON, EURÓPAI MINŐSÉGBEN: „PARIS MODE", „DONNA 2000", „MAX MODA"... MOST ÉRDEMES BENÉZNI! (140570/2H)

Gyári árból 20% KEDVEZMÉNY! ISOLYT szigetelők április 30-ig kaphatók. Építőanyag-kereskedés Győrvár, Új Élet u. 34. Nyitva: 13—17-ig. (140696/1K)

1500 S LADA (84-es) családi okok miatt sürgősen eladó. Zalalövő, Bajcsy-Zs. 2/A. Sütheő. (140764/1K)

FELSZOLGÁLÓT, BETANÍTOTT SZAKÁCSOT ÉS SZAKÁCSOT FELVESZÜNK. ÉRDEKLŐDNI: 92/18-669-es telefonon. (140772/1H)

BLUES KOCSMA ma a NAPFÉNYBEN. Fellép: SHABBY BLUES BAND. Várunk benneteket. (140773/1H)

Április 12-én Nagykanizsa, Rózsa u. 12. sz. alól elveszett zsemlesárga magyarvizsla kan kutyám. Tetoválási száma: 154/87. Kérem a megtalálót, jutalom ellenében értesítsen. Gigler Lajos (140789/1K)

BÚTOROK KEDVEZŐ ÁRON! Bútorbizományi bolt, Nagykanizsa, Király u. 8. (140810/1K)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

BOR ATTILA

felejthetetlen gyermekünket, testvéremet 1993. április 17-én, szombaton 11 órakor kísérjük utolsó útjára a ságodi temetőben. Minden külön értesítés helyett. Részvétnyilvánítás mellőzését kérjük.

Gyászoló szülei és testvére

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

HORVÁTH FERENCNÉ

életének 67. évében elhunyt. Temetése április 16-án, pénteken 15 órakor kezdődő gyászmise után a kiscsehi temetőben lesz.

Gyászoló férje, lányai, vejei, unokái

Zalahús

HÚSAKCIÓ

Heti kedvezményes ajánlatunk:

Rövidkaraj szűzpecsenye nélkül	259,- Ft/kg
Hosszúkaraj	229,- Ft/kg
Nyári turista	289,- Ft/kg
Krinolin	149,- Ft/kg

HÚSDISZKONT, Zalaegerszeg, Balatoni út;
HÚSÁRUHÁZ, Zalaegerszeg, Kossuth L. u. 29-33.;
HÚSDISZKONT, Nagykanizsa, Vágóhídi út

ISMERI

Papagá

— Mi az? Vet egy papagájt?

— Igen. A fele is van egy, hát kem is.

— És tud

— Hogy gemé azt megint nyeg tü

Ünnepség a Semmelweis-napon

A szülészet-nőgyógyászat előtti parányi teret díszíti a dr. Andréka Bertalan által felavatott szobor.

Szabad-e ünnepelnie magát az egészségügynek, amikor a médiákban egyre másra az elégedetlenség hangja tör fel? Ez a demokrácia velejárója: nemcsak a hozsánna szólhat, hanem a kételyek, a hibák is felszínre kerülhetnek. Ugyanakkor él egy csendes többség a gyógyítás területén, akik teszik a dolgukat, akiknek a beteg ember a legfontosabb — s akikre mégis kevesebb fény jut.

A Semmelweis-nap, a híres magyar orvos születésnapja előtti tisztelgés az egészségügyben dolgozók legnagyobb ünnepe. Tegnap a megyei kórházban emlékeztek meg Semmelweis Ignác születésének 175. évfordulójáról, majd rendhagyó formában került sor az ünnepségre. Először a belső kórház udvarára hívták az ünneplőket, ahol *Hadnagy György* szobrászművész fából faragott alkotását avatták fel. Ezt követően a diagnosztikai tömb tanácstermében *dr. Andréka Bertalan,* a Népjóléti Minisztérium egészségpolitikai helyettes államtitkára tartott fórumot.

Itt bizony volt mi érdekeset hallani, hiszen első kézből nyerhettek betekintést a résztvevők a közelmúltban végzett kórházfelmérés adataiba. Ízelítőül néhány ezek közül: Tavaly még 104 ezer kórházi ágy volt Magyarországon — ezt úgy csökkentették 92 ezerre, hogy az nem ment a betegellátás rovására. Még pár ezer rosszul szervezett ágy működik, s ezt a közeljövő feladata lesz leépíteni. Elképesztő különbségek mutatkoznak az ország 166 kórháza között. Zala megye hol az élmezőnyt erősíti — például itt kezdenek az országos átlaghoz képest legmagasabb fizetéssel az egyetemről kikerült doktorok. Van amiben a sor végén kullog — lásd a száz ágyra jutó havi összbérköltséget, ami 22 ezer forint bruttó. Zömében a középmezőnyben foglal helyet, például atekintetben is, amit sokan emlegetnek tévesen, hogy ez a kórház a legjobban támogatott az egész országban. Nos, ez sajnos — nem igaz. A legjobban támogatottak listáját ugyanis a budapesti Rókus, a POTE és a veszprémi kórház vezeti... A fórum után a külső kórházban folytatódott az ünnepség, ahol a kiemelkedő munkát végzettek kitüntetésére került sor. Erre az idén első alkalommal a betegek is hivatalosak voltak, sőt mi több, a betegegyesületek képviseletében *Szalay Gáborné,* a diabétesz egyesület vezetője, illetve a közelmúltban műtöttek nevében *Gáti Gyula,* aki az első csípőprotézist kapta a megyei kórházban, adhatta át az Intézet Kiváló Dolgozója kitüntetést. Ezt kilencen érdemelték ki: *dr. Büki Jolán, dr. Császár József, Dolmányos Boldizsárné, dr. Hanis Antal, Jelenicsné Halász Ida, Kardos József, dr. Tóth Imréné, Tóth János és Vass Ottóné.* Az Igazgatói Dicsérő Oklevelet ugyancsak kilencen kapták meg. Az intézet tudományos nívódíjában *dr. Patakfalvi Albert* professzor munkacsoportja részesült. 500 ezer kilométer balesetmentes vezetésért kitüntető oklevelet kapott *László Ernő.* Négy új főorvos és hét új adjunktus is ekkor vehette át kinevezését.

A Miniszterelnöki Sajtóiroda közleménye

A Miniszterelnöki Sajtóiroda szerdán az alábbi közleményt juttatta el a Magyar Távirati Irodához:

A kormány a kialakult minisztériumi szervezetben semmiféle átszervezést nem tervez e kormányzási ciklus alatt. Minden alapot nélkülöz tehát a Népszabadság ma közzétett információja, amely szerint „a Kormány még az idén kezdeményezni fogja az egységes gazdasági minisztérium létrehozását". A kormányzati elképzelések között sem egy gazdasági csúcsminisztérium felállítása, sem a gazdasági ügyekkel foglalkozó minisztériumok összevonása, sem a Nemzetközi Gazdasági Kapcsolatok Minisztériumának megszüntetése nem szerepel. Jelenleg kizárólag a külképviseletek működésének racionalizálása és ennek érdekében egységes kormányzati irányítás alá vonása folyik.

Sajnálatos, hogy egy országos napilap minden alapot nélkülöző álinformáció alapján a köztisztviselőket elbizonytalanító, a kormányzat munkáját megnehezítő provokatív híreket röppent fel. (MTI)

A megrendelők elégedettek

Az idei ötszázadik autóbusz Törökországnak

A Törökország számára gyártott idei félezredik autóbuszt ünnepélyes körülmények között adták át szerdán az Ikarus Rt. Székesfehérvári gyárában az isztambuli közlekedési vállalat képviselőinek. Az idén még 48-at készítenek török megrendelésre, az IK 260. 25 típusú, 3 ajtós, városi közlekedésre szánt, az „isztambuli színekben" — naracsvörös-kékben — pompázó autóbuszokból. Az exportszállítmány utolsó száz kocsiját egyébként gázüzemelésre is alkalmassá tették.

Mint az ünnepélyes átadáson elmondták, az ázsiai országba másfél évtizede szállít autóbuszokat az Ikarus, ez idő alatt 2864 járművet vásároltak tőle törökországi üzleti partnerei; az Isztambulban közlekedő mintegy háromezer busz mintegy 60-65 százaléka Magyarországról származik. Az Ikarus Rt. Székesfehérvári gyárának jelenleg a legnagyobb üzleti partnere Törökország. Az ottani közlekedési vállalatok szakemberei rendkívül elégedettek a magyarországi buszokkal, ugyanis mint elmondták, megbízhatóan üzemeltethetők, jó az alkatrész- és a szervizellátásuk, s a beszerzési áruk is megfelelő. A székesfehérvári gyárban az idén várhatóan 3200 autóbuszt készítenek, s 90 százalékban exportra. Törökországon kívül Kuvaittól , vala mint a FÁK több országából van megrendelése az üzemnek.

(MTI)

Új igazgató a Kanizsa Bútorgyár Rt-nél

Néhány nap óta új ügyvezető igazgatója van a Kanizsa Bútorgyár Rt-nek. *Höffler Béláné*, aki eddig a gyár főmérnöke volt — *Marton István, Szöllősi Edit, Seprényi Sándor* és *Nemesvári Adrien* társaságában — igazgatósági tag is egyben. Őt kérdeztük.

— Miért került sor az igazgatócserére?

— A korábbi igazgató lemondott.

— Változik-e a személycserével a Kanizsa Bútorgyár vállalkozáspolitikája?

— Nagyon korai erről beszélni, hiszen mindössze kéthetes döntésről van szó. Gyakorlatilag most állt fel az igazgatóság. Új koncepciót kell kidolgoznunk.

— Közismert, hogy a bútoripar helyzete nem valami fényes.

— A miénk sem sokkal jobb. A gyár további sorsa a meghirdetett nyilvános pályázat sikerétől is függ. Az új vezetés alapvető feladata az eredményes privatizáció segítése, a talponmaradás. A korábbi igazgatónak is ez volt a feladata.

— A privatizációs folyamatba szándékozik-e a gyári kollektíva bekapcsolódni ? Mint ahogy például MRP-vel oldották meg a Zala Bútorgyáriak a privatizációt?

— Van ilyen elképzelésünk — válaszolta az új ügyvezető igazgató, Höffler Béláné.

— áts —

APEH-sajtótájékoztató

Mától kötelező a nyugtaadás

Július 1-jétől minden gazdasági tevékenységet végző — a szerencsejáték-szolgáltatókon, újság- és folyóiratértékesítőkön kívül — köteles nyugtát adni a termékekről, szolgáltatásokról. A vevő kérésére természetesen továbbra is kötelező a számlakiállítás.

Így szinte minden állampolgárt érint a július 1-jétől életbe lépő általános nyugtaadási kötelezettség, hiszen vagy adja vagy kapja a nyugtát — mondotta szerdai sajtótájékoztatóján Hajdú Miklósné, az APEH főosztályvezetője.

A nyugta kétféle lehet: hagyományos nyugtatömb kézzel kitöltve, illetve pénztárgépnyugta. Csak olyan pénztárgépek alkalmazhatók, amelyeket a forgalmazók APEH-engedéllyel árusítanak és adómemóriájuk öt év adatait rögzíti. Már meghatározták azt a kört, ahol jövő év január elsejétől kötelező lesz a pénztárgépes nyugtaadás. Ezek: a személyi taxik, az iparcikk üzletek, valamint az árusító-vendéglátó üzletek. Jövő év júliustól a teljes élelmiszer-kereskedelemben és vendéglátásban kötelező lesz a pénztárgépek használata.

A tájékoztatón szó volt a mezőgazdasági kistermelők nyugtaadási kötelezettségéről is. Bár sokan tiltakoztak, január elsejétől a számukra is kötelező lesz a nyugtaadás, ezt nem az APEH, hanem a törvény írja elő. Csak akkor nem kell nyugtát kiállítaniuk, ha a terményeiket felvásárlónak adják el, illetve saját házukban, kertjükben értékesítik. Az adóhatóság egyedi kérelemre — szociális vagy egészségügyi helyzet alapján — felmentést adhat. Hivatkozási alap lehet az is, hogy a nyugtaadás aránytalanul nagyobb költséggel járna, mint a kistermelő jövedelme.

Az adóhatóság idén összesen 100 ezer nyugtaadási ellenőrzést végez. Eddig körülbelül 45 ezer alkalommal ellenőrizték a nyugtaadásra kötelezetteket, s közel egynegyedüknél tapasztaltak mulasztást. Az APEH véleménye szerint az ellenőrzés önmagában nem elegendő, a vevőknek is kérniük kell a nyugtát. A nyugtaadási kötelezettség elmulasztásának bírsága magánszemélyeknél ötvenezer, társaságoknál 150 ezer forintig terjedhet. **(MTI)**

Június 20-ig 26 milliárd

Privatizációs bevételek

Az Állami Vagyonügynökség június 20-áig valamivel több mint 26 milliárd forintos privatizációs bevételre tett szert az idén.

Az ÁVÜ szerdai tájékoztatása szerint devizáért ebben az időszakban 10.6 milliárd forint értékű állami vagyont értékesítettek. A forintért történő értékesítés megközelítette a 15 milliárd forintot. Ebből 6.5 milliárd forint érkezett az ÁVÜ számlájára saját erőbefizetésként, 8.2 milliárd forint értékű állami vagyon pedig hitel segítségével került magántulajdonba. A vagyonhozadékból közel félmilliárd forintos, bérleti díjból pedig 125 millió forintos bevétel származott. A privatizációs költségek ebben az időszakban megközelítették a 2 milliárd forintot. A bevételekből az államadósság törlesztésére 8.7 milliárd forintot használtak fel. Az ÁVÜ működési költségei meghaladták a félmilliárd forintot, és reorganizációra 4.3 milliárd forint jutott. Jelentős összegeket kapott a Dimag Rt., az Ipar Bankház, a HungarHotels és a Magyar Viscosa. A kiadások összege elérte a 25.9 milliárdot.

Intervenciós gabonafelvásárlás

A termelők tonnánként 7 ezer forintért értékesíthetik B1 minőségű étkezési búzájukat az állami intervenciós felvásárlás keretében — tájékoztatta Rieger László, az Agrárrendtartási Hivatal vezetője az MTI-t.

A gabonát felajánló tonnánként 4 ezer forint előleget kap, és három hónapos tárolás után eldöntheti, hogy visszavásárolja-e a terményt. Amennyiben lemond arról, az állam további 3 ezer forintot biztosít egy tonna búzáért.

A termelők közül bárki felajánlhatja terményét, ez azonban nem lehet része export céltermeltetési pályázatnak.

Az intervenció várhatóan 600 ezer tonna étkezési búzára terjed majd ki. Az erről szóló rendelet a napokban jelenik meg. **(MTI)**

Elmaradó fogadóórák

Tarnóczky Attila és Rudics Róbert országgyűlési képviselők szokásos pénteki fogadóórája elmarad.

Kapcsolatépítés

A hétvégén a MOL Rt. Nagykanizsai Bányászati Üzeméből harminc fős tömegsport delegáció utazik a szlovéniai Lendvára. A meghívás a NAFTA-tól, az ottani olajipari cégtől érkezett, az alkalmat az szolgáltatta, hogy Szlovéniában július 2-án ünneplik a Bányász Napot.

Jogsegély Rigyácon

Az Állampolgári Jogvédő Liga Zala megyei szervezete ingyenes jogsegélyszolgálattal várja az érdeklődőket ma délután Rigyácon, az orvosi rendelőben. Dr. Szűcs Marianna ügyvéd és Szmodics Géza, a Liga elnöke 15-től 17 óráig adnak felvilágosítást és tanácsokat a hozzájuk fordulóknak. Várják Becsehely, Szepetnek, Sormás és Eszteregnye települések lakóit is.

Ki mit tud?

A Ki mit tud? elődöntők sorozata ma este fél nyolckor kezd a TV 2-es csatornáján. Az első elődöntőben rögtön két zalaegerszegi együttest is viszontláthat a közönség — a Kis Lorenzo-t, valamint a Bajazzo Bábegyüttest, akiknek részvételét a honvédség is támogatja a jeles megmutatkozáson. Az eseményeket már csak azért is érdemes figyelemmel kísérni, hiszen a közönség szavazataira is számítanak.

Gázolaj árcsökkenés

A Shell benzinkutaknál — a nagykereskedelmi gázolajár csökkentése eredményeképpen — a gázolaj új fogyasztói ára július 1-jén 00.00 órától 56, illetve 57 forint literenként.

Sziámi ikrek

Májuknál és szívüknél összenőtt sziámi ikreket választottak szét kedden chilei orvosok — jelentette az operációról filmet készítő állami televízió.

Egészségügy

Az egészségügy jelene és jövője témakörében rendezett fórumot tegnap este Keszthelyen a Helyőrségi Klubban a Köztársaság Párt képviselete. Előadást tartott dr. Veér András, pszichiátriai intézeti igazgató és Fodor László gazdaságpolitikus.

Testületi ülés Szentgróton

Ünnepi ülést tartott tegnap este Zalaszentgrót város képviselő-testülete. A függetlenség Napja alkalmából megkoszorúzták a Hősi emlékművet majd a Művelődési Központ klubtermében, a napirendi pontok tárgyalásával folytatták az ülést. Ezek között szerepelt a közterületek hasznosításáról szóló rendelet alkotása és személyi ügyek.

Ki fizesse?

Az OTP nem borítékol tovább

Hírét vettük, hogy az OTP július elsejétől „felmondja" borítékolási szolgáltatását, azaz ettől kezdve a folyószámlatulajdonosoknak nem küldi ki az egyes közüzemi számlabizonylatokat, csak a pénzintézeti számlaegyenleget.

— A számlapostázás nem banki feladat a legfrissebb MNB-rendelet értelmében. Eddig egy bt-t foglalkoztattunk a különféle számlák borítékolásával, s ezt a költséget az OTP lenyelte. Nem biztos, hogy ha továbbra is velük végeztetnénk ezt a munkát esetleg nem sértenénk banktitkot. A szerződésekben nincs is ilyen kötelezettségünk, nem is bírnánk főállású ügyintézőkkel a számlák válogatását, azonosítását és borítékolását. A mi feladatunk a fizetési forgalom lebonyolítása. Ilyen megfontolásból, akkor minden velünk kapcsolatban álló vállalkozó is kérhetné, hogy az inkasszós ügyleteinek bizonylatait borítékoljuk és postázzuk a címére. A folyószámlatulajdonosok megbízásait ezentúl is teljesítjük a tételenkénti tízforintos kezelési díjért, ám a számlabizonylatokat küldje ki az adott címre maga a szolgáltatóvállalat. Szerintem így az ügyfél kedvezőbb helyzetbe is kerülhet, hiszen korábban kézhez kaphatja a számlát, látja hol tart a fizetéssel, s lesz gondja a fedezet „feltöltésére" is — indokolta lépését az OTP Zala Megyei Igazgatóságának vezetője, *dr. Gresa István.*

Természetesen érdeklődtünk a szolgáltatóknál is. Az ÉDÁSZ Rt. Szombathelyi Üzletigazgatósága zalaegerszegi üzemvezetőségén *Sándorffy Györgytől* az alábbiakat tudtuk meg:

— Az OTP megyei igazgatósága, technikai okokra való hivatkozással, valóban felmondta az áramszámlák borítékolását annak a 8-10 ezer fogyasztónak, aki folyószámláról fizeti ki az áramdíjat. Egy szórólapon ezt a tényt közöljük a velünk kapcsolatban álló fogyasztókkal, s egyben azt is tudatjuk, hogy az ÉDÁSZ-számlákat az óraleolvasók személyesen viszik ki a lakásokra, az érdekeltek távollétében pedig bedobják a postaládába. A visszaélések elkerülése érdekében a betétszámlatulajdonosoknak kézbesítendő számlákat „felülírjuk" azzal a szöveggel, hogy ez a számla készpénz átvételére nem alkalmas. Ha esetleg eltűnne számla a postaládából, a számítógépes rendszerből könnyen lehívható a másolat. Persze ez csak a mi költségeinket növeli — mondta az üzemvezető-helyettes.

A Zala Megyei Távközlési Üzem díjbeszedői nem tudtak a készülődő változásról, bár nem is rájuk tartozik a dolog, lévén hogy a számlázás a pécsi igazgatóság feladatköre. Azt azonban hozzáfűzték, hogy a megyében mintegy ötezer folyószámláról fizető telefontulajdonos van, s ebből a zalaegerszegiek száma 3450, azaz majd ennyivel több borítékot kell megcímezni a pécsieknek július elsejétől.

— Több mint 30 ezer fogyasztónkból körülbelül ötezerre tehető a folyószámlával rendelkező, akik közül 4 ezren az OTP ügyfelei. Ha valóban sor kerül erre a változásra, akkor az a tény, hogy a vízművállalatnak kell borítékolni a számlákat, az évente 1 millió forint többletkiadást okoz számunkra. Idén ezt már nem tudjuk érvényesíteni a hatósági árban, de jövőre minden bizonnyal számolhat a lakosság ezzel a költségemelkedéssel. Kár, hogy a jól kialakult rendszer most felborul, s a fogyasztók sokasága bontogathatja naponta a közüzemi számlák borítékjait. Egyedül a posta jár jól, mert nő a bevétele, de szenvedhet a postás, mert ezzel párhuzamosan nő a napi teher, amit cipelnie kell — mondta Bein György, a zalaegerszegi vízmű igazgatója.

— A szerződésmódosítás harmadik fordulója pénteken lesz — mondta Módos Tiborné, a Kögáz Észak-zalai Üzemigazgatóság igazgatója. — Bennünket is váratlanul ért ez a döntés, s most csak annyit tudok mondani, hogy a tárgyalásokat befejezve a megyei napilapokban közzétesszük a pontos számlatovábbítás „menetrendjét".

Nocsak, lépett hát a pénzintézet, s „korszerűsített". Kár, hogy az senkinek sem jutott eszébe, hogy a bank és a szolgáltatók esetleg megosszák egymás között a számlák kipostázásának költségeit. Mert a fogyasztónak talán mégiscsak az lenne jobb, ha egyszerre kapná kézhez az ilyen-olyan bizonylatokat.

— takáts —

Egyre többen választják a zöldhatárt

Félévi mérleg a Kanizsai Határőr Igazgatóságnál

A magyar—szlovén, illetve a magyar—horvát határszakaszon — ideértve a sármelléki repülőtéren működő ideiglenes légi határátkelőhelyet is — összesen nyolc helyen végzi munkáját a Nagykanizsai Határőr Igazgatóság. Eddigi féléves munkájukról a napokban adtak tájékoztatót.

Az említett határszakaszon csak az idén több, mint ezer határsértőt fogtak el, s ez a szám ugrásszerűen emelkedett ahhoz képest, hogy tavaly az egész év folyamán nem érte el az ötszázat a zöldhatáron átkelők száma. Ráadásul a tiltott határátlépés oda-vissza gyakorta előfordul, bár felénk ebben a félévben alig százan próbálkoztak ezzel. A határőrök hálóján fennakadtak legnagyobb részben románok voltak, de a szomszédos államok polgárai mellett kínaiak, srí-lankaiak és természetesen magyarok is voltak. Többek között hat embercsempész és 12 közokirathamisító ellen kezdeményeztek eljárást.

A déli határokon túl dúló háborús helyzet miatt az év első hat hónapjában 150-nél többen kértek és kaptak ideiglenes menedéket hazánkban. Ugyanakkor három és fél ezret meghaladta azoknak a száma, akiket a beléptetés feltételeinek hiánya miatt nem engedtek be az országba. Előfordult azonban határrendsértés is néhány esetben, amelyeket főként horgászok, fürdőzők követtek el, de előfordult határjelrongálás és légtérsértés is sárkányrepülővel, de egy esetben a tűz terjedt át a határon túlra.

Mint a tájékoztatóból kiderült, a személyforgalom háromszorosára, a teherforgalom a kétszeresére emelkedett az elmúlt év hasonló időszakához képest — 2,5 millióan vették igénybe a határátkelőket ezen a szakaszon! —, az igazgatóság által őrzött határszakaszokon mégis a törvényes rend volt a jellemző.

Lendvai Béla

Bordát, csontot, vesét veszek...

Elsőként a herszoni kozákok fújtak riadót: a megyéből emberi szerveket visznek ki külföldre. Egyre dermesztőbb hírek jártak arról, hogyan történik mindez. Szóba került a „mindenható" maffia is, amely jó pénzért bármire képes...

Nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja... A hivatalos papírokból ítélve szokatlan kereskedelmi műveletet hajtott végre a műszaki-tudományos szolgáltató központ, egy olyan szervezet, amelynek semmi köze sincs a gyógyításhoz. Egy, a vámhivatalnak írott hivatalos levél „buktatta le" őket. A levél szerzői, Vinogradov igazgató és Feldman könyvelő „egy, 250 dollár értékű transzplantátum-csomag vámvizsgálatát" kérték a csomagnak az Egyesült Államokba való eljuttatása előtt. Később az is kiderült, hogy a Florida állambeli Miami Beach-ben lévő Flarck Medical cég címére eddig összesen 25 csomagot küldtek. Az összesen fél tonnánál súlyosabb küldemény biológiai transzplantátumokból — izom- és csontszövetből — állt.

Nyomban fel is vetődik a kérdés: törvényes-e az ilyen kereskedelmi művelet? Hallgassuk meg Orlovot, a herszoni vámhivatal parancsnokát.

— Az intézet igazgatója még tavaly szeptemberben kért tőlünk kiviteli engedélyt a transzplantátumokra — mondja Orlov. — A kérelmet ellátta aláírásával Sztyesenko ukrán külgazdasági miniszterhelyettes is. E dokumentum szerint ezer csomag — 600 ezer dollár értékben — biológiai transzplantátumot szállítottak volna az Egyesült Államokba. Az Egészségügyi Minisztérium nem ellenezte az akciót. Ezek szerint minden rendben van? Ha igen, akkor miért nem tüntették fel az engedélyen a szokatlan áru „előállítóját"? A megfelelő rubrikából hiányzott az intézmény címe. A herszoni ellenőrző szervezet munkatársainak csak a „tranzitálás" szerepe jutott. Annak ellenére, hogy az „árut" Ukrajnából szállítják, az engedélyen a seremetyevói vámhivatal neve szerepel. A szakemberek szerint jogi szempontból érvénytelennek tekinthető a szállítást engedélyező egészségügyminiszterhelyettes, Ponomarenko aláírása is, mert amit a vámosok engedélynek tekintenek, nem egyéb, mint egy olyan okmány, amely nem tiltja „az egészségügyi intézmények tudományos együttműködését az amerikai céggel". Ezt természetesen senki sem akarja megtiltani, de azt talán mégis jó lenne tudni, mely herszoni intézményekről van szó.

Furcsa az is, hogy az igazolás nincs konkrét személy nevére kiállítva és nem jelzi azt sem, milyen törvényi háttere van. Egy olyan tapasztalt, öreg vámos, mint Plotyikov, azonnal megérzi, hogy valami nincs rendjén. Az üggyel kapcsolatban került kievi és herszoni illetékesek pedig arra hivatkoznak, hogy a donor-szervekkel kapcsolatos műveletekhez „még hiányzik a jogi háttér".

Sajnos, hogy Szovjetunióban nem alkottak erre vonatkozó törvényt, pedig még olyan országok is rendezték ezt a kérdést, mint Kuvait vagy Srí Lanka. Az egykori Szovjetunió rendeleteiben és utasításaiban csak kimondottan technikai kitételek vannak, amely a transzplantátumok kivételére vonatkoznak.

— Nagyon valószínű, hogy az akció szervezői mielőtt munkához láttak, alaposan tanulmányozták a rendeleteket és az utasításokat, s amikor rájöttek, hogy semmi konkrétumot nem tartalmaznak és semmilyen felelősségre vonásra nem számíthatnak, cselekedtek — mondja Verbickij, a megyei ügyészség munkatársa. — Minálunk csak most van folyamatban a transzplatátumokra vonatkozó törvény kidolgozása. Az eljárás megindításához a Büntetőtörvénykönyvben lefektetett törvényre lenne szükség. Így azonban tehetetlenek vagyunk. Tegyük fel, hogy kiderítem: az elhunyt rokonai nem járultak hozzá valamely szerv kivételéhez. De hol van a törvény, amely erre kötelezné az orvost? Csak etikai vitát folytathatnak az ügyről.

A szomorú valóság azonban az, hogy ma már talán senki sem csodálkozna azon, ha az újságban olvasná: „Emberi bordát... csontot... vesét veszek". Az is biztos, hogy akadnának jelentkezők is, pláne, ha konvertibilis valutát kínálna a vevő.

Kevesebb vámszabadterület

Jövőre nehezebb lesz vámszabadterületet (vszt) létrehozni Magyarországon. A keményedő feltételeknek a már létező vszt-k közül sem mindegyik tud majd eleget tenni — közölte az MTI-vel Bodnár Bertalan, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága (VPOP) főosztályvezetője.

A vámszabadterületek magyar munkaerőt kötnek le, ugyan az illetékesek azonban a jövőben fokozottabban kívánják érvényesíteni a piacvédelem szempontját ezen a téren, és a magyar jogszabályokat az európaiakhoz szeretnék közelíteni. A vámtörvény tervezete szerint — melyet valószínűleg még az idén elfogad az Országgyűlés — az engedély kiadása előtt a VPOP-nak már nem csak az NGKM-mel, a BM-mel, a környezetvédelmi és a közlekedési tárcával kell konzultálnia, de a gazdaságpolitikai szempontokat is figyelembe vevő Ipari és Kereskedelmi Minisztériummal is. A tervezet szerint vámszabadterületet csak jogi személyiségű gazdasági társaság hozhat létre.

A feltételeket már a vámjogszabály 1992. január 1-jén életbe lépett módosítása is szigorította. E szerint 1993. december 31-e után csak 2000 négyzetméternél nagyobb alapterületen működhet vszt. A jelenleg bejegyzett ipari vámszabadterületek közül 24, a kereskedelmi célúak közül 29 nem felel meg e feltételnek. Míg az Európai Közösség területén működő vámszabadterületek száma nem éri el a negyedszázat sem, hazánkban jelenleg 94 ipari célú és 80 kereskedelmi, csak raktározásra szolgáló működő vszt van. (Az előbbiek közül 4, az utóbbi csoportból 3 felfüggesztette működését.) A kereskedelmi vámszabadterületek az exportcélú, de nem magyarországi rendeltetésű külföldi szállítmányok pihentetésére szolgálnak.

Az ipari vámszabadterületeken a tőkeszegény magyar cégeknek azért jó termeltetni, mert a külföldi nyersanyagok és a kivitt exportáruk után nem kell vámot és adót fizetni, így nem kötnek le forgótőkét.

Megdicsőült és kárhoztatott királyasszonyaink (7.)

Egy makrancos hölgy a Nyulak szigetén

A vér nem válik vízzé, tartja a mondás. Nagy igazság ez. Van, amikor dicséretszámba megy, máskor elmarasztaló értelmű. Ez utóbbi érvényes annak az Árpádházi Erzsébet királyleánynak az esetében is, aki V. István és Kun Erzsébet frigyéből született. Édesanyja — kun fejedelmi sarj — ugyan megkeresztelkedett, de a keresztvíz csak kívülről érintette. Olyan nagy indulatok feszültek benne, hogy például 1286-ban, amikor összeveszett László fiával, egyszerűen kivégeztette annak hozzá üzenettel küldött tárnokmesterét.

Az alma nem esett messze a fájától. Hasztalan adták Erzsébetet már négyesztendős korában — 1260 körül — a Nyulak-szigetére nagynénje, a később szentté avatott Árpádházi Margit felügyelete alá, sem a jámbor máterek tanítása, sem a nagynénjének ragyogó példája nem hatott ár. Szilaj kun természetének rabja maradt. Makrancos, akaratos, toporzékoló leány volt apácaruhában, a zárdai fegyelem alatt is. Nehezen viselte el az ottani életet s ezért is gyakran felkereste öccsét, Lászlót, mi több tanácsokat adott neki. Ő javasolta például a királynak, hogy kössön szövetséget a tatárokkal. Megértő cinkos volt, mert amikor László elűzte maga mellől a feleségét, Anjou Izabellát, Erzsébet vállalta a szerencsétlen királyné felügyeletét a Nyulak-szigetén, hogy bátyja nyugodtan dorbézolhasson ágyasaival és kedvelt kun vitézeivel.

Kétségtelen, hogy Erzsébet nehezen viselte a kolostori regulát, fogadalmának terhét, de hogy önként hagyta-e ott a szerzetesi életet, vagy kényszerítették rá, ma már nehéz megmondani. Tény, hogy László király fegyveres haddal tört a Nyulak-szigeti klastromra, azért, hogy apáca testvérét egyházi engedély nélkül, szentségtörés árán is feleségül adhassa az udvarában időző barátjához, Rosenbert Zavishoz. A klastromot védelmező dominikánusokat hamar szétverték a király katonái, s az „apáca-fejedelemasszonyt" diadalmenetben kísérték a budai várba. Hasztalan küldött az esztergomi érsek két püspököt Lászlóhoz és Erzsébethez, hogy szentségtörő tervük feladására bírják őket, 1287 májusában megtartották az esküvőt. A király durva sértésekkel válaszolt a frigy törvénytelenségét, tilos és bűnös voltát magyarázó főpapoknak. „A ti dolgotok nem az, hogy nekm törvényt szabjatok — mondotta —, hanem hogy az én törvényeimet kövessétek."

A házaspár egy ideig Budán, majd Esztergomban élt, azután Fürstenbergbe költöztek, hol egy fiúk született. Nem sokkal később a mostohafia, Vencel cseh király Rosenberget elfogatta és lefejeztette. Erzsébet özvegyen maradván, 1300-ban nővéréhez, Mária nápolyi királynéhoz költözött. Ott halt meg 1320 táján, a Szent Péter kolostorban.

Dr. Csonkaréti Károly

Következik: Mostohaként, számkivetve

Hercegnők, a XIV. századi kódexmásoló szerint.

1021

Mese Tündérszép Ilonáról...

...és a repülő hajóról

Gazdagítani és gazdagodni

Aki önzetlen művészként kívánja szolgálni városát

Hét egyéni és tizenkét kollektív bemutatón szerepelt eddig intarziáival Hadnagy György, s így most kerek szám, sőt igen fontos bemutatkozás következik kiállítási krónikájában. Az alsólendvai nyári művésztelep harmadik nemzetközi kiállításán — amely pénteken nyílt meg a határmenti jugoszláv városka várbeli galériájában — három intarziájával lép az érdeklődők elé az egerszegi alkotó. Voltaképpen azonban még egy mostani Hadnagy-kiállításról is szólnunk kell, ami ugyan nem titulálható hivatalosan tárlatnak, ám annál fontosabb közszereplés. Arról, ami idehaza nyílt meg, amikor nemrég felavatták Zalaegerszegen az új kertvárosi óvodát, ahová a városrészben lakó művész hat mesekompozíciót készített. Papák-mamák, érdeklődő egerszegiek és elismeréssel adózó városi vezetők ennek a szokatlan tárlatnak a napi vendégei, az óvodások és nevelőik pedig szeretettel ismerkednek a meseintarziákkal.

— *Lendván is hasonló fogadtatást remél?* — kérdeztük még a pénteki megnyitó előtt Hadnagy Györgytől, mire határozott válasz következett:

— Rangos környezetben, talán eddigi legjelentősebb tárlatomon állítok ki odaát, s ennek tudatában nagyon keményen dolgoztam a művésztelepi tíz napon. Tréfásan „sztahanovistának" nevezett az egyik olasz festő, mert szinte csak az étkezéseken találkoztam a többiekkel. Már kész tervekkel mentem Lendvára, alapos előkészületet követően és három Bartók-képpel gyarapítottam ezt a sorozatomat odaát. Mindezt mérlegelve optimista vagyok a fogadtatást illetően.

— *Az idén tehát csak Lendvára és óvodai képeire koncentrált, de melyikre jobban?*

— Egyiket sem részesítettem előnyben a másikkal szemben, hiszen számomra a munka lehetősége a fontos, s nem más. Nem jó protokolláris meggondolások alapján mérlegelni az energiát, az ambíciót a művészetben! Persze, kérdezték már tőlem, hogy kikapcsolódásként készítem-e az ilyen óvodai képeket? Ilyenkor csak azt lehet felelni: tessék őket összehasonlítani más, állítólag „komoly" célú intarziáimmal... Miközben keményen végigdolgoztam ezt az évet, nem jutott időm ilyesfajta kikapcsolódásra. A gyerekeket komolyan kell venni, meg azt is, hogy az ember felelősséggel tartozik környezetének, városának. Tavaly két intarziát ajándékoztam a Petőfi-óvodának, így járultam hozzá a 30 órát Zalaegerszegért akcióhoz. És mi történt? A képek fogadtatása minden várakozásomat felülmúlta, s úgy fellelkesített, hogy az elmúlt télen ezzel az újabb óvodai vállalással kerestem meg a város vezetőit. A siker ösztönöz. Köszönettel tartozom a Zala Bútorgyár kivitelezésben segédkező dolgozóinak most, hogy a jelek szerint nem okoztam csalódást, s időben a kicsinyek birtokába kerülhetett ez a hat újabb mesekép.

— *Felajánlás, ajándék... Valóban erről van szó? Ritka gesztus művésztől az ilyesmi!*

— Mit mondjak mást? Szeretem a várost, a munkámat és a gyerekeket, örülök, hogy mesélhetek nekik. Öt éve szerepelnek munkáim tárlatokon, s hogy a közönség elé léphettem, abban sokat köszönhetek Zalaegerszegnek, pontosabban annak az inspiráló közszellemnek, mecénási támogatásnak, ami ma már egyre inkább valóság városunkban, megyénkben. Sokat jelenthetne fejlődésem szempontjából, ha ez a segítés továbbkísérne, s ha például újabb, lehetőleg faprofilú művésztelepekre juthatnék el. Így képzelem el egy alkotó és városa együttműködését.

— *Milyen tervekkel kívánja ezt az utat folytatni?*

— Mostanában több kulturális intézmény képviselője keresett fel, hogy készítsek számukra intarziákat, így az egerszegi zeneiskola koncerttermébe kértek egy több képből álló együttest. Kodály Háry-szvitjének motívumai alapján. Hajdan csellista voltam, s talán ezért adódott úgy, hogy Bartók-sorozatom darabjaival már régóta a mese és a zene egységének képzőművészeti megjelenítésére törekedtem, mint intarziás. A feladat ezért is kedvemre való! Egyébként számos hasonló célú tervet dédelgetek, érlelek, s munkalehetőségeimtől, meg az időtől függ, mi realizálódik mindebből. Az időről jut eszembe, hogy Lendva után ismét a kemény munka hetei következnek, ugyanis a jövő év elején kiállítás megrendezésére kértek idehaza, a nyáron pedig egy újabb, ezúttal már önálló bemutatkozásra várnak a jugoszláviai városban.

T. A.

A ZTE kapujában Bolemányi Hangai nagy helyzetének elhárításával szerzett komoly érdemeket a győzelemben. A védelemnek — némi túlzással — „szabad szombatja" volt. A sor legjobbjának a tulajdonképpen a középpályán tevékenykedő, gólt is elérő Mihalecz bizonyult. A csapat másik kiemelkedő teljesítményt nyújtó tagjának, a játékot ötletesen szervező, és szintén eredményes Soós számított, de a többiek — elsősorban Bogáti és Csepregi — is jelentős mértékben hozzájárultak a sikerhez.

A SZEOL legjobbja Nagy volt. Rajta kívül nehéz lenne bárkit is kiemelni.

*

A tartalékcsapatok mérkőzésén a ZTE 3:2 (2:1) arányban győzött. A zöld-fehérek góljait Józsi I., Péter és Simon szerezték.

Tarsoly József

Diósgyőr, 4000 néző.
A pontosztozkodás igazságos.

Ü. Dózsa—Békéscsaba 2:1 (0:0)

Megyeri út, 1500 néző. Góllövők: Fekete, Bene, illetve Kolesánszky.
A bajnokcsapat ennyivel jobb volt. Tóth A. 11-est hibázott.

Bp. Honvéd—Kaposvári Rákóczi 1:0 (0:0)

Kispest, 2000 néző. Góllövő: Weimper.
Az „egykapuzó" Honvéd nagyon nehezen nyert.

*

A zalaszentgróti járási labdarúgó-bajnokság legutóbbi fordulójában a következő eredmények születtek: Kehida—Tekenye 3:0 (az ifjúságiaknál: 3:0), Zalaapáti—Zalaszentgróti Spartacus II. 4:1, Türje—Zalaudvarnok 8:1 (3:0), Zalabér—Szentpéterúr 3:0 (3:0). A felnőttek mezőnyében Zalaapáti vezet 24 ponttal a 22 pontos Zalabér, és a 18 ponttal rendelkező Dióskál együttese előtt. Az ifiknél szintén a zalaapátiak állnak a táblázat élén.

76. évi labdarúgó NB I. őszi idénye, de a 16 együttes még nem térhet pihenőre. Szerdán kezd[ődik] a Téli Kupa küzdelmei, és d[ecem]ber 14-ig tartanak. Az MLSZ korábban elkészítette a Téli [Kupa] menetrendjét, a bajnoki [tabella] őszi végeredménye alapján csak be kellett helyettesíte[ni] klubokat. A Téli Kupa négyportja:

I. CSOPORT: Ferencváros (b[ajnoki első), Haladás (5), Csepel MTK-VM (13). II. CSOPORT: Dózsa (2), Diósgyőr (6), ZTE (1[0]), Rába ETO (14). III. CSOPORT: V[asas] Videoton (3), Salgótarján (7), Vas[as] (11), Békéscsaba (15). IV. CSO[PORT]: Bp. Honvéd (4), Kaposvá[r] (8), Tatabánya (12), SZEOL (16).

A Téli Kupa első fordulójának műsora (a mérkőzéseket az előbb álló csapatok otthonában játsszák). December 3, 13 óra: Ferencváros—Haladás, Csepel—MTK-VM, Ü. Dózsa—Diósgyőr, ZTE—Rába ETO, Videoton—Salgótarján, Vasas—Békéscsaba, Bp. Honvéd—Kaposvár, Tatabánya—SZEOL.

A kitűnően játszó Mihalecz a felvételünkön megörökített remek fejessel szerezte meg csapata harmadik gólját. A képen (balról): Kádár, Nagy, Vass, Forgács, Mihalecz és Soós.

(Kiss Ferenc felvétele)

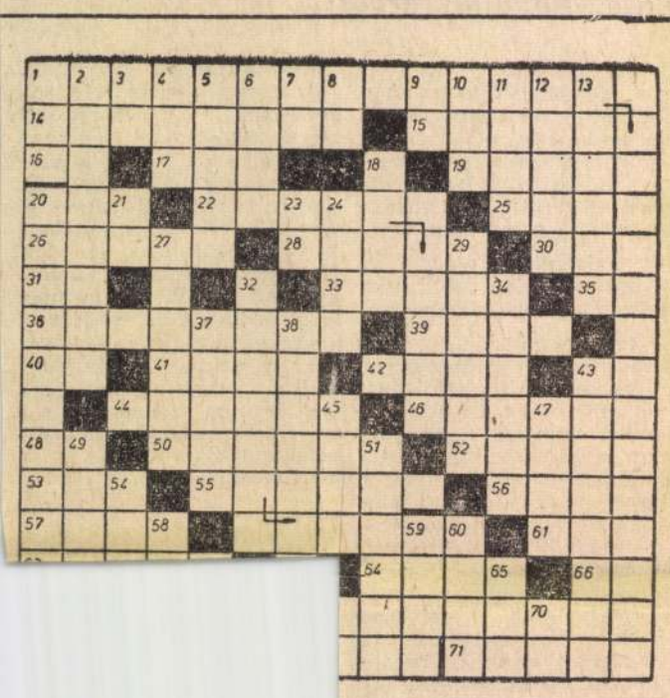

rok megfejtése.

A megfejtéseket szerkesztőségünk címére kell beküldeni. A levelezőlapra az alábbi rejtvényszelvényt kérjük felragasztani. Beküldési határidő: 1975. december 6. Legjobb rejtvényfejtőink között minden hónapban könyveket sorsolunk ki. A november 23-i számunkban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

A tömegharc, amelynek élén járt
A tizenhármak bűnpere
Hadseregfőparancsnok.

ZH	Rejtvény-szelvény

ZALAI HÍRLAP

1975 NOV 30

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-126

MAGYAR HÍRKÖZLŐ

MTI SAJTÓFIGYELŐ

[Patrick] Sercu nyerte Belgiumban a profi kerékpáros pálya Omnium Európa-bajnokságot: 4 ponttal győzte le a második **Günter Haritz-ot.** Sercu egyébként mind a négy versenyszámban első lett. Az amatőrök motorvezetéses viadalán a holland Martin Venix szerezte meg a győzelmet: 70 m-rel utasította maga mögé honfitársát, Minneboot és 370 m-rel a nyugatnémet Breuert.

*

Montrealban, a kanadai nemzetközi ökölvívó tornán kötelek közé lépett Pákozdi László is, de a nehézsúlyban vereséget szenvedett a nigériai Solomon Atagától. Az UPI jelentése szerint a magyar sportoló négyszer került a padlóra, mire a mérkőzésvezető a 2,45 percben leléptette.

*

Kalmarban, a svéd nemzetközi asztalitenisz bajnokságon a női egyes 1. fordulójában a magyar Lotaller Henriette **3:0** (21, 15, 19) arányban győzött a dél-koreai Shin Myung Sook ellen.

Befejeződött egyébként a csapatverseny, amelyben mind a férfiaknál, mind a nőknél kínai győzelem született.

Férfi döntő: **Kínai NK—Svédország 3:1,** női döntő: **Kínai NK—Dél-Korea 3:0.**

Vasárnapi sportműsor

VASÁRNAP

Labdarúgás:
Megyei bajnokság: **Katona SE—Letenyei MEDOSZ,** Zalaegerszeg, ZTE edzőpálya, 13,00.

Asztalitenisz:
Megyei ifjúsági és serdülő minősítő verseny (fiú, leány), Nagykanizsa, Zrínyi iskola, 8,00.

Birkózás:
Göcseji Kupa kötöttfogású országos serdülőverseny, Zalaegerszeg, Kilián iskola, 10,00.

Kosárlabda:
NB III. Női: **ZTE SI—Haladás VSE,** Zalaegerszeg, Petőfi iskola, 10,30. **Kanizsa Bútorgyár—Keszthelyi Haladás,** Nagykanizsa, dr. Mező Ferenc gimnázium, 10,00. **N. Vasas Izzó—Körmendi FMTE,** Nagykanizsa, ugyanott, 11,20.

Sakk:
OB I.: **ZTE—Ferencváros,** Zalaegerszeg, KISZÖV-székház, 9,00.
OB II.: **Z. Építők—Bp. Vasas Izzó,** Zalaegerszeg, Építők munkásszálló, 9,00.

MA...

A Rádió Kossuth-adóján: 6,00: Hírek. — 6,10: Kellemes vasárnapot! — 7,23: Faluról, mindenkinek. — 8,00: Hírek. — 8,05: Öt kontinens hét napja. — 8,21: A MR és TV gyermekkórusa énekel. — 8,33: Kotlári Olga népdalokat énekel. — 9,00: Kulturális magazin. — 10,00: Hírek. — 10,03: A Gyermekrádió műsora. — 11,03: Zenés reklámturmix. — 11,13: Jámbor László operaáriákat énekel. — 11,37: Nagy mesterek — világhírű előadóművészek. — 12,00: Hírek. — 12,10: Édes anyanyelvünk. — 12,53: Tisztá[zó] 13,03: Jó ebédhez szól a nóta. — 13,50: A kis Kovács menázsija. — 14,10: Művészlemezek. — 15,00: Hírek. — 15,08: Sanzonok. — 15,35: Pillantás a szocialista világba. — 16,00: Daloló, muzsikáló tájak. — 16,40: Slágerek zenés játékokból. — 17,00: Hírek. — 17,05: Irodalmi műsor. 18,15: Verdi: Aida — jelenet. — 18,30: Hírek. — 18,40: Sporthírek. — 18,45: Egy jóhangú ötvenes . . . — 19,42: A Rádió Dalszínháza. — 20,57: Mi a titka? — 22,00: Hírek. — 22,10: Sporthírek. — 22,20: A Rádiószínház bemutatós műsorából. — 24,00: Hírek. — 0,10: A Deller-énekegyüttes énekel.

A Petőfin: 7,00: Egyházi félóra. — 8,00: Hírek. — 8,05: Mit hallunk? — 8,30: Hírek. — 8,33: A Nyitnikék postája. — 9,00: Szívesen hallgattuk. — 10,30: Hírek. — 10,33: Szivárvány. — 12,30: Hírek. — 12,33: Tamás bátyja kunyhója. — 14,00: Táskarádió. — 15,00: Jelenidőben. — 15,30: Hírek. — 15,33: A MR népizenekara játszik. — 16,00: Mikrofon előtt az irodalmi szerkesztő. — 16,10: John Barbirolli vezényel. — 16,27: A vasárnap sportja. — 17,05: Ötórai tea. — 17,30: Hírek. — 18,00: Egy asztal mellett . . . — 18,30: Nótacsokor. — 19,30: Hírek. — 19,33: Sporthírek. — 19,38: Kritikusok fóruma. — 19,48: Dupla vagy semmi — Chopin és kora. — 20,48: Láttuk, hallottuk. — 21,08: Az év legjobb tánczenei felvételeiből. — 21,38: Sárdy János felvételeiből. — 22,00: Zenekari muzsika. — 22,30: Hírek. — 22,33: Könnyűzene Bukarestből. — 23,21: Lakmé — operarészletek. — 24,00: Hírek.

3. műsor: 8,00: Hírek. — 8,08: Szimfonikus zene. — 10,00: Új zenei újság. — 10,35: Mozart és Beethoven kamarazenéjéből. — 11,41: A hatá[rok]

Hadnagy György, [újraolvasva?]

INTARZIA

EGY HIVATÁSOS MŰÉRTŐ szavait idézem:

„Az intarzia nemes művészete a reneszánszban élte virágkorát. A barokk mesterek az exkluzív dekorativitás szellemében fejlesztették tovább — később elsatnyult. A sajátos érzéket kívánó, felettébb munkaigényes műfajt korunkban kevesen művelik.

Úgy, mint Hadnagy György, senki sem."

Semmi alapom rá, hogy vitába szálljak e megállapítással. Valami bizonyosan lehet benne, mert a drezdai lapok ez év tavaszán úgy emlegették Hadnagy Györgyöt az újfent megnyílt Kunst Der Zeit Galéria első kiállítása alkalmából, mint meghökkentő, fantasztikus, lenyűgöző művészt.

Nem találok semmi lenyűgözőt Hadnagy Györgyben. Sűrűn találkozom vele Zalaegerszeg főutcáján. Halk, szűkszavú, mosolygós fiatalember. Napi kilenc órán át hivatalnok. Intézi az IBUSZ-nál a devizaügyeket, részvevőket toboroz a csoportos utazásokra, akták és telefonok közt ül, s kapkod a levegő után.

AZTÁN ESTE HAZAMEGY a kertvárosi Erdész utcába, ahol nincs se akta, se telefon, se csoportos útlevél. Következhet az intarzia.

1945-ben született, Göcsej kellős közepén. Ezt tudván, még inkább rejtély, miképpen szerelmesedett bele a Göcsejtől oly távoli intarziába. Hiszen ami ezt a művészetet illeti, semmi köze a folklórhoz. Az intarzia csupa olyan helyen volt honos, ahol az arany és a hatalom. Ékszerbútorokon jelentette a pompát, akkor is, ha velencei milliomos szekreterjére gondolunk, akkor is, ha a perzsa hercegek gyöngyházzal, ébennel, szantálfával berakott hatszögletű lakomaasztalkáit képzeljük magunk elé.

Ám Hadnagy György intarziái nem ilyenek. Először is ama régi berakások csupa mértani, esetleg növényi ornamentikából álltak. Az övéi — képek. Valamely szépen komponált gondolat formákban, színekben kifejezett megfelelői.

Ami pedig a rendeltetésüket illeti, az sem rokonítható a hajdan volt fejedelmi udvarok, bíbornoki paloták enteriőr-igényeivel. Aighanem kizárólag Zalaegerszegen találhatók olyan óvodák, ahol a legszebb mesék intarziába öltözötten mulattatják a gyermekeket. Hadnagy György másfél esztendőn át minden percét az óvodáknak szánt mesekompozíciókra áldozta, így készült el harmincnégy négyzetméternyi alkotás. Különkis életmű. Megismételhetetlen. Hadnagy György sem tudná újra elkészíteni a nagyméretű képeket: egy témát, egy kompozíciót ugyanúgy csak egyszer képes megfogalmazni. Másolásra nem hajlandó.

A PAPÍR TÜRELMES, írhatunk rá akármilyen szépeket. De azért próbáljunk meg érvelni is. Önmagában nincs semmi közérdekű jelentősége annak, ha valaki különböző színárnyalatú furnérlemezkéket ragaszt egymás mellé. Ez a bíbelődés lehet szakmailag ügyefogyott, esztétikailag idétlen, vagy tűrhető, bizarr, giccses, vagy éppen érdekes. Mi lenne, ha minden műkedvelő igényt tartana a művészi rangra, a társadalom elismerésére? Azt hiszem, egy héten belül megőrülhetnénk, annyi önjelölt zseni követelne magának dicsőséget a nap alatt.

Arról nincs semmi bizonyíték, hogyan kezdte Hadnagy György 1969 telén. A próbálkozás „bűnjeleit" irgalmatlanul elégette. Csakis a már érett, technikailag kifogástalan munkáit merte másoknak megmutatni.

Fogalma sem volt, hogyan csinálták a régi mesterek. Azóta se tudja. Mivel megtetszett neki az intarzia, ehhez való szakirodalmat pedig nem talált, kidolgozta hát a saját eljárását. Bravúrt hajtott végre, az nem vitás. Amit szakmailag nyújt, az tökéletes, de talán okkal gyanítható, hogy ezek a műveletek egyetlen mozzanatukban sem hasonlítanak a régi fogásokhoz. Ne hallgassuk el: az ilyen vakmerő próbálkozások legtöbbször arra szolgáltatnak bizonyítékot, hogy a fantaszta kontár felsülése alaposabb már nem is lehetne. Hadnagy Györgyöt minden veszélyes buktatón átsegítette iparos leleménye, és olyanná tökéletesítette öntalálmányú intarziatechnikáját, hogy arról külön tankönyvet lehetne írni.

Persze ez még nem művészet, az ilyen képesség a rátermettség másfajta köréhez tartozik. Hogyan lesz ebből olyan Bartók-sorozat, amely kimondottan képzőművészeti mércével mérve is nagy teljesítmény? A kékszakállú herceg vára, A csodálatos mandarin, A fából faragott királyfi, A Cantata profana lendületes rajzaiból úgy zeng elő Bartók muzsikája, mint a valódi vonós hangszerekből. Akár a göcseji népszokások, akár a biblia jelenetei, akár a mai falu hangulatai rendeződnek intarziaképpé, az autodidakta művész illetékessége annyira imponáló, hogy csak bólintani lehet: ez igen.

ÚJRA CSAK A REJTÉLY, honnan vette Hadnagy György ezt az esztétikai egyensúlyérzéket. Úgy dolgozik fenn a trapézon, hogy nincs alatta háló. Úgy alkalmazza a felületképzés, az arányok, a ritmus, az ellenpontozás szabályait, az anyaghoz szabott formai kultúra és a stilizálási fokozatok kínálta lehetőségeket, mintha végigvendégeskedte volna a leghíresebb képzőművészeti akadémiák szemeszterei. S a színeket még szóba sem hoztuk. Festőnél sem lehetne gazdagabb a színárnyalatoknak az a skálája, amely a fehér kőristől a mélysötét dióig átizzítja a falemezkékből rakott mozaikokat. Hadnagy György érti a módját, hogyan aknázza ki a csendes kertvárosi éjszakákon a falemezkékben rejlő esztétikai gazdagságot.

És én mégsem az esztétikus, hanem az etikus Hadnagy György emlegetésével szeretném zárni e riportot. Alkotóként azzá lett, aki. Hivatalban dolgozó, mindennapos ügyekért felelősséget vállaló emberként az maradt, aki volt a sikerek előtt. Nincsenek ilyen-olyan hóbortjai. Kötelességének élő, családjával, otthonával, barátaival törődő „közönséges" ember. Úgy végzi a dolgát, mintha máshoz egyáltalán nem lenne tehetsége.

AZT KÍVÁNHATJUK Hadnagy Györgynek, őrizze meg ezt az intarzián kívüli egyensúlyát és harmóniáját. Igen hasznos példát mutat vele. Azoknak, akik az első megjelent vers után rögtön poétaként akarnak megélni, azoknak, akik az első eladott kép után hivatásos festőknek képzelik magukat, azoknak, akik mindent megpróbálnak, a hízelgéstől a lázadozásig, a megalázkodástól az önistenítésig, csak rendszeres, mindennapi kötelezettségekkel járó munkát ne kelljen vállalniuk.

Ugyanezt a példamutatásra való alkalmasságot a legrövidebben így lehet elmondani: nem magát szereti a művészetben, hanem a művészetet szereti, amely benne van. Csakis ezen az úton juthatott odáig Hadnagy György, hogy alkotásait értékük szerint méltányolják.

Gerencsér Miklós

épület).

— **Két év óta működik** Győrött a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola, ahol üzemmérnököket képeznek. Az intézmény a jövőben a műszaki továbbképzés gazdája is lesz: gondoskodik az ország különböző üzemeiben dolgozó közlekedési és távközlési üzemmérnökök szakmai továbbképzéséről.

— **Megyei élelmiszer-ellenőrző** és vegyvizsgáló intézetet létesítenek Veszprémben. Feladata lesz az iparszerűen előállított termények és termékek, valamint az előállításnál és forgalomba hozatalnál használt eszközök mikrobiológiai ellenőrzése.

— **Eredeti Caravaggio-képre** bukkantak az olaszországi Prato városában egy magángyűjteményben. A híres reneszánsz festő képe Krisztust ábrázolja töviskoszorúval.

— *A HAGYOMÁNYOS DZSESSZ-PARÁDÉT az idén is megrendezik Debrecenben. Szeptember 10. és 12. között összesen tizenhárom együttes lép közönség elé. Lengyel, jugoszláv, bolgár és NDK-beli zenekarok is szerepelnek a háromnapos programban.*

— NAGYÜZEMI SZILVÁSKERTJE van Csongrád megyében a Derekegyházi Állami Gazdaságnak. Az 54 hektárnyi gyümölcsösben a szedést gépesítették; rázószerkezettel rezegtetik meg a fák törzsét, s az ágakról az alattuk kifeszített ponyvára hullanak a gyümölcsök.

— **Most jelent meg:** Lőrinc Lajos—Nagy Endre—Szamel Lajos: A közigazgatás kutatásának tudományos irányzatai (Közgazdasági). — Galabárdi Zoltán: Rókatánc. Elbeszélések (Zrínyi). — Vita Zsigmond: Jókai Erdélyben (Kriterion). — Gerő György: Török építészeti emlékek Magyarországon (Corvina). — Jövőkutatási fogalomtár. Szerk. Szántó Lajos. Tudományszervezési füzetek sorozat (Akadémiai). — Cukorrépa-termesztés korszerűen. Szerk. dr. Soós Pál (Mezőgazdasági). Fazekas György: A biológiatanítás tudományos vizsgálata 1960—1974 (Tankönyvkiadó).

Simon István-emlékműsor

Simon István emlékműsort rendez — *Ballada a szekeresről* címmel — a Magyar Írók Szövetsége, a Magyar Rádió és a Radnóti Miklós Színpad szeptember 15-én, szerda este 7 órakor a Bartók Zeneiskola (VI., Nagymező utca 1.) földszinti színháztermében. A költő születésének 50. évfordulója alkalmából rendezett műsorban többek között *Berek Kati, Mádi Szabó Gábor, Fülöp Zsigmond, Pathó István és Sinkovits Imre* működik közre. A műsort *Gelléri Ágnes* állította össze, a rendező *Bozó László*.

RA utazott szerdán az MRT Szimfonikus Zenekara. Az együttes a román—magyar államközi kulturális egyezmény keretében egy-egy hangversenyt ad Brassóban, Craiovában, valamint a bukaresti Enescu-fesztiválon.

— AUTOMATIKUS működtetésű, úgynevezett védőgázas hőkezelő üzemet építettek a Diósgyőri Gépgyárban. Az üzemben emberi kéz érintése nélkül történik a különböző gépalkatrészek hőkezelése.

— **Életmentő-emlékéremmel** és pénzjutalommal tüntették ki Simon Bálint mátranováki rokkantnyugdíjast, aki a nyáron élete kockáztatásával kimentett egy fuldokló fiatalembert a mátranováki tóból. A kitüntetést szerdán Salgótarjánban Hoffer István, a Nógrád megyei tanács elnöke nyújtotta át.

— TERMELŐSZÖVETKEZETI NYÚLFELDOGOZÓ üzem kezdi meg működését Vaskúton szeptember végén. A hűtőtárolóval kiegészített vágóhídról a gyorsfagyasztott árut tőkésországokba exportálják.

— **Színesedik a Mátra.** A mintegy százezer hektárnyi erdőség napról napra több színben pompázik. A parádi völgyben és Eger környékén a gesztenyefák leveleit néhány nap alatt sárgásbarnára festették a hűvös éjszakák. Rozsdaszínű foltok tarkítják az erdőket is.

— **Az erősáramú-ipari** nemzetközi gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési szervezet 6. ülésszaka megkezdte munkáját Ulan-Udében, a Burját ASZSZK fővárosában.

— SZOLGÁLTATÓHÁZAT fedett piaccsarnokot létesítenek Celldömölkön; az építést megkezdték.

„Korszerűség — divat 1976"

Sajtótájékoztató a ruházati modellpályázatról

A BNV-hez kapcsolódó *„Korszerűség — divat"* pályázatot a Könnyűipari Minisztérium az idén a képző- és iparművészeti lektorátussal együtt hirdette meg. Eredményeiről szerdán a Magyar Divat Intézet bemutatótermében a díjazott modellekkel illusztrált sajtótájékoztatót tartottak.

A pályázatra *32. jeligés munka* érkezett be, egy-egy pályázótól több modell is. Így a modellek száma meghaladta az ötszázat. A tervezők mindennapi használatra alkalmas, kedvező áron forgalmazható, hazai anyagokból készült modelleket küldtek be, amelyek jobb minőségűek, szebbek, divatosabbak most, mint a múlt évi pályamunkák voltak.

A részletes eredményhirdetésre és a pályázat díjainak kiosztására a BNV-n kerül sor, szeptember 22-én, a vásár 28-as pavilonjában.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György
1021

1976. március 7.

Hadnagy György: GARABONCIÁS DIÁK

Győzelemmel mutatkoztak be vízilabdázóink Kubában

Hírek — *innen-onnan*

Potsdamban kettős nemzetközi
i tornaverseny kezdődött, amely-
k keretében az NDK és Kuba
logatottja, illetve egy NDK-s ve-
es válogatott, valamint Budapest
yüttese méri össze erejét. Az elő-
gyakorlatok után mindkét via-
lon a hazaiak vetnek, méghoz-
fölényesen: NDK vegyes vál.—
dapest vál. 188.75:184,95.

*

Jól sikerült, 7:4-es (1:1, 3:1, 1:0,
) győzelemmel végződött a ma-
ar vízilabda-válogatott kubai be-
utatkozása, amelyet nagy érdek-
lés előzött meg a szigetország-
n. Pénteken este (magyar idő
erint szombat hajnalban) a ha-
nnai sportváros medencéjének
átóin, mintegy ötezer néző volt
váncsi az egykori mester (Laky
rolv) és a tanítvány (Gyarmati
zső) csapatainak összecsapására.
mérkőzést a televízió egyenes-
n közvetítette.

*

Brazília hivatalosan benyújtotta
entkezését a Nemzetközi Labda-
gó Szövetség titkárságának az
4. évi VB megrendezésére. A vi-
bajnokság rendezői a következő
enkét évben: 1978 Argentína,
2 Spanyolország, 1986 Kolumbia.

*

Dusanbeban befejeződött a nem-
közi ifjúsági labdarúgótorna. Az
őséget a Szovjetunió együttese
rezte meg, amely a döntőben 3:1
nyban győzött az OSZSZSZK
n. A magyar együttes az 5. he-
rt játszott, az NDK csapatától
arányú vereséget szenvedett,

A skopjei nemzetközi sakkverseny 5. fordulójában döntetlenül végződött a Sofreski (jugoszláv)—Adorján játszma. Függőben maradt a Kurajica (jugoszláv)—Karpov (szovjet) találkozó. A viadal élcsoportja: Timman (holland) 3.5 p., Tarján (amerikai) 3 p. (1), Adorján 3 p., Karpov 2.5 p. (2).

*

A Göteborgban zajló műkorcsolyázó VB-n a jégtáncosok versenyét — a várakozásnak megfelelően — a szovjet Pahomova—Gorskov kettős nyerte. A magyar színeket képviselő Regőczy—Sallai duó kitett magáért: a negyedik helyen végzett.

Tegnap a női egyéni viadalt bonyolították le. A végeredményről lapzártáig nem kaptunk jelentést.

*

A nagykanizsai városi AISB és az Úttörő Előkség a nagykanizsai városi sétakertben, jó rendezés és népes mezőnyökkel bonyolította le az általános iskolások mezei futóversenyét. A győztesek:

LEÁNYOK: Horváth Klára (Kun B.) Csapatban: Nagyrác 21 hsz.
FIÚK. Szerdahelyi László (Hunyadi). Csapatban: Hunyadi 25 hsz.

*

Leningrádban szombaton nagy érdeklődés mellett rendezték meg a Szovjetunió—Egyesült Államok fedettpályás férfi és női atlétikai viadalt.

A szovjet atléta-válogatott 54 ponttal bizonyult jobbnak ellenfelénél. A végeredmény: **Szovjetunió—Egyesült Államok 171:117.** Nőknél: **Szovjetunió—Egyesült Álla-**

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 JAN 26
Budapester Rundschau

György Hadnagy

1021

Mit verschiedenen Motiven aus der Märchenwelt schuf der in Zalaegerszeg (Südwest-Ungarn) lebende Amateur-Kunstgewerbler György Hadnagy ein farbenfrohes Intarsien-Wandbild für einen neuen Kindergarten

Kunstförderung im Komitat Somogy

FRUCHTBARE WECHSELWIRKUNG

SOMOGY gehört nicht zu jenen Komitaten Ungarns, die eine besondere Schule der bildenden Kunst geschaffen hätten, aber es verfügt über bedeutende Traditionen auf diesem Gebiet.

Zur vielseitigen Realisierung der Traditionspflege und zur Entfaltung eines guten künstlerischen Geschmacks haben wir heute immer mehr Möglichkeiten. Auch im Komitat Somogy hat sich ein reges künstlerisches Leben entfaltet, als Folge einer bewußten Kulturpolitik arbeitet jetzt hier eine größere und künstlerisch kraftvollere Gruppe von bildenden Künstlern als früher. Die bedeutendsten Amateure mitgerechnet, betätigen sich rund dreißig bildende Künstler aktiv. Ihr Schaffen entwickelt sich in stetiger Wechselwirkung, mit dem ganzen gesellschaftlichen Le-

Vaszary-Saal bieten zahlreiche Betriebe und Kultureinrichtungen Gelegenheit, Ausstellungen zu veranstalten. Durch regelmäßige Teilnahme an Ausstellungen können sich Künstler und

Lauf der Zeit aneinander, sondern bilden ein organisches Ganzes. Die Kunst der heute lebenden Künstler paßt sich würdig den Schöpfungen der großen Vorgänger an, wenn auch in einzelnen

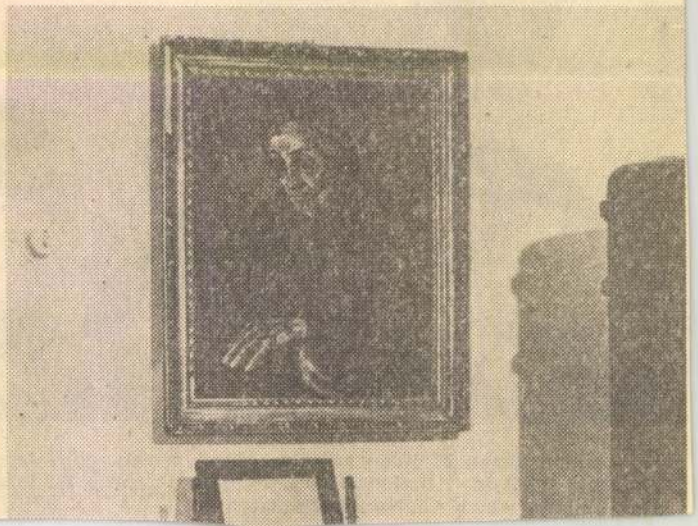

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÁR
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 DEC 2 5

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

1021

Hadnagy György: HÁROMKIRÁLYOK (intarzia)

Várkonyi M

CSILLAGTA

Akkor már tudtam, hogy elvétettük, azért hülyültem, olyan harsányan. — Beigli és hó! Kovácsné megcsókolja Kovácsot, Barna Barnánét: jöhet a beigli, apu? — Beleéltem magam, nem figyeltem így történhetett, hogy a jobb elsővel rászaladtam egy kőre. Táncolt egyet a kocsi, s mire egyenesbe hoztam, Mari a kilincset markolászta maga mellett. — Légy szíves... állj meg. — Lehúnyta a szemét, nehezen vette a levegőt.

Egy perc múlva, mikor a bőre megint olyan száraz és hűvös volt, mint rendesen, azt mondtam neki. — És ha nem mennénk tovább? Ha visszamennénk? — A társbérletig, Barnáékkal? — gúnyolódott. A tévé elé, egy tányér beigli elé? Hova akarsz vesszamenni folyton? — Elkapott a düh felpörgettem a motort és kilőttem.

— Láttam, hogy elég rozoga az a híd, mégis ráhajtottam. Aztán éreztem, hogy kiszalad a kezemből a kormány: a kocsi megbillent, leült. Odaragasztottam Marit a saját ülésére, valahogy keresztül préseltem magam az ajtón, hogy lássam is, amit tudtam már. A szétroppant deszkákat, a felgyűrődött sárhányót. Viszszamásztam, megpróbáltam kikecmeregni, dehát ezt már a Mazda sem bírta.

— Ez ügyes volt — nézett rám Mari, — előre kell menni segítségért, mi? — Akkor megmondtam neki, hogy eltévedtünk.

Mint bajban mindig, Mari most is csak a lényegre koncentrált. — Hát akkor siessünk, hamar esteledik er-e, azt írja az útikönyv. — Bí-od majd? — tétováztam. — em lesz semmi komplikáció? — Ugyan, rutinműtét volt. írtsd már meg. — És mi lesz a cuccal?

— Talán itt kellene maradni egyikünknek. Akarod, hogy itt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 MÁJ 30

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

1021 ZALAI HÍRLAP

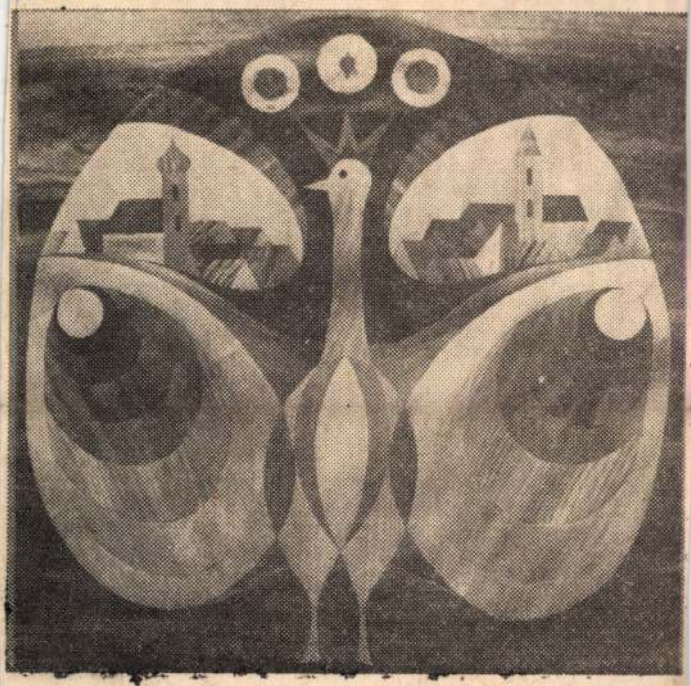

Hadnagy György: GÖCSEJI PÁVA (intarzia)

likviák

kiállításáról

útorok és dokumentumok.)
Vörösmarty kissé szálkás be-
üit szemlélve az embernek
nkéntelenül is az eszébe jut,
ogy vajon mennyit formál-
hattak a költőn ezek a tár-
gyak, hiszen életének egy je-
entős korszakát élte le körü-
öttük. Út a reménytelen sze-
relemtől a Szózatig és a Vén
cigányig. A Perczel csa'ád
nagy hatással volt rá, de szá-
munkra talán mégis azok az
emlékek a legérdekesebbek,
amelyek Zalához és Deá'khoz
fűzték a költőóriást. A doku-
mentumok mellett a legjobb
bizonyíték erre a Zalame-
gyeiekhez című vers. Aktuá'is
politikai alkotásról volt szó ez
esetben, hiszen a megosztott
vármegyei ellenzéket próbálta
jobb belátásra bírni a költő...
Eddig is többezren látták e
lemutatókat, s a nyáron ide-
genforgalmi vonzerőt jelent-
hetnek majd a város számára.

P. I.

Harminc

Bors

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 FEB 15

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

1021

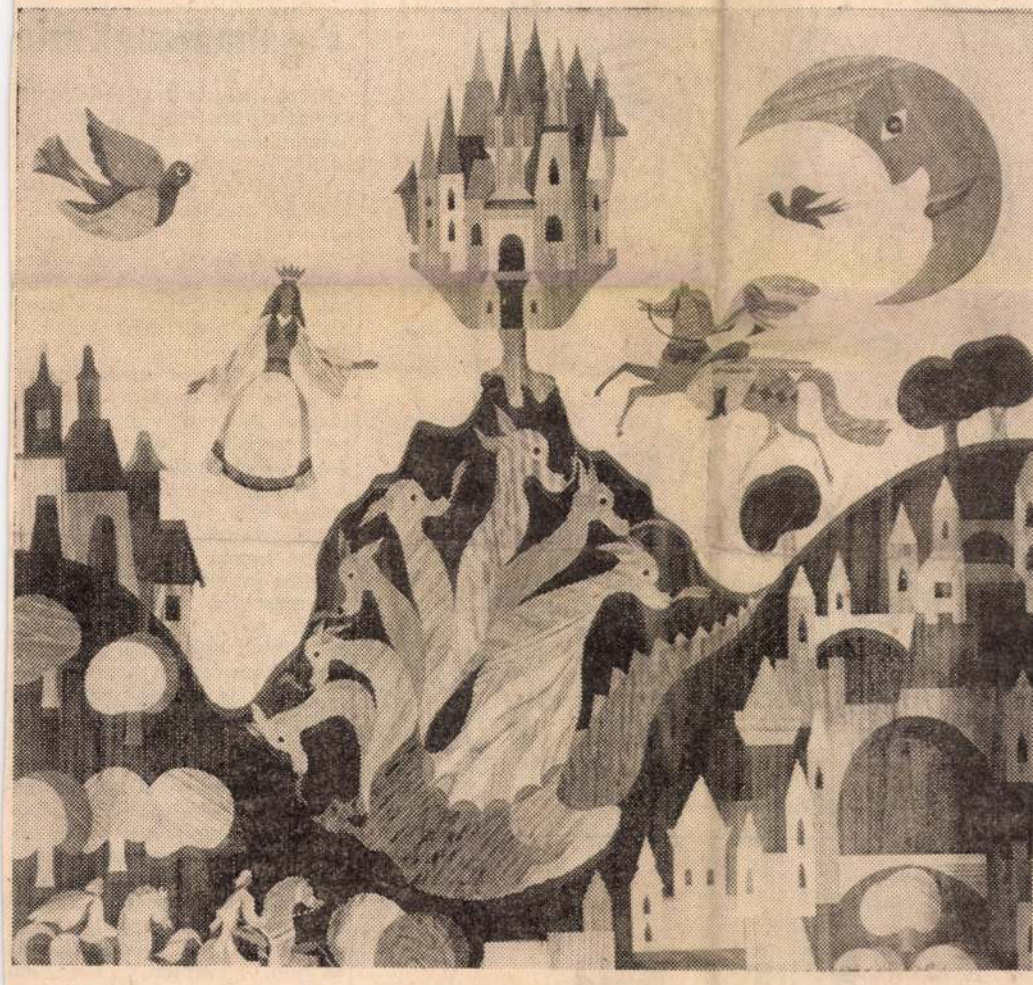

Hadnagy György: ROMÁN NÉPMESE (intarzia)

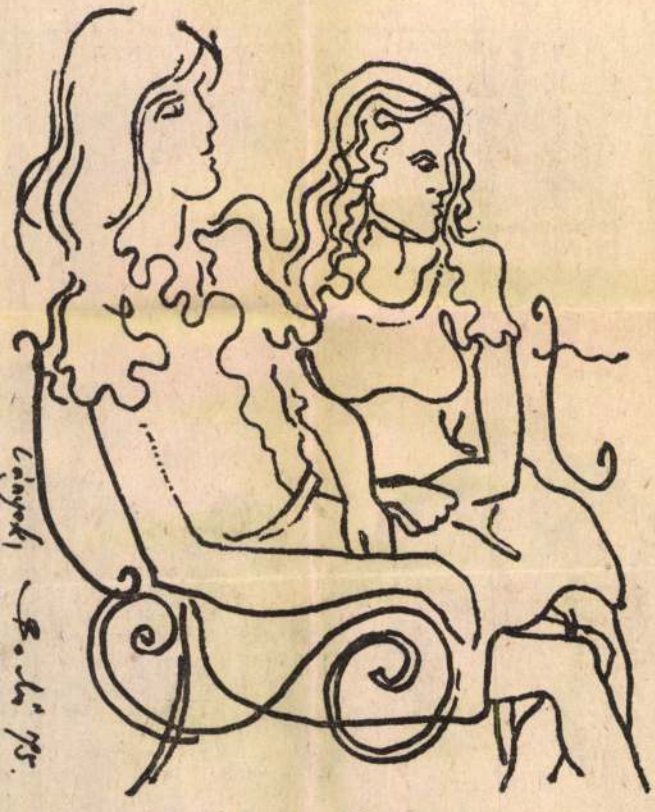

Bedő Sándor: LÁNYOK

száz éve született

Révész Béla

Nyelvőr

Fogalmazzunk szín

Előző cikkünk gondolatait folytatva: közlésünk színesebb, hangulatosabb lesz, ha felhasználjuk nyelvünk szólásait, szókapcsolatait, hasonlatait, sőt közmondásainkat is. Ezek közül idézünk most néhányat.

A mindenféle hasznavehetetlen holmi: *limlom*, a nagy zaj, lárma, lármás viselkedés: *zenebona*, a könnyű kis beszélgetés: *terefere*.

A nagyon sok virág *tenger* virág, a kis csapat *maroknyi* csapat. Ha csak úgy felületesen végzünk valamit, talán csak azért, hogy meg ne róhassanak bennünket a semmittevésért, azt csak *tesséklássék* módra végezzük. A kevésbé fontos, nem nagyon lényeges munka az *alja* munka. A másokon mindig segíteni akaró, nagyon jószívű emberről sokkal kifejezőbb azt mondani, hogy *csupa szív* ember.

Igéink is színesebbek lesznek, ha szókapcsolattal fejezzük ki mondanivalónkat. Aki botladozik, ügyetlenül járkál, az *csetlik-botlik*. A folyton beszélő, pletykálkodó *lityeg-lotyog*. Ami nagyon gyorsan nő, növekedik, az *nőttön-nő*. Aki nyugtalanul mozgolódik, fészkelődik, nem tud nyugton maradni, az *izeg-mozog*. Arról mondjuk, hogy *ázik-fázik*, aki esőben, szélben, hidegben kénytelen lenni valahol.

A valaminek az érdekében

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JAN 18

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

megijedt. Kiöldalgott a házból

1021

Hadnagy György: A VÁROS FELETT (Intarzia)

...rzi magát Pacsán. Nem is ...szélve a többiekről! Aligha ...zonyítja ezt ékesebben más, ...az, hogy a srácok — saját b...lásuk szerint — alig várták ...az otthon eltöltött téli val... végét.

□

Amikor a II. számú c... tagjai autóbusszal útrak... Nagykapornakra, ahol torn... mi foglalkozást tartott a rés... re *Csillits Antal* tanár úr, a ...sik edző, a többiek meg kim... kaptak. Csordás Józseffel be... szélgettünk.

— *A gyerekek beilleszkedése minden várakozást felülmúlva sikerült* — újságolta örömmel a fiatal szakember. — *Különben éppen ma értékeltük az első félév tevékenységét, és örömmel állapíthattuk meg, hogy tanul-*

szellemileg válogatottunk megyei elsőként harcolta ki a részvétel jogát az országos serdülő-kupában. Emellett gőzerővel készülünk az úttörő olimpiára is, amelyen természetesen a pacsai Dózsa György Úttörőcsapatot képviseljük — remélem sikerrel...

Tarsoly József

Hírmondó nélkül...

Megkezdték a felkészülést a ZTE röplabdázói

NÉHÁNY RÁHANGOLÓ ...edzés után csütörtökön elkezd...te a felkészülést az idei idény...re a *ZTE* NB I-es férfi röp...labda-csapata. Az Építőipari Szakközépiskola tornaterme...ben lezajlott nyitófoglalkozá...on *Borosnyai Sándor* vezető...edző elmondta, hogy főleg a ...iatalok — most előtérbe he...yezendő — egyéni képzéséből ...következően megnövekedett ...szakmai feladatok ellátására a ...csapatnál másodedzőt is alkal...maznak. A segítőtárs *Kovács József*, aki 1974 nyara óta a ZTE SI röplabda szakágának ...vezetője volt. A jelen szakem...

László, Kéméndi János, Takács László, Matolcsi Csaba, Takács Zsolt és *Cseh Németh István.*

— A Vasassal, a HBNA-val, a TFSE-vel, a Székesfehérvári Volánnal és az MTK-VM-mel vagyunk egy csoportban. A bajnoki kiírás érdekessége, hogy a felsorolt együttesekkel hatszor találkozunk, vagyis harminc bajnoki mérkőzésünk lesz — informált Borosnyai Sándor. — *A szezon március 21-én kezdődik. Újdonság még, hogy osztályozó ezúttal már nem lesz, a két utolsó visszaesik az NB II-be. Ezen ezért*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726
1977 FEB 13
ZALAI HIRLAP

Hadnagy György

1021

Hadnagy György:
HÁROMKIRÁLYOK II. (faintarzia)

tegnap
amelyet
étikai sz
ott, vizes
gyes kor
letett lár
Kilián is
(

fogást

jelentjük

tömegsportmunka hatékonyabbá tételét, és sürgették az asztalitenisz szakosztály **edző-helyiség gondjait** mielőbbi megoldását.

Gellénházán, az

Olajmunkás SE

közgyűlésén a 436 tagot számláló egyesület munkájáról és terveiről **Lencz Mihály** elnök szólt. Megállapítása szerint fejlődött a szervezeti élet, a szakosztályok közül **dicséretre méltóan szerepelt az asztalitenisz, a teke és a sakkszakosztály, nem elégedettek viszont a labdarúgók, úszók és a kosárlabdázók eredményeivel.** Jónak értékelte az egyesületben folyó tömegsportmunkát: a szakszervezet és a KISZ támogatásával a **különböző tömegsport rendezvényeken 981 fő vett részt, ezek közül 131 volt a nő.**

A jövő feladatai között a káderképzés, valamint az **Edzett ifjúságért mozgalom megszervezése** a legfontosabb tennivaló az Olajmunkás SE-nél. A sportolás feltételei javulnak, elkészül az év folyamán egy középméretű tornaterem, s mint a felszólaló **Trombitás Istvánnak**, a DKFV igazgatójának bejelentéséből kitűnt, **téliesítik a gellénházi szabadtéri uszodát.** Bitumenes kosárlabda és kézilabda-pálya is épül, s az a bejelentés is nagy örömre talált, miszerint a sportmunkások és a legjobb, legeredményesebb szakosztályok részére **jutalomként 30 ezer forint** áll rendelkezésre.

Az 1976. évi munka alapján

A Petőfin: 8,00: Hírek. — 8,05 Pásztordalok, pásztortáncok. — 8,30: Hírek. — 8,33: Népszerű kórusmuzsika. — 8,48: Slágermú-

Vasárnapi sportműsor

LABDARÚGÁS:

Előkészületi mérkőzés: **Zalaszengróti Spartacus—MÁV NTE,** Zalaszentgrót, 14,30.

ASZTALITENISZ:

Osztályozók a megyei bajnokságba jutásért (négy férfi csapat), Nagykanizsa, Egyesült Izzó, 8,00.

Járási ifjúsági serdülő és újonc egyéni bajnokság, Zalaegerszeg, dr. Hamburger iskola, 8.00.

ATLÉTIKA:

Városi mezei futóbajnokság, Nagykanizsa, városi sétakert, 9,30.

KÉZILABDA:

Petőfi Sándor Teremkupa, Zalaegerszeg, Kilián iskola, 8,00.

KOSÁRLABDA:

NB I. Női: **MÁV NTE—Szegedi EOL,** Nagykanizsa, agronómiai főiskola, 10,00. (Utána az ifjúságiak mérkőznek). **ZTE—Diósgyőri VTK,** Zalaegerszeg, ZTE munkacsarnok, 10.00. (Az ifjúságiak találkozója 8,30 órakor kezdődik.)

TEKE:

NB I. Női: **Kanizsa Sörgyár—BKV Előre,** Nagykanizsa, sörgyár csarnok, 11,00.

VÍVÁS:

Országos III. osztályú minősítő kardverseny, Nagykanizsa, Olaj-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
.197h 12

ZALAI HÍRLAP

Hadnagy György

ZALAI HÍRLAP

1021

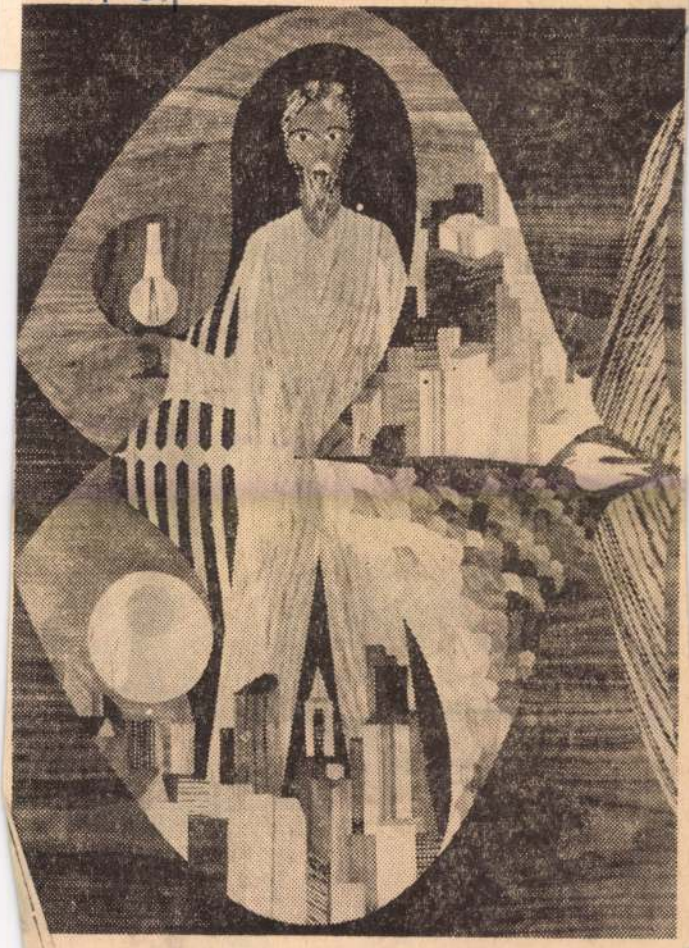

Hadnagy György: JÓNÁS (intarzia)

Hadnagy György belsőépítész

- Kollektív kiállítása a zalaegerszegi Kisfaludy Stúdió termben. [1983. dec.]

Szóld: Szabolcs Péternél

Új Tükör, 1983. nov. 27.

1021

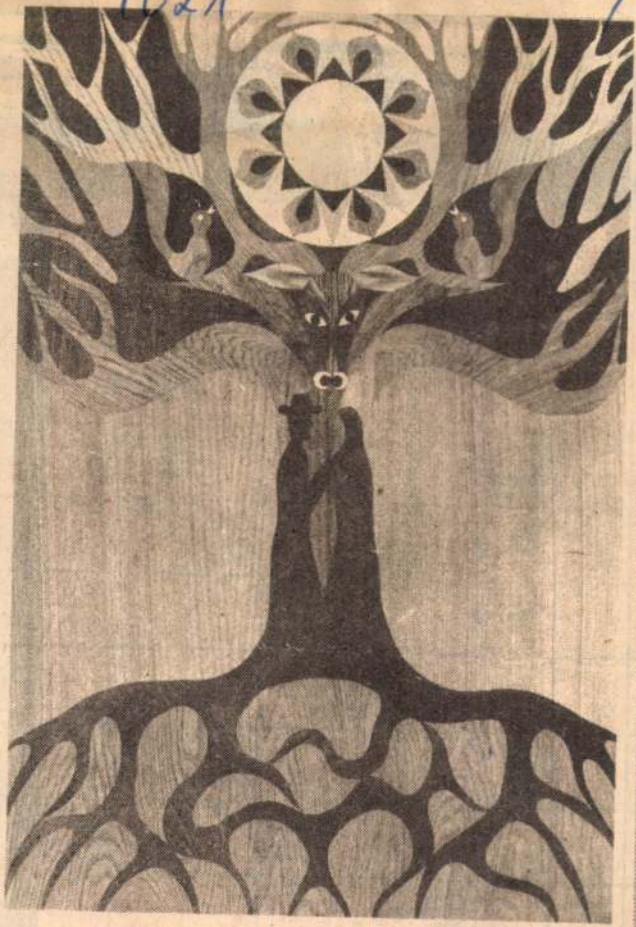

Hadnagy György **CANTATA PROFANA**

HADNAGY GYÖRGY

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982 JUN 5
NÉPSZAVA

1021

1982. augusztus 14.

Hadnagy György: CSALÁD (faintarzia)

HADNAGY GYÖRGY

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1982 AUG 14

1021

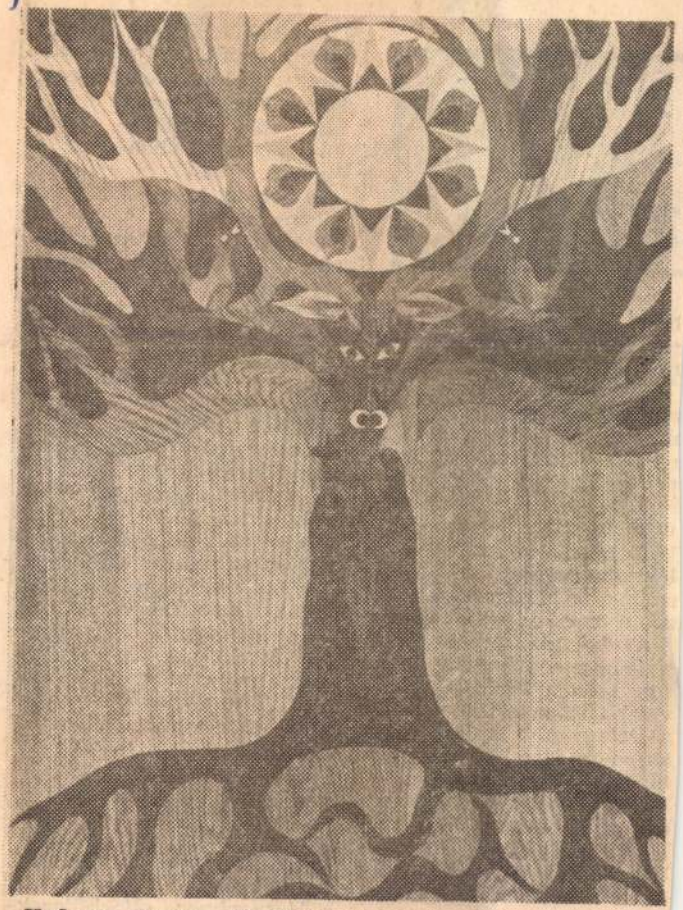

Hadnagy György: CANTATA PROFANA (faintarzia)

HADNAGY GYÖRGY

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
ZALAI HÍRLAP
1983 MÁJ 2 1

rtés

besz, egészen jól h
tam a Tibor nadr
né! — mondtam n
—, miért is ne h
amikor úgy sem látja? Lemegyek a boltba ebben, meg felveszek valami sportos ingjét neki, mostan úgysem az számít, hogy női, vagy férfi, eltűnnek a különbségek. Meg aztán, ha Tibornak egyszer kedve támadna, én is szívesen kölcsönadom neki a szoknyáimat.

Az ing leért körülbelül a térdemig, nem tudom, miért. Úgy látszik, felsőtestben rövidebb vagyok Tibornál. De azért úgy jó benyomást keltettem magamban, ahogy a tükör előtt forgolódtam.

Még a fejemre csavartam egy olyan aranyos kis turbánt, amilyent a divatlapban láttam, a kendő rojtos sarkait hosszan lelógattam a hátamon.

Kiléptem a lakás ajtaján és vártam a hatást, de nem

módjában alaposan szem ügyre venni, miért sajnálnám tőle? Ilyen nőt, amilyen én vagyok, úgyis tíz évben egyszer lát.

A pénztárnál már mögöttem sorakozott, és ahogy az üzletből kiléptem, ügetett utánam erősen, hogy ne veszítse nyomomat. Kényelmesen lépdeltem, és vártam, hogy most mi lesz. Akkor még Tibor eszembe se jutott. Úgy is dolgozik, hadd foglalja csak le magát, én meg addig egy kicsit meghódítom itt a férfiak szívét. Egy kis flört az nem bűn, inkább valósággal egészséges, úgy mint a hagyma reggelire.

Hát, ahogy ott billegek szép kényelmesen, a fiatalember mellémkerül és meg-

Hadnagy Csaba

MAHIR
MAGYAR HIRLÉTŐ

SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JAN 20

Grafi Mihály

DÉL-MAGYARORSZÁG

DR. KERESZTI BÉLA

1021

HADNAGY CSABA

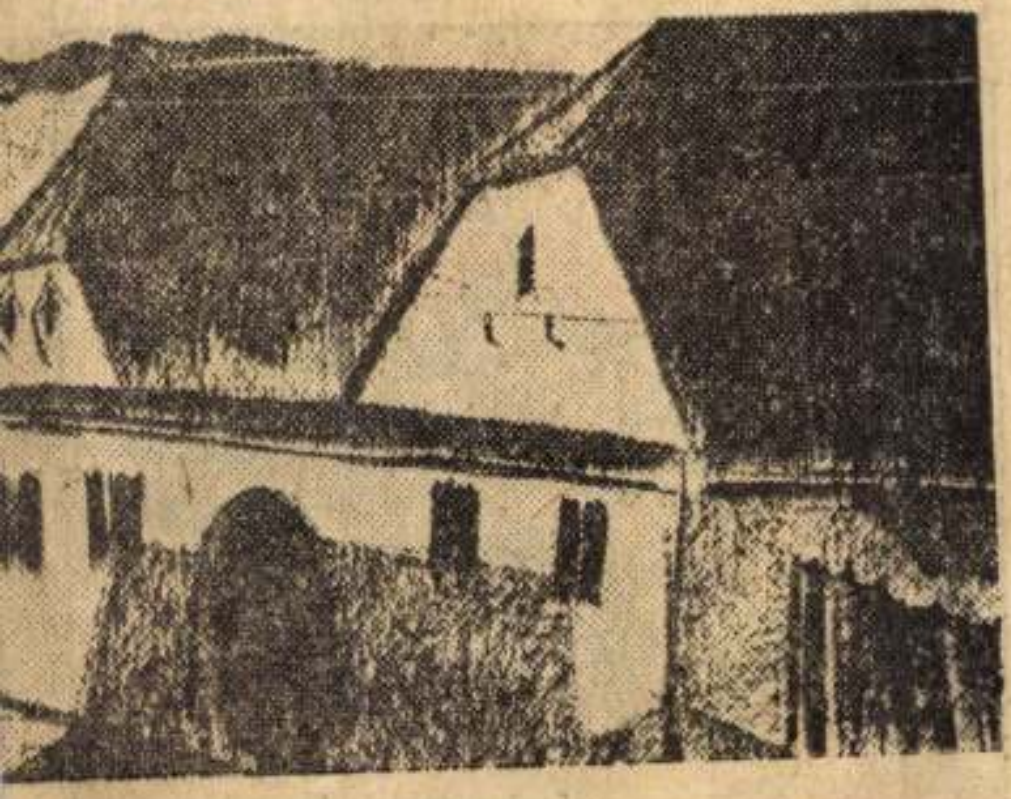

RAJZAI

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 JUN 2 7
ZALAI HÍRLAP
Hadnagy György

1021

NDK lapvélemények Hadnagy György drezdai kiállításáról

Elismeréssel fogadták az NDK-beli lapok Hadnagy György intarzia kiállítását, amely március 30-án nyílt meg a drezdai Kunst der Zeit Galériában. A sikert egyébként bizonyítja az is, hogy az egerszegi alkotó kiállítását a nagy érdeklődésre való tekintettel június 15-ig meghosszabbították.

A *Die Union* Dresden című lap például azt írja, hogy a harmincöt furnérfajtából készült huszonöt nagyméretű alkotás az összetettsége mellett is sajátos módon, a legegyszerűbben közli az alkotó mondanivalóját. A kritikában szóváteszik Helmut Fiade műtörténész véleményét is, aki többek között kifejtette, hogy ezekben az intarziákban a művész tudatos, vagy önkéntelen aktivitással fordul az embertársai felé, és világunkat így sajátos módon jeleníti meg. Hadnagy Györgyöt — írják — mindenekelőtt szülőföldje népi hagyományai ihletik meg. Elsősorban a legendák és mesék, valamint a népzene foglalkoztatja a fantáziáját.

A *Neue Nachrichten* Dresden beszámolója szerint az intarziákat főként a szigorú kompozíció, a szimmetrikus felépítés és az ornamentika alkalmazása jellemzi. Ám rajzos vonalvezetést is alkalmaz szerzőjük, aki a Gyász és a Gócseji asszony című igényes témákban bebizonyítja azt is, hogy nemcsak formákban képes magát kifejezni. A lap kritikusának véleménye szerint a népművészeti elemek, a csillag- és rozetta-motívumok, amelyek az intarziát korábban is jellemezték, e képekben elbeszélő jelleggé ötvöződnek.

A *Sächsisches Tageblatt* Dresden május 26-i száma Intarziák Magyarországról címmel közölt cikket a kiállításról. Az írás szerint az alkotó alávetni magát a síkábrázolás régi törvényeinek, és ebből az alapból bontja ki a mondanivalóját. A fát egy festő szemével nézi — így a cikk —, s az intarziákban nemcsak nagy kontúrokkal ábrázol, hanem gyakran részletesen is megeleveníti a tárgyakat. Ez a lap is elsősorban az elbeszélő művek szigorú kompozícióit méltatja, s a képek közül elsősorban az erőteljesen absztrahált Gyászt emeli ki.

Hadnagy György: VIRÁGZÁS III. (Intarzia)

8 általános

baromfi

szakmunká

VESZ

Tanulmányi

JELENTKEZNI LEHET:

a Mezőgazdasági Szakmunkásképző Intézetben

Zalaegerszeg, Kinizsi u. 78.

és a vállalat oktatási előadójánál,

Zalaegerszeg, Teskándi u. 2.

351

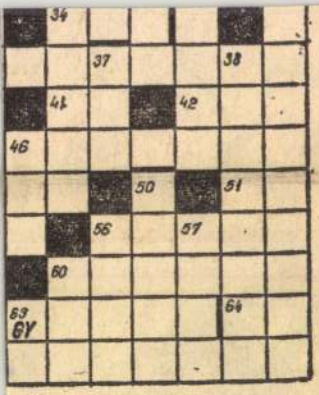

A megfejtéseket szerkesztőségünk címére kell beküldeni. A levelezőlapra az alábbi rejtvényelvényt kérjük felragasztani. **Beküldési határidő: 1976. július 3.** A legjobb rejtvényfejtőink között minden hónapban könyveket sorsolunk ki. A június 20-i számunkban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

A nagy zenében összecsap
Zápor s patakvíz áradása
Tapszódiált hallgatod
S újjongva nősz meg óriásra.

ZH ***Rejtvényszelvény***

1976. június 27.

MA...

A Rádió Kossuth adóján: 6.00: Hírek. — 6,10: Kellemes vasárnapot! — 7,23: Diákgondolatok szakmai gyakorlaton. — 8,00: Hírek. — 8,05: Öt kontinens hét napja. — 8,21: A MR és TV gyermekkórusa énekel. — 8,33: Régi magyar dalok és táncok. — 9,00: Az olvasás gyönyörűsége. — 9,25: Operakórusok. — 9,53: A kézmozdulat. — 10,00: Hírek. — 10,03: Fekete gólya. Rádiójáték. — 10,42: Világhírű előadóművészek felvételeiből. — 11,08: Zenés reklámturmix. — 11,18: Nagy siker volt! — 13,08: Egy korty tenger. — 13,18: Westi Side-i történet. — 13,57: Latinovits Zoltán emlékezete. — 15,00: Hírek. — 15,08: Útközben. — 15,13: Metronóm. Gazdaságpolitikai magazin. — 15,33: Népdalkörök országszerte. — 15,53: Pillantás a nagyvilágba. — 16,13: Schubert-művek. — 17,00: Hírek. — 17,05: Útközben. — 17,10: Három történet. — 18,05: A zongoránál a szerző, Wolf Péter. — 18,30: Hírek. — 18,40: Útközben. — 18,45: Rita Gorr és Anton Dermota énekel. — 19,20: Színes népi muzsika. — 19,52: Azt beszélik. — 20,22: Dal a földről. — 21.24: Világszínház. — 22.00: Hírek. — 22.10: Sport. — 22.20: Kamarazene. — 23,10: Modern írók portréi. — 23.30: Slágerexpressz. — 24,00: Hírek. — 0.10: Operarészletek.

A Petőfin: 7.00: Egyházi félóra. — 7,30: Orgonamuzsika. — 8,00: Hírek. — 8,05: Mit hallunk? — 8,30: Hírek. — 8,33: A Gyermekrádió műsora. — 9,02: Slágermúzeum. — 10,00: Az élő népdal. — 10.10: Láttuk, hallottuk. — 10,30: Hírek. — 10,33: Szívesen hallgattuk. — 12,03: Jó ebédhez szól a nóta. — 13,09: Gyíkocska. Mesejáték. — 14,00: Táskarádió. — 15,00: Mozart: A-dúr hegedűverseny. — 15,30: Hírek. — 15,33: Mikrofon előtt az irodalmi szerkesztő. — 15,43: Magyar fúvószene. — 16,00: A koldusdiák. — 17.00: Ötórai tea. — 17,30: Hírek. — 18.00: „Habitat '76" — 18,30: Zala Tóth Erzsébet és Kiss Károly nótákat énekel. — 19,30: Hírek. — 19,33: Útközben. — 19.38: Sport. — 19,43: Kritikusok fóruma. — 19,53: A zene nem ismer határokat. — 20,50: Fesztiválokról jöttünk. — 21.10: Nyári hangulatban... Könnyűzene. — 21,31: A Rádió Dalszínháza. **Vidróczki.** — 23.30: Zenekari muzsika. — 24.00: Hírek.

3. műsor: 8.00: Hírek. — 8.05: A Bartók vonósnégyes Brahms-hangversenye. — 9.54: Új zenei újság. — 10,29: Rádiószínház. — 12.00: Hírek. — 12,10: Az ezred lánya. Operarészlet. — 13,11: Kis magyar néprajz. — 13,16: Oratór-

Hadnagy György

fafaragóművész, belsőépítés

A valóság és a csodák határán.

Hadnagy György: Pozitív–negatív, faplasztika, 29 cm

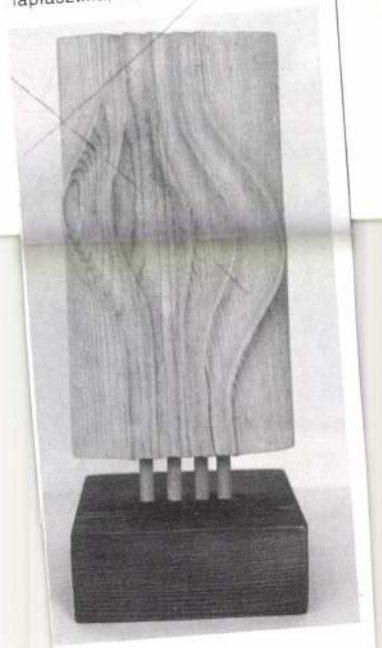

Szvitek Szilvi
ajánlat

Művészet
90/1

Hadnagy György, faszobrászművész

Szvitek Erzsébet: A katarzis mégiscsak megszületett. Zalai művészek kiállítása a baki Faluházban.

Zala, – ez a köztudatban elmaradott alkotó nevezetességeiben szegény megye egyre inkább meghatározóvá válik a „vidék" művészetét, kultúráját képviselők sorában; az új művésznemzedék is bizonyítja tudását: Németh János keramikus, Hadnagy György faszobrász, Gabriel József festő, Szabolcs Péter szobrász-már különben is szerepeltek műveikkel.

Művészet, 1989., 11-12., 100-old.

HADNAGY György

91 10. 62,63

Új Müvészet

Új Művészet

Hadnagy György

belőépítés, fafaragó, i parműrén

A valóság és a csodák határán.

Repro: Áttört forma
faplaktéla 25 cm

Szvitek Gyért
cine

Műrénet
90/1

Hadnagy György

belsőépítén, fafaragó iparművész

A valóság és a csoda? határán.

Repro: Sámán.
Kisplantéla 26 cm

Szeretettel
ÁNC

Megvétel adj

1945-BEN SZÜLETETT BECSVÖLGYÉN.
1970 ÓTA ZALAEGERSZEGEN ÉL, SZABADFOGLALKOZÁSÚ. 1982 ÓTA TAGJA A MŰVÉSZETI ALAPNAK.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

1971 ZALAEGERSZEG, ZALASZENTGRÓT
1974 ZALAEGERSZEG, PÁKA, SZEGED, SZOMBATHELY, CELLDÖMÖLK
1976 DREZDA (NDK) RADENCI (JUGOSZLÁVIA), JÁNOSHÁZA
1979 LENTI

ALKOTÁSAINAK JELENTŐS RÉSZE INTÉZMÉNYEKNÉL, MÚZEUMOKNÁL ÉS MAGÁNGYŰJTEMÉNYEKBEN TALÁLHATÓ MAGYARORSZÁGON, SVÉDORSZÁGBAN, JUGOSZLÁVIÁBAN ÉS AZ NDK-BAN.

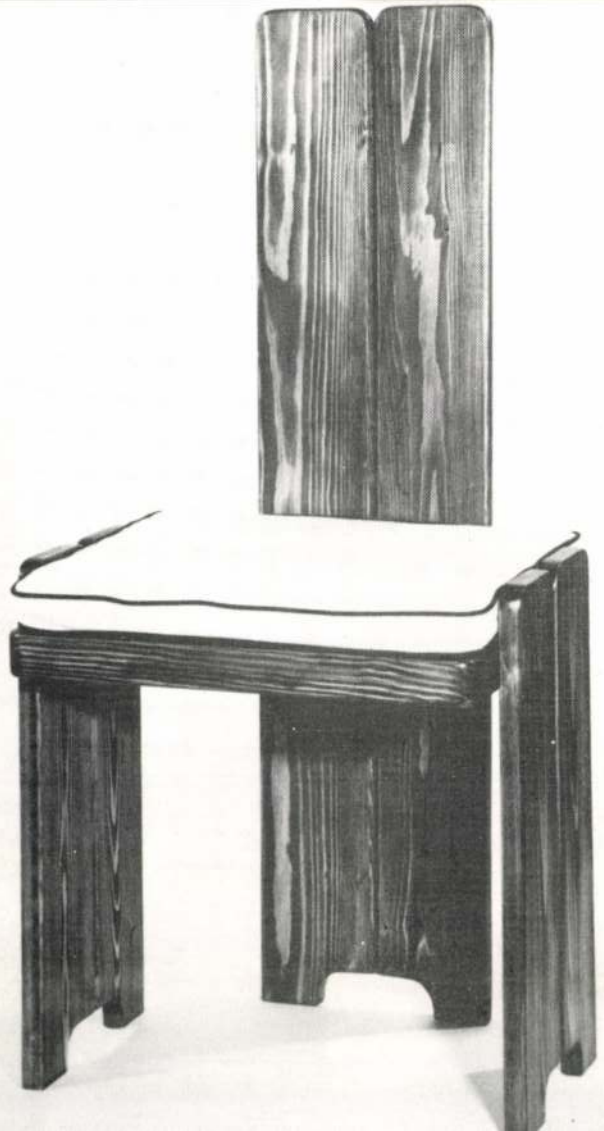

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

HADNAGY GYÖRGY

IPARMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1984. MÁJUS 31-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
SZÖRÉNYI BÉLA
BELSŐÉPÍTÉSZ

TEXTIL TÁRSSZERZŐ:
H. PÓKA EMŐKE

KÉP CSAR NOK

MEGTEKINTHETŐ:
1984. MÁJUS 31 — JÚNIUS 9.

DÉSI HUBER TEREM
VESZPRÉM, KOSSUTH L. U. 8.

84-737 GENERALART DNY - FK.: KÖTELES ISTVÁN

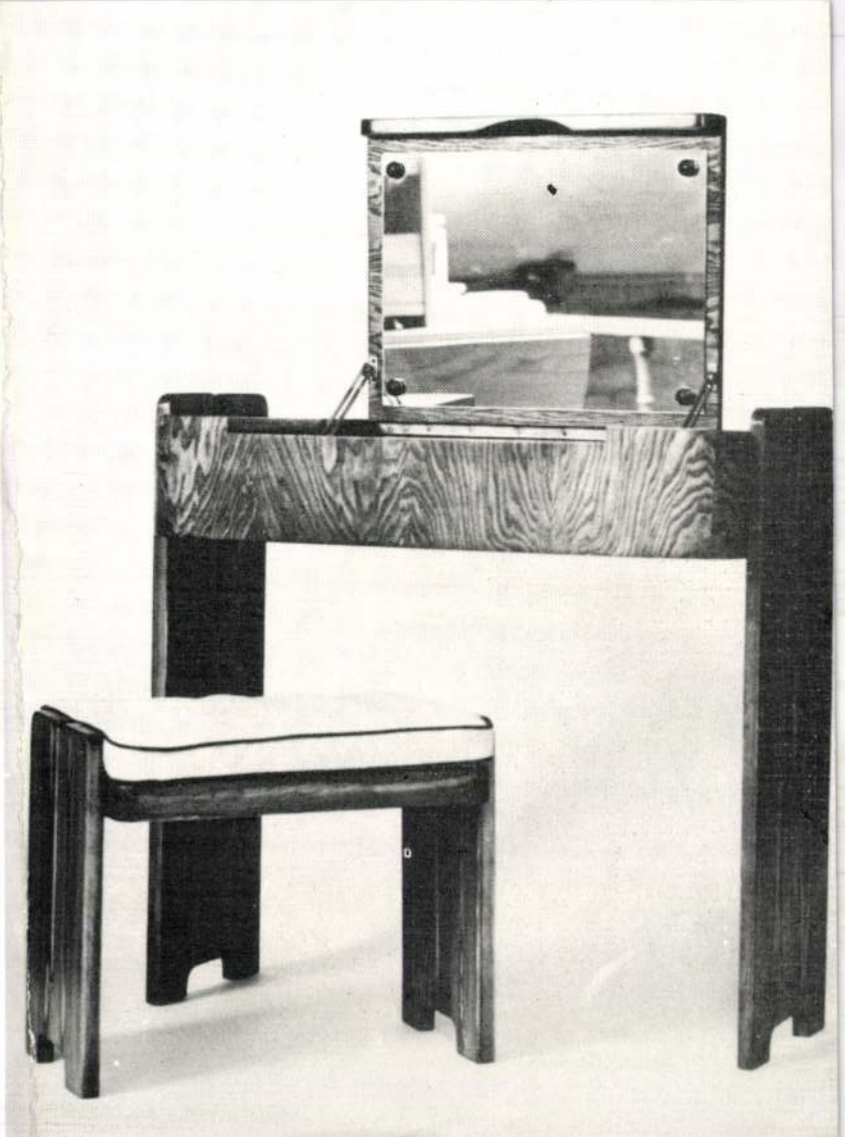

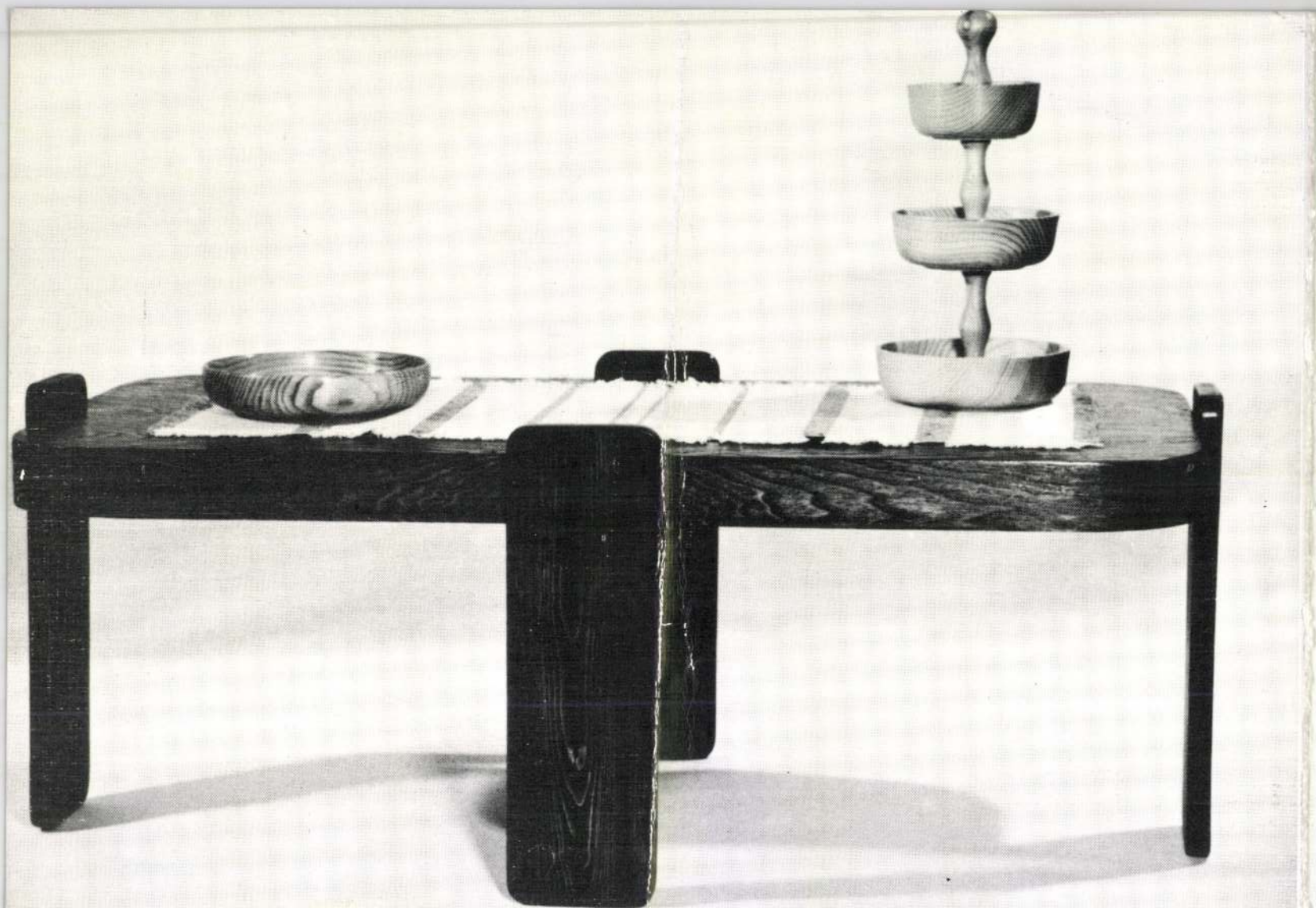

MAGYAR HÍRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Hadnagy György
1973 JUL 2 2
Zalai Hírlap

1021

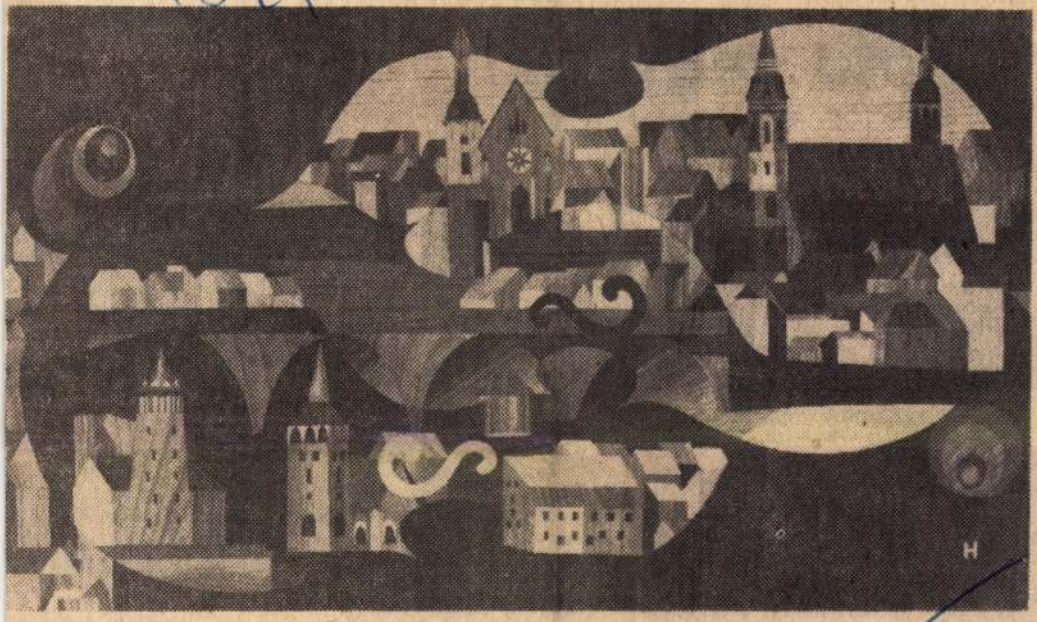

Hadnagy György: BAUTZENI EMLÉK (faintarzia)

Csernisevszkij:

Mit tegyün

(REGÉNYRÉSZLET)

Szasenyka Pribitkova igen szemrevaló és jóérzésű leány volt. Valami kistisztviselővel, egy derék fiatalemberrel járt jegyben. Amikor egy este elég későn egyedül ment hazafelé, egy ismeretlen úr csatlakozott hozzá. A leány meggyorsította lépteit, üldözője azonban utána iramodott és elkapta a kezét. Szasenyka a tolakodót ellódította magától, ám hirtelen mozdulatától a férfi mellényzsebéből földre zuhant az órája. Az udvarias úriember erre jog érzésével elkiáltotta magát: „Rendőr! Tolvaj!" Két elősietö rendőr a boldogtalan leányt bekísérte az őrszobára. A varrodában három napig semmit sem tudtak róla és elképzelni sem tudták, hová tűnhetett.

Végre negyednap Szasenyka egy jólelkű rendőrrel levelet küldött Vera Pavlovnának. Lopuhov tüstént az őrszobára sietett, hogy közbelépjen a szerencsétlen leány érdekében, de csak gorombáskodtak vele, amit ő kétszeresen adott vissza, de eredményt nem ért el. Erre elrohant Serge-hez, aki azonban Julie-vel együtt valami pikniken volt, s csak másnap tértek haza. Serge hazaérkezése után két órával a

amikor a vő'legény párbajra hívta ki, hahotázni kezdett. Erre Szasenyka jövendőbelije megjegyezte: „Nos, akkor ezt a kihívást nem utasítja vissza! — és arcul ütötte, mire az botot ragadott. A vőlegény mellbevágta úgy, hogy amaz elvágódott és estében halántékát a nehéz, faragott asztalláb kiszögellésébe ütötte. Mikor szolgája a zajra berohant, gazdája élettelenül hevert a padlón. A hivatalnok börtönbe jutott, megindult a bűnügyi eljárás, amely végeláthatatlan volt.

Mi történt tovább? Tulajdonképpen semmi más, csak Szasenyka Pribitkovát ettől

---

*1828 július 24-én, — 155 éve —, Szaratovban született Nyikolaj Gavrilovics Csernisevszkij, a 19. századi orosz forradalmárok egyik legjelentősebb képviselője. Ebből az alkalomból közlünk egy részletet Mit tegyünk? című regényéből.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Hadnagy György

ZALAI HÍRLAP

1980 MÁR 0 2

1021

1980. március 2.

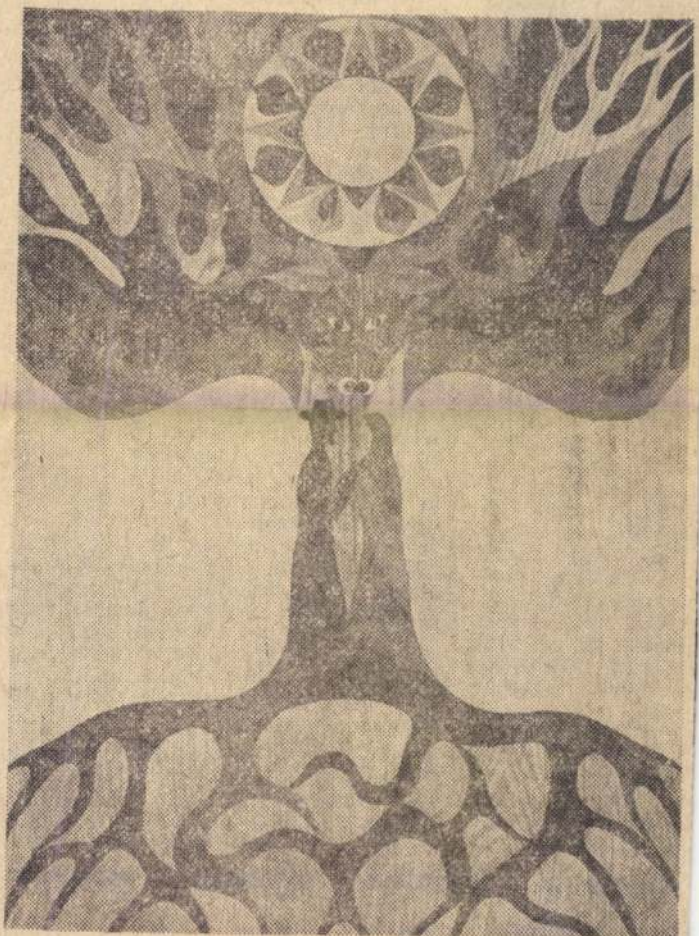

Hadnagy György: CANTATA PROFANA (faintarzia).

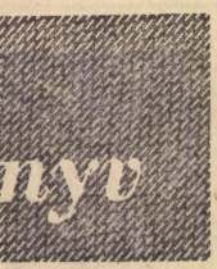

régen elszakadtak;
náshová valók. Ápvégéig hadiállapot
orosz nyelvű szemé-
olmács karszalaggal
odcsik"), másnap a
szalaggal jár. A kór-
olónői közül többen
zalagot tettek; első-
él fennakadás nél-
. Másnap a fél vá-
karszalaggal jár
szükség, a parancs-
éhány lakást mente-
alól. A plébános ide-
plébániahivatal épü-
„Meg lehet érteni,
hatnak. Mi — hívők
állásolók meg — hi-
y gondolta, plébános
Igen, így gondolta.
ét így tolmácsolják.
egyezte: „A plébá-
kiválasztotta a szót
a szó után csak azt
y — hitetlen."

12. megerőszakolt nőket vittek a kórházba. A parancsnok azonnal elküldte a tolmácsot dr. Takács Zoltán kórházi főorvoshoz: adjon jelentést, hány nőt szállítottak a kórházba? — A főorvos azokban a napokban kapott egy liter tisztaszesz helyett 10 litert, levette szemüvegét, a pince előterében, az asztalról eltette a petróleumlámpát, melynek fénye mellett műtött, és azt jelentette, hogy „A szokásos, cédulás nőket ellenőriztem. Ezeket nem hozták be megerőszakoltan, ezeket én rendeltem be, mivel ellenőrzésüket semmikor, most sem engedtem és engedem el. Ezt jelentem".

13. A Deák téren, két út összetorkolásánál turulmadaras emlékoszlop áll. Mögötte a város utolsó fiákeresének a standja van. A pókos lábú ló alig bírja magát, feje le-lehanyatlik; álmos. Keménykalapos gazdája idegesen topog a hintó körül; kabátujjával végigtörli a lámpaüveget, bent egyenesre állítja a rövid gyertyát; visszanyomkodja a kiszakadt kócot az ülésen. Nincs szalmája, a ló pisi szagú. „Itthagyom a standot, mondja, mert Tajcs úr (Teutsch) autóbuszával nem tudok konkurrálni". Egyik reggelen a turulmadaras szobor eltűnt a helvéről, s az utolsó fiákeres se állt ki a standjára.

14. Az első napokban megalakult a párt szervezete. Kaufer Sándor, a Csengery úton (ma Béke utca), az első emeleten dolgozik; ajtaja nyitva van, száz tanácsot ad, ezer kérdés-

turális élet hírei

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Hadnagy György
ZALAI HÍRLAP
1979 DEC 2
1021

Hadnagy György: LAKODALOM (falintarzia)

Megváltozott feltételek — javul
a zalaegerszegi levélt

(Folytatás a 7. oldalról.)

Közismert, hogy a levéltá-
osok jelentős részt vállalnak
Hazafias Népfront *honismere-*
ti mozgalmának munkájá-
an is. S bár a különféle ta-
ulmányok megírását, az át-
lakítási munkálatok visszave-
tették, számos publikáció lá-
ott napvilágot, illetve hang-
ott el előadás formájában az
lmúlt években. Így például a
alai Gyűjtemény 1978-as kö-
etében Bencze Gézáné, Simon
ászlóné és Szabó Béla tanul-
ányát olvashattuk. Ugyan-
sak a 78-as évben a Székes-
ehérvárott megrendezett Te-
epüléstörténeti konferencián
encze Gézáné, Simon László-
é és Simonffy Emil, míg az
ISZMP megyei bizottsága
Oktatási Igazgatóságának ju-
ileumi ülésszakán Bencze
ézáné és Simonffy Emil tar-
ott előadást. A *Településtör-*
éneti tanácskozáson elhang-
ottak időközben írásban is
egjelentek, míg az utóbbi
lőadások a közeljövőben lesz-

egy-egy köteteként országo
visszhangot kiváltó tanulmá
nyokat vehettünk kézbe. Íg
például Lagzi István munká
ját, a Lengyel menekültek Za
la megyében a második világ
háború idején címmel, vag
Blázy Árpád publikációját,
gyógyszerészet megjelenése
fejlődése Zala megyében cím
kötetét.

A *Zalaegerszegi füzetek*
ugyancsak a Levéltár jelente
meg a városi tanáccsal köz
sen.

Újabb tanulmányo

Az idén újabb publikációk
kívánnak közreadni az inté
mény szakemberei. Simonf
Emil folytatja mezőgazdasá
történeti kutatásait, s enne
eredményeképpen most Za
megye polgári birtokviszonya
nak alakulásába nyerhetün
majd betekintést. Bencze G
záné ezúttal Zalaegerszeg v
ros polgári kori társadalmi v
szonyaival, Halász Imre Za

HADNAGY GYÖRGY

iparművész

8900 Zalaegerszeg
Erdész u. 12.

1945-ben született Becsvölgyén. 1963-ban érettségizett a pécsi Művészeti Gimnáziumban. Tagja a Művészeti Alapnak és 1989 óta a párizsi székhelyű nemzetközi intarziaszervezetnek — egyedüli magyar művészként. Kiállításai voltak többek között Szegeden, Szombathelyen, Székesfehérváron, Keszthelyen, Zalakaroson, ill. más külföldi városok mellett Párizsban, Rouen-ben, Saarbrückenben, Bécsben, Badenben.
Köztéri és murális munkái találhatók a németországi Markersdorfban, Saarbrückenben, valamint Zalaegerszegen, Zalakaroson, Csesztregen, Csömödéren, Zalatárnokon, Lentiben és Zalaszentlászlón.

1945 in Becsvölgye geboren. 1963 Abitur am Künstlergymnasium in Pécs. Mitglied des Künstler Fonds und seit 1989 als einziger ungarischer Künstler Mitglied der in Paris ansässigen internationalen Intarsiaverbandes. Ausstellungen unter anderem in Szeged, Szombathely, Székesfehérvár, Keszthely, Zalakaros bzw. neben anderen ausländischen Städten in Paris, Rouen, Saarbrücken, Wien und Baden.
Seine Arbeiten für öffentliche Plätze findet man im deutschen Markersdorf, Saarbrücken sowie in Zalaegerszeg, Zalakaros, Csesztreg, Csömödér, Zalatárnok, Lenti und Zalaszentlászló.

HORVÁTH LÁSZLÓ

iparművész

8200 Veszprém
Rozmaring utca 14.

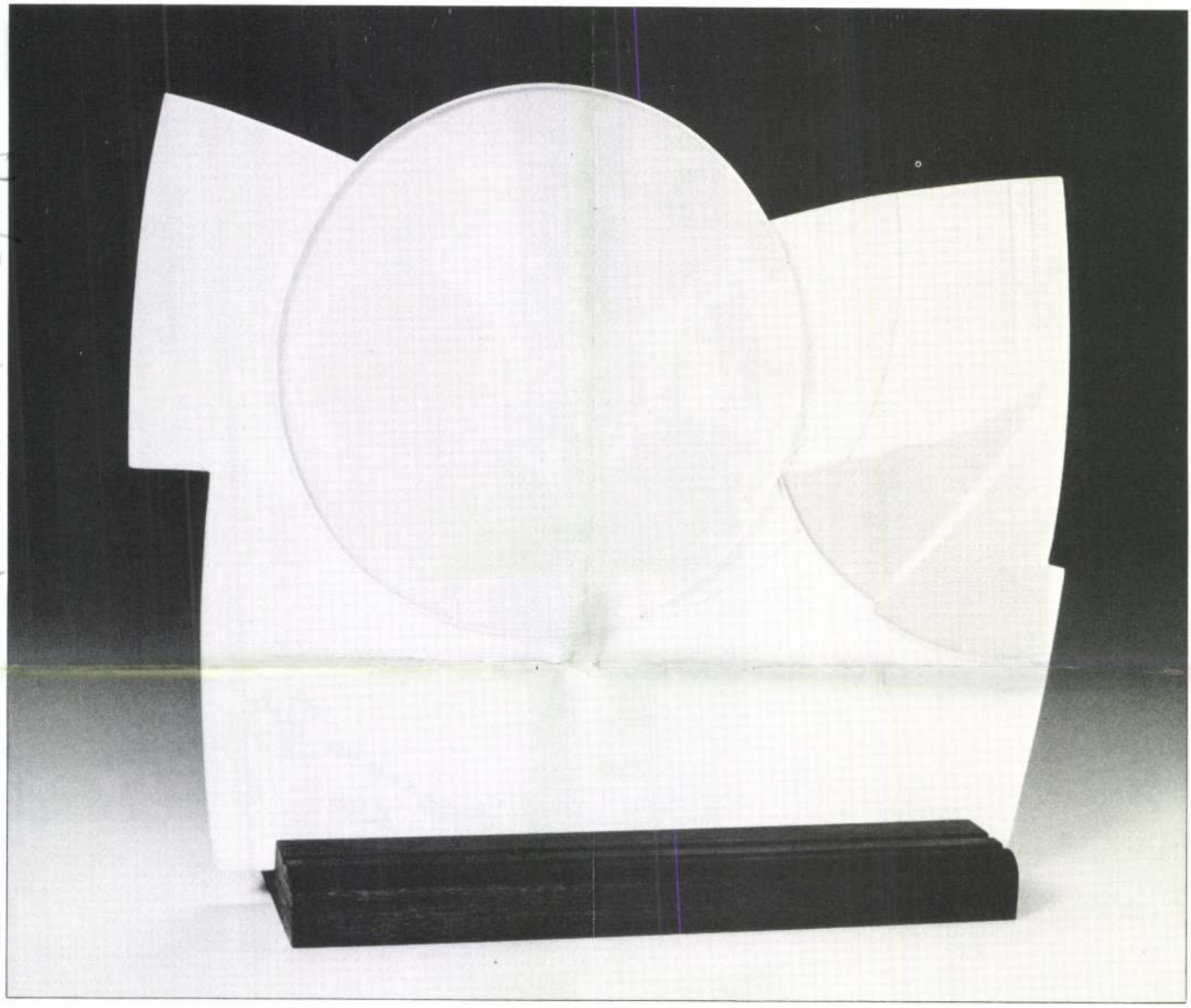

Er ist 1941 in Debrecen geboren. 1965 bekam er sein Diplom an der Hochschule für Kunstgewerbe, sein Meister war Imre Schrammel. Seit 1965 ist er Planer der Herender Porzellanmanufaktur. Er lebt in Veszprém. Selbstständige Ausstellungen hatte er in Veszprém und Bologna, er nahm an 18 Gruppenausstellungen teil. In Pét, Fót, Budapest und Vámosszabadi findet man seine Werke auf öffentlichen Plätzen.
Seine Preise: 1968 Pécs Landes-Keramik-Biennale Sonderpreis, 1973 Faenza Goldmedaille, 1988 Munkácsy-Preis, 1993 Veszprém Niveaupreis der Frühlingskunstausstellung, Verdienstpreis des Komitates Veszprém, Kenessey-Preis.
Er ist Mitglied des Kunstfonds der Republik Ungarn, Mitglied des Bundes Ungarischer Bildkünstler und Kunstgewerbler, Zunftmitglied der Veszpremer Künstler, Mitglied des Ungarischen Landesverbandes Schaffender Künstler, Mitglied der Terra Keramikergruppe.

Born in Debrecen, 1941. Graduated at School of Industrial Art in 1965. His master was Imre Schrammel. Designer of Porcelain Factory since 1965. Lives in Veszprém. One-man exhibitions in Veszprém and Bologna, participant in 18 group art-exhibitions. His public place works of art can be found in Pét, Fót, Budapest and Vámosszabadi.
Prizes: 1968 Pécs, National Biennial Exhibition of Ceramics-special prize, 1972 Pécs, National Biennial Exhibition of Ceramics-second prize, 1973 Faenza-gold medal, 1988 'Munkácsy' Prize, 1993 Veszprém Spring Art-exhibition-special prize, Honour of Veszprém County, 'Kenessey' Prize.
Member of the Fund of Art of Republic of Hungary, Association of Hungarian Artists and Industrial Artists, Artists' Guild in Veszprém, National Association of Hungarian Art Workers, 'Terra' Ceramic Team.

Hadnagy György ozban

Szecessziós textilképek és változatos faremekek galériája

Hadnagyéknál jártunk

Az egerszegi Hadnagy-házaspár sajátos iparművészete itthon és külföldön egyaránt ismert. Kiállítások hangulata, közterek, épületek belsői őrzik fából és textilből munkált alkotásaikat. A minap látogatóban jártunk náluk, arról érdeklődve: mivel foglalatoskodnak mostanság?

A lakás akár egy galéria. A nagy asztal a támlás székekkel, s az érdekes — női és férfi alakot öltő — szekrények ívekkel, hajlatokkal, ezernyi apró, rejtett fiókkal. A falakon intarziaképek, a kandalló párkányán faszobrocskák, másutt keretbe fogott textilkompozíciók.

— *Csak a zongora idegen a lakásban, mindent magunk készítettünk. Még az ülőgarnitúrát is* — mutatott körbe a házigazda, *Hadnagy György*.

Ismerői tudják: régtől eljegyezte magát a fával, sokféle arcát felmutatva az anyagból kirobbanó szépségnek. — *Ami fával kapcsolatos, mindent kipróbáltam* — összegezte a látnivalók sokféleségét.

Az anyaghoz közelítés fázisai kulcsot jelentenek egy-egy alkotói korszakához. Kezdetben volt az intarzia, melynek felfedezése mesevilágú képeket teremtett. Külföldi tanulmányútjain adta tovább megszerzett ismereteit, s természetesen büszke arra a míves kötetre, melyben a legnevesebb intarziakészítők társaságában szerepel. Amúgy pedig 1989 óta tagja a párizsi székhelyű nemzetközi intarzia szövetségnek.

Idővel a mozaik felé fordult kísérletező kedve, majd falikép, kisplasztikák születtek a fával való ismerkedés újabb mérföldköveiként. S azután következtek az egyedi tervezésű bútorok. Ez utóbbival már csak ritkábban foglalkozik — noha korábban gyakran találkozhattunk munkáival az időközben megszűnt Képcsarnok-üzletekben is.

A beszélgetés az udvaron folytatódott, amikor is az alkotás összetett voltáról — „*éveken át csellóztam*" —, a hangulatok, érzelmek bonyolultságáról esett szó. Mindeközben alkalmunk volt a házigazda különleges fákkal, bokrokkal dús kertjét megcsodálni — itt tenni-venni a legkedvesebb hobbija.

A műhely előtt a délutáni nap egy újonnan, tölgyfából formált szobrot melengetett fényével. „*Csak úgy készült*" — hangzott, bár a késztetés s a szívbéli remény szerint köztérre való. Ám a *Jelek* című, nagyméretű alkotás már konkrét megbízásra készül: az egerszegi OTP-székház falát díszíti majd.

S Hadnagy György kísérletező kedve töretlen. Ismét visszatér az intarziához, ám egy egészen modern, majd´ festményszerű hatást keltő színes változatával barátkozik. S ugyancsak az újdonság izgatott öröme járta át a minap átadott, hat méter magas kustánszegi díszkapu készültét — hiszen hasonlóval előtte még nem próbálkozott.

De van itt más is. Jubileumi kiállításra készülődik, kettős apropó okán:

— *Jövőre leszek 50 éves, és 25 éve vagyok a pályán. Eddigi munkáim válogatásából szeretnék egy tárlatot.*

Felesége, *H. Póka Emőke* szívesen s nagy átéléssel beszélt a fonal varázsáról, mely oly hirtelen, szinte kirobbanó erővel fogta meg úgy 15 évvel ezelőtt... Pedagógusként dolgozott éveken át, de már régóta szabadúszóként szövi, fonja textilkölteményeit, melyek formavilágát újabban már keretre dolgozik, ami azt jelenti, hogy a kompozíciót körbeölelő ráma — mondani sem kell, a férj munkája — a fehér szálak tört színei, s gyöngyök, kagylók harmonikus applikációi uralják.

Már régóta közösen mutatkoznak meg kiállításokon: a két természetes anyag, a fa és a textil ideálisan simul az együttes tárlatképbe. H. Póka Emőke saját textiles világában ugyancsak keresi a mást. Így van az, hogy adja a munkafolyamat kiindulási pontját. Körbeszegecselt ágain húzódzkodnak a szálak, szövődnek, tekerednek, alakulnak az alkotó fantáziájának engedelmeskedve.

Nem mindennapi technika ez, melyet H. Póka Emőke leginkább szabad szövésnek nevez.

— *Öt évvel ezelőtt Franciaországban egy művészettörténész szecessziós csipketextilnek mondta képeimet. Valóban úgy érzem, hogy a gyapjút oldja a horgolás, a kötés, a csipke: általuk légiessé válik a kép... Azaz az ember keresi a szabadságot — a technikában is.*

A legfrissebb kép, az *Anima*, épp most készült el. Fehér árnyalatai rendkívül finom, beszédes motívumokat rajzolnak. Hogy az alkotás örökérvényű kétségeivel, izgatott gyötrelmeivel s végül beteljesült örömével született textilképen meddig pihentetheti tekintetét készítője, azt még nem lehet tudni. Hiszen ez sem „valahová készült", hanem csak úgy...

Ám úgy tűnik, hamarosan újabb keret készülhet — ágasbogas szálakkal, csipkével, gyönggyel behálózva: H. Póka Emőke a minap egy faluház belsejét díszítendő alkotásra kapott megbízást.

— sinkovics —

Hadnagy György éppen befejezett legújabb alkotásával.

H. Póka Emőke egy szecessziós csipketextillel.
(Pezzetta Umberto felvételei)

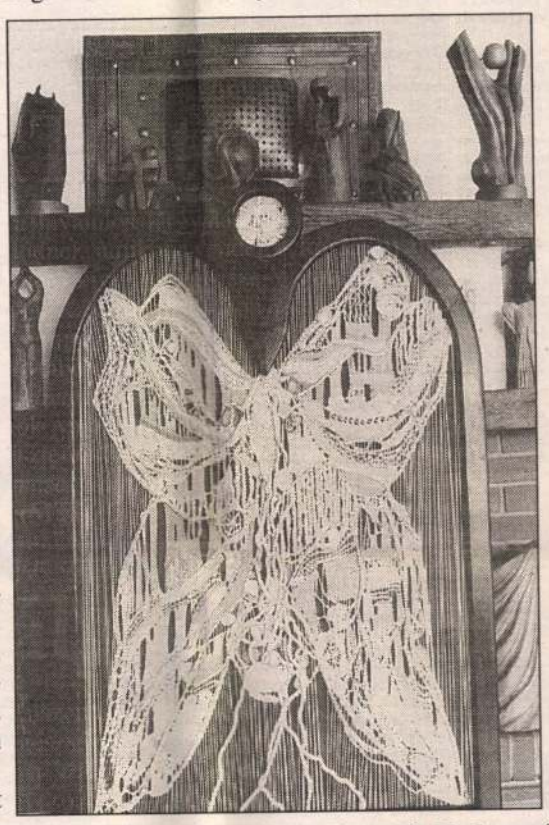

Két enteriőr Hadnagyéknál — textillel és fával.

Textilköltemények — gombakörettel

Veszélyes szerelem...

Mérhetetlenül unalmas az a város, nely nem kínál hűvös termekbe rejtett vári látnivalót, ahol két fagylaltozás és luckolás között kicsudálkozhatja magát a ndég, netán még okulhat is. A vasi fővás etekintetben is villog: a Képtár a soros mzetközi textilbiennáléval, míg a Sava- Múzeum egy igazán univerzális gombemutatóval vonzza az érdeklődőket.

uhák és „textil-kisplasztikák"

Külön regénye van annak, miként vált ombathely a hazai textilbiennálék (fő)vásává — évtizedek szívós szervezőmunkával — a fal- és tértextiltől az ipari textilen a miniatűrtextilig; s néhány éve remek hona az immár közös textilbiennáléknak éptár. Szó se róla, nemcsak tágas termei in, hanem mert ez az elegáns épület an, akár a divathölgy szépségét-báját rősítő daliás lovag. E hasonlat annyiban ló, hogy a reprezentatív kiállítási csarok csakis és kizárólag hölgyek számára lnak látnivalót, már ami a divatformáló művészek bámulnivaló cuccait illeti.

azt mondom, hogy *Bakó Ilona* sötét ruhakölteménye szerény hamupipőke tervezők stílparádéjában, talán érzéő, mi mindent produkált például *Latin Berz Judit, Bein Klára, a Bonin Katalin—Kovácsházy Éva* kettős vagy szinte organikus burjánzású kollekciót felvonultató *Csille Márta*. Nem csoda — hírlik —, tán soha annyi vendége nem volt egyszerre a Képtárnak, mint a biennálé-megnyitóhoz kapcsolódó divatbemutatónak.

Csak tudnám, miért nem nyeri meg valamelyik zalai kiállító a biennálé művészeit: küldenének egy tarka összeállítást! Na persze, nemcsak divatkreációkkal, hanem válogatott fali-, tér- és a már-már afféle kisplasztikának is felfogható miniatűrtextilekkel. Hogy messzebbre lássunk mi is az éppen soros divathullámnál.

Egy elátkozott dobogós hely

Lenne persze a textilen kívül másmilyen látványosság is a vasi Képtárban, de szóljunk inkább a Savaria Múzeum e napokban még nyitva tartó — egyébiránt a Budapesti Természettudományi Múzeumtól kapott és a biennáléhoz hasonlóan rengeteg szponzor jóvoltából megrendezett — gombakiállításáról. A bejáratnál — lassan a zalai erdőkben is kincsnek számító — hatalmas vargánya áll, kedvcsináló gyanánt. Pedig a dunántúli ember számára aligha kell reklám, ha gombáról hall; azonnyomban felkerekedik — s tán nemcsak az erdőbe, hanem egy messzi kiállításra is képes eltalpalni.

Ide mindenesetre érdemes kirándulni, így ezt a bemutatót is szívesen ajánlanám a zalai kiállításrendezők figyelmébe. A múzeum óriási földszinti terme jószerivel mindent elmond a gombákról, amit csak tudhatunk e műfajban. Hogy a mindenütt jelenlévő gomba nemcsak erdők-mezők ajándéka, hanem egyebek közt gyógyszer, netán kórokozó — és *az óvatlan ember számára bizony halálos méreg*. Mert hiába imád gombászni megannyi földink, (élet)veszélyes szerelem ez, ha egyoldalú az ismeretség a kalapos vacsorajelölttel... Esetenként egy milliméterrel kifejezett színcsíkok jelzik, hogy *1985-89 között Zala évről évre az országos 3. helyet foglalta el a hazai gombamérgezési statisztikákban*. A kiemelkedő ´88-as évben például ez a színcsik 6,5 centiméter magas volt, s csak Pest és Baranya állt előttünk a gyászos ranglistán. Ugyanakkor a vasi, somogyi, veszprémi szomszédság gombagyászai szinte jelentéktelenek. Félve kérdem: *csak nem — étkezési, természetismereti? — kulturáltságunk fokmérője ez?* És miként módosult mindez évtizedünkre?

S az már mellékes, hogy elsősorban nem is a rettegett gyilkos galóca, hanem a világító tölcsérgomba vág rendet... A nemtörődöm-gombászból kell kultúrembert faragni — már ameddig lehet.

T. A.

Egy olasz hazánkról

Nagyrészt Magyarországon játszódik és a Kelet és Nyugat értékrendjét szembesíti egymással egy új olasz film, amelyet a szeptemberi velencei filmfesztiválon mutatnak be elsőként.

„A bika" (Il toro) című film két, Magyarországon üzletelni szándékozó olasz férfi kalandjait, élményeit meséli el. A két olasz — Diego Abatantuono és Roberto Citran alakítja őket — egy díjnyertes tenyészbikára próbál meg vevőt találni. A filmet részben Észak-Olaszországban, részben a volt Jugoszlávia területén, részben pedig Magyarországon forgatta Carlo Mazzacurati, akinek ez a negyedik munkája.

— „A bika" nem tartozik ugyan a road movie műfajába, de mégis bemutat egy olyan világot, amely — annak ellenére, hogy csak néhány órányira van tőlünk — mégis nagyon más, mint a miénk. Szembeötlő a különbség a mi életmódunk bonyolultsága és az ő egyszerűségük között — mondta a padovai rendező, bemutatva filmjét a sajtónak.

— Nem mondhatom, hogy nagy belső szenvedéssel jöttem el (Magyarországról), de megmaradt bennem bizonyos nosztalgia. Azok az arcok, az a nyelv, az a hó által varázslatossá tett táj megmaradt az emlékezetemben. Egy archaikus világot idéznek, valami már megélt dolgot — hangoztatja a rendező, aki nagyobb belső egyensúlyt vél felfedezni a magyarokban. — A film két szerencsétlen, kiegyensúlyozatlan, neurotikus és szorongó főszereplője egy olyan világgal találkozik, amely még őrzi ártatlanságát.

Mazzacurati filmjében nem mond ítéletet arról, hogy melyik a jobb, csupán ütköztet két világot, melyeket őszerinte az egyszerűség köt össze: — Az alapvető dolgokról, használati tárgyakról, az éhségről, a közös szükségletekről tudnak kommunikálni — véli az olasz rendező. ***(MTI-Panoráma)***

APRÓHIRDETÉS

ZALAI HÍRLAP REKLÁMIRODA, Zalaegerszeg, Kossuth u. 45-49. Tel.: (92) 312-575, fax.: (92) 312-580. Nagykanizsa, Király u. (93) 311-150 Tel/fax: (93) 310-226. Keszthely, Kossuth u. 33., Tel.: (83) 312-360 (83) 314-283

JÁRMŰ

FORD ESCORT 1,8 D, 5 éves, piros, jó állapotban eladó 620.000,- Ft-ért. Érdeklődni: 18 óra után 92/310-797-es telefonszámon.

MAZDA 323F, 1,8i, 16V, fekete, sport kivitel, névre műszakiztatva 890.000,-Ft-ért, részletre is eladó. 92/313-625. (207800/1K)

Másfél éves LADA 2107, 480.000,- forintért eladó. Telefon: 92/320-672. (207850/1K)

VW Santana 82-es évjáratú, 1600-as kitűnő motorral, vonóhoroggal eladó. Cserét 100.000,- Ft-ig beszámítok. Enyhén törött is. Irányár: 185.000,- Ft. Érdeklődni: 92/310-224-es telefonon. (207891/1T)

81-es évjáratú Renault 5-ös, 1300-as motorral, 5 ajtós karosszériával, 1995 májusig műszakiztatva eladó. Irányár: 120.000,- Ft. Érdeklődni: 92/310-224-es telefonon. (207893/1T)

VOLKSWAGEN GOLF II, 5 ajtós, 1,6-os benzines, grafitmetál, kitűnő állapotban eladó, kisebb csere érdekel. Irányár: 465.000,- Ft. Érdeklődni: 92/323-466 este. (207933/1K)

WARTBURG 1985-ös évjáratú, jó állapotban eladó. Irányár: 80.000,- Ft. Érdeklődni: Várfölde, Fő u. 23. (207937/1K)

VW GOLF 1,6-os, jó állapotban, sok extrával, 95 év végéig műszakival sürgősen eladó. Irányár: 165.000,- Ft. Érdeklődni: Balogh Sándor, Zalavég, Petőfi u. 18. (207940/1K)

CU rendszámú Trabant eladó műszaki nélkül. Irányár: 15.000,- Ft. Ugyanitt ezüst róka-prém eladó. Érdeklődni: Vaspör, Rákóczi út 47. (207970/1H)

PEUGEOT 205, 1.7 dízel, 87-es, 5 ajtós, friss műszakival, kitűnő állapotban eladó. Irányár: 400.000,-Ft. Telefon: 92/319-586, 92/323-968. (207980/1K)

Törött, totálkáros autót vennék. 06-30/440-110. (205671/8H)

Eladó olcsón, kitűnő állapotban lévő Citroen GSA 1300, műszaki 96. áprilisig. Telefon: 92/318-989. (204933/5T)

Fixes IFA jó állapotban, lejárt műszakival eladó. Érdeklődni: Zalacséb, Rákóczi u. 85. 17 óra után. (207056/2K)

1 tengelyes 6 t billenős pótkocsi, 1 tengelyes trágyaszóró és négyes eke eladó. Vasszécsény, Dózsa út 13. (207068/1H)

82-es évjáratú Citroen CX GTI műszaki nélkül eladó. Telefon: 83/343-454. (207315/1K)

Opel Corsa 1.6 GSI extrákkal, 3 ajtós, katalizátoros eladó. Telefon napközben 83/341-254, este 340-449. (207341/1H)

FIAT CROMA 2.0 TDI, 4,5 éves, olcsón eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Jegenyés út 2/A, 19 után. (207432/2K)

Önjáró fűkasza, Pannónia motoros kistraktor, kerékpárok eladók. Zalaegerszeg, Hóvirág 8. (207442/2K)

Nissan Sherry 1,3 elején sérülten olcsón eladó. Érdeklődni: 06/94/380-376. (207511/1K)

MTZ 50-es, felújított állapotban eladó. Csatár, Felszabadulás út 4. (207663/2K)

MTZ 82-es eladó. Érdeklődni: 16 óra után, Zalaszentiván, Kossuth út 28. (207807/1H)

Mercedes 124 200 B 8 éves, kitűnő állapotban eladó. Telefon: 92/314-944. (207808/1H)

Új típusú SIMSON kismotor eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Besenyő u. 107. (207833/1K)

81-es, 1200-as LADA, 1 év műszakival sürgősen eladó. Érdeklődni: Nagykapornak, Kossuth út 25. (207848/1K)

Lada 2105-ös 1 év műszakival, zöldkártyával, 87-es, jó állapotban, Barkas, platós, 8 éves, friss műszakival eladó. Lenti, Tölgyfa 12. (207853/1K)

Fiat Ritmo 82-es, négylámpás, 1,5 év műszakival, jó állapotban eladó. Lenti, Csörgő 7., 19 óra után. (207854/1K)

Fiat Uno I 1500, 3 éves eladó. Érdeklődni: Körmend, Nemes L. út 9. II/8. (207869/1H)

TOYOTA STARLET 1985-ös, MAZDA 323 1,7 D áruszállításra is alkalmas, 1989-es évjáratú, 2 személyre vizsgáztatva eladók. Zalaegerszeg, Muskátli u. 4. Telefon: 92/319-260. (207870/1K)

320 D Platós ARO eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Erdész u. 43. 17 óra után vagy 92/318-195-ös telefonon. (207877/1K)

LADA 1200S, 9 éves, 1500-as POLSKI, 8 éves eladók. Érdeklődni: Zalaegerszeg(Csács), Tűttő Gy. u. 1/C ma egész nap. (207882/1K)

SIMSON kismotor, irányjelzős, 17.000 km-rel, újszerű állapotban eladó. Telefon: 92/314-566. (207885/1K)

PEUGEOT 309-es áruszállító változatban, 7 éves dízel, jó állapotban eladó. Zalaegerszeg, Móricz Zs. 2. Telefon: 92/319-223. (207894/1K)

Teher Barkas eladó. Zalaegerszeg-Andráshida, Gábor Áron u. 13. Telefon: 92/315-261. (207903/1K)

Mazda 929 9 és fél éves kifogástalan állapotban áron alul eladó (részletfizetésre is). Citroen BX 14-es 10 és fél éves ugyanitt eladó. Érdeklődni a 92/310-430 telefonon. (207916/1H)

BASTEY típusú lakókocsi 3 db eladó, vagy bérbe adó. Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 27/B. Kovács (207919/1K)

DOBOZOS AVIA-30-as eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 27/B Kovács (207920/1K)

1984-es évjáratú, 1500 S LADA eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Hegyalja u. 63. fszt. 2. (207925/1K)

Ford Orion 1.4i kat. 4,5 éves, extrákkal eladó. Ladát beszámítok. Telefon: 92/320-515. (207926/2T)

Toyota Corolla Combi 4x4-es 90.000 km-rel eladó. Érdeklődni: 83/361-119-es telefonon. (207949/1T)

CITROEN CV2 „Kacsa" friss műszakival eladó. Zalaegerszeg, Pesti Barnabás u. 6. fszt. 4. 17 óra után. (207954/1K)

Eladó másfél éves, bordó, LADA SAMARA 2109-es, 5 ajtós, 5 sebességes, katalizátoros. Érdeklődni: 92/311-990-es telefonszámon vagy Zalaegerszeg, Rákóczi u. 15—17. I/5. (207959/1K)

2107 LADA újszerű állapotban sürgősen eladó. Zalaegerszeg, Lőrinc B. u. 5. (207960/1K)

ZASTAVA eladó. Nagykanizsa, Kossuth tér 22. Ihász. (207995/1K)

75-ös évjáratú, 1500 ccm-es LADA eladó. Érdeklődni: 93/311-789-es telefonon. (208013/1K)

6 éves, 5 sebességes 135 GL SKODA eladó. Érdeklődni: 93/313-436-os telefonon. (208039/1K)

INGATLAN

Keszthelyen kétszobás, étkezős, II. emeleti lakás eladó. Telefon: 83/312-573 munkaidőben. (206190/5H)

Keszthelyen igényesen berendezett, felújított, 2 szobás lakás eladó. Irányár: 2,2 millió Ft. Telefon: 06/83/348-221, 17—20 óráig. (207335/2H)

Keszthelyen a Pacsirta utcában eladó két és fél szobás családi ház egyedi fűtéssel. Irányár: 5 millió Ft. Érdeklődni: Pacsirta út 31. Molnár. (207861/1H)

Egyszobás, egyedi fűtésű I. emeleti lakás eladó. Irányár: 1.290.000,- Ft. Érdeklődni: Tanai János, Nagykanizsa, Teleki u. 5/D. (208010/1K)

Alsópáhokon 1000 négyszögöl gyümölcsös (alma, gesztenye) erdő mellett, balatoni panorámás egyben vagy megosztva eladó. Telefon: 83/344-136 vagy 226-3411. (206051/3H)

Murakeresztúron 3 szobás családi ház, azonnali beköltözéssel eladó. Érdeklődni naponta a BETTI PRESSZÓBAN. (207241/2K)

Családi ház eladó. Érdeklődni: 92/318-114-es telefonszámon. (207290/1K)

Keszthelyen a Schwarz D. utcában I. emeleti kettő és fél szobás, egyedi gázfűtéses lakás eladó. Érdeklődni: 83/344-111. (207441/1K)

Hévízen 400 négyszögöles panorámás, közművesített építési telek eladó. Érdeklődni: Hévíz, Zrínyi út 85. vagy 83/344-111. (207443/1K)

Nagykanizsán, Zemplén utcában másfél szobás, II. emeleti lakás azonnali beköltözéssel eladó. Érdeklődni: 92/310-997-es telefonon. (207631/2T)

Rédicsen építési telek alappal eladó. Érdeklődni: Lenti, Jókai út 22. Telefon: 351-705. (207662/2K)

Nagykanizsa belvárosában 64 nm-es, 2 szobás + galériás, egyedi fűtéses, telefonos lakás eladó. Érdeklődni: Nagykanizsa, Csengery u. 3. II/14. Telefon: 93/311-639, egész nap. (207768/2K)

TEHERMENTES ÖRÖKLAKÁS KÉSZPÉNZÉRT ELADÓ! MAGASFÖLDSZINTI, 1+2 FÉL SZOBÁS, ERKÉLYES, PARKETTÁS, GÁZFŰTÉSŰ, 58 NÉGYZETMÉTERES. Zalaegerszeg, Erkel F. u. 20/A. földszint 3. Szép. Telefon: 92/314-566. (207813/1K)

Pusztaederics 2 szobás, gázas, régi paraszthház olcsón eladó. Víz, villany van. Ugyanitt 400 literes Lehel hűtőláda eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Rákóczi u. 38. alatt. özv. Olasz Vilmosnénál lehet. (207814/1K)

FIATAL HÁZASOK FIGYELEM!
XIV. sz. Lakásfenntartó Szövetkezet
ÚJ TETŐTÉRBEÉPÍTÉSSEL,
2x12 lakás megépítéséhez
keresi a jelentkezőket.
Várható ár:
30.000—35.000,- Ft/négyzetméter.
Jelentkezni lehet:
92/323-160-as telefonon.

BMS Kft. INGATLANRÉSZLEG MI ÖNHÖZ IGAZODUNK
KERESÜNK:
— készpénzzel fizető család venne egyedi fűtéses, 2-3 szob. lakást Nk-án
— kisebb családi házat Nk. és környékén
— üzleti tevékenységre alkalmas helyiséget, esetleg átalakítható lakást, házat
— bérbe adó lakásokat Nk-án.
Kínáljon, keressen, béreljen vagy adjon bérbe nálunk!
BMS Kft. Nagykanizsa, Fő út 1. 93/311-026.

Pálfiszegen 2 családi ház (3 és 2 szobás) és MTZ-50 alkatrésznek eladó. Pálfiszeg, Kossuth út 30. (207822/1H)

KESZTHELY, PÁL u. 11. szám alatti családi ház eladó. Érdeklődni a helyszínen. (207844/1K)

Garázst vennék Zalaegerszegen az Olajmunkás uton vagy környékén. Olasz Ernő, Zalaegerszeg, Olajmunkás u. 5. (207890/1K)

3 szoba összkomfortos családi ház eladó. Érdeklődni: Alibánfa, Ady u. 20. egész nap. (207923/1K)

3 szobás alápincézett családi ház eladó. Érdeklődni a helyszínen, Bagod, Petőfi 37. (207971/1K)

Városközponthoz közeli, igényesen felújított, 2 és fél szobás, nagy konyhás, első emeleti, összkomfortos öröklakás eladó. Érdeklődni de. 9-től és du. 18 után: 92/314-536-os telefonon lehet (207988/1T)

Orosztony, Baksaházi u. 13. szám alatt családi ház, gazdasági épületekkel eladó. Érdeklődni: Kilimán, Petőfi u. 31. (207996/1K)

Csónakázó-tónál Szőlőskert fogadóval szemben telek, lakóépülettel eladó. Érdeklődni: Nagykanizsa, Kaposvári u. 66. (208000/1K)

Aknás garázs Nagykanizsán az Ibolya utcai garázssorban eladó. Érdeklődni munkaidőben: 83/311-445-ös telefonon. (208001/1K)

Gyékényesen, tóhoz közel, József A. u. 29. alatt 1300 négyszögöl területen, lakóépület, melléképülettel eladó. Érdeklődni: Nagykanizsa, Postakert u. 21. 2/6. Telefon: 93/313-228. (208006/1K)

Nagykanizsa, Csengery u. 77. szám alatt családi ház eladó. Érdeklődni a fenti címen, vagy a TIMEA PRESSZÓBAN. (208007/1K)

Gyékényesi kotróparton új építésű horgásztanya eladó. Érdeklődni: Csurgó 60-as telefonon. (208008/1K)

Kiscserfőn pince, szőlő felszereléssel eladó. Érdeklődni: Nagykanizsa, Attila u. 10/4. fszt. 2. Bagoczki Lajos. (208011/1K)

Gyékényesi kavicsbánya tavon, a tóparti részen egy komplett kész nyaraló eladó. Érdeklődni: Jakab György, Zákány Jókai u. 26. Telefon: 265. (208015/1K)

INGATLANKÖZVETÍTŐ ÉS ÉRTÉKBECSLŐ IRODA Kiskanizsa, Körmös utca 2/C. KÍNÁL: Nagykanizsán városközpontban 75 nm-es, egyedi fűtésű lakást, Kinizsi utcában felújításra szoruló, lakható, 3 szobás családi házrészt 1 millió Ft-ért. (208016/1K)

Nagykanizsa belvárosában épülő kisvendéglő bérbe adó. Érdeklődni: Balatonfenyves, Aranyosi u. 8. (208030/1K)

1-1,5 szobás lakást bérelnénk Nagykanizsán, hosszabb távra. Ajánlatokat a 06/60/399-446-os telefonszámra kérünk. (208032/1K)

Eladó Eszteregnyén, Dózsa u. 4. alatti 3 szobás családi ház 700.000,- Ft-ért. (Fürdőszoba kialakítható.) (208036/1K)

Nagykanizsán bútorozatlan szoba-konyhás lakás kiadó. Cím a Zalai Hírlap nagykanizsai szerkesztőségében. (208043/1K)

VEGYES

8 mm-es SONY HANDYCAM 76.000,- Ft-ért és MINOLTA FREEDOM tele fényképezőgép 20.000,- Ft-ért eladók. Telefon: 06/60/399-711. (207541/4T)

Eladó szétnyitható új asztal. Irányár: 6.500,- Ft. Zalaegerszeg, Garbai út 6. (207557/1H)

ELTE és LANCASTER-i diplomával rendelkező nyelvtanárnő, szeptembertől heti 2x2 ÓRÁBAN ANGOL tanítást, korrepetálást vállal Zalaegerszegen. 5 —8 fős csoportok részére 400—500 Ft/fő/óra. Leveleket „Rendszeres és igényes 207799" jeligére a ZH Reklámirodájába. (207799/1K)

Sürgősen eladó Ferguson kiskombájn bálázóval, jó állapotban. Irányár: 130.000,- Ft. Megtekinthető: Zalaegerszeg, Egerszeghegy 36. szám, Ulbert Ferenc. (207823/1H)

Szekrénysor 8.000,- Ft, 2 személyes rekamié, 2 db fotel és 1 terménydaráló eladók. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Erkel F. u. 25/3, (régi KISZ ltp. 7/3). (207849/1K)

Függesztett borona, 1-es váltvaforgatós eke, kis rendsodró eladók. Irányár: 15.000,-, 15.000,-, 13.000,-. Érdeklődni: Teskánd, Alsómező út 1. (Téglagyár után 500 m) (207872/1K)

Garázskapu billenős, rokkantkocsi, vasalógép jó állapotban eladók. Irányár: 18.000,-, 15.000,-, 15.000,-. Érdeklődni: Teskánd, Alsómező 1. (Téglagyár után 500 m) (207874/1K)

Erkélyajtók nagyméretű 2 szárnyuak, nem beépítettek 10.000,- Ft-os reklámáron eladók. Ajtólapok darabja 1.000,-, 1.500,- Ft. Mosdó, WC kagyló, betonkeverő motor nélkül 5.000,-. Érdeklődni: Teskánd, Alsómező 1. (207876/1K)

Eladók: 220 l-es hűtőláda 18.500,-, 120 l-es hűtőszekrények 7.500,-, Camping kerékpár 4.000,-, Videomagnó 17.500,-, csillárok 3.500,-, Music center 6.000,-, automata mosógép 16.000,-, porszívó 3.500,- Ft. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Kossuth u. 55. Lakatos mindennap. (207879/1K)

Felújított automata mosógépek már 7.000,- Ft-tól, valamint mélyhűtőládák kaphatók. Érdeklődni: 92/362-101. (207911/1T)

PEREGO többfunkciós etetőszék (10.000,-Ft) és SAFETY autóba szerelhető dönthető gyerekülés (8.000,-Ft) igényesnek eladó. Tel.: 92/313-625. (207944/1K)

200 literes, novemberig garanciális Lehel hűtőszekrény eladó. Irányár: 20.000,-Ft. Telefon: 92/323-160.

KEMPING kerékpárok 4.300,-Ft, BRIGGS FŰNYÍRÓ 9.000,-Ft-ért, hűtőláda 210 literes 16.500 Ft-ért eladó. Zalaegerszeg, Csány tér 2—4. fsz. 4. Borhidi. (207955/1K)

Zalahús részvények 66.000,- Ft névértékben eladók. Érdeklődni: szerda, csütörtök 18 óra után. Zalaegerszeg, Pais D. u. 7. II/9. (207962/1K)

REDŐNY RELUXA REKLÁMÁRON! Telefon: 92/322-325. (199012/20H)

PARKETTA (szalag és hagyományos) 795—3.150,- Ft/m²-ig, Zalaegerszeg, Botfy út 27. (Strand mögötti utca). Nyitva: mindennap 8—12-ig. Érdeklődni: délután a 92/364-329-es telefonon. (201075/15H)

Utazás, pénz, nyelvtanulás, babysitter közvetítés 7 országba! 06/1/131-97-30. (192476/32H)

REDŐNY, RELUXA, HARMONIKAAJTÓ. TARTÓS MINŐSÉGBEN! ELŐLEG NÉLKÜLI FELMÉRÉS, RÉSZLETLEHETŐSÉG! PÉ-BO BT. TELEFON: 92/318-963. (204684/13K)

FÜRDŐKÁDZOMÁNCOZÁS FELÚLETFÚJÁSSAL, NÉMET BEVONÓANYAGGAL, 2 ÉV GARANCIA! TELEFON: 93/317-403, 9—17-ig. (206259/2H)

Mezőgazdasági gépek értékesítése. Pótkocsik valamennyi típusa, szervestrágyaszórók, műtrágyaszórók, Axiál és szántóföldi permetezők, kisbálázók, csőtörők. Különleges gépeket is megrendelésre beszerezzük. Debrecen, Diószegi út 124. Telefon: 52/368-657 Fax: 52/341-368. Nyitva naponta 8—17 óráig. Aranykalász Civis Bt. (206350/2H)

Ezüstfenyő, jegenyefenyő fát, gallyat veszek októberi kitermeléssel. Horváth Gábor Szombathely, Felsőbüki Nagy Pál u. 16. telefon: 94/322-503. (206352/2H)

CAOLA Rt. minimálbérrel alkalmaz középfokú végzettséggel bíró kereskedelmi asszisztenseket. A legalább regisztrátan hat hónapja (pályakezdők esetében legalább 3 hónapja) munkanélküliek előnyben. Jelentkezés kizárólag a személyzeti osztálynak címzett levélben: 1502 Budapest, Pf.: 34. (206768/2H)

KERÁMIALAPOS TŰZHELY, FENDER 60 W-OS COMBÓ, ALUMÍNIUM ÜVEGEZÉSŰ ABLAKOK ELADÓK. TELEFON: 92/362-215. (206833/2K)

Négyütemű fűnyíró újszerű állapotban, olcsón eladó. Telefon: 92/362-078. (206858/2K)

FÜGGÖNYÖK, PANORÁMAFÜGGÖNYÖK a hihetetlenül OLCSÓTÓL az EXKLUZÍVIG. Bútor Shop & Függönystúdió — Hunyadi Üzletház. (Szombathely, Piac mellett) Telefon: 94/325-842. (207359/1H)

Eladó 2 db jó állapotú Hungarocamionos ponyva (gép + pót), 1 db hordozható cserépkályha. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Jegenyés u. 2/A 19 után. Telefon: 06-60/397-514. (207433/2K)

Épületfa lábon száradt fenyőből, 15% engedménnyel, szarufa 6 méteres, 38 db, 5 méteres 25 db fenyőpadló és 1800 folyóméter léc eladó. Telefon: 06/60/399-711. (207540/4T)

Vállalkozáshoz (1 millió Ft) tőkével társulnék. Megfelelő tehermentes ingatlan fedezet szükséges. Leveleket: „Üzlet, nyaraló" jeligére Nagykanizsa, Ady u. 26. hirdetőbe. (207598/2K)

Idős nő eltartási szerződést kötne. Érdeklődni: 92/370-129-es telefonszámon lehet. (207658/2K)

MOL részvényeket veszek azonnali készpénzfizetéssel. Érdeklődni: 93/312-874-es telefonon, 18 óra után. (207677/2T)

8000 db nagyméretű, bontott tégla eladó. Rigyác, Szabadság u. 40. (207769/1K)

Szakközépiskolás fiú egész éves korrepetálásához jelentkezőt keresek. Cím a Zalai Hírlap nagykanizsai szerkesztőségében. (207770/2K)

Zoknigyártás kereskedőknek, termelői áron! Nyitva: csütörtök, vasárnap kivételével naponta. Gyenesdiás, Hámán út 7. (sportpályánál). (207801/1K)

Keszthelyen, a Vaszary Kolos utcában albérlet kiadó. Egy szoba, konyha, étkező, fürdőszoba, előszoba, mellékhelyiségek hozzáférhető áron. Érdeklődni a 83/316-304 számon lehet egész nap. (207806/1K)

Eladó kombinált szekrénysor olcsón (15.000,- Ft) és 1 db olajcsere-répkályha. Zalaegerszeg, Balatoni út 20. (207809/1H)

Zalaegerszegen 1—1,5 szobás, bútorozott, lehetőleg telefonos lakást bérelnénk szeptemberi költözéssel. Ajánlatokat „Megbízható 207811" jeligére a Zalai Hírlap Reklámirodájába kérek.

Zalaegerszegen a főutcán üzlethelyiség kiadó, klímával. Érdeklődni: 92/317-268, 18 órától. (207812/1K)

„B", „C" hivatásos jogosítvánnyal, autószerelő szakmával állást keresek. Bármilyen megoldás érdekel. Ajánlatokat: „Autó 608719" jeligére a zalaegerszegi Magyar Hirdetőbe kérem. (207819/1H)

FÉLÁRON eladó újszerű állapotú, 60 literes szőlőprés. Zalaegerszeg, Mező u. 12. (207831/1K)

3 ha művelt szántó bérbe adó. Hagyáros, Damjanich u. 21. (207834/1K)

Jugoszláv 2-es eke eladó. Zalaegerszeg, Jedlik Ányos 15.

Öntözőcsövek, 80-as és 130-as, szórófejjel, 2 db 90-es Dutra, 3-as eke eladó. Telefon: 06-94/370-137. (207838/1T)

Üzlethelyiséget keresünk Zalaegerszeg belvárosában frekventált helyen cipőbolt céljára 30—150 négyzetméter között. A helyiség bérlete és megvásárlása egyaránt szóba jöhet. Tel./fax: 96/318-602. (207851/1H)

DOLGOZÓKAT ALKALMAZNAK

Zalakomári Általános Iskola igazgatója állást hirdet 1 fő matematika-bármely szakos, 1 fő ének-történelem vagy magyar szakos tanár részére, határozatlan időre. Házaspár esetén szolgálati lakás megoldható. Jelentkezni az iskola igazgatójánál lehet. (206150/3H)

Gépkocsivezetőt felveszek, pótos teherautóra. Érdeklődni: Zalaegerszeg-Andráshida, Jegenyés u. 2/A, 19 után. (207431/2K)

Gépjárművillamossági műszerészt, autószerelőt, lakatost, gépbeállítót, kőművest, villanyszerelőt, segédmunkásokat keresünk 25—35 év körül. Jelentkezni személyesen: AKKSI Kft., Zalaegerszeg, Kert út 21—23. (207274/3H)

Jármű szakmában jártas, gyakorlattal rendelkező férfi munkaerőt boltvezető-helyettesi munkakörbe felveszünk. Érdeklődni: Nagykanizsai ÁFÉSZ Áruforgalmi Osztályon, Fő út 7. (207682/2H)

Sümegcsehi Általános Iskola igazgatója állást hirdet óvónő és tanító részére. Angol nyelvvizsga vagy testnevelés speckol előnyben. Szolgálati lakás van. Jelentkezés az iskola igazgatójánál személyesen vagy telefonon. Telefon: Sümeg 87/351-099.

Varró- és vasalónőket felveszek. Jelentkezni a 93/313-877-es telefonon. (208029/1K)

Az MMIK Kézműves Szakiskola óraadó oktatót keres mézeskalács és száraztészta készítő szakon (mézeskalácsos vagy cukrász végzettséggel). Érdeklődni: augusztus 15-től naponta 9—10 óra között személyesen: MMIK, Zalaegerszeg, Kisfaludy u. 7-11. vagy a 92/314-580-as telefonon. (207706/3K)

Karmacsi varroda felvesz szakképzett varrónőket. Kereseti lehetőség 13.000—20.000,-Ft-ig. Jelentkezni Karmacs, Nádor u. 7. (207810/1K)

Asztalos üzemünkbe asztalos szakmunkásokat felveszünk. Érdeklődni a 92/321-343-as telefonon lehet. (207847/1K)

A karmacsi általános iskola igazgatója állást hirdet magyar szakos tanár részére. Magyar-ének vagy magyar-történelem szakosok előnyben. (207904/1H)

Zöldség-gyümölcs üzletbe fiatal, női alkalmazottat felveszek. Kereskedelmi végzettség előny. Zalaegerszeg, Kossuth út 19-23 (déli oldal) (207917/1K)

Mélyépítési munkák irányításában jártas művezetőt felveszünk. Érdeklődni: munkaidőben a 92/315-640-es telefonszámon.

Sportcsarnok Kft. felvételt hirdet hangstúdiós munkakörre. Komputert kezelők előnyben. Érdeklődni: Zalaegerszegi Sportcsarnok műszaki vezetőjénél. (207989/1K)

1 db Kemper kasza és kettes eke eladó. Becsvölgye, Petőfi út 16. Telefon: 92/363-084. (207858/1K)

Lovak eladók. Káld, József A. út 29.

Keszthelyen keresünk négytagú család részére 2-3 évre bútorozatlan, nagyobb lakást vagy házat. Ajánlatokat: „Szeptembertől" jeligére, Magyar Hirdető, Keszthely, Pf: 20. (207863/1H)

Opel Astra klubtagsági igazolvány eladó. (48 hónapos futamidő. Típusmódosítás lehetséges.) Érdeklődni: 92/318-096-os telefonon. (207864/1K)

Német nyelv tanítását és korrepetálását vállalom Zalaegerszegen. Érdeklődni: 82/351-193 sz. telefonon, 20 óra után. (207868/1T)

Mura szekrénysor (pácolt) eladó. Zalaegerszeg, Egry József u. 10/B III/13. 19 óráig. (207881/1K)

100 kg-os súlytól sertéseket vásároljak. Ajánlatokat 92/363-246-os telefonra kérem. (206935/3H)

Elveszett skótjuhász jellegű, zsemle színű, korcs kutyánk. Értesítést kérek 92/313-391-es telefonszámra 12—17 óráig. Novákné. (207895/1K)

Építkezők figyelem! Konténeres IFA-val törmelék elszállítást azonnali határidővel vállalok. Érdeklődni: 92/363-246-os telefonon lehet. (207900/1H)

3 részes gyermekszobabútor, valamint 2 db Mountain Bike kerékpár és fotelágy eladó. Érdeklődni: 92/321-299-es telefonon. (207901/1T)

GÉPJÁRMŰVEL RENDELKEZŐ NŐI MUNKATÁRSAKAT KERESÜNK ÜZLETKÖTŐI TEVÉKENYSÉGRE. JELENTKEZNI LEHET A HIRDETÉS NAPJÁN 12—17 ÓRA KÖZÖTT A 06-72/435-441-ES TELEFONSZÁMON. (207907/1K)

Balaton parton 2 férfi fizikai munkát és két nő konyhai vagy (szobalány) állást vállal. Legvégső esetben Zalaegerszegen is jó. Szállás szükséges. Leveleket „Sürgős 207928" jeligére a ZH Reklámirodájába. (207928/1K)

Veszélyes fák kivágását és tűzifa darabolását vállaljuk. Telefon: 92/319-003. (207941/1T)

Fedeztetésre ajánlom BOXER kan kutyámat, mely kiállítási- és IPO I. eredménnyel rendelkezik. Zalaegerszeg, Landorhegyi 20/A 17 óra után. (207957/1K)

Színes televíziók (PHILIPS, ITT stereo) távirányítóval kitűnő állapotban, olcsón eladók. Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 16/A Bedő (207965/1K)

Ipari varrógép eladó. Érdeklődni: Zalaegerszeg, Landorhegyi u. 39. 1/5. (207973/1K)

Hízott sertés, törzskönyvezett kuvasz szuka olcsón eladó. Andráshida, Szentmártoni u. 7. Novák. Telefon: 319-524. (207984/1K)

MONOLIT GMK Zalaegerszeg, Alsójánkahegyi u. 32. OKHB Rt 4901-0244 Adószám: 276035412-20 2-es számú bélyegzője elveszett. Használata 1994. augusztus 12-étől érvénytelen. (207985/1K)

Fehér hálószobabútor újszerű állapotban eladó. Telefon: 92/321-675. Érdeklődni 17 óra után. (207994/1T)

22 tonnás nyerges RÁBA szerelvény ponyvával, állandó munkával eladó. Érdeklődni a 06/83/311-526, 06/60/398-283-as telefonon.

Napi 1-2 órára (délutánra) gépírót keresek. Telefon: 93/313-150.

Vegyesbolt berendezés eladó. Érdeklődni: Eszteregnye, Bartók u. 11. esti órákban. (207998/1K)

Kedvező áron eladó új, gyári csomagolású PETRA hálóbútor. Érdeklődni: 93/313-112-es telefonszámon. (208005/1K)

Tanítást vállalok műszaki tantárgyakból és középiskola 2. osztályig matematikából, fizikából. Nagykanizsa, Levente u. 1/A/6. Marton.

Vágócsirke eladás augusztus 16—23-ig, egész nap Tótszentmárton, Alkotmány u. 6. Kuzma. (208019/1K)

Elveszett egy új Schwinn csepel kempingbicikli. Kérem a becsületes megtalálót, jutalom ellenében visszahozni szíveskedjen. Cím: Nagykanizsa, Rózsa u. 20/C. fszt. 1.

Eladó GORENJE 300 literes mélyhűtőláda. Érdeklődni: Nagykanizsa, Nagyváthy u. 3. Varga. (208026/1K)

Textima fedőző 55.000,- Ft-ért, Singer táskavarrógép 12.000,-Ft-ért eladó. Érdeklődni: Nagykanizsa, Árpád u. 20. 19 óra után.

20-as BMX kerékpár, áron alul eladó. Cím: Nagykanizsa, Kodály Z. u. 1-3/B. Takó. (208033/1K)

830 literes hűtőszekrény új kompresszorral eladó. Nagykanizsa, Arany J. u. 2.

SUZUKI!
Vásároljon márkakereskedésemben!
10% előleg,
60 havi részlet.
Hitelvizsgálat nélkül 30% előleg, helyszíni ügyintézés.
Ajándék: *autóinkat távirányításos riasztóval vezérelt, centrálzárral szerelve adjuk át!*
És még mellé 100 l benzinjegy!
A szalon szombat, vasárnap is nyitva!
SUZUKI Varga,
Letenye, Béc út 1.
Tel./fax: 93/343-175.
(207856/1K)

KAPITÁN JÁRAT
Magyar—svájci Kft.
BODOR JÓZSEF
Zalaegerszeg, Móricz Zs. út 36.
Telefon: 92/313-970.
NAPELLENZŐK 120 féle vászonból,
SZALAGFÜGGÖNYÖK 134 színben,
üvegpálcás svéd **RELUXÁK,**
REDŐNYÖK,
HARMONIKAAJTÓK,
GARÁZSKAPUK,
minitokos és redőnnyel kombinálható
SZÚNYOGHÁLÓK!

CUKOR ÉRTÉKESÍTÉS
DISZKONT ÁRON folyamatosan
a ZALAEGERSZEGI MÁV VOLÁN KERESKEDELMI RAKTÁRTELEPÉN!
(Zrínyi útról a Kőolaj felé, sorompó után balra)
50 kg-os cukor 74,00,-Ft/kg,
1 kg-os 78,- Ft/kg!
Méhész cukorra 71.50 Ft/kg
ÁFÁ-s áron megrendelést felveszünk.
Érdeklődni: 06/60/397-687
Nyitva tartás: hétköznap 8—18-ig, szombaton: 7—12-ig.

SKANDINÁV STÍLUSÚ BÚTOR VÁSÁR KESZTHELYEN,
a SZÍNHÁZ KLUBBAN
(Fő tér 3.)
Nyitva:
1994. augusztus 16—19-ig
9—18 óráig.

Magas-mélyépítésben jártas szakembert felveszünk ***keszthelyi központtal.***
Számítógépes ismeretek előnyt jelentenek.
Érdeklődő leveleket **„Őszi munkakezdés" jeligére** a Zalai Hírlap keszthelyi irodájába kérjük.

HOLLAND SZUPER BÁLARUHÁK, CIPŐK
Zalaegerszegen,
a Technika Házban
(Dísz tér I. em.) 17-18-19-én (szerdától péntekig).
Divatos gyermek, bébi, női, férfi holmik.
ZÁMOR BÁLA

REDŐNY, RELUXA, SZALAGFÜGGÖNY
harmonikaajtó, napellenző kiváló minőségben,
akár 12 havi részletre is, 2 éves garanciával.
OLÁH ISTVÁN
Zalaegerszeg, Ola u. 37.
Tel.: 92/320-362.

AGRO TECHNIK
AKCIÓ! AKCIÓ!

Paprika	20—35,- Ft között
Paradicsom	22—28,- Ft között
Dinnye	26,- Ft
Burgonya	22,- Ft
Fokhagyma	90,- Ft
Cukor (zsákos és kg-os kiszerelésben)	76,- Ft.

Zalaegerszeg, Piac tér 3.,
Munkácsy út 6.
Továbbá hullámpala
113x175-ös 360,- Ft/tábla.
Zalaegerszeg, Ságodi út 124.
(Kisállattenyésztők telepe)
(207991/1H)

Vásároljon az IDEA DISZKONTNÁL !!!
Előleg befizetése nélkül hitelre is megveheti az alábbiakat:

Televízió:	
51 cm	40.600,- 43.200,-
55 cm TXT	49.600,-
63 cm	51.990,-
63 cm TXT	54.990,-
63 cm beépített műholdvevővel	75.990,-
Videorekorder:	36.400,-
Video player:	22.500,- 24.200,-
Automata mosógép:	33.800,- 49.500,-
Mosogatógép:	53.700,-
Ruhaszárítógép:	27.900,-
Gáztűzhely:	25.800,- 31.000,-
Grillezős gáztűzhely:	40.500,-
Páraelszívó:	7.400,- 9.400,-
Nedves porszívó:	12.990,-
Olajsütő:	4.990,- 16.100,-
Mikrohullámú sütő:	
17 l-es	19.100,- 19.700,-
17 l-es digitális	21.700,-
23 l-es grillezős	34.500,-
23 l-es grillezős digitális	36.300,-
28 l-es digitális	28.600,-

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Hadnagy György

ZALAI HÍRLAP

1979 SEP 09

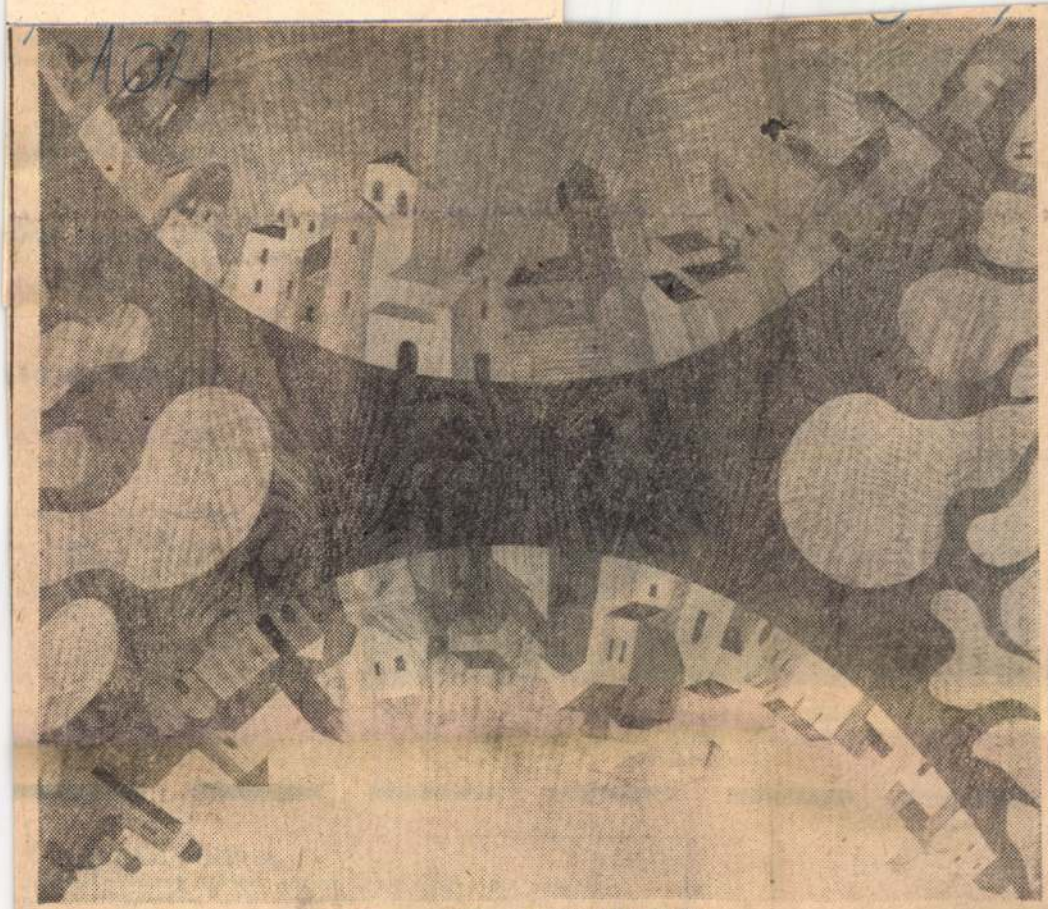

Hadnagy György: TÜKRÖZŐDÉS

Hadnagy György faintarziáiból rendeznek kiállítást Lentiben. A megnyitóra pénteken este hat órakor kerül sor a Sólyom László Művelődési Központ kiselőadójában.

Luis Bunuel világhírű spanyol filmrendező A vágy titokzatos tárgya című színes filmjét tűzik a héten műsorra Nagykanizsán.

Szerkeszt

R. J., Keszthely: Versei kétségtelenül tanúskodnak íráskészségről, ám egyelőre túlságosan direkt módon érződik soraiból mondandója. Próbálkozzon tovább!

T. Sz., Újnéppuszta: Versének „qualitásáról" érdeklődik. Idézünk: **„Fölfedezésre mindenki nem képes,/ Minden föltaláló külön tiszteletre érdemes,/ Ha végignézünk országunkban,/ Mennyi-mennyi könnyítés van."** Nos, itt nem találtunk kvalitást.

P. P., Nagykanizsa: Mint írja — s verse is elárulja — nagyon fiatal még. Írását ezért ifjúsági fórumnak küldje el. Oda való.

H. B., Nagykanizsa: Mozgósító versét sajnos nem tudjuk használni, mert nem üti meg a közölhetőség szintjét.

radírgumi

A PESTI KABARÉ

1907-ben kibérelte a Teréz körúti, folyosó formájú borozót, Ernő. A Bonbonniere-ben a finom falatok, jó borok mellé szó A franciásan frivol sanzonok, az eredeti magyar kuplék és a hozta a sikert. A színész-vállalkozó ezután merész lépésre szán sorába a magyar irodalmat. „Minden este felléptetek egy m minden este mást, húsz koronáért . . . "

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

1971 JUN 6 -

Hadnagy György

... fel a tennivalókra.

Tegnap délután nyílt meg Hadnagy György faintarzia és Korolovszki András kerámia kiállítása a zalaegerszegi helyőrségi klubban. A kiállítás megtekinthető mindennap 9-től 21 óráig.

1021

Fából faragott világ

Hadnagy György zalaegerszegi műtermében

A CSENDES városrészben álló ház „beszédesebb", mint gazdája. Hiszen a zalaegerszegi lakás falai, bútorai, kiegészítői jelenlétükkel is árulkodnak a házigazda hajlamairól, szenvedélyéről, míg Hadnagy György a tulajdonos, legszívesebben csak csendesen mosolyog a bajusza alatt.

S hogy miről regélnek a tárgyak? Készítőjüknek a fához fűződő bensőséges viszonyáról, mesterségbeli tudásáról. Intarziák, kisplasztikák, s legújabban kisbútorok adják ezt tudtunkra a még befejezetlen művektől, a kezdeteket visszaidéző intarziákig.

De hogyan is kezdődött? Mi indította a hatvanas évek legvégén a Becsvölgyén született göcseji fiatalembert arra, hogy intarziákat készítsen?

— Magam sem tudom — tárja szét kezét. — Pécsett a művészeti gimnáziumban érettségiztem, de az intarzia nem érdekelt különösebben. Egyszer aztán — mivel a családban más is foglalkozott már fával — kíváncsiságból kipróbáltam, s azóta csinálom. Az első darabok persze arra kellettek, hogy a technikát elsajátítsam, s amint úgy éreztem, hogy már biztos a kezem, a család tiltakozása közepette az utolsó darabig elégettem első „műveimet" itt az erkélyen — int kifelé a nappaliból, amelynek falait a legrégibb intarziái dekorálják, amelyekre már nem várt „tűzhalál".

— Ezektől nem válok meg, túlságosan hozzám nőttek, bár ma már egészen máshogy csinálnám meg egyiket-másikat — nézegeti szeretettel a népi ihletettségű műveket. De nemcsak a múlt, a jelen is itt van a szobában, natúr fa zsúrkocsi képében, amely egy darabja annak a kisbútor kollekciónak, ami most foglalkoztatja Hadnagy György fantáziáját, s jelenleg minden percét leköti. Hiszen az egyszerű, dekoratív zsúrkocsi stílusában már pipereasztalka is készült, amelynek felhajtható teteje tükröt rejt, s az azonos vonalú étkezőgarnitúra és a telefonasztalka tervei is elkészültek már.

— Kislakásokba terveztem ezeket a bútorokat, hiszen manapság mindenki kis alapterületen él, így az apróbb, egyszerűbb vonalú bútorok a kapósak. Egyébként is mostanában az izgat, foglalkoztat leginkább, hogy meddig lehet egy formával játszani, mennyire lehet azt leegyszerűsíteni. Több kisplasztikámon is megfigyeltem már, hogy ha nem tetszik az eredmény, és újra faragom, mindig az előbbinél egyszerűbb, letisztultabb lesz az eredmény. Persze nemcsak a bútoroknál és az iparművészeti jellegű munkáimnál törekszem erre, hanem az intarziákon is. Hiszen azért az

A zsúrkocsi és készítője: Hadnagy György

alap, a legfontosabb számomra talán ma is az intarzia.

LEGUTÓBBI nagyméretű munkáját néhány hónapja helyezték falra Zalaegerszegen a Tudomány és Technika Háza impozáns épületében, az MNB tanácstermében, valamint a Balaton szállóban, s a Képcsarnok Vállalattól is több megrendelést kapott a közelmúltban. A padlástérben kialakított barátságos kis műterem ennek megfelelően dugig van a félkész kisbútorok, dísztárgyak darabjaival.

— Mostanában egészen belebolondultam a fenyőbe, mindent abból szeretnék megcsinálni — mondja, s elmélyülten vizsgálja egy lap míves rajzolatát, majd belefeledkezve taglalja a fafajták erényeit és gyengéit, az egzotikus, ritka fák szépségeit, a fával való bánásmód trükkjeit, fogásait.

Legutóbbi intarziája több mint tíz négyzetméternyi. Hogyan tervez meg egy ekkora felületet?

— Először természetesen kisebb méretben tervezek, s mikor megvan a tusrajz, azt lefotózom diára, s kinagyítom az eredeti méretű kartonra, itt, a műterem falán. Persze előtte kicsiben már a színrebontást is meg kell tervezni, tehát hogy a fa rengeteg színárnyalata, tónusa közül hová, milyen kerüljön. Ezt a kartont szokták aztán zsürizni, ha megrendelésről van szó, no és persze egy kis darabot el kell készíteni a leendő kész intarzióból is, hogy azt is eldönthessék, birtokában van-e a kellő szakmai ismereteknek, tapasztalatoknak a vállalkozó. Az intarzia elemeinek kiválasztásakor persze nemcsak a fa színárnyalatát, hanem erezetének rajzolatát is figyelni kell. Egy funértáblának például sokszor csak töredékét használom — mutat egy fél újságoldalnyi lemezt, amiből mindössze néhány centiméteres motívumot metszett ki onnan, ahol éppen úgy hajlott az erezet, ahogy ő azt elképzelte.

Legújabb intarziáit mintha a kisbútorokhoz hasonlóan a lényegretörés, s ugyanakkor egy expresszívebb szemlélet hatná át. Ikarusz című, néhány éves műve különösen jó példa erre. Szakít a szimmetriával, s nem a dekorativitás, hanem a képszerű kifejező erő az elsődleges. Itt a repülni vágyó, de zuhanó ember kétségbeesett kapkodását, az elemeire széteső táj riasztó kavargását érezhetjük a néha talán kissé merev stilizálás, s az építőkockák nyugalma helyett, ami néhány más munkáján érződik.

Mikor szerszámai felől érdeklődünk, mosolyog magában mielőtt válaszol.

— Egy éles kés a legfontosabb szerszám. Nincs semmi különleges eszközöm. Drezdai kiállításom alkalmával egy ottani orvostól két szikét kaptam ajándékba...

NEM EZ VOLT egyébként az egyetlen kiállítása az NDK-ban, s emellett Jugoszláviában is nemegyszer találkozhattak már műveivel az érdeklődők.

— Melyek a közeljövő tervei?

— Nagyobb méretű fa térelválasztók, taglaló és díszítő elemek foglalkoztatnak legtöbbet mostanában, s a kisbútor család továbbfejlesztése, de persze az intarziákhoz sem leszek hűtlen.

Mit kívánhatunk mindehhez búcsúzóul? Talán azt, amit Németh János Munkácsy-díjas kerámikus írt Hadnagy György egyik kiállítása alkalmával a vendégkönyvbe: „Tovább! Előre!"

M. H.

Beküldendő: a vízszintes 1., 11., 20., 31., 35., valamint 79. számú sorok megfejtése.

Beküldési határidő: 1982. január 29. Legjobb megfejtőink közötti nyokat sorsolunk ki. A január 16-i számunkban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Mielmacko kuckója
Hatévesek lettünk
Micsoda négy nap
Karinthy
Békét becsülettel

HZ

Rejtvényszelvény
1982. január 23.

1982 JAN 23
ZALAI HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., DÉLI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-738

„— A 258/41/B. tervrajz szerint esztergáltam egész nap, és becsületesen letakarítottam az esztergapadot...

— Így már jobb — dicsérte a főnöke. — De gondolkozz csak egy kicsit, Blinov. A 258/41/B-s tervrajz által előírt munka a fogyasztási szövetkezeti tröszt határidős megrendelése. Az esztergapad rendbetétele pedig munkaköri kötelességed, vagy ha úgy tetszik, harc a jobb minőségű termékek előállításáért!

A zseni

Blinov vett egy mély lélegzetet, és a munkanap végén ezt jegyezte be immár munkanaplóvá vált jegyzetfüzetébe:

„A friss levegőjű csarnokban a munka frontján harcba vetettem magam a jobb minőségű termékek előállításáért. A munkapadot pedig előkészítettem az újabb feladatok leküzdéséhez..."

— Ez már igen! Derék legény vagy, Blinov! — dicsérte meg a főnök, miután elolvasta a bejegyzést. — Ehhez még csak az kellene, hogy legyél egy kicsit politikusabb...

Másnap Blinov a következő bejegyzést eszközölte:

„Az éjszaka hűvös volt... A gép túlságosan lehűlt. A hajnali indítás után a kés magas fordulaton élesen sípolt. Végül a munkadarab megadta magát. A fémforgács csak úgy gyűrűzött a gép körül. Végül a gép feltüzesedett, és megvilágította a holnapi munkalehetőségeket is. Ezzel bizonyította a Hazának, a Népnek a szorgos munka gyümölcsét..."

★

Egy hónap múlva Blinov esztergályos leszámolt a részlegnél, és belépett az Írószövetségbe...

Írta: **Andrej Logvinov**
Fordította: **Sigér Imre**

Megér egy mosolyt!

— Nemrég olyan gyorsan hajtottam — dicsekszik az egyik autóvezető a másiknak —, hogy az út mentén sorakozó távírópóznákat cölöpkerítésnek láttam!

— Ez semmi! — dupláz rá a másik. — Tegnap olyan éles szögben fordultam meg a kocsimmal, hogy megláttam a hátsó rendszámtáblát.

★

A gazdag skót halálos ágyán tanácsokat ad a fiának.

— Fel akarom tárni előtted a siker titkát, fiam. Ahhoz, hogy az ember boldoguljon az életben, két tulajdonság a legfontosabb: a becsületesség és a megfontoltság. A becsületesség — azért, hogy mindenkor tel-

A kis üzlet tulajdonosa biztosítást kötött — és a bolt még aznap leégett. A biztosítótársaság turpisságra gyanakodott, de bizonyítani semmit sem tudott. A biztosító igazgatója jobbat nem tudott kieszelni, mint hogy a következő szövegű levelet küldje el ügyfelének: „Kedves uram, ön délelőtt 10 órakor írta alá nálunk a biztosítási kötvényt, üzletében pedig ugyanaznap 14 óra 25 perckor tűz támadt. Meg tudná magyarázni e késedelem okát?"

★

Kalubkáék vonata alagúton halad keresztül. Egy idő múlva az asszony megszólal:

— Igazán humoros: a horoszkópomban az áll, hogy ma egy idióta megijeszt!

Ókori gát

A Kairó melletti Heluanban a régészek nemrég felfedezték az öntözéses gazdálkodás céljait szolgáló legrégibb gátat, amelyet manapság ismerünk: az építmény több mint 2000 éves, és felvilágosítással szolgál a régi egyiptomiak öntözési technikájáról.

Párbeszéd

A konkurrenciáról

— Mondja, mi a véleménye a konkurrenciáról?

— Rossz. Eszembe jut Szedlacsek és a pipától nem is látok!

— De hogyan jön ide a Szedlacsek?

— Szedlacsek a villaszomszédom és állandóan konkurrál velem. Két éve csináltatam szökőkutat, erre ő is összeszerkábáltatott egyet, de színes kivilágítással. Én készíttettem egy egyszerű, hegesztett vaskerítést, erre ő neobarokkot kovácsoltatott.

— Mi az, maga végigszunyálta az utóbbi fél évet? Én azokról a kisvállalatokról, szövetkezésekről, magánvállalkozásokról beszélek, amelyek most nagyobb lehetőséget kapnak a gazdasági életben.

— Na és?

— Mit na és? Ezekkel felszámolunk ellátásbeli fehér foltokat, de bizonyos konkurrenciát is jelentenek.

— Lehet, hogy fehér foltokat felszámolunk, de vörös foltokat már előidéztünk vele.

— Miféle vörös foltokat?

— Nekem az egyik unokaöcsém egy nagyvállalat igazgatója, de menten vörös foltokat lát, ha ezekről a vállalkozásokról hall.

— Nocsak?

— Van egy mérnöke, aki néhány éve feltalált valami új műszert, de az unokaöcsém nem engedélyezte a gyártását, s most ez a mérnök egy magánkisüzemben akarja piacra dobni.

— Most én kérdezem, hogy na és?

— Na és az van, hogy ez konkurrenciát jelent az ő gyárának.

— Tudja mit? Nem sajnálom. Ha egy öt-hat fős kisüzem konkurrenciát jelenthet egy nagyüzemnek, akkor úgy kell neki. Egyébként látja éppen ez a bajunk.

— Micsoda?

— Hogy túlságosan megszoktuk a monopolhelyzetet. Úgy félnek egyesek a konkurrens helyzetek megteremtésétől, mint bizonyos tetűfajta a huszárzsírtól.

— Miből gondolja?

— Nem hallotta? Számítógépbe akarják programozni, vajon valóban ellátatlan igényt elégítene-e ki például egy maszek taxis.

— Mert ha nem azt?

— Félő, hogy belebukna szegényke. Pedig hát ha ő vállalja a kockázatot, akkor a hatóság miért félti?

— Mert hát, aki tönkre megy...

— De tudja-e mi a különbség ha az ántivilágban tönkremegy valaki, vagy ha most nem tud megélni az iparjából?

— Micsoda?

— Hát csak az, hogy ha akkor tönkremegy, beadhatta a kérelmét a koldulási engedélyre, ma meg ha nem elég hozzáértő, ügyes, udvarias, visszamegy az üzembe. Ha pedig ő az udvariasabb, előzékenyebb taxis, borbély, vendéglős, boltos, versenyre kényszerítheti azokat, akik eddig monopolhelyzetben voltak.

— Maga tehát azt mondja, hogy helyeseljem ezt a konkurrenciát, az egymással való versenyt?

— Azt hát.

— Na jó, nem bánom. De a Szedlacseket azért szájon verem, ha a nyáron úszómedencét is csináltat a kéglijéhez.

— baloghy —

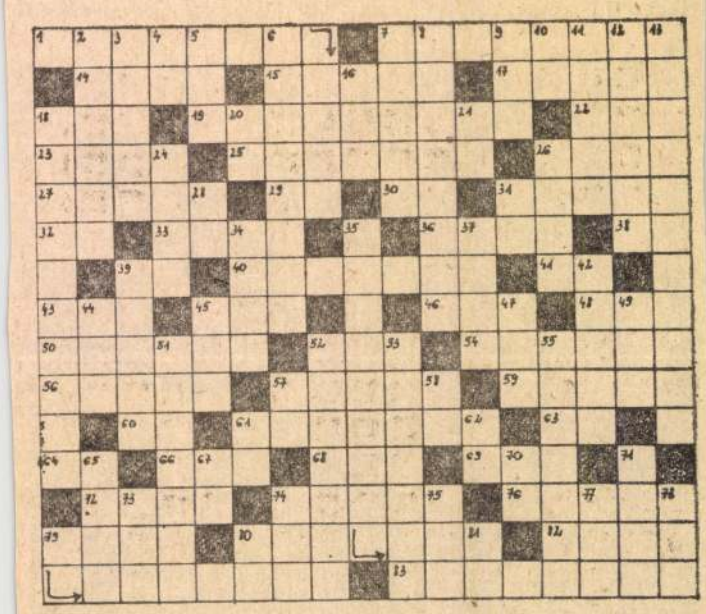

34. „A" csomó. 35. **Mikszáth Kálmán** elsőként megjelent műve. 37. Elkészül a kávé. 39. ...vértanúk.

A megfejtéseket szerkesztőségünk címére kell beküldeni. A levelezőlapra az alábbi rejtvény-

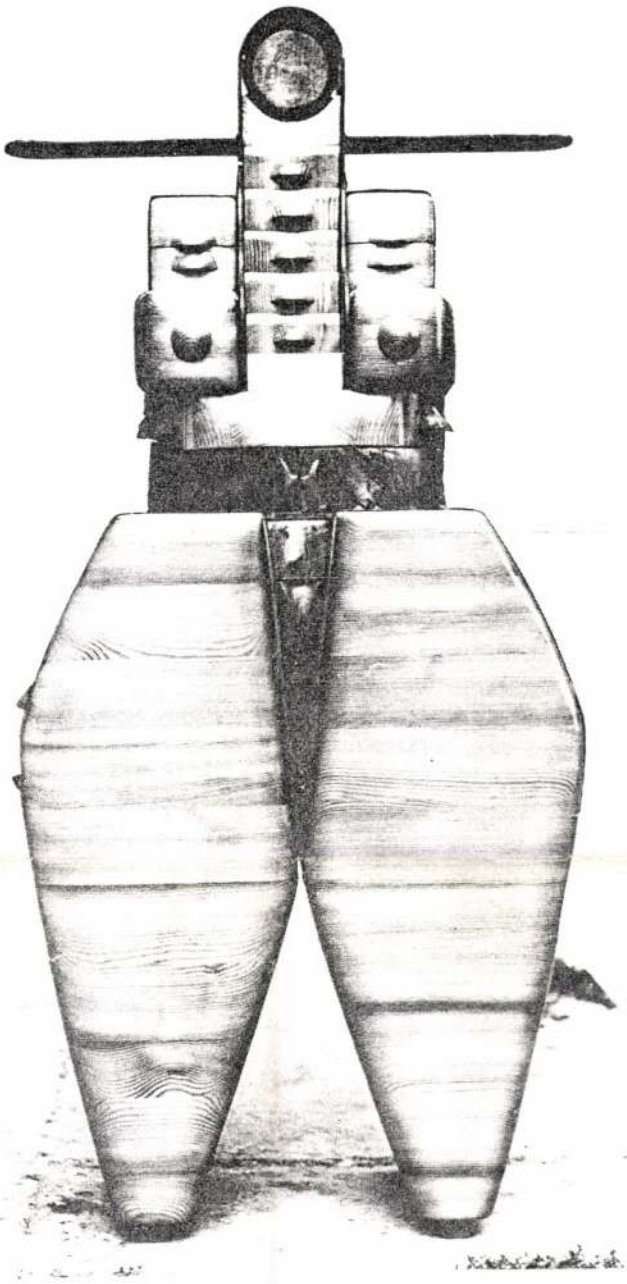

BÚTOR-SZEKRÉNY II.

Hadnagy György

iparművész

8900 Zalaegerszeg
Erdész út 12.

1945-ben született Becsvölgyén. 1963-ban érettségizett a pécsi Művészeti Gimnáziumban. Tagja a Művészeti Alapnak és 1989 óta a párizsi székhelyű nemzetközi intarziaszervezetnek — egyedüli magyar művészként. Kiállításai voltak többek között Szegeden, Szombathelyen, Székesfehérváron, Keszthelyen, Zalakaroson, ill. más külföldi városok mellett Párizsban, Rouen-ben, Saarbrückenben, Bécsben, Badenben.
Köztéri és murális munkái találhatók a németországi Markersdorfban, Saarbrückenben, valamint Zalaegerszegen, Zalakaroson, Csesztregen, Csömödéren, Zalatárnokon, Lentiben és Zalaszentlászlón.

1945 in Becsvölgye geboren. 1963 Abitur am Künstlergymnasium in Pécs. Mitglied des Künstler Fonds und seit 1989 als einziger ungarischer Künstler Mitglied der in Paris ansässigen internationalen Intarsiaverbandes. Ausstellungen unter anderem in Szeged, Szombathely, Székesfehérvár, Keszthely, Zalakaros bzw. neben anderen ausländischen Städten in Paris, Rouen, Saarbrücken, Wien und Baden.
Seine Arbeiten für öffentliche Plätze findet man im deutschen Markersdorf, Saarbrücken sowie in Zalaegerszeg, Zalakaros, Csesztreg, Csömödér, Zalatárnok, Lenti und Zalaszentlászló.

He was born in Becsvölgye, 1945. He sat for the GCE A-levels at the Secondary School of Art in Pécs, 1963. He is a member of the Art Foundation and has been the only Hungarian member of the International Society of the Inlay Artists in Paris since 1989.
He has had one-man exhibitions in Szeged, Szombathely, Székesfehérvár, Keszthely, Zalakaros as well as abroad in Paris, Rouen, Saarbrücken, Vienna, Baden.
His works of art can be seen in Markersdorf, Saarbrücken, Germany, or Zalakaros, Csesztreg, Csömödér, Zalatárnok, Lenti, Zalaszentlászló.

D Hadnagy Gyula

l.

Művészeti hetek

Kolozsvár 1942.

39. l.

Hadnagy [ ], grafikus

Karikatúra.

Repr.

← : Piknik

4

ESTI HIRLAP

Bp. 1965. dec. 31.

MDK

Hadnagy [ ], grafikus

Karikatúra

Repr.

–: Büntetés az esti iskolában 5.

ESTI HIRLAP, bp. 1967. márc. 11.

Hadnagy [ ], grafikus

MDK

Karikatúra.

Rejz.

—: A kövérség nálunk népbetegség 4

ESTI HIRLAP

bp. 1966. dec. 10

Hadolcz Pongrác

ágyúöntő.

Eger várában 1589-ben Hadolcz Pongrácz az ágyúöntő:

V

Kenessey Lajos: Művészeti adatok Kassa múltjából. Arch. Ért. 1906. 58. l.

Lehre.

Hadnagy Imre

Kisplasztikus

1901–3.

Elmúlt 1930. 83. l.

Hadnagy Imre

agyagípari tervező

Értimisk 1904/5

18 l.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi

11908 szám.

Tel.

Műemlékek ov.

Hivatalból.

Hadnagy I.

Benteltvizlastó,
mutárta fenti
Repr.
Értimisk 1903/4.

zoktatásügyi minisztertől.

Hadnagy Imre

kisplasztikus

Vojbir. jó eredm.

Értesítő 1903/4

32, 35. l.

A kép

Academy Place

Physiotherapy

Telephone 19033

Hadnagy Imre

Csik vármegjetől
400 k

Értimisk 1902/3. 59 l.

~~Amerikaiak III. 195~~

Hadnagy Imre

Csik vármegyétől 200 k

Erzsinusk 1901/2. 28 l.

Váza terve, repr. lép

u. o. 1902/3. 48. l.

~~Amerika~~ V. 235, 236,

csikból

Hadnagy Zure

lics plasztika
Lorán fi Antal

Jarzobrász
att. faipari szakisk.
3 hónap, jó eredm

Tanár Prenoszil Sándor

Iparrajziskola 1902

Agazipari
Szerocz

1901-4

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36

Hadnagy Imre

EMKE-től 3 ook

Értesítők 1903/4

32. l.

Cikk vármegyétől

2 ook

M.O.

SIMON GYÖRGY JÁNOS

A művész csak azt adhatja, ami lényege és senki sem lehet másmilyen művész, mint amilyen ember. A zseniális ember zseniális, a közepes közepes, az unalmas unalmas, az erkölcstelen erkölcstelen, s a becsületes, őszinte ember csak becsületes, őszinte művészetet adhat. Persze, ha így lélektani alapon kutatjuk a művészet gyökereit, nagyon kell ismernünk a művészt, mert a látszat gyakran hamis képet mutat. *Simon* György János például a felületes szemlélő előtt aféle nemzetközi világfinak tűnhetik, elegáns és szeretetreméltó *globetrotternek*, aki csakúgy otthon van *Londonban* és *Párisban*, *Genfben* és *Rómában*, akárcsak *Budapesten* s akit megnyerő egyénisége, a valódi *európéert* jellemző biztos fellépése szinte eleve elrendelt a művészinek éppen nem mondható *mondain* életre. Pedig a valóság ennek a képnek szinte gyökeres ellentéte. Való igaz, hogy *Simon* György János hosszú évek óta járja a világot — legnagyobb sikereit is *Genfben*, *Bernben* és *Zürichben* aratta kiállításaival — de ami őt egyre átűzi a földrajzi határokon, az a művész örök, olthatatlan szomjúsága, azé a művészé, akinek *a látás* a legfőbb gyönyörűség. Mondain élet? Ellenkezőleg. Bensőséges művészi életet él mindenütt, akárhová

Hadolcz Pongrác ágyúöntő 1589. Egerben.

(Kenéry L., Arch. Ért. 1906 58. l.)

(egyetemi tanár)

ider Róbert dr., IV. 36.

Hadnagy János

festő

Szombathely

l. Dunántúli Szemle

1944. 221. l.

224. l. képpel

HADOCKER, Martin, pozsonyi kőműves-segéd

M. H., Maurergesell, 8 éves fia meghalt (1774, 48. szám, 8 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Hadlocker Márton, Kőmívesmester,

1774. Posony.

Pressburger Zeitung

1774, 48. sz.

Pozsony. Hadocker Márton, Könnivessegád, 1774.

Pressburger Zeitung

1774, 48. sz.

HADOCKER, Simon, pozsonyi kőmüves-segéd

S. Hadöcker, Maurergesell, 3 hetes fia meghalt. (1768, 76. szám, 4 l)

—

S. Hadek, Maurergesell, + 38 éves korában, Pozsony, 1777 április 26. (1777, 36. szám, 8 l)

—

Preuburger Zeitung
(Genthon)

35
1908. sz.

Nagytekintetü Bizottság!

Mellékelve van szerencsém bemyujtani Hadra Ferencz vállalkozó által a börzsönyi Szt. István templom helyreállitásánál végzett munkálatok végszámláját. Hadra Ferenczezel kötött szerződést a vállalati költségvetéssel együtt 1906 Jan. 24.én nyujtottam be a Nagytekintetü Bizottságnak.

Egyszeresnint van szerencsém a helyreállitási munkák körül végzett épitészeti munkálataimról szóló számlámat mellékelve bemyujtani, kérve a Nagytekintetü Bizottságot, hogy annak végösszegét 393 kor. 28 fillért részemre kiutalványozni szíveskedjék.

Nagytekintetü Bizottságnak

Kiváló tisztelettel

Budapest 1908 Január hó 13.án

Gyalus László
épitész.

2 db. melléklet.

Hadra Ferenc

M.D.K.

Hadolcz Pongrác, egri ágyúöntő

1589-ben az egri vár-ban teljesít szolgálatot.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

335. old.

HADOLCZ Pongrác egri ágyuöntő, aki Egerben 1589-ben az egri várban, mint ágyuöntő teljesitett szolgálatot.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Hadrévi ref. templom

Klenodiumok leírása.

Debreczeni László
1931. 89. l.

Hadssics

Független Művészek Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban kompozíciója szerepelt.

MH. 929. X. 13.

MDK.

Hadúsovszky Rudolfné

Kiállitási kritika

Nógrád 1967 febr.5.p.7.

Hadviger Mór

öraś is chszerer

1887. Körül Esztergomban

Körösy László dr =

Esztergom. Esztergom 1887.

433. l. Hir-

detesek 12. l.

XXV.

MDK

Hadzsics C.

Augusztus, akv.

Nyári virágok, "

Georginák, "

Grafikai kiáll. Müterem, 1937. aug.

2 l.

MDK

Hadzsics C.

Ő és én, akv.

Karnevál, "

Grafikai kiáll. Műterem, 1937. aug.

2 l.

MDK

Hadzsics Camilló

Balatonmelléki táj, vf.

Balatoni kiáll. Műterem, 1937. jun.

MDK.

Hadzsits Camillo festőművésznő.
A Független Művészek Társasága Vándorkiállításán vett részt. /:Mohács, Pécs, Kaposvár és Nagykanizsa:/

Képzőművészet, 1929. 21. sz. 144. l.

MDK

Hadzsics Camillió

Művével résztvett a független művészek társaságának Pécsen rend.kiállitásán.

Cikk: A független művészek társ.kiáll.Pécsett.

Dunántul, 1929.máj.3. 7.o.

Hadzsics Kamilló festőművész

Augusztusi virágok

1934.évi emlék és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Mücsarnok

MDK

Hadzsics Kamilló

Virágcsokor c. képe. Repr. (Az Aquarell- és Pasztellfestők kiállitásáról)

Képzőművészet, 1934. 91.lap

Hadzsics Camillo
festőművén

— **Festőművészek társasvacsorája.** Tisztelettel tudatjuk, hogy a Budapestről leérkező kollégákkal és a pécsi művészbarátokkal f. hó 5-én este 8 órakor a Nádorban társasvacsorára jövünk össze. Kérjük, hogy ezen való részvételét szíveskedjék bejelenteni a Vigadóban. Fogadja őszinte tiszteletünk nyilvánítását. A Független Művészek Társasága nevében *Hadzsics Camillo, Vári Vojtovics Zoltán.*

Pécsi napló
1929 V. 8

17

...ivány.

.....*nak, címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

.....

.....*ért*

.....

.....

.....*fizetendő.*

...*bélyeg*.....*nyugta*.....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel				Kiadás			
Pengő				Pengő			

...Budapest.

Hadzsics Camilló

festőművész

Független Művészek Társasága kiállítása - Nagykanizsán a kaszinó termeiben - képével szerepel.

Genre képpel. - A kiállítást rendezte

Nemzeti Újság
1929.VI.7.

Hadzsics Kamillo

festőművész

Független Művészek Társaságának kiállitása - Pécsen a Turul disztermében - egy képét megvásárolták az ottani muzeum részére.

Magyarság
1939.V.18.

Hadrics Kamillo

Független Művészek Társaságának kiállitása - Kaposváron - művével szerepel.

Magyarság
1929.V.24.

Hadzsics Camillo

festőművész

Pécsen

Független Művészek Társasága kiállításaxkxxxxxxxxxx
a Turul dísztermében - egy képét megvásárolták az
ottani muzeum részére.-

Magyar Hirlap
1929.V.19.

Hadrics Camillo

Független Művészek Társasága kiállitása - Kaposvá-
ron - művével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.V.23

Hadzsics Kamilló MDK

Augusztusi virágok

A magyar a kvarel és pasztelfestők egyesülete
Műcsarnok 1934. márc-ápr.

MDK

Hadzsics Kamilló

A független művészek társaságának pécsi kiállitásán szerepelt Tavasz c.nagy vásznával.

Cikk:Művészet

Dunántul,1929.máj.5. 9.l.

MDK

Hadzsics Camilló

Komédiás, vf.

Müterem 4. csop. kiáll. 1937. ápr.

Hadzsics Kamilló MDK

Augusztusi virágok

Mücsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

MDK

Hadzsics Kamilló

"Én", vf.

Nagy.Arcképfestők Társ. kiáll. N.Szal. 1939.nov.

5. l.

Tisza István gyilkosainak nyomában

Százezreket fizetett ki a Károlyi-kormány a zsaroló Tisza-gyilkosoknak

Hüttner hosszú elbeszélésében ismertette ezután a forradalom előkészítését, mely szoros összefüggésben volt *Tisza* István meggyilkolásával. A gyilkossággal kapcsolatban a következő vallomást tette:

— Délután 2 órakor elmentem a *Royal*-szállóba és a hallban vártam *Csernyákot*. Majd hosszabb beszélgetést folytattam vele. Ő akkor mondotta nekem, hogy a dolog már tovább fejlődött és most már arról van szó, hogy *Tisza István meggyilkolásához az embereket kell megszerezni*, ez okozza a legnagyobb nehézséget, — azt mondotta, nekünk hiába appellál mindenkinek a hazafiságára és a dolog iránti odaadására, mindenki belát mindent, de a bőrét nem akarja a vásárra vinni. Elmondta, hogy ezért a nemzeti tanácsnak az a háromtagú bizottsága, amely a személyi kérdések elintézésével volt megbízva, azt határozta el, hogy *anyagi áldozatot is fognak hozni* és ha valaki meggyőződésből nem vállalkozik a dologra, a pénz vagy más dolog hozzá fogja segíteni ahhoz, hogy elvállalja a dolgot. Még azt is mondta, hogy rám is szemet vetettek és ha már magam nem akarok vállalkozni, akkor a velem érintkező sok ember közül próbáljak valakit rábírni, ha másképp nem megy, *igérjek neki pénzt.*

Tárgyalásvezető: Miféle pénzt?

Hüttner: Azt mondták, hogy *erre a célra rászánnak 100 ezer koronát.*

Tárgyalásvezető: Ki mondta ezt?

Hüttner: Ezt akkor *Csernyák* mondta nekem. Akkor ő azt mondta nekem, hogy talán azok az emberek, akik engem nem ismernek és nem bíznak abban, hogy megadom nekik az igért 100 ezer koronát, jobban fognak hinni, ha *megmutatom nekik írásban.* Mondtam, hogy itt, ebben az írásban össze van foglalva az egész dolog és a végén meg van említve, hogy *aki Tisza grófot lelövi, az kap jutalmul 100 ezer koronát.* Azt mondta, ha a szavak nem elegendők, mutassam meg az írást, de figyelmeztetett, hogy csak olyanoknak mutassam, akikben már félig-meddig biztos.

Tárgyalásvezető: Átadta ő ezt az írást mindjárt?

Hüttner: Igen. Először is fel volt említve benne *Tisza* gróf egész szereplése, hogy ő a háború felidézője, ő vitte rá a monarhiát arra, hogy Németország oldalán megindítsa az ötéves háborut, ő az oka annak, hogy 1916-ban a háborut nem szüntették be, ő az akadálya annak, hogy a mostani nemzetiségi eszme s magyar önállósági törekvések, amelyeknek érvényesülését tulajdonképpen az egész ország óhajtja, vezető szerephez jussanak és annak, hogy itt egy független Magyarország álljon talpra. Ha a forradalom sikerülne is esetleg, akkor is akadályt látnak *Tisza* gróf személyében. Amennyiben az *ő ellenforradalmi ténykedésétől már előre is félnek.* Végül, aki ennek a nemzeti ítéletnek a végrehajtására, vagyis *a gyilkosság végrhajtására vállalkozik és azt tényleg végrehajtja, annak 100 ezer korona* jutalmat adnak.

Tárgyalásvezető: Ön ezt a levelet átvette. Felhasználta?

Hüttner: Nem.

Tárgyalásvezető: Egyetlenegy alkalommal sem?

Hüttner: Nem. Mutattam, de nem használtam fel. A forradalom után mielőtt elutaztam Budapestről, egy néhány barátom fenn volt a lakásomon. *Tisza* István meggyilkolása iránt érdeklődtek. Ez rejtély volt az egész forradalomban. Mindenki sejtett valamit, de biztosat nem tudtak. Én akkor elmondottam, hogy *tényleg a nemzeti tanácstól indult ki a dolog* és mutattam a levelet.

Hogy osztották ki a vérdijakat

Tárgyalásvezető: Minő ajándékokat kapott ön?

Hüttner: Kaptam, mint minden katona tanácstag 10 ezer koronát a hadügyminisztériumban.

Tárgyalásvezető: Kitől kapta ezt?

Hüttner: Hadzsics Emil százados tól, Friedrich államtikár úr szobájában. Hadzsics akkor azt mondotta: mindenki megkapja ezt a 10 ezer koronát fizetésképpen s azt mondta, ők úgy gondolták a dolgot elintézni, hogy mindenki kap katonai biztosi élelmezési állásokat, *ahol tetszésükre van bízva, hogy mennyit lopunk, hogy nemsokára mindenki az Andrássy-úton a saját villájába költözhetik,* a saját ügyessége jutalmául.

Tárgyalásvezető: Minő kifizetések történtek még?

Hüttner: Lähne Hugó földmüvelési államtitkárnál voltunk, aki felhívott egyenkint magához, a földmüvelésügyi minisztériumba. Ő akkor mindenkitől megkérdezte, van-e adóssága, van-e valami kívánsága pénz iránt?

— Október 31-én este *Hehs* Aladár, honvélhuszár hadapródjelölt jött hozzám a kerületi parancsnokságra levéllel s azt mondta: *ennek alapján adjak többeknek pénzt.* A levelet felbontottam. Az akkori hadügyi államtitkártól kaptam rendelkezést. Én voltam ideiglenes honvédkerületi parancsnok. Ebben nekem meghagyja, hogy mint kerületi parancsnok, a parancsnokság pénztárkészletéből a felsorolt tételeket fizessem ki. *Akiknek valami csekély közük volt is a Tisza-ügyhöz, az általa igért 100 ezer koronára s egyéb igéretre, amit ő abban leadott, kértek tőle pénzt.* Az ő rendelkezése szerint *kifizettem 20 ezer koronát.*

Tárgyalásvezető: Tudomása van-e, hogy másoknak is eszközöltek kifizetéseket?

Hüttner: Tudom, hogy némelyeket állásba helyeztek, de pontosan, hogy ki mennyit és mit kapott, nem tudom, mert *Lahner* államtitkár ezt négyszemközt intézte el, titkárja, Vadacs dr. jelenlétében.

Tárgyalásvezető: A merénylők közül kapott valaki külön jutalmat?

Hüttner: Én úgy tudom, hogy *Dobó* kapott öt- vagy tizezer koronát.

Tárgyalásvezető: Jutalom volt ez, vagy *Dobó* zsarolása?

Hüttner: Inkább azt hiszem, *az ő zsarolása volt,* mert ő felment a hadügyminisztériumba, verte a mellét, hogy több érdeme van mint az egész katonatanácsnak, *adjanak 10 ezer korona fizetést neki:* ha ötezret adnak, nincs megelégedve.

Sorozatos zsarolások

— Ebben az időben szabadult a fogházból *Vágó,* nagyban verte a mellét, hogy ez a fogság mennyi erkölcsi kárt okozott neki, s hogy kiadásai voltak a forradalomban és nem kapta meg. Felkerestem *Balokhy* Ernőt s megigérték, hogy a dolgot rendezni fogják. A rendezést felkínálták *Löhm* Vilmosnak, a későbbi hadügyi népbiztosnak, aki leszerelése után államtitkár volt a hadügyminisztériumban. Ő kijelentette, hogy nem akar a dologgal foglalkozni. *Akiknek érdekükben áll bizonyos dolgok elhallgatása, intézzék el maguk.* Ekkor *Balogh* Ferenchez fordultam, akit akkor neveztek ki miniszteri tanácsosból államtitkárrá. Balogh Ferenc eszközölt is kifizetéseket ezen ügyből kifolyólag egyeseknek, akik feljöttek zsarolásokkal. Ekkor már a Berinkey-kormány volt uralmon. Beszéltem is Berinkey titkárjával: Balla Aladár volt, aki nekem említette, hogy *tengerészek és egyéb katonák Tisza gróf címe alatt és forradalmi érdemeik címén már valami kétmillió koronát elvittek. Balogh* Ferencnek és *Kardr* Adolfnak a kezén ment keresztül ez a pénz, mint aki a rendelkezési alapot kezelte.

— Utána nemsokára hallottam, hogy *Tisza* meggyilkolása ügyében *Szentkirályi* főkapitányhelyettes komolyan hozzáfogott a nyomozáshoz és valami eredményt is tud felmutatni. Ekkor felmentem *Baloghoz* és megmondtam: *kell valamit tenni, hogy a nyomozások beszünjenek,* vagy *holt vágányra jussanak.* Azt mondta: legjobb lesz átmenni a belügyminisztériumba *Jánossy* államtitkárhoz. Szentkirályi azonban utasítva lett, hogy *ezt a nyomozást holt vágányra kell juttatni.*

— Később volt még egy ügy, amiről tudok a jutalmazást illetőleg. *Vágó, Meiselsz* és *Áldor* kaptak mozi- és kabaréengedélyt. Megkapták *Dietz* főkapitány útján. Ezek aztán eladták az engedélyt. Akartak egy ujdonságot, éspedig *egy zsidónyelvű kabarét felállítani valahol.*

— November elején tervbe volt véve, hogyan volna legegyszerűbb *a Tisza-ügynek az elsimítása.* A közönség ugyanis nem fogadta olyan csendesen a merénylet hírét, mint gondolták. Valaki felvetette az eszmét, hogy *a Tisza-ügyben érdekelt tagokból egy amerikai missziót fognak alakitani* Csernyák százados vezetésével. Ezek át fognak hajózni *Amerikába,* ott valamely misszió címén fognak élni. Vágó figyelmeztetett bennünket, hogy *ne menjünk bele a dologba, mert mint kellemetlen tanukat el akarnak tenni lábalól.* Senki sem ment el, itt maradtunk. Csak *Csernyák* és *Vágó* mentek el *Hollandiába,* valami külföldi hírszolgálati irodát állítottak fel.

(Folytatjuk)

AZ ÖREG FÜRJ

Irta: Szitnyai Zoltán

A végén ültem le az L-alakú, hosszú kávéháznak. Késő este volt és a zárórához közeledett az idő. Annál az asztalnál helyezkedtem el, ahol valamikor, sok évvel ezelőtt, Ősz Iván barátommal mértük össze a hangulatainkat. Őt akkor még, szülőföldjének határán túl, csak ezen a néven ismerték. Akkor még csak közelített feléje a díszes és súlyos szerep, hogy költői nevét levetve, a patrialkális kereteken túl is ismertté váljék igazi nevén, mint doktor Mészáros Hugó, Szombathely polgármestere. Akkor még vadonatúj volt ez a valóban ezüsttükrös kávéház és mások voltak az élet lehetőségei is, melyekből terveket kovácsoltunk reményeinknek azon az éjszakáján. Akkor Szombathely még nagyon vidám város volt, a szomszédos Sabária étterem előtt, a bent vigadozó földbirtokosok fogatainak hosszú sora állt és a kávéház szuterénjében dzsez zenére táncoltak a párok.

Mi ketten, miután elpengettünk néhány dallamot a lelki témák húrjain, Szombathelyről beszélgettünk, az eljövendő Szombathelyről. Ősz Iván már sejtette, némi habozással és rezignációval ugyan, hogy egyszer beállít hozzá az idő, amikor félre kell tennie a kedves lantot és szülővárosa vezetésének kormánykerekét kell fognia a kezébe. Tudta, hogy nehéz választ elszakadni legmélyebb énjétől és fenntartás nélkül, a közösségnek adni a költői kontemplációk boldog magányát. De titkon élt benne a nemes becsvágy is, hogy épp a költői képzelet gazdag forrásából merítve, termékenyítse meg városának életét.

Arról beszélgettünk azon az estén, hogy mi lenne az a program, mellyel az Ősz Ivánból, a családi névhez visszatérő, Mészáros Hugó polgármester kezdené a munkáját? Abban az időben Szombathely leghevesebben óhajtott vágya volt, hogy a megyei város gyermekcipőit levetve, a törvényhatósági önkormányzat díszét és hatalmát kaphassa meg. Erre már rég rá is szolgált kulturális és gazdasági jelentőségével és ennek beteljesülése megerősítené öntudatát, gátlásmentessé tenné alkotókedvét és a jövedelmét is gyarapitaná azokkal a bevételekkel, melyeket megyei városként, a vármegyével kell megosztania. Ha ezt elérték, következik a tulajdonképpeni alkotómunka: a gyáripari jellog növelése, a szociális feladatok megoldása és a mély alapzattal rendelkező kulturális élet további emelése.

Aztán a gyorsan múló évek egy váratlan pillanatában, Ősz Ivánból valóban doktor Mészáros Hugó, szombathelyi polgármester lett. Akkor már a háború lángjai nyaldosták körül országunk határait, a lehetőségek kerete megszűkült és az alkotókedv szárnyait megnyirbálták a különféle korlátozó rendelkezések. Az álmok bátor hullámai megtörtek ugyan a rideg lehetőségek sziklafalán, de a legszebb álom mégis megszületett: az új polgármester kiharcolta városának a törvényhatósági jelleget. Ismét a háború okozta, hogy a valóságos beiktatás nem következett be, azt a háború utáni időre halasztotta el a kormányzat. E remek város délceg, atléta alakjával tovább is a megyei jelleg gyermekcipőben topog.

Mindez eszembe jut a kávéházban, ahol már jóideje várom a pincért. — No végre — mondom némi méltatlankodással, amikor előkerült. A korán öregedett, hajlotthátú ember fájóan nézett rám: — Majd mindjárt meg tetszik érteni engem, de előbb hozom a feketét. Máris fordult és szapora igyekezettel szaladt, mint egy fürj, a kávéházi tér másik vége felé. Onnan lépcsőkön le a konyhába, majd ismét fel a lépcsőkön, végig a hosszú termen és újabb lépcsőkön fel a félemeletre, ahol a korlátnak támaszkodva, egyetlen vendég merengett.

— Uram — mondta szemrehányó tekintettel, amikor ismét előttem állt, — akik ezt a szép kávéházat épitették, mindenre gondoltak, csak a szegény pincére nem.

Lassan ismertté vált előttem egész élete, talán minden pincér élete, aki ezen a fáradságos pályán megöregszik. Több sérülést szenvedve, végigharcolta az előző világháborút és az utóbbi években is, ismételten teljesitett katonai szolgálatot. Ötvennégy éves, fáradt ember, aki sokkal többnek látszik a koránál. Egy vágya van, hogy önálló iparhoz jusson. Megnyugodni és egy kis pénzt szerezni a családja számára.

— Talán ezer pengővel meg lehetne csinálni — mondotta és a beteljesülhetetlen vágyak tudatának mozdulatával lendítette meg a karjait.

Még tovább beszélt volna, de új vendég érkezett és a hajlotthátú, öreg pincér elsiklott mellőlem. Laposssá talpalt lábait nekiszalajtotta a térnek, valóban oly szaporán, mint egy fürj. Én meg elhatároztam magamban, hogy másnap, amikor felkeresem barátomat, a szombathelyi polgármestert, szólni fogok neki az öreg pincér érdekében. De erre nem kerülhetett sor. Előttem még Ember Józsefnél is szegényebb emberek küldöttsége járt a polgármesternél. Láttam, hogy iróasztala zarándokhely, mely előtt kérelmek, panaszok hosszú sora menetel el és a tehetetlen adnivágyás csak vigaszt adhat nekik. Ennél többet aligha adhatna Ember Józsefnek is, hiszen a lét elemi szükségleteit sem tudja megadni mindazoknak, akiknek szeretné.

Később, amikor messze túl jártam Szombathely határán, hallottam valakitől, hogy az egyik helybeli lap aznapi számában jövő programjáról nyilatkozott a polgármester. Erről Ősz Iványra, a költőre ismertem, aki nem adta fel a hitet s amikor mások a multjukat számolják fel letargikusan, ő a jövő és a remények útja felé mutat. Az ő városának népe ne csüggedjen és ne érje azt felkészületlenül a nagyszerű pillanat, amikor levetve magunkról a fegyvereket, ismét a polgári munka áldásos szerszámait vehetjük a kezünkbe.

Akkor talán Ember József pincér is megszerzi az oly nagyon óhajtott ipart. Talán még előbb is akad valaki Szombathely módos vigadozói közül, aki cigányzenés, szép éjszakákra emlékezve, kiemeli a zsebéből és a vigalmak elfáradt szolgájának adja az iparhoz szükséges összeget. A jótétemény, mely lehetővé tenné, hogy az elöregedett és mégis oly fürge fürj, a kávéházi üzemek szegény vándora végre megépithesse a rég megérdemelt fészket magának.

Megszünik tizenkilenc villamosjárat

A Beszkárt értesíti az utazóközönséget, hogy szeptember 27-től, szerdától kezdve átmenetileg megszünnek a következő járatok: 1, 2, 8, 12, 14, 15, 22, 25, 27, 31, 33, 34, 40, 41, 43, 66, 68, 88, 93-as járat és a Fő-alatti vasút.

Szünetel a forgalom az 5-ös járaton a Nagyvárad-tér és a Népliget között a 16-os járaton az Üllői-út és Orczy-tér és az Eskü-tér és Rudolf-tér között, a 20-as vonalán a Ferenc-körút és a Ferencvárosi-pályaudvar, valamint az Üllői-út és Rókus-kórház között, az 59-es vonalán a keresztény temető és a farkasréti végállomás között, a 69-es járaton a Széll Kálmán-tér és az Uj Szent János-kórház között, a 72-es járaton a Bécsi-út és a Fő-tér között. Megváltozik a 28, 36, 38-as járatok útvonala, ezek külső végállomásaikról az Orczy-térre közlekednek. A 44-es a Hermina-út—Állatkert útvonal helyett a Thököly-úton át a Bosnyák-térre jár, végül megváltozik a 63-as vonal útja. A vonatok a jelenlegi Horthy Miklós-téri végállomáson túl, Kelenföldig közlekednek.

Sacha Guitryt és Gaby Morlayt letartóztatták Párisban

Lisszabon, szeptember 26.

A „kollaboracionistákat", ahogy a vichyi kormány híveit nevezik, továbbra is igyekeznek a francia hatóságok felkutatni. Az elfogottakat jelenleg a Vélodrome d'Hiverben őrzik. Letartóztatták többi között Herbillon *Puvieut*, a vichyi kormány közellátási ügyeinek intézőjét, *Sacha Guitryt*, az ismert írót és színművészt, Gaby *Morlayt*, az ismert filmszínésznő, Sèrge *Lifart*, a párisi Nagyopera világhírű szólótáncosát, *Taittingert*, a párisi városi tanács elnökét, *Robeffet* volt párisi rendőrfőnököt és még sok más személyiséget. A letartóztatottak névsora napról-napra nő és sok ismert „kollaboracionista" van közöttük. (MTI)

Átmeneti kabátok

1. Őszi köpeny egyszínű és kockás szövetből. 2. Drapp kabát barna bárányprémmel. 3. Kalap és táska pettyes anyagból.

Színház, Film, Művészet

Hatvan éves az Operaház

Operaházunk szerdán, szeptember 27-én nyitja meg kapuit. Nem véletlenül ezen a napon, mert *az Operaház első előadását 1884 szeptember 27-én tartották. A dalszínház tehát hatvan esztendős fennállását ünnepli az idei szezonkezdés napján.* Az ünnepség a háborús viszonyokra való tekintettel természetesen igen szűk korlátok közé szorul. Inkább csak *emlékezés*, amely abban nyilvánul, hogy *az évadnyitó előadás műsora teljesen megegyezik a hatvan év előtti első előadás műsorával.* Még díszelőadásnak sem nevezik ezt a megnyitó napot, mert a díszelőadás fogalmával az állami színházaknál különböző olyan tények járnak együtt, amelyek a háborús viszonyokkal nem lennének összeegyeztethetők.

A csendes jubileum napján tehát ugyanazt a műsort hallja majd a budapesti közönség, amit az Operaház legelső vendégei hatvan évvel ezelőtt. A *Bánk bán* első felvonása, a *Hunyadi-nyitány* és a *Lohengrin* első felvonása szerepel a műsoron. Érdekes azonban összehasonlítani az Operaház legelső és mostani plakátját.

Ha csak a szereplőket tekintjük, a névsor így alakul:

A Bánk bán-ban: *Gertrud:* Bartolucci V. (most Némethy Ella), *Ottó:* Pauli (most Rösler Endre), *Bánk bán:* Hajós (most Palló Imre), *Melinda:* Maleczkyné (most Ostváth Julia), *Petur bán:* Odry (most Fodor János), *Biberach:* Láng (most Maleczky Oszkár). A Bánk bán első előadását az Operaházban *Erkel Ferenc vezényelte.* Az idei jubileumi előadáson *Ferencsik János ez a szerep.*

Hatvan évvel ezelőtt a műsor második felét a „Lohengrin regényes opera első felvonása" tette ki. *Henrik király* szerepét akkor Ney Dávid, most Fodor János, *Lohengrint* akkor Gassi, most Závodszky Zoltán, *Brabanti Elzát* Reich, most Báthy Anna, *Telramundot* Bignio, most Losonczy György, *Ortrudot* Saxlehner Elza, most Tutsek Piroska, *A király hirdetőjét* pedig akkor Tallián, most Jámbor László énekli. A mostani nyitóelőadáson a Lohengrin első felvonását *Lukács Miklós báró igazgató vezényli.*

Vessünk még egy pillantást a hatvan év előtti plakát megjegyzéseire. Ezek szerint *„Az előforduló táncokat szerzette és betanította Campilli Fr. balettmester, kísérik a tánciskola növendékei".* E cikornyás szöveg helyett a mai plakáton csak ennyi áll: A táncokat tervezte és betanította Vera Ilona. A hatvan év előtti első előadás 7 órakor kezdődött, végét pedig a plakát „10-edfélkor" jelzi.

A jubileumi megnyitó előadás szerdán délután 5 órakor kezdődik.

*** Jön a Majális.** A tavasz báját és üdeségét varázsolja vissza az őszbe a néhány nap mulva bemutatásra kerülő új magyar film, a Majális. Tóth Miklós bájos diák története kiváló alkalom arra, hogy filmutánpótlásunk tehetséges tagjai bemutassák képességük legjavát. Az ifjúságot Kertay Lili, Serényi Éva, Puskás Tibor, Halász Géza, Csákányi László, Dévényi Laci és Mezei Lajos képviselik a filmben, míg a régi gárdából Sennyey Vera, Rácz Vali és Bihary József szerepelnek a színlapon. A Balogh István rendezésében készült film, amely a Pannonia produkciója, az őszi évad legnagyobb filmeseményének igérkezik.

*** Október 3: A Tacskó a Nemzeti Színházban.** A Nemzeti Színház október 3-án újítja fel Dario Niccodemi Tacskó című darabját Turay Idával a címszerepben. A többi szerepeket a régi együttes játssza, csupán egy új szereplő lesz a darabban még: Sándor Iza.

*** Meghalt Thimig Hugó.** Thimig Hugó udvari tanácsos, a német színművészet egyik legkiválóbb alakja kilencven éves korában Bécsben meghalt. Hetven évig volt tagja a Burgszínháznak, amelynek hosszú időn keresztül igazgatói tisztségét is betöltötte. A kiváló színésznek három gyermeke van, akik a színházi világban ugyancsak nagy megbecsülést szereztek a Thimig névnek.

*** A Vidám Színház még mindig keresi a komikust.** Hírt adtunk arról, hogy a Vidám Színházban már javában folynak a próbák a Romeo és Piroska című darabból. A bemutatót szeptember 29-re tervezték. A színház igazgatósága azonban kénytelen volt ismét eltolni a premier dátumát, mert a darab komikus szerepére még mindig nem találták meg a megfelelő színészt. Állítólag a megfelelő szereplő fellelése „minden pillanatban" várható. Az újabb tervek szerint a színház október 5-én tartja a főpróbát, 6-án pedig a bemutatót.

Bonyodalmak az Uj Magyar Szinház körül

Az Uj Magyar Színház körül az utóbbi időben több terv merült fel. Szó volt arról, hogy a Nemzeti Színház kellemes bérleti feltételek mellett igénybe veszi az épületet kamaraszínház céljaira. Ez a terv az Uj Magyar Színház ellenkezése miatt nem valósulhatott meg. A színház igazgatósága most Tóth Miklós „Utcai ismeretség" című darabjának bemutatására készül, a bemutató körül azonban újabb bonyodalmak támadtak. Először Földényi László vált ki az együttesből, szerepét vitéz Bánky Róbert vette át. A bemutató körül még így sem oszlottak el a nehézségek. A napokban még nagyobb bonyodalom támadt. Orosz Barna kivált a színház tőkéjét képviselő kft-ből és így legalább is kétséges, hogy a tervezett bemutatóból lesz-e valami.

Értesülésünk szerint most az a terv merült fel, hogy amennyiben a színház nem tudná folytatni programját, az épületben a kolozsvári Nemzeti Színház prózai együttese kap otthont.

Jávor Pál a Nemzeti Színház következő ujdonságában

A közeli napokban olyan hirek terjedtek el, hogy *Dayka* Margit megbetegedett és ezért megakadtak a próbák a Nemzeti Színházban, ahol a *Szökimondó asszonyság* felújítására készülődnek. Dayka Margit könnyebb őszi meghüléséből már felépült és így *a próbák a legnagyobb lendülettel folynak, Abonyi* Tivadar irányítása mellett. A Sardou-darab felújításának, az eredeti tervektől eltérően, több szenzációja lesz. Napoleont *Ajtay* Andor alakítja, Fouchét *Timár* József helyett *Kovách* Károly. Le Fébvre szerepét pedig nem Kovách Károly, hanem *Jávor Pál játssza.* Jávor Pálnak tehát hosszú szünet után ez lesz első szerepe a Nemzeti Színház színpadán. A darab október 14-én kerül a közönség elé.

*** Szerepcsere az Andrássy Színházban.** Az Andrássy Színházban a „Ne bízz a nőben" című darab egyik szerepét Balázs Samu, a Nemzeti Színház tagja játssza. Eredetileg úgy tervezték, hogy Balázs Samu a szerepet akadály nélkül vállalhatja, mert Nemzeti Színházbeli fellépése „A Nagyúr"ban időben összefér ezzel a másik szerepvállalással. Az előadáskezdések korábbi időpontra helyezése folytán azonban ez a terv megdőlt. Azokon a napokon, amikor Balázs Samu „A Nagyúr"-ban lép fel, Andrássy Színház-i szerepét Villányi János veszi át. Villányi János különben egy éve tagja az Andrássy Színháznak.

*** Költözik a Népvarieté.** A Népvarieté, amely egész nyáron keresztül komoly sikerrel szerepelt nívós artistaműsorával a nemzeti sportcsarnokban, szeptemberi műsorát ezen a héten befejezi. Az utolsó előadást október 1-én tartják a sportcsarnokban. Minthogy a sportcsarnok épületére októbertől kezdődően a sporthatóságoknak van szükségük, Tasnády József, a Népvarieté igazgatója új hajlékot keresett az együttesnek. Sikerült is megállapodást kötnie a Heinemann Sándor bérletében volt Royal Színház ügyében. A megállapodás szerint a Népvarieté a Royal Színházban „Villámrevü" elnevezéssel folytatja majd műsorát, mihelyt a színház helyiségei felszabadulnak. A színházban legutóbb a német tábori színház működött, ők azonban a helyiségre nem tartanak többé igényt. A Népvarieté előreláthatólag október közepén kezdi meg a „Villámrevü" műsorát a Royal Színházban.

*** Csütörtökön nyitják meg a tanévet a zeneakadémián.** A zeneművészeti főiskola új tanévét szeptember 28-án, csütörtökön nyitják meg. Délelőtt 11 órakor lesz a Veni Sancte a terézvárosi plébániatemplomban, majd az évadnyitó ünnepséget a zeneakadémia nagytermében tartják meg. A tanítás október 2-án kezdődik.

*** Simó Margitot meggyilkolták — filmen.** A néhány nap mulva bemutatásra kerülő „Vádol a védő" című Tobis-filmben főszerepet játszik Simó Margit, az ismertnevű magyar táncosnő és filmszínésznő. Egy berlini varieté ünnepelt primadonnáját alakítja, akit az egyik előadás után meggyilkolnak. Az izgalmas bünügyi film legdrámaibb jelenetei egy törvényszéki tárgyaláson peregnek le, ahol Heinrich George játssza a védőügyvéd szerepét. Az új német filmet Werner Klinge rendezte.

*** Bemutató előtt az Ifjú sasok.** A sajtó képviselőinek szerdán délelőtt mutatják be az Ufa új repülőfilmjét, amely pár nap mulva kerül a közönség elé „Ifjú sasok" címmel. A filmben, amely az élethivatására készülő német fiatalság életét eleveníti meg, Willy Fritsch játssza a főszerepet.

FENSÉG, SÜLYEDÜNK!

Regény ⚙ Irta: SZITNYAI ZOLTÁN

29

Elsőnek Edgár, a szakács lépett be. Hatalmas termetű férfi, aki mintegy hatalmának jelvényeképpen, egy húsz eletelő bárdot tartott a kezében. Őt követte Georg, John, Julcsa és a menet végén Marci, a kukta.

— És velünk mi lesz? — kérdezte Edgár dörgő hangon, amint az egész menet elhelyezkedett mögötte. Az urakat előzőleg komoran végigmérte, egyedül a nagyherceg felé hajolt meg tisztelettudóan. Vele a továbbiakban is tisztelettudóan viselkedett.

— Mit keresnek itt maguk? — rivallt Pimpernach Edgárra. — Hogy merészeltek ide bejönni? Azonnal takarodjanak innét!

— A-zon-nal? — mosolyodott el szélesen Edgár kövér arca. Kezében a bárddal fenyegetően közelített Pimpernachhoz. — Ohó, cinege úr, már elmult az az idő, amikor magának packáznia és parancsolgatni lehetett. Most mi parancsolunk.

— Érdekes fordulat — mondta halkan Kázmér és feszült kíváncsisággal hajolt előre.

— Bocsánat, fenség — és Edgár esetlenül újból meghajolt a nagyherceg felé —, hogy beözönlöttünk ide, mi a cselédség, de Georg hírt hozott nekünk erről a tanácskozásról és hát kérem, mi is élni akarunk.

— Megértem, Edgár — bólintott feléje a nagyherceg.

— Ezért kérem, mi is megvitattuk a dolgokat a személyzeti teljesülésen és ezennel ki is hirdetem a teljesülés határozatát.

Torkot köszörült, majd szónoki pózba vágta magát és dörgedelmes hangon beszélni kezdett:

— Először is tudatom mindenkivel, hogy mi, a cselédség ezennel átvesszük a hatalmat és megszüntetjük az eddigi állapotokat. Miután értesültünk arról, hogy a fenség és a főtisztelendő úr kivételével az urak ki akartak játszani bennünket fortélosan ...

Itt szónoki lendülete hirtelen megakadt, újból torkot köszörült, aztán újból nekirugaszkodott a beszédnek.

— Fortélosan és az állam, illetve a haza üdve ellenére, miért is úgy találtatott általunk, hogy a népjogok tiszteletbentartása céljából ...

— Ember! — kiáltott rá a báró —, ha még sokat beszél, mindnyájunkkal elsülyed a hajó.

Edgár most már végképp kizökkent szépen elképzelt gondolatainak menetéből, amitől és a közbeszólástól is haragra gerjedve, már a saját szavaival folytatta:

— Szóval kérem, mi is elsősorban magunkra gondoltunk. Illetve hát előbb is a hajón lévő négy hölgyre, beleértve a Julcsát is (odabökött a konyhalány felé), mert hát ő volna a negyedik. A fenségnek is szorítunk helyet, mivel vele nem volt soha semmi bajunk s ez már öt hely. Marad még három, amit én magam meg Georg és John barátaim foglalunk el. Igy hát a szegény Marcinak — a kukta felé bökött — a tengerbe kell sülyednie a többiekkel.

Marci zsebkendőt vett elő és halkan sírni kezdett.

— Ne sírjon, fiam — mosolyodott el a nagyherceg —, magának nem kell a tengerbe sülyednie. Köszönöm Edgár, hogy rám is gondoltak, de én úgy határoztam, hogy a hajón maradok.

Edgár rosszalóan csóválta a fejét:

— Fenséges úr, én azt tanácsolom, hogy eztet bizony tessen mégegyszer meggondolni. Csak tanácsolom, de nem követelem, mert mi senkit se kényszerítünk testületileg, mert tetszik látni a Marci esetéből is, mindenki személyesen félti a maga bőrét. Szóval hát a hölgyek után mi négyen ülünk a mentőcsónakba s ezek szerint a fenséges úr helyére a Marci gyerek.

— Csak menjenek, Edgár és az Isten vezérelje magukat — mondta a nagyherceg.

— De fenség! De uraim! — kiáltotta magánkívül a bankár.

— Hisz ez őrület! — mondta Kerkapoff.

— Ke kell verni a cudarokat! — ütött az asztalra de Bonn.

Edgár nehéz teste f enyegetően mozdult de Bonn felé:

— Kezdjék el, kamarás úr.

— Talán lehetne valami közös megállapodásra jutnunk — ajánlotta a báró békülékenyen.

Kázmér a báróra nézett és azt mondta magában:

— A bankár.

Eközben megérkeztek a hölgyek is a pappal.

(Folytatjuk.)

Sortűz teritette le a hét nap óta üldözött két bandität

Székesfehérvár, november 22.

A fegyveres banditák, akiket a Bakonyban összpontosított csendőrség már egy hete üldöz, végre kézrekerültek, de már mindkettő holtan. Az üldöző csendőrök gyűrűje kedden este alkonyatkor Bakonybél alá ért és szerdára virradóra *az egyik őrszem észrevette, hogy az erdőből két rongyos alak jön elő.* A csendőr sipjelére megmozdult az egész csatárlánc és amikor az első csendőr megjelent a bozótokban, a rablók tüzelni kezdtek rá. *Csizmadia* János tiszthelyettes, a zirci csendőrőrs parancsnoka a vállán meg is sebesült. A banditák tüzelésére *a csendőrök sortűzzel válaszoltak* és üldözőbe vették a rablókat, akiket azután a bozótosban egymástól néhány méternyire *holtan találtak meg.* A banditáknál nem volt semmi más, mint az a két pokróc, amit Litéren loptak, csomagjaikat, írásaikat menekülés közben eldobálták, igy *személyazonosságukat sem tudták még megállapitani.* A további nyomozás érdekében a holttestekről fényképfelvételeket és ujjlenyomatokat készitettek.

„Segitség! Agyonütnek!!“

Éjszakai rulettbotrány a Kossuth Lajos-utcában

Felháborító rulettbotrány játszódott le szerdára virradó éjszaka a Kossuth Lajos-utcában. Éjféltájban vad kiabálás verte fel az utca csendjét. A Kossuth Lajos-utca 8. sz. ház egyik negyedik emeleti lakásából hallatszott a kiabálás:

— *Segitség, rendőr, agyonütnek!!!!* . . .

Két rendőr sétált ekkor a Kossuth Lajos-utcában, s mikor meghallották a kiabálást, azonnal becsengettek a házba, s mikor a házmester kaputnyitott, felrohantak a negyedik emeletre. Pillanatok alatt megélénkült a Kossuth Lajos-utca 8. sz. ház,

emberek rohantak le a lépcsőn, a lakók ijedten nyitogatták ki a lakásajtókat, a rendőrök pedig a lefelé menekülő embertömeg között végre feljutottak a negyedik emeletre.

A lépcsőházból nyiló egyik négyszobás lakásban működik már hosszú hónapok óta az a „*szisztémázó*” rulettklub, amelynek bankadója és egyben tulajdonosa *Hadzsics* Emil

Itt játszódott le

a verekedéssel tarkitott botrány.

A rendőrök, mikor felérkeztek, azonnal elállták a kijárást, igazoltatni kezdték a jelenlevőket. Két kereskedő, névszerint *Gellmann* Pál és *Markics* Rezső állott legelőször az igazoltató rendőr elé és elmondták, hogy együtt mentek fel este a klubba, ahol

többezer pengőt elvesztettek, majd mikor néhány pengőt kértek taxira és apró költségekre, kiutasitották őket,

s mikor ők ezért méltatlankodni kezdtek, egyszerűen *agyba-főbe verték mindkettőjüket a klub alkalmazottai.*

Dulakodás a vaksötétben

Az igazoltatás még be sem fejeződött, amikor hirtelen sötétség borult a lakásra. A sötétség leple alatt a még ottmaradt játékosok egy része az ajtó felé rohant és menekülni igyekezett.

Vad dulakodás kezdődött a két rendőr s a klubban rekedt játékosok, de főként a klub alkalmazottai és a rendőrök között,

amelynek során a sötétség leple alatt egymást érték a hatalmas ütések. Az egyik rendőr végül is *bezárta az ajtót,* majd világosságot gyujtott, de kiderült, hogy akkorra már *mindössze csak három vendég és a klub alkalmazottai maradtak bent a lakásban.* Az egyik rendőr telefonált a főkapitányság központi ügyeletére, ahonnan riadóautón detektívek és rendőri készültség robogott ki a Kossuth Lajos-utca 8. szám alá.

Találtak a klubban egy modernül felszerelt rulettgépet egy hozzátartozó, körülbelül 25 személyre alkalmas, ovális játékasztalt, nagymennyiségű zsetont és gereblyét. Ezeket mind lefoglalták, majd jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, amelynek alapján szigorú eljárás indul a játékban résztvevők, de különösen az alkalmazottak és a tulajdonos *Hadzsics* Emil ellen.

Hadzsics Emil neve nem ismeretlen, különösen azok előtt, akik a Budapesten gombamódra elszaporodott rulettklubokban és kártyabarlangokban töltik el éjszakájuk legnagyobb részét. Mióta Budapesten a hazárdjáték elburjánzott, *Hadzsics* Emil valamilyen módon mindig ott volt a vámszedők közt s a dolgos, munkás Budapesten ő dolog nélkül fényűzően élhetett abból a busás jövedelemből, amelynek egyetlen bázisa a szerencsét hajszoló emberek játékszenvedélye volt.

Hadzsics „szárnysegéd“ úr érdekes váltókalandja

Hadzsics Emil az őszirózsás forradalom idején, mint *szárnysegéd* tűnt fel először a főváros életében. Ő volt ugyanis az átkozott emlékű vörös hadügyminiszternek, *Linder* Bélának az adjutánsa. A kártyás világban igen sok érdekes történet forog közszájon legutóbbi rulett-működésével kapcsolatban. Beszélnek arról, hogy a Hadzsics-féle fényűzően berendezett *szisztemázó* rulettklubba nemrégiben kissé *borközi állapotban betért egy nyugalmazott székesfővárosi mérnök.* A mérnök közismert arról, hogy nagy tétekben szokott kártyázni, de főként ruletteznі és játékközben, mint vérbeli hazárdőr, halmozza az élvezeteket; nagymennyiségű szeszesitalt fogyaszt. A mérnök a

Hadzsics Emilnél tett látogatása alkalmával kétezer pengőnyi készpénzét elvesztette, s azután kölcsönt vett fel, még pedig bianco-váltóra.

Mivel a mérnök aláirása kártyás nyelven szólva „*mindeen pénzre jó*”, *Hadzsics* Emil nyakló nélkül hitelezett, és alkalmazottaival bőven öntögette a pezsgőt a mérnök poharába. Reggel kilenc óra felé a mérnök készpénzén kívül *összesen 26.400 pengő értékű váltót hagyott Hadzsics úr tárcájában* s mámoros fővel mondott búcsút „*kedves*” házigazdának.

Másnap *Hadzsics* Emil a bianco váltókat — szaknyelven szólva — „*prezentálta*”. A mérnök akkorára már kialudta a pezsgő mámort s azzal dobta ki Hadzsics úr jogtanácsosát, hogy egy fillért sem hajlandó fizetni a váltókért s mellé még kilátásba helyezte, hogy amennyiben Hadzsics úr erőszakoskodna, egy pillanatig sem fog habozni, hogy bűnvádi feljelentést tegyen ellene.

„Egy megveszekedett vasat sem...!“

Hadzsics ekkor személyesen ment el a mérnökhöz és hosszas alkudozás után megegyeztek abban, hogy *tíz nap mulva 6.400 pengőt fog kifizetni* a mérnök Hadzsics Emil kezeihez, amelynek ellenében Hadzsics

köteles kiadni az összes váltókat.

Időközben Hadzsics Emilnek pénzügyi nehézségei támadtak, mire a 6.400 pengőről kiállított új váltót eladta 2000 pengőér egy ismert uzsorásnak. Az uzsorás a megbeszéléshez híven tíz nap mulva benyujtotta a váltókat, annak aláírójához, a dúsgazdag mérnökhöz. A mérnök azonban ekkorára már úgylátszik még jobban kialudta mámorát, s a 6.400 pengősváltó ellenében sem volt hajlandó kifizetni — mint mondotta — „*egy megveszekedett vasat sem!*”

Hadzsics úr természetesen *szó nélkül napirendre tért a dolog felett,*

kártalanitotta az uzsorást,

sőt levélben értesitette a nyakas mérnököt, hogy a történtek után maradéktalanul pontot téve, ismét szívesen látja vendégei között.

A főkapitányság kártyajátékokat ellenőrző csoportja a szerdára virradó éjjel történt események után természetesen figyelmen kívül hagyja a fővárosi rulettbarlangosok és vendégek ismert kibúvó mentegetőzését, amely szerint *a játék csak zsetonokba ment,* s csupán azért, mert a vendégek, akik a házigazdának valamennyien *kebelbeli* jóbarátai, szisztémákat akartak és akarnak tanulmányozni. Ez esetben ugyanis

a két kereskedő helyszinen tett vallomása s a botrány, amelynek tanuja volt az egész ház, napnál fényesebb bizonyitékokat szolgáltat arra,

hogy *Hadzsics Emil a rendőrség szigorú rendelkezéseinek ellenére rulettjátékot folytatott, ahol ő adta a bankot és ő fosztogatta a hozzá betért szerencsétlen játékosokat.*

Orbán Ferenc

Megsemmisitették a marcali választást

Balatonfüreden ezzel is rosszabbodtak a MÉP kilátásai

A *marcali* kerület választói megpeticinálták *Csorba* Sándor MÉP képviselő mandátumát. A tárgyalás során a közigazgatási bíróság *Bodó* Farkas tanácsa részletesen megvizsgálta a panaszokat és ma délelőtt ítéletet hirdetett: *megsemmisitette a marcali választást.* Az ítélet indokolásában a bíróság megállapította, hogy

a választókerületben a szavazófülkék nem a törvény által megállapitott módon készültek.

Az elnök hangoztatta, hogy a választásvédők előadásaiból is biztosan megállapitható az a tény, hogy a választókerület *19 szavazókerületében* a szavazófülkék *nem feleltek meg* a törvényes rendelkezéseknek.

A választás megsemmisítése következtében tehát pár napon belül

ki kell irni Marcaliban az új választást.

Értesüléseink szerint valószinűleg *Erdős Jásebbségben maradt nyilas-jelölt is fellép* kinek a kezdeményezésére történt a petició. Érdekes megemlíteni, hogy az előző választáson a *MÉP* 5759 szavazatot, *Erdős* 4174-et és *Kótay* a harmadik jelölt 2498 szavazatot ért el. A választás megsemmisítése a tapolcabalatonfüredi kerületben *megdöbbentően nagy hatást váltott ki.* Ez nem is csoda, hiszen *Marcali Tapolcától* nincs olyan messze, tehát az emberekre ez a megsemmisitő ítélet nagyobb hatást gyakorolt, mintha a megszünt mandátum az ország másik felében lett volna.

A hűvösvölgyi kalapácsos dráma vádlottját nyolc évi fegyházra ítélték

Szerdán tartotta a büntető törvényszék *Máthé* tanácsa a hűvösvölgyi féltékenységi drámában szereplő Hrimdik Károly tetőfedősegéd bűnügyének tárgyalását. A vádlott elmondotta, hogy feleségét négy éve elhagyta, s utána közös háztartásban élt *Mrázik* Mária manikürösnővel. Nem voltak haragos viszonyban, s hetenként egyszer kirándultak a Hűvösvölgybe. *Július 19-én kirándulás közben a manikürösnő arról beszélt neki, hogy valami barátja van.* Ezért amikor a lány elaludt kalapáccsal fejbeütötte, de megölni nem akarta. Az elnök kérdésére elmondja, hogy a kalapácsot azért hordta magával, hogy a barackmagot feltörjék. Mrázik Mári lakásadónője elmondotta, hogy a cserepessegéd és a lány, gyakran veszekedtek. A bűnper sértettje arról vallott, hogy Hrimdik többször bántalmazta együttélésük folyamán. Az *elmeorvosszakértők kifejezték azt a véleményüket, hogy a tetőfedő akaratának szabad elhatározási képességében korlátozott egyén. A bíróság Hrimdik Károlyt 8 esztendei fegyházra ítélte.* Az ítélet *nem* jogerős.

NYILATKOZAT

Az „Esti Kurir” cimü napilap folyó hó 22-i, 263-ik számában: „Különös napirend az „Eke” szövetkezet közgyülésén”, fő és „súlyos veszteségek miatt sürgősen dönteni kell a nyilas vállalat sorsával”, alcim alatt az Ekével kapcsolatban a valóságnak meg nem felelő közlemény jelent meg, ami miatt nevezett sajtótermék ellen sajtó utján elkövetett rágalmazás miatt a bűnvádi eljárást folyamatba tettük.

Tisztelettel:
„Eke” szövetkezet.

MINDEN ÓRÁS SZAKÜZLETBEN KAPHATÓK

Kormánypárti matematika

A kormány délutáni lapja ismét kedves csemegével szolgál a hazai csodabogár-gyüjtőnek. Ezúttal a sportrovat gondoskodott a napi humorról. „Hány góllal kell győzni a Ferencvárosnak Kispesten, az első helyért?” cim alatt elmefuttatást közöl, melynek elején helyet ad a futball-bajnoki tabella idevonatkozó részének is. Ebből kitünik, hogy a tabella első két helyét a Kispest és a Ferencváros csapatai foglalják el, egyformán 14—14 ponttal. A Kispest gólaránya 31:13, mig a Ferencvárosé csak 34:16, tehát jobb gólaránnyal Kispest a listavezető. A déli kormánypárti lap nyughatatlan elméjü munkatársa ezután hosszú számitásokba kezd, hogy hány góllal kell győznie ahhoz a Ferencvárosnak, hogy elfoglalhassa az első helyet.

A cikknek címe kéthasábosan keresztülharsogja ezt a problémát. Közben nem jön rá, a szakértelemtől duzzadó munkatárs, hogy ha a Ferencváros bármilyen gólaránnyal győz is, rögtön a lista élére ugrik, mert hisz a győzelmével többek közt, — két pont előnyre is szert tett. Ezt azonban nem veszi tekintetbe a csalhatatlan kormánypárti és buzgón, könyörtelenül számolgatja tovább a gólarányok eltolódási lehetőségét.

Arra már régen gyanakodtunk, hogy a kormánypárti délutáni lap politikai rovatát a sportrovatvezető irja. Most keserűen állapitjuk meg, hogy a sportrovatot viszont politikai rovatvezető irhatja.

A szakértelem legalább is arra mutat!

Bravá Itália

A Livornóban megjelenő „Il Telegráfó” cimü ujság egyik nemrégi számában közli az olaszországi tőzsdékről kizárt zsidók névsorát, ami annak a bizonysága, hogy az olasz fasizmus komolyan fogta fel az olasz gazdasági élet megtisztitását az idegen elemektől. A hosszú névsor érdekessége az, hogy a kizártak jórésze olasz nevet visel, vagyis Olaszországban is megkisérelte az ottani zsidóság az államalkotó olasz nép félrevezetését olasz nevek felvétele által. Ez a zsidó színlelés azonban mit sem használt. Az olaszok végül is a Coen név mögött megtalálták a hamisitatlan Kóhn-t, a Lévi mögött a fajtiszta Löwit, a Tedeschi mögött a Deutsch zsidót. Persze akadtak azért zsidók, akik megmaradtak Beimsteinnek és Reichenbachnak. Egy ilyen radikális tőzsderendezésre bizony nálunk is nagy szükség lenne, mert az ötezeréves fajta gyermekei nálunk a tőzsdét saját kizárólagos vadászterületükké tették.

Álhír Neumann Teréz gyüjtőtáborbeli fogságáról és haláláról

Berlinből jelentik: A külföldi sajtóban az a fantasztikus hir látott napvilágot, hogy a Konnersreuthba való *Neumann Teréz* gyüjtőtáborban meghalt. Ez a hir teljesen alaptalan, mert Neumann Teréz most is Konnersreuthban él és gyüjtőtáborban *sohasem* volt.

GARY COOPER
a halállégió hősének lenyügöző alakitása:
A kék csillag
BEAU GESTE MA PREMIER Paramount-film ROYAL-APOLLO

„TRETORN” svéd sár-, hócipők, csizmák, Triznyá-nál. IV., Váci-u. 25.

HIREK

Emlékezzünk!

Az ezred utolsó tartaléka

Osztagának példás vezetésével tünt ki 1914-ben ezen a napon *Sásky* Ferenc volt besztercebányai 16. honvéd gyalogezredbeli törzsőrmester, aki a Rzezov környéki Zagorzyce-nél az ezred utolsó tartalékával az ezredutászosztaggal, fedetten megközelítette és tüzzel rajtaütött egy orosz századon, mely az ezred jobbszárnyát támadta meg és visszavetette. Ezzel az ezred helyzetét megszilárdította.

Az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

— Ilniczky görögkatolikus nagyprépost — kárpátaljai főtanácsadó. Ungvárról jelentik: *Ilniczky* Sándor görögkatolikus nagyprépostot, a Felsőház örökös tagját, a *kormányzó kárpátaljai főtanácsadóvá nevezte ki.* Ilniczky nagyprépost 1889 január 30-án született az ugocsamegyei Feketeardón. Majdnem egész életét Ruszinszkóban töltötte. Már 1917-ben az ungvári püspöki aulához került, ahol fokozatosan emelkedve, különböző tisztségeket töltött be. Lelkipásztori működése mellett résztvett a politikában is és 1939-ben *ő alapitotta a magyar—ruszin testvériség politikájának organumát, az Uj Vasárnapot.* A cseh uralom alatt a Kurtyák-párt egyik vezetőtagja volt.

— Nincs közbenjárás a fővárosi állások betöltésénél. A főpolgármesteri hivatal a legutóbb kibocsájtott pályázati hirdetmények alkalmából szükségesnek tartja a pályázókat külön is figyelmeztetni, hogy a pályázati feltételek kifejezett rendelkezései szerint azok a pályázók, akik valamely állás elnyerése céljából közbenjárásokat és magánajánlásokat vesznek igénybe, a hasonló megitélés alá eső pályázatok érdemleges elbirálásánál utolsó sorba kerülnek.

— Huszesztendős püspöki jubileumot ünnepel a váci egyházmegye. Vácról jelentik: December 19-én lesz huszadik évfordulója annak, hogy dr. *Hanauer* Á. István, a váci egyházmegye főpásztora átvette az egyházmegye kormányzását. Ezt az évfordulót készül bensőségesen megünnepelni a váci egyházmegye. *Kolossváry* Mihály általános püspöki helynök, nagyprépost szózatot intézett az egyházmegye papságához, amelyben ismerteti a hetvenedik életévébe lépő egyházfejedelem püspöki munkálkodását.

— Anglia a balkáni piacokon vásárol. Belgrádból jelentik: Egyes lapok közlik a zürichi National Zeitung londoni hirét, amely szerint az angol gazdasági hadviselés terén újabb intézkedések történtek. Egész sereg angol megbizott utazott a déli és délkeleteurópai piacokra, hogy készpénzért nagymértékű vásárlásokat eszközöljön.

— Elsüllyedt egy hajómalom a Dunán. *Dunaradvány* mellett, a *Morti* nevű holland vontatógőzös négy uszályt vontatott a viharos Dunán. A vihar az uszályokat egy hajómalomnak sodorta, mely percek alatt elsüllyedt. Emberéletben kár nem esett. A hajómalomból sikerült mintegy 32 métermázsa gabonát, lisztet és lisztterméket kimenteni, míg 10 métermázsa gabona, liszt és lisztterméK a beömlő víz következtében hasznavehetetlenné vált.

— Ugyanazon a fán akasztotta fel magát két testvér. Pécsváradról jelentik: Heuer Király József 20 éves legény, vasárnap a vendéglőben összeszólalkozott több idősebb emberrel, akik közül az egyiket üveggel fejbesujtotta. Tette után elmenekült. A legényt hétfőn hajnalban a kertjük egyik fáján felakasztva találták. Fivére két évvel ezelőtt ugyanazon a fán követett el öngyilkosságot.

— Bővitik a főváros szociális intézményeket. A közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály hatáskörébe tartozó különféle szociálpolitikai célú intézményeket a polgármester tataroztatja, bővíti és felszereléseiket kiegészíti. Igy kiegészítik a *József* fiú-árvaház berendezését, kijavítják a Népszálló fűtőberendezését, új dunai mentőállomást létesítenek a *Horthy Miklós* hídnál és fertőtlenítik az *Erzsébet* Szeretetotthont.

MEDDŐ KÜZDELEM

Néhány ádáz sajtótermék
Sok festéket fecsérel.
Hiába minden erőlködésük,
Mégse bírnak Mecsérrel.

(Velősi)

— Jótékonycélú karácsonyi vásár a Vigadóban. Nagy eseménye volt eddig a társadalmi életnek az a karácsonyi vásár, melyet a különböző egyesületek összefogása teremtett meg, mely most már túlnőtte a *Csekonics-palotának* kereteit. Ezért a Pesti Vigadóban tartják meg. Az érdekesnek igérkező vásár megnyitója december 2-án, délután fél 5 órakor lesz, magyar táncok bemutatójával. Lesz buffet, bár, trafik, meleg vacsora, tombola és sorsjáték, vasárnap délután pedig gyermekelőadás.

— Előadás a Magas-Tátráról. Az OTI Egészségügyi Múzeumának szociális előadássorozatában november 23-án, csütörtökön este 7 órakor *Keller* Ferenc mérnök tart előadást a Magas-Tátráról.

MESE

Édes kicsi hugom,
Hallod e bús mesét:
Élt egyszer egy bojtár
Hajdanában, rég.

Sápadt volt az arca,
Bús volt a legény,
A király leányát
Siratta szegény.

A királyleány is
Sírt titkon nagyon . . .
Meghalt mind a kettő —
Eddig szól a dalom.

Számadó Ernő

— Magyarnak nevelik gyermekeiket az amerikai magyarok. A Baross Női Tábor Magyar Otthon-Kiállításának keretében legutóbb *R. Hajek Sára* tartott előadást „Amerikai magyarok otthonaikban" címmel. Beszámolt arról, hogy az újvilágba szakadt testvéreink miként ápolják az óhaza szeretetét, a magyar tradiciókat hogyan ültetik tovább gyermekeik lelkébe és hogyan alkalmazzák ezt a rohanó amerikai életmódhoz.

— A magyar szegénygondozási rendszert vezették be Komáromban. Komáromban Alapy Gáspár polgármester, hirdetményt bocsátott ki, amelyben közli, hogy bevezették a „Magyar normát". Ennek értelmében december 1-től, a koldulás tilos. A hatóság a munkaképtelen szegényeket a lakosság összegyüjtött és felajánlott adományából havonkint segélyezi.

Beiktatták Budapest Vitézi Székének új Székkapitányát

Ünnepélyes keretek közt iktatta be vitéz tiszabeöi *Hellebronth* Antal, a vitézek főkapitányának helyettese, titkos tanácsos, ny. tüzérségi tábornok, Budapest székesfőváros vitézi székének új székkapitányát: vitéz *Holényi* János ny. tábornokot. Az ünnepélyen rendkívül nagy számban jelentek meg a katonai és polgári előkelőségek.

Vitéz tiszabeöi Hellebronth Antal szivélyes beszédben búcsúztatta el a betegsége miatt visszavonult, eddigi székkapitányt: vitéz szárazajtai *Bartha* László ny. tábornokot és egyben nagy bizalommal üdvözölte az új székkapitányt, aki székfoglalójában többek közt ezeket mondta:

— Uj korszak dönget Magyarország kapuján — friss szellő fujdogál a Kárpátok medencéjében. En csupán egyetlen zsarátnokot akarok átmenteni az új világba: a magyar hősi virtus parazsát. Ezt kell lángraszitani az **új generáció lelkében.**

Halálozás. Gerey Lajos dr., az OKH ny. osztályfőnöke, tart. huszárszázados, Budapesten meghalt, szerdán délután temették nagy részvét mellett a rákoskereszturi temetőben.

— Kitüntetés. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Réthy István nyugalmazott főszemlésznek három és fél évtizeden át teljesitett buzgó és odaadó szolgálatai elismeréséül a magyar ezüst érdemkeresztet adományozta. (M. T. I.)

— Görögkatolikus főesperes halála. Kustán Ágoston ungvár—ceholnyai görög katolikus parochus főesperes hétfőn este váratlanul meghalt. Szerdán délelőtt temették a ceholnyai plébániáról. A gyászszertartást Sztojka Sándor görög katolikus püspök végezte.

— Valutázott az értékpapirkereskedő. A törvényszék Dorosy-tanácsa, Székely Szilárd László értékpapírkereskedő tőzsdetagot valutatörvénybe ütköző vétség miatt egy hónapi és 25 napi fogházbüntetésre itélte. Székely ugyanis a mult év őszén egy állitólagos Reisz Bélától, aki ismeretlen helyen tartózkodik 600 cseh koronát vett át, hogy azt zugforgalomban értékesítse. A pénzt a tőzsderazzia alkalmával a fiókjában megtalálták. Székely kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. A bíróság a lefoglalt 600 cseh korona elkobzását is elrendelte.

— Hóviharok Romániában. Bukarestből jelentik: Az egész ország területén dühöngő hóviharok következtében a vonatok csak nagy késéssel érkeznek Bukarestbe. A Nagyvárad felől érkező vonatnak szerdán reggel öt órás késése volt. (MTI)

— Vízállásjelentés: A földmivelésügyi minisztérium vízrajzi osztálya jelenti: A Duna Struden—Gombos között árad, másutt apad, közepes vízállású. Mai vízállások: Schärding 222, Aschach 360, Struden 585, Stein 464, Bécs 464, Pozsony 319, Komárom 389, Budapest 309, Paks 184, Baja 270, Mohács 298, Gombos 395, Ujvidék 326, Zimony 322. — A Rába Szentgotthárdnál minus 22. — A Dráva Barcsnál minus 30, Drávaszabolcsnál 113, Eszéknél 154. — A Száva Bodrognál 537. — A Tisza Tokaj—Szeged között árad, máshol apad, alacsony vízállású. Mai vízállások: Faluszlatina 48, Tekeháza minus 25, Tiszaujlak minus 54, Vásárosnamény 18, Tokaj 169, Tiszafüred 154, Szolnok 136, Csongrád 89, Szeged 154. — A Szamos Csengernél 66. — A Körös Körösszakállnál 38, Békésnél 110, Gyománál 144. — A Maros Makónál 50. — A Balaton Siófoknál 60. — A Velencei-tó Agárdnál 79.

TELEKI MONDTA . . .

„Köztisztviselő nem tartozzék pértokhoz" . . .
S a kiváncsiság most bennem vagyon:
A Mép-ből, (ha netán még vannak ott)
Ezekután kilépnek-e vajjon?

PÉGUSZ

— Husz éve érkezett Kecskemétre a nemzeti hadsereg előcsapata. Kecskemét város közigazgatási bizottságának rendes havi ülésén *Kiss* Endre főispán emelkedett szavakkal emlékezett meg arról, hogy 20 évvel ezelőtt érte el a nemzeti hadsereg előcsapata Kecskemét városát. A bizottság tagjai ez alkalomból lelkesen ünnepelték *Horthy Miklós* kormányzót.

Tegnap történt

Világesemények egy mondatban

(ANKARA) — Törökország majdnem valamennyi keleti tartományában kedden délelőtt gyengébb földrengést mértek.

*

(PHILADELPHIA) — BYRD tengernagy délsarki expediciós hajója a NORTH STAR, kedden futott ki a város kikötőjéből, hogy Panamában gépszenet vegyen fel.

*

(LONDON) — Az újonnan kinevezett albániai főkonzul utrakelt Durazzó felé, megjelenése az angol kormány hozzájárulását jelenti Albániának Olaszországhoz való csatolásának kérdésében.

*

(VATIKANVÁROS) — A pápa szerdán délelőtt fogadta a vak DELCROIX Károlyt, az olasz hadirokkantak egyesületének elnökét, akivel félórán át elbeszélgetett

*

(KAUNAS) — A litván szejm törvényt hozott, melynek értelmében a vilnai tartományban 1940 január elsejéig mindennémü fizetésre moratóriumot adnak.

*

(OSLO) — Bajban vannak a norvég halászok, mert Franciaországban és Angliában betiltották a norvégiai rákbehozatalt, a többi országok pedig egész csekély mennyiséget vehetnek fel csupán.

*

(SZÓFIA) — BORIS király kihallgatáson fogadta LLOYD lordot, a BROTISH COUNCIL (angol titkos tanácsos)-elnökét, akinek tiszteletére a szófiai angol követ estebédet adott.

*

(WASHINGTON) — Az USA folyó évi költségvetésében négymilliárd dollár hiány mutatkozik; ez a legnagyobb költségvetési hiány *Roosewelt* elnöksége óta.

*

(BERN) — Az angol telefonigazgatóság közli, hogy Nagybritannia és a külföld között újra megnyitják a telefon-forgalmat magánosok számára is, de a beszélgetéseket csak előzetes cenzurázás után lehet lefolytatni.

*

(BERLIN) — Szerdán itt lefejeztek két embert, akik Brandenburgban a legutóbbi légvédelmi elsötétítés folyamán rablótámadást hajtottak végre.

*

(BRÜSSZEL) — A belga képviselőház elvi határozata értelmében a rendkivüli nyereségeket 60%-al meg fogják adóztatni.

*

(GIBRALTÁR) — Hivatalos jelentés szerint december elsejétől kezdve a gépjárművek jegyre kapják a benzint.

*

(BUKAREST) — Egy legujabb rendelet értelmében a román határzónákban, a kőolajvidékeken, gyártelepeken, vasútvonalakon és légi kikötőkben szigorúan tilos a fényképezés.

*

(HELSINKI) — A finn mozgóképüzemet válság fenyegeti, mert a kormány utasitása szerint az eddigi kiadásoknak csak egynegyedét szabad külföldi filmek behozatalára fordítani.

*

(BERLIN) — Newyorki tudósitás szerint a nyugati hatalmaknak szánt repülőgépeket az amerikai pilóták csak a kanadai határig vezetik, ahol helyüket kanadai pilótáknak adják át.

*

(TOKIO) — Norihida Abe tábornok, Japán egyik legkiválóbb sztratégája, a kinai Hupej tartományban november 7-én csapatai élén hösi halált halt.

Bánlaky Géza

Szendy Károly polgármester, Bánlaky Gézát, a fővárosi gyógyfürdők és gyógyforrások központi igazgatóját, aki hosszú évtizedek óta áll a főváros szolgálatában, miután ideje elérkezett, — nyugdíjazta. Bánlaky Géza képességeire már egész fiatalon felfigyeltek elöljárói. Széleskörű tapasztalata és kiváló szaktudása röviden lehetővé tették számára a központi igazgatás irányításának átvételét. Fáradtságot nem ismerve küzdött azért, hogy a fővárosi gyógyfürdőket és gyógyforrásokat a világszerte ismert gyógyfürdők színvonalára emelje, s ezzel a főváros idegenforgalmát is megalapozza. Nagyértékü alkotásai sorozatába tartoznak, többek között a Szent Gellért hullámfürdő modernizálása, a Széchenyi gyógyfürdő mélyfúrása, továbbá elindítása annak a nagyjelentőségü mozgalomnak, mely a tabáni gyógyszálló és gyógyfürdő felépítését eredményezi. A Szent Gellért Szálló átépítése során közel száz szobával emelte a szobák számát, hogy a gyógyulástkeresők részére nagyobb elhelyezési lehetőséget biztosithasson. Bánlaky Géza azok közé a kivételes képességü egyéniségek közé tartozott, akik egész munkásságukat a köz érdekeinek és a vezetésük alatt álló intézmények további fejlesztésének szolgálatába állitották. Hosszú évtizedek munkássága során, nagy tekintélyt szerzett. Nemcsak felettesei becsülték benne az alkotó ember értékét, hanem szeretetreméltó egyéniségével a melléje beosztott alkalmazottak megbecsülését is kiérdemelte. Törekvésének főcélja volt, hogy munkájának eredményével emelje a nemzet vagyonának értékét. Bánlaky Géza ezt a célját teljes mértékben elérte. Ugyhisszük, hogy nyugalombavonulása után is segitségére lesz annak a mozgalomnak, mely a fővárosi fürdők és gyógyforrások további kiépitését és az idegenforgalom emelését célozza.

A. — e. —

Tisza István gyilkosainak nyomában

Kéri Pál irányításával az Astoria-szállóból indultak el a gyilkosok
Hogyan alakult meg a nemzeti tanács és katonatanács?

A *Tisza*-perben *Almássy* Denise grófnő vallomásával szemben áll a gyilkosok vallomása. Elsőnek *Hüttner* Sándor budapesti születésű, kassai illetőségű, 23 éves, római katolikus vallású, nőtlen, vagyonos, a hadi cikkekre esküvel kötelezett magyar királyi kassai 9. gyalogezredben tényleges állományú főhadnagy tett vallomást. Az ügyész a KBTK 11. és 413. §§-ba ütköző, a KBTK 416. §-a szerint büntetendő tettestársi minőségben elkövetett *közönséges gyilkosság büntette* címén emelt vádat.

Tárgyalásvezető: Adja elő részletesen kik, mikor és hogyan ölték meg *Tiszát?*

Hüttner: 1918 október 31-én délután 5 óra tájban az *Astoriába* voltunk felrendelve, ahol a 105. és 108. számú szobákban volt a nemzeti tanács hivatalos helyisége. Ott gyülekeztünk *Kéri* Pál szobájában. Jelen voltak: *Kéri, Fényes* László, *Sztanykowszky, Dobó, Horváth-Sanovich, Gartner, Láng, Pogány, Kundacker, Csernyák* és én.

Tárgyalásvezető: Más nem volt jelen?

Hüttner: Csak akiket most felsoroltam. Voltak ott mások is, százados úr, csakhogy nem tudok visszaemlékezni minden emberre, aki akkor ott járt. Mikor mindnyájan együtt voltunk, *Kéri* Pál az asztal köré gyüjtött minket. Az asztalon valami levélpapirosra felrajzolta a *Roheim*-villa tervrajzát, aztán megkérdezett minket: *ki fogja tulajdonképpen a grófot lelőni?* Általános hallgatás. Végre *Pogány* megszólalt, hogy *ő el fogja intézni a dolgot.* Azután *Kéri a terven felrajzolta mindenkinek szerepét,* hogy ki-ki hol fog elhelyezkedni. Azután a cselédlépcsőn keresztül lementünk az *Astoria* hátsó lejáratán a *Magyar*-utcába, ahol reánk várakozott két katonai autó. A két autóban elő voltak készítve a fegyverek s az autót egy előttem ismeretlen nevü, rózsaszín parolis hadnagy adta át *Kérinek.* Az autóban a következőkép voltunk elhelyezkedve: az első kocsiban a soffőr mellé ült *Kéri.* A kocsiban *Dobó, Horváth-Sanovich, Sztranykowszky* és *Gartner* ültek. A másodikban a soffőr mellett *Cseryák,* hátul én, *Kundacker,* a kis ülésen *Pogány* és *Láng.*

Elindulnak a gyilkosok . . .

Hüttner: Mellékutcákon kimentünk a *Hermina-útra,* ahol az *Erzsébet királyné út* és *Hermina-út* sarkánál a két autó megállt. Először kiszállt *Kéri* Pál és elment körülbelül 150—200 lépésre a *Roheim*-villáig, azután visszajött. Mindnyájan kiszálltunk. A ligeti külső körútnál van egy taxiállomás, az autók oda álltak be, mi pedig két csoportban a *Roheim*-villáig mentünk, amelynek rácsos kerítése van. Mikor az első csoport bement, mi a második csoportban a kerítésen néztük a bent történendőket. Bementek *Dobó, Horváth-Sanovich, Sztanykowszky* és *Gartner.* Az épületnek egy kis kapujánál egy csendőr állt. Ennek mondtak valamit, nem tudom mit, *átadta fegyverét* és elment. Azután a következőkép helyezkedtünk el:

Tárgyalásvezető: Mondja csak: biztosan emlékszik, hogy egy csendőr volt ott?

Hüttner: Én egyet láttam.

Tárgyalásvezető: Kik mentek be elsőnek?

Hüttner: Pogány, Dobó, Horváth-Sanovich, Sztanykowszky és *Gartner.*

Tárgyalásvezető: És a csendőr kinek adta át a fegyverét?

Hüttner: Pogánynak.

Tárgyalásvezető: Hol állt a csendőr?

Hüttner: A villa bejáratánál.

Tárgyalásvezető: Kivül, vagy belül?

Hüttner: Még kivül. Mikor ők bementek és a csendőr elment, akor mentünk be a kertbe hárman. Én, *Láng* és *Kundacker.* Akkor a következőkép helyezkedtünk el: a kapu és a villa között van egy kövezett kocsiút. Ott álltam én. A villa másik oldalán *Láng* és *Kundacker.* Künn a kapuban *Csernyák.* Azután onnét a városliget felé tovább néhány száz lépésnyire van egy kórház, amelyet akkoriban katonai kórháznak használtak. Odament *Kéri.* Azt mondta: odamegy, hogy nem jön-e valaki?

Egy lövés eldördül...

Tárgyalásvezető: Kundacker és *Láng* a villa hátsó részén álltak?

Hüttner: Nem a hátsórészen, hanem a fronttal szemben az egyik és az ellenkező oldalon a másik.

— Amikor bent voltunk néhány percig, — hogy meddig, nem tudom, arról magamnak számot adni nem tudok — *eldördült egy lövés odabent.* Én háttal álltam a villának, a rács és az épület között, körülbelül feleúton. Nem mondták meg nekünk, hogyha bent lövések fognak történni, mit csináljunk. Láttam, hogy *Csernyák szalad az autók felé.* Utána szaladtunk. Felültünk a kocsikra és visszamentünk az *Astoriába.* Az érkezett oda elsőnek, amelyikben én mentem. Én azután vártam a szolgálati gépkocsira, amelyen visszamentem a honvédkerületi parancsnokságra.

Tárgyalásvezető: Útközben beszéltek a gyilkosság részleteiről?

Hüttner: Nem.

Tárgyalásvezető: Mondja meg, mi indította önt a bűncselekményre? Saját iniciatívájára vett részt, vagy más motívum vezette a tett elősegítésében?

Hüttner: Én nem a saját elhatározásomból voltam ott, sőt volt idő, amikor én *Tisza* gróf meggyilkolását elleneztem.

— Én 1918 október végén a déli hadseregparancsnokságnál voltam beosztva. Október 25-én az esti órákban érkeztem Budapestre. A *Deák Ferenc-szálloban* vettem lakást. Le akartam menni vacsorázni. A *Rákóczi-út és Nagykörút* sarkán találkoztam *Sztanykowszky* zászlóssal, akit régebben ismertem. Ő említette nekem, hogy a *Monarchia* minden nemzetiségi államában nemzetiségi törekvések vannak. Elmondotta, hogy mindenütt megalakulnak az úgynevezett *nemzeti tanácsok* és hogy erre *itt Magyarországon is mozgalom indult meg,* ennek élén pedig a 48-as függetlenségi párt, amelyik *Károlyi-párt néven volt ismeretes, áll.* Felmentem *Sztanykowszkyval a Gizella-tér 2.* szám alá, a *Károlyipárt helyiségébe.* Azt vártam, hogy ott politikusokkal, civil személyekkel fogok találkozni, de *csak katonatisztek voltak,* körülbelül harmincan. *Sztanykowszky* bemutatott és ők tőlem *esküt kértek,* hogy ha akár résztveszek a mozgalomban, akár nem, ameddig a forradalmi mozgalom, illetve az az akció, amelybe ők belefogtak, ameddig be nem fejeződik, arról amit itt és a dologgal kapcsolatban hallok, nem teszek említést.

Megalakul a nemzeti tanács

Tárgyalásvezető: Itt csak tisztek voltak?

Hüttner: Akkor csak tisztek voltak, senki más nem volt ott.

— Mikor letettem a fogadalmat, úgy tekintettek, mintha kezdettől fogva velük lettem volna. Ott volt a honvédelmi minisztériumból *Hadzsics* Emil százados, aki *Csernyák* századossal tárgyalt, aki később a katona-tanács elnöke volt, hogy milyen feltételekkel volnának hajlandók a honvédelmi minisztérium tisztjei, illetve tisztikara a *Károyi-párt* mozgalmaiban résztvenni.

— Az éjféli órákban telefonáltak a *Károlyi* palotából, hogy az ott lévő civil személyek, akik értekezletet tartottak, kérik, hogy néhányan a tisztek közül, akik a *Károlyi-párt* helyiségeiben voltak, jöjjenek át a *Károlyi-palotába,* ahol a *nemzeti tanács megalakult.* Átmentünk körülbelül tízen.

— Ott *Fényes* László fogadott minket, mint házigazda helyettesítette *Károlyit.* A *Batthyány-szalónba* vezetett és azt mondta, hogy *Károlyi* Mihály és a többi civilek még tárgyalásokat folytatnak, várjunk. Nemsokára bejött *Károlyi* Mihály néhány civil urral. Nem tudok mindegyikre visszaemlékezni. Ott volt *Kéri* Pál, *Fényes* László, *Laehne* Hugó, *Bárczy* István, *Friedrich* István, *Lovászy* Márton. Először *Kéri* Pál, aztán *Fényes* László néhány szóval ecsetelte, hogy a *Károlyi-pártnak* mi a célja. *Fényes* László beszéde után *Károlyi* Mihály néhány szóval vázolta ugyanazt, amit Fényes László elmondott. Azután azt mondatta, hogy azért van szükségük a katonaságra, mert belátják, hogy ha a katonaság nincs áthatva attól az eszmétől, amelyet ők szolgálnak, akkor a mozgalmat nem indíthatják meg. Azt kívánják tőlünk, hogy terjesszük a katonaság között ezeket az ezsméket és ha esetleg itt talán egy puccsszerű dologra kerülne a sor, akkor annyit kívánjunk a katonáktól, hogy *polgárháború ne legyen és az emberek ne lövöldözzenek egymásra.* A katonák karhatalmi kiküldetésekkor *fegyverhasználatra ne ragadtassák magukat.*

Tárgyalásvezető: Ez talán másképp volt. Úgy, hogy *a katonák ne lőjjenek a forradalmárokra.* Nem?

Hüttner: Igen.

Tárgyalásvezető: Szóval, hogy a katonaság ne engedelmeskedjék előljáróinak.

Hüttner: Csak abban, hogy fegyvert ne használjanak.

Tárgyalásvezető: Szóval ez volt a célja a beszélgetésnek?

Hüttner: Én nem tudom hogy mi volt a célja, de ő ezt mondotta és én elhittem, amit mondott. Azután még azt mondotta, hogy *a katonatanács megalakulását Csernyák századosra fogja bízni* és kér minket, hogy amennyiben mi is olyan szimpátiával fordulunk felé, *Csernyákot* válasszuk meg a katonatanács elnökének.

Tárgyalásvezető: Szó volt már akkor nemzeti tanácsról, beszélt már erről *Fényes,* vagy *Károlyi?*

Hüttner: Akkor éjjel alakították meg a nemzeti tanácsot. A katonatanácstól a nemzeti tanácshoz *Csernyák* százados, a nemzeti tanácstól a katonatanácshoz *Friedrich* István volt kiküldve.

(Folytatjuk)

Felhívás!

A Sepsiszentgyörgyi Textilművek R.T.

Budapesten vagy vidéken tartózkodó

munkásai

ellátás és foglalkoztatás végett

a vállalat központi irodájában Budapest V. Báthory-utca 7. szám alatt, naponta 9—15 óra között

jelentkezzenek

A kommunisták támogatják Roosevelt ujraválasztását

Stockholm, szeptember 23.

Roosevelt a péntekről szombatra forduló éjjel a newyorki rádióban elmondott beszédével *megkezdte az elnökválasztási harcot.* Vitába szállott republikánus ellenfelei állításával, amely szerint *ő már öreg és sem ereje, sem képessége nincs.*

Dewey és barátai már az elmult héten választási propagandautazásokat tettek az Egyesült Államokban. Beszédeikben újra meg újra kiemelték, hogy *Roosevelt és munkatársai Amerikát katasztrófába döntik és esztelen kísérleteikkel zavarják a gazdasági életet.* A választási hagyományokkal ellentétben Dewey a republikánus párt helyi vezetőivel hosszú értekezleteket szokott tartani, maga azonban csak ritkán jelenik meg a nyilvánosság előtt. Általában csak a rádiót használja, de a rádióban is alig beszél tovább, mint húsz percig.

A két jelölt esélyeit nem lehet megjósolni. Nagy ellenzéke van Rooseveltnek a szervezett munkásság körében. Lewis szakszervezeti vezető például keresztülvitte, hogy a bányamunkások Roosevelt ellen szavazzanak és Deweyt válasszák jelöltjüknek. Dewey azonban nyilván nem tartja túlságosan kellemesnek Lewis támogatását, mivel attól fél, hogy ez sokaknál, különösen a befolyásos köröknél árthat neki. Éppen ezért nem is lépett személyes érintkezésbe a mukásvezérrel. *A két jelölt körülbelül egyforma eséllyel indul otthon, a választást tehát a tengerentúli harctereken tartózkodó sokszázezer katona szavazata dönti el.* Éppen ezért azzal számolnak, hogy a választás eredményének megállapítása két-három hetet vesz majd igénybe. Az Egyesült Államokban, szokás szerint, óriási összegű fogadásokat kötnek az elnökválasztás eredményére.

Madrid, szeptember 23.

A spanyol távirati iroda washingtoni jelentése szerint *Earl Browder, az északamerikai kommunista párt vezetője kijelentette, hogy a kommunisták támogatják Roosevelt újraválasztását.*

Hatszázezerötszáz pengő sorsa
Mi történt a tegnapi huzáson?

Még valamennyien hatása alatt állun
számú osztálysorsjegy boldog tulajdonosa (
lett a 600.000 pengős jutalmat is.

A sorsjegy, a **húzás** még a mai visz
ban, utcán, kávéházban.

Amiről pedig annyit beszélünk, arró
gyan is történt tegnap és hogyan történi
Az osztálysorsjáték húzásának módját
intézeti Központ szabályozza az ú. n. **játé**
pesten, pénzügyminiszter megbízottja kir.
ténnek.

Ugyancsak a **közjegyző** és a **nyilvánc**
keverik össze azokat a cédulatekercseket,
mát, a másik része pedig az egyes nyerem
azután beöntik a szám-, illetve a nyeremén

Ez a két kerék tulajdonképpen az, am
szerencsekeréknek nevez.

A húzás azután úgy történik, hogy a
mindegyikét jól megpörgetik, azután **min**
Az egyik cédulán egy sorsjegyszám, a má
nagy nyilvánosság előtt **azonnal felolvassák**
hajtva zsinorra füzik, hivatalosan lepecsételi

Ilyen tökéletes a hatóság és a nyilv
hogy a Sors igazán és függetlenül nyilvánu

Ilyen szigorú, szinte bírósági főtárgy
tött a véletlen hatszázezer ötszáz pengő

Faházak belső oldalára, padlózatára menyezetére, **Eternit** gyártmányú DURNAT-**LEMEZEK** 2500×1200×6 % mé-retben, piros színben **A. O. K. áron** raktárról kaphatók: Eternygen Budapest. VII. Thököly-út 21

Áru- és mindennemü értékberaktározást

vállal azonnalra is. Irodai órák reggel 9-től este 8-ig, Miksa-utca 10—12. Bejárat: Dohány-utca 53, irodánál. Telefon: 226—236.

Nagy dolog a büszkeség

A „telep" tulajdonképpen igazán kiváló hely volt, vagy hat utcányi lakótelep a város szélén, de mégse a perifériákon, jó villamos- és autóbusz-összeköttetéssel, állítólag a Gellérthegyhez egy magasságban s rengeteg fával, bokorral, kerttel, melyek nyári estéken úgy ontották magukból az ózont, mintha külön fizetést kaptak volna érte.

Valóságos kis földi paradicsom, igazi „vidék" a város szívében. Lakást itt már akkor is nehezen lehetett kapni, amikor „benn a városban", ahogy azt errefelé mondani szokták, még rengeteg kiadó lakás akadt, ha egy-egy villa gazdát cserélt, az hetekig izgalmas téma volt s általában, aki egyszer itt letelepedett, rendszerint élete végéig itt maradt, nem vágyódott máshová.

A telep háborítatlanul élte kisvárosi életét, lakói legtöbbször egymás között házasodtak is s ugyanígy egymás között élték ki... örök elvódási ösztöneiket, lévén minden házban egy-egy házmesterné, szakácsnő vagy egyéb alkalmazott, akik patriarchális viszonyban élvén úrnőikkel, hivatott terjesztői és éltetői voltak minden pletykáknak. Ennek következtében aztán hol a szomszédos, hol a szemközti házak voltak egymással nembeszélő vagy éppen ldáltozó viszonyban, amiben nagyobb változatosságot legfeljebb az jelentett néha„ ha olykor a hátsó szomszéd is beavatkozott az ilyen perpatvarokba, amikor a kerteg végében dülöngélő kerítéseken is át-átszivárgott némely sikerültebb pletyka.

Ettől eltekintve azonban a telep élete igazán paradicsominak volt mondható, jólét és szolid boldogság virult az árnyas utcák között s ez így is maradt volna az idők végtelenségéig, ha... áprilisban ki nem derül, hogy minden földi értékelés máról-holnapra hamissá válhat.

Mert amint megkezdődtek a bombázások, egyszeriben fordult a kocka s az addig lenézett, szűk, szürke emeletes házak hirtelen váratlanul vonzóakká váltak a telepiek előtt. A kicsi villákban ugyanis alig voltak óvóhelyek, a meglevőket sem övezte valami nagy bizalom, mivel nem magasodott felettük négy-öt emelet, legfeljebb ha fél s így a telep néhány nap alatt úgy elnéptelenedett, mintha pestis tört volna be a szeretett családi házak közé. A légóparancsnokok hajukat tépték a riasztó szolgálat bevezetésekor, hogy kiket osszanak be ügyeletre, de ez még a jobbik eset volt, mert többnyire a parancsnokok is beköltöztek a városba, valami jótét rokonhoz s valami jókora házba..

Akik pedig kitartottak otthonukban, riadókor összeverődtek a kevésszámú, óvóhelynek nevezhető pincékben, ahol a háztulajdonos nem sajnálta a költséget s öles gerendákkal alátámasztotta a mosókonyhát vagy a régi lomtárat s a pinceablak elé öles homokosládát állított, vagy ötven éve megmaradt téglák halmazát.

Ezek az óvóhelyek aztán esténként úgy megteltek emberekkel, hogy még egy gombostűt is nehéz lett volna elejteni bennök.

Egyedül Punkharték remek, betoncölöpökkel feltámasztott, vasajtókkal, vasablakokkal felszerelt óvóhelye maradt üresen estéről-estére, mert Punkhartné — aki pedig április végén Gömörkispajorra költözött s azóta se látta a telep — kissé karakán menyecske volt s még karácsony óta megszakított diplomáciai viszonyban élt valamennyi szomszédjával. Igy aztán a rábízott házban egyedül maradt házmesterné hiába ajánlotta fel a különböző szomszédoknak a magyszerű, két nagy teremből álló s négy kijárattal rendelkező óvóhelyet, a büszke szomszédasszonyok, sértettségük elvi magaslatán állva, minden meghívást visszautasítottak.

— Már hogy mehetnénk mi Punkharték pincéjébe, amikor haragban vagyunk! — mondotta Szabóné s Nagyné még meg is toldotta ezt bizonyos, Punkhartné jellemére vonatkozó s a nyolc napon túl gyógyuló súlyos testi sértés tényálladékát is tökéletesen kimerítő, tömör, de egyesek szerint igen találó mondatokkal.

Igy aztán Acsné, Punkharték hadi-szalmaözvegy házmesterméje is kénytelen volt átjárni légózni a méltóságos úrékhoz, mert egyedül fél a saját pincéjükben; míg egy napon új lakók költöztek Szabóék házába, a június óta üresen álló volt zsidólakásba. Amint a fiatal férj felfedezte Punkharték óvóhelyét, azóta Acsné is visszatérhetett szeretett otthonába.

A fiatal ember csodálkozva lépett hátra, de ekkor fojtott sikoly jelezte a háta mögött, hogy valakinek a lábára lépett.

— Ó, bocsánat! — rebegte. — Van itt még valaki?

— Csendesen, doktor úr... Kovácsné vagyok a huszonegyből, már látásból ismerjük egymást. Nálunk úgy hullott a vakolat, hogy nem mertünk tovább ott maradni, ez mégis csak óvóhely, átjöttünk mindnyájan... de meg ne mondja Acsnénak!

— Minket se áruljon el ám! — súgta Nagyné, aki szintén idejött és mint Béres doktor pislogó gyufafénynél megállapította, nem kevesebben, mint tizenegyen ültek ott, a Punkhart-óvóhely első helyiségében, némán, mozdulatlanul, koromsötétben... nehogy az Acsné észrevegye, hogy ott vannak!

Nos, hogy befejezzem a történetem, Szabóék, Kovácsék és Nagyék — teljes létszámban — azóta is átjárnak a Punkhart-féle óvóhelyre, ahol csendesen, sötétben végigülik a riadót s az első lefújásnál sietve távoznak, nehogy Acsné, akl jelenleg Punkhartnét képviseli, valamit is megsejdítsen a dologból.

Dehát erről már csak azért se lehet szó, mert Béres doktor még az első este megkérte Acsnét, hogy ugyancsak vigyázzon és ne vegyen észre semmit, így aztán estéről-estére simán bonyolódik le a haragos szomszédok légózása.

Bényi Kálmán

„Vadnyugati" emlékek a háromnegyedszázados fennállását jubiláló Kispest életéből

Ahol azok hencegtek a legjobban, akiknek vaj volt a fejükön

Kispest, szeptember hó.

Kispest rövidesen elérkezik fennállásának háromnegyedévszázados jubileumához. 1870-től lehet számítani ennek a nagy pestkörnyéki városnak az életét. Ám ez a rövid idő — városok életében nem sok 75 év — különösen a századforduló tájékán vadregényes, izgalmas mozzanatokban gazdag. Aki csak a mai rendezett, modern városfejlesztési elvek szerint *Molnár* József dr. polgármester vezetésével a városi civilizáció országútján mérföldes csizmával haladó Kispestet ismeri, nehezen tudja elképzelni, milyen világ volt itt Budapest tőszomszédságában, például a Millenium káprázatos esztendőiben s az ezt követő években.

Valahogy a wild-westre, a vadnyugatra emlékeztettek azok a jelenségek, amelyek Kispest közéletét ebben az időben jellemezték. A főváros ipari kapitalizmusa nagy tömegeket vonzott fel vidékről. Ezek egyrésze Kispestre tódult, itt telepedett le, mert itt olcsóbb bérért lehetett lakáshoz jutni, mint Pesten. Ez az inváziósroham csakhamar megváltoztatta a lakosság összetételének képét. Az első telepesek között nagyszámban találkoztak értelmiségi pályán működők, magasállású tisztviselők, egyetemi tanárok, kúriai bírók, stb. Ezek az új „bevándorlók" előnyomulása után nagyrészben elköltöztek, úgyhogy rövidesen megkezdődött az első nyugalmas évtized után a „demokratikusabb" elemek felléptével az a csatározás Kispest községpolitikai életében, amelynek tarajos hullámai túlcsaptak a helység földrajzi határán s nemcsak az ország közvéleményét, hanem a parlamentet is foglalkoztatták.

A cilinderes purifikátor

Ezeknek a harcoknak a gyujtópontjában egy cilinderes, fekete redingót viselő férfi állt: *Seper* Kajetán lapszerkesztő, aki valamikor ifj. *Ábrányi* Kornél lapjánál dolgozott, de később feleségével és hat gyermekével Kispestre költözött, ahol 1896-ban megindította a „Kispest-Szentlőrinci Ellenőr"-t, majd egy másik ujságot, melynek mellékleteként a *„Darázs"* című sajtóterméket is kiadta.

Seper Kajetán, akit az egyidőben Kispesten lakott *Móricz* Zsigmond az „igazság fanatikusának" nevezett, alaposan leszedte a keresztvizet lapjában a helyi közélet több vezéréről, különféle panamákkal vádolva meg őket.

— *Tagadhatatlan,* — írta, — *hogy Kispesten, ebben a kis Amerikában legjobban azok hencegnek, akiknek vaj van a fejükön... Van közöttük 60—70 olyan egyén, akik a fővárosból kitiltva itt házat, telket szereztek, fogaton járva fitymálják a tisztességes polgárokat...*

Megvádolta Kispest vezetőségének több tagját, hogy súlyos ezer forintokat vágtak zsebre, amikor a villanyvilágítási szerződést megkötötték és hogy közokiratthamisitást elkövetve játszották a regalebérletet egy zsidó kezére.

Kispestiek vad futása a Kuria épületéből

Kispest vezetői közül többen sajtópert indítottak Seper Kajetán ellen. *Zsitvay* Leó elnöklésével a Kúria 1897-ben hirdette ki a jogerős ítéletet. Eszerint ötheti fogházat kapott Kispest csipőshangú purifikátora, akit a bíróság előtt cserbenhagytak azok a tanuk, akik az adatokat szolgáltatták a leleplezéshez.

— *Azonnal meg kell kezdenie büntetése kitöltését* — közölte Zsitvay Leó elnök az elítélttel, — *hacsak két kezest nem tud állítani, akik biztositják, hogy a halasztás lejárta után önként jelentkezik a fogházban...*

Az egykori krónikás feljegyezte, hogy a Kúria márványcsarnokos épületének karzatán többszáz kispesti szorongott, ám nem akadt közöttük egy sem, aki az akkori perjog szerint a kezességet vállalta volna. A kispestiek — írja a krónikás — hanyatthomlok menekültek le a lépcsőn, nehogy Seper, akit „szókimondásáért bálványoztak", erre a kockázatot nem jelentő szivességre megkérje őket. Az ismét cserbenhagyott lapszerkesztő így azonnal az ügyészség foglya lett és a gyüjtőfogházban töltötte le büntetését.

Seper Kajetán *„Öt hét a gyüjtőfogházban"* címmel könyvben örökítette meg fogsága emlékeit, majd kiszabadulva, tovább folytatta a harcot. *„Kispesti gazemberek"* címmel röpiratot adott ki, amelyben így ir:

— *Olyan természetü terhelő adatokat adok az illetékesek kezébe, hogy minden kispesti panamista elveszi méltó büntetését.*

Az álfőispán

Egyidejüleg száztagú küldöttség ment panaszra az akkori kispesti főbíró, A. L. ellen, aki revolverét az asztalra téve elnökölt Kispest képviselőtestületének egyik közgyülésén, s akinek különös női kalandjairól sokat beszéltek.

Azt elérte Seper Kajetán, hogy a panamisták embervadászatot indítottak ellene és teljesen jogtalanul, törvénytelenül a monori főszolgabíró — Kispest akkor még a monori járásba tartozott — segitségével eltoloncolták születési helyére, Nagykárolyba, majd kitiltották Kispestről. Ekkor Monorra utazott, hogy ügyét tisztázza. Ám L. főszolgabíró azonnal levitette a fogdába s csak másnap vezettette maga elé. Amikor megkezdte a kihallgatását, egy szivarozó úrra mutatott:

— *Jól vigyázzon mit beszél, itt a főispán úr is!...*

Seper Kajetán a főispánként bemutatott egyénben a kispesti bíró vejét, B. vármegyei számvevőt ismerte fel.

Az álfőispán így mennydörgött:

— *Megtiltom önnek, hogy a vármegyém területére betegye a lábát!...*

Ilyen előzmények után elengedték.

Póruljárnak az embervadászok

Seper még aznap bűnvádi feljelentést tett a főszolgabíró és az álfőispán ellen, majd Kispestről — miután a törvénytelen, kitiltó végzést nem vonták vissza — a főváros területén lévő, Kispest határában épült és még ma is fennálló *„Határ-csárdába"* költözött és itt szerkesztette a lapját, melyben leleplezte az ellene alakult maffiát. A pesti ujságok is nagy cikkeket irtak a visszaélésekről, parlamenti interpelláció is elhangzott, amikor egész váratlanul elégtételt kapott az üldözött.

Egy jelentéktelen eset következtében eltört a deszka a törvénytelen eszközökkel operáló embervadászok alatt.

Kispestnek volt egy „híres" szép aszszonya abban az időben, aki babérkoszorút nyujtott át a drága viteldíjat szedő helyiérdekü vasút elleni eredményes „sztrájkot" szervező. A községi főbírónak. Ennek a nőnek különféle vállalkozásai tudomására jutottak Seper Kajetánnak s az ekörüli panamában „kitörte a nyakát" az ellene szövetkezett bünös társaság. Seper Kajetán diadalmenetben tér vissza Kispestre.

A belügyminiszter pedig, most közel 50 éve, a parlamentben szolgáltatott elégtételt Kispest cilinderes purifikátorának, aki nagyban hozzájárult ahhoz, hogy sikerült a korrupció dudváját kiirtani abban a pestkörnyéki városban, amely az ő fellépte után tisztultabb légkörben fejlődött, hogy a mostani 75 éves jubileumon Budapest övezetének egyik mintavárosa legyen.

Kispest város múzeumában értékes rajzos levelezőlap-gyüjtemény őrzi a városnak Seper Kajetán nevéhez fűződő „hőskorát". A gyüjteményt, amely ma ritkaság és kispesti viszonylatban muzeális értékü, maga Seper rajzoltatta és sokszorosittatta.

Csávossy Leó báró

Vidéki iparvállalat keres
azonnali belépésre olyan szakmunkást, aki galvanizáló műhelyben mint önálló
csoportvezető
tud működni
Cím a kiadóban.

LÉPCSŐHÁZAK! FOLYOSÓK! KAPUALJAK!
légoltalmi világítása
TÓTH-DUTO
meglevő foglalatba becsavarható belsőirányfénnyel!
Beszerezhető:
TÓTH MIKLÓS gm., Bp., XII. Városmajor-utca 16.
Telefon: 151-669. — Viszonteladóknak árengedmény.
Kérjen árjegyzéket!

Megvételre keresünk
forrcsöves kazánt
Kb. 80 m² 7 atm. komplett felszereléssel.
Ajánlatokat „Nagygyárüzem 4760" jeligére
Blockner J. hirdetőjébe, Városház-utca. 10.

INGATLAN és LAKÁSIRODA
IFJ. NAGY
ingatlanok adás-vétele
SIOFOK ◆ BUDAPEST
Sió-utca 7. VIII., Vas-u. 5.

Hadzsics Kamilló festő

A szentendrei Számárhegyen festett és lakott a művész

Szántló Imre: Pallásszobám.
Pestmegyei Hírlap, 1973. okt. 7.

TODOR HADZSINIKOLOV, festő

TODOR HADZSINIKOLOV:" SÓSTÓ I.",című műve.-Sóstói művésztelep,1976. Fekete repr. 120.old

---

Szabolcs-Szatmári-Szemle, XI. 1976. 4.sz.

H

Haász Aladár dr. *(vitéz)*, kultuszminiszteri tanácsos. (Atyja néhai Haász József, kir. főmérnök, a nyitrai államépítészeti hivatal főnöke, majd kereskedelmi miniszteri tanácsos. Anyja: kamjonkai Goriupp Emilia.) Született 1887 augusztus 28-án, Nyitrán. Középiskoláit a temesvári állami főgimnáziumban, egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem jogi fakultásán végezte, ahol jogtudományi doktorátust nyert. Önkéntes évét a 10. cs. és kir. huszárezrednél töltötte. Jogi tanulmányainak elvégzése után a vallás- és közoktatásügyi minisztérium fogalmazói karába neveztetett ki, ahol ez időtől kezdve megszakitás nélkül szolgál. Jelenleg ugyanott miniszteri tanácsos, az egyetemi és tudománypolitikai ügyosztály főnöke. Az általános mozgósitás alkalmával, 1914-ben, mint tartalékos tiszt bevonult a cs. és kir. 15. huszárezredhez és ott szakasz-, majd századparancsnok lett. Küzdött az orosz, román és olasz fronton. Résztvett a gorlicei áttörésben és az azt követő hónapokig tartó üldözésben, amely egész Oroszország belsejébe vezetett. A román fronton az 1917. év tavaszán, az Erdélyi Kárpátokban lefolyt védelmi harcokban, majd az olasz fronton, az 1918 január 15-iki szerencsétlenül végződött nagy offenzivában, valamint számos ütközetben vett részt. A harctéren 32 havi csapatszolgálat alatt tanusitott vitéz magatartása elismeréséül kétizben tüntettetett ki, a kardokkal ékesitett III. osztályu érdemkereszttel, utóbb kétizben kapott legfelsőbb elismerést (Signum Laudis). Tulajdonosa a Károly csapatkeresztnek, a hadiéremnek, a hadiékitményes II. osztályu vöröskereszt jelvénynek. Az 1918. évi forradalomkor a Hétkösség fensikon lefolyt harc után, 1918 november 3-án, hadifogságba került, ahol egy évig volt. A háboru után polgári pályáján, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban, sok esztendőt töltött a művészeti ügyosztályban, ahol a képzőművészeti ügyek előadója volt és ily minőségben az Országos Magyar Képzőművészeti Tanács ügyvezető előadója és egyuttal a külföldi kiállitásokat rendező állandó bizottság előadója. Ez utóbbi minőségében számos külföldi kiállitást rendezett, amelyek közül különösen kiemelendők: az 1924—1926. évben tartott velencei képzőművészeti, az 1925—1927. évben tartott monzai iparművészeti, az 1928-ban rendezett római képzőművészeti és ugyanez évben rendezett stockholmi képzőművészeti kiállitás. 1924-ben Bécsben képzőművészeti, 1925-ben Milánóban akvarel ugyanaz évben gróf Klebelsberg Kunó, vallás- és közoktatásügyi miniszter, a tudománypolitikai ügyosztály helyettes főnökévé nevezte ki, ahol a külföldi kulturális kapcsolatok terén munkálkodott. Különösképpen felemlitendő az a munka, amelyet a magyar-olasz kulturális kapcsolatok kiépitése érdekében végzett. 1930-ban az egyetemi és tudománypolitikai ügyosztály főnökévé nevezték ki. E minőségben vezetője és irányitója a tudományegyetemek és müegyetem ügyeinek, a bel- és külföldi tanulmányi ösztöndij-ügyeknek, az Országos Magyar Gyüjteményegyetem kebelébe tartozó muzeumoknak és egyéb közgyüjteményeknek, a külföldi magyar tudományos intézeteknek, a külföldi kulturális kapcsolatok ügyeinek, a diákszociális ügyeknek. Szolgálatainak elismeréséül 1927-ben, a Kormányzó magas elismerésben részesitette (Signum Laudis). A külföldi kulturális kapcsolatok terén szerzett érdemei elismeréséül olasz, osztrák, svéd, belga kitüntetésekben részesült.

Hackel Sándor dr., kórházi főorvos. Született Ungváron, 1872-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte és a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem orvosi karát látogatta, ahol 1894-ben orvosdoktorrá avatták. Ezután hat évig a budapesti egyetem klinikáin és székesfővárosi közkórházakban folytatott gyakorlatot. 1900-ban Ungváron rendelőt nyitott. 1908-ban a városi közkórház főorvosává választották. A világháboru alatt a helybeli katonai barakkórházban teljesitett szolgálatot. Az ungvári patronázsegyesület kebelében széleskörü gyermekvédelmi tevékenységet fejtett ki. P. R. Orvos Szövetség elnöke, valamint több egyesület vezetőségének tagja. Az impériumváltozás előtt helyet foglalt a városi képviselőtestületben és a megyei törvényhatósági bizottságban.

Hadházy Zsigmond dr., ny. főispán, kir. közjegyző. Született Hajduhadházán, 1876-ban. Középiskoláit Hajdúböszörményben és Késmárkon végezte, majd Debrecenben jogot hallgatott. Jogi doktorrá a kolozsvári egyetemen avatták, az ügyvédi oklevelet pedig Budapesten kapta meg. Ezután Hajduhadházán ügyvédi irodát nyitott. 1920-ban a hajdunánási kerület nemzetgyülési képviselőjévé választotta. A második nemzetgyülésen is ezt a

kerületet képviselte. 1923-ban Hajdumegye és Debrecen szabadkirályi város főispánjává nevezték ki. 1928-ban érdemei elismeréséül a kormányzó a II. o csillagos magyar érdemkereszttel tüntette ki. 1932. februárban, saját kérelmére nyugalomba vonult. Főispánságának idejére esik Hajdu vármegye és Debrecen városának a válságos idők utáni ujraéledése. Főispánsága alatt épült ki a Tisza István gróf tud. egyetem és épült fel a Déry Muzeum s ekkor nyertek burkolást a város utcái s létesültek a parkok és az uj városi bérpaloták. Az anya- és csecsemővédelmi, valamint más emberbaráti intézmények: a közkórház, a népház, a népkonyhák és szülő-otthonok felállítása nevéhez füződnek. A társadalmi és felekezeti béke helyreállitása érdekében eredményesen munkálkodott. Nyugalombavonulása után 1932-ben a Debrecenben megüresedett kir. közjegyzői állásra nevezték ki. 1932-ben, amikor a főispáni székből távozott, az ezüst Signum Laudist kapta meg. Hajdumegye és Debrecen politikai és társadalmi életében vezetőszerepet visz. A tiszántuli ref. egyházmegye tanácsbirája, zsinati tag, a hajduhadházi ref. egyház főgondnoka, törvényhatósági bizottsági tag. Számos társadalmi és kulturális egyesületnek diszelnöke, illetve választmányi tagja. A bronz Signum Laudist 1931-ben kapta meg.

Hadik János gróf *(futaki)*, volt közélelmezési miniszter, felsőházi tag. 1863-ban született, Nádasdon, Abaujmegyében. Eredetileg katonának készült s miután a középiskolát Kassán, a katonai akadémiát pedig Bécsujhelyen elvégezte, különböző ezredekben szolgált mint huszárhadnagy. A főhadnagyi rendfokozatot elérve, megvált a katonai szolgálattól s nádasdi birtokán gazdálkodott. Emellett egyre nagyobb szerepet játszott vármegyéje közéletében. 1901-ben képviselővé választották szabadelvüpárti programmal, de e pártból Andrássy Gyula csoportjával együtt disszidált. Ezután Andrássy oldalán résztvett a nemzeti küzdelemben s a koalició alatt, 1906 tavaszán, elvállalta a Wekerle-kormányban a belügyi államtitkárságot. 1908-ban valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki a király. 1910-ben a Wekerle-kabinet lemondásakor megvált hivatalától s ettől kezdve a főrendiházban irányitotta az ellenzék politikai mozgalmait. A háboru harmadik évében az egyre sulyosbodó élelmezési viszonyok közepette 1917-ben a Wekerle-kormány közélelmezési minisztere lett, de már 1918 elején lemondott, mert a tulzott osztrák igényekkel szemben erőteljesen védelmezte a magyar érdekeket s ellenkezésbe került a közös kormánnyal. 1918 október 30-án a király kabinetalakitással bizta meg, de a másnap kitört forradalom miatt már az esküt sem tudta letenni. A vörös diktatura alatt letartóztatták, de hűséges gazdasági cselédei és Seregélyes község férfilakossága oly fenyegetően vonultak fel a fejérmegyei direktórium elé, hogy az néhány heti fogság után kénytelen volt Hadikot szabadon bocsátani. A forradalmak után a Közélelmezési Tanács bizottsági elnökeként működött s emellett rendkivül buzgó tevékenységet fejtett ki a leromlott magyar nemzetgazdaság talpraállitása érdekében is, mint az OMGE egyik vezető tagja. Bár a nemzetgyülésnek nem volt tagja, sajtóban és közéletben éles harcot folytatott Kállay Tibor pénzügyi politikája ellen. Jelentős munkát végzett a szanálás előkészitésében is. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsának tagja, a Kisiparosok Országos Központi Szövetkezetének, az Országos Erdészeti Egyesületnek s a Dohánytermelők Országos Egyesületének elnöke. Politikai okokból vált meg legutóbb a Falusi Kislakásépitő Szövetkezet elnöki tisztétől, amelyben hónapokon át működött. A genfi világgazdasági kongresszuson 1927-ben a magyar kormányt képviselte. A felsőházba az örökösjogu főrendek küldötték be. A felsőházban az ellenzék harcos vezére. Felszólalásaiban állandóan a kisemberek megsegitéséért szállott sikra és hevesen támadta főként a Bethlen-kormány gazdasági és pénzügyi politikáját. Gyakran intézett támadást a kormány ellen a kartelek kiváltságos helyzete s káros árpolitikája miatt is.

Hadzsy Duci, *(Belatiny Braunné)*, szobrászmüvésznő. Budapesten született. Iskolainak elvégzése után a Képzőmüvészeti Főiskolán Székely Bertalan tanitványa volt. A főiskola elvégzése után Brüsszelben tanult tovább Van der Stappen professzornál, később Hollandiában, Párisban és Olaszországban végzett studiumokat. Az Iparmüvészeti Főiskolán Simai tanár növendéke volt. 1920-ban szerepelt először a Műcsarnokban, 1922-ben elnyerte a Ferenc József ösztöndijat és a Mücsarnokban kiállitott müveivel kitüntető elismerő oklevelet. 1928-ban Rómában rendezett nagysikerü kiállitást. 1930 óta főleg Hollandiában dolgozik, ahol számos portrét mintázott és mintáz, azonkivül nemcsak a szobrászmüvészettel foglalkozik, hanem elsőrangu festőmüvésznő is és nagyon sokat rajzol. Müvei közül megemlitjük a szegedi egyetem részére készitett Hunfalvy-szobrot és Lábas Juci portréját. Tagja a Képzőmüvészeti Társaságnak. Alkotásai hazai és külföldi műgyüjtők birtokában vannak.

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap

Előfizetési ára
Félévre 8 korona

Szerkeszti Herczeg Ferenc

Előfizetési ára
Negyedévre 4 korona

X. évfolyam | 1904 november 27 | 48. szám

Az utolsó tekintetes úr

Irta GÁRDONYI GÉZA — Folytatás

— A manót! — szólt elbámulva az öreg. — No akkor megkóstolom.

A szivar közönséges regalitász volt. De az öregúr fantáziáját megragadta, hogy az angol király szivarjából füstölhet.

Rágyújtott.

— Dehát én nem értem, mi itt a baj? — mondotta a társalgást ott folytatva, ahol negyedóra előtt elhagyták. — Ha zöld, hát zöld. Eleinte furcsa, de aztán megszokja az ember.

Eddig maga is boszankodott a zöld színre, de vacsora után, amikor már az ember rágyújt, mindennel megbékül.

— Nem érti atyuskám, — magyarázta a doktorné. — A hölgyek, akik eljönnek, azonnal elkedvetlenednek, mihelyt látják, hogy a világítás elsápaszt minden arcot.

— Olyanná válik itt minden ember, — magyarázta doktor is, — mint a zöld béka.

— Hászen azon könnyü segíteni, — mondotta az — Tegyetek piros ernyőt a lámpásokra.

Pompás gondolat! — kiáltotta diadalmasan

rohanva ment a ruhás szekrényéhez és föl- a különféle ruhákat. Végül egy régi piros totta elő, amelyben valamikor leánykorában vigadott. Abból repesztett a lámpásokra

Hát a szoba zöldjét egyszerre meleg be. A szalon becsülete meg volt

olat atyuskám! — szólt a dok- ve.

ak ötletei! — mondotta Bárányné, dig a szakértelmét!

megelégedéssel mosolygott. zivarból, aztán letette.

tta a fejét csóválva, — ha ilyet szí ném megkínálni a magam dohá-

*

öregúr egésznap a pipáját kereste. kel is, az inassal is, a szoba-

ondotta délben a vejének, — bizo- ámat.

el, — felelte álmosan a doktor, en senkise.

lodott az angol király szi-

nem mehetett

Mégis örült a napnak, hogy vendégek jönnek a házhoz. Már régen unatkozott. Sehogyse értette meg, hogy hogyan mulhatnak el hetek, hónapok, vendég nélkül.

Holmi asszonyfélék jártak ugyan a házhoz, de azokkal ő nem is állott szóba. Mit tudnak beszélni az asszonyok egyebet, mint ruháról meg színházról!

— Te, Gizám, — mondotta a leányának délben, — add elő az attilámat meg a csizmámat. Mégis ha vendégek fognak jönni, illő tán, hogy felöltözzek.

— Dehogy, atyuskám, — felelte a leánya elmosolyodva, — így illik magának redengotban. Oly jól áll ez a ruha, olyan méltóságos benne, mint valami öreg főispán.

És megcsókolta az apja arcát.

Öt óra tájban aztán szállinkózni kezdtek a vendégek. Földiék már akkor ott voltak. A tanár a maga szokott feketeségében, a szép asszony rózsaszinü szinházi öltözékben. Nem mentek ugyan színházba, de elhatározták, hogy azt fogják mondani. (Az öreg Mayer persze nem volt velök.)

A szamovárt meggyujtották. Melléje egy asztalkára apró zsemlét, sonkát, kaviárt, teasüteményt halmoztak fel. A szamovár vörös rézcsillogása is jól bele illett a zöld szalonba.

Három hölgy jött először: egy orvosnak a felesége és két felnőtt leánya.

— Micsoda pompás szalon! — kiáltották őszinte elámulással.

Aztán két orvos érkezett, s nyomukban egy szinész. Ezek nem bámulták a szalont, nem értettek hozzá.

A doktor bemutatta az apósát:

— Az apósom. Doktor Soproni egyetemi tanár; doktor Sánta, Csepeli szinész.

Az öregúr amúgy magyarosan megrázta a kezöket.

— Isten hozta kedves öcsémuraim! Hát maga szinész? Bizonyisten azt hittem, hogy pap.

A szinész a Nemzeti Színház tagja volt. Fanyar mosolygással biztosította az öregurat, hogy nem pap.

Aztán egy hirlapíró jött, elegáns nyulánk fiatal ember; később egy öreg hölgy, akinek lornyet lógott a nyakában, s akit méltóságos asszonynak szólítottak a többiek.

— Ki ez? — kérdezte az öreg halkan a vejét.

— Bányavári Grószné, — felelte a veje. — Nehogy szidja előtte a zsidókat.

A hirlapíró szintén megdicsérte a szalont, s mingyárt a sonkás asztalhoz telepedett.

Az öregúr hozzáment:

— Valahonnan ismerem magát öcsém, — mondotta tünődve, — de nem jut eszembe honnan.

— Lehet, — felelte a hirlapíró nagyot nyelve. — Én sok emberrel érintkezem.

— Hopp megvan! — mondta az öregúr nagy örömmel. — Hiszen maga az órásné lakója! Hogy van az aszszony? Hát a vargával kiegyezett-e fiatal barátom!

A hirlapírónak a torkán ragadt a falat.

— Csitt, — mondotta fuldokolva. — Kérem... kérem... talán másról is tudunk beszélgetni.

És boszusan nézett az öregúrra.

Az öreg észrevette, hogy nem kellemes húrokat pendített meg. Gondolta szivarral kedveskedik a hatodik nagyhatalomnak, s körülnézett, hogy hol a szivaros láda?

A doktorné ekkor nyujtott át az egyik orvosnak egy teás csészét.

— Hát teával itatod az urakat is? — mondotta az öregúr elbámulva. Csak nem isznak ilyen löttyöt! Te Imre, hát mért nem hozatsz fel egy üveg bort?

— Jól beszél urambátyám, — mondotta a szinész földerülve.

A doktor is iparkodott jónak itélni a megjegyzést. Intett a szobaleánynak, hogy hozzon bort.

Az öreg méltóságos asszony ott ült az öregúr könyöke mellett. A lornyetjét a szemére emelve, felszólt hozzá:

— Csurgai úr, beleszokott-e már a fővárosi életbe? Most beszéli a kedves leánya, hogy milyen nehezen vált meg a gazdaságától. Szép, igen szép. És tetszik önnek ez a városi élet?

— Tetszeni tetszenék, — felelte az öregúr a vállát vonogatva, — csak olyan nekem mintha külföldön volnék. Ha kimegyek az utcára és a boltosok nevét olvasom...

Itt eszébe jutott a veje figyelmeztetése: egyet szippantott a szivarból és ezzel elleplezte egy gondolatát. De már benne volt a kerékvágásban, folytatta:

— Hát Magyarország ez? Hiszen az utcán is Ábendblattot árulnak. Magyar ember nem olvas Abendblattot!

— Kérem, kérem, — szólt a méltóságos asszony, a lornyetet tagadón mozgatva, — azért ha valaki Abendblattot olvas, vagy hogy német neve van, nem következik belőle, hogy német.

— Már engedelmet kérek, — felelte az öregúr a fejét csóválva, — akinek rác bugyogó a ruhája, rác az, akinek német a neve, német az. Mert ha még ötven krajcárt se ad egy magyar névért, akkor én meg öt fillért se adok a magyarságáért.

Az öreg méltóságos asszony nem beszélgetett vele többet.

Hunyadi úr ezalatt bőven bezsákmányolt, aztán szivarra gyujtott, és megnézte az óráját:

— A kultuszminiszternél is ma van zsúr, — mondotta. — Megigértem, hogy elnézek.

Az öregúr ismét megfogta:

— Az asszonyt csak nem hagyta ott tisztelt barátom? — kérdezte halkam, bizalmasan.

— De otthagytam, — felelte Hunyadi hidegen. — Semmi közöm hozzá. Ne is tessék nekem emlegetni.

— Ej-ej, — mondotta az öreg elgondolkodva, — mégis kellene azon a szegény asszonyon segíteni. Ki ápolja? Van-e pénze? Meglehet, hogy már nem is bír fennjárni.

Azonban a hirlapíró akihez beszélt, eltünt előle. Az öregúr bámulva nézett körül, hogy hova lett, eközben hozták a bort, s az öreg egyszerre elfelejtette az egész Hunyadi-kort.

A cseléd a vörös borból talált felhozni, s ez kiválóképpen ízlett az öregnek. Kocintott az ivókkal, és csendes gyönyörüséggel szopogatta a magáét.

— Ehez most már csak a pípám hiányzik, — mondotta a szinésznek.

— A pípája? Hát pípázik? — kérdezte a szinész.

Mert oly elegánsan fel volt öltözködve az öreg, hogy nem lehetett a ruhájához hozzáképzelni a pipát.

— Pipáznék öcsém, — felelte az öreg, — de tegnap nagy rendezkedés volt itt, aztán a pípám elveszett.

— Vegyen másikat.

— Az ám csakhogy az a másik nem olyan lesz.

Előképek a Hólabda-társaság zsurján

SAPPHO, személyesitette HADZSI

Mr. Jozef Flóry (H. Emil leánya) szobrász –
Egy évig járt a képzőművészeti akadémiára –
Azután autodidakta módra magatanult,
s otthon dolgozott – 14 éves korá óta –
Két éven át a Műcsarnokban kiállított,
s egy művével a „Ferenc József" díjat
nyerte – 5 mellszobrot (portrait) csi-
nált. –

~~Brüsszel IV. 215.~~

...ízlesé

Hadrsy Flóra (Duc...

MDK

B.Hadzsy Duci, szobrászm.

KE.: Kitüntetö elismerés.

Kitüntetések, díjak.
Műcs.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. Kat. 29.1.

MDK

Hadzsi Duci

Dijkiosztások. Képzőművészet 1934. 47.l.

MDK

Hadzsi D.

Réti I.: Tájékoztató. Nyugat 1928. jun. 1.
802.1.

B. Hadzsy Duci

1933 feb-márc

Humfalvi Pál
(Szeged)

1933 ápr.-máj. / N. kép-
csiák

Lábass Juci
gift

1934 féli: A szabbapi hösi
emlék, bz

1936 máj.-jun.-júl.
Neun, bz

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarno

KASSA
TELEFON 24-37

Nagyságos

Dr.Szentiványi Gyula

főtitkár Urnak,

Budapest.

Högyes Endre-utca 10.

Müemlékek Országos Bizottsága.

B. Hadzsy Flóra

~~Vizak~~
1919. egyházmiv. Kiáll
N. Halon

Vizaknai templomudvar
bejárata, vizf. 600.–

Vizaknai templom, vizf.
600.–

~~Arch. Ét VI. 205~~

B. Hadzsy D.

1925. febr M Akv Pf Egy

kiáll. Nemzeti Szalonban

Archeptanulmány, zmies cenzura

Nena, zmies cenzura

Virágrendelet, zmies cenzura.

Esterházy Miklós gróf, nádor, arck.

III. 35.

B. Hadzsi D.

12	Nena, vizf. és rajz	mgtul.
13	Tátrai havastáj, rajz	11000
14	Tátrai havas táj, rajz	11000
15	Tátrai fenyők, rajz	8000
16	Férfi arckép, rajz	mgtul.

Nemzeti Szalon

1926. május
MAPE 12. kiáll.

1927 máj.-jun (MAPE)
Delmár Walterné arck
Alice

MIHÁLTZ PÁL: Tanya

B. Hadzsy Duci

124 Az elválás fájdalma rajz Mgtul.

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan.

Vörösváry Ferenc VI. 311.

B. Hadzsy Duci

1	Baertné arcképe,	szin. cer. és aqu.	Mgtul.
2	Gladys	szin. cer. és aqu.	Mgtul.
3	Belatini Braun Rudolf	cer. rajz.	Mgtul.
4	Az elválás fájdalma	cer. rajz	Mgtul.
5	Jávai lány	szin. cer. és aqu.	300.—

keret nélkül

Nemzeti Szalon
Akv past kiáll. 1932 máj-jun

Fa, méretei 50·5 : 40 cm.

1873: V. (II. 28.) — 1876: IV. 92. — 1878: V. 12. — 1880: V. 12. — 1881: V. 12. — 1883: V. 160. — 1884: VII. 280. — 1885: VII. 280. — 1886: VII. 280. — 1887: VII. 280. — 1888: VII. 280. — 1889: VII. 315. — 1890: VII. 315. — 1891: VII. 335. — 1892: VII. 335. — 1893: VII. 406. — 1894: VII. 59. — 1895: VII. 59. — 1896: VII. 59. — 1897: VII. 59. — 1898. VII. 59.

~~Erny Mihály hagyománya 1871. — Magy. Képt. 222. — Ltsza 174.~~

1900: VII. 59. — 1901: VII. 59. — 1903: VII. 59. — 1904: VII. 59. — 1905: VII. 59.

— Magy. Képtár 222. — Uj lelt. sz. 174. — 1905. átv. jegyz. 472. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 2106. és a leltárban 3060. — Erny Mihály hagyománya 1871-ben.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Erny Mih hag 1871

MK 222
ltl 174

444

B. Hadzsy Duci

Mücsarnok, Nobrány Bert

1922. jub. kiáll. 129 Kermek-képmár, gyfs.

1924. tav. kiáll. 140 Lotte, br.

1926. angol-magy. kiáll. 187 Livia terr.

+ 1927. tav. kiáll. 200 Női tej, pasz.

1928. tav. kiáll. ~~17~~, 222

Apponyi Ter 1.

Delmár Walterné képmáse br

Fiam, márv

Feliratos kövek, római IV. 154, 157, 158.

Felirat római szobron IV. 154.

B. Hadzsy Duci zobrázy

Apponyi tér 1. ~~Lábass Juci, máro~~

1930/31. jub. kiáll. 157, 159, 175, 193
217.

Lábass Juci, máro

Nena
Lotte
Delmár Walterné
br

Folkersmann úr képm., gepr.

~~1934. téli kiáll. 151.~~

556. Jacob Grimm

Sz~~ületett~~ Antwerpenben 1526. tája

A nyár.

A lombos fák körött házak
korcsma. Előtte kétfogatos
foglaltak helyet, kiknek egy
a kocsis pedig a lovon ül.
ki s integetnek a jobbra távo
egy férfi virágokat szakgat
jan kancsóval ~~kezében~~. Balra
Kosarat vivő cseléd és podgy
kitört fát apróna; középü
kutya szaladgál, négyen
épületek közül torony tom
haladó folyónak partján
és a magasban madara

Ta, méretei
~~A Exerlány~~
Pynker Jan

54

Kosárral, kezében pedig

B. Hadzsy Duci

Nobrász. Mücsarnok
Meditálás, br, Baertné, n.r.
1931/32. téli kiáll. 186, 376

Képzőművészek Egyes. tagja-
Lábass Juci, máro
1932. febr. – márc. kiáll. 184.

1932. tav. tárl. 227/9.
~~1933. neme képzm. kiáll~~
1933. l. kiv l. 225 Khrisna-
mürti, br
1934. téli. 151.

A Szélbeni
hősi emlék, br

HADZSY 1. *Flóra*, férj. Belatinyné, szobrász és festő. * Budapest 1882 okt. 29. Ugyanitt egy évig a képzőm. főiskolán tanult. Egyébként autodidakta. 1909 óta kiállítója a Nemzeti Szalonnak és a Műcsarnoknak. Portré-szobrokat készít és akvarelleket fest. Főműve a svábhegyi hősi emlék, melyre 1934. a Műcsarnokban kitüntető elismerést kapott.

É-g. I. 435 l

ár.

ábbra fordulta ~~ábrázolt~~ lábhozerezett s (fegyverére ~~állát~~ nehezedő
val fejét támasztotta meg, a mellette álló huszár
alja. ~~Az előbbinek~~ Öltözete az előbbinek: kucsma „FII." mono-
bát kék hajlókával s gallérral, kék nadrág zsinór-
ú csizma; ~~felszerelése~~; ~~[illegible]~~ az utóbbinak ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~: csákó zsinór-
tesárga forgóval; sötétzöld prémes mente s dolmány
nadrág és magasszárú csizma [derekát szol-
itja; oldalán (tarsolyhoz) kard lóg, melyet bal hóna alatt tart;
van átvetve. Felirata az „1"-gyel és „2"-vel jelölt

strian Army C.
ier of the Regt. Spleny (Hungarians)
r of the Regt Count Keinmayer.
t: Published by T. Goddard 1. Pall-Mall
ke St. Portland Place.
a, méretei a réclapnak 22·3 : 15 cm.
4953 (sines).

Hadsy Flóra (Braunné)

1905/6, 1906/7 II., és 1899/900 I.a
Deákéhner féle női festőisk.
növendéke

Ferkèpzomfoiskèvk
88. l.

B. Hadzsy Duci

szobrász

d.

Líber Bp szobrai

439. l.

Belatinyné Hadzsy Ilona

A svábhegyi hősi emlék
a Diana-úton, fenti műve.

Magyarság
1933. nov. 3.

U·3647

veg s filmanyagnak alkalmas. A festék-
agokkal kevert C. elefántcsonhoz, teknős-
oz, szaruhoz hasonló, azért foganytúkat,
út, késnyelet készítenek belőle. A C. köny-
n tüzet fog, lángja pedig alig oltható el,
t nagyon óvatosan használandó.
ellulóza. A keményítővel és cukorral rokon
hidrát (l. o.), a növényi sejtfal anyaga.
k néhány különleges vegyi szerben old-
. A legtisztább természetes C. a gyapot,
nvászon és a papiros. — Kénsav és salét-
sav keverékében a C. *nitrifikálódik*, nitro-
lózává lesz. Ez az átalakulás mértéke sze-
alkohol-éterben oldható *kallódiumgyapot*,
ldhatatlan, de robbanó *lőgyapot* (pyroxy-
— A lúggal szétfőzött fa rostanyaga a
.; papirgyártásra szolgál.
elsius, *Anders* (1701—1744). Svéd csilla-
. Ő használta először a hőmérő mai 100-as
ztását azzal a különbséggel, hogy a fagy-
tot 100-zal, a forrpontot 0-sal jelezte.
elsus, *Aulus Cornelius* (Kr. u. I. sz.). Ró-
polihisztor. Orvosi encyclopaediájának
észeti része becses orvostört. emlék.
eltes (Pickel), *Konrád* (* a bajor Wipfelden,
9., † Bécsben, 1508). Német humanista.
sz irodalmi társulatok mintájára Budán
alapította a *Sodalitas litteraria Ungaro-*
-ot műkedvelő humanisták egyesítésére.
eltis (Ostorfa). Díszfa, tojásdad, hosszan
egyezett levelekkel, fekete borsó nagyságú
nésekkel. Bpest utcáin sokfelé ültetik.
élzás. A lövőfegyvernek oly helyzetbe iga-
sa, hogy a kilőtt lövedék a célba vett tár-
t eltalálja.
ement. Kötőanyag, melyet márgából v.
ag és mészkő keverékéből való égetés és
tté őrlés útján állítanak elő. A C. homok-
és vízzel keverve habarcsot alkot, amely
nyos idő alatt jól megszilárdul. Ha a már-
égetéskor csak zsugorodásig égetik, román-

rendbe Anglia pénzügyeit, a nagy koalíció
fölbomlásakor másodszor hiusult meg a
konzervatív párt vezérségének elnyerésébe
vetett reménye, mert a liberálisokkal szem-
ben engedékenységet mutatott a koal. ide-
jén. 1924. külügyi államtitkár lett, fölújí-
totta az 1906. megbukott konzervatív párt
politikáját, mely a franciák helyett inkább
a németekkel akar megegyezni. A locarnói
egyezmény és a garanciaszerződés létrejöttében
nagy érdeme van. — 2. *Joseph* (1836—
1914). Az unionista párt alapítója, Irországot
és a gyarmatokat az anyaországgal minél szo-
rosabban kívánta egyesíteni, az egész biro-
dalmat közös vámterületté alakítani védő-
vámokkal. Több ízben volt miniszter. —
3. *Houston Steward* (1855—1927). Angol
származású német író. Árja-germán világ-
nézet lelkes harcosa. Főműve Grundlagen
des neunzehnten Jahrhunderts.1885 óta a
Wagner-kultusz legképzettebb harcosa.
Chamberlin (csemberlin), *Clarence*. Amerikai
pilóta. 1927 jún. 4-től 6-ig Levine amerikai
gyárossal együtt elsőnek repült át Newyork-
ból Németországba egy szárazföldi repülő-
gépen. 43 óráig egyfolytában tartó repülés
után Eislebenben szállott le Berlin helyett,
minthogy a benzinje időközben elfogyott. Ch.
repülőgépe, a Miss Columbia, Bellanca olasz
mérnök tervei szerint készült, amelyet 220 lóerős Wright Whirlwind-típusú, 9 hengeres,
léghűtéses csillagmotor hajtott. (L. *Bellanca.*)
Ch. fenti repülését megelőzően, 1927 április
12—14-ig Bert Acosta társaságában felállította az időtartam-repülés világrekordját: 51
óra 11 perc 20 másodpercig volt egyhuzam-
ban a levegőben.
Chambord grófja (sambord) v. *Bordeaux*
hge (a royalisták szerint V. Henrik francia
kir.; 1820—83). Nem akarta elfogadni a

ehiknek (jue exik, e
mai Bokhara környé
küldetett, hogy őt
ségre bírja. E politi
tése eredménye lett
szeti szempontból igc
teremtése az ókori
Nyugatázsia közt. L.
Change (fr. sanzs).
Chanson (sanszon)
versszakokba osztott
cia trouvèrek dalaib
hangszer kísért. Újal
cia dalt értik, mely
ismétlődő refrainnel.
trélás élt, a szatirát
kicsinyítése (dalocs
formában is sekélyeb
Chantilly (sántili).
Chantilly-csipke,
való, vertcsipke, h
virágmustrával. K
század.
Chantilly-porcellán
porcellánt készítette
Chanuka (héber).
Chanute (sánút),
rizsi születésű ame
vasút- és hídépítés
1874-től elméletben,
felbuzdulva pedig g
zott a repüléssel. Mo
mintájára építették
testvérek (l. o.), első
Chao Meng Fu (C
művészet.
Chaos. Az «ásító»
denség keletkezett.
len, kevert ősanyag
ből a világ kialakul

BELATINYNÉ, HADZSY FLÓRA (Duci), 1882 okt. 29.
Svábhegyi hősi emlék, XII., Svábhegyi templom előtt.

Medvey 105. l.

Seemayer Nikibald IX. 83

Hadzsy Flóra

~~fest~~ szobr.

laid

Neusz. hal. Alm.

171

Belatininé Hadzsy Duci

Svábhegyi hősi emlehnobor, kitüntető elismerés, Képzőművezeti Társulat teli kiáll.

Pesti Napló

1934. jan. 28.

Brünn h. n. V. 22.

B. Hadzsy Duci

Nenna c. szobornivét megvette a fővárosi

Pesti Napló
1936. május 28.

Belatininé Hadrsy Duci

laid Hadrsy D.

alatt

Békéssi Tokrán

1691 szélmester 1676-1694

1692 "

1693 "

1694 "

St. Moritz h. m. II. 234.

BÉLATININÉ HADZSY *Duci*, szobrász. l. *Hadzsu D.*

48. Ereklyemuz.

két jelvénye
ét kitüntetés disziti. Rövid haja, szeme,
a sötétbarna, arany zsinorzású atillája pa-
egének bélése piros.

3 cm.
narczi emlékek muzeumából (107/95.No. 69).
8-iki 14985 sz. leirat alapján (159/96).

652

B. Hadrsy Flora

zobrazit

~~Mües, Kiál, tól~~

Pipics Gn. l.

ából

kötés	jegy

---

a M. Nemz. Múzeum

Könyvtárából 1 _____

1 _____ *-ig tartó használatra*

kivette az alább leirt munkát.

Szerző, vagy rendszó _____

Czím, rész _____

Darabsz. _____ *alak* _____ *jegy* _____

7072. — Budapest, Athenaeum.

B. Hadzsy Duci

Mena (női mell-
robor) az 1920. évi
Ferenc József-díj
nyertese

Repr.

Rát Str. | 245. l.
584

Lábass Juci
portréja

lép és arch.

u. o.

IcR.

Europa
film könyv. lapterjesztő Rt

Budapest

V. Rothermere u. 12 III.

Hadrianus Flavius

Apolg.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1893.

1893

1882 - ben tiel.

11 eves !

754

Hadrey Flóra

4 polg.

jó eredm.

Iparrajziskola 1897

Hadrany Flóra

jeles eredm.

Iparrajziskola 1899

Hadzsi Flóra

jelei

Iparrajziskola 1905

Hladny Flóra

nyilv. női rajztanf.

8 hónap, jeles

Tanár Szirmai Antal

Iparrajziskola 1904.

UNGVÁR

Székesegyház

Komóczy Lajos: Ungvár. W 1861, 639 l.

Braunné Hadzsy Flóra

B. Hadzsy D

nobrazi

Apponyi tér 1

Mucsarnok

1922 jub. Kiáll

élektr. bekerni

Felsőlitzten
1925. II. 5.

Hadzsy Flóra (Bela Tiny-Braunné) szobrász Budapesten, hol egy évig a képzőmüv. akadémián tanult. Autodidakta. Gyermek-képmás c. bronzszobrával 1922. szerepelt először a Műcsarnok kiállításain.

~~Győri ötvöscréh VI. 293.~~

A. Hadzsy Flora

(Belatiny) (Braunné) szobrász

Budapesten. 1909 óta szerepel

tpesti tárlatokon.

Nemzeti szalon

1919 dec.

Hadzsy Flora szül. 1882

1899 – okt. 24

Pogest.

A képzőművészeti főiskola

közlése szerint.

~~Budai Közművelődési Kör nyelvk.~~

~~VII. 289~~

B. Hadzsy Duci

nobrász

Műcs. kiáll, 1922 tól

Pipics 113. l.

Mrs. Morgan

L. Ill

B. Hadzsy Duci

Belatiny Braunné.

Szefelslex 249. l.

Életr. arck.

n.o. 643. l

MDK

B.Hadzsy Duci, szobrászm.

5. Hunfalvi Pál. /Szeged./

Klebelsberg emlékkiállitás.1933. Tárgym. 2e 1.

MDK

Hadzsy Duci, szobrászm.

munkája elismerést érdemel.

A Műcz. téli tárlata. -

Képzőművészet. 1932. VI.évf. 46.sz.18.1.

MDK

B.Hadzsy Duci, szobrászm.

222. Fiúm. márvány. mgt.

KMT. 1928.tav.kiáll. Kat.13.1.

B. Hadzsy Duci MDK

Folkersman ur képmása, gipsz

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

B. Hadzsy Duci

MDK

Fiam, márvány

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

B. Hadzsy Duci MDK

Lotte, bronz

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

B.Hadzsy Duci

Magányos fa, cer.

Janika, sz. "

Ikerfenyők, "

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 2 1.

MDK

B.Hadzsy Duci

Az elválás fájdalma, cer.

Jávai lány, szin.cer. és akv.

Akv. és paszt.kiáll. N.Szal. 1932. máj.

5 l.

B. Hadzsy Duci

MDK

Baertné, szines rajz

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

B. Hadzsy D.

MDK

Gyermek képmás, bronz

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

B. Hadzsy D. MDK

Lotte, bronz

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

B. Hadzsy D.

MDK

Lotte, bronz

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

B. Hadzsy D.

Tátrai fenyők, rajz

Férfi arckép, "

/"/

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj. 7 l.

MDK

B. Hadzsy D.

Nena, vf. és rajz

Tátrai havastáj, "

Tátrai havas táj, "

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj.

7 l.

MDK

B.Hadzsy Duci

Baertné arcképe, szin.cer. és akv.

Gladys, " " "

Belatini Braun Rudolf, cer.

Akv. és paszt.kiáll. N.Szal. 1932. máj.

5 l.

MDK

B.Hadzsy D.

Arcképtanulmány, sz.cer.

Nena, " "

Virágcsendélet, " "

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll.
N. Szal. 1925. febr. 8 l.

B. Hadzsy Duci

festőművész

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállitása - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir 1931. XII. 19.

Hadzsy Duci

Műcsarnok representativ kiállitásán neve szerepelt.

SH.932.II.21.

Hadzsy-nővérek

Szerepeltek a Műcsarnok tav. tárlatán.

M.H.932.IV.24.

Hadzsy-növérek

Szerepeltek a Műcsarnok tav. tárlatán.

M.H.932.IV.24.

Hadzsy

szobrász

Téli Tárlat a Műcsarnokban - szobor portréval szerepel.

Magyarság 1931.XII.20.

B.Hadzsy Duci

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Magyarság
1930.XII.21.

B.Hadzsy Duci

szobrász

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Magyarország
1930.XII.21.

Hadzsi Duci
szobrász

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Mücsarnokban - szoborral szerepel.-

Magyar Hirlap
1930.XII.21.

Hadzsy Duci

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállításán - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Est
1930.VI.21.

B. Hadzsy Duci MDK

Delmár Walterné képmása, bronz

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

B. Hadzsy Duci MDK

Delmár Walterné képmása, bronz

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

MDK

B.Hadzsy D.

Delmár Walterné arcképe

Alice

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj.
7. 1.

H

MDK

B.Hadzsy Duci, szobrász

—

Belmár Walterné képmása. Bronz.

MT. Tavaszi kiáll. 1928. Kat. 11.1.

B. Hadzsy Duci

MDK

A svábhegyi hősiemlék, bronz

Műcsarnok 1934 Téli kiállitás

Hadzsi Duci

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

8 Órai Ujság
1934.I.14.

B.Hadzsy ~~Ilkx~~ Duci

szobrász

Téli Tárlat - Mücsarnokban - szoborral szerepel.

A legnagyobb alkotás svábhegyi hősi emlékmüve, amely a formák nagyvonalu és eleven összefoglalásáról tanuskodik. A szobor oldalnézete plasztikailag kifejezőbb, teljesebb, mint szembenálló, keskeny oldala.

Budapesti Hirlap
1934.I.14.

B. Hadzsy Duci

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.-

Svábhegyi hősi emléke. Kissé furcsa ugyebár, hogy a kisleányos Duci névvel egy nagyszabású szoboralak jelenik meg, zászlót tartó fiatal katona, amint szép mozdulattal babérágat nyujt az elesett hősöknek.

Pesti Hirlap
1934.I.14.

B.Hadzsy Duci

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

P.H.934.VI.10.

B Hadzsy Duci
szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.
A nagyobb kompoziciók sorából kiemelkedik leegyszerüsitett formákban tartott svábhegyi hősi emléke.

Magyarság
1934.I-14.

Hadzsy Duci
szobrász

Képzőművészek Társulata jubileumi kiállitása - a Mücsarnokban - szoborral szerepel.

8 órai Ujság
1930.XII.21.

MDK

B.Hadzsy Duci, szobrász.

Lábass Juci. Gipsz.

Bp.Műcs. -OMKT Magy.Képzőművv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.é
és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 22.1.

Z. Hadzsy Duci MDK

Lábas Juci képmása

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

B. Hadzsy Duci

MDK

Lábass Juni, gipsz

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Miscellaneous 1939. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

B. Hadzsy Duci

MDK

Lábass Juci, gipsz

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

22 l.

B. Hadzsy Duci

szobrász

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Lábas Juci képmása.

Pesti Hirlap
1930.XII.20.

B.Hadzsy Duci

szobrász

Téli Tárlat - Képzőművészeti Társulat kiállitása - Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Lábas Juciról mintázott finom arcképe.

Uj Nemzedék
1930.XII.21.

B. Hadzsi Duci

MDK

Livia, terrakotta

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

B. Hadzsy Duci

Nena. Bronz.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll. képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 10.1.

MDK

B. Hadzsi Ducá

Livia, terr.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 15. 1.

MDK

B.Hadzsy Duci,

Nemma. Megvásárolta a föv. képtára számára.

Bernáth Aurél kapta a főváros aranyérmét. -A Pesti Városháza 1936. 5.sz.15.1.

B. Hadtsy Duci

MDK

Nena, bronz

Miesarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

B.Hadzsy D., szobrászm.

MDK

Nena. Mellszobor. Repr.

Műcsarnok.

Uj Idők. 1922. XXVIII. 21.sz.

B. Hadzsy Duci

MDK

Nena, bronz

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

B. Hadzsi Duci
Krishnamurti, bronz

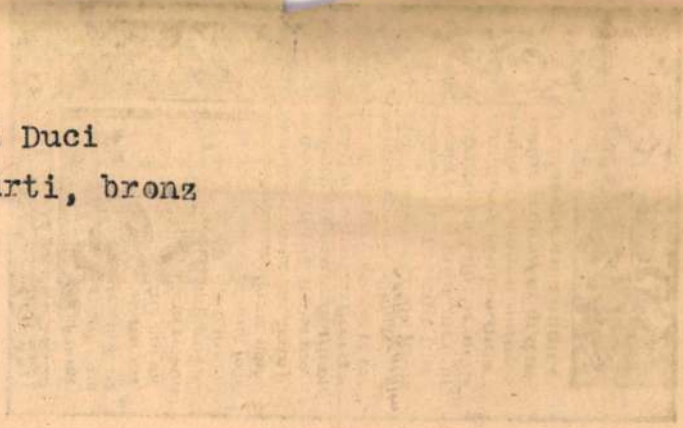

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932, Április
15 1.

334. kép. *22. (Mss. III. 172.) Horae Beatae Mariae Virginis. XV. sz. 102b lap.*

B. Hadzsy Duci

MDK

Krishnamurti, bronz

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

B. Hadzsy Duci

"Krisnahmurti-feje" a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

B. Hadasy Duci

"Krisenahmurti-feje" a Képsőm.Társ. tav. tárlá-
tán.

P.H.°32.IV.24.

MDK

z.Hadzsi Olga

Mária, of.

Mágy. Művészetért kiáll. r.Műcs. 1940.febr.

17. 1.

Hadzsi Olga

Kat. Helyőrség kiáll. vett részt. 1926.

MOB Kvt. 2465.sz.

Hadzsy Olga
festőművész

Képzőművészeti Társulat kiállitása - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság 1931.XII.22

Hadrsy Olga

Szent Margitról szóló festményen a kolostor ambitusán ülve ábrázolja a sorort. (említve)

Yajczay János: Árpádházi Szent Margit Ikonográfiája.

Vigilia, Budapest, 1941. máj. 311. old.

Hadzsy Olga, Gertő

- Szt Margit-képén a kolostor ámbitusán ülve mutatja be a rosort, mellette liliom.

Jajczay János: Árpádházi Szt Margit ikonográfiája

Vigília, 1971. máj. 311. l.

Z. Hadzsy Olga.

A Vanzetti szalon 1924-ata a 3-ik balatoni tárlattát rendezi, melyen szerepel almádi környékéről gyűjtött műve, vitorlásokat és halászokat ábrázoló művei. (nulétve.)

Pesti Hirlap, 1928. ápr. 1.

Ft. Hadrny Olga

Mint részese a Balatoni Társaság harmadik kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Pesté Napló, 1924. ápr. 1.

M.D.K.

Hadzsy Olga

"Kettős arckép" c. művét hozza a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1907. aug. hó. A köteten
25-ös szám szerepel.
32. lap

Z. Hadzsy Olga

Képzőművészeti Társulat téli kiállításain a Műcsarnokban szerepelt

BH. 929. XII. 22.

M.D.K.

Hadzsy Olga

"Görgey Arthur"-ról készitett portréját dicséri dr, Rottenbiller Ödön: Téli tárlat a Mücsarnokban c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 1905. ~~x~~ január. 41. kötet 363-366. lap

M.D.K.

Hadzsy Olga

A kiállitásra küldött tanulmányfejei érdekesek,
irja Domokos Mariska: "Magyar müvésznők kiálli-
tása cimmel.

Magyar Salon, Bp. 1901. junius hó
280-283. lap

Hadszy Olga

Szerepelt az V. balatoni kiállításon.

PH. 1933. V. 7.

Hadzsy Olga

festőművész

Magyar Képzőművészek Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.
Szép női aktjával.

Pesti Hirlap
1933.II.19.

Hadzsy Olga

festőművész

Magyar Képzőművésznők Egyesülete kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.11.19.

Zs. Hadzsi Olga

szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

Sárai Újság 1930. III. 15.

Z. Hadsy Olga

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1930. III. 19.

Z. Hadzsy Olga

"Vitorlások a kikötőben" , "Déli hangulat a Balatonon" c. műveivel szerepelt a Balatoni Társ. kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

P.H.930.IX.21.

Hadzsi Olga

festőművész

Független Művészek Társasága kiállítása - Nagykanizsán a kaszinó termeiben - képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929.VI.7.

Hadzsi Olga

Művével szerepelt a Balatoni Társaság kiáll.-
án a Nemzeti Szalónban.

M.H. 930.IX.21.

Hadzsi Olga

szerepelt a Műcsarnok Tavani tárlatán.

MTI 1930. III. 15.

Hadszi Olga

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. H. 1931. IV. 26.

Hadszy Olga

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

N. M. 1931. IV. 26.

Z. Hadzsi Olga

Kettős arcképe, a Műcsarnok tav. tárlatán.

8.0.932.IV.24.

Z. Hadzsi Olga

Kettős arcképe, a Múcsarnok tav. tárlatán.

8.0.932.IV.24.

Z. Hadzsy Olga

Szerepelt a Nemzeti Szalon akvarel és pasztel kiállitásán.

N.U.932.V.31.

2. Hadsay Olga

Z. Hadzsy Olga

Alkotásával szerepelt a Képzőm.Társ. tav. tárlatán.

P.H.932.IV.24.

I. Hadsay Olga

Hadsri Olga

Szerepelt a dűcsornak Tavoni tárlatán.

8ó. lí. 1931. IV. 26.

Z. Hadzsy Olga MDK

Éva

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Erdőrészlet

Műcsarnok 1941-42 téli kiállitás

Hadzsi Olga MDK

Esti harangszó, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c. kiáll.

Z. Hadzsy Olga

MDK

Szent László

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Z. Hadzsy Olga.

Műre szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Ujság, 1928. ápr. 1.

Hadrny Olga.

Több képe szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Magyarság, 1924. ápr. 1.

Z.Hadzsy Olga

Lisieux-i Szt. Teréz, of.

7.nemzeti képszőm. kiáll. 1944. jun. hücs.

L. Hadrsy Olga.

festőművész

képkiállítást rendez műveiből dec. 5-20-ig
Kelenhegyi úti műtermében.

Ujság, 1924 dec. 6.

Z.Hadzsy Olga

Imádkozó, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. 11en.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Ádám és Éva, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Z. Hadzsy Olga MDK

Svábhegyi táj

Műcsarnok 1941 Téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Madonna

Micsarnok 1941 Téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga

MDK

Kátay Ernőné

Műcsarnok 1940 Tavaszi tárlat

Z. Hadzsy Olga

MDK

Tótvárady Asbóth Andris

Bogi

Péterke

Mücsarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

Z. Hadzsy Olga MDK

Gyermekem arcképe

Virágos ablakban

Leitner Marika

Mücsarnok 1940 Gyermek a müvészetben c.kiáll.

Z. Hadzsy Olga.

a Budapest városkép-kiállításon, – a Műcsarnokban, – egy gellérthegyi tájképe szerepel. (említve.)

Pesti Napló, 1928. jún. 14.

Z.Hadzsy Olga festőművész

— **Z. Hadzsy Olga kiállítása.** *Z. Hadzsy* Olga egyszerre két helyen rendez kiállítást: I. Kelenhegyi-ut 12. szám alatti műtermében és az Önálló Hivatásban Dolgozó Nők Klubjában, a Horánszky-utca 16. szám alatt. Mindkét kiállítás egy komoly és elmélyedő művész tehetségének jeleit őrzi. A műteremben különösen néhány karakteres portré és egy erős kulturára valló plener kép, a klubhelyiségben pedig néhány hangulatos balatoni tájkép hivja fel magára a figyelmet. A kiállított képanyag kivétel nélkül megüti a jó tárlatok szinvonalát.

Nemzeti Ujság 1931.XII.17.

S.H.
M.H.
M. ✓ 93i.x.4
N.U. ✓ 93i.x.2. ✓
P.H. ✓ 93i.x
P.N.
U.

Hadzsi Olga

Kettős portréja, az "AME" első kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Hadzsi Olga

Egy akvarellel szerepel a Nemzeti Szalon őszi tárlatán.

Új Magyarság 1942. X. 15.

Z.Hadzsy Olga

Tavaszi Szalon - Nemzeti Szalonban állított ki régi, többször méltatott kvalitását mutató képet

Esti Kurir 1931, VI.24.

Hadzsi Olga

festőművész

Vigaszkiállitás - Nemzeti Szalonban képével szerepel

Est,1931.VI.21.

Z. Hadzsi Olga

Műve részel a Nemzeti Galériában rendezett Sportművészeti Kiállításon.

P. K. 934. V. 20.

Z. Hadzsy Olga

Szerepel a Műcsarnok tél. Tárlatán

Est 1938 II. 6

Z. Hadssi Olga

szerepelt a Balatoni Társaság földvári kiállításán.

N U 1933. VIII. 11.

Z. Hadzsy Olga

Tavaszi Szalon kiállitás - NemzetiSzalonban képével szerepel

Pesti Napló 1931.VI.21.

Z.Hadzsy Olga

"Fiu-képmás"-a a Nemzeti Szalonban rendezett "AME" kiállitáson.

P.H.1931.Jun.7.

Hadsy Olga.

Műteremkiállítása megnyílt a kelenhegyiúti Műteremházban.

Est, 1928, dec. 7.

MDK

Hadzsits Camilla festőművész

Résztvett a Független Művészek vidéki vándorkiállitásain.

Cikk: A Független Művészek Társasága vándorkiállitása.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

Z. Hadzsy Olga MDK

Gyermekfej

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Hadzsi Olga

Független Művészek Társaságának kiállitása - Kaposváron - művével szerepel.

Magyarság
1939.V.24.

Hadrai Olga

Független Művészek Társasága kiállitása - Kaposvá-
ron - művével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.V.23

Hadzsy Olga (1880-)

Pest látképe a Svábhegyről.
Olj f. 100x110 vászon. Ltsz: 359. Sign. 915.

Régi ház a Verbőczy utcában.
Vízf. 39x32 papír. Ltsz: 5080. Sign. 1941.

A Fővárosi Képtár háborús veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

MDK

Hadzsy Olga

Pest látképe a Svábhegyről, o.

Régi ház a Verbőczy utcában, vf.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952.

Villeglé, Jacques de
tő. Építészeti tanulmán
1963 óta állit ki, Pári
fajának egyik megteremt
utcai falakról leszagga
tásokat keltő plakátrét
Général Galieni 1963/.

Villon, Jacques, tkp.
31. -- Párizs, 1963. Ju
pályára készült, de már
ben Párizsba költözött
mint művésznevet felvé

MDK

Z.Hadzsi Olga

Viharos táj

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 33. l.

MDK

Hadzsi Olga

Mária

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 23 l.

MDK

Hadzsi Olga

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 26 l.

M.D.K.

Z. Hadzsi Olga

"Gyermek a müvészetben" cimmel a Mücsarnokba rendezett kiállitáson szerepel, saját gyermekéről festett képe, melynek repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Magazin, Bp. 194o. márc. 3. III.évf lo. sz. 7. lap

H

MDK

Hadzsi Olga, festö

608. Esti harangszó. Olf.

Bp.Műcs.-"A magyar művészetért." Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat. 23. 1.

MDK

Veress Marianna és Hadzsi Olga, festöm.

rendezték nagy szakértelemmel az erdélyi Katholikus Népszövetség által rendezett kiállitást. Torockó, Körösfö, Kalotaszeg és Bánffyhunyad népmüvészeti remekeit mutatva be.

Népmüvészeti kiállitás Kolozsvárott.

Képzömüvészet. 1929. évf. 128.l.

MDK

Hadzsi Olga, festöm.

269. Tájkép. Olf. 49x69. J.l.j.

Árv. Czarn. 1932. 1.rk. ~~XX. XXXX.~~ a. 21.1.

61 k. márc

Hadzsi Olga festőművész MDK.

A Független Művészek Társaságának Vándorkiállítás
tásán vett részt. /Mohács, Pécs, Kaposvár,
és Nagykanizsa:/

Képzőművészet, 1929. 21. sz. 144. l.

Z. Hadzsy Olga MDK

Pilisi hegyek, olf.

Nena teázik, olf.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Z. Hadzsy Olga

MDK

Boldog Margit

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Z. Hadzsy Olga

MDK

Arckép

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Z. Hadzsy Olga

Gretchen

Kis barátnők

Spur Endréné

Miccarnok 1936 Mű a művészetben c. kiáll.

Z. Hadzsy Olga MDK

Boldog Margit, tempera

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Z. Hadzsy Olga MDK

Arckép

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Z. Hadzsy Olga MDK

A veszprémi templom oltárképterve I-II.

Szent Erzsébet , tempera

Műcsarnok 1938 Szent István kiállitás

Z. Hadzsy Olga

MDK

Fiu gitárral

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Z. Hadzsy Olga

MDK

Reggeli napsugár, olf.

Műcsarnok 1931 tavassi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Szurday Róbert

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Z. Hadzsy Olga

MDK

Svábhegyi erdő

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Z. Hadzsy Olga

MDK

Árpádházi Boldog Margit

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

2. Hadasy Olga

Árpádházi Boldog Margit

Z. Hadzsy Olga

MDK

Árpádházi Boldog Margit

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

2. Hadacy Olga

Árpádházi Boldog Margit

Hadzsy Olga MDK

W.L. arcképe, olf.

Mücsarnok 1931 őszi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Rio Mendicanti, vizf.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Z. Hadzsy Olga MDK

Rio dei Greci, vizf.

Rio di S. Luca, vizf.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Hadrsy Olga

képmásait sok finomság jellemzi

M. Arcképf. T.-nak kiállítása.

Kézdi Kovács L.: A Műcs. őszi tárlata

P. H. 931. X. 18.

Z. Hadzsy Olga

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH 1931. II. 21.

Hadsty Olga

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

V U 1931. II. 22.

Z. Hadzsi Olga festő

Nemzeti Szalon téli tárlatán
neve szerepelt.

EK. 932. T. 1.

Hadrsy Olga

Nemzeti Szalon Téli Tárlatán
neve szerepelt.

NM. 1932-T. 1.

Z. Hadzsi Olga

Nemzeti Szalon nagy téli tárlatán genre képpel szerepelt.

PH.932.T.1.

MDK

Z. Hadzsi Olga

Gyermek-arckép. Z.Hadzsi Olga olajfestm.
(Nemzeti Szalon). Repr.

Magyar Nemzeti Művészet, 1939. 4.sz.

MDK

Z. Hadzsi Olga

Gyermekarckép c. műve a Nemzeti Szalon 1939-es kiall.-an.

(esszi): Kiállitásokról.

Magyar Nemzeti Művészet, 1939.4.sz.95,96.l.

MDK

Hadzsi Olga festőművész

Résztvett a Független Művészek vidéki vándorkiállitásain.

Cikk: A Független Művészek Társasága vándorkiállitása.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

Z. Hadzsi Olga MDK

Viharos táj

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Z. Hadzsi Olga

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.l.

2. Hadzsi Olga

MDK

Z. Hadzsi Olga

Képzőművészet 1928. II. évf. 6.sz.
11.1.

Z.Hadzsi Olga festőművész

Árpádházi Boldog Margit

Magyar kiállítás tárgymutatója.Műcsarnok.1934.

MDK

Hadzsi Olga

Művével résztvett a független művészek társaságának Pécsen rend.kiállitásán.

Cikk: A független művészek társ.kiáll.Pécsett.

Dunántul, 1929.máj.3. 7.o.

MDK

Z. Hadzsi Olga

Képzőművészet 1928. 6. sz. 11.1.

Hadrovy

H. 2. *Olga*, festő. * Budapest 1880 ápr. 13. Itt az iparrajziskolában és az orsz. mintarajziskolában, azután Deák Ébner Lajos női festőiskolájában tanult. A Műcsarnokban 1904 óta állít ki. Pest látképe a Svábhegyről c. olajfestménye a főváros tulajdona. Főleg arcképeket, női aktokat és csendéleteket fest.

K. f. I 435 l

s és uhlanus legénység.
ibrázolva, hogy
ét felemelve tartó közlegénynyel és a emiek vállára
nyossal, az uhlanus beszél, ki jobb kezét ki-
lobogós landzsa van. Öltözete: a gyalogos és a dra-
jos sisak „FII" monogrammal; fehér kabát piros,
ival s galléval; fehér nadrág; bakancs gamasch-
ező szárú csizma; ~~mind kettőjük derekáig szíj~~
~~[illegible] vagy hozzá kard lóg. A vállukon át~~
az uhlanus nak: csákó zsinórzattal, négy szögletes
ellenzővel; sötétiöld kabát két sor gombbal s piros
val; ~~sötétiöld~~ ugyanilyen sinek nadrág és topán sarkantyú-
~~[illegible], mely épen úgy, mint a vállán átvetett, fe-~~
~~rd lóg~~. Felirata az „1"-gyel, a „2"-vel s a „3"-
att:
rian Army D.
ier of the Emperor's Regt.
goon of Archduke Charles's D°
of Count Schwarrentery's D°

felügyelőség beavatkozása még idejemegmenteni sietett
történeti szempont
különösen romba
számmal maradtak
okat a XVI—XVII
zetű vasládákat is,
atonái Bártfán, a
ázdálkodó legénys
nnak demonstrálás
rablásban semmi
lepecsételték. Az
ított műtárgyakbar
móan nyomul elő
A háború emléke
viharai közben m
er szinte fantasztik
, művészi vagy ip
gészen jelentéktel
ázó hatást kölcsön
y például a szemeln
Berzeviczy Albert, Akadémiánk elnöke
a Budapesti Hirlap 1915. évfolyamának

tések, ezek deszkafalaira rajzolt képek, feliraamely ezeket minden nagyobb
kül illeszthetné ethnografiai osztályának kere-

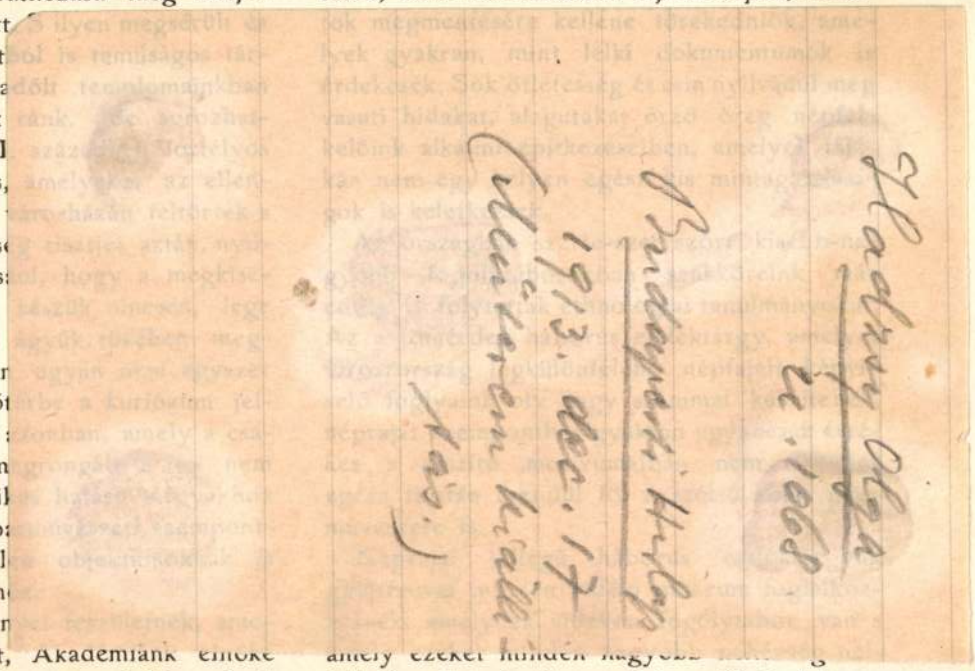

rús emlékeket állítottak ki, amelyek a még ittlevő régi faragványok és szobrok szomszédságában éppenséggel nem festettek szerencsésen. Ez a körülmény teszi megokolttá annak a hangsúlyozását, hogy a háborús emléktárgyak gyüjtésével és kiállításával kár lenne már meglevő múzeumaink eredeti jellegét megbontani.

Ahol ilyenek kiállítására nem áll rendelkezésünkre külön helyiség, ott más épületben is el lehetne helyezni ezeket. Külön, kizárólag erre a czélra szolgáló épületre vidéki háborús gyüjteményeinknek aligha lesz szükségük. Egy-egy szoba városházainkban többnyire meg fog felelni erre a czélra. Bártfán a háborús gyüjtemény elhelyezésére a régi XVII. századbeli iskolaépület a nagy templom tövében lenne a legalkalmasabb, amelyet ma a katholikus kör használ, de ennek tervezett új háza fölépítése után amúgy is üresen marad.

Divald Kornél.

Régészeti telephelyek a Szerémségben.

Házépítés, tanyaverés, kútásás, szőlő alá

Önkénytelenül is a régi települések h
járt. De az így föltárt régészeti any
nagy része nem jutott itthon, a ha
való múzeumi megőrzésre. Az egyik
mint értéktelen holmit elhajította a ku
ember, más része pedig külföldre ván
amiatt, hogy a földturással egybekötött
turmunkák vezető mérnökei nagyobbrész
földiek voltak abban az időben. Így ál
az a helyzet, hogy addig, amíg itthon
szeti ásatások nem történtek, például
gyarországi bronzkor anyagából többet
tak fölmutatni egyes, különösen schw
múzeumok, mint a hazaiak.

Most, a háború alkalmával újból sz
helyen végződnek földmunkák az alföld
részén és a Szerbiával határos horvát
keken. Sánczok és erődítések készü
Úgylátszik, a helyzet megint az, ami a v
építéseknél volt: hogy a magasabb, domb
losabb helyeket keresik ki az erődítések
jaira. S ott mindig van valami a földbe
alföldnek minden dombos helye sírmező

Z. Hadzsy Olga

1930 körül festette
a mátraházai
gyógyintézet kápol-
nájának Lisieux i
Szt Terezt ábrázoló
oltárképét.

L:A
Bachó gyöngyösi templ.
178. l. tört.
1944

Gyüjte

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Földvár,	ev. templom. bel- seje	

Z. Hadzsy Olga

fero

l.

Bozkagyamlex

397, 398 h.

Rudolf császár arcképe.

Bakyi!

Hadrsy Olga

2-ig polyask. – [illegible]
Cyprus [illegible] [illegible]
[illegible], az [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]

1892-95

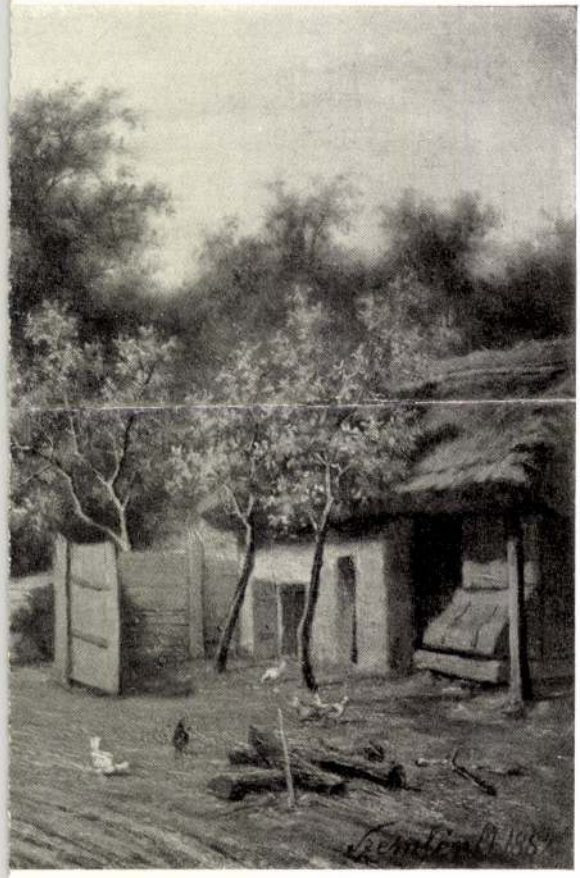

Hadzsy Olga

8 hónap, jeles eredm.
tanár György Kálmán

Iparrajziskola 1895

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Hadzsy Olga

8 hónap, jó eredm.
Tanár György Kálmán

Iparrajziskola 1896

Hadrey Olga

3 polg. 3 iparrajz

Virágfestés

8 hónap, jeles eredm.

Tanárképzőrajz Kálmán

Iparrajziskola 1894

Tapp István gr.

Szöny

557

Hadzsy Olga

Görgey Arthur

Az 1904-iki téli tárlat. 14 **l.**

Z.Hadzsy Olga
Svábhegyi fák, vizf.
Dóra-baba, olaj
Velence, vizf.

Tavaszi kiállitás. Nemzeti Szalon, 1941.
junius, 8 l.

Hadzsy Olga

Arc de Triomfe, vizf.
Párisi részlet, vizf.

A Nemzeti Szalon nyitrai kiállitása. XXX. vidéki kiáll. 1907. 1o 1.

istere Petri Grosz seniorátus neogra-
a.
~~xxxx~~ Venberger Mátyás budai orgona-
forintért. 1810-ben javitották a tor-
ács fedte be ismét ~~azt~~. 1833-ban a
mester ujrafedte. 1837-ben ~~a templom-~~
őoltárt kicserélték, s Ensz Mátyás ba-
tte a mostani klasszicista oltárépit-
dt Károly pesti festő festette 1837-
1848-ban leégett templotetőzetet Du-
r fedte be. Csak a legkisebb harang
52-ben a nagy is megrepedt, ezért be-
rangöntőnél egy 252 bécsi font sulyu-
z orgonát Komornyik Fridmanntól vették
t Filzer Ferenc váci ácsmester 1856-
ét tüz volt, ekkor ismét leégett a torony
dok megrongálódtak, a harangok elolvad-
szky Palovics Lajos kömüvesmester,
ster, Weis Hermann dacsókeszi bádo-
Tury József pesti harangöntőtől, 1899-
n besztercebányai orgonakészitőtől.

Z.Hadzsy Olga

Dunai táj

Kettős arckép

Tavaszi Térlat. Hosarnok, 1932. Április,

lo 1.

orszáson dolgozott olasz

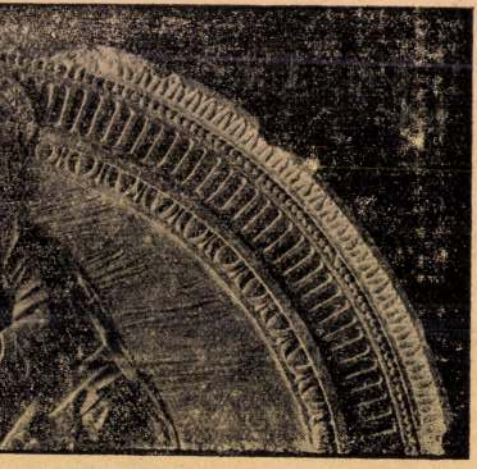

rül : Madonna Jézussal.

yváradról
Gerevich: A régi magyar művészet európai
helyzete. Bp. 1924., 21. l. — Gerevich PA,
216. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese.
Roma, 1929., 17. l.

GYAR SZOBRÁSZ 1490 körül
t alakja
nag. 129 cm.

MDK

Hadzsy Olga

Magyar művészek olasztárgyu képei a N. Szalonban.
Uj Magyarság, 1943. ápr. 22. 8 l.

M.D.K.

Z. Hadrsy Olga
festő

A főoltárképet alkotta: Lisieuxi kis Szent Terézt és két gyermeket ábrázol a kép

Bachó László: A gyöngyösi templomok története. 1781.
A miatrahárai Horthy Miklós gyógyintézet kápolnája -

MDK

Hadzsy Olga

Velence, Desdemona palotája, vizf.
Velence, Óratorony, vizf.

Enit-dij. N.Szal. 1943. ápr.

Z. Hadzsi Olga

159. Tanulmány, olaj

Duna Kiállitás katalogusa, Nemzeti Szalon
1933. január hó 9 lap

Hadzsi Olga

Leányakt, vizfestmény
Pötzleinsdorf, vizf.
Leány, vizf.
Dunai hajók, vizf.
Gráci házak, vizf.

Magyar akvarell és pasztellfestők Egy esülete
IX. kiállitása, 1922. Nemzeti Szalon, katalogus

MDK

Hadzsy Olga

Zivatar a Balatonon, olaj

M. Szol. 374. kiáll. 1927. márc.

12 l.

Z. Hadzsi Olga
Kalotaszegi öreg paraszt, vizf.
Estlandi arckép, vizf.
Leányfej, vizf.
Velencia, vizf.
Táj, vizf.

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Fejlődése kiállítás. Nemzeti Casino, 1940. november. 17 l.

57a lap: Egy miniatura (40×31 mm) a *Szentlélek megjelenésének* jelenetét ábrázolja. Középen ül Mária, feje fölött a fehér galamb. Két oldalt három-három apostol. Lapszéldíszítés mint 7a lapon.

59a lap: Egy miniatura (82×54 mm), amelyen az ősz *Dávid király* látható. Zöld tájban térdepel a király. Köpenye kék. Mellette, a földön fekszik vörös kalpagja és hárfája. Az égbolton kék körben, aranyalapon az Atyaisten mellképe, kezében az arany világalmával. Lapszéldíszítés mint 15b lapon.

70a lap: Egy miniatura (82×54 mm), amelyen a *Halál és a lovag találkozása* látható. Zöldelő tájban a fehérleplű, barna, aranyozott bordájú, vigyorgó halál jobbkezével jobbkarjánál fogva húzza magához a tiltakozó lovagot, aki sötét rózsaszín köpenyben, piros sapkában van. Lapszéldíszítés mint 15b lapon. (332. kép.)

89b lap: Egy egész lapot betöltő miniatura (133×85 mm) *Joachim és Szent Anna találkozásának* jelenetét ábrázolja az aranykapuban. Az ecsetarannyal festett, gazdag architektúrájú keret, drágakövekkel, gyöngyökkel és camaïeu technikával festett konzolos kőfigurákkal díszített. A kékruhás, piroscsizmás és sapkás Joachim és a szürkeruhás, pirosköpenyes Anna egymást átölelik. (333. kép.)

95. levél hiányzik.

96a lap: (De Sanctissima Trinitate.) Egy miniatura (76×52 mm), amelyen a *Szent Háromság* ábrázolása látható. Kék és sötétpiros baldachin alatt ül *Krisztus* és az *Atyaisten*, a kettőjük között

Hadzsy Olga
Nena arcképe, vizf.

[illegible] tárlat. [illegible], 1919-2a. 21 l.

A TURCSÁNY-ROTARY
SOKSZOROSITÓGÉP
ÉS A
TURCSÁNY-MATRICÁK
(STENCIL)
EGYEDÁRUSITÁSA
ÉS KIGYÁRTÁSA

AZ URANIA IRÓGÉPEK
MAGYARORSZÁGI
VEZÉRKÉPVISELETE

—

IRODAI
FELSZERELÉSEK

—

RAJZ- és IRÓSZEREK

vételét, amely ö
számla teljes ki
bizonnyára szive
nuár hó 31-én ke

összege még nem
hogy ezen összeg
hogy azt a nyilv

Kérve az átutalá
maradunk mindenk

1. bef. lap.

Hadzsy Olga festőmüvész
Zöldruhás nő, olajf.
Tanulmány, olajf.
Magyar Képzőmüvésznők tárlatának és Páris Erzsi gyüjteményes kiállitása, Nemzeti Szalon, 1921. október

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
164-1908. vár
Ex Kejet: márgus 13.

A m.kir.vallás és k
20766 sz.a.kelt s a IX .ker.államp
mása:

K

Budap

Utasitom az a
lipcsei cégtől a Müemlékek Orsz.
szére 222 m. 55pf.összegért vásá
litésére kettőszázhatvanhét /267
nökének hivatalos nyugtájára els
zessen ki s a fenn megjelölt rov

Hadzsy Olga festőművész
Gyermekarckép, olajf.
Magyar Reprezentativ kiállitás
Nemzeti Szalon, 192o nov.

_____tól

_____hó 2. n.

KIR. MAGYAR EGYETEMI NYOMDA
BUDAPEST, VIII, MÚZEUM-KÖRÚT 6

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
K FIZETENDŐ.
elnök

S

Hadzsy Olga festőmüvész
Leányfej
Tárkányi Jenő gyüjt. pótkatalógusa, 1919

Sankciójának

Másolat. R.33134/1917 .Másolat. T.Szab

Értesitem, hogy a m.kir.honvédelm

rendeletének 2.§-a alapján a Szab

rosháza 2 laternájának vörösréz f

re, a m.kir.vallás-és közoktatásü

igénybevétel alól ezannel felment

épületrészét, valamint a Szent Te

a görög keleti /szerb/ templom, v

nak és sisakjainak vörösréz fedés

neti sem általános müvészi szempo

igénylés alól fel nem mentem. Eze

katonai parancsnokságot egyidejül

Hadzsy Olga festőművész

Fürdőnő
Frézia és Viola
Szegfü
Kettős arckép

X. terem.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete, 1918. április 26.

264. kép. *Lósy Imre mellkeresztje, 1638 körül.*

KEHELY,
aranyozott réz, cuppája aranyozott ezüst. Körteidomú gombja alatt csigás dísz, hatkarélyos talpán GEOR. SZELEPCHENY ARCHP. STRIGON EX SUPELLECTILE QUONDAM STEPH. BOSNIAK A. D. 1671.
Mag. 18·5 cm.
Magyar munka, 1640 körül. Paténa kereszttel.
Bosnyák István nyitrai püspök, majd Szelepcsényi tulajdonában. — A drégelypalánki templomból.
Lepold Katalógus 45. sz.

KERESZT,
ébenfa, rajta elefántcsont Krisztus-test.
Mag. 68 cm.
Német munka, 1650 körül.
Talán Keresztély Ágost prímás birtokából.
Lepold Katalógus 272. sz.

MDK

Hadrsy Olga

jestörmüvesmő

Szt Margit apáca nyulakkal
c. festménye a Margit szigeti
szt Mihály Zápolnában van.

ill.

Derzény – Szivós: Margita.

XVII.o

Z.Hadzsy Olga
Gyermektanulmányfej
Nena arcképe

O.M.K.T. 1925. május. 31 1.

Z.Hadzsy Olga
Gyermek az ablakban
Vitolák a Balatonon, olaj
Kettős arckép, olaj

AME I. kiáll. N.Szal. 1931. jun. 12 l.

Z.Hadzsy Olga

Budai hegyvidék, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 19 1.

Z.Hadzsy Oĕga

Tanulmányfej, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 19 l.

Hadzsy Olga

Akt, olaj
Gyermekarckép, olaj
Gyermekem arcképe, olaj
Gretchen, olaj
Arckép, olaj

Magy. Képzőművésznők Egyesülete jub.kiáll. N.Szal.
1938. jun. 8 1.

Z. Hadzsy Olga
Gr. Haller Lacin arcképe, olaj

Őszi
Tavaszi Tárlat. Mücs. kiállitása. 1922. nov.
22 l.

Z. Hadzsy Olga

A mese, olaj

Őszi

~~Tavaszi~~ Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov.

23 l.

Hadzsy Olga
Görgey Arthur arcképe, olaj

Műcsarnok 1904/5. téli kiállitás. 54 l.

Hadzsy Olga

Kert Nagybányán, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 1908. 11 1.

belső részén 3, majd 4 oszlopos,
ezután 2 ablak, illetve az emeleten
a, és az U másik szára, az előbbihez
yilás /az egyik befalazva/ és felet-
ablak félkörives. Ezek négy kompozi-
asztott falmezőben. Földszinti abla-
egyeneszáródásuak, a két szárnyon
itett kötéllyel az öv és könyöklő-
netes épület, középfolyosóról nyiló

- Katinczy Ferenc: A Rádayak. Felső
-1827, 1123 l. - T.K.: Ráday Pál sir-
59 l. - Kazinczy Ferenc utazásai:
ky 78-79 l.

jégtorlaszról, amely a vizet katasztrofálisan felduzzasztaná, nem tudnak.

Bajáról az az újabb árvizi jelentés érkezett, hogy a reggel megindult jég nagy darabon levált, eltávozott a híd alatt, de *egy órakor a jég újból megakadt a hídnál.*

Fontos határozatokat hozott az árvizi értekezlet

Mindent el kell követnünk, hogy a víz alá került területek minél gyorsabban felszabaduljanak, mondotta báró Bánffy Dániel

Csütörtök délelőtt *árvizi értekezlet* volt a földmívelésügyi minisztériumban, a vízügyi főosztály vezetőinek, valamennyi vízépítési kerület felügyelőjének, a folyammérnöki hivatalok főnökeinek és a kultúrmérnöki hivatalok főnökeinek vezetésével. Az értekezletet báró *Bánffy* Dániel földmívelésügyi miniszter nyitotta meg. A következőket mondotta:

— A hét elején két napon át szemlét tartottam az *Alföld* árvíztől és belvizektől sujtotta vidékein, *Bárczay* államtitkár úr és a vízügyi főosztály két vezetőjével együtt. Meg kell állapítanom, hogy *a helyzet súlyosabb, mint gondoltam.* Utam eredményeit megbeszéltük és megadtam azokat az irányelveket, amelyek szerint a vizek levezetésének és rendezésének sürgős kérdéseit megoldani kívánom.

— Ennek az értekezletnek az a célja, hogy akik most itt összejöttek, helyi ismereteik, tapasztalataik alapján hozzászóljanak és egyben közvetlenül átvegyék azokat az utasításokat, amelyek a *gyakorlati megoldást* az élet követelményeinek megfelelően biztosítják. Ezeket a kérdéseket *gyorsan és erélyesen kell megoldani, megfelelő anyagi eszközökkel, amelyeknek előteremtésére a szükséges lépéseket megtettem* és bízom abban, hogy a legrövidebb időn belül azok rendelkezésünkre is fognak állni.

Teljes erőfeszítést!

— Utamon azt tapasztaltam, hogy ahol az ész és a szív helyén volt, ott a nagyobb veszedelmet, károkat sikerült elkerülni. Igen sok fordul meg annak emberi képességein, aki a helyszínen intézkedik és *nem lehet mindent a központtól várni,* amikor gyors, határozott intézkedésekre és igen sokszor az együttműködés biztosítása érdekében tapintatra, leleményességre van szükség. Egy ilyen országos veszedelemmel csak úgy tudunk szembenézni, *ha mindenki keményen áll a helyén és erejének megfeszítésével teljesíti kötelességét.*

— Ma, amikor a közellátás kérdése egyike a legfontosabbaknak, *mindent el kell követnünk, hogy a víz alá került területek minél gyorsabban felszabaduljanak* és a termelő munka megindulhasson. A magam részéről biztosíthatok mindenkit a teljes megértésről és támogatásról, de ugyanakkor elvárom, hogy ügykörét, megbízatását, mindenki a lehető legnagyobb mértékben ellássa. A rendkívüli viszonyokra való tekintettel a jelenlegi súlyos munkák tartamára gondoskodtam egyes hivatali vezetők hatáskörének megfelelő kiterjesztéséről, de ugyanakkor *fokozottabb felelősséget* állapítok meg velük szemben.

— Nekünk *nemcsak a pillanatnyi helyzeten kell segítenünk,* hanem a vizek rendezésének kérdését úgy kell megoldanunk, hogy annak maradandó eredménye legyen. Nem tudhatjuk, hogy vajjon a mostani helyzet csupán átmeneti jellegű-e, vagy pedig egy nedvesebb időszak jelenségével állunk szemben, hiszen az utóbbira a multban voltak már példák, amikor — régi térképek és feljegyzések szerint — nagy területek tartósan alkalmatlanná váltak a termelésre. *Ennek jelenleg nem szabad bekövetkeznie,* ezért mi vagyunk felelősek. Ennek a felelősségnek tudatában *valamenynyiünknek több munkát kell teljesítenünk, nagyobb anyagi áldozatot kell vállalnia az országnak, minden tényezőnek össze kell fognia,* hogy egymás támogatásával sikerrel megoldhassuk ezt a rendkívül fontos és nagy nemzeti feladatot.

Szigorúan ellenőrzik a munkát

A miniszter beszéde után *Bárczay* János államtitkár elnöklésével az értekezlet megkezdte tárgyalásait, amelyet báró *Bánffy* Dániel hosszabb időn át maga is meghallgatott. Az értekezleten *Trummer* Árpád miniszteri tanácsos, a vizügyi főosztály főnöke utasítást adott, hogy *a vízügyi hivatalok minden halasztható munkát tegyenek félre és teljes erővel dolgozzanak a vizek levezetése érdekében.* Ahol munkatorlódás van, ott a minisztérium a személyzet kiegészítéséről a lehetőség szerint gondoskodik.

A vízmesteri iskolát a szokásosnál két héttel hamarább bezárják és az egyéves tanfolyam hallgatói március közepétől már a vízügyi hivatalok rendelkezésére állanak. A műszaki felvételeket átmenetileg nem kell a minisztériumba felterjeszteni, a kerületi felügyelők jóváhagyása is elégséges. *Minden hivatal a saját hatáskörében gondoskodik a munkásokról.* A víztársulatokat szigorú ellenőrzéssel kell rászorítani a munkák haladéktalan elvégzésére, *minden késedelmet azonnal jelenteni kell.*

A hivatalok maguk alkalmazhatnak ideiglenesen mérnököket, szakmunkásokat. A hivatalfőnökök személyes felelősség mellett nagyobb hatáskörben kötelesek intézkedni. Az ármentesítő társulatok sürgős terveit úgy kell kezelni, mint az állami hivatalok terveit, tehát jóváhagyás végett nem kell a minisztériumba felterjeszteni. *A társulat érdekeltségéhez nem tartozó vizek levezetéséről rendkívüli intézkedések alapján haladéktalanul gondoskodni kell.* A földművelésügyi miniszter a szükséges pénz megszerzéséről és folyósításáról sürgősen gondoskodott.

Hordozható szivattyúkat gyártanak

Az értekezlet elhatározta, hogy *hordozható szivattyúk gyártásáról haladéktalanul gondoskodik* és nagyszámú ilyen szivattyút állít munkába a meglevők teljes kiaknázása mellett az egész országban.

Az értekezleten résztvevők több fontos gyakorlati kérdést tettek szóvá, melyeket behatóan letárgyaltak.

Bárczay János államtitkár a tanácskozás befejezésével hangsúlyozta, hogy *fölösleges bürokratikus intézkedések nélkül kell ellátnia mindenkinek munkakörét és előmozdítani, hogy a termelésben kiesés ne álljon elő.* A multban a vízlevezetéssel kapcsolatban sokat beszéltek az Alföld kiszárításáról, pedig ezt a problémát így beállítani helytelen és káros. A vizek elvezetése és tartalékolása összefüggő kérdések, egyik a másikat nem zárja ki és a jövőben éppen a jelenlegi tapasztalatok alapján azon kell lenni, hogy a vizek pusztításait megelőzzük, de egyben gondoskodjunk a vizeknek a termelés érdekében való felhasználásáról is.

Az új gáz- és kokszárak

Budapest Székesfőváros Gázművei ez év február hó 18-ával kezdődő érvénynyel a gáz és koksz általános eladási árát — a külföldi gázszén beszerzési árának több mint 50%-kal történt megdrágulása következtében — a felsőbb hatóságok hozzájárulásával felemelte.

Ennek alapján a gáz köbméterenkénti általános eladási ára 25%-kal, 20 fillérről 25 fillérre emelkedik. A kedvezményes háztartási árszabást élvező fogyasztóknál a főfogyasztás új egységára ugyancsak 25 fillér, a túlfogyasztásé pedig 15 fillér köbméterenként.

Az ipari fogyasztók részére a Gázművek a magasabb egységárból az eddigi százalékos engedményeket biztosítja.

A Gázművek az áremeléssel kapcsolatban a gázmérők leolvasását soronkívül e hó 18-án megkezdette és a leolvasás alapján mutatkozó fogyasztást még a régi egységáron számlázza. Az új egységárak csak a következő leolvasással megállapítandó fogyasztásnál lépnek életbe.

A gázkoksz eladási árai február hó 18-tól kezdődőleg a következőképpen változnak meg:

darabos koksz métermázsánként	7.60 P
dió I. koksz métermázsánként	7.80 P
dió II. koksz métermázsánként	7.10 P

Ezek az új eladási árak, amelyek helyt telep értendők, még mindig lényegesen alacsonyabbak a külföldi fűtőkoksz árainál.

FARSANGI

ESTÉK

ERDÉLY ideszakadt fiai, a SzEFHE tagjai gyönyörű Erdélyi-bált rendeztek a Vigadóban. Fenyőfákkal, gallyakkal valóságos erdőt varázsoltak a termekbe és lépcsőházba s a belépőt csodálatos hegyi állat fogadta. Zászlók, címerek díszes környezetében pompás székely táncbemutató nyitotta meg a bált, amelyen megjelent széki gróf Teleki Pál miniszterelnök, vitéz dalnokfalvi Bartha Károly honvédelmi és losonczi báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszter, valamint még számos előkelőség.

*

Gaby Fotó új címe: Sütő-u. 2. T.: 182-269.

*

A BALATON hívei a Gellértben rendezték meg a magyar tenger propagandáját szolgáló Balatoni Táncestélyt, amelynek tiszta jövedelméből erdélyi gyermekeket nyaraltatnak idén a Balatonnál. Hajózászlók tarka sokasága díszítette a Gellért termeit, evezőslapátok álltak a fal mellett s a zenekart hajó-díszletre, egy képzeletbeli balatoni gőzös fedélzetére helyezték el. Még a bár is csupa rajz, evező és hajózászló volt. Petris Brunó ötletes matróztánca után Györgyi Zsolt bálelnök Karafiáth Ilonával nyitotta meg a bált.

*

Bálra Hangerősítő: *Villamos Hang* 468-700.

*

MASZKABÁL volt a Hungáriában: a medikusok Szittya törzse rendezte, Tánfi Zoltán elnökletével. Ott volt Benedek László professzor fővédnök feleségével, Zilahy Irénnel, de a művészvilágból jelen volt még Muráti Lili és Ottrubay Melinda is, bájos holland lány kosztümben. A nyitásnál felvonult »Hófehérke és a hét törpe«, később pedig megérkezett egy zord, feketecsuklyás különítmény. Sok szép, ötletes jelmezt láttunk. A »külföldet« egy »kínai« és egy kétméteres »skót« képviselték.

*

Bálokra táncórák *Petrisnél*, Párisi-u. 2.

BÁLOK a héten: Bölcsész-bál a Dunapalotában (páratlan jó hangulattal, éjfél előtt már végetérni nem akaró csárdásokkal), Képzőművész jelmezbál a Fészekben (nagyon sok szép jelmezzel, a Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak rendezésében, a művészvilág részvételével), Mezőgazdász bál a Gellértben (nagyon szépen sikerült), Szállodás és Vendéglős bál a Britanniában, valamint a MÉP józsefvárosi szervezetének farsangi estélye. — VASÁRNAP volt az utolsó farsangi budai Evangélikus Tea a Bellevueben. Húsvéthétfőn lesz a legközelebbi, majd minden második vasárnap, az Evangélikus Garden Party-ig. — Az Országos Kaszinóban vasárnap délután tánc volt. — Az erdélyi menekültek megsegítésére műsoros társasvacsora volt a keletipályaudvari vendéglőben.

*

Frakkölcsönzés *Forgáchnál*, Dohány-u. 68.

*

FARSANG UTOLSÓ szombatján, 22-én nagyon szépnek ígérkezik a Közgazdász bál a Dunapalotában. Itt és a Tiszti Kaszinó jelmezestjén bemutatják az Emericana bál emlékezetes szép rózsatáncát. Ezen az estén lesz az Országos Kaszinó farsangi estélye is, valamint az Állatorvos bál a Gellértben, és a legnagyobb álarcosbál, a MEC jelmezes mulatsága a Hungáriában, ezenkívül az Adriai Biztosító Társulat zártkörű estélye a Britanniában és a »Siket Sport Club 1912« jelmezes táncestélye. — Vasárnap rendezik a BTK álarcos estélyét. — A FARSANGJÁRÓ BENCÉS-táncestélyt 24-én, hétfőn rendezik a Gellértben. Húshagyókedden tánc lesz a BBTE-ben, este pedig Háromszéki jelmezest a SzEFHE rendezésében a Baross Szövetségben.

*

MEDIKUS MATINÉT rendez az Orvoskari Segítőegyesület, a Medikus Bál rendezőbizottsága február 23-án, vasárnap délelőtt a Madách-színházban. A Nemzeti Színház művészei, Szeleczky Zita, Mészáros Ági, Jávor, Gózon, a pécsi öregdiákok, Dobos Annie, Vaszary Piroska, Komáromy-Kacz Rózsi és Rácz Vali mellett társaságbeli lányok táncbemutatói szerepelnek a műsoron.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Z. Hadzsy Olga gyüjteményes kiállítása

Munkával teli művészi pályája eredményeit mutatja be a jónevű portréfestőnő a Műterem Kossuth Lajos-utcai helyiségében. *Z. Hadzsy* Olga számos hazai és nemzetközi kiállításon vett részt határozott sikerekkel, több oltárképe áll. *Érdeklődésre tarthat számot ez a kiállítás,* amelyen teljes képet nyujt eddigi fejlődéséről, útjáról és témavilágáról. Ha egy mondatban akarnók jellemezni a kiállított anyagot, azt mondhatnók: *egy kor művészettörténeti fejlődése látható egy finom, őszinte és becsületes asszonyi művészlelken keresztül.*

Ennek a fejlődésnek kezdete *Görgey* mélytónusú arcképe, melyet 1904-ben festett a művésznő az agg hadvezérről, végső pontja pedig fia kékszínekben tartott modern portréja. A kiállított képeken egyáltalán tapasztalható, hogy a művésznő három évtizedes útján nemhogy nem válik konzervatívvá, hanem épp ellenkezőleg, *egyre derűsebb, könnyedebb és üdébb lesz ecsetje.* Ez a derüs szemlélet teszi gyermekportréit, vallásos tárgyú képeit *vonzóvá* és ezért keresi tájképeiben is a mozgást, a napfényt és az üde színeket. Megálapítható, hogy *Z. Hadzsy* Olga egyformán jó portré-, zsaner- és tájképfestő. (+)

MAGYARORSZÁG KIS KIRAKATA

EZÜSTRÓKÁK
nerzek, perzsabundák olcsón Szemere szűcsnél, Erzsébet-krt 26. Második emeleten

HOSSZÚ FRAKK
Magyaros ruha 2-soros **szmóking** kölcsönzés
Goldner Rákóczi-út **59**

Száraz, világos, nagy
raktárhelyiséget keresek
tágas bejárattal. Szittner, Szentkirályi-u. 10. Tel.: 349-819.

Textil-árkalkulációk
kimunkálása:
„Kontoservice" Telefon: 493-880.

Bélyeggyüjteményemet
magyar, komplett, használatlan, olcsón eladom. Hiányjegyzék szerint is. Baresay-utca 11., földszint 3. ajtó.

Hentesüzlet 35 éve fennálló **eladó**
Bővebbet: VII., Alsóerdősor-u. 36, hentesüzlet

Főiskolát kitünő eredménnyel végzett nyelvszakos bölcsész **német és angol** nyelvórákat, továbbá középiskolás korrepetálását vállalja minden d. u. 4 órától. Szíves megkereséseket »FF. 23456« jeligére a főkiadóhivatalba kérek

Építési anyagok árverése
tételenként február 21-én reggel 9 órakor Hunfalvy-út 8. sz. telken. Tisztított tégla, új és használt gömb- és T-vasak stb.

Szépséghibát felelősséggel megszüntet!
KÁLLAI IBOLYA KOZMETIKAI INTÉZETE
VIII., Rákóczi-út 25. (Vas-u. sarok.) Telefon: 132-147. Tanítványfelvétel

Szép és ízléses női fehérneműt készít hozott anyagból is Zsolnainé Lengyel Ágnes fehérneműkészítő, VI., Lovag-u. 10. Viszonteladóknak olcsó árak

HASONLÓSÁGOK

Irta Balás Károly

Az emberek életpályáját, különösen a közéleti pályát, bizonyos tekintetben a vasuti pályához lehet hasonlítani. Hogy a vasuti kocsik és rakományaik hova futnak be és hova jutnak el, *a vasuti váltók* irányításától függ. Ha ezek a váltók a mellékvágányokra irányítják őket, akkor nem tesznek meg nagy utat, csakhamar meg kell állaniok a közeli, vagy ugyanannak az állomásnak valamely sínpárján. Ha ellenben az egyenes, a nyilt pálya számára fentartott váltókon gördülnek tovább, akkor nagy messzeségekbe juthatnak el a sineken. Hogy a közéleti pályán ki mennyire viheti, annak szintén egyik alapfeltétele, hogy jó váltóra kerüljön az illető indulása közben és olyan helyzetbe, állásba, körülmények közé jusson, ahonnan kilátás nyilik a továbbemelkedésre. Ha ugyanis rossz váltóra kerül, vagyis eldugott helyre, észre nem vehető körülmények közé, akkor éppen úgy jár, mint az a vasúti kocsi, amelyet mellékvágányra irányítottak és emiatt ugyanazon az állomáson reked meg és nem bír továbbhaladni. Ha ellenben szerencsés váltóra jutott, vagyis emelkedést igérő, összeköttetést jelentő helyzetbe, akkor megnyilhatik előtte az óhajtott karriér egyenesben vivő útja.

Mint az emberi boldogulás általában, a közéleti eredmény is a valószínűségi számítás esetei közé tartozik. Igazságérzetünk és a közérdek azt parancsolná, hogy ne így legyen, hanem az *érdemek*, a *tudás*, a *tehetségek* ereje vigye el az embert automatikusan arra a helyre, amelyre való, a közéletben is. Gyarló emberi viszonyok között azonban a tehetség, az érdem, az arravalóság, — bár kétségtelenül tényezők, — de mégis csak akkor érvényesülhetnek, ha valaki olyan helyzetben van, ahonnan a neki megfelelő szerepkörbe való eljutás nem lehetetlen. Ez megint a vasuti váltókkal való hasonlóságot mutatja. Ez is a megértésére, ha nem is a megbocsátására szolgál annak a körülménynek, hogy gyakran a meg nem felelő, a nem odavaló emberek kerülnek azokba a fontos pozíciókba, ahova a közérdek és az igazságosság szerint különb embernek kellene bejutnia.

A társadalmi és politikai élet tele van az ilyen jobb meg rosszabb váltókról való elindulásokkal, kiszorításokkal, elkönyöklésekkel, hiszen az élet szellemi és fizikai harc az érvényesülésért. Érvényesülni pedig mindig az egyének fognak és akarnak, mert hiszen az egyén az élő, a fizikai valóság az igazság és a közérdek elvont fogalmaival szemben. De éppen ezért kell józsemű embereknek lenniök azoknak, akik *a közéleti és társadalmi életpályák váltóinak mozgatói* és különféle irányokba állítói, hogy megfelelő emberek fussanak be a megfelelő helyekre, hogy az életpályák váltóállításai minél jobban elősegítsék *a közérdek és igazság* érvényesülésének automatikus valószínűségeit. Mert míg az egyenes pályán előrefutó vasuti kocsi értékes rakománnyal terhelten térhet még valamikor vissza, addig *a közélet üres embere csak az iránta támasztott illuziókat viszi el, de nem hoz magával semmit.*

Ilyen, vagy ezzel rokon hasonlóságokra gyakran bukkanunk az életben, gyakran vonhatunk belőlük tanulságot. Magánéletben és politikában, faluigazgatásban és országépitésben, nagy és kis emberek életsorában egyaránt.

Bajánál megindult a jég

A mai árvízi helyzetről kapott jelentéseink a következők:

A bogyiszlói átvágástól *Madocsáig* terjedő jégdugó megindult, lecsúszott és *megakadt a bajai hídnál.* Bajáról jelentik, hogy a hídlábak által megakasztott jég *ma reggel 8 óra 10 perckor elindult.* Ezidőszerint a koppányi átvágástól a *Vajastorokig* terjedő 13 kilométeres szakaszon akadályozza a kásás és egyre jobban puhuló jégdugó a *Duna* lefolyását. De itt már nem olyan veszélyes a helyzet, mert a *Dunán* jobboldalt 5—7 kilométer szélességű hullámtér van, melyen a felduzzadt víz a jég elvonulásáig elterülhet.

Apostag felől most már nem jön délnek újabb víz, de az eddig kiöntött vizek a természetes levonulás útvonalán *három oldalról körülvették Kalocsát, amelyet már csak Baja felől lehet megközeliteni.* Félezer ember dolgozott az elmult éjszaka is a vizet visszatartó *kalocsa—foktői* országút megerősítésén, *a munka reménnyel kecsegtet.*

Csongrádi kubikosok is védik Kalocsát

Délelőtt 11 órakor jelentették *Kalocsáról*, hogy az útra épített nyulgátak jól tartják, a földtöltéseknél nincs zavar, de a *Kalocsa* keleti része felől betört vizek *a rokkanttelepi részt a földtöltésen kívül elöntötték.* A veszélyeztetett alacsonyabb fekvésű területeket Kalocsa szélében *kiürítették.* A kormánybiztosság *Csongrád* megyéből 500 talicskát és 100 talyigás kubikost irányított *Kalocsa—Foktő* közötti útszakasz töltésének megerősítésére.

Közben a kalocsakörnyéki falvak *felkészülnek a kiürítésre*, hogyha az utat tartani nem lehetne, idejében menekülhessenek. Ha ez a rész átszakad, *a víz Baját is fenyegeti.* Ezért már szerdán megkezdték Baján *a Kalocsa felé vezető úton a nyulgátak épitését. Kalocsával a vasúti összeköttetés megszakadt*, a várost szerda éjjel óta Budapestről csak a Baján keresztül vezető úton lehet megközelíteni.

Fülöpszállás szélét elérte a víz

Ma délután 2 órakor a legújabb árvizi jelentést kaptuk:

A *Duna* felől most már lassabban szétterülő víz elérte *Fülöpszálás* szélét, a községből azt jelentik, hogy *a bevezető utakat és utcákat az éjszaka folyamán gátakkal zárták el. Solt* 80 centiméteres apadást jelent, a község alatt egyre nagyobb sáros földdarabok látszanak ki a vízből.

Apostagról az a jelentés érkezett, hogy a négyszeres gátszakadáson az ott már leapadt Duna vizének *átáramlása megszünt.* A gátszakadásokat homokzsákokkal tömik majd el, hogy a Duna esetleges árhulláma ne tudjon itt ismét kitörni.

Vitéz *Bonczos* Miklós árvízvédelmi kormánybiztos vezetésével külön árvízvédelmi bizottság utazott ma reggel Dunaföldvárra, a bizottság tagjai *Pataky* Béla, *Povázsay* Pál miniszteri osztálytanácsosok, *Luzsa* Béla miniszteri tanácsos, *Szabóky* Jenő ármentesítő társulati igazgató főmérnök, az 1. hadtest műszaki parancsnoka és a honvédelmi minisztérium illetékes osztályának vezetője. A bizottság dunaföldvári megbeszélésén főleg azokat a lehetőségeket kutatja, *hogyan lehetne minél gyorsabban visszavezetni a Duna apadó szakaszain a kiöntött vizek nagyrészét.*

Adomány a károsultaknak

A dunamenti árvízkárosultak sorsa iránt aggódó szeretettel érdeklődik a közvélemény. A budapesti szücsök ipartestülete tegnap este elöljárósági ülést tartott, amelyen napirend előtt *Martos* Alfréd indítványozta, hogy az ipartestület indítson gyüjtést az árvízkárosultak megsegítésére. Az indítvány után *1000 pengős adománnyal* indította meg a gyüjtést, amelyhez csatlakozott a Magyar Szücsmesterek és Szőrmekereskedők Országos Egyesülete. Az Egyesült Szőrmekereskedelmi Rt. részéről *Horváth* György igazgató, mint a szakosztály elnöke *2000 pengőt adományozott.*

FÉLÉVRE ELÉG EGY Automenth SZÁRAZFOGKRÉM ÁRA 98f.

Kalocsával megszakadt a vasúti összeköttetés

Kiürítették a veszélyben forgó városrészt Gátakkal zárták el a Fülöpszállásra vezető utakat

Szerdán este 8 órakor az önkéntes repülőfelderítő szolgálat résztvevői jelentést tettek egésznapi repüléseik tapasztalatairól, majd a *Műegyetemi Sportrepülőegyesület* árvízvédelmi szolgálatának a kormánybiztosság kiadta a ma délelőtti felderítések területét. A nagyárvizi területen *öt helyen katonai figyelőszolgálatot rendeltek el*, ezeket a helyeket a sportrepülők térképeikre bejegyezték, hogy ha felderítéseik alkalmával a tanyavilágban még elöntött épületekbe szorult embereket találnak, irott jelentéseiket hol dobják le hogy *a segitség a légközelebbi helyről a leggyorsabban útra indulhasson.*

Felderítőgépek a ködtakaróban

A repülőfelderítők közvetlen adták át vitéz *Keresztes-Fischer* belügyminiszternek, aki éjfélig vezette a néhány órát pihenő árvizi kormánybiztos helyett a kormánybiztosság ügyeit, majd a megbeszélés azzal végződött, hogy *csütörtökön reggel 7 órától kezdve kell felderítéseket végezni a szabádszállási és fülöpszállási, akasztói víz alatt álló tanyavilágban,* egy másik gép viszont Kalocsa alatti részek fölött végez felderítő repüléseket, mert *a vízveszedelem pillanatnyilag Kalocsa körül a legnagyobb.*

A repülő felderítőszolgálat gépei ma délelőtt és délután nem indulhattak el *Budaörsről*, mert *a nagy köd miatt a repülőtéren repülési zárlat volt.* A meteorológiai szolgálat jelentette, hogy a ködtakaró Dunaföldvár vonaláig terjed és egyre sűrűsödik. Az árvízvédelmi kormánybiztosság erre úgy intézkedett, hogy *ködrepülő katonai felderítőgépek vágjanak neki az útnak és végezzék el a szükséges felderítést.*

A sportrepülők árvizi mentőszolgálata szerdán későn délután a Vöröskereszttől egy nagy bőrönd gyógyszert és kötszert kapott azzal, hogy *a víztől körülzárt Dunavecse főterére kell ledobniok.* Erre azért volt sürgős szükség, mert *Dunavecséről* az a jelentés érkezett, hogy a védekezés és a mentés során *sokan megsérültek és elegendő kötszer már nincs.* A Vöröskereszt küldeményét szétcsomagolták két ejtőernyős csomagba, a csomagokat estefelé dobták le *Dunavecsén* 60 méter magasságból. Az ejtőernyők nyomban kinyiltak és *a gyógyszer és a kötszer sértetlenül érkezett meg a levegőből.*

Hatalmas jégtorlaszok a Tiszán

Miskolc, február 20. *(A Magyarország miskolci tudósítójának telefonjelentése.)* *Borsod* vármegye főispáni hivatalába csütörtökön délelőtt telefonon tett jelentést a mezőcsáti főszolgabíró és jelentette, hogy Mezőcsát alatt, *Tiszakeszi községnél tizenkét méter magas jégtorlasz emelkedett. A jégtorlasz felduzzasztja a vizet* és a víz is szemlátomást emelkedik. Ugyancsak jelentést tett arról, hogy *Tiszadorozsma* és *Aroktő* községek között körülbelül *hét méter magas jégtorlasz áll útjában a víznek.*

A főszolgabíró kérte az éjjel-nappali telefonszolgálat elrendelését, a főispáni hivatal pedig jelentést tett a sátoraljaujhelyi folyammérnökséghez, amely a földmívelésügyi minisztériumból bizottság kiküldését kéri, hogy a helyszínen adja ki a rendelkezéseket *a jégtorlasz eltávolítására.*

*

Az árvízvédelmi kormánybiztosságon fenti jelentésünkkel kapcsolatban közölték, hogy *a tiszai jégtorlaszok nem olyan veszedelmesek, mint a dunaiak.* A *Tiszán* a jég rendszerint alulról olvad, a torlaszok levonulása gyorsabb. Amennyiben szükségessé válik, *a földmívelésügyi minisztérium közvetlenül intézkedik* a szükséges beavatkozásról.

A tiszai helyzet

Délután háromnegyedhárom órakor a következő jelentéseket kaptuk:

A dunai árvízvédelmi kormánybiztosságra jelentés érkezett, hogy a tiszamenti *Rozsaly* községnél torlasz képződött, amely visszaduzzasztja a vizet és a községet az elöntés veszedelme fenyegeti. *Intézkedést kértek a torlasz felrobbantására.*

A tiszai jégtorlaszok dolgában a földmívelésügyi minisztérium vízügyi osztályon a következő felvilágosítást adják:

— A *Tiszán Záhonynál* volt egy jégtorlasz, amely megindult, utána 30 cm-es apadás következett. *A Tiszán a jég végig levonulóban van.* Helyenként néhol megakad, azonban a tiszai jégtorlaszok nem olyan természetűek, mint a dunai jégdugók, sokkal hamarabb és könnyebben levonulnak.

— A *Tiszán* a helyzet nem mondható veszedelmesnek, mert a *Tisza* mindkét partján vannak ármentesítő társulatok és a *Tiszának* széles hullámtere van, amelyen a rövidéletü jégtorlaszok által helyileg felduzzasztott vizek elterülhetnek. Már mi is kaptunk jelentést a tiszakeszi jégtorlaszról és más torlaszokról.

— Már az első jelentést megvizsgáltuk és megállapitottuk, hogy vaklármáról van szó. Az érdekelt ármentesítő társulatoktól *semmiféle jelentést nem kaptunk, hogy veszély volna*, pedig ők jelentenék elsőnek a bajt. Az egyik ármentesítő társulat már jelentkezett, közölte, hogy olyan

A NAGYSIKERŰ MŰVÉSZI MAGYAR FILM DIADALÚTJA
ZÁRT TÁRGYALÁS
CORVIN Prolongálva! ELIT

Hladzsy Olga

Boldog Margit
olaff.

Repr.

Faj Bold Marg

Szépmüvèszet
1942. 278. l.
(Keppel) után
281. l.

Europa

Lapterjesztő és Könyvkiadó R.T.

BUDAPEST

V. Bethlen-utca 12. sz.

Hadrsy Olga

lovag Zaremba

Jánosné

festő

életrajz

l.

Karczagmagyállam

527, 528 h.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

31 nap **MÁJUS** 22. hét

23 Vasárnap		Cantate *Dezső*
24 Hétfő		Ker. segít. *Eszter*
25 Kedd		VII. Gergely *Orbán*
26 Szerda		N. Fülöp *Fülöp*
27 Csütörtök		Béda *Béda*
28 Péntek		Ágoston *Emil*
29 Szombat		Pazzi M. *Maxim*

Z. Hadzsi Olga

Boldog Margit meg-
alapitja a margit-
szigeti Zárda-templo-
mot, fanti oláft.

Kopr.

Magyar Nemzeti Múzeszet
1939. 3. sz.

Természet bölcselet és világnézet (Naturphilosophie und Weltanschauung, 1909), *Az anyag örökkévalósága és aquinoi Szent Tamás* (Die Ewigkeit der Materie und Sankt Thomas v. Aquino, 1911). H. ist einer der hervorragendsten Literaten des ungarländ. Ruthenentums.

Hadzsy, Flora, Bildhauerin, beschickt seit 1909 die ungar. Kunstausstellungen.

Hadzsy, Olga, Malerin, geb. 1880 in Budapest, wo sie auch ihre erste künstlerische Ausbildung von Deák-Ebner erhielt. Darauf unternahm sie grössere Studienreisen nach London, Holland, Deutschland und Italien. Sie gehört zu den besten ungar. Malerinnen.

Haendel, Wilhelm, Rechtsgelehrter, geb. 29. Juli 1874 in Selmeczbánya, wurde, nach Absolvierung seiner jurid. Studien, 1900 an die Debrecener Rechtsdien und redigierte im Auftrage des Athenaeums die in diesem Verlage erschienenen Petőfi-Ausgaben, die er auch mit kritischen Einleitungen versah.

Hahóthy, Alexander, Pädagoge, geb. 20. Aug. 1850 in Kunó, war seit 1874 Professor und später Direktor an der hauptstädt. Mädchen-Bürgerschule und seit 1895 Direktor des innerstädtischen Mädchengymnasiums, bis er 1911 als tit. Oberdirektor in Pension ging. H. war Jahre hindurch Präsident des Landesbürgerschul-Professoren-Vereines u. Mitarbeiter zahlreicher Wochen- u. Tageblätter. Selbständiges Werk: *Természettan és Csillagászati Földrajz* (Physik und astronom. Geographie, 1894), das bereits zahlreiche Auflagen erlebte.

Haiczl, Koloman, kathol. Kirchenschriftsteller, geb. 14. Okt. 1866 in Selmeczbánya, erhielt

arzt des Kinderspitales, seit 1884 Leiter des Budapester zentralen Pockenschutzimpfungsinstitutes und seit 1896 Privatdozent für Pockenimpfung an der Universität. Von 1901 bis 1907 war H. ordinierender Arzt des Rochusspitales, seit 1907 Oberarzt der Kinderabteilung des Sankt-Stephans-Spitales. In Anerkennung seiner Verdienste um das Sanitätswesen und die Kulturförderung der ungar. Hauptstadt wurde er mit dem Ritterkreuze des Franz-Josefs-Ordens und 1912 mit dem Hofratstitel ausgezeichnet. H. publizierte zahlreiche Studien über Kinderheilkunde. Selbständige Werke: *A vaccinatio kézikönyve* (Handbuch der Vaccination, 1895), *A védhimlőoltás állása* (Stand der Kinderschutzimpfung), *Emlékezés Jennerről* (Erinnerung an Jenner, 1898), *Emlékezés id. Bókay Jánosról* (Erinnerung an Johann *dapesti Napló* der Journalistik zu. Er war während der Landesbewegung für die jüdische Autonomie als Pressreferent tätig und ist derzeit Mitredakteur des angesehenen polit. Tageblattes *A Nap*. H. zählt zu den agilsten Journalisten des modernen Ungarn, der besonders auf volksw. und sozialem Gebiete Hervorragendes leistet. Als Belletristiker nimmt er auch einen sehr geachteten Platz ein. Selbständige Werke: *A hitelértesítés; a kereskedelmi tudakozódás szervezete és jogrendje* (Die Organisation und Rechtsordnung der Kreditverständigung der kommerziellen Information, 1904), *Derű szárnyain* (Auf den Flügeln der Heiterkeit, Novellen), *A horogi cölöp* (Der Horoger Pflock), *Konfesszionális vizeken* (Auf konfessionellen Gewässern), *A hadnagy úr házasodik* (Der Herr Leutnant heiratet), *Menyegző után* (Nach

Hadsy Olga

1896/97 – 1898/99, 1908/9 II, és 1899/900 – 1904/5 I, 1905/6 a Deák Ebner féle női festőisk. növendéke

Ferkèpzomfoiskèvk

8 l. l.

végleg Amsterdamban telepedik le,
eltávolodik mesterétől s a polgárság
ízlése szerint simább, tetszetősebb

Hadzsy Olga
Jestöno
m. 1880.

wód
z Krück I. 441. l.

Schülcke-féle indikátor II. 149

Z. Hadzsi Olga

Gyermek-arckép
olajp.
(Nemzeti Szalon)

Repr.
Magyar Nemzeti
Művészet
1939. 4. 17.

penetrate into the model's character, gives me the greatest satisfaction". This is typical of János György Simon as a man and as a painter. Only someone who loves truth so much in others can so deeply strive for truth in his own art.

No aesthetical analysis could throw more light into the art of János György Simon than this instinctive confession. And it is really so. His conception of life is fundamentally sound and each one of his pictures proves this human and artistic mentality. What is sounder than nature? Thus Simon takes refuge in nature from everyday trivialities. As well as his personality, his artistic education brings him to that: *Nagybánya* (the first open-air art school in Hungary), *Ferenczy*, and chiefly *Réti* whom he liked and appreciated as an artist as well as his professor. Then *Castori* in Milano, that excellent artist, who instilled in him the great importance of drawing, and who has certainly played his part in that unique graphical art which Simon has developed. Later came Paris, where he visited nearly all schools and where he won prizes with his studies of nudes, but he did not like any of schools as he preferred to work on his own, and he really learnt by himself.

Simon lives for painting. He doesn't like the 'isms', he doesn't even flirt with them as so many painters do nowadays who want to be at any cost up-to-date *sans coeur* or even *contre coeur*. No

Z. Hadrai Olga

Szurday Rózsi arcképe

Repr -

Művészet. 1938. 65. l.

Hadzsy Olga

Lajd

Neuw. Szal. Alm.

Gladzsy Olga

Kettős archép c.

kepe repr.

Ormáj-Világ

1912. 523 l.

PESTI KÖ

ásra-nevelés nehéz feladatát el tudják látni. Ismételten hangoztatja végül annak a
égét is, hogy a nyilvános közkönyvtáraknak szervezetükkel teljesen a nemzetnevelés

inak és eszményein
és előadási tanfol
atnak az útján hala
tani. Csakis így va
deczentralizációjá
almaktól és iroda
n képes megoldan
Wlassics Gyula em
nelyekkel a közmű

1 «Múzeumi és Könyv

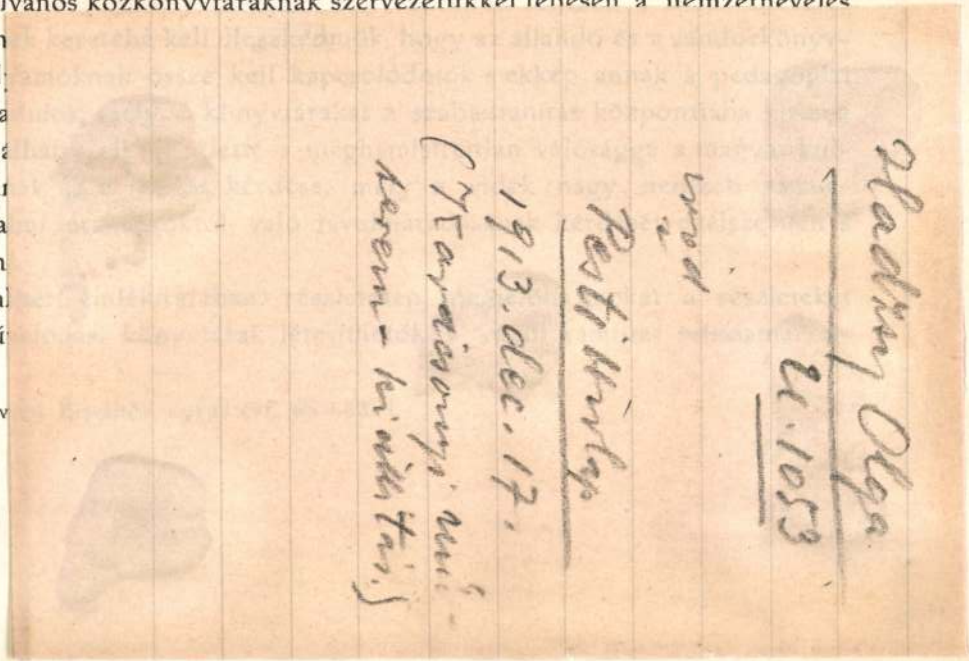

9. Aradi Kölcsey-Egyesületnek	—	
10. Nógrádi Nemzeti Intézetnek	—	
11. Abaujtornamegyei Közművelődési Egyesületnek	—	1.0
12. Nagyváradi Szigligeti-Társaságnak	—	1.4
B) *Egyes könyvtárak segélyezésére fordított:*	—	36.4
a) Budapesten	9.700	—
b) Vidéken	20.000	3.3
c) Horvát-Szlavonországban	1.200	—
d) Külföldön	1.800	—
	32.700	3.3

[1] E tervezetet a könyvtárak ügyeivel foglalkozó szakférfiaknak megküldöttem. Az érdeklő készséggel bocsátom rendelkezésükre, ha ez iránt megkeresni szívesek lesznek.

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

A magyar film előretörése Európában

Feltünően érdekes tanulmány jelent meg az *„Országépités“* legujabb számában, amely a magyar filmgyártás külföldi elhelyezkedésével foglalkozik. A cikk megállapitja, hogy óriási tempóban fejlődő filmgyártásunk egyre előkelőtt helyet foglal el az európai filmpiacon. A film nemcsak szórakoztatási lehetőség, hanem a maga különleges tömeghatásával egyik legerősebb pillére a belső országépitésnek, egyben remek hirverője lehet hazánk érdekeinek külföldön is. Az elmult tiz év alatt kétszáz magyar film készült, amelyből 98-at hét év alatt készitettek, mig *102 az utolsó három esztendő terméke.* Ennek a kimutatásnak az alapján, az *„Országépités“* statisztikája szerint *a harmadik helyet foglaljuk el filmgyártásunkkal Európában. A cikkiró megállapitja* még, hogy a keresztény érdekek védelmére végrehajtott intézkedések a filmgyártás terén nemhogy zükkenőt okoztak volna, sőt ellenkezőleg *a nagy fellendülés éppen az utolsó három esztendőre esik,* tehát nyolcvan százalékban azóta tapasztalható, amióta ezek az intézkedések életbeléptek. De nemcsak mennyiségben, hanem *nivóban is emelkedett a magyar filmgyártás értéke,* amit bizonyit a következő fontos hivatalos statisztika, a külföldön elhelyezett magyar filmekről:

Kimutatás a külföldre eladott magyar filmekről
(1940 január 1-től 1940 december 31-ig)

A vásárló ország neve	A vásárolt film drb.-száma	filmekért fizetett pénzösszeg
Jugoszlávia	166	4,876.430 dinár
Bulgária	45	2,248.185 léva
Bulgária	1	508 dollár
USA	30	20.033 dollár
Olaszország	21	287.610 lira
Svédország	17	51.800 svéd korona
Svédország	3	303 pengő
Görögország	18	731.190 drachma
Svájc	4	3.085 svájci frank
Törökország	1	1.132 Ltq
Német protektorátus	1	2.889 márka
Norvégia	1	1.236 dollár
Norvégia	1	1.780 márka
Norvégia	1	2.000 n. korona

Az elmult esztendő filmtermelésének mérlege tehát azt bizonyitja, hogy *a* magyar filmgyártás nemcsak tul van a kezdet nehézségein, hanem *jelentős tényezője ma már az európai piacnak* és tömeghatását nemcsak befelé, hanem a külföldön is tudja érvényesiteni.

A Műterem kiállitása

Z. Hadzsy Olga gyüjteményes kiállitása a Műteremben nemcsak egy-két év művészi munkáit mutatja be, hanem tulajdonképpen egy hosszu művészi pályafutásra enged visszapillantást. Első benyomásra meglepő, hogy egyazon művésztől sötét tónusba ágyazott, akademista modorba festett képeket és leegyszerüsitett, világos szinü „modern“ festményeket látunk. Minden érthetővé válik azonban, ha az évszámokat figyeljük. Kiderül, hogy a művésznő legelőször kiállitott festménye is szerepel a tárlaton a legfrissebb alkotásokkal együtt. A régibb munkákat véve számitásba, a legjobbak közé tartozik *Görgey* Arthur karakteres arcképe, *Olgyay* Ferenc édesanyját ábrázoló portré és egy-két akt kép. Jóleső a szabadban készült akvarellek friss és lendületes előadása. *Különösen finomak* a Svábhegyen készült tájképi részletek. Három hangulatos egyházi tárgyu kép emeli a kiállitást: egy átélt, bensőséges *Madonna*, a Firenzében dijat nyert *„Boldog Margit a Nyulak szigetén“* c. kép és egy *Szent Erzsébetet* ábrázoló festmény.

B. B. M.

Chaplin filmje Délamerikában is megbukott

Az *United Artits*-filmgyár sokmilliós költséggel nemrégen hozta forgalomba Charlie *Chaplin* uj filmjét, amely — mint ismeretes — politikai tendenciáju és annak éle a tekintélyállamok ellen irányul. A film bemutatója során már az *Északamerikai Egyesült Államokban* is igen sok helyen heves tüntetések zajlottak le a filmmmel kapcsolatban s igy a hatóságok sok helyen kénytelenek voltak a film további előadását betiltani. A filmvállalat most Dél-Amerikában kisérelte meg elhelyezni az uj *Chaplin*-film kópiáit, kénytelenek voltak azonban visszavonni, mert az ottani mozisok szervezete nem volt hajlandó lekötni a filmet, mivel attól tartanak, hogy Dél-Amerikában is megismétlődhetnek azok a tüntetések, amelyek a mozisok számára természetesen üzleti szempontból nem éppen kivánatosak. Ilyen körülmények között *„A nagy diktátor“* cimü *Chaplin*-film óriási előállitási költsége nem térül meg, sőt azt a célt sem éri el, ami miatt tulajdonképpen megalkották.

— **Vigoperák-kamaraoperák bérleti felhivása.** Kitünő fiatal operaénekesekből alakult művészgárda: Endre Béla, Pünkösty Andor, Balogh Pál, Mally Győző, Szabó Miklós és Vargha Mátyás vezetésével február 23-tól májusig tiz világhirü kisoperát mutat be különböző kerületekben. Első ciklus 6 vasárnapon a ferencvárosi Liszt Ferenc hangversenyterem színpadán (IX., Vendel-utca 3b, Üllői-utnál). Müsoron: Mehul: Kincskeresők, Schenk: A csodadoktor, Mozart: Szöktetés a szerályból, Rossini: Szevillai borbély. Pergolese: Az urhatnám szolgáló, Haydn: A patikus, Weber: Abu Hassan, Mozart: A szinigazgató, Gluck: Május királynője, Adam: A nürnbergi baba. Teljes ciklusra bérlet 6—24 pengőig (4 havi részlet à 1.50—6 pengőig). Bérletek a helyszinén és Liszt Ferenc iroda, VI., Andrássy-ut 26. Telefon: 128—936.

A legjobb hetilap a Képes Krónika!

Az igazi férfiak

A svéd filmgyártás, amely a némafilm legszebb éveiben az európai produkciók élén járt, most uj életre ébred és egyik nagyobb filmet bocsátja szárnyra a másik után. Segitségére van ebben természetesen az is, hogy a nagy európai metropolisok filmgyárai közül néhány becsukta kapuit. Az uj svéd filmgyártás egyik legszebb filmje az *Igazi férfiak* cimü történet, amely mérnök hősén keresztül az acélgyártás problémáival foglalkozik. A fiatal mérnök a konzervativ, régi huta helyett modern acélgyárat akar létesiteni a könnyü acél gyártására. Találmánya körül az ipari kémek egész sora rajzik és a robbanások és szabotázsakciók tömkelege akadályozza a munkát, de a végén mégis csak győz a jószándék és a hit a munkában.

CSILLÉRY HOLNAP FÉL 8.
Székesfővárosi Zenekarral. Városi.

Közr.: **Szalay Eszter**, Büvös vadász nyitány, **Schumann** szimfónia, **Visky**: Enigma, **Kodály**: Marosszéki táncok, dalok.

Jegyek: Városi, Népm., Koncert.

J. STRAUSS-EST 25-ÉN FERENCSIK JÁNOSSAL.

Legszebb nyitányok és keringők.
Székesfővárosi Zenekar. Népszerü helyárak.
Jegyek: **Városi, Népmüvelés.**

*

RÓZSAVÖLGYI HANGVERSENYEI:

Dohnányi—Telmányi három Beethoven-estjére olcsó bérletek.

Damokos László zongora-estje holnap. Z. 8. *Beethoven:* Szonáta op. 110. *Chopin:* Szonáta b-moll, *Schumann:* Szimf. etüdök, Haydn, Liszt.

ERNA SACK

szerdán. V. 8. Legszebb áriák, valcerek, leghiresebb dalok, népdalok.

Peskó orgona-estje 21-én a Fasori és Kelenföldi Ev. Énekkar közr.

Szécsi-Solymos szonáta-est 25-én.

Eördögh János zenekari est 27. Közr.: *Dániel Ilonka, Stark Erzsébet.*

Kálmán M.—Pongrácz I. szonáta-est 28-án.

IV. Muzeum matiné márc. 2.

Kresz Géza kamaraegyüttese **Sztojanovits Lily, Károlyi Gyula. Schubert-müsor.**

Bak László zongora-estje márc. 6.

DOHNÁNYI—TELMÁNYI MÁRC. 8.

Karácsonyi Margit és Ella magyar nóta- és dalestje márc. 9.

Pécsi Öreg Diákok márc. 9.

Blaha Márta zongora-estje márc. 10.

*

KONCERT RENDEZÉSEI:

VI. Beethoven-matiné ma. Z. 11.
Dohnányi Beethoven-est 20.
Varga Tibor hegedü-est márc. 1.
Békeffi konferansz matiné márc. 2.
Kovalefska dalest 4-én.
Szentgyörgyi-quartett 5-én.
Károlyi zenekari zongora-est 12.
Bustabo hegedü-est 14.

*

VERESS ENDRE

preklasszikus estje márc. 1. Cantate rendezés.

Az Actio Catholica 1. számu filmkritikája

„Egy életen át.“ Valláserkölcsi szempontból érett embereknek való. A költői igazságszolgáltatás elfogadható.

„A Manderley-ház asszonya.“ Ugy müvészi, mint valláserkölcsi szempontból nem emelhető kifogás ellene.

„Szeressük egymást.“ A szép téma mellett ingatag erkölcsi felfogásu és helyenként bántóan izléstelen.

„Tokaji aszu.“ Durva kiszólásai, bántó jeleneteü, életábrázolásának sivársága mellett valláserkölcsi szempontból aggályos.

„Alipang a fekete szultán.“ Kalandorfilm. Valláserkölcsi szempontból nem emelhető kifogás ellene.

VIGSZINHÁZ: A FELTÉKENYSÉG

A régi Arcübasev, akinek témái körül annyi szenvedélyes vita sistergett, az elboritó feledés függönyei közül most nyilván *véletlenül* tévedt be ujra, hajdani sikereinek szinpadára. Mert visszatérését különös „korszerüség“ nem indokolta, feltámasztása pedig annyira ötletszerünek tetszik, mintha csak egy kalapból huzták volna ki a nevét. E névrejtő cédulán azonban egy régi évszám sárgul, az uj század valamelyik csitri esztendejének számjegye s az emberek, akiket ez a háboruelőtti évszám idéz: szakállas kamaszok egytől-egyig, akik Strindbergből és az orosz regényirók müveiből kicédulázott idézetekből ugy illesztették össze a világnézetüket, mint az őszi vagy a tavaszi divatszineket, készülő raglánjaikhoz. Napfényben jártak szenvedő arccal. Egészségesek és természetesek akartak lenni, de féltek a napfénytől és poros drapériák között, árnyékos szobákban preparálták magukat egy bonyolultabb életre, egy felfokozottabb, egy individualisabb életre. Arcukon a halál rózsája piroslott s ez a szin megtévesztette őket az igazabb, a tisztább élet értelme felől — s igy abban vesztek el Arcübasev meghasonlott hősei is, amit kikerülhettek volna, ha nem félnek belső világuk emancipált erőitől s ha leszámolnak divatból dédelgetett chimeráikkal.

Ez a korszerübben Arcübasev-repriz igy! uj köntösében nem mond számunkra semmit, legfeljebb: üzen. A kisértetek üzenete azonban inkább elriasztó s a siri hangnak nincs magával ragadó ritmusa. A poros Arcübasev féltékenységi drámája, szabályos strindbergi motivumaival s még szabályosabb szabadosságaival napjainkban már nem „forradalmosit“. Arcübasev csak megáll a szinpadon s ezt mondja: Valamikor nekem is sikerem volt . . . Szomoruan mutat a hőseire s mikor kinyitja száját, hogy harapjon — kivillan foghijjas inye. Az előadás sok fáradsággal készült s jó. *Ajtay* Andor, *Karády* Katalin, *Zsillei* Margit, *Greguss*, *Sulyok* Mária, *Somló*, *Veress*, *Kamarás* és *Rátkay* játsszák a dráma főszerepeit.

K. B.

ANDRÁSSY SZINHÁZ: NE JÁTSSZ A SZERELEMMEL

Vigjátékot látsz, a melyben mai fiatalok játszanak a szerelemmel, de nem büntetlenül. Két revolverlövés torpantja vissza a játékosokat attól, hogy tulságosan megfeledkezzenek arról, mennyire örök és komoly érzések birodalma ellen akartak határsértést elkövetni. Előbb a férj kisérli meg az öngyilkosságot s ez a megrázkódtatás egyenlleg haszonnal jár: a szivének irányitott golyó nem az életét oltja ki, hanem a féltékenységét teriti le. Másodszor az asszony nyul ehhez a fegyverhez: a halálos ütés a hiuságával végez. E különös módon megválasztott „lelki kura“ segitségével a házastársak kölcsönösen megszabadulnak azoktól a tulajdonságoktól, amelyek elviselhetetlenné tették házaséletüket. A végső megoldás szép happy-endben virágzik ki s a gyermek utáni vágyban nyugszik meg. A féligazságok utvesztőjében vergődő kortárs elérzékenyülve és megbékülve távozhat: ime egy hálószobás, selyemfius francia vigjáték, amely végül is a jobb erkölcsök számára végez propagandát! Csak a cél elérését szolgáló eszközök s a megigazulást elősegitő módszerek kiválogatásában rejt sok mellébeszélést a Decoin-Vaszary vigjáték. Az öngyilkosság kettős megkisérelése önmagában is bün az élet legfelsőbb java ellen még akkor is, ha lejtőre jutott embereket állit meg. Viszont hogy a dörrenést követő dermedt csendben a catharsis folyamata induljon meg és tetéződjék a lelkek őszinte megbékélésében, ahhoz a vigjáték légköre tulságosan könnyü. *Páger* és *Murati* nagyszerü igyekezete ellenére sem hiszszük el, hogy Decoin figurái valóban megtisztultak a féltékenységtől s a hiuságtól.

K. B.

— **Uj dalok.** *Járossy* Jenő, a népszerü zeneszerző *Valyi Nagy* Géza, az ismert katonaköltő szövegeire — *„Virágos a Horthy baka sapkája“* és *„Elmentem én Gömörbe“* cimen két pattogó ütemü csárdást szerzett, melyek *Járossy* többi nótáihoz hasonló népszerüségre tarthatnak számot.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

„Özvegyasszony“. 1. Méltóztassék Daróczy Zoltánhoz, a Nemesi Évkönyv szerkesztőjéhez: IV., Vámház-körut 12. fordulni. Az eljárás bizony pénzbe kerül. 2. 2 pengős okmánybélyeggel felülbélyegzett kérvényét küldje be a m. kir. belügyminisztérium közjogi osztályához: IV., Ferenc József-rakpart 24. Mellékelni kell az illető születési anyakönyvi kivonatát. Fontos, hogy a kérvényben emlitett név ne szerepeljen a védett nevek között és ne végződjék y-al. A kérelem egyébként teljesithető. — **„Szeged“.** A segélyek folyósitása folyó év elején kezdődött és egész éven át tart. Megkértük illetékeseket, hogy az Önnek megszavazott összeget sürgősen utalják ki. Amennyiben vagyoni viszonyaiban a tavalyi évhez képest nincsen változás — ugy a tavalyi összeget kapja. **„Egy nyugdijas“.** A következő adatokra van szükségünk: utolsó tényleges szolgálata alatt melyik fizetési osztályban és fokozatban volt? Mennyi a nyugdij szempontjából beszámitható szolgálati ideje? Végül hol teljesitett utoljára szolgálatot? — **„Dr. I. I.“** Dr. Meskó: Ósmagyar keresztény neveket cimü füzet ára: 20 fillér. Kapható a Szent István Társulat könyvkereskedésében: IV., Kecskeméti-utca 2. **„Aurum“.** Az illető Veszprém város erdőfelügyelője. Egyéb adatok ismeretlenek. — **„Régi nyugdijas“.** Méltóztassék áttanulmányozni a 8000—1940. M. E. rendeletet. Megjelent a Budapesti Közlöny 1940. évi október 30-iki 248-as számában. — **„Rákosfalvi előfizető“.** A kérdezett szerepet Kiss Ferenc játszotta. — **„Bonyhádvarasdi előfizető“.** Növényvédelem és Kertészet szerkesztősége: VI., Arena-ut 84/c. elküldi a kért folyóiratot. — **„23 évi előfizető“.** Ha a beteg beutalás nélkül került kórházba, az illetékes OTBA kerületi főorvos utján kérheti a költségek megtéritését a pénzügyminisztériumtól. Elhalálozása esetén az illetékes számfejtő hivataltól kérheti az illető egy havi illetményösszeg kiutalását.

„V. Z., Szeged“. A közölt adatok szerint számitva 34 évi beszámitható szolgálati ideje után, mint a VII. fizetési osztály I. fokozatába tartozottat a 9000—1927. M. E. számu rendelet szerinti havi 400 pengő fizetés 88 százalékát kitevő havi 352 pengő, illetve a 8000—1940. M. E. és a 2200—1940. P. M. számu rendelet értelmében 23.7 százalékkal csökkentve havi 268.57 pengő nyugdij, feleségnek után havi 12 pengő családi pótlék, havi 3.60 pengő hadipótlék és a II. lakáspénz osztály szerint havi 92.50 pengő lakáspénz illeti meg. Az 1921. évi julius 27-től 1924. évi szeptember hó 1-ig eltöltött idejének beszámitása kérdésében érdemlegesen még nem válaszolhatunk, mert a viszszacsatolt keleti területek alkalmazottai, nyugdijasai stb. szolgálati idejének kiszámitására és általában nyugdijigényére vonatkozó kormányrendelet még nem jelent meg.

„V. L.“ Ebben a kérdésben valószinüen rövidesen rendelet jelenik meg. A mai időkben szükségleti cikkeket halmozni és a közfogyasztástól elvonni nem szabad.

NEMZETI GAZDASÁG

Rendkivüli tenyészállatbeszerzési kedvezmények a mezőgazdasági kiállitáson

A március 29-én megnyiló ötvenedik országos tenyészállatvásár a hazai állatállomány minőségének továbbfejlesztése szempontjából ismét kiemelkedő jelentőségü szerephez jut, mert a legkiválóbb tenyészetek évről-évre itt értékesitik eladó anyagukat. A földmivelésügyi minisztérium s a rendezőbizottság a kiállitáson a tenyészállatbeszerzést nagyértékü rendkivüli kedvezményekben részesitik. A kedvezmények a következők: *A kiállitáson vásárolt tenyészállatok hazaszállitásának vasuti fuvardiját teljes egészében a rendezőség viseli* és csak a fuvardijon kivül felmerülő kisebb költségek (állatorvosi dij, esetleg a kisérő dija) fizetendők. E rendkivüli szállitási kedvezmény révén a legtávolabb eső vidékek is vásárolhatnak a kiállitás gazdag és értékes anyagából, mert a vételárat nem terhelik a szállitás egyébként jelentős költségei.

Rendkivüli kedvezményben részesülnek a *községek és közbirtokosságok vásárlásai is*, amennyiben a földmivelésügyi minisztérium a gazdasági felügyelőségek közbenjöttével történő vásárlásaiknál előre megállapitott keretben az apaállatok vételárából *20%-ig terjedhető, átlagban 15%-os rendkivüli kedvezményt* engedélyezett. A kedvezmény igénybevételének biztositása céljából ajánlatos, hogy a kiállitáson tenyészállatot vsárolni szándékozó községek és közbirtokosságok vezetőségei minél előbb lépjenek összeköttetésbe az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőséggel.

Végül a kiállitás vásári forgalmának további értékes támogatását jelenti, hogy a földmivelésügyi minisztérium a *magántenyésztők számára kedvezményes hitelt* engedélyezett apaállatok beszerzése céljából. Aki ezt a hitelt igénybe óhajtja venni, igénylését *legkésőbb március 1-ig* jelentse a rendezőbizottságnál (Budapest, IX., Köztelek-utca 8.) A visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területek magántenyésztői ezt a hitelt nem igényelhetik.

Mit kell tudni az 1940. évi termésü olajlen vetőmag fémzárolásáról

A mult évi rendkivüli időjárási viszonyokra való tekintettel az idén az olajlen vetőmag fémzárolásának rendje átmenetileg, kizárólag az 1940. évben termett olajlen vetőmagra vonatkozólag, az alábbiakban módosul. A m. kir. Kender-, Lentermelési és Növényolaj Kisérleti Állomás az olajlen vetőmagvakat az idén is az eddig használatos kettős fémzárral, mintavételi és minősitő jeggyel látja el, azonban ezenkivül *ebben az évben kivételesen a vetőmag csupán egy fémzárral és mintavételi jeggyel is forgalomba kerül.* Az állomás *felhivja a gazdák figyelmét, hogy a kettős és az egy fémzárral ellátott olajlen vetőmag vetési célokra alkalmas, mert mind két esetben a vetőmag csirázóképessége és tisztasága az előirt 94 százalékot eléri.* Ha a lenmag kevés, fénytelen, barnább szinü u. n. fülledt szemet tartalmaz, ez esetben kettős fémzárral fémzároltatott. Ha a fülledt szemek mennyisége nagyobb és igy a vetőmag külseje kevésbé tetszetős, csupán egy fémzárral ellátva kerül forgalomba. Ha 15 százaléknál több a fülledt szemek mennyisége, a vetőmagot a m. kir. Kender-, Lentermelési és Növényolaj Kisérleti Állomás semmiféle fémzárral nem látja el. *A csupán egy fémzárral, illetőleg mintavételi jeggyel ellátott olajlen vetőmag tételek is tehát a gazdák részéről nyugodtan elvethetők,* miután azok csirázóképessége és tisztasága is az előirt követelményeknek megfelel és csupán a mag külső nem tetszetős szine miatt nem kerülhet rájuk a kettős fémzár. Ha a csupán egy fémzárral ellátott tételt vásárolt gazda a vetőmag tétel értéke felől a m. kir. Kender-, Lentermelési és Növényolaj Kisérleti Állomásnál (Szeged, Alsókikötő sor 1. sz.) érdeklődik, az elemzési bizonylat másolatát 1 pengő elemzési dij beküldése ellenében megkaphatja, ha a mintavételi jegyen lévő csoportszámot az állomással egyidejüleg közli.

Ezüstkalászos gazdák avatása. A mult héten ért véget *Palotás* nógrádmegyei községben a földmivelésügyi minisztérium által rendezett és két hónapig tartó, 40. sz. téli gazdasági tanfolyam. A vizsga a járás székhelyén, *Szirákon* volt. A tanfolyam szép sikerét növelte a környék ezüstkalászos gazdáinak bevonásával a népes gazdanap megrendezése és a pompás gazdasági kiállitás, mig érdekességét, hogy a tanfolyamon kezdettől mindvégig részt vett maga a község plebánosa és káplánja is és épen ugy vizsgázva, mint a többi tanfolyamhallgató, velük együtt 58 egyént avatott ezüstkalászos gazdává a földmivelésügyi minisztérium megbizott vizsgabiztosa. A tanfolyam megrendezése dr. *Forster* György országgyülési képviselő és *Szaniszló* Ferenc palotási plebános érdeme. A tanfolyamot dr. *Vass* András, a nógrádmegyei gazdasági egyesület titkára vezette.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági beruházási hitelről

A mezőgazdaság legfontosabb és legidőszerübb kérdéséről, a beruházási hitelről *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter vezércikket irt az „Országépités" legujabb számában. A pénzügyminiszter cikkében kifejti, hogy a kormányzat munkája csak akkor lehet eredményes, ha nem *csupán a pillanatnyi szükségletek kielégitését*, a naponkint jelentkező feladatok megoldását tekinti céljának, hanem a *jövőbe is tekint*, minden kérdés rendezésénél figyelemmel van a programjába foglalt célkitüzésekre s még az aránylag kisebb jelentőségü napi kérdéseket is ennek a programnak keretébe illesztve, a messzemenően kitüzött célok szolgálatába állitja.

— A mai idők egyik legégetőbb feladata — állapitja meg *Reményi-Schneller* Lajos, pénzügyminiszter — a *termelés fokozása.* Figyelemmel kell azonban lennünk arra, hogy általa ne csak a mai szükségletek kielégitését biztositsuk, de *termelésünket a területi gyarapodás folytán változott természeti és gazdasági adottságok irányában is fejlesszük.* Termelésünk fokozását toszi különben szükségessé a *háboru* is, amely az egész világ gazdasági életében érezteti hatását s mind erősebben kényszerit arra, hogy *szükségleteink kielégitését saját termelésünkből biztositsuk.*

— Ennek a célnak elérése érdekében minden termelési ágra *fokozott feladatok* hárulnak. Különös jelentősége van azonban ebből a szempontból a mi viszonyaink között a mezőgazdaságnak, ezért elsősorban a *mezőgazdasági termelés minőségi és mennyiségi emelésére kell törekednünk.* Ez viszont a mezőgazdaságnak *kétirányu hitelellátását* teszi szükségessé: a termelés fokozása és az annak során elért eredmények állandósitása ugyanis csak akkor lehetséges, ha mind a *rövidlejáratu termelési*, mind a *hosszabb lejáratu beruházási hitelek* a mezőgazdaság rendelkezésére állnak.

— A rövidlejáratu hitelek célja tulajdonképpen a *folyó termelési költségek biztositása* s a gazdálkodás eredményéből rövid időn belül, rendszerint a gazdasági év végén vsszafizethetők. Ezeknek a rövidlejáratu termelési hiteleknek rendelkezésre bocsájtására eddig is történtek intézkedések s a mezőgazdaság eziránu szükségletének kielégitésére a már ismert módokon a *jövőben is megvan a lehetőség.*

— Az egy-egy év gazdasági eredményének biztositását célzó, rövidlejáratu hitelek mellett azonban *hosszabb lejáratu, alacsony kamatozásu beruházási hitelek is szükségesek* a mezőgazdasági termelés fejlesztése érdekében. A haladást, a fejlődést ugyanis csak azáltal biztositathatjuk, ha *terméketlen területeket termővé teszünk*, fokozzuk a művelés alatt álló föld termőképességét, a természeti adottságoknak megfelelő *uj termelési ágakat és művelési módokat vezetünk be* és biztositjuk a mindezekhez szükséges épitkezések és felszerelések lehetőségét. Az ipari és kereskedelmi életben a gazdasági viszonyok alakulása lehetővé teszi, hogy a beruházási hitelek aránylag rövidebb időn belül törlesztessenek és nagyobb kamathozadékot biztositsanak. Ezzel szemben a mezőgazdaság a rendelkezésre álló pénztőkéket rendszerint nem tudja olyan gyorsan megforgatni, mint az ipar vagy a kereskedelem, törlesztési lehetősége tehát *kisebb és csak mérsékeltebb kamathozadékot bir el.* Ez teszi szükségessé, hogy a mezőgazdasági beruházási hitel hosszabblejáratu s a lehetőség szerint *olcsó legyen*, mert máskülönben oly sulyos terhet jelent, hogy célját el nem érheti.

— A mezőgazdaság beruházási hitelszükségletének kielégitését a közelmult években főként a *gazdaadósvédelem tette megoldhatatlanná.* A gazdaadósok védelmének a maga idejében megvolt a létjogosultsága, sőt elkerülhetetlen volt a védelmi rendszer kiépitése. A mezőgazdasági terméyek árának katasztrófális jellegü esése következtében ugyanis a gazdák nem tudtak eleget tenni azoknak a fizetési kötelezettségeknek, amelyeket a magasabb terményárak érvényesülése idején vállaltak. A mezőgazdaság válságos helyzetbe került, amelyből a kivezető utat áldozatok árán is meg kellett találnunk, egyrészt azért, hogy a mezőgazdasági termelésben fennakadás ne álljon be, másrészt azért, hogy a föld árának nagyarányu esése — amely a gazdák fizetésképtelensége folytán bekövetkezett volna — megakadályoztassék. A gazdavédelmi rendelkezések tehát *megakadályozták a gazdatársadalom tönkrejutását — de egyben megakadályozták azt is, hogy beruházási kölcsönöket kaphassanak.*

— A mezőgazdasági termények árának későbbi alakulása indokolttá és lehetővé tette a gazdaadósvédelem fokozatos megszüntetését. Ez már 1937-ben megkezdődött s az eredeti terv szerint *1940 végén kellett volna megszünnie a védettségnek.* Az 1940. évi rossz termés következtében azonban ez az időpont eltolódott s a gazdaadósvédelem rendszere csak 1941 végén szünik meg. Meg lévén állapitva a rendszer megszünésének végső időpontja, az ebben az irányban tett intézkedésekkel lényegileg elhárult a legsulyosabb akadály a mezőgazdasági beruházás hitelek biztositásának utjából, mert a *mezőgazdaság hitelképességét most már helyrállitottnak tekinthetjük.*

— A gazdaadósvédelem rendszerének megszüntetésére vonatkozó tárgyalásokkal egyidejüleg megindultak tehát a tárgyalások abban az irányban, hogy a gazdatársadalom a *rövidlejáratu termelési hiteleken kivül a hosszabblejáratu beruházási hitelekhez is hozzájuthasson.* E tárgyalások eredményeként a mezőgazdaság beruházási hitelszükségletének kielégitése ma már biztositottnak mondható.

— Ehhez a hitelnyujtáshoz azonban elsősorban a közösség érdekei füződnek s a gazdák egyéni érdeke ennek a magasabbrendü közérdeknek keretében találja meg kielégitését. Bevezetőmben rámutattam már arra, hogy a mezőgazdasági termelés fokozása az egész országnak életbevágóan fontos érdeke: gondoskodni kell tehát arról, hogy ezek a *beruházási hitelek céljukat tényleg elérjék, vagyis a termelés fokozását szolgálják.* Ily hitelt ezért kizárólag csak mezőgazdák kaphatnak, *akik hivatásszerüen foglalkoznak mezőgazdasági termeléssel.* De a gazdák is csak oly célra kaphatnak hosszabblejáratu mezőgazdasági hitelt, amely a mezőgazdasági termelés *mennyiségi és minőségi fokozását* célozza. Nem lehet tehát ezeket a hiteleket fogyasztási célokra, vagy fennálló adósságok rendezésére igénybevenni. A kölcsönök engedélyezésénél szigoruan mérlegelni kell, vajjon a *tervezett beruházás az egyetemes érdekek szempontjából indokolt és szükséges-e* s éppen ugy szigoruan ellenőriztetni fogjuk azt is, hogy a kölcsönök kizárólag arra a célra használtassanak fel, amelyre engedélyezték őket.

— Esetenkint kell birálat tárgyává tenni azt is, hogy *a kölcsön milyen időtartam alatt törleszthető.* Éppen ezért *nem állapitunk meg egységes törlesztési időtartamot*, annak csak leghosszabb tartamát állapitottuk meg 15 esztendőben, amelyen belül az egyes beruházások természete szabja meg a törlesztés időtartamát.

— Figyelemmel kell lenni a kölcsönök engedélyezésénél *a mezőgazdaság jövedelmezőségi viszonyaira is.* A kamatozást tehát oly mértékben szabjuk meg, hogy az a gazdatársadalom irányában *ne csupán teherként, de előnyként is érvényesülhessen:* ezért a kölcsönök kamata *négy és félszázalék* lesz.

— *Tudom, hogy a magyar mezőgazdasági termelésnek, a beruházási hitelszükséglet kielégitésén felül, még számos megoldandó kérdése van.* Az egyik legégetőbb kérdés azonban — minthogy szoros kapcsolatban áll a gazdaadósvédelem megszüntetésével is — ez volt s igy elsősorban ezt kellett megoldanunk. Természetesen foglalkozunk a mezőgazdaság többi, fontosabbnál fontosabb kérdésével is — s ugy vélem, *a beruházási hitel biztositása után minden gazda megnyugvással tekinthet azok megoldása elé.*

Gabona és termény

A gabonapiacon a kenyérmagvak és a zárolt takarmánymagvak forgalma teljesen szünetel. A *különféle termények piacán* a lóheremag iránt volt tapasztalható élénk kereslet, ami arra vezethető vissza, hogy február 25-én tul lóheremagot már csak szállitási igazolvánnyal lehet forgalomba hozni. A kereslettel szemben a kinálat is kielégitő volt. A tőzsdeidő folyamán közel 10 vagon lóheremag kelt el az előző napi áraknál 5 pengővel olcsóbb áron. Néhány kisebb-nagyobb tételt csillagfürtből, biborheremagból, cirokmagból és lóheremagból is eladtak. A csillagfürt ára emelkedett. A mákot olcsóbban kinálták, de vevő nem jelentkezett.

A terménypiac kötései

Lóheremag 14 q minta szerint 240, 55 q német norma szerint 315, 11—14 q 90%-os 270, 100 q fehérbárcás 350 plusz forgalmi adó ab áll., 5 q és 4 q fehérb 345, 21 q m. sz. 245, 150 q német norma szerint 325 ab érk. áll. 40 q német norma szerint 320, 17 q m. sz. 250 ab áll., 20 q m. sz. 235, 14 q fehérb. 335, 10 q fehérb. 340, 10 q fehérb. 340 plusz forg. adó, 8 q m. sz. 240 ab áll. és 15 q IIIa 150 plusz forg. adó ab áll., csillagfürt 1000 q vegyes 37 50 ab áll., biborheremag 10 q m. sz 100 ab áll., cirokmag 120—150 q dohor 42, muharmag 50 q m. sz. ab

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai

Devizák: Amsterdam 180.07½—181.46, Athén 3.025—3.055, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 54.28—54.68, Bukarest 3.31—3.34, Istanbul 268.00—271.00, Kopenhága 65.49—65.97, London 13.84½—14.00½, Milanó 17.66—17.8844, Newyork 344.10—347.10, Páris 6.78½—6.83½, Prága 13.57—13.67, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 82.00—82.80, Zürich 79.80—80.60, Pozsony 11.79—11.93. — Valuták: Kanadai dollár 250.00—300.00, dinár (500 és 1000 dináros cimletek kiv.) 7.60—7.90, dollár 343.00—348.00, leu (érme kivételével) 2.70—2.80, lira (csak 10 lirás bankjegyek és érmék vásárolhatók) 17.40—17.90, svájci frank 79.60—80.60, svéd korona (csak 100 koronásnál kisebb cimlet vásárolható) 81.70—82.70, szlovák korona (20 koronásnál nagyobb cimletek kiv.) 11.55—11.90. — A magyar—német devizakompenzációs felár 21—22 és fél százalék — A magyar—jugoszláv 46—47 és fél százalék. — A török font felára 38—39 és fél százalék.

Országos vásárok. *Február 17-én, hétfőn:* Abádszalók Baglyasalja, Bátaszék, Büssü, Dunapataj, Enying, Érsekujvár, Harkány, Jászapáti, Karcag, Kiskőrös, Kóka, Magyarszentiván, Mike, Miskolc, Mór, Nagyszöllős, Sajószentpéter, Szászrégen, Szeghalom, Tatabánya, Tüskevár, Ujkécske, Vál. — *Február 18-án, kedden.* Dunapataj, Galánta, Miskolc, Szombathely, Ujpest, Vál, Zagyvaróna. — *Február 19-én, szerdán:* Bajna, Beregszász, Galánta, Miskolc, Szentgyörgyvölgy, Szilágycseh, Szombathely, Tiszabercel. — *Február 20-án, csütörtökön:* Bajna, Gyönk, Királyháza, Komáromszentpéter, Miskolc, Nagykálna, Pacsa, Szarvas, Taracköz, Tét. — *Február 21-én, pénteken:* Csenger, Földeák, Szarvas, Szentgyörgyvölgy. — *Február 22-én, szombaton:* Földeák, Ipolypásztó, Pelsőc, Szarvas, Szekszárd, Székelykeresztur. — *Február 23-án, vasárnap:* Fegyvernek, Ipolypásztó, Kiskunlacháza, Székelykeresztur, Szőreg. — Gyakran előfordul, hogy valamelyik vásárt különböző okok miatt nem tarthatják meg. Célszerü ezért az illető község előljáróságához válaszbélyeges kérdést intézni, hogy a hirdetett vásárt megtartják-e és lesz-e állatfelhajtás is.

Székelyföldi fatermelési hitelakció. A kormány báró *Bánffy* Dániel földmüvelésügyi miniszter kezdeményezésére elhatározta, hogy a székelyföldi fatermelés folytonosságának biztositását és a fakereskedelem lebonyolitásának megkönnyitését lehetővé teszi. Evégből messzemenő áldozatkészséggel siet a nehéz helyzetben lévő székelyföldi fatermelés és faipar segitségére, gondoskodott arról, hogy az erdélyi pénzintézetek az ilyenirányu hiteligényléseket előnyös feltételek mellett kielégithessék. A kölcsönök folyósitása rövidesen megkezdődik. Az ilyen hiteleket igénylő fatermelők a körzetükhöz tartozó pénzintézetekhez fordulhatnak.

Drámai részletek Solt, Apostag és Dunaegyháza élet-halál harcából

Gróf Teleki Mihály volt földmüvelésügyi miniszter és családjának menekülése — Emberek és állatok versenyfutása az árral

Solt, febr. 17. *(A Pesti Hirlap kiküldött munkatársától.)* A jég és a viz borzasztó pusztításának színhelyén vagyunk. A Duna vizállása a Budafok alatti jégtorlaszok megcsuszása után Budapesten több mint két méterrel lett alacsonyabb. *Dunaföldvár* és *Dunaegyháza* között a jég ujból összeállt és többméter magas jégtorlaszok a viz lefolyását megakadályozták. Dunavecse felett, a csabányi erdőnél a vasuti töltés volt a második védelmi vonal. A három méter magas töltést *az ár áttörte és most már fékevesztetten rohan tovább pusztító utján . . .*

Az elöntött Solt község határában

Még alig világosodik, mikor gépkocsinkkal ráfutunk a dunaföldvári hidra.

Alattunk a Duna medrében az 5—7 méter magas jégtömböket mintha egy láthatatlan óriás össze-vissza dobálta volna. *Sehol sem mozdul a viz. Messzi kilométerekre* — ameddig a szem ellát — *sehol tenyérnyi jégmentes felület.* Az alacsonyan fekvő balpart felé irtózatos vizmennyiségek zudulnak szakadatlanul. A viz visszsza nem tartható tömegekben omlik rettenetes erővel Solt község felé.

Alig fordulunk be a község felé vezető utra, valóságos tenger tárul elénk. Az ut két oldalán a mentésre érkező katonai csapatok közt siró-rivó asszonyok, gyerekek, kezükben, hátukon, fejükön szegényes motyóik. Ijedt szemükben a riadt kérdés: *mi lesz velünk?*

A vizbe vesző ut végén, a homokzsákokon hosszu csizmákban, bekecsben ismerős arc: gróf *Teleki Mihály* volt földmivelésügyi miniszter jön szembe velünk.

— Bizony engem is hajnali félőtkor mentettek ki a derék csendőrök. Nem gondoltuk, hogy a magas és biztosnak tartott töltéseket baj érheti. Reggel 4 óra után vertek fel családommal együtt és máris menekülnünk kellett. Családom Budapestre ment, én meg itt igyekszem hasznositani magamat.

— Kevés a ponton, a ladik, a csónak — hallatszik mindenünnen. Egy katonai ponton menekülőkkel a part felé tart, siró asszonyokkal és gyerekekkel tele . . .

Két méter magas jeges ár hömpölyög Solt község utcáin. Utra kelünk az egyik induló pontonon. A csáklyákat a mély vizben nem lehet használni. A fáradhatatlan katonák evezőkkel dolgoznak. Vasárnap dél óta felváltás és pihenés nélkül folyik a mentés. A vályogházak lakói a fejük felett lebontották a tetőket, hogy a düledező épület sulyán könnyitsenek. *A roskadozó falakról kiabálnak segitségért. A lovak és a szarvasmarhák egyes helyeken már nyakig vizben állnak.*

A pontonok házról-házra járnak. Felveszik a menekülőket. Oda is elmennek, ahol lakatlannak látszó házak vannak. Keresik az ottrekedteket, a segélyreszorulókat.

— Az éjjel — beszéli az egyik utász — *az egyik elhagyott házban teknő uszott a szobában és benne, mintha mozgott volna valami. Fáklyavilágnál láttuk, hogy egy csecsemő és egy cicakölyök.* Partra vittük a gyermeket és már-már félig eszét vesztett anyának karjaiba fektettük.

Ijesztő hangzavarba fulladnak az emberek és az állatok riasztó segélykiáltásai. Szivre és idegekre ható látvány. Könny szökik a szembe, mikor az ember munkájának pusztulását látja néhány óra alatt. Szemünk előtt összeomló házak, megrepedt falak, bedült tetők . . .

Tovább, tovább a pusztulás szörnyü szinhelyéről . . .

Dunaegyháza templomtornyában

Dunaegyháza községbe még nem hatolt be az ár. A magasan fekvő falut három oldalról már körülvette a viz és csak egy keskeny földsáv köti össze a dunaföldvári müuttal.

Az utcákon a szentendrei utászezred motoros osztagai nagyszerü műszaki felkészültséggel készen várakoznak, hogy adott parancsra megkezdjék munkájukat. A hidraulikus cölöpverőktől kezdve a gerendákig, padlókig és homokzsákokig mindent magukkal hoztak. Apostagot már nem lehet megközeliteni. A viz rendkivül sebes sodra és a szinte gyorsvonati sebességgel rohanó jégtáblák lehetetlenné teszik a csónakkal való odajutást.

A községházára megyünk. Kétezerhatszáz hold községi területet boritott el a viz — mondja *Blaskó Károly* főjegyző. — Tizenöt házból már kilakoltattuk az embereket, éppen idejére, mert öt ház már össze is dőlt.

Korhadt, inkább létrának, mint lépcsőnek nevezhető fokokon kapaszkodunk fel a templomtoronyba. Körülöttünk, amerre a szem ellát: tenger. A közelfekvő *Apostag* alacsonyabban fekvő házai eltüntek a jeges árban, a magasabban fekvőknek a teteje vagy egy-egy kéménye még kilátszik a vizből. A pirostetejü templomtorony szomoruan mered elő a piszkosszürke áradatból. A keletre fekvő *Nagykut* tanya házai romhalmazokká váltak. A távolabbi hegygerincen a menekülők hosszu sora. A délre fekvő házak, kazalok tetején emberek integetnek a mentőcsónakoknak. Itt is kevés a vizijármü. A viz sodra nagy erővel délkelet irányába tör és hullámain állati tetemeket hurcol magával.

Jönnek a bombázók

Budapest irányából repülőgépek közelednek.

— A bombázók! — halljuk a körülöttünk levők megkönnyebbülő sóhaját. — Tényleg azok! *Megkezdődik az ostrom a jégtorlaszok ellen.* A párás, ködös idő és az erős széljárás folytán a célzás nehéz művészet. *Egymást érik a találatok a jégtorlaszokon. A templomtorony szinte megremeg a robbanások okozta légnyomástól, a hatalmas jégtáblák azonban nem mozdulnak.* Egy pár jégdarab felvágódik, egy-egy kisebb tömb szétreped, de *a torlasz nem mozdul.* Továbbra is szilárdan ellenáll a légi és vizi támadásoknak.

A dunaföldvári hidra hosszu katonai autósor kanyarodik: hozzák az erősitést...

Kelemen Lajos.

Hóman miniszter Szófiában

Szófia, febr. 17. (MTI) *Hóman Bálint* kultuszminiszter, *Szily Kálmán* államtitkár, *Terbócz Miklós* miniszteri tanácsos, *Paikert Géza* miniszteri osztálytanácsos, *Palkovics Pál* miniszteri titkár, továbbá *Zilahi-Sebess Jenő* követségi titkár, a külügyminisztériumi sajtó- és kulturális osztály h. vezetője kiséretében hétfőn *Szófiába* érkezett a magyar-bolgár kulturális egyezmény aláirása végett. A minisztert a pályaudvaron *Filov* bolgár miniszterelnök, a bolgár közélet és tudományos világ vezető személyei fogadták s megjelent a fogadáson Németország és Olaszország szófiai követe is.

Hóman miniszter elutazása előtt tett nyilatkozataiban hangsulyozta, hogy az egyezmény kiterjed az irodalmi müvek kölcsönös megismertetésére, a budapesti és szófiai egyetemeken nyelvi, irodalmi és történelmi tanfolyamok, tudományos intézetek létesitésére, filmcserére, sportbeli együttmüködésre stb. A bolgár sajtó a magyar miniszter látogatása alkalmából meleg hangon ir a két ország barátságáról. A szófiai rádió megállapitja, hogy a látogatás rendkivüli jelentőségü esemény, s hogy *a két ország kapcsolatai a lehető legjobbak és legszivélyesebbek.*

XIII. Alfonz állapota változatlanul sulyos

Róma, febr. 17. (Stefani.) *XIII. Alfonz* volt spanyol király — mint jelentettük — sulyos szivrohamot kapott. A beteg erős szervezete szivósan küzd a baj ellen. Rokonai közül, aki csak tehette, betegágya köré gyült, többi között az asturiai herceg és Segovia hercege is. A beteg állapotát aggasztónak tartják.

Cellofilter füstszürős cigarettahüvely
SENATOR CIGARETTAPAPIR

József kir. herceg előadása az Akadémián

A szeizmográf eddig ismeretlen alkalmazása

A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya hétfőn délután felolvasóülést rendezett s azon közéletünk s tudományos életünk sok kitünősége jelent meg, hogy meghallgassa *József* kir. herceg, tábornagy, a Tudományos Akadémia elnökének előadását. Az ülésen elnöklő *Marek József* egyetemi tanár üdvözölte a megjelent előkelőségeket, akiknek soraiban ott voltak *József Ferenc* kir. herceg, gróf *Széchenyi Bertalan,* a felsőház elnöke. Az üdvözlés után *József* kir. herceg tartotta meg nagy érdeklődéssel várt előadását „A szeizmográf eddig ismeretlen alkalmazása" cimmel.

A kir. herceg bevezetőjében elmondta, hogy a világháboru alatt parancsot kapott, hogy utazzék a harctérre és tartson csapataival egy erősen veszélyeztetett védelmi vonalat. A kir. herceg utközben jelentkezett egy magasabb parancsnoknál s amig rá várni kellett. az ottani földtani intézet tudós vezetőjét kereste fel, aki bemutatta neki szeizmográf találmányát.

A kir. herceg a jelentkezés után egyenesen a harctérre utazott és véres csatákban tartotta a rábizott védelmi vonalat; a sorozatos ütközetek mindkét oldalon rengeteg véráldozatot követeltek és az ellenfél mindent elkövetett, hogy a magyar csapatokat visszavesse. Különböző eszközökhöz folyamodtak mindkét oldalon, megpróbálkoztak azzal is, hogy *robbantóaknákat furjanak az ellenfél állásai alá és azokat levegőbe röpitsék.* A robbantóaknák készitésének megfigyelésére ellenaknákat kellett furni, de füllel nehezen volt megállapitható, hogy az aknák milyen irányból közelednek és mikor érnek a saját állások alá.

A kir. herceg, amikor a kémjelentésekből megtudta, hogy ismét aknákat akarnak állásai alá furni, felsőbb parancsnokságaitól furógépeket kért, azok meg is érkeztek, hogy a megfelelő hallgatóaknákat velük elkészitsék. Amikor a furógépeket megfigyelte a munkában, rájött, hogy a sziklán bizonyos rezdülések érezhetők. Ekkor magához hivatta az emlitett földtani intézet vezetőjét és *megbeszélte vele, nem lehetne-e az aknafurásokat szeizmográf segitségével már jóelőre lehallgatni.* Az intézet vezetője meg is érkezett készülékeivel, azokat hosszabb időn át kipróbálták és *a készülék valóban jelezte a furógépek egyenletes kopácsolását.* Minél kö-

zelebb érkezett a figyelőhelyhez az akna, a készülék kilengése annál nagyobb volt. Pontosan meg lehetett állapitani a furás irányát is ugy, hogy *a robbantás elháritására minden előkészület megtörténhetett.*

Amikor a készülék pontosan jelezte honnan és körülbelül mikor érkezik el az akna állásaink alá, *a mi csapataink elháritóaknát furtak,* azt megtöltötték erős robbanóanyaggal, lefojtották s amikor már füllel is hallható volt, hogy az ellenség megkezdi az állások alá furt akna robbanyóanyaggal való megtöltését, a mi aknáinkat előbb gyujtották meg, a robbanástól meggyuladt az ellenséges akna is és hatása hátrafelé volt érezhető, *szörnyü pusztitást végzett az ellenfél soraiban.* Ezzel az eljárással a legtöbb esetben sikerült kiüriteni előre az állásokat és az ellenfél aknáinak hatását visszaháritani, ugy hogy *az ellenfél végül is felhagyott a kisérletezésekkel* és az aknafurás megszünt.

A kir. herceg rendkivül lebilincselő, érdekes előadásáért az elnöklő *Marek József* mondott köszönetet. Ezután *Baló József* és *Schréter Zoltán* levelezőtagok olvasták fel székfoglaló előadásukat. *Szőkefalvi Nagy Gyula* egy tanulmányát mutatta be, *Rédei László* értekezését *Kerékjártó Béla, Jaskó Sándor* és *Szádeczky-Kardoss Elemér* munkáit pedig *Vendl Miklós* olvasta fel.

A belügyminiszter feloszlatta a Magyar Családok Országos Egyesületét

Letartóztatták a „biztositási alosztály" két vezetőjét

1938 nyarán *Singer Dezső* biztositási szervező azt ajánlotta a Magyar Családok Országos Egyesülete elnökének, hogy létesitsenek szociális alosztályt, amelynek keretében ő nősülési, férjhezmenési és szülési biztositást szervez. Singer megkapta az engedélyt és a Király-utca 43. sz. házban, az egyesület neve alatt meg is nyilt az iroda. Az osztály vezetőjeként *Dienes Julia* 26 éves tisztviselőnő szerepelt, de tulajdonképpen Singer „Berkes Dezső" néven irányitotta az irodát. Minden tag tagsági könyvért 60 fillért és tagsági dij cimén havonta 20 fillért fizetett. Kétszáz tagból álló csoportokat alakitottak és ha valaki a csoport tagjai közül nősült, férjhez ment vagy szült, a csoport többi tagjától *még 60 fillért* szedtek be. Ebből fizették a százpengős biztositási összegeket.

1938 óta működött a biztositási alosztály, eleinte látszólag minden rendben ment, *utóbb azonban tömegesen érkeztek a sürgetések, mert a tagok hónapok multán sem kapták meg az esedékes biztositási összegeket.* Vizsgálat indult és a belügyminisztérium február 13-án *feloszlatta az egyesületet.* A vizsgálat megállapitása szerint ugyanis a biztositási vezetők és megbizottak *az egész ország területén hólabdaszerüen szervezték be a jóhiszemü lakosságot oly biztositási vállalkozásba, mely nem nyujtott biztositékot arra, hogy a beszervezettek részére az igért szolgáltatást teljesiteni tudják.* E tevékenység *sokezer szerény keresetü polgárt kárositott meg.* Mikor a miniszteri biztos, dr. *Bothár Vilmos,* a vizsgálatot megkezdte, *Dienes Julia tizezer pengőt ajánlott fel arra az esetre, ha kedvező jelentést küld a minisztériumnak. Kétezer pengőt át is adott erre a célra. A miniszteri biztos a pénzt átadta a belügyminisztériumban,* megtette a jelentést, mire az egyesületet feloszlatták és Dienes Julia ellen *megvesztegetési kisérlet* cimén is eljárás indult.

A rendőrség Singer Dezsőt és Dienes Juliát sikkasztás és csalás gyanuja cimén *letartóztatta.* Singernek az irodában működő két fiát, *Csiki Lászlót* és *Jenőt,* valamint *Szamosujvári Ferenc* ügynököt a toloncházba kisérték és ott közigazgatási elbánás alá kerülnek. *A feloszlatott egyesület elnöke terjedelmes beadványban csatlakozott a károsultak panaszához.* Dr. *Fülei Szántó László* rendőrkapitány vezeti a főkapitányságon a nyomozást. Körülbelül *százezer pengő* az összeg, amivel az eddigi adatok szerint Singer Dezső és Dienes Julia nem tudnak elszámolni. *A rendőrség felhivja a károsultakat, hogy jelentkezzenek, a budapestiek* a főkapitányságon, a vidékiek pedig az illetékes rendőrkapitányságon, illetve csendőrségen.

Este 2-3 szem
ARTIN
reggelre normális ürülés
Enyhe, biztos hashajtó
Nincs kellemetlen mellékhatása

Csendőrjubileumkor

II.

Gáspár Antal rajza.

— Csúkolom á kezsit-lábát á nágyságos csendér uráknák, gondoltam, hozsunk mán mink is egy kis jubiléumi ájándékocskát.

— Vidd csak be az udvarba, a disznóólba, dádé, ahonnan elloptad.

(Az öreg néhai József főhercegről fennmaradt kedves cigányanekdota nyomán.)

NAPI HIREK

— A magyar követ a pápánál. Rómából jelentik: *XII. Pius* pápa hétfőn magánkihallgatáson fogadta *Apor* bárót, Magyarország szentszéki követét.

— A szófiai és ankarai magyar követség uj katonai attaséja. A kormányzó Aday János vk. alezredest febr. 15-ével a szófiai és ankarai m. kir. katonai attaséi beosztása alól fölmentette és utódául ugyanezzel az időponttal — szófiai székhellyel — Hatz Ottó vk. századost a szófiai és ankarai m. kir. követséghez katonai attasévá nevezte ki.

— A hercegprimás papjai betegágyánál. Megirtuk, hogy a barti templomban agyvérzés érte *Gürtler Dénes* plébános, össz. képviselőt, akit azóta az esztergomi Koloskórházban ápolnak és állapota örvendetesen javul. Ugyanebben a kórházban esett át műtéten *Szalva Dezső* garamkövesdi plébános. Dr. *Serédi Jusztinián* hercegprimás az elmult napokban személyesen kereste fel beteg papjait a kórházban és melegen érdeklődött tőlük egészségi állapotuk felől.

— A kormányzó elismerése. A kormányzó megengedte, hogy dr. Genersich Andor egészségügyi főtanácsosnak, a mátraházai tüdőbeteggyógyintézet igazgató főorvosának nyugalombavonulása alkalmából és Záborszky Nándornak, Budafok ny. polgármesterének elismerését tudtul adják.

— Az 1918-as időkben Erdélyben alakult Székely Hadosztály volt katonái és tisztjei a Székelyföld minden vidékén bajtársi csoportokba tömörülnek. A kézdiszéki csoportot *Ujlaky János* plébános, volt tábori lelkész alakitotta meg és abban közel négyszázan vannak. A gyülésről hódoló táviratot küldtek a Kormányzó Ur Őfőméltóságának.

— Változás a pozsonyi és helsinki magyar követség vezetésében. A kormányzó szentmiklósi Szabó György rk. követet a helsinki magyar követség vezetésével és Finnországban való képviselettel követi minőségben; dr. borsosháti Kuhl Lajos rk. követet pedig a pozsonyi magyar követség vezetésével és Szlovákiában való képviselettel követi minőségben megbizta.

— Ifj. Gonda Béla meghalt. Ifj. Gonda Béla mérnök, ny. MÁV műszaki főtanácsos, a Magyar Közlekedési Társaság alapitó főtitkára és a Magyar Közlekedési Szemle szerkesztője vasárnap 62 éves korában meghalt. Mérnöki pályafutását a Vaskapu szabályozásánál kezdte, azután a fiumei tengerészeti hatóság mérnöke volt. Fiumében kikötőépitéssel foglalkozott, a MÁV szolgálatában pedig a híd- és magasépitésben munkálkodott. Számos közgazdasági, közlekedésügyi és művelődéstörténeti munkát irt. Az Urániában és a rádióban gyakran tartott művelődéstörténeti ismeretterjesztő előadásokat, több napilap munkatársa volt. Temetése szerdán 3 órakor lesz a kerepesi temetőben a ref. egyház szertartása szerint.

— Madarak és Fák Napja az iskolákban. A Magyar Cserkész Szövetség állatvédelmi bizottsága ezévben is jelentést tett a kultuszminiszternek az iskolák előző évi állat- és növényvédelmi tevékenységéről, amely a Madarak és Fák Napja köré csoportosul. 8455 iskolából 5447 tartotta meg a Madarak és Fák Napját. A legszebb eredményt az elemi és a polgári iskolák mutatják fel. Az elemi iskolák jelentéséből kiderül, hogy 575.000 tanuló és 93.000 vendég vett részt a megrendezett Madarak és Fák Napján. 242.000 tanuló tett ligafogadalmat és 148.000 tanuló 324.000 fát ültetett.

Hóvirág

És megjelent a pesti utcán,
Hol zaj, jaj, robaj robotol,
A tavasz első hirdetője,
A halvány hóvirágcsokor.

Hólében, sárban, februárban,
Hogy lesz tavasz, fény, jó világ
Egy halvány pont hirdeti még csak:
Az apró, fehér hóvirág.

(—s.)

— Gróf Almásy-Teleki Éva aukció-kiállitásának sikere. Gróf Almásy-Teleki Éva művészeti intézetének néhány nap előtt megnyilt aukció-kiállitása az érdeklődők és gyüjtők ezreit vonzotta máris a gazdag kiállitási termekbe. Régóta volt budapesti aukció-kiállitásnak ilyen nagy sikere, igaz, hogy régóta nem szerepelt már nálunk aukción ilyen nagy és értékes műkincsanyag. A kiállitás szerdán zárul, másnap délután pontosan ½4-kor pedig megkezdődik a kiállitott műkincsek árverése, amelyen bizonyára sok és érdekes vásárlás fog történni.

— Az Országos Tanitóképző Intézeti Tanárvizsgáló Bizottság elnökévé az 1940/41. tanévre dr. Ábrahám Ambrus egyet. tanárt, alelnökévé dr. Schilling Gábort, a Polgári Isk. Tanárképző Főiskola ügyv. igazgatóját nevezték ki. Kinevezte a kultuszminiszter a Bizottság tagjait is.

— A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü rt. vezetőinek valutabünpere. Az uzsorabiróság *Dorosy-tanácsa* hétfőn folytatta a külföldön tartózkodó dr. *Biró Pálnak* és *Sivó Jenőnek,* a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű rt. vezetőinek valutabünperében a tárgyalást. Több detektivet hallgattak ki, akik részben arról vallottak, hogy Sivó Jenő a nyomozás során töredelmesnek látszó, beismerő vallomást tett, részben elmondották azt a jelenetet, amelynek során dr. Biró Pál, képviselői minőségét felhasználva, a nyomozat szempontjából fontos fekete noteszt a detektivek kezéből kikapta és a notesz három-négy lapját megsemmisitette. Sivó Jenő a tárgyalás során állandóan azt hangoztatta, hogy mindenben utasitásra cselekedett. A tárgyalást szerdán folytatják.

— Magyar könyv sikere Olaszországban. A Casa Mondadori, Olaszország legnagyobb kiadóvállalata, „Lips ed io" cimmel megjelentette Kerekesházy Józsefnek „Lipsz" cimü könyvét. Ugyanakkor a milanói „Grazia" képes folyóirat is közli folytatásokban a regényt. Kerekesházy „Az utolsó szultán" cimü könyve szintén megjelenik olaszul és németül is. Az olasz sajtó nagy érdeklődéssel fogadta mindkét könyvet, melyet idehaza a Singer és Wolfner cég adott ki.

— Rendőrbirói itéletek. A zsidótörvény megszegése miatt a VI. kerületi kapitányság rendőri büntetőbirája Steler Lorántot, az Abbázia-kávéház tulajdonosát 10 napi elzárásra átváltoztatható 200 pengő pénzbüntetésre itélte. A XIV. ker. kapitányság büntetőbirája az Automata Kereskedelmi kft. ügyvezető igazgatóit: Menczel Jánost 20 napi elzárásra átváltoztatható 1000 pengő és Mayer Gusztávot 10 napi elzárásra átváltoztatható 500 pengő pénzbüntetésre itélte. Az elitéltek föllebbeztek.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Az orkán a folyóba sodorta egy vonat három kocsiját

San Sebastian, febr. 17. **(Német TI)** Spanyolország fölött erős vihar vonult végig. A Bilbao—San Sebastian vasutvonalon áramzavar következtében egy vonat az egyik folyó fölött elvezető hidon megállott. *Az orkán három zsufolt kocsit a folyóba döntött. Huszonöt utas meghalt, több mint 120 sulyosan megsebesült.* Minthogy megszakadt a villamosáramszolgáltatás, az első műtéteket gyertyafény mellett kellett végezni. Viz sem állt rendelkezésre, a vizvezetékek is megszakadtak.

Azzal számolnak, hogy a viz alatt fekvő vasuti kocsikban még több halott van.

Pusztitó tüzvész Santanderben

Lisszabon, febr. 17. (KH) A spanyolországi orkán Santanderben hatalmas tüzvészt okozott. Santander páratlan szépségü, világhirü ódon székesegyháza, *továbbá többszáz épülete elpusztult.* Közel *30.000 ember vált hajléktalanná.* Egy, a kikötőben kigyulladt olajtartályhajóról terjedtek át a lángok a városra. A halottak és sebesültek száma még nem ismeretes.

A tüz az esti órákban még mindig teljes erővel tombolt, *ekkor már közel tizezer ember dolgozott a tüz elfojtásán.* Nemcsak a környékbeli városokból jött minden tüzoltókocsi Santanderba, hanem még Madridból is küldtek segitséget. A dühöngő viharban azonban szinte lehetetlen az oltás és ha valahol sikerül is elfojtani a lángokat, annál nagyobb erővel terjed tovább más városrészekben.

Siklóssy L.: PH. 1941 febr 18

— Hadzsy Olga gyüjteményes kiállitása. A *Müterem* Kossuth Lajos-utcai helyiségében a működő közönség kedves ismerősét látja viszont. Egy művészélet eredményeinek legszebb példányai vannak együtt *Hadzsy Olga* kiállitásán. A művésznő már mint fiatal festő, feltünt tehetségével és technikai készségével. A tárlatokon kiállitott arcképei olyan érettségről tanuskodtak, amely egészen szokatlan volt egy fiatal lánynál. Példa erre *Görgey Arturnak* 1904-ben készült arcképe, amely — *Paczka Ferenc* és *László Fülöp* alkotásai után — harmadik festői emléke e nagy történelmi alaknak. A barna tónusok után átpártolt az élénk, töretlen szinekhez. Optimista lelkét örökitette meg gyermek képmásaiban. Kacagó napsugár jellemzi Hadzsy Olgának ezt az időszakát, amelyre kolostori képeinek finom rajzossága és szelid szinharmóniája következett. E festményeinek legnagyobb része oltárok fölé került. A most kiállitott *Madonna, Szent Erzsébet* és *Boldog Margit a Nyulak szigetén* tanuskodnak arról, hogy mesterük bele tudta magát élni korba, hangulatba, festői nehézségek legyőzésébe. Amig a szent képekben egy hivő lélek nemes becsvágyát láthatjuk, a most nagy számban kiállitott tájképeken egy igazi művész játszi kedvtelésében gyönyörködhetünk A *Svábhegy, Gellérthegy* és *Balaton* rejtett tündérvilága tárul elénk ezekben a szines impressziókban, amelyeket magunk is láttunk, magunk is átéltünk, de emlékezni rájuk csak egy ilyen festő ecset segitségével tudunk. A turistafestőt Olaszország és Tyrol sem hagyta ihletetlenül. A Salzburg melletti *Loferi hegyekről* el sem hisszük, hogy olyan szépek legyenek, amilyeneknek Hadzsy Olga megfestette őket. Egy sorozat erdélyi tárgyu rajz zárja be ezt az üde kiállitást, amelyet február 27-ig tekinthet meg a közönség. *Siklóssy László.*

— Biztositják a szappankészletek egyenletes elosztását. Az utóbbi időben a szappanellátás körül panaszok merültek fel. A kereskedelem kivánságára az illetékes tényezők elhatározták, hogy az arányos és egyenletes áruelosztás érdekében *szappannyilvántartó hivatalt állitanak fel,* amely az anyaggazdálkodási hivatalokhoz hasonlóan fog működni. A szappan-nyilvántartó hivatal fogja ezentul számontartani a nyersanyagkészleteket, a faggyut, a készgyártmányokat és a gyárak kötelesek lesznek bejelenteni a gyártott szappanmennyiséget. Kimutatást kell készitenlök arról, hogy a gyártott szappant kiknek adták el. A nagykereskedők is bejelentést tartoznak majd tenni arról, hogy kik azok a kiskereskedők, akik az árukészletből részesedtek. Ezekkel az intézkedésekkel fogják biztositani a szappan egyenletes elosztását.

— A Pesti Hirlaphoz érkezett adományok. A Pesti Hirlaphoz a következő adományok érkeztek: Az „Erdélyért" mozgalomra: Selypi iparos, olvasó- és dalkör 10 P. Erre a célra kiadóhivatalunkhoz összesen érkezett 72.831.11 pengő. — Urmánczy Nándor szobrára: Erdélyi asztaltársaság (Bp.) 44.60 P, Bagosy László (Bp.) 20 P, Nagy György (Bp.) 20 P. — Az adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

„Betegségek megelőzése és gyógyitása kimélő étrenddel"

cimen febr. 20-tól márc. 20-ig minden csütörtökön d. u. 6—7-ig uj előadássorozat kezdődik a Népmüvelési Bizottság Háztartási Telepén, a Gázmüvek Vilmos császár-ut 3. sz. alatti bemutató termében. Előadó: dr. M. Mikes Margit. Első előadás febr. 20-án: Renyhe bélműködés étrendje. Gyakorlati főzőbemutatóval. Tandij 1.50 P. Napijegy 60 fillér. Minden kedden és pénteken d. u. 5-kor bemutató előadás a takarékos gázfőzésről. Belépődij nincs.

Hadrry Olga

OKOS, MINT A TAVALYI KOS.

Balogh Rudolf fényképe.

P. H. VASÁRNAPJA
1932. VIII. 14.

HULLÁMLOVAGLÁS.
Hadzsy Olga olajfestménye.

Hadzsy Olga

Kehrling Béla a tennisz-pályán c. képt mines repr.

A Pesti Hírlap Vasárnapja

1933. ápr. 23.

Hladky Olga

Fürdés közben c.
képének színes reprd.

A Pesti Hirlap Vasárnapjá

1933. 29. 7.

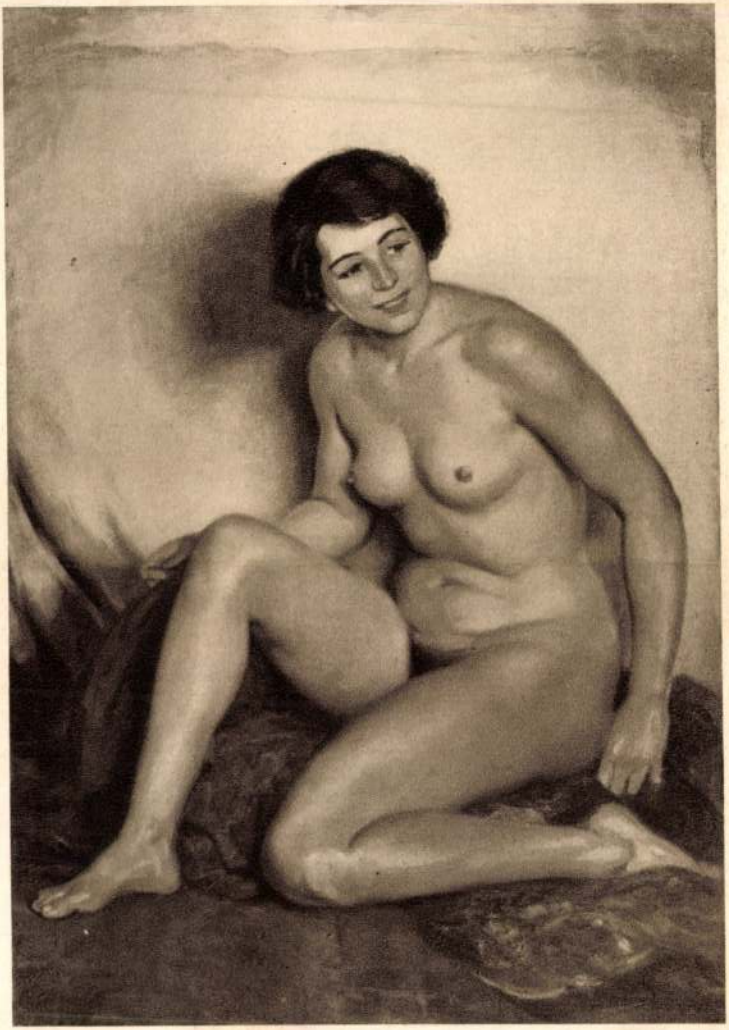

Z. HADZSY OLGA: AKT

Képzőmiv. Társ, 1930.
tav. kiáll.

Hadzsy Olga

I.

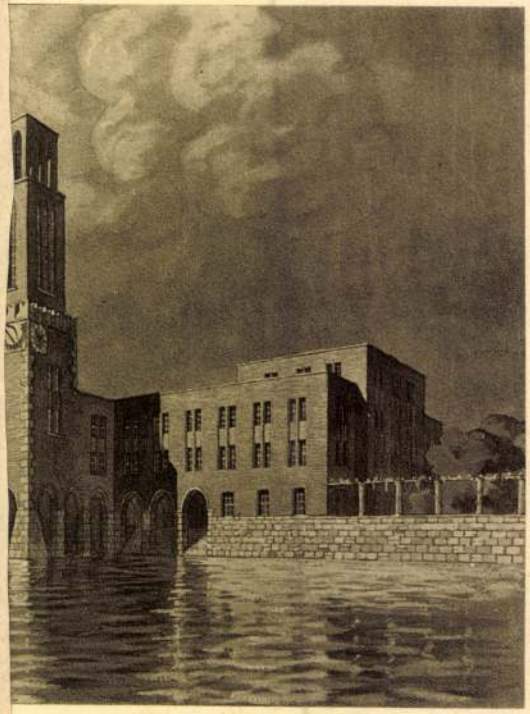

VÍZPARTI ÉPÜLET

HADZSY-ZAREMBA, Olga

101. *Beata Margareta*

Csanky Imgard

3 i. l.

Hadzsy Olga, *(lov. Zaremba Jánosné)*, festőművésznő. Középiskoláinak elvégzése után a Képzőművészeti Főiskola növendéke volt, az akvarellfestészetet Neogrády, az olajfestést

1880 ápr. 13 BP.

1907-9 Nagyvár

Rat Str. 584, 585. l.

1913. mintereme kiáll. (kb. 100 mű)

1935. oltárkép a Mennyeti kápolnába

1941. egyszt. mintereme

Deák-Ébner Lajos mesterektől tanulta és elnyerte az iskola kiállitási akvarell-diját. A Főiskola elvégzése után egy évi tanulmányutra utazott Párisba, ahol a Grand Channier iskolát látogatta, itt Prof. Ingalbert és Lucient Simon tanitványa volt. 1907-ben Londonban folytatott studiumokat, majd 1910-ben Münchenben kopirozta Kupeczky és Holbein egy-egy müvét a magyar állam részére. 1911—12-ben Rómában dolgozott. 1910 óta kiállitója a Műcsarnoknak, a Nemzeti Szalonnak és az Ernst-Muzeumnak. 1911-ben Hágában, a Künstlerbund kiállitásán, 1911—12-ben Turinban és Amsterdamban szerepeit műveivel. Főleg portréfestészettel foglalkozik és mint gyermekarcképfestő, egyike a legkiválóbbaknak. Megfestette gróf Mailáth, gróf Telekyné, gróf Almássy, gróf Vay és még számos más társadalmi előkelőség családi arcképeit. Mint tájképfestő is elsőrangu. Budapest látképe a Svábhegyről cimü műve a Székesfővárosi Muzeum tulajdonában van. Tagja a Képzőművészek Egyesületének és alapitó tagja a Nemzeti Szalonnak. Számtalan al-

Balaton Tihanynál és F

Görgey Artur, gf. Haditöv Nemz. „Bad-Hall" állam megvette

trakeród. is

HUSZ BÉLA

A BETEG NÖVÉNY ÉS GYÓGYÍTÁSA

A KÖNYVPIAC LEGIDŐSZERŰBB KÖNYVE

Nagy nemzetgazdasági érdekek teszik ezt a könyvet nélkülözhetetlenné *a gazdák, kertészek, gyümölcs- és virágkedvelők számára.* Sokmillió pengőre terjedő kárt okoznak az országnak a növénybetegségek. Tehát az érdekelteknek önmagukkal és hazájukkal szemben kötelességük, hogy megismerjék a nagy nemzeti károkat okozó, valamint hosszú évek fáradságos munkájával és nagy tőkebefektetéssel létesített *gyümölcsöseikben, veteményeseikben és virágkertészetükben* pusztító betegségeket és azok gyógyítását.

Z. Hadzsy Olga

Z. Hadzsy Olga:
Mikecz Karola arcképe.

Rátsk. 159. l.

Z. Hadzsy Olga

lov. Zaremba Jánosné

Szefeltlex 159. l.

160. l.

Bő Elektr. arck.

u. o. 643. l.

Ansicht von Ofen und Pesth.

Kilátás vízfestmény a Rózsa-dombról. 10 x 12 cm.
Strassel R. Jul.

Kr. Ⓚ. 564.

Z. Hadzsy Olga

Z. Hadzsy Olga festőművésznő a Műterem kft. helyiségeiben rendezett gyűjteményes kiállításán közel száz művén keresztül kulturált, de kissé programmnélküli és útjaiban is szerteágazó művészetéről ad számot. Mintha portréival foglalkozott volna a legodaadóbban, de bensőséges felfogásról tanúskodnak expresszív tájképei is *(Dunai táj, Északi szél)*. Szépek vízfestményei *(Loferi hegyek)*. Régebbi művei azonban őszintébben hatnak, keresetlenebbek, talán azért, mert problémátlanabbak.

Szépművészet
1941-70. l.

FIRLAPBIZOMÁNYOS
DOMBRÁD, Szabolcs m.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Z. Hadzsy Olga
festő

Z. Hadzsy Olga festőművésznőnek a Műterem kft. helyiségeiben rendezett gyüjteményes kiállításáról a m. kir. *vallás- és közoktatásügyi miniszter* megvásárolta a „Bad-Hall" c. olajfestményt.

Szépművészet
1941. 107. l.

Z. Hadzsy Olga gyüjteményes kiállitása

A Műterem falai közt egy kiváló festői érzékkel rendelkező művésznő munkásságát látjuk kibontakozni. Festői vénája a természetből ellesett tájképeken s fiának gyermekkorától a férfi korig követett megkapó ábrázolásán teljesedik ki erőteljesen. Kompozicióin, a bájos hangulatú nagysikerű Szent Margitot kivéve, még nem találta meg teljesen a novecentos háttér és az akadémikus figurák összhangját. Kitünőek. friss tájképakvarelljei, melyeken a természettel együttérezve tudja elkapni a levegő hangulatváltozásait, a borút, az esőt, a szelet, a napfényt, a nyár melegét és az ősz melankóliáját. Míg figurális kompozicióin tagadhatatlan az új római hatás ellenére a régi iskola befolyása, addig temperamentumos, friss vízfestményei Vaszary határozott vidám ecsetjére emlékeztetnek. Egyforma kedvvel és igazi művészettel festi Velence színes palazzoit, az Adria és a Balaton csapkodó hullámait, Ausztria kristályos levegőjét, a Svábhegy fáit és Erdély színes tornyait. (Vízaknai templom.) Színeinek tisztasága és melegsége külön elismerést érdemel.

R. Sz. I.

Uj Magyarság
1941. febr. 18.

2.

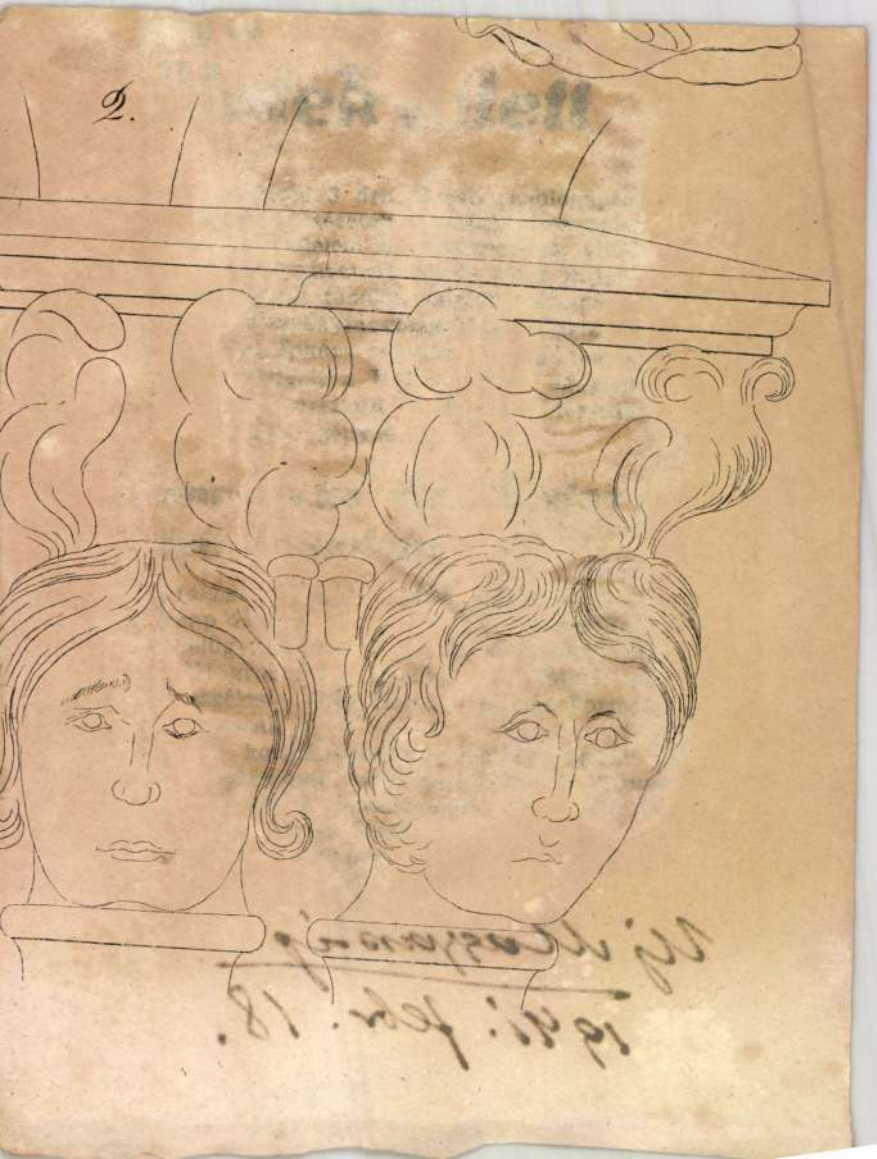

Hadzsy Olga
Vas. Ujs. 1909. 355. p.
kép

Hadzsy Olga : Női arczkép.

karva, nem akarva,
látványokban, me-
ámgyors utaztunk-

agyása után értünk
r következett a szép
lek parasztszekeret
ık. Az ilyen szekér
l és mivel a kocsis
sak sok kürtölés és
gy a paraszt kitér-
ıkhamar rájöttünk,
ınyi kocsi, egymás-
lé. Kiterjedt faluba
leven szőnyegként,
ka és liba feküdt,
. Tolongott, csődült
talja. Az öreg asz-
ezát csinos fekete

hosszabb lakomázást; következésképp sokkal h
marább kerestem fel társaimat, mint ezek vá
ták. *Ők* bizony nem nagyon siettek. Mialatt
port töröltem a kocsiról, udvarias nézők k
csapatja verődött össze. Kérdezték, hogyan k
szült a kocsi (nagyon meglepte őket, hogy mi
den izecskéjét Angliában állitották elő) és ho
nan vetődtünk ide. Mikor azt mondtam, Diepp
től Biarritzon át, a tisztelet hangja morajlo
hullámgyürüként a csoport széléig, és ebben
pillanatban megjelentek az útitársaság töb
tagjai.

Payne büszkébben hordotta fejét, mint valah
Sokkal nagyobbnak érezte magát, semhogy figy
mére méltatott volna engem vagy bárkit a h
rátságos, egyszerű emberek közül, a kik a koc
bámulták. Felénk tartva, a lehető leghangosa
ban beszélgetett Mary nénivel. Engem ma

Hadzsy Olga

Munkacsnok Bpest

1904-5. téli kiáll. 576 Görgey Artur arch

1906. tav. kiáll. 247, 443, 444. archép of Place du Pont Neuf Párisban

1906-7. téli kiáll. 107 T. Asbóth Istvánne arch

" " " virf

1764. Glatz Osz

Az alkony.

Az alkonyati világít
tó foglalja el, melyne
~~fák~~ és az ég ~~kék~~ bolt kék szv
csak igen levés ~~könny~~
terület. Tetzése alól jobbr

Vászon, méretei 65

Vétetett 1900: I.
Elszámoltatott 190
molás elfogadtatott
(689/900.)

Hladny Olga
Martin L.-né

---

l. Világlexikon
338. l.
* 1880

Pest IX. 177

Hadzsy Olga

Mucsarnok

1907. tav. kiáll. – 42 Arckép

1907–8. téli kiáll. 196. Kettős arckép

1908. tav. kiáll. 257, 264 Interieur Férfi arckép of

1908–9. téli kiáll. 497 Interieur, of

1909–10. téli kiáll. 396 Hajnik téli arck of Interieur

1910. Vándor kiáll. tav.

1913–14, téli kiáll. 649, 654, 728.

1911–12 (l. külön

1912–13 téli Fürdőben of

arckép I–II oirf kiscelli kastíz)

Lásd még Martinné alatt is.

ı, a bálra futó széles patak innenső part-
irke lovon ülő vadász lépésben halad gya-
erdő belseje felé. Mindkettőjök vállán pus-
ap tollal és sörtével, rövid szürke ka-
ya. meg czipő. Körülöttük, a három kutya
edig hátul követi őket. Ez utóbbiak egyi-
a meredek hegy ormán, erőd látszik tornyok-
röpköd. A derült égbolt felhözött. Jel-
ében heverő nagy szikladarabon, két sorban:

ya 1892: XII. 3.
. 4.) - [illegible] A Nemz. Muzeumból a
): VI. 28-án (335/900) Ltsza 613.

Π: 683

Martinné Hadrsy Olga

Munkacsi festő Bjest

1911-12 jub. kiáll 246 az utolsó ecset vonás of

1912-13. téli kiáll - 563 Fürdőben of

1913. tav. kiáll 177, 415, 417,
504, 634. Spanyol nő
Szegfű
Sárga viola
of

Dunapartos
Rózsák, vizf

Angol csipke III. 160. — elbeszélők tára
IX. 133. — empire - kávéskészlet X. 199. —
fakonzervválási eljárás VIII. 246, VII. 62, 63,
X. 19—22, 26. — festések VII. 201. — grafi—
Rusok V. 208. — ónbélyeg X. 196; = szamovár,
XIX. sz. X. 197. — városrendezés II. 194.

Dr Török Lajosné, of. – Erdős Lovi
Balkonatkiban

Martinne Hadrsy Olga

Műcsomok ~~177, 415, 417, 504, 624~~
1914. tav. kiáll ~~524, 529, 745~~
1915–16. téli kiáll. 110 Pest bitképe a Szabhegyről

l. nég Hadrsy Olga of

alatt.

Szabadoktatási Tanács l. Ország
Szabadoktatási Tanács.

M. Hadzsy Olga

Műcsarnok

1916. Tav. Kiáll. 108. Védő kerek, temp

1916-17. téli Kiáll. 354 Orgonák, of

1917. tav. Kiáll. 203 Gulerieur, of

1918. tav. Kiáll. 256, 350 Orgonavirág, of Gulerieur

1919-20. téli Kiáll. 432 Nena arckége virf.

1920. tav: Lea arck. of

Z. Hadzsy Olga

1921. őszi Kiáll. 324. Erdei Tisztás of

1922. pub. Kiáll. 406, 529. Gulerieur, Erdei lás, of

1922. őszi Kiáll. 304, 318 gr Haller Laci a mese

1923. tav. Kiáll. 668, 705, 711. Vay Gábor gr arckép G.E-né

1924 tebi Pest látkége a Szabhoarol

1924. őszi Kiáll. 95 Mermek arckép

1925. tav. Kiáll. 269, 272, 476, 479 Tanfej, Budai hegyvidék, Mermek tanfej, Nena arck

1925-26. art Kiáll. 397 Adam és Eva

1926. angol. mag Kiáll. 454, 507. Vikaros tág, Vadas lak

1926. őszi Kiáll. 586. Krištöffy Tamáska

1926. téli Kiáll. 323, 325, 327, 334 Mermek arck H.A., Fock Tilda, Arch. virlat,

1927. tav. Kiáll. 691, 692, 699, 713, 728

1927. őszi Kiáll. 524.

Szenes János, tanító III. 54.

Z. Hadzsy Olga

Müvarnok gr Teleki Béláné
Virágvitár Ferenczben

1927/28. téli kiáll. 297, 418. of

1928 tav. kiáll. 428. Margalit Olga
Kelenhegyi ut 12 arch of

1928/29. téli kiáll. 451 Vanitas of

Sátoraljaújhelyi Közl. X. 72

Z. Hadzsy Olga festő

Relenhegyi - út 12. Műcsarnok

1930. tav. kiáll. 45 akt, of.

1930/31. jub. kiáll. 302, 468, 474

S. S. ué arck
Kisfiam arck
Immaculate
of

~~1934. téli kiáll. 96, 298.~~
1934. nemz. képzm. kiáll. 265.

Fa, méretei 45·5 : 33 cm. — 1880 : II. 2-iki jegyzék 54. *Ramboux J. A.:* 357, pag. 60. Eine Tafel mit dem Kämmerer und Rechnungsführer und sieben Wappen.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok az Orsz. Képtban:

1873 : 4. *Alte it. Schule:* Buchdeckel der Rechnungen von Siena aus dem XIV. Jahrh. — 1876, 1878, 1879 : III. 111. *Olasz iskola:* Sienai számadások könyvfedele a XIV. századból. — 1881 : 2. *Siena* 1389 : Könyvfedél a sienai község számadásairól a Camerlengo és irnoka képével. — 1888 : I. 4. *Sienai festő* 1389-ből (?) : A sienai községi számadások 1389-iki kötetének táblája a kamarásnak és irnokának képével és hét czímerpajzszsal diszítve. — 1896, 1897 : I. 4. *Sienai festő* 1389-ből (?) : Könyvtábla. — 1897 : I. 4. *Sieneser Maler* aus dem Jahre 1389 (?) : Buchdeckel mit Steuereinnehmer und Gehülfe. — 1898 : I. 4. *École siennoise* 1389 (?) : Couvercle de livre. — 1901, 1904 : I. 4. *Sienai festő* 1389-ből (?) : Könyvtábta.

Jegyzet. A berlini Reichspostmuseumnak 1890-ben egy másolat adatott (61/90.).

Z. Hadzsy Olga

M. Képrőm. Egyesülete tagja

Rio Mendicanti, virf
Rio dei Greci
Rio di S. Luca

KAMARS művcsoptok
1931 feb márc kiáll.

XI. 10, 31, 33.

1931. tav. kiáll. 301 Reggeli nap [illegible]

1931/32. téli kiáll. 365 Utcarészlet

1932. febr. – márc. kiáll. alt 190

1932. Tav. tárl. 119, 120 Dunai tág kettős arck

1932/33. téli tárl. 280 Szomorú –

~~1933. nemz. képrőm. kiáll.~~ fürfa

~~664~~

1934 téli 96, 298

Arfádhári bet Margit, tap

blaszt nő

Z. Hadzsy Olga

KMTárs 1940. A gyermek

Gyermekem arcképe
Virágos ablakban
Leitner Marika
Tóthvárady Asboth Andris
Bogi
Péterke

Hladszy Olga

1919. egyházmův. kiült.
N. Szalon

Pfarrkircheni templom, olaff. és másolatai Correggio, Bellini, Rosetti, Rafael és Tiziano után.

~~Arch. Értesítő VI. 206.~~

Hadrsy Olga

K.86

Nevreti halom

1919 dec

~~1930 Szept~~

Pfarrkircheni Teplom (of
Coreggio - másolat (várlat) I-III.
Bellini " " I-II
Beate Beatrix (Rossetti után)
Rafael - másolat
Tizian - " I-III

~~1697 ből)~~

~~Budai ötvösczék pecsétje (VI. 293.~~

Hadzsy Olga

1920. reprezentatív

kiáll. Nemzeti szalonban

Czermeharchej, olaff.

Liszt Ferenc VI.76.

Hadzsy Olga

111 Zivatar a Balatonon, olajf. 400.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

Z. Hadzsy Olga

l.

Nemzeti Szalon

IV. Balatoni kiáll.

1930

252 - 255. sz. szept.

Halászbárkák
Vitorlások a kikötőben
Felhők tukrözése
Déli hangulat a Balatonon

Z. Hadzsi Olga

125	Asszonyok a ház előtt	olajf.	950.—
126	Öreg asszony	olajf.	600.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Vallás- és közokt. miniszter

VI. 310, 312, 313, 314,

Z. Hadzsy Olga

133	A torre dei Grecci	180.—
134	Velenze a Lidóról nézve	90.—
135	Aquarell	180.—
136	Hajójavitás	90.—

Nemzeti Szalon
[Akv past kiáll. 1932 máj-jun]

1249. Keleres.

Működött a XVIII. század végé

~~1249.~~ Vicay József.

látható

Mellig kissé jobbraf
rizsporos, szemöldöke szőke
leberetvált. Öltözete: leha
fehér mellény és egyelejű
gallérral és nagy gombokkal

Pastell, méretei 51.8:
Vétetett 1909. április
700 K-án (683-909). -- Elszá
alatt.

Z. HADZSY OLGA

124 Imrédy Magda olajf. 300.—

Nemzeti Szalon
Sport-művkiá.1. 1934 máj

Z. Hadrossy Olga

Kalotaszegi öreg
magyar, rajz
Kalotaszegi magyar
típus, rajz
Gyermekarckép, olaj

Nemzeti Szalon

1939-es Szalon

Z. Hadzsy Olga

festi

Gyermekem archeje,
olajfi.

Nemzeti Szalon

Archipfestők 1939
nov.

1937 kor.

A

MAGYAR ARCKÉPFESTŐK TÁRSASÁGA

ÁLTAL

BALLÓ EDE EMLÉKÉRE

RENDEZETT

REPREZENTATIV

ARCKÉPKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

Z. HADZSY OLGA

131. Balaton Tihanynál, olajf.
132. Vitorla verseny Siófokon, olajf.
133. Zugliget a Svábhegyről nézve, olajf.
134. Vizaknai régi kápolna, vízf.

Nemzeti Szalon

Magyar Lajos

1939. dec.

Z. Hadrsy Olga

Aradi vertanuk
börtöne, ~~ot~~ vizf.
Garmischi verilet,
vizf -

Nemzeti Szalon

Öszi tárl. 1942. okt

Z. HADZSY OLGA

171. Leányka arcképe, olaj mgt.

172. Fiucska arcképe, olaj mgt.

Nemzeti Szalon

1944. jan — febr

téli tárl.

Siena: Triptichon.

Lepold—Homor, 97. l.—Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi 131. szám. Lepold—Lippay, 55. l.,

BELLINI, GIOVANNI (velencei festő, 1430 kör.—1516) ISKOLÁJA

Szent Család, Sz Zakariás, Sz János ev. és Sz Magdolna

Fa, olaj, 61×93·5 cm.

A Bertinelli gyüjteményből.

Rényi, 14. l. (Bellini.) — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 759—760. l. — Maszlaghy II., 65. szám. (Giovanni Bellini.). — Gerevich PA, 238. l. (Bellini elveszett képének másolata, talán Mansueti-től. További kópiák: Velence, Museo Correr. — Bécs, Kunsthist. Mus. — Berlin, Kaiser Friedrich Mus.) — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Benesch Belved. 70. l. (Bellineszk.)

BIONDO, GIOVANNI, DEL (toszkánai festő működött a XIV. sz. végén.)

Krisztus a keresztfán, Sz Mária, Sz János ev. és Sz Ferenc (67. kép)

Csúcsos felső záródással.

Fa, tempera, 63×34 cm.

Z. Hadzsy Olga

373	Venezia, vizf.	2800
374	Svábhegyi ősz, vizf.	4300

Nemzeti Szalon

1926. máj.

MAPE 12. kiáll.

KUT

KÉPZŐMŰVÉSZEK UJ TÁRSASÁGA

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA

✧

Z. HADZSY OLGA

256. Kalotaszegi öreg paraszt, vízf.
257. Estlandi arckép, vízf.
258. Leányfej, vízf.
259. Venezia, vízf.
260. Táj, vízf.

Nemzeti Szalon

1940. nov.-dec.
MAPE 25. kiáll.

34. GLATZ OSZKÁR: Templomban

Z. Hadzsy Olga

Jestő

Lit. Erzs. Temp.:

(2) Koll. Kiáll. Kat. K. 888

Műterem 73. m

1941 febr.

(1)

of:

Könyvzáramban

Spanyol nő
Bold. Margit a Nyulak szigeti
Madona
Erdei láj.
Akt
Eszkari szél
Virágyó fák
2-ös portré
Szabbegi erdő
Dunai táj
Ut az erdőben
Vadászlak őszel
Hajó építés
Tiszy zivatar utá
Felhők naplementekor
Siófori hikötőben

Jánosbegi ős
Vadászlak
Immaculate
Bálay
Péter ablakban
Kis fiú
Olgay Ter. édesanyja
Kicsi né arak
Gretchen
Kicsi | Péter
Nag
Péter bundában
Asbóth Andris
Horváth Bold
kis lánya
Est a Bal-on

ifj Bel-Braun Rudolf
kis félakt
Bal-i ladikok
" déli hangulat
Vitorlás a Sió ban
Kilátás a Dunára
Bal. első
" felhő
" vihar
Görgey Artur
Felhő
Mikecz Karola

of

./.

A fenti napra összehívott közgyűlést határozatlanképtelenség esetén

június hó 26-án, délután 6 órakor

a camponai ásatások bemutatásával *Nagytétényben tartjuk meg. Erre külön meghívót nem küldünk.*

Találkozás a Szent Gellért-téri HÉV. állomáson. Indulás pont 5 órakor. A közgyűlés színhelye a nagytétényi állami iskola. Az ásatásokat, részben helyszíni bemutatással ***Paulovics István*** tagtársunk ismerteti.

Az ásatások megtekintése után a nagytétényi halászcsárdában társasvacsora.

Az Elnök

Z. Hadzsy Olga
festő
Vkminki dill. 1943

Tiroli táj; olajt

1911 Turin
1912 Haïa, Amsterdam
1921 Haïa, Amsterdam
1922 Stockholm
1928 Rome
1942-43 Wien, Berlin
Dresden, Graz
Breslau

Z. Hadasy Olga

festő

I.

Budapest 1941

Hadzsy Olga

XXI. aukció
A Gyűjtő 1915. ~~63. l.~~
Női tanulmány fej 70.–
~~XXII. aukció.~~
~~n. o. 1915. 112. l.~~
~~[illegible]~~

1921 márc 43. a:
Női alt
Miscelli intericus
Tanfő
Normandiai táj
} 6 f

Grentendre, gör. kel

II. 467

Képe II. 452, 457, 458,

Hadrsy Olga

MAGYAR NŐI SZEMLE

1940

3—4. SZ. *Versényi Klára:* A magyarság sorsa Erdélyben. *Rozinekné Hajek Sára:* Amerikában. — A kenyérkereső nő problémája (Vita és hozzászólások). *Spurné Bárdos-Félloronyi Magda:* Mi a »Baross Női Tábor«? *Mrs. Octavia Walton Goodgar:* Amelia Brandt Moorfield. *Johann Béla::* A községi bába. *Hadzsy Olga:* A mi értékeink. Lukács Sarolta. *Surányi Ungerné báró Braun Nóra:* A Nemzeti Önállósítási Alap működése. *Urr Ida:* Jegenyefa (vers).

láid!

SOCIETAIREK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Endrey Sándor
Gellért Jenő
Horvai János
dr. Ilosvay Lajos
Kaeziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
dr. Képessy József
† Kőrösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† Br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Nádler Róbert
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

KÜLFÖLDI SOCIETAIREK:

Epstein Jehuda (Osztrák)
Goltz A. D. „
Harta Felix „
Hofner Otto „
Karlinsky Stephan „
Krausz Wilhelm „
Liljefors Bruno (Svéd)
Lindberg Erik (Svéd)
Milles Carl „
Ranzoni Hans (Osztrák)
Schönthal Otto „
Schultzberg Anshelm (Svéd)
Skocylas Wladislaw (Lengyel)
Wilhelmson Carl (Svéd)
Wyczolkowski Leon (Lengyel)

<Hadrsy Olga>

<> A Belügyminisz-
terium Szociális Szer-
vezete. Magyar Női
Szemle · 1940. 6-7. sz.

556

99

sége.

átható cresres ház előtt lóczán ül a kezeit
öreg asszony s várja a jobb felől közeledő fér-
t hoz. Közelőkben tűz ég. Rovinnak hája,
ősz; bő újjú daróczkabátja a nyaknál és
nadrágja foltozott s bocskorja fűzős. Az öreg asszony
szálak látszanak, fejkendőjén piros csikok
inge a vállon hasadt, ruhájának dereka elől
rna s szoknyája fehér vörös szálakkal. Az
ka guggol. A háttérben szikla emelkedik. Felira-
:

ÆT: 172: SARA ÆT: 164. Ann: im
Belebet: 172; der Jüngste Sohn ist: 90 Jahr.

76: 61.5 cm —
— Dep. régi 61. és új 28.

sza 556.

38

Hadzsy Olga

Hadzsy Olga férj. lovag Zaremba
Jánosné. XI. Kelenhegyi-út 12.
256-114

Budapest, 1940. szept.

Hadrsy Olga

Pest látképe a Svábhegyről
olajfestmény

Budapest nékesfőv. tulajd.

36. Buda visszavétele szűz Mária szobrának visszahelyezése

tempera szinvázlat

Lotz Károly

19/68

Mátyás templom

Hadrsy Olga

1907 Nagybányai
iskolai Évkönyv

Nagybányai kiáll. kat. 1912

Tábori pénztár, római

VI. 211.

Hadzsi olga

szül. Bpest 1880. apr. 13. Rk

1896/97. I. é rajztjel

1897/98 I. II. é. " "

1897/98 II " —

Dubováczi urnatemető II. 204.

Hadrsy Olga

U. 1068.

1913. (kb. 100) művéből mintsen kiállítást rendezett Bpesten.

Hadzsy Olga – Pesten Deák-Ebnernél", majd Münchenben tanult. – Akvarellista és Templomfestő. – Olajban is dolgozik –

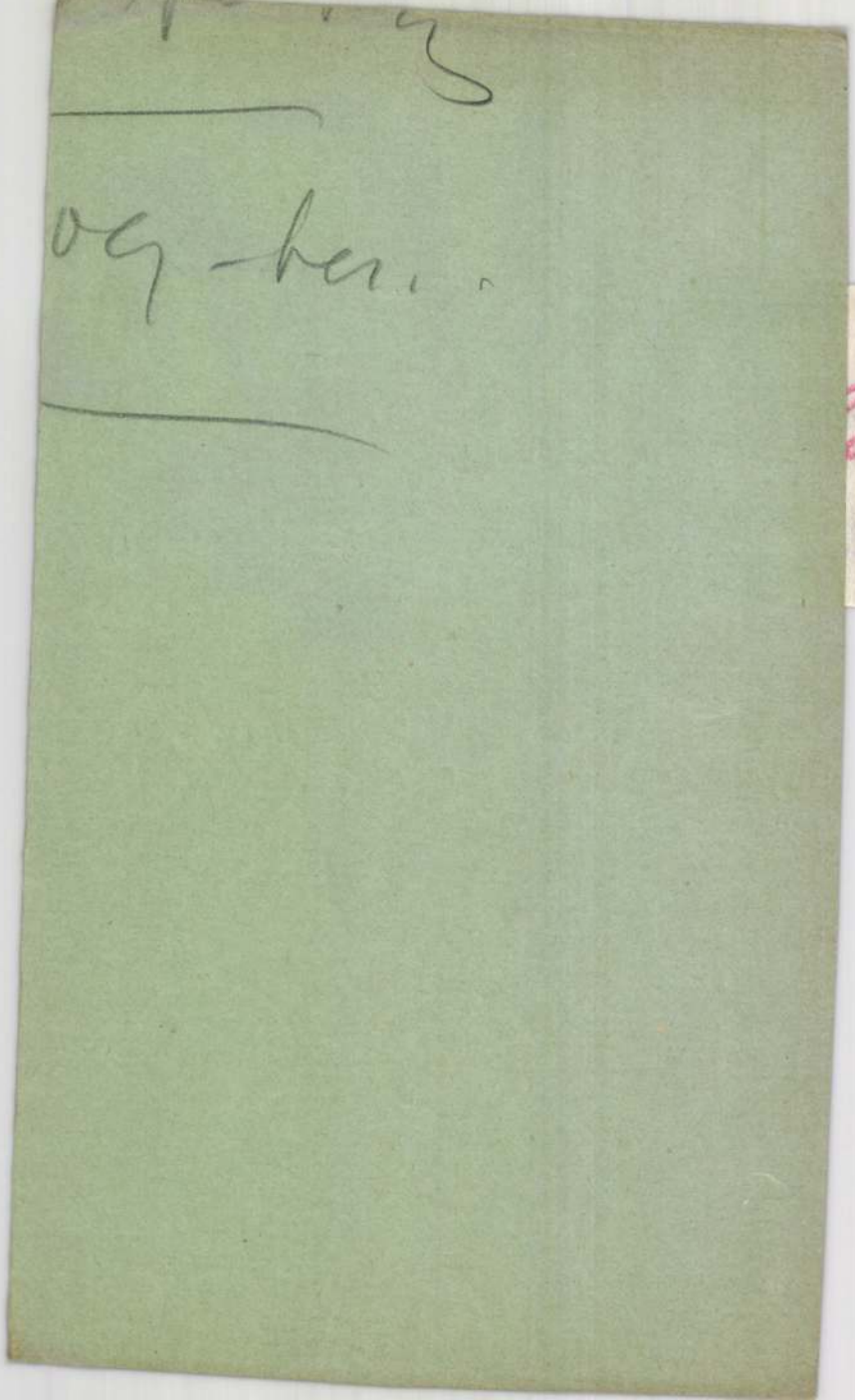

og-ben.

adrny István do
Köpliše.

Hadrsy Olga

saját Eszlése

M. Hadrsy Olga. sz. Budapesten
tanult az Allami Ebner iskolában
majd 905ben Parisban. hiszóbb
London és Münchenben. Iskolai
oranjerinet ujert. és copirozott a
Magy. Nemz. Muzeum számára

Steiner Mór VI. 184.

Hadzsy Olga, Jérjezett Martin L.-né, festőnő; szül. 1880-ban Budapesten. A budapesti iparrajziskolában és a mintarajziskolában, ezután Deák Ébner Lajos női festőiskolájában végezte tanulmányait. 1905-ben Párisba ment, majd Londonban és Münchenben vág képezte magát. A budapesti Műcsarnokban 1904 óta állít ki. A Nemzeti Szalonnak alapító tagja s egyik szorgalmas kiállítója.

Hadrsy Olga

Oltárképe a Margit-
szigeti kápolna
részére. Láttam 1935 ben.
a művészű helmhegyi
uti műtermében.

Kis méretű szines
vázlatok klasszikus tepek-
ről n.o.

Főleg gyermek arc-
képeket fest.

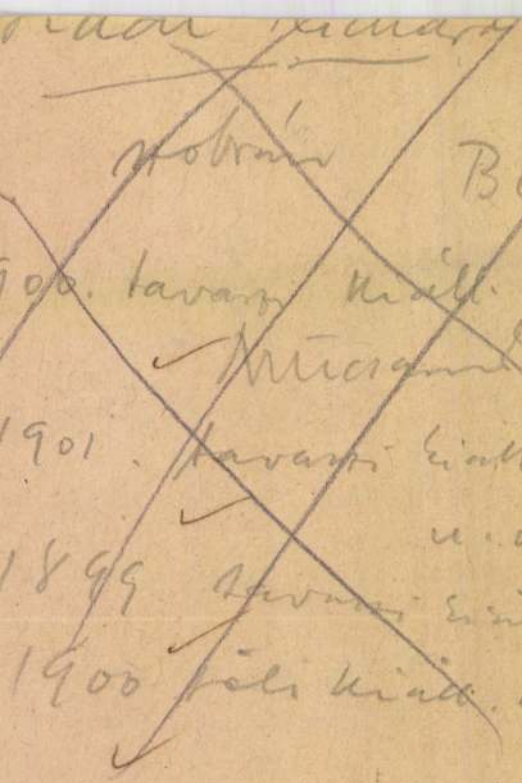

[illegible]

Hobrán Bécs

1900. tavaszi kiáll.

Műcsarnok

1901. tavaszi kiáll.

u.o

1899 tavaszi kiáll. u.o.

1900 [illegible] kiáll. u.o

(4 sor)

Hadzsy Olga, festő, * 1880. Az iparrajziskolán és Deák-Ébner iskolájában tanult. Csendéleteket és női aktokat fest.

Németh Antal

Hadzsy Olga

Stud. Bpest 1881.

1898/99 I II wendeglat

Tóth József V. 219

Hadzsy Olga

42 Hadzsy Olga: Arckép.

KMT 1907. tav. Gall

21. Benczúr Gyula: Szalay Péter államtitkár.

Hadzsy Olga

Z. HADZSY OLGA : GR. TELEKI BÉLÁNÉ

Képzm. Tais. 1927/28

Sebi Kiáll. Egy.

VIDOVSZKY BÉLA: A PITYÓ

Z. Hadzy Olga

DALOSÜNNEPEK

Alig több, mint százhusz esztendős Európában a műkedvelő karéneklés, amit közkeletüvé vált nyelvujitási szóval dalárdázásnak is szoktunk nevezni. Igaz, hogy Angliában már a 18. sz.-ban is voltak karénekes klubok, de ezek csak a maguk zárt körében szórakoztak.

Az első tulajdonképpeni dalárdák Németországban alakultak a mult század első évtizedében. A Napoleon uralma ellen megindult szabadságmozgalmak levegőjében gyorsan népszerüsödtek és megvetették alapját a „Liedertafel" nemzeti intézményének. A németektől vették át lassanként a dalkultuszt más népek, legelőbb a franciák.

Nálunk, Magyarországon a szabadságharc leverése után alakultak az első férfikar-egyesületek és nagy szolgálatot tettek a nemzeti szellem ébrentartása körül. A kiegyezéskor azután a szétszórtan működő testületek a közös munka jegyében tömörültek. Igy alakult meg 1867-ben Aradon az Országos Magyar Dalosszövetség, amelynek első országos karnagya két évtizeden át a nagy Erkel Ferenc volt. Azóta a magyar dalárdák sürün rendeztek dalosünnepeket. Később intézményessé váltak kétévenként az országos dalosversenyek, amelyeket vagy Budapesten, vagy fölváltva valamelyik nagyobb vidéki városban tartottak meg. Ezekre zászlóik alatt vonultak fel a tagegyesületek és különféle szakcsoportokba osztva, vetélkedtek az elsőbbségért.

A legnagyobb országos verseny 1829-ben, a debreceni volt, amelyen több mint tizezer dalos vett részt. Ujabban a férfikar mellett a női- és vegyeskar-éneklés ápolása is teret nyert.

A dalosszövetség, amely nemrég a Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége cimet vette föl, fennállásának hetvenedik évfordulóját ünnepelte meg az elmult héten. Nemzetközi dalosünnepet rendezett ez alkalomból — ilyen még eddig nem volt Magyarországon. Hat idegen nemzet összesen kilenc egyesülete jött el Budapestre: kettő-kettő Ausztriából, Jugoszláviából és Lengyelországból, egy-egy Dániából, Észtországból és Németországból. Három nagyszabásu ünnepi hangversenyen mutatták be művészetüket és nemzetük dalirodalmát, azonkivül a rádióban is szerepeltek. Természetesen a legkiválóbb hazai egyesületek is kitettek magukért a szövetség jubiláris ünnepén.

A dalárdázás bölcsője Németország, ott természetesen óriási arányokban ápolják a karéneklést. Az elmult héten Breslauban zajlott le a XII. német dalosünnep. Ezeket négyévenként szokták megtartani más-más német városban s összegyülnek ilyenkor a dalegyesületek a világ minden tájáról, ahol német közösségek élnek. Breslau az idén nem kevesebb mint százhuszezer német dalárdistát látott falai közt. A méretekre jellemző, hogy az ünnepi csarnok, amelyet időálló vasbeton-anyagból épitettek, ötszázezer hallgató befogadására készült. Meg is telt az utolsó helyig a díszhangversenyen, amikor az óriás dobogón egyetlen karmester intésére százhuszezer torokból egyszerre szárnyalt fel az a hatalmas ünnepi karének. Egyes népszerü dalokat a félmillió főnyi hallgatóság, helyéről fölemelkedve, együtt zengett a dalosokkal. Páratlan hatás!

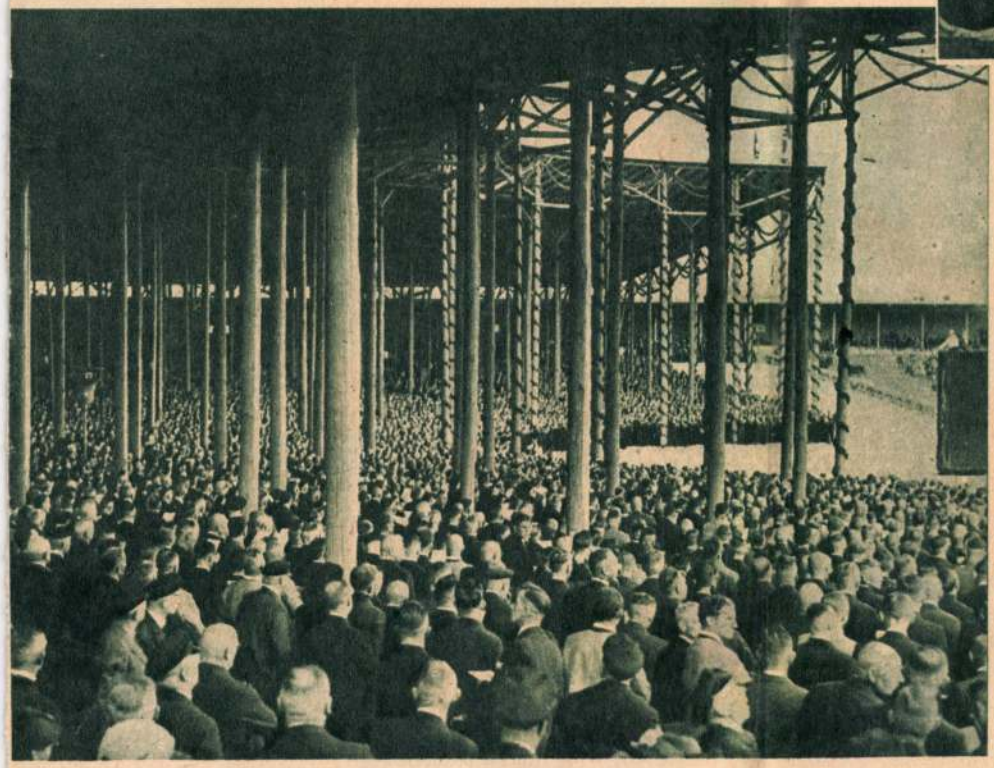

Tizezrek éneke a breslaui német dalosünnep óriás csarnokában. Fent jobboldalon: osztrák leánykórus, a budapesti nemzetközi dalosünnep vendégegyüttese.

Légrády Testvérek kiadása és nyomása, Budapest, V., Vilmos császár-út 78. szám
A melléklet szerkesztéséért és kiadásáért felelős: BÓNYI ADORJÁN. Nyomdaigazgató: KERTÉSZ ÁRPÁD.

Képes Vasárnap 1937. aug. 8

Z. HADZSY OLGA
FESTMÉNYE

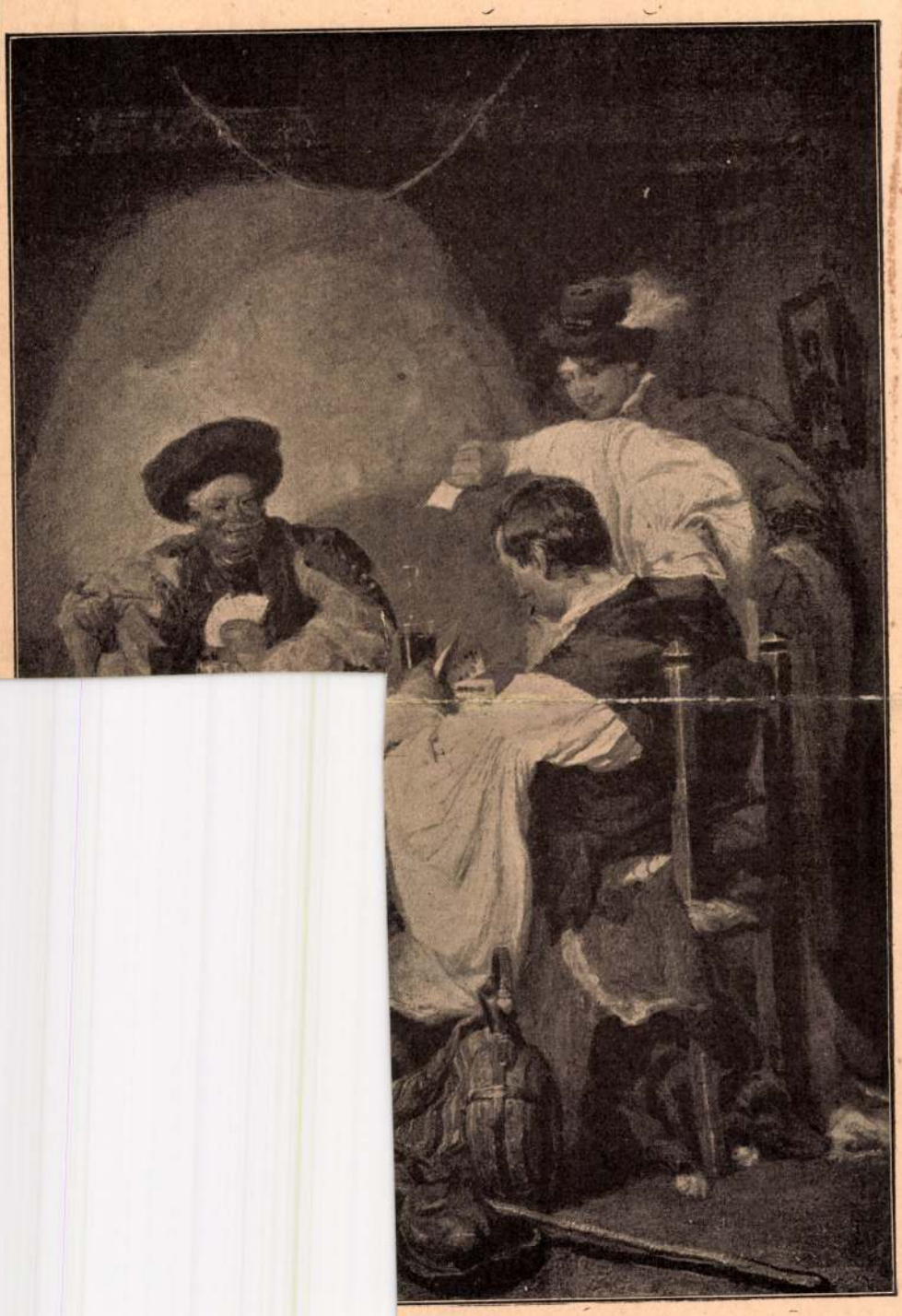

s Imre: Kártyázók.

Z. Hadrny Olga

Z. Hadzsy Olga: Zsuzsika.

Z. Hadzsy Olga: Akt.

Z. Hadzsy Olga:
Lovag Zaremba Péter arcképe.

Hadzsy Olga

A Balaton partján c. alkalmi képének szines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1934. jun. 24.

/36

Romantikus realizmus

Párizs, egykori diadalainak színhelye tökéletesen elfeledte, mintha közönséges divatfestő lett volna. Sem a Louvre, sem a Luxembourg nem tartotta méltónak arra, hogy egy-egy alkotásának megszerzésével áldozzon emlékének. A francia festészetre ez a hirtelen kilobbant meteor kevéssé hatott, amit korszerűtlensége teljesen megmagyaráz. Azok a Szalonban versengő, kérészéletű művek, melyek olykor-olykor Munkácsyt saját fegyvereivel akarták legyőzni, ma már teljesen eltűntek. Említhető, hogy Jean Jacques Henner (1829—1905), ez a sok sikert látott akadémikus egy időben túlságosan meg találta nézni Munkácsy képeit, példa rá Halott Krisztus-a (Lille, Palais des Beaux-Arts), mely a magyar festőnek 1881-ben készült hasonlótárgyú képét idézi emlékezetbe s egyébként is Munkácsy szellemének visszfénye. Kétségtelen hogy mások is, sokan voltak a franciák között, kik megirigyelték sikereit s nyomába szegődtek, szorgos helyszini kutatás bizonyára érdekes dokumentumokra lelne. Sajnos azonban akkor is csak jelentéktelen összefüggések világosodnának meg,

Hadzsy Olga

Hegytetőn, hómezőn
i. képe szines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1934. jan. 7.

Hadzsy Olga

Vass Ferencné, Somló Sári, Rauscher Juliska, br. Pongrácz Sarolta, Pataky Sára, Müller Méta Müller Ágota, Lebhertz Lutz, L. hilberth Irén, Kacz Endréné, Kardos Böske, Hadzsy Olga, Csik Jolán művészeket sorolja fel a Művészet c. rovat kritikusa a tárlaton résztvevők közül, mint tehetségeseket kiemelve, "Festőnők a Nemzeti Szalonban" cimmel.

A HÉT, Bp. 1918. ápr. 28.
XXIX. évf. 17. sz. 267. lap.

Hadzsy Olga

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete rendezett kiállitást a Nemzeti Szalonban.
Tövis: "Müvésznők" cimmel ir a tárlaton bemutatott müvekről.
Hadzsy Olga müvészetének illusztrálására csupán annyit mond, hogy "a legelegánsabb."

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 25. XX. évf.
17. sz. 290-291. lap.

Hadzsy Olga

MDK

Vihar,uton, olf.
Viharos hangulat, olf.
Esti felhők, olf.

~~Műcsarnok 19~~
Balatoni Társaság V. Kiállitása
Nemzeti Szalon 1933. máj.

HADZSY OLGA

Arckép. Olajf.

KMT 1907.tav.kiáll.kat. 26.oldal.

MDK

Hadrsy Olga, festő.

Interieur.

Of. -

OMKT - Vánd. kiáll. 1910 szept. 8 - dec. 27-ig.
Tm. - Hornyánszky V. kny. 78. l.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Árpádházi Boldog Margit

KMTárs 1938. őszi kiáll. 25 l.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Árpádházi Boldog Margit

KMTárs 1938. őszi kiáll. 25 l.

MDK

Hadzsy Olga

Leány-akt, vf.

Pötzleinsdorf, vf.

Leány, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 12 l.

MDK

Hadzsy Olga

Dunai hajók, vf.

Gráci házak, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 9. kiáll.
N.Szal. 1922. ápr. 12 l.

MDK

Hadzsy Olga

Velence, Desdemona palotája, vf.

Velence, Óratorony, vf.

Magy.művészek olasztárgyu képei. Emit-dij. N.Szal. 1943. 6 l.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Pötzleinsdorfi park, vf.

Arckép, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll.
N.Szal. 1925. febr. 8-9 l.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Régi udvar a Wachauban, vf.

Gyermekfej, vf.

M. Akv. és Paszt.festők Egyes. 11. kiáll.
N.Szal. 1925. febr. 8-9 l.

MDK

Z.Hadzsi Olga

Tanulmány, olaj

Duna-kiáll. N.Szal. 1933. jan. 11 l.

Eger [Heves]

* Széchenyi-utca 35. Ház, földszi
XVIII. század.

/Eger V és MV. Bp. 1951, 18 l/

MDK

Hadzsy Olga

Női akt, olaj

Kiscelli interieur, olaj

A Gyűjtő. 43. suk. 1921. márc. 9 l.

MDK

Hadzsy Olga

Tanulmányfő, olaj

Normandiai táj, olaj

A Gyüjtő. 43. emk. 1923. márc. 9 l.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Rózsák, akv.

Bolt, St. Pair, akv.

Szegfü, akv.

A Gyüjtő. 43. auk. 1921. márc.11 l.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Leitner Marika

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.

51 l.

MDK

M. Hadzsy Olga

Fürdőben, olaj

KMT 1912/13. t411 k411. 75 l.

~~etére,~~ kissé előreugró, órapárkányos
íves szentéllyel. Orgonakarzat, három-
szentély. Főoltáron Szt. Péter és Pál

é.n. 1908, 24 l — Tombor Ilona, 1952)

MDK

Hadzsy Olga

Könyvtárban, olaj

N.Szal. I. nagykanizsai kiáll. 1906. 8 l.

M. D K.

HADZSY Olga festő

1907. ben Nagybányán dolgozott

Bébé Bp. 1954. 328. l.

MDK

Hadzsy Olga, bizottsági dij

A mintarajzisk. kitüntetettjei. Műcsarnok, 1899. 7.sz. 87 l.

MDK

Hadzsy Olga, dicséretben részesült

A mintarajziskk. kitüntetettjei.

Mücsarnok, 1899. 7.sz. 87 l.

[redacted]

Hadzsy Olga

Kettős arckép, olaj

[redacted]. 1907-8. téli kiáll. 39 l.

Z. Hadzsy O.

MDK

G.E. urnő arcképe, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Z. Hadzsy O. MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Z. Hladczuk Olga

Kielce

Mo. 1942. IV. 18.

özpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Z. Hadzsy Olga MDK

Olasz nő, olf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

7. Hadsby Olga

Olsen Mrs. Olf.

Z. Hadzsy Olga MBK

Zugliget és Pilisi hegyek, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Leitner Marika

Mücsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

2. Hadsay Olga

Leitner Mariska

Z. Hadzsy Olga MDK

Árpádházi Szent Margit, tempera

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

MDK

Z. Hadzsy Olga MDK

Árpádházi Boldog Margit, tempera

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállítás

Z. Hadzsy Olga MDK

Szomorufüzta, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga

MDK

Dunai táj, olf.

Kettős arckép, olf.

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

Z. Hadzsy Olga

MDK

Utcarészlet, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

MDK

Z.Hadzsy Olga, festö

Boldog Margit. Tempera.

OMKT.-Mücsarnok IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
BP.1937.ápr.29.-jun.2o. Kat. 21.1.

MDK

Hadzsy Olga

Gretchen, of.

Arckép, of.

M. Képzőm.nők Egy. jub. kiáll. 1938.jun.

13. 1.

MDK

Hadzsy Olga

Akt, of.

Gyermekarckép, of.

Gyermekem arcképe, of.

M. Képzőm.nők Egy. jub. kiáll. 1938.jun.

13. 1.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Boldog Margit a Nyulak szigetén, of.

KMTárs. M. Müv.ért. 1940-41

15.1.

M.D.K.

Z. Hadzsy Olga

543. Gyermekem arcképe. Mgt.
546. Virágos ablakban. Mgt.
547. Leitner Marika. Mgt.
549. Tótvárady Asbóth Andris. Mgt.
550. Bogi. Mgt.
551. Péterke. Mgt.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 31. l.

Z. Hadzsy Olga, festö

252. Halászbárkák.
253. Viterlások a kikötöben.
254. Felhök tükrözése.
255. Déli hangulat a Balatonon.

MDK

Hadzsy Olga

Gretchen, of.

Arckép, of.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub.kiáll.katalógusa.
1938 jun.3-18.

9.1.

Madam Olga

Gretchen, et.

Accord, et.

MDK

Hadzsy Olga

Akt, of.

Gyermekarckép, of.

Gyermekem arcképe, of.

Magyar Képzőm.nők Egyesülete jub.kiáll.katalógusa. 1938 jun.3-18.

9.1.

Надзу Олга

Акц. ог.

Дуетинаторка), ог.

Дуетинки ст.оборе, ог.

Э.Т.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festö

Keresztelö Szt.János. Tempera.

Nyíregyházi Müv. Hetek. 1940.máj.4.-töl jun.3.-ig.
Képzömüv. Kiáll. tárgymut. 7.l.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Kátay Ernőné.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 19.1.
Mücs.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Pilisi hegyek, of.

Nena teázik, of.

Téli Kiállitás. Mücs. 1935. nov.

32.1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Vadászlak, of.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj.

36. l.

IRKUCKI TÖRTÉNET	—	7 h	1 hé
ANTONIUS ÉS CLEOPATRA	—	7 h	1 ke
ÜZENET	—	7 h	1 sze
BUDAI NAGY ANTAL	József A. ifj. bérl. 1. előadás	1/2 3 h	1 csütö
IRKUCKI TÖRTÉNET	Jászai—Pethes 3. előadás	7 h	1 csütö
AZ EMBER TRAGÉDIÁJA	—	1/2 7 h	2 pén
IRKUCKI TÖRTÉNET	—	7 h	2 szom
TARTUFFE	—	1/2 3 h	2 vasár
IRKUCKI TÖRTÉNET	—	7 h	2 vasá
AZ EMBER TRAGÉDIÁJA	—	1/2 7 h	2 hét
BÁNK BÁN	—	7 h	2 ke
ANTONIUS ÉS CLEOPATRA	—	7 h	2 szer
VÍZKERESZT	—	7 h	2 csütör
HAJNALI TŰZ (Bemutató)	—	7 h	2 pénte

MDK

Z.Hadzsy Olga

Svábhegyi táj

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 13.1.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Hullámvázlat, of.

Almádi part, of.

Verseny után a kikötőben, of.

Balatoni Társ 3. N.Szal. 393.kiáll. 1928. ápr. 15. 1.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Esti hangulat, of.

Tihanyi part, of.

Jégeső, of.

Balatoni Társ 3. N.Szal. 393.kiáll. 1928. ápr. 15. 1.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Házak a kikötőben, of.

Felhők, of.

Vitorlás a kikötőben, of.

Balatoni Társ 3. N.Szal. 393.kiáll. 1928. ápr. 15. 1.

MDK

Hadzsy Olga

Amsterdami és hágai magy. kiáll. kat. 1921.

MDK

Hadzsy Z.Olga

Virágvásár Firenzében, vf.

Venezia, vf.

MAPE 13. kiáll. N.Szal. 1927. máj.
7. 1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Vitorlás a nádasban, of.

Zivataros felhők, of.

Este, of.

Balatoni Társ. 3. N.Szal. 393.kiáll. 1928. ápr. 15. 1.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Naplemente, of.

Halásuok osztozkodása, of.

Világitott felhők, of.

Balatoni Társ 3. N.Szal. 393.kiáll. 1928. ápr. 15. 1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Gyermekem arcképe, of.

Magy.Arcképfestők Társ.kiáll. M.Szal.1939.nov.

8. 1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Madonna

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mdes. 13.1.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festö

Svábhegyi erdö.
Szurday Róbert. 17.1.

KMTárs.Téli tárl.1938.febr.-márc. Gyüjt. Kiáll.
Bp.Mücsarnok. Kat. 16.1. 17.1.

MD K

Z.Hadzsy Olga, festö

Arckép.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzőművész. Kiáll.
MF.1937.ápr.29.-jun.29. Kat. 14.1.

Z.Hadzsy Olga,festö ~~MDK~~

Gyermektanulmányfej.
Nena arcképe.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun.

Kat. 81.1.

MDK

Hadzsy Olga,

1907-ben az iskolány kivül dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 84.1.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festö

Vay Gábor gróf arcképe. Olf.
Arckép. "

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat.45.l.
47.l.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festö

G.E.urnö arcképe. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 április -május. OMKT-Mücs.
Kat. 48.l.

NDA

Hadzsy Olga

Falusi ház Karintiában, paszt.

M. Képzőmők 24. kiáll. N.Szal. 1933.

4.1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Erdőrészlet

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 2 l. 1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Régi ház a Verbőczy utcában

Házak a Tárnok utcában

Bpvizfpály 1941, Főv.Képtár. Házi példány

5 l.

MDK

Hadrsy Olga, Festö.

Interieur, of.

Ungerska Konstutställningen i Konstakademien
Stockholm, 1922 maj." - Jegyz. 24. l.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Részlet a Halászbástyáról

Aradi vértanuk börtöne

Bpvizfpály 1941, Főv.Képtár. Házi példány

5 l.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Kapisztrán tér, helyörségi templom

Két régi ház a Tárnok utcában

Bpvizfpály 1941, Főv.Képtár. Házi példány

5.1. Z.Hadzsy Olga

MDK

Z.Hadzsy Olga, festönö

hangulatokban gazdag tanulmányaival szerepelt.

Dr. Márffy Oszkár:
Tárlat. A Balatoni Társaság Tárlata.
"Képzömüvészet" 1928. 10. sz. 132.l.

MDK

Zsadzsy Olga

Boldog Margit a Nyulak szigetén

Miss S.W. arcképe

Eest leány arcképe, ak .

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 9 l.

MDK

Hadzsy Olga

B.Sz.I: Akvarellkiáll. a Főv. képtárban.
Uj Magyarság, 1941. aug. 3. 15 l.

Mücsarnok

Mücsarnok müs

Háger Ritta, textiltervezőművész 3.) Folytatás

Torday Aliz: Textil-másképpen. Háger Ritta és Preiser Klára kiállítása a Vigadó Galériában.

3. Út, len, juta, szövött, kötözött,
285 x 230 cm, 1985–86. [repr.]

Művészet, 1987. június, 41. old.

MDK

Hadzsy Olga

Fekvő nő, of.

Pihenés a Balaton partján, of.

Halászgyerek, of.

Balatoni kiáll. Műterem, 1937. jun.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Venezia, vf.

Svábhegyi ősz, vf.

MAPE 12.kiáll. kat. N.Szal. 1926. máj.

19 1.

MDK

Hadzsy Olga

Jajczay János: Árpádházi szent Margit hétszázéves arculata. Bp. 1943.

XXVIII.tábla, 98.lap

várhegyen, melyet talán a frank és szláv
l bővitett. A honfoglalás után Géza fe-
a magyar királyok székhelye volt egészen
mi érsekeké lett. Az erődrendszer már
sz várhegyet s magábafoglalta a Szt.
a királyi palotát és képolnát 1543-ban
ás főherceg visszafoglalta /e harcokban
. Pálffy Miklós főparancsnok megerősi-
hengeres sarokternyu, felvonóhidas vé-
ól elfoglalta, végleges felszabaditása
oldal védelmi rendszerét a hengeres
betemették, kiásásuk és renoválásuk

r Reisen. 1587. l. kötet, Königsberg, 1914,
e Botschaft. Hely nélkül, 1672, 26, 342,
is Arcis Strigoniensis descriptio. Erste -

MDK

Z.Hadzsy Olga

A torre dei Grecci

Velence a Lidóról nézve

Aquarell

Hajójavitás

Akv. és paszt. kiáll. N.Szal. 1932. máj. 14 l.

Z. Hadzsy Olga MDK

Zsuzsika, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

MDK

Hadzsy Olga

Görgey Arthur arcképe, of.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 54.l.

Z. Hadzsy Olga MDK

gr. Teleki Béláné, repr.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállítás

Z. Hadzsy Olga MDK

Virágvásár Firenzében, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga

Akt, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállítás

2. Hadzy Olga

Akt, olj.

Z. Hadzsy Olga

MDK

Almássy Orsi grófnő arcképe

Műcsarnok 1927 őszi kiállítás

Hadzsy Olga festő

Pesti Hilap. 1924. máj. 11. 15

k. k. h. a Magyar Képzőművészeti Kiállítása

Hadzsy Olga

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 30. sz. 127. l.

Kende Béla: V. Nemzeti Képzőmű.

Kiállítás Kassán.

Hadzsy Olga, festöm.

555. Merengés. J.l.j. olf.

556. Fürdözö nö. J.l.b. olf.

Arverési Közlöny. 1929.ápr. 3. rv.sz. 23.l.

Z. Hadassy Olga

Szerepelt az O. h. Idegenforgalmi Hivatal
kiállításcsoportján.

M. h. 1939. XII. 19.

Z. Hadzsy Olga

MDK

Heidi

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Z. Hadzsy Olga MDK

Lisieuxi Szent Teréz, olf.

Műcsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Z. Hadzsy Olga MDK

Imádkozó, olf.

Mücsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Z. Hadzsy Olga

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

P.H.934.VI.10.

Z. Hadzsy Olga

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

N.U.934.VI.10.

Hadzsy Olga

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Szép kompozicióval szerepel.

Magyarság
1934.I.14.

Z Hadzsy Olga

festőművész

téli tárlat - Műcsarnokban - [illegible] szerepel.
Árpádházi Szent Margit c.temperája.

Pesti Hirlap
1934.I-14.

Z. Hadrsy Olga

Gyermek pestrékkal nevezpel a
Műcsarnok őni tárlo-tán

Pesti Hirlap 1927 okt 29

Hadrsy Olga festő

A Magyar Képzőművészek Egyesülete
jubiláris kiállításán a Nemzeti
Szalon művészeti Egyesület
kiállító elismerését kapta

Nemzeti Újság 1938 VI. 26

Hadrsy Olga

Képekkel szerepel a Magyar Képzőművészeti Egyesület fennállásának 30 éves jubileumi kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Hírlap 1938 VI. 5

Hadzsy Olga

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - kápával szerepel.

Keszeti Ujság
1934.I.13.

Z.Hadzsy Olga

Alkotásával szerepel a Magy.Képzőm.Egy.jub. kiáll.-án.

P.H.934.XII.12.

Z. Hadszy Olga

Szerepelt a műcsarnok őni tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Z. Hadssy Olga

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

P H. 1927. IV. 2.

Hladsky Olga

Szerepelt az „1939-es Szalon" kiállításon.

NU 1939. VI. 11.

Hodzsy Olga

Képmással szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

Z. Hodzsy Olga.

A Műcsarnok téli tárlatán szerepel
~~a~~ műve: gr. Teleki Béláné-ról készített
képmása. (említve)

Pesti Hirlap, 1927. dec. 18.

Hadzsy Olga.

„Firenzei virágvázár" c. képe szerepel a Műcsarnok téli tárlatán.
(említve)

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 18.

Hadrey Olgert.

„Tiszaeri mindszámos" c. lépe rosepel
a Müszaszuste téli tárlatán.
(emlitve.)

Szeszeti Ujság, 1927. dec. 18.

Hadrsy Olga.

Munkája részepel a Műcsarnok téli tárlatán.

Pesti Napló, 1927. dec. 18.

Radnyi Olga.

Ünnepélyi vezeret a Lüdovisiak
Hi tárlatán.

Pesti Napló, 1927. dec. 14.

Z. Hadzsy Olga MDK

Leányom

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Hadzsy Olga

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

Kórai lipiág 1927. IV. 3.

Z. Hadzsy Olga

Festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Finom Immaculata-ja.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Hadrsi Olga

szerepelt a magyar Arcképfestők Társaságának kiállításán.

NU 1939. II. 4.

Z. Hadzsy Olga MDK

Madonna

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Z. Hadzsy Olga MDK

Immaculata, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Z. Hadzsy Olga

Kisfiam arcképe, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Z. Hadzsy Olga

MDK

S.S.-né arcképe

Miccarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Akt, repr.

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Gyermekarckép, olf.

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Csónakok a Sió partján, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga

MDK

Vanitas, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

MDK

Hadzsy Olga

Place du pont Neuf Párisban, vf.

Pont Neuf Párisban, vf.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. kat. 44.l.

Z. Hadzsy Olga MDK

gr. Teleki Béláné, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Margalit Olgica arcképe, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Z.Hadzsy Olga

Ádám és Éva, of.

Akt kiáll. OMKT Műcs. 1925. dec. 29 l.

MDK

Z. Hadzsy Olga, festö

265. Zugliget és a Pilisi hegyek. Olf.

Bp.Műcs.-OMKT. Nemz. Képzőmüv. Kiáll. 1934.ápr. 29.-
Kat. 13.1. jun.17.

H

MDK

Z.Hadzsy Olga, festö

Tanulmányfej. Of.
Budai hegyvidék. "

MKT-Műcs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt. kiáll. 1925 máj.-jún.

Kat. 19.1.

MDK

Z.Hadzsy Olga festő

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 34 l.

M.D.K.

Hadzsy Olga /1880-

285. Pest látképe a Svábhegyről. Olajf. 100x110 vászon.
286. Régi ház a Verbőczy utcában. Vizf. 39x32 papir.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet. MUMOK. Bp. 1952. 20. l.

MDK

Hadzsy Olga

Népmüv.kiáll Kolozsvár

Képzőművészet, 1929. 2o. sz. 128. l.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Képzőművészet. 1935. 11. o. kép.

MDK

Hadzsy Olga

Arckép, repr.

Mücsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Hadzsy Olga . MDK

Kettős arckép, repr.

Műcsarnok 1907/8. téli kiállí

MDK

Hadzsy Olga

Interieur. Olajf.
Férfiarckép. " Mgt.

Képzóm.Tars. 1908. tav.kiall.kat. 40.l.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Erdei tisztás, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 17.1.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 11.l.

Hadzsy Olga MDK

Tothvárady Asbot Istvánné arcképe, olf.

Műcsarnok 1906/7. téli nemzetközi kiáll.

Hadzsy Olga MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

MDK

Hadzsy Olga, festöm.

Interieur. Olf.

OMKT-Vándorkiállítások 1910. Szept. 8.-Dec. 27. Eger, Miskolc, Kassa, Eperjes Bártfa, Ujhely, Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 78.l.

Hadzsy Olga MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1910. Vándorkiállitás

Hadzsy Olga MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetk. kiáll.

Hadzsy Olga MDK

Görgey Arthur arcképe, olf.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

M. Hadzsy Olga festőm. MDK

563. Fürdőben. Olt.

Képzőműv.Társ. 1912/13. Téli tárl. Kat. 73.l.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Imádkozó.Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.JÚN.1-18-ig. 34.1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Lisieuxi Szent Teréz.Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.JÚN.1-18-ig. 37.1.

Hadzsi Olga

A Műcsarnok 1927-es tavaszi tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. 1.

Z. Hadzsy Olga MDH

Boldog Margit a Nyulak szigetén, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Z. Hadzsy Olga MDK

Olgyay Oszkárné arcképe, olf.

Zivatar a Balatonon, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MSK

Dr. Vámossy Zoltánné arcképe, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Balatoni vitorlások, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállítás

Z. Hadzsy Olga MDK

ifj. Majláth József gr. gyermekei, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Gyermekfej

Mücsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Z.Hadzsy Olga, festöm.

a sok tájkép között kellemesen hat fenthevezett müve.

Nemz. Szal. rendes évi tag kiáll.

/b.m./: Tavaszi Kiállitás.
Nemz. Szal. - Esti Kurir. 1941.jun.14. 2.l.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festöm.

Utcarészlet. ?

Mücs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17.
Kat. 22.1.

Hadzsy Olga MDK

Pest látképe a Svábhegyről

Mücsarnok 1924 február-március

МПК

Z. Hadzsy Olga

MDK

A mese, olf.

Micsarnok 1922 őszi tárlat

Z. Hadzsy Olga

MDK

Gr. Haller Laci arcképe, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Z. Hadzsy Olga

MDK

Erdei leány, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Intérieur, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Gretchen

Mücsarnok 1936. okt.nov.
A nő a müvészetben kiáll.

Z. Hadzsy Olga

MDK

Kis barátnők
Spur Endréné

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

MDK

Z.Hadzsy Olga,festö

Fürdö nö. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931.junius. Kat.

Hadzsy Olga MDK

festő

Kiállitások
Uj Mágyarság 1941. jun. 15.

MDK

Z.Hadzsy Olga,

Leitner Marika.

Bp. Műcs.-OMKT Nemz. Képzőmüv. Kiáll. Rend. M. Kir. Vall. Közokt. Min. 1933 ápr. 19.-máj. 25. Kép. tm. 51. l.

MD K

Hadzsy Olgy, festőm.

Szt.László.

OMKT.- 1942. Tavasz. /Céd./

Z. Hadzsy Olga

MDK

Boldog Margit

Műcsarnok 1936. máj.jun. Jub. kiáll.

Z. Hadzsy Olga MDK

Arckép

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Z. Hadzsy Olga MDK

Arckép

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Tanulmányfej, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 19. 1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Budai hegyvidék, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 19. l.

MDK

1Z. Hadzsy Olga

Gyermektanulmányfej, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 31. 1.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Nena arcképe, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 31 l.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 34. l.

Hadzsy Olga MDK

Pest látképe a Svábhegyről

Műcsarnok 1924. febr-márc.

Z. Hadzsy Olga MDK

Heidi

Miccornok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Z. Hadzsy Olga MDK

Madonna,

Mücsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

Z. Hadzsy Olga MDK

Leányom

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

MDK

Z. Hadzsi Olga

Aradi vértanuk börtöne, vf.

Garmischi részlet, vf.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festö

Gyermekem arcképe.
Virágos ablakban.
Leitner Marika.
Tótvárady Asbóth Andris.
Bogi.
Péterke.

Műcs.-OMKT."A gyermek a művészetben" kiáll. 1940.XI.11.
Kat. 31.1.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festö

Árpádházi Boldog Margit. Olf.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat.14.l.

MNK

Z.Hadzsy Olga, festöm.

Svábhegyi fák.	Vizf.
Dóra-baba.	Olf.
Velence.	Vizf.

Nemz. Szal. - Tavaszi kiáll. 1941.jun.15-29.
Kat.

Z. Hadzsy Olga MDK

Djuka arcképe

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállítás

Z. Hadzsy Olga MDK

Kristóffy Tamáska arcképe, olf.

Mücsarnok 1926 őszi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Vay Gábor gróf arcképe, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Hadzsy Olga

Fürdőnő, of.

Frézia és Viola, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Hadzsy Olga, festőm.

269. Tájkép. Olf. 49x69. J.l.j.

Árv. Közl. 1932. [illegible].l.m.sz. 21.l.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festöm.-graf.

187.	Kalotaszegi öreg magyar.	Rajz.
188.	Kalotaszegi magyar tipus.	"
189.	Gyermekarckép.	Olf.

Az 1939 -es Szalon katalogusa.
Nemz. Szal. 1939. jun.10.-25.-ig.

MDK

Hadzsy Olga

Kettős arckép, repr.

Képzőm. Társ. téli kiáll. 19o7/8.

MDK

Hadzsy Olga

Szegfü, of.

Kettős arckép, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festöm.

397. Ádám és Éva. Olf.

Műcsarnok. - 1925-26. Art-kiállitás. Kat. 29.1.

Z. Hadzsy Olga, festőm. MDK

Olajfestmények.

297. gr. Teleki Bélánéː Mgt.

Képzőm. Társ. 1927-28 téli kiáll. kat. 18.l.

MDK

Z.Hadzsy Olga, festőm.

Immaculatac. müve sikerült munka, lelkiség tükrözik benne.

X.-XIII.terem. -Műcsarnok.

Képzőművészet.1931. 37.sz. 43.l.

Z.Haizay Olga,festöm. MDK

418. Virágvásár Firenzében.

Olf.-k,vizf.-k,szobormüvek és plaketek.
Képzöm.Társ.1927-28 téli kiáll. Kat.22.l.

MDK

Z. Hadzsy Olga

Gr. Teleki Béláné, repr.

Képzőm. Társ. 1927/28. téli kiáll. kat.

MDK

Hadzsy Olga

Művészet 1918. 5.1.

Hadzsy Olga

Pfarrkircheni templom, olf.
Coreggio-másolat, I-III. vázlat
Bellini másolat vázlat
Beata Beatrix /Rossetti után/

Egyház és művészet
Nemzeti Szalon 1919.

Hadzsy Olga MDK

Rafael másolat
Tizián másolat I-III.
Bellini másolat /Madonna/, olf.

Egyház és müvészet
Nemzeti Szalon 1919.

Z. Hadzsy Olga MDK

Őszi táj, olf.

Nemzeti Szalon 1922. május Tavaszi tárlat

MDK

Hadzsy Olga

Interieur, c. műve.

Művészet, 1917. 5.1.

Huarey Olga

Interieur, c. 1914.

Milwaukee, 1917. S.I.

MDK

Hadzsy Olga

Interieur, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 57.l.

Z.Hadžsy Olga MDK

H.A.arckép, olf.

Fock Tilduska arcképe, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiál.itás

MDK

Hadzsy Olga

Kitünő művekkel szerepelt a Nemzeti Szalon tav.kiállitasan.

Zeno: A Nemzeti Szalon tav.kiallitasa.

Vasárnapi Ujság, 1909. 56.évf. 485.l.

MDA

M. Hadzsy Olga

Dr. Török Lajosné arcképe, vízf.

Micsarnok 1914. tavaszi kiállitás

M. Hadzsy Olga MDK

Arckép, vizf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

M. Hadzsy Olga MDK

Kiscelli kastély, vizf.

Műcsarnok 1913.14. téli kiállitás

M. Hadzsy Olga MDK

Arckép, vizf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

M. Hadacy Olga MDK

Archeg. vizf.

M. Hadzsy Olga MDK

Arckép, vizf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

M. Hadzsy Olga

MTK

Balkon ajtóban, vizf.

Miccarnok 1914. tavaszi kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Vadászlak

Műcsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Z. Hadzsy Olga

Svábhegyi erdő

KMTárs. 1938. téli tárl. kat. 16.1.

MDK

Hadzsy Olga

Hajnik Lili arcképe, olajfm. Mgt.

Képzőm.Társ.1909/10. téli kiáll.kat.51.l.

Z. Hadzsy Olga MDK

Gyermekarckép, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Arckép vázlat, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

M.D.K.

Z. Hadzsy Olga

"Rio de Greci" c. képének repr.-ját közli a lap "Női festők a Tavaszi Tárlaton" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1931. márc. 8-14. XXI. évf. 11. sz. 52. lap.

Z. Hadzsy Olga

MDK

Tanulmányfej, olf.
Budai hegyvidék, olf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

HADZSY OLGA

Fürdőnő	olajf.
Frézia és Viola	"
Szegfű	"
Kettős arckép	"

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának kat. Nemzeti Szalon. 1918. ápr-máj.

Hadzsy Olga MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1908. tavaszi kiáll.

Hadzsy Olga MK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiáll.

MDK

Z. Hadzsy Olga festő

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 8. l.

MDK

Z.Hadzsy Olga
művei:

Arckép.Magántulajdon.
Boldog Margit.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 36.1.

M. Hadzsy Olga

MDK

Interieur, olf.

Műcsarnok 1917. tavaszi tárlat

M. Hadzsy Olga

MIK

Orgonák, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Z.HADZSY OLGA

5o3 Zsuzsika
5o7 Gyermekarckép. Magántulajdon.

Kmfárs.1929/3o.téli kiáll.kat. 22.oldal

Z. Hadzsy Olga MDK

Gyermektanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

M. Hadzsy Olga MDK

Védőkezek, temperą

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Z. Hadzsy Olga MDK

Nena arcképe, olr.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Zl Hadzsy Olga MDK

Aradi vértanuk börtöne, vizf.
Garmischi részlet, vizf.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Őszi Tárlat Tagkiállitás

MDK

Hadzsy Olga, festöm.

187. Köcsögös. Vizf. 25x16.

Festmények, rajzok, metszetek. - 97. aukció.
Árv. Közl. 1941. márc. 2. rk. sz. - Kat. 24. l.

MDK

Z.Hadzsy Olga

Őszi táj, of.

N.Szal. tav.tárl. 1922. máj.

Hadzsy Olga MDK

Kettős arckép, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Hadzsy Olga

Művével szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

(m.v.): A Műcsarnok téli tárlata.

Nemzeti Ujság, 1934.Jan.13. 11.lap

MDK

Hadzsy Olga, festöm.

Budapest Székesfőváros vette meg.

"Pest látképe a Svábhegyről" Olf.

Az 1915/16.évi téli tárlat eredményei.
Müvészet.1916. 41,42.l.

Z. Hadzsy Olga MDK

Ádám és Éva, olf.

Mücsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Hadzsy Olga, festőm.

alakképei komoly munkák.

B.A.: Képzőművésznőink a Szalonban.
M.Képzőm.-nők Egyes. 1908.- Jub.retrosp. kiállítás.
Magyarság. 1938.jun.4. 10.1.

MDK

Hadzsy Olga, festőm.

kitüntető elismerésben részesült.

Díjkiosztás a Nemzeti Szalon Művészeti Egyesületben.
Magyarság.1938.jún.26. 19.l.

Hadzsy Olga

Kis fiam arcképe. Mgt.
Immaculata. "

Műcsarnok, 1930/31. jub. kiáll. 27.lap

MDK

Z. Hadzsy Olga

Kalotaszegi öreg paraszt, vizf.
Estlandi arckép, vizf.
Leányfej, vizf.
Venezia, vizf.
Táj, vizf.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesülete kiáll.katalogusa.1940.Nov.24.-Dec.8.
17.lap

Z. Hadzsy Olga MDK

Gyermektanulmányfej

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Ø. Hadzsy Olga MDK

Nena arcképe

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Z. Hadzsy Olga MDK

Gyermekarckép

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

MDK

Hadzsy Olga

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 58.l.

Z.Hadzsy Olga festőművész

Gretchen

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok

MDK

Z.Hadzsy Olga, festöm.

..mindig kiteljesedett képeivel mutatkozik.

Kende Béla:
A Mücsarnok tavaszi tárlata. 1940.
Müvészet.1940. 33.sz. 45.l.

Z. Hadzsy Olga festőművész

Kis barátnők

Spur Endréné

"Nő a művészetben" kiállitás katalógusa. 1936. Műcsarnok

Hadzsy Olga MDK

Nem arcképe, vizf.

Műcsarnok 1919-2o téli tárlat

MDK

Hadzsy Olga, festöm.

elismerésreméltó munkákkal szerepel.

Kende Béla: Szent István kiállitás a Mücsarnok
Müvészet. -Tárlatok. 1938. 88.l.

Hadzsy Olga MDK

Lea arcképe, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Hadzsy Olga MDK

Hullám vázlat, olf.
Hajó javitás, olf.
Vitorlás a Sióban

Balatoni Társaság V. kiállitása
Nemzeti Szalon 1933. máj.

Hadzsy Olga MDK

Nena arcképe, vizf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Hadzsy Olga MDK

Nena arcképe, vizf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Z. Hadzsy Olga MDK

Kristóffy Tamáska arcképe

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Hadzsy Olga MDK

Lea arcképe, olf.

Mücsarnok 192o. t avaszi kiállitás

Haizsy Olga, festőm. MDK

A VI.-ik teremben életképpel/-vel-/ szerepel.

Műcsarnok. - Kiállítás.
Művészet.1918. 6.1.

MDK

Hadzsy Olga, festőm.

az V.-ik teremben Európának műtermében virágképei

Műcsarnok. -Kiállítás.
Művészet. 1918. 5.l.

Z. Hadzsy Olga

MDK

Fiu gitárral

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MNK

Hadzsy Olga

Kócsögös, vizfm.

Kézdi-Kovács László Atelier-kiáll.kat.Nemzeti Szalon.1911.febr. 12.1.

MD K

Hadzsy Olga, festőm.

a Balaton Tihanymál. c.képet vásárolta meg Bp.Szék.főváros.

Orsz. idegenforg. Hivatal I. „a Magyar Tájak" kiáll. 1939 dec. 17. - Képzőm. Közlöny. 1939. 3-4 sz.